

AZ ÁRPÁD-HÁZI KIRÁLYOK
OKLEVELEINEK
KRITIKAI JEGYZÉKE

II. KÖTET

2.3. FÜZET
1272—1290

AKADÉMIAI KIADÓ, BUDAPEST

1961

AZ ÁRPÁD-HÁZI KIRÁLYOK
OKLEVELEINEK
KRITIKAI JEGYZÉKE

II. kötet 2—3. füzet
1272—1290

Szentpétery Imre kéziratának
felhasználásával szerkesztette

Borsa Iván

A munkának 1272 augusztusáig terjedő része (az I. kötet és a II. kötet 1. füzete) még 1923—1943-ban jelent meg. A jelen kötet, amely tulajdonképpen az eredetileg tervezett II. kötet összevont 2. és 3. füzete, IV. László király (1272—1290) okleveleit öleli fel. IV. Lászlónak 1350 oklevele maradt ránk, egyrészt eredeti alakban, másrészt későbbi átírásban vagy másolatban. A kötet valamennyi oklevél regesztáját tartalmazza, leírja az oklevelet és esetleges átírásait, felsorolja azokat a könyveket és folyóiratokat, ahol az oklevél szövegét teljes egészében vagy kivonatossan már közzétették, s ha az oklevél szövege még nem jelent meg nyomtatásban, közli az oklevél eredeti szövegét. (245 oklevél eddig kiadatlan szövege válik ezúttal hozzáférhetővé.) Ha pedig az oklevéllel szemben akár a múltban, akár újabban bármiféle gyanú merült fel, úgy kritikai vizsgálat alá véve, forrásértéke tekintetében igyekszik minél szilárdabb támpontokat adni a korszak kutatói részére.

AKADÉMIAI KIADÓ

MAGYAR ORSZÁGOS LEVÉLTÁR KIADVÁNYAI

II.

FORRÁSKIADVÁNYOK

9.

AZ ÁRPÁD-HÁZI KIRÁLYOK OKLEVELEINEK
KRITIKAI JEGYZÉKE.

II.

2-3.

REGESTA
REGUM STIRPIS ARPADIANAE
CRITICO-DIPLOMATICA

TOMUS II.
VOLUMINA 2-3.

DIPLOMATATA REGUM HUNGARIAE
AB ANNO MCCLXXII. USQUE AD ANNUM MCCXC.
COMPLECTENTIA

MANUSCRIPTIS
EMERICI SZENTPÉTERY
ADHIBITIS ET COMPLETIS
CRITICE DIGESSIT
IVAN BORSA

AZ ÁRPÁD-HÁZI KIRÁLYOK
OKLEVELEINEK
KRITIKAI JEGYZÉKE

II. KÖTET
2-3. FÜZET
1272-1290

SZENTPÉTERY IMRE
KÉZIRATÁNAK FELHASZNÁLÁSÁVAL
SZERKESZTETTE
BORSA IVÁN

AKADÉMIAI KIADÓ BUDAPEST
1961

Lektorok:

GYÖRFFY GYÖRGY

LEDERER EMMA

MÁLYUSZ ELEMÉR

ELŐSZÓ

a II. kötet 2—3. füzetéhez

A magyar történet XI—XIII. századi okleveles forrásainak összefoglaló corpora iránt már régóta felmerült a kutatók részéről az igény. Részben ennek az igénynek kielégítését célozta a néhai Szentpétery Imre akadémikus által még az első világháború előtt megkezdett vállalkozás. A század elején Európa-szerte gyakori volt az olyan forráspublikáció, amely az egyes oklevélkibocsátók — elsősorban uralkodók — okleveleit összegyűjtve, s oklevéltani vizsgálat alá vetve adta közre. Ez a módszer ugyan ma már elavultnak minősíthető, oklevéltani szempontból fontos indoka van: az egy oklevéladó kancelláriájából kikerült oklevelek sokkal egyszerűbben és ugyanakkor sokkal alaposabban vonhatók kritikai vizsgálat alá, mint egy korszak valamennyi oklevele. Ez az irányzat vezette a Magyar Tudományos Akadémiát, amikor 1913-ban megbízta Szentpétery Imrét, hogy készítse el az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikai jegyzékét.

Szentpétery azonnal hozzáfogott az anyaggyűjtéshez, s egy évtized múlva, 1923-ban napvilágot látott az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikai jegyzéke c. munka I. füzeté, amelyet 1927-ben és 1931-ben követett a 2. és 3. füzet, s ezzel elkészült a mű I. kötete, mely IV. Béla okleveleivel zárult. 12 évi szünet után 1943-ban jelent meg a II. kötet I. füzeté V. István okleveleivel. A szerző e füzet esetében eltért az I. kötetnél követett gyakorlattól. Amíg ugyanis az I. kötet esetében a három füzet folytatóságos lapszámozással készült, s a 3. füzet tartalmazta az egész kötet névmutatóját, addig a II. kötet I. füzeté, amely egy szerves egész (V. István okleveleit) ölel fel, önálló névmutatóval rendelkezik. Szentpétery elképzelése szerint a II. kötet további füzeteinek megjelenése esetén azok csatlakoznának az I. füzethez, s ugyanúgy egybe lettek volna köthetők, miként az az I. kötet esetében történt. E füzet megjelenése után Szentpétery — kiadási lehetőség hiányában — nem folytatta összegyűjtött anyagának feldolgozását.

A Magyar Tudományos Tanács, illetőleg az újjáalakult Magyar Tudományos Akadémia első kiadói tervében azonban már szerepelt a további füzetek kiadása a Magyar Történelmi Társulat kiadványaként. Szentpétery javaslatára a II. kötet 2. füzeté került be első helyen a kiadói tervbe, amely szerint e füzet IV. László okleveleit tartalmazta volna az 1279. év végéig. Szentpétery a terv elfogadása után ismét azonnal hozzáfogott a munkához, az évtizedekkel előbb gyűjtött és az évek során állandóan kiegészített anyag feldolgozásához, sajtó alá rendezéséhez. E munkájával az 1279. aug. 10-i oklevél (bezárólag) jutott el 1950 nyarán bekövetkezett haláláig. Ezt az általa *purum*-nak nevezett kéziratot nyomdakésznek tekintette.

Szentpétery halála után a Magyar Történelmi Társulat vezetőségének megbízásából az 1951. év végén alulírott vette át a családtól a fentemlített *purum*-ot. A feladat a nyomdakésznek tartott kézirattal kapcsolatban ekkor úgy látszott, csupán az, hogy az Országos Levéltár családi levéltáraiból a Mohácselőtti Gyűjteménybe újonnan elhelyezett és „D1.” számot kapott oklevelek új jelzete szerepel-

Jen már a kéziratban, s a családi levéltárak okleveleiről készült időrendi cédulamutatók segítségével újonnan ismertté vált oklevelek is helyet kapjanak a kéziratban. Ezenkívül a szembeötlő hibák kijavítása és a nagyobb következetlenségek eltüntetése is a feladatok közé tartozott.

E feladatok elvégzése után a II. kötet 2. füzetének kézírata (csupán 1279. aug. 10-ig terjedően) az 1952. év őszén a lektorokhoz került. A kapott lektori vélemény — ami megegyezett saját véleményemmel is — a regeszták teljes átdolgozását és a még mindig meglevő következetlenségek kiküszöbölését tette szükségessé.

A kézirattal való foglalatосkodás során szerzett tapasztalatok azt mutatták, hogy még további feladatok is elvégzésre várnak. Ilyen volt az 1945 után hozzáférhetővé vált, s Szentpétery által még nem ismert okleveles anyagban IV. László okleveleinek felkutatása. E munka elvégzésével egyrészt több olyan oklevél vált ismertté, amely Szentpétery kéziratában egyáltalán nem szerepelt, másrészt sikerült több olyan oklevél eredeti vagy átírásban fennmaradt szövegére bukkanni, amelyet Szentpétery csupán az irodalomból ismert. — Az okleveles anyag és a kézirat alaposabb vizsgálata során az derült ki, hogy a Szentpétery által már átnézett levéltárak ismételt átnézése is további adatok előkerülését eredményezheti. Így került sor a jelenleg rendelkezésre álló teljes okleveles anyag átnézésére eredetiben, illetőleg az Országos Levéltár Filmtárában őrzött mikrofilmek segítségével. (Az Országos Levéltár Mohácsoltti Gyűjteményének kutatása csupán az időrendi mutatócédulák segítségével történt.) Az eredmény két irányú volt. Egyrészt valóban kerültek elő szép számmal új adatok (eddig nem ismert átírások, csak az irodalomból ismert szövegek), másrészt sajnálattal kellett megállapítani, hogy több oklevél — elsősorban a második világháború pusztításainak következményeképpen — ma már nem volt megtalálható, minthogy azonban Szentpétery még tanulmányozta azokat, kézírata egyes esetekben egyedüli adatokat tartalmaz az elpusztult oklevelekről. — Megállapítható volt továbbá, hogy a Szentpétery által idézett, tehát általa átnézett oklevéltárak egyes esetekben még tartalmazzak IV. László-féle oklevélszövegeket, s az erre vonatkozó adatok nem szerepelnek a kéziratban. Szükségessé vált tehát az oklevéltárak újólagos átnézése is. Megjegyzendő, hogy néhány oklevéltár és folyóirat annak idején elkerülte Szentpétery figyelmét. Természetesen a Szentpétery halála után megjelent oklevéltárak és folyóiratok átnézése is megtörtént.

Ugyanezeket a teendőket kellett elvégezni a kézirat második felével is (1279. aug. 18—1290. és az év nélküli oklevelek), hozzávéve még azokat a feladatokat is, amelyeket Szentpétery hajtott végre, amikor elkészítette az első rész *purum*-át.

A feladatok elvégzése a kézirat két részével (II. kötet 2. és 3. füzete) kapcsolatosan tehát szinte azonos formákban merült fel, így önként adódott, hogy a munkának a két kéziratrész esetében egyszerre kell megtörténnie. A kéziratnak mesterségesen két részre történt osztása egyre inkább elmosódott. Minthogy kiadói szempont nem követelte meg IV. László okleveleinek két füzetben való megjelentetését, így semmi akadály nem volt annak, hogy az eredeti tervtől eltérően az 1350 oklevél regesztája ne két, hanem egy kötetben lásson napvilágot.

Ugyancsak eltér Szentpétery eredeti elgondolásától az is, hogy a jelen kötet lapszámozása ismét előlről kezdődik, s a kötet önálló névmutatóval rendelkezik. Az V. István-féle kötethez készült névmutató ugyanis azt bizonyítja, hogy szükséges a bizonytalan időközökben megjelenő egyes részek végén névmutatót adni, ami nem zárja ki, hogy a III. András okleveleit tartalmazó II. kötet 4. füzete végén majd az egész műhöz egy közös tárgymutató készüljön.

Az egyes regeszták szerkesztése a II. kötet 1. füzetében követett módszertől némileg eltér. Ezek az eltérések azt a célt szolgálják, hogy a regeszták a kutatók minél szélesebb rétege számára minél korszerűbb formában tükrözzék az oklevél tartalmát, s az oklevél leírása is az eddiginél több adatot nyújtson.

A regeszták megszővegezésénél az volt a fő cél, hogy az oklevél valamennyi szereplőjének neve és valamennyi helynév, továbbá minden nem latin szó megtalálható legyen a regeszta szövegében, s a

gazdaság- és társadalomtörténeti szempontból a legkisebb jelentőséggel bíró adat is rögzíttessék. A személy- és helynevek esetében kivételt jelentenek a királyi címben szereplő országnevek, melyekben IV. László alatt nem történt változás. Ezek természetesen nincsenek feltüntetve. Nincsenek meg továbbá a regesztákban a határjárások, illetőleg az azokban előforduló tulajdonnevek és nem latin szavak, csupán utalás történik arra, hogy az oklevél részletesen leírja a határokat. — E regesztaszerkesztési célkitűzésektől azonban néhány esetben érdemben is eltértünk. Van ugyanis néhány oklevél, melynek regesztájában a fenti célkitűzés szerint eljárva majdnem az egész oklevél szövegének fordítását kellett volna adni (pl. vámszabályozás esetében). Ilyenkor csupán utalás történik arra, hogy az oklevélben részletesen van leírva a megnevezett tény vagy adat, tehát a kutató számára további érdeklődés fennforgása esetén vagy valamelyik oklevéltár, vagy az eredeti oklevél megtekintése szükséges.

A regesztákban a helynevek eredeti helyesírás szerint olvashatók. Mai megfelelőjük az előző füzet gyakorlatától eltérően csak a Névmutatóban található.

A regeszták szövegezésével kapcsolatban még megjegyzendő, hogy a kézirat első részénél, ahol a Szentpétery által elkészített *purum* rendelkezésre állt, lehetőség szerint megmaradt Szentpétery eredeti szövegezése, s csak abban az esetben történt átfogalmazás, ha a szükséges kiegészítések vagy a következtelenségek eltüntetése ezt megkövetelte. Megjegyzendő, hogy egyes esetekben, amikor a regeszta terjedelme és a világos szövegezés megkívánta, eltértünk a regesztakészítés immár klasszikussá vált ama szabályától, hogy a regeszta egyetlen mondatból áll, s ilyenkor a regeszta két, esetleg három mondatot is tartalmaz.

Az oklevél dátumsora (*recognitio*, keltezés, méltóságsor) tekintetében a következő szempontok érvényesültek. A *recognitio* és a keltezés szószerint kerül közlésre a gyakrabban előforduló szavak erős rövidítésével. Az előző füzetektől eltérően az évszám írása nem arab számmal, s a dátum egyéb számadatai nem római számmal, hanem az eredeti alakban vagy a közlés alapjául szolgáló szövegben használt módon történik. A *recognitio* esetében nem alkalmaztuk az azonos vagy hasonló *recognitio*val rendelkező előző oklevélre való utalást. Ezt a módszert egyedül a méltóságsorok esetében vettük figyelembe olyankor, amikor az érdekelt két oklevél méltóságsorában legfeljebb 4—5 méltóság nevében vagy címében volt eltérés. Az oklevélkritika szempontjából oly fontos dátumsor adatait — véleményem szerint — ily módon lehetett a legpontosabban és a legkisebb terjedelem igénybevételével közzétenni.

Az oklevél leírásánál is van néhány eltérés az eddig követett gyakorlatától. Eredeti oklevelek esetében először az oklevél mérete olvasható. (Ez néhány olyan oklevél esetében hiányzik, amikor csak az oklevél mikrofilmfelvétele állt rendelkezésre, vagy az eredeti oklevél a közelmúltban elpusztult avagy lappang.) A méretadatoknál első helyen az oklevél felső szélének, második helyen pedig az oklevél bal oldalának hossza áll. Ez utóbbi adat privilégiumok esetében a *plica* lehajtásával értendő. Nem szabályos téglalap alakú pátens oklevelek esetében ugyanezek az adatok szerepelnek, s nincs feltüntetve, hogy az oklevél többi oldala milyen méretű. Csonka oklevél esetében a „kb.” rövidítés jelzi, hogy az oklevél mérete körülbelül mekkora lehetett.

Az oklevél méretadatai után privilégiumok esetében a kezdőbetű díszítettségére vonatkozó rövid utalás következik. Az eredetiben fennmaradt okleveleknél az oklevél leírását a pecsétre vonatkozó adatok zárják be. Az előző füzeteknél leginkább nélkülözött pecsétleírást IV. László okleveleinél a kézirati *purum*-ban már Szentpétery is felvette, ahol a szükséges adatok jegyzetei alapján rendelkezésre álltak. Itt új feladatként csupán az jelentkezett, hogy az eredetiben ránk maradt valamennyi oklevél pecsétleírását adjuk. Sajnos, több olyan oklevél esetében, amikor csak mikrofilmfelvétel állt rendelkezésre, s a felvétel a pecsétre nem terjedt ki, a pecsétleírást nélkülözni vagyunk kénytelenek. — A pecsétleírás kiterjed a pecsételés módjára (függő, hátlap közepére rányomott, záró) és a pecsét állapotára (ép, darabja maradt meg, vagy elpusztult és így csak a függő pecsét zsinórja vagy a rányomott pecsét helye látható). Pátens oklevelek megpecsételésénél általában a kettős pecsétnek a király ülő alakját ábrázoló első lapját használják, ezért erre vonatkozólag nincs külön megjegyzés. Ha viszont

a kettős keresztet ábrázoló hátsó lappal történt a megpecsételés, s ez a pecsétarabokból megállapítható, úgy ezt a körülményt is feltüntettük. IV. László uralkodása alatt több ízben változtatta pecsétjét. E változtatások időhatárait Szentpétery már rögzítette IV. László király pecsétváltoztatásai c. tanulmányában (Levéltári Közlemények 1923. 310—320.), ezért a pecsétleírásoknál nem történik utalás arra, hogy IV. László melyik pecsétjével történt a megpecsételés. IV. Lászlónak gyűrűs pecsétje — sajnos — nem maradt ránk. — Teljes szövegű, vagy tartalmi átírásban fennmaradt oklevélszövegek esetében, ha a pecsétre vonatkozólag az átíró oklevél említésre méltó adatot tartalmaz, ez az adat nem külön leírásban, hanem a regesztában olvasható. (Privilegium esetében a függő pecsét egyszerű említését nem lehet említésre méltónak minősíteni.)

A munka elvégzéséhez nagy segítséget nyújtott az a körülmény, hogy az Országos Levéltár Filmtárában megtalálható az ország valamennyi Mohács előtti oklevelének és számos külföldön őrzött oklevelnek mikrofilmfelvétele is. Ennek következtében IV. László oklevelei túlnyomó többségének szövege Budapesten eredetiben vagy mikrofilmen olvasható. Az Országos Levéltáron kívül őrzött oklevelek mikrofilmfelvételeinek az Országos Levéltár Filmtárában való könnyebb megtalálása érdekében az oklevelek eredeti jelzete után zárójelben, illetőleg gondolatjel után a filmtári jelzet is olvasható.

Az eddig megjelent füzetekben Szentpétery teljes szövegükben publikálta a még ki nem adott oklevélszövegeket, ide értve a csupán regesztákban megjelent szövegeket is. Ez a módszer a jelen részben is érvényesül azzal a kiegészítéssel, hogy azokat az oklevélszövegeket, amelyek az első világháború után csak külföldön jelentek meg, ugyancsak teljes szövegükben közöljük, minthogy ezek a kiadások Magyarországon sok esetben csak nehezen hozzáférhetők. Így a jelen kötet IV. László 1350 oklevelének regesztája mellett 245 oklevél eredeti szövegét is adja. Eme oklevelek közül 174 teljes szövegében maradt ránk, 71 pedig csak tartalmi átírásból ill. említésből ismeretes.

A jelen kötet nyomdai kivitelezése tekintetében általában igyekeztünk követni a II. kötet I. füzetét. Megemlítendő, hogy az eddig megjelent részekről eltérően a jobb áttekinthetőség kedvéért nem azonos betűtípussal készült az egész kötet. Az oklevelek regesztái és a kritikai megjegyzések garmond, a teljes szövegben közölt valódi oklevelek borgis, a hamis oklevelek pedig petit betűvel vannak szedve; ugyan-csak petit az oklevelek leírása és a kiadások felsorolása is.

E helyen is kifejezésre szeretném juttatni köszönetemet lektoraim munkájáért, különösen Mályusz Elemér professzornak a legkisebb részletekre is kiterjedő észrevételeiért, továbbá Muzsnainé Kállay Erzsébetnek, aki az idézett munkák jegyzékének összeállításában és a helynevek mai alakjának megállapításában volt nagy segítségemre.

Budapest, 1960. május hó

Borsa Iván

AZ ALKALMAZOTT JELEK ÉS RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

- ..... Az évszám rovatában azt jelenti, hogy az oklevélben a kibocsátási év nincs kitéve s nem is állapítható meg.
- ( ) 1. A keltezés rovatában az oklevélben ki nem tett, de megállapítható keltezési adatot zárja be.
2. A regeszta szövegében az oklevélben olvasható adat kiegészítését vagy magyarázatát jelöli.
3. A regeszta szövegében tulajdonnevek után az illető névnek az oklevélben előforduló variánsát zárja be.
- A regeszta élén az oklevél kibocsátójának (IV. Lászlónak) nevét helyettesíti.
> Két átiró oklevél adatai közt annyit jelent, hogy a > jel előtt megnevezett oklevél a > jel után következőben át van írva. (Többszörös átirás.)
- + A regeszta élén az oklevél hamis voltát jelöli.
* Elvesztett oklevelet jelöl, melyről csak más oklevélből tudunk, a keltezés és a tartalom részletes ismerete nélkül.
- a. = annus (vagy valamelyik alakja)
ap. = apostoli, apostolorum
au. = aule
aut. = autem
b. = beatus (vagy valamelyik alakja)
conf. = confessoris
d. = dominus (vagy valamelyik alakja)
D. = Datum
D. p. m. = Datum per manus
dil. = dilecti
discr. = discreti
Dl. = Magyar Országos Levéltár Diplomatikai levéltár
dom. inc. = dominice incarnationis
eccl. = ecclesia (vagy valamelyik alakja)
é. n. = év nélkül(i)
f. = fidelis
glor. = gloriose
inc. = incarnati, incarnationis
indict. = indictione
isp. = ispán
k. n. = kelet nélkül
kanc. = kancellár
kir. = király(i)
lt. = levéltár
m. = mester (összetételekben)

---

mag.	= magister (vagy valamelyik alakja)
mart.	= martiris
Múz.	= Múzeum(i)
n.	= noster (vagy valamelyik alakja)
nb.	= nemzetségbeli
oct.	= octavarum, octavis
OL.	= Országos Levéltár
OL.Fkgy.	= Országos Levéltár Fényképgyűjtemény
pk.	= püspök
prox.	= proximus (vagy valamelyik alakja)
quind.	= quindenarum, quindenis
r.	= regni
s.	= sanctus (vagy valamelyik alakja)
sz.	= szám (a jelen munka regesztájának sorszáma)
ven.	= venerabilis
vicecanc.	= vicecancellarii
vig.	= vigilia
virg. glor.	= virginis gloriose

AZ IDÉZETT MUNKÁK JEGYZÉKE RÖVIDÍTÉSEIK SORRENDJÉBEN

- Adalékok Zemplén vm. = Adalékok Zemplén-vármegye történetéhez. Szerk. Dongó Gyárfás Géza, Dókus Gyula stb. 8., 10—26. évf. 1902, 1904—28.
- Alapi: Komárom vm. = Komáromvármegye levéltárának középkori oklevelei. Kiadja Alapi Gyula. Komárom, 1917.
- Alsó-szlavóniai okmt. = Codex diplomaticus partium regno Hungariae adnexarum (Comitatum: Dubicza, Orbász et Szana.) Alsó-szlavóniai okmánytár (Dubicza, Orbász és Szana vármegyék) 1244—1710. Szerk. Thallóczy Lajos és Horváth Sándor. Bp. 1912. (Magyarország melléktartományainak oklevéltára. III. k. Mon. Hung. Hist. Dipl. XXXVI. k.)
- Anj. okmt. = Codex diplom. Hungaricus Andegavensis. Anjoukori okmánytár. Szerk. Nagy Imre, Tasnádi Nagy Gyula. V, VII. k. Bp. 1887, 1920.
- Apponyi oklt. = A Pécz nemzetség Apponyi ágának az Apponyi grófok családi levéltárában őrizett oklevelei. I. k. 1241—1526. Bp. 1906.
- Arch. Közl. = Archaeologiai Közlemények. Közrebocsátja a Magyar Tudományos Akadémia archaeologiai bizottsága. VI. k. Bp. 1866.
- Archiv f. Gesch. = Archiv für Geschichte, Statistik, Literatur und Kunst. Red. Joseph Hormayr. 1—20. Jg. Wien, 1809—1828.
- Archív mesta Bratislavy, Inventár = Archiv mesta Bratislavy. Inventár stredovekých listín, listov a iných príbuzných písomností. Praha, 1956.
- Archiv Sieb. = Archiv für die Kenntniss von Siebenbürgens Vorzeit und Gegenwart. Hrsg. J. K. Schuler. Bd. 1. Hermannstadt, 1841.
- Archivalische Zeitschrift. Red. Franz v. Löher. Bd. 12. München, 1887.
- Arkiv za pov. Jug. = Arkiv za povestnicu Jugoslavensku. Uredio Ivan Kukuljević Sakcinski. Knjiga III, XI. Zagreb, 1854, 1872.
- Árpádia = Árpádia. Honi történetek zsebkönyve. Szerk. Kovacsóczy Mihály. 2—3. évf. Kassa, 1835, 1838.
- Baán: Jékey cs. = Baán Kálmán: A bulyi és jékei Jékey család oklevéltára. 1271—1660. Regeszták. Bp. 1937.
- Balássy: Heves vm. = Balássy Ferenc—Szederkényi Nándor: Heves vármegye története I. k. Eger, 1897.
- Bánffy oklt. = Oklevéltár a Tomaj nemzetségbeli losonczy Bánffy család történetéhez. Szerk. Varjú Elemér. I. k. Bp. 1908.
- Bárány: Torontál vm. = Bárány Ágoston: Torontálvármegye hajdana. II. rész. Buda, 1845.
- Bárdosy: Moldav. et Szeps. = Bárdosy (János), Joannes: Moldavensis et Szepiensis decimae indagatio ... et ... iurisdictionum evolutio. Posonii, 1802.
- Bárdosy: Suppl. Scep. = Bárdosy (János), Joannes: Supplementum analectorum terrae Scepusiensis. Leutschoviae, 1802.
- Baronius—Raynaldus: Annales eccl. = Baronius, Caesar—Raynaldus Od.: Annales ecclesiastici.
- Bartal: Commentariorum = Bartal (György), Georgius, de Belháza: Commentariorum ad historiam status iurisque publici Hungariae aevi medii libri XV. Tom. I—II. Posonii, 1847.
- Bartal cs. = Bartal Aurél: A belházi és ethrekarchai Bartal család. Karcag, 1937.
- Bártfai Szabó: Forgách cs. = Bártfai Szabó László: A Hunt-Páznán nemzetségbeli Forgách család története. Esztergom, 1910.

- Bártfai Szabó: Óbuda = Bártfai Szabó László: Óbuda egyházi intézményei a középkorban. Bp. 1935.
- Bártfai Szabó: Pest m. = Bártfai Szabó László: Pest megye történetének okleveles emlékei 1002—1599-ig. Füg-gelékül az inárcsi Farkas, az irsai Irsay, valamint a szilasi és pilisi Szilassy családok története. Bp. 1938.
- Batthyány: Leg. eccl. = Leges ecclesiasticae regni Hungariae et provinciarum adiacentium, opera et studio Ignatii comitis de Batthyán episcopi Transilvaniae collectae et illustratae. Tom. II. Claudiopoli, 1785—1827.
- Bärwald: Baumgartenberger Formelbuch. = Baerwald, Hermann: Das Baumgartenberger Formelbuch. Eine Quelle zur Geschichte d. 13. Jh. etc. (Österreichische Geschichts-Quellen. Abt. 2. Bd. 25.) Wien, 1866.
- Beke: Erdélyi kpt. = Beke Antal: Az erdélyi káptalan levéltára. Gyulafehérvár. Bp. 1896.
- Békefi: Káptalani isk. = Békefi Remig: A káptalani iskolák története Magyarországon 1540-ig. Bp. 1910.
- Békefi: Pásztói ap. = Békefi Remig: A pásztói apátság története. 1190—1702. Bp. 1898. (A zirczi, pilisi, pásztói és szent-gotthárdi ciszterci apátságok története. III. k.)
- Békefi: Pilisi ap. = Békefi Remig: A pilisi apátság története. I. k. 1184—1541. Pécs, 1891. (A zirczi, pilisi, pásztói és szent-gotthárdi ciszterci apátságok története. I. k.)
- Bel: Not. Hung. = Bel (Mátyás), Matthias: Notitia Hungariae novae historico-geographica etc. Tom. I—IV. Viennae Austriae, 1735—1742.
- Benkő: Milkovia = Benkő (József), Josephus: Milkovia sive antiqui episcopatus Milkoviensis ... explanatio etc. Tom. II. Viennae, 1781.
- Benkő: Transsilvania = Benkő (József), Josephus: Transsilvania sive magnus Transsilvaniae principatus etc. Tom. I. Vindobonae, 1778.
- Berger: Reg. Bistritz. = Berger, Albert: Urkunden-Regesten aus dem alten Bistritzer Archive von 1203 bis 1490. Bistritz, 1893. (Aus dem Programm des evang. Obergymnasiums ... zu Bistritz 1892—93.)
- Blagay oklt. = Codex diplomaticus comitum de Blagay. A Blagay-család oklevéltára. Bevezető tanulmánnyal a család történetéhez. Szerk. Thallóczy Lajos és Barabás Samu. Bp. 1897. (Mon. Hung. Hist. Dipl. XXVIII. k.)
- Bodmann: Cod. ep. Rudolphi = Bodmann Franciscus Josephus: Codex epistolaris Rudolphi I. Romani regis etc. Lipsiae, 1806.
- Bonbardi: Topographia = Bonbardi, Michael: Topographia magni regni Hungariae. Viennae 1718.
- Brüstzle: Rec. cleri dioec. Quin. eccl. = Brüstzle (József), Josephus: Recensio universi cleri dioecesis Quinque-ecclensis etc. Tom. I—IV. Quinque-Ecclesiis, 1874—1880.
- Budapest tört. okl. eml. = Budapest történetének okleveles emlékei. Csánki Dezső gyűjtését kiegészítette és sajtó alá rendezte Gárdonyi Albert. I. k. (1148—1301) Bp. 1936.
- Cod. Strig. = Knauz Nándor: Az esztergomi főegyháznak okmánytára. I—II. k. Esztergom, 1863—1866.
- Csáky oklt. = Oklevéltár a gróf Csáky család történetéhez. I. k. 1. r. Oklevelek 1229—1499. Bp. 1919. (A körös-szegei és adorjáni gróf Csáky család története. I. k. Oklevéltár.)
- Czoernig: Ethn. = Czoernig, Karl: Ethnographie der Oesterreichischen Monarchie. Hrsg. durch die k. k. Direc-tion der administrativen Statistik. Bd. 1—2. Wien, 1857.
- Debreceni Szemle = Debreceni Szemle. Tudományos folyóirat. Szerk. Hankiss János—Milleker Rezső. 3. évf. Debrecen, 1929.
- Densuşianu: Documente = Documente privitoare la istoria Românilor. Culese de Eudoxiu de Hurmuzaki. Vol. I/1. 1199—1345. Culese, adnotate și publicate de Nic. Densuşianu. Bucuresti, 1887. Vol. I/2. Culese ... de Nic. Densuşianu. Bucuresti, 1890.
- Documenta Valachorum = Documenta historiam Valachorum in Hungaria illustrantia. Usque ad annum 1400 p. Christum. Cura Emerici Lukinich et adiuvante Ladislao Gáldi ediderunt Antonius Fekete Nagy et Ladis-laus Makkai. Bp. 1941. (Études sur l'Europe Centre-Orientale. 29.)
- Documente priv. ist. Rom. B. C. = Documente privind istoria României. Comitetul de redacție: Ion Ionaşcu, L. Lăzărescu-Ionescu etc. Veacul XIII, XIV și XV. B. Ţara Românească (1247—1500). (Bucureşti), 1953. — Veacul XIII. C. Transilvania. Vol. 2. (1251—1300). (Bucureşti), 1952.
- Endlicher: Mon. Arp. = Endlicher (István László), Stephanus Ladislaus: Rerum Hungaricarum monumenta Arpadiana. Sangalli, 1849.
- Engel: Mon. Ungrica = Engel (János Keresztély), Joh. Christianus: Monumenta Ungrica. Viennae, 1809.
- Episc. Nitr. = Episcopatus Nitriensis eiusque praesulum memoria. Posonii, 1835.
- Eszterg. főkápt. birtokai = Az esztergomi főkáptalan fekvő s egyéb birtokaira vonatkozó okmányok tára. Pest, 1871.
- Eszterházy oklt. = Az Eszterházy család és oldalágainak leírásához tartozó oklevéltár. Összeállította Eszterházy János. Bp. 1901.
- Farlati: Illyr. sacr. = Farlati, Daniel: Illyrici sacri tomi VIII. Tom. III—V. Venetiis, 1765, 1769, 1775.
- Fejér = Fejér (György), Georgius: Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis. Tom. IV—XI. 1829—44.

- Fejér: Hist. acad. Pazm. = Fejér (György), Georgius: Historia academiae scientiarum Pazmanianae archi-episcopalis ac M. Theresianae regiae literariae. Budae, 1835.
- Fejérm. tört. egyll. évk. = A fejérvármegyei és Székesfejérvár városi történelmi és régészeti egylet évkönyve 1893. évre. Szerk. Hattyuffy Dezső. Székesfejérvár, 1893.
- Felsőmagy. múz. évk. = A felsőmagyarországi múzeum-egylet évkönyve. IV. k. Kassa, 1882.
- Fraknoi: Habsburg-ház = Fraknoi Vilmos: A Habsburg-ház első érintkezései Magyarországgal. 1269—1274. Bp. 1917. (Értekezések a történelmi tudományok köréből 24. k. 8.)
- Fraknoi: Szekszárdi ap. = Fraknoi Vilmos: A szekszárdi apátság története. Bp. 1879.
- Frangepán oklt. = Codex diplomaticus comitum de Frangepanibus. A Frangepán család oklevéltára. Kiadják Thallóczy Lajos, Barabás Samu. I—II. k. 1135—1527. Bp. 1910—1913. (Mon. Hung. Hist. Dipl. XXXV. és XXXVIII. k.)
- Fridvaldszky: Miner. Transsilv. = Fridvaldszky (János), Joannes: Mineralogia magni principatus Transsilvaniae etc. Claudiopoli, 1767.
- Fuxhoffer: Monast. Hung. = Fuxhoffer, Damian: Monasteriologiae regni Hungariae libri duo. Recognovit Maurus Czinár. Tom. I—II. Pest, 1858—1860.
- Gárdonyi: Péchy cs. = Gárdonyi Albert: A péchufalusi Péchy-család levéltári lajstroma. A család megbízásából szerkesztette Gárdonyi Albert. Bp. 1909.
- Gerbert: Cod. ep. Rudolphi = Codex epistolaris Rudolphi I. h. n. 1772.
- Gyárfás: Jász-kunok tört. = Gyárfás István: A jász-kunok története. II. k. 884—1301. Kecskemét, 1873.
- Gyöngyös = Gyöngyös. Hetilap. Szerk.: Csomor Károly, Hanák Kolos stb. 8. évf. Gyöngyös, 1879.
- Györffy: Pilis megyei monostorok = Györffy György: Adatok a Pilis megyei monostorok középkori történetéhez. Művészettörténeti Értesítő. 1956.
- Győri tört. rég. füz. = Győri történelmi és régészeti füzetek. Kiadják Ráth Károly és Römer Flóris. I—IV. k. Győr, 1861—1865.
- Hadtört. Közl. = Hadtörténelmi Közlemények. Évnegyedes folyóirat a magyar hadi történetírás fejlesztésére. 3. évf. Bp. 1890.
- Hazai oklt. = Hazai oklevéltár 1234—1536. Kiadja a Magyar Történelmi Társulat. Szerk. Nagy Imre, Deák Farkas és Nagy Gyula. Bp. 1879.
- Hazai okmt. = Hazai okmánytár. Codex diplomaticus patrius. Kiadják Nagy Imre, Paur Iván, Ráth Károly és Véghely Dezső. I—VIII. k. Győr, Bp. 1865—1891.
- Házi: Sopron I/1. = Házi Jenő: Sopron szabad királyi város története. I. rész 1. k. Oklevelek 1162—1406-ig. Sopron, 1921.
- Héderváry oklt. = A Héderváry család oklevéltára. A M. Tud. Akadémia történelmi bizottsága megbízásából közli Radvánszky Béla és Závodszy Levente. I. k. Bp. 1909.
- Hormayr: Wien = Hormayr, Joseph: Wien, seine Geschichte und seine Denkwürdigkeiten. 1—2. Jg. Wien, 1823—1825.
- Horvát Á.: Bevezetés = Horvát Árpád: Bevezetés a magyar oklevéltanba. Bp. 1880.
- Horvát Á.: Irástan alapv. = Horvát Árpád: A diplomatikai irástan alapvonalai. Bp. 1883.
- Horvát Á.: Oklevél-hasonmások = Oklevél-hasonmások gyűjteménye (XI—XV. század.) Melléklet Horvát Árpád oklevéltani jegyzeteinek második füzetéhez. Bp. 1883.
- Horvát I.: Verbótzai = Horvát István: Verbótzai István emlékezete. II. k. Pest, 1820.
- Horváth P.: Commentatio Jazyg. = Horváth (Péter), Petrus: Commentatio de initiis ac maioribus Jazygum et Cumanorum eorumque constitutionibus. Pest, 1801.
- Húščava: Archivum Okolicsányi = Húščava, Alexander: Archív zemianskeho rodu z Okoličného. Litterae e tabulario Okolicsányiorum gentis nobilis prolatae. Bratislava, 1943. (Liptovské archívy I. — Codex diplomaticus comitatus Liptoviensis I.)
- Húščava: Kolon. Lipt. = Húščava, Alexander: Kolonizácia Liptova de konca 14. storočia. Bratislava, 1930.
- Illés: Bev. a magy. jog tört. = Illés József: Bevezetés a magyar jog történetébe. A források története. Függelékül válogatott forráshelyek gyűjteménye. Bp. 1910.
- Illéssy: Igló = Illéssy János: Igló kir. korona- és bányaváros levéltára. Bp. 1899.
- Irinyi cs. = Irinyi István: Az irinyi Irinyi család levéltára. Szatmár, 1902.
- Ivánka: Hat okmány = Ivánka Zsigmond: Hat okmány a draskóczi és jordánföldi Ivánka család levéltárából, mely a Magyar Nemzeti Múzeumban őriztetik. Bp. 1895.
- Iványi: Bártfa = Iványi Béla: Bártfa szabad királyi város levéltára. 1319—1526. I. k. Bp. 1910.
- Iványi: Máriaassy cs. = Iványi Béla: A márkusfalvi Máriaassy család levéltára. 1243—1803. Lőcse, 1917.

- Iványi: Teleki cs. gyömrői lt. = Iványi Béla: A római szent birodalmi széki gróf Teleki család gyömrői levéltára. Szeged, 1931.
- Jakab: Oklt. Kolozsvár tört. = Oklevéltár Kolozsvár története első kötetéhez. Összegyűjtötte és szerkesztette Jakab Elek. I. k. Buda, 1870.
- Kállay oklt. = A nagykállói Kállay-család levéltára. (Az oklevelek és egyéb iratok kivonatai) I. k. 1224—1350. Bp. 1943.
- Károly: Fejér vm. = Károly János: Fejér vármegye története. I, IV. k. Székesfejérvár, 1896, 1901.
- Károlyi oklt. = Codex diplomaticus comitum Károlyi de Nagy-Károly. A nagykárolyi gróf Károlyi-család oklevéltára. Sajtó alá rendezi Géresi Kálmán. I. k. Oklevelek 1253—1413. Bp. 1882.
- Katona: Hist. crit. = Katona (István), Stephanus: Historia critica regum Hungariae. Ex fide domesticorum et exterorum scriptorum concinnata. Tom. V—VIII. V. Posonii et Cassoviae, 1783, VI—VII. Budae, 1782, VIII. Budae, 1788.
- Katona: Hist. metrop. Coloc. = Katona (István), Stephanus: Historia metropolitanae Colocensis ecclesiae. Pars I. Colocae, 1800.
- Kayser: Compendium hist. fam. Máriássy = Kayser (Mihály), Michael: Compendium historiae familiae Máriássy de Markusfalva etc. Posonii, 1803.
- Kele: Jász-kunság = Kele József: A Jász-kunság megváltása. Bp. 1903.
- Kerchelich: Hist. eccl. Zagrab. = (Kerchelich Boldizsár Ádám), Kercselich, Balthasar Adamus, de Corbavia: Historiarum cathedralis ecclesiae Zagrabiensis partis primae tomus I. praemissis praeliminaribus, continens seriem episcoporum ab anno MXCI ad annum MDCIII et tam episcoporum, quam et alias notitias. Zagrabiae, (1760).
- Kerchelich: Not. praelim. = (Kerchelich Boldizsár Ádám), Kercselich, Balthasar Adamus, de Corbavia: De regnis Dalmatiae Croatiae Slavoniae notitiae praeliminares. Zagrabiae.
- Kereszturi: Descriptio episc. M. Varad. = Kereszturi (József Alajos), Josephus Aloysius: Compendiaria descriptio fundationis ac vicissitudinum episcopatus et capituli M. Varadiensis. Tom. I. Magno-Varadini, 1806.
- Kollár: Hist. iur. publ. = Kollár (Ádám Ferenc), Adamus Franciscus: Historiae iurisque publici regni Ungariae amoenitates. Vol. II. Vindobonae, 1783.
- Kollár: Hist. iur. patr. = Kollár (Ádám Ferenc), Adamus Franciscus: Historiae diplomaticae iuris patronatus apostolicorum Hungariae regum libri tres. Vindobonae, 1762.
- Koller: Hist. episc. Quin. eccl. = Koller (József), Josephus: Historia episcopatus Quinqueecclesiarum. Tom. I—II, VII. Posonii et Pesthini, 1782—1784, 1812.
- Kovachich: Supplementum vest. comit. = Kovachich (Márton György), Martinus Georgius: Supplementum ad vestigia comitiorum apud Hungaros ab exordio regni eorum in Pannonia usque ad hodiernum diem celebratorum. Tom. I. Budae, 1798.
- Kovachich: Vest. comit. = Kovachich (Márton György), Martinus Georgius: Vestigia comitiorum apud Hungaros. Budae, 1790.
- Kovács: Borsmon. ap. tört. = Kovács Ignác: A borsmonostori apátság története. Sopron, 1910.
- Közlemények Szepes vm. mult. = Közlemények Szepes vármegye multjából. V. évf. Lőcse, 1913.
- Krobott: Diss. schol. et acad. = Krobott (János), Joannes: Dissertatio de antiquioribus Hungariae scholis et academiis etc. Budae, 1830.
- Kubinyi: Magy. tört. eml. = Kubinyi Ferenc, ifj.: Magyar történelmi emlékek. I—II. k. Pest, 1867—1888.
- Kukuljević: Borba Hrvatah = Kukuljević Sakcinski, Ivan: Borba Hrvatah s mongoli i tatari. Zagreb, 1863.
- Kukuljević: Jura = Kukuljević (Sakcinski, Ivan) Joannes: Jura regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae. Pars I. Privilegia et libertas regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae. Zagrabiae, 1861.
- Kukuljević: Regesta = Kukuljević Sakcinski, Ivan: Regesta documentorum regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae saeculi XIII. Zagrabiae, 1895.
- Laszowski: Mon. commun. Turopolje = Monumenta historica nob. communitatis Turopolje olim „Campus Zagrabiensis” dictae. Povjesni spomenici plem. općine Turopolja nekoć „Zagrebačko polje” zvane. Coll. et ed. Emilius Laszowski. Vol. I. 1225—1466. Zagrabiae, 1904.
- Lehotzky: Stemmat. nob. fam. Hung. = Lehotzky (András), Andreas: Stemmatographia nobilium familiarum regni Hungariae. Pars II. Posonii, 1796—1798.
- Levéltári Közl. = Levéltári Közlemények. A Magyar Országos Levéltár folyóirata. 2—3, 5. évf. Bp. 1924—1925, 1927.
- Liptói reg. = A liptói és turóczi registrum. Közli Horváth Sándor. Bp. 1902. (Magyar Történelmi Tár. 1902. évf.)
- Lucius: Mem. di Trau = Lucio, Giovanni: Memorie storiche di Tragvrio ora detto Trau. Venezia, 1673.

- Lucius: Dalm. et Croat. = Lucius, Joannes: De regno Dalmatiae et Croatiae libri sex. Ed. nova. Vindobonae, 1758.
- M. Gazd. tört. Szemle = Magyar Gazdaságtörténelmi Szemle. Kiadja az Országos Magyar Gazdasági Egyesület. X. évf. Bp. 1903.
- M. Könyvszemle = Magyar Könyvszemle. Közrebocsátja a Magyar Nemzeti Múzeum könyvtára. 1895. évf. Bp. 1895.
- Magyar Sajtó = Magyar Sajtó. Politikai hirlap. 1855. évf. Bécs, 1855.
- Magyar Sion = Magyar Sion. Egyháztörténelmi havi folyóirat. Szerk. Knauz Nándor. 1, 3. évf. Esztergom, 1863, 1865.
- M. Tört. Tár = Magyar Történelmi Tár. Szerk. Toldy Ferenc. I—II, IV, IX, XII. k. Pest, 1856, 1855, 1857, 1861, 1863.
- Major: Mosonm. = Major Pál: Mosonmegye monographiája. Magyaróvár, 1878—1886.
- Mályusz: Turóc m. = Mályusz Elemér: Turóc megye kialakulása. Bp. 1922.
- Marczali: Enchiridion = A magyar történet kútfőinek kézikönyve. Enchiridion fontium historiae Hungarorum. Szerk.: Marczali Henrik, Angyal Dávid és Mika Sándor. Bp. 1902.
- Méhes cs. = Méhes Mózes: A nyéki Méhes család és a rokon családok. Bp. 1933.
- Melczer: Okmányok = Melczer István: Okmányok a kellemesi Melczer család levéltárából. XIII, XIV, XV. század. Bp. 1890.
- Meskó cs. = Meskó Márton: A felső-kubini Meskó család leszármazása és történeti emlékei. Mezőberény, 1894.
- Mocsáry: Nógrád vm. = Mocsáry Antal: Nemes Nógrád vármegyének történelmi, geographiai és statistikai esmeretése. I, IV. k. Pest, 1826.
- Mon. eccl. Strig. = Monumenta ecclesiae Strigoniensis. Ordine chron. dispositis, dissertationibus et notis illustravit Ferdinandus Knauz. Tom. I—III. Tom. III. collegit et edidit Ludovicus Crescens Dedek. Strigonii, 1874, 1882, 1924.
- Mon. episc. Veszpr. = Monumenta Romana episcopatus Vesprimiensis. A veszprémi püspökség római oklevéltára. Közrebocsátja a római magyar történeti intézet. II. k. 1276—1415. Bp. 1898.
- Mon. Slav. merid. = Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium. Ed. Academia scientiarum et artium Slavorum meridionalium. Vol. 23. Zagreb, 1892.
- Mon. Vat. Hung. = Monumenta Vaticana historiam regni Hungariae illustrantia. Vatikáni magyar okirattár. Ser. I. Tom. IV. Bullae Bonifacii IX. P. M. 1396—1404. Bp. 1889.
- Nagy I.: Sopron vm. = Sopron vármegye története. Oklevéltár. Szerk. Nagy Imre. I—II. k. Sopron, 1889—1891.
- Nagy Szeder: Kiskun-Halás = Nagy Szeder István: Kiskun-Halás Város Története Oklevéltárral. Kiskun-Halás, 1926.
- Nemzeti Társalkodó = Nemzeti Társalkodó. Történeti és irodalmi hetilap. Szerk. K. Pethe Ferenc, Méhes Sámuel. 1830. évf. Kolozsvár, 1830.
- Neugeboren: Tentamen = Neugeboren (Károly), Karl: Tentamen indicis diplomatici publici ... Transilvaniae periodi regum ... stirpis Arpadianae ab a. 1000 usque ad a. 1300. Hermannstadt.
- Ofner Stadtr. = Michnay Andreas—Lichner Paul: Ofner Stadtrecht von 1244—1421. (Buda városának törvénykönyve 1244—1421-ből.) Pressburg, 1845.
- Palacky: Formelb. = Palacky (František), Franz: Über Formelbücher, zunächst in Bezug auf böhmische Geschichte. I—2. Lief. Prag, 1842—1847.
- Palásthyak = Palásthy Pál: A Palásthyak. I. k. Bp. 1890.
- Palma: Heraldicae r. Hung. spec. = Palma (Ferenc Károly), Franciscus Carolus: Heraldicae regni Hungariae specimen regia provinciarum, nobiliumque scuta complectens. Vindobonae, 1766.
- Palugyay: M. orsz. tört. leir. = Palugyay Imre: Magyarország történeti, földirati s állami legújabb leírása. I, III. k. Pest, 1852, 1854.
- Pannonh. rend tört. = A pannonhalmi Szent-Benedek-rend története. Kiadja a pannonhalmi Szent-Benedek-rend. Szerk.: Erdélyi László, Sörös Pongrác. II, VIII, X. k. Bp. 1903, 1908.
- Pauler: Magy. nemz. tört. = Pauler Gyula: A magyar nemzet története az Árpád-házi királyok alatt. II. javított kiadás. Bp. 1899.
- Perger: Bevezetés a dipl. = Perger János: Bé vezetés a diplomatikába, vagy is az oklevél esméret tudományába, mellyet tt. Schwartner Márton úr után némely változtatásokkal s hasznos bővítésekkel magyar nyelven ki adott Perger János. 3. r. Pest, 1821.
- Pesty: Krassó vm. = Pesty Frigyes: Krassó vármegye története. Kiadja Krassó-Szőrény vármegye közönsége. III. k. Oklevéltár. Bp. 1882.
- Pesty: Okl. Temesvm. = Oklevelek Temesvármegye és Temesvár város történetéhez. Másolta és gyűjtötte Pesty

- Frigyes. A M. Tud. Akadémia tört. bizottságának rendeletéből sajtó alá rendezte Ortway Tivadar. I. k. 1183—1430. Pozsony, 1896. (Temesvármegye és Temesvár város története. IV. k.)
- Péterffy: Sacra concilia eccl. Hung. = Péterffy (Károly), Carolus: Sacra concilia ecclesiae Romano-catholicae in regno Hungariae celebrata ab a. Chr. 1106. usque ad a. 1715. Pars I. Posonii, 1741—1742.
- Pray: Annales r. Hung. = Pray (György), Georgius: Annales regum Hungariae ab anno Chr. 997. usque ad a. 1564. deducti ac maximam partem ex scriptoribus coaevis, diplomatibus, tabulis publicis et id genus litterariis instrumentis congesti. Pars I—II. Vindobonae, 1763—1764.
- Pray: Diss. ann. vet. = Pray (György), Georgius: Dissertationes historico-criticae in annales veteres Hunnorum, Avarorum et Hungarorum. Vindobonae, 1774.
- Pray: Diss. prior. Auranae = Pray (György), Georgius: Dissertatio historico-critica de prioratu Auranae. In qua origo, progressus et interitus ex monumentis nondum editis compendio ... explicantur. Viennae, 1773.
- Pray: Specimen hier. Hung. = Pray (György), Georgius: Specimen hierarchiae Hungaricae complectens seriem chronologicam archiepiscoporum et episcoporum Hungariae etc. Pars I—II. Posonii et Cassoviae, 1776.
- Quellen z. Wien = Quellen zur Geschichte der Stadt Wien. Hrsg. mit Unterstützung des Gemeinderathes der k. k. Reichshaupt- und Residenzstadt vom Alterthums-Vereine zu Wien. Redigirt von Anton Mayer. Abt. II. Bd. I. Regesten aus dem Archive der Stadt Wien. Bearb.: Karl Uhlirz u. Joseph Lampel. Wien, 1898.
- Reviczky cs. = Reviczky Sándor: A revisnyeji Reviczky család okmánytára. 1272—1623. Bp. 1878.
- Reviczky: Vágújhelyi prép. = Reviczky Bertalan: A Boldogságos Szűzről címzett vág-ujhelyi prépostság története. Trencsén, 1897.
- Rimely: Capit. Poson. = Rimely (Károly), Carolus: Capitulum insignis ecclesiae collegiatae Posoniensis ad S. Martinum ep. olim SS. Salvatorem. Instar manuscripti. Posonii, 1880.
- Sacerdoțeanu—Holban: Culeg. de facs. = Culegere de facsimile pentru școala de arhivistică. Ed. Aurelian Sacerdoțeanu. Seria latină de Maria Holban și Virginia Sacerdoțeanu. București, 1942.
- Sborník muz. slov. spol. = Sborník muzeálnej slovenskej spoločnosti. R. 25, 27—28. Turčiansky sv. Martin, 1931, 1933—1934.
- Schier: Mem. prov. Hung. August. = Schier, Paulus Xystus: Memoria provinciae Hungaricae Augustiniana antiquae. Grecii, 1778.
- Schmauk: Suppl. Scep. = Schmauk (Mihály), Michael: Supplementum analectorum terrae Scepusiensis. Pars II. Szepesváraljajae, 1889.
- Schmitth: Archi-episc. Strig. = Schmitth (Miklós), Nicolaus: Archi-episcopi Strigonienses compendio dati. Tyrnaviae, 1752.
- Schmitth: Episc. Agr. = Schmitth (Miklós), Nicolaus: Episcopi Agrienses fide diplomatum concinnati. Tom. I. Tyrnaviae, 1768.
- Schwartner: Introductio 1. = Schwartner (Márton), Martinus: Introductio in artem diplomaticam praecipue Hungaricam. Pest, 1790.
- Schwartner: Introductio 2. = Schwartner (Márton), Martinus: Introductio in rem diplomaticam aevi intermedii praecipue Hungaricam. Budae, 1802.
- Siebenbürg. Prov. bl. = Siebenbürgische Provinzialblätter. Hrsg. von Johann Filtsch. Bd. I. Hermannstadt, 1805.
- Smičiklas = Smičiklas, T(ade): Codex diplomaticus regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae. Sv. 6—7, 11—13, 15. Zagreb, 1904—1916, 1934.
- Sümeghy: Sopron vm. = Sümeghy Dezső: Sopron vármegye levéltárának oklevél-gyűjteménye. I. rész. Középkori oklevelek. (1236—1526.) Sopron, 1928.
- Szabó K: Kun László = Szabó Károly: Kun László. 1272—1290. Bp. 1886. (Magyar történelmi életrajzok, II. évf. 5. füzet.)
- Szávay: Győr = Szávay Gyula: Győr. I. k. Győr, 1896.
- Századok = Századok. A Magyar Történelmi Társulat Közlönye. Szerk. Thaly Kálmán, Szilágyi Sándor stb. Pest, Bp. 1868, 1870, 1872, 1875, 1881, 1887, 1906, 1909—1910.
- Székely oklt. = Székely oklevéltár. Szerk. Szabó Károly, Szádeczky Lajos. I, III—IV. k. Kolozsvár, 1872, 1890, 1895.
- Széll: Bessenyei cs. = Széll Farkas: A nagybesenyői Bessenyei család története. Bp. 1890.
- Szendrei: Oklt. Miskolc tört. = Szendrei János: Oklevéltár Miskolcz város történetéhez. 1225—1843. Miskolc, 1890. (Miskolcz város története és egyetemes helyirata. III. k.)
- Szentesi Tóth: Jászkunság és Karcag = Szentesi Tóth Kálmán: Történelmi emlékek a Jászkunság és Karcag múltjából. Karcag, 1940.
- Szentpétery: Borsmonostori ap. = Szentpétery Imre: A borsmonostori apátság árpádkori oklevelei. Bp. 1916.

- Szentpétery: Oklevélszövegek = Szentpétery Imre: Középkori oklevélszövegek. Az oklevéltanba való bevezetés céljaira. Bp. 1927.
- Szeredai: Not. capit. Alb. Trans. = Szeredai (Antal), Antonius: Notitia veteris et novi capituli ecclesiae Albensis Transilvaniae ex antiquis ac recentioribus literarum monumentis eruta. Albae Carolinae, 1791.
- Szeredai: Ser. episc. Trans. = Szeredai (Antal), Antonius: Series antiquorum et recentiorum episcoporum Transilvaniae. A(lbae) Carolinae, 1790.
- Szirmay: Not. hist. Ugoch. = Szirmay (Antal), Antonius: Notitia politica, historica, topographica incliti comitatus Ugochiensis. Edita et indicibus provisa industria Martini Georgii Kovachich. Pest, 1805.
- Szirmay: Not. hist. Zemplen. = Szirmay (Antal), Antonius: Notitia historica comitatus Zempléniensis. Edita et indicibus provisa industria Martini Georgii Kovachich. Buda, 1804.
- Szirmay: Not. top. Zemplen. = Szirmay (Antal), Antonius: Notitia topographica, politica incliti comitatus Zempléniensis. Edita et indicibus provisa industria Martini Georgii Kovachich. Buda, 1803.
- Szirmay: Szathmár vm. = Szirmay Antal: Szathmár vármegye fekvése, történeti és polgári esmérete. I—II. rész. Buda, 1809—1810.
- Szontagh: Meskó cs. = Szontagh Dániel: A felső-kubini Meskó család nemzedékrende és történeti emlékei. Pest, 1861.
- Sztachovics: Registrum mon. s. Martini = Sztachovics (Remig), Remigius: Registrum anni 1332 tabularii monasterii s. Martini de sacro monte Pannoniae. Jaurini, 1876.
- Sztáray oklt. = Nagy Gyula: A nagymihályi és sztárai gróf Sztáray család oklevéltára. I. k. 1234—1396. Bp. 1887.
- Tagányi: Erdészeti oklt. = Tagányi Károly: Magyar erdészeti oklevéltár. I. k. 1075—1742. Bp. 1896.
- Teleki: Hunyadiak kora = Teleki József: Hunyadiak kora Magyarországon. X, XII. k. Pest, 1853, 1857.
- Teleki oklt. = Barabás Samu: Codex diplomaticus sacri Romani imperii comitum familiae Teleki de Szék. A római szent birodalmi gróf széki Teleki család oklevéltára. I—II. k. Bp. 1895.
- Tersztyánszky: Cassovia = Tersztyánszky (János), Joannes: Cassovia vetus et nova chronologice proposita. Cassoviae, 1732.
- Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch = Teutsch, G(eorg) D(aniel)—Firnhaber, F(riedrich): Urkundenbuch zur Geschichte Siebenbürgens. Wien, 1857. (Österreichische Geschichtsquellen, Abt. 2. Bd. 15.)
- Theiner: Mon. Hung. = Vetera monumenta historica Hungariam sacram illustrantia maximam partem nondum edita ex tabulariis Vaticanis deprompta, collecta ac serie chronologica disposita ab Augustino Theiner. Tom. I. 1216—1352. Romae, 1859.
- Timon: Epitome chronologica = Timon (Sámuel), Samuel: Epitome chronologica rerum Hungaricarum a natiuitate divi Stephani primi regis apostolici . . . ad annum 1736. Cassoviae, 1736. Claudiopoli, 1736.
- Timon: Synopsis novae chronol. = Timon (Sámuel), Samuel: Synopsis novae chronologicae regnorum Hungariae, Croatiae, Dalmatiae etc. Pars II. Tyrnaviae, 1714.
- Tkalčić: Mon. civ. Zagr. = Tkalčić, Joannes Baptista: Monumenta historica liberae regiae civitatis Zagrabiae metropolis regni Dalmatiae, Croatiae et Slavoniae. Vol. I. Zagrabiae, 1889.
- Tkalčić: Mon. episc. Zagr. = Tkalčić, Joannes Baptista: Monumenta historica episcopatus Zagrabienensis saec. XII. et XIII. Vol. I. Zagrabiae, 1873.
- Török: Magyaro. primása = Török János: Magyarország primása. 2. r. Pest, 1859.
- Tört. közl. Abaúj-Torna vm. = Történelmi Közlemények Abaúj-Torna vármegye és Kassa multjából. I. évf. 1910.
- Tört. Tár = Történelmi Tár. Évnyegyedes folyóirat. Kiadja a Magyar Történelmi Társulat közvetítése mellett a M. Tud. Akadémia történelmi bizottsága. 1878, 1889, 1892, 1896, 1900, 1902—1904. évf. Bp.
- Történeti Lapok = Történeti Lapok. Történeti és irodalmi közlöny. Szerk. K. Papp Miklós. I. évf. Kolozsvár, 1874.
- Transilvania = Transilvania. Fóia asociațiunei Transilvane pentru literatura română și cultura poporului român. Red. G. Barițiu, I. Popescu. An. 2, 4. Brașoviu, 1869, 1871.
- Tudományos Gyűjt. = Tudományos Gyűjtemény. Kritikai, történeti és tudományos folyóirat. 3, 5, 18, 20, 25. esztendei folyamát. Pest, 1819, 1821, 1834, 1836, 1841.
- Tudománytár = Tudománytár. Tudományos, ismeretterjesztő és kritikai folyóirat. Szerk. Schedel (Toldy) Ferenc, Csató Pál stb. 4. k. Új folyam 7. k. Buda, 1837, 1840.
- Turóci reg. = A lipői és turóci registrum. Közli Horváth Sándor. Bp. 1902. (Történelmi Tár. 1902. évf.)
- Turul = Turul. A Magyar Heraldikai és Genealógiai Társaság közlönye. 8, 11, 27, 45. k. Bp. 1890, 1893, 1909, 1928.
- Tutkó: Kassa v. = Tutkó József: Szabad királyi Kassa városnak történeti évkönyve. Kassa, 1861.

- Új Magyar Múzeum = Új Magyar Muzeum. Tudományos folyóirat egyszersmind a magyar akadémia közlönye. Kiadja Toldy Ferenc. I, IX. évf. Pest, 1851—52, 1859.
- Vagner: Nyitrai kpt. = Vagner József: Adalékok a nyitrai székes-káptalan történetéhez. Nyitra, 1896.
- Vjestnik = Vjestnik kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva. God. I. Zagreb, 1899.
- Wagner: *Analecta Scep. = Wagner (Károly), Carolus: Analecta Scepusii sacri et profani. Pars I. Posonii et Cassoviae 1774.*
- Wagner: *Coll. Hung. fam. = Wagner (Károly), Carolus: Collectanea genealogico-historica illustrium Hungariae familiarum, quae iam interciderunt. Decas 3—4. Posonii, Pest et Lipsiae, 1802.*
- Wagner: *Dipl. Saros. = Wagner (Károly), Carolus: Diplomatarium comitatus Sarosiensis. Posonii et Cassoviae, 1780.*
- Weis: *Urk. Heiligenkreuz = Weis, Johann Nepomuk: Urkunden des Cistercienser-Stiftes Heiligenkreuz im Wiener-Walde. Bd. I—II. Wien, 1856—1859. (Österreichische Geschichtsquellen, Abt. 2. Bd. XI, XVI.)*
- Wenzel = Wenzel Gusztáv: *Árpádkori új okmánytár. 890—1301. III—IV, VI, IX—X, XII. k. Bp. 1862—1874.*
- Wiesflecker—Rainer = Wiesflecker, Hermann—Rainer, Johann: *Die Regesten der Grafen von Tirol und Görz, Herzoge von Kärnten. II. Bd. 1. Lieferung. Innsbruck 1952.*
- Zala vm. Oklt. = *Zala vármegye története. Oklevéltár. Szerk. Nagy Imre, Véghely Dezső és Nagy Gyula. I—II. k. Bp. 1886—1890.*
- Zichy oklt. = *Codex diplomaticus domus senioris comitum Zichy de Zich et Vásonkeő. A zichi és vásonkeői gróf Zichy család idősb ágának okmánytára. Szerk. Nagy Imre, Nagy Iván stb. I, III. k. Pest, Bp. 1871, 1874.*
- Zimmermann—Werner: *Urkundenbuch = Zimmermann, Franz—Werner, Karl: Urkundenbuch zur Geschichte der Deutschen in Siebenbürgen. Bd. I. Hermannstadt, 1892.*
- Zsigmondkori oklt. = *Mályusz Elemér: Zsigmondkori oklevéltár. I. 1387—1399. Bp. 1951.*

IV. László király

1269. — átírja IV. Béla 1246. júl. 8-i oklevelét Sygra és más birtokok adományozásáról.
jan. 3. Kassa város titkos lt. V. Poch n. 1.
Lásd 1273. jan. 3-i keltezéssel a 2345. sz. alatt.
-
1270. — oklevele Petrethe föld adományozásáról.
febr. 2. Zala vm. oklt. II. 159.
Lásd 1276. febr. 2-i keltezéssel a 2691. sz. alatt.
-
1270. — Gurgo falut adományozza.
márc. 7. Dl. 63.632, 63.637, 63.650, 63.654, 71.264.
Lásd 1278-i keltezéssel a 2876. sz. alatt.
-
1270. — Repach nevű erdőt adományozza.
márc. 7. Dl. 63.631, 71.281.
Lásd 127(8). márc. 11-i keltezéssel a 2847. sz. alatt.
-
1272. — levele a spalatóiakhoz.
aug. 10. Kukuljević: Jura I. 80.
Lásd (1273.) aug. 10-i keltezéssel a 2399. sz. alatt.
-
- (1272.) — mandátuma a pozsonyi káptalanhoz Suslan birtok iktatása ügyében.
aug. 23. Fejér V. 2. 38.
Lásd (1278.) aug. 23-i keltezéssel a 2889. sz. alatt.
-
1272. — értesíti Trau városát koronázásáról.
aug. 24. Kukuljević: Regesta No. 1077.
Lásd (1272.) szept. 3-i keltezéssel a 2301. sz. alatt.
-
- (1272.) — értesíti Trau város bírait, tanácsosait és közönségét trónralépéséről; megparancsolja,
szept. 3. hogy neki és Joachim bánnak engedelmeskedjenek, hűtlenség esetére pedig vízen és szárazon
Fehér- egyaránt történő megtorlással fenyegeti meg őket, s a város főembereit magához rendeli. —
vár. D. Albae in quind. s. Stephani regis.

Lucius: Dalm. et Croat. 174., Timon: Synopsis novae chronol. II. 3., Kollár: Hist. jur. patr. 171., Timon: Epitome chronologica 41., Katona: Hist. crit. VII. 618., Kovachich: Vest. comit. 145., Fejér V. 2. 37., Smičiklas VI. 4. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1077. (Valamennyi közlés Lucius-on alapul.)

A levél keltére nézve lásd a (Lucius után) Fejérnél is olvasható traui feljegyzést.

2301.

1272.
szept. 7.
Fehér-
vár.

— átírja és megerősíti V. István 1270. nov. 5-i oklevelét (1983. sz.), mellyel a szentmária-hegyi cisztercita monostornak (borsmonostori apátság) adta egész Sopron megye területéről a gabona- és bordézmák huszadát. — D. Albe, in vig. Nativitatis b. virginis a. d. M° CC° LXX° secundo.

Eredeti: 16,3×6,5 cm. Hátlapjára nyomott pecsét darabjai. Dl. 715.

Átírta: csornai konvent 1469. febr. 2. (Dl. 716.)

Hazai okmt. IV. 52. (a regesztában tévesen azt állítja, hogy IV. László oklevelében V. Istvánnak Percs adományozásáról szóló oklevele van átírva, holott ezt IV. László 1282. aug. 10-i oklevele írta át, lásd a 3158. sz.), Wenzel IX. 5. — Kivonat: Wenzel XII. 71., Szentpétery: Borsmonostori ap. 126.

2302.

1272.
szept. 15.
Buda.

— visszavonja a Huntpaznan nb. Jako fiától: Miklóstól a Saag-i monostor kegyuraságát, mivel azt az igazság elhallgatásával csalárd úton szerezte meg; megparancsolja, hogy a monostor jogaiba kegyuraság címén senki se merészelje magát bevezettetni, s hogy a monostor bármilyen conditiójú népei fölött egy bíró se bíraskodjék, mivel ezek V. István privilégiuma értelmében, amelyet most megerősít, csak a királyné — IV. László anyja — udvarbírája elé idézhetők. — D. Bude, in oct. Nativitatis virginis gloriose a. d. M° CC° LXX° secundo.

Eredeti: 14,2×11,5 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Dl. 809.

Fejér V. 2. 39.

2303.

1272.
(szept. 18.
előtt.)

— megparancsolja a vasvári káptalannak, hogy küldjék ki megbízottukat, s ennek jelenlétében Osl bán fia: Jakab királyi ember iktassa be Sister comes fiát: Benedek mestert, a fehérvári egyház subcustosát, aki V. Istvánnak és neki a koronázás alkalmával szolgálatokat tett, és ennek testvéreit a vasvári szekérgyártóknak (carpentariorum) az ő öröklött földjükkel határos Wg nevű földje birtokába és jelölje ki a határokat a régi jelek szerint, ha ez a föld három ekényi és csak két mansio van rajta, amint ezt a kérelmező előadta.

Tartalmilag átírta: vasvári káptalan 1272. szept. 18. > IV. László 1272. nov. 15. (Dl. 40.100. Múz. Törzsanyag.)

A tartalmi átírás szövegét lásd az átíró oklevélnek a 2314. sz. alatt közölt szövegében.

2304.

(1272.)
szept. 19.
(Margit-
sziget.)

— megparancsolja A(kos) budai prépostnak, hogy a szűz Mária-szigeti (margitszigeti) apácákat — illetőleg procuratorukat — iktassa be Serperes fiai: Gyan és Rubinus utód nélkül meghalt esztergomi polgárok esztergomi (in territorio ville et civitatis) minden szőlőjének birtokába, melyeket még V. István adott az apácáknak. — D. in insula beate virginis, secunda feria prox. post Exaltationem s. crucis.

Eredeti: 14,3×6,3 cm. Zárópecsét darabja. Dl. 3541.

Wenzel IX. 6., Mon. eccl. Strig. II. 265. (é. n.), Budapest tört. okl. eml. I. 250. (1289.) — Kivonat: Mon. eccl. Strig. I. 606.

Az oklevél hátlapjára nyomott pecsét darabja IV. László első (1272—1276. között használt) pecsétjéből való, ami igazolja a keletnek 1272-re tételét. A budai prépost nevére vonatkozólag lásd a 2404. sz.

2305.

1272. szept. 22. — a szentmáriahegyi (borsmonostori) ciszterci apát és a szerzetesek kérésére átírja és megerősíti V. István 1270. nov. 20-i privilégiumát (1990. sz.), mellyel a Sopron megyei dézsmák huszadát a szentmáriahegyi monostornak adta. — D. p. m. mag. Nycholai prepositi eccl. Albensis Transsiluane, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo secundo, r. aut. n. a. primo, decimo Kal. Oct.
Eredeti: 43,2×35,9 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét zsinórja. Dl. 718.
 Fejér V. 2. 40. — Kivonat: Szentpétery: Borsmonostori ap. 126. 2306.
-
1272. szept. 22. Buda. — a szentmáriahegyi (borsmonostori) apát és a szerzetesek kérésére átírja és megerősíti V. István (1271-i) oklevelét (2089. sz.), mellyel őket, népeiket és a hozzájuk tartozókat különös pártfogása alá vette és minden bíró hatósága alól kivonta. — D. Bude, in crastino Mathei ap. a. d. M° CC° LXX° II°.
Átírta: a) III. András 1298. máj. 28. (Dl. 808.)
 b) csornai konvent 1469. febr. 6. (Dl. 803.)
 Fejér V. 2. 40. — Kivonat: Szentpétery: Borsmonostori ap. 127. 2307.
-
1272. szept. 22. Buda. — megparancsolja Sopron megye nemeseinek, várjobbágyainak, civiseinek, hospeseinek és bármely conditiójú népeinek, hogy a dézsmák huszadát hiány és ellentmondás nélkül fizessék meg a szentmáriahegyi (borsmonostori) apát és a szerzetesek emberének, minthogy ezt a huszadot V. István nekik adta, ő pedig ezt az adományt megerősítette. — D. Bude, feria quinta post festum Mathei ap. proxima a. d. M° CC° LXX° II°.
Eredeti: 17×5,6 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Dl. 810.
 Fejér V. 2. 41. — Kivonat: Szentpétery: Borsmonostori ap. 126. 2308.
-
- (1272. szept.— nov.) *— oklevelét, mellyel megparancsolta Mihály zólyomi ispánnak, hogy Gergely fiát: Muren-t iktassa be a régi határok szerint a Turuch-i Vyfolu nevű föld birtokába, említi IV. László 1272-i oklevelében. (2321. sz.) 2309.
-
1272. okt. 2. — Sarus-i András fia: Elek, s Elek fiai: Sándor, Mareus és Moch, valamint Elek testvére (frater): Benedek és veje: Lodomerius kérésére átírja és megerősíti V. István 1272. márc. 19-i privilégiumát (2175. sz.), mellyel nevezetteknek a Sáros megyei Delnafeu nevű földet adományozta. — D. p. m. mag. Nicolay Albensis eccl. Transilvane prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXX° secundo, sexto Non. Oct., indict. quintadecima, r. aut. n. a. primo.
Eredeti: 52,3×41,8 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét darabja. Dl. 799.
 Fejér V. 2. 42. 2310.
-
- (1272.) okt. 31. Buda. — meghagyja az esztergomi káptalannak, hogy küldje ki emberét, s ennek jelenlétében Pokouch-i Pál királyi ember iktassa be Gergely mester esztergomi prépostot Borch (Borth) nevű három ekényi föld birtokába, mely magszakadás következtében királyi kézre hármlott. — D. Bude, in vigilia Omnium sanctorum.
Átírta: esztergomi káptalan (1272.) nov. 4. (Dl. 60.120. Forgách lt.)
 Hazai okmt. VIII. 199. (1279. körül), Turul 1909. 180.
 Az oklevél évszámára nézve lásd a következő számot. 2311.

(1272.) — meghagyja az esztergomi káptalannak, hogy küldje ki megbizottját, s ez iktassa be
okt. 31. András (Bana-i)¹ comest az utód nélkül elhalt Moysa fia: Jakab földjének² s tartozékainak,
(Margit)- sziget. szolgálóinak birtokába, s jelentsék a szolgálak és szolgálók számát, a határokat,
s a föld minőségét és mennyiségét. — D. in insula, in vigilia Omnium sanctorum.

Átírta: esztergomi káptalan (1272.) nov. 4. (Dl. 60.120. Forgách lt.)

Említi: IV. László 1273. jan. 9. (Dl. 58.410. Forgách lt.)

Hazai okmt. VIII. 200. (1279. körül), Turul 1909. 180. A jelen mandátum alapján végrehajtott iktatásról szóló jelentést IV. László 1273. jan. 9-én megerősítette, tehát az oklevél évszáma csak 1272. lehet.

A jelen mandátum alapján végrehajtott iktatásról szóló jelentést IV. László 1273. jan. 9-én megerősítette, tehát az oklevél évszáma csak 1272. lehet.

2312.

1272. — Benedek mesternek, a fehérvári egyház subcustosának s általa Lex, Isak és Pál mester
nov. 15. nevű testvéreinek adományozza a vasvári szekérgyártók (carpentariorum) Wg nevű három
ekényi és a megadományozottak örökölt földjével határos földjét, s kiveszi a földet teljesen
a vár alól, átírván a vasvári káptalannak az iktatásról és a határjárásról szóló (1272.)
szept. 18-i jelentését.

Eredeti: 46×43,9 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsételés helye. Dl. 40.100. (Múz. Törzsanyag.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie
Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus, quam futuris presentem paginam inspec-
turis salutem in vero salutari. Licet regie celsitudinis circumspecta providentia erga singulorum
fidelium sibi famulantium merita largifluam debeat exhibere, necnon iustis desideriis eorum ani-
mum inclinare, tamen hiis potiori remunerationis beneficio debet occurrere, qui fidelitatis obsequia
inpenderunt suis temporibus et paternis, ut exemplo grate remunerationis fideles de promptis effici-
ant promptiores. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod magister
Benedictus filius comitis Sister Albensis ecclesie nostre subcustos fidelis noster ad nostram accedens
presentiam tempore coronationis nostre humiliter a nobis postulavit, ut quamdam terram carpen-
tariorum Castriferrei, in qua duas mansiones dicebat residere, usui trium aratorum sufficientem
et terre sue hereditarie coherentem, sibi et per eum fratribus suis uterinis dare et donare dignare-
mur. Verum quia de qualitate et quantitate ac circumstantiis terre superius nominate nobis³ ad
plenum non constabat, fidelibus nostris capitulo Castriferrei et Jacobo filio Osl bani, homini nostro
ad hoc deputato dedimus in mandatis, ut qualitatem et quantitatem ac circumstantias terre sepe-
dicte nobis rescriberent in fide deo debita et corone. Qui postmodum rescripserunt in hec verba:

Excellentissimo domino suo L(adislao) dei gratia illustri regi Hungarie capitulum ecclesie
sancti Michaelis de Castroferreo inclinationem et orationes in domino cum perpetuo fidelitatis ob-
sequio. Litteras vestre excellentie recepimus, in quibus vidimus contineri, quod magister Benedictus
filius comitis Sister Albensis ecclesie subcustos primo domino regi Stephano, karissimo patri vestro
inclite recordationis et postea vobis in sollempnitate coronationis vestre gratum inpenderit famula-
tum et a nobis (!) petierit quamdam terram carpentariorum Castriferrei Wg vocatam, terre sue
hereditarie coherentem sibi et per eum uterinis fratribus suis dari, dicendo eam usui trium aratorum
sufficere et in ea tantummodo duas mansiones castrensiu[m] Castriferrei residere. Unde cum vos⁴
huiusmodi servitiis suis volentes grata (!) remunerationis beneficio respondere, ipsam terram Wg,
si tante quantitatis esset et non essent super illa plures populi castrensiu[m] residentes, eidem magistro
Benedicto et fratribus suis uterinis contuleritis, fidelitati nostre fide deo debita et corone mandan-
tes precipiebatis, quatenus receptis presentibus mitteremus unum ex nobis virum ydoneum pro
testimonio, coram quo Jacobus filius Osl bani homo vester accederet super faciem terre memorate,
quam si tribus aratris sufficere et duas tantummodo mansiones castrensiu[m] Castriferrei super illa
inveniret residere, extunc presentibus commetaneis et vicinis ipsam terram eidem magistro Benedicto

¹ Zárójelben levő kiegészítés az átíró oklevél alapján.

² Az átíró oklevél szerint a föld azonos Borch földdel.

³ Az eredeti szövegben *veritas* szó hiányzik.

⁴ *nos*-ból javítva.

et fratribus suis uterinis statueret et assignaret in metis prioribus et antiquis, si non fieret contradictum; contradictores ad vestram citaret presentiam ad terminum competentem, seriem facti, qualitatem et quantitatem terre sepius dicte ac cursus metarum vobis [in] nostris litteris rescriberemus. Verum cum vestris preceptis et mandatis fideliter in omnibus obedire debeamus, unum ex nobis virum ydoneum cum Jacobo filio Osl bani ho[m]ine vest]ro transmisimus ad premissa exequenda, qui demum [ad nos red]euntes retulerunt requisiti, quod predictam [terram presentibus commetanei]s et vicinis per . . .¹ circueundo cum omnibus [utilita]tibus suis, terra videlicet arabili et campestri ac feneto, prout oculis metiri potuit, ad usum trium aratrorum sufficere conspexissent, super qua quidem terra duas tantummodo ma[nsiones] castrensiu[m] invenissent et statuissent magistro Benedicto et fratribus suis uterinis nullo contradictore existente. Cuius quidem terre prima meta incipit a septemtrione iuxta stratam p[ubl]icam, ubi sunt due mete terre; tendendo versus orientem in eadem via sunt due mete, una in piro et altera terrea; exhinc currendo similiter ad orientem pervenit ad quator metas terreas angulares, ubi separat ab vduornicis; deinde saliendo ipsam viam declinans ad meridiem currendo per binas et binas metas pervenit ad aquam Morsol, penes quam ex alia parte ipsa terra continuatur metis filiorum iobagionum sancti regis, de qua progrediendo versus septemtrionem pervenit ad duas metas, quarum una kerkum et altera dumum amplexantur; abhinc adhuc currendo versus septemtrionem binis et binis metis pervenit ad priores metas ad stratam publicam memoratam ibique terminatur. Datum dominico die proximo ante festum Mathie (!) apostoli et evangeliste.²

Nos igitur, qui ex officio suscepti regiminis meritoria obsequia cunctorum nobis fideliter famulantium metiri debemus, volentes ipsi magistro Benedicto pro multiplicibus fidelitatibus et servitiis suis meritoriis in ecclesia nostra Albensi impensis regio occurrere cum favore, qui etiam domino regi Stephano karissimo patri nostro inclite recordationis et nobis in sollempnitate coronationis nostre debitum exhibuit famulatum dictam terram castri³ cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis ex consensu domine regine karissime matris nostre ac omnium baronum regni nostri dedimus, donavimus et contulimus magistro Benedicto memorato et per eum Lex, Isak et Paulo magistro fratribus suis uterinis, qui etiam fidelitatis opera nobis et regno impenderunt indefesse fratrumque suorum heredibus heredumve successoribus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam exceptam penitus a castro antedicto et exemptam. Ut igitur hec nostra donatio robur optineat perpetue firmitatis, nec per aliquem processu temporum in irritum possit retractari, presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Nicolai Albensis ecclesie prepositi Transsiluane, aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri anno domini M° CC° LXX° secundo, XVII. Kalendas Decembris, indictione quintadecima, regni autem nostri anno primo, venerabilibus patribus Philippo Strigoniensi, perpetuo comite eiusdem loci, Stephano Colocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Job Quinqueecclesiensi, comite Musuniensi, Briccio Chanadiensi, Philippho Waciensi, aule domine regine karissime matris nostre cancellario, Paulo Wesprimiensi, aule nostre cancellario, Tymotheo Zagrabiensi, Lodomerio Waradiensi, Dionisio Jauriensi et aliis episcopis ecclesias feliciter gubernantibus, Laurentio palatino, comite Supruniensi, Joachino bano totius Sclauonie, Nicolao woyawada Transsiluano, comite de Zonuk, Ladizlao comite Poseniensi, Erney magistro tawarnicorum, comite Worosdiensi, Alexandro iudice curie nostre, Emirico comite Simigiensi, Paulo bano de Scurino, Ponyth bano comite Zaladiensi, Omodeo comite Castriferrei, Renoldo magistro dapiferorum, comite de Zobouch, Mychaele comite Nitriensi, Wgrino magistro agasonum et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores.

2314.

1272.
nov. 16.

— az ausztriai szentkereszti ciszterci monostor apátjának és szerzeteseinek kérésére átírja és megerősíti V. István 1270. júl. 29-i privilégiumát (1946. sz.), melyben IV. Béla királynak az apátság részére kiadott két adománylevele volt átírva. — D. p. m. mag. Nicholai prepositi eccl. Albensis Transsiluane, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LX°X° II°, sextodecimo Kal. Dec., indict. quintadecima, r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint a 2314. sz., de

¹ kb. 3 cm-es hiány.² Mathie tévesen Mathei helyett, s így a jelentés kelte: (1272.) szept. 18.³ Valószínűleg a Ferrei szó tollban maradt.

Miklós erdélyi vajda szolnoki és Renoldus asztalnokm. szabolcsi ispánságának, s Mihály nyitrai ispánnak említése nélkül.

Eredeti: 61×47,5 cm. Díszes kezdő L. Ép függőpecsét. Heiligenkreuzi apátság lt. (OL. Filmtár H. 525.)

Átírták: Albert osztrák herceg és társai 1291. dec. 28. (Uo. — OL. Filmtár H. 526.)

Weis: Urk. Heiligenkreuz I. 182. — Kivonat: Fejér VII. 2. 24.

2315.

1272. — átírja I. Béla 1061-i gyanús privilégiumát (16. sz.), mely a szekszárdi monostor földjeinek határleírását tartalmazza. — a. d. M^{mo} [CC^{mo} septua] gesimo secundo, sedecimo Kal. Dec., indict. quintadecima, r. aut. sui a. primo.

Tartalmilag átírta I. Károly 1327. ápr. 22-i megerősítő privilégiuma alapján Kont Miklós nádor 1360. máj. 10. > kalocsai káptalan 1390. máj. 31. (Dl. 42.446. Múz. Törzsanyag.)

Kont Miklós nádor 1360. máj. 10-i oklevelét tartalmilag átírta Szécsi Miklós országbíró 1383. aug. 16. (Dl. 73.396. Both lt.)

Fraknói: Szekszárdi ap. 61. és 63.

2316.

1272. — Sceg-i Joachinus fiának: Joanka-nak kérésére és az anyakirályné s valamennyi báró hozzájárulásával átírja és megerősíti V. István 1271-i privilegiális oklevelét (2122. sz.), mellyel a nyitrai vár Deueche nevű földjét Joachinus-nak adományozta. — D. p. m. mag. Nicolai prepositi eccl. Albensis Transsiluane, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° secundo, indict. quintadecima, XV° Kal. Dec., r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint 2314. sz., de Reynoldus asztalnokm. szabolcsi ispánságának és Mihály nyitrai isp. kihagyásával.

Fényképmásolata: Díszes kezdő L. Függőpecsételés helye. Dl. 95.599. (Rudnay lt.)

Fejér V. 2. 48. és 54., Hazai okmt. VII. 137. — Kivonat: Deutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LIII., Densuşianu: Documente I. 1. 380.

2317.

(1272. nov. 18. előtt.) *— parancslevelét, hogy Mihály zólyomi ispán Hotimer-t a régi határok mellett iktassa be az Arua-ban levő Riuisne nevű föld birtokába, említi Mihály comes (1272-i) jelentésében. (Wenzel IV. 1.)

2318.

1272. — Hotimer-nek és utódainak adja fia halála miatt kárpótlásul az Arua-ban lévő Riuisne nevű két ekényi földet, átírván a beiktatást végző Mihály zólyomi ispánnak a határok leírását is tartalmazó k. n. jelentését. — D. p. m. mag. Nicolai Albensis eccl. Transsiluani (I) prepositi au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo secundo, r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint a 2314. sz., de a Ponith bán zalai isp. után következő nevek hiányoznak.

Átírta: a) turóci konvent 1346. ápr. 24. (Dl. 71.672. Reviczky lt.)

b) szepesi káptalan 1348. aug. 4. (Dl. 71.673. Reviczky lt.)

c) esztergomi káptalan 1353. máj. 1. (Dl. 37.357.)

Tartalmilag átírta: turóci registrum 21. §.

Wenzel IV. 1., Reviczky cs. okmt. I. 3. — Kivonat: Fejér V. 2. 61., Engel: Mon. Ungria 72., Tört. Tár 1904. 88. 68. sz.

A méltóságok névsora szerint nov. 18. előtt kelt.

2319.

1272. — Wyllam Bana-i polgár kérésére átírja és megerősíti V. István 1270. aug. 2-i oklevelét (1951. sz.) Baka, Gukes és Bagana falvak vásárlásának megerősítéséről. — D. p. m. mag. Nicolai prepositi eccl. Albensis Transsiluane au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. dom. inc. M^o CC^o LXX° secundo, r. aut. n. a. primo. Méltóságok: egyháziak mint 2314. sz., de Fülöp váci pk. nógrádi isp. is; Lőrinc nádor soproni isp., Joachinus szlavón bán, Miklós erdélyi

vajda szolnoki isp., László pozsonyi isp., Erney tárnokm. varasdi isp., Sándor országbíró, Imre somogyi isp., Pál szörényi bán, Ponith bán zalai, Omodeus vasvári isp., Reynoldus asztalnokm., Ugrin lovászm., Mihály nyitrai, Fülöp győri, Salamon fehérvári és Herbordus tolnai isp.

Eredeti: 53,6×33,3 cm. Diszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 702.

Wenzel IX. 1.

A méltóságok névsora szerint nov. 18. előtt kelt.

2320.

1272.
(nov. 18.
előtt.)

— Gergely fiának: Muren-nek adja a Turuch-i Vyfolu nevű földet, átírva a beiktatást végző Mihály zolyomi ispánnak a határok leírását is tartalmazó keltezés nélküli jelentését.

Eredetije a Beniczky család pribóci levéltárában volt. — Diszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Az eredetiről készített fénykép alapján készült mikrofilmfelvétel: OL. Filmtár H. 532.

Tartalmilag átírta: turóci regstrom 4. §.

Kivonat: Engel: Mon. Ungrica 61., Fejér V. 2. 60., Tört. Tár 1904. 88. 67. sz.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie Cumanie-que rex¹ omnibus Christi fidelibus presentibus pariter et futuris presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod Muren filius Gregorii terram Vyfolu vocatam existentem in Turuch a nobis petiverat sibi dari. Sed quia de facto eiusdem terre veritas nobis non constabat, Mychaeli comiti de Zoulum dilecto et fideli nostro dederamus in mandatis, ut terram eandem sub metis veteribus et antiquis statueret Mureno supradicto nullius iustitie derogando. Qui nobis suas litteras in hec verba destinavit:

Excellentissimo et benefactori domino suo L(adizlao) dei gratia illustri regi Vngarie M(ichael) comes de Zoulum inclinationem cum servitio perpetue fidelitatis. Litteras vestre dominationis recepimus continentes, quod terram Vyfolu vocatam in Turuch existentem sub metis et terminis antiquis Mureno statuerem possidendam. Ego igitur, ut teneor vestro precepto fideliter obedire, predictam terram ipsi Mureno statui possidendam. Mete autem supradicte terre hoc ordine distinguntur: Prima meta incipit iuxta quoddam flumen Treztana vocatum a parte meridionali et est arbor piri pro meta posita inter salices, sub qua sunt due mete terre. Inde tendit versus partem septemtrionalem declinando de ipso fluvio ad duas metas terreas novas et antiquas, deinde usque metas terre Lotybor vadit cum metis duplicatis et ibi iuxta terram dicti Lotybor angulatur iuxta flumen Zerne, ubi inter salices sunt due mete terre et capitaneae, postmodum iuxta ipsum flumen vadit supra ad partem orientalem et transit ipsum flumen et in transitu ipsius fluminis sunt due mete terre, deinde recedit de ipso flumine et iuxta terram dicti L(otybor) vadit usque ad terram Kubyzlay et ibi ipsa terra angulatur, deinde iuxta ipsum flumen et terram dicti K(ubyzlay) vadit ad flumen Rokoyche et transeundo vadit ad magnum pratum et ibi in medio est arbor nyrfa pro meta et tenet metas cum terra Zubuchloch, ibi etiam angulatur, deinde iuxta metas terre Blathnicha declinando ad partem meridionalem transeundo flumen Rybe cum metis continuis venit ad priores metas et ibi terminatur.

Unde nos consideratis fidelitatibus et servitiis eiusdem Muren, que nobis impendit et impendere poterat in futurum, predictam terram Vyfolu sub predictis metis et terminis dedimus, contulimus et donavimus supradicto Muren et per eum suis heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo inrevocabiter (!) possidendam. Ut igitur huius nostre donationis series robur perpetue firmitatis optineat, presentes eidem Mureno concessimus litteras sigilli nostri duplicis munimine roborando. Datum per manus magistri Nycolay Albensis ecclesie Transilvane prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini myllesimo ducentesimo septuagesimo secundo, regni autem nostri anno primo, venerabilibus patribus Philippo Strigoniensi, perpetuo comite eiusdem loci, Stephano Colocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Job Quinqueecclesiensi, comite Musuniensi, Briccio Chanadiensi, Philippo Vaciensi aule karissime matris nostre cancellario, Paulo Vesprimiensi, aule nostre cancellario, Tymotheo Zagrabiensi, Lodomerio Variadiensi, Dyonisio Jauriensi et aliis episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Laurentio palatino

¹ Bulgarie tollban maradt.

comite Supruniensi, Joachino bano totius Sclauonie, Nycolao voyauoda Transiluano comite de Zonuk, Ladizlao comite Psoniensi, Erney magistro tauarnicorum comite Vorosdiensi, Alexandro bano iudice curie nostre, Emerico comite Symigiensi, Paulo bano de Zeurino, Ponyth bano comite Zaladiensi, Omodeo comite Castriferrey, Renoldo magistro dapiferorum comite de Zabolch, Vgrino magistro agasonum et aliis quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

A méltóságok névsora szerint nov. 18. előtt kelt.

2321.

1272.
(nov. 18.
előtt.)

— Johachynus bánnal, Lőrinc nádor soproni ispánnal, Ireneus tárnokmesterrel, László pozsonyi ispánnal, Omodeus vasvári ispánnal és más főurakkal megtanácskozva, a vasvári vár alól kivett Zarakad nevű földet minden tartozékával Bachaler comesnek, Kapurnicha vár várnagyának adja azokért a szolgálatokért, amelyeket nevezett vére ontásával akkor tett, amikor őt (IV. Lászlót) egyes magyar bárók Kopurnycha várban fogva tartották, s atyja parancsára a várat nagy sereg fogta körül; a földet egyébként már V. István is oklevelével Bachaler comesnek adományozta. — D. p. m. mag. Nycolay prepositi Albensis eccl. Transiluane, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo secundo, r. aut. n. a. primo.

Eredeti: Díszes kezdő L. Fügőpecsét zsinórja. Jugoszláv Akadémia zágrábi lt. D—II—34. (OL. Filmtár 4932. doboz.)

Smičičklas VII. 415. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1088.

A méltóságok névsora szerint nov. 18. előtt kelt.

2322.

1272.
nov. 18.

— Guilhelmus-nak, a templomosok magyarországi és szlavóniai mesterének kérésére átírja és megerősíti V. István 1270. dec. 12-i privilégiumát (lásd az 1995. sz.), amely megerősíti IV. Bélának Dobicha comitatus átengedéséről szóló privilégiumát. — D. p. m. mag. Nicolai prepositi Albensis eccl. Transiluane, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXXII°, indict. XV, XIII. Kal. Dec., r. aut. n. a. primo. Méltóságok: Fülöp esztergomi érsek, esztergomi örökös isp., István kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Jób pécsi pk. mosoni isp., Fülöp váci pk. az anyakirályné kanc. nógrádi isp., Pál veszprémi pk. kir. kanc., Bereck csanádi, Timót zágrábi, Lodomerius váradi, Dénes győri pk., Rolandus nádor a kunok bírása, Lőrinc soproni isp., Joachinus szlavón bán, Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., László pozsonyi isp., Erne tárnokm. varasdi isp., Sándor országbíró, Imre somogyi isp., Pál szörényi bán, Ponith zalai, Omodé vasvári isp., Reynoldus asztalnokm., Lőrinc pohárnokm. kevei és krassói isp., Ugrin lovászm., Mihály nyitrai, Mihály veszprémi, Salamon fehérvári és Herbotdus (!) tolnai isp.

Átírta: X. Gergely pápa 1275. szept. 18. (Vatikáni lt. Reg. Vat. 37. CXLVI—CXLIX. fol. — OL. Filmtár 4941. doboz.)

Tartalmilag átírta: I. Károly 1322. dec. 18. > ua. 1327. febr. 15. > I. Lajos 1357. márc. 5. > Garai Miklós nádor 1429. márc. 13. (Dl. 34.004.)

Theiner: Vet. Mon. Hung. I. 311. — Tart. átírás: Alsó-szlavóniai okmt. 167.

2323.

1272.
nov.
(18—26.
között.)

— Istvánnak, az anyakirályné lovászmesterének, trencsényi ispánnak kérésére átírja és megerősíti István ifj. király 1265-i privilégiumát (lásd az 1840. sz.), mellyel Agas várát s a hozzá tartozó Kutasou, Barkan és Thor nevű falvakat, valamint a pásztói monostor kegyúri jogát neki adományozta, továbbá V. István (1270.) szept. 25-i pátens oklevelét (1974. sz.), mellyel megengedte, hogy István mester és a pásztói monostor népei fölött István mesteren kívül más bíró nem ítélezhetik. — D. p. m. mag. Nicolai prepositi Albensis eccl. Transiluane, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° secundo, indict. quintadecima, (*üresen hagyott hely*) Kal. Dec., r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint a 2323. sz., de hiányzik a váci pk. nógrádi ispánsága, a nádor kun bírósága, a pohárnokm., a soproni, veszprémi, fehérvári és tolnai isp.

Eredeti: 66,8×50 cm. Kezdő L helye üres. Függettségpecsét zsinórja. Dl. 596.

Schwartzner: *Introductio* 323. (2. kiad. 341.), Fejér V. 2. 50. és 52., Fejér VIII. 7. 360. — Kivonat: *Densuşianu: Documente I. 1. 381.*, Békefi: *Pásztói ap. 252.*, *Documente priv. ist. Rom. C. II. 152.*

A *Kalendas* szó előtt helyet hagytak a nap sorszámának beírására, ami azután elmaradt. Így az oklevél keltét nem dec. 1-re, hanem nov. 14. és 30. közötti időre kell tenni. Ez időn belül a méltóságosor alapján az oklevél kelte nov. 18. és 26. közé tehető.

2324.

1272.
nov. 20.

— Fülöp esztergomi érsek örökös ispán, Sixtus mester esztergomi olvasó- és Bálint mester éneklőkanonok kérésére jóváhagyja és megerősíti Sixtus mester és Bálint mester által az esztergomi egyház részére tett adományokat. Eszerint Sixtus mester a Komárom megyei Hetyn nevű birtokát, amelyet IV. Bélától kapott adományba, s amely az esztergomi egyház birtoka mellett fekszik, minden tartozékával mintegy végrendeletileg az esztergomi egyháznak, vagyis az érseknek és utódainak adja azzal, hogy az érsek az adományozó halála után egy alkalommal 20 márkát fizessen az épülő szent Anna-kolostornak; IV. Bélának és V. Istvánnak a falura vonatkozó okleveleit át fogja adni, s a birtokra mintegy érseki ajándékként élete végéig hasznélvezetet kap. Bálint mester pedig Komárom megyei Kyskezu nevű birtokát, amelyet IV. Bélától kapott adományba, s amely a nagyobbik Kezu mellett fekszik, az esztergomi székesegyházban lévő szűz Margit-oltárnak adta, s IV. Béla és V. István erre vonatkozó okleveleit átadta az oltár mestereinek (magistris aree). Ha viszont megvalósul, hogy az István első vértanú-kápolnában 12 kanonok lesz, úgy a birtokokat ezek eltartására kell átadni. Azonkívül két oltárnál: a déli részen fekvő szűz Margit-oltárnál és az északi részen lévő mindenszentek-oltárnál 3—3 misét mondjanak értük. Sixtus mester Hetyn-i egy ekényi örökölt földjét testvéreire hagyta azzal, hogyha ennek nem maradnának utódai, úgy ez is szent Adalbert egyházára szálljon. — D. p. m. mag. Nicolai eccl. Albensis Transiluanie prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. dom. inc. millesimo ducentesimo septuagesimo secundo, duodecimo Kal. Dec., indict. quintadecima, r. aut. n. a. primo.

Eredeti: 56,5×34 cm. Díszes kezdő L. Függettségpecsét zsinórja. Esztergomi primási világi lt. Lad. C. n. 2. (OL. Filmtár 577. doboz.)

Tartalmilag átirta: Pál országbíró 1345. nov. 19. (uo. n. 12. — OL. Filmtár uo.)

Fejér V. 2. 43. — Kivonat: *Pray: Specimen hier. Hung. I. 3. jegyzet*, *Katona: Hist. crit. VII. 620.*, *Magyar Sion I. 770.*, *Codex Strig. I. 65.*, *Mon. eccl. Strig. III. 583.*

2325.

(1272.)
nov. 21.
.....
sziget.

— köszönetét fejezi ki a trauai podestának és comesnek, hogy levelük és Kozma nevű követük által hűségüket nyilvánították és igéri, hogy őket szabadságaikban és jogaikban meghagyja. — D. in insula Set ..... II. feria post oct. s. Martini.

Lucius: *Mem. di Trau 91.*, Fejér VII. 4. 145., Wenzel IX. 571., Smičiklas VI. 7. — Kivonat: *Kukuljević: Regesta No. 1078.*

2326.

1272.
nov. 26.

— Wyllermus-nak, a templomosok magyarországi és szlavóniai mesterének kérésére átírja és megerősíti II. András 1210-i privilégiumát (253. sz.) Lesnissa nevű föld adományozásáról. — D. p. m. Nicolai Albensis eccl. Transiluanie prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o C^o septuagesimo secundo, indict. quintadecima, sexto Kal. Dec., r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint a 2323. sz., de a váci pk. nógrádi ispánságának és Rolandus nádor kun bíróságának, továbbá a soproni és tolnai isp. említése nélkül.

Eredeti: 54,3×33,3 cm. Kezdő L helye üres. Függettségpecsét darabja. Dl. 815.

Wenzel XII. 70., Smičiklas VI. 7. — Kivonat: *Densuşianu: Documente I. 1. 379.*

2327.

1272. — Ponith bán Gechke-i comes kérésére átírja és megerősíti István ifj. király 1263-i privilégiumát (1808. sz.) Bulch föld $\frac{2}{3}$ része megvásárlásának jóváhagyásáról. — D. p. m. mag. Nicolay prepositi Albensis eccl. Transiluane, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo secundo, r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint a 2329. sz., de Fülöp váci pk. nógrádi ispánságának és Rolandus nádor kun bíróságának említése nélkül. quinto Kal. Dec. indict. quintadecima.

Eredetije a Batthyány levéltárban volt. (Acta antiqua alm. 2. lad. 4. n. 62.) — Díszes kezdő L. Függőpecsét darabjai. Az elveszett eredetiről készült fénykép: Dl. 104.890.

Hazai okmt. VIII. 148.

2328.

1272. — Ponyth bán Gechke-i comes kérésére átírja és megerősíti István ifj. király 1265-i privilégiumát (1842. sz.) Bala föld adományozásáról. — D. p. m. mag. Nycolay prepositi Albensis eccl. Transiluane, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo secundo, r. aut. n. a. primo, quinto Kal. Dec., indict. quintadecima. Méltóságok: egyháziak mint 2323. sz., de a váci pk. nógrádi ispánsága nélkül; világiak: Rolandus nádor a kunok bírója, Joachinus tárnokm. pilisi isp., Máté szlavón bán, Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., László pozsonyi isp., Sándor országbíró orbázi isp., Herricus ozorai és sói bán, Gergely kucsói és barancsi bán, István bosznai bán, Imre somogyi isp., Pál szörényi bán, János zalai, Omodeus vasvári, Lőrinc soproni isp., Renoldus asztalnokm. szabolcsi isp., Ugrin lovászm., Herbordus baranyai isp.

Eredetije a Batthyány levéltárban volt. (Acta antiqua alm. 2. lad. 4. n. 63.) — Díszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Az elveszett eredetiről készült fénykép: Dl. 104.891.

Hazai okmt. VIII. 149.

2329.

1272. — átírja V. István oklevelét Deueche birtok ügyében.

nov. 27.

Fejér V. 2. 48. és 54.

Lásd 1272. nov. 17-i keltezéssel a 2317. sz. alatt.

1272. — a veszprémi káptalan kérésére átírja és megerősíti Béla ifj. király 1229-i, II. András 1222-i oklevelét átíró privilégiumát (lásd az 584. sz.) a veszprémi egyház javára Poloznukon, Vazel-on és Pechel-en történt adományozásáról.

nov. 28.

Eredeti: Kezdő L helyére századokkal később beírt betű. Függőpecsételés nyoma. Veszprémi káptalan magánlt. Paloznak 12. (OL. Fkgy.)

Az oklevél szövege:

(L)adyzlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croachie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie Cumanieque rex¹ omnibus presentes litteras inspecturis salutem in vero salutari. Universorum notitie innotescat magistrum Ambrosium decanum et magistrum Thomam canonicos ecclesie Wesprimiensis pro capitulo eiusdem ecclesie ad nos accedendo nobis exhibuisse privilegium domini Bele karissimi avi nostri beate memorie quondam serenissimi regis Hungarie super facto populorum predictae ecclesie collatum et a nobis petiisse cum instantia humiliter et devote, ut predictum privilegium ratum habere et acceptum ac nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: (Következik Béla ifj. király 1229-i oklevele. Lásd az 584. sz.) Nos autem instantiam seu preces canonicorum supradictorum circumspecta regii culminis providentia deliberando fore condignas admitti in premissis considerantes factumque tam inclitorum regum Hungarie, scilicet avorum nostrorum karissimorum, prout pium est, congruum et honestum, in suo robore acceptum iugiter relinquentes approbamus ac presentium serie confirmamus dupplicis sigilli nostri robore solidando. Datum per manus magistri Nicolai prepositi Albensis ecclesie Transiluane, aule nostre vicecancellarii dilecti et

¹ Bulgarie tollban maradt.

fidelis nostri, anno domini M^o CC^o septuagesimo secundo, quarto Kalendas Decembris, regni autem nostri anno primo, venerabilibus patribus Phylippo Strigoniensi, Stephano Colocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Job Quinqueecclesiensi, Briccio Chenadiensi, Phylippo Wacyensi aule domine regine karissime matris nostre cancellario, Paulo Wesprimiensi aule nostre cancellario, Tymotheo Zagrabiensi, Lodomerio Waradiensi, Dyonisio Jauriensi et Petro Transilvano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Rorando palatino, bano de Machov et iudice Cumanorum, Joachyno magistro tawarnicorum comite de Pylis, Matheo bano totius Sclawonie, Nicolao woyawoda Transilvano comite de Zounuk, Ladizlao comite Posoniensi, Herrico bano de Wazara et de Sov, Alexandro iudice curie nostre comite de Vrbaz, Laurentio comite Supruniensi, Emirico comite Symigiensi, Paulo bano de Scurino, Homodeo comite Castriferrei, Renoldo magistro dapiferorum et comite de Zabolch, Johanne comite Zaladiensi, Vgrino magistro agasonum comite Syrmiensi, Stephano bano de Bozna, Gregorio bano de Kochov et de Baranch, Herbordo comite de Barana et aliis quam pluribus comitatus regni tenentibus et honores.

2330.

1272.
nov. 28.

— a veszprémi káptalan kérésére átírja és megerősíti Béla ifj. király 1229-i, II. András 1217-i oklevelét átíró privilégiumát (586. sz.) a veszprémi egyház Poloznuk-i népeinek ügyéről.

Eredeti: 47,7 × 26,5 cm. Díszes kezdő L. Fügőpécset zsinórja. Veszprémi káptalan magánt. Paloznak 12. (OL. Fkgy.)

Az oklevél szövege:

Ladyzlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croachie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie Cumanieque rex¹ universis presentibus pariter et futuris salutem in domino sempiternam. Ad cunctorum notitiam pervenire volumus litterarum presentium per tenorem, quod magister Ambrosius decanus et magister Thomas canonici ecclesie Wesprimiensis per fideles nostros capitulum iamdictae ecclesie ad nos destinati exhibuerunt nobis privilegium karissimi avi nostri domini Bele quondam illustris regis Vngarie pie et laudabilis memorie super facto populorum eiusdem ecclesie de Poloznuk confectum, supplicantes nobis humiliter et devote, ut ipsum privilegium ratum habentes et acceptum nostro dignemur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: *(Következik Béla ifj. király 1229-i oklevele. Lásd az 586. sz.)* Nos siquidem de regalis sublimitatis benignitate factum tam illustrissimorum regum Hungarie, avorum videlicet nostrorum exequi propensius cupientes votive desiderationis studio pariter et affectu, supplicationi iamdictorum canonicorum irrefragabiliter occurrendo, postulatam affectum in premissis admisimus cum favore, quoniam predictum privilegium approbantes per omnia confirmamus dupplicis sigilli nostri impressione nichilominus muniendo. Datum per manus magistri Nicolay prepositi Albensis ecclesie Transilluane, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno gratie M^o CC^o septuagesimo secundo, quarto Kalendas Decembris, regni autem nostri anno primo, venerabilibus patribus Phylippo Strigoniensi, Stephano Colocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Job Quinqueecclesiensi, Briccio Chenadiensi, Phyllippo Wacyensi, aule domine regine karissime matris nostre cancellario, Paulo Wesprimiensi aule nostre cancellario, Tymotheo Zagrabiensi, Lodomerio Waradiensi, Dyonisio Jauriensi et Petro Transillvano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Rorando palatino, bano de Machov et iudice Cumanorum, Joachino magistro tarnicorum (!), comite de Pylis, Matheo bano totius Sclawonie, Nicolao woyawoda Transillvano, comite de Zounuk, Ladizlao comite Posoniensi, Herrico bano de Wazara et de Sov, Alexandro iudice curie nostre comite de Vrbaz, Laurentio comite Supruniensi, Emirico comite Symigiensi, Paulo bano de Scurino, Omodeo comite Castriferrei, Reynoldo magistro dapiferorum, comite de Zabolch, Johanne comite Zaladiensi, Vgrino magistro agasonum comite Syrmiensi, Stephano bano de Bozna, Gregorio bano de Kochov et de Baranch, Herbordo comite de Barana et aliis quam pluribus comitatus regni tenentibus et honores.

2331.

1272.
dec. 1.

— privilégiuma a pásztói monostor kegyúri jogáról.

Fejér V. 2. 50.

Lásd 1272. nov. (18—26. között) kellezéssel a 2324. sz. alatt.

¹ Bulgárie az eredetiben is hiányzik.

1272.
dec. 9.(?)

— Jakabnak, a szűz Mária-szigeti (margitszigeti) premontrei szent Mihály monostor perjelének kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1253. máj. 27-i oklevelét (992. sz.), mellyel az Vngyney faluban lévő földet a monostornak adományozta. — D. p. m. mag. Nicolai prepositi Albensis eccl. Transsiluane, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo secundo, quinto Nonas (!) Dec., r. aut. n. a. primo, indict. XV^a. Méltóságok: egyháziak mint a 2323. sz., világiak mint a 2329. sz., de Rolandus nádor még macsói bán és Ugrin lovászm. szerémi isp. is.

Eredeti: 43,4×29 cm. Díszes kezdő L. Függedpecsét zsinórja. DI. 379.

Átírta: budai káptalan 1410. máj. 18. (DI. 121.)

Tartalmilag átírta: Bebek Detre nádor 1399. aug. 19. (DI. 8388.)

Fejér V. 2. 56., Wenzel IX. 4. — Kivonat: Fejér X. 2. 711., Densuşianu: Documente I. 1. 381., Mon. Slav. merid. XXIII. 15., Kukuljević: Regesta No. 1079., Documente priv. ist. Rom. C. II. 151.

A *quinto Non. Dec.* napi kelet így mindenestre téves és vagy a *quinto* hibás (esetleg *quarto* helyett), vagy az írnök a *Non. Dec.* jelölést előre beírta, s a számjegyeknek üres helyet hagyott. A számjegy beírása később törtévé, a napot már *Idus* szerint akarta jelölni, de elfelejtette a *Nonas-t Idus-ra* javítani. Ez utóbbi látszik valószínűbbnek.

2332.

(1272.
dec. 16.
előtt.)

* — mandátumát, mellyel megparancsolta a szepesi káptalannak, hogy küldjék ki megbízottjukat, s ennek jelenlétében Rolandus mester szepesi ispán járja meg Rykolphus comes Sygra-i birtokrészét és iktassa vissza nevezettet annak birtokába, említi a szepesi káptalan (1272.) dec. 16-i oklevele. (Bárdosy: Suppl. Scep. 315.)

2333.

1272.
(dec. má-
sodik fe-
lében.)

— Kázmér mester udvari notarius, V. István volt familiárisa kérésére — szolgálataira való tekintettel — átírja és megerősíti V. István 1271-i privilégiumát (2087. sz.), amely megerősíti István ifj. királynak 1266-ban Szabolcs megyei föld adományozása tárgyában kiadott oklevelét. — D. p. mag. Nicolai Albensis eccl. Transsiluane prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo LXXII°, r. aut. n. a. primo. Méltóságok: Fülöp esztergomi érsek örökös isp. és kir. kanc., István kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Bereck csanádi, Jób pécsi, Fülöp váci pk. nógrádi isp., Pál veszprémi, Timót zágrábi, Lodomerius váradi, Dénes győri és Péter erdélyi pk.; Rolandus nádor, Máté szlavón bán, Joachim tárnokm. pilisi isp., Sándor országbíró orbácsi isp., Pál szörényi bán, Renoldus asztalnokm. szabolcsi isp., Ugrin lovászm. szerémi isp., Lőrinc pohárnokm. kevei és krassói isp., Omodeus vasvári, Imre szogyi, János zalai és Mihály nyitrai isp.

Átírta: jászói konvent 1434. júl. 10. (DI. 612.)

Wenzel IX. 2.

A november 28-i oklevelekével egyébként egyező (bár rövidített) méltóságsorban fel-tűnik Fülöp esztergomi érsek királyi kancellári tiszte, melyről Fejérpataky sem tud. (A kir. kancellária 125.) Ezzel összevág, hogy Pál veszprémi püspök neve mellől viszont hiányzik a kancellári cím, melyet december elején még viselt. (Lásd a 2327. sz.) A jelen oklevél megbízhatósága ellen nem lehet kifogást emelni. A kancellári címnek ilyen áttételét leginkább az átírásnak lehet tulajdonítani, hisz az átírás korában már általános volt az esztergomi érsek királyi kancellársága. Esetleg arra is lehet gondolni, hogy Fülöp érsek 1272 végén bekövetkezett halála előtt néhány nappal megkapta a kancellári tisztséget, aminek a jelen oklevél egyetlen emléke.

2334.

1272.
(dec.
végén.)

— Scepus-i Rykolphus comesnek adja szolgálatai fejében a már V. István adományából bírt Sygra-i birtokrészt, átírva a szepesi káptalan (1272.) dec. 16-i jelentését, mely a 60 hold szántó iktatásáról szól és a határok leírását is tartalmazza. — D. p. m. mag. Nycolai prepositi Albensis eccl. Transsiluani (!), au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo

simo secundo, r. aut. n. a. primo. Méltóságok: Esztergomban üresedés, István kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Bereck csanádi, Jób pécsi pk. mosoni isp., Fülöp váci pk. királynéi kanc., Timót zágrábi, Lodomerius váradi, Dénes győri, Péter erdélyi pk.; világiak mint 2329. sz., de hiányzik a baranyai isp., Rolandus nádor viszont macsói bán és Ugrin lovászm. szerémi isp. is, továbbá szerepel még Lőrinc pohárnokm. kevei és krasói isp. is.

Átírta: szepesi káptalan 1315. márc. 8. (Dl. 39.629. Petróczy lt.)

Bárdosy: Suppl. Scep. 315. — Kivonat: Fekete Nagy Antal: A Petróczy levéltár középkori oklevelei. Levéltári Közlemények, 1930. 193.

1272. dec. 18-án Fülöp érsek még életben volt. Ha az esztergomi szék 1272-ben üresedésben volt, úgy az oklevél csak 1272. dec. 18. után kelhetett.

2335.

1272. — a Pok nb. Tamás mester kérésére átírja és megerősíti V. István 1270. júl. 1-i¹ privilégiumát (1934. sz.), mellyel megerősítette Tamás mestert a IV. Bélától nyert birtokaiban. — D. p. m. mag. Nicolai prepositi Albensis eccl. Transilluane dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo secundo, r. aut. (!).

Eredeti: Díszes kezdő L. Függettségét zsinórja. Szepesi káptalan hiteleshelyi lt. Scr. 12. sub B. f. 2. n. 2. (OL. Filmtár 699. doboz 15. cím.)

Fejér V. 2. 57. — Kivonat: M. Tört. Tár IX. 105.

2336.

1272. — Kalnuk falusi Chyl fia: Miklós kérésére átírja és megerősíti István ifj. király 1269-i privilégiumát (1896. sz.), mellyel Chyl comesnek (Chyl comiti de villa Kelnuk) Fehér megyei egykori várföldeket adományozott. — D. p. m. mag. Nicolai prepositi Albensis eccl. Transsiluane, dil. et f. n., au. n. vicecanc. a. d. M^{mo} ducentesimo septuagesimo secundo, r. aut. n. a. primo.

Átírta: erdélyi káptalan 1355. dec. 2. (Dl. 683.)

Fejér VII. 4. 144., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 99., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 120., Documente priv. ist. Rom. C. II. 151. (román ford.) — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 52.

2337.

1272. + — a Hont megyei Pyr falusi Weyteh fia: Narad kérésére átírja és megerősíti IV. Bélának Pyr föld ügyében kiadott (1248-i) privilégiumát (894. sz.). — D. p. m. mag. Nicholai prepositi eccl. Albensis Transsiluane, au. n. vicecanc. a. d. M^o CC^o septuagesimo secundo, r. aut. n. a. tertio.

Eredeti: 31,3×26,3 cm. Díszes kezdő L. Függettségét darabja. Dl. 73.455. (Orczy lt.)

Tartalmilag átírta: Zsigmond 1407. júl. 18. (Dl. 42.925. Múz. Törzsanyag.)

Fejér X. 3. 260. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1087.

Az oklevél írása (több évtizeddel régebbi írást után) és a hibás uralkodási év azt bizonyítja, hogy az oklevél hamis.

2338.

1272. — átírja és megerősíti anyjának: Erzsébet királynénak 1271-i pátens oklevelét, amely Rolandus nádor 1254-i, bizonyos Zeech falusi föld ügyében ítélkező oklevelének² átiratát és megerősítését tartalmazta.

Tartalmilag átírta: Szécsényi Frank országbíró 1402. júl. 30. (Dl. 42.777. Múz. Törzsanyag.) és 1402. aug. 2. (Dl. 49.584. Rummy lt.)

¹ V. István oklevelének keltezése pontosan: M^o CC^o septuagesimo, (üresen hagyott hely) Kalendas Julii. Az oklevelet tehát nem július 1-én, hanem június 14. és 30. között állították ki.

² Hazai okmt. VIII. 57.

A tartalmi átirás szövege:

unam olym Rolandi palatini privilegalem anno gratie M° ducentesimo L° quarto emanatam et aliam preclare principisse domine Elizabet regine Hungarie matris prescripti domini Ladislai regis anno incarnationis Christi M° CC° LXX° primo patenter confectam, habentem in se confirmative tenorem prescriptarum litterarum ipsius domini Rolandi palatini, tertiam vero eiusdem domini Ladislai regis sub anno domini M° CC° LXX° secundo privilegialiter editam tenorem et continentiam earundem litterarum ipsius domine Elizabet regine patentium de verbo ad verbum in se confirmative continentem nobis presentavit.

2339.

1272. — pápens oklevelében átírja és megerősíti V. István 1271-i privilégiumát (2137. sz.), mellyel Kerwa-i Thywan fiának: Opor-nak és testvéreinek Kerwa föld két ekényi részét viszsaadta. — a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo secundo, r. aut. sui a. primo.

Tartalmilag átírta: a) Garai Miklós nádor 1424. márc. 12. (Dl. 11.458.)
b) Ua. 1424. jún. 29. (Dl. 11.459.)

A tartalmi átirás szövege a 2137. számnál olvasható.

2340.

- (1272.) * — oklevelét, mellyel megparancsolta Salamon Fejér megyei comesnek, hogy Imre fiait: Seel-t és Miklóst ne háborgassa a Kuaza völgyben lévő Regum nevű föld birtokában, említi Salamon comes 1272-i oklevelében. (Wenzel XII. 72.)

2341.

1272. — megerősíti a nyúlszigeti apácákat az V. István által adományozott Zala megyei Pach föld birtokában. — a. 1272.

Kivonat: Fejér V. 2. 61.

2342.

1272. — a Chut-szigeti monostort — miként atyja — a premontreiek egyházának alárendeli s olyan falvakkal adományozza meg, amelyekben IV. Béla által telepített kunok vannak. — D. a. MCCLXXII.

Pray: Dissertatio ann. vet. 114., Katona: Hist. crit. VII. 619., Fejér V. 2. 60.

2343.

1272. — átírja V. István 1271-i oklevelét (2119. sz.), mellyel Bylle-i Domokos ispán fiait a királyi serviensek közé emelte.

Fejér V. 1. 139. lapon olvasható jegyzetben V. István oklevelének közlése után megadja a forrást, ahonnan az oklevél szövegét vette (Kaprinay Tom. II. sub B. p. 87.), s utána megjegyzi: *Transumpt Ladislaus An. 1272.* E megjegyzés alapján Szentpétery — Fejéren keresztül Kaprinayra való hivatkozással — úgy tekintette, hogy V. István oklevele két átirásban maradt fenn: IV. László 1272-i és a zalai konvent 1372-i átirásában (2119. sz.). Kaprinay gyűjteményének hivatkozott helyén azonban kizárólag V. István oklevelének szövege olvasható, így Fejérnek fent idézett megjegyzése független Kaprinay kéziratától, s nem állapítható meg, hogy min alapul. Minthogy az oklevél a zalai konvent 1372-i átirásában maradt fenn (Dl. 768.), valószínű, hogy Fejér az 1372-i átirás évszámát torzította el 1272-re és az átiró oklevelét IV. Lászlónak tulajdonította. A fentiek után biztosra vehetjük, hogy IV. László nem erősítette meg V. Istvánnak Bylle-i Domokos fiait nemesítő oklevelét, s ilyen átiró oklevele IV. Lászlónak nem is volt.

1272. — megerősíti IV. Bélának a Gréc-hegyi polgárok javára szóló, s nekik Ambrosinus földjét átengedő aranybullás oklevelét.
Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1085.
Kukuljević-nek ez a regesztája nyilván nem IV. László, hanem V. István 1272-i, IV. Béla 1259-i oklevelét (1228. sz.) átíró oklevelére (2212. sz.) értendő. V. Istvánnak ez az átíró oklevele két darabra szakadva maradt fenn, s ez a körülmény több félreértést okozott. (Turul 1918—1921. 35. sk. 11.) IV. Lászlónak az 1259-i adományt megerősítő oklevele nem ismeretes. Ilyen oklevél nyilván nem is volt.
1272. — Fülöp ispánnak adja Ponik várost.
Fejér V. 2. 60.
Lásd 1284. júl. 27-i keltezéssel a 3324. sz. alatt.
1273. — Scepus-i Miklós fia: Ian kérésére édesanyja tetszésével és a bárókkal egyetértésben
jan. 2. átírja és megerősíti V. István 1271-i privilégiumát (2127. sz.) Belcella föld adományozásának megerősítéséről. — D. p. m. mag. Nicolai eccl. Albensis Transilvaniae praepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. MCCLXX tertio, quarto Non. Jan., r. aut. n. a. primo. Méltóságok: az esztergomi érsekség üresedésben, István kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Jób pécsi pk. mosoni isp. Fülöp váci pk., az anyakirályné kanc. és nógrádi isp., Pál veszprémi pk. kir. kanc., Bereck csanádi, Timót zágrábi, Lodomerius váradi, Dénes győri pk.; Rolandus nádor, macsói bán és a kunok bírása, Máté szlavón bán, Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Joachim tárnokm. pilisi isp., Sándor (Fejérnél tévesen: Alexius) országbíró orbázi isp., László pozsonyi, Lőrinc soproni isp., Henrik ozorai és sói, István bosznai, Gergely barancsi és kucsói bán, Imre somogyi, János zalai, Omodeus vasvári isp., Ugrin lovászm. szerémi isp., Pál szörényi bán valkói isp., Renoldus asztalnokm. szabolcsi isp., Lőrinc pohárnokm. kevei és krassói isp.
Fejér közlése „e Coll. Dipl. Wagnerio-Jankovichiana Tom. B. nro. 168.” történt.
Fejér V. 2. 70. — Kivonat: Fejér V. 2. 143., Densuşianu: Documente I. 1. 383., Mon. Slav. merid. XXIII. 15.
- 2344.
- (1273.?) — Miklós fiának: Ivan comesnek, IV. Béla vitézeinek kérésére átírja és megerősíti IV.
jan. 3. Béla 1246. júl. 8-i (hamis) privilégiumát (832. sz.) Sygra, Zek, Ryhno és Krompach nevű birtokok adományozásáról.
Átírta: győri káptalan 1338. febr. 5. (Kassa város titkos lt. V. Poch n. 1. — OL. Filmtár C 21 doboz.)
Az oklevél szövege:
Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie Comanieque¹ rex omnibus presentes litteras inspecturis salutem in vero salvatore. Cum ex regie dignitatis officio iustas cuiuscunque petitiones admittere, illis precipue favorem admittere debeamus efficaciorum petitionibus, qui corde divinitus inspirate procedentes fidelitatis opera suis benefactoribus exhibuerunt indefesse. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod accedens ad nostram presentiam nobilis vir comes Ivan filius Nicolai strenuus miles avi nostri felicitis recordationis Bele dei gratia quondam regis Hungarie exhibuit nobis quoddam privilegium predicti serenissimi principis avi nostri Bele super possessionibus Sygra, Zek, Ryhno et Krompach confectas, in terra Cipsensi existentibus, petens a nobis humiliter et devote, ut idem privilegium confirmare dignaremur regio cum favore. Nos itaque iustis petitionibus eiusdem comitis Jan filii Nicolai regia clementia inclinati de verbo ad verbum presentibus inserendo duximus confirmandum liberaliter et libenter. Cuius quidem privilegii tenor talis est: (Következik IV. Béla 1246. júl. 8-i oklevele, lásd a 832. sz.) Nos igitur ipsum privilegium avi nostri prenotati, quia invenimus non abrasum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte vitiatum, ratum et firmum habentes, de verbo ad verbum presentibus inseri facientes,

¹ Bulgarie tollban maradt.

omnium baronum nostrorum eidem Jan et suis heredibus heredumque suorum successoribus patrocinio presentium duximus confirmandum dupplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus magistri Nicolai ecclesie Albensis Transsiluane prepositi aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri, tertio Nonas Januarii, anno domini millesimo C^o sexagesimo nono, regni autem nostri anno primo, metropolitano Johanne archiepiscopo Strigoniensis ecclesie, venerabilibus patribus Stephano Colocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Job Quinqueecclesiensi, Briccio Chanadiensi, Thymotheo Zagrabiensi, Lodomerio Waradiensi, Dyonisio Jauriensi et aliis episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Lorando palatino, bano de Macho et iudice Cumanorum, Matheo bano totius Sclauie (!), Nicolao woyuoda Transsiluano comite de Zounuk, Iwachino magistro tauarnicorum comite de Pylis, Alexio (!) iudice curie nostre comite de Orbaz, Ladizlao comite Poseniensi, Laurentio comite Supruniensi, Henrico bano de Bazara (!) et de Soo, Stephano bano de Bozna, Gregorio bano de Barunch et de Kuchou, Emerico comite Symigiensi, Johanne comite Zaladiensi, Omodeo comite Castriferrei, Wgrino magistro agasonum comite Seremiensi, Paulo bano de Zeberino (!) comite de Wolko, Renoldo magistro dapiferorum comite de Zoboch, Laurentio magistro pincernarum, comite de Kewe et de Crasso ac aliis quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

A szöveg hibáit nem lehet az átíró oklevél rovására írni. Az 1269-i keltezést a méltóságosor alapján 1273-ra lehet javítani. Az oklevél hamis volta nyilvánvaló. Az 1338-i átírat sem mentes minden gyanútól, de írása szerint feltétlenül a XIV. században keletkezett.

2345.

1273.
jan. 9.

— az anyakirálynéval és a bárókkal egyetértésben András Bana-i comesnek és fiainak adományozza Moyusa utód nélkül elhalt fiának: Jakabnak Borch nevű földjét Jakab szolgálóival és szolgálóival (5 fő) együtt azokért a szolgálatokért, amelyeket András és fiai IV. Bélának, V. Istvánnak és neki tettek, átírván az esztergomi káptalannak a beiktatás teljesítéséről szóló (1272.) nov. 7-i jelentését. — D. p. m. mag. Nicolai prepositi eccl. Albensis Transsiluane au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° tertio, quinto Id. Jan., r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint a 2344. sz.

Eredeti: 45,6×41,2 cm. Kezdő L helye üres. Függőpecsételés nyoma. Dl. 58.410. (Forgách It.)
Fejér V. 2. 118. — Kivonat: Densuşianu: Documente I. 1. 385.

2346.

1273.
jan. 10.

— Chete comes fia: Aladár mester kérésére átírja István ifj. király 1262-i, Forrout és négy más falu földjeit adományozó privilégiumát (1792. sz.), s az anyakirályné akaratából és valamennyi báró tanácsára visszaadja neki ezeket az V. István haragja folytán utóbb elveszített birtokokat, minthogy a IV. Bélának, V. Istvánnak és neki tett szolgálatait nem lehet meg nem törtéteknek tekinteni, végül mindazokat az okleveleket, amelyek az V. István által Aladár mester javára történt adományozás után e birtokok ügyében adattak ki, érvényteleneknek nyilvánítja. — D. p. m. mag. Nicolai Albensis eccl. prepositi Transsiluane, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° tertio, quarto Id. Jan., r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint a 2344. sz., de Lőrinc pohárnokm. után még említve Salamon [fehérvári], Mihály nyitrai és Jakab győri isp.

Eredeti: 47,8×50,9 cm. Kezdő L helye üres. Függőpecsét zsinórja. Dl. 824.

Wenzel IX. 10. — Kivonat: Fejér V. 2. 143. és 145., Densuşianu: Documente I. 1. 386., Documente priv. ist. Rom. C. II. 155.

2347.

1273.
jan. 12.

— Albas (dictus) János kereskedőnek — aki V. István idejében különböző szolgálatokkal, pénzáradással és a király parancsának teljesítése folytán szenvedett fogságával szerzett érdemeket — kérésére, s anyja és a bárók akaratából visszaadja az V. Istvántól kapott, de elveszített Heydreh nevű birtokot Zothmar mellett, Medies és Erceud közt egy malommal és egyéb tartozékokkal; leírja a határokat a váradi káptalannak még V. István rendelete alapján kiadott oklevele nyomán, s az ott lakó népek számára az erőszakolt szállás-

adás és mindennemű exactio alól mentességet biztosít. — D. p. m. mag. Nicolai prepositi Albensis eccl. Transsiluanensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo tertio, pridie Id. Jan., r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint a 2344. sz., de Jób pécsi pk. mosoni és Fülöp váci pk. nógrádi ispánságának említése nélkül, Ugrin lovász-mestert pedig (az 1428-i átiratban tévesen) somogyi ispánnak írva.

Átirta: a) Garai Miklós nádor 1427. (Fejér szerint a Mednyánszky levéltárban volt.)

b) ua. 1428. jún. 4. (Dl. 98.307. Károlyi It.)

Fejér V. 2. 72. és 76., Károlyi oklt. I. 8., Documente priv. ist. Rom. C. II. 155. (román ford.) — Kivonat: Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LIV., Densuşianu: Documente I. 1. 384.

2348.

1273.
febr. 4.

— Balduinus mester udvari notarius kérésére átirja és megerősíti V. István 1272. febr. 10-i pátens oklevelét (2156. sz.) a zalai vár Kaal faluban lévő földjének adományozásáról.

Átirta: Pál veszprémi püspök és a káptalan k. n. (1273—1275.) (Veszprémi káptalan magánlt. Kál 8. — OL. Fkgy.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bolgarieque (!) rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod cum domino Stephano victoriosissimo rege Hungarie clare recordationis karissimo patre nostro de medio sublato annuente eo, a quo descendit plenitudo omnis boni, solium regni Hungarie adepti fuisset et coronam, magister Balduinus aule nostre notarius ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis patentes litteras eiusdem patris nostri super collatione cuiusdam terre castri Zaladiensis in villa Kaal existentis petens suppliciter, ut easdem ratas habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Quarum tenor talis est: (Következik V. István 1272. febr. 10-i oklevele, lásd a 2156. sz.) Nos itaque iustis et instantissimis supplicationibus dicti magistri Balduini liberalitate regia inclinati ipsasque litteras predicti karissimi patris nostri ratas habentes et per omnia approbantes de verbo ad verbum presentibus inseri fecimus et auctoritate presentium confirmamus dupplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus magistri Nicolay prepositi ecclesie Albensis Transsiluane, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno ab incarnatione domini millesimo ducentesimo septuagesimo tertio, II° Nonas Februarii, regni autem nostri anno primo, metropolitana Strigoniensis ecclesie sede vacante, venerabilibus patribus Stephano Colocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Job Quinqueecclesiensi, comite Musuniensi, Philippo Waciensi aule domine regine karissime matris nostre cancellario, comite Neugradiensi, Paulo Wesprimiensi aule nostre cancellario, Briccio Chanadiensi, Thimotheo Zagrabiensi, Lodomerio Waradiensi, Dionisio Jauriensi et aliis episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Rolando palatino bano de Machou et iudice Comanorum, Matheo bano totius Sclauonie, Nicolao woywoda Transsiluano comite de Zounuk, Joachino magistro tauarnicorum nostrorum comite de Plys, Alexandro iudice curie nostre comite de Vrbaz, Ladizlao comite Poseniensi, Laurentio comite Supruniensi, Henrico bano de Wozora et de Sou, Stephano bano de Bozna, Gregorio bano de Boronch et de Kuchou, Emerico comite Symigiensi, Johanne comite Zaladiensi, Omodeo comite Castriferrei, Vgrino magistro agasonum nostrorum comite Syrmiensi, Paulo bano de Zeurino, Reynoldo magistro dapiferorum nostrorum comite Zulgageuriensi, Laurentio magistro pincernarum nostrorum comite de Kewe et de Karasu, Salomone comite Albensi et aliis quampluribus comitatus nostri regni tenentibus et honores.

2349.

1273.
febr. 12.

— átirja és megerősíti István ifj. király 1268-i privilégiumát, amellyel a Gömör megyei Kezu, Louch, Pogon és Ruchka nevű földeket Miklós fia: Domokos szekérnagynak adományozta részletesen leírt szolgálataira való tekintettel.

Eredeti: 64,1×53,2 cm. Kezdő L helye üres. Függőpecsételés nyoma. Dl. 89.257. (Radvánszky It.)

Az oklevél szövege:

(L)adizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in vero salutari. Ad

universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod comes Dominicus filius Nicolai ad nostram accedens presentiam optulit nobis privilegium domini regis St(ephani) felicitis memorie karissimi patris nostri tempore ducatus sui datum super facto terrarum Kezu, Louch et Pogon ac Ruchka vocatarum, petens cum instantia, ut idem ratificare et nostro dignemur privilegio confirmare. Cuius tenor talis est:

(S)tephanus dei gratia iunior rex Vngarie, dux Transsilvanus et dominus Cumanorum omnibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Provida circumspectio regum licet de singulorum sibi obsequentium provisione habeat sollicitudinem tamen circa illos, qui suorum servitiorum meritis se regie maiestati reddiderunt devotissimos, debet habere propensius specialioem, ut eorum exemplo alii fidelitatis in opere fortius accendantur, proinde universorum notitie harum serie declaramus, quod Dominicus filius Nicolai maior plaustrorum nostrorum fidelis et familiaris iuvenis noster a primevis sue pueritie temporibus semper et ubique in variis expeditionibus, casibus et fortunis, non parcens rebus, nec persone nobis, regno ac corone grata et accepta eximie fidelitatis servitia indefesse exhibuit et devote, que licet singula enarrari nequeant suo modo, quedam tamen quibus idem excellenter nostro efulsit in aspectu, duximus in medium producenda. Igitur cum extra nostrum meritum gravem persecutionem a nostris parentibus pateremur, aliis omnibus nos deserentibus idem de virtute gradiens eximioris fidelitatis et constantie excellentissimam in virtutem instante nobis tam evidenti et urgenti necessitate omnes possessiones suas pro nobis destructioni exposuit et reliquit, castrum nobiscum adiit nigri montis, qui erga nostri corporis custodiam nocturnos labores et diurnos in armis incessanter et continue supportavit exanimateque probitatis studio et audacia exponens se fortune, immo morti sub eodem castro Kabas Thomam de genere Kortol in conflictu de illis, qui cum Laurencio contra nos venerant, captivavit et per nostros habito laudabili triumpho de exertu (!) eiusdem Laurencii cum gressus nostros versus Danubium direxissemus, predictus Dominicus unacum nostris exercitui Erney bani, qui se nobis opposuerat acriter occurrens, ab eisdem graviter fuerat vulneratus, demumque contra exertum (!) Herrici palatini, ipse ecciam (!) cum nostris viriliter et commendabiliter dimicans quatuor vulnera letalia reportavit. Unde volentes vicissitudine eidem occurrere gratorum, pro tot et tantorum servitiorum suorum et maxime sanguinis sui recompensatione, quamquam ea, que ad presens agimus respectu eorum, que sibi dare in futurum (!) intendimus et meretur, esse minima reputentur, terras Kezu, Louch, Pogon vocatas et terram Ruchka vocatam, quam Pouka gener Hitlen pro fabricatione falsarum monetarum amisit et Bach fratri Tecus dederamus, similiter pro infidelitate sua, qui nostris adversariis castrum nostrum Zard tradidit, reptam (!) ab eodem in comitatu Gumuriensi existentes, ipsi Dominico donavimus, contulimus ac tradidimus inrevocabiliter et per eum suis heredibus, heredumve successoribus perpetuo possidendas. Quarum quidem mete, sicut in litteris Agriensis capituli vidimus contineri, hoc ordine distinguntur: prima meta predictae terre Ruchka incipit a fluvio Seo ab occidente et vadit versus orientem ad tres salices, ubi circa viam sunt due mete, una nova, alia antiqua, hinc ad fluvium Scitnycha et ibi iuxta egerfa sunt due mete, inde transeundo ipsum fluvium it ad unam salicem sub qua sunt due mete, abhinc vadit ad unam salicem curvam et ibi sunt due mete, dehinc tendit ad quandam prunum sub¹ due mete, hinc venit ad magnam viam, que ducit ad Gumur et ibi sub gymelchen sunt mete, abhinc transeundo ipsam viam sub quadam arbore populi sunt mete, inde sub quadam pomo sunt mete, abhinc ascendit ad quandam berch in cuius ascensu circa ilicem sunt mete, hinc per eundem berch vadit ad quandam planitiem, ubi sunt mete capitales, que ex parte aquilonis separant a terra Mathei filii Mathie, ab oriente vero a terra Mark de Sancto Rege, hinc vadit ad quandam viam et eundo per eandem versus meridiem venit ad aliam viam, ubi sunt mete circa viam, inde eundo per eandem viam pervenit ad duas metas ad duas arbores tulg vocatas, sub quibus sunt mete, hinc eundo parum sunt mete, que separant ipsam terram Ruchka a terra Mathei supradicti, hinc venit ad tres metas antiquas et unam novam, abhinc eundo parum sunt quatuor mete antique et una nova, dehinc circa quandam viam sunt tres mete antique et quarta nova, hinc eundo per eandem viam vadit ad quatuor metas, hinc transeundo ipsam viam circa quandam rubum sunt quatuor mete antique et quinta nova, abhinc eundo versus occidentem ascendit super quandam berch et ibi sunt mete, item in descensu eiusdem berch sunt mete, hinc venit ad predictam magnam viam, que ducit ad Gumur et ibi sunt mete, abhinc venit ad nemus fluvii Seo, ubi sub querku (!) sunt mete, hinc it ad ipsum fluvium Seo, ubi sub egurfa sunt mete. Inde circa Seo contra cursum aque vadit ad priorem metam et ibi terminatur. Prima vero meta antedictae terre Kezu incipit a Seo ab occidente et vadit versus orientem, que separat ipsam terram Kezu a terra Nicolai filii claudi Johannis et ibi sunt due mete veteres et tertia nova, hinc transeundo quoddam nemus venit ad lo-

¹ Egy szó kivakarva, a helye üresen hagyva.

cum Scithnyca vocatum et ibi sunt mete, inde transit ipsum locum Scitnycha et ibi sunt mete, hinc tenet metas cum terra Nicolai filii Johannis, abhinc sub quodam rubo sunt mete, hinc circa fluvium Ruchka sub salice sunt mete, inde transit quoddam pratum et ibi sunt mete, hinc circa supradictam magnam viam, que ducit ad Gumur sunt mete, inde transeundo ipsam viam circa tres quercus sunt mete, abhinc in quodam berch sunt mete et eundo in eodem berch vadit ad quandam ilicem et ibi sunt mete capitales, que ab aquilone separant terram ipsam Kezu a terra sepedicti Nicolai filii Johannis, ab oriente vero a terra Mathei supradicti, hinc descendit versus meridiem in quandam vallem, ubi circa viam sunt mete, inde ascendit super quandam montem Houdzeg vocatum et ibi eundo parum sunt mete quatuor veteres et quinta nova, quarum una distinguit a terra Mathei predicti et secunda a terra Mark prefati, hinc eundo versus occidentem sunt mete, inde eundo parum sunt mete, hinc de berch descendit ad quandam limosam terram et ibi sunt mete, hinc sub quodam spineto sunt mete, abhinc circa ipsum fluvium Kezu iuxta magnam viam sunt mete, hinc eundo in eodem fluvio Kezu cadit ad fluvium Ruchka et in medio prato sunt mete, abhinc circa quoddam nemus sub salice sunt mete, hinc circa predictum fluvium Scitnycha sunt mete, dehinc transeundo fluvium Scitnycha vadit ad fluvium Seo, in quo contra cursum aque vadit ad priorem metam ibique terminatur. Prima autem meta terre Pogon supradicte incipit ab occidente a fluvio Seo et vadit versus orientem, ubi sunt quatuor mete veteres et quinta nova, quarum una separat a terra Aba filii Serefin, secunda a terra Johannis filii Ruhman Lyuche vocata, hinc per metas venit ad fluvium Bogon vocatum et ibi sunt mete, hinc circa quandam viam sunt mete, abhinc circa magnam viam sunt mete capitales, inde per eandem viam vadit versus meridiem et ibi sunt mete, que separant ipsam terram Pogon a terra Boronch et Pasce iobagionum castri Gumuriensis; hinc vadit super quandam monticulum et ibi sunt mete, abhinc venit ad quandam viam et circa ipsam viam sunt mete, hinc venit ad fluvium Pogon et transeundo ipsum fluvium sunt mete. Inde venit ad quoddam nemus et ibi sunt mete, abhinc transit quendam fluvium et per parvam insulam venit ad fluvium Seo et hinc revertitur ad priorem metam itaque terminatur. Ut igitur hec collatio a nobis facta salva semper existat, nec aliquo processu temporum valeat retractari, presentes dedimus duplicis sigilli nostri munie (!) roboratas. Datum per manus dilecti et fidelis nostri magistri Petri vicecancellarii aule nostre anno domini M^o CC^o LX° octavo.

Nos itaque precibus eiusdem favorabiliter inclinati dictum privilegium ratum habentes et acceptum et de verbo ad verbum presentibus insertum duximus confirmandum duplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus magistri Nicolai prepositi Albensis ecclesie Transsiluane aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini (!) M^o CC^o LXX° tertio, II° Idus Februarii regni autem nostri anno primo, metropolitana ecclesie Strigoniensis sede vacante, venerabilibus patribus Stephano Colocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Job Quinqueecclesiensi comite Musuniensi, Philippo Waciensi aule domine regine karissime matris nostre cancellario, Briccio Chanadiensi, Paulo Vesprimiensi aule nostre cancellario, Lodomerio Waradiensi, Timotheo Zagrabiensi, Dionio (!) Jauriensi et aliis episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Rorando palatino bano de Macho et iudice Cumanorum, Matheo bano totius Sclauonie, Nicolao woyawoda Transsiluano comite de Zonuk, Joachino magistro tawarnicorum comite de Plis, Alexandro iudice curie nostre comite de Vrbaz, Ladizlao comite Psoniensi, Laurencio comite Supruniensi, Henrico bano de Wozara et de Sou, Stephano bano de Bazna, Gregorio bano de Boronch et de Kuchou, Emirico comite Simigiensi, Johanne comite Zaladiensi, Omodeo comite Castriferrei, Vgrino magistro agasonum comite Sirmiensi, Paulo bano de Zeurino, Renoldo magistro dapiferorum comite de Zobolch, Laurencio magistro pincernarum comite de Keu et Krasu ac aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores.

Az oklevelet 1273. febr. 4. előtt állították ki. Renoldus asztalnokmester ugyanis 1272 óta a szabolcsi ispánságot is viselte, viszont — a rendelkezésünkre álló adatok szerint — 1273. febr. 4-én már szolgagyőri ispán (lásd a 2349. sz.). A jelen oklevél napi kelte ugyan febr. 12., de Renoldus még szabolcsi ispán, tehát az oklevél kiállítására előbb történt, s a napi dátum a később történt megpecsételés időpontját rögzítette.

2350.

1273.
márc. 1.

— Drugcha nb. Salamon fia: Symun kérésére átírja és megerősíti V. István 1270. máj. 27-i privilégiumát (1925. sz.), mely IV. Béla 1264. ápr. 10-i privilégiumát (1402. sz.) tartalmazza a Predemeh nevű Somogy megyei Chezmicé-i föld adományozásáról. — D. p. m. mag. Benedicti prepositi eccl. Orodienensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° tertio, in Kal. Mart., indict. prima, r. aut. n. a. primo. Méltóságok: Miklós választott esz-

tergomi érsek és örökös isp., kir. kanc., István kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Jób pécsi pk. mosoni isp., Fülöp váci pk. az anyakirályné kanc. nógrádi isp., Bereck csanádi, Pál veszprémi, Timót zágrábi, Lodomerius váradi, Dénes győri és Péter erdélyi pk.; Rolandus nádor, macsói bán és a kunok bírása, Máté szlavón bán, Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Joachinus tárnokm. pilisi isp., Sándor országbíró orbászi isp., Lőrinc soproni isp., Henrik ozorai és sói, István bosznai, Gergely barancsi és kucsói bán, Imre somogyi, János zalai, Omodeus vasvári isp., Ugrin lovászm. szerémi isp., Pál szőrényi bán, Renoldus asztalnokm. szolgagyőri isp., Lőrinc pohárnokm. kevei és krassói isp., Salamon fehérvári és Mihály nyitrai isp.

Eredeti: 54,2×40,8 cm. Díszes kezdő Ladizlaus. Fügőpecsételés nyoma. Dl. 67.590. (Rajky lt.) Győri tört. rég. füz. II. 299., Fejér m. tört. egyll. évkönyve 1893. 326., Smičiklas VI. 21.

2351.

1273. márc. 6. — Wygman-i András comes fia: Miklós comes kérésére átírja és megerősíti V. István 1270. szept. 27-i privilégiumát (1975. sz.) Bylegue és Wesen nevű birtokának visszaadásáról. — D. p. m. mag. Benedicti prepositi eccl. Orodienensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° III°, pridie Non. Mart., r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint a 2351. sz.

Eredeti: Kb. 62×33,1 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsételés nyoma. Dl. 76.153. (Zichy lt.) Fejér VI. 2. 396., Zichy okmt. I. 32. — Kivonat: Wenzel XII. 79.

2352.

(1273.) márc. 10. Buda. — eldöntés végett (X.) G(ergely) pápa elé terjeszti a hatvani premontrei apátnak(!) és szerzeteseinek ama panaszát, hogy L(ampert) egri püspök elfoglalta egy plébániájukat, melyhez pápai engedély alapján joguk volt, kényszerítve őket, hogy prediumuk és általuk telepített szőlők után tizedet fizessenek, majd a IV. Kelemen pápának átiratban bizonyítékul elébe terjesztett oklevelét visszautasította, s az eredetinek bemutatását követelte, majd az általuk a király megbízottjának jelenlétében bemutatott eredeti oklevelet erőszakosan magánál tartotta. — D. Bude, sexto Id. Mart.

Eredeti: 40,4×23,1 cm. Díszes kezdő S. Fügőpecsételés nyoma. Esztergomi primási régi egyházi lt. 2097/8. ill. 2111. (OL. Filmtár 584. doboz.)

Pray: Specimen hier. Hung. I. 205., Katona: Hist. crit. VII. 641., Bárdosy: Moldav. et Szeps. 133., Fejér V. 2. 82. és VII. 5. 400. (1274.) — Kivonat: Bártfai Szabó: Pest m. 15. (1274.)

Az oklevél keltét már Katona is — helyesen — 1273-ra tette.

2353.

(1273.) márc. 19. Buda. — megparancsolja J(ános) mester zalai ispánnak, hogy Oliverius comest és testvérét: Herbordus-t iktassa be a királyi adományul kapott Fernukag nevű zalai kis várföld birtokába, amelyen csupán két mansio van. — D. Bude, in dominica Letare.

Eredeti: 18,2×3,8 cm. Zárópecsét darabjai. Dl. 1878. Wenzel X. 420., Hazai oklt. 85.

Az oklevelet Wenzel — állítólag az eredetiről — III. András neve alatt közli, holott az eredetiben ki van írva a *Ladi(zlaus)* név. Az oklevél 1273-ban kelt, mert János 1272. nov. 27. (2329. sz.) és 1273. márc. 30. (2357. sz.) között szerepel az oklevelekben zalai ispánként. Az 1273-i évszámot az oklevél pecsétje is igazolja. (Lásd Levéltári Közlemények 1923. 319.)

2354.

1273. márc. 29. — Balduinus mester udvari notarius kérésére átírja és megerősíti Ponym bán zalai ispán 1272-i privilégialis oklevelét, mely szerint Kaal-i Thyma fiát: Balduinus mestert V. István (1272.) febr. 10-i parancsa (2157. sz.) szerint beiktatta a Kaal falusi várnépek (castrensium) földjének, s a hozzátartozó szőlőknek és erdőknek birtokába.

Átírta: Pál veszprémi püspök és a káptalan k. n. (1273—1275.) (Veszprémi káptalan magánlt. Kál 8. — OL. Fkgy.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex universis Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Quod regia auctoritate sancitur, fundamento innititur perpetue firmitatis. Proinde ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod magister Balduinus aule nostre notarius ad nostram accedens presentiam obtulit nobis privilegiales litteras Ponyt bani tunc comitis Zaladiensis fidelis nostri cum pendentis sigillo, petens suppliciter, ut easdem ratas habere et nostro dignemur privilegio confirmare. Quarum tenor talis est:

Ponyt banus comes Zaladiensis universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie litterarum volumus pervenire, quod magister Balduinus filius Thyme de Kaal ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis litteras domini nostri Stephani illustris regis Hungarie hunc tenorem continentes: (*Következik V. István 1272. febr. 10-i mandatuma, lásd a 2157. sz.*). Nos igitur iuxta mandatum eiusdem domini regis ipsam terram cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis, vineis videlicet et silvis eidem magistro Balduino et suis fratribus statuimus et assignavimus iure perpetuo possidendam nullo contradictore existente. Datum anno domini M^o CC^o LXX° secundo.

Nos itaque iustis et condignis supplicationibus eiusdem magistri Balduini liberalitate regia inclinati ipsasque litteras predicti Ponyt bani non cancellatas, non abrasas, nec in aliqua parte sui vitiatas ratas habentes et per omnia approbantes, maxime quia idem magister Balduinus nobis servivit fideliter et devote, de verbo ad verbum presentibus inseri fecimus et auctoritate presentium duximus confirmandas duplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus magistri Benedicti Orodienensis ecclesie prepositi aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXX° tertio, regni autem nostri anno primo, IIII^{to} Kalendas Aprilis, venerabili viro Nycolao sancte Strigoniensis ecclesie electo, perpetuo comite loci eiusdem, aule nostre cancellario, venerabilibus patribus Stephano Colocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Job Quinqueecclesiensi, comite Musuniensi, Philippo Vaciensi, aule domine regine karissime matris nostre cancellario, comite de Neugrad, Briccio Chanadiensi, Paulo Wesprimiensi, Lodomerio Waradiensi, Thimotheo Zagrabiensi, Dionisio Jauriensi et Petro Transsilvano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Rolando palatino, bano de Machov et iudice Cumanorum, Matheo bano totius Sclauonie, Nycolao voivoda Transsilvano comite de Zonuk, Iuachino magistro tauarnicorum nostrorum comite Psoniensi et de Plys, Ladizlao iudice curie nostre, comite de Barana et de Zibinio, Laurentio comite Supruniensi et de Vrbaz, Herney bano de Vozora et Sou et kenezio de Belin, Stephano bano de Bozna, Gregorio bano de Boronch et de Cuchou, Paulo bano de Zeurino, Renoldo magistro dapiferorum nostrorum comite Zulgageuriensi, Laurentio magistro pincernarum nostrorum comite de Keue et de Krassu, Vgrino magistro agasonum nostrorum comite Syrmieni, Hemrico comite Symigiensi, Omodeo comite Castriferrei, Michaele comite Nytriensi, Salomone comite Albensi et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores.

2355.

1273.
(márc.
29. kö-
rül.)

— az anyakirálynéval és valamenyi báróval egyetértésben András ungi és Jacou zempléni ispánnak adja a IV. Bélának, V. Istvánnak és neki gyerekkorában teljesített szolgálatok fejében a zempléni várhoz tartozó Pereche és Stara nevű földeket, melyeket egykor Jacou fia: Mihály comes bírt királyi adományként, majd különböző személyek birtokába kerültek, s végül a királyra szálltak, továbbá érvénytelennek nyilvánít minden más, e birtokra vonatkozó oklevelet. D. p. m. mag. Benedicti prepositi Orodienensis eccl., au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo tertio, r. aut. n. a. primo. Méltóságok: egyháziak mint a 2351. sz., de az erdélyi pk. kihagyásával; világiak mint a 2357. sz., de a sói és ozorai bán neve: Irineus.

Átírta: egri káptalan 1328. és ennek alapján a) Garai Miklós nádor 1416. nov. 14. (DI. 85.671. Sztáray lt.)

b) egri káptalan 1371. júl. 1. > ua. 1416. nov. 27. (DI. 85.673. Sztáray lt.)

c) egri káptalan 1449. ápr. 15. (DI. 85.841. Sztáray lt.)

Említi: IV. László 1279. (Lásd a 2955. sz.)

Fejér V. 2. 79., Hazai okmt. VI. 192., Sztáray oklt. I. 13., Adalékok Zemplén vm. 1908. 18. (magyar ford. is). — Kivonat: Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LV., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 122., Documente priv. ist. Rom. C. II. 153.

A méltóságsor lényegében azonos az 1273. márc. 29-i méltóságsorral. Keltezését ennek alapján lehet meghatározni. Lásd még a 2357. sz. alatt irtakat.

2356.

1273.
márc. 30.

— Erzsébet anyakirályné és az összes főurak beleegyezésével Kemen fiának: Lőrinc soproni és orbászi ispánnak újraadományozza a IV. Bélának, V. Istvánnak és neki teljesített szolgálatai fejében a már II. András által Kemen-nek adott, de utóbb a pozsonyi várhoz csatolt Wywar nevű Pozsony megyei birtokot tartozékaival és az ottani vámmal; minden más ezzel ellenkező oklevelet érvénytelennek nyilvánít s Lőrinc ispánnak és utódainak e birtokra nézve szabad rendelkezési jogot biztosít. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXXIII°, III° Kal. Apr., r. aut. n. a. primo. Méltóságok: egyháziak mint a 2351. sz. az erdélyi püspök kihagyásával; világiak: Rolandus nádor, macsói bán és a kunok bírāja, Máté szlavón bán, Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Iwachinus tárnokm. pilisi isp., László országbíró baranyai és szebeni isp., Lőrinc soproni és orbászi isp., Henrik sói és ozorai, István bosznai, Gergely barancsi és kucsói, Pál szörényi bán, Reinoldus asztalnokm. szolgagyőri isp., Lőrinc pohárnokm. kevei és krassói isp., Ugrin lovászm. szerémi isp., Imre somogyi, Omodeus vasvári, János zalai, Salamon fehérvári és Mihály nyitrai isp.

Eredeti: 57,8×43,5 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 827.

Hazai oklt. 63. — Kivonat: Schmitth: Archiepisc. Strig. 135., Katona: Hist. crit. VII. 644., Fejér V. 2. 86. és VII. 5. 380., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LIV., Densuşianu: Documente I. 1. 386., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 121., Documente priv. ist. Rom. C. II. 157.

Az oklevelet 1273. márc. 29. előtt állították ki. 1273. márc. 29-én ugyanis már Erney a sói és ozorai bán (lásd a 2355. sz.). A jelen oklevél napi kelte ugyan márc. 30., de Henrik még a sói és ozorai bán, tehát az oklevél kiállítására előbb történt, s a napi dátum a később történt megpecsételés időpontját rögzítette. A napi dátum tintájának sötétebb színe is bizonyítja az utólagos beírást.

2357.

(1273.
ápr. 21.
előtt.)

* — mandátumát, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldjék ki megbízottakat az Arnoldus fia: Miklós által Ponith bán Guechke-i és Scen-i comesnek átengedett szolgák és szolgálók nevének megállapítása céljából, említi IV. László 1273. ápr. 21-i és az egri káptalan k. n. oklevele. (Wenzel IX. 45. és 46.)

2358.

(1273.)
ápr. 21.
Pest.

— megparancsolja a fehérvári káptalannak, hogy amennyiben kéri tőlük, foglalják priviligiumba az Arnoldus fia: Miklós által Ponith bánnak átengedett 82 szolga és szolgáló nevét az egri káptalannak ezek iktatásáról szóló jelentése alapján, amelyet pecsétfüvel lezárt. — D. in Pest, feria sexta post oct. Pasce.

Átírta: fehérvári káptalan 1274. márc. 5. (Dl. 99.859. Batthyány lt.)
Wenzel IX. 45.

2359.

(1273.
ápr. 29.
előtt.)

* — és a királyné parancslevelét, mellyel felszólították Máté szlavón bánt, hogy iktassa be Wythomerius fiát: Imrét abba a birtokba, melyet Zumbot hajítógépes („iaculator in Urbana”) IV. László nagyanyjának Mária királynénak adományából birt, említi Máté bán (1273.) ápr. 29-i oklevelében. (Hazai okmt. VIII. 150.)

2360.

1273.
(ápr. ?)

— Ruh comesnek adja a IV. Bélának, V. Istvánnak és neki tett szolgálataiért a somogyi vár Decche nevű Garig-i földjét, amely Ruh comes ugyancsak Decche nevű vásárolt földjével osztatlanul (mixtim) fekszik, a hozzátartozó Garyg- és Gorgou-hegyi három szőlővel, s a csázmái káptalannak az Imre mester akkori somogyi ispán által végzett beiktatásról szóló jelentése alapján leírja a nevezett föld határait. — D. p. m. mag. Benedicti Orodensis eccl. prepositi et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo tertio, r. aut. n. a. primo. Méltóságok: István kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Jób pécsi, Bereck csanádi, Pál veszprémi pk. kir. kanc., Fülöp váci pk. az anyakirályné kanc., Timót zágrábi, Dénes győri és Péter erdélyi pk.; Rolandus nádor a kunok bírása, Henrik szlavón bán, Máté erdélyi vajda szolnoki isp., Joachim tárnokm., Sándor országbíró orbázi isp., Reynoldus asztalnokm. szolgagyőri isp., Imre somogyi, Dedalus zalai és Mihály nyitrai isp.

Eredetije (a Hazai okmt. szerint) az Erdődy család galgóci levéltárában volt.

Hazai okmt. VII. 144., Smičiklas VI. 59. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1113.

Az oklevél keltezésének megállapítása és kritikája nehéz annál is inkább, mert eredetije nem ismeretes. Feltűnő Máté vajda említése, mert Csák Máté erdélyi vajdaságáról 1273-ból nem tudunk. Sándorról mint országbíróról viszont márc. 6 után nincs adatunk. Mivel máj. 29-én Ruh e birtokra már kiváltságot kap, a jelen oklevelet korábbra, talán áprilisa tehetnénk. Ámde az egyháziak között Pál veszprémi püspök kir. kancellárként szerepel, holott kancellárságáról csak az év elején, majd (Miklós közbeeső kancellársága után) ismét csak júniusban tudunk. Feltűnő még Imrének az oklevél szövegében *tunc comes Symigiensis* címe, holott az oklevél végén működő somogyi ispánként van említve. Mindezeknek biztosabb megállapításához az oklevél eredetijének vizsgálata lett volna szükséges. Az oklevelet *rendkívül gyanús*nak jelezve, áprilisa lehet sorolni.

2361.

1273.
máj. 12.

— hűséges bárója: Mois mester somogyi ispán kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1267-privilegiumát (1548. sz.) Mois mesternek birtokaira vonatkozó rendelkezéséről, hozzátéve, hogy Sándor fia: Sándor a IV. Béla oklevelében említett beleegyezését előtte is kifejezte. — D. p. m. mag. Benedicti Orodensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° tertio, quarto Id. Maii, r. aut. n. a. primo. Méltóságok: Miklós mester választott esztergomi érsek kir. kanc., István kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Jób pécsi, Bereck csanádi, Fülöp váci pk. az anyakirályné kanc. nógrádi isp., Pál veszprémi, Timót zágrábi, Lodomerius váradi, Dénes győri, Péter erdélyi pk.; Lőrinc nádor soproni és baranyai isp. a kunok bírása, László országbíró, Henrik szlavón bán, Egyed macsói és bosznai bán, János erdélyi vajda szolnoki isp., Pál szörényi bán, István tárnokm., Reynoldus asztalnokm. szolgagyőri isp., Ugrin lovászm. szerémi isp., Lőrinc pohárnokm. kevei és krassói isp., Imre somogyi, Gergely vasvári, Dedalus zalai és Mihály nyitrai isp.

Eredeti: 54,4×23,3 cm. Később beírt kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 629.

Tartalmilag átírta: Bebek Detre nádor 1402. ápr. 16. (Másolata Dl. 36.436.)

Fejér V. 2. 87., Wenzel XII. 79., Smičiklas VI. 34. — Kivonat: Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LIV., Densušianu: Documente I. 1. 387., Pannonh. rendtört. X. 616., Documente priv. ist. Rom. C. II. 158.

Lőrinc második nádorsága idején kelt 14 méltóságsoros oklevél (2362—2377. sz.) közül 11-nek van napi dátuma, 3-nak viszont csak évszáma ismeretes. A napi dátumos oklevelek 1273. máj. 12. és 29. között datáltak. Áprilisból nem ismerünk napi dátummal ellátott oklevelet. — Ha a napi dátummal ellátott privilegiumok méltóságsorait vizsgáljuk, négy tisztesség esetében szinte feloldhatatlan összevisszaságot találunk (erdélyi vajda, macsói és bosznai bán, somogyi ispán). Nem lehet feltételezni, hogy nem egészen 3 hét alatt 4—5-ször volt tisztségváltás, mégpedig úgy, hogy két személy 2—8 naponként egymás között cseréltek egyik-másik tisztséget, sem pedig azt, hogy az egyébként kifogástalan oklevelek jelentős része hamis, vagy akár csak gyanús volna. Ha azt vesszük alapul, hogy a napi dátum nem az oklevél kiállításának, hanem megpecsételésének napját mutatja, s ilyen formán néhány hetes, sőt 1—2 hónapos eltolódás is mutatkozhatik az oklevél napi kelte és az oklevélbe foglalt helyzet között, 18 napon belül keltezett okleveleknél az egyes tisztességek esetében mutatkozó zavar tisztázása érdekében figyelmen kívül hagyhatjuk a napi

dátumokat. Ha így csoportosítjuk az okleveleket, megállapíthatjuk, hogy az említett négy tisztségnél nincs szó összevisszaságról, csupán arról, hogy Lőrinc második nádorsága alatt négy tisztség viselésében változás történt. Erdélyi vajda előbb János, majd Miklós; macsói bán előbb Egyed, majd János; bosznai bán előbb Egyed, majd István; somogyi ispán előbb Imre, majd Moys volt. A tisztségek viselésében bekövetkezett változásoknak a 2363. sz. oklevél bizonyossága szerint legkésőbb máj. 14-én már mind a négy tisztség esetében be kellett következnie. Az oklevelek kiállításának rekonstruálható eredeti sorrendje a következő: 2364, 2367, 2368, 2374, 2366, 2375, 2362, 2370, 2365, 2371, 2372, 2363, 2376, 2377.

2362.

1273.
máj. 14.

— Yseph fia: András comes kérésére, valamint V. István idejében Styria-ban Trasach várnál György fia: Dénes akkori Moroucha-i és Gergely vasvári ispánnal, s más bárókkal együtt teljesített szolgálataiért átírja és megerősíti István ifj. király 1266. jún. 23-i oklevelét (1850. sz.), s nevezettet megerősíti Kemunch föld és tartozékai birtokában. — D. p. m. mag. Benedicti prepositi eccl. Orodienis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° tertio, secundo Yd. Maii, r. aut. n. a. primo. Méltóságok: egyháziak mint a 2362. sz., de Miklós választott esztergomi érsek esztergomi örökös isp. is; világiak: Lőrinc nádor soproni és baranyai isp. a kunok bírója, Henrik szlavón bán, Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., István tárnokm., László országbíró Bana-i isp., Erney ozorai és sói bán, János macsói, István bosznai, Gergely barancsi és kucsói, Pál szörényi bán, Reynoldus asztalnokm. szolgálgyőri isp., Ugrin lovászm. szerémi isp., Lőrinc pohárnokm. kevei és krassói, Moys somogyi, Dedalus zalai és Mihály nyitrai isp.

Eredeti: 53,5×24 cm. Díszes betűk. Fügőpecsét zsinórja. Esztergomi primási világi lt. Lad. T. n. 3. (OL. Filmtár 579. doboz.)

Magyar Sion I. 773., Codex Strig. I. 68., Mon. eccl. Strig. II. 20. — Facsimile-részlet: Mon. eccl. Strig. II. tab. I.

Lásd a 2362. számnál írtakat.

2363.

1273.
máj. 23.

— a Chak nb. Máté mester fiának: Péter mesternek adományozza a Golgouch-i vár és annak joghatósága alól már régen kivett Scynche-i teljes birtokot vámjaival, minden tartozékával és haszonvételeivel, amint ezt IV. Béla idején már Móric mester birtokolta, azokért a szolgálatokért, melyeket Péter mester ifjú korától fogva IV. Bélának, V. Istvánnak és neki tett, amikor Dewa vár alatt a kunok ellen harcolt és ezzel segítette atyjának (István ifj. királynak) ügyét, aki ekkor a dunántúli részeket kormányozta és atyja elől a Feketyholm-i várba vonult, azonkívül amikor az ellenség előőrsei (exploratores) Borynka várt elfoglalták, a várat visszafoglalta; továbbá, amikor nagyatyja sereget küldött, hogy őt, anyját és nővéreit Potok várból elvezessék, Péter mester és testvére: Máté elfogták az atyja ellen küldött kémeket, s százokat és más erdélyi embereket atyja pártjára állított; sokat harcolt atyja ügyéért, különösen amikor elfogták Kemyn fiát: Lőrincet, s amikor legyőzte Hernei bánt, az Ilsuzeg-i csatában sebesülése miatt harcolni nem tudott, de kitartott atyja mellett; továbbá amikor Ottokár cseh király atyja ellen hadat indított, Pozsony és Moson környékén harcolva megmentette Béla herceget, s bár trónralépte után ellenségeinek áskálódása következtében őt az udvarból és az asztalnokmesterségből eltávolította, később felismerve ártatlanságát, visszafogadta. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. dom. inc. M^o CC^o LXX° tertio, decimo Kal. Jun., r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint a 2367. sz., de Gergely vasvári isp. említése nélkül.

Eredeti: 50,7×34,8 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét zsinórja. Dl. 829.

Átírta: IV. László 1274. dec. 31. (Dl. 830.)

Wenzel IV. 23. és IX. 12., Densušan: Documente I. 1. 388., Smičiklas VI. 35., Documente priv. ist. Rom. C. II. 158. (román ford.) — Kivonat: Fejér V. 2. 95., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 100., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 121., Kukuljević: Regesta No. 1084. (1272.) és 1100. (1273.)

Lásd a 2362. számnál írtakat.

2364.

1273. máj. 23. — Damana-i Mixa és fia: Márton kérésére átírja és megerősíti V. István 1272. jan. 6-i privilégiumát (2149. sz.), mellyel őket a királyi serviensek sorába emelte. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo tertio, decimo Cal. Jun., r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint a 2362. sz., de a zágrábi pk. neve tévesen Máté és a pécsi pk. mosoni isp. is, továbbá Egyed csak macsói bán, László országbíró Bana-i isp. is, Moys a somogyi isp., a vasvári isp. pedig kihagyva.
- Átírta:* I. Ferdinánd 1546. ápr. 17. (Szombathelyi Állami Levéltár, Chernel család lt. — OL. Filmtár H. 538.)
- Fejér V. 2. 99. — Kivonat: Fejér V. 2. 143., Densuşianu: Documente I. 1. 391.
- Lásd a 2362. számnál írtakat.

2365.

1273. (máj. 23. körül.) — anyjának és valamennyi bárónak akaratából visszaadja Endre comes fiainak: Lukácsnak, Wid-nek, Máténak és Péternek az István volt szlavón bán által tőlük elidegenített Odra nevű másfél ekényi örökölt földjüket, továbbá a Conschan nevű örökölt földjükből elfoglalt Preloca nevű egy ekényi szigetét. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. d. millesimo ducentesimo septuagesimo tertio, r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint a 2367. sz., de Miklós esztergomi választott érsek esztergomi örökös és pilisi isp., Egyed csak macsói bán és említve Salamon fehérvári isp.
- Eredeti:* 54,9×24,5 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét selyemzsinórja. Dl. 32.988.
- Laszowski: Mon. commun. Turopolje I. 27., Smičiklas VI. 56.
- Lásd a 2362. számnál írtakat.

2366.

1273. máj. 26. — Reynoldus királyi asztalnokmester, a lovászok comese és szolgálgyőri ispán kérésére átírja és megerősíti V. Istvánnak az Esztergom megyei Gormoth és Boztuh földeket adományszózó 1271. aug. 20-i privilégiumát (2102. sz.).

Eredeti: 47,5×27 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét darabja. Dl. 40.107. (Múz. Törzsanyag.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus presens scriptum inspecturis tam presentibus quam futuris salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tam presentium quam posterorum harum serie volumus pervenire, quod Reynoldus magister dapiferorum nostrorum comes agasonum et de Zvlgageur dilectus et fidelis noster ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium incliti regis Stephani patris nostri karissimi recordationis felicissime super possessionibus, terris seu villis per eundem patrem nostrum sibi donatis, datis et concessis, petens a nobis humiliter et devote, ut ipsum privilegium ratificare et nostrarum dignaremur confirmare patrocinio litterarum, cuius quidem tenor talis est: (*Következik V. István 1271. aug. 20-i privilegiuma, lásd a 2102. sz.*) Nos igitur considerantes eiusdem magistri Reynoldi petitiones esse iustas et legitimas, huiusmodi collationem factam per ipsum patrem nostrum karissimum ratam, gratam habentes et acceptam recensentesque nichilominus illustres actus et multiplices famulatus eiusdem, quos in diversis articulis patri nostro karissimo et nobis laudabiliter exhibuit, ipsum privilegium karissimi patris nostri de verbo ad verbum presentibus insertum confirmamus dupplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus magistri Benedicti Orodienis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o septuagesimo tertio, septimo Kalendas Junii, regni autem nostri anno primo, venerabili viro Nicolao sancte Strigoniensis ecclesie electo, aule nostre cancellario, venerabilibus patribus Stephano Cholocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Job Quinqueecclesiensi, Philipo Vacienti aule domine regine karissime matris nostre cancellario comite Neugradiensi, Briccio Chenadiensi, Paulo Vesprimiensi, Tymotheo Zagradiensi, Lodomerio Varadiensi, Dionisio Jauriensi et Petro Transsilvano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Laurentio palatino comite Supruniensi et de Borona ac iudice Cumanorum, Herrico bano totius Sclauonie, Egidio bano de Macho et de Bozna, Johanne wayuada

Transsilvano comite de Zownuk, Stephano magistro tawarnicorum nostrorum, Ladizlao iudice curie nostre comite de Bana, Renoldo magistro dapiferorum nostrorum comite Zulgageuriensi, Vgrino magistro agasonum nostrorum comite Syrmieni, Laurencio magistro pincernarum nostrorum, comite de Kewe et de Karaso, Paulo bano de Zeurino, Gregorio comite Castriferrey, Emirico comite Symigiensi, Dedalo comite Zaladiensi, Michaelae comite Nitriensi et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores.

2367.

1273.
máj. 26.

— Reynoldus királyi asztalnokmester, a lovászok comese és szolgálgyőri ispán kérésére és (V. István) idejében véghezvitt hadi szolgálataira való tekintettel átírja és megerősíti V. István 1270-i oklevelét (2041. sz.), mellyel több Abaújvár, Szabolcs és Zemplén megyei földet nevezettnek adományozott. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo tertio, septimo Kal. Jun., r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint a 2367. sz., de Gergely vasvári isp. kihagyásával.

Eredeti: 53,7×32,6 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 826.

Átírta: I. Lajos 1361. máj. 23. (Dl. 5164.) > ua. 1376. jan. 25. (Dl. 6320.)

Tartalmilag átírta:

a) Konth Miklós nádor 1366. jan. 24. (Dl. 733.)

b) Opuliai László nádor 1372. máj. 24. (Dl. 742.)

c) Garai Miklós nádor 1376. febr. 20. (Dl. 6336.)

d) Szepesi Jakab országbíró 1378. márc. 21. (Dl. 738.)

e) Garai Miklós nádor 1379. jan. 24. (Dl. 6479.)

f) ua. 1379. okt. 29. (Kassa város titkos lt. A. n. 24. — OL. Filmtár C 17. doboz.)

Fejér V. 2. 102. — Kivonat; Wenzel IX. 35. és 36., Densuşianu: Documente I. 1. 392.

Lásd a 2362. számnál írtakat.

2368.

(1273.
máj. 27.
előtt.)

* — 1273. máj. 27-i oklevelében említi mandátumát, mellyel megparancsolta Mihály akkori zólyomi ispánnak, hogy ha az egykor Bork fia: Salomon által bírt Poluga nevű föld mások sérelme nélkül eladományozható, adja át Lauren fiának: Bogomerius-nak. (Wenzel IX. 17.)

2369.

1273.
máj. 27.

— Gergely mester vasvári ispánnak, Egyed mester macsói bán testvérének előterjesztésére Apsa fiát: Mihályt és felsorolt Kuchk falubeli vasvári katonákat (exercituales populi), akiket „a szent király jobbágyai fiainak” neveznek, az ország védelmében V. István és az ő idejében teljesített szolgálataikért földjeikkel együtt mostani conditiójukból és a vasvári ispán hatósága alól kiemeli és királyi nemes serviensek közé sorozza őket. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° tertio, VI° Kal. Jun., r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint a 2367. sz., de Miklós érsek esztergomi örökös ispán és pilisi ispán is és Mois a somogyi isp.

*Eredeti*je (a Hazai okmt. szerint) az Erdődy család galgóci levéltárában volt.

Hazai okmt. VII. 141.

Lásd a 2362. számnál írtakat.

2370.

1273.
máj. 27.

— Leuren fiának: Bagamerius comesnek ad a Hybe falusi hospesek és Szepes megye határai között fekvő, s a Szepesség felől a szepesi apát földjével határos bizonyos erdőt, melyben a Wihadna rét, a Wazuch patak és Turapula nevű mező van és amelyet a bemutatott pápens oklevél (1618. sz.) szerint már IV. Béla Bagamerius comesnek adományozott szolgálatai fejében; megállapítja továbbá, hogy Bagamerius-nak oda telepítendő népei a tizedet papjuknak s nem a királynak tartoznak fizetni. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n., VI° Kal. Jun., a. d. M^o CC^o LXX° tertio, r. aut. n. a. primo. Méltóságok: egyháziak, mint a 2367. sz., de Miklós érsek esztergomi örökös isp.

és pilisi isp. is; világiak, mint a 2363. sz., de János az erdélyi vajda és szolnoki isp., a vasvári isp. viszont nem szerepel.

Eredeti: 46,7 × 23,8 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 65.250. (Szent-Ivány lt.)

Átírta: szepesi kápt. 1338. júl. 20. (Dl. 40.782. Múz. Törzsanyag.)

Tartalmilag átírta: lipői registrum 48. §.

Szentpétery: Oklevélszövegek 108. — Kivonat: Fejér V. 2. 144., Tört. Tár 1904. 89. 73. sz.

Lásd a 2362. számmal írtakat.

2371.

1273.
máj. 27.

— Lauren fiának: Bogomerius comesnek adja az egykor Bork fia: Salomon által bírt Paluagia nevű földet — elválasztva Poluga nagy falu földjétől — és Mihály egykori zólyomi ispán írásbeli jelentése alapján leírja annak határait. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. sexto Kal. Jun. a. d. M^{mo} CC^{mo} LXX° tertio, r. aut. n. a. primo. Méltóságok, mint a 2371. sz.

Átírta: Szécsi Miklós országbíró 1358. okt. 21. (Húščava szerint az Okolicsányi család levéltárában.)

Wenzel IX. 16., Szentpétery: Középkori oklevélszövegek 106., Húščava: Archivum Okolicsányi 5. — Kivonat: Densujianu: Documente I. 1. 393.

Karácsonyi (Tört. Tár 1908. 28.) ezt az oklevelet hamisnak nyilvánította, mert „IV. Lászlót az ő *tenera etas*-áról beszélteti, pedig IV. László 1273-ban még ugyan kiskorú. Mihály ispánt volt zólyomi comesnek nevezi, pedig akkor még hivatalában volt. A mácsói bánok sorozatával sem egyezik”. — A *tenera etas*-ra vonatkozólag megemlíthetjük, hogy az oklevél szövege nem mondja azt, hogy IV. László 1273. májusában már nem kiskorú. Mihály zólyomi ispánságáról 1273-ban csak egy oklevélből tudunk (Wenzel XII. 86.), amely oklevél 1273 elejéről való lehet, tehát nincs kizárva, hogy május 27-én Mihály már nem volt zólyomi ispán. Karácsonyi harmadik érve, hogy a kérdéses oklevélben Jánosnak macsói bánként való említése a macsói bánok sorozatával nem egyezik, szintén nem állja meg a helyét, mert Lőrinc második nádorságának második részében János volt a macsói bán. (Vö. a 2362. számhoz írtakkal.)

Azok az érvek tehát, amelyek alapján az oklevelet hamisnak nyilvánították, megdőltek. Ez a körülmény azonban még nem jelenti azt, hogy az oklevél minden gyanútól mentes. Nehézkes fogalmazása mindenképpen óvatosságra int.

2372.

1273.
máj. 27.

— László fia: Péter Somogy megyei nemesnek adományozza szolgálatai fejében a somogyi várnak Osztopan faluban levő 80 hold földjét és egy kaszányi kaszálót.

Tartalmilag átírta: Istvánffy Miklós nádori helytartó 1583. ápr. 30. > III. Károly 1717. márc. 22. (Országos Levéltár, Erdélyi kancellária 1708. 62.)

A tartalmi átírás szövege:

Quarum prima videlicet serenissimi olim principis domini Ladislai regis Hungariae donationales in anno domini millesimo ducentesimo septuagesimo tertio, sexto Calendas Junii, regni vero sui primo anno emanata denotassent quandam modicam terram castri Simigiensis octoginta iugerum et foentum unius falcastri in terra villae Osztopan adiacentem per eundem regem Ladislaum viro nobili Petro filio Ladislai de comitatu Simigiensi pro fidelibus eiusdem servitiis fuisse donatam.

2373.

1273.
máj. 28.

— Heren nb. Bana fia: Paris, Bolosoy fiai: Jakab és Mihály, s Leuca fia: Lőrinc kérésére, valamint Omodeus akkori vasvári ispán csapatában Morvaország és Stíria pusztításával tett szolgálataikért átírja és megerősíti V. István 1271. aug. 9-i privilégiumát (2098. sz.), mellyel őket a várjobbágyaságból a nemesek közé emelte. — D. p. m. eiusdem mag. Benedicti Orodienis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. dom. inc. M^o CC^o LXX [te]rtio, quinto Kal. Jun., r. aut. n. a. primo. Méltóságok, mint a 2367. sz., de Miklós érsek örökös esztergomi isp. és pilisi isp. is, s az erdélyi vajda hiányzik.

Eredetije (a Tudománytár szerint) a Káldy család herényi levéltárában volt. Díszes kezdő L. Függő pecsételés nyoma.

Tudománytár, Új folyam VII. 265., Fejér VII. 5. 381., Wenzel IX. 33. — Facsimile: Tudománytár uo. 270., — Kivonat: Densuşianu: Documente I. 1. 393.

Lásd a 2362. számnál írtakat.

2374.

1273.
máj. 29.

— a IV. Bélának, V. Istvánnak és neki főleg a cseh király ellen folytatott háborúban tett szolgálataiért Ruh comesnek a várjobbágyoktól vagy prediálisoktól vásárolt Garig-i és Guersence-i birtokait megnesesíti, azaz megengedi, hogy Ruh comes és örökösei a Wecheren fiaitól: Dezynus, Gumzyna és Dénes várjobbágyoktól vásárolt Guersence megyei Katynna nevű, Brezhaal fia: Márton várjobbágytól vásárolt Garyg megyei Deuche nevű és a Garyg megyei Polosnicha nevű birtokát, amelyet részben Dyene fiaitól vásárolt, részben pedig IV. Bélától kapott adományba, előző szolgáltatásoktól mentesen a szlavón nemesek kiváltásával birtokolják. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienſis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo tertio, quarto Kal. Jun., r. aut. n. a. primo. Méltóságok, mint a 2367. sz., de Miklós érsek esztergomi örökös isp. is, Gergely vasvári isp. pedig hiányzik, Fülöp váci pk. nem nógrádi isp., s Egyed nem macsói bán.

Eredetije (a Hazai okmt. szerint) az Erdődy család galgóci levéltárában volt.

Hazai okmt. VII. 139., Smičiklas VI. 39. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1101.

Lásd a 2362. számnál írtakat.

2375.

1273.

— Kylianus fiának: Kilianus mesternek adományozza a Tirna mellett fekvő Guerencher nevű falut, amelyet Artlebus-nak, a cseh király főkinstartójának halála után V. István már neki adományozott.

Eredeti: Díszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Nagyszombat város lt. Ac. I. Lad. 1. n. 3. (OL. Filmtár C 25. doboz.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus quam futuris presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad uniuersorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod cum nobilis vir magister Kilianus filius Kyliani in defensione corone regie impendenda in armis sudando bellicis semper et maxime in Feketeuholm, quando regis Bele recordationis inclite avi nostri dira ingratitude dominum regem patrem nostrum quondam serenissimum regem Hungarie et nos consequenter cum eodem persequeretur ac demum in IIsuazeg in exercitu iamdicto avi nostri, quem ibidem per potentiam celitus missam virtus prostravit patris nostri et regni fidelium, qui sibi adhererant, in quorum comitiva idem magister Kylianus continue fuit, gratum impendisset famulatum, nos devoluto ad nos regni gubernaculo post obitum patris nostri iure successorio seu ordine geniture, huiusmodi gratiosa obsequia ipsius magistri Kyliani nolentes sine remunerationis beneficio pertransire, villam Guerencher prope civitatem de Tirna, quam olim post obitum Artlebi quondam summi camerarii regis Boemorum predictus dominus rex karissimus pater noster ad manus suas devolutam ipsi magistro Kiliano contulerat, eidem magistro Kyliano propter premissa fidelitatis sue obsequia et per eum suis heredibus contulimus iure perpetuo inrevocabiliter possidendam collationem ipsius patris nostri eidem de dicta villa prius factam nichilominus auctoritate presentium innovantes. Datum per manus manus (!) magistri Benedicti Orodienſis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXX° tertio, regni autem nostri anno primo, venerabili viro magistro Nicolao sancte Strigoniensis ecclesie electo perpetuoque comite loci eiusdem, aule nostre cancellario et comite de Piliis, venerabilibus patribus Stephano Colocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Briccio Chanadiensi, Lamperto Agriensi, Job Quinqueecclesiensi, Phylippo Waciensi aule domine regine cancellario comite Neugradiensi, Paulo Vesprimiensi, Timotheo Zagrabiensi, Lodomerio Varadiensi, Dionisio Jauriensi et Petro Transilvano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Laurentio palatino comite Supruniensi et de Barana ac iudice Cumanorum, Henrico bano totius

Sclauonie, Nicolao woiwoda Transilvano et comite de Zonuk, Stephano magistro tawarnicorum, Ladizlao iudice curie et comite de Bana, Erney bano de Wozora et de Sou, Johanne bano de Machov, Stephano bano de Bozna, Gregorio bano de Boronch et de Kuchou, Paulo bano de Zeurino, Renoldo magistro dapiferorum comite Zulgageuriensi, Vgrino magistro agasonum comite Sirmiensi, Laurentio magistro pincernarum comite de Kewe et de Karasou, Mois comite Simigiensi, Dedalo comite Zaladiensi Michaele comite Nitriensi et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores.

2376.

1273. — az utód nélküli Moys somogyi ispánnak szolgálataira való tekintettel az anyakirályné és valamennyi báró egyetértésével megengedi, hogy Igol, két Posony, Borhud, Ozlar és Chaba nevű örökölt, valamint Kosuk, Belch és Rakusy nevű állítólag örökölt falujait, amelyeket tőle Mária királyné idejében elidegenítettek, de V. István és felesége visszaadtak, leányainak, a boldogságos szűz szigetén lakó domokos apácáknak adhassa és hagyhassa. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° tertio, r. aut. n. a. primo. Méltóságok, mint a 2363. sz., de Miklós mester esztergomi választott érsek pilisi isp. is.

Eredeti: 27,8×26,1 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét zsinórja. Dl. 850.

Budapest tört. okl. eml. I. 132. — Kivonat: Katona: Hist. crit. VII. 642.

Lásd a 2362. számnál írtakat.

2377.

1273. — az utód nélküli Moys somogyi ispánnak szolgálataira való tekintettel az anyakirályné és valamennyi báró egyetértésével megengedi, hogy Igol, két Posiny (!), Borhud, Ozlar és Chaba nevű örökölt, valamint Kosuk, Belch és Rakusy nevű állítólag örökölt falujait, amelyeket tőle Mária királyné idejében elidegenítettek, de V. István és felesége minden hasznukkal és tartozékukkal, az ott élő szolgálkkal és mancipium-okkal együtt visszaadtak, leányainak, a boldogságos szűz szigetén lakó domokos apácáknak adhassa és hagyhassa. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo tertio, r. aut. n. a. primo. Méltóságok: az esztergomi érsekség üresedésben, István kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Bereck csanádi, Jób pécsi, Fülöp váci pk. az anyakirályné kanc. és nógrádi isp., Pál veszprémi, Timót zágrábi, Lodomerius váradi, Dénes győri és Péter erdélyi pk.; Roulandus nádor és a kunok bírása, Herricus szlavón bán, Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Joachinus tárnokm., Sándor országbíró orbázi isp., Erney ozorai és sói, János macsói, István bosznai, Gergely barancsi és kucsói, Pál szörényi bán, Rennoldus asztalnokm. szolgagyőri isp., Ugrin lovászm. szerémi isp., Lőrinc pohárnokm. kevei és krassói isp., Moys somogyi, Dedalus zalai és Mihály nyitrai isp.

Eredeti: 38,6×19,4 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét zsinórja. Dl. 849.

Tartalmilag átírta: Bebek Detre nádor 1402. ápr. 16. (Másolata: Dl. 36.436.)

Fejér V. 2. 84. — Tart. átírás: Pannonh. rendőrt. X. 616. — Kivonat: Schmitth: Episc. Agr. I. 188.

Moys somogyi ispánnak Somogy, Tolna és Pilis megyékben levő birtokaiból a margitszigeti apácák részére tett adományairól IV. László uralkodása idejéből sok oklevél maradt, nagyobbára évszámmal is ellátva, de néhányan évszám nélkül. Az oklevelek közül hét IV. Lászlóé. Ezek:

1. és 2. IV. László engedélyezi Moys ispánnak, hogy Igal stb. birtokait a margitszigeti apácáknak adományozhassa. (2377. és 2378. sz.)

3. IV. László mandátuma az esztergomi káptalanhoz Csaba föld ügyében. Évszám nélkül. (2493. sz.)

4. IV. László mandátuma a fehérvári káptalanhoz Igal és a többi birtokok elhatárolása ügyében. Évszám nélkül. (2494. sz.)

5. IV. László 1279-i privilégiuma Moys mesternek Kosok és a többi birtokra vonatkozó adománynak jóváhagyásáról a budai káptalan közreműködésével lezajlott határjárás után. (2957. sz.)

6. IV. László 1279-i oklevele Igal és a többi birtok határjárásáról. (2958. sz.)

7. IV. László 1281-i oklevele Moys ispán végrendeletének jóváhagyásáról. (3090. sz.) (IV. Lászlónak a szóban forgó birtokok iktatására vonatkozó hozzá intézett mandátumát említi a budai káptalan 1275-i oklevele. Vö. 2495. sz.)

Ezeknek az okleveleknek keltezését (mind az évszámmal ellátottak, mind pedig az évszám nélküliek esetében) és a bennük levő ellentmondásosnak látszó részleteket — főleg az oklevelek hiányos fennmaradása miatt — nehéz pontosan megállapítani vagy megmagyarázni.

A hét oklevél közül öt eredetiben van meg. Valamennyinek írása IV. László egyéb okleveleiben is felismerhető kezektől származik, s formailag nem támadhat ellenük gyanú.

Az első két oklevél nagyjából egyezik egymással, de két jelentős részben mégis eltér: a 2377. sz. oklevélben nincs meg a 2378. sz. oklevél közepe táján a *scita veritate restitutas* szavak után következő mondatrész: *cum omnibus utilitatibus et pertinentiis earundem, necnon servis et mancipiis in eisdem existentibus*, aminek nagyobb — de lényegtelenebb — része (*cum suis pertinentiis et attinentiis universis* formában) az esztergomi káptalanhoz intézett mandátumban is megvan. Ezt figyelembe véve, önként adódik az a feltevés, hogy a 2378. sz. oklevelet később készítették, hogy a 2377. sz. oklevélből hiányzó részt betoldják.

Ezt a feltevést igazolva látjuk, ha a napi keltezéssel nem bíró két oklevél méltóságsorát megvizsgáljuk. Itt van ugyanis a második eltérés a két oklevél között. — A 2377. sz. oklevél méltóságsora kifogástalanul illeszkedik be Lőrinc második nádorsága végén keletkezett oklevelek közé. A 2378. sz. oklevél világi méltóságsorának eleje viszont Roland első nádorságának idejére mutat (Roland nádor, Sándor országbíró), a vége pedig Lőrinc második nádorságának idejére illik. Méltóságsora tehát indokolatlanul hibás. Ez a körülmény is fokozza a gyanút a 2378. sz. oklevél ellen, amelyet *interpoláltak* kell minősíteni.

A birtokadományozással kapcsolatos eljárást a következőképpen lehet rekonstruálni: IV. László engedélyt ad Moys-nak, hogy birtokait utód hiányában eladományozhassa (2377. sz.). Moys ennek alapján — valószínűleg a haszonélvezet kikötése mellett — a birtokok hagyományozása iránt intézkedett. Ennek alapján IV. László 1274-ben intézkedett a különböző megyékben fekvő birtokok határjárása és iktatása iránt. Az 1275-ben befejeződött iktatások és határjárások megerősítésére 1279-ben került sor (2760. és 2762. sz.). Végül 1281-ben megerősítette Moys végrendeletét a birtokok hagyományozásáról, s ezzel befejeződött a birtokadományozási eljárás. — A 2378. sz. oklevél interpoláltságának megállapítása és az eljárás vázolt menete feloldják a látszólagos ellenmondásokat.

2378.

1273.
jún. 2.

— a Buzad nb. Lancereth comes fiának: Herbordus-nak adományozza a Máté szlavón bán mellett Stíriában és Karintiában véghezvitt hadi szolgálatok fejében a királyi udvarnokoknak a Pliske mellett fekvő Roynak nevű lakatlan földjét, a beiktatást végző Benedek zalai apát írásbeli jelentése alapján leírva a határokat. — D. p. m. mag. Benedicti Orodensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXX° tertio, quarto Non. Jun., r. aut. n. a. primo. Méltóságok: István kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Bereck csanádi, Jób pécsi, Fülöp váci pk. nógrádi isp., Pál veszprémi, Timót zágrábi, Lodomerius váradi, Dénes győri és Péter erdélyi pk.; Máté nádor Bana-i isp., Rolandus országbíró, Herricus szlavón bán, Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Egyed macsói és bosznai, Pál szörényi bán, Joachinus tárnokm., Renoldus asztalnokm. szolgagyőri isp., Ugrin lovászm. szerémi isp., Lőrinc pohárnokm. kevei és krassói isp., Moys somogyi, Dedalus zalai és Mihály nyitrai isp.

Eredeti: 51,6 × 33,7 cm. Diszes kezdő L. Fügőpecsét zsinórja. Dl. 67.591. (Rajky lt.)

Átírta: Újlaki Lőrinc országbíró 1520. jún. 3. (Dl. 67.661. Rajky lt.)

Az eredeti oklevél nem egészen teljes 1546-i magyar fordítása: Dl. 49.983. (Rumy lt.)

Győri tört. rég. füz. II. 302. — Kivonat: Smičiklas VI. 41. — 1546-i magyar fordítás: Zala vm. oklt. I. 72.

Az oklevél írója minden bizonnyal tévedésből felcserélte a nádor és az országbíró nevét. 1273. június elejétől ugyanis Loránd a nádor. Máté országbíróására ugyan csupán augusztusban datált oklevelekben találunk adatot (2403, 2404. sz.), — a többi oklevélben az országbíró nincs megnevezve — de ekkor Bana-i ispán is, tehát a jelen oklevél kiállítása alkalmával a Bana-i ispán országbíróként tévedésből nádorként, a nádort viszont országbíróként szerepeltették.

2379.

1273. — Nempty-i Petres fiait: Bálintot és Peterke-t, akik Bokon királyi erdő őrei közül származnak, s akik magukat sok alkalommal, főképpen pedig Győr vára alatt a németek elleni harcokban kitüntették, továbbá testvérüknek: Bence-nek kis fiát: Jánost akár közösen, akár külön birtokolt földjeikkel együtt kiveszi erdőőri conditiójukból és az ország nemes serviensei közé emeli őket. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° tertio, septimo Id. Jun., indict. prima, r. aut. n. a. primo. Esztergom üresedésben, István kalocsa, János spalatói érsek, Lampert egri, Bereck csanádi, Jób pécsi, Fülöp váci pk. és nógrádi isp., Pál veszprémi pk. kir. kanc., Timót zágrábi, Lodomerius váradi, Dénes győri és Péter erdélyi pk.; Rolandus nádor, Henrik szlavón bán, Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Egyed macsói és bosznai bán, Pál szörényi bán, Joachim tárnokmester pozsonyi és pilisi isp., Reynoldus asztalnokm. szolgagyőri isp., Ugrin lovászm. szerémi isp., Lőrinc pohárnokm. kevei és krassói isp., Moiss somogyi, János soproni, Dedalus zalai, Gergely vasvári és Mihály nyitrai isp.

Eredeti: 48,9×27,3 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Pécsi székesegyházi kincstár, Klimó gyűjt. 4a. (OL. Filmtár 801. doboz.)

Hazai okmt. VIII. 151.

2380.

1273. — Royk földet Herbordus-nak adományozza.
jún. 8. 1546-i fordítás, Dl. 49.983. (Rumy lt.)
Lásd 1273. jún. 2-i keltezéssel a 2379. sz.

1273. — bizonyítja, hogy Tyba fia: Miklós egykori Guersence-i comes Guersence megyei Peklen nevű földjét, amely egykor az örökös nélkül elhunyt Toldol (dicti) Miklósé volt, királyi engedéllyel Márton fiának: Benedeknek 70 márkáért eladta. — D. Bude, in quindenis Pentecostes a. d. M^o CC^o LXX° tertio.

Eredetije hátlapjára nyomott pecsét helyével a Batthyány család körmendi levéltárában volt. (Acta antiqua Alm. 5. lad. 1. n. 42.)

Wenzel IX. 32., Smičiklas VI. 41. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1102.

2381.

1273. — Saag-i Kalianus fiai: Anyanus és Vs, valamint Vs fia: János szolgagyőri várnépet (castrenses), akik magukat V. István idejében Bolgárország meghódításakor kitüntették, amint arról T[umboldus] fia: Benedek palatinus, udvarbírája és bácsi comes erről beszámolt, majd közvetlenül V. István halála után a németek által elfoglalt Győr vár ostromakor megsebesültek, földjeikkel együtt kiveszi jelen conditiójukból és a királyi serviensek közé emeli őket. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^{mo} CC^{mo} LXX^{mo} tertio, undecimo Kal. Jul. Méltóságok: esztergomi érsekség üresedésben, István kalocsa, János spalatói érsek, Lampert egri, Jób pécsi, Bereck csanádi, Pál veszprémi, Fülöp váci, Timót zágrábi, Dénes győri és Péter erdélyi pk.; Rolandus nádor, Herrius szlavón bán, Iuachinus tárnokm., Egyed macsói és bosznai bán, Reynoldus asztalnokm. szolgagyőri isp., Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Ugrin lovászm. szerémi isp., Lőrinc pohárnokm. kevei és krassói isp., Miklós Zana-i, János soproni, Gergely vasvári, Moius somogyi és Dedalus zalai isp.

Átírta: I. Lajos 1378. aug. 20. (Fényképe: OL. Fkgy. H. 46. Sáhgy lt.)

Fejér VII. 2. 73. (1279.), Densuşianu: Documente I. 1. 423. (1279.) (csonkán).

2382.

1273. — Isou fiait: Ábrahámot és Benedeket, Sozou fiait: Vencelt, Sandur-t és Solomon-t, Gurgus fiait: Marceus-t, Ese-t, Mortunus-t, Botyz-t és Iuanka-t, a vasvári vár Suhtur falubeli jobbágyait és atyjukat kiveszi a várjobbágyágból és a vár joghatósága alól, s a királyi serviensek közé emeli, mert nevezettek az V. István halála után az országra rontott néme-

tek és csehek serege ellen vonuló bárókhoz csatlakozva különleges szolgálatokat tettek, sok németet elfogva, majd a németek által elfoglalt győri királyi vár alatt Gergely mester vasvári, Herricus bán fia: János mester soproni és Dedalus zalai ispán, a sereget vezető bárók előtt vitézkedtek, amint ez Gergely és János mesterek okleveleiből kiderült. — D. p. m. mag. Benedicti Orodensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo III°, octavo Kal. Jul., r. aut. n. a. primo. Méltóságok: esztergomi érsekség üresedésben, István kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Bereck csanádi, Jób pécsi, Fülöp váci, Pál veszprémi pk. kir. kanc., Timót zágrábi, Lodomerius váradi, Dénes győri és Péter erdélyi pk.; Lorandus nádor, Herricus szlavón bán, Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Iuachinus tárnokm., Egyed macsói, Pál szörényi bán, Renoldus asztalnokm. szolgagyőri isp., Ugrin lovászm. szerémi isp., Lőrinc pohárnokm. kevei és krassói isp., Moys somogyi, Dedalus zalai és Mihály nyitrai isp.

Eredeti: 55,8×23,1 cm. Diszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Dl. 40.108. (Múz. Törzsanyag.)

Átírta: I. Károly 1328. jan. 19. (Győri Állami Levéltár, Pannonhalmi konvent hiteleshelyi lt. n. 14b. — OL. Filmtár 629. doboz.)

Fejér V. 2. 104. és VII. 5. 383., Tudománytár 1837. II. 306., Wenzel XII. 83. — Kivonat: Densuşianu: Documente I. 1. 394.

2383.

1273. — Gyur földet Jurk-nak adományozza.

jún. 25. *Lásd a Pótlás-ban!*

2383a.

1273. — Jarman, Gurk, Tyba, Saul és Omode, Cald falubeli nemesek kérésére átírja és megerősít Miklós vasi ispán 1255-i és Omodeus győri püspök 1256-i privilégiumát Cald föld ügyében. — D. p. m. mag. Benedicti Orodensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° tertio, r. aut. n. a. primo, sexto Kal. Jul. Méltóságok: István kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Bereck csanádi, Jób pécsi, Pál veszprémi pk. kir. kanc., Fülöp váci pk. királynéi kanc., Timót zágrábi, Lodomerius váradi, Dénes győri és Péter erdélyi pk., Rorandus nádor, Herricus szlavón bán, Egyed macsói és bosznai bán, Joachinus tárnokm., Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Gergely vasvári és pozsegai isp.

Eredeti: 50,2×29,6 cm. Diszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Dl. 99.851. (Batthyány lt.) Hazai okmt. VIII. 153.

2384.

1273. — a Cald falubeli Jarmanus, Gurk, Tyba, Saul és Omode vasvári várjobbágyokat, akiknek Salamon nevű testvére, Gergely vasvári ispán jelentése szerint, az újvári tornyon a németekkel harcolva elesett, a királyi koronának és neki teljesített szolgálataikra való tekintettel a nevezett ispán kérésére kiveszi a várjobbágyaságból és az ispán hatalma alól földjeikkel és eddig birtokolt jogaikkal együtt, s az ország nemesei közé emeli őket. — A zárórész mint a 2384. sz., de Miklós erdélyi vajda szolnoki ispánaságának említése nélkül.

Eredeti: 47,7×24,3 cm. Diszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Dl. 99.857. (Batthyány lt.) Hazai okmt. VIII. 154.

2385.

1273. — Bonifác pannonhalmi apát kérésére átírja IV. Bélának 1263. márc. 18-án kelt, a pannonhalmi egyháznak Kuzyn várért cserébe adott birtokokról szóló aranybullával megerősített privilégiumát (1340. sz.) és V. Istvánnak intézkedését, mellyel e birtokokat a monostortól elidegenítette, hatálytalanítva, IV. Béla adományát megerősíti. — D. p. m. mag. Benedicti Orodensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° tertio, quarto Kal. Jul., r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint a 2383. sz., de a macsói bán említése nélkül.

Eredeti: 60,2×53,7 cm. Diszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Pannonhalmi főapátság lt. N. 271. (OL. Filmtár 633. doboz.)

Tartalmilag átírta:

a) a pannonhalmi XIV. századi registrum fol. II. Q. (OL. Filmtár 642. doboz.)

b) Bebek Detre nádor 1400. márc. 2. (Pannonhalmi főapátság lt. N. 698. — OL. Filmtár 642. doboz.)

Fejér V. 2. 107., Pannonh. rendtört. II. 338. — Tartalmi átírás: Pannonh. rendtört. II. 253. és 604. — Kivonat: Densuşianu: Documente I. 1. 395., Sztachovics: Registrum mon. s. Martini XIII.

2386.

1273.
jún. 28.

+ — Lénárt, a győri egyházmegyei tatai Péter és Pál apostolok-monostora apátjának kérésére átírja IV. Bélának 1263. márc. 18-i, a tatai monostorra vonatkozó (hamis) oklevél (1341. sz.). — Az oklevél zárórésze teljesen egyezik az előző oklevél zárórészeivel, de a jelen oklevél a pápai átíratban a *tenentibus et honores* szavak után ekként van megtoldva: *etiam aliis pluribus personis tam spiritualibus, quam secularibus in hoc facto et tempore presentibus fidedignis, sapientibus, ydoneis et honestis.*

Eredeti: 48,8×(21,1) cm. Kezdő nagy L. Az oklevél alsó darabja hiányzik. Pannonhalmi főapátság lt. N. 277. (OL. Filmtár 633. doboz.)

Átírta: IX. Bonifác pápa 1400. nov. 16. (Másolata: Vatikáni lt. Reg. anni XII. lib. c. f. 78. — OL. Filmtár 4941. doboz.)

A pannonhalmi példányról: Fuxhoffer: Monast. Hung. I. 196., Wenzel XII. 491. — A vatikáni átírásról: Mon. Vat. Hung. Ser. I. Tom. IV. 264.

Hamisítvány az előző oklevél felhasználásával. A hamisítvány kritikáját és a hamisítás okának megállapítását lásd az 1341. számnál.

2387.

1273.
júl. 4.

— a Jak nb. Abraám comes fiának: Boxa comesnek, valamint Pál comes fia: Péter, Chepanus fia: Iwan, Kenezius fia: Kázmér, Oldruh fia: Pál, Condra fiai: Kondacur (alább: Kondatur) és Detre Sytkee-i nemeseknek adományozza kérésükre a királyi pohárnokok (bucharii) Vas megyei Bothyan nevű földjét, amely örökölt földjükkel határos, főleg azért, mert Boxa comes és Péter comes (!) a cseh királynak az ország határait pusztító serege ellen Omodeus fia: Omodeus volt vasvári ispán csapatában (in societate) kiváló tetteket vittek véghez, s Boxa meg is sebesült, majd az osztrák hűbéreseket (ministeriales) által elfoglalt győri vár ostromakor nevezettek dicséretre méltóan harcoltak és Kázmér hajítógéptől (balista) meg is sebesült, ahogy ezt a bárók elmondották, azonkívül Péter comes testvére: Ybar IV. Bélának Morvaország ellen indított hadjáratában Pál fia: István volt vasvári comes csapatában (in obsequio) harcolva elesett. Elrendeli továbbá, hogy a földet két részre kell osztani, a délit Boxa comes kapja, az északit a többiek, s osszák fel egymás között úgy, ahogy más földeket felosztanak. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° tertio, quarto Non. Jul., indict. prima, r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint a 2380. sz.

Eredeti: 52,6×30,2 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét darabja. Dl. 40.109. (Múz. Törzsanyag.)

Fejér VII. 3. 72., Tudományos Gyűjt. 1834. IV. 77., Horvát Á.: Diplom. írástan alapv. 118. — Facsimile: Tudományos Gyűjt. 1834. IV. 77., Horvát Á.: Oklevélhasonmás gyűjt. 7. sz. — Kivonat: Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LV.

2388.

1273.
júl. 6.

— a bárók egyetértésével a Jaak nb. Kázmér fiának: Chepanus-nak adományozza a vasvári határon fekvő Szentmihályfalvát (villam sancti Micaelis) a hozzá tartozó Inceed nevű kis faluval és minden tartozékával, amelyet tőle IV. Béla idejében elvettek, azokért a szolgálatokért, amelyeket kora ifjúságától fogva nagyatyjának, atyjának és neki tett, s amelyeket atyjától és az ország egyes báróitól ismert meg. Először amikor V. István el akarván háritani az Ottokár cseh király részéről fenyegető veszélyt, Gergely királynéi tárnokmester vasvári, Ponith bán zalai, Erney bán varasdi és György fia: Dénes Moroucha-i comest, valamint Kázmér fiát: Chepanus-t Stíria pusztítására küldötte, Rudguey vár alatt egy német vitézt legyőzött és elfogott, majd amikor a cseh király megszegve a békét és esküjét, a német fejedelmekkel (principes) Pozsonyt és más várakat a hűtlen bárók árulása folytán elfoglalta, Chepanus Mosonnál és a Rebche folyó mellett harcolva lándzsától és nyíltól megsebesült, s a cseh királyt megfutamították, továbbá amikor Henrik szlavón bán V. István koronázása után a cseh királyhoz pártolt s Kuzeg, Scentwyd, Zlaunuk és Perrestayn nevű várait kezére adta, a várak visszavételekor hősiessen harcolt, azonkívül amikor V. István halála után a cseh király az ország határait pusztítani kezdte, s IV. László Máté bánt, Omodeus volt vasvári és János mester volt zalai ispánt, valamint Miklós Zana-i comest és Chepanus-t Stíria ellen küldötte, Frustim vár alatt elsőnek rontott az ellenségre és egy stájer hűbérurat (ministerialem Stirie) lándzsájával ledobott és megölt. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC^o LXX°

tertio, secundo Non. Jul., indict. prima, r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint a 2380. sz., de Ugrin lovászm. szerémi ispánsága és a nyitrai isp. nincs említve.

*Eredeti*je (a Hazai okmt. szerint) Nagy Sándor levéltárában volt Kissitkén.

Átírta: I. Károly 1325. febr. 3. (Dl. 99.900. Batthyány lt.)

Hazai okmt. II. 8., Wenzel XII. 73. — Kivonat: Densuşianu: Documente I. 1. 396., Mon. Slav. merid. XXIII. 16., Kukuljević: Regesta No. 1104.

2389.

1273.
júl. 9.

— Marcell fiának: András mesternek kérésére átírja és megerősíti István ifj. király 1264-i privilégiumát (1831. sz.) a Wlco-i vár Zerken, Chendey és Maley nevű földjeinek adományozásáról. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienſis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo tertio, septimo Id. Jul., r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint a 2380. sz., de Fülöp váci pk. nógrádi, Joachinus tárnokm. pozsonyi és pilisi ispánságának említése nélkül.

Eredeti: 54×24,3 cm. Díszes kezdő L. Sérült függőpecsét. Dl. 71.845. (Rákóczi-Aspremont. lt.)

Hazai okmt. VI. 188. — Kivonat: Századok 1870. 607.

2390.

1273.
júl. 10.

— a Kerowa falubeli Benc fiait: Sandur-t és Gal-t, esztergomi várjobbágyságot minden földjükkel együtt kiveszi a várjobbágyságból és a királyi serviensek közé emeli azokért a szolgálatokért, amelyeket ifjúságuktól kezdve nagyatyjának, atyjának, majd neki és az országnak a korona védelmében és az ország érdekében tettek. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienſis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo tertio, sexto Id. Jul., r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint a 2383. sz., de Fülöp váci pk. nógrádi isp. az anyakirályné kanc., Rolandus nádor pedig a kunok bírása is.

Eredeti: 46,3×27,7 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsételés nyoma. Dl. 831.

Tartalmilag átírta az esztergomi káptalan 1369. júl. 24-i átírása alapján

a) Garai Miklós nádor 1424. márc. 12. (Dl. 11.458.)

b) ua. 1424. jún. 29. (Dl. 11.459.)

Wenzel IX. 18. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 24., Densuşianu: Documente I. 1. 396.

2391.

1273.
júl. 17.

— Bonifác pannonhalmi apát kérésére átírja és megerősíti V. István 1270-i privilégiumát (2040. sz.) az apátság népeinek kiváltságairól. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienſis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo tertio, sextodecimo Kal. Aug., r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint a 2380. sz., de Fülöp váci pk. nógrádi isp. királynéi kanc., Rolandus nádor a kunok bírása is, Egyed viszont csak macsóiban.

Eredeti: 54,5×32,2 cm. Igen díszes kezdő L. Fügőpecsét kis darabja. Pannonhalmi főapátság lt. N. 296. (OL. Filmtár 633. doboz.)

Tartalmilag átírta: XIV. századi pannonhalmi registrum fol. II. Q. (OL. Filmtár 642. doboz.)

Wenzel IV. 22., Pannonh. rendtört. II. 340. — Kivonat: Sztahovics: Registrum mon. s. Martini XVII., Densuşianu: Documente I. 1. 397., Pannonh. rendtört. II. 253.

2392.

1273.
júl. 20.

— Beryuoy fia: György, s testvérei: János, Tamás és Marthon, továbbá Beryzlo comes fiai: Márton, Berthak, Iwan és Domonkos, valamint Thompor fia: Márton somogyi várjobbágyságot, akik a Garygh-i comitatus-hoz tartoztak, minden örökölt, vásárolt és bármely módon szerzett Garych comitatus-beli birtokukkal együtt kiveszi a vár hatósága alól, s a királyi serviensek közé emeli őket.

Tartalmilag átírta I. Lajos 1377. márc. 17-i átírása alapján Zsigmond 1425. szept. 5. (XV. századi egyszerű másolata: Dl. 100.437. Batthyány lt.)

A tartalmi átirás szövege:

seriem litterarum domini Ladislai olim regis Hungarie anno domini millesimo ducentesimo septuagesimo tertio, tredecimo Kalendas Augusti, regni autem sui anno primo confectarum declarabat, quod cum domino Stephano condam victoriosissimo Hungarie rege recordationis felicissime, patre eiusdem Ladislai regis vocationem per divinam rebus humanis exempto eodemque Ladislao rege ad coronam regiam et regni solium sublimato Othokarus Bohemorum rex olim patris sui, tunc vero eiusdem Ladislai regis et omnium regni sui nobilium capitalis inimicus fidem suam eidem patri suo olim prestitam deserendo finitivas partes regni sui fecisset spoliis, rapinis et incendiis dewastari, in cuius quidem discriminis articulo per ministeriales Austrie civitas Jauriensis exusta et castrum occupatum fuisset, cum itaque ipse Ladislaus rex convocato totius regni sui generali exercitu contra insultum regis predicti process . . . . divertisset, primitus ad expugnandum et recuperandum ipsum castrum Jauriense Georgius filius Beryuoy, Johannes, Thomas et Marthon uterini fratres eius, Martinus, Berthak, Iwan et Dominicus filii Beryzlo comitis ac Martinus filius Thompor iobagiones castri Simigiensis ad comittatum de Garygh pertinentes, qui tam regis Bele avi sui, quam domini Stephani genitoris eius, regum Hungarie temporibus ex multis fidelitatis actibus commendabiles extitissent sub vexillo Henrici bani et aliorum baronum suorum, quorum societati sive obsequio secum coniunxissent, ad ipsum exercitum armati decenter accessissent, ex quibus predictus Thomas filius Beryuoy in expugnatione predicti castri ictus lapidis, frendentium hastarum, cuspides et emissiones sagittarum non pavescens fossatum seu vallum ipsius castri prosilisset, ante alios vexillum ipsius Hericci bani usque ad murum tullisset aliaque multa fidelitatis obsequia litteris in eisdem plenius contenta eidem regi Ladislao exhibuisset, itaque ipse Ladislaus rex nolens huiusmodi servitia eorundem sine remuneratione condigna pertransire, eosdem Georgium, Johannem, Thomam et Martinum, item Martinum, Berthak, Iwan et Dominicum filios Berizlo comittis ac Martinum filium Thompor cum omnibus possessionibus eorum hereditariis, empticiis et quocumque iusto titulo acquisitis in predicto comittatu de Garych existentibus ab eodem castro et eiusdem potestate eximendo ad numerum nobilium servientum regalium duxisset transferendos ita, quod tam ipsi, quam ipsorum heredes heredumque suorum in posterum successores sine nota pristini status eorum inter nobiles computentur et universas possessiones suas in Garych existentes in illa et eadem libertate de cetero possiderent, in qua veri primi et naturales Sclauonie nobiles suas hereditarias possessiones tenere dinoscerentur.

2393.

1273.
júl. 21.

— privilegiális oklevelével Chozthwey földet eladományozza. — a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo tertio, duodecimo Kal. Aug., indict. prima, r. aut. sui a. primo.

Tartalmilag említ: Bebek Detre nádor 1398. jún. 17. (Dl. 42. 677. Múz. Törzsanyag.)
Zala vm. oklt. II. 288.

2394.

1273.
júl. 27.

— a Gench falubeli Karachinus fiait: Mathey-t, Miklóst és Tamást, valamint Chek fiát: Basa-t kérésükre kiveszi Gench-i örökölt földjükkel együtt a várjobbágságból és a királyi serviensek közé emeli őket, mert V. Istvánnak a cseh király ellen indított hadjáratában, majd Gergely mester vasvári ispánnal Németország határán jó szolgálatokat tettek, amint utóbbiról Gergely mester levélben és szóbelileg beszámolt, majd amikor V. István halála után a cseh király emberei által elfoglalt Győr várát az ország báróinak és nemeseinek akaratából ostrom alá vették, nevezettek hősiessen harcoltak és részben nyilaktól, részben kövektől megsebesültek. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o C^oC^o LX^oX^o tertio, VI^{to} Kal. Aug., r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint a 2380. sz., de Rolandus nádor a kunok bírása is, s nincs említve a szőrényi bán, a soproni és a vasvári isp.

Eredeti: 44,4×26,7 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Dl. 61.153. (Kistaludy It.)
Hazai okmt. II. 12. — Kivonat: Wenzel XII. 83.

2395.

1273. aug. 1. Buda. + — megparancsolja a turóci konventnek, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében János Olazi-i pap királyi ember járja meg a Lypto-i Medekes föld határait, határolja el a Topla-i, Varalia-i és Hodaz-i királyi népek földjétől, s iktassa be Olozy-i Viliam fiait: Tywan-t és Tódort annak birtokába. — D. Bude, in oct. festivitatis b. Jacobi ap. a. d. [M^o CC^o LXX° tertio].

Átírta: turóci konvent k. n. > IV. László 1273. > III. András 1298. (Esztergomi primási világi lt. Lad. Y. n. 57. — OL. Filmtár 579. doboz.)

Wenzel IX. 29. — Kivonat: Magy. Tört. Tár IV. 26., Tört. Tár 1904. 89. 74. sz.

Karácsonyi: A hamis, hibás keltű és keltezetlen okl. 26. l. 139. sz. ugyan csak IV. László átíró oklevelét (lásd a 2438. sz.) és az ezt átíró 1298-i oklevelet (uo. 34. l. 172. sz.) minősíti hamisnak, de *hamis* a jelen oklevél is. Ezt főleg fejtett formulái bizonyítják. Vö. még Tört. Tár i. h.

2396.

1273. aug. 5. Buda. — visszaadja Basyn-nak, s fiainak: Koyzlo-nak, Punak-nak, Mylath-nak, Buhutha-nak és Buhard-nak, Basyn falubeli *kepus*-nek nevezett conditionariusoknak a Verbiche és Akalichna faluk közt fekvő 60 holdnyi földjüket, amelyet a Verbice-i népek elfoglaltak, s leírja a határokat Tamás zólyomi ispán oklevele szerint. — Bude in festo b. Dominici conf. a. d. M^o CC^{mo} septuagesimo tertio.

Tartalmilag átírta: Bebek Imre országbíró 1391. szept. 24. (Húščava szerint az Okolicsányi család levéltárában.)

Húščava: Archivum Okolicsányi 80.

2397.

1273. aug. 5. Buda. — (gyűrűs pecsétje alatt kibocsátott pátens oklevelével) liptói pecérének (*canifer*): Stoisanak és utódainak hagyja Akalichna földön bírt elhatárolt részét, amint az V. István priviligiumában foglaltatik. — in predictis die et anno (lásd az előző számot.)

Tartalmilag átírta: Bebek Imre országbíró 1391. szept. 24. (Húščava szerint az Okolicsányi család levéltárában.)

Húščava: Archivum Okolicsányi 80.

2398.

(1273.) aug. 10. Buda. — felszólítja Spalató városát, hogy az idegen bírakat elűzve hazai podestát válasszanak, a trauiakat ne háborgassák, vitás ügyeiket előtte intézzék el, az országból általuk kizárt híveit hozzák vissza, javaikat és birtokaikat adják vissza, s maguk közül négy előkelőt (*mellores*) küldjenek hozzá, hogy velük Horvátország helyzetéről tárgyaljon. — D. Bude, in festo s. Laurentii mart.

Lucius: Mem. di Trau 93., Kukuljević: Jura I. 80. (1272.), Wenzel IX. 567., Smičiklas VI. 42. — Kivonat: Kerchelich: Not. praelim. 214., Katona: Hist. crit. VI. 666. (1274.), Fejér V. 2. 215. (1274.), Kukuljević: Regesta No. 1086. (1272.) és 1134. (1274.)

Az évszám megállapítását lásd Szabó K.: Kun László 19., Karácsonyi: Hamis, keltezetlen, hibás k. okl. 120. 184. sz.

2399.

(1273.) aug. 12. Buda. — közli Trau város bírójával, tanácsosaival és az egész közösséggel, hogy a háborús viszonyok miatt nem tud ugyan személyesen odamenni, rövidesen azonban olyan megbízottat fog küldeni, aki megvédi őket Pál tenger melléki vicebán, a spalatói és sebenicói polgárok ellenében; a szenvedett károokra nézve orvoslást ígér nekik és hűségük megtartására szólítja fel őket. — D. Bude, tertio die s. Laurentii mart.

Lucius: Mem. di Trau 92., Fejér VII. 4. 154. (1274.), Wenzel IX. 569., Smičiklas VI. 43. — Kivonat: Arkiv za pov. Jug. XI. 173., Kukuljević: Regesta No. 1135. (1274.)

Az évszámra nézve lásd az előző számmal írtakat.

2400.

(1273.)
aug. 12.
Buda.

— megtiltja Pál bánnak, hogy a traui polgárokat zaklassa és elnézze, hogy rokonai vagy a spalatói avagy a sebenicói polgárok azokat háborgassák, s megparancsolja, hogy adja vissza kezeseiket, Trau, Sebenico és Spalato városokban csak hazai bírakat túrjon meg, elűzött híveit pedig vezesse vissza, visszaadván nekik javaikat és birtokaikat. — D. Bude, in die 3. S. Laurentii mart.

Lucius: Mem. di Trau 92., Fejér VII. 4. 155. (1274.), Wenzel IX. 568., Smičiklas VI. 43. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1136. (1274.)

Lásd a 2399. számmal írtakat.

2401.

1273.

— horvát híveit: Gurg fiát: Jurys-t, Zlavanya fiát: Jurizlaus-t, Irizlaus fiát: Obrach-t és Jure fiát: Damjánt „de generatione Glamechani” a cseh király által elfoglalt Győr vár alatt szerzett érdemeikért Banyavaz vagy Banachawal nevű földükkel a horvát nemesek közé sorolja, a földjeikre vonatkozólag esetleg másoknak adott okleveleket érvénytelennek nyilvánítva. — a. d. M^{mo} CC^{mo} LXX^{mo} tertio, r. aut. sui a. primo.

Tartalmilag átírta: Szécsi Miklós dalmát és horvát bán 1361. nov. 15. > I. Lajos 1367. júl. 2. (DI. 87.423. Esterházy lt.)

Alsó-szlavóniai okmt. 70., Smičiklas XIII. 186.

2402.

1273.
aug. 24.

— Acus mester budai prépost és káptalana kérésére átírja és megerősíti Waltherus comes budavári rector és 12 esküdt 1268. okt. 18-i privilégiális oklevelét (lásd Fejér V. 2. 114.), elrendelvén, hogy a pesti hajósok a jövőben ne okozzanak kárt a budai egyháznak, hanem az egyház az átírt oklevélbe foglalt egyezség szerint örökké birtokolja a révvám (nauli) harmad részét mind dénárban, mind pedig bármely más dologban. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° tertio, nono Kal. Sept., indict. prima, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2404. sz., de Fülöp váci pk. királynéi kanc.

Eredeti: Kezdfő nagy L. Függőpecsét zsinórja. Pozsonyi káptalan hiteleshelyi lt. Capsa Budensis I. fasc. I. n. 4. (OL. Filmtár C 23. doboz.)

Fejér V. 2. 114. — Kivonat: M. Tört. Tár XII. 9. (Fejér helyesbítésével), Densuşianu: Documente I. 1. 398.

Bár IV. László epochalis napjául szept. 3-át ismerjük, az oklevelekben ezt nem mindig vették figyelembe. 1273-ban (egy eset kivételével) augusztus vége óta a II. uralkodási évet jegyzik.

2403.

1273.
aug. 24.

— Acus mester budai prépost és a káptalan kérésére átírja és megerősíti II. András 1212-i privilégiumát (272. sz.) a budai egyháznak visszaadott birtokok ügyében.

Átírta: I. Károly 1328. márc. 18. (Veszprémi Állami Levéltár, veszprémi káptalan hiteleshelyi lt. Armales n. 22. — OL. Fkgy.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex universis Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in salutis largitore. Ad universorum notitiam harum serie volumis pervenire, quod discreti viri magister Acus prepositus Budensis et capitulum loci eiusdem ad nostram accedentes presentiam exhibuerunt nobis privilegium regis Andree avi nostri super quibusdam possessionibus eidem Budensi ecclesie restitutum confectum petentes, ut idem ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem tenor talis est: (Következik II. András 1212-i oklevele, lásd a 272. sz.) Nos itaque iustis petitionibus prepositi et capituli eorundem regio cum favore inclinati premissam collationem et restitutionem subsecutam ratam, gratam habentes pariter et acceptam confirmamus eandem dupplicis sigilli nostri munimine roborando volentes, quod eadem Budensis ecclesia premissa omnia perpetuo

pacifi[ce] possideat et quiete. Datum per manus magistri Benedicti Orodien-
 aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXX° tertio, nono Kalendas
 Septembris, indictione prima, regni autem nostri anno secundo, vacante ecclesia Strigoniensi, vene-
 rabilibus patribus Stephano Colocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi,
 Briccio Chanadiensi, Job Quinqueecclesiensi, Philippo Waciensi aule domine regine karissime con-
 sortis nostre vicecancellario (!) et comite Neugradiensi, Paulo Wesprimiensi aule nostre cancellario,
 Thymoteo Zagrabiensi, Lodomerio Waradiensi, Dyonisio Jauriensi et Petro Transsiluano episcopis
 ecclesias dei feliciter gubernantibus, Rolando palatino, Matheo iudice curie regie et comite de Bana,
 Herrico bano totius Sclauonie, Nicolao woywoda Transilvano et comite de Zonuk, Paulo bano de
 Zeurinio, Iwachyno magistro tawarnicorum comite de Plys, Reynoldo magistro dapiferorum, comite
 Zulgageuriensi, Moys comite Symigiensi, Johanne comite Supruniensi, Gregorio comite Castriferrei,
 Dedalo comite Zaladiensi, Mycaele comite Nytriensi et aliis quampluribus comitatus regni tenen-
 tibus et honores.

2404.

1273.
 aug. 30.
 Buda.

— Jób mesternek adja szolgálataiért Rodachfolua nevű falut. — D. Bude, in crastino
 Decollationis b. Johannis bapt. a. d. M^o CC^o LXX° tertio.

Eredeti: 18,6×5,4 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. (Dl. 31.183. Csicsery lt.)
 Hazai okmt. VI. 189. — Kivonat: Tört. Tár 1900. 387.

2405.

1273.

— valamennyi báró egyetértésével Gergely fiainak: Olivérnek és Herbordus-nak adomá-
 nyozza a zalai várnak az ő földjükkel határos 3 ekényi üres földjét, amelyen egykor Hegun
 és rokonai, zalai várnépek (castrenses) laktak, azokért a szolgálatokért, amelyeket nevezet-
 tek neki és a királyi koronának különböző hadjáratokban tettek, különösen mikor Máté
 bánnal, Dénes comesszel és Henrik bán fiával: János comesszel királyi parancsra Német-
 országban Furustun vár alatt pusztítottak, ahol testvérük: Tamás elesett, s leírja a föld
 határait a zalai konvent jelentése alapján. — D. p. m. mag. Benedicti Orodien-
 s prepositi, au. regie vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC^o LXX° tertio, r. aut. n. a. secundo.
 Méltóságok: egyháziak mint a 2404. sz., de a csanádi pk. hiányzik; világiak: Rolandus
 nádor, Henrik szlavón bán, Joachinus tárnokm. pilisi isp., Máté bán országbíró, Miklós
 erdélyi vajda szolnoki isp., Renoldus asztalnokm. szolgagyőri isp., Pál szőrényi bán dobokai
 isp., Moys somogyi, János soproni, Dedalus zalai isp.

Eredeti: 41,3×43,2 cm. Kezdfő L helye üres. Függepsét zsinórja. Dl. 840.

Wenzel IX. 27. — Kivonat: Katona: Hist. crit. VII. 636., Fejér V. 2. 117., Arkiv za pov. Jug. XI.
 165., Kukuljević: Regesta No. 1110.

2406.

(1273.
 szept. 12.
 előtt.)

* — pátens oklevelét, amelyet a győri káptalan telepes és egyéb népeinek igazságszolgá-
 tatási és adózási kiváltsága ügyében már korábban kiadott, említi 1273. szept. 12-i okleve-
 lében. (Fejér V. 2. 112.)

2407.

1273.
 szept. 12.
 Buda.

— megparancsolja a győri ispánnak, a curialis comesnek, valamint a Győr és más megyék-
 ben működő dénár- és élelmiszeradószedőknek, hogy a győri káptalan Győr vár alatt lakó,
 vagy majd odateleplő hospeseinek és bármely conditiojú egyéb népeinek bírósági kivált-
 ságát — amely szerint csak lopás esetén ítél fölöttük a megye ispánja, egyébként pedig
 földesuruk —, valamint ez egyház Győr és más megyékben élő conditionariusainak (con-
 ditionales populi) a kamarai és egyéb adók fele alól való mentességét tartsák tiszteletben,
 s őket kiváltságaikban ne zaklassák. — D. Bude, quinto die Nativitatis virginis gloriose
 a. d. millesimo ducentesimo [nona]gesimo (!) [tertio].

Átírta: IV. László 1285. > I. Károly 1323. jan. 23. > V. László 1455. okt. 17. > pannonhalmi konvent 1457. febr. 28. (Győri káptalan magánlt. Cimeliotheca X. n. 788. — OL. Filmtár 895. doboz.)

Fejér V. 2. 112.

Az évszámában levő elírás a sok átírásnak tulajdonítható.

2408.

(1273.)
szept. 15.
Buda.

— megparancsolja a győri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Pál fia: Jakab mester királyi ember járja meg a királyi szekereszkek (colnucharius) Wasy földjét és Zelebegh királynéi föld határait, s iktassa be Mihály comes királyi lovászmestert annak birtokába. — D. Bude, in oct. festi Nativitatis virginis gloriose.

Átírta: győri káptalan k. n. > IV. László 1273. > I. Károly 1333. márc. 25. (Dl. 40.640. Múz. Törzsanyag.)

Hazai okmt. VI. 190.

Az évszámot az átírás kelte határozza meg.

2409.

1273.

— Bana-i Imre fiának: Mihály comesnek, a királyi tálhordók (bacchinifer) és lovászok mesterének,¹ s unokatestvérének: Lőrinc fia Miklósnak adományozza a királyi szekereszkek (colnucharius) Wasy nevű földjét az ottani révvél és a szomszédos Zelebegh nevű királynéi földet Komárom megyében mindkét föld szigeteivel, jövedelmeivel és tartozékaival azokért a szolgálatokért, amelyeket nevezettek a koronának különböző hadjáratokban, különösen pedig a Hay-i szent Lőrinc-egyháznak a kunok támadása ellen vívott védelmében tettek, s főleg rokonuk (frater): Sebestyén haláláért, megjegyezve, hogy a földeket mindkét nembeli utódaik örökké birtokolják; átírja egyszersmind a győri káptalannak a földek Pál fia: Jakab mester udvari miles királyi ember által történt határjárásáról és iktatásáról szóló k. n. jelentését. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^{mo} CC^{mo} LXX^{mo} tertio, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok: egyháziak mint a 2404. sz., de hiányzik a pécsi pk.; világiak: Lorandus nádor, Herricus szlavón bán, Iuachinus tárnokm., Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Máté bán országbíró.

Átírta: I. Károly 1333. márc. 25. (Dl. 40.640. Múz. Törzsanyag.)

Hazai okmt. VI. 190. — Kivonat: Gyárfás: Jász-kúnok tört. II. 428.

2410.

1273.
szept. 22.

— apródjának: Ogwz mesternek adományozza az V. Istvánnak tett szolgálatai fejében a zalai vár Kerechen nevű földjét, melynek birtokába Royk-i Egyed királyi ember beiktatta a zalai konvent kiküldöttjének jelenlétében, s leírja a föld határait a konvent oklevele alapján. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC^o LXX° tertio, decimo Kal. Oct., r. aut. n. a. primo. Méltóságok mint a 2380. sz., de a váci pk. nógrádi, s a tárnokm. pozsonyi és pilisi ispánsága nélkül, megemlítve viszont Salamon fehérvári isp.

Eredeti: 44,8×29,6 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsételés nyoma. Dl. 833.

Wenzel IX. 20.

Bár 1273-ban az uralkodási évet már augusztusban másodikkal írták (2403. sz.), a jelen szept. 22-i keltezésű oklevélben az ekkor már helytelen első uralkodási évet találjuk. Az eredeti oklevél megfigyelése azonban rávezet arra, hogy ebben az esetben nem tévedés, hanem ún. nem-egységes keltezés esete áll fenn (lásd Magyar oklevéltan 24. és 103. l.). Az oklevél megírása korábban történt, mint a napi keltnek az üresen hagyott helyre való beírása. Az eredetin világosan felismerhető a napi keltezés utólagos beírása. Az oklevél

¹ Helyesen: a lovászok *comes*e (v. ö. 3284. sz.)

kiállítása tehát akkor történt, amikor még első uralkodási évet írtak (augusztus vége előtt), az utólagosan beírt dátum pedig a kész oklevél bemutatásakor adott megpecsételési parancs időpontja.

2411.

1273.
szept. 27.

— Ypolitus comes fiainak: Miklós, Vgra, Bálint és Ypolitus nemeseknek adományozza a kora ifjúságuktól fogva nagyatyjának, atyjának, majd neki tett szolgálataikért, s emlékezve arra, hogy közülük Vgra a cseh király által elfoglalt Győr vára ostrománál megsebesült, a Lyudafelde nevű 3 ekényi udvarnoki földet, mely nevezettek Elya nevű földje mellett fekszik, s melynek birtokába őket Gábor comes beiktatta a somogyi konvent tanúsága mellett. — D. p. m. mag. Benedicti Orodien-sis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo tertio, quinto Kal. Oct., r. aut. n. a. secundo. Méltóságok: egyháziak mint a 2404. sz., de Fülöp váci pk. nem alkanc., hanem kanc.; világiak: Rolandus nádor, Herricus szlavón bán, Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Joachynus tárnokm., Reynoldus asztalnokm. szolgagyőri isp., Ugrin lovászm. szerémi isp., Lőrinc pohárnokm. kevei és krassói isp., Moys somogyi, Dedalus zalai és Mihály nyitrai isp.

Eredeti: 50×26,8 cm. Kezdő L helye üres. Függőpecsételés nyoma. Dl. 40.110. (Múz. Törzsanyag.)

Átírta: IV. László 1279. (Dl. 40.149. Múz. Törzsanyag.)

Wenzel IV. 19. — Kivonat: Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 88. (Wenzelt javítja), Mon. eccl. Strig. II. 24.

2412.

(1273.
szept. 29.
előtt.)

* — mandátumát, mellyel megparancsolta a fehérvári káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Putul-i Péter királyi ember iktassa be Iwanca-t a királyi tálhordók (baccinifer) comesét Kopasz (calvus) Dénes vásárolt és szerzett birtokaiba, említi a fehérvári káptalan k. n. oklevele. (Smičiklas VI. 45.)

2413.

1273.
szept. 29.

— az V. Istvánnak és neki tett szolgálataiért Iwanca-nak, a királyi tálhordók (baccinifer) comesének adja Kopasz (calvus) Dénesnek Gan, Poucha, Boldur és Meger falvakban levő vásárolt és szerzett birtokrészeit, amelyek királyi kézre szálltak, átírván a fehérvári káptalannak az iktatásról szóló k. n. jelentését. — D. p. m. mag. Benedicti prepositi Orodien-sis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° III°, tertio Kal. Oct., r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2404. sz., de hiányzik az országbíró, említve viszont Ugrin lovászm. szerémi, s Lőrinc pohárnokm. kevei és krassói isp.

XIV. századi másolata: Zágrábi érseki lt. Liber privilegialis episcopatus Zagradiensis fol. 53. (OL. Filmtár 5664. doboz.)

Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 166., Smičiklas VI. 45. — Kivonat: Wenzel XII. 76., Kukuljević: Regesta No. 1106.

2414.

1273.
szept. 29.

— Tekus fiainak: István mester királyi szekérnagy, beregi és pataki comesnek, László sárosi ispánnak és Dénes mesternek visszaadja az V. István által tőlük jogtalanul elvett valamennyi falut, pusztát és birtokot, melyek közül Zalona, Pobor, Zenth Jacab, Rokoucha, Zazfa, Warmus, Zenthlak, Wlmera, Kerenchen, Ench és Zenthmartun Borsod megyében vásárlási jogon illette őket.

Tartalmilag átírta Szécsi Miklós országbíró 1372. márc. 3-i átírása alapján

a) Garai Miklós nádor 1377. máj. 16. (Dl. 42.045. Múz. Törzsanyag.)

b) ua. 1383. jún. 18. (Dl. 834.)

c) István nádor 1389. febr. 7. (Dl. 42.413. Múz. Törzsanyag.)

d) Pálóci Máté nádor 1435. máj. 11. (Dl. 843.)

e) ua. 1435. nov. 10. (Dl. 3123.)

Az oklevél szövege egy rövidebb és egy hosszabb szövegű tartalmi átírásban maradt fenn. Rövidebb szöveg: Fejér V. 2. 121.

A hosszabb szövegű tartalmi átírás az 1377-i átírás alapján, a hiányzó részek pótlása az e) példány alapján történt.

A hosszabb szövegű tartalmi átírás szövege:

quoddam privilegium serenissimi principis domini Ladislai olym regis Hungarie anno verbi incarnati M^{mo} CC^{mo} LXX^{mo} tertio, tertio Kalendas Octobris exortum — — — in quo quidem privilegio dicti domini Ladislai regis — — — conspexisset haberi inter cetera, quod prefato domino Ladislao rege post decess[um] domini Stephani olym similiter regis Hungarie patris sui assumpto regni Hungarici gubernaculo magister Stephanus maior plaustrorum eiusdem domini regis Ladislai comes de Breg(h!) et de Pathak, Ladislaus comes de Sarws et magister Dionisius filii Tekus fideles eiusdem domini regis ad ipsius domini Ladislai regis accedentes presentiam eidem conquesti extitissent, quod prefatus dominus rex Stephanus [omnes] possessiones eorum tam hereditarias quam etiam emptitias et acquisitas, non allegantibus pro eisdem magistro Stephano et fratribus suis legitimis excessibus et offensys, sed solo proprio motu et ob suasiones emulorum et inimicorum eorundem ab eis alienasset et eas distraxisset in diversarum dominium personarum. Ipse itaque dominus Ladislaus rex volens dispersiones regni sui congregare, cognita tamen prius et comperta innocuit[ate] et innocentia eorundem filiorum Tekus a domina regina genitrice sua karissima et ab omnibus baronibus, magnatibus, proceribus, nobilibus, hospitibus et universis incolis regni sui, ut plenius in eisdem litteris declaratur, omnes villas, predia et possessiones eidem magistro Stephano et fratribus suis ac eorum heredibus reddidisset, relinquisset(!) et restituisset habendas, tenendas et possidendas .....ete, sed quod omnis hesitatio huiusmodi collationis regie maiestatis a tunc presenti memoria retrocederet, omnes villas, predia et possessiones eisdem magistro Stephano et fratribus suis per ipsum legitime restitutas predictis litteris suis privilegialibus inserere voluisset seriatim, tali enim nomine nunccuparentur: Zalona, Pobor, ZenthJakab, Rakoucha, Zazfa, Warm[us] (Warinus?), Zenthlak, Wimera, Kerenchen], Ench et Zentmartun in comitatu Borsodiensi cum omnibus ad se pertinentibus, que omnes ad predictos magistrum Stephanum et fratres suos emptionis titulo devenissent, alie etiam possessiones in eisdem litteris privilegialibus nominatim contente fuissent.

2415.

1273.
okt. 5.

— Timót zágrábi püspök kérésére átírja és megerősíti V. István 1272. jún. 17-i aranypecsétes privilegiumát (2213. sz.) a zágrábi egyház által kapott adományok, kiváltságok és más javak megerősítéséről. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienis prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. dom. inc. millesimo CC^o LXX° tertio, tertio Non. Oct., r. aut. n. a. secundo.

Eredeti: Díszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Zágrábi káptalan lt. Fasc. 1. n. 3. (OL. Filmtár 5665. doboz.)

Átírta: a) esztergomi káptalan 1325. márc. 3. (Zágrábi érseki lt. Liber privilegialis episcopatus Zagrabienis fol. 64. — OL. Filmtár 5664. doboz.)

b) csázmái káptalan 1334. jún. 10. (Zágrábi káptalan lt. Fasc. 1. n. 3. — OL. Filmtár 5665. doboz. — XIV. századi másolata: Zágrábi érseki lt. Liber privilegialis fol. 12.)

Tkalčić: Mon. episc. Zag. I. 168., Smičiklas VI. 46. — *Kivonat:* Wenzel XII, 77., Kukuljević: Regesta No. 1107.

2416.

1273.
okt. 9.

— clericusának: János mester „decretorum doctor” gömői főesperesnek adja a Pethenétől hűtlenség és felségsértés miatt elvett Izdegey nevű birtokot és Wylak nevű falut minden tartozékukkal. — D. Bude, quarto die oct. b. Michaelis archangeli a. d. M^o CC^o LXX° tertio.

Eredeti: 15,6×5,5 cm. Hátlapjára nyomott pecsét darabjával. Dl. 58.412. (Forgách lt.)

Mocsáry: Nógrád vm. IV. 47., Fejér V. 2. 122. — *Kivonat:* Mon. eccl. Strig. II. 25., Bártfai Szabó: Forgách cs. 665.

2417.

1273. okt. 17. Buda. — Walterus budai comesnek adományozza a hűtlenség és felségsértés vétkébe esett Ugrin mesternek, Pous fiának, Esztergomban (in vico Strigoniensi) a piac mellett fekvő palotáját minden földjével és tartozékával, minthogy Ugrin Walterus-szal szemben 40 hordó bor és 25 márka ezüst tartozás miatt elmarasztaltatott. — D. Bude, in crastino b. Galli a. d. millesimo CC° LX°X° tertio.
- Átírta:* esztergomi káptalan 1273. okt. 30. (DI. 835.) > István alországbíró 1300. febr. 2. > III. András 1300. márc. 31. > esztergomi keresztes konvent 1300. ápr. 12. (DI. 836.) > I. Károly 1330. máj. 5. (DI. 837.)
- Fejér V. 2. 106. és VII. 5. 389., Mon. eccl. Strig. II. 25., Budapest tört. okl. eml. I. 131. — Kivonat: M. Tört. Tár I. 117. 96. sz.
- 2418.**
-
1273. okt. 26. — Jurk nevű földet Péter mesternek adományozza.
Wenzel IX. 22.
Lásd 1273. okt. 31-i keltezéssel a 2420. sz. alatt.
-
- (1273. okt.) * — zárt levelét, mellyel megparancsolta az esztergomi káptalannak, hogy Walterus budai comest iktassa be az esztergomi piac mellett levő palota és haszonvételei birtokába, említi az esztergomi káptalan 1273. okt. 30-i oklevele. (Budapest tört. okl. eml. I. 131.)
- 2419.**
-
1273. okt. 31. — Compoldus comes fiának: Péter mesternek, a királyi asztalnokok kancellárjának adományozza az Ujvár megyében fekvő Jurk nevű királyi lakott földet, — elvévén azt Sebestyén kenéztől, aki azt az anyakirálynétől kapta — azokért a szolgálatokért, amelyeket neki és a koronának tett, s különösen mert a cseh király emberei által elfoglalt Győr vára ostromakor kődobástól és a gépek lövedékétől megsebesült, serviensei közül pedig három meghalt. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXX° tertio, II. Kal. Nov., r. aut. n. a. secundo. Méltóságok: esztergomi érsek-ség üresedésben, István kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Bereck csanádi, Fülöp váci pk. királynéi kanc., Pál veszprémi pk. kir. kanc., Timót zágrábi, Lodomerius váradi, Dénes győri és Péter erdélyi pk.; Rolandus nádor, Henrik szlavón bán, Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Joachinus tárnokm., Reynoldus asztalnokm. szolgagyőri isp., Pál szőrényi bán, Mois somogyi, Dedalus zalai és János soproni isp.
- Eredeti:* 48,4×25,9 cm. Diszes kezdő L. Függőpecsét kis darabjai. DI. 838.
Wenzel IX. 22. — Kivonat: Fejér V. 2. 122., Balássy: Heves vm. I. 268.
- 2420.**
-
1273. nov. — levelei András herceg és Rudolf római király nőrokonának tervezett házassága ügyében.
Fraknoi: Habsburg ház 21—23.
Lásd (1274-i keltezéssel) a 2570—2572. sz. alatt.
-
- (1273. okt.—dec.) * — privilégiumát, mellyel az anyakirálynéhoz pártolt Kemen fia: Lőrinc comestól a Wag mellett fekvő Trencsén megyei Vyhel nevű birtokát elvette és a pannonhalmi monostornak adta, említi és érvénytelennek jelenti ki IV. László 1274. jan. 23-i oklevelében. (Wenzel XII. 99.)
- Az oklevél keltét a király és anyja közti viszály időpontja határozza meg. (Szabó K.: Kun László 20—21.)
- 2421.**

1273. — a születése öröme nagyatyja: IV. Béla által alapított turóci monostor népeit, mind a hospeseket, mind a predialisokat vagy bármely rendű emberét felmenti mindennemű adó alól, s az adószedőket tiltja a monostor népeinek zaklatásától.

Átírta: sági konvent 1499. márc. 12. (DI. 842.)

Kivonat: Századok 1875. 183.

Az oklevél szövege:

Ladislaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Lodomerie, Gallie(!), Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium Salvatore. Beneficia, que regalis liberalitas piis et optimis confert locis, stabili firmitate et firma stabilitate debent esse subnixae, ut eorum votiva et sincera devotio nullis unquam temporibus violetur, immo perpetue stabilitatis privilegio iocundetur. Proinde ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod nos ob devotionem, quam ad sanctissimam virginem matrem domini habemus, monasterium eiusdem beate virginis Marie de Thwroc quibusdam donationibus ex regalis munificentie liberalitateque(!) quam¹ in modicis volumus insignire, cum dominus Bela felicissime recordationis condam magnificus et illustris rex Hungarie avus noster carissimus hilaritate, letitia et primitiis gaudiorum nativitatibus nostre auditis condiderit, edificaverit et construi fecerit pro gaudio monasterium antedictum, conferentes ipsi monasterio beate virginis de Thwroc donum tam solemnis regie liberalitatis, ut omnes populi sui tam hospites quam prediales vel cuiuscunque conditionis homines ad ipsum monasterium quocunque titulo vel ordine pertinentes ab omni collecte(!) denariorum videlicet ponderum victualium vel quecunque alia in regno per mandatum regium oriri contingeret, excusati sint penitus et exempti, et hoc omnibus collectoribus firmiter iniungimus, quod omnes supradicti monasterii populos ratione alicuius collecte non audeant molestare. In cuius rei certitudinem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti Orodensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini millesimo ducesimo septuagesimo tertio, regni autem nostri secundo, venerabili metropolitana² sancte Strigoniensis ecclesie vacante et venerabilibus patribus Stephano Collocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Briccio Chanadiensi, Job Quinqueecclesiensi, Paulo Wesprimiensi aule nostre cancellario, Philippo Waciensi aule domine regine consortis nostre carissime cancellario, comite Newgradiensi, Lodomerio Waradiensi, Thimotheo Zagradiensi, Dionisio Jauriensi et Petro Transsilvanensi episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Rolando palatino et iudice Cumanorum, Nicolao wayuoda Transsilvano, comite de Zonuk, Iowachino magistro thauernicorum nostrorum, Egidio bano de Macho et de Bozna, Paulo bano de Zeurino, Rynoldo(!) magistro dapiferorum nostrorum comite Zulugageuriensi, Vgrino magistro agazonum nostrorum comite Syrimiensi, Laurencio magistro pincernarum nostrorum comite de Kewe et de Crassou, Moys comite Symigiensi, Johanne comite Suproniensi, Gregorio comite Castriferrei, Vgdalo(!) comite Zaladiensi, Michaelae comite Nitriensi et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus³ honores.

2422.

1273. — a Nempty nb. Ambrus comes fiainak: Miklósnak és Jakabnak adja főképpen a cseh király ellen viselt hadjáratban véghez vitt szolgálataiért a Koazdi nevű királyi várnak Baranya megyében fekvő Vayzlo nevű földjét minden haszonvétellel, amelynek birtokába nevezetteket Isyp fia: István királyi ember iktatta be a (pécs)váradai konvent tanúsága mellett. — D. p. m. mag. Benedicti Orodyensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^{mo} ducesimo LXX^{mo} tertio, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2422. sz., de Fülöp csak váci pk., Rolandus csak nádor, említve viszont még Henrik szlavón bán is.

Átírta: Garai Miklós nádor 1384. júl. 19. (DI. 269.)

Wenzel XII. 77.

Kritikáját lásd az 1535. számnál.

2423.

¹ *quamquam* helyett.

² *sede* tollban maradt.

³ *et* tollban maradt.

1273. — Chopou fia: András kérésére átírja és megerősíti István ifj. király 1259-i privilégiumát (1760. sz.) Paah föld adományozásáról. — D. p. m. mag. Benedicti Orodensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° tertio, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2422. sz., de Fülöp váci pk. nógrádi ispánsága nélkül, Rolandus csak nádor, említve viszont Henrik szlavón bán és Joachim tárnokm. pilisi ispánsága is.

Eredeti: 36,3×29,9 cm. Kezdő nagy L. Függőpecsét darabja. Dl. 495.

Hazai okmt. VII. 143.

2424.

1273. — Moys somogyi ispán és rokonai (fratres): István, Salamon és Sándor kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1263-i privilégiumát (1357. sz.), valamint Moys nádor és a kunok bírása, Miklós comes fia: István comes, Miklós mester fia: Salamon mester a királyi asztalnokok kancellárja és Sándor comes fia: Sándor mester 1272-i privilégiumát (lásd Fejér V. 2. 91.) az ábrahámi monostornak tett adományaikról, felsorolva Moys ispánnak újabb adományait is, és pedig: Meger faluban egy szőlőt, 10 hold földet és egy [ház]telket (fundum . . .) két hold földdel, s örökölt földjét; Wyz faluban az erdőkben, szőlőkben és szántóföldekben levő teljes részét Tholizlou nevű szolgálival, feleségével és két fiával; Picher nevű falujában két mancipium-ot: Kereztes-t feleségével, három fiával és két leányával, s . . . esanus-t a feleségével, két fiával és két leányával; Zakal nevű faluját Rathe nevű mancipium-mal, feleségével és 3 gyerekével, s Icha, Eghug és Guna nevű libertinusokkal, meg ezek gyermekeivel; Dalacha-n Scenthus nevű szolgát; Olfalu-ban Bobon-t a feleségével és 2 fiával, Palka-t feleségével és egy fiával; Thenguld faluban két vincellért Vlchuk és Farkas nevűeket fiaikkal; Duruchka-n levő részét szőleivel és minden tartozékával, s 3 mancipiummal: Brathumer-t feleségével, Iwanka-t feleségével és egy fiával, Farkasius-t feleségével és 2 fiával. — D. p. m. mag. Benedicti Orodensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo tertio, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2422. sz., de Fülöp váci pk. nógrádi ispánsága nélkül, Rolandus csak nádor, említve Henrik szlavón bán is.

Átírta: a) I. Károly 1324. máj. 14. (Esztergomi káptalan magánlt. Lad. 73. Litt. mon. de Abraham — OL. Filmtár 572. doboz.)

b) Esztergomi káptalan 1378. márc. 1. (uo.)

Fejér V. 2. 89. és 110. — Kivonat: Koller: Hist. episc. Quinqueecl. VII. 281., Fejér V. 2. 129., Brüstle: Recensio cleri dioec. Quinqueecl. III. 454.

2425.

1273. — visszaadja a zágrábi püspökségnek a Zágráb mellett fekvő Medwewar nevű várat, melyet még IV. Béla Fülöp zágrábi püspöknek esztergomi érsekké tételkor vett el ideiglenesen a püspökségtől a királyi kincsek védelme érdekében, majd később az egyháztól elidegenítve a szlavón bánok a tartomány védelmében kezükben tartották a Szlavónia határán fekvő várat. — D. p. m. mag. Benedicti Orodensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o L × X^o III°. Méltóságok mint a 2422. sz., de hiányzik a győri pk., Rolandus csak nádor, említve viszont Henrik szlavón bán, s Joachim tárnokm. pilisi isp. is.

Átírta: esztergomi káptalan 1325. márc. 3. (Smiciklas szerint a zágrábi káptalan lt.)

Másolata: Zágrábi érseki lt. Liber privilegialis episcopatus Zagrabensis fol. 64. (OL. Filmtár 5664. doboz.)

Kerchelich: Hist. eccl. Zagrab. 67., Farlati: Illyr. sacr. V. 376., Katona: Hist. crit. VII. 647., Batthyány: Leg. eccl. II. 422., Fejér V. 2. 125., Arkiv za pov. Jug. III. 80., Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 168., Tkalčić: Mon. civ. Zagr. I. 50., Smiciklas VI. 52. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1112.

2426.

1273. — Buzad fiának: Ochuz mesternek adja szolgálatai fejében a zalai vár Palkuna nevű földjét, melyet már V. István neki adott és Povs királyi ember által a zalai konvent tanúsága mellett statuáltatott is, de közben V. István meghalt, s így a privilégium kiállítására akkor elmaradt; leírja egyszersmind a föld határait a zalai konvent jelentése szerint. — D. p. m. mag. Benedicti Orodensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° tertio, r. aut.

n. a. primo. Méltóságok: esztergomi érsekség üresedésben, István kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Bereck csanádi, Jób pécsi, Fülöp váci, Pál veszprémi pk. kir. kanc., Timót zágrábi, Lodomerius váradi, Dénes győri és Péter erdélyi pk.; Rolandus nádor, Henrik szlavón bán, Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Joachim tárnokm., Egyed macsói és bosznai bán, Pál szörényi bán, Ugrin lovászm. szerémi isp., Lőrinc pohárnokm. kevei és krassói isp., Moys somogyi, Dedalus zalai és Mihály nyitrai isp.

Eredeti: 42,5×38,1 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsételés nyoma. Dl. 839.

Wenzel IX. 24. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1111.

2427.

1273.
dec. 19.

— megerősíti a szepes olasz királyi hospeseknek (hospites nostros de Latina villa in Scepes) az előző királyoktól származó és a szepesi szászokéval egyező kiváltságait kiemelve, hogy egyházukban, ahol királyi plébánia van, a többség által választott plébánosukat az esztergomi érsek, s ne a szepesi prépost erősítse meg, minthogy a prépost fennhatósága alá nem tartoznak. — D. p. m. mag. Benedicti Orodienis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo tertio, indict. prima, XIV. Kal. Jan., r. aut. n. a. secundo. Méltóságok: István kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Bereck csanádi, Fülöp váci pk. nógrádi isp., Pál veszprémi pk. kir. kanc., Timót zágrábi, Ludomirius (!) váradi, Dénes győri, Péter erdélyi pk.; Dénes nádor Oklich-i isp. a kunok bírása, Miklós országbíró, Henrik szlavón bán, Joachim tárnokm. pilisi isp., Rajnold asztalnokm. szolgálói isp., Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Pál szörényi bán, Moys somogyi, János soproni, Dedalus zalai, Mihály nyitrai isp.

Eredeti — Bárdossy szerint — Szepesolasziban volt.

Bárdossy: Suppl. Sceps. 203., Fejér V. 2. 127., Endlicher: Mon. Arp. 535., Densuşianu: Documente I. 1. 382. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 26.

2428.

1273.
(dec.
végén.)

— Buda fiának: Miklós nemesnek, aki magát V. István bolgár hadjáratában Budun vár alatt Caslou nevű öccsével együtt, majd a cseh királynak V. István ellen intézett támadásakor kitüntette, adományozza a zalai vár Mogor Rokolan nevű földjét, melyen állítólag hat mansio várnép (mansiones castrensium) van, a veszprémi káptalan írásbeli jelentése alapján leírt határok között. — D. p. m. mag. Benedicti prepositi eccl. Budensis dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° tertio, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok: esztergomi érsekség üresedésben, István kalocsai, János spalatói érsek, Bereck csanádi, Lampert egri, Jób pécsi, Fülöp váci pk. királynéi kanc., Pál veszprémi pk. kir. kanc., Lodomerius váradi, Timót zágrábi, Dénes győri és Péter erdélyi pk., Dénes nádor Ocluch-i comes és a kunok bírása, Henrik szlavón bán, Joachinus tárnokm., Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Moys somogyi, János soproni, Dedalus zalai és Salamon fehérvári isp.

Eredeti: 54,8×47,9 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét zsinórja. Dl. 841.

Hazai okl. 67. — Kivonat: Fejér V. 2. 124.

A méltóságsor az oklevél december végi keltére mutat.

2429.

1273.
(dec.
végén.)

— Horuati-i Lőrinc fiát: Bodou-t, valamint Mykus fiait: Sebestyént, Angelus-t és Zentus-t, akik az abaújházi várjobbágy-fiak közül származtak, eddigi conditiojukból kiveszi és a királyi nemes serviensek közé emeli őket.

Átírta: egri káptalan 1350. jan. 31. (Dl. 16.088. Keglevich lt.)

Az oklevél szövege:

Ladislaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentium notitiam habituris salutem in omnium salva-

tore. Ad universorum tam presentium quam posterorum¹ harum serie volumus pervenire, quod consideratis fidelitatibus et servitiorum meritis Sebastiani, Angelus et Zentus filiorum Mykus ac Bodou filii Laurentii de Horuati de filiis iobagionum castri de Abauyuar oriundi a primevis iuventutis temporibus ipsorum in diversis expeditionibus regni Hungarie tam karissimi patris nostri Stephani illustris regis pie memorie quam nostris temporibus multiplicia genera fidelium servitiorum et gratiosa obsequia laudabiliter impensis ac devote, iidem specialiter cum in Moraviam contra regem Bohemie nostrum exercitum misissemus cum sumpma fidelitate in regno ipsius regis Bohemie validas devastationes et varias commiserunt ibidemque sub castro Loa appellato studium solite fidelitatis immitando (!) vulneribus extiterunt letalibus sauciati contra hostium cuneos intrepide dimicando. Ceterum cum Comani temeraria et vesana presumptione contra nos insurrexerant et nos levato exercitu nostro ad expugnandos et compessendos eosdem Cumanos personaliter accesseramus, iidem Cumani contra nos et exercitum nostrum irruentes nobiscum bellum inchoarunt, in qua pugna iidem Sebastianus, Angelus et Zentus filii Mykus ac Bodou filius Laurentii tamquam leones intrepidi cum ipsis Cumanis pugnaverunt occidentes et vulnerantes quamplures de eisdem, ubi pro fidelitate chorone regie debita quosdam Cumanos cum effusione suorum sanguinum captivando ad evidens augmentum suorum servitiorum nobis presentarunt. Igitur multiplicia servitia prefatorum Sebastiani, Angelus et Zentus filiorum Mykus ac Bodou filii Laurentii, per que iidem coram regie maiestatis obtutibus merito fuerant commendandi et gratiam maiestatis regie extullendi (!), nostre mansuetudinis oculis munificentius recensentes, ut eorum exemplo reliquos ad fidelitatis opera exercenda devotius invite-mus, prenominos Sebastianum, Angelus et Zentus filios Mykus ac Bodou filium Laurentii necnon heredes ipsorum hereditate suorum successores a memorata conditione eorum pure et simpliciter exhibentes cum hereditaria eorum in numerum, cetum et consortium nobilium servientum regalium de plenitudine nostre gratie duximus transferendos, volentes, ut de cetero de pristina conditionis eorum honore exuti aurea fruantur libertate, qua ceteri regni nostri nobiles gratulantur. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Benedicti Budensis ecclesie prepositi aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini M^{mo} CC^{mo} LXX° III°, regni autem nostri anno tertio (!), Strigonyensi ecclesia vacante, Stephano Colocensi, Johanne Spalatiensi (!) archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Job Quinqueecclesiensi, Briccio Chanadyensi, Philippo Waciensi, aule domine regine cancellario, Lamperto (!) Varadyensi et Petro Transsilvano² ecclesias dei feliciter gubernantibus, Dyonisio palatino et iudice Comanorum, comite de Oklych, Herrico bano totius Sclauonie, Nicolao iudice curie nostre, Joachyno magistro touernicorum nostrorum, Nicolao voyuada Transsilvano et comite de Zonuk, Paulo bano de Zeurinio, Renoldo magistro dapiferorum nostrorum comite Zulgageuriensi, Leustasio comite Nitriensi, Johanne comite Supronyensi et aliis quampluribus comitatus et honores regni tenentibus.

Az uralkodási év hibás volta (tertio — secundo helyett) az átírásnak tulajdonítható. (Bizonyára a folyó év III-nak hatása alatt.) Ugyancsak az átírás számlájára írható a nyitrai ispán nevének az üresen hagyott helyre később hibásan történt beírása is. Az átíró oklevél másolója valószínűleg nem tudta elolvasni a nevet, helyét üresen hagyta, s utólag — tévesen — Leustachus-t írt be.

2430.

1273.

— Simon fiának: Jób mesternek, a királyi szakácsok rectorának Győr alatt a vár ostromakor és Copornicha alatt, ahová ellenségei cselvetésétől tartva húzódott, tett szolgálataiért a Zuina folyó mellett fekvő Sáros megyei Radachfelde nevű földet adja. — D. p. m. mag. Benedicti Budensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° tertio, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2449. sz., de nincs említve Dénes nádor Oklych-i ispánsága, továbbá a vasvári isp.

Eredeti: 54,7×33,8 cm. Diszes kezdő L. Fügőpecsét darabkái. Dl. 31.184. (Csicsery lt.)

Hazai okmt. VI. 194. — Kivonat: Tört. Tár 1900. 388.

Az 1274. év legelején (jan. 26. előtt) még Lőrinc viselte a pohárnokmesteri tisztséget, ezért feltűnő Miklós pohárnokmestersége. Ennek ellenére az oklevél nem ad gyanúra okot.

¹ Az eredeti szövegben hiányzik: *notitiam*

² *episcopus* szó kimaradt.

A jelen oklevél ugyanis minden valószínűség szerint 1274. elején készült, s csupán valamilyen oknál fogva — talán azért, mert az adományra vonatkozó pápens oklevél is 1273-ban kelt (lásd a 2405. sz.) — előbbre keltezték, amit az is valószínűsít, hogy az évszám *tertio* szavát utólag írták be.

2431.

1273. — privilégiuma Welemyr birtokról a határok leírásával.

Említi és részben átírja: Miklós volt bán zalai ispán 1349. okt. 13. és a kapornaki konvent 1349. okt. 22. (DI. 3968.)

A fent említett okleveleknek IV. László privilégiumára vonatkozó részei:

metas possessionis eorum Wellemyr iuxta cursus et limitationes metarum antiquarum in privilegio serenissimi principis domini Ladislai olym incliti regis Hungarie gloriose recordationis anno domini M^o CC^o LXX° tertio emanato contentarum.

a parte occidentali a fluvio Welemyr de una arbore piri in una curia existenti, sub qua metam non invenissent aliqualem et inde ivissent ad aquam Lapustow, ubi Mathyas filius Mathey ipsam aquam non Lapustow, sed Halastow vocari asseruisset et abhinc transsivissent ipsam aquam iuxta viam eundo ad locum duarum metarum, ubi vidissent, quod arbor una fuisset, que nunc succisa existeret, sed eius trunkus (!) intra terram et in superficie terre eis apparuisset et sub eadem metam in aliqua parte fuisse vidissent, deinde autem ivissent ad partes meridionales ad unam viam et per eandem viam et silvam unam venissent ad Nyrherdew et ad aquam Reznuk et ibi meta Nicolai filii Karach iam defuncti ac predictorum nobilium de Welemyr, quas tam proximi ipsius Nicolai, quam alii nobiles scilicet vicini et commetanei veras metas esse dixissent, deinde venissent in aquam Reznuk, ubi continuaretur meta seu terra predictorum nobilium de Welemyr terre ecclesie sancte crucis et ibi exiret de aqua Reznuk ad duas [metas], quarum una esset sub arbore ylicis et alia simplex, exinde adhuc processissent ad ad (!) partes meridionales et transivissent iuxta domum Gallus ad aquam Feketew, ubi eadem aqua Feketew caderet in fluvium Welemyr, postmodum ascendendo per ipsum fluvium Welemyr venissent ad unum puteum, qui Cystuskuta vocaretur et transeundo ipsum fluvium Welemyr venissent ad unam viam, que duceret ad terram castrensiem Zaladiensium Kubule vocata (!), habitatoribus nunc destitutam et iuxta viam illam essent monticuli et due mete terre, quarum una esset in arbore Thul, alia simplex, inde ivissent ad terram Almas et per illam terram ad terram Scudkzele, ubi continuaretur metis castrensiem predictorum et inde ivissent ad duas metas antiquas et quosdam monticulos, deinde versus ecclesiam sancti Georgii martyris ad metas Buza et dehinc processissent ad partes orientales et venissent ad alios monticulos antiquos et de eisdem monticulis ad aquam Welemyr ad pontem Torsey et ibi meta dicte possessionis Welemyr dictorum nobilium terminaretur.

2432.

1273. — Deme fiai: Tyuodor és Mátyás Dyuicha-i jobbágyfiak kérésére megerősíti IV. Béla privilégiumát (vö. a 870. sz.), amellyel Damanyk birtokot nekik adományozta.

Tartalmilag átírta: Zsigmond 1408. okt. 21. (DI. 69.347. Kubinyi lt.)

A tartalmi átírás szövege:

quarum prima ipsius videlicet domini Ladislai regis privilegialis littera anno domini M^{mo} CC^{mo} LXX^{mo} tertio, regni autem sui anno secundo exorta manifestabat, quod accedentes ad ipsius domini Ladislai regis presentiam Tyuodor et frater eiusdem Mathyas filii Deme filii iobagionum de Dyuicha obtulissent sibi privilegium . . . . .¹ Bele avi sui super terra ipsorum Damanyk nominata . . . . .¹ petentes cum instantia, ut ipsum privilegium suo dignaretur privilegio confirmare, [proin]de ipse Ladizlaus rex ex debito suscepti regiminis volens unicuique iuxta merita respondere fidelia servitia eorundem circumspectans oculo pietatis ipsam terram inferiorem Dam[anyk] super fluvium Korpona existentem ipsi Tyuodorio et fratri suo Mathye suo privilegio confirmans, prout in privilegio avi sui vidisset contineri, dimisisset eisdem ac eorum heredibus perpetuo possidendam.

2433.

¹ Kb. 2 szó olvashatatlan.

- 1273 — Simon comesnek és Sándor nevű fiának adja szolgálataikért Monak földnek a Zemplyn-i várhoz tartozó részét. — a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo tertio.
Tartalmilag átírta: Garai Miklós nádor 1409. dec. 4. (Dl. 139.)
 Wenzel IX. 37. 2434.
-
- 1273 — Erd fiát: András alsó Raduh-i nemes várjobbágyot rokonaival és örököseivel, s alsó Raduh-i birtokukkal együtt kiveszi a várjobbágyaságból és a nemesek közé emeli, leírva a birtok határait. — a. d. M^o CC^o septuagesimo tertio.
Tartalmilag átírta: Pál országbíró 1333. (Zala vm. oklt. szerint az Esterházy család galántai levéltárában volt.)
 Zala vm. oklt. I. 74. 2435.
-
1273. — megerősíti, hogy Timót (zágrábi püspök) a Varasd mellett fekvő és a szűz Mária-egyház püspöki földjével szomszédos Polana nevű földjét varasdi Éliástól, Volpot Márton fiaitól (?) megvette és István varasdi ispán beleegyezésével a varasdi vár szolgálatából kiveszi. a. 1273.
 Kercselich: Hist. eccl. Zagrab. 89. után Fejér V. 2. 144. 2436.
-
1273. — az óbudai konventnek adja az Esztergom megyei Kerwa nevű földet. — a. 1273.
Eredetije (Fejér szerint) a pozsonyi káptalan levéltárában volt.
 Kivonat: Fejér V. 2. 145. 2437.
-
1273. + — Olozy-i Viliam fiainak: Tywan-nak és Tódornak adja a lipői Medekes földet a ruténiai követségben, majd a lipői várban tett szolgálataikért, átírva a turóci konventnek a beiktatásról szóló, s a határok leírását is tartalmazó jelentését (Wenzel IX. 29.). — D. p. m. [ven. viri mag. Benedictij] s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° tertio, r. aut. n. a. secundo.
Átírta: III. András 1298. (Esztergomi primási világi lt. Lad. Y. n. 57. — OL. Filmtár 579. doboz.)
 Wenzel IX. 29. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 89. 76. sz.
Hamis oklevél az 1298-i átíró oklevéllel együtt. Karácsonyi: Hamis okl. 26. 139. sz., Tört. Tár 1904. 89. 2438.
-
- (1273.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a császári káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Juk királyi ember iktassa be Henrik bánt Prodaniz predium birtokába, említi Konth Miklós nádor 1366. aug. 20-i oklevelében. (Fejér IX. 7. 544.) 2439.
-
- (1273.) * — parancslevelét, mellyel elrendelte Herricus szlavón bánnak, hogy Endyrus fiait: Lucach-ot, Wid-et, Mátét és Pétert iktassa vissza Odra nevű örökölt földjük másfél ekényi részébe és Preloca nevű sziget birtokába, amelyeket tőlük István volt szlavón bán erőszakkal elidegenített, említi Herricus bán 1273-i oklevelében. (Smičiklas VI. 58.) 2440.

(1274. vagy előbb.)

*—mandátumát, mellyel megparancsolta a nyitrai káptalannak, hogy küldje kimegbizottját, s ennek jelenlétében szentjánosi (de sancto Johanne) Vyda fia: Simon királyi ember iktassa be Agar-i Zoth fiát: Sándort Kezthelen birtokba, említi a nyitrai káptalan k. n. oklevele. (Wenzel XII. 125.)

Évszám az átíró oklevelet megerősítő oklevél alapján állapítható meg.

2441.

(1274. jan. 12. előtt.)

* — privilégiumát, mellyel megerősítette IV. Bélának és V. Istvánnak Machyk villicatus adományozására vonatkozó privilégiumait (1663. és 2031. sz.), említi IV. László 1274. jan. 12-i oklevelében. (Smičiklas VI. 64.)

2442.

1274. jan. 12.

— bizonyítja, hogy miután megengedte Perchinus comesnek, hogy a IV. Bélától adományba kapott Ryuche-i várnak „villicatus Machyk” nevű földjét — amelyre vonatkozó privilégiumot maga is megerősítette — eladja, a comes ezt ő előtte 260 ezüst márkáért Mehusi Sándor comesnek eladta. — D. p. m. mag. Benedicti prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC^o septuagesimo quarto, pridie Id. Jan., r. aut. n. a. secundo. Méltóságok: egyháziak mint a 2449. sz.; világiak: Dénes nádor Oclych-i isp. a kunok bírása, Henrik szlavón bán, Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Joachim tárnokm. pilisi isp., Pál szőrényi bán, Reynoldus asztalnokm. szolgagyőri isp., Herbordus lovászm. baranyai isp., Lőrinc pohárnokm. kevei és krassói isp., János sopróni, Gergely vasvári, Moys királynéi tárnokm. somogyi, Dedalus zalai, Jakab nyitrai isp.

Eredeti: 45×32,3 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét zsinórja. Dl. 853.

Wenzel IX. 49., Smičiklas VI. 64. — Kivonat: Fejér VII. 5. 394., Densușianu: Documente I. 1. 399., Kukuljević: Regesta No. 1122.

2443.

(jan. első fele.)

— megerősíti IV. Bélának azt az intézkedését, hogy az esztergomi káptalan a váci egyházmegyei Pest fölött fekvő Jenev nevű falut dunai révével, szántóföldjeivel, rétjeivel és eredettől fogva röghöz kötött libertinusaival Benedek akkori esztergomi érsek hozzájárulása mellett a dunai szigeten alapított apácakolostornak adta, s ezért cserébe IV. Béla a Hont megyei Zalka falut minden tartozékával a káptalannak adta. — D. p. m. mag. Benedicti prepositi Budensis eccl., au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. dom. inc. M^o CC^o septuagesimo quarto, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok: egyháziak mint a 2449. sz.; világiak mint a 2443. sz.

Eredeti: 45×49 cm. Díszes kezdőbetűk. Fügőpecsét zsinórja. Esztergomi káptalan magánlt. Lad. 41. fasc. 1. n. 4. (OL. Filmtár 563. doboz.)

Schmitth: Episc. Agr. I. 189. (csonka), Katona: Hist. crit. VII. 651., Fejér V. 2. 150., Esztergomi főkápt. birtokai 3., Mon. eccl. Strig. II. 28., Budapest tört. okl. eml. I. 141. — Facsimile-részlet: Mon. eccl. Strig. II. Tab. I. — Kivonat: M. Tört. Tár I. 99. 42. sz., Magyar Sion III. 295., Codex Strig. II. 116., Bártfai Szabó: Pest m. 15.

2444.

1274.

— Henrik Leutscha-i és Konrád Leybicz-i plébánosnak, a szepesi plébánosok dékánjának panaszára elrendeli, hogy a szepesi ispán vagy helyettese a plébánosokat szabad végrendelkezési joguk gyakorlásában ne gátolja; egyszersmind megerősíti a plébánosoknak az ispáni szállásadástól és mindennemű exactiótól való mentességét. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis eiusdem, aulae regiae vicecanc. dil. et f. n. a. d. MCCLXXIV, r. aut. n. a. II. — Méltóságok mint a 2443. sz., természetesen az esztergomi érsekség üresedésére vonatkozó adat nélkül.

Wagner: Analecta Scep. I. 262., Katona: Hist. crit. VII. 659., Bárdosy: Suppl. Scep. 263., Bárdosy: Moldav. et Szeps. 65., Fejér V. 2. 177.

Az oklevelet Benedek alkancellár címzése alapján febr. 16. után keltnek kellene tartani, ezzel azonban nem egyeztethető Lőrinc pohárnokmestersége a főtisztviségek névsorában.

Viszont az oklevél fogalmazása, főleg a prózai ritmusnak végig szembetűnő érvényesülése (csak egy helyen van botlás: debita non consequantur) és a szintén ritmikusan fogalmazott 2443. és 2454. sz. oklevelek méltóságsorával való egyezés az oklevél valódisága mellett szól. Az oklevél szövegét csak Wagner közléséből ismerjük, s az ő közlése nemigen megbízható. Feltehető ugyan, hogy az oklevél éppúgy, mint a 2454. számú, január első felében készült, de az eredeti oklevél ismerete nélkül az oklevéllel szemben gyanút kell táplálni.

2445.

1274.
jan. 23.

— a békének közte s anyja és az ország főurai közt történt helyreállta alkalmából visszaadja Kemen fiának: Lőrinc comesnek, aki IV. Béla és V. István idejében nádorságot és egyéb magas tisztségeket viselt, a Wag mellett fekvő Trencsén megyei Vyhel nevű birtokot, amelyet akkor vett el tőle, amikor anyjához pártolt és érvénytelennek nyilvánítja privilégiumát, mellyel a birtokot a pannonhalmi monostornak adta. — D. p. m. mag. Benedicti Budensis prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC° LXX° quarto, decimo Kal. Febr., indict. secunda, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2449. sz., de Fülöp váci pk. nógrádi isp. is, a pohárnokm. kihagyva, említve viszont még Thyba tolnai és Jakab nyitrai isp. is.

Átírta: kő káptalan 1365. máj. 1. (Dl. 854.)

Fejér VII. 5. 391., Wenzel XII. 98. — Kivonat: Fejér V. 2. 148. és 313.

2446.

1274.
jan. 26.

— Iwan fiának: András comesnek adományozza a nagyatyjának, atyjának, majd neki tett szolgálataiért a Wolko-i vártól kivett Jelen és Pobor nevű földeket minden haszonvételükkel és tartozékukkal. — D. p. m. mag. Benedicti Budensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXX° quarto, VII° Kal. Febr., r. aut. n. a. secundo. Méltóságok: esztergomi érsekség üresedésben, István kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Bereck csanádi, Fülöp váci pk. királynéi kanc., Pál veszprémi pk. kir. kanc., Lodomerius váradi, Timót zágrábi, Dénes győri és Péter erdélyi pk.; Dénes nádor Oclich-i comes és a kunok bírása, Henrik szlavón bán, Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Joachim tárnokm., Miklós országbíró Guechke-i isp., Pál szörényi bán, Herbordus lovászm. baranyai isp., Reynoldus asztalnokm. szolgálgyőri isp., Miklós pohárnokm. beregi isp., Moys királynéi tárnokm. somogyi isp. és Dedalus zalai isp.

Eredeti: 43,5×23,9 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 4706.

Fejér V. 2. 147. (csonkán), Smečniklas VI. 65. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1123.

2447.

1274.
jan. 26.

— Iwan fia: András comes kérésére átírja és megerősíti István ifj. királynak Sari, Petend és két Ond nevű föld adományozását tartalmazó 1267-i privilégiumát (1870. sz.). — D. p. m. mag. Benedicti Budensis eccl. prepositi dil. et f. n., au. n. vicecanc. a. d. M° CC° LXX° quarto, VII° Kal. Febr., r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2447. sz.

Eredeti: 46,8×32,2 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Dl. 633.

Fejér V. 2. 145. — Kivonat: Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LV.

2448.

1274.
(jan. 26.
és febr.
22. közt.)

— Sebridus mesternek, s testvéreinek: Rolandus-nak és Olivérnek adja a Torna megyei Huruati nevű földet tartozékaival együtt, illetőleg megerősíti V. István erre vonatkozó adományát.

Eredeti: 50,9×26,4 cm. Kezdő L helye üres. Függőpecsét darabja. Dl. 16.089. (Keglevich lt.)

Átírta: I. Károly 1327. szept. 9. (Dl. 16.090.)

Kivonat: Bárdosy: Moldav. et Szeps. 118., Fejér V. 2. 313. és XI. 408.

Az oklevél szövege:

(L)adizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus presens scriptum intuentibus salutem in omnium salvatore. (A)d decorem pertinere dinoscitur regie maiestatis subditorum merita provide circumspeditionis libramine ponderare, ut illos presertim prosequatur favore gratie potioris, quos native fidelitatis devotio ab aviti propagata nobilitate sanguinis redimivit et licet utilitati omnium, quos probitatis adiuvant merita, prospicere non inmerito regalis satagat celsitudo munificentie sue manus illis debitis temporibus aperiendo in quorum quiete quiescit, locupletatione ditatur et sublimatione magnifice sublimatur magis tamen pium et utile considerat ac consentaneum attendit regia maiestas, ut suorum merita subditorum luci redigat et remunerationis linteo amplexetur. (P)roinde ad universorum notitiam tenere presentium volumus pervenire, quod quia magister Sebridus fidelis noster nobis multimodos exhibuit famulatus in diversis regni nostri expeditionibus et legationibus exponendo se periculis infinitis terre et maris non verens pro nostris agendis discurrere per diversas provincias extra terminos regni nostri adeo, quod in exequendis mandatis nostris captivantium interdum katenas pro fidelitatis ardore, que ei quasi naturaliter est inserta, subire nullatenus formidavit et multis plagis et vulneribus se subiecit ita, quod non ipse sibi, sed fortuna pepercit, cominus mortis non esset nexibus involutus. Nos vero considerantes et in circumspeditionis libramine regie eius diversas virtutes et servitia repontes sibi volumus in aliquantulis donativis providere quamquam modicis respectu suorum meritorum conferentes sibi et per eum suis fratribus Rolando videlicet et Oliuero et per eos ipsorum hereditibus heredumque successoribus quandam terram Huruati vocatam in comitatu de Tornoa sitam cum omnibus utilitatibus et pertinentiis suis universis ymo per magnificum quondam Vngarorum regem dominum Stephanum pie recordationis patrem nostrum karissimum donatam, collatam et traditam confirmantes sub eisdem metis, terminis et limitibus, quibus in eiusdem karissimi patris nostri privilegio dicta terra et eius utilitates continentur. In cuius rei certitudinem perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti Budensis ecclesie prepositi aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M° CC° LXX° quarto, regni autem nostri anno secundo, metropolitana sede Strigoniensi vacante et venerabilibus patribus Stephano Colochensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Briccio Chanadiensi, Job Quinqueecclesiensi, Paulo Vesprimiensi aule nostre cancellario, Philippo Vacienti aule domine regine consortis nostre karissime cancellario, Lodomerio Varadiensi, Tymotheo Zagrabiensi, Dionisio Jauriensi et Petro Transilvano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Dionisio palatino comite de Okylich et iudice Cumanorum, Henrico bano totius Sclauonie, Nicolao woyauoda Transilvano comite de Zonuk, Joachino magistro tauarnicorum nostrorum comite de Plys, Nicolao iudice curie nostre comite de Kecke, Paulo bano de Zeurino, Renoldo magistro dapiferorum nostrorum comite Zulgageuriensi, Herbordo magistro agasonum nostrorum comite de Barana, Nicolao magistro pincernarum nostrorum, Johanne comite Supruniensi, Gregorio comite Castriferrei, Moys comite Symigiensi, Dedalo comite Zaladiensi et aliis quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

2449.

1274.

— a vele levő bárókkal együtt visszaadja Tamás, Ite és András comeseknek a tőlük elődje: Kálmán király által elvett Cuhnaalia (Cuhunaalia) nevű Sáros megyei birtokot. — D. p. m. mag. Benedicti Budensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXX° quarto, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok: egyháziak mint a 2449. sz.; világiak: Dénes nádor Öklic-i isp. a kunok bírása, Henrik szlavón bán, Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Joachim tárnokm. pilisi isp., Miklós országbíró Kecke-i isp., Pál szőrényi bán, Renoldus asztalnokm. szolgagyőri isp., Herbordus lovászm. baranyai isp., Miklós pohárnokm., János soproni, Gergely vasvári, Moys somogyi és Dedalus zalai isp.

Eredeti: 50,3×25,8 cm. Kezdő L helye üres. Függedőpecsét darabja. Jászói konvent hiteleshelyi lt. Appendix Fasc. 7. n. 1. (OL. Filmtár C 24. doboz.)

Átírták — Fejér szerint — 1422-ben.

Wagner: Dipl. Saros. 288., Katona: Hist. crit. VII. 654., Fejér V. 2. 161. — Kivonat: Bel: Not. Hung. III. 116. és 549.

Karácsonyi (Hamis okl. 26. 141. sz.) hamisnak minősíti az oklevelet Kálmán király szerepeltetése miatt. (Karácsonyi nem ismerte az eredeti oklevelet.) Az oklevél kiállítása,

dátumsora azonban az oklevél valódi volta mellett szól. Minden bizonnyal IV. László kancelláriájából szabályszerűen kikerült oklevél, amelynek szövegezése már keltezésakor is hibás volt.

2450.

1274. — átírja és megerősíti V. István 1270. júl. 30-i privilégiumát (1950. sz.), mellyel a királyi asztalhoz tartozó Esztergom megyei Epel nevű falut az évenként bizonyos mennyiségű bort szolgáltatató vincellérekkel együtt az esztergomi káptalannak adományozta; egyszersmind megerősíti a káptalant az ugyancsak V. István által adományozott, az esztergomi comitatushoz tartozó vám birtokában. — D. p. m. mag. Benedicti Budensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo quarto, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2449. sz., de Dénes nádor Okylich-i ispánságának és a szőrényi bán említése nélkül.

Eredeti két példányban.

a) 62,5×50 cm. Díszes kezdőbetűk. Független darabja. Esztergomi káptalan magánlt. Lad. 26. fasc. 1. n. 11. (OL. Filmtár 559. doboz.)

b) 71×41 cm. Nagy kezdő L. Független darabja. Uo. n. 12. (OL. Filmtár uo.)

Magyar Sion III. 293., Codex Strig. II. 114., Esztergomi főkápt. birtokai 24., Mon. eccl. Strig. II. 31., Wenzel IX. 77. — Kivonat: Budapest tört. okl. eml. I. 134. — Facsimile-részlet az a) példányból: Mon. eccl. Strig. II. Tab. I.

2451.

- (1274. jan. 27. előtt.) * — mandátumát, amellyel megparancsolta a veszprémi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Vrs-i Mátyás pristaldus vagy királyi ember iktassa be Myske comes fiát: Renoldus mestert a tőle jogtalanul elfoglalt Jutos-i 20 hold föld és egy malom birtokába, említi a veszprémi káptalan 1274. jan. 27-i oklevelében. (Wenzel IX. 100.)

2452.

1274. jan. 31. — Atrachyck fiait: Leustachus, Petryk, Petrizlou, Márton, Nemyl és Buhte, öt nehezéket fizető gömőri jobbágyfiakat, akik magukat V. István hadjárataiban és a cseh király elleni harcban Loaa váránál kitüntették, a királyi nemes serviensek közé emeli, kivéve őket eddigi conditójukból rokonaikkal, Kurpaas fiaival: Istvánnal és Tamással, Tyba fiaival: Csépánnal, és Pouka-val, Woyzlow fiával: Bogyna-val és Machyk fiával: Alberttel együtt; egyszersmind megerősíti Atrachyck és Kurpas fiait a gömőri vár Harkach nevű földjének birtokában, amelyet V. István pápens oklevelével nekik adott. — D. p. m. mag. Benedicti Budensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo C^oC^o LX^oX^o quarto, indict. secunda, pridie Kal. Febr., r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2449. sz., de a lovászm., a pohárnokm. és a vasvári isp. kihagyásával.

Átírta: egri káptalan 1303. ápr. 4. > I. Károly 1328. máj. 21. (Szelezky lt. — OL. Fkgy. H. 7.)

Wenzel IV. 33., Hazai okmt. VII. 150. — Kivonat: M. Tört. Tár IX. 106.

2453.

1274. febr. 10. — Bened fiának: Bees-nek adományozza a csehek által ostromolt Dethreh várnál tett szolgálataiért a királyi hálósoknak (retiferi) Guezte nevű Nyitra megyei földjét, amely tartozékaival együtt három ekényi és csak három mansio van rajta; a föld méreteit és határait Guerud-i Suup királyi ember az esztergomi káptalan bizonyossága mellett állapította meg, s az iktatást András Bana-i ispán végezte el. — D. p. m. mag. Benedicti Budensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o C^oC^o septuagesimo quarto, r. aut. n. a. secundo, quarto Id. Febr. Méltóságok mint a 2443. sz.

Eredeti: 41,3×26,9 cm. Kezdő L helye üres. Független darabja. Dl. 50.151. (Zerdahelyi lt.)

Átírta: I. Károly 1325. ápr. 23. (Dl. 50.152. Zerdahelyi lt.)

Hazai okmt. VIII. 158.

Az, hogy a főtisztségek között még Lőrinc szerepel pohárnokmesterként, miként a jan. 12-i oklevélben, arra mutat, hogy az oklevél még január első felében készült, de csak febr. 10-én — valószínűleg a megpecsételéskor — írták be a napi keltezését.

2454.

1274.
febr. 16.

— Zygyu-i Benedek fiának: Apa nemesnek adományozza a Nyitra megyei Kezw nevű földet, amelyet Apa rokona: a Gutkeled nb. Guth utód nélkül elhalt fia: István comes kapott IV. Bélától azokért a szolgálatokért, amelyeket Apa a németek által elfoglalt Győr vára alatt, majd Lewa vár előtt, ahonnan Ottokár cseh király csak nagy nehezen menekült és ahol veje: Durnuhouch elesett, továbbá Detreh vár alatt, ahol a cseh király ostromló seregét legyőzték, teljesített. Az iktatást Zygyu-i Paznanus comes királyi ember végezte az esztergomi káptalan kiküldöttjének jelenlétében, s az adománylevél leírja a föld határait IV. Béla privilégiuma alapján. — D. p. m. mag. Benedicti Budensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo LXX^{mo} quarto, quartodecimo Kal. Mart., indict. secunda, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2449. sz., de Miklós pohárnokm. beregi isp., Mojs királynéi tárnokm. somogyi, Jakab nyitrai és Thyba tolnai isp. is.

Átírta: I. Lajos 1356. febr. 16. (Dl. 71.358. Forgách lt.)
Wenzel IX. 51.

2455.

1274.
(febr. 22.
előtt.)

— hivatalos útja során Kokat falun áthaladtában az érseki szék üresedése miatt az esztergomi káptalan által előterjesztett kérésre megerősíti az esztergomi egyházat az érsekek által vásárolt Hakara, Hotuon, Lucen és Tottreske birtokok birtokában, amelyekben az egyházat szomszédai háborgatták. — D. p. m. mag. Benedicti Budensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC septuagesimo quarto, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok: esztergomi érsekség üresedésben, István kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Bereck csanádi, Jób pécsi püspök, Dénes nádor, Henrik szlavón bán, Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Joachim tárnokm., Miklós országbíró.

Eredeti: 29×16,5 cm. Kezdő nagy L. Fügőpecsét darabjával. Esztergomi primási világi lt. Lad. Q. n. 10. (OL. Filmtár 578. doboz.)

Fejér V. 2. 182., Mon. eccl. Strig. II. 30. — Kivonat: Magyar Sion I. 775., Codex Strig. I. 71.

A méltóságok hiányos említése folytán csak Benedek alkancellár címéből következtethetünk a közelebbi keltezésre. Benedek esztergomi választott érsekségének első adata az 1274. febr. 22-i oklevélben található (2457. sz.), tehát a jelen oklevél 1274-ben ez időpont előtt keletkezett.

2456.

1274.
febr. 22.

— Móric mester fiának: Miklós comes királyi pohárnokmesternek adományozza szolgálataiért a királyi udvarnokok és zalai várnépek Hygmogus nevű földjét másfél ekényi rész kivételével, amelyre nézve Topulcha-i Lőrinc comes a határjáráskor óvást emelt. Amikor ugyanis a cseh király Pozsonyt, Nagyszombatot (Tyrna) és más várakat elfoglalt, s Rolandus akkori nádor, Joachim tárnokmester, Egyed mester és más nemesek Nagyszombat visszavételére vonultak, a csehek a várból kijöttek és csatasorba fejlődtek, a harcban Miklós comes halálmegevető bátorsággal harcolt. Az iktatást Tamás mester udvari notarius testvére: Mihály végezte a veszprémi káptalan tanúbizonyosága mellett, s az oklevél leírja a föld határait is a káptalan jelentése alapján. — D. p. m. mag. Benedicti Strigoniensis eccl. electi et prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo quarto, octavo Kal. Mart., r. aut. n. a. tertio. Méltóságok mint a 2449. sz., de az esztergomi üresedés, a pécsi pk., a tárnokm. pilisi ispánsága, a soproni és a vasvári isp. elhagyásával, viszont Moys királynéi tárnokm., a pohárnokm. beregi ispán is.

Átírta: Garai Miklós nádor 1410. (Győri tört. rég. füz. szerint Tapolca város levéltárában volt.)
Tartalmilag átírta: a) Perényi Péter országbíró 1421. nov. 20. (Dl. 24.794.)

b) fehérvári káptalan 1424. máj. 20. (Veszprémi püspöki lt. Tapolca 5. — OL. Fkgy.) > Kompolth István országbíró 1424. jún. 17. (Dl. 87.978.)

Győri tört. rég. füz. III. 107.

Az uralkodási év hibás. A hibát azonban nem lehet az átírás számlájára írni, mert 3. uralkodási év volt az eredeti oklevélben is a tartalmi átírás tanúsága szerint. Az oklevéllel szemben eddig más gyanú nem merült fel, ezért a fenti hiba miatt valódiságát még nem kell kétségbe vonni.

2457.

1274.
(febr. 22
—szept.
3. között)

— Kenez fiának: Jánosnak, s Gergely fiának: Pálnak adományozza a Csehországban és a Győr várának elfoglalása után az országot pusztító csehekkel szemben Hotholm-nál véghez vitt szolgálataik fejében az Abaujvár megyei Detk nevű földet, amely a jászói konvent jelentése szerint lakatlan és V. István adományából Orbáné volt. Egyszersmind az utóbbinak e földre vonatkozó jogát és okleveleit érvényteleneknek nyilvánítja. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quarto, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok: István kalocsai és János spalatói érsek, Lampert egri, Bereck csanádi, Jób pécsi, Pál veszprémi pk. kir. kanc., Fülöp váci pk. királynéi kanc., Lodomerius váradi, Timót zágrábi, Dénes győri és Péter erdélyi pk.; Dénes nádor Okylich-i isp. és a kunok bírása, Herricus szlavón bán, Miklós erdélyi vajda és szolnoki isp., Iwachinus tárnokm. pilisi isp., Miklós országbíró Guechke-i isp., Pál szörényi bán, Renoldus asztalnokm. szolgagyőri isp., Herbordus lovász. baranyai isp., Miklós pohárnokm., János soproni, Gergely vasvári, Moys királynéi tárnokm. somogyi isp., Dedalus zalai és Jakab nyitrai isp.

Eredeti: 46,4×27,6 cm. Nagy kezdő L. Függőpecsét darabjai. Dl. 70.147. (Szinyei Merse lt.)
Hazai okmt. VIII. 167.

Az 1274. évben február 22. (mely nap óta Benedek alkancellár a választott esztergomi érseki címet viselte) és szeptember között a méltóságok névsorában sem egyházi, sem világi vonalon nem történt jelentősebb változás. Ebben az időben az oklevelekben a méltóságok névsora csupán a sorrendben, egy-egy személy kihagyásában vagy egy-egy ispán említésében tér el egymástól. Ez időszakból több napi kelt nélküli oklevél maradt fenn, melyeket méltóságsoruk és uralkodási évszámuk (II.) alapján febr. 22. és szept. 3. közé lehet helyezni. Ezek az oklevelek itt egymás után következnek.

2458.

1274.
(febr. 22
—szept.
3. között)

— Budmerius fiának: Mihály comes Vyuar-i várnagynak adományozza szolgálataiért, főleg pedig Vyuar várnak megvédéséért, amikor a cseh támadás idején minden erődöt, várat és várost elfoglaltak, a Sopron megyei lakatlan Neueg nevű földet, amelynek birtokába János soproni comes őt a vasvári káptalan közreműködésével beiktatta, s leírja a föld határait a káptalan jelentése alapján. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quarto, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2458. sz.

Eredeti: 47,6×32,6 cm. Nagy kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 870.
Wenzel XII. 101.

2459.

1274.
(febr. 22
—szept.
3. között)

— a Petrine-i királyi hospesek kérésére átírja és megerősíti V. István 1271. szept. 27-i privilégiumát (2111. sz.) kiváltságaikról. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^{mo} LXX^{mo} quarto, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2458. sz.

Átírta: zágrábi káptalan 1341. júl. 1. (Dl. 33.914.)
Wenzel XII. 697., Smičiklas VI. 100. — Kivonat: Fejér V. 2. 230., Kukuljević: Regesta No. 1146.

2460.

1274.
(febr. 22
—szept.
3. között)

— a Babazeky-i hospesek kérésére átírja és megerősíti V. Istvánnak kiváltságaikról kiállított 1270-i privilégiumát (lásd a 2011. sz.), s megállapítja, hogy a hospesek a 7 Bana-i ezüst márkát, melyet IV. Béla rendelete szerint évenként szoktak a zólyomi várnagynak vagy a vár pattantyúsainak (ballistarius) fizetni, Mihály napján kötelesek megfizetni. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quarto, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2458. sz., de Joachim tárnokm. pozsonyi isp. is, a szörényi bán, az asztalnokm., a pohárnokm., a lovászm. és a zalai isp. pedig hiányzik.

*Eredeti*je (a Hazai okmt. szerint) Dobrona, Szászi és Bábaszék közös levéltárában volt.

Tartalmilag átírta: János tárnokmester 1361. okt. 20. (Korpona város lt. — OL. Fkgy.; középkori másolata: Dl. 41.495. Múz. Törzsanyag.)

Fejér VII. 2. 34., Hazai okmt. VI. 201.

2461.

1274.
(febr. 22
—szept.
3. között)

— a Peech nb. Lucach comes fiának: Benedeknek adományozza szolgálataiért a zalai vár Vyndurna Sceuleus nevű földjét minden tartozékával, miután Eneruh falusi Benedek beiktatta a zalai konvent tanúbizonyosága mellett, s leírja a föld határait a konvent jelentése szerint. Benedek ugyanis harcolt a Csehországba küldött seregben, miután az ismeretlen ellenséget kikémlelte; János soproni ispánnal a soproni végek védelmében egy nagy zászlót vívő katonát megsebesített, ugyanakkor a megfutamatott ellenségből sokat megölt és egy előkelő katonát elfogott; amikor a cseh király Győr váránál tábort vert, Dénes nádor zászlaja alatt harcolva egy katonát megsebesített, kettőt pedig megölt; János soproni comes kíséretében harcolt, amikor Perezteg falunál a cseh király seregének egy részét legyőzték; amikor nevezett János bizonyos Lus nevű helyen a cseh sereget legyőzte, egy katonát megölt és legyőzte az Olmach-i püspök hadnagyát; harcolt Dénes nádor kíséretében Detreh vár alatt. — D. p. m. mag. Benedicti s. [Strig]oniensis eccl. electi locique eiusdem comitis perpetui, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. verbi inc. M^o CC^o LXX° quarto, indict. secunda, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok: egyháziak mint a 2534. sz.; világiak: Dénes nádor Oclych-i isp. és a kunok bírása, Henrik szlavón bán, Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Joachinus tárnokm. pozsonyi és pilisi isp., Miklós országbíró Gu[eck]e-i isp., János soproni isp., Pál szörényi bán, Renoldus asztalnokm. szolgagyőri isp., Moys királynéi tárnokm. somogyi isp., Herbordus lovászm. baranyai isp., Miklós pohárnokm. kevei és krassói isp., Gergely vasvári, Jakab nyitrai és Erdeu trencsényi isp.

Eredeti: 67,4×39,1 cm. Kezdő L helye üres. Függőpecsét darabkái. Dl. 71.682. (Bezerédj lt.)

Hazai okmt. I. 60. — Kivonat: Wenzel XII. 105.

2462.

1274.
(febr. 22
—szept.
3. között)

— Detricus comes egykori notarius: Apath testvéreinek: Dénesnek és Marcellus-nak kérésére átírja és megerősíti Myko volt zólyomi ispánnak Sornozvg nevű föld ügyében 1246-ban kelt privilegialis oklevelét (Fejér VI. 1. 262.), mellyel a Nympti és Zabrod falvak mellett fekvő földet IV. Béla parancsára átadta Apath-nak és testvéreinek. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi perpetuique comitis loci eiusdem, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo LXX° quarto, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2462. sz., de a trencsényi isp. nélkül.

Átírta: III. András 1293. febr. 15. (Dl. 58.430. Forgách lt.)

Fejér VI. 1. 262.

2463.

1274.
(febr. 22
—szept.
3. között)

— Hetus-i Abraham fia: Jakab kérésére átírja és megerősíti Lőrinc comes volt nádornak Denna nevű földre vonatkozó 1268-i pátens oklevelét (Wenzel VIII. 206.). — D. p. m. mag. Benedicti Strigoniensis eccl. electi, perpetui comitis loci eiusdem, Budensis prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo quarto, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2458. sz., de hiányzik a szörényi bán, a pohárnokm. és a zalai isp., Herbordus lovászm. pedig — tévedésből — Bana-i isp.

Eredeti: 53,5×33,5 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsétje kiszakadt. Dl. 662.
Fejér VII. 2. 30. (csonkán), Wenzel IX. 80.

2464.

1274.
(febr. 22
—szept.
3. között)

— Farkas fiai: Toboy és Endre, Jakab fiai: Benedek és Seraphinus, Sebestyén fia: Herboldus, Guebse fia: Guebart, Miklós fia: Miklós és György fia: Papa soproni várjobbágyokat, akik magukat különböző hadjáratokban a soproni határ védelmével, főképpen pedig Győr vár ostromakor kitüntették, ahol rokonuk: Miklós el is esett, Forkosd nevű földjükkel kivesszi a várjobbágyságból és a királyi serviensek közé emeli. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quarto, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2483. sz.

Eredeti: Kb. 37×29,3 cm. Kezdő nagy L. Fügőpecsételés nyoma. Dl. 40.123. (Múz. Törzsanyag.)
Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 89., Wenzel IX. 81.

2465.

1274.
(febr. 22
—szept.
3. között)

— megerősíti Kueskuth-i György comest az általa elfogott hűtlen Sah-i Péter ama birtokaiban, amelyeket még V. Istvántól kapott adományul. Sah-i Péter ugyanis fiával: Wolferrel és testvérel: Ek-vel a cseh királyhoz csatlakozott és a Fredberk-i katonákkal az országot pusztította, ezért V. István birtokait elkobozta, György comesnek adományozta és őt Gergely vasvári ispán által a birtokokba beiktattatta. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o C^o LX° X^o quarto, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2483. sz., de Moys királynéi tárnokmester is.

Eredeti: 49,5×34,2 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét darabjai. Dl. 99.861. (Batthyány lt.)
Wenzel XII. 103.

2466.

1274.
(febr. 22
—szept.
3. között)

— Petres fiának: Pousa mesternek adományozza V. István idejében különböző hadjáratokban teljesített szolgálataiért és Iudex nevű testvérenek Győr vár alatt történt haláláért Micola fiának: az utód nélkül elhunyt Andrásnak Kwwalu (Kuwalu) nevű földjét tartozékai-
val. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quarto, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2483. sz.

Eredeti: 47,2×30,1 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsétje kiszakadt. Dl. 86.842. (Esterházy lt.)
Wenzel XII. 96.

2467.

1274.
(febr. 22
—szept.
3. között)

— a Lypche villa-ban lakó lipthói királyi hospesek kérésére átírja és megerősíti V. István 1270. jún. 24-i privilégiumát (1933. sz.) kiváltságaikról, s a sági konvent oklevele szerint leírja földjük határát.

Eredeti: Díszes kezdő L. Rózsahelyi Múzeum, 27.904. sz. (OL. Fkgy.)

Átírta: a) (a lipthói registrum szerint) I. Károly 1340. nov. 11.

b) Zsigmond 1397. júl. 19. (Rózsahelyi Múzeum, 27.912. sz. — OL. Fkgy.)

Tartalmitag átírta: lipthói registrum 52. §.

Kivonat: Fejér V. 1. 94., Magyar Sion III. 533., Magy. Tört. Tár. IV. 28., Tört. Tár 1904. 90. 79. sz.

Az oklevél kiadatlan teljes szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarięque rex omnibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod hospites nostri de Lypto in villa Lypche existentes ad nostram accedentes presentiam obtulerunt nobis privilegium domini Stephani patris nostri karissimi bone memorie tempore ducatus sui confectum non abrasum, non cancellatum, nec in aliqua parte vatiatum petentes cum instantia, ut ipsum ratum habere et nostro dignemur privilegio confirmare. Cuius tenor talis est: (Következik V. István 1270. jún. 24-i privilégiuma, lásd az

1933. sz.) Mete autem eiusdem terre secundum quod in litteris conventus de Saag continebatur, hoc ordine distinguntur: Prima meta incipit ab oriente a rivulo Malatyn et vadit versus meridiem per quendam monticulum ad arborem, que tulg vocatur, sub qua est meta sicque procedendo per eundem monticulum ad ictum unius sagitte in eodem monticulo est meta, deinde veniens directe contra meridiem cadit in eundem fluvium Malatyn sub silva et sic in ipso rivulo venit sursum usque alpes, qui rivulus ibi est pro meta, postmodum retrogreditur de alpibus versus occidentem inter villam Scelech et villam Lypche ad montem, ubi in medio montis est meta et sic descendens per eundem montem venit ad silvam, que est de querkubus (!), itaque tendens per medium eiusdem silve venit ad truncum, qui similiter est de querku (!), ubi est meta, que dividit eandem silvam assignando dimidietatem eiusdem in portionem ville Lyche (!) et aliam dimidietatem in portionem ville Scelech, dehinc per eandem silvam progrediens venit ad quandam arborem egur vulgarit (!) nuncupatam, ubi est meta, abinde per planitiem venit ad quandam arborem tul vocatam, ubi est meta, postmodum intrat silvam per eundem montem et percurrans silvam exit ad tres metas terreas, post gradiens venit ad pratum, in quo est quercus sicca, postea a prato incipiens venit contra villam Lyzk ad salicem, que est iuxta fluvium Waag, rursum a salice procedens versus orientem iuxta fluvium Vaag venit usque locum, ubi dictus rivulus Malatyn cadit in fluvium Wag et sic terminatur. Nos itaque petitionibus predictorum hospitem pietate regia favorabiliter inclinati, considerantes petitiones eorum fore legitimas et iustas in hac parte dictumque privilegium karissimi patris nostri ratum habentes per omnia et acceptum de verbo ad verbum cum metis terre predictae secundum, quod in litteris eiusdem conventus de Saag exprimebatur, insertum presentibus confirmamus dupplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie electi, aule nostre vicecancellarii et prepositi Budensis, dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXX° quarto, regni autem nostri anno secundo, venerabilibus patribus Stephano Cholochensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Briccio Chanadiensi, Job Quinqueecclesiensi, Paulo Vesprimiensi aule nostre cancellario, Philippo Vaciensi aule domine regine consortis nostre karissime cancellario, Lodomerio Varadiensi, Tymotheo Zagradiensi, Dionisio Jauriensi et Petro Transilvano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Dionisio palatino comite de Okylich et iudice Cumanorum, Henrico bano totius Sclauonie, Nicolao woyauoda Transilvano comite de Zonuk, Joachino magistro tauarnicorum nostrorum comite de Plys, Nicolao iudice curie nostre comite de Gecke, Paulo bano de Zeurino, Renoldo magistro dapiferorum nostrorum comite Zulgageuriensi, Herbordo magistro agasonum nostrorum comite de Barana, Nicolao magistro pincernarum nostrorum, Johanne comite Supruniensi, Gregorio comite Castriferrey, Moys comite Symigiensi, Dedalo comite Zaladiensi et aliis quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

A jelen és a benne ártirt oklevél kritikáját lásd az 1933. számnál.

2468.

1274.
(febr. 22
—szept.
3. között)

— a Zolum falubeli királyi hospesek kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1254. ápr. 23-i privilégiumát (1008. sz.) a hospesek kiváltságáról.

Eredeti: Díszes kezdő L. Zólyom város lt. (OL. Fkgy. H. 54.)

Kivonat: Levéltári Közlemények III. 237.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Ungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex universis Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in auctore salutis. Universorum notitie harum serie volumus fieri manifestum, quod hospites nostri de villa Zolum ad nostram accedentes presentiam maiestati nostre cum instantia supplicarunt, ut privilegium inclite recordationis Bele quondam regis serenissimi, karissimi et reverendissimi avi nostri, quod quidem privilegium super ipsorum libertatibus emanaverat, nostro dignemur privilegio communire tenorem ipsius privilegii nostro privilegio de verbo ad verbum inseri faciendo, qui est talis: (*Következik IV. Béla 1254. ápr. 23-i privilégiuma, lásd az 1008. sz.*) Nos igitur, qui ex liberalitate regia collationes gratuitas a nobis factas volumus in perpetuum conservare illibatas pensatisque meritis singulorum ampliora conferre gratiose eorundem hospitem supplicationibus exauditis predictum privilegium karissimi avi nostri Bele duximus ad eternam rei memoriam liberaliter confirmandum. In cuius rei certitudinem firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis viri magistri B(enedicti) divina miseratione sancte

Strigoniensis ecclesie electi eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXX° quarto, regni autem nostri anno secundo, venerabilibus patribus Stephano Colocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Briccio Chanadiensi, Job Quinqueecclesiensi, Paulo Vesprimiensi aule nostre cancellario, Philippo Waciensi aule domine regine karissime consortis nostre cancellario, Lodomerio Waradiensi, Thy-motheo Zagrabiensi, Dyonisio Jauriensi et Petro Transsiluano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Dyonisio palatino comite de Ocluch et iudice Cumanorum, Henrico bano totius Sclauonie, Nicolao woyawada Transsiluano comite de Zonuk, Joachino magistro tawarnicorum nostrorum comite de Pylis, Paulo bano de Zeurino, Reinoldo magistro dapiferorum nostrorum comite Zulgageuriensi, Herbordo magistro agasonum nostrorum comite de Barana, Johanne comite Supruniensi, Gregorio comite Castriferrei, Moys magistro tawarnicorum domine regine karissime consortis nostre comite Symigiensi, Dedalo comite Zaladiensi, Jacobo comite Nitriensi et aliis quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

2469.

1274.
(febr. 22
—szept.
3. között)

— a Zolum falubeli királyi hospesek kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1263-i privilégiumát (1367. sz.), melyben a zólyomi hospeseknek a Miko comes által elfoglalt földjüket visszaadta és elhatárolta. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti divina miseratione s. Strigoniensis eccl. electi perpetuique comitis loci eiusdem, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o C^o C^o LXX° quarto, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2469. sz.

Eredeti: Díszes kezdő L. Függőpecsételés nyoma. Zólyom város lt. (OL. Fkgy. H. 54.)
Fejér V. 2. 187. — Kivonat: Levéltári Közlemények III. 237.

2470.

1274.
(febr. 22
—szept.
3. között)

— Gábor fiának: Salamonnak adja az V. Istvánnak, majd neki különböző hadjáratokban, főképpen Győr vár ostromakor tett szolgálataiért az abaújházi vár Zaranca nevű 3 ekényi lakatlan földjét, melynek körülményeit az egri káptalan által megvizsgáltatta. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi perpetuique comitis loci eiusdem, au. n. vicecanc., Budensis eccl. prepositi dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quarto, r. aut. n. a. 11°. Méltóságok mint a 2524. sz., de hiányzik a győri pk. és a szörényi bán, Miklós pohárnokm. viszont beregi ispán is.

Eredeti: 44,2×24,8 cm. Kezdő L helye üres. Függőpecsét zsinórja. Dl. 867.
Wenzel XII. 94.

2471.

1274.
(febr. 22
—szept.
3. között)

— visszaadja Muuz fiának: Andrásnak és Tharcan János özvegyének a Borsod megyei Chazta nevű földjüket; egyszersmind bizonyítja, hogy a föld tekintetében birtokosztály jött létre, amely szerint az egyik fele János özvegyének, rokonainak, leányának és Jakab fiának: Anyanus-nak, a másik fele pedig Muuz fiának: Andrásnak, Posa fiának: Máténak, Bekes fiának Pete-nek és rokonainak jutott.

Eredeti: 44,8×31, 9 cm. Kezdő L helye üres. Függőpecsét kis darabja. Dl. 90.761. (Hódossy lt.)

Az oklevél szövege:

(L)adizlaus dei gratia Vngarie, Dalmacie, [Cr]oacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus ad quos presentes littere pervenerint, salutem in domino sempiternam. Maiestatem regiam in pollicitis firmam in donatis et collatis decet esse mansuram et accuratius observare, que a suis progenitoribus sunt obtenta. Ad universorum igitur notitiam tam presentium, quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod accedentes ad nostram presentiam Andreas filius Muuz et domina relicta Johannis Tharcan nobis humiliter sunt conquesti, quod Dionisius comes de Borsud fidelis noster et Albertus filius eiusdem terram ipsorum Chazta vocatam in comitatu de Borsud sitam, collatam eisdem, donatam et traditam per dominum Stephanum patrem nostrum regem Vngarie gloriosum, sicut tenor privilegii exinde confecti innuit evidentem, occupatam indebite detineret. Nos igitur supplicationibus eorum maxime exigente iustitia super faciem terre

predicte fidelem hominem nostrum Pous filium Theodori sub testimonio capituli Agriensis duximus destinandum, qui prefatum Dionisium comitem et filium eius ab indebita occupatione terre predictae auctoritate regia prohiberet, restituendo ipsi Andree et domine relicte antedictae possidendam et habendam, si nullus appareret legitimus contradictor, sicut in talibus ordo iuris et approbata regni exigit consuetudo. Idem vero capitulum mandatis nostris satisfaciens ad exequenda premissa fidelem hominem destinando in reambulatione et restitutione dicte terre Andree et domine relicte Johannis vocatis omnibus commetaneis et vicinis, sicut in eiusdem capituli seriatim vidimus litteris contineri, nullus extitit contradictor, presente etiam Mauricio officiali comitis Dionisii antedicti nec ullam contradictionis obicem obponente, placuit tamen eidem domine relicte Johannis et Andree filio Muuz ex ordinatione bonorum virorum et beneplacito eorundem, ut medietas ipsius possessionis Chazta [vo]cate cederet in partem et portionem eiusdem relicte Johannis et suis consanguineis et propinquis una cum filia sua et Anyano filio Jacobi, reliqua vero medietas cedet [in] usum Andree filii Muuz, Mathei filii Pose, Pete filii Bekes cum eorum fratribus et suis heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo et irrevocabiliter posside[nd]a. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes nostras litteras concessimus duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti sancte [S]trigoniensis ecclesie electi, prepositi Budensis, aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri anno domini M° C°C° LX°X° quarto, regni autem nostri anno secundo, venerabilib[us] patribus Stephano Colochensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Briccio Chanadiensi, Job Quinqueecclesiensi, Paulo Vesprimiensi, aule nostre cancellario, Philippo [W]aciensi aule domine regine karissime consortis nostre cancellario, Lodomerio Waradiensi, Thyomtheo Zagrabiensi, Dionisio Jauriensi et Petro Transilvano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Dionisio palatino comite de Oclych et iudice Cumanorum, Herrico bano totius Sclauonie, Nicolao woywoda Transilvano comite de Zonuk, Iwachyno magistro thawarnicorum nostrorum comite de Plys, Nicolao iudice curie nostre comite de Guecke, Paulo bano de Zeurino, Reynoldo magistro dapiferorum nostrorum comite Zulgaiauriensi, Herbordo magistro agasonum nostrorum comite de Barana, Nicolao magistro pincernarum nostrorum, Johanne comite Supruniensi, Gregorio comite Castriferrei, Jacobo comite Nitriensi, Dedalo comite Zaladiensi et aliis quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

2472.

1274.
(febr. 22
—szept.
3. között)

— Wendeyg-et, valamint fiait: Miklóst, Simont és Thayma-t, a királyné harcos (exercituales) jobbágyait kérésükre és szolgálataikra való tekintettel Saag nevű három ekényi földjükkel kiveszi a harcos jobbágyok közül és a királyi serviensek sorába emeli őket. — D. p. m. ven. viri mag. B(enedicti) divina miseratione electi eccl. Strigoniensis, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXX° IIII°, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2458. sz., de az országbíró és a pohárnokmester kihagyva.

Átírta: III. András 1291. aug. 2. (DI. 91.135. Festetics lt.)
Nagy I.: Sopron vm. I. 40.

2473.

1274.
(febr. 22
—szept.
3. között)

— Chyngua-i János fiai: András és Endry, továbbá Ypoch fiai: Miklós és Jekminus, s Zebene fia: Dénes kérésére, főleg a Dénes nádor, Oklych-i comes és a kunok bírása, Joachim tárnokmester és Egyed mester seregében a cseh király hada ellenében Detreh várnál tett szolgálataikért átírja és megerősíti V. István 1272-i oklevelét (2197. sz.), mellyel nevezettek a nógrádi várnépek közül a királyi serviensek közé emelte. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, Budensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXX° IIII° (napi dátum helye üresen hagyva), r. aut. n. a. secundo. Méltóságok: egyháziak mint a 2458. sz., de az erdélyi pk. nélkül; világiak: Dénes nádor Oklych-i isp. és a kunok bírása, Henrik szlavón bán, Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., luachinus tárnokm. pilisi isp., Miklós országbíró Guechke-i isp., Moys királynéi tárnokm. somogyi isp., Reynoldus asztalnokm. szolgálgyőri isp., János soproni és Dedalus zalai isp.

Eredeti: 43,7×43 cm. Kezdő L helye üres. Függetlenét zsinórja. DI. 40.122. (Múz. Törzsanyag.)
Fejér VII. 4. 149. — Kivonat: Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 94.

2474.

1274.
(febr. 22
—szept.
3. között)

— Gábor mester fiát: Tamás mester nemest megerősíti az Ugocsa megyei Kukynus nevű föld birtokában, amelyet V. István a Feketewholm-nál tett szolgálataiért adott neki. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi perpetuique comitis eiusdem loci, prepositi Budensis, au. regie vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o C^oC^o LX^oX^o quarto, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2458. sz., de a pohárnokm. kihagyásával és Ochwz veszprémi ispán említésével, Moys csak királynéi tárnokm.

Eredeti: 39,8×31 cm. Diszes kezdő L. Fügőpecsét zsinórja. Dl. 864.

Átírta: I. Károly 1323. máj. 18. (Dl. 76.311. Zichy lt.)

Fejér V. 2. 164., Wenzel XII. 107., Zichy okmt. I. 34., Documente priv. ist. Rom. C. II. 166. (román ford.) — Kivonat: Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LVI., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 125.

2475.

1274.
(febr. 22
—szept.
3. között)

— Gábor mester fiának: Tamás mesternek adományozza a különböző hadjáratokban, főleg pedig a cseh király csapata ellen vívott harcban Lowa vár alatt teljesített szolgálataiért az Ugocsa megyei Holmy nevű földet, mely Kukynus nevű földjével határos és melynek birtokába Miklós ugocsai ispán iktatta be. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi perpetuique comitis loci eiusdem, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o C^oC^o LX^oX^o quarto, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2458. sz., de a pohárnokm. kihagyásával és Ochuz veszprémi ispán említésével.

Eredeti: 39,6×31,2 cm. Diszes kezdő. L. Fügőpecsételés nyoma. Dl. 865.

Átírta: III. András 1291. aug. 28. (Dl. 76.166. Zichy lt.)

Fejér V. 2. 166., Zichy okmt. I. 35., Wenzel XII. 105., Documente priv. ist. Rom. C. II. 164. (román ford.)

2476.

1274.
(febr. 22
—szept.
3. között)

— a Chak nb. Máté mester fiának: Péter mesternek visszaadja a szolgálgyőri Zyntha nevű birtokot, amelyet régebben anyja és valamennyi báró hozzájárulásával adományozott neki, de tőle elfoglaltak, azokért a szolgálatokért, amelyeket az ország határainak védelmében Bulgáriában, Feketeuholm vár alatt vitézkedésével, Baranka vár visszavételével, az V. István ellen küldött Erney bán elfogásával Irszeg-nél és Pozsony vár alatt a támadó csehekkel szemben vitézségével és Moson vár alatt Béla herceg megmentésével teljesített; a birtokot olyan jogokkal adja át, amilyenekkel azt Móric mester birtokolta. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi perpetuique comitis loci eiusdem, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quarto, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok: egyháziak mint a 2458. sz.; világiak: Dénes nádor Oklych-i isp. és a kunok bírása, Henrik szlavón bán, Iwachynus tárnokm. pilisi isp., Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Moys királynéi tárnokm. somogyi, Miklós országbíró Guecke-i isp., Pál szőrényi bán, Herbordus lovászm. baranyai isp., Gergely vasvári, János soproni, Jakab nyitrai és Pousa fehérvári isp.

Eredeti: 41,5×33,5 cm. (Az oklevél két szélén volt be nem írt hártycsikot levágták.) Kezdő L helye üres. Fügőpecsét zsinórja. Dl. 869.

Wenzel IX. 71. — Csonkán: Fejér V. 2. 174., Densuşianu: Documente I. 1. 401.

2477.

1274.
(febr. 22
—szept.
3. között)

— újólaj Iwan comes fiának: András mesternek adja a még V. Istvántól Feketeuholm-nál tett szolgálataiért adományba kapott Gömör megyei Cherke földet, mely a gömőri váré, Feled földet, mely a márcadóké (datorum marchii) volt, s Rymua és Rymouch földeket, melyek Rombus utód nélkül elhalt fiáé: Gurk-é voltak. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi perpetuique comitis loci eiusdem, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quarto, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok: egyháziak mint a 2458. sz.; világiak: Dénes nádor Oklych-i isp. és a kunok bírása, Henrik szlavón bán, Iwachynus tárnokm. pilisi isp., Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Moys királynéi tárnokm. somogyi isp., Miklós országbíró, Pál szőrényi bán, Herbordus lovászm. baranyai

isp., Reynoldus asztalnokm. szolgagyőri isp., Jakab nyitrai, Pousa fehérvári, János soproni és Dedalus zalai isp.

Eredeti: 45,1×29,2 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét darabja. Dl. 868.

Fejér V. 2. 169. — Kivonat: Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LVI., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 125., Documente priv. ist. Rom. C. II. 163.

2478.

1274.
(febr. 22
—szept.
3. között)

— György fia: Ethurus kérésére átírja és megerősíti István ifj. király 1269-i privilégiumát, mellyel György fiainak: Sándornak és Ethuruch-nak adományozta Baas fiának: az utód nélkül elhalt Miklósnak Boinia mellett fekvő földjét.

Átírta: szepesi káptalan 1302. ápr. 27. > ua. 1369. jan. 16. (Dl. 87.435. Esterházy lt.)

Az oklevél szövege:

Ladislaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruic, Galicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in vero salutari. Ad uniuersorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Ethurus filius Georgii fidelis noster ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium domini regis karissimi patris nostri felicitis recordationis tempore ducatus sui eidem concessum petens a nobis cum instantia, ut ipsum privilegium ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius tenor talis est:

Stephanus dei gratia iunior rex Hungarie, dux Transsiluanus et dominus Comanorum omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Ut oblivio gestis hominum negant novercari, ipsa gesta scripturarum patrocinio consueverunt communiri, ne vacillent, proinde ad uniuersorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod attendentes fidelitates et servitiorum merita Alexandri et Ethuruch filiorum Georgii, que et quas idem nobis a temporibus infantie eorundem iugiter in curia nostra famulando fideliter exhibuerunt et devote et specialiter tempore persecutionis nostre, quando videlicet parentes nostri sine culpa nostra nos extra terminos terre effugare voluerunt cum effectu, dicti Alexander et Ethuruch derelictis omnibus possessionibus et bonis eorundem nobis adhererunt mille casibus fortune et mortis se pro nobis exponendo, demum inter cetera virtutum preconia in Ysuazeg in bello Herrycy tunc temporis palatini, qui elevato vexillo in necem nostram properabat, prefati Alexander et Ethuruch fideles nostri pro redemptione capitis nostri et corone more leonis rugientis coram oculis nostre maiestatis in adversas acies se immiserunt ibique hostium cuneos forti manu penetrarunt non sine gravi vulnere et letali et insuper hostes et captivos nobis adduxerunt. Nos igitur in recompensationem servitiorum eorundem volentes eis grata vicissitudine occurrere, ut tenemur, et pro minimis reputemus, quod ad presens agimus, respectu eorumque facere intendimus in futurum, quandam terram Nicolai filii Baas sine herede decedentis iuxta Boinia adiacentem ipsis Alexandro et Ethuruch et per ipsos heredibus eorum heredumve successoribus sub certis metis et antiquis dedimus et donavimus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam, in cuius terre corporalem possessionem eosdem sub testimonio capituli Agriensis per Iryzlaum comitem hominem nostrum introduci fecimus convocatis commetaneis et vicinis nemine contradictore penitus existente, prout in litteris dicti capituli plenius vidimus contineri. Ut igitur hec nostra donatio robor optineat perpetue firmitatis, nec tractu temporis per quempiam possit vel debeat retractari, presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Petri dilecti et fidelis nostri aule nostre vicecancellarii anno domini millesimo CC^{mo} LX^{mo} nono.

Nos igitur iustis et condignis petitionibus predicti Ethuruch inclinati ipsumque privilegium domini regis karissimi patris nostri non cancellatum, non abrasum, non abolitum, nec in aliqua parte sui vitiatum et de verbo ad verbum presentibus insertum ratum habentes et acceptum auctoritate presentium duximus confirmandum dupplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie electi, Budensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini millesimo ducentesimo septuagesimo quarto, regni autem nostri anno secundo, venerabilibus patribus Stephano Colochensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Philyppo Vachyensi aule domine regine karissime consortis nostre cancellario, Briccio Chanadiensi, Job Quinqueecclesiensi, Paulo Wesprimiensi aule nostre cancellario, Lodomerio Varadiensi, Dyonisio Jauriensi, Tymotheo Zagrabiensi et Petro Transsiluano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Dyonisio palatino comite de Oklych et iudice Comano-

rum, Herrico bano totius Sclauonie, Nicolao woyuoda Transiluano comite de Zonuk, Iuachyno magistro thauarnicorum nostrorum comite de Pylis, Nicolao iudice curie nostre comite de Guechke, Moys comite Symigiensi, Reynoldo magistro dapiferorum nostrorum comite Zulgariensi (!), Johanne comite Supruniensi, Dedalo comite Zaladiensi et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores.

2479.

1274. † — a leleszi konvent Kyskapus-i és Neuichke királyi vár Nogkapus-i jobbágyainak vizsálya miatt köztük a határt megvonja, s minthogy a leleszi egyház károsodott, a Kecheterewe-t neki adja; egyszersmind megszabja a Nogkapus-i királyi népek szolgáltatásait, bírói kiváltságát.

XIV—XV. századi másolat. Leleszi konvent magánlt. 1274. n. 2. (OL. Filmtár C 24. doboz.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Komanie Bulgarieque rex omnibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tam presentium, quam futurorum harum serie litterarum volumus pervenire, quod Demetrius custos et Ladizlaus filius Fabiani procuratores ecclesie nostre sancte crucis de Lelez cum procuratoriis litteris conventus eiusdem ecclesie sancte crucis pro eodem conventu ab una parte, ab altera vero Bucun villicus noster unacum Detrico et Bene iuratis de Nogkapus nostri dilecti fideles in nostri constituti presentiam confessum extitit per eosdem et relatam viva voce, quod iobagiones predictae ecclesie in possessione Kyskapus vocata commorantes cum iobagionibus castris nostri Neuichke de Nogkapus in usu terrarum bona pace existere non valerent, nisi metali signo ab invicem separarentur, quia propter usum ipsarum terrarum inter ipsos litis materia suscitata in presentia domini palatini ventillata usque modo iniuriose (!) extitisset, tamen ordinatione proborum viro- rum dictas terras per has metas divisissent in perpetuum, quod prima meta incipitur in fluio (!) Latarch vocato, ubi coniungitur cum meta dicte possessionis de Lelez et inde in eodem fluio (!) infra directe per bonum spatium currendo exit ad unum rivulum, inde tendit versus Kapus et intrat alium rivulum, inde vadit ad unum angulum silve, abhinc ad unam parvam vallem, ubi cadit ad unam viam magnam et pervenit ad unum nemorem ad lignum, quod vulgo nar dicitur, abinde exit et vadit ad aliam viam magnam, que via directe vadit ad predictas villas, quas directe scindendo tendit versus aquillonem et per magnum spatium eundo vadit ad unam terream metam, inde vadit ad unum nemorem Ortopataka nominatum, post hec iungit metas terreas nobilium et ibi terminatur. Verum quia prenominati procuratores ecclesie nostre maiestati in prehabita compositione magnam quantitatem terre resignasse asserebant et in recompensationem terre resignate portum Kecheterewe dare et ratificare prefate ecclesie nostre postulabant (!), de consilio baronum nostrorum dedimus et contulimus ipsum portum iure perpetuo, prout littere nostre super hoc emanate haberentur apud conventum memoratum, etiam de regia benignitate populis nostris de dicta Nogkapus talem concessimus libertatem, quod nostro castellano circa festum beati Georgii martiris una sessio unum fertonem et in festo Omnium sanctorum similiter una sessio unum porcum ferotonem (!) unum valentem annis singulis solvere tenebuntur et non plus, villicum enim, quem volunt, eligere liberam habeant facultatem, omnes enim causas ipsorum ipse villicus iudicabit et birsagia ipsorum tollet, de servitiis vero dicti castris nullatenus ipsos committimus exceptos. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes litteras concessimus duplici (!) sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie electi, prepositi Budensis et aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXXIII°, regni autem nostri anno secundo, venerabilibus patribus Stephano Colocensi, Johanne Spalatiensi (!) archyepiscopis, Lamperto Agriensi, Briccio Chanadiensi, Job Quinqueecclesiensi, Paulo Vesprimiensi aule nostre cancellario, Phylippo Waciensi, aule domine regine consortis nostre karissime cancellario, Lodomerio Waradiensi, Tymoteo Zagrabiensi, Dyonisio Jauriensi, Petro Transiluano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Dyonisio palatino comite de Oclich et iudice Cumanorum, Herrico bano totius Sclauonie, Nicolao voywada Transiluano comite de Scholnuk, Joachino magistro tauarnicorum nostrorum comite de Pelis, Nicolao iudice curie nostre comite de Gechke, Paulo bano de Sche- reunio, Renoldo magistro dapiferorum nostrorum comite Schulgageruariensi, Herbaro magistro agazonum nostrorum comite de Baranya, Nicolao magistro pincernarum nostrorum comite Supro-

niensi, Moyus comite Sumugiensi, Gregorio comite Castriferrei, Dedalo comite Zaladiensi et aliis quampulribus comitatus regni nostri comitibus (!) et honores.

Az oklevél fogalmazása, több intézkedésnek egy oklevélbe való foglalása hamisnak mutatja. Meg kell azonban jegyezni, hogy a hosszú méltóságsor ellen komolyabb észrevétel nem merül fel. (Másolási hibának kell tekinteni, hogy János soproni comes neve kimaradt és a pohárnokmester ezáltal soproni ispán is lett.) Minthogy csak az oklevél mikrofilm felvétele állt rendelkezésre, nem lehetett pontosan elbírálni, hogy másolat vagy később megpecsételt hamisítás-e.

2480.

1274.
febr. 23.

— Jakouara-t elveszi Jákó fiától: Andrástól és Móric fia: Miklós erdélyi vajdának adja. Sztáray oklt. I. 16.

Lásd 1278. febr. 23-i kellezéssel a 2846. sz. alatt.

1274.
febr. 25.

— Tamás comesnek, valamint fiának: Germanus-nak, a királyi fegyvernökök comesének, s általuk Germanus fiainak: Bertalannak és Miklós-nak adományozza Demeter fiai, Lonya(-i) királyi disznópásztorok Dulebzkaleuzy nevű földjét.

Tartalmilag átírta: zágrábi káptalan 141?. (Jugoszláv Akadémia zágrábi levéltára D-II-36. — OL. Filmtár 4932. doboz.)

A tartalmi átírás szövege:

Quarum prime littere privilegialis dicti domini Ladislai regis anno domini millesimo CC° septuagesimo quarto, quinto Kalendas Marcii, regni autem sui anno secundo emanate series declararat, quod idem dominus Ladislaus rex consideratis fidelitatibus et fidelium servitiorum meritis comitis Thome et Germani comitis armigerorum suorum filii eiusdem Thome quendam terram filiorum scilicet Demetrii subulcorum suorum regalium Lonya (!) Dulebzkaleuzy vocatam eisdem Thome et Germano ac per eos Bartholomeo ac Nicolao filiis eiusdem Germani iure perhennali dedisset et contulisset possidendam; mete vero ipsius terre privilegio in eodem seriatim continentur.

2481.

1274.
febr. 25.

— köszönete Trau városához a klisszaiak megsegítéséért.

Kukuljević: Regesta No. 1125.

Lásd (1284.) márc. 5-i kellezéssel a 3294. sz. alatt.

1274.
febr. 27.
Buda.

— Erdeu trencsényi ispánnak visszaadja szolgálataira való tekintettel a Kopus és Fyzed nevű vizek között fekvő Maysa nevű Tolna megyei örökölt birtokát, amelyet tőle András fia: Domonkos elfoglalt, s amely miatt Erdev comes és Domonkos között per is folyt, de a birtok Domonkos utód nélküli halála után a királyra szállott; egyszersmind az adományról privilegium kiállítását ígéri. — D. Bude, tertio die post dominicam Reminiscere a. d. M° CC° septuagesimo quarto.

Eredeti: 16,5×6,9 cm. Hátlapjára nyomott pecsét kis darabjával. DI. 99.858. (Batthyány lt.)

Hazai okmt. VIII. 161.

2482.

1274.
márc. 9.

— Benedek mester választott esztergomi érsek, budai prépost és királyi alkancellár kérésére átírja és megerősíti II. András keltezetlen privilégiumát (545. sz.) a budai egyház budai kiváltságairól. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC° LXX quarto. Méltóságok mint a 2449. sz., de az esztergomi érsekség üresedésének elhagyásával.

Átírta: a) I. Károly 1328. márc. 9. (Pozsonyi káptalan lt. Capsa Budensis 1. fasc. 2. n. 3. — OL. Fkgy.) > Zsigmond 1412. aug. 19. (uo. fasc. 3. n. 2. — OL. Fkgy.)

b) esztergomi káptalan 1332. márc. 31. (Veszprémi káptalan hiteleshelyi lt. Instr. regn. fam. B. 31. — OL. Fkgy.)

Schmitth: Episc. Agr. I. 192., Katona: Hist. crit. VII. 673. (1275. csonkán), Batthyány: Leg. eccl. II. 427. (csonkán), Fejér V. 2. 235. (1275.) és VII. 2. 221. — Kivonat: M. Tört. Tár. I. 118., 99. sz. és I. 122. 111. sz. (1275.), Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LVI., M. Tört. Tár XII. 9., Mon. eccl. Strig. II. 40., Documente priv. ist. Rom. C. II. 169.

2483.

(1274.)
márc. 10.

— X. Gergely pápa elé terjeszti a hatvani premonstreiek panaszát az egri püspökkel szemben.

Fejér VII. 5. 400.

Lásd (1273.) márc. 10-i kellezéssel a 2353. sz. alatt:

1274.
márc. 19.

— Osl fiának: Jakab comesnek kérésére, s főképpen Győr vára ostromakor tanúsított vitézségéért átírja és megerősíti II. András 1222-i privilégiumát (377. sz.), mellyel Moglocha földet kérelmező atyjának: Osl-nak adta, s megerősíti Jakabot és testvérét: Osl-t a föld birtokában. — D. p. m. mag. Benedicti prepositi Budensis s. Strigoniensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC° septuagesimo quarto, quartodecimo Kal. Apr., r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2443. sz. az esztergomi változással.

Eredeti: 47,8×33 cm. Kezdő L helye üres. Függetőpecsét zsinórja. Dl. 40.113. (Múz. Törzsanyag.)

Fejér VII. 5. 591. — Kivonat: Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 93. (Fejér szövegének javításával.)

Az alkancellár választott esztergomi érseki címe szerint az oklevél febr. 16. után kelt, viszont jan. 26. után nem Lőrinc volt a pohárnokmester, hanem Miklós. (Vö. 2454. sz.) Ezt az ellentmondást nem lehet kiegyenlíteni. Minthogy az oklevél írása és kiállítása sem kifogástalan, az oklevelet *rendkívül gyanús*nak kell minősíteni.

2484.

1274.
márc. 28.

— Hunth fiainak: Ders-nek és Demeternek adományozza a gyermekkoruk óta különböző hadjáratokban teljesített szolgálataik fejében a Dragul nevű földet, amelyet Scelchen-i Mátyás fia: Morouch mint a honti vár földjei közül kivett királyi adományt birtokolt, elvéve azt Morouch-tól hűtlensége és a lázadó kunokhoz történt csatlakozása miatt. Dyr és Demeter iktatását Byl-i Kemus királyi ember végezte az esztergomi káptalan tanúbizony-sága mellett. — D. p. m. mag. Benedicti electi Strigoniensis perpetuique comitis loci eiusdem, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXX° quarto, V. Kal. Apr., r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2457. sz., de említve Jób pécsi pk. is.

Eredeti: 50,3×25,8 cm. Díszes kezdő L. Függetőpecsétje a hártya egy darabjával együtt kiszakadt. Dl. 40.114. (Múz. Törzsanyag.)

Wenzel IX. 54., Kubinyi: Magy. tört. eml. II. 12.

2485.

1274.
márc. 29.

— Hedricus comes fiának: János mesternek és utódainak adja a soproni várnak a Bokonol-ban fekvő Dobrun nevű faluját kedden tartott heti vásár jogával és minden tartozékával, kivéve a birtokot a soproni vár joghatósága alól; János mester ugyanis már V. István idejében is hűségesen szolgált különböző hadjáratokban, majd IV. László alatt a cseh király ellen az ország határainak védelmében teljesített szolgálatot, s mikor a király Rolandus nádort, Joachim tárnokmestert, János soproni comest és más főurakat a győri vár ostromára küldött, a harcban ellenfelét megölte, amikor pedig a cseh király a Sopron megyei részeken támadott, s a király János comest és más nemeseket küldött ellene, a Sopron mellett lezajlott összecsapásban megsebesülve foglyot ejtett. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXX° quarto, quarto Kal. Apr., r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2449. sz., de az esztergomi üresedés említése nélkül és Herbordus lovászm. helyett tévesen pohárnokmesterként említve.

Eredetije (a Héderváry oklt. szerint) függőpecsét zsinórával a Héderváry család levéltárában volt. (Héderváry rész fasc. 3. n. 1.)

Átírta: pannonhalmi konvent 1349. nov. 3. (a Héderváry oklt. szerint uo. n. 3. alatt volt.)

Nagy I.: Sopron vm. I. 36., Héderváry oklt. I. 7.

2486.

- (1274.) * — 1274-i privilégiumában említi a császmái káptalanhoz intézett mandátumát, mellyel elrendelte, hogy a Kamarcha nb. Abraam királyi emberrel együtt tekintsék meg a Ryuche-i vár Konuzka nevű földjét és Jakab fiát: Jakab comest és ennek testvérét: Istvánt iktassák be annak birtokába. (Fejér V. 2. 155.)

2487.

1274. — Jakab fiának: Jakab comesnek és testvérének: Istvánnak adományozza a Ryuche-i vár Konuzka nevű, a Konuzka folyó mellett fekvő hat ekényi földjét azzal a szabadsággal, amellyel a többi Ryuche-i birtokos nemes rendelkezik, azokért a szolgálatokért, amelyek akkor teljesített, amikor Iwachynus tárnokmester, pozsonyi és pilisi ispánnal a németek által elfoglalt Győr vár alatt, majd a cseh király serege által ostromolt Detreh vár alatt harcolt és megsebesült, amint erről a bárók jelentéséből értesült. A föld iktatását a császmái káptalan kiküldöttjének jelenlétében nem a kijelölt Kamarcha nb. Ábrahám királyi ember, hanem Miklós Zana-i és Ryuche-i comes végezte el, s leírja a föld határait a káptalan jelentése alapján. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusque loci comitis perpetui, prepositi Budensis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quarto, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok: egyháziak mint a 2483. sz.; világiak: Dénes nádor Oclych-i comes és a kunok bírása, Henrik szlavón bán, Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Iwachynus tárnokm. pozsonyi és pilisi isp., Miklós országbíró Guecke-i isp., Reynoldus asztalnokm. szolgálgyőri isp., Moys királynéi tárnokm. somogyi isp., Herbordus lovászm. baranyai isp., Miklós pohárnokm., János soproni, Gergely vasvári, Jakab nyitrai és Dedalus zalai isp.

Eredeti: 52,2×35 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsételés nyoma. Dl. 866.

Fejér V. 2. 154., Smičiklas VI. 94. — Kivonat: Fejér X. 3. 262., Kukuljević: Regesta No. 1145.

2488.

1274. ápr. 8. Buda. + — megparancsolja a zalai konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Deodalus zalai ispán királyi ember határolja el Romanus és Pousa Zygy-i nemeseknek, akik magukat Othyos veszprémi ispánnal együtt a cseh király Detreh vár elfoglalására jövő seregének legyőzésekor kitüntették, Zygy nevű ősi birtokát és nevezetteket ezen birtokukba iktassa be, minthogy Romanus-t, Pousa-t és utódaikat az ország nemesei közé sorozta és a birtokot új adomány címen nekik adta. — D. Bude, octavo die festi Pasche d. a. d. M^{mo} CC^{mo} LXX° IIIII.

Átírta: zalai konvent 1274. ápr. 26. (a Hazai okmt. szerint a Szeghy család levéltárában volt.)

Hazai okmt. VII. 147.

Az oklevél egyes formulái fejlettebbek, mint az IV. László korában általános volt. Ezek bizonyága szerint XIV—XV. századi hamisítványnak kell az oklevelet minősíteni.

2489.

1274. ápr. 19. — Spacha-i Latamasius comes fiának: Geth comesnek és Geth fiának: Vid-nek adományozza a nyitrai vár Chalad nevű lakatlan földjét minden tartozékával.

Átírta: I. Károly 1329. (Esztergomi primási világi lt. Ipolyi gyűjtemény 16. sz. — OL. Filmtár 579. doboz.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarięque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in salutis largitore. Iustis petentium desideriis principis animum inclinari ordo iuris et vigor exigit equitatis dummodo, quod petitur, iuri non preiudicet alieno. Proinde ad universorum harum serie notitiam volumus pervenire, quod comes Geth filius comitis Latamasii de Spacha ad nostram accedens presentiam a nobis humiliter supplicando postulavit, ut quandam vacuum terram castri Nitriensis Chalad vocatam sibi conferre de benignitate regia dignaremur. Verum quia de ipsa terra nobis veritas non constabat, inquisitioni et executioni venerabilis patris Vinchenchii episcopi Nitriensis dilecti et fidelis nostri factum ipsius terre duximus committendum, qui nobis in suarum intimavit serie litterarum terram dictam esse castri memorati vacuum et habitatoribus penitus destitutam et de nostro mandato statutam et assignatam comiti Geth supradicto presentibus commetaneis et vicinis nullo contradictore existente. Nos itaque attendentes et considerantes servitiorum merita et gratiosa obsequia ipsius comitis Geth et Vid filii sui, que iidem tam temporibus Bele carissimi avi nostri ac domini Stephani patris nostri predilecti illustrorum (!) regum inclitorum (!) recordationum, quam etiam nobis in diversis expeditionibus regni nostri perdurante guerra inter nos et regem Boemorum fideliter impenderunt et devote et specialiter fideles famulatus et meritoria obsequia dicti Vid, que idem sub castro Dettreh nuncupato adversus exercitum regis Boemie letaliter vulneratus strenue et laudabiliter dimicando extitit (!), in animo recensentes supradictam terram Chalad cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis sub eisdem metis et terminis, quibus per predictum castrum possessa fuerat, eisdem comiti Get et Vid filio suo ac heredibus eorum heredumque suorum successoribus dedimus, donavimus et contulimus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam ab eodem castro exceptam penitus et exemptam. Commetanei autem et vicini ipsius terre, prout in litteris eiusdem episcopi Nitriensis vidimus contineri, hii sunt videlicet comes Andreas et Mychael comes filius comitis Myke a parte orientali, item a parte meridionali Folkus filius Nicolai nobilis de Ludan, item a parte occidentali terra Thome filii Jund adiacet eidem in quadam quantitate, a parte vero septentrionali (!) terra filiorum Gyanovr et in parva quantitate monasterii de Zobor contiguatur, deinde relinquendo eandem iterum terra filiorum Gyunar Koachy vocata adiugitur (!) terre supradicte, item terra populorum ducatus, que iterum reflectitur ad partem orientalem, ubi mete predicte terre Chalad incipiendo distinguntur. Ut igitur hec nostre donationis et collationis series robor optineat perpetue firmitatis, nec processu temporum per quempiam retractari valeat aut in irritum revocari, presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti divina miseratione sancte Strigoniensis ecclesie electi, prepositi Budensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o septuagesimo quarto, regni autem nostri anno secundo, tredecimo Kalendas Maii, venerabilibus in Christo patribus Johanne Spalatensi, Stephano Colocensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Briccio Chanadiensi, Lodomerio Waradyensi, Job Quinqueecclesiensi, Paulo Wesprimiensi aule nostre cancellario, Phylipo Wachyensi aule domine regine cancellario, Tymetheo (!) Zagrabiensi, Dyonisio Jauriensi et Petro Transsilvano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Dyonisio palatino comite de Akluch, Herrico bano totius Sclavonie, Nicolao waeuada Transsilvano comite de Zonuk, Nicolao iudice curie nostre comite de Guechke, Iwachino magistro tauarnicorum nostrorum comite de Pylis, Renoldo magistro dapiferorum comite Zalgageriensi, Herbordo magistrorum (!) agasonum comite de Barana, Nicolao magistro pinceranarum, Paulo bano de Zeurino, Dedalo comite de Zala, Johanne comite Supruniensi, Jacobo comite Nitriensi, magistro Gregorio comite Castriferrei, Tiba comite Tolnensi, Solomone comite Albensi et aliis quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

2490.

(1274.?)
apr. 24.
Och.

— megparancsolja György comes podestának és Sibenigh esküdtjeinek s polgárainak, hogy a trauiakat ne zaklassák, kárt nekik ne okozzanak, minthogy a polgárokat és a traui egyház népeit különleges oltalmába fogadta; elrendeli, hogy küldjék el hozzá képviselőiket. — D. in Och, in festo s. Georgei martiris.

Lucius: Mem. di Trau 92., Fejér VII. 4. 153., Wenzel IX. 569., Smičiklas VI. 69. — Kukuljević: Regesta No. 1128.

2491.

1274.
ápr. 26.

— Beatus (pécs)váradai apát kérésére átírja és megerősíti II. Géza 1158-i (93. sz.) és I. István 1015-i privilégiumát (6. sz.). — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi perpetuique loci eiusdem comitis, Bwdensis prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo quarto, indict. secunda, sexto Kal. Maii, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok: egyháziak mint a 2490. sz.; világiak: Dénes nádor a kunok bírása és Eklyk-i isp., Herricus szlavón bán, Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Joacinus tárnokm. pilisi isp., Miklós országbíró Swethke-i isp., Mays királynéi tárnokm. somogyi isp., Herbordus lovászm. baranyai isp., János soproni, de Dabo (!) zalai isp., Pál szörényi bán, Reynoldus asztalnokm. szolgayőri isp., Alexius szebeni és Jakab nyitrai isp.

XV. századi egyszerű másolata: Esztergomi káptalan magánlt. Lad. 45. fasc. 7. n. 12. (OL. Filmtár 567. doboz.)

Fejér V. 2. 172. — Kivonat: Teutsch-Firnhaber: Urkundenbuch I. LV., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 124.

IV. László oklevelét a benne átírt oklevelek hamis volta ellenére is valódinak tartjuk. A szövegben előforduló hibák a másolásnak tulajdoníthatók. Vö. Szentpétery: Szent István király pécsváradai és pécsi alapítólevele 36.

2492.

(1274.)
ápr. 29.
Buda.

— jóváhagyván azt az adományt, amellyel Moys királynéi tárnokmester és somogyi ispán Chaba nevű birtokát és tartozékait a (margit)szigeti (insula beate virginis) apácázárdának adta, minthogy két leánya is ott él, megparancsolja az esztergomi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Benedek mester udvari notarius királyi ember végezze el az iktatást és új határjeleket emeljen. — D. Bude, dominico prox. ante oct. s. Georgii mart.

Eredeti: 15,4×13,2 cm. Zárópecsét nyoma. Dl. 900.

Fejér V. 2. 157., Budapest tört. okl. eml. I. 135. — Kivonat: Bártfai Szabó: Pest m. 15.

Az oklevél évszámát a Moys adományával kapcsolatos többi oklevél segítségével lehet megállapítani (lásd a 2377. számnál írtakat).

2493.

(1274.)
ápr. 29.
Buda.

— jóváhagyván azt az adományt, amellyel Moys királynéi tárnokmester és somogyi ispán Wygal, két Posony, Ozlar, Burhud, Rakws, Belch és Bosuk nevű birtokait és tartozékaikat a (margit)szigeti (insula beate virginis) apácázárdának adta, megparancsolja a fehérvári káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Benedek mester udvari notarius királyi ember végezze el az iktatást és új határjeleket emeljen.

Átírta: Somogy megye 1508. ápr. 10. (Dl. 21.828.)

Az oklevél szövege:

Ladislaus dei gratia rex Hungarie fidelibus suis capitulo Albensi salutem et gratiam. Fidelitatem vestram scire volumus, quod Moys magister thawernicorum domine regine consortis nostre carissime et comes Simigiensis coram nobis personaliter constitutus confessus est, ut quasdam possessiones suas cum omnibus suis pertinentiis Wygal videlicet, duas villas Posony, Ozlar, Burhud, Rakws, Belch et Bosuk sororibus de insula beate virginis dedisset et donasset possidendas eo, quod due filie ipsius residentes in ipso monasterio deo iugiter famulantur petens a nobis cum instantia, ut ordinationi seu donationi ipsius consensum preberemus et assensum. Verum quia petitio ipsius iusta fore videbatur in hac parte pro tanto, quia per ipsum salubriter id factum extitit, peti[tion]i ipsius condescendimus regio cum favore, quare fidelitati vestre mandamus precipiendo, quatenus mittatis hominem vestrum virum idoneum pro testimonio, coram quo magister Benedictus fidelis notarius aule nostre accedat ad possessiones prenotatas et easdem convocatis omnibus commetaneis et vicinis statuatur et assignet officialibus seu procuratoribus monasterii prenotati, novas metas super ipsis elevando et post hec cursum metarum ac facti seriem nobis fideliter rescribatis. Datum Bude dominic[o] proximo ante octavas sancti Georgii martiris.

Az oklevél keltére vonatkozólag lásd a 2377. és a 2493. számnál írtakat.

2494.

(1274.) * — mandátumát, melyet (bizonyára írásba foglalva) intézett a budai káptalanhoz a Moys mester által a (margit)szigeti apácáknak adott Igal és többi birtok elhatárolása és statválása ügyében, említi a budai káptalan 1275-i oklevelében. (Budapest tört. okl. eml. I. 150.)

Mivel a székesfehérvári káptalanhoz ugyanebben az ügyben intézett parancslevelet nagy valószínűséggel 1274-re kell tennünk (lásd a 2494. sz.), a budai káptalan 1275-i oklevelében említett jelen mandátumot is még az 1274. évben kiadottnak tekinthetjük. Egyáltalában nem biztos ugyan, hogy az oklevél áprilisban kelt, de könnyebb áttekintés végett az e tárgyban kiadott többi mandátum mellé kellett helyezni.

2495.

1274. — Péter fraternek, a (margit)szigeti Boldogságos szűz-monostor procuratorának kérésére máj. 1. átírja és megerősíti István ifj. király 1268-i pátens oklevelét (1886. sz.) Wyzlou birtok adományozásának megerősítéséről. — D. Bude, in oct. s. Georgii a. d. M^o CC^o LX^oX^o quarto.

Eredeti: 18,8×14,8 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Dl. 852.

Fejér V. 2. 163., Wenzel IX. 56.

Wenzel i. h. tévesen állítja, hogy ez oklevélben V. Istvánnak *Ilbu szigetét tárgyzadó* oklevele van átírva, s ez félrevezetőleg hatott. (*Lásd a 2171. sz., ahol ennek folytán az 1. számú átírat törlendő!*) Az Ilbu szigetről szóló oklevelet IV. László 1275. jan. 1-i oklevelében írta át, lásd a 2585. sz.

2496.

1274. — a Nyitra megyei Wytk fiát: Mihályt, továbbá ennek atyját: Vytk-et, Vytk testvérét: Buda. Syke-t, s Wytk fiait: Mog-ot, Oguz-t és Ibrahimus-t Gunu és Rechen nevű földjeikkel együtt felmenti az öt nehezék fizetésének kötelezettsége alól, s a királyi serviensek közé emeli őket.

Eredeti: 28,3×6 cm. Hátlapjára nyomott pecsét darabja. Dl. 75.513. (Sándor lt.)

Átírta: Geréb Péter nádor 1501. febr. 4. (Dl. 75.711. Sándor lt.)

Az oklevél szövege:

Nos Ladizlaus dei gratia rex Vngarie memorie commendamus, quod quia Michael filius Wytk de comitatu Nytriensi solutionibus quinque ponderum irretitus fidelis noster non tantum in diversis negotiis et expeditionibus regni nostri, ubi pro fidelitate corone debita viriliter et laudabiliter dimicando suo sanguine plurimum insudavit, verum etiam cum casu accidente nefario labente nostro equo usque ad lesionem corruissemus de eodem, idem Mychael plenis fidelitatis visceribus in eodem instanti affuit nobis et nos de ruina huiusmodi sublevavit ita, quod quasi de eius industria et fidelitate mortem evasimus illa vice et quia huiusmodi ipsius merita digna fuerunt multiplicibus donativis, nos sibi et per eum Vytk patri suo, Syke fratri ipsius Vytk et Mog, Oguz et Ibrahimino filiis Vytk antedicti similiter solutoribus quinque ponderum predictorum voluimus aliquo modo providere, absolventes eos et suos successores cum terris ipsorum Gunu (?) et Rechen vocatis a solutione quinque ponderum predictorum et conferentes eis donum tam sollempnis libertatis, ut ab ipsius solutionis exuti debito et exempti et in cetum et numerum regalium servientum per nos translati coram nostre maiestatis presentia cum suis successoribus quibuscumque gratiam habeant famulandi. In cuius rei certitudinem presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum Bude anno domini M^o CC^o LXX° quarto.

2497.

1274. — a Sarus-i (ágostonrendi) szent Szaniszló-monostor szerzeteseinek kertet, Tubel várban Buda. telket, kaszálót, s évenként a királyi asztalról 50 akó búzát és ugyanannyi árpát ad. — Buda, anno Christi millesimo ducentesimo septuagesimo quarto, regni eius secundo.

Átírta: I. Károly 1329. > I. Lajos 1365. (Milensius szerint 1613-ban Brno-ban volt.)

Kivonat: Milensius: Alphabetum 77., Schier: Mem. prov. Hung. August. 97., Wagner: Dipl. Saros. 514., Fejér V. 2. 230. és VII. 5. 400., Adalékok Zemplén vm. 1915. 309. (magyar ford. is.)

2498.

1274. máj. 7. — Pál mester Rodna-i és Byzterce-i comesnek és Pál mesternek, a királyi asztalnokok kancellárjának kérésére átírja és megerősíti István ifj. király 1263-i privilégiumát (1803. sz.) Dvmuzlov adományozásáról. — D. p. m. mag. Benedicti electi Strigoniensis, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quarto, Non. Maii, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2449. sz., de az esztergomi székiüresedés és a vasvári isp. említése nélkül, említve viszont Moys királynéi tárnokmestersége is.

Eredeti: 42×27,3 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét darabja. Dl. 851.

Wenzel IX. 56. — Kivonat: Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 124., Documente priv. ist. Rom. C. II. 169.

2499.

1274. máj. 12. Buda. + — hivatkozással korábbi adománylevelére (lásd a 2371. sz.) megparancsolja a szepesi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Miklós fia: Lőrinc zólyomi ispán járja meg a Hybe falusi királyi hospesek és Szepes megye határai között fekvő erdő határait és iktassa be Lauren fiát: Bogomerius-t az erdő birtokába.

Átírta: szepesi káptalan 1274. jún. 11. (Szepesi káptalan hiteleshelyi lt. Scr. 3. Met. c. Liptov. et Arva fasc. I. n. 20. — OL. Fkgy.) > ua. 1413. nov. 18. (Dl. 43.231. Múz. Törzsanyag.)

Fejér V. 2. 179. (csonka és hibás.)

Az oklevél teljes szövege:

Ladizlaus dei gratia rex Hungarie etc. fidelibus suis capitulo [ecclesie Scepusiensis salutem et gratiam. Noveritis] nos quendam sillvam nostram existentem inter hospites nostros de villa Hibe et limites seu terminos comitatus de Scepus in quibus terminis ex parte dicte sillve terra abbatis de Scepus dicitur continguari, in qua siquidem sillva pratum [Wihodna vocatum et rivulus Bazuch] nuncupatus et campus Thurapola nominatus existunt nostre regie collationi pertinentem cum suis utilitatibus et pertinentiis fideli nostro comiti Bogomerio filio Lauren ipsiusque heredibus pro fidelibus suis servitiis sacre corone nostre et nobis in[defesse] exhibitis mediantibus aliis litteris nostris exinde confectis perpetuo contulisse, que sillva cum suis utilitatibus et pertinentiis reambulatione et ab aliorum iuribus possessionariis separatione et metali distinctione plurimum, ut idem Bogomerius nobis dicit, indigeret, super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Laurentius filius Nicolai comes de Zolum fidelis homo noster de curia nostra specialiter ad hoc transmissus ad faciem predictae sillve et suarum pertinentiarum vicinis et commetaneis suis universis inibi legitime convocatis et presentibus accedendo ipsam sillvam per suas metas veras et antiquas novas in locis necessariis erigendo reambulet reambulatamque et ab aliorum iuribus possessionariis separatam et distinctam statuatur eandem cum suis pertinentiis eidem Bogomerio et suis heredibus iure predictae nostre donationis sibi pertinenti perpetuo possidendam, si non fuerit contradictum, contradictores vero, si qui fuerint, citet eosdem contra predictum Bogomerium in nostram presentiam ad terminum competentem rationem contradictionis eorum reddituros et post hec seriem ipsius reambulationis et stationis cum cursibus metarum et si necesse fuerit, cum nominibus citatorum et termino assignato, prout fuerit expediens, nobis fideliter rescribatis. Datum Bude, tertio die festi Asscensionis domini anno eiusdem M^{mo} CC^{mo} LXX quarto.

Bár az oklevél legfontosabb adatai egyeznek a hivatkozott adománylevel adataival, a jelen mandátumot mégis hamisnak kell minősíteni a szokatlanul fejlett formulák miatt. (Vö. pl. a 2493. sz. alatt közölt oklevél formuláival.) Az átíró hiteleshelyi jelentés is szokatlanul fejlett formulákat tartalmaz, s írása (pl. évszámok alakja) is a XIV. századra mutat. Valószínűleg a káptalani jelentésben foglalt határleírás érdekében történt ennek az oklevélnek a hamisítása.

2500.

1274. máj. 21. — Myles fia: Balasey kérésére átírja és megerősíti V. István 1270. aug. 10-i pápens oklevelét (1955. sz.), mellyel a Szepes megyei Pokoy földből két ekényi részt a Mohol-i, Chunta-i és Bolman-i nemesek földjei mellett Balasey-nek adományozott. — D. p. m. mag. Benedicti electi in archiepiscopum s. Strigoniensis eccl. perpetuique comitis loci eiusdem, prepositi Budensis eccl. et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. d. M^o CC^o septuagesimo quarto, XII° Kal. Jun. indict. secunda, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2449. sz., de Salamon fehérvári és Jakab nyitrai isp. említésével, Moys somogyi isp. királynéi tárnokm. is és a zalai isp. nélkül.

*Eredeti*je (a Levéltári Közlemények szerint) a Korponay család levéltárában Feketefaluban (Románia) volt.

Levéltári Közlemények II. 128.

2501.

1274.
máj. 23.

— Baldinus comes fiának: Gyula mester királyi apródnak a királyi udvarnokok Kezu nevű földjét adja malmaival, szőlőivel és egyéb tartozékaival.

Átírta: Rozgonyi Simon országbíró 1477. febr. 21. (Veszprémi káptalan magánlt. Gyulakeszi 4.)*Kivonat:* Turul 1926. 30.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem p[aginam] inspecturis salutem in omnium salvatore. Licet regalis pietas manum m[unifica]m porrigere debeat universis, illos tamen principaliori debet prosequi munere et favore, quorum experta probitas laudata est in prosperis et in adversis, ut alii eorum exemplis invitati ad fidelitatis opera fortius accendantur. Proinde ad universorum tam presentium quam [futu]rorum notitiam harum serie volumus [perven]ire, quod attendentes famulatus et mer[itoria] obsequia seu multiplices fidelitates magistri Gyule filii comitis Baldini juvenis nostri, que idem domino Stephano illustri regi Hungarie patri nostro carissimo clare recordationis in diversis expeditionibus regni cum omni fervore fidelitatis exhibuit et impendit, et post hec cum . . .¹ [de] medio sublato annuente eo, a quo descendit plenitudo omnis boni, solium totius regni Hungarie adepti fuisset et coronam, Boemorum rex inimicus noster capitalis considerans nos esse in etate tenera constitutum per malefactores homines suos castrum nostrum Jauriense fraudulenter . . .² in regno nostro committendo, cumque nos exercitu nostro aliquali congregato ad expugnandum predictum castrum accessissemus, idem magister Gyula simul cum Stephano fratre suo sub ipso castro coram nostre maiestatis oculis laudabiliter dimicavit ita, quod idem Stephanus frater suus sub eodem castro . . .³ laudabiliter exerceret, miserabiliter extitit interemptus de servientibus eorundem fidelibus sex occisi et quamplures alii letalia vulnera exceperunt. Insuper cum pro repulsanda iniuria nostra exercitum nostrum ad invadendum et spoliandum regnum eiusdem regis Boemie misissemus, idem magister Gyula sub castro Loa, ad quod ipse Boemorum rex ante molem nostri exercitus se receperat, laudabiliter inter alios dimicavit, prout id nobis per fideles et dilectos barones nostros constitit evidenter. Nos igitur in recompensationem tot et tantorum fidelium servitiorum eiusdem magistri Gyule et specialiter pro morte Stephani fratris sui antedicti et servientum suorum quandam terram vduornicorum nostrorum Kezu vocatam cum molen[di]nis, vineis et aliis omnibus utilitatibus et pertinentiis suis universis eidem magistro Gyule et suis heredibus heredumque suorum successoribus dedimus, donavimus et contulimus iure perpetuo possidendam sine iuris preiudicio aliorum cum ipsa terra mixtım inter iura sive terras aliorum hominum dicatur adiacere et in corporalem possessionem [eiusdem] terre ipsum magistrum Gyulam per comitem Gregorium de Lyuter hominem nostrum sub testimonio capituli Veszprimiensis fecimus introduci, que quidem terra ipsi magistro Gyule presentibus commetaneis ipsius terre statuta et assignata extitit nullo contradictore existente, prout in litteris dicti capituli vidimus contineri. Ut igitur huius rei series robor optineat perpetue firmitatis et ne processu temporum per quempiam possit vel debeat in irritum revocari aut aliquatenus retractari, presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie electi aule nostre vicecancellarii prepositi Budensis dilecti et fidelis nostri anno domini millesimo ducentesimo septuagesimo quarto, regni autem nostri anno secundo, decimo Kalendas Junii, indictione secunda, venerabilibus patribus Stephano Collocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Philippo Vaciensi aule domine regine carissime consortis nostre cancellario, Briccio Chanadiensi, Paulo Veszprimiensi aule nostre cancellario, Lodomerio Varadiensi, Tymotheo Zagrabiensi, Dyonisio Jauriensi et Petro Transsilvano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Dyonisio palatino comite de Ocluch, Herrico bano totius Sclauonie, Nicolao woyuoda Transsilvano comite de Zolnok, Joachino magistro [taua]rnicorum nostrorum, Renoldo magistro dapiferorum nostrorum comite Zulgageuriensi, Herbordo magistro agazonum nostrorum comite de Barana, Nicolao magistro pincernarum nostrorum comite de Bereg, Paulo bano de Zeuryno, Moys magistro tauarnicorum eiusdem domine regine, comite Symigiensi, Johanne comite Supruniensi, De[dalo co]mite Zaladiensi et aliis quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

2502.

¹ 4—5 szó,² 3—4 szó,³ 4 szó olvashatatlan.

1274.
máj. 27.

— a Salamon nb. Miklós fiának: Lászlónak és Apsa fiának: Tiburcius-nak, a Thoty falubeli udvarnokok egykori comesének kérésére átírja és megerősíti Sixtus esztergomi kanonoknak, V. István által az udvarnokok földjei ügyében rendelt bírónak és néhai Gil fiának: Gergelynek, Moys nádor emberének 1272. febr. 2-i pápens oklevelét (Fejér VII. 4. 146.) a Zala megyei Thoty faluban a Salamon nemzetségből való nemesek földjeinek a hercegségi népek, az udvarnokok és a győri káptalan földjétől való elhatárolásáról. — D. p. m. mag. Benedicti Strigoniensis eccl. electi locique eiusdem comitis perpetui, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo quarto, indict. secunda, r. aut. n. a. secundo, sexto Cal. Jun. Méltóságok a tévesen Jánosnak írt pécsi és Lajosnak írt váradi pk. nevén kívül mint a 2502. sz., de a csanádi pk., a pohárnokm. és a szőrényi bán kihagyásával, a tárnokm. azonban pilisi isp. is.

XVIII. századi másolata: Győri káptalan magánlt. Th. XXX. N. 4094. (OL. Filmtár 902. doboz.)
Fejér VII. 4. 148. és VII. 5. 395., Eszterházy oklt. 9.

2503.

1274.
máj. 29.

— tekintettel arra, hogy a szepesi szent Márton-egyháznak a németek és szlávok között élő népei igen kevesen vannak, s az egyház a nevesebbek közé tartozik, elődeinek oklevele alapján megújítja a szepesi prépost népeinek azt a kiváltságát, hogy a szepesi ispán vagy alispánja (curialis comes) előtt csak lopás-, dézsma- és pénzügyekben vonhatók perbe, egyebekben csak a király, a királyi udvar albírja (viceiudicis curie nostre) vagy a szepesi prépost ítélezhetik felettük. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, au. n. vicecanc. et prepositi Budensis dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quarto, quarto Kal. Jun., indict. secunda, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2455. sz., de Tiba tolnai és Miklós beregi ispánságának említése nélkül.

Eredeti: Kezdő nagy L. Függőpecsét darabja. Szepesi káptalan magánlt. Scr. 1. fasc. 1. n. 1. (OL. Filmtár C 26. doboz.)

Hazai okmt. VI. 196.

2504.

1274.
máj. 31.

— hű szolgálataikért és a Detreh vár alatt a cseh király seregéből ejtett s a királynak átadott fogolyért a Jak nb. Ebed fiainak: Reynoldus-nak és Jak-nak, valamint Benedek fiainak: Myke-nek és Dénesnek adja a vasvári várnak már István ifj. király által nekik adott¹ Koachy nevű földjét, kivéven azt a vár joghatósága alól, s kijelentvén, hogy a föld háromnegyed részét Reynoldus és Jak, valamint rokonuk: Kemen-nek fia, mint vásárolt és jutalmul nyert földet birtokolják, míg negyed része Myke-t és Dénest illeti. Az iktatást az előző lakosok által birtokolt határok között Both fia: Belud comes királyi ember végezte a vasvári káptalan tanúbizonysága mellett; a megadományozottak az István királytól erre vonatkozólag különféle időkben kapott okleveleiket is bemutatták (2252. sz.). — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, au. n. vicecanc. et prepositi Budensis dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quarto, pridie Kal. Jun., indict. secunda, r. aut. n. a. secundo. — Méltóságok mint a 2506. sz.

Eredeti: 55,4×25,2 cm. Díszített kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Dl. 40.115. (Múz. Törzsanyag.)

Átírta: III. András 1291. júl. 28. (Dl. 67.681. Tallián lt.)

Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 91., Wenzel IX. 58.

2505.

1274.
máj. 31.

— a Guthkeled nb. Omodeus fiának: Lothardus mesternek adja szolgálataiért a pozsonyi vár Finturkachaia (!) nevű lakatlan földet a Chylloukuz-ben.

Átírta: I. Károly 1324. júl. 26. (Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, Kézirattár, Oklevelek 74. — OL. Filmtár 2103. doboz.)

¹ Az adomány 1259-ben, 1260 elején történhetett, mert ez oklevél szerint V. István *tunc gerens gubernaculum terre Transdanubialis et etiam primitus cum ducatus Stirie iuit apud eum.* (V6. Századok 1921. 81.)

Tartalmilag átírta: Bebek István országbíró 1367. máj. 19. (DI. 48.587. Amadé lt.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ut collationes principum firmitate perpetua solidentur, litterarum solet (!) munimine robori (!), inconcussum enim permanet, quod regio fuerit patrocínio communitum. Proinde ad universorum notitam tenore presentium volumus pervenire, quod gratam fidelitatem et commendabilem famulatum magistri Lothardi filii Omodei de genere Guthkeled, quibus coram nostre maiestatis oculis meruit complacere, multipliciter de benignitate regia attendentes volentesque ob hoc eidem digne remunerationis beneficio responderi contulimus sibi quandam vacuum terram castri Poseniensis Finturkachaia¹ vocatam in Chylloukuz inter alias terras eiusdem existentem ab ipso Poseniensis castro penitus eximendo et eam per Joba hominem nostrum sub testimonio Jauriensis capituli iamdudum sibi fecimus assignari volentesque, ut tam ipse quam eius in posterum successores terram eandem cum suis utilitatis (!) omnibus et pertinentiis universis in metis prioribus et antiquis perpetuo pacifice possideant et quiete. Ut igitur huiusmodi collationis nostre series robur obtineat perpetue firmitatis, nec possit per quempiam processu temporum retractari, presentes eidem Lothardo concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie electi eiusdemque loci comitis perpetui, aule nostre vicecancellarii et prepositi Budensis, anno domini M^o CC^o LXX° quarto, pridie Kalendas Junii, indictione secunda, regni autem nostri anno secundo, venerabilibus patribus Stephano Colocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Briccio Chanadiensis, Job Quinqueecclesiensi, Phylippo Vacienti aule domine regine consortis nostre karissime cancellario, Paulo Wesprimiensi aule nostre cancellario, Thymoteo Zagrabiensi, Lodomerio Waradiensi, Dyonisio Jauriensi et Petro Transilvano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Dyonisio palatino comite de Oclich et iudice Cumanorum, Nicolao iudice curie nostre comite de Gecke, Henrico bano totius Sclauonie, Nicolao woywada Transilvano et comite de Zonuk, Paulo bano de Scurinio, Joachino magistro thawarnicorum comite de Plys, Reynoldo magistro dapiferorum nostrorum comite Zulgageuriensi, Nicolao magistro pincernarum, Herbordo magistro agasonum nostrorum et comite de Barana, Moys magistro thauarnicorum domine regine comite Sumugiensi, Johanne comite Supruniensi, Gregorio comite Castriferrei, Dedalo comite Zaladiensis, Jacobo comite Nitriensi et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores.

2506.

1274.
máj. 31.

— megerősítvén a zágrábi püspök és káptalan népeinek mindennemű adótól való mentességét, amelyet elődeitől, főleg atyjától: V. Istvántól nyertek, az adószedőket tiltja különösen a 11 és 7 dénáros nyest-adó, valamint minden más adó szedésével való háborgatásuktól, s a zágrábi egyház kiváltságaival ellenkező minden oklevelét szent István és László királyok iránt való tiszteletből és Timót zágrábi püspök hűségére való tekintettel érvénytelennek nyilvánítja. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, au. n. vicecanc. et prepositi Budensis dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° IIII°, pridie Kal. Jun., indict. II., r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2506. sz.

Eredeti: Díszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Zágrábi érseki lt. Privilegia n. 18. (OL. Filmtár 5665. doboz.)

XIV. századi másolata: Zágrábi érseki lt. Liber privilegialis episcopatus Zagrabiensis fol. 10. (OL. Filmtár 5664. doboz.)

Átírta: I. Károly 1318. jún. 29. (XIV. századi másolata uo. fol. 7. — OL. Filmtár uo.) > I. Mátyás 1486. jan. 25. (Zágrábi érseki lt. Privilegia n. 47. pag. 3. — OL. Filmtár uo.) > II. Lajos 1521. júl. 15. (uo. Privilegia n. 59. — OL. Filmtár 5665. doboz.)

Források: Illyr. sacr. V. 377., Kercselich: Hist. eccl. Zagrab. 91., Katona: Hist. crit. VII. 656., Batthyány: Leg. eccl. II. 423., Fejér V. 2. 183. (csonkán), Kukuljević: Jura I. 82., Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 171., Wenzel XII. 92., Smičiklas VI. 71. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1129.

2507.

¹ Az 1367-i tartalmi kivonatban: Finturkarchaya.

1274. máj. 31. — Omodeus fia: Lothardus mester kérésére átírja és megerősíti anyjának: Erzsébet volt királynénak a Győr megyei Beus és Arpar nevű földek visszaadására vonatkozó 1270. dec. 3-i privilégiumát (lásd Fejér V. 2. 191.). — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, au. n. vicecanc., prepositi Budensis, dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quarto, pridie Kal. Jun., r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2506. sz.

Eredeti: 68,4×29,8 cm. Díszes kezdő L. Kiszakadt függőpecsét kis darabja. DI. 48.355. (Amadé lt.)

Átírta: fehérvári káptalan 1278. nov. 2. (Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, Kézirattár, Oklevelek 17. sz. — OL. Filmtár 2103. doboz.)

Fejér V. 2. 190.

2508.

1274. (jún. 17. előtt.) — szepesi Domokosnak és Tamásnak, valamint Domokos fiainak: Kázmérnak és Lászlónak adományoz két ekényi földet a szepesi katonáskodó nemesek kiváltságával.

Tartalmilag átírta I. Károly 1334-i átírása alapján a szepesi lándzsásszék 1438. jún. 4. (DI. 13.143.)

A tartalmi átírás szövege:

Quoddam privilegium serenissimi principis domini Ladislai dei gratia similiter regis Hungarie etc. pie reminiscencie(!) super quadam particul a terreusui duorum aratorum sufficientem(!), quam inter populos domini regis antea tenebant et possidebant, ad libertatem nobilium ac exercituantium de Scepus Dominico et fratri suo Thome de dicta Scepus duobusque filiis Dominici, Kazmerio videlicet et Ladislao donatam cum veris suis metis datam et concessam in anno domini millesimo ducentesimo septuagesimo quarto confectum.

Keltezésére nézve lásd a következő oklevelet.

2509.

(1274. jún. 17. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta Lorandus szepesi comesnek, hogy Scepus-i Domokost és testvérét: Tamást, valamint Domokos fiait: Kázmért és Lászlót a szepesi katonáskodó nemesek szabadságával iktassa be két ekényi földjük birtokába, említi Lorandus comes 1274. jún. 17-i oklevelében. (Fejér V. 2. 176.)

2510.

(1274.?) jún. 24. Komárom mellett. — megparancsolja a sárosi ispánnak, hogy Ipolitus Sarus-i plébános jelenlétében tiltsa el György fiát: Mátét és másokat András fiait: Elecus és Benedek, s veje (? gener eorundem): Lodomerius Delneufeu nevű földjének elfoglalásától, melyet a panaszosok szerint V. István adományozott nekik, s Máté most az igazság elhallgatásával adományul kért. — D. apud villam Kamarum in festo s. Johannis baptiste.

Eredeti: 13,5×8,4 cm. Zárópecsét darabja. DI. 1269.

Hazai okmt. VIII. 276.

Vö. a 2310. sz. — 1273. júniusában IV. László valószínűleg Budán volt (2381. és 2396. sz.), 1274-ben pedig májusban Budán (2500. sz.), július 17-én Esztergomban (2513. sz.), s augusztusban az ország északi részein volt. Lehetséges tehát, hogy június 24-ét 1274-ben töltötte Komáromban. A jelen oklevél írása valószínűleg az 1275. jan. 2-i oklevél (2587. sz.) írójától való, ami a keltezés fentebbi feltevéését támogatja. Lásd még a Levéltári Közlemények 1923. 319—320. l. is.

2511.

1274. júl. 2. — clericusának: János mester „decretorum doctor” és gömöri főesperesnek, András comes fiának, adományozza az V. Istvánnak és neki teljesített szolgálatai fejében a királyi hálósok (retiferi) Nyitra megyei Harsan nevű földjét, amely a nyitrai püspök jelentése szerint a Sythwa folyó mellett örökölt földjének szomszédságában fekszik és királyi conditionalis-ok hat mansióját foglalja magába, miután megparancsolta az említett conditionalis-oknak,

hogy Hymud nevű földre költözzenek, ahol hasonló conditionalis-ok laknak, s leírja a föld határait. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi et comitis perpetui loci eiusdem, prepositi Budensis eccl., au. n. vicecanc. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo quarto, Non. Jul. sexto (!), a. r. n. secundo. Méltóságok mint a 2506. sz., de a pohárnokm. és a zalai isp. nélkül.

Eredeti: 42,5×46,6 cm. Diszített kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 58.414. (Forgách It.)

Mocsáry: Nógrád vm. IV. 51., Fejér V. 2. 185. (csonka), Hazai okmt. VIII. 162. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 40., Bártfai Szabó: Forgách cs. 665.

Néhány körülmény az oklevéllel szemben gyanút ébreszt. A nyitrai püspök IV. László uralkodásának kezdetétől nem fordul elő a privilégiumok méltóságsorában, s a jelen oklevélben név említése nélkül szerepel speciális királyi megbízásban. — Az oklevél dátumsorában szokatlan a szórend és a formula sem tökéletes (*sexto* hátradobása, *autem* hiánya). — A méltóságsorban a nevek írásmódja nem illik bele az ez évekből származó többi oklevél gyakorlatába (Sconuk, Scalkagevriensis). — Az oklevél írása néhány évtizeddel régebbinek látszik. — Kancellárián kívüli vagy éltesebb írrok esetében a két utolsó észrevétel magyarázható. Ezek a körülmények nem elegendők az oklevél hamisnak nyilvánításához, de további bizonyítékok vagy ellenbizonyítékok felmerüléséig az oklevelet *gyanús*nak kell tekinteni.

2512.

1274.
júl. 17.
Esztergom.

— Iwanka fia: András Bana-i comes kérésére (pátens oklevelével) átírja és megerősíti anyjának: Erzsébet királynénak Wasarfolua királynéi föld adományozására vonatkozó 1274. júl. 2-i pátens oklevelét (Fejér V. 2. 217.), s kijelenti, hogy András comest semmiféle jog nem illeti meg az említett földön az adományozás előtt lakott királynéi szolgák felett, mert anyja a földet, nem pedig a bármilyen szabadsággal rendelkező vagy conditiójú lakosokat adományozta; minderről privilégium kiállítását ígéri.

Eredeti: 23,7×13,2 cm. Hátlapjára nyomott pecsét darabja. Dl. 58.415. (Forgách It.)

Az oklevél szövege:

Nos Ladizlaus dei gratia rex Hungarie memorie commendantes tenore presentium significamus universis, quod Andreas filius Iwanka comes de Bana dilectus et fidelis noster, in cuius et filiorum suorum commendabilibus obsequiis tam nos, quam pater noster et avus illustres reges Hungarie frequenter quieverunt, ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis patentes litteras domine regine karissime matris nostre super collatione cuiusdam terre reginalis Wasarfolua vocate facta traditas et concessas petens cum instantia, ut collationem eandem ratificando tenorem ipsarum litterarum nostris inseri faceremus litteris, demum privilegio auctoritatis regie confirmandum. Quorum tenor talis est: (*Következik Erzsébet királyné 1274. júl. 2-i oklevele, lásd Fejér V. 2. 217.*) Nos itaque ipsius Andree comitis gratum obsequium cum summa fidelitate eidem domine regine matri nostre necessitatis sue tempore exhibitum nobis factum dictamque summam pecunie sibi mutuatam pro nostra persona dispensatam et datam esse per omnia reputantes collationem huiusmodi ex certa scientia et mera liberalitate ratificando approbamus tenorem nichilominus litterarum earundem insertum presentibus edictione perpetuo duratura confirmando ita, quod presens confirmatio prioris collationis perpetuum sit munimen, hoc tamen volumus specialiter declarari, quod de servis reginalibus, qui ante tempus collationis prenotate super terra eadem residebant, ipse comes Andreas et filii sui nullum sibi ius valeant vindicare, cum terram memoratam et non eius incolas cuiuscumque libertatis seu conditionis existant, ipsa domina regina mater nostra iamdicto comiti Andree duxerit conferendam et hoc nostro confirmari volumus nobis inrequisitis privilegio, cum presentes fuerint reportate. Datum Strigonii, XVI^{to} Kalendas Augusti anno domini M^o CC^o LXX° quarto.

2513.

1274.
júl. 18.

— Duruzlou fiának: Duruzlou mesternek adományozza a nagyatyjának, atyjának és neki főképpen a cseh király ellen folytatott hadjáratban tett szolgálataiért a vasvári vár Rum nevű lakatlan földjét tartozékaival, különösen a Raba folyón levő malomhellyel együtt, amelynek birtokába Duruzlov-t Gergely mester comes a vasvári káptalan tanúsága mellett

a várjobbágyok és a szomszédok jelenlétében Choy-i Mochias által beiktatta; leírja egyszerű smind a határokat is a vasvári káptalan jelentése alapján. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quarto, quintodecimo Kal. Aug., indict. secunda, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2506. sz., de Mihály a nyitrai ispán.

Eredeti: Kb. 47,8×45,5 cm. Igen díszes kezdő LADIZLAVS. Függőpecsét zsinórja. Dl. 49.548. (Rumy lt.)

Wenzel IX. 60.

2514.

1274. — Vrbouk-i Pacha fia: Ruh, ennek fia: Domonkos, továbbá testvére: Anas Hont megyei nemeseknek, Domonkos zólyomi ispán servienseinek adományozza a Hont megyei Keerynan nevű lakatlan kis földet.

Eredeti: 45,6×20,2 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 75.821. (Kosztolányi lt.)

Az oklevél szövege:

Ladyzlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Crowacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in salutis largitore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod Ruh filius Pacha, Dominicus filius eiusdem Ruh et Anas frater suus de Vrbouk nobiles de comitatu Huntensi, servientes Domini comitis de Zolium fidelis nostri ad nostre serenitatis accedentes presentiam humiliter nobis supplicando exponere curaverunt, quod dominus Bela quondam serenissimus rex Vngarie karissimus avus noster beate recordationis eisdem ac cuidam fratri ipsorum, Preyazlaua nomine, quem sine heredum solatio decessisse asseruerunt, pro multiplicibus eorundem servitiis quamdam vacuum terram castri Huntensis non magne quantitatis Keerynan vocatam contulisset suo eisdem privilegio roborando, quam quidem terram usque ad hec tempora sine iuris preiudicio alieni possedissent ac possiderent pacifice et quiete, nostram nichilominus maiestatem instantissime flagitantes, quod nos collationem predicti karissimi avi nostri ipsis factam in hac parte ratam habere dignemur, simulque cum portione eiusdem Preyazlo sine herede decedentis cum de ipsorum consanguinitatis linea fuerit proximiori sicut et id idem Dominicus comes de Zolum fidelis noster presentialiter afirmavit eisdem de regie benignitatis magnificentia donaremur ac relinqueremus perpetuo possidendam. (N)os igitur ipsorum supplicationi liberaliter descendentes dicitam terram Keerynan iuxta tenorem privilegii avi nostri predilecti superius annotati, prout hactenus libere tenuisse dignoscuntur, reliquimus et concessimus ipsi Ruh, Dominico ac Anas eorumque heredibus heredumve suorum successoribus, iure perpetuo possidendam pariter et habendam. Ut autem huius nostre concessionis series robur inconcusse obtineat firmitatis, presentes eisdem dedimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis viri magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie electi perpetuique comitis loci eiusdem, prepositi Budensis, aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXX° quarto, regni autem nostri anno secundo, venerabilibus patribus Stephano Colochensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Briccio Chanadiensi, Tymotheo Zagrabiensi, Paulo Wesprimiensi, aule nostre cancellario, Ph(ilippo) Vaciensi, aule domine regine karissime consortis nostre cancellario, Lodomerio Waradiensi, Job Quinqueecclesiensi, Dyonisio Jauriensi et Petro Transilvano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Dyonisio palatino, comite de Oklych, iudice Cumanorum, Herrico bano totius Sclauonie, Nicolao woyuoda Transilvano comite de Zonuk, Jowachyno magistro tauarnicorum nostrorum comite de Plys, Moys comite Simigiensi, magistro tauarnicorum domine regine karissime consortis nostre, Paulo bano de Zeurino, Johanne comite Supruniensi, Dedalo comite Zaladiensi, magistro Reynoldo dapiferorum nostrorum (!) comite Zulgageuriensi, Herbordo magistro agasonum nostrorum comite de Barana, Mykaele comite Niriensi, Salamone comite Albensi et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores.

Az oklevélnek az időrendi sorozatban ezen a helyen való elhelyezését az indokolja, hogy Mihály nyitrai ispán ezzel a méltóságsorral csak az előző oklevélben szerepel.

2515.

(1274.)
júl. 19.
Eszter-
gom.

— megparancsolja D(énes) nádor Oclych-i ispánnak és a kunok bírójának, N(icolaus) országbíró Guechke-i és Zenia-i és D(edalus) zalai ispánnak, hogy szüntessék meg a vizsgálatot Sidou fiával: Sidou-val szemben. Kiderült ugyanis, hogy Hyud és fiai, továbbá Zekul György, Costatun, Damján, Simoun és Bank, a Debrete földön lakott zalai várnépek a királyi alkancelláriában csalárd úton eszközöltek ki oklevelet Debrete földre vonatkozólag azt állítván, hogy ők várjobbágyok. Minthogy pedig várnépek és nem várjobbágyok, s a nevezett földön várjobbágy sohasem lakott, Sidou jogosan kapta meg cserében Kebele földért Debrete földet. — D. Strigonii, feria quinta ante festum Marie Magdalene.

Eredeti: 21×6,6 cm. Hátlapjára nyomott pecsét darabja. Dl. 93.863. (Festetics lt.)

Hazai okmt. V. 50. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 41., Kukuljević: Regesta No. 1131.

A csak kezdő betűkkel jelölt méltóságokat egy időben — amint azt a Hazai okmt. is megállapította — csak 1274. év júliusában találjuk.

2516.

1274.
júl. 22.

— Eymich fiának: Dewecher-i Márton comesnek adományozza a Veszprém megyei Kohar nevű, egykor királynéi földet.

Átírta: III. András 1291. (Pálffy család seniorátusi lt. Fasc. XXVII. n. 231. b. — OL. Fkgy.)

Tartalmilag átírta: Konth Miklós nádor 1359. ápr. 7. (Uo. n. 231. — OL. Fkgy.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus presentem paginam inspecturis salutem in domino. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod comes Martinus de Dewecher filius Eymich a primevis sue iuventutis temporibus operibus indefesse fidelitatis insudans regie maiestati gratum servitium in singulis regni nostri negotiis emergentibus exhibuit et inpendit et specialiter cum per vastus exercitus regis Bohemie capitalis nostri inimici quedam castra et munitiones nostre fraudulenter circa terminos terre nostre capta fuissent, idem comes Martinus in castro Lyndua existens castellanus pro fidelitate nobis et regno debita contra totam molem predicti exercitus et eius inpugnationem potentialiter dimicans laudabiliter defensavit, ubi quatuor servientes eiusdem nobiles regni nostri fuerunt interempti, idem comes Martinus in huiusmodi conflictu excipiens grande vulnus. Nos autem in recompensationem tot et tantorum fidelium servitorum, licet maiora promeruisset, quandam terram reginalem Kohar vocatam in comitatu Vesprimiensi existentem contiguam terre ipsius comitis Martini cum suis pertinentiis contulimus eidem comiti Martino et per eum suis heredibus de beneplacito domine regine consortis nostre karissime et consilio baronum nostrorum perpetuo possidendam, in cuius terre possessionem eundem comitem Martinum per magistrum Blasium aule nostre notarium coram testimonio capituli Wesprimiensis convocatis commetaneis et vicinis et nullo contradicente fecimus introduci. Cuius quidem terre mete, prout in litteris predicti capituli vidimus continery (!), hoc ordine distinguntur: incipit enim prima meta iuxta terram hereditariam ipsius comitis Martini Dewecher vocatam ab occidente, ubi in quadam arbore ilicis sunt due mete, quarum una est meta terre ipsius comitis Martini, alia vero populorum ville Zek et tertia terre antedictae de novo erecta et inde procedens iuxta dictam terram Zek versus orientem venit ad tres metas, a quibus procedens per quoddam virgultum venit ad tres metas in eodem virgulto constitutas et ab illis in eodem virgulto procedens directe contingit quandam arborem piri, ubi similiter sunt tres mete, deinde in eodem virgulto procedens versus tres metas dirigitur et contingens terram ibidem populorum de villa Berend, a quibus iuxta eandem terram procedens versus meridiem contingit tres metas et procedens parumper pervenit ad quandam viam, ubi sunt quinque mete et continuatur ibidem terre nobilium de Korúnithar, iuxta quam procedens venit ad tres metas et dehinc ad alias tres metas et postmodum similiter ad alias tres, de quibus procedens relicta terra nobilium predictorum de Kuruntar declinat ad occidentem et contingens terram iobagionum cocorum domine regine et iuxta eandem procedens pervenit ad arborem quandam salicis, ubi sunt tres mete et post hec ad alias tres metas, de quibus procedens contingit quoddam fenetum, ubi sunt tres mete, post hec ascendens quandam monticulum contingit tres metas et postmodum similiter tres, a quibus procedens versus meridiem contingit tres metas et postmodum iuxta quandam viam procedens venit ad tres metas et etiam parumper procedens ad alias tres et post hec contingit quandam arborem ilicis, ubi contiguatur terre nobilium de Myske, deinde divertit ad partem occidentalem et contingit arborem ilicis, ubi sunt tres mete, deinde parumper procedendo contingit quandam silvam, ubi sunt mete tres, a quibus

procedens iuxta silvam eandem versus aquilonem declinando contingit tres metas et ab illis reverendo ad occidentem iuxta eandem silvam venit ad tres metas et iterum ad tres, postmodum etiam ad alias tres, a quibus procedens directe contingit tres metas angulares, ubi prefatam terram comitis Martini Dewecher scilicet rursus contingit et sic terminatur. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem eidem comiti Martino presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis viri magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie electi eiusdemque loci comitis perpetui, Budensis prepositi aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o septuagesimo quarto, undecimo Kalendas Augusti, regni autem nostri anno secundo, venerabilibus patribus Johanne Spalatensi et Stephano Colocensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Briccio Chanadiensi, Job Quinqueecclesiensi, Phylipo Waciensi aule domine regine karissime consortis nostre cancellario, Paulo Wesprimiensi aule nostre cancellario, Tymotheo Zagrabieni, Dyonisio Jauriensi et Petro Transilvano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Dyonisio palatino iudice Cumanorum comite de Oklich, Herrico bano totius Sclauonie, Nicolao woyauoda Transilvano comite de Zounuk, Nicolao iudice curie nostre comite de Guechke, Paulo bano de Zeurino, Iwachino magistro tawarnicorum nostrorum comite de Plys, Moys magistro tawarnicorum domine regine karissime consortis nostre comite Symigiensi, Herbordo magistro dapiferorum nostrorum comite de Barana, Petro magistro pincernarum nostrorum comite Zulgeuriensi, Johanne Supruniensi, Dedalo Zaladiensi, Oghuz Wesprimiensi, Gregorio Castriferrei, Tyba Tolnensi comitibus et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores.

A méltóságok sorában Herbordus baranyai ispán asztalnokmestersége és Péter szolgálgyőri ispán pohárnokmestersége feltételezhetően az átírás hibája. Ez időben Herbordus baranyai ispán lovászmester, Renoldus szolgálgyőri ispán asztalnokmester volt. E tisztségeket és neveket keverhette össze az átíró oklevél másolója. Az oklevél egyebként gyanúra nem ad okot.

2517.

1274.
júl. 23.

— Muthmerius Scypus-i prépost kérésére átírja és megerősíti Loránd szepesi ispán 1274. jún. 15-i privilegiális oklevelét a prépost és a váraljai (de suburbio) szászok között a Váraljáról Lőcsébe vezető út és a Mindszentből jövő út közt fekvő föld miatt folyt vitában létrejött megegyezésről.

Eredeti: Diszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Szepesi káptalan magánlt. Scr. 2. fasc. 2. n. 10. (OL. Filmtár C 26. doboz.)

Kivonat: Fejér V. 2. 231.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod magister Muthmerius prepositus de Scypus dilectus et fidelis noster ad nostram accedens presentiam optulit nobis litteras privilegiales magistri Lorandi comitis de Scypus dilecti et fidelis nostri confectas super distinctionibus et terminis terrarum ecclesie sue de Scypus, quas nostro petiit privilegio confirmari. Quarum tenor talis est:

Nos magister Lorandus comes de Scypus significamus universis, quibus scire expedierit et presentes ostenduntur, quod cum inter virum discretum magistrum Muthmerium prepositum Scypusiensem ex parte una et Saxones de suburbio super metis et terminis ipsorum ex altera materia orta fuisset questionis coram nobis, tanquam coram iudice ordinario diu fuisset ventilata, tandem ex nostra permissione et mediantibus nobilioribus et melioribus dicte terre, videlicet abbate Scypusiensi, Rycolpho et Polono nobilibus, Jaan, Zador, Fyoch nobilibus, Wytck, Ponit, Tyburcio, Jordano filiis iobagionum, Arnaldo comite Saxonum, Goblino quondam comite Sclauorum, Arnaldo filio Detrici comitis, Cunch de Gurgev, Hannus villico de Leucha, Heyn, Landwardo civibus de Leucha, Myculith Gallico et aliis Teutonicis et Hungarys quamplurimis talis inter ipsos ex beneficio partium intervenit compositio, ut medietatem terre, que iacet inter magnam viam, per quam de suburbio itur in Leucha et inter viam, que de villa Omnium sanctorum venire solebat et in eandem magnam viam cadebat, sub monte lapidoso incipiendo, qui est supra ecclesiam sancti Martini et dicto monte, preposito et ecclesie pacifice remanente usque ad bivium dictarum viarum, licet privilegium ecclesie in ipsa magna via, per quam de suburbio itur in Leucha, circuiret, pro bono tamen pacis non obstante privilegio priori ecclesie super donatione eiusdem terre confecto, diviserunt

in duas partes et medietatem, que est ex parte terre Saxonum versus meridiem, dederunt Saxonibus, aliam vero partem, que est ex parte terre ecclesie sancti Martini versus aquilonem, predicto monte lapidoso totaliter cum aliis terris ecclesie pacifice et quiete remanentibus ecclesie reliquerunt et novas metas erexerunt in eisdem. Similiter et in alio loco super quandam viam ultra fluvium Almas, quam privilegium ecclesie viam ad nigram¹ silvam euntem cognominat, ubi etiam contentio erat inter ipsos, licet privilegium ecclesie maiorem silvam et terram circuiret, tamen pro bono pacis etiam dividerunt et silvam, que est ex parte terre Saxonum versus orientem, Saxonibus assignarunt, terram vero, que est ex parte terre ecclesie versus aquilonem, ecclesie reliquerunt cum tota nigra silva, que est infra metas ipsius ecclesie inferius prenotatas(!) et novas metas erexerunt in eisdem. Mete autem terre prefate ecclesie hoc ordine distinguntur: prima meta incipit ab aquilone in medio montis, qui dicitur Jason et descendit directe versus meridiem et cadit in vallem, in qua fons oritur qui facit rivulum, per quem descendit ad magnam viam, in qua itur a Leucha, qui rivulus dividit terram ecclesie a terra ville Zaluzan, dicta vero magna via tendens directe ad orientem dividit terram Saxonum de suburbio et terram ecclesie, que cadit in aliam viam, per quam ibatur ad villam Omnium sanctorum et in bivio est meta terrea, item in eadem via, qua ibatur ad villam Omnium sanctorum, in colle est meta terrea, item in eadem via descendit in vallem et cadit in aliam viam, per quam de Almas itur in villam Heydenrici et ibi iuxta quoddam pratium est meta terrea et in eadem via procedendo versus meridiem est meta terrea, item in eadem via versus meridiem prope magnam viam est meta terrea, item recedens de magna via, in quadam semita veniens usque pedem montis lapidosi est meta terrea, item ad pedem montis lapidosi iuxta magnum lapidem est meta terrea, item procedens parum contra meridiem iterum cadit ad magnam viam, per quam itur ad Leucha et ibi est meta terrea et sic in ipsa magna via veniens iuxta monasterium beati Martini vadit versus villam Saxonum de suburbio et iuxta eandem magnam viam contra curiam Johannis custodis est meta terrea et inde descendit in eadem via iuxta villam Saxonum de suburbio et ibi est meta terrea et ibi revertitur per aliam viam versus occidentem parum procedens et ibi sunt due mete inter terram arabilem, deinde revertitur versus aquilonem et transit rivulum Almas, ubi est vadus et ibi sunt due mete super salices, una Saxonum et alia ecclesie, inde procedens directe in terris cultis et cadit in viam, que ducit ad magnam silvam et ibi est meta terrea, item in eadem via ascendit versus aquilonem sub collibus per multas metas terreas transiens per magnum spatium venit ad quandam circulum et iuxta eandem magnam viam, ibi est meta terrea et ibi exiens de via inter terras arabiles vadit ad quandam puteum et ibi est meta terrea et iterum vadit ad alium puteum et similiter ibi est meta terrea et sic per certas metas positas in abietibus ascendit ad montem et sic in medio cuiusdam monticuli, qui vulgo Berch dicitur, vadit ad magnam silvam in certis metis et abietibus et ut de cetero omnis lis et contentio inter ipsos sopiretur, partes dictam compositionem servare prestito promiserunt sacramento et insuper obligaverunt se partes coram nobis et coram compositoribus antedictis ut si qua partium de predicta compositione et ordinatione vellet resilire, parti adverse ipsam compositionem servare volenti solveret quinquaginta marcas et insuper de terra sua propria daret tantam terram, pro qua lis et contentio fuerat inchoata et sic causam suam posset inchoare, preterea prepositus, lector, custos et capitulum pro parte sua et omnes Saxones de suburbio pro parte sua renunciaverunt omni liti et actioni, que super verbis iniuriis et comminationibus ac compositionibus et obligationibus retroactis movebant vel movere intendebant. Datum anno domini millesimo CC^o septuagesimo quarto, in die sancti Wyti.

Sicut et iam premissa omnia idem magister Lorandus personaliter comparendo est confessus. Nos igitur litteras privilegiales dicti magistri Lorandi maxime pro eo, quod ipse, ut premisimus, id ipsum affirmabat, super huiusmodi distinctione metarum ratas habentes et acceptas et de verbo ad verbum presentibus insertas auctoritate presentium duximus confirmandas. In cuius rei memoriam et perpetuam firmitatem presentes dedimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie electi, perpetui comitis loci eiusdem, prepositi Budensis, aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini millesimo CC^o septuagesimo quarto, decimo Kalendas Augusti, regni autem nostri anno secundo, venerabilibus patribus Stephano Colocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Briccio Chaniensi, Job Quinqueecclesiensi, Paulo Wesprimiensi aule nostre cancellario, Phylippo Vacyensi aule domine regine karissime consortis nostre cancellario, Lodomerio Varadiensi, Thymotheo Zagrabiansi, Dyonisio Jauriensi et Petro Transilvano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus,

¹ viam kipontozva.

Dyonisio palatino, comite de Oclych, iudice Cumanorum, Henrico bano totius Sclauonie, Nycolao voyouada Transilvano comite de Zonuk, Joachyno magistro tauarnicorum nostrorum comite de Plys, Paulo bano de Zeurino, Nycolao iudice curie nostre comite de Gecke, Laurentio magistro pincernarum nostrorum, comite de Keue et de Crasu, Herbordo magistro agasonum nostrorum, comite de Barana, [Moys] magistro tauarnicorum domine regine karissime consortis nostre comite Symigiensi, Gregorio comite Castriferrei, Johanne comite Supruniensi, Dedalo comite Zaladiensi, Jacobo comite Nytriensi et aliis quampluribus comitatus regni nostri [tenentibus et hon]ores.

Lőrinc pohárnokmestersége ugyan nem illeszkedik bele az ez időben szokásos méltóság-sorok rendjébe, ennek az egy adatnak az alapján, ami szerkesztési hibából is eredhet, még nem vonhatjuk kétségbe az oklevél valóságát.

2518.

1274.
júl. 28.

— bizonyítja, hogy az Almad nb. . . . and . . . comes, az Almad-i boldogságos szűz-monostor patronusa királyi engedéllyel a Szentföldre készülvén elismerte, hogy őse: Ogvoz bán által a monostornak adományozott birtokok jövedelmét évek óta élvezte, s most lelkiismeretén könnyíteni akarván, a birtokokat minden jogukkal, jövedelmükkel és tartozékukkal visszaadta Hermanus apátnak és a szerzeteseknek, s a birtokok iktatását a királyi ember és a veszprémi káptalan kiküldöttje el is végezte.

Tartalmilag átirta: Garai Miklós nádor 1412. nov. 16. (Veszprémi káptalan magánlt. K. Pécsel 9.)

A tartalmi átirás szövege:

litteras condam domini Ladislai regis Hungarie anno domino millesim[*o* ducentesimo] septuagesimo quarto, regni autem sui anno tertio, quinto Kallendas(!) Augusti, indictione secunda privilegialiter editas, tenorem litterarum annotati capituli Wesprimiensis statutoriarum ipsi Ladislao regi rescriptarum, nomina iurium prefate ecclesie explicantium, quarto die festi Passce eodem anno exortarum transcriptive et confirmative in se habentes nobis presentarat exprimentes, quod nobilis vir com[es] . . . . . and de genere Almad, patronus monasterii beate virginis de Almad unacum religioso viro Hermano abbate loci eiusdem in persona eiusdem domini Ladislai regis constitutus pefita et obtenta ab eodem domino Ladislao rege licentia terram sanctam et sepulcrum domnicum visitandus confessus fuisset, quod licet ipse per aliquot annos citra se de possessionib[us] . . . . . [m]onasterio per Ogvoz banum prothavum suum eiusdem monasterii fundatorem perpetuo donatis fructus et proventus earumdem pro suo libito percipiendo intromississet, volens tamen suam exonerare et penitus expurgare conscientiam easdem possessiones cum omnibus earum iuribus, utilitatibus, proventibus et pertinentiis quibusvis memorato . . . . . suis fratribus in eodem altissimo famulantibus pure et integraliter remisisset iuxta premi[ssam] primarie progenitorum suorum donationis seriem possidendas et habendas; que quidem possessiones per ipsius domini Ladislai regis et dicti capituli homines reambulate dicteque ecclesie statute fuissent et inter alia predium, quod diceretur Pe[chel]. . . . . et vineis duabus.

Az uralkodási év hibás. 1274. júl. 28-án IV. László uralkodásának 2. évében volt, s okleveleiben ez idő tájt ezt az évet írják. Az indictio száma viszont 1274-re illik. Pusztán az uralkodási év hibás volta miatt nehéz volna az oklevelet gyanúsna minősíteni.

2519.

1274.
aug. 2.
Zólyom.

— megengedi a Turuch-i Pyuk fiának: Swch-nak, hogy testvérei hozzájárulásával Guge fiát: Miklóst fiául fogadja, s életében bírándó birtokát halála előtt reá hagyja.

Eredetije a Velics család lehotkai levéltárában volt. (Fényképről készült mikrofilmfelvétele: OL. Film-tár 1719. doboz.) A fényképen hátlapjára nyomott pecsét szalagja látszik.

Átirta: III. András 1292. jan. 10. (Uo.)

Sborník muzeálnej slovenskej spoločnosti XXVII—XXVIII. (1933—1934), melléklet: Slovensky diplomatár 59.

Az oklevél szövege:

Nos Ladyzlaus dei gratia rex Hungarie memorie commendantes significamus tenore presentium universis, quod accedens ad nostram presentiam Swch filius Pyuk de Turuch presente et con-

sentiente Guge fratre suo pro se et pro fratribus suis Ehelleo et Velych, hoc idem affirmante peti-
vit a nobis diligenter, quod cum ipse Swch heredum solatio sit destitutus, liceret eidem de nostro
consensu et permissione Nycolaum filium Guge prenotati in filium recipere adoptivum et quod li-
ceret eidem possessionem suam relinquere in extremis laborante Nycolao prenotato, super quo nos
misericorditer condescendentes concessimus, ut idem Such, quamdiu vixerit, sua possessione libere
gaudeat et fruatur, in extremis autem, dum fuerit vocante domino constitutus possessionem suam
nemini alteri relinquendi habeat facultatem, nisi Nycolao memorato, sicut hoc cum magnarum pre-
cum instantia a nobis optinere voluit spontanea voluntate. Datum in Zolum, in crastino octavarum
sancti Jacobi apostoli anno domino M° CC° LXX° III°.

2520.

1274.
aug. 4.

— Miklós comes fiainak: Miklós mesternek és Lászlónak, s rokonuknak: Teodorus-nak
adományozza Sytke nevű földet, amelyet tőlük nagyanyja: Mária királyné elvett, s amelynek
birtokába őt most Deed-i Móric királyi ember a fehérvári káptalan tanúbizonyosága mellett
beiktatta, azokért a szolgálatokért, amelyeket Miklós mester teljesített, amikor a cseh király
a pozsonyi részeknél az országba akart törni, s V. István őt házának fiataljaival kikémlelé-
sükre küldte, rájuk rontva egy cseh katonát foglyul ejtett, majd a hajóval átkelő németeket
feltartóztatta, egy németet megölt; amikor a cseh király V. István ellenében Moson fölött
a Saar-i révnél át akart kelni, valamint a cseh király emberei által elfoglalt Győr várnak
Joachim tárnokmester által történt ostroma és IV. László által történt megvívása alkalmával
testvérel: Lászlóval dicséretreméltóan harcolt; amikor Joachim tárnokmestert a
cseh király emberei által elfoglalt Zombóthel vár ostromára küldte, Miklós mester három
németet megölt és egy fogoly magyart kiszabadított; Detryh várának a cseh király erős
serege által történt ostromakor Joachim mester és más bárók alatt harcolva, amikor a cseh
király nyolc báróját foglyul ejtették, László és Miklós mester elfogta Kyrunguerth comes
rokonát, s e harcok során többször meg is sebesültek. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigo-
niensis eccl. electi, eiusdem loci comitis perpetui, au. n. vicecanc., prepositi Budensis dil.
et f. n. a. d. millesimo CC° LXX° quarto, r. aut. n. a. secundo, II° Nonas Augusti, indict.
secunda. Méltóságok mint a 2506. sz., de a tárnokm. pilisi ispánsága s a vasvári és nyitrai
isp. említése nélkül.

Eredeti: 52×38,1 cm. Díszes kezdő LADIZLAUS. Függőpecsét zsinórja. Dl. 49.676. (Rumy lt.)

Átírta: III. András 1291. júl. 3. (Dl. 49.682. Rumy lt.)

Hazai okmt. III. 21., Wenzel IX. 63.

2521.

1274.
aug. 4.

— Miklós comes fiainak: László és Miklós mestereknek és általuk rokonuknak (fratri):
Theodorus mesternek adományozza a szolgálgyőri vár Chuefeldy nevű lakatlan földjét
minden tartozékával, amelynek birtokába Merse fia: Péter királyi ember a fehérvári káptalan
tanúbizonyosága mellett Lászlót és Miklóst egy ekényi vagy valamivel nagyobb rész
kivételével beiktatta, e részre vonatkozólag ugyanis Chue-i Thepe fia: Lukach ellentmondott.
A megadományozottak szolgálatainak felsorolása azonos az előző szám alatt leírtakkal,
csupán az az eltérés, hogy a jelen oklevélben ezek egyaránt vonatkoznak Lászlóra és Mik-
lósra. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, eiusdem loci comitis perpetui,
au. n. vicecanc., prepositi Budensis, dil. et f. n. a. d. M° CC° LXX° quarto, r. aut. n. a.
secundo, II° Non. Aug., indict. secunda. Méltóságok mint a 2521. sz., de még a zalai isp.
is hiányzik.

Átírta: III. András 1291. júl. 3. (Dl. 49.677. Rumy lt.)

Wenzel IX. 66.

2522.

(1274.)
aug. 7.
Zólyom.

— Sárosban a lengyel határon fekvő Radama nevű földet, ahol vadászni szokott, Iteimerius
mesternek, a királyi ház tárnok familiárisának, valamint András, Vz és István nevű test-
véreinek adományozván, megparancsolja a sárosi ispánnak, hogy nevezettek e birtokuk-

ban ne zavarják, sőt inkább védelmezzék az esetleges háborgatókkal szemben. — D. in Zolum, tertio die festivitatis b. Dominici conf.

Eredeti: (a Hazai oklt. szerint) a Keczer család levéltárában Lapispatakon volt.

Hazai oklt. 71.

Az évszám a Hazai oklt. helyes megállapítása. (Vö. a 2520. és a 2526. sz.)

2523.

1274.
aug. 8.

— anyja nővérének: Gergely vasvári ispán feleségének adományozza a királyi udvarnokok Somogy megyei Karan (Kara) nevű földjét cserébe az V. Istvántól hitbérként adományba kapott Paan nevű királynői földért, amelyet tőle elvett és az Aba nb. Chubanka fiainak: János comesnek és testvéreinek adott.

Eredeti: 54,5×29,1 cm. Díszes kezdő L. Függetlenségét zsinórja. Dl. 49.222. (Mérey lt.)

Átírta: pécsi káptalan 1307. jan. > I. Károly 1317. febr. 15. (Dl. 49.233. Mérey lt.) > ua. 1323. máj. 25. > pécsi káptalan 1349. febr. 1. (Dl. 49.234. Mérey lt.)

Kivonat: Turul 1922—1923. 14.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod cum serenissimus rex Stephanus karissimus pater noster inclite recordationis quendam terram reginalem Paan vocatam domine matertere nostre, uxori scilicet Gregorii comitis Castriferrei dilecti et fidelis nostri in dotem contulisset et etiam domina regina karissima mater nostra eandem terram ex parte sua eidem domine sorori sue condonasset, collationi huiusmodi plenum consensum adhibendo, placuit nobis postmodum, ut eandem terram ab eadem domina auferendo comiti Johanni et fratribus suis, filiis Chubanka de genere Aba conferamus, in cuius terre concambium nos de baronum nostrorum consilio contulimus et dedimus eidem domine sorori seu matertere nostre quendam terram uduornicorum nostrorum Karan vocatam in comitatu Symigiensi existentem perpetuo et inrevocabiliter a se et suis heredibus possidendam et eandem terram sibi per Jacobum Fyntur hominem nostrum sub testimonio preceptoris domus templi de Okur fecimus assignari nullo contradictore existente. Cuius quidem terre Kara mete, prout in litteris dicti preceptoris contineri vidimus, hoc ordine distinguntur: Prima meta incipit iuxta aquam Kara a parte occidentali et ibi sunt due mete terree, in quarum una gyumelchenfa, in secunda vero meta yhorfa, que est meta abbatis sancti Martini a parte meridionali iam vadit ad silvam ad partem occidentalem et ibi sunt due mete terree, in quarum una cherasus et secunda nova adhuc tendit ad partem occidentalem ad aquam Sashagfev et ibi sunt due mete iuxta lignum salicis et adhuc tendens ad aquam Fyvyh et ibi sunt due mete, una in prato, secunda in arbore egurfa, item declinat ad partem septemtrionalem iuxta aquam Fyuyh et ibi sunt due mete in arbore una scylfa, secunda keurusfa, adhuc tendens ad partem septemtrionalem et in nemore quodam sunt tres mete yurtianfa et secunda pirus et tertia gurtian et gumulchen, adhuc tendens ad eandem partem et ibi sunt due mete terree et ibi a meta abbatis sancti Martini mete terminantur separando in fine ville Bosoner obol, inde vadit ad montem ad partem orientalem iuxta metas Petri filii Johannis de Wyscov et in monte declinat ad septemtrionalem et ibi sunt due mete, prima kerkus(!), secunda pirus, adhuc tendens ad septemtrionalem et ibi Petrus dimisit in pace, iam vadit ad metas abbatis de Puzagh ad septemtrionalem et a meta abbatis declinat vallem quendam, ubi est meta nova, secunda fagus; iam vadit ad Noghovh et est commetaneus magister Nycolaus filius Jule, inde vadit ad aquam Kara, ubi similiter ipse Nycolaus est commetaneus et ibi meta dicte terre terminatur. In cuius rei memoriam et perpetuam firmitatem presentes dedimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie electi perpetuique comitis loci eiusdem prepositi Budensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini millesimo CC° septuagesimo quarto, VI° Idus Augusti, regni autem nostri anno secundo, venerabilibus patribus Stephano Colocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Briccio Chanadiensi, Paulo Wesprimiensi aule nostre cancellario, Phylippo Wacyensi aule domine regine karissime consortis nostre cancellario, Lodomerio Waradiensi, Thymotheo Zagradiensi, Dyonisio Jauriensi et Petro Transilvano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Dyonisio palatino comite de Oclych iudice Cumanorum, Henrico bano totius Sclauonie, Nycolao woyouoda Transilvano comite de Zonuk,

Joachyno magistro tauarnicorum nostrorum comite de Plys, Paulo bano de Zeurino, Nycolao iudice curie nostre comite de Gecke, Moys magistro tauarnicorum domine karissime consortis nostre comite Symigiensi, Reynoldo magistro dapiferorum nostrorum comite Zulgageuriensi, Nycolao magistro pincernarum nostrorum comite de Keue et de Crasu, Herbordo magistro agasonum nostrorum comite de Barana, Dominico comite de Zolum, Johanne comite Supruniensi, Gregorio comite Castriferrei, Dedalo comite Zaladiensi, Jacobo comite Nytriensi et aliis quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

2524.

(1274.) — Ypolitus Sarus-i plébános panaszára megparancsolja a váci káptalannak, hogy Lampert egri püspöknek a sárosi egyházat a főesperes hatósága alól kivévő oklevelét bírósági és egyéb célokra szóról szóra írja át, hogy a féltett eredetit biztos helyen elhelyezve, az oklevelét be tudja mutatni. — D. in Zolium, feria quarta ante festum b. Laurentii.

Átírta: váci káptalan 1274. > szepesi káptalan 1311. jún. 26. > Miklós egri püspök 1338. ápr. 25. > szepesi káptalan 1345. nov. (10.) > ua. 1424. jan. 13. (Dl. 11.457.)

Wagner: Dipl. Saros 461., Katona: Hist. crit. VII. 664., Fejér V. 2. 196., Adalékok Zemplén vm. 1915. 306. (magyar ford. is.)

2525.

1274. — bizonyítja, hogy Miklós fiai: Fulcus és Zoch, valamint Ludan-i Zachud fia: Joub között Rypun birtok, 10 szolga és szolgáló, s a Joub által okozott 40 márka kár miatt támadt perben közvetlenül a megítélt párbaj előtt megegyezés jött létre.

Eredeti: 27,5×11,7 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helyével. Dl. 40.116. (Múz. Törzsanyag.)

Az oklevél szövege:

Nos Ladizlaus dei gratia rex Hungarie memorie commendantes significamus universis, quod cum Fulcus et Zoch filii Nycolay Joub filium Zachud de Ludan super facto cuiusdam possessionis Rypun vocate et super decem capita servorum et ancillarum ac super dampnis quadraginta marcarum per eundem Joub sibi illatis, sicut dicebant, in figura iudicii convenissent et partibus volentibus, petentibus et sponte assummentibus duellum fuisset adiudicatum inter ipsos ita, quod predictus Fulcus personaliter, pro Joub vero Matheus filius eiusdem in quindenis sancti Jacobi apostoli in equis et in armis dimicare invicem debuissent, tandem partes cum in area certaminis advenientibus ipsis quindenis comparuissent pugnaturi, ad talem pacis compositionem probis viris mediantibus devenerunt, quod predicti Fulcus et Zoch dictam possessionem Rypun, que in litem deducta fuerat, dimiserunt et reliquerunt propter bonum pacis ipsi Joub pacifice possidendam, idem vero Joub, ut stimulus controversie inter ipsos penitus sopiatur, quandam possessionem suam Razauag vocatam et aliam possessionem Alexandri filii sui similiter Razauag nominatam, per eundem Joub ipsi Alexandro cum litteris privilegialibus datam pariter et collatam permittente ipso Alexandro, qui personaliter comparens huismodi compositioni consensum prebuit et assensum, ipsis Fulcus et Zoch possidendas perpetualiter assignavit. Cetera autem possessiones ipsorum mediantibus eisdem probis viris inter ipsos taliter sunt divise, quod possessiones Vylak, Thermus et Tesun (Tesim?) vocatas Joub cum filiis suis communiter possidebit, possessiones vero Doran, Ludan et Chalad nuncupatas Fulcus et Zoch invicem possidebunt. Addicimus etiam, quod idem Fulcus et Zoch quandam possessionem suam Bana vocatam, que eis ratione ipsius divisionis devenerat, predicto Alexandro filio videlicet sepedicti Joub pro quinque marcis se vendidisse perpetuo sunt confessi. Dampnum autem quadraginta marcarum et decem servorum ac ancillarum, quod ipsi Fulcus et Zoch per ipsum Joub illatum, sicut superius est expressum, asserebant et quinquaginta marcas, quas idem Joub pro ipsis Fulcus et Zoch in dotem noverce eorum et abbati de Zubur dicebat se persolvisse et ab eisdem ordine iudiciario requirebat, partes propter bonum pacis et concordiam tollerabunt ita, quod nec super ipsis dampnis et rebus in litem deductis, nec etiam super concambio terre ipsorum Turuch nominate lis et discordia aliqua inter ipsos de cetero poterit suscitari et huius compositionis seriem propter cautelam firmiorem in litteris privilegialibus capituli Strigoniensis partes, cum in octavis Nativitatis beate virginis in eodem capitulo personaliter comparebunt, inseri facere tenebuntur. Datum in Zolum, in vigilia sancti Laurentii martiris anno domini M^o CC^o LXX° quarto.

2526.

(1274.)
aug. 10.
(Zólyom)-
lipcse. — bizonyítja, hogy Paznan tiltakozott az ellen, hogy testvére: az egri püspök által Mihály clericus honti várjobbágnak eladott Scelen-i birtokrészt Mihály a vejének akarja átadni, s ígéri, hogy erről nem ad ki privilégiumot. — D. in Lipche, in festo s. Laurentii.

Átírta: a) István nádor 1390. jún. 8. (Dl. 69.277. Kubinyi lt.)

b) ua. 1390. júl. 31. (Dl. 37.269. és Dl. 69.279. Kubinyi lt.)

Fejér V. 3. 511.

Az átírásban fennmaradt oklevél *Damus pro memoria*-val kezdődik, tehát intitulatio-ja teljes bizonyossággal nem állapítható meg. Az átíró oklevél ugyan azt írja: *littere utputa sine titulo et anno emanate sigillo olym domini Ladislai regis Vngarie maiori, ut id sculptura eiusdem demonstrabat*, mégis arra kell következtetni, hogy nem IV. László, hanem IV. Béla oklevéléről van szó. (Fejér önkényesen írta eléje IV. László intitulatio-ját.) — Az évszám nélküli oklevél évszámát Karácsonyi (Hamis okl. 116. 150. sz.) Szabó Károlyra hivatkozva 1274-ben állapította meg IV. László augusztus 11-i zólyomi tartózkodása alapján (l. a 2528. sz.). E feltevés nem egészen szilárd volta már Szentpéterynek is feltűnt és felhívta a figyelmet arra, hogy „IV. Lászlónak aug. 11-i oklevele még Zólyomból van keltezve, vagy hibás tehát a Szelényről szóló oklevél másolata, vagy pedig az aug. 11-i keltezés visszadatált, s akkor IV. László már Zólyomlipcsén volt.“ (Kézirati hagyaték.) — A keltezés ellentmondását megoldja, ha az oklevél keltét az 1269. évre tesszük, amikor IV. Béla július hónapban Zólyomlipcsén volt (1609. és 1610. sz.), s valószínűleg aug. 6-i oklevele is ott kelt (1611. sz.). Ezt a megoldást az is alátámasztja, hogy a jelen vitás ügyet V. István már 1270-ben lezárta (2045. sz.), tehát a közbeeső intézkedés az ítélet után nem indokolt. (A vita egyébként 1268-ban kezdődött Paznanus tiltakozásával. Dl. 69.277.) Az 1390. évi átírásnál valószínűleg félreismerték IV. Béla pecsétjét, hisz a rövid szövegű oklevél nyilván kis hártvaszeleten volt, s a hátlapra nyomott pecsét körirata már nem volt meg. (Az átírás egyébként is a „sculptura“-ra hivatkozik.) Ezek után az oklevelet nem IV. László, hanem IV. Béla oklevelének kell tekinteni.

2527.

1274.
aug. 10. — IV. László levele Spalató városához.

Kukuljević: Regesta No. 1134.

Lásd (1273.) aug. 10-i keltezéssel a 2399. sz. alatt.

1274.
aug. 11.
Zólyom. — clericusának: László mester honti főesperesnek itthon és a római curiánál, s több királyi udvarban neki és elődeinek tett szolgálataiért két királyi udvarnok: az utód nélküli Zolath és Koyon Dupupuch nevű földjét adományozza, amely Hont megyében László mester Gyriky nevű földje mellett fekszik, miután Zolath, s Koyon fiai, a föld volt lakói a sági premontrei prépost és konvent előtt lemondtak a földdel kapcsolatos jogaikról, s a beiktatást a sági konvent tanúsága mellett Hunth fia: Ders comes elvégezte; tiltja egyszersmind a zólyomi comest, az udvarnokok ispánját és más bírót László mesternek vagy officiálisainak e föld birtokában való háborgatásától. — D. in Zolum, in crastino b. Laurentii a. d. M° CC° LXX° quarto.

Eredeti: 23×10 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Esztergomi káptalan magánlt. Lad. 19. fasc. 1. n. 4. (OL. Filmtár 558. doboz.)

Magyar Sion III. 225., Codex Strig. II. 112., Wenzel IX. 70., Mon. eccl. Strig. II. 41.

2528.

1274.
aug. 13. — támogatást ígér Trau városának, illetőleg parancsot ad Pál bánnak.

Kukuljević: Regesta No. 1135. és 1136.

Lásd (1273.) aug. 12-i keltezéssel a 2400. és 2401. sz. alatt.

(1274.)
aug. 15.
(Zólyom)-
lipcse. — egészsége helyreállításával szerzett érdemeiért orvosának: Gellért mesternek adja minden ellentmondást félretéve a zágrábi vár Tornawa nevű földjét a rajta levő Karalicha faluval, s erről neki a zágrábi káptalan jelentésének beérkezése után kiállítandó végleges adománylevelet ígér. — D. in Lypche, in festo Assumptionis virginis gloriose.

XIV. századi másolata: Zágrábi érseki lt. Liber privilegialis episcopatus Zagradiensis fol. 55. (OL. Filmtár 5664. doboz.)

Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 172., Wenzel XII. 113., Smičiklas VI. 76. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1137.

Az évszámot Szabó K. (Kún László 26.) állapította meg.

2529.

(1274.)
aug. 16.
Lipcse.

— megparancsolja Lothar fiának: Endre-nek és Iwak fiának: Gergelynek, hogy vegyék különleges védelmükbe Wyduzlou fiát: Márton és Petruzlou fiát: Bank árvákat, somogyi várjobbágyokat, s védelmezzék meg őket Necech nevű földjük birtokában, amit Opey fia: Opey elfoglalt arra hivatkozva, hogy királyi adományba kapta. Ez azonban nem lehetséges, mert a király várjobbágyok lakott földjét el nem adományozta, s ezt sem akarta Opey-nek adományozni. — D. in Lypche, secundo die festivitatis Asumptionis virginis gloriose.

Eredeti: 15,2×6,1 cm. Zárópecsét helye. Dl. 1273.

Wenzel IX. 555. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1448. (1289. körül.)

Az évszám megállapítása a 2528. és 2529. sz. oklevél segítségével történt.

2530.

1274.
aug. 17.

— Ditricus villicus és a Corpona-i királyi hospesek kérésére átírja és megerősíti IV. Bélának kiváltságaikra vonatkozó 1244. dec. 15-i privilégiumát (793. sz.).

Eredeti: Díszes kezdő betűk. Korpona város lt. (OL. Fkgy.)

Fejér V. 2. 199. (csonkán).

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod Ditricus villicus et hospites nostri de Corpona ad nostram accedentes presentiam exhibuerunt nobis privilegium serenissimi principis domini Bele quarti incliti regis Hungarie beate recordationis avi nostri non rasum, non abolutum non cancellatum, nec aliqua sui parte vitiatum super forma libertatis ipsorum concessum privilegio domini regis Stephani genitoris nostri confirmatum petentes cum instantia, ut idem ratificare et nostro ad uberiozem cautelam dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: (*Következik IV. Béla 1244. dec. 15-i privilégiuma, lásd a 793. sz.*) Nos itaque eosdem hospites in eadem libertate conservare et etiam in aliis de benignitate regia cupientes eisdem providere, ipsum privilegium ratificantes de verbo ad verbum insertum presentibus confirmamus duplicis sigilli nostri munimine roborando volentes et firmitate perpetuo duratura stuentes, ut iidem hospites nostri et eorum in posterum successores contra formam libertatis eorum in premissis expressam non debeant per quempiam molestari vel gravari. Datum per manus magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie electi eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis et aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXX° quarto, XVI° Kalendas Septembris, indictione secunda, regni autem nostri anno secundo venerabilibus patribus Stephano Colocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Briccio Chanadiensi, Job Quinqueecclesiensi, Philippo Waciensi aule domine regine karissime consortis nostre cancellario, Paulo Wesprimiensi aule nostre cancellario, Thimotheo Zagradiensi, Lodomerio Waradiensi, Dionisio Jauriensi et Petro Transsilvano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Dionisio palatino comite de Oclich et iudice Comanorum, Nicolao iudice curie nostre et comite de Guechke, Herrico bano totius Sclauonie, Nicolao woywoda Transsilvano comite de Zonuk, Paulo bano de Zeurino, Joachino magistro tavarnicorum nostrorum comite de Plys, Reynoldo magistro dapiferorum nostrorum comite de Golgouch, Nicolao magistro agasonum¹ nostrorum comite de Bereg, Herbordo magistro agasonum nostrorum comite de Barana, Moys magistro tauarnicorum domine regine, Jo-

¹ Helyesen: *pincernarum*

hanne comite Supruniensi, Gregorio comite Castriferrey, Tiba comite Tolnensi, Pousa comite Albensi, Jacobo comite Nitriensi et aliis quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

2531.

1274.
aug. 17.

— a Trencsén megyei Chebk comes fia: Jakab kérésére átírja és megerősíti III. Béla 1193. évi oklevelét, amellyel Vrazlo és Stoyza trencsényi várjobbágyok szolgálataira való tekintettel Vrazlo-t — miután testvére: Stoyza elesett — kiveszi a vár joghatósága alól, a királyi serviensek közé emeli, s a trencsényi várhoz tartozott Kemenchen és Predmer nevű üres földeket adományozza neki, leírván a birtok határait, egyúttal jóváhagyja azt a megállapodást, amely Vrazlo és testvére: Piskina közt e földekből 2—2 ekényi átengedése és Dubnicze föld felosztása tekintetében létrejött.

XVII. századi másolata Dl. 65.710. (Balassa lt.)

Historické štúdie III. 298. és 300.

Az oklevél szövege:

Ladislavus dei gratia Hungariae, Dalmatie, Croatiae, Rame Serviae, Gallitiae, Lodomeriae, Comanae(!) Bulgariae rex omnibus Christi fidelibus praesentes literas inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore praesentium volumus pervenire, quod Jacobus filius comitis Chebk de comitatu Trenchiniensi, ad nostram accedens praesentiam exhibuit nobis privilegium breve(!) recordationis domini Belae secundi Geyche regis filii atavi nostri non rasum, non abolitum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte vitiatum, privilegio Belae quarti regis Hungariae, avi nostri confirmatum, petens cum precum instantia, ut ipsum privilegium et ejus continentiam ratificare et nostro ad ulteriorem cautelam dignemur privilegio confirmare. Cujus quidem privilegii tenor talis est:

In nomine sanctae trinitatis et individuae unitatis. Bela secundi Geysae regis filius dei gratia Hungariae rex omnibus in Christo pie viventibus salutem. Regia circumspectio tantam penes sibi subditos debetur adhibere diligentiam, ut quis quanto fidelius famulatur, tanto largius regali retributione fruatur. Proinde nunc praesentibus quoque posteris intimamus, quod cum in Graecia essemus, Vrazlo et Stoyza frater eiusdem jobagiones castri de Trenchin milites strenui nobis gratum in omnibus exhibuerunt servitium et postmodum quando domino adjuvante regnum nostro imperio subjugavimus et Andream dilectum filium nostrum ducem statuimus, ipsi in exercitu nostro prelium gesserunt gloriosum et unus ipsorum scilicet Stoyza ibidem fuit interemptus, Vrazlo vero ad nos rediit graviter vulneratus. Consideratis itaque tantis utriusque servitiis et meritis ipsum Vrazlo cum omnibus haeredibus et possessionibus suis ab officio castri penitus excoepimus in titulum servientium nostrorum assumentes et insuper eisdem duas terras vacuas Kemenchen et Predmer cum Sulo a dicto castro exceptas contulimus tam a se, quam a suis haeredibus, jure perpetuo possidendas. In quarum possessionem per fidelem nostrum Michaellem comitem de Trenchin eundem introduci jussimus et sicut ab eodem comite percepimus, primus terminus terrae Kemenchen incipit a flumine Vagh et vadit super rivum Boloso versus Moraviam usque ad rivum Valara et hinc tendens superius reflectitur versus orientem tenens terminos cum terra Stolk, inde revertitur ad Vagh. Primus autem terminus terrae Predmir incipit etiam a flumine Vagh procedens per medium campum transit quandam rivulum versus sylvam, inde per latera montis vadit ad rivum Jablonova, ubi ipse rivulus cadit in fluvium Hradna et ibi procedit aliquantulum superius super eundem fluvium usque rupes altas. Hinc tenens ad sinistram partem vadit per rupes versus Rohach et currit per rupes ex parte Raich, hinc vero descendit a magno monte usque ad octo montulos. Inde procedens ad quandam rivulum, cadit in fluvium Tepla, per Teplam descendens aliquantum inferius egreditur ascendendo super rupem, quae Halaz vocatur, dehinc procedit ad Prelaz, inde descendit ad rivum Pnunc (?) et hinc redit ad Vagh. His igitur omnibus ita peractis soepredictus Vrazlo cum fratre suo Piskina nomine ad nos accedens retulit quod de terris praedictis a nostra gratia sibi collatis dicto fratri suo concessisset terras ad quatuor aratra, scilicet in Kemenchen ad duo et in Predmir ad duo causa fraterne dilectionis in perpetuum possidendas. Dixerunt etiam ambo, quod in Dubnicze, terra eorum haereditaria talem inter se fecissent divisionem, quod media pars ex parte rivuli Dubnice pertineret ad ipsum Vrazlo et ex parte rivuli Lisko ad ipsum Piskinam, alia etiam eorum terra haereditaria Strece vocata esset in duas partes pacifice divisa. Quorum itaque ordinationem regali pietate acceptantes jussimus praesentibus annotare. Ut igitur huius donationis nostrae et dictae ordinationis series duret in posterum indissolubiler in praesenti eam pagina notatam ad perpetuae firmitatis stabilitatem sigillo nostrae majestatis fecimus communiri. Datum per manus magistri Stephani aulae regiae cancellarii anno dominice incarnationis millesimo centesimo nonagesimo tertio, venerabili Job Strigoniensi archiepiscopo existente, Saulo Colocensi archiepiscopo, Petro Agriensi episcopo, Calano Quinque Ecclesiarum episcopo, Bolezlao Vatiensi episcopo, Obrando (?) Nitriensi episcopo, Moch palatino, Dominico bano, Esau curiae comite, Andrea comite de Sopron, Michaelle comite de Trenchin, Lamperto comite Nitriensi, Petro comite de Poson.

Nos igitur justis ejusdem precibus favore regio inclinati ipsum privilegium de verbo ad verbum insertum praesentibus ad robur firmitatis perpetuae confirmamus, volentes et editione perpetuo duratura statuentes, ut tam iidem Chebk et filii sui ac nepotes, nec non et eorum imposterum suc-

cessores sine nota et reprehensione prioris status eorum, de quo olim rationabiliter expediti fuerunt et exempti, illa semper et eadem gaudeant libertatis praerogativa, qua primi et veri regni nostri nobiles gratulantur, possessiones etiam suas in privilegio eodem expressas more nobilium, inter quos fuerunt initio computati, possidere valeant et habere. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, praesentes concessimus literas duplici(!) sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti Strigoniensis ecclesiae electi ejusdemque loci comite(!) perpetui praepositi Budensis et aulae nostrae vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini M CC° LXX quarto, XVI Kalendas Septembris inventione(!) s[ecun]da, regni autem nostri anno secundo, venerabilibus patribus Stephano Colocensi et Joanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Briccio Chandiensi, Job Quinque Ecclesiarum, Philippo Vatiensi aulae dominae reginae karissime consortis nostrae cancellario, Paulo Vesprimiensi aulae nostrae cancellario, Timothaeo Zagrabiensi, Lodomerio Varadiensi, Dionisio Jauriensi et Petro Transylvano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Dionisio palatino comite Oclych et iudice Cumanorum, Nicolao iudice curiae nostrae de Cuthche(!), Henrico bano totius Schlavoniae, Nicolao vajvoda Transylvano et comite de Zonuk, Paulo bano de Zrino(!), Joachimo magistro tavarnicorum nostrorum de praeliis(!)¹, Reinoldo magistro dapiferorum nostrorum comite de Tolgvuch(!), Nicolao magistro pincernarum nostrorum comite de Beregh, Hertordo(!) magistro agazonum nostrorum comite de Barana, Moysse magistro tavarnicorum dominae reginae comite Sirmiensi(!), Joanne comite Soproniensi, Gregorio comite Castriferrei, Jacobo comite Nitriensi et aliis praesentibus convocatis regni nostri tenentibus et honores.

III. Béla oklevelének hamis voltára mutat a királyi serviensek szereplése, az oklevél fejlett szerkezeté, a részletes határjárás stb. IV. László oklevelét — bár sok másolási hibától hemzseg — valódinak tekinthetjük. III. Béla oklevelét az 1220-as években hamisították. (Marsina: Tri state zo slovenskej diplomatiky, Historické štúdie III. (1957.) 276—286.)
2532.

1274.
aug. 19.

— János fiának: Trepk-nek adományozza hűséges szolgálatai fejében a somogyi vár Kulked nevű három ekényi földjét, amelyen a somogyi konvent jelentése szerint négy várnép mansio él, s amelynek birtokába nevezettet Bot fia: Zochud a somogyi konvent tanúbizonyosága mellett beiktatta, fenntartva a somogyi konvent és a veszprémi káptalan jogát, amelyet itt közösen bírnak. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi perpetuique comitis loci eiusdem, prepositi Budensis, au. regie vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXX° quarto, XIII° Kal. Sept., r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2506. sz., de a tárnokm. pilisi ispánsága, továbbá a vasvári, zalai és nyitrai ispánok elhagyásával.

Átírta: III. András 1291. júl. 23. (a Hazai okmt. szerint az Inkey család iharosberényi levéltárában volt.)

Tartalmilag átírta: Mária királynő 1383. jan. 24. (DI. 859.)

Hazai okmt. VIII. 165. — Tartalmi átírás: Wenzel XII. 82.

2533.

1274.
aug. 21.

— Bense fiának: Sebestyén tornai ispánnak adja a királyi solymárok Humuk Terenne nevű 3 ekényi földjét.

Fényképe: Díszes kezdő L. Fügőpecsételés nyoma. DI. 105.224. (Ernst gyűjtemény.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Regalis pietatis immensitas merita subditorum equa debet remuneratione prospicere, quia dum eorum pensantur merita, dum eis util[ia] conferuntur eorum desideria et intensiones animi ad fidelitatis studia efficacius accenduntur. Ad universorum igitur tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, [quod cu]m Sebastianus filius Bensa comes de Torna ab evo sue pueritie in diversis expeditionibus regni Hungarie tam karissimi patris nostri Stephani regis felicis recordationis quam nostris temporibus . . . . ., um semper impendisset famulatum et obsequium gratio-

¹ Pljś

sum specialiterque in conflictibus, quos idem karissimus pater noster et nos iuxta fluvium Rebche et sub castro Jauriensi ac apud castra Dethruh et Zumbotuel nuncupata contra regem habebamus Boemorum, idem comes Sebastianus vulnera letalia perferendo viriliter dimicaverit vanos casus fortune pro fidelitate regno debita et corone [nost]re non formidans. Nos, qui ex officio nostri regiminis metiri debemus merita singulorum et unicuique subiectorum nostrorum iuxta meritum respondere, in recompensationem servitiorum ipsius comitis S[eba]stiani aliqualem, licet maioribus et potioribus dignus habeatur, quandam terram drauchariorum nostrorum Humuk Terenne vocatam, vicinam terre sue et contiguam ad culturam [tri]um aratorum sufficientem eidem comiti Sebastiano et per eum suis heredibus heredumque suorum successoribus dedimus, donavimus, tradidimus atque contulimus iure perpetuo possidendam in metis antiquis, quibus per priores possessores ipsa terra limitata extitit et possessa. In cuius terre corporalem possessionem per Chomoz filium comitis Laurentii hominem nostrum sub testimonio abbatis et conventus de Pztuh eundem fecimus introduci nemine contradictore existente, prout nobis iidem abbas et conventus in suis litteris intimarunt. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie electi eiusdemque loci comitis perpetui, [Bu]densis prepositi et aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini M^o CC^o LXX° quarto, XII° Kalendas Septembris, indictione secunda, regni autem nostri anno secundo, venerabilibus patribus Stephano Colocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Briccio Chanadiensi, Job Quinqueecclesiensi, Philippo Waciensi aule domine regine karissime consortis nostre cancellario, Paulo Wesprimiensi aule nostre cancellario, Lodomerio Waradiensi, Tymotheo Zagradiensi, Dionisio Jauriensi et Petro Transilvano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Dionisio palatino comite de Oklych et iudice Cumanorum, Herrico bano totius Sclauonie, Nicolao iudice curie nostre comite de Guechke, Nicolao woyauoda Transsilvano comite de Zonuk, Joachino magistro tauarnicorum nostrorum, Renoldo magistro dapiferorum nostrorum comite Zulgageuriensi, Herbordo magistro agasonum nostrorum comite de Barana, Nicolao magistro pincernarum nostrorum, Paulo bano de Sceurino, Moys magistro tauarnicorum ipsius domine regine comite Symigiensi, Dedalo comite Zaladiensi, Gregorio comite Castriferrei, Johanne comite Supruniensi, Jacobo comite Nitriensi et aliis quampluribus comitatus et honores regni tenentibus.

2534.

1274.
aug. 21.

— Gabrianus fiai: Bogamerius és Péter kérésére átírja és megerősíti a nyitrai káptalannak évszám nélkül Reminiscere vasárnapon kelt oklevelét (Mon. eccl. Strig. II. 42.), melyben V. Istvánnak jelentést tett Gabrianus fiainak a király által nekik adott, egykor Zumbot királyi tárnok tulajdonát tevő Meger nevű föld birtokába történt beiktatásáról, leírván annak határait is. — D. p. m. mag. Benedicti ven. viri s. Strigoniensis eccl. electi perpetuique comitis loci eiusdem, Budensis prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quarto, XII° Kal. Sept. indict. secunda, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2534. sz., de az országbíró Scennia-i, a tárnokm. pilisi isp. is, a veszprémi pk. és a zalai isp. viszont hiányzik.

Eredeti: 53,8×25 cm. Kezdő L helye üres. Független darabja. Esztergomi primási világi lt. Lad. T. n. 4. (OL. Filmtár 579. doboz.)

Fejér V. 2. 204. és VII. 5. 397., Mon. eccl. Strig. II. 42. — Kivonat: Magyar Sion I. 774., Codex Strig. I. 70.

A keltezésben a napi kelet száma (XII) utólag van beírva, ami azt mutatja, hogy a jóváhagyás az oklevél elkészülte után néhány nappal később történt.

2535.

1274.
aug. 21.

— Mylozlou fiai: László és Domokos kérésére átírja és megerősíti II. András 1233-i privilegiáját (516. sz.), mellyel Hudko-nak, László és Domokos nagyapjának, Reucha földből 3 ekényit adott, közben hivatkozik V. István pápens oklevelére, mellyel nevezettek e föld birtokában meghagyta (v. ö. a 2142. sz.); megengedi továbbá nekik, hogy földjük mellett a Reucha folyón túl nyugatra elterülő lakhatatlan erdőt földjük hosszában szabadon használják. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis per-

petui, Budensis prepositi et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo quarto, duodecimo Kal. Sept., r. aut. n. primo(!). Méltóságok mint a 2534. sz., de a pohárnokm. és a nyitrai isp. nélkül.

Átírta: szepesi káptalan 1433. febr. 25. (Meskó ismeretlen helyről közli.)

Tartalmilag átírta: Bebek István országbíró 1362. okt. 13. (árvaváraljai Kubinyi lt. Deménfalva, Cista A. n. 3. — OL. Fkgy.)

Meskó: Meskó cs. 87. és 57. (csonkán). — Tart. átírás uo. 72. és 74. — Kivonat: Szontagh: Meskó cs. 45.

2536.

1274.
aug. 21.

— Iwanka fia: Pál, Iwanch fiai: Péter, Micou, János és Miklós, s Dusa fia: Egyed abaújvári várjobbágyokat a neki és V. Istvánnak tett szolgálataikért, amelyeket különösen a németek által elfoglalt Győr vára alatt teljesítettek, bármely címen birtokolt földjeikkel együtt kivévén a várjobbágyokból, a királyi nemes serviensek közé emeli őket. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, Budensis prepositi et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXX° quarto, indict. secunda, XII° Kal. Sept., r. aut. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2534. sz., de a tárnokm. pilisi isp. is, hiányzik viszont Miklós pohárnokmester.

Eredeti: Kb. 38×38,4 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 65.661. (Ivanka lt.)

Lehotzky: Stemmat. nob. fam. Hung. II. 113., Fejér V. 2. 197. és 201., Ivánka: Hat okmány 20. (magyar ford. is), Marczali: Enchiridion 171.

2537.

1274.
aug. 21.

— megerősíti feleségének: Izabellának adományát a budai szigeti apácák számára. (Bizonyára Izabella királyné 1274. júl. 14-i adományleveléről van szó. Fejér V. 2. 221.) — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti electi eccl. s. Strigoniensis locique eiusdem perpetui comitis, au. n. vicecanc. et praepositi Budensis dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo quarto, duodecimo Kal. Sept., indict. secunda, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok: István kalocsai, János spatatói érsek, Lampert egri, Pál veszprémi pk. kir. kanc., Bereck csanádi, Jób pécsi, Fülöp váci pk. királynéi kanc. etc.

Kivonat és csonka keltezési záradék: Schmitth: Archiepisc. Strig. 138., Fejér V. 2. 209.

2538.

1274.
aug. 22.
Zólyom.

— Ders főesperesnek, Miklós mesternek és testvéreiknek adja az atyjának és neki tett szolgálataik fejében az erdélyi fehérvári vár Euryghaz nevű földjét az ott levő szent Tamás-egyházzal s a hozzá tartozó Demegteluke, Gvyudteluke, Oslteluke és Syveteluke nevű falusi telkekkel (sessiones villarum), teljesen kivéve a vár joghatósága alól; az iktatást Gyongyi András comes végezte el a várjobbágyok és a szomszédok jelenlétében az erdélyi fehérvári káptalan tanúsága mellett. — D. in Zolum, in oct. Assumptionis b. virginis a. d. M° CC° LXX° quarto.

Eredeti: 17,9×8,3 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Dl. 29.096.

Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 104., Wenzel IV.35., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 126., Documente priv. ist. Rom. C. II. 171. (román ford.)

2539.

(1274.)
aug. 22.
Zólyom.

— Sebestyén tornai ispánnak adja a Torna megyei Nilos nevű földet, melynek birtokába őt Mátyás tornai plébános által beiktattatta. — D. in Zolum, tertio die s. Regis.

Átírta: IV. László 1274. szept. 25. (Dl. 861.)

Wenzel XII. 87. (1273. körül)

Az évszámot az itinerarium állapítja meg.

2540.

(1274.
aug. 24.
előtt.)

* — mandátumát, amellyel megparancsolta a pásztoi konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Pentuk fia: Mykus comes járja meg Kok föld határait és iktassa be Machunka fiait: Balázs comest és Jánost, valamint Syk fiát: Haznus-t annak birtokába, említi a pásztoi konvent k. n. jelentése. (2542. sz.)

2541.

1274.
aug. 24.

— Machunka fiainak: Balázs comesnek és Jánosnak, valamint Syk fiának: Haznus-nak adományozza a királyi agarászok Nógrád megyei Kok nevű földjét, amely az utód nélkül elhalt Mokyan-é volt.

Áírta: turóci konvent 1426. nov. 10. (Dl. 63.131. Justh lt.)

Az oklevél szövege:

Ladislaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumane(!) Bulgarieque rex omnibus tam presentibus quam futuris presentem paginam intuentibus salutem in omnium salvatore, ut collationes regum legitime factas regalis sublimitatis providentia suorum privilegiorum testimonio munit et confirmet, equitas suadet, ratio postulat, ius requirit presertim cum id inconcussum permanet, quod regio fuerit patrocínio communitum, proinde ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod comes Blasius et Johannes filii Machunka ac Haznus filius Syk fideles nostri ad nostram accedentes presentiam nobis humiliter supplicarunt, ut nos quandam terram litiscariorum(!) nostrorum Kok vocatam in comitatu Neugradiensi existentem, vacuam et habitatoribus destitutam, quam quondam Mokyan sine herede decedens possidebat, ipsi conferre benignitate regia dignaremur, verum quia de ipsa terra nobis veritas non constabat, fidelibus nostris abbati et conventui de Paztuh dedimus in mandatis, ut homini nostro comiti Mykus filio Pentuk suum darent testimonium ad reambulandam dictam terram et statuendam filiis Mochunka et Syk suppradictis, si non fieret contradictum, qui postmodum nobis rescripserunt in hec verba:

Excellentissimo domino suo Ladislao dei gratia regi Vngarie D. humilis prior totusque conventus de Paztuh orationes in domino pias ac devotas. Notificamus vestre serenitati, quod receptis litteris vestris homini vestro Mykus filio Pentuk nostrum fidelem dedimus hominem sub cuius testimonio, idem Mykus quandam terram Kok vocatam reambulavit et statuit Blasio ac fratribus suis filiis Syk iuxta tenorem litterarum vestrarum, cuius restitutionis contradictores non obstiterunt, nec aliqui prohibuerunt. Cuius prima meta incipit ab oriente de terra eorundem Blasii et Hoznus iuxta unum potok, inde descendit per eundem potok et pervenit ad metam, que distingit terram Petri iobagionis castri Neugradiensis, inde flectitur ad dexteram versus meridiem et ibi est meta, deinde incipit ascendere et pervenit ad metas angulares, per eundem berch vadit superius versus occasum et ibi sunt tres mete, que distingunt Dama comiti, inde vadit descendendo et pervenit ad silvam et per eandem silvam vadit et flectitur parum et sinistram et ibi sunt mete angulares et ibi est commetaneus Yson, deinde vadit ad metas angulares, que distingunt Jacobodon, inde declinat ad australem et transsit unam vallem et venit ad metas angulares et ibi est commetaneus Obek, inde descendit et pervenit iterum ad terram dicti Blasii et Hoznus, sic finitur et iungitur ad terram, de qua prius egressa est meta.

Nos igitur attendentes fidelitates et servitorum merita prefatorum, que karissimi patris nostri regis Stephani felices recordationis in Bulgaria et aliis expeditionibus regni Vngarie et nostro tempore tam in expugnatione castri Jauriensis, quod per Tevtonicorum insultum casualiter captum fuerat, que etiam in diversis expeditionibus nostris contra regem Bohemorum habitis vulnera letalia perferentes pro fidelitate regno debita et corone fideliter impenderunt et devote, ut ipsos et eorum exemplo reliquos ad fidelitatis opera exercenda de promptis efficiamus promptiores, suppradictam terram cum utilitatibus et pertinentiis suis ipsis filiis Machunka et filiis Syk et per ipsos heredibus ipsorum heredumque suorum successoribus dedimus, donavimus et contulimus iure perpetuo possidendam. Ut igitur huius nostre donationis series robur optineat perpetue firmitatis, nec processu temporum possit per quempiam retractari sive in irritum revocari, presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie electi eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis et aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXX° quarto, IX° Kalendas Septembris, regni autem nostri anno secundo,

venerabilibus patribus Stephano Colochensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Briccio Chanadiensi, Job Quinqueecclesiensi, Paulo Vesprimiensi aule nostre cancellario, Philippo Vaciensi aule domine regine consortis nostre karissime cancellario, Lodomerio Varadiensi, Tymotheo Zagradiensi, Dyonisio Jauriensi et Petro Transsiluano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Dyonisio palatino comite de Okylich et iudice Cumanorum, Joachino magistro tauarnicorum nostrorum comite de Plys, Henrico bano totius Sclauonie, Nicolao voyauoda Transsiluano comite de Zonuk, Nicolao iudice curie nostre, Paulo bano de Zeurino, Herbordo magistro agasonum nostrorum comite de Barana, Renoldo magistro dapiferorum nostrorum comite Zulgageuriensi, Nicolao magistro pincernarum nostrorum, Moys magistro tauarnicorum ipsius domine regine comite Symigiensi, Dedalo comite Zaladiensi, Gregorio comite Castriferrei, Johanne comite Supruniensi et aliis quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

2542.

1274.
aug. 27.
Zólyom.

— bizonyítja, hogy Sándor bán szebeni és dobokai ispán visszaadta Eche fiának: Miklósnak az ettől régebben vásárolt Pertaltelyky nevű földet, amely Miklósnak és testvéreinek örökölt földje volt, cserébe kapván Miklósnak Boyk nevű vásárolt és Moluncha nevű adományul nyert földjeit; a cserét Eche fiai: Mykou és Eche is jóváhagyták. — D. in Zolum, in oct. s. Regis a. d. millesimo CC° LXX° quarto.

Átírta: a) I. Lajos 1364. jún. 3. (Dl. 41.578. Múz. Törzsanyag.)

b) ua. 1365. (Wenzel szerint Wesselényi lt.)

Wenzel IV. 36., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 126., Documente priv. ist. Rom. C. II. 172. (román ford.)

2543.

(1274.)
szept. 2.
Zólyom.

— Epel falut illetőleg földet a szőlőkkel együtt, amelyet a király részére bort szolgáltatóknak visszaadott, újra az esztergomi káptalannak adja, minthogy V. István privilégiumából (vö. 1950. sz.) meggyőződött arról, hogy atyja a földet a szőlőkkel és egyéb tartozékaival a káptalannak adományozta. — D. in Zolum, dominica proxima post festum sancti Egidii.

Eredeti: 18,2×9,1 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 30. fasc. 1. n. 2. (OL. Filmtár 561. doboz.)

Magyar Sion III. 704., Codex Strig. II. 165., Wenzel IX. 547., Mon. eccl. Strig. II. 264. (facsimile-részlet az I. táblán.)

Az évszámot a 2543. sz. oklevél alapján lehetett meghatározni.

2544.

1274.
(szept. 3.
előtt.)

— Posa comes fiainak: Posa-nak és Lászlónak adományozza a vasvári vár Cheyhke nevű földjét.

Tartalmilag átírta: Kaplai János országbíró 1392. nov. 12. > vasvári káptalan 1392. dec. 16. (XVI. századi másolata: Dl. 100.252. Batthyány lt.)

A tartalmi átírás szövege:

quarum prima videlicet dicti domini Ladislai regis in anno domini millesimo ducentesimo septuagesimo quarto, regni tunc sui anno secundo emanatta (!) manifestasset, quod ipse dominus Ladislaus rex consideratis multiplicibus fidelibusque Pose et Ladislai filiorum comitis Pose et servitiorum meritis sue regie maiestati impensis quandam terram castri de Castroferreo Cheyhke vocatam eiusdem et eorum heredibus iure perpetuo contullisset (!) et ut ipse dominus Ladislaus rex in litteris annotati capituli Castriferrei conspexisset, idem Posa et Ladislaus in dominium eiusdem terre Cheyhke nemine contradictore apparente introducti fuissent, mete autem eiusdem in ipso privilegio seriatim continentur.

2545.

1274. — Mátyás fiainak: Mihálynak, Péternek és Istvánnak adja szolgálataikért a Thuroch megyében levő Jezen földet a leírt határok között. — a. d. M^o CC^{mo} septuagesimo quarto, r. aut. sui a. secundo.

Tartalmilag átírta: turóci registrum 3. §.

Engel: Mon. Ungrica 61., Fejér V. 2. 60. (1272.), Tört. Tár 1904. 89. 78. sz.

2546.

1274. — Iwanka fiának: Miklósnek adományozza szolgálataiért a Pozsony megyei Taxond és Toman nevű birtokokat, amelyekbe őt bazini (de Byzinio) Abracham comes beiktatta, miután Miklós az utód nélkül elhalt pozsonyi várjobbágyok Taxond nevű birtokát, amelyet IV. Béla Chythar várjobbágytól bünei miatt elvett, s amelyen IV. Béla Iwanka-nak már 5 ekényi földet adományozott, s a pozsonyi várnak Kwrth mellett fekvő földjét adományba kérte. — a. Christi M^o CC^{mo} septuagesimo quarto, r. aut. sui a. tertio.

Tartalmilag átírta: Zsigmond 1411. jún. 9. (DI. 689.)

Wenzel IX. 83.

2547.

1274. — bizonyítja, hogy Petherke fia: Péter Koppan és Beyka nevű Baranya megyei birtokait 150 márkáért eladta Julia fiának: Miklósnek, akinek nevében Filpes fia: Miklós jelent meg, s az eladáshoz Péter testvére: Paris, valamint rokonuk, Tiborc fia: Onth beleegyezésüket adták.

Tartalmilag átírta: Kaplai János országbíró 1393. jún. 26. (DI. 874.)

A tartalmi átírás szövege:

quarum prima videlicet annotati domini Ladislai regis anno domini M^{mo} ducentesimo septuagesimo quarto, regni autem sui anno tertio privilegialiter exorta dupplici sigillo suo vallata declarabat, quod constitutis coram eodem domino Ladislao rege ab una parte Petro filio Petherke et ab altera Nicolao filio Filpes vice et nomine Nicolai filii Iwle domini sui idem Petrus quasdam terras suas hereditarias Koppan et Beyka nominatas in comitatu de Barana existentes sub metis litteris in eisdem expressis simul sitas, terre dicti comitis Nicolai inmediate adiacentes suo tantum modo iure pertinentes confessus fuisset vendidisse predicto comiti Nicolao et per eum suis heredibus iure perpetuo possidendas pro centum et quinquaginta marcis denariorum quas dixisset se ab eodem plenarie recepisse sub expeditoria cautione litteris in eisdem declarata. Preterea Paris frater uterinus dicti Petri et Onth filius Tiburci proximus eorundem ipsam venditionem pari consensu ratificantes unanimiter admisissent.

2548.

(1274. * — parancslevelét, hogy a pécsi káptalan küldje ki megbízottját a királyi emberrel a (margit)szigeti apácáknak adományozott Kaplan nevű föld elhatárolására és iktatására, említi a pécsi káptalan (1274.) szept. 4-i jelentésében. (Budapest tört. okl. eml. I. 139.)

2549.

1274. + — a Ludan nb. Leustah fiának: Indrih-nek kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1246-i oklevelét (843. sz.), mellyel Leustah-nak Ludan, Repen, Hurka és 18 más birtokot adományozott. — D. p. m. discr. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. Méltóságok *presentibus* kezdő szóval: István kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Imre csanádi, Jób pécsi püspök, Pál veszprémi pk. kir. kanc., Fülöp váci pk. királynéi kanc., Lodomerius váradi, Timót zágrábi, Dénes győri és Péter erdélyi pk., Dénes nádor Occlihc-i isp. és a kunok bírása, Máté erdélyi vajda, Egyed tárnokm., Ugrin szörényi bán, Herbordus asztalnokm. baranyai isp., Lőrinc soproni, Gergely vasvári isp., Moys királynéi tárnokm. és Jakab nyitrai isp. — a. d. M^o C^o LXXIII., r. aut. n. a. tertio, septimo Id. Sept.

Eredeti: 51,6×29,5 cm. Díszített kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Dl. 40.119. (Múz. Törzsanyag.) Győri tört. rég. füz. III. 21.

Az oklevél hamis voltát írása és kiállítása vitathatatlanul bizonyítja. Az írás alapján a hamisítást a XIV—XV. századra tehetjük.

2550.

1274.
szept. 8.

+ — Budafalwa-i Becer fiát: Péter királyi „specialis” bajvivót, aki királyi parancsra tizenegyszer vívott győztesen, s a Morua melletti csatában is megsebesült, szolgálatai fejében, továbbá rokonait: Márton fiait, Bechus fiait, Andoch fiait és Mark fiait birtokaikkal együtt kiemeli amaz udvarnokispánok conditiójából, akiket udvarnokispánok fiainak neveznek és a királyi zászló alatt szolgáló nemesek közé emeli őket. — D. p. m. discr. viri Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. Méltóságos *presentibus* kezdő szóval mint a 2550. sz., de a csanádi pk. neve helyesen Bereck; a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo quarto, r. aut. n. a. tertio, sexto Id. Sept.

Eredetije (Wenzel szerint) 1839-ben a Sztáray levéltárban volt.

Átírta: László kalocsai érsek és Tamás erdélyi vajda 1333. aug. 7. > László csázmái prépost kápolnaispán 1352. okt. 13. (Fejér szerint a Wermes család levéltárában volt.)

Palma: Herald. Hung. 89. (1275.), Katona: Hist. crit. VII. 678. (1275.), Archiv f. Gesch. 1826. 529., Fejér V. 2. 211. és V. 2. 262. (1275.), Wenzel IX. 75. — Kivonat: Densuşianu: Documente I. 1. 402. és 408., Documente priv. ist. Rom. C. II. 172.

Hamis oklevél. Hamis voltára már Katona gyanakodott (i. m. 681.), Pauler pedig (Magy. nemz. tört. II². 598.) — helyesen — hamisnak állapította meg.

2551.

1274.
(szept.
első fele.)

+ — Agar-i Zoth fia: Sándor kérésére átírja és megerősíti a nyitrai káptalan k. n. oklevelét (Wenzel XII. 125.) Sándor Kezthelen nevű földjének iktatásáról és határjárásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX^{mo} quarto, r. aut. n. a. tertio. Méltóságok: egyháziak mint a 2458. sz.; világiak: Dénes nádor Occlich-i isp. és a kunok bírása, Ugrin szörényi bán, Herbordus asztalnokm. baranyai isp., Lőrinc soproni, Gergely vasvári isp., Moys királynéi tárnokm. somogyi isp., Jakab nyitrai isp.

Eredeti: 33,9×30,7 cm. Kezdő nagy L. Függőpecsételés nyoma. Dl. 881.

Wenzel XII. 117.

Az oklevél szövege a plica visszahajtott részére is kiterjed, továbbá az oklevél írása és a méltóságos rendellenességei alapján az oklevelet hamisnak kell nyilvánítani.

2552.

1274.
(szept.)

— Konrád comes fiának: Jánosnak adományozza a mosoni vár Digne nevű földjét, amelynek birtokába Aka-i Omand iktatta be a veszprémi káptalan tanúbizonyosága mellett, azokért a szolgálatokért, amelyeket nevezett a cseh király ellen viselt hadjáratokban, főleg pedig akkor teljesített, amikor a Győr várát megszállva tartó németek egy csapatától 14 magyar foglyot felfegyverzett familia-jával kiszabadított, miközben három serviensét megölték. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi perpetuique comitis loci eiusdem, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC^o septuagesimo quarto, r. aut. n. a. tertio. Méltóságok: mint a 2458. sz., de hiányzik a győri pk., az asztalnokm., a vasvári és a nyitrai isp.

Eredeti: 59,5×29,1 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Dl. 871.

Wenzel XII. 109.

A méltóságos és az uralkodási év szeptemberre mutat.

2553.

1274.
szept. 25.

— a nógrádi vár Beryn-i jobbágysai közül származó Dechk fiát: András, aki magát egyebek között a németek által elfoglalt Győr várának megvívásakor tüntette ki, földjével együtt a nevezett vár jobbágysai közül kivévén, a királyi serviensek közé emeli. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quarto, VII° Kal. Oct. indict. secunda, r. aut n. a. tertio. Méltóságok: egyháziak mint a 2458. sz.; világiak: Dénes nádor Oklych-i isp. és a kunok bírása, Henrik szlavón bán, Miklós országbíró Guechke-i isp., Joachinus tárnokm. pilisi isp., Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Herbordus asztalnokm. baranyai isp., Péter lovászm. szolgálgyőri isp., Miklós pohárnokm., Moys királynéi tárnokm. somogyi isp., Gergely vasvári, János soproni és Jakab nyitrai isp.

Eredeti: 43,2×26,3 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét darabjai. Dl. 57.151. (Berényi lt.)
Hazai okmt. VI. 199.

2554.

1274.
szept. 25.

— Sebestyén tornai ispán kérésére az V. Istvánnak és neki tett szolgálatai fejében, különösen azokért, amelyeket Kopurnicha váránál, ahová atyja elől húzódott, továbbá a németek által ostromolt Győr vár megvívásánál, ahol német foglyokat ejtett és a cseh király támadásakor Detruh váránál teljesített, átírja és megerősíti saját (1274.) aug. 22-i oklevélét (2540. sz.), mellyel Sebestyén ispánnak adta a Nilos nevű földet. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quarto, VII° Kal. Oct., indict. secunda, r. aut n. a. tertio. Méltóságok: egyháziak mint a 2458. sz.; világiak, mint a 2554. sz., de Miklós országbíró ispánsága nélkül, Dedalus viszont zalai isp.

Eredeti: 36,6×31 cm. Nagy kezdő L. Fügőpecsételés nyoma. Dl. 861.
Wenzel XII. 90.

2555.

1274.

— Wygman-i András fiának: Miklós comesnek és fiainak adományoz Byligue-ben bizonyos hercegi földet, melyen a hercegi szücsök laktak, akiknek részéről Miklós comes sok bosszúságot szenvedett, s testvéreinek: a hercegnek pedig ezért kárpótlást ígér.

Eredeti: 54,3×39 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsételés zsinórja. Dl. 40.121. (Múz. Törzsanyag.)

Az oklevél szövege:

Ladyzlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Crowacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras salutem in eo, qui est salus omnium atque vita. Altitudo regie providentie meritum postulat compensare subditorum et quos virtutum incrementis reperit secundos, ad hos manum extendit munificam remunerationis beneficio prefulgentem, ut ex hoc tepentium corda recreentur debite et respirent et ad fidelitatis opera facilius se inclinent, proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod attendentes multiplices fidelitates et meritoria obsequia nobilis viri comitis Nycolai filii Andree de Wygman et filiorum eiusdem, que adhuc idem comes Nycolaus domino Stephano victoriosissimo Hungarorum regi, patri nostro karissimo clare recordationis cum omni fervore et devotione fidelitatis et per consequens nobis solum regni gubernantibus unacum filiis suis exhibuit laudabiliter et impendit, licet pretextu eximie fidelitatis eorundem a nobis plura et potiora promereri debuissent, tamen in aliqualem servitiorum suorum recompensationem quandam terram ducalem in Byligue, super qua pelliparii domini ducis residebant habito communi consilio et assensu baronum nostrorum, videlicet Dyonisii palatini comitis de Okluch iudicis Cumanorum, Herrici bani totius Sclauonie, Jowachyni magistri tauarnicorum nostrorum comitis de Plys, Nycolai iudicis curie nostre comitis de Guecke, magistri Egidii et Gregorii comitis Castriferrey ac Nycolai magistri pincernarum nostrorum, de plenitudine gratie nostre pariter et favoris ipsi comiti Nycolao et suis filiis dedimus, donavimus contulimus et concessimus iure perpetuo irrefragabiliter possidendam eo maxime considerato, quia frequens querimonia eiusdem comitis Nycolai nostris regiis insonuit auribus super hoc, quod multe iniurie et infestationes vane per predictos ducales pelliparios ipsi comiti Nycolao et suis filiis inferebantur moderamine quolibet procul pulso, super eo autem, quod diffidentie scrupulus ab obtuti-

bus ipsius comitis Nycolai et suorum filiorum discedat penitus in hac parte, super faciem terre memorate nos personaliter accessimus cum baronibus nostris superius annotatis et sic ipsam terram visa et inspecta quantitate ac qualitate eiusdem, sepedicto comiti Nycolao et suis filiis statuimus et assignavimus de liberalitate regia perhempniter possidendam. Et ut presens nostra donatio robur perpetue obtineat firmitatis et ne processu temporum in irritum valeat revocari concambium consimile domino duci, fratri s (!) nostro karissimo conferemus. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis viri magistri Benedicti, sancte Strigoniensis ecclesie electi perpetuique comitis loci eiusdem, prepositi Budensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXX° quarto, regni autem nostri anno secundo, venerabilibus patribus Stephano Colocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Briccio Chanadiensi, Job Quinqueecclesiensi, Phylippo Waciensi aule domine regine karissime consortis nostre cancellario, Paulo Wespriemiensi aule nostre cancellario, Tymoteo Zagrabiensi, Lodomerio Waradiensi, Dyonisio Jauriensi et Petro Transsiluano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Dyonisio palatino, comite de Okluch, iudice Cumanorum, Herrico bano totius Sclauonie, Egidyo woyuoda Transsiluano, Jowachyno magistro tauarnicorum nostrorum comite de Plys, Nycolao iudice curie nostre comite de Guecke, Moys magistro tauarnicorum domine regine karissime matris nostre comite Symigiensi, Vgrino bano de Zeurino, Herbordo magistro dapiferorum nostrorum comite de Barana, Nycolao magistro pincernarum nostrorum, Johanne comite Supruniensi, Gregorio comite Castriferrey, Jacobo comite Nitriensi, Salamone comite Albensi et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores.

A méltóságsorban zavart okoz, hogy Egyed az erdélyi vajda és Joachim a tárnokmester. Valószínűleg elírással van dolgunk. (Egyed tárnokmester volt.) — Elképzelhető azonban az is, hogy Miklós erdélyi vajda és Joachim tárnokmester nem egyszerre váltak meg tisztségüktől, hanem Miklós helyett — rövid időre — Egyed lett az erdélyi vajda, majd a tárnokmesteri szék megüresedésével Egyed foglalta ezt el és a vajdaságot átengedte Máténak. E feltételezés azonban egyedül erre az oklevélre épül, nagyobb tehát a valószínűsége annak, hogy elírással van dolgunk. **2556.**

1274.
(szept.
25—30.)

— Demeter fia: Demeter comes kérésére átírja és megerősíti V. István 1271-i privilégiumát (2130. sz.) a hét dénáros collecta alól történt felmentésről. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti [s. Strigoniensis] eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi [Bu]densis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quarto, r. aut. n. a. tertio. Méltóságok: egyháziak, mint a 2556. sz.; világiak: Dénes nádor Oclych-i isp. a kunok bírása, Henrik szlavón bán, Máté erdélyi [vajda] szolnoki isp., Erney bán országbíró, Ugrin szörényi bán, Egyed tárnokm., Moys királynéi tárnokm. somogyi isp., Herbordus asztalnokm. baranyai isp., Péter lovászm. szolgálgyőri isp., [Miklós] pohárnokm. mosoni isp.

Eredeti: kb. 43,8×kb. 35 cm. Kezddő L helye üres volt. Kissé rongált függőpecsét. Dl. 767.
Fejér V. 2. 214., Smičiklas VI. 705.

Az oklevél keltét Pauler (Magy. nemz. tört. II². 548. 223. jegyzet) szeptember közepére tette. A méltóságok névsora azonban a szept. 25. és 30. közt történt kiállításra mutat. **2557.**

1274.
(szept.
25—30.)

— figyelembe véve Benedek fiainak: Jánosnak és Péternek különböző hadjáratokban teljesített szolgálatait, különösen azt, hogy amikor a cseh király az országot megtámadta, a Rabucha folyó mellett János megsebesült, továbbá Zumboth vár alatt János és testvérei 9 embert megöltek, s a Morva mellett, ahol Péter megsebesült, Loa vár alatt, ahol Péter egy vitézt lándzsával leterített és harcoltak Detreh vár alatt is. — Benedek fiai: János, Péter és Pál, valamint Racha fiai: István és Miklós Pozsony megyei Okoly-i nemeseknek visszaadja a Pozsony megyei Simperg és Churle nevű birtokokat a borvámval és minden tartozékukkal. Az említett birtokok rokonaik: Péter fiai: Deda, István, Péter és Pál, s Walk fia: Egyed örökölt birtokai voltak, s Benedek és Racha fiait párbajban elesett rokonuk: Mátyás révén illette meg, Henrik bán pozsonyi ispán azonban IV. Béla idejében hatalmaskodva elfoglalta tőlük; V. István, amikor Henrik bán hűtlenségbe esett és külföldre ment, a birtokokat nekik visszaadta; Henrik bán visszatérve IV. László hűségére, a birtokokat ismét hatalmaskodva

elfoglalta, amikor azonban a bán újból hűtlenségbe esvén András herceget elhurcolva a Drawa-n túlra ment, s a király több nemestől bizonyosságot szerzett a birtokok örökletes voltáról, azokat visszajuttatta. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quarto, r. aut. n. a. tertio. Méltóságok mint a 2557. sz.

Eredeti: 44,5×28,8 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét része. Pozsony város levéltára. Capitulum Posoniense saec. XIII. (azelőtt pozsonyi káptalan hiteleshelyi lt. Capsa 7. fasc. 1. n. 1.)

Átírta: pozsonyi káptalan 1296. márc. 24. (uo. — azelőtt pozsonyi káptalan hiteleshelyi lt. Capsa 7. fasc. 1. n. 2.)

Wenzel IV. 39. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 46.

Az oklevél hozzátvetőleges napi keltezését a méltóságsor alapján lehet megállapítani. — Az oklevelet Huber (Archiv für österr. Geschichte LXV. 432.) hamisnak tartotta, amit azonban már Pauler (Magy. nemz. tört. II² 547—548.) megcáfolt. Az oklevél külseje is mentes minden gyanútól.

2558.

1274.
szept. 30.

— Péter fiának: Lőrinc comesnek újra adományozza különböző hadjáratokban, főleg a lázadó Henrik, Joachinus és társai ellen a Bukensomla nevű hegynél vívott ütközetben, ahol Henrik elesett, tett szolgálataiért a Vasvár megyei Scenmihal nevű birtokát, amelyet királyi adományból birtokolt, de tőle jogtalanul elidegenítettek. — D. p. m. mag. Benedicti s. eccl. Strigoniensis electi perpetuique comitis loci eiusdem, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC^o septuagesimo quarto, secundo Kal. Oct., r. aut. n. a. tertio. Méltóságok: egyháziak, mint a 2556. sz.; világiak: Rolandus nádor a kunok bírása, Dénes szlavón bán, Máté erdélyi vajda szolnoki isp., Erney országbíró szatmári isp., Egyed tárnokm., Miklós pohárnokm., Péter lovászm. szolgagyőri isp.

Átírta: I. Károly 1324. máj. 14. (DI. 862.)

Wenzel XII. 88. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1141.

2559.

1274.
(szept.
30.
után.)

— Péter fiának: Lőrinc comesnek adja az Iwachinus mestertől András herceg elvitele által elkövetett hűtlensége és felségsértés miatt elvesztett Malcha nevű birtokot minden tartozékával, későbbi esetleges visszavétel esetére azonos értékű birtokkal ígervén Lőrinc comesnek kárpótlást. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi et comitis perpetui loci eiusdem, Budensis prepositi et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. dom. M^o CC^o LXX° IIII°, r. aut. n. a. tertio.

Eredeti: 38,1×18,5 cm. Nagy kezdő L. Fügőpecsét zsinórja. DI. 872.

Átírta: I. Károly 1324. máj. 12. (DI. 873.)

Fejér V. 2. 206., Adalékok Zemplén vm. 1915. 307. (magyar ford. is.)

Joachim mester szeptember végén fordult szembe a királlyal. Ez segít hozzá az oklevél közelebbi keltének meghatározásához.

2560.

1274.
okt. 27.
Tétény.

— a tornai vár Bered nevű öt ekényi földjét, melyen Goth castrensis lakott, Tódor fiának: Péternek adja.

Tartalmilag átírta: Garai Miklós nádor 1430. márc. 3. (DI. 28.707.)

A tartalmi átírás szövege:

Quarum prima ipsius domini Ladislai regis littera in Thethen in crastino sancti Demetrii anno domini millesimo ducentesimo septuagesimo quarto emanata expressisset, quod idem dominus Ladislaus rex quandam terram castri sui de Torna Bered vocatam quinque aratorum, que haberet silvam et nemora, super qua Goth castrensis residisset, Petro filio Theodori pro suis servitiis cum omnibus suis utilitatibus dedisset perpetuo possidendam ac per suum regium et memorati conventus¹ homines

¹A jászói konvent.

eandem convocatis commetaneis et vicinis suis nullo contradictore apparente statui fecissent Petro prenotato perpetuo possidendam.

2561.

1274.
nov. 27.

— a Chak nb. Máté mester fiának: István mesternek adományozza a *fezes*-nek nevezett királyi conditionariusok Ozlan faluhoz tartozó Vgrich nevű földjét minden tartozékával.

Eredeti: Díszes kezdőbetűk. (Fényképen) függőpecsét zsinórja. Brnoi Allami Levéltár, Seilern lt. Serényiana. (OL. Fkgy. H. 53/2.)

Az oklevél szövege:

Ladizlavs dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex universis Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Ut collationes principum rationabiliter facte solidentur firmitate perhempniter duratura, privilegiorum solent patrocinio communiri. Proinde ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod cum nobilis vir et honestus magister Stephanus filius magistri Mathey de genere Chak dilectus et fidelis baro noster corone regie et regno nostro et predecessorum nostrorum illustrium regum Hungarie tempore gratum semper obsequium et commendabilem famulatum cum fidelitate inconcussa tam strenue tamque laudabiliter exhibere studuisset, ut ipsius actus strenui eum fecissent coram nostre maiestatis oculis multipliciter gratiosum. Nos, quibus incumbit ex officio suscepti regiminis attendere merita personarum et eis pro meritis respondere, huiusmodi fidelitatem et merita ipsius magistri Stephani oculo benignitatis regie attendentes cupientesque propter hec sibi manum regalis munificentie favorabiliter aperire in aliqualem recompensationem servitorum suorum, cum multo potiora mereretur, contulimus sibi et per eum suis heredibus heredumque suorum in posterum successoribus quandam terram conditionariorum nostrorum, qui *fezes* dicuntur, Vgrich vocatam ad villam Ozlan pertinentem cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis universis in metis prioribus et antiquis terminorum distinctionibus irrevocabiliter perpetuo pacifice possidendam et eam per comitem Herbordum palatinum magistri Benedicti miseratione divina sancte Strigoniensis ecclesie electi eiusdemque loci comitis perpetui, Budensis ecclesie prepositi et aule nostre vicecancellarii hominem nostrum sub testimonio eiusdem Strigoniensis ecclesie capituli ipsi magistro Stephano fecimus assignari et iuxta antiquas super illam erigi novas metas nullo contradictore penitus apparente, prout hoc in eiusdem Strigoniensis ecclesie capituli litteris vidimus contineri. Ut igitur huiusmodi collationis nostre series irtractabilis perpetuo perseveret, presentes ipsi magistro Stephano concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus eiusdem magistri Benedicti dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXX° quarto, quinto Kalendas Decembris, indictione secunda, regni autem nostri anno secundo, venerabilibus patribus Stephano Colocensi et Johanne Spalatensi archyepiscopis, Lamperto Agriensi, Briccio Chanadiensi, Job Quinqueecclesiensi, Philippo Waciensi aule domine regine consortis nostre karissime cancellario, Paulo Wesprimiensi aule nostre cancellario, Thymoteo Zagrabieni, Lodomerio Waradiensi, Dionisio Jauriensi et Petro Transsilvano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Rolando palatino iudice Comanorum, Dionisio bano totius Sclauonie, Matheo woywoda Transsilvano et comite de Zonuk, Vgrino bano de Sceurino, Egidio magistro tauarnicorum nostrorum, Nicolao magistro dapiferorum, Chepano magistro pincernarum, Petro magistro agasorum nostrorum, Erney bano iudice curie nostre comite de Zothmar, Petro comite Supruniensi et Symigiensi, Philippo comite Castriferrei, Dedalo comite Zaladiensi, Michaelae comite Nytriensi et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores.

A napi keltezés utólagos, így az uralkodási év ellentmondásban van vele. Az oklevél szövegezése tehát 1274. szept. 3. előtt készült.

2562.

(1274.)
dec. 1.
Szalona-
nak.

— valamennyi báró tanácsából megparancsolja Dénes szlavón bánnak, hogy Gellért mester királyi orvost iktassa be a zágrábi vár Tornawa nevű földjének birtokába, amit IV. Bélától, V. Istvántól és tőle kapott adományba, s erről valamint a föld minőségéről, mennyiségéről és hatáiról tegyen jelentést. — D. sub castro Zolounuk, in crastino b. Andree apostoli.

Átírta: Dénes szlavón bán 1274. (Másolata: Zágrábi érseki lt. Liber privilegialis episcopatus Zagrabien-
sis fol. 55. — OL. Filmtár 5664. doboz.)

Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 173., Wenzel XII. 114., Smičiklas VI. 90. — Kivonat: Kukuljević: Regesta
No. 1142.

2563.

1274.
dec. 2.

— a Vas megyei királyi íjászok (sagittarii regales) minden Vas megyei földjét és egyéb jogai-
kat Herrandus-nak, a királyné asztalnokmesterének, barsi és Semptey-i ispánnak adja, mivel
az íjászok V. István alatt Henrik volt szlavón bánnal a cseh király mellé állva ennek csapatai-
val együtt az országot pusztították, majd ugyancsak Henrikkel, fiaival és társaikkal, akik
IV. László testvérét: András herceget elrabolták és a királlyal szembeszálltak, felségsértést
követtek el; megtiltja egyszersmind, hogy az íjászok vagy utódaik e földre valaha vissza-
térjenek. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis
perpetui, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo quarto,
quarto Non. Dec., indict. secunda, r. aut. n. a. secundo. Méltóságok: egyháziak, mint a 2556.
sz.; világiak: Rolandus nádor és a kunok bírása, Dénes szlavón bán, Máté erdélyi vajda és
szolnoki isp., Egyed tárnokm., Miklós asztalnokm. mosoni isp., Csépán pohárnokm., Péter
lovászm. szolgálgyőri isp., Péter soproni és somogyi isp., Fülöp vasvári, Dedalus zalai isp.

Eredeti: 48,4×30,3 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét darabja. Dl. 86.840. (Esterházy lt.)
Wenzel XII. 111.

A keltezésben szereplő uralkodási év ellene mond a méltóságsornak és a dátum többi
adatának. Minthogy az oklevél egyébként semmiféle gyanúra nem ad okot, ezt a hibát egy-
szerű elírásnak lehet minősíteni.

2564.

1274.
dec. 4.

— Mihály fia: István szlavóniai népei részére kiváltságokat biztosít.

Kukuljević: Regesta No. 1143.

Lásd 1275. dec. 4-i keltezéssel a 2659. sz. alatt.

1274.
(dec.
középe.)

— Irizlaus fiának: Iwan comesnek a tatárok betörésekor, majd a cseh király ellen vívott
háborúban, főképpen a csehek által a szlavóniai Zamabur földjén épített várnak elfoglalásával
tett szolgálataiért Szlavóniában Zamabur falut adományozza tartozékaival, s a falu
mellett az országhatáron szedett vámokkal együtt (cum tributo porte). — D. p. m. mag.
Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi et comitis perpetui loci eiusdem, Budensis prepositi et
au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. d. millesimo ducentesimo LXX° IIII°, (*napi keltezés
részére hely üresen hagyva*), r. aut. n. a. tertio. Méltóságsor: egyháziak mint a 2556. sz., de
a váradi pk. nélkül; világiak: Rolandus nádor és a kunok bírása, Dénes szlavón bán, Egyed
tárnokm., Máté erdélyi vajda szolnoki isp., Péter soproni és somogyi isp., Moys királynéi
tárnokm. szepesi isp., Péter lovászm. szolgálgyőri, Salamon fehérvári isp., Erney országbíró
szatmári, Miklós asztalnokm. mosoni, Fülöp vasvári, Dedalus zalai, Mihály nyitrai isp.

Eredeti: 40,6×26,6 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsételés nyoma. Szlovák Központi Állami Levéltár,
Erdődy család galgóci lt. Lad. 78. fasc. 1. n. 1. (azelőtt Pozsony megye lt. Ch—55.)

Fejér VII. 2. 106. (1284.) és VII. 5. 589., Tudományos Gyűjt. 1841. XI. 51., Smičiklas VI. 99. — Kivo-
nat: Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LVI. és LXV. (1284.), Kukuljević: Regesta No. 1144. és 1382.
(1284.), Documente priv. ist. Rom. C. II. 253.

2565.

1274.
(dec.
25—30.)

— jóváhagyja, hogy Sándor bán szebeni és dobokai ispán Iluazyg falut a vámmal és más
tartozékaival, Bagata, Meger, Kerepes, a Zenholm melletti Buda falvakat és Szentjakab-
falvát (villam sancti Jacobi) szabad rendelkezési joggal feleségének hagyományozhassa. —
D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis et au. n. vicecanc.
dil. et f. n. a. d. millesimo CC^{mo} LXX^{mo} quinto, r. aut. n. a. tertio. Méltóságok: egyháziak

mint a 2556. sz.; világiak: Rolandus nádor a kunok bírása, Máté erdélyi vajda, Egyed tárnokm., Péter soproni és somogyi isp., Ugrin szörényi bán.

Átírta: leleszi konvent 1418. szept. 5. (Fogalmazványa: leleszi konvent hiteleshelyi lt. Acta anni 1418. n. 24.)

Wenzel IV. 51. (1275.), Documente priv. ist. Rom. C. II. 173. (román ford.) (1275.) — Kivonat: Fejér V. 2. 298., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LVII., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 127., Bártfai Szabó: Pest m. 16.

Az egyházi főtisztségek névsorában még szerepel Pál veszprémi püspök, akit 1274. dec. 29. után nem emlitenek, már dec. 31-én sem. E szerint oklevelünk évszámát karácsonyi évkezdet szerintinek kell tekintenünk, s 1274. utolsó napjaira helyezniük.

2566.

1274.
dec. 29.

— Iwanca fia: András Bana-i comes kérésére (privilegiális oklevéllel) átírja és megerősíti anyjának: Erzsébet királynénak Wasarfolua királynéi föld adományozására vonatkozó 1274. júl. 2-i pátens oklevelét (Fejér V. 2. 217.), s kijelenti, hogy András comest semmiféle jog nem illeti meg az említett földön az adományozás előtt lakott királynéi szolgálakat illetően, mert anyja a földet, nem pedig a bármilyen szabadsággal rendelkező vagy conditiójú lakosokat adományozta. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, au. n. vicecanc. et prepositi Budensis dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quarto, quarto Kal. Jan., indict. secunda, r. aut. n. a. tertio. Méltóságok: egyháziak, mint a 2556. sz.; világiak: Rolandus nádor a kunok bírása, Erney bán országbíró, Máté erdélyi vajda és szolnoki ispán, Egyed tárnokm., Miklós asztalnokm., Péter lovász., Csépan pohárnokm., Péter soproni és somogyi, Fülöp vasvári, Ochuz zalai, Tyba tolnai és Salamon fehérvári isp.

Eredeti: 37,4×18,6 cm. Diszes kezdő L. Fügőpecsét darabkái. Dl. 58.416. (Forgách lt.)

Fejér V. 2. 218. (csonka), Hazai okmt. VIII. 169.

Bár ez időben a karácsonyi évkezdet volt általános, a jelen oklevél keltét 1274. dec. 29-ben kell megállapítani, mert az átírt oklevél kelte 1274. júl. 2. Valószínűleg az volt a helyzet, hogy az oklevelet még dec. 25. előtt állították ki, de a megpecsételésre csak dec. 25. után került sor, amikor az évszámot már nem javították ki.

2567.

1274.
dec. 30.

— Pous mesternek és testvérének: Benedek mesternek kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1266. jún. 30-i privilegiumát (1489. sz.) Wsol nevű udvarnoki föld adományozásáról; egyzsersmind megerősíti Syxtus mester esztergomi olvasókanonoknak, V. István által az udvarnoki földek ügyében az egész országra kirendelt bírónak e földre vonatkozólag kiadott privilegiális oklevelét. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi perpetuique comitis loci eiusdem, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quinto, tertio Kal. Jan., r. aut. n. a. tertio.

Eredeti: 38,3×25,5 cm. Diszes kezdő L. Fügőpecsételés nyoma. Dl. 40.128. (Múz. Törzsanyag.)

Fejér V. 2. 276. és VII. 2. 39.

Az évszám karácsonyi évkezdet szerinti, amit az uralkodási év is bizonyít.

2568.

1274.
dec. 31.

— Péter mester soproni és somogyi ispán kérésére átírja saját 1273. máj. 23-i privilegiumát (2364. sz.) Scynche birtok adományozásáról, s az ő (IV. László) és az anyakirályné Henrik bán által Buda mellett történt fogvatartása idején s azután a Fuen-i csatában — ahol Henrik bán elesett — teljesített szolgálataiért a fentebbi adományt Péter ispán részére megújítja és a Henrik bán fiának: János volt soproni ispánnak ugyanazon Scince birtokról — Péternek az udvarból történt száműzetése idején — adott oklevelét semmisnek nyilvánítja.

— D. p. m. eiusdem¹ mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui au. n. vicecanc. et prepositi Budensis dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo quarto, IIe Kal. Jan., indict. secunda, r. aut. n. a. tertio. Méltóságok mint a 2567. sz., de a veszprémi pk. és a kérelmező kihagyásával.

Eredeti: 59,6×41,8 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét kis darabja. Dl. 830.

Wenzel IV. 37. és IX. 73.

Az átírt oklevél kelte alapján az is lehetséges volna, hogy az akkor szokásos karácsonyi évkezdettel számítva az átíró oklevél is 1273-ban (1273. dec. 31-én) kelt. Azonban mind a főtisztségek névsora, mind pedig az uralkodási év a január 1-től számított 1274. dec. 31-re illik. — Azaz: a december 25. előtt kiállított oklevél megpecsételése és a napi dátum beírására később került sor, de az oklevél évszámát már nem javították.

2569.

(1274. végén.)

— értesíti Rudolf római királyt, hogy az András alig 8 éves szlavón-horvát herceg és Rudolf leánya vagy unokája, esetleg unokahúga közt szerzendő házasság ügyének intézését rokonára: (Meinhardus) tiroli és Goricia-i comesre bízta, de az ügyben A. mestert is külön követként hozzá fogja küldeni; kéri őt, hogy nevezetteknek adjon ez ügyben kihallgatást.

Másolata: a) Stadtbibliothek Trier, Codex 1876. n. 239.

b) Universitätsbibliothek Erlangen, Codex 563. n. 175.

c) Vatikáni könyvtár, Codex Ottobonianus 2115. n. 479. (OL. Filmtár 4941. doboz.)

d) Oseki kolostor formuláskönyve 52.

e) Handschrift der kaiserlichen Hofbibliothek Nr. 409. fol. 47b.

Gerbert: Cod. epist. Rudolphi I. 150., Bodmann: Cod. epist. Rudolphi I. 49., Fejér VII. 2. 43. (1276.), Palacky: Über Formelbücher 319., Baerwald: Baumgartenberger Formelbuch 305., Wenzel IV. 42., Smičiklas VI. 93., Fraknoi: Habsburg-ház 21. — Kivonat: Századok 1906. 122., Wiesflecker—Rainer II. 1. 33.

A levél nincs keltezve, s a keltezés meghatározására többféle felfogás van. A kiadásokban 1273. és 1276. közt szerepel. A történeti események figyelembevételével leginkább Pauler megállapítása (Magy. nemz. tört. II². 319.) fogadható el, hogy a házassági tárgyalás, s így az ezzel kapcsolatos oklevelek kiállítása 1274. év végén történt.

2570.

(1274. végén.)

—, miután az országban a rend helyreállt, a főurak tanácsából megbízta rokonát: (Meinhardus tiroli comest), akinek leányát (Rudolf) római király vette feleségül, hogy a testvére: (András herceg) és (Rudolf) római király leánya közt létesítendő házasság ügyében járjon el.

Másolata: a) Stadtbibliothek Trier, Codex 1876. n. 236.

b) Universitätsbibliothek Erlangen, Codex 563. n. 173.

c) Vatikáni könyvtár, Codex Ottobonianus 2115. n. 478. (OL. Filmtár 4941. doboz.)

d) Handschrift der kaiserlichen Hofbibliothek Nr. 409. fol. 47b.

Gerbert: Cod. epist. Rudolphi I. 149., Bodmann: Cod. epist. Rudolphi I. 47., Fejér VII. 2. 44., Baerwald: Baumgartenberger Formelbuch 305., Fraknoi: Habsburg-ház 21. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1198. (1276.), Századok 1906. 123., Wiesflecker—Rainer II. 1. 33.

Lásd az előző számnál írt megjegyzést.

2571.

(1274. végén.)

— bizonyítja, hogy a főpapok és főurak tanácsából a pécsi egyház lectorát vagy scholasticusát megbízta, hogy a testvére: András, Szlavón- és Horvátország hercege, valamint Rudolf római király leánya, unokája vagy unokahúga között kötendő házasság ügyében procuratora legyen.

Másolata: Oseki kolostor formuláskönyve 52.

Palacky: Über Formelbücher 319., Wenzel IV. 43. (csonka), Smičiklas VI. 93., Fraknoi: Habsburg-ház 22. — Kivonat: Századok 1906. 123.

Lásd a 2570. számnál írt megjegyzést.

2572.

¹ Utalás az átírt oklevél dátumára.

1274. — a Pyllis-i királyi erdő egy részét a szentkereszti (pálos) monostornak adományozza. — a. 1274.
Átírta: a) III. András 1291. (Említi Gyöngyössy Gergely inventariuma 82. — Budapesti Tudományegyetem Könyvtára Cod. Lat. 135.)
 b) I. Károly 1327. > I. Lajos 1369. (uo.)
 Györffy: Pilis megyei monostorok 283. 2573.
-
1274. — Benche várjobbágyot szolgálataiért Hunti és Iua nevű birtokaival kiveszi a honti vár hatósága alól és a nemesek sorába emeli. — a. d. M^o ducentesimo septuagesimo quarto.
Tartalmilag átírta:
 a) Tamás erdélyi vajda 1342. jan. 20. (Dl. 305.)
 b) — rövidebben — ua. 1342. máj. 8. (Dl. 3440.)
 a) példány: Fejér VIII. 7. 348. (1276.) — b) példány: Fejér VIII. 4. 624., Mon. eccl. Strig. III. 465. 2574.
-
- (1274.?) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a csurgói keresztes konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Banna melléki Farkas comes királyi ember iktassa be Buzad fiát: Oghuz comest a Dráva melléki Netech föld birtokába, amely Vydislo nevű utód nélkül elhalt várjobbágyé volt, említi a csurgói konvent é. n. júl. 6-i oklevelében. (Wenzel IX. 112.)
 Az oklevél keltét Wenzel — indokolás nélkül — 1274-re tette. 2575.
-
- (1274.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a zalai konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Panus fia: Panch királyi ember iktassa be Miklós országbíró és Kuechke-i comes protonotáriusát: Mihály mestert a zalai vár Dabrun nevű földjének birtokába, említi a zalai konvent k. n. oklevelében. (Zala vm. oklt. I. 75.) 2576.
-
1274. — familiaris clericus-ának: Mátyás mester tornai plébánosnak és a tornai szent Egyed egyháznak adja a *bebnekus*-nak nevezett királyi pecérek földjét. — a. 1274.
 Fejér kivonatos közlése az „Analect. Dipl. Jankovich. Tomo A. p. 147. nro 120.” alapján történt.
 Fejér V. 2. 230.
 A pecérek elnevezése *besnucus* formában mint vulgaris locutio a középkorban nálunk használatos volt (vö. Bartal: Glossarium mediae et infimae Latinitatis regni Hungariae *besuncus* címszó alatt). A *bebnekus* e szónak az elferdítése. 2577.
-
1274. — Ders Andrásnak különböző hadjáratokban, főképpen pedig a németek által elfoglalt Győr vár ostromakor tett szolgálataiért a Valkó megyei Neuna várat adja. — 1274.
 Kivonat: Lehotzky: Stemmat. nob. fam. II. 49. 2578.
-
1274. — a Chlobochye-i szent Péter monostort tartozékaival együtt a trauiaknak adja és megerősíti őket Bistricze föld birtokában. — in 1274°.
Tartalmilag átírta: Mauroceno Marin traui comes 1322. nov. 29. (Másolata — a Magy. Tört. Tár szerint — a bécsi császári levéltárban volt. Copia de commemoriali II. 402.)
 Magy. Tört. Tár IX. 15. 2579.

1274. — Benedek fiainak a Hecchen nevű földet adja Nempty földért cserében.
Fejér V. 2. 208.
Lásd 1275-i keltezéssel a 2652. sz. alatt.
-
- (1275 előtt.) * — 1275-i (hamis) oklevelében említi régebben kiállított három oklevelét: 1. mellyel a vasvári vár Chehy nevű földjét Kadar fiának: Mihálynak adta, 2. ugyanazt Mihály utód nélküli halála után Osl bán fiának: Jakabnak, 3. később pedig Mihály testvéreinek adta. (Hazai okmt. VI. 204.)
Lásd a 2669. számnál irtakat. **2580.**
-
- (1275 előtt.) * — privilégiumát, amely szerint Beleser föld negyedrészt az Aba nb. Budun comesnek adományozta, említi az egri káptalan 1275-i oklevelében. (Hazai okmt. VIII. 181.) **2581.**
-
- (1275 előtt.) * — pátens oklevelét, mellyel Kyurth és Warnogh Bács megyei földeket, mint Daka fiának: az utód nélkül elhalt Gergely comesnek vásárolt birtokait vejenek, a Juk falusi Imre comes fiának: Dama comesnek adományozta, említi IV. László 1275-i oklevelében. (Bártfai Szabó: Pest m. 544.) **2582.**
-
- (1275 előtt.) * — 1275. aug. 3-i oklevelében említi régebbi oklevelét, mellyel a vasvári vár Pethlend nevű földjét Hermanus comes fiainak: Rubinus mesternek, Feldricus-nak és Károlynak adományozta. (Lásd a 2629. sz.) **2583.**
-
- (1275. vagy előbb.) * — privilégiumát, mellyel Kyurth és Warnogh Bács megyei földeket mint Daka fiának: az utód nélkül elhalt Gergely comesnek örökölt földjeit Scilibach-i Agustan fiának: Máténak és Pál fiának: Péternek adományozta, említi IV. László 1275-i oklevelében. (Bártfai Szabó: Pest m. 544.) **2584.**
-
1275. jan. 1. Zseliz-szent-jakabi monostor mellett. — Péternek, a (margit)szigeti monostor javai procurátorának a király nővére: Erzsébet és a többi apáca nevében kifejezett kérésére átírja és megerősíti V. István (1272. márc. 16-i) pátens oklevelét (2171. sz.) Ilbw szigetnek a monostor számára történt adományozásáról. — D. apud monasterium b. Jacobi apostoli apud Selez in die Strennarum a. d. M^o C^o LX° X^o V^{to}.
Eredeti: 13,2×7,5 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Dl. 797.
Átírta: III. András 1300. jún. 1. két ízben. (Dl. 798. és Dl. 32.504.)
Wenzel IX. 124.
Lásd a 2496. számnál irt megjegyzést. **2585.**
-
1275. jan. 1. uo. — Miklós Jazou-i prépost kérésére átírja és megerősíti IV. Béla é. n. (valószínűleg 1268. máj. 8-án) kelt pátens oklevelét (1569. sz.) az Abraam fiától: Isac-tól kapott Myzluk-i földadomány megerősítéséről. — D. in die Strennarum apud s. Jacobum a. d. M^o CC^o LXX° quinto.

Átírta: IV. László 1278. (Jászói konvent magánlt. — OL. Filmtár C 24. doboz.)
Fejér V. 2. 438.

Az oklevél keltezési helyét illetően lásd a 2585. sz. oklevelet.

2586.

1275.
jan. 2.
uo.

— Bonifác pannonhalmi apát kérésére átírja és megerősíti V. István 1270. nov. 8-i pápens oklevelét (1985. sz.) a pannonhalmi apátság népei adószedéssel való zaklatásának eltiltásáról. — D. apud monasterium s. Jacobi de Selyz, in crastino oct. Nativitatis d. a. eiusdem millesimo ducentesimo septuagesimo quinto.

Eredeti: 23,3×18,7 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Pannonhalmi főapátság magánlt. N. 300. (OL. Filmtár 633. doboz.)

Wenzel IV. 52., Pannonh. rendtört. II. 342.

2587.

1275.
(jan.
eleje.)

— Pál domonkosrendi conversusnak, a nyúlzigeti sz. Mária-monostor javai procuratorának a király nővére: Erzsébet és a többi apáca nevében előterjesztett kérésére átírja és megerősíti V. István 1270-i privilégiumát (2032. sz.) Toxvn, Zoych, Kaad és Ossyan földeknek az apácák részére történt adományozásáról. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, au. n. (néhány betű számára üresen hagyott hely) cancellarii dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo quinto, r. aut. n. a. tertio.

Eredeti: 49,8×37,8 cm. Századokkal később beírt kezdő L. Függepecsét zsinórja. Dl. 892.

Fejér V. 2. 250., Wenzel XII. 140.

Wenzel önkényesen *vicecancellarii*-t írt az eredetiben levő *cancellarii* helyett. E szó előtt valószínűleg azért hagyták az üres helyet, mert a notarius nem tudta, hogy Benedeket kancellárnak vagy alkancellárnak kell-e címeznie. Ez közvetlenül Pál veszprémi püspök kancellár halála után lehetett, amikor azt lehetett hinni, hogy Benedek alkancellár, esztergomi választott érsek lesz az utód. Ez azonban nem következett be. Pál halála 1274. dec. végén történt, ezért a jelen oklevelet 1275. jan. elejére kell helyezni. — A Fejérpataky által (Kir. kancellária 126.) felhozott adatok, melyek szerint Pál 1275-ben még kancellár volt, tévesek, mert azok az 1275-i oklevelek, melyek Pál kancellárságát említik vagy hamisak, vagy pedig az 1275. évszám 1274. utolsó napjaira értendő (karácsonyi évkezdés), avagy nem egységes keltezés következménye.

2588.

1275.
jan. 9.

— a galgóci hospesek földjét Aba fiának: Abának adja.

Dl. 896.

Lásd 1276. jan. 9-i keltezéssel a 2687. sz. alatt.

(1275.)
jan. 18.
Buda.

— megparancsolja D(énes) bán országbírónak és zalai ispánnak, hogy a korábban Osl fiának: Herbordus comesnek Solcheturtuky nevű falujában csütörtökönként tartott vásárt, amennyiben bebizonyosodik, hogy azt Olivér comes erőszakosan áthelyezte saját falujába, helyezze vissza megszokott helyére. — D. Bude, sexto die oct. Epiphanie d.

Eredeti: 14,5×4,5 cm. Zárópecsét darabjával (kettős pecsét hátlapja). Dl. 86.760. (gyömrői Teleki lt.)
Iványi: Teleki cs. gyömrői lt. 74.

Dénes bán 1275. januárjában volt országbíró és zalai ispán. Ez határozza meg az oklevél évszámát. (Lásd a 2590. sz.)

2589.

1275. — Fulkus fiának: Farkas mesternek a tőle elvett és Ratolth-i Olivér mesternek és Leustach
 jan. 29. fiainak adott Muchun nevű földjéért cserében Gergely, Petk, Wros, Wytalus és János nóg-
 rádi várjobbágyok Scechen nevű földjét adományozza, s nevezett várjobbágyokat — nehogy
 földöntutók legyenek — a királyi tálhordók (bacciniferi) Fejér megyei Agar nevű földjével
 kárpótolja és bizonyítja, hogy Farkas mester ezen felül az épületekért 10 márkát adott
 az említett várjobbágyoknak, akik Farkas mester ellen általuk indítandó per esetére 50
 marka fizetésére kötelezték magukat. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl.
 electi eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n.
 a. d. M^o CC^o LXX° quinto, quarto Kal. Febr., r. aut. n. a. tertio. Méltóságok: István kalocsai,
 János spatatói érsek, Lampert egri, Bereck csanádi, Jób pécsi, Fülöp váci pk. királynéi
 kanc., Lodomerius váradi, Dénes győri, Timót zágrábi és Péter erdélyi pk., Rolandus nádor
 és a kunok bírása, Egyed tárnokm., Máté erdélyi vajda szolnoki isp., Dénes országbíró zalai
 isp., Moys királynéi tárnokm. szepesi isp., Péter soproni és somogyi, Fülöp vasvári, Mihály
 nyitrai és Salamon fehérvári isp.

Eredeti: 43,4×25,7 cm. Kezdő L helye türes. Függőpecsét darabja. Dl. 897.
 Wenzel XII. 131.

2590.

1275. — a boldogságos szűz (veszprémvölgyi) monostorának adományozza az apácák eltartására
 jan. 30. Sarzorm-i malmát, melyen a Somogy megyei udvarnokok zsemlyelisztet (farinam symile)
 Buda. szoktak neki örölni, s a Tykus falusi szigetfőn hat udvarnoki mansiót minden földjével,
 halászóhellyel és erdővel, s ezen adományról az apácáknak privilégialis oklevél kiadását
 igéri. — D. Bude, feria quarta prox. ante Purificationem virg. glor. a. d. millesimo CC^o
 LXX^{mo} quinto.

Átírta: I. Lajos 1374. nov. 11. (Dl. 6167.)
Tartalmilag átírta: I. Lajos átírása alapján Garai Miklós nádor 1382. okt. 21. (Dl. 6868.)
 Hazai okmt. VIII. 171.

2591.

1275. — bizonyos bírónak¹ megtiltja, hogy Aladár mester és . . . . . comes Forro-i, Dewecher-i,
 febr. 8. Fonchol-i és Fay-i népeinek ügyében ítélkezzék, mert elfogultnak látszik, minthogy e falvak
 Buda. a vár falvai voltak, és elrendeli, hogy a kérdéses ügyben csak a királyi kúriában lehet pert
 indítani. — D. Bude, quarto die b. Agathe virg. a. d. M^o CC^o LX^oX^o quinto.

Eredeti: Kb. 13,5×kb. 7 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Dl. 898.
 Wenzel IX. 122.

2592.

1275. — megengedi, hogy Guedy-i Albeus fia: Miklós minden birtokát, úgymint az öröklési jogon
 febr. 9. bírt Guedy-t, valamint Abelfelde és Bechelfelde nevű birtokait, amelyeket anyja hagyott rá,
 Szurdok- fiú utód nélküli halála esetén vejeinek: Erdeu-nek és Jánosnak, Itemerius fiainak és Péter-
 püspöki. nek, Leuka fiának hagyhassa. — D. Zurdukpyspuky, in oct. Purificationis b. virg. a. d.
 M^o CC^o LXX° quinto.

Átírta: egri káptalan 1275. > IV. László 1279. júl. 29. > I. Károly 1324. márc. 28. (Dl. 30.578.)
Tartalmilag átírta: Bebek István országbíró 1360. márc. 20. (Magyar Tudományos Akadémia Könyv-
 tára, Kézirattár, Oklevelek 143. sz. — OL. Filmtár 2103. doboz.)
 Hazai okmt. VIII. 172. — Tartalmi átírás: Wenzel IV. 72.

Mivel a febr. 8-i oklevél Budán kelt, s onnan IV. László aligha jutott másnapra a kere-
 ken 100 km-re fekvő Szurdokpüspökire, átírási hibát kell feltételeznünk az egri káptalan
 átíró oklevele évszámának hatására. — A jelen oklevél tehát 1273-ban vagy 1274-ben is
 keletkezhetett.

2593.

¹ Az oklevél rongált volta miatt nem ismert a címzett. Talán az abaúji ispánnak szólt a rendelet.

1275. febr. 10. — Belad földet Joanka fiának: András Bana-i comesnek adományozza.
Fejér V. 2. 232.
Lásd 1275. dec. 10-i keltezéssel a 2660. sz. alatt.
- (1275.?) febr. 28. Babót. — megparancsolja a somogyi konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Sámson fia: Máté királyi ember járja meg a somogyi vár Wone nevű lakatlan földjét Thardas és Zomayon mellett, amelyen Cherchu lakott, s iktassa be Korpad-i Iuan fiát: Oroch-t a föld birtokába, amit szolgálatai fejében adományként kapott, a föld mennyiségéről és minőségéről pedig tegyenek jelentést. — D. in villa Babut, in die Cinerum.
*Átírta: somogyi konvent (1275?) > ua. 1395. márc. 20. (DI. 49.308. Mérey It.)
Fejér V. 2. 292.*
Az oklevelet Fejér 1275-re teszi. IV. Lászlónak ez az egy Babóton kelt oklevele ismeretes, s más adatunk sincs babóti tartózkodására. Minthogy sem támogató, sem cáfoló adat nincs az 1275-i keltezésre, — esetleges félreértések elkerülése végett — meg lehet tartani Fejér évmeghatározását.
1275. márc. 9. — megerősíti II. András adományát a budai káptalan javára.
Fejér V. 2. 235.
Lásd 1274. márc. 9-i keltezéssel a 2483. sz. alatt.
1275. márc. 24. — a bárók tudomásával orvosának: Gellért mesternek, az orvostudomány professzorának adományozza a IV. Bélának és V. Istvánnak tett szolgálataiért, s az ő meggyógyításáért a zágrábi vár Tornowa nevű földjét tartozékaival, melynek birtokába őt Dénes comes akkori szlavón bán iktatta be, s elrendeli, hogy Gellért mester és utódai a földet az előbbi határok között nyugodtan birtokolják. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis et au. regie vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quinto, IX° Kal. Apr., r. aut. n. a. tertio. Méltóságok: István kalocsai, János spalatói érsek, Fülöp váci pk. királynéi kanc., Jób pécsi pk., veszprémi szék üresedésben, Timót zágrábi, Dénes győri és Péter erdélyi pk.; Rolandus nádor és a kunok bírása, Ugrin szörényi bán, Chelley fia: Tamás országbíró pozsonyi isp., Egyed tárnokm., Miklós asztalnokm. mosoni isp., Csépán pohárnokm., Péter lovászm., Moys királynéi tárnokm., Herrandus királynéi asztalnokm. zalai isp., Máté erdélyi vajda szolnoki isp., Péter soproni és somogyi, István mester veszprémi isp.
*Eredeti: Díszes kezdő. L. Függőpecsét zsinórja. Zágrábi káptalan lt. Fasc. 23. n. 83. (OL. Filmtár 5665. doboz.)
Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 174., Wenzel XII. 115. (1274.), Smičiklas VI. 105. — Kivonat: Densušianu: Documente I. 1. 400., Kukuljević: Regesta No. 1126.*
1275. ápr. 3. — Moys szepesi ispán és királynéi tárnokmester hozzájárulásával Márk comes fiának: Bootyz comesnek adományozza a szepesi Zalouk és Mátéfalva (villa Mathey) nevű falvakat az V. Istvánnak és neki tett szolgálatokért, főképpen pedig azért, mert a király ellen pártütő Rolandus-t — Márk fiát — a szepesi várban ostromolta és meghódolásra kényszerítette, amikor ő maga és 24 embere megsebesült, a várat pedig nénjének: Kungua lengyel hercegnőnek közbenjárására visszaadta. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, Budensis prepositi et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo quinto, tertio Non. Apr., r. aut. n. a. tertio. Méltóságok: István kalocsai, János spalatói érsek, Fülöp váci pk. királynéi kanc., Jób pécsi, Dénes győri, Timót zágrábi, Lodomerius váradi, Péter erdélyi pk., András választott egri pk., a csanádi és a veszprémi szék üresedésben; Rolandus nádor a kunok bírása, Tamás országbíró, János

2594.

2595.

és Miklós szlavón bánok, Máté erdélyi vajda szolnoki isp., Egyed tárnokm., Miklós asztalnokm., Péter lovászm. szolgagyőri isp., Joachinus mester pilisi isp., Ugrin szőrényi bán, Dénes zalai, Péter soproni és Mihály nyitrai isp.

Átírta: Fülöp fermói püspök pápai legatus 1279. márc. 4. (Dl. 74.778. Máriássy It.)

Kayser: Compendium hist. fam. Máriássy 22., Fejér V. 2. 238., Schmauk: Suppl. Scep. II. 12. — Kivonat: Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LVI., Századok 1872. 661., Densuşianu: Documente I. 1. 406., Iványi: Máriássy cs. 16., Documente priv. ist. Rom. C. II. 175.

2596.

1275.
(ápr.)

— Benedek mester választott esztergomi érsek, budai prépost és alkancellár, valamint az esztergomi káptalan kérésére, s Benedek mester szolgálataira való tekintettel szent Adalbert monostorának (vagyis az esztergomi káptalannak) adja a szolgagyőri vár Gormoth nevű három ekényi lakatlan földjét, mely határos a monostor Gormoth nevű földjével és melynek iktatását az esztergomi keresztetek konventjének kiküldöttje elvégezte; a szomszédok: keletről a Lula-i nemesek, északról az esztergomi keresztetek földje. — D. p. m. predicti ven. viri mag. B(enedicti) electi eccl. s. Strigoniensis, au. n. vicecanc. et prepositi Budensis, dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quinto, r. aut. n. a. III°. Méltóságok: István kalocsai, János spalatói érsek, Dénes győri, Fülöp váci, Timót zágrábi pk., András választott egri pk.; Rorandus nádor a kunok bírása, János szlavón bán, Egyed tárnokm., Ugrin szőrényi bán, Tamás országbíró, Miklós asztalnokm., Péter lovászm., Dénes zalai és Mihály nyitrai isp.

Eredeti: 48×20 cm. Kezdeő L helye üres. Függőpecsét darabja. Esztergomi káptalan magánlt. Lad. 38. fasc. 1. n. 1. (OL. Filmtár 562. doboz.)

Átírta: I. Mátyás 1465. febr. 16. (Uo. Lad. 35. fasc. 2. n. 8. — OL. Filmtár 561. doboz.)

Tartalmilag átírta: Kont Miklós nádor 1358. okt. 12. (Uo. Lad. 38. fasc. 1. n. 10. — OL. Filmtár 562. doboz.)

Schmitt: Archiepisc. Strig. I. 139., Schmitt: Episc. Agr. I. 199., Katona: Hist. crit. VII. 674. (mind csonkán), Fejér V. 2. 241., Eszterg. főkápt. birtokai 25., Mon. eccl. Strig. II. 49. — Kivonat: Magyar Sion III. 298., Codex Strig. II. 119.

A keltezésre nézve v. ö. Mon. eccl. Strig. II. 51. jegyzet.

2597.

1275.
(ápr.—
máj.)

— János fiát: Dege-t, s ennek fiait: Endrét és Pált, továbbá Chama, János és Márton, Mycula fiai: István és Izsák, valamint Salamon fia: Simon nevű Chygle falusi veszprémi várjobbágy-társait — Rolandus nádor servienseit — a IV. Bélának, V. Istvánnak és neki különböző hadjáratokban, főképpen pedig a németek által elfoglalt Győr vár ostromakor tett szolgálataikért Chygle falusi földjükkel együtt kiveszi a várjobbágyaságból és a királyi serviensek közé emeli. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, eiusdem loci comitis perpetui, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. MCCLXXV., r. aut. n. a. III. Méltóságok: egyháziak, mint a 2596. sz.; világiak: Rolandus nádor a kunok bírása, Tamás pozsonyi isp. országbíró, János szlavón, Miklós tengermelléki, Ugrin szőrényi bán, Máté erdélyi vajda, Moys királynéi tárnokm., Miklós asztalnokm.

Fejér VII. 2. 37.

A hozzávetőleges közelebbi keltezés a méltóságsor alapján volt meghatározható.

2598.

1275.
máj. 21.

— Scepus-i Domokos fia: Kázmér kérésére átírja és megerősíti Loránd mester volt Scepus-i comes 1274. jún. 17-i privilégiumát annak a két ekényi földnek az iktatásáról, amelyet Scepus-i Domokos és testvére: Tamás, valamint Domokos fiai: Kázmér és László a királyi népek között birtokoltak.

Átírta: a) Erzsébet királyné 1280. > I. Károly 1314. febr. 24. > Pikfalvi Imre fia: Márton szepesi tizlándzsás szolgabíró k. n. (1449 vagy 1461—1471.) (Szepesi káptalan magánlt. Scrin. 9. fasc. 5. n. 2. — OL. Filmtár C 26. doboz 67. sz.)

b) Erzsébet királyné 1280. > I. Károly 1314. dec. 27. (!) > ua. 1330. jan. 29. > jászói konvent 1598. márc. 12. vagy ápr. 6. (Uo. n. 1. — OL. Filmtár uo. 66. sz.)

Az oklevél szövege:

Ladislaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus, quibus presentes ostendentur, salutem in domino sempiternam. Ad universorum, tam presentium, quam futurorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod Kazmerius filius Dominici de Scepus ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium magistri Lorandi tunc comitis de Scepus dilecti et fidelis nostri super collatione cuiusdam terre de Scepus confectum petens nos cum instantia, ut ipsum privilegium ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius tenor talis est:

Nos magister Lorandus comes de Scepus universis, quibus expedit et presentes ostendentur, significamus, quod recepto mandato regie sublimitatis Dominico et fratri suo, Thome de Scepus duobusque filiis Dominici, Kazmerio videlicet et Ladislao terram usui duorum aratrorum sufficientem, quam inter populos domini regis antea tenebant et possidebant, ad libertatem nobilium ac exercituantium de Scepus reambulari, assignari et constitui faceremus. Nos vero tam iussioni regie serenitatis, ut tenemur, obtemperantes, quam consideratis servitiis prefatorum preteritis et que in futurum domino regi inpendere poterant, ad reambulationem terre eorundem Nicolaum officialem nostrum de Scepus cum Harperno concanonico (!) (cantore) ecclesie sancti Martini ac Johanne custode ecclesie eiusdem de Scepus transmisimus, qui reambulantes ipsam terram metaverunt ex nostro iussu et precepto perpetuo, quiete et pacifice possidendam exhimendo et separando eosdem a solutione et libertate populorum domini regis et applicavimus libertati nobilium sepedictorum, ut idem servitium domino regi debeant, quod exercituantes in Scepus existentes domino regi inpendere consueverunt ac eadem libertate gratulentur. Cuius quidem terre mete et signa hoc ordine distinguuntur: Prima meta iuxta pratum et secus viam a parte orientis, abinde procedit versus meridiem ad Nadasd et sub rubo et monte est meta terrea, deinde similiter versus meridiem procedendo super unum Berch est meta terrea in terra arabili, dehinc directe similiter versus meridiem procedendo tendit ad vallem Katun dictum et in ipsa valle est meta terrea, exinde vadit ad certum Berch paululum reflectendo ad occasum solis et pervenit ad semitam, qua itur ad Nadasd et ibi inter rubos super unum berch secus eandem orbitam est meta terrea, deinde procedit in latere montis ad unum berch versus occidentem ad metas Heyndrih et in uno berch est meta terrea, abinde procedit versus aquilonem procedendo per rubetum et descendendo in latere montis et sub monte et rubeto est meta terrea, deinde procedit versus orientem ad superficiem fontis, pervenit super metam lapideam, deinde procedit versus aquilonem ad aliam metam lapideam per vallem a parte Heyndrih et ibi est alia meta petrea, deinde directe inferius procedendo circa viam est similiter meta lapidea, deinde procedit directe versus fluvium Cherenik dictum et per idem fluvium descendit usque ad metam primo scriptam. Ut autem facta collatio seu donatio ne(queat) per quempiam retractari, presentes contulimus litteras sigilli nostri munimine roboratas. Datum dominico die post festum sanctorum Viti et Modesti, anno domini M° CC LXX° quarto.

Nos igitur attendentes, quod idem magister Rolandus nichil preterquam opus summe fidelitatis expostulat facere consuevit, scientes etiam per relationem eiusdem magistri Rolandi personaliter recitantem collationem dicte terre ex nostro processisse mandato et insuper iustis (petitionibus ipsius Kazmeri regia benignitate condescendentes) iamdictum privilegium ipsius magistri Rolandi ratum habentes et acceptum, de verbo ad verbum presentibus inseri fecimus duplicisque sigilli nostri munimine roborantes. Datum per manus venerabilis viri magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie (electi) locique eiusdem comitis perpetui, prepositi Budensis et aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini M° CCLXX quinto, indictione tertia, duodecimo Kalendas Junii, regni (autem) nostri anno III°, venerabilibus patribus Stephano Collocensi, Iohanne Spalatensi archiepiscopis, Andrea Agriensi, Lodomerio Varadiensi, Philippo Vaciensi, aule domine regine karissime consortis nostre cancellario, Dionisio Jauriensi, (Job) Quinqueecclesiensi, Timotheo Sagrabiensi et Petro Transilluano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Rolando palatino, iudice Comanorum, Egidio magistro tauarnicorum nostrorum, Thoma iudice curie nostre (comite de Semptey), magistro Herrando iudice curie domine regine, comite Castriferrei, magistro Jachino comite de Roma (!) (Bana) et (de) Pylis, Matheo de Bwda (!) (wayuoda) Transiluano, (comite de Zonuk, Vgrino bano de Zewrinio, Moys magistro tauarnicorum dominae reginae, comite Scepesiensi, Joanne bano comite (!) Sclauoniae, Dyonisio comite Zaladiensi et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores.)

A közlés a XV. századi példány alapján készült. A zárójelben levő szavak e példányból hiányozván, az 1598-i átirásból pótolttak. 2599.

1275.
máj. 25.

— átírja és megerősíti II. András 1215-i privilégiumát a (fehérvári) szent Miklós-egyház javára tett adományokról, idézve belőle a Chepel falura vonatkozó részt.

Tartalmilag átírta: Bátori István országbíró 1436. dec. 4. (Dl. 44.118. Múz. Törzsanyag.)

A tartalmi átírás szövege:

Litteras domini Ladislai dei gratia condam illustris regis anno domini millesimo ducentesimo septuagesimo quinto octavo Kalendas Junii, indictione secunda, regni autem sui anno tertio privilegialiter subortas dupplici suo sigillo consignatas, confirmantes et transcribentes tenorem litterarum prefati Andree regis, patris Bele regis quarti privilegialium anno ab incarnatione domini M^o CC^o quindecimo, regni autem sui anno undecimo confectarum¹ dicto palatino exhibuisset, in quibus inter alias munificas ipsius domini Andree regis donationes prefate² ecclesie sancti Nicolai datas et concessas hec clausula reperta fuisset: Item habet in villa Chepel quinque vineas et terram et fenum et silvam et decem mansiones vinitorum, quo[rum no]mina sunt hec: Venth cum filio suo nomine Zenthes, Chomotoy, Petrus, Mogd, Cheth, Chegzew.

2600.

1275.
máj. 30.

— Rolandus comes nyitrai várjobbágnak adományozza a nyitrai vár Zalakuz nevű lakatlan földjét.

Eredeti: 45,9×29,6 cm. Díszes kezdő L. Függepcset darabja. Dl. 901.

Átírta: nyitrai káptalan 1321. szept. 8. (Ethey gyűjt. — OL. Fkgy.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Crouacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex universis Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presentium notitiam habituris salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod comes Rolandus iobagio castri nostri Nitriensis ad nostram accedendo presentiam petiverat a nobis quandam terram castri Nitriensis Zalakuz vocatam vacuum et habitatoribus destitutam in eodem comitatu existentem sibi dari. Verum quia nobis veritas non constabat de eadem, utrum sit vacua et nostre pertinens collationi nec ne, fideli nostro Michaeli comiti Nitriensi dedimus in mandatis, ut de ipsa terra sciret et inquireret veritatem et si vacuum inveniret, presentibus commetaneis et vicinis statueret ipsi comiti Rolando, si non fieret contradictum. Qui demum nobis rescripsit, quod ipsam terram vacuum inventam et habitatoribus destitutam nostreque collationi pertinentem presentibus commetaneis et vicinis statuisset comiti Rolando nullo penitus contradictore existente. Nos itaque, qui ex officio suscepti regiminis pensare tenemur merita singulorum et unicuique respondere iuxta suorum exigentiam meritorum consideratisque fidelitatibus et servitiis meritoriis ac obsequiosis meritis ipsius comitis Rolandi, que nobis et regno in diversis regni expeditionibus exhibuit et inpendit, maxime in conservatione castri Nitriensis, quod per insultum Teutonicorum fuerat miserabiliter occupatum, ubi idem persone sue pro fidelitate nobis observando non parcens se iugo captivitatis subiecit ablatis omnibus bonis suis tam mobilibus quam immobilibus cum fratribus et consanguineorum suorum personis crudeliter est detentus, ipsam terram castri Nitriensis Zalakuz vocatam vacuum et habitatoribus destitutam, sicut per litteras comitis Michaelis nobis constitit evidenter, cum omnibus pertinentiis et utilitatibus ac attinentiis universis sub eisdem metis et terminis antiquis, prout ipsum castrum antea dinoscitur possedisse, dedimus, contulimus, tradidimus, donavimus et concessimus eidem comiti Rolando et per eum suis heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo pacifice et irrevocabiliter possidendam et in corporalem possessionem dicte terre prefatum comitem Rolandum presentibus commetaneis et vicinis et nullis contradictoribus existentibus, sicut per litteras ipsius comitis Michaelis nobis innotuit, fecimus introduci. In cuius donationis seu collationis seriem, ne processu temporum valeat per quempiam retractari, presentes eidem comiti Rolando concessimus litteras duplilis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis viri magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie electi eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini M^o CC^o LXX° quinto, tertio Kalendas Junii, regni autem nostri anno tertio, venerabilibus patribus Stephano

¹ II. Andrásnak ez az oklevele nem ismeretes.

² ti. de Alba

Colochensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Job Quinqueecclesiensi, Philippo Wachiensi aule domine regine cancellario, Lodomerio Waradiensi, Tymotheo Zagrabiensi, Dionisio Jauriensi, Petro Transilvano et Andrea Agriensi episcopis Petro Wesprimiensi et Gregorio Chenadiensi electis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Rolando palatino iudice Cumanorum, Thoma comite Poseniensi iudice curie nostre, Egidio magistro tauarnicorum nostrorum, Johanne bano totius Sclauonie, Nicolao bano maritimo, Vgrino bano de Zeurino, Matheo wayauada Transsilvano, Moys magistro tauarnicorum domine regine comite de Scepus, magistro Petro comite Supruniensi et Symigiensi, Nicolao magistro dapiferorum nostrorum comite Musuniensi, Petro magistro agasonum nostrorum comite Zulgajauriensi et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores.

2601.

1275.
jún. 4.

— a Saag-i premontrei monostornak a háborútól sokat szenvedett népeit a királyné kérésére, akinek különös védelme alatt áll a monostor, felmenti minden országosan elrendelt, dénárban, élelemben vagy más dologban kivetett adó alól és mentesíti őket minden erőszakos descensus-tól, nehogy az istentiszteletben fennakadás álljon be. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti electi in archiepiscopum s. Strigoniensis eccl. perpetuique comitis loci eiusdem, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. dom. inc. millesimo ducentesimo septuagesimo quinto, II. Non. Jun., indict. III^a, r. aut. n. a. tertio. Méltóságok: egyháziak, mint a 2601. sz., de „Petro electo et confirmato Vvesprimiensi”; világiak: Rolandus nádor és a kunok bírása, János szlavón bán, Máté erdélyi vajda és szolnoki isp., Moys királynéi tárnokm. szepesi isp., Egyed tárnokm., Ehelleus fia: Tamás országbíró pozsonyi és Semptey-i isp., Ugrin szörényi bán, Péter soproni és somogyi isp., Miklós asztalnokm. mosoni isp., Csépán pohárnokm., Herrandus vasvári isp. királynéi udvarbíró, Péter lovászm., Dénes zalai, Thyba tolnai, Herbordus baranyai, Péter fehérvári, Mihály nyitrai, Máté fia: István trencsényi és Purch István veszprémi isp.

Eredeti: 42,5×33,1 cm. Diszes kezdő L. Fügőpecsét zsinórja. Dl. 903.

Tartalmilag átírta:

a) Miklós nádor 1343. okt. 28. > ua. 1347. máj. 31. (Dl. 785.) > ua. 1349. júl. 11. (Dl. 3445.)

b) Hont megye 1347. márc. 17. (Dl. 893.)

Fejér V. 2. 243. — Tart. átírás: a) példány alapján Fejér VIII. 4. 640., IX. 2. 625. és IX. 7. 125.; b) példány alapján Fejér IX. 4. 104.

2602.

(1275.
jún. 9.
előtt.)

* — parancslevelét, mellyel János szlavón bánnak elrendelte, hogy a zágrábi vár Fayz nevű földjét, amelyet minden tartozékával kivéve a zágrábi vár alól Timót zágrábi püspöknek adományozott szolgálatai fejében, s amely a püspök vára alatt fekszik, adja át a püspöknek és egyházának, említi János bán 1275. jún. 9-i oklevelében. (Smičiklas VI. 108.)

2603.

1275.
jún. 17.

— Adrianus fiának: Miklósna adja az V. Istvánnak és neki tett szolgálatai fejében a zalai vár Paka mellett fekvő Jakusfeulde nevű lakatlan földjét, amelybe Miklóst a zalai konvent és Peturke fia: Paris comes által beiktattatta. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, eiusdem loci comitis perpetui, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quinto, r. aut. n. a. tertio, quindecimo Kal. Jul. Méltóságok: egyháziak mint a 2601. sz.; világiak: Miklós nádor a kunok bírása és soproni isp., János szlavón bán, Miklós vajda országbíró, Máté erdélyi vajda és szolnoki isp., Joachim tárnokm., Reynoldus asztalnokm., Pál szörényi bán, Dénes királynéi tárnokm. zalai isp., Rolandus vasvári, Gergely somogyi és Mihály nyitrai isp.

Eredeti: 45,4×26,8 cm. Diszes kezdő L. Fügőpecsét rongált darabja. Dl. 906.

Wenzel IX. 114.

2604.

1275. — Opsa fiai: András és Mihály, Hutizlaus fia: Hazos, Tubul fia: Heydricus, Gurguk fiai: Bosdar és Pongrác Malah-i gömöri várjobbágyokat, akik magukat a Morva mellett a cseh királlyal vívott ütközetben kitüntették, amikor Bosdar és Pongrác testvére: Simon elesett, Fülöp fiának: Lukács comesnek kérésére örökölt, vásárolt és szerzett földjeiket együtt kivesszi a várjobbágyokból és a királyi serviensek közé sorozza. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, Budensis prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° septuagesimo quinto, r. aut. n. a. tertio. Méltóságok: István kalocsai, János spalatói érsek, Jób pécsi, Fülöp váci pk. királynéi kanc., Timót zágrábi, Dénes győri, Gergely csanádi, Péter választott és megerősített veszprémi pk.; Miklós nádor, soproni isp. és a kunok bírása, János szlavón bán, Miklós horvát bán, Máté erdélyi vajda, Miklós országbíró, Pál szörényi bán.

Eredeti: 30,8×25,1 cm. Kezdő L. helye üres. Függetlenítés nyoma. Dl. 57.067. (Dancs lt.)

Tartalmilag átírta: Tamás országbíró 1351. ápr. 3. (Dl. 57.082. Dancs lt.)

Hazai okmt. VII. 158.

Közelebbi keltezés a méltóságsor és az uralkodási év alapján.

2605.

1275. — Vros fiának: Herrandus-nak adja kora ifjúságától kezdve V. Istvánnak és neki tett szolgálatai fejében a zalai vár Markusfeldy nevű kb. öt ekényi földjét, amelyen négy várnép mansio van, a rajta levő szőlővel s egyéb tartozékaival, miután a beiktatást Keled fia: Keled királyi ember a zalai konvent tanúbizonyosága mellett elvégezte, s leírja a föld határait. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXX° quinto, r. aut. n. a. tertio. Méltóságok: egyháziak mint a 2604. sz., de a csanádi és veszprémi pk. nélkül; Miklós nádor, soproni isp. és a kunok bírása, János szlavón bán, Miklós tenger melléki bán Guechke-i isp., Iwachinus tárnokm., Miklós vajda országbíró, Máté erdélyi vajda szolnoki isp., Dénes királynéi tárnokm. zalai isp., Reynoldus asztalnokm.

Eredeti: 49,7×24,7 cm. Díszes kezdő L. Függetlenítés darabja. Dl. 916.

Wenzel IX. 120.

2606.

1275. — megerősíti Máté mester fia: István mester barsi ispán és egyes barsi várjobbágyok között létrejött cserét, amely szerint a várjobbágyok Bury-n levő örökölt részüket átadták István mesternek, aki itt kapott királyi adományt, ő viszont átadta Mohala, Wolkouch, Elka, Thywan és Tayna nevű földjeit, továbbá 50 márkát, amennyivel az általa kapott föld értékesebb volt; egyszersmind átírja az esztergomi káptalannak az egyezésre vonatkozó (1274.) okt. 13-i oklevelét (Wenzel IX. 133.). — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXX° V°, r. aut. n. a. tertio. Méltóságok mint a 2606. sz., de az egrői pk. és a tenger melléki bán kihagyásával, s az erdélyi vajda szolnoki és a királynéi tárnokm. zalai ispánsága nélkül.

Eredeti: Kb. 45,5×24,6 cm. Díszes kezdő L. Függetlenítés darabja. Dl. 917.

Wenzel IX. 118.

Wenzel az átírt esztergomi káptalani oklevelet, melynek keltezésében nincs évszám, 1275. évvel közölte. Minthogy az uralkodási év tanúsága szerint a jelen oklevél 1274. szept. 3. előtt kelt, az átírt esztergomi káptalani oklevél nem 1275, hanem még 1274. októberében készült.

2607.

1275. — a bárók tanácsából visszaadja Dénes volt nádor fiainak: Miklósnak és Dénesnek azt a 20 ekényi földet, amelyet IV. Béla Losunch-i földjükön a szántóföldből és erdőből ezüstbányászat céljaira kihalászott azzal a feltétellel, hogy a Losunch-i ezüstbányászoktól a királynak járó nyolcadrész harmadát ők kapják, s a bánya kimerülése esetén a földet ők fogják

visszakapni, — minthogy most a bánya kimerült; egyszersmind minden ezzel ellentétes oklevelet semmisnek nyilvánít. — D. p. m. ven. viri mag. B(enedicti) s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° septuagesimo quinto, r. aut. n. a. tertio. Méltóságok, mint a 2606. sz., de hiányzik a tengeremelléki bán és az asztalnokm., viszont a tárnokm. pilisi isp. is, Gergely bán pedig somogyi isp.

Eredetije (a Hazai okmt. szerint) az Erdődy család galgóci levéltárában volt.
Hazai okmt. VII. 156., Bánffy oklt. I. 14.

2608.

1275.
(jún. 17
—szept.
3.)

— a borsodi várjobbágyok közül származó Kondov-i Nemel fiát: Pétert és Narad fiát: Benedeket, akik kora ifjúságuktól V. Istvánnak és neki különböző hadjáratokban szolgálva magukat a cseh király seregével szemben a Marava folyónál és Győr vár alatt kitüntették, s e helyeken egy-egy testvérük elesett, földjükkel a királyi nemes serviensek közé sorozza. — D. p. m. ven. viri mag. B(enedicti) s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXX° quinto, r. aut. n. a. tertio. Méltóságok: egyháziak, mint a 2601. sz., de Gergely mint csanádi pk.; világiak: Miklós nádor, soproni isp. és a kunok bírása, Jawachinus tárnokm., Miklós vajda országbíró, Máté erdélyi vajda, Dénes bán királynéi tárnokm. zalai isp., Gergely bán somogyi isp., Reynoldus asztalnokm., Gregen baranyai isp., Pál szörényi bán, Rolandus mester vasvári és Mihály nyitrai isp.

Eredeti: Kb. 40,8× kb. 31,5 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 85.213. (Sztáray lt.)
Árpádia II. 264. (facsimile), Fejér VII. 3. 75 és VII. 4. 151. (1274.), Hazai okmt. VI. 205., Sztáray oklt. I. 18.

2609.

1275.
(jún. 17
—szept.
3.)

— az Aba nb. Péter comes fiának: Lőrinc mesternek adja gyerekkorától a korona védelmében teljesített szolgálataiért a boldogságos szűz Kedhel-i monostora kegyuraságát minden collectával és jövedelemmel, amint Lőrinc comes (I) azt már IV. Béla idejében bírta és mindenki másnak a monostor kegyurasága iránt való igényét elutasítja. — D. p. m. ven. viri mag. B(enedicti) s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXX° quinto, r. aut. n. a. tertio. Méltóságok mint a 2606. sz., de hiányzik a tengeremelléki bán és az asztalnokm., viszont a tárnokm. pilisi isp. is, Gergely bán pedig somogyi isp.

Eredeti: 32,9×27,6 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Dl. 918.
Fejér V. 2. 246. — Kivonat: Szentpétery: Borsmonostori ap. 127.

2610.

1275.
(jún. 17
—szept.
3.)

— a Pest megyei Inarch falusi Jakab fiait: Pál, Tamás, Omb és Feney fehérvári várjobbágyokat hadjáratokban teljesített szolgálataikért földjükkel együtt kiveszi a fehérvári vár jobbágyságából és a királyi serviensek közé emeli őket. — D. p. m. mag. Benedicti ven. viri s. Strigoniensis eccl. electi, au. regie vicecanc. et prepositi Budensis, dil. et f. n. a. d. M° CC° septuagesimo quinto, r. aut. n. a. tertio. Méltóságok: István kalocsai, János spalatói érsek, Fülöp váci pk. királynéi kanc., Timót zágrábi, Dénes győri, Jób pécsi, Lodomerius váradi, András egri és Péter erdélyi pk.; Miklós nádor és a kunok bírása, János szlavón bán, Joachim tárnokm., Dénes királynéi tárnokm. zalai isp., Máté erdélyi vajda szolnoki isp., Miklós vajda országbíró, Pál szörényi bán, Lorandus vasvári és Mihály nyitrai isp.

Eredetije (Wenzel szerint) az inárcsi Farkas család nagykőrösi levéltárában volt.
Wenzel IV. 49. — Kivonat: Bártfai Szabó: Pest m. 16.

2611.

(1275. vagy előbb.) * — az Inarch falusi várjobbágyokat királyi serviensekké emeli.

Az előző (2611. sz.) oklevél pátens formájú példányát az inárcsi Farkas család nagykőrösi levéltárában említi Wenzel IV. 50.

2612.

1275. jún. 21. + — szepesi Rikolfus comes számára megújítja II. Andrásnak a Sáros megyei Ujvárhoz tartozó újfalusi vámot illető 1209. évi adományát a bemutatott adománylevél alapján.

Eredeti: 35×32,8 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét darabja. Dl. 64.646. (Péchy lt.)

Kivonat: Gárdonyi: Péchy cs. 1.

Az oklevél szövege:

Ladislauus dei gratia Vngarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Cristi (!) fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad uniuersorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod comes Rikolfus de Scepes ad nostram accedens presentiam representavit coram magestate (!) nostra litteras privilegiales sancte recordationis Andree Vngarie regis etc. predecessoris nostri anno ab incarnatione domini M^o CC^o nono datas¹ super theoloneum (!) castri Vywar in comitatu de Scharos (!) existentis in possessione Vyfalwa antiquitus exigi solitum. Sed quia dicte littere privilegiales propter malam servationem vel etiam propter antiquitatem fuerunt corrupte, supplicavit itaque nobis prefatus comes Rykolfus de Scepes, ut eidem aliud nostrum privilegium confirmatorium super ipsum theoloneum daremus. Nos itaque ita, uti addebet excellentiam fidelitates et servitia meritoria suorum fidelium dignis premiis compensare, ut et alii eorum exemplo accensi ad fidelitatis opera facilius invitentur, proinde ad uniuersorum notitiam tam presentium quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod nos considerantes fidelitates et servitia meritoria sepe nominati Rikalfi comitis de Scepes, que nobis et regno nostro Vngarie pro temporum et locorum varietate exhibuit non parcendo persone rebusque suis, laboribus et expensis exhibitis et impensis, pro quibus volentes nos ei ostendere liberales, licet pro tot et tantis servitiis meritoriis plura et potiora a nobis habere mereatur in futurum, tamen ad presens in aliqualem recompensam servitiorum suorum theoloneum sepe nominati castri Vywar in comitatu de Scharos existentis in possessione Vyfalwa exigi consueti (!) harum serie confirmandum duximus et confirmamus, volentes quos secundum antiquam consuetudinem dicti theolonei nullus regnicolarum regni nostri Hungarie et consequenter aligenigenarum (!) a sepe nominato theoloneo sit liber exceptis regnorum nostrorum nobilibus et etiam hominibus militaribus, qui non ducunt mercantias. Ut igitur huius nostre confirmationis series robur obtineat perpetue firmitatis, nec per quempiam in irritum valeat revocari, presentes concessimus nostras litteras privilegiales duplicis sigilli nostri appensione et munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie electi, prepositi Budensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXX° quinto, XI. Kalendas Julii, regni autem nostri anno tertio, presentibus venerabilibus patribus Stephano Colocensi et Joanne Spalateni archiepiscopis, Job Quinqueecclesiensi, Philippo Vacienti, aule domine regine cancellario, Thimotheo Zagradiensi, Lodomiro (!) Varadiensi, Dionisio Jauriensi, Petro Transilvano, Andrea Agriensi et Petro Vesperimensi (!) episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Nicolao palatino comite Supruniensi, Joanne bano totius Sclauonie, Nicolao bano maritimo, Matheo vayvoda Transilvanie comite de Zounuk, [Nicolao] iudice curie nostre, Joachimo magistro tauernicorum nostrorum, Reynoldo magistro dapiferorum, Dionisio magistro tauernicorum domine regine, Petro magistro pincernarum comite Albensi et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores.

Az oklevelet már otromba írása is hamisítványnak mutatja, amit ügyetlen fogalmazása és a nevek írásmódja is igazol. Pecsétje és a kezdő L betű azonban eredetinek látszik, tehát lemosott hártýára írt hamis szöveggel van dolgunk. Az oklevél dátum- és méltóságsora eredeti oklevélből van kiírva. Az oklevél írását figyelembe véve, XVII. századi hamisítást lehet feltételezni.

2613.

1275. jún. 21. — Detricus fiainak: Dethmar-nak, Dethbor-nak és testvéreiknek visszaadja Bachamezey és Torkueley nevű földjeiket, s kérésükre átírja és megerősíti V. István 1270-i privilégiumát (2005. sz.) e földek adományozásáról, azokért a szolgálataikért, amelyeket IV. Béla fogságából való kiszabadulása és Lengyelországból történt visszatértekor, s a cseh király emberei által elfoglalt Győr vár ostromakor tettek. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quinto, XI° Kal. Jul., r. aut. n. a. tertio. Méltóságok mint a 2613. sz., de Reynoldus asztalnokm. szörényi bánnak is címezve.

¹ II. Andrásnak erre vonatkozó adományáról szóló hamis oklevelet lásd a 246. sz. alatt.

Eredeti: 46,9×32,5 cm. Díszes kezdő L. Függettség darabja. Dl. 68.758. (berzevicei Berzeviczy lt.) Hazai okmt. VIII. 173.

Reynoldus asztalnokmester szőrényi bánsága valószínűleg íráshiba eredménye (a szőrényi báni cím előtt a név — Pál — kihagyása), mert Pál még augusztusban is szőrényi bán. **2614.**

1275.
jún. 21.

— Samphleben és Obl Kassa-i királyi hospesek kérésére átírja és megerősíti István ifj. király 1261-i privilégiumát (1775. sz.), mellyel Felsőkassát (superior Kassa) nekik adományozta. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi perpetuique comitis loci eiusdem, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LX^oX^o quinto, r. aut. n. a. tertio, undecimo Kal. Jul. Méltóságok: egyháziak, mint a 2613. sz., de említve még Gergely csanádi pk.; világiak: Miklós nádor és a kunok bírása, soproni isp., Miklós vajda országbíró, Iwachinus tárnokm. pilisi isp., Máté erdélyi vajda, János szlavón bán, Reynoldus asztalnokm. szőrényi bán (!), Gergely somogyi isp., Dénes királynéi tárnokm. zalai isp., Mihály nyitrai, Gregen baranyai és Tiba tolnai isp.

Eredeti: Díszes kezdő L. Függettség. Kassa város titkos lt. A. n. 2. (OL. Filmtár C 20. doboz.) Tutkó: Kassa v. 204. — Kivonat: Magyar Könyvszemle 1895. 234.

Reynoldus asztalnokm. szőrényi bánként való szereplése bizonyára tollhiba következménye. Ezt a hibát ugyanezen a napon kétszer követték el (vö. a 2614. sz.). **2615.**

1275.
júl. 5.
Szalóki
völgy.

— a Kata nb. Ponith fiának: Abraam comesnek adja szolgálataiért az utód nélkül elhunyt Gyela (Gyele?) szolnoki várjobbágy és Gábor hadnagy Chen és Wlmez nevű Szolnok megyei lakatlan földjeit, melyeknek birtokába Ábrahámot Tyba fia: Miklós comes által a váradi káptalan tanúsága mellett bevezettette, s az adományról privilégiális oklevelet ígér. — D. in valle Zalouk, feria sexta post oct. b. Johannis baptiste a. d. M^o CC^o LXX^{mo} quinto.

Átírta: I. Lajos 1351. jan. 9. (Román Tud. Akadémia kolozsvári fiók, történelmi lt. Gyulay—Kuun lt. 2. sz. — OL. Filmtár 1717. doboz.)

Wenzel IX. 123., Documente priv. ist. Rom. C. II. 176. (román ford.) — Szabó K.: Erd. Múz. okl. 7., Tört. Tár 1889. 526.

2616.

1275.
júl. 11.

— Nemthy falusi királyi vadászok közül való Márton fiát: Hem-et szolgálataira való tekintettel és kérésére, továbbá testvérét: Tamást, s Olthus fia: Tamás, Waro fiai: Benedek és Olibant nevű Nemeti falubeli rokonait Nemeti faluban bírt földjeikkel együtt kivезi a királyi vadászok státusából és a királyi nemes serviensek sorába emeli őket. — D. p. m. ven. víri mag. Benedicti electi in archidiaconatum (!) s. Strigoniensis eccl. eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. dom. inc. M^o C^oC^o [LX]^oX^o quinto, quinto Id. Jul., indict. III^a, r. aut. n. a. tertio. Méltóságok: egyháziak, mint a 2601. sz., de a csanádi és veszprémi pk. „electus et confirmatus”; világiak: Miklós nádor soproni isp. és a kunok bírása, Miklós vajda országbíró, ... isp., Johachinus tárnokm., János szlavón bán, Miklós dalmát és horvát bán, Máté [erdélyi] vajda szolnoki isp., Pál szőrényi bán, Dénes királynéi tárnokm. zalai isp.

Eredeti: 19,8×7,3 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Veszprémi káptalan hiteleshelyi lt. Instr. regn. fam. N. 210.

Fejér V. 2. 252. — Kivonat: Densuşianu: Documente I. 1. 406.

Bár az oklevél szövegezése privilégiális és a corroboratio-jában a kettős pecséttel való megerősítés van jelezve, a kiállítás patens formában történt kurzív írással és az oklevél hátlapján rányomott pecsét helye látható. Az ugyanezen a napon kelt másik oklevél megpecsételése körül is rendellenesség mutatkozik (2618. sz.), ami arra enged következtetni, hogy ezen a napon a kettős pecsét nyomójának nem volt mind a két oldala kéznél. **2617.**

1275.
júl. 11.

— Bolezlaus fia: Buzad kérésére átírja és megerősíti V. István 1272-i privilégiumát (2207. sz.) Zuud föld adományozásának megerősítéséről. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti electi in archiepiscopum s. Strigoniensis eccl. eiusdemque loci comitis, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. dom. inc. M° C°C° LX°X° quinto, quinto Id. Jul., indict. III^a, r. aut. n. a. III^{to}. Méltóságok: István kalocsai, János spalatói érsek, Jób pécsi, Fülöp váci pk. királynéi kanc., Timót zágrábi, Lodomerius váradi, Dénes győri, Péter erdélyi, András egri pk., Péter veszprémi és Gergely csanádi választott és megerősített pk.; Miklós nádor soproni isp. és a kunok bírása, Miklós vajda országbíró Bana-i isp., Joachynus tárnokm., János szlavón bán, Miklós dalmát és horvát bán, Máté erdélyi vajda szolnoki isp., Pál szőrényi bán, Dénes királynéi tárnokm. zalai, Gergely bán somogyi, Rolandus mester vasvári és Mihály nyitrai isp.

Eredeti: 48,2×36,9 cm. Díszes kezdő L. Zsinórra utólag fordítva ráragasztott gyűrűs gemmapecsét. Dl. 40.125. (Múz. Törzsanyag.)

Átírta: III. András 1293. (Esztergomi káptalan hiteleshelyi lt., Palásthy—Nedeczky család lt. 6. sz. — OL. Filmtár 1419. doboz.)

Kubinyi: Magy. tört. eml. II. 16. — Kivonat: Új Magyar Múz. 1859. I. 85.

Az oklevél záradékában feltűnő, hogy nincs semmi említés a megpecsételéstről. A plicába fűzött zöld-lila zsinóron viszont egy a hátlapjával utólag fordítva ráragasztott gemmapecsét függ. A pecsét méretei (48 mm hosszú, 42 mm széles és kb. 30 mm vastag ovális pecsét) és az a körülmény, hogy a pecséten csak lila sodrat volt áthúzva, azt bizonyítják, hogy nem IV. László gyűrűs pecsétje, hanem később ráragasztott idegen pecsét függ az oklevelelen. E körülmények azonban egyáltalában nem teszik az oklevelet még csak gyanússá sem.

2618.

(1275.)
júl. 13.
Rákos.

— megparancsolja Walter Komar-i (komáromi) ispánnak és királyi kamaraispánnak, hogy a budai káptalan tanúsága mellett adja vissza a boldogságos szűz (margit)szigeti egyháznak Kuldu nevű földjüket, mert azt IV. Bélától és V. Istvántól kapták, de Kuldu-i Simon azt tőle (IV. Lászlótól) adományba kérte; felhívja továbbá WALTER-t, hogy az egyház Kuldu-i officialisát vegye különleges pártfogásába, s védje meg őket, miként hozzá tartozó más birtokaikat is. — D. in Rakus, in festo b. Margarete virg.

Eredeti: 20,6×5,5 cm. Zárópecsét darabja. Dl. 932.

Wenzel IX. 551., Budapest tört. okl. eml. I. 130. — Kivonat: Fejér V. 3. 514.

Karácsonyi az itinerárium alapján 1274—1275-re tette az oklevelet (Hamis okl. 116.). A 2620. sz. oklevél figyelembevételével az évszámot 1275-ben állapíthatjuk meg. Lásd Levéltári Közlemények 1923. 319.

2619.

1275.
júl. 13.

— átírja és megerősíti IV. Béla 1269. ápr. 9-i oklevelét Erdevchucuna és más birtokok adományozásáról. Fejér V. 2. 248.

Lásd 1277. júl. 13-i keltezéssel a 2785. sz. alatt.

1275.
júl. 16.
Budai vár.

— visszaadja a boldogságos szűz (margit)szigeti egyháznak IV. Béla és V. István által adományozott Kuldu nevű földet, visszavonja erre nézve Simon és más nemesek által csalárd úton kieszközölt adományát, miután a birtokbaiktatást Walter komáromi ispán budai várnagy által a budai káptalan tanúsága mellett már el is végeztette. — D. in castro Budensi, tertio feria prox. post festum b. Margarete virg. a. d. M° C°C° LX°X° quinto.

Eredeti: 17,8×5,5 cm. Hátlapjára nyomott pecsét darabja. Dl. 907.

Wenzel IX. 125., Budapest tört. okl. eml. I. 145.

2620.

1275. júl. 18. — a Bana nb. Mihály fiának: Mihálynak adományozza szolgálataiért a királyi szakácsok Veszprém megyei Dolosd nevű négy ekényi lakatlan földjét a Bakon-ban, miután őt annak birtokába Azaar-i Demeter a hantai prépostság tanúsága mellett beiktatta. — a. d. millesimo CC^{mo} septuagesimo quinto, quindicimo Kal. Aug., r. aut. sui a. tertio.

Tartalmilag átírta: Opuliai László nádor 1370. febr. 5. (Győri káptalan hiteleshelyi lt. Cth. VI. n. 282. — OL. Filmtár 856. doboz.)

Fejér VII. 2. 40.

2621.

1275. júl. 21. — megerősíti Kemen és Bachaler comeseket, Miklós nádor vitézeit a nekik Miklós nádor soproni ispán és a kunok bírása által Konscha nevű földjéből adott rész birtokában. Kemen és Bachaler ugyanis, amikor a cseh király seregével Győr váránál tábornok volt és János mester akkor zalai ispán, most szlavón bánt sereggel ellene küldte, csatlakoztak hozzá és három foglyot ejtettek; majd amikor a támadó cseh király az említett János mester és testvére: Miklós comes serege előtt Loá várába kényszerült visszahúzódnival, Kemen comes a vár alatt megsebesült; továbbá amikor a cseh király nagy sereget küldött Marhegy várába, hogy onnan Magyarországot pusztítsák, János mester és Miklós comes a vár elfoglalására indulva csatát vívtak, amelyben Bachaler comes megsebesült és Márton nevű rokonuk elesett; s amikor Joachim tárnokmestert, Máté akkori szlavón bánt, most erdélyi vajdát, Dénes akkori Okluch-i comest, most királynéi tárnokmester zalai ispánt, az említett János mestert és Miklós comest, s másokat cseh területek pusztítására küldött, Kemen és Bachaler comesek sok sebet kaptak; s amikor a hűtlen Holun-i Stephanych az országban pusztított s az említett Miklós comest küldte ellene, Kemen és Bachaler ennek főembereit elfogták. Az iktatást és határjárást Ryuche-i Saul királyi ember végezte el a császári káptalan kiküldöttjének jelenlétében, s a káptalan jelentése alapján leírja a föld határait is. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, eiusdem loci comitis perpetui, au. n. vicecanc., prepositi Budensis dil. et f. n. a. d. M^o C^oC^o LX^oX^o quinto, indict. tertia, duodecimo Kal. Aug., r. aut. n. a. tertio. Méltóságok mint a 2613. sz., de a győri, veszprémi és egri pk., a királynéi tárnokm. és a pohárnokm. hiányzik.

Eredeti: Díszes kezdő L. Függettségnyoma. Jugoszláv Akadémia zágrábi lt. D-II-37. (OL. Filmtár 4932. doboz.)

Átírta: I. Lajos 1348. okt. 13. (uo. D-II-43. — OL. Filmtár uo.) > Zsigmond 1407. (uo. D-II-44. — OL. Filmtár uo.)

Smičiklas VI. 113.

2622.

1275. júl. 27. — Tamás mester hantai prépost kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1265. máj. 25-i privilégiumát (1445. sz.) Bolysk földje adományozásáról. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdem loci comitis perpetui, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° V^{to}, VI° Kal. Aug., indict. tertia, r. aut. n. a. tertio. Méltóságok: egyháziak mint a 2601. sz.; világiak: Miklós nádor a kunok bírása és soproni isp., Miklós vajda országbíró, János szlavón bán, Joachim tárnokm., Dénes királynéi tárnokm. zalai isp., Rolandus vasvári isp., Reynoldus asztalnokm. szolgagyőri isp. és Gergely bán somogyi isp.

Eredeti: Díszes kezdő L. Függettségnyoma. Jugoszláv Akadémia zágrábi lt. D-II-13. (OL. Filmtár 4932. doboz.)

Smičiklas VI. 117.

2623.

1275. júl. 27. — a Peech nb. Mark comes fiának: Mark comesnek adja cserébe az általa régóta birtokolt és tőle elvett Jurk faluért az udvarnokok Pazaka nevű 12 ekényi földjét Zala megyében a rajta levő erdővel és 12 szőlővel, miután Gegye-i Domokos királyi ember az iktatást elvégezte; leírja továbbá a föld határait a fehérvári káptalan jelentése alapján. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, pre-

positi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quinto, sexto Kal. Aug., r. aut. n. a. tertio. Méltóságok: egyháziak mint a 2618. sz.; világiak: Miklós nádor a kunok bírása és soproni isp., Miklós vajda országbíró Banya-i isp., Joachinus tárnokm., János szlavón bán, Miklós tengeremelléki bán, Máté erdélyi vajda szolnoki isp., Dénes királynéi tárnokm. zalai isp., Pál szörényi bán, Renoldus asztalnokm., Gergely somogyi isp.

Eredeti: 54,8×43,9 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét zsinórja. Dl. 908.

Zala vm. oklt. I. 76.

2624.

(1275. júli. 29. előtt.)

+* — parancslevelét, mellyel meghagyta a veszprémi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében somogyi András comes királyi ember járja meg a Somogy megyei Gamas birtok határait és iktassa be András tihanyi apátot annak birtokába, említi a veszprémi káptalan 1275. júli. 29-i hamis oklevelében. (Pannonh. rendtört. X. 536.)

2625.

1275. júli. 29.

— Tódor fiainak: Pous comesnek és Domokos mesternek adományozza Abaúj megyében az utód nélkül elhalt Radyzlaus, Balázs, Jakab és Péter Dobza-i földjét, amely az V. István által nekik adományozott Dobza nevű királynéi földön van, s amit ők régebben birtokolnak.

Eredeti: 32,2×18,6 cm. Kezdő L. helye üres. Fügőpecsételés nyoma. Dl. 40.126. (Múz. Törzsanyag.)

Az oklevél szövege:

(L)adizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad uniuersorum notitiam harum serie volumus peruenire, quod comes Pous et magister Dominicus filii Theodori ad nostram accedentes presentiam dixerunt nobis, quod cum pater noster clare memorie dominus Stephanus illustris rex Hungarie eis quandam terram reginalem Dobza vocatam in comitatu de Abawywar existentem pro eorum seruitiis contulisset et ipsa terra sit partim terra Radyzlai, Blasey, Jacobus (1) et Petri sine herede decedentium, quam dicunt se hactenus pacifice possedissee, petiverunt a nobis cum instantia, ut ipsam terram sine herede decedentium de benignitate regia dignemur concedere eisdem possidendam, separatam a terra reginali supradicta. Nos igitur, qui singulis respondere tenemur iuxta suorum exigentiam meritorum, petitionem ipsorum iustam esse attendentes et legitimam consideratis etiam ipsorum seruitiis fidelibus, que nobis sub castro Jauriensi per homines [regis] Bohemie fraudulenter occupato impenderunt viriliter dimicando . . .¹ [sine herede decedentium separatam a terra reginali predicta simulcum patronatu ecclesie beate virginis in ipsa terra reginali constructe . . .² comiti Pous et magistro Dominico reliquimus et eorum heredibus, prout hactenus eam dinoscuntur possedissee perpetuo et pacifice posside[ndam]. Et ut hec nostra concessio robur optineat perpetue firmitatis, nec successu temporum valeat per [quempiam in irritum] retractari, presentes eisdem concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis viri magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie electi eiusdemque loci comitis perpetui, Budensis prepositi et aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o septuagesimo quinto, quarto Kalendas Augusti, regni autem nostri anno quarto³, venerabilibus patribus Stephano Colocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Job Quinque-ecclesiensi, Philippo Waciensi aule domine regine cancellario, Lodomerio Waradiensi, Tymotheo Zagradiensi, Dyonisio Jauriensi, Petro Transilvano et Andrea Agriensi episcopis, Petro in episcopum Vesprimiensem electo et confirmato ecclesias dei feliciter gubernantibus, Nicolao palatino comite Supruniensi et iudice Comanorum, Nicolao woyawoda iudice curie nostre, Johanne bano totius Sclauonie, Nicolao bano totius Croacie, Matheo woyawoda Transilvano, Iwachino magistro tawar-nicorum nostrorum comite de Plys et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores.

2626.

¹ 2—3 szó,

² 1 szó hiányzik.

³ Az uralkodási év hibáját valószínűleg a Kal. előtti *quarto* hatása okozta. Mindkettőt utólag írták be. 1275-ben egyébként még augusztusban is helyesen III-nak írták az uralkodási évet.

(1275.) — megparancsolja az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében aug. 1. Baba-i Pál királyi ember Csépán, Markys és István s rokonaik, Wrs nb. nemesek Nek nevű Fehér- földjét, amelyet a szomszédok elfoglalva tartanak, járja meg és iktassa vissza a nemeseket vár. ennek birtokába. — D. Albe, in octavis sancti Jacobi apostoli.

Eredeti: 14,5×5,7 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Esztergomi primási lt. Archivum saeculare Lad. T. n. 10. (OL. Filmtár 579. doboz.)

Magyar Sion I. 858., Codex Strig. I. 95., Mon. eccl. Strig. II. 264.

Az oklevél keltének megállapítása a 2629. sz. oklevél segítségével volt lehetséges. **2627.**

(1275.) — visszaadja János árvájának: Péternek a Feketupotok nevű birtokot mancipiumaival és aug. 1. egyéb tartozékaival, minthogy Tyba fia: Miklós még (V. István) idejében jogtalanul elfog- körül.) lalta. — D. Albe, . . . beati Jacobi apostoli.

Fehér- vár.

Eredeti: csonka, kb. 14×8,5 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 86.107. (Sztáray lt.)

Sztáray oklt. I. 27. (1280. körül.)

Az oklevél keltének megállapítása a 2629. sz. segítségével volt lehetséges.

2628.

1275. — Hermanus comes fiainak: Rubinus mesternek, Feldricus-nak és Károlynak adományozza aug. 3. a vasvári vár Pethlend nevű földjét.

Fehér- vár.

Átírta: I. Lajos 1366. jan. 1. (dec. 28.?) (Szombathelyi káptalani levéltár, vépi Erdődy lt. Fasc. 21. n. 1028.)

Az oklevél szövege:

Nos Ladislaus dei gratia rex Hungarie significamus universis memorie commendantes, quod nos attendentes fidelitates et servitia meritoria magistri Rubini, Feldrici et Karoli ac fratrum suorum filiorum comitis Hermani quandam terram castri Castriferrei Pethlend vocatam, quam eisdem pro suis servitiis meritoriis et prioribus litteris nostris dicimur contulisse, dedimus, donavimus et reliquimus eisdem magistro Rubino et suis fratribus iuxta tenorem priorum litterarum nostrarum perpetuo et pacifice possidendam. Datum Albe, sabbato post octavas beati Jacobi apostoli anno domini M^{mo} CC^{mo} septuagesimo quinto.

Az átíró oklevél kelte: *quinto Nonas Januarii*, amit mindenképpen hibásnak kell tekinteni, mert január 1-i kelteztést nem így fejezték ki. Egyébként 1366. január 1-én az uralkodási év még csak 24 volt, s az oklevélben 25 szerepel. Az átíró oklevél hibáját úgy lehet javítani, hogy *quinto Kalendas Januarii*-t vesszük a helyes alaknak. Ez esetben 1366. dec. 28. az átíró oklevél kelte.

2629.

1275. — levele anyjához Vaska birtok ügyében. aug. 4. Kukuljević: Regesta No. 1155.

Lásd (1282.) aug. 5-i keltezéssel a 3155. sz. alatt.

1275. — Kamar fiait: Mihályt és Györgyöt, a zalai vár Reche-i jobbágyait szolgálataikért, s roko- aug. 8. naikat: Pouch-t, Benche-t, Domokost, Sykem fiát: Sykem-t, Kumpem-t, Mykou fiát: Miklóst és Demeter fiát IV. Bélától Kamar nevű földjükért cserébe kapott Reche nevű földjükkel kiveszi a várjobbágyaságból és a királyi serviensek közé emeli. — a. d. millesimo CC^o LXX^{mo} quinto, sexto Id. Aug., r. aut. sui a. tertio.

Tartalmilag átírta: Szepesi Jakab országbíró 1375. márc. 23. (Dl. 557.)

Wenzel XII. 699.

2630.

1275.
aug. 11.

— a Gréc-hegyi civiseknek adja a zágrábi vár Kobila nevű falvát minden tartozékával a Gréc-hegyi várnak a cseh király emberei ellen való megvédéséért és az általuk szenvedett károk pótlásául. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, Budensis prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo quinto, tertio Id. Aug., r. aut. n. a. tertio. Méltóságok: István kalocsai, János spalatói érsek, Jób pécsi pk., Fülöp váci pk. királynéi kanc., Timót zágrábi, Dénes győri, Péter erdélyi, András egri, Gergely csanádi pk., Péter választott és megerősített veszprémi pk.; Miklós nádor soproni isp. és a kunok bírása, János szlavón, Miklós horvát, Pál szörényi bán, Miklós országbíró, Joachim tárnokm. pilisi isp., Dénes királynéi tárnokm. zalai isp.

Eredeti: Kezdő L helye üres. Függettségét darabja. Jugoszláv Akadémia zágrábi lt. D-II-38. (OL. Filmtár 4932. doboz.)

Átírta: István szlavón bán 1311. jan. 13. (Uo. D-II-42. — OL. Filmtár uo.) > I. Károly 1317. nov. 29. (Zágráb város lt.)

Arkiv za pov. Jug. III. 81., Wenzel XII. 137., Tkalčić: Mon. civ. Zagr. I. 52., Smičiklas VI. 121. — Kivonat: Fejér V. 2. 313., Kukuljević: Regesta No. 1156., Smičiklas XI. 293.

2631.

1275.
aug. 11.

— Percinus comest megerősíti fogságáért és más nagy költséggel tett szolgálataiért az V. István által neki adományozott Moroucha megyei Glaunicha nevű föld birtokában, amelyet Dénes királynéi tárnokmester elvett tőle, amikor Moroucha megyét tőle (IV. Lászlótól) adományba kapta, majd pedig jószántából visszaadta neki, s kiveszi Moroucha vár alól azzal, hogy a jövőben egy Moroucha-i comes vagy officialisa sem követelhet e földön a vár jogán tulajdonjogot vagy joghatóságot, s ezt a földet mint a többi Dráván túli nemes szabadon birtokolhatja; Percinus comes az ország előkelő nemesei közé tartozván, sem ő, sem utódai nem tartoznak az említett várnak semmiféle szolgálattal. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, Budensis prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo quinto, tertio Id. Aug., r. aut. n. a. tertio. Méltóságok: egyháziak mint a 2631. sz.; világiak: Miklós nádor soproni isp. és a kunok bírása, János szlavón, Miklós horvát, Pál szörényi bán, Máté erdélyi vajda, Iwachinus tárnokm. pilisi isp.

Eredeti: 40,3×21,2 cm. Kezdő L helye fires. Függettségét zsinórja. Dl. 33.851.

Wenzel XII. 138., Smičiklas VI. 122. — Kivonat: Wenzel IX. 122., Densuşianu: Documente I. 1. 407., Kukuljević: Regesta No. 1157., Documente priv. ist. Rom. C. II. 177.

2632.

(1275.)
aug. 11.
körtül.)

* — mandátumát, mellyel elrendelte, hogy János szlavón bán iktassa be a Gréc-hegyi civiseket a zágrábi vár Kobyla nevű falujának birtokába, említi János bán 1275-i oklevelében. (Smičiklas VI. 135.)

2633.

(1275.)
aug. 27.
Pest.

+ — megparancsolja az egri káptalannak, hogy küldjék ki megbízottukat, akinek jelenlétében Rerech-i László vagy Sceek-i Miklós királyi ember járja meg György fiai: Péter, Hethiruh és Sándor Heves megyei Tharian maior, Vrus, Chamak, Loog, Tharian minor, Kirtuilus és Gyruk nevű birtokainak határait. — D. in Peest, in oct. b. regis Stephani.

Átírta: egri káptalan 1275. (Dl. 60.955. Rhédey lt.) > szepesi káptalan 1337. dec. 2. > budai káptalan 1401. ápr. 20. (Dl. 920.)

Wenzel XII. 135., Hazai okmt. VI. 210., Balássy: Heves vm. I. 189., Gyöngyös c. folyóirat 1879. 51. sz. (magyar ford.)

Évszám megállapítása az átíró oklevél alapján. — A mandátum szövegének fejlett formái és az átíró oklevél írása azt bizonyítják, hogy XIV. századi hamisítvánnyal állunk szemben.

2634.

1275.
(aug.
második
fele.)

— Buza zalai ör fiát: Márton atyjával, s Márk és Máté nevű testvéreivel, valamint Márton és Jakab nevű rokonaival együtt kiveszi a zalai örök közül és a királyi nemes serviensek közé sorozza őket, s leírja 5 ekényi földjük határait.

Átírta: I. Károly 1327. szept. 8. (DI. 67.698. Tallián lt.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in vero salutari. Ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod cum Martinus filius Buza speculatoris Zaladiensis primum domino Stephano patri nostro victoriosissimo regi Hungarie felicis recordationis tam in officio notarie (!) quam in legationibus et aliis agendis suis fideliter servivisset demumque nobis adeptis regni moderamen manendo iugiter in curia venerabilis viri magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie electi aule nostre vicecancellarii et prepositi Budensis dilecti ac fidelis nostri adeo fideles inpendisset famulatus, ut respectu fidelitatis et utilitatis sue omni provisione dignus esset et quamquam in maioribus eidem providere voluissemus, tamen quia pre aliis sue placuit voluntati, ipsum Martinum et per eum Buzam predictum patrem suum, Markum et Matheum fratres suos uterinos, necnon Martinum et Jacobum in propinqua linea consanguineitatis sibi adjacentes de consilio et beneplacito baronum nostrorum, quorum nomina subscribentur, de consortio et collegio ipsorum speculatorum cum quinque aratris terrarum, que sicut in litteris Dedali tunc comitis Zaladiensis nobis patuit, manendo in consortio predictorum speculatorum pacifice possederunt, pure et sincere eximetes (!) in cetum et numerum servientum nostrorum regalium de benignitate regia duximus transferendos, volentes, ut de cetero inter nobiles regni nostri computentur sub vexillo regio militantes. Mete autem terrarum eorundem sicut in litteris predicti Dedali comitis vidimus contineri, hoc ordine distinguntur: prima meta incipit a fluvio Wolamer a parte orientali de loco, qui Kuruspolgokra nuncupatur et iuxta eundem fluvium sunt due mete terre; abhinc tendit directe versus meridiem et iuxta unam viam publicam est iterum meta, deinde eundo directe pervenit ad arborem Kyristusfa nuncupatum (!), ubi sunt due mete terre; eundo adhuc versus meridiem directe venit in silvam Wareulab et in eiusdem introitu iuxta unam viam est meta terrea; post hec venit ad fluvium Wareulaab et saliendo ipsum fluvium transit ipsum nemus et ascendit montem Wareulaab ad unam viam ibique assumit vicinitatem terre predicti magistri Benedicti Kebule vocate et vadit in eadem via versus occidentem in eadem commetaneitate cum binis metis usque locum, qui Barathkerezte vocatur, de quo loco girat se versus septemtrionem et descendit iterato ad fluvium Wareulaab descenditque per ipsum fluvium in bona quantitate et postmodum venit ad unam parvam vallem, ubi in una arbore piri est iterum una meta; abhinc ascendit ad viam, que Hyguth dicitur, iuxta quam in fine terre Henchgypi est una meta; adhuc eundo versus septemtrionem descendit iuxta ipsam terram, ubi iuxta viam in piro est meta venitque directe ad memoratum fluvium Walamer et descendit in commetaneitate terre Bath filii Koroko in parva quantitate et transeundo ipsum fluvium iuxta metam predicti Bath est meta terrea vaditque semper in eiusdem commetaneitate cum binis metis et venit ad vicinitatem terre memorati magistri Benedicti Karka vocate eundoque semper in vicinitate terre predicte iterato ad orientem cum binis metis venit ad terram magistri Hoholdy, que Cheztreg dicitur, in cuius commetaneitate eundo iterato ad meridiem directe relinquit commetaneitatem predicte terre et assumendo vicinitatem terre Alberti filii Kata venit iterum ad fluvium Volomer, in quo fluvio superius eundo iterato ad occidentem venit ad priorem metam et ibi terminatur. In cuius rei perpetuam firmitatem presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti electi Strigoniensis, aule nostre vicecancellarii et prepositi Budensis dilecti ac fidelis nostri, anno domini M^o CC^o LXX° V^{to}, regni autem nostri anno tertio, venerabilibus patribus Stephano Colocensi et Johanne Spalateni archiepiscopis, Lodomerio Waradiensi, Ph(ilippo) Waciensi aule domine regine karissime consortis nostre cancellario, Dyonisio Jauriensi, Job Quinqueecclesiensi, Tymotheo Zagrabiensi, Andrea Agriensi, Gregorio Chanadiensi et Petro Transilvano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Nicolao palatino comite Svprvniensi et iudice Cumanorum, Johanne bano totius Sclauonie, Matheo woywoda Transilvano comite de Zounuk, Joachino magistro tawarnicorum nostrorum, Dyonisio magistro tawarnicorum domine regine comite Zaladiensi, Nicolao woywoda iudice curie nostre, Gregorio comite Symigiensi, Omodeo comite Castriferrei et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores.

A főtisztségek névsora (Omodé vassvári isp.) és a 3. uralkodási év augusztus második felére utal.

1275.
(szept. 3.
előtt.)

— Hermanus comes fia: Péter comes esztergomi polgár kérésére átírja és megerősíti V. István 1270-i privilégiumát (1931. sz.), melyben átírta IV. Bélának Dag földet adományozó 1262-i privilégiumát (1292. sz.).

Eredeti: 67,5×49,2 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsételés nyoma. Dl. 50.330. (K. Pap gyűjt.)

Az oklevél eddig kiadatlan teljes szövege:

(L)adizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. (A)d universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod comes Petrus filius comitis Hermani civis Strigoniensis fidelis noster ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium serenissimi regis Stephani karissimi patris nostri inclite recordationis confirmatorium privilegii illustris regis Bele avi nostri felicis memorie confecti super facto possessionis Dag vocate petens cum instantia, ut ipsum privilegium domini patris nostri ratificare et nostro dignemur privilegio confirmare, cuius tenor talis est:

(S)tephanus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie Cumanieque rex universis Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in salutis largitore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Hermanus comes civis Strigoniensis fidelis noster ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium karissimi patris nostri regis Bele felicis memorie confectum super donatione seu collatione cuiusdam ville Dag vocate, supplicans nobis humiliter et attente, ut et nos nostro eidem privilegio predictam terram Dag dignemur confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est:

(B)ela dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie Cumanieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in Domino largitore. Justis petentium precibus favorem in partem benignum vigor equitatis et ordo exigit rationis, dummodo id, quod petitur, equitati non dissonet, nec iuri preiudicet alieno. Proinde ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod comes Hermanus civis Strigoniensis fidelis noster ad nostram et domine regine accedens presentiam instanter postulavit, ut terram nostram et domine regine Dag vocatam, que iacet prope Cholnuk per medium indistincta certis quidem metis per circuitum consignata, eidem tam nos quam domina regina conferre dignemur. Cum igitur regum sit proprium fideles suos ope munificentie ad sua servitia invitare, nos attendentes fidelitates et servitia dicti comitis Hermani, que multipliciter inpendit, prefatam terram Dag tam nos pro parte nostra, quam domina regina pro sua parte eidem comiti Hermano et suis heredibus cum omnibus utilitatibus et pertinentiis suis contulimus perpetuo possidendam et in corporalem possessionem eiusdem ipsum per Philipum comitem de Plis et testimonium capituli Strigoniensis nullo contradicente pacifice fecimus introduci. Mete autem totius terre Dag, prout in litteris dicti Philippi comitis vidimus contineri, per circuitum taliter distinguuntur: prima meta incipit ex parte ville Saap supra viam, qua venit in Dag de Strigonio, in imo colle ab aquilone, ubi nominate fuerunt fovee vulpium, ubi sunt due mete, de quo colle descendit in vallem et tendit per viam antedictam, iuxta quam sub vinea Bankonis civi (1) Strigoniensis sunt due mete, a quibus ascendit unum monticulum, in cuius medio sunt due mete ex parte Cholnuk; exinde descendit in vallem et sub vineis Gekmini de Morchy Etnendey (?) vadit et tandem transit viam, qua itur Albam de Dag et ascendit per declivium inter vineas filiorum Rogerii et Andree filii Anie, ubi iuxta frutices sunt due mete ex parte Cheu; deinde it per medium vinee Andree prefati ad unam veterem viam inter vineas desertas per verticem monticuli et descendit iuxta fenetum Gerardy comitis et transactis ibi duabus vallibus ascendit in montem, ubi dicuntur fovee vulpium et ibi sunt due mete ex parte Dag, in qua sunt familie regis, ex quo monte descendit in latum iuxta descensum solis a meridie et in eius latere sunt due mete; exinde autem transit viam, qua itur Budam et supra ortos cumulorum, qui vocantur Cumlofeu et sub vineis desertis in latere ascendit, in cuius vertice prope frutices abietum sunt due mete ex parte Hun, deinde circuit frutices abietum et descendit in vallem, per quam tendit ad unum collem per unam fossam iuxta desertam viam, supra quam sunt due mete, abinde descendit versus ecclesiam sancti Michaelis de Dag familie regis et ibi transacta valle in fronte collis sunt due mete et inde vadit per directum versus occasum ad ecclesiam beati Michaelis de Dag familie regis, ubi in angulo paludis desiccate prope ecclesiam sunt due mete inter viam et paludem, exinde ascendit iuxta eandem paludem et viam versus aquilonem, inter quas immediate sunt due mete et hee ex parte Dag familie regis, deinde transit paludem et reflectitur versus occasum et transit viam sub montem, iuxta quem sunt due mete, deinde ascendit montem ad occasum et in fossa desertarum vinearum tendit versus meridiem ex parte

ecclesie in longitudinem, ubi iuxta fossam infra et supra fundum, ubi Anias pater Andree de Dag mansionem habuerat, sunt due mete, exinde descendit et transiens vallem et viam ascendit in montem et supra domum Leunardi sunt due mete et ibi vadit modicum per veterem vallem et reflectitur versus occasum secus vineas Lazari villici et Farcasi de villa fabrorum et iuxta easdem tendit in promontorium iuxta duas nucum arbores et transit usque viam, qua itur in Keroa et ibi in angulo vie sunt due mete, per eandem viam itur modicum versus Keroa, de qua reflectitur ad unam veterem viam inter vineto (!), per quam itur ad vineam Antonii de Kerva, in cuius latere, secundum quod sunt fructus coctanorum, descendit in vallem ad viam, que infra vineam cruciferorum sancti regis Stephani, iuxta quam ex parte occidentali ascendit in montem et per verticem montis in longitudinem vadit in metis vinee predictae Pentek decani, Mark thauarnici, Pangracii de populis domine regine, Warrucini filii Pechche, Albreht pellipary de Strigonio, Doncus quondam comitis et tributarii Strigoniensis, de cuius vinee fine, quam habet ex parte aquilonis, descendit in vallem ab obliquo et transit in latum alterius montis versus occasum, ubi in latere montis in uno colle prope vineam Zachey filii Pentek decani sunt due mete. Huc usque fuerunt mete cum terra Keroa, deinde tendit in latere eiusdem montis supra vineam ad aquilonem et ab alia parte vinee sunt due mete ex parte Epel, exinde vergit ad occasum per idem latum et descendit in vallem, ubi dividitur a meta Kuy et ibi sunt due mete, dimidia transit viam et ascendit in montem excelsum versus orientem per unam fossam, in cuius vertice iuxta frutices coctanorum sunt due mete et hoc ex parte Kuy abinde descendit per oblicum inter medium Sap et Dag et ibi in cacumine unius collis sunt due mete, deinde descendit in fenetum et ibi iuxta viam sunt due mete, exinde tendit ad viam, que it per medium montis et vocatur Kethemorou, sub quo monte iuxta viam sunt due mete et sic mete ex parte Sap et aliorum commetaneorum terminatur. (U)t igitur hec nostra et domine regine donatio robur perpetue obtineat firmitatis, presentes litteras in testimonium dari fecimus sigilli nostri duplicis munimine roboratas, anno ab incarnatione domini M^o CC^o sexagesimo secundo, octavo Kalendas Septembris, regni autem nostri anno vicesimo septimo.

Nos itaque attendentes fidelitates et servitia Hermani comitis, que in persona karissimi patris nostri nobis videtur impendisse comperientesque privilegium eiusdem nobis exhibitum esse non abrasum, non cancellatum, non abolitum, nec in aliqua sui parte vitiatum et ob hoc de verbo averbum (!) presentibus inserentes ratumque habentes et acceptum, auctoritate presentium duximus confirmandum duplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus magistri Benedicti Orodienensis prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno ab incarnatione domini M^o CC^o LXX°, regni autem nostri anno primo.

Nos igitur privilegium confirmatorium ipsius domini regis patris nostri super huiusmodi facto dicte possessionis confectum non abrasum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte vitiatum ratum habentes et acceptum et de verbo ad verbum presentibus insertum auctoritate presentium ex certa scientia duximus confirmandum duplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie electi perpetuique comitis loci eiusdem, prepositi Budensis et aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXX° quinto, regni autem nostri anno tertio.

2636.

1275.
(szept. 3.
előtt.)

— Bedeg falusi Geuse comest, fiait: Pétert és Fábiánt, valamint unokatestvéreit: Miklós fiát: Andrást és Golomb fiát: Anthaneus-t, akiknek nagyatyja: Bedeg falusi idősb Geuse comes néhai Róbert püspök idejében önként a veszprémi egyház jobbágysága közé állott, bedegi földjükkel együtt felmenti a veszprémi egyház jobbágysága alól és a nemes királyi serviensek közé helyezi őket, miként nagyatyjuk: Geuse is a nemesek közé tartozott.

Eredeti: 43,4×23,6 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét darabja. Veszprémi püspöki lt. Bedegh 2. (OL. Fkgy.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod comes Geuse, Petrus et Fabianus filii sui, Andreas filius Nicolai et Anthaneus filius Golomb fratres eiusdem Geuse de villa Bedeg ad nostram accedentes presentiam nobis exposuerunt supplicantes,

quod cum olim comes Geuse senior de Bedeg avus ipsorum in numero nobilium residens quadam ductus necessitate se et caput suum ultro et spontanea voluntate protectioni et tutele ecclesie Wespri-
miensis presidente eidem ecclesie Roberto venerabili patre episcopo bone memorie honus seu officium
iobagionatus ecclesie eiusdem super predicta terra sua propria et hereditaria assumendo, ut sue
anxietatis tempore se et suos possit sub umbra alarum ecclesie facilius et securius educare commis-
set eundem Geusam seniore, quoad vixit et predictos suos successores gremium matris ecclesie
fovit, tenuit et pia tutela protexit eosdem sub nomine et libertate iobagionum dicte ecclesie usque-
modo et licet eosdem dicta ecclesia et ecclesie prelati in nullo plus debito agravassent, nolentes tamen
predicti scilicet heredes ipsius Geuse senioris ulterius nomen et libertatem iobagionatus dicte ecclesie
subportare, tandem idem comes Geuse et predicti filii sui, Andreas et Anthaneus fratres eius a nostra
humiliter maiestate et cum instantia petierunt, ut eos pristine nobilitati a iobagionatu dicte ecclesie
Wesprimiensis absolvendo restituere seu transferre de magnificentia regia dignaremur. Nos igitur
considerata ipsorum iustitia et inspectis servitiis eorundem, que nobis et regno in diversis expeditio-
nibus regni nostri cum omni fidelitate laudabiliter impenderunt, eos a iamdicta ecclesia et iobagionatu
eius absolventes cum predicta terra ipsorum hereditaria restituimus et reddimus atque transtulimus
priori seu pristine ipsorum libertati, volentes, ut de cetero ipsi et ipsorum heredes in cetu et numero
nobilium servientum regalium computentur, veluti olim dictus Geuse avus ipsorum inter nobiles
computabilis habebatur, nec deinceps ipsi et ab ipsis descendentes in aliquibus officiis seu ministe-
riis eo pretextu, quod in iobagionatu dicte ecclesie per aliquos annos permanserunt, sint annexi.
In cuius rey memoriam firmitatemque perpetuam presentes dedimus litteras dupplicis sigilli nostri
munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie electi eius-
demque loci comitis perpetui, prepositi Budensis et aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri
anno domini M^o CC^o LXX° quinto regni autem nostri anno tertio.

2637.

1275.
(szept. 3.
előtt.)

— kárpótlásul azokért a károkért, amelyeket az átvonuló nagy királyi sereg a veszprémi
egyház birtokain okozott, az egyháznak több mansiót adományoz, és pedig a veszprémi
várálján 8 várnép-mansiót birtokaikkal, földjeikkel és erdeikkel, a várnépek neve: Gede,
Woska, Syk, Tamás, Bube, Buhtus, Mihály és Iwanka, továbbá a hercegi tálhordók 3 man-
sióját, ezek neve: Chene és Beethleem két fia, Tamás és Jakab, s az említett Beethleem
testvére: Miklós, azonkívül a királyi hírnökök 4 mansióját, ezek neve: Pál, Buga, Bulchu
és Paul, s rokonuk: Marcellus fia, továbbá Alsó Wrs faluban a *huro*-nak nevezett királyi
szakácsok két mansióját, ezek neve: Sstuge és Zad. .s. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti
s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo
CC^o septuagesimo quinto, indict. tertia, r. aut. n. a. tertio.

Átírta: I. Károly 1323. máj. 28. (Veszprémi káptalan magánlt., Veszprém oppidum 15. — OL. Fkgy.)
Wenzel IV. 53.

2638.

1275.
(szept. 3.
előtt.)

— clericusának: Pál veszprémi prépost „legum doctor”-nak Fayz és Wamus faluban királyi
és királynéi conditionarius-okat adományoz földjeikkel együtt, és pedig Fayz faluban
Simont, a királyi fegyvernökök jobbágyát, Crisis-t és Voyka-t a fegyvernökök népeit,
Péter, Bula és Bencencius hercegi jobbágyokat, továbbá Mykou-t és Mihályt, a királynéi
tárnokok jobbágyait, s Dama, Damján, Dampsa és Kázmér királynéi szakácsokat; Wamus
faluban Simon, Samel, Bench, Leuren fia: Pál és Mark királynéi jobbágyokat, s Tyratk
fiát: Pétert a királyné conditionariusai-nak népei közül. — D. p. m. ven. viri mag. Bene-
dicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. a. d. M^o CC^o LXX°
quinto, r. aut. n. a. tertio.

Eredeti: 46,4×23,4 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét zsinórja. Veszprémi káptalan magánlt.
Vámos 1. (OL. Fkgy.)

Fejér IX. 7. 689., Hazai okmt. V. 52.

2639.

1275. — Éliás fiait: Jánost és Paganch-ot, valamint Zemeyn-t a Sebechke víz mellett fekvő földjükkel, amelyen szent kereszt tiszteletére épített egyház áll, kiveszi a zalai vár jobbágságából és a királyi serviensek közé emeli. — a. d. M° CC° LXX° quinto, r. aut. sui a. tertio.

Tartalmilag átírta: Bebek István országbíró 1364. aug. 16. (Zala vm. oklt. szerint a Jósa család tulajdonában a Vas megyei Pusztacsón volt.) — XVIII. századi egyszerű másolata: Dl. 41.585. (Múz. Törzsanyag.) Zala vm. oklt. I. 78.

2640.

1275. — jóváhagyja, hogy Sándor bán birtokait feleségének adta.
(szept. 3. előtt.) Wenzel IV. 51.
Lásd 1274-i keltezéssel a 2566. sz. alatt.

1275. — a bárók tanácsából visszaadja a spalatói egyháznak a tőle IV. Béla által elvett és a trauiaknak adott Ostruch nevű birtokot és a spalatói polgárok más birtokrészeit, semmisnek nyilvánítva a trauiaknak erre vonatkozó okleveleit. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, praepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXX° quinto, indict. 3^a, r. aut. n. a. quarto. Méltóságok mint a 2635. sz., de említve még Miklós tengeremelléki bán és Renoldus asztalnokm. szolgagyőri isp., viszont a vasvári isp. hiányzik.

Átírta: esztergomi káptalan 1307. máj. 15. (XVII. sz. másolata a spalatói püspökség lt. „Donationales” fol. 51. (OL. Filmtár H 557.)

Lucius: Mem. di Trau 94. (csonka), Farlati: Illyr. sacr. III. 288., Katona: Hist. crit. VII. 668., Fejér V. 2. 259. és VII. 4. 164., Smičiklas VI. 150. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1167.

2641.

1275. — a bárók tanácsából Pál mester Wolco-i comesnek adja szolgálataiért Wolchina fiának az utód nélkül elhunyt Wyd-nek Gozd-on túl a Busan-i kerületben (parochia) fekvő Crazna nevű földjét, amelyet annak idején királyi adományból bírt. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, praepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. dom. inc. M° C° septuagesimo quinto, r. aut. n. a. quarto. Méltóságok mint a 2635. sz., de Fülöp váci pk. királynéi kancellársága nélkül, s említve még Miklós horvát és dalmát bán, továbbá Renoldus asztalnokm.

Eredeti: 37,4×kb. 17 cm. Diszes kezdő L. Fügőpecsétje az oklevél alsó szélével együtt hiányzik. Dl. 30.357.

Hazai okmt. VI. 209. és VIII. 178., Smičiklas VI. 146. — Kivonat: Kukuljević: Reg. No. 1168., Documente priv. ist. Rom. C. II. 174.

2642.

1275. — Wegla-i, Modaras-i és Wynodol-i Wydo fia: Gaan comes kérésére átírja V. Istvánnak (szept. 2. után.) 1271-i, a zenggi polgárok 1271. jún. 20-i és Wido-t podestává választó okmányát átíró oklevelét (2093. sz.), s Gahan comest és utódait a podestaságban örök időkre megerősíti. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, praepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXX° quinto, r. aut. n. a. IIII°.

Eredeti: 51,7×31,1 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét darabjai. Dl. 34.005.

Kercselich: Not. praelim. 218., Katona: Hist. crit. VI. 671., Fejér V. 2. 272., Smičiklas VI. 147., Frangepán oklt. II. 422. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1166., Vjestnik hrv. slav. dalm. arkiva 1899. 273.

A Frangepán oklt. szerint az átíró oklevél hamis (II. 422.), de az átírt oklevél valódi (I. 19.). Ez a megállapítás nem fogadható el, mert IV. László oklevelének kiállítása teljesen kifogástalan.

2643.

1275.
(szept. 2.
után.)

— Daka fiának: az örökös nélkül elhunyt Gergely comesnek a királyra szállt birtokaiból a Bács megyei Kyurth és Warnogh nevű földeket, amelyeket mint Daka vásárolt birtokait már előbb pápens oklevelével Imre comes fiának: Dama comesnek — Gergely comes vejének — adott, de utóbb mint Gergely örökölt földjeit Scilibach-i Agustan fiának: Máténak és Pál fiának: Péternek adta privilégiális oklevéllel, a bárók tanácsából ismét Dama comesnek adja, s a Máténak és Péternek adott privilégiumát érvénytelennek nyilvánítja, mert meggyőződött arról, hogy e földek Gergelynek nem örökölt, hanem vásárolt birtokai voltak. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo quinto, r. aut. n. a. quarto.

Átírta: Pál országbíró 1347. nov. 8. (Dl. 94.368. Szilassy lt.)

Bártfai Szabó: Pest m. 544.

2644.

1275.
(szept. 2.
után.)

+ — a Kechkes várban hét szerzetes részére építendő kolostor céljaira a domokosrendi szerzeteseknek a tordai sókamarából évi 800 kősót adományoz és megparancsolja az erdély-részi királyi sókamarásoknak, hogy a nevezett szerzeteseknek évenként György napkor 800 kősót adjanak (Gyula)fehérvárig szállítva. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. 1275, r. aut. n. a. quarto.

Eredetiye (Kemény állítása szerint) a kolozsmonostori konvent levéltárában volt.

Nemzeti Társalkodó 1830. 370., Fejér VII. 4. 161., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 106. — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 53., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 129.

Hamisítvány. Lásd Karácsonyi: Hamis stb. okl. 26.

2645.

1275.
szept. 8.

— budafalvi Pétert a nemesek sorába emeli.

Fejér V. 2. 262.

Lásd 1274. szept. 8-i keltezéssel a 2551. sz. alatt.

1275.
szept. 9.
Buda.

+ — megparancsolja az egri káptalannak, hogy a Sebridus mesternek és testvéreinek: Rolandus-nak és Olivérnek újból adományozott Torna megyei Horuathy nevű földet határolják el.

Átírta: egri káptalan 1275. okt. 3. > Garai Miklós nádor 1412. nov. 4. (Dl. 16.091. Keglevich lt.)

Kivonat: Bárdosy: Moldav. et Szeps. 118.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia rex Hungarie, Dalmacie, Croacie etc. (!) fidelibus suis capitulo ecclesie Agriensis salutem et gratiam. Dicit nobis magister Sebridus de Horuathy, quod quia in litteris nostris privilegialibus . . . dicto magistro Sebridio et fratribus suis Oliuero et Rolando pro fidelia servitia (!) ipsorum dictam possessionem Horuathy vocatam in comitatu de Thorna existentem cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis universis ex nostre regie collationis (!) de novo donassemus series et cursus metarum . . . Et quia dictam possessionem suam Horuathy ab aliis possessionibus vicinis et commetaneis eiusdem universis signis et limitationibus metarum vellet separare et distinguere. Quare fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus mox visis presentibus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Macrabus aut Fylpe de Pedur aliis absentibus homo noster accedant ad faciem predicte possessionis Horuathy vicinis et commetaneis eiusdem universis legitime inibi convocatis et presentibus reambulent dictam possessionem per veras et antiquas suas metas, si et ubi necesse fuerit, novas metas erigant reambulatamque et ab aliis possessionibus sequestratam relinquunt eam eisdem magistro Sebridio et fratribus suis supradictis eo iure, quo sibi dignoscitur pertinere perpetuo possidendam, si non fuerit contradictum, contradictores vero, si qui fuerint, extunc eosdem in facie predicte possessionis contra eundem magistrum Sebridium evocent nostri in presentiam ad terminum competentem et post hec seriem reambulationis metarum eiusdem possessionis et erectionis vel si necesse fuerit, cum nominibus contradictorum et citatorum terminoque assignato nobis fideliter rescribatis. Datum Bude, secundo die festi Nativitatis beate virginis gloriose anno domini millesimo CC^{mo} septuagesimo quinto.

IV. László mandátumának és az ezt átíró káptalani privilégiumnak olyan fejlett a fogalmazása, hogy ez feltétlen bizonyíték az oklevél hamis volta mellett. A hamisítás időpontját a XIV. századra kell tennünk, mert Garai Miklós 1412-i átíró oklevelének valódiságához nem fér kétség. Megjegyzendő, hogy Sebridus, Olivér és Rolandus jogosan birtokolták a Torna megyei Horvátit (2449. sz.), így a hamisítás okát a határjárásban kell keresnünk, ami az említett adományban nem olvasható, s valószínűleg az utódok később így kívánták „pótolni”.

2646.

(1275. szept. 14. előtt.)

* — 1275. szept. 14-i oklevelében említi mandátumát, mellyel megparancsolta az erdélyi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Bonch fia: János királyi ember iktassa be Balázs fiát: Domokost Zyluas nevű föld birtokába. (Lásd a 2648. sz.)

2647.

1275. szept. 14.

— Balázs fiának: Domokosnak adományozza a Zylkerek-i földjével szomszédos Zyluas nevű földet, amely az utód nélkül elhalt Csépné, Zege-é és Primus-é volt.

Átírta: IV. László (1282.) > Lackfi Jakab és Henrik fia: János erdélyi vajdák 1408. márc. 12. (Román Tudományos Akadémia kolozsvári fiókja, történeti lt. Rettegi lt. — OL. Filmtár 5585. doboz 36. cím.)

Documente priv. ist. Rom. C. II. 500. és uo. 177. (román ford.)

Az oklevél szövege:

Nos| Ladizlaus dei gratia rex Hungarie significamus universis, quibus expedit per presentes, quod Dominicus filius Blasii quandam terram Zyluas vocatam, terre sue Zylkerek vocate contiguam nomine terre Chepani, Zege et Primus sine herede decedentium a nobis sibi dari postulavit, verum quia nobis de ipsius terre qualitate et quantitate veritas non constabat, fidelibus nostris capitulo ecclesie sancti Mychaelis Transsiluane nostris dedissemus litteris in mandatis, ut unum ex se mitterent virum idoneum pro testimonio, coram quo Johannes filius Bonch homo noster ipsam terram Zyluas sine preiudicio iuris alieni statueret Dominico supradicto. Quod videlicet capitulum nobis rescripserunt, quod idem homo noster dictam terram Zyluas coram ipsorum testimonio statuisset eidem Dominico nullo contradictore existente. Nos itaque consideratis meritoriis obsequiis et obsequiorum meritis eiusdem Dominici, que nobis exhibuit indefesse, ipsam terram Zyluas, quibus metis ipsa terra per priores possessores suos limitata fuerat et possessa, eidem Dominico et per eum suis heredibus dedimus et donavimus iure perpetuo possidendam. Datum Bude, in festo sancte Crucis anno domini millesimo ducentesimo septuagesimo quinto.

2648.

1275. szept. 22.

— a veszprémi püspökségnek adja a zalai vár Zerenthe nevű földjét minden tartozékával, kivéven azt a vár és az ispánok joghatósága alól, kárpótlásul a Pál veszprémi püspök halálakor a püspökség kincstárából az ország sürgős hadjárata miatt elvett 15 márka aranypor és 500 márka értékre becsült, arannyal, gyöngyökkel és drágakövekkel díszített királyi övért. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo quinto, decimo Kal. Oct., r. aut. n. a. tertio. Méltóságok: egyháziak mint a 2601. sz., de Gergely mint csanádi pk.; világiak: Miklós nádor, Joachinus tárnokm., Regnoldus asztalnokm., Miklós országbíró, János szlavón bán, Miklós dalmát és horvát bán, Máté erdélyi vajda.

Eredeti: 39,7×25,3 cm. Kezdő L helye üres. Függedőpecsét zsinórja. Veszprémi káptalan magánlt. Szerente 2. (OL. Fkgy.)

Fejér V. 2. 265.

Az uralkodási év és a később beírt napi keltezés azt mutatja, hogy az oklevél szövegezése még 1275. szept. 3. előtt készült.

2649.

1275.
szept. 27.

— a bárók tanácsából Márton fiának: Miklósnak adja a IV. Bélának, V. Istvánnak és neki különböző hadjáratokban tett szolgálataokért a honti vár Bwvry nevű lakatlan földjét, leírva a határokat, a beiktatást Demeter honti ispánnal teljesítő sági konvent jelentése szerint. Kiemeli, hogy Miklós, amikor Ottokár cseh király az ő (IV. László) kiskorúsága idején a határvidéken több várat elfoglalt, köztük Győr várát is, ennek visszavételekor megsebesült; majd amikor a cseh király a magyar hadak elől Loá várába vonult vissza, a vár alatt harcolt; amikor pedig a hűtlen Mois mester, Ugrin és társaik Frowen-nél haddal támadtak a királyra, hűségesen szolgálta, amint erről a bárók tájékoztatták. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi comitisque loci eiusdem, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. MCCLXXV, quinto Kal. Oct., r. aut. n. a. IV. Méltóságok mint a 2635. sz., de említve Péter veszprémi pk., Renold asztalnokm., Gula pohárnokm., Jakab mosoni, [Mihály] nyitrai, Péter tolnai, Regen baranyai, Péter orbászi és Roland szépesi isp.

Eredetije (Fejér szerint) a Bory család levéltárában volt. — Fejér kézirata Dl. 71.299. (hidaskürti Nagy It.)

Mocsáry: Nógrád vm. I. 207., Fejér V. 2. 267. — Kivonat: Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LVII.

2650.

1275.
(szept.)

— Veszprémen át a Bokon erdejébe vadászatra menet meglátogatván a veszprémvölgyi szűz Mária-egyházat és az ott élő apácákat, atyja és a saját lelkiüdvéért és saját egészségéért, s hogy az apácák szegénységén segítsen, az apácák eltartására a Sarzorm-i malmot, ahol a somogyi királyi udvarnokok zsemlyelisztet szoktak őrölni, valamint Tykus falusi udvarnokait: Bacha-t, Pek-et, Hozuga-t, Vyleuen-t és Pétert, s ezek utódait földjükkel és ennek tartozékával nekik adományozza. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXX° quinto, r. aut. n. a. quarto. Méltóságok mint a 2635. sz., de az egri pk. és az erdélyi vajda nélkül, a tárnokm. viszont pilisi ispán is és említve Miklós dalmát és horvát bán is.

Eredeti: 44,1×27,5 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét darabjai. Dl. 915.

Átírta: III. András 1291. (Dl. 1247.)

Tartalmilag átírta: III. András 1295. dec. 10. (Dl. 1431.)

Fejér V. 2. 256. — Tart. átírás: Fejér VI. 1. 382.

Omodeus ispán említése és a 4. uralkodási év szeptemberre illik.

2651.

1275.
(szept.)

— a veszprémvölgyi apácáknak adományozza a szigetfői vámot.

Fejér V. 2. 394., Karácsonyi: Hamis okl. 63.

Lásd 1277-i keltezéssel a 2815. sz. alatt.

1275.
(szept.)

— Benedek fiainak: Bense-nek és Simonnak adományozza a barsi vár Hecchen nevű négy ekényi lakatlan földjét cserében a tőlük elvett és az esztergomi egyháznak adott Bars megyei Nempty nevű földért, s leírja az adományozott föld határait az esztergomi káptalan oklevele alapján.

Eredeti: 44,2×27 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét darabja. Dl. 104.825. (Kosztolányi It.)

Csonkán: Fejér V. 2. 208. (1274.) — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 46. (1274.)

Az oklevél teljes szövege:

(L)adizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod cum nos terram Bense et Symonis filiorum Benedicti Nempty vocatam considerantes utilem et necessariam ecclesie nostre Strigoniensis simul cum terris eiusdem ecclesie in comitatu Borsiensi existentem de plenitudine nostre gratie eidem ecclesie nostre contulissimus, prefati Bense et Symon ad nostram accedentes presentiam quandam terram

castri nostri Borsiensis Hecchen vocatam vacuum et habitatoribus destitutam in concambium predictae terre ipsorum Nempty a nobis sibi dari petiverunt. Nos itaque, qui ex officio suscepti regiminis quoslibet in suo iure conservare tenemur et eorum fidelibus obsequiis potiori remuneratione occurrere regio cum favore, ut eorum exemplo et ceteri ad fidelitatis opera ardentius invitentur, prefatam terram castri nostri Borsiensis Hecchen vocatam vacuum et habitatoribus destitutam ad quatuor aratra tantummodo sufficientem, prout in litteris capituli Strigoniensis fidelium nostrorum, quibus hoc specialiter dederamus in mandatis, vidimus contineri, eisdem Bense et Symoni et per eos eorum heredibus in concambium terre predictae contulimus perpetuo possidendam. Cuius quidem terre mete, sicut in litteris eiusdem capituli continetur, hoc ordine distinguntur: prima meta incipit ab oriente a terra monasterii sancti Benedicti Thescer vocata, ubi est una meta magna antiqua et inde iuxta terram Mathie filii Manchik iobagionis castri Borsiensis vadit versus occidentem et venit ad terram Vros, ubi sunt quatuor mete antique, inde iuxta terram Vros venit versus septemtrionem usque ad terram Andree comitis, ubi sunt due mete antique, iuxta terram autem Andree comitis tendit ad terram filiorum Cholk comitis, item iuxta terram filiorum Cholk in quadam valle regreditur versus orientem ad silvam filiorum Cholk et iuxta ipsam silvam cum certis metis antiquis transeundo quendam rivulum Hecche potok vocatum venit versus orientem ad terram monasterii antedictam et iuxta ipsam rediit ad priorem metam et sic terminatur. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis viri magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie electi eiusdemque loci comitis perpetui, Budensis prepositi et aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini millesimo ducentesimo septuagesimo quinto, regni autem nostri anno quarto, venerabilibus patribus Stephano Colocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Job Quinqueecclesiensi, Philippo Vacienti aule domine regine consortis nostre cancellario, Tymotheo Zagrabiensi, Lodomerio Varadiensi, Dyonisio Jauriensi, Petro Transsilvano et Andrea Agriensi episcopis, Petro Vesprimiensi et Gregorio Chenadiensi electis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Nicolao palatino et iudice Cumanorum, Matheo voyauoda Transsilvano comite de Zounuk, Johanne bano totius Sclauonie, Joachino magistro tauarnicorum nostrorum comite de Bana, Nicolao iudice curie nostre, Dyonisio magistro tauarnicorum domine regine comite Zaladiensi, Gregorio comite Symigiensi, Paulo bano de Zeuryno, Omodeo comite Castri-ferrei et aliis quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honoribus.

Omodeus ispán említése és a 4. uralkodási év szeptemberre illik.

2652.

(1275.)
okt. 16.
Fehér-
vár
mellett.

(—) intitulatio nélküli memorialis levélben bizonyítja, hogy előtte egyfelől Iwanus fiai: András és Endre, Ypoch fiai: Jekminus és Egyed, s Zebugna fia: Dénes, másfelől Péter comes a régóta vitás Chungua nevű földre nézve megegyeztek oly módon, hogy Péter comes a föld felének megszerzése fejében három időpontban (Miklós napjának nyolcadán, Gyertyaszentelő ünnepén és Böjtközép nyolcadán) a váci káptalan előtt 35 márkát fizet Andrásnak és Endre-nek, s rokonainak, s ha az első vagy második részletet elmulasztaná, birságot fizet, ha viszont a harmadikat mulasztaná el, kétszeresét fizesse, s erről az adásvételről a váci káptalan állítson ki oklevelet. — D. iuxta Albam, feria quarta prox. post quindenas s. Mychaelis arch.

Átírta: váci káptalan 1276. (Dl. 98.161. Acta post advocatos.)

Hazai okmt. VIII. 186.

Az oklevélnek nincs intitulatio-ja, de az átíró oklevél ezt pótolja (litteras memoriales Ladislai incliti regis Hungarie). — Az átíró oklevél 1276-ban kelt, nyilván a harmadik részlet lefizetésével egyidőben vagy nem sokkal később. Ha a harmadik részlet 1276. Böjtközép nyolcadán volt esedékes, úgy az első részlet 1275. Miklós napján, tehát a jelen oklevél 1275. okt. 16-án kelt.

2653.

(1275.)
okt. 18.
Fehér-
vár.

— a somogyi királyi várnak Borhod és Igol között fekvő földjét lelki üdvösségéért nővéreknek: Erzsébetnek és a (margit)szigeti apácáknak adományozza. — D. Albe, feria sexta post festum sancti Galli.

Átírta: III. András 1299. febr. 22. (Dl. 1525.)

Fejér VI. 2. 207. (helynevek nélkül), Wenzel XII. 705., Hazai okmt. VIII. 271., Budapest tört. okl. eml. I. 128.

Az évszám megállapítása a 2653. és a 2658. sz. oklevél segítségével történt.

2654.

1275.
okt. 27.

— Timót zágrábi püspök kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1255. márc. 17-i privilégiumát (1034. sz.) a zágrábi püspök Waska melletti Szent Márton földjén lakó népeinek és jobbágyainak kiváltságáról.

XIV. századi másolata: Zágrábi érseki lt. Liber privilegialis episcopatus Zagrabiensis fol. 49. (OL. Filmtár 5664. doboz.)

Átírta: I. Mátyás 1486. jan. 25. (Zágrábi érseki lt. Privilegia n. 47. pag. 5. — OL. Filmtár uo.) > II. Lajos 1521. júl. 15. (uo. Privilegia n. 59. — OL. Filmtár 5665. doboz.)

Az oklevél szövege:

Ladislaus dei gratia Vngarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex universis Christi fidelibus presentium notitiam habituris salutem in domino sempiternam. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod venerabilis pater Tymotheus dei gratia episcopus Zagrabiensis dilectus et fidelis noster ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium Bele illustris regis Vngarie karissimi avi nostri felicitis recordationis confectum super libertate populorum et iobagionum suorum in terra sancti Martini prope Waska existentium, petens a nobis cum instantia, ut nos ipsum privilegium ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: (*Következik IV. Béla 1255. márc. 17-i privilégiuma, lásd az 1034. sz.*) Nos itaque ipsius venerabilis patris iustis petitionibus inclinati, quia inspeximus ipsum privilegium non abrasum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte viciatum tenorem eiusdem de verbo ad verbum presentibus inseri facientes presentium auctoritate confirmamus. Datum per manus venerabilis viri magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie electi eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXX° V^o, VI° Kalendas Novembris, regni autem nostri anno quarto, venerabilibus patribus Stephano Colocensi et Johanne Spaletensi (!) archiepiscopis, Job Quinqueecclesiensi, Philippo Waciensi aule domine regine cancellario, Lodomerio Waradiensi, Dyonisio Jauriensi, Petro Transilvano, Andrea Agriensi, Gregorio Chenadiensi episcopis, Petro electo et confirmato Wesprimiensi ecclesias dei feliciter gubernantibus.

2655.

1275.
okt. 27.

— Timót zágrábi püspök kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1259. okt. 2-i pápens oklevélét (1221. sz.) Szent Márton föld ügyében. — A keltezés és záradék, mint a 2655. sz. oklevélben.

XIV. századi másolata: Zágrábi érseki lt. Liber privilegialis episcopatus Zagrabiensis fol. 48. (OL. Filmtár 5664. doboz.)

Átírta: I. Mátyás 1486. jan. 25. (Zágrábi érseki lt. Privilegia n. 47. pag. 4. — OL. Filmtár uo.) > II. Lajos 1521. júl. 15. (uo. Privilegia n. 59. — OL. Filmtár 5665. doboz.)

Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 178., Smičiklas VI. 130. — *Kivonat:* Schmitth: Episc. Agr. I. 197., Katona: Hist. crit. VII. 683., Fejér V. 2. 271., Wenzel XII. 137., Kukuljević: Regesta No. 1161. és 1163.

2656.

1275.

— megtiltja Joachim pilisi ispánnak és tárnokmesternek, hogy a Wascha melletti püspöki Szent Márton-falu népeitől dézsmát szedjen.

Kivonat: Farlati: Illyr. sacr. V. 377., Fejér V. 2. 313., Smičiklas VI. 143.

2657.

1275.
okt. 31.
Fehérvár.

— bizonyítja, hogy előtte Dursan fia: Miklós Toplicha nevű földjét Timót zágrábi püspöknek, akinek képviselésében udvarbírája: Demeter comes jelent meg, 60 márka dézsmatartozás fejében Mindenszentek ünnepétől számított egy évre zálogba vetette azzal, hogyha a következő év Mindenszentek ünnepén nem tudná visszaváltani, akkor a földet tartozik

a püspöknek előrkíteni, s ha értékesebb 60 márkánál, probus vir-ek becslése szerint a püspök a különbözetet meg fogja fizetni. — D. Albe, in vigilia Omnium sanctorum a. d. M^o CC^o LXXV.

XIV. századi másolata: Zágrábi érseki lt. Liber privilegialis episcopatus Zagradiensis. fol. 46. (OL. Filmtár 5664. doboz.)

Tklačić: Mon. episc. Zagr. I. 179., Smičiklas VI. 131. — Kivonat: Wenzel XII. 142., Kukuljević: Regesta No. 1162.

2658.

1275.
nov. 27.

— átirja IV. Béla oklevelét Waska birtokról.

Kukuljević: Regesta No. 1163.

Lásd 1275. okt. 27-i keltezéssel a 2656. sz. alatt.

1275.
dec. 4.

— Mihály fia: István királyi apródnak a szlavón bánágban lakó népeit felmenti a nyestböradónak és a *zulusma*-nak nevezett élelmiszeradónak a szlavón bán részére történő fizetése alól azzal, hogy ezeket a jövőben uruknak fizessék. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, eiusdem loci comitis perpetui, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo quinto, IIe Non. Dec., indict. tertia, r. aut. n. a. quarto. Méltóságok: egyháziak, mint a 2626. sz., de az egri pk. helyett Gergely csanádi pk.; a világiak: Péter nádor soproni isp. és a kunok bírāja, Tamás szlavón bán, Ugrin erdélyi vajda szolnoki isp., Máté tárnokm., István asztalnokm. barsi isp., Péter lovászm., Rolandus királynéi tárnokm. zana isp., Moys somogyi, Mihály nyitrai, Bagun zalai és Joanka fehérvári isp.

Eredeti: kb. 37,5×17,4 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét darabja. Dl. 33.724.

Átírta: I. Károly 1324. jan. 20. (Dl. 912.)

Fejér V. 2. 277., Kukuljević: Jura I. 85., Wenzel IX. 116., Smičiklas VI. 133. — Kivonat: Katona: Hist. crit. VII. 682., Kukuljević: Regesta No. 1143. (1274.) és 1164.

2659.

1275.
dec. 10.

— Joanka fiának: András Bana-i comesnek adja szolgálataiért a barsi vár Vince nyitrai püspök által statuált Belad nevű két ekényi földjét.

Eredeti: 54×38,9 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét darabjai. Dl. 58.417. (Forgách lt.)

Kivonat: Mocsáry: Nógrád vm. IV. 86., Fejér V. 2. 232., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LVI., Densuşianu: Documente I. 1. 405., Bártfai Szabó: Forgách cs. 665., Documente priv. ist. Rom. C. II. 175.

Az oklevél kiadatlan teljes szövege:

(L)adizlaus dei gratia Vngarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Equitati congruit, regie maiestati consonat, dum pro meritis fidelium de regia celsitudine tribuuntur et donantur postulata. Proinde ad universorum notitiam tam presentium quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod accedendo ad nostram presentiam Andreas filius Joanka comes de Bana dilectus et fidelis noster quandam terram castri nostri Borsiensis Belad vocatam usui duorum aratrorum sufficientem ob merita servitiorum a nobis postulaverat sibi dari et quia de qualitate ac quantitate ipsius terre nobis veritas non constabat, venerabili patri Wyncencio episcopo Nitriensi dilecto et fideli nostro dederamus nostris litteris in mandatis, ut si dictam terram Belad usui duorum aratrorum sufficientem sciret et inveniret, convocatis commetaneis et vicinis ipsius terre rehambularet iuxta veteres metas et statueret ipsi comiti Andree possidendam et quia de quantitate ipsius terre postmodum per litteras dicti venerabilis patris Wincencii episcopi omimoda (l) nobis constitit veritas, sepedictam terram Belad usui duorum aratrorum sufficientem et coram commetaneis et vicinis fuisse statutam Andree comiti memorato, nos itaque considerantes servitia et gratiosa obsequia ipsius comitis Andree et filiorum suorum, que temporibus domini Bele regis felicitis recordationis avi nostri dilectissimi et domini Stephani regis clare memorie karissimi patris nostri fideliter inpenderunt, prout ex veridica relatione baronum nostrorum scivimus manifeste, que propter multitudinem sui presentibus non poterant explicari, quedam tamen in temporibus nostris fideliter

exhibita iussimus annotari. Primum siquidem post decessum patris nostri succedentibus nobis in regiminis gubernaculum iure et ordine geniture cum Otokarus rex Boemorum violata pace, fractis treugis et ruptis iuramenti sui vinculis quedam castra nostra finitima prodionaliter occupasset, inter que castrum nostrum Nitriense egressisset et combussisset, dictus comes Andreas et filii sui castrum ipsorum prope castrum nostrum Nitriense memoratum existens Dyvenkuy vocatum fideliter nobis contra totam potentiam regis Boemie conservarunt partes illius provincie propriis virtutibus illesas defensantes. Ceterum cum castrum nostrum Jauriense per eundem regem Boemie fraudulenter occupatum fecissemus expugnari, dictus comes Andreas et filii sui in ipsa pugna coram oculis nostre maiestatis grata servitia et omni remuneratione digna inpendunt. Ceterum cum barones nostros et fideles regni nostri contra regem Boemie misissemus et idem rex Boemie de potentia baronum et aliorum nobilium fidelium nostrorum in castrum suum Lvva vocatum recepisset, Thomas comes filius eiusdem comitis Andree mortis eventum non formidans se pro salubritate nostri regiminis diversis fortune casibus submitiendo in oppositam et adversam aciem irruens quosdam deiecit et quosdam interemit pugnando viriliter, donec letaliter fuisset sauciatus. Ob aliqualem igitur recompensationem servitorum ipsius comitis Andree et filiorum suorum infinitorum, que ob defensionem corone nostre ac propter commodum regni nostri locis et temporibus exhibuerunt opportunis, sepedictam terram Belad, licet modicum videatur ratione meritorum, ipsi comiti Andree et filiis suis ac filiorum suorum heredibus et eorum successoribus cum consilio omnium baronum nostrorum dedimus, donavimus et contulimus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas a iurisdictione castri nostri Borsiensis eximentes, necnon auferentes. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Mete autem dicte terre Belad, prout in litteris episcopi Nitriensis memorati contineri vidimus, hoc ordine distinguntur: Prima meta incipit a parte orientali in quadam valle iuxta terram castri Borsiensis Hecche vocatam inde transiens versus plagam meridionalem per quendam monticulum venit ad arborem piri, ubi sunt due mete, exinde iuxta terram cuiusdam Wros vocati descendit versus occidentem ad quandam viam, que ducit versus villam Zelezen, ubi sunt due mete terre, deinde venit ad fluvium Druvenche, iuxta quem est pirus pro meta positus et alia meta terrea, deinde scandens circa idem fluvium venit ad terram archiepiscopatus Strigoniensis pertinentem Neuir vocatam, ubi sunt tres mete terre, declinans exinde quasi versus plagam meridionalem venit ad duas metas iuxta modicam fusas, deinde reflectitur versus septentrionem et ibi circa quandam viam iuxta silvam sunt due mete terre, exinde procedens per silvam versus orientem venit ad duas arbores ilicis meta terrea circumfusas et alias metas sub ipsis positas, unde venit quasi versus meridiem ad quandam vallem, ubi sunt due mete terre, quibus relictis veniet versus orientem ad metas, ubi inceperat et sic terminatur. Datum per manus venerabilis viri magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie electi, perpetui comitis loci eiusdem, prepositi Budensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXX° quinto, quarto Idus Decembris, venerabilibus patribus Stephano Colochensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Job Quinqueecclesiensi, Philippo Wachiensi aule domine regine karissime consortis nostre cancellario, Tymotheo Zagradiensi, Dionisio Jauriensi, Petro Transsilvano, Andrea Agriensi, Gregorio Chanadiensi episcopis et Petro Wesprimiensi electo ecclesias dei feliciter gubernantibus, Petro palatino, iudice Comanorum et comite Supruniensi, Thoma bano totius Sclauonie, Vgrino woyoda (1) Transsilvano et comite de Zonuk, Matheo magistro tauarnicorum, Stephano magistro dapiferorum nostrorum comite Borsiensi, Mikud bano de Zeurino, Rolando magistro tauarnicorum domine regine comite de Zana, Herrando comite Castriferrei, Moys comite Simigiensi, Baguvn comite Zaladiensi, Michaelae comite Nitriensi et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores.

2660.

1275.
dec. 10.

— Omodeus fiának: Omodeus mesternek adja a IV. Bélának, V. Istvánnak és neki teljesített szolgálatai fejében a Vas megyei Lyndua várat falvaival és földjeivel együtt. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. in archiepiscopum electi, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quinto, r. aut. n. a. quarto, IIII° Id. Dec. Méltóságok mint a 2660. sz., de említve még Lodomerius váradí püspök, a nyitrai isp. viszont hiányzik.

Eredeti: 48,3×22,8 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét darabja. Dl. 99.862. (Batthyány lt.)

Tartalmitag átírta: I. Lajos 1359. máj. 9. (Dl. 100.079. Batthyány lt.)

Wenzel XII. 143. — Kivonat: Densuşianu: Documente I. 1. 408.

2661.

1275.
dec. 10.

— Joachinus fiának: Joanka mesternek adja a királyi solymárok Nyitra megyei Halla nevű kb. öt ekényi lakatlan földjét, amelyen szent kereszt tiszteletére fából emelt kápolna van, az esztergomi káptalan által iktattatva és assignáltatva azon szolgálatokért, melyeket Joanka mester az Ottokár cseh király által elfoglalt Szombathely (Sabbaria) vár ostromakor, majd a visszavonuló cseh király ellen Luva várnál és Győr vár megvívásánál teljesített. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, perpetui comitis loci eiusdem, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quinto, quarto Id. Dec., r. aut. n. a. quarto. *Az eddig még nem közölt méltóságsor*: venerabilibus patribus Stephano Colochensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Job Quinqueecclesiensi, Philippo Waciensi aule domine regine karissime consortis nostre cancellario, Lodomerio Waradiensi, Tymotheo Zragabiensi, Dionisio Jauriensi, Petro Transsiluano, Andrea Agriensi, Gregorio Chanadiensi episcopis et Petro Wesprimiensi electo ecclesias dei feliciter gubernantibus, Petro palatino comite Supruniensi et iudice Comanorum, Thoma bano totius Sclauonie, Vgrino iudice curie nostre, Ladizlao woyoda (!) Transsiluano et comite de Zonuk, Matheo magistro tauarnicorum, Stephano magistro dapiferorum nostrorum comite Borsiensi, Mikud bano de Zeurino, Rolando magistro tauarnicorum domine regine consortis nostre comite de Zana, Moys comite Symigiensi, Herrando comite Castriferrei, Bagwn comite Zaladiensi, Michaele comite Nitriensi et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores.

Eredeti: 48,8×41,7 cm. Kezdő L helye üres. Függetlenség darabja. Dl. 913.
Fejér V. 2. 273. (a végén csonka).

A megelőző két dec. 10-i keltezésű oklevél (2660. és 2661. sz.) méltóságsora még egyezett a dec. 4-i oklevéllel, ellenben ennek a harmadik hasonlóan dec. 10-ről kelt oklevélnek világi főtisztviselői sorában az előbbiektől eltérően László az erdélyi vajda és Ugrin mint országbíró jelenik meg. Ezt az ellentmondást Pauler is észrevette (Magy. nemz. tört. II² 550., 228. jegyz.), de az általa adott magyarázat nem kielégítő. Az ellentmondást könnyen fel lehet oldani, ha a 2660. és 2661. sz. oklevél esetében néhány napos késéssel történt megpecsételést és az ehhez kapcsolódott napi dátum-beírást feltételezünk. A két említett oklevél ugyanis minden tekintetben megfelel a dec. 4-i méltóságsornak, míg a jelen oklevél főtisztviselőit 1276. februárjáig megtalálhatjuk. Így az egyazon napon szereplő két méltóságsor nem jelenti valamelyik oklevél hamis vagy gyanús voltát.

2662.

1275.
(dec. 10.
után.)

— Jób pécsi püspök kérésére a bárók tanácsából átírja és megerősíti V. István 1272. jún. 14-i privilégiumát (2210. sz.) az egyfelől a püspök és rokonai: a Zah nb. Zah comes fia: az ifjabb Job és testvérei, másfelől Kopasz (calvus) Detre és fiai, s Lukach és rokonai között Prelaz, Suetha, Lipponuk, Rosusna és Sumkut nevű földek ügyében folyt perben hozott ítéletről. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. archyelecti eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quinto, r. aut. n. a. quarto. Méltóságok, mint a 2662. sz., de Péter veszprémi választott és megerősített pk., István asztalnokm. Bana-i isp. is, Moys pedig királynéi udvarbíró is.

Átírta: I. Károly 1333. márc. 8. > I. Lajos 1354. febr. 22. (Dl. 802.)
Wenzel XII. 133.

Lásd a 2662. számnál irtakat. Ha az évet karácsonytól számították, akkor az oklevél kelte dec. 10 és 25 közé eshetett.

2663.

1275.
(dec. 10.
után.)

— Ougcha-i András fiainak: Péternek és Farkasnak, Farkas fiának: Endre-nek, pozsonyi várjobbágyoknak és Tamás szlavón bán familiáris katonáinak Detreh vár alatt, amikor Péter megsebesült, s Luua várnál, valamint Tamás bánnak tett szolgálataikért a bárókkal egyetértésben a pozsonyi vár Tarnuk nevű üres földjét adja, amely a Chyllokuz-ben fekszik Latus Fetreg fiainak földjei, a Paka-i udvarnokok és Petris fia: Moyg földje, s a Chukar-i Paka falu földje mellett. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo quinto, r. aut.

n. a. quarto. Méltóságok: egyháziak mint a 2662. sz., de Fülöp csak váci pk.; világiak: Péter nádor soproni isp. és a kunok bírása, Máté tárnokm., Ugrin bán országbíró, Tamás szlavón bán, Rolandus királynéi tárnokm. Zana-i isp., László vajda (1), Moys somogyi és Herrandus vasvári isp.

Eredeti: 40,1 × 27,7 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét zsinórja. Dl. 37.461. (Olgyay lt.)

Átírta: III. András 1291. aug. 26. (Dl. 919.)

Wenzel IX. 113., Hazai oklt. 71.

Lásd a két előző oklevélhez írt megjegyzéseket.

2664.

1275. — Péter erdélyi püspök kérésére megújítja V. Istvánnak a Kolozs megyei Clwsuar falura
(dec. 10. nézve az erdélyi fehérvári szent Mihály egyház részére tett adományát. — D. p. m. ven.
után.) viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC LXX° quinto, r. aut. n. a. quarto. Méltóságok mint a 2662. sz., de Rolandus királynéi tárnokm. nem Zana-i isp. és Mikud szörényi bán kihagyásával.

Átírta: a) Tódor a (gyula)fehérvári domokosok perjele 1313. jan. 4. (Beke szerint a gyulafehérvári káptalan lt. fasc. 3. n. 43.)

b) I. Károly 1313. júl. 20. > váradi káptalan 1429. (Beke szerint uo. Cent. XX. n. 100.)

Szeredai: Ser. episc. Trans. 18., Fejér V. 2. 254., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 105., Jakob: Oklt. Kolozsvár tört. I. 22., Densuşianu: Documente I. 1. 404., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 127., Documente priv. ist. Rom. C. II. 174. (román ford.). — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 52., Tört. Tár 1889. 568. és 1892. 501., Beke: Erdélyi kpt. 16.

Keltére nézve lásd a 2663. számnál írtakat.

2665.

1275. — a Tisza melletti Turdos falubeli Pétert és fiát: Balázst, valamint Luka fiait: Lászlót és
(dec. 10. Istvánt, szabolcsi várjobbágyokat a IV. Bélának, V. Istvánnak és neki tett szolgálatokért
után.) kiveszi a szabolcsi vár jobbágyságából és a királyi serviensek közé emeli. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, perpetui comitis loci eiusdem, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° quinto, r. aut. n. a. quarto. Méltóságok mint a 2662. sz., de az asztalnokm. és a nyitrai isp. nélkül.

Eredeti: 41 × 25,5 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsételés nyoma. Esztergomi prímási világi lt. Lad. T. n. 1. (OL. Filmtár 579. doboz.)

Magyar Sion I. 775., Codex Strig. I. 715., Mon. eccl. Strig. II. 52. — Kivonat: Fejér V. 2. 262., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LVIII.

Lásd a 2662. és 2663. számnál írtakat.

2666.

(1275. — megerősíti Souskuth birtoknak a margitszigeti apácák részére történt adományozását.
körüli) Budapest tört. okl. eml. I. 151.
dec. 26. *Lásd (1276.) dec. 26-i keltezéssel a 2754. sz. alatt.*

1275. — átírja IV. Béla Wsol birtokot adományozó oklevelét.
dec. 30. Fejér V. 2. 276.
Lásd 1274. dec. 30-i keltezéssel a 2568. sz. alatt.

1275. — jóváhagyja, hogy Jacou fia: Péter, Jób pécsi püspök officiálisa Morhou nevű Gömör
megyei örökölt földjét vejének: Bugyuzlou-nak és nővérének: Annus-nak adta azzal a fel-
tétellel, hogyha fia születik, az fogja a földet örökölni, s minderről privilégialis oklevelet ígér.

Átírta: IV. László 1279. szept. 27. > ua. 1280. (Szepesi káptalan hiteleshelyi lt. Scrin. 11. fasc. 1. n. 3. — OL. Fkgy.)

Kivonat: Fejér VII. 5. 445.

Az oklevél szövege:

Nos Ladizlaus dei gratia rex Hungarie memorie commendantes significamus universis, quibus expedit, presentium per tenorem, quod Petrus filius Jacou officialis domini J(ob) episcopi Quinque-ecclesiarum una cum Bugyuzlou genero suo ad nostram accedens presentiam terram suam hereditariam Morhou vocatam in comitatu Gumuriensi existentem eidem genero suo ac sorori sue Annus vocate de beneplacito sue voluntatis proprie dedit et contulit perpetue et pacifice possidendam ita videlicet, quod si ipsum Petrum iam dictum filium habere contingat, extunc ipsam terram Morhou superius nominatam filius eiusdem Petri antedicti possidebit, alioquin idem Bugyuzlaus gener eiusdem Petri et sui heredes heredumque suorum successores, sicut supra dictum est, possidebunt. Nos igitur consideratis et inspectis hiis donationibus ipsius comitis Petri memorati ipsam terram eidem Bugyuzlou cum nostris litteris patentibus fecimus roborari tali permissione interposita, quod quando-cumque tempore sepedictus Bugyuzlaus ad confirmandam terram supradictam nostrum privilegium sibi dari postulaverit, eidem ostensis presentibus concedimus (!). Datum anno domini M° CC° septuagesimo quinto.

2667.

1275. — Péternek, a domokosok magyarországi és dalmáciai tartománya perjelének kérésére az őt (IV. Lászlót) megillető kegyúri jog alapján jóváhagyja a Wana-i polgárok által szent Miklós tiszteletére alapított kápolnának Benedek választott esztergomi érsek, az esztergomi káptalan, Renoldus mester, a szent Tamás vértanú egyházának prépostja és a Wana-i plébános által a domokos rend részére való adományozását. — D. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo quinto.

XVI. századi másolata: Országos Levéltár, Selmechánya város levéltára, N. 756.

Bel: Not. Hung. IV. 565., Katona: Hist. crit. VII. 684., Fejér V. 2. 245. és 251. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 54.

A XVI. századi pontatlan másolatot Fejér közlése még jobban elrontotta, s így az oklevelet e formája gyanússá tette. A fennmaradt másolat eredeti szövege lényegesen jobban megfelel a formai követelményeknek, s így az oklevelet ért gyanú nagy mértékben csökken, ha ugyan teljesen meg nem szűnik.

2668.

1275. + — a vasvári várnak általa egykor Kadar fiának: Mihálynak adományozott, majd ennek utód nélküli halála után előbb Osl bán fiának: Jakab comesnek, azután pedig a nevezett Mihály rokonainak adott Chehy nevű földjét ez utóbbiaktól a falu népének kifosztása, vezetőjüknek: Motgh-nak meggyilkolása, s az ország e részének pusztítása miatt visszaveszi, az adományról szóló oklevelüket semmisnek nyilvánítva, s a földet a bárók tanácsából Jakab comesnek visszaadja. — D. p. m. mag. Nicolay s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui dil. et f. n. a. d. M° CC° LXX° quinto, r. aut. n. a. tertio. Méltóságok: István kalocsai, János spatatói érsek, Lampert egri, Bereck csanádi, Jób pécsi, Fülöp váci pk. királynéi kanc., Pál veszprémi pk. kir. kanc., Timót zágrábi, Dénes győri, Péter erdélyi pk.; Dénes nádor Oklych-i isp., Henrik szlavón bán, Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Joachim tárnokm. pilisi isp., Pál szörényi bán, Renoldus asztalnokm. szolgálgyőri isp., János soproni, Gergely vasvári isp.

Eredeti: 39,1×28,5 cm. Kezdő L helye üres. Függetőpecsét darabja. Dl. 86.130. (Ostffy lt.)

Hazai okmt. VI. 204.

Ennek az oklevélnek a kritikája igen nehéz és már többeket foglalkoztatott. Külsejét tekintve nem igen lehet kifogást tenni ellene. Szövegében azonban annál több dolog tűnik fel. Az egész szövegnek meglehetősen kuszált volta, s a többszöri adományozás és visszaadás is gyanús lehetne, de feltétlenül gyanús a kancelláriai recognitióban Miklósnak választott esztergomi érseki szerepe, s még hozzá alkancellári tisztségnek említése nélkül. Fejér-

pataky (Kir. kancellária 127.) egyszerűen úgy vélte megoldani a dolgot, hogy „a Nicolaus név . . . már az eredeti oklevélben tollhiba Benedictus helyett, ki 1275-ben csakugyan érsek és esztergomi comes volt”. Ezt a magyarázatot lehetetlenné teszi az, hogy az oklevélben olvasható fenti méltóságsor nem 1275-re, hanem 1274. augusztusára (vagy korábbra) illik, a III. uralkodási év viszont csak 1274. szeptember második fele óta helyes. Pauler véleménye (Magy. nemz. tört. II². 548. 223. jegyz.) szerint az oklevél hibás keltű, s helyesen 1274-re helyezendő. A problémákat ez a vélemény sem oldja meg. — Bár az oklevél tartalmában szembetűnő valótlanág eddig nem volt megállapítható, az oklevél szerkezetében található súlyos ellentmondások folytán az oklevelet hamisnak kell tartani.

2669.

1275. — megerősíti Stark-ot, Myko-t és rokonaikat a tőlük Inam-i Kylianus fia: István által elfoglalt Chery nevű földjük birtokában, s erről privilégialis oklevelet ígér.

Tartalmilag átírta: Pál országbíró 1346. jún. 15. (Dl. 41.011. Múz. Törzsanyag.)

A tartalmi átírás szövege:

unam predicti domini Ladizlay regis patentem anno domini M^o CC^{mo} septuagesimo quinto — — — confectas nobis presentarat, in quarum unius scilicet dicti domini Ladizlay regis littere patentis tenore reperieramus haberi isto modo, quod cum terra Stark, Mykonis et cognatorum suorum Chery vocata per Stephanum filium Kyliani de Inam fuisset violenter occupata et idem dominus Ladislaus rex terram eandem eisdem iuvenibus per Michaellem comitem de Zolium sub testimonio Strigoniensis capituli restitui precepisset presentibus commetaneis et vicinis, si non fieret ab aliquo contradictum, idem comes Michael mandatis regiis satisfaciens, ut tenebatur, per comitem Demetrium officialem suum de Dyuche eandem terram seu possessionem Chery sub testimonio iamdicti Strigoniensis capituli memoratis Stark, Mykoni et eorum cognatis restituisset et assignasset presentibus commetaneis et vicinis et iobagionibus ac specialiter presente altero officiali eiusdem Stephani et nullo contradictore penitus apparente, sicut hoc in eorundem fidelium suorum Strigoniensis capituli litteris plenius vidisset contineri. Unde voluisset dominus rex Ladizlaus prenotatus, quod memorati Stark, Myko et cognati eorum iamdictam terram Chery, sicut ipsorum fuisset, possidere valerent et habere et hoc eisdem suo promisisset privilegio confirmare, quando dicte littere fuissent reportate.

2670.

1275. — Chukarpaka Pozsony megyei birtokot, melyet II. András adományozott, IV. Béla pedig a pozsonyi várhoz visszacsatolt, visszaadja az 1355-ben szereplő Miklós fiai: András, Beke, János és Iwanka Kywrth-i nemesek őseinek.

Tartalmilag átírta: Zsigmond 1411. jún. 9. (Dl. 689.)

A tartalmi átírás szövege:

exhibuerunt etiam iidem nobiles quoddam privilegium domini Ladislai regis sub anno domini M^o CC^{mo} LXX° quinto emanatum, in quo seriose vidimus contineri, quod quandam possessionem Chukarpaka nominatam in eodem comitatu Poseniensi existentem, quam ex collatione regis Andree clare memorie avi ipsorum possedissent, quam etiam rex Bela ab eisdem afferendo castro Poseniensi reddidisset, demum avis ipsorum restituisset et contulisset iure perpetuo et pacifice possidendam dominus Ladislaus rex memoratus.

2671.

1275. — Vythk fiainak: Mogh-nak, Ochud-nak és Ibrahim-nak adományozza szolgálataikért a nyitrai vár Elekchy nevű lakatlan földjét és Rechun nevű földjüket.

Tartalmilag átírta: Szécsi Miklós országbíró 1357. ápr. 12. v. 26. > Szentgyörgyi és bazini Péter országbíró 1512. szept. 5. (Dl. 75.766. Sándor It.)

Az oklevelet átírta I. Károly is 1324-ben, melyet tartalmi átírásban ugyancsak Szécsi Miklós országbíró 1357-i fenti oklevele tartott fenn.

A tartalmi átirás szövege:

unam serenissimi et illustrissimi principis domini Ladislai condam incliti regis Hungarie in anno domini millesimo ducentesimo septuagesimo quinto ——— confectas ——— dominus Wladislaus rex consideratis servitiis Mogh, Ochud et Ibrahim filiorum Vythk fidelium suorum quandam terram Elekchy vocatam castris sui Nitriensis ab antiquo vacuum et habitatoribus destitutam et terram eorundem Rechun vocatam, qua terra olim fuisset nomine Densa castrensis, quia in litteris capituli ecclesie Nitriensis vidisset contineri, quod Bolandus(!) homo suus statuisset eandem coram testimonio eiusdem capituli eisdem nullo contradictore existente in recompensam suorum servitiorum sub eisdem metis antiquis, sicut castrum Nitriense possidebat, predictis Mogh, Ochud et Ibrahim filiis Wythk et per ipsos eorum heredibus heredumque suorum successoribus dedisset, donasset, locasset et contulisset iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam.

2672.

1275. — átirja és megerősíti V. István 1272. febr. 27-i privilégiumát (2167. sz.) Ool és Chep lakatlan földeknek Osl bán fiai: Jakab és Osl részére történt adományozásáról, s egyúttal leírja a határokat a vasvári káptalan jelentése alapján.

Tartalmilag átirta: Zsigmond 1436. nov. 30. > fehérvári káptalan 1437. jan. 4. (Dl. 86.345. Ostffy lt.)

A tartalmi átirás szövege:

quasdam litteras privilegiales excellentissimi principis condam domini Ladislai regis anno dominice incarnationis millesimo ducentesimo septuagesimo quinto sub maiori suo sigillo dupplici confectas habentes in se verbotenus et confirmative series litterarum similiter privilegialium olim domini Stephani similiter regis Hungarie patris sui anno verbi incarnati millesimo ducentesimo septuagesimo secundo, quarto Kalendas Marci (!), indictione quintadecima, regni autem sui anno secundo editorum (!) ——— presentasset inter cetera declarantes, quod ipse dominus Stephanus rex pro meritoriis servitiis fidelium suorum Jacobi et Osl filiorum Osl bani litteris in eisdem declaratis, quasdam vacuas terras Castriferrei Ool et Chep vocatas ab eodem castro exceptas penitus et exemptas, eisdem Jacobo et Osl ac eorum posteritatibus contulisset perpetuo possidendas, mete autem dictarum terrarum, prout prefatus dominus Ladislaus rex, filius scilicet dicti Stephani regis in litteris capituli ecclesie Castriferrei vidisset contineri, hoc ordine distinguerentur: quod a parte orientali ex parte terre Onth essent due mete et inde procedendo essent alie due mete iuxta viam publicam cumulate, de quibus transiret ad fenetum et ibi essent due mete, abinde giraret iterum ad duas metas iuxta viam erectas et inde iretur ad quatuor metas angulares in terra arabili elevatas et sic currendo ad meridiem procederet iuxta terram Onth memorati, ubi essent due mete et deinde transiret ad commetaneitatem terre Demelgh et essent due mete iuxta caput fontis vulgariter Kwthfeu vocati et sic eun[do] per binas metas veniret ad commetaneitatem Chepani filii Laurencii, Nicolai et Stephani filiorum Sebe Thokorchy vocatam, de qua scanderet per magnam viam per duas metas et regiraret ad commetaneitatem ipsorum filiorum Osl bani versus septentrionem et inde eundo iuxta commetaneitatem eorundem filiorum Osl bani veniret ad orientem ad primas duas metas et ibi terminaretur.

Az átiró oklevelet *gyanússá* teszi az a körülmény, hogy az eredeti Olchep birtoknevet felbontja, s már két birtokról: Ool-ról és Chep-ről beszél. A gyanút fokozza az a körülmény is, hogy az 1436-ban folyó perben az érdekelt fél azt állítja, hogy „dicte possessiones Ool et Chep vocate ——— suis nominibus nunc Myhalfalua et Chenge vocarentur”.

2673.

1275. — Zoltanus-t, Tolomer-t, Tholapch fiát: Pált (az 1383-i átirásban Tolopch fiait: Zoltanus-t, Tolomer-t és Pált), Andornicus-t, Abraam-ot, Karacinus-t, Cristianus fiát: Andrást, Farkas fiait: Barnabást és Grysgon-t, Tark fiait: Jacobus-t és Jakabus-t, Kapolchy udvarnokait (cubicularius) és utódaikat szolgálataikért a királyi serviensek közé sorolja földjeikkel együtt. — sub a. d. millesimo CC^{mo} septuagesimo quinto.

Tartalmilag átirta: a) Kont Miklós nádor 1359. máj. 12. (Pannonhalmi főapátság lt. Capsarium N. 458.

— OL. Filmtár 642. doboz.)

b) Garai Miklós nádor 1383. máj. 16. (Dl. 38.641.)

Pannonh. rendtört. II. 449.

2674.

1275. — a veszprémi káptalan három faluját: Merenye-t és a [hozzátartozó falvakat?] felmenti minden dénár- és élelmiszer(adó) alól.

Tartalmilag átírta: Szécsi Miklós országbíró k. n. (Veszprémi káptalan magánlt., Merenye 18. — OL. Fkgy.)

A tartalmi átírás szövege:

in quinta autem ipsarum litterarum privilegialium videlicet predicti Ladislai regis in anno domini M^o CC^{mo} LXX^{mo} quinto confecta inter alia videramus contineri, quod idem dominus Ladislaus rex tres villas ipsius capituli Vesprimiensis Merenye et ad [eandem] pertinentes (?) ex causis in eodem privilegio denotatis ab omni exactione tam denariorum, quam victualium in perpetuum duxisset eximendas.

2675.

1275. — Tekus comes fiainak: István mesternek, a királyi szekérnagynak és pataki comesnek, László mester sárosi ispánnak és Dénesnek érdemeikért Sadan nevű birtokot adományozza. — a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo quinto, r. aut. sui anno secundo.

Tartalmilag átírta I. Lajosnak az I. Károly 1336-i megerősítő oklevelét átíró 1366. febr. 23-i oklevele alapján Bebek Detre nádor 1399. febr. 27. (Dl. 31.185. Csicsery lt.)

Hazai okmt. VIII. 175., Adalékok Zemplén vm. 1915. 99. (magyar ford. is.) — Kivonat: Tört. Tár 1900. 388.

Az uralkodási év nincs összhangban az évszámmal, ez azonban a többszöri átírással magyarázható. (Lehetséges, hogy az oklevél évszámában a *quarto* szót írták el *quinto*-ra. Ez esetben az oklevél keltét 1274-re kell tenni.)

2676.

- 12(7)5. — Miklós fiának: László comesnek, Dorozlo fiának: Dorozlo mesternek és Posa fiának: László comesnek adja szolgálataiért a királyi erdőőrök Balase nevű Vas megyei Rábán túli földjét, melynek birtokába nevezettek Harazty-i Zaym királyi ember a vasvári káptalan biznysága mellett beiktatta, miután megállapítást nyert, hogy a föld adományozható. — anno inc. dom. M^o CC^o quinquagesimo (!) quinto.

Tartalmilag átírta III. András 1291. aug. 27-i átírása alapján Szécsényi Frank országbíró 1402. júl. 30. (Dl. 42.777. Múz. Törzsanyag.) és 1402. aug. 2. > vasvári káptalan 1402. aug. 15. (Dl. 49.584. Rummy lt.)

Hazai okmt. VIII. 176. — Kivonat: Tagányi: Erdészeti okl. I. 14.

Az évszám valószínűleg helyes javítását a Hazai okmt. tette meg.

2677.

- (1275.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta Dénes bán zalai ispánnak, hogy Mykou és Bola Kustan-i nemesek földjét határolja el a Kustan-i várnépektől, udvarnokoktól és királynéi népektől, említi Dénes bán 1275-i oklevelében. (Hazai okmt. IV. 54.)

2678.

- (1275.) * — 12(7)5-i oklevelében említi mandátumát, mellyel megparancsolta a vasvári káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Harazty-i Zaym királyi ember járja meg a Miklós fia: László comes, Dorozlo fia: Dorozlo mester és Posa fia: László comes által adományul kért Vas megyei Balase nevű föld határait és ha a föld eladományozható, iktassák be nevezettek annak birtokába. (Hazai okmt. VIII. 176.)

2679.

1275. — megerősíti (átírja?) V. Istvánnak a trauiak számára 1270-ben adott kiváltságlevelét (2054. sz.). — 1275.

Emlti Mauroceno Marin trau comes 1322. nov. 29. (Másolata — a M. Tört. Tár szerint — a bécsi császári levéltárban volt, Copia de Commemoriali II. 402.)

M. Tört. Tár IX. 15.

2680.

- (1275.) * — levelére, melyben Rudolf római királyt kérte, hogy kamarásának bizonyos földet adjon, válaszol Rudolf 1275-ben. (Fejér V. 2. 452. — 1278.)

2681.

1275. — a zágrábi egyház Vasca melletti szent Márton-egyház népeinek kiváltságot ad s a (zágrábi) egyháznak adja az egykor a zágrábi királyi várhoz tartozó Faisz, másként Kralievitz nevű földet.

Fejér V. 2. 314., Smičiklas VI. 143.

Fejér és utána Smičiklas Kercselich-re (Hist. eccl. Zagr. 89.) hivatkoznak, amikor ennek az állítólagos oklevélnek regesztáját közlik. Kercselich azonban az idézett helyen felsorolja a zágrábi egyház Timót püspök alatt kapott privilégiumait, köztük az 1275-ben Fayz birtok adományozásáról és a Vasca-i népek kiváltságáról kiállított két oklevelet. Fejér ezt a két adatot összevonta és egy oklevélként kezelte. Hibáját átvette Smičiklas is. *A két oklevelet lásd a 2603. és a 2655. sz. alatt.*

- 1275.) — a Tykus másképpen Zigethfew-i vámot a veszprémvölgyi apácának adományozza.

Karácsonyi: Hamis okl. 63.

Lásd 1277-i kellezéssel a 2815. sz. alatt.

- (1275. után.) * — privilégiumát, mellyel Tykus földet szigetfői Jakab comes fiának: Miklósnak adta a tőle 100 márkáért vett ló vételára fejében, említi és hatálytalanítja III. András 1295. dec. 10-i oklevelében. (Fejér VI. 1. 382.)

III. András szerint IV. Lászlónak a Tykus birtokról a veszprémvölgyi apácák részére kiadott privilégiuma (lásd a 2651. sz.) sokkal előbb kelt, mint ez az oklevél. Így a jelen oklevél keltét 1275. utánra kell tenni.

2682.

- (1276. előtt.) + * — 1276-i oklevelében említi mandátumát, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Endre sárosi ispán iktassa be Woyk fiát: Thyba-t Razloufelde nevű föld birtokába. (2743. sz.)

Lásd a 2743. számnál írtakat.

2683.

- (1276. jan. 3. előtt.) * — mandátumát, melynek alapján a fehérvári keresztes konvent kiküldte emberét, akinek jelenlétében Gwylermus mester veszprémi kanonok udvari jegyző királyi ember Sister comes fiait: Isak bánt, Benedek mester fehérvári kanonokot, Lex-et és Lászlót beiktatta Chuuz hercegi föld birtokába, említi a fehérvári keresztesek konventje 1276. jan. 3-i oklevelében. (Hazai okmt. I. 66.)

2684.

1276.
jan. 8.
Istvánd.

— Benedek fiainak: Jánosnak és Péternek, valamint Reche fiainak: Miklósnak és István-
nak visszaadja — hivatkozva az ügyben régebben kiállított privilégiumára (vö. a 2558. sz.)
— Churre és Symperg nevű örökölt birtokaikat, amelyeket tőlük Henrik bán erőszakosan
elfoglalt, de Henrik bán fiainak hűtlensége miatt a király elvett. — D. in Stephand, tertio
die Epifanie d. a. eiusdem M^o CC^o LXX° sexto.

Eredeti: 15,3×5,3 cm. Hátlapjára nyomott pecsét (hátsó lap) darabja. Pozsonyi káptalan hiteleshelyi lt.
Capsa 14. fasc. 3. n. 19.

Wenzel IV. 73., Mon. eccl. Strig. II. 55.

2685.

(1276.
jan. 9.
előtt.)

* — 1276. jan. 9-i oklevelében említi mandátumát, mellyel megparancsolta a nyitrai káp-
talannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Wasard-i Bereck királyi ember
járja meg a királyi hospesek Golgouch nevű földjét és iktassa be Aba fiát: Abát annak birto-
kába. (2687. sz.)

2686.

1276.
jan. 9.

— a Golgouch-i királyi hospesek földjét Aba fiának: Abának adja, miután Wasard-i
Bereck királyi ember a nyitrai káptalan tanúsága mellett beiktatta az oklevélben leírt
határok között.

Eredeti: 51,6×36,2 cm. Díszes kezdő L. Független darabja. Dl. 896.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie
Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in omnium salva-
tore. Ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire,
quod Aba filius Aba ad nostram accedens presentiam ob merita servitorum suorum terram hospiti-
um nostrorum Golgouch vocatam petivit cum instantia a nobis sibi dari. Verum quia nobis de qua-
litate et quantitate ac circumstantiis eiusdem terre ad plenum veritas non constabat, fidelibus nostris
capitulo Nitriensi dedimus in mandatis, ut cum Briccio de Wasard homine nostro unum ex se mitte-
rent pro testimonio fidedignum, qui convocatis omnibus conmetaneis et vicinis eiusdem terre sub
certis metis et antiquis reambularet ipsam terram et statueret eidem filio Aba possidendam, contra-
dictores autem, si qui apparerent ad nostram presentiam evocaret. Quod quidem capitulum nobis
rescripserunt, quod unum ex se misissent cum eodem Briccio homine nostro pro testimonio fidedignum,
qui convocatis omnibus conmetaneis et vicinis reambulasset ipsam terram Golgouch iuxta metas
veteres et antiquas et statuisset eidem Abe cum omnibus utilitatibus et pertinentiis suis universis
possidendam nullo penitus contradictore existente. Cuius quidem terre mete sicut idem capitulum
nobis rescripserunt(1) hoc ordine distinguntur: prima enim meta incipit a parte occidentali, quod
vulgo dicitur kerezthfa et vadit ad terram comitis Faciani et Isyp iobagionis castri Nitriensis Suuk
appellatam, inde vergens ad partem septentrionalem venit ad terram filiorum Wyda Wyuasar nun-
cupatam, deinde currit sub eadem parte et transiit flumen Waag et inde pervenit ad terram Eur-
nough filii Aba Koploth vocatam, deinde pergendo vadit sub eadem parte septentrionali contin-
guatur terre monasterii de Zubur similiter Koploth nuncupate, inde vergendo tendit ad terram
nobilium de Wasard, ubi sunt due mete terree, que separant ipsam terram a terra dictorum nobi-
lium, inde pergendo iuxta eandem terram divertit ad partem orientalem et pervenit ad terram Paz-
tuh, ubi sunt due mete iuxta quandam magnam silvam, que separat dictam terram ab eadem terra
Paztuh, deinde pergendo vadit iuxta eandem terram Paztuh, pervenit ad terram Chokoy vocatam
castro Nitriensi pertinentem, ubi sunt due mete terree capitales, que separant ipsam terram Chokoy,
inde vergendo in eadem parte meridionali pervenit ad terram Gyuche vocatam castro Zulgaiauriensi
pertinentem, inde currit in eodem cursu, venit ad terram Bayanch ad predictum castrum pertinen-
tem, unde vadit et vertit se ad terram hospitem castri de Golgouch in ipsa civitate existentium et
currendo circa eandem terram venit ad duo loca fori, ubi sunt due mete terre(1), que separant pre-
dicta loca fori, unum ad castrum predictum pertinentem et alium predictae terre continuantem, unde
descendit ad flumen Holthuag, in cuius rypa est meta, unde transiit et venit ad flumen Wag et ip-
sum transeundo vergit ad partem occidentalem sub metis certis et antiquis civitatis hospitem castri

et pervenit ad supranotatum kerezthfa, videlicet ad primam metam, ubi separatur terra Korkouth filii Aba et ibi terminatur. Nos igitur consideratis fidelitatibus et meritoriis servitiis ipsius Aba, que a primevis etatis sue temporibus nobis exhibuit et inpendit dictam terram hospitem nostrorum Golgouch vocatam cum omnibus utilitatibus et universis pertinentiis suis, sicut possessa fuerat per eosdem, dedimus, donavimus et contulimus eidem Abe et suis heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie electi eiusdem loci comitis perpetui, prepositi Budensis et aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXX° quinto, quinto Ydus Januarii regni autem nostri anno quarto, venerabilibus patribus Stephano Kolocensi et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Phylippo Waciensi, aule domine regine consortis nostri (!) karissime cancellario, Job Quinqueecclesiensi, Tymotheo Zagrabiensi, Dyonisio Jauriensi, Wyncentio Nytriensi, Andrea Agriensi, Gregorio Chanadiensi, Petro Transilvano episcopis et Petro electo et confirmato Wesprimiensi ecclesias dei feliciter gubernantibus, Petro palatino comite Supruniensi et iudice Cumanorum, Thoma bano totius Sclauonie, magistro tauarnicorum nostrorum Matheo, Ladizlao wayauoda Transilvano, Rolando magistro tauarnicorum domine regine karissime consortis nostre et comite de Zana, Stephano magistro dapiferorum nostrorum comite de Bors, Vgrino bano iudice curie nostre, magistro Moys comite Symigiensi, magistro Gregorio comite de Scypus, magistro Herrando comite Castriferrei, Baghun comite Zaladiensi et aliis quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

Az oklevél keltében az 1275. évszám, valamint a hó és nap adatai nem férnek össze, mert 1275. elejére sem a IV. uralkodási év, sem az adott méltóságosor nem talál. Mindkettő 1275. utolsó harmadára, vagy 1276. elejére illik. A problémát a nem egységes keltezés okozza. A hó és nap észrevehetően utólagosan van beírva a kész oklevélen hagyott üres helyre. Az oklevél tehát már 1275. végén elkészült és csak a végleges jóváhagyás (pecsételés) hiányzott, melynek napját az írnok üresen hagyta. A jóváhagyás azonban csak 1276. elején következett be, s ennek napját írták be az üresen hagyott helyre, megfelelkezve arról, hogy ez a napi kelet már nem az előre beírt 1275-nek, hanem 1276-nak január 9. napja, s a hibát nem javították ki.

2687.

(1276.
jan. 13.
előtt.)

* — privilégiumát, mellyel V. Istvánnak és IV. Bélának a trauiak részére tett bizonyos földadományát megerősítette, említi Romanus barsi főesperes 1276. jan. 13-i oklevelében. (Fejér VII. 4. 170.)

2688.

1276.
jan. 20.
Bolhás.

— a bárók tanácsából jóváhagyja, hogy Jaak nb. Márton comes fia: Myke, aki Inke-i Booth fiát: a hűtlen Demetert a Zala folyó mellett Stephand faluban elfogta, Inke falusi birtokát, melyet a kivégzett Demetertől és testvéreitől elvéve a király adott neki, a szomszédos Iharus fiának: Gergely ispánnak Moys mester országbíró somogyi ispán és más bárók közbenjöttével 20 márkáért eladta. — D. in Bulhas, in quindena Epiphanie a. d. M^o C^o septuagesimo sexto.

Átírta: Máté nádor somogyi, soproni, Banya-i ispán és a kunok bírása 1278. okt. 29. > Somogy megye 1318. máj. 1. (Dl. 938.)

Wenzel XII. 700.

2689.

(1276.)
jan. 20.
Bolhás.

— megparancsolja a somogyi apátnak és konventjének, hogy küldjék ki megbízottjukat, s ennek jelenlétében Barathy-i Rodus királyi ember iktassa be Péter fiát: Rolandus-t a Henrik fiakhoz csatlakozott és Zalazyg-nél elesett hűtlen Kutus-i Marcell — Jakab fia — földjének birtokába.

Átírta: somogyi konvent k. n. (Dl. 73.375. Mérey lt.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia rex Hungarie fidelibus suis abbati et conventui Symigiensi salutem et gratiam. Cum nos terram Marcelli filii Jacobi de Kutus, qui cum filiis HERRICI et eorum complicitibus contra nostram maiestatem hostiliter veniendo in Zalazyg occubuit, Rolando filio Petri duxerimus conferendam¹, fidelitati vestre precipientes mandamus, quatenus detis hominem vestrum pro testimonio fidedignum, coram quo Rodus de Barathy homo noster convocatis commetaneis et vicinis reambulet ipsam terram et statuat eidem Rolando sine iuris preiudicio alieni possidendam et post hec qualitatem et quantitatem dicte terre nobis rescribatis. Datum in Balhas, in quindenis Epi-phanie domini.

Az oklevél évszámát a keltezési hely és az előző oklevél alapján lehet megállapítani.

2690.

(1276.) — Tornoua falut visszaadja, ill. a (budafel)hévízi censuszfizetőket a (margit)szigeti apácáknak adja.
jan. 20. Smičiklas VI. 157. ill. Wenzel IX. 548.
Lásd 1277. jan. 20-i keltezéssel a 2763. ill. 2764. sz. alatt.

1276.(?) — Pousa mester fiainak: Pousa és Saark (dictus) János udvari apródoknak, Rayk-i neme-
febr. 2. seknek adja az osztrák és stíriai herceg ellen viselt hadjáratban a bécsi kapunál tanúsított
vitézségükért a zalai várnépek (castrensium) Petrethe nevű földjét a Kanyssa és Pilisske
folyók között. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, eiusdem loci comitis
perpetui, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. dom. M^o CC^{mo} LXX^{mo}
(I), Kal. (I), quarto Non. Febr., r. aut. n. a. quarto. Méltóságok mint a 2687. sz., de Vince
nyitrai pk. nélkül, említve viszont Mihály nyitrai isp. és az erdélyi vajda szolnoki ispán is.

Átírta: Szepesi Jakab országbíró 1379. aug. 16. (Dl. 67.606. Rajky lt.) > Bebek Imre országbíró 1390.
nov. 26. (Dl. 67.611. uo.) > Kaplai János országbíró 1394. ápr. 26. (Dl. 67.615. uo.)
Zala vm. oklt. II. 159.

Szepesi Jakab országbíró az oklevelet, minthogy levakart pergamenre volt írva és év-
száma is hibás, hamisnak nyilvánította (Zala vm. oklt. II. 161.). Ezt az oklevél szerkesztése
is igazolja. — A zárórész 1276. évi oklevélből való, ezért került az 1276. évhez.

2691.

(1276.) — nővérének: Erzsébetnek kérésére Cholnuk faluban hetivásárt engedélyez.
febr. 3. Wenzel IX. 548.
Lásd 1277. febr. 3-i keltezéssel a 2687. sz. alatt.

1276. — Éliás fiának: Péternek, főleg a hűtlenek ellen jelenleg folyó háborúban tanúsított szol-
febr. 9. gálataiért a szolgálgyőri vár Bars megyében fekvő Zanche nevű lakatlan földjét adja. —
Örs. D. in villa Vrs, in oct. Purificationis b. virginis a. d. M^o CC^o septuagesimo sexto.
Eredeti: 19×3,4 cm. Hátlapjára nyomott pecsét (hátsó lap) darabja. (Dl. 58.418. Forgách lt.)
Fejér V. 2. 331.

2692.

(1276.) — parancslevele J(oachim) szlavón bánhoz Tornoua falu visszaadása ügyében.
febr. 25. Smičiklas VI. 161.
Lásd (1277.) febr. 16-i keltezéssel a 2766. sz. alatt.

¹ A konventi jelentés szerint Marcell földjének neve Cozma volt.

- (1276. márc. 8. előtt.) * — privilégiumát, amely szerint Geur comes fiai: Pous és Kozma Pokud földet Pokud-i Balázs beleegyezésével bírták, említi Moys országbíró 1276. márc. 8-i oklevelében. (Hazai okmt. VI. 218.) 2693.
1276. márc. 8. Mona. — hozzájárulását adja ahhoz, hogy Aba nb. György fia: Ethuruh, aki V. Istvánnak, neki és az országnak gyakran tett szolgálatokat, Chakan és Beud nevű birtokait, s a Zyna-n őt illető birtokrészét halála előtt feleségének és lányának hagyta. — D. in villa Mona in dominica Oculi mei a. d. M^o CC^o LXX° sexto.
Eredeti: 14,1×5,6 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Dl. 40.130. (Múz. Törzsanyag.)
 Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 96., Wenzel IX. 149. — Kivonat: Tudományos Gyűjt. 1819. I. 98., Fejér V. 2. 375. 2694.
1276. márc. 12. — parancsa a szlavón bánhoz Tornua föld visszaadása ügyében.
 Smičiklas VI. 161.
Lásd 1277. febr. 16-i keltezéssel a 2766. sz. alatt.
- (1276. márc. 18. Tát falu.) — bizonyítja, hogy Zenche földet Éliás fiának: Péternek adta, amint azt korábban kiadott oklevele tanúsítja. — D. in villa Taat, in oct. media(1) — Quadragesimae.
 Fejér V. 2. 331. (1267. évszámmal az 1276. évi oklevelek között 1276. szándékával, amit Fejér kézírata is igazol. — Eötvös Loránd Tudományegyetem Könyvtára, Kézirattár.)
 Az oklevélnek sem eredetije, sem átírása nem ismeretes. Az 1276. febr. 9-i adomány (lásd a 2692. sz.) márc. 18-án pátens formában való ismételt kiadása szokatlan és nincs megokolva. Ennek ellenére az oklevél valódiságát — az eredetinek ismerete nélkül — nem lehet kétségbe vonni. 2695.
- (1276. márc. 21. Vértesszentkeresztúr mellett.) — megparancsolja a mindenkori veszprémi ispánnak és curialis comesének, hogy a veszprémi boldogságos szűz-egyház apácáinak Veszprém megyében lakó népeit bíraskodási ügyekben ne zaklassák, s maguk elé ne idézzék, mert azok királyi kegy folytán csak a király vagy az országbíró előtt tartoznak megjelenni, ha valaki pert indít ellenük. — D. apud sanctam crucem in Wertes, in festo b. Benedicti conf.
Átírta: IV. László 1276. (Dl. 937.) > III. András 1291. (Dl. 1249.) > I. Lajos 1373. aug. 2. (Dl. 5985.) Hazai okl. 74.
 Az oklevél évszáma az átíró oklevél alapján nyert megállapítást. 2696.
- (1276. márc. 22. előtt.) * — 1276. márc. 22-i oklevelében említi parancslevelét, hogy a somogyi konvent küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Vztupan-i Dénes királyi ember járja meg az Iharus fia: Gergely ispán által adományul kért karai földet, s az iktatást végezze el. (Lásd a 2698. sz.) 2697.
1276. márc. 22. Noak vár mellett. — Iharus fiának: Gergely ispánnak adja a somogyi vár Kara faluban levő bizonyos földdarabját, amely határos az ő örökölt földjével, s átírja a somogyi konventnek az iktatásról és az adományozott föld leírásáról szóló k. n. jelentését, az adományról pedig privilegiális oklevelet ígér.

Eredeti: 18,9×10,8 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Dl. 49.223. (Mérey lt.)

Átírta: IV. László 1279. (Dl. 49.225. uo.)

Az oklevél szövege:

Nos Ladizlaus dei gratia Hungarie rex significamus universis, quibus expedit et presentes ostendentur presentium per tenorem, quod comes Gregorius filius Iharus fidelis noster ad nostram accedens presentiam nobis humiliter supplicando a nobis instantissime postulavit, ut quandam particulam terre castri nostri Symigiensis [in¹] villa Kara existentem contiguam et vicinam immediate terre sue hereditarie sibi conferre benignitate regia dignaremur. Verum quia de qualitate et quantitate ipsius terre nobis plena veritas non constabat, fidelibus nostris conventui Symigiensi dedimus in mandatis, ut mitterent unum ex ipsis virum honestum pro testimonio, coram quo Dyonisius de Vztupan homo noster acc[ederet] ad terram memoratam et inspiceret eandem, si est vacua et habitatoribus destituta et post hec, si invenirent ipsam esse vacuum et non fieret contradictor, nobis intimarent in tenore suarum litterarum. Qui quidem conventus nobis rescripsit in hec verba:

Excellentissimo domino suo Ladislao dei gratia regi Hungarie illustri conventus monasterii sancti Egidii de Symigio orationes in domino debitas et devotas. Precepistis nobis in litteris vestre maiestatis, quod mitteremus unum ex nobis virum idoneum pro testimonio, coram quo Dionisius de Vztupan homo vester convocatis vicinis et commetaneis reambularet quandam terram castri vestri Symigiensis in villa Kara existentem vacuum et terre comitis Gregorii filii Iharus hereditarie immediate adjacentem, quam idem comes Gregorius a vestra [gratia] petiit sibi dari et si non fieret contradictor, statueret eidem comiti G[regorio] citatis nichylominus contradictoribus ad vestram presentiam. Nos autem [iuxta precep]tum vestre maiestatis cum eodem homine unum fratrem ex nobis misimus ad premissa exequenda, qui postmodum ad nos redientes [dixerunt,] quod presentibus vicinis et commetaneis reambulassent eandem terram et nullo contradictore apparente cum omnibus utilitatibus suis [et attine]ntiis secundumque iidem commetanei et vicini situs ipsius terre ostenderunt, statuissent comiti Gregorio supradicto quantitatem ipsius [terre cum] locis sessionalibus suis in duobus locis, silva et feneto sufficere dixerunt ad usum seu culturam uni aratro et [eandem et]iam terram iacere in sex locis cum toto suo et in eadem esse unam particulam vinee; de metis autem certificari non [potuimus,] quia myxtim iacet more terre Symigiensis.

Nos itaque petitionem dicti [comitis] Gregorii favorabiliter admit[tentes [in hac parte], quia ipsum comperimus nobis semper fidelissimos famulatus impendisse et posse impendere in futurum, [dictam] terram [contulimus, de]dimus et donavimus atque tradimus (!) sibi et suis heredibus heredumque suorum successoribus perpetuo et inrevocabiliter possidendam et cum presentes fuerint reportate, nostrum eidem privilegium concedatur. Datum prope castrum Noak, in dominica Judica anno domini M^o C^o septuagesimo sexto.

2698.

1276.
márc. 26.
Buda.

— megengedvén Kuney fia: Csépán ungi várjobbágnak és fiának: Istvánnak, hogy az Ung-ban levő Chepel nevű birtokukat Panch-i Gergely fiának: Jakabnak eladhassák, mert egyébként nem tudnak a királyi szolgálatnak eleget tenni, megparancsolja az egri káptalannak, küldje ki megbízottját, s ennek tanúsága mellett Hunthpaznan nb. Zolovch királyi ember Chepel birtokot határolja el, s erről privilégiális oklevelet adjon. — D. Bude, feria quinta prox. ante dominicam Palmarum a. d. M^o CC^o LXX° VI^{to}.

Átírta: egri káptalan 1276. (Dl. 939.)

Wenzel XII. 172.

2699.

1276.
ápr. 5.
Várad.

— ottani látogatása alkalmával a boldogságos szűz és szent László király iránti tiszteletből a váradi egyháznak adja Szőlős nevű királyi falut az ott lakó udvarnokokkal úgy rendelkezvén, hogy az udvarnokok egy része harangozó, másik része gyertyaöntő, legfeljebb 4—5 mansio pedig fegyveres legyen és szükség esetén hadba vonuljon, s ezekre vonatkozó részletes megállapítást későbbi privilégiális oklevélben ígér, ha kettős pecsétje elkészül. — D. Varadini, in dominica Pascatis a. eisdem millesimo ducentesimo septuagesimo sexto.

¹ A szögletes zárójelben levő kiegészítések az átíró oklevél alapján történtek.

Eredetije (Kereszturi szerint) a nagyváradi városi levéltárban volt.

Kereszturi: Descriptio episc. M. Varad. I. 136., Fejér V. 2. 333., Documente priv. ist. Rom. C. II. 179. (román ford.).

Feltűnő, hogy IV. László itt április 5-én a privilégiumnak akkor való kiállítását ígéri, „cum — — — bulla nostra parata fuerit”, pedig még máj. 15-én is első pecsétje alatt bocsátott ki oklevelet (lásd a 2702. sz.).

2700.

1276.
ápr. 17.

— Emeud-i Farkasnak Thorona birtok felől szabad rendelkezést engedélyez.

Fejér V. 2. 340.

Lásd 1276. okt. 29-i keltezéssel a 2746. sz. alatt.

12(7)6.
ápr. 25.
Buda.

+ — megparancsolja a fehérvári káptalannak, hogy tanúbizonyosságul küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében a megjelölt királyi emberek egyike határolja meg Beche fia: Belid és testvére: Péter Tolna megyei Scil nevű birtokát. — D. Bude, secundo die festi b. Georgii mart. a. d. M^{mo} CC^{mo} L^{mo} sexto(!).

Átírta: fehérvári káptalan (1276.) jún. 6. (Dl. 940.)

Wenzel IX. 149.

Az oklevél rossz évszámát 1276-ra lehet ugyan javítani, de az oklevél hamis volta ennek ellenére kétségtelen. Bizonyítják ezt többek között a mandátum fejlett formái (pl. több királyi ember megnevezése), s az átíró oklevél írása, mely a XV. századra mutat.

2701.

1276.
máj. 1.

— mandátuma a fehérvári káptalanhoz Scil birtok határjárásáról.

Wenzel IX. 149.

Lásd 1276. ápr. 25-i keltezéssel a 2701. sz. alatt.

1276.
máj. 15.

— bizonyítja, hogy előtte Fok fia: Miklós testvérevel: Benedekkel és összes rokonságával, másfelől Polus fia: Sebestyén Bas nevű és többi rokonaival együtt a honti kerületben (provincia) fekvő Magarad földre vonatkozólag, amely miatt Miklós és Sebestyén párbajt vívott, fogott bírák rendelkezése szerint megegyeztek s a megállapodás megtartására magukat perbelépés előtt fizetendő 20 marka bírság terhe alatt kötelezték; leírja Magarad határait is. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° VI°, Yd. Maii, r. aut. n. a. quarto.

Eredeti: 47,8×26,7 cm. Kezdő L helye üres. Függőpecsét darabja. Dl. 40.131. (Múz. Törzsanyag.) Hazai okmt. VIII. 182., Békefi: Pilisi ap. 1. 320.

2702.

1276.
máj. 17.

— Modor-i Éliás fiának: Péternek adja szolgálataiért (privilegiális oklevéllel) a szolgálói vár Bars megyei Scenche nevű öt ekényi földjét. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo sexto, r. aut. n. a. quarto, sextodecimo Kal. Jun.

Eredeti: 31,6×25,1 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét (második) darabja. Dl. 58.419. (Forgách It.)

Tartalmilag átírta: esztergomi káptalan 1277. márc. 20. (Dl. 58.421. uo.)

Fejér V. 2. 332. — Tart. átírás: Fejér V. 2. 420.

2703.

(1276.) máj. 26. Mohi. — Antal mester decretorum doctor pozsonyi prépostnak s testvéreinek: Belyd comesnek, Jacinctus és Rolandus nemesekek adományozza szolgálataikért a Vas megyei Petulend nevű falu földjét, amelyen kevés várnép lakik, minden tartozékával kivéve a Keurus folyón túl levő részt, melyet meghagy a megnemesített Demeter, ennek testvérei és Tywan fiai birtokában, s kettős pecsétjének elkészülte után az adományról privilégiumot ígér. — D. in Muhy, tertia feria proxima post Pentecosten.

Eredeti: 17,2×8,4 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 47.749. (Múz. Törzsanyag.)

Hazai okmt. I. 81. (é. n.)

Az évszámot Antal mester pozsonyi prépostsága és a második királyi pecsét vésésének időpontja alapján lehetett meghatározni.

2704.

1276. jún. 3. Buda. — hivatkozva V. István oklevelére, mellyel az örökös nélkül elhunyt hévizi (de aquis calidis) Teku házait, szőlőit, birtokait, ingó és ingatlan vagyonát Erzsébet asszonynak és a (margit)szigeti boldogságos szűz-monostornak adta, Erzsébet asszonyt és a monostort a szőlő és tartozékai birtoklásában megerősíti a Teku testvéreinek: Pálnak fiai: Petune és István részéről Máté fia: Máté előtt bizonyos Tusmanmal-i szőlő ügyében támadt keresetben, Petune és István erre vonatkozó okleveleit érvényteleníti és a mindenkori bírakat tiltja a szőlő miatt bárki által indítandó perben való ítélkezéstől, s minderről privilégium kiállítását ígéri. — D. Bude, feria quarta post oct. Pentecostes a. d. M° CC° LXX° VI°.

Eredeti: 24,5×8,1 cm. Hátlapjára nyomott pecsét (hátsó lap) darabja. Dl. 943.

Wenzel IX. 146., Budapest tört. okl. eml. I. 156. — Kivonat: Bártfai Szabó: Pest m. 16.

2705.

1276. jún. 7. Buda. — Dénes győri püspöknek az ország különböző ügyeiben tett szolgálataiért a Gungus folyón egy malomhelyet, s Sabaria püspöki falu és Zeleus falu, amely valamikor a királyi várnépeké volt és most lakatlan, közt 50 hold földet a püspöknek és a püspökségnek adományoz. — D. Bude, in quindenis Pentecostes a. d. M° CC° septuagesimo sexto.

Eredeti: 19,2×9,3 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Dl. 40.132. (Múz. Törzsanyag.)

Győri tört. rég. füz. I. 212., Wenzel XII. 168.

Bár a pátens alakú oklevél bevezető része privilégiumra emlékeztet, nincs más különösebb ok, amely az oklevél ellen gyanút ébresztene.

2706.

1276. jún. 17. — megerősítvén IV. Bélának a pestújhegyi hospesek részére adott 1244-i arany bullával el látott kiváltságlevelét (781. sz.) a bárókkal megtárgyalva hozzáfűzi a gyilkosság vagy egyéb gaztett miatt megszököttek vagyonával való eljárásra, a végrendelkezés nélkül elhunytak javaira, a bíró szabad választására és a bűnösöknek személyükben, nem pedig vagyonukban való büntetésére vonatkozó részletes rendelkezéseket. — a. salutis millesimo ducentesimo septuagesimo sexto, quintodecimo Kal. Jul., r. a. sui a. quarto.

Részletében átírta: I. János 1538. márc. 27. (XIX. századi másolata: Podhradzky: Historia Diplomatica Urbis Budensis et Pesthiensis II. 778. Országos Széchényi Könyvtár Kézirattára Fol. Lat. 1205.)

Fejér VI. 2. 400., Michnay—Lichner: Ofner Stadtrecht 240., Endlicher: Mon. Arp. 542., Palugyay: Magyaro. leírása I. 33., Budapest tört. okl. eml. I. 157. — Kivonat: Magy. Tört. Tár. I. 99. 43. sz.

Salamon Ferenc szerint (Budapest története III. 71. sk.) ez az oklevélszövegrész nem IV. Lászlótól való, hanem 1346. táján keletkezett, illetőleg I. Lajos 1347-i oklevelének töredéke. Hogy azonban ez a feltevés téves, lásd Gárdonyi Albert tanulmányát a Turul 1910. évf. 124.

2707.

1276. — Enardus fia: Enardus comes szolgálataiért János nevű kiskorú fiának a Zawa és Baza közt levő népeit, akik zulusma-nak nevezett élelmi adót és marturina adót szoktak fizetni, felmenti a bán joghatósága alól, megparancsolva a mindenkori szlavón bánnak, hogy az említett János jobbágyait a collecták fizetése ügyében ne zaklassa. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. a. d. M^o CC^o LXX° sexto, r. aut. n. a. quinto. Méltóságok: István kalocsai, János spalatói érsek, András egri, Gergely csanádi, Jób pécsi, Fülöp váci pk. királynéi kanc., Lodomerius váradi, Timót zágrábi, Dénes győri és Péter erdélyi pk.; Péter nádor soproni isp. és a kunok bírása, Máté tárnokm. Bana-i isp., Moys országbíró somogyi isp., Tamás szlavón bán, Ugrin erdélyi vajda szolnoki isp., István asztalnokm. barsi isp., Micud szörényi bán, Péter lovászm. hatzaki, Homodeus zalai, Csépán vasvári és Mihály nyitrai ispán.
- Átírta: III. András 1291. okt. 9. (DI. 953.)
Fejér V. 2. 339. (csonka), Wenzel XII. 173., Smičiklas VI. 179. — Kivonat: Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LIX., Densušianu: Documente I. 1. 410., Kukuljević: Regesta No. 1199., Documente priv. ist. Rom. C. II. 179.
- Az oklevél záró részében az uralkodási évszám (V.) szept. 3. utáni időre illik, ellenben a főtisztviségek névsora 1276. első felére mutat. Mivel az 1291-i átíró oklevél semmi okot nem ad a hamisítás gyanújára, az 1276-i oklevelet is el kell fogadnunk, s az uralkodási évszámot az átírás hibájának véve, az oklevelet 1276. első felében kiadottnak tekinthetjük. A méltóság-sor nem igazolható adatait (Csépán és Omodeus ispánsága) IV. László alatt gyakori tiszttség-változások magyarázhatják.
- 2708.**
-
- (1276.) *— mandátumát, mellyel megparancsolta a (bakony)béli konventnek, hogy küldje ki megbízottját Farkas fia: Farkas királyi emberrel a Péter fiai: Pál és Olivér által kért föld minőségének megvizsgálására, említi a konvent k. n. oklevelében. (Hazai okmt. VII. 160.)
- 2709.**
-
1276. — Ponyth comes fia: Jakab mester kérésére átírja és megerősíti István ifj. király 1259-i oklevelét (1758. sz.) Moruchhel birtok adományozásáról. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi perpetuique comitis loci eiusdem, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo sexto, r. aut. n. a. quarto. Méltóságok: egyháziak mint a 2708. sz., világiak: Péter nádor soproni isp. és a kunok bírása, Moys mester országbíró somogyi isp., Máté tárnokm., Rolandus királynéi tárnokm., István asztalnokm. szolgagyőri isp., Tamás szlavón bán, Ugrin erdélyi vajda szolnoki isp., Herrandus vasvári és Bagun zalai isp.
- Eredeti: 42,5×19,5 cm. Kezdő L helye üres. Függetlenségét kiszakadt. DI. 40.134. (Múz. Törzsanyag.)
Zala vm. oklt. I. 82.
- A méltóságok névsora január vége és július eleje közé illik. (V. ö. Pauler: Magy. nemz. tört. II². 324.)
- 2710.**
-
- 12(76.) — visszavéve István fiaitól: Rach-tól és Leustachus-tól az általa adott kis darab földet, mely Péter fiai: Pál és Olivér földje által volt körülzárva s két fegyverhordozóé (armigerorum) volt, Péter fiának adományozza a cseh király elleni harcokban tett szolgálataikért, átírva a (bakony)béli konventnek a föld megvizsgálásáról szóló k. n. jelentését. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis . . . . . prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC^{mo} s[eptuagesimo] quarto. Méltóságok: István kalocsai, János spalatói érsek, Fülöp v[áci pk. királynéi] kanc., Jób pécsi, Timót zágrábi, Dénes győri, András egri, Vince [nyitrai, Gergely] csanádi pk.; Péter nádor a kunok bírása és [soproni] isp., [Tamás] szlavón [bán], Moys országbíró somogyi isp., Ugrin erdélyi vajda, M[até tárnokm., István] asztalnokm., Rolandus királynéi tárnokm., Péter [lovászm., Bagun] zalai isp.

XIV. századi másolata Dl. 86.131. (Ostffy lt.)
 Hazai okmt. VII. 160. — Kivonat: Pannonh. rend tört. VIII. 299.
 A méltóságok névsora január vége és július eleje közé illik.

2711.

1276.
 júl. 1.

— elrendeli, hogy az esztergomi polgárok, akiknek szőlőjük Esztergom város területén van, a bordézmát az esztergomi káptalannak ne házaikban, hanem a káptalannak szüretkor szokásos módon a városon kívül általa kiválasztott helyen felállított sátraiban (in foliatis vel tabernaculis) fizessék, ahogy ez más püspökségek és káptalanok esetében általánosságban szokásos, mert a polgárok házaiknál való fizetéskor mennyiségileg és minőségileg egyaránt saját kényük szerint járnak el és az egyháznak súlyos károkat okoznak. Ha valamelyik polgár e rendelkezés ellenére a bort vagy mustot házához vinné, úgy kilentized részt fizessen, ahogy ezt állítólag szent István elrendelte, s amely szokás azóta fennáll. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti eccl. Strigoniensis electi, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo C^oC^o septuagesimo sexto, in Kal. Jul., r. aut. n. a. quarto.

Eredeti: 47,5×26,5 cm. Kezdő L helye üres. Függetlenségét zsinórja. Esztergomi káptalan magánlt. Lad. 45. fasc. 1. n. 2. (OL. Filmtár 564. doboz.)

Átírta: I. Lajos 1357. szept. 26. (uo. Lad. 45. fasc. 12. n. 2. — OL. Filmtár 567. doboz.)

Tartalmilag átírta: Zsigmond 1399. okt. 18. (uo. Lad. 45. fasc. 1. n. 13. — OL. Filmtár 564. doboz.)

Fejér V. 2. 341., Mon. eccl. Strig. II. 56. — Kivonat: Fejér V. 2. 374., Magyar Sion III. 301., Codex Strig. II. 121.

2712.

1276.
 júl. 8.
 Lórév.

— a Máté fia: Péter volt nádor által ok nélkül megölt Inke-i Demeter, Booth fia, földjét mint örökölt földet visszaadja Demeter testvéreinek: Iuan-nak és Joob-nak. — D. in Loureu, tertio die oct. Petri et Pauli ap. a. d. M^o CC^o LXX° VI°.

Átírta: Somogy megye 1318. máj. 1. (Dl. 938.)

Wenzel XII. 701.

2713.

(1276.)
 júl. 17.
 Fehérvár.

— miután az ország bárói és nemesei jelentéséből meggyőződött felőle, jóváhagyja, hogy „comes Bartholomeus Latinus” Sopron megyei a Rebche folyó mellett fekvő két örökölt Keeth Chalad nevű faluját vejenek: Osl-nak, Osl fiának, adta leánya házasságkötésekor, s erről privilégiumot ígér. — D. Albe, in festo sancti Alexii.

Eredeti: 18,5×4,2 cm. Hátlapra nyomott pecsét darabja. Dl. 47.754. (Múz. Törzsanyag.)

Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 139. Wenzel IX. 552.

Az évszám megállapítása a 2715. sz. oklevél segítségével történt.

2714.

1276.
 júl. 20.
 (Székes-) fehérvár.

— felmentvén a benedekrendi Tykon-i szent Ányos-monostornak ugyanezen a szigeten levő Apaty nevű faluját mindennemű dénár- és élelemadó fizetése alól, megtiltja a bírának, ispánoknak, curialis comesekeknek, dénárbeszedőknek és élelembehajtóknak, nemeseknek és várjobbágyoknak, hogy a faluba adószedő és bíró menjen. — D. Albe, in oct. b. virg. Margarete a. d. M^o CC^o LXX° sexto.

Átírta: IV. László 1283. (Dl. 944.)

Tartalmilag átírta: a) István nádor 1392. okt. 13. > Zsigmond 1392. nov. 22. > somogyi konvent 1392. dec. 10. (Pannonhalmi főapátság lt. Tihany I. 21. — OL. Filmtár 648. doboz.)

b) István nádor 1392. okt. 13. > Lesták nádor 1393. febr. 15. (uo. I. 23. — OL. Filmtár uo.)

Fejér V. 3. 171., Pannonh. rendtört. X. 537. — Tart. átírás: Fejér VII. 2. 52. és X. 2. 75., Pannonh. rendtört. X. 591.

A tartalmi átírásban a dátum tévesen in oct. b. virg. Marye.

2715.

1276.
júl. 26.

— az ellenségei által elpusztított veszprémi egyháznak azt a kiváltságot adja, hogy Veszprém, Zala, Somogy, Tolna és egyéb megyékben lakó jobbágycsoportjai és mindennemű népei ellen csak a Veszprém városi vicecomes, az ottani prépost vagy dékán, vagy pedig ezek távollétében a kanonokok közül a káptalan által kirendelt személy előtt lehessen pert indítani; más hatóság elé tartozók elleni pereik a törvényes előírások szerint folytatandók; a bárók és nemesek felsorolt büntetés terhe alatt ne szálljanak meg náluk.

Eredeti: 44,8×21 cm. Diszes kezdő L. Függettségét darabja. Veszprémi káptalan magánlt. Veszprém, Ius gladii 1. (OL. Fkgy.)

Átírta: I. Károly 1323. máj. 28. (uo. 4. — OL. Fkgy.)

Tartalmilag átírta I. Károly átírása alapján Drugeth Vilmos nádor 1335. aug. 13. > László alnádor 1344. okt. 30. (uo. 5. — OL. Fkgy.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Cristi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in auctore salutis. Quoniam militans ecclesia diu sine temporalibus non consistit, eius debet conservari et augeri emunitas per seculares principes inconcusse, quibus eius gubernatio peculiariter a domino est commissa. Proinde universorum notitie innotescat, quod nos restaurationi, reformationi et redintegrationi status nostre Wesprimiensis ecclesie vastu barbarico persecutorum eiusdem attrite, convulse et pene ad irreparabilis desolationis opprobrium exinanitionemque extremam bonis omnibus spoliata opem et operam efficacem impendere sollicita diligentia cupientes de baronum nostrorum consilio et assensu hanc concessimus eidem stabilitate perpetua libertatem, ut iobagiones et populi universi capituli ipsius ecclesie liberi sive originariis seu ascripticiis aliisve quibuslibet conditionibus irretiti in Wesprimiensi, Zaladiensi, Symigiensi, Tolnensi aliisve comitatibus constituti coram vicecomite Wesprimiensis civitatis pro tempore constituto et eiusdem loci preposito vel decano dumtaxat eis absentibus aliquo ex canonicis ad hoc per capitulum deputato possint et debeant conveniri ita, quod ad instar et similitudinem privilegii concessi Albensi ecclesie in nullo prorsus casu a quibuscumque impetiti vel pulsati ad nostri vel palatini seu iustitiarum vicariive regii subire examen iudicii compellantur. Experituri vero contra homines fori alterius seu acturi sequi debeant forum rei iuxta legitimas sanctiones. Nullus quoque baronum quacumque peditus dignitate vel nobilitate aliquis super ipsius ecclesie populo descensum audeat facere violentum, huius nostri indulti temeratoribus pena huiusmodi constituta, ut si quidem descensum super eos faciens vel ad examen trahens vetitum baro fuerit, mille penam dependat marcarum et amissione mulctetur(!) bonorum omnium et honoris, vicecomes vero vel privatus nobilis bonis exutus omnibus centum marcarum penam luat, duabus mulcte(!) partibus fisco seu erario regio, reliqua parte tertia et bonis iniuriantis omnibus iniuriate ecclesie applicandis. In cuius rei testimonium stabilitatemque perpetuam presentes ipsi ecclesie dedimus litteras sigilli nostri dupplicis munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti sancte Strigoniensis ecclesie electi perpetuique comitis eiusdem loci, prepositi Budensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini M^o CC^o septuagesimo sexto, septimo Kalendas Augusti, indictione quarta, regni autem nostri anno quarto.

2716.

1276.
júl. 26.

— Byr-i Márton fiainak: Henriknek, Lászlónak és Lőrincnek, s Olivér fiának: Miklósnak adja az időközben elhunyt Adas (dictus) Miklós Durugd nevű birtokát, minthogy ez megölte a nevezett Mártont, s az emiatt fizetendő 20 márkát — amelynek fejében Durugd nevű birtokát nekik elzálogosította — a vasvári káptalan okleveleinek tanúsága szerint nem fizette meg.

Átírta: vasvári káptalan 1326. jan. 2. (Román Népköztársaság Tudományos Akadémiája Kolozsvári Fiók, Történeti Levéltár, Sennyey It. — OL. Filmtár 4768. doboz 27. cím.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus, ad quos presens scriptum pervenerit, salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Hericus, Ladizlaus et Laurentius filii Marthini ac Nicolaus filius Oliuerii ad nostram accedentes presentiam nobis significare curaverunt, quod cum Nicolaus dictus Adas pro morte comitis Marthini patris ipsorum iuxta continentiam litte-

rarum capituli Castriferrei fidelium nostrorum exinde confectarum viginti marcas in terminis infra-scriptis, videlicet in octavis Purificationis beate virginis quinque marcas et in octavis Medie quadra-gesime alias quinque marcas, item in octavis sancti Georgii similiter quinque marcas, residuas autem in octavis Penthecosten iam preteritis coram eodem capitulo solvere debuisset duplum incursum, si aliquem terminorum predictorum crastinaret insolvens, pro quibus quidem viginti marcis usque finalem solutionem idem Nicolaus quandam possessionem suam Durugd vocatam ipsi Herrico et fratribus suis antedictis pignori obligaverat tali modo, quod si in ultimo termino solutionis ipse Nicolaus predictam possessionem suam redimere non curaret, eisdem filiis Marthini remaneret per-petuo possidenda, predictus itaque Nicolaus ad solvendam ipsam summam pecunie vel redimen-dam prefatam possessionem suam per ipsos filios Marthini in predictis terminis horis legitimis ex-spectatus coram eodem capitulo non comparuisset, nec misisset, sicut id per litteras iudiciales ipsius capituli iidem nobiles plenius declararunt. Quarum tenor talis est:

Nos capitulum ecclesie sancti Mychaelis de Castroferreo presentes litteras damus pro memoria, quod cum secundum tenorem litterarum nostrarum memorialium in octavis Purificationis comes Nicolaus quinque marcas filiis Marthini de Byr solvere debuisset coram nobis, adveniente termino idem Nicolaus non venit ad solutionem faciendam. Datum quarto die termini antedicti.

Nos capitulum ecclesie sancti Mychaelis de Castroferreo presentes litteras damus pro memoria, quod cum secundum tenorem litterarum nostrarum memorialium in octavis Penthecosten Nicolaus quinque marcas Herrico et fratribus suis solvere debuisset coram nobis, adveniente termino idem Nicolaus non comparuit ad solutionem faciendam legitimis horis exspectatus. Datum quarto die termini prescripti.

Nos igitur iustis petitionibus ipsius Herrici et fratrum suorum predictorum favorabiliter in-clinati in hac parte, tum pro morte patris ipsorum, tum etiam pro dicta sumpna pecunie et duplo eiusdem predictam possessionem Nicolai iam defuncti Durugd vocatam eisdem Herrico, Ladizlao et Laurentio ac Nicolao iuxta continentiam litterarum ipsius capituli permisimus seu reliquimus pacifice possidendam. In cuius rei memoriam et perpetuam firmitatem presentes concessimus litteras du-plicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti venerabilis viri sancte Strigoniensis ecclesie electi eiusdemque loci comitis perpetui, Budensis prepositi et aule nostre vice-cancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o C^o C^o septuagesimo sexto, septimo Kalendas Augusti, regni autem nostri anno quarto.

2717.

1276.
júl. 26.

+ — Bosin és fiai: Koyzlow, Punak, Mylath, Bohuntha és Bohurad „populi de Luptou” kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1248-i privilégialis oklevelét (897. sz.) bizonyos kivált-ságaikról. — D. p. m. mag. Nicolai Albensis eccl. Transiluanensis prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo sexto, r. aut. n. a. quinto, septimo Kal. Aug.

Eredetije (Húščava szerint) az Okolicsányi család levéltárában.

Wenzel IX. 142., Húščava: Archivum Okolicsányi 7.

Húščavának az eredeti alapján tett megállapítása szerint *hamis* a benne átírt oklevéllel együtt.

2718.

(1276.)
aug. 2.
Buda.

— megparancsolja a vasvári káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Oldruh fia: Mihály királyi ember iktassa be Byr-i Márton fiait: Henriket, Lászlót és Lőrincet, valamint rokonukat: Olivér fiát: Miklóst Adas (dictus) Miklós Durugd nevű birtokába, amely nevezett Márton megölése miatt reájuk szállt.

Eredeti: Zárópecsét nyoma. (Román Népköztársaság Tudományos Akadémiája Kolozsvári Fiók, Történeti Levéltár, Sennyey lt. — OL. Filmtár 4768. doboz 27. cím.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia rex Hungarie fidelibus suis capitulo Castriferrei salutem et gratiam. Cum quedam possessio Nycolai dicti Adas Durugd vocata pro morte Martini de Byr Herrico, Ladizlao et Laurentio filiis dicti Martini iam defuncti ac Nycolao filio Oliuerii cognato eorundem sit devoluta, sicut per tenorem vestrarum litterarum edocti sumus evidentem, fidelitati vestre precipientes man-

damus, quatenus detis hominem vestrum pro testimonio fidedignum, coram quo Mychael filius Oldruh homo noster convocatis omnibus commetaneis et vicinis reambulet ipsam terram et statuat dictis filiis Martini ac Nycolao supradicto iuxta veteres novas metas erigendo contradictoribus autem, si qui fuerint, ad nostram presentiam evocatis et post hec qualitatem et quantitatem dicte terre, nomina contradictorum et terminum assignatum nobis fideliter rescribatis. Datum Bude, in crastino octavarum beati Jacobi apostoli.

Kivül: Capitulo Castriferrei.

Az évszám megállapítása a 2717. sz. oklevél alapján történt.

2719.

1276.
aug. 3.

— clericusa: Pál mester veszprémi prépost kérésére átírja és megerősíti IV. Bélának Bylga falu adományozásáról szóló 1267-i privilégiumát (1552. sz.), melynek pecsétje a veszprémi egyház kifosztása alkalmával megsérült. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi perpetuique comitis eiusdem loci, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo sexto, tertio Non. Aug., indict. quarta, r. aut. n. a. quarto.

Eredeti: 53,5×33,4 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Veszprémi káptalan magánlt. Billege 3. (OL. Fkgy.)

Hazai okmt. IV. 55.

2720.

1276.
aug. 9.

— az esztergomi prépost és káptalan kérésére átírja és megerősíti II. András 1219-i és 1221-i privilégiumát az erdélyi részekben lévő Wynch nevű föld adományozásáról (354. és 373. sz.). — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC^o septuagesimo sexto, V^o Id. Aug., r. aut. n. a. quarto. Méltóságok: István kalocsai, János spalatói érsek, Jób pécsi, Fülöp váci, Timót zágrábi, Lodomerius váradi, Dénes győri, Péter erdélyi, Gergely csanádi, András egri, Péter veszprémi pk.; Miklós nádor soproni isp., Móric országbíró vasvári isp., János tárnokm. Bana-isp., Renoldus asztalnokm., Miklós királynéi tárnokm., Joachim szlavón bán, Máté erdélyi vajda szolnoki isp., Gergely bán somogyi, Tamás bán nyitrai ispán.

Eredeti: 48×58,5 cm. Díszes kezdőbetűk. Függőpecsét zsinórja. Esztergomi káptalan magánlt. Lad. 66. fasc. 1. n. 1. (OL. Filmtár 571. doboz.)

Átírta: budai káptalan 1320. nov. 15. (uo. n. 2. — OL. Filmtár uo.)

Tartalmilag átírta: Sándor országbíró 1327. jún. 4. (uo. n. 5. — OL. Filmtár uo.) > esztergomi keresztetek konventje 1327. jún. 11. (uo. n. 4. — OL. Filmtár uo.)

Fejér V. 2. 334., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 108., Mon. eccl. Strig. II. 57., Documente priv. ist. Rom. C. II. 181. (román ford.). — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 54., Magyar Sion III. 302., Codex Strig. II. 122.

2721.

1276.
aug. 9.

— János mester nyitrai főesperes királyi kápolnaispánnak és testvéreinek adja a várak alatt fekvő Nymcech nevű földet, mely örökölt birtokaikkal határos és részben a nyitrai váré, részben pedig a királyi hálósoké (retiferi), s a nyitrai káptalan jelentése szerint az adományozáskor lakatlan volt, főként azokért a szolgálatokért, amelyeket a cseh határ közelében fekvő váraknak külső és belső háborúban való megvédésével és azzal teljesítettek, hogy a várból senkinek kárt nem okoztak, hanem megvédték a környék békéjét. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° sexto, quinto Id. Aug., r. aut. n. a. quarto.

Eredeti: 50×23,6 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabkái. Dl. 58.420. (Forgách lt.)

Mocsáry: Nógrád vm. IV. 48., Fejér V. 2. 343. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 59., Bártfai Szabó: Forgách cs. 665.

2722.

1276.
aug. 9.

— Péter veszprémi püspöknek a káptalannal együtt előadott kérésére átírja és megerősíti felségének: Izabella királynénak 1276. aug. 3-i privilégiumát,¹ mellyel a veszprémi egyháznak, melynek ő a kegyura, a káptalan használatára adományozza a Balaton mellett Zala megyében a Kaal-völgyben lévő királynéi boradó népeit, kivéve Pechul faluban a boradók öt mansióját, amelyet már régebben a veszprémvölgyi szent Katalin-nővérek kaptak; egyzsersmind a királyné kérésére a Kaal-völgyben lakó, az említett népekkel szomszédos királyi kenyéradó népeket is az egyháznak adományozza.

Eredeti: 47,4×21,3 cm. Kezdf L helye üres. Függetécsételés nyoma. Veszprémi püspöki lt. Litterae adiunctae 6. (OL. Fkgy.)

Átírta: a) fehérvári káptalan k. n. (Veszprémi káptalan magánlt. Kál 20. — OL. Fkgy.)

b) I. Károly 1314. jan. 8. (uo. Kál 15. — OL. Fkgy.)

c) fehérvári káptalan 1341. okt. 6. (uo. Kál 21. — OL. Fkgy.)

Az oklevél szövege:

(L)adizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Crouacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentibus pariter et futuris presentes litteras inspecturis salutem in salutis largitore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod venerabilis pater Petrus miseratione divina Vesprimiensis ecclesie episcopus dilectus et fidelis noster unacum capitulo suo ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium karissime consortis nostre illustris regine Hungarie super collatione quarundam mansionum in valle Kaal populorum regalium vinidatorum cum suis iuxta lacum Balatini pertinentiis cum instantia humiliter postulando, ut nos privilegium antedictum in reformationem deperdit, erectionem collapse in novamque plantationem penitus annullate venerabili Vesprimiensi ecclesie nostro dignaremur privilegio confirmare et in publicam formam nostri privilegii autentice inseri facere et transferri, cuius quidem privilegii tenor talis est:

Isabella dei gratia regina Hungarie omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Ortodoxe iubent fidei instituta matricem a cunctis fore deicolis ecclesiam reverendam, in qua colitur et precipitur fidei disciplina deo psallentium semper concre-scere et augeri, ut sicut ipsa religionis mater et omne fidei Christiane oratorium venerandum iuris testimonio recensetur, sic et eius bona Christo in eadem famulantium usui deputata serventur, ut expedit iugiter inconcussa. Sed nostra, proh dolor, per quam venerabilis sacrosancta Vesprimiensis ecclesia omni devotionis reverentia amplexanda sic ad extreme exinanitionis inopiam est deducta incursibus malignorum, quod nedum eam officiantium est numerus imminutus, quin ymo pene ad nichilum est redactus. Ad cuius restaurationem et redintegrationem condignam ymo potius ad erectionem quasi primariam tum propter reverentiam et catholice fidei puritatem, tum specialibus propter iura patronatus, que nos quasi possidere dinoscimur, potissimum in eadem debemus assurgere toto nisu, dum iuris testimonio explorati omnem rerum immensitatem laudabilius transscedere videatur in sacrosanctam divini cultus ecclesiam plurima rerum immensitas regalis largitionis titulo gratius erogata. Ideoque ut venerabilis Vesprimiensis ecclesia antedicta, que nobis solis iure patronatus est subnixta, prout superius est expressum in statum pristinum valeat instaurari et sicut expedit, divinis miseriis habilis reformari, eidem ecclesie ad usum certum capituli pro suis dampnis contulimus populos vinidatorum nostrorum in valle Kaal existentium iuxta lacum Balatini in comitatu Zaladiensi cum suis pertinentiis universis, sicut ad comitatum seu ad clytium nostrum Segusdiense in variis villis iuxta Balatinum promiscue cum aliis regis ecclesiarumque populis intermixtim exceptis quinque mansionibus vinidatorum in villa Pechul sororibus beate Katerine virginis de valle Vesprimiensi pro remedio anime domini regis Stephani bone memorie soceri nostri karissimi iam dudum collatis ad petitionem domini Ladislai illustris regis Hungarie consortis nostri karissimi multiplicique et meritoria instantia venerabilis patris domini P(etri) Vesprimiensis episcopi de voluntate et beneplacito omnium baronum nostrorum perpetuo possidendas. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes eidem ecclesie concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis patris domini Phylippi episcopi Vacien-sis, aule nostre cancellarii, anno domini M^o CC^o LXX° sexto, tertio Nonas Augusti.

Nos igitur predictum privilegium karissime consortis nostre non cancellatum, non abrasum, non abolitum, nec in aliqua sui parte vitiatum ad habundantiorem et firmiorem cautelam de verbo ad verbum presentibus duximus inserendum et miserentes miserabili eiusdem ecclesie vastui ex

¹ Izabella királyné oklevelének eredeti: Dl. 40.133. (Múz. Törzsanyag.)

regalis pietatis manus munifice debita providentia per quam piis largitionibus ad honorem omnipotentis dei sueque matris virginis gloriose beatique Mychaelis archangeli prepositi ac principis angelorum, in cuius est honore antedicta basilica dedicata, ad petitionem et instantiam karissime consortis nostre populos nostros panisdatores, qui vulgo wduornici appellantur, degentes in eisdem villis Kaal predictis populis commetanea vicinitate coniunctos contulimus, concessimus et donavimus eidem ecclesie Vesprimiensi perpetuo et inrevocabiliter possidendos. Datum per manus venerabilis viri magistri Benedicti, sancte Strigoniensis ecclesie electi perpetuique comitis eiusdem loci, prepositi Budensis et aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri [anno domini M]^o CC^o LXX° sexto, V^o Idus Augusti, indictione IIII^a, regni autem nostri anno quarto.

2723.

(1276.
aug. 16.
előtt.)

* — 1276. aug. 16-i oklevelében említi saját többszörös írásbeli felszólítását, amelyet Hont fiaihoz: Ders-hez és Demeterhez intézett az idősb Deers-től elvett oklevelek visszaadása ügyében. (Kubinyi: Magy. tört. eml. II. 18.)

2724.

1276.
aug. 16.
Németi
falu
mellett.

— Honth fiait: Ders-et és Demetert, Lampert unokáit és cinkostársaikat, mivel Honth fiának: idősb Deers comesnek Haradnak nevű várát a Lythua folyó mellett elfoglalták, a comest feleségével és gyerekeivel elfogták, nekik 3000 márka kárt okoztak, s az ott talált okleveleket — főleg a szent Antal-egyház birtokára és kiváltságára vonatkozókat — elvitték, s a király és a bárók parancsára sem adták vissza, sőt a király elé hivatva sem jelentek meg, minden birtokuktól megfosztva a birtokokat idősb Deers comesnek adja s neki erről privilégiális oklevelet ígér; a birtokokba a comest Lőrinc mester udvari notarius, veszprémi és budai kanonok az esztergomi káptalan tanúskodása mellett beiktatta. — D. apud villam Nempty prope Banam, in crastino Assumptionis virg. glor. a. d. M^o CC^o LXX° sexto.

Átírta: a) Bebek Imre országbíró 1391. jún. 19. (Dl. 42.494. Múz. Törzsanyag.)
b) [Bebek Detre nádor] 1398. jún. 15. (Dl. 42.676. uo.)
c) ua. 1398. szept. 1. (Dl. 42.684. uo.)

Tartalmilag átírta: Pálóci Máté országbíró 1430. (?) márc. 13. (Dl. 43.831. uo.)
Kubinyi: Magy. tört. eml. II. 17.

2725.

(1276.
aug. 17.
előtt.)

* — parancslevelét, melyben G(ergely) bán somogyi ispánt és bírótársait felszólítja, hogy Iharus fia: Gergely comes, valamint Bagen fiai: Miklós és István ügyében az (erre vonatkozó) királyi és fehérvári káptalani oklevél tartalma szerint hozzanak ítéletet, említik G(ergely) bán és bírótársai 1276. aug. 17-i oklevelükben. (Fejér V. 2. 366.)

2726.

(1276.
aug. 17.
előtt.)

* — oklevelét, amely szerint Iharus fia: Gergely comes a Bagen fiai: Miklós és István által okozott 125 márka kár ügyében a fehérvári káptalan előtt eskütársakkal esküt tenni tartozik, említik G(ergely) bán somogyi ispán és bírótársai 1276. aug. 17-i oklevelükben. (Fejér V. 2. 366.)

2727.

(1276.
aug. 18.
előtt.)

* — 1276. aug. 18-i oklevelében említi pátens oklevelét, amely szerint a Bodoy fia: István által a pozsonyi vár Zemch-en lakó hospeseinek eladott Tholuoy nevű falut Tholuoy-i János comes fiának: Jakab mesternek adományozta. (Wenzel IX. 147.)

2728.

1276.
aug. 18.

— megerősíti Tholuoy falu birtokában Tamás bán nyitrai ispán familiaris miles-ét: Tholuoy-i János comes fiát: Jakab mestert, aki a cseh király ellen viselt hadjáratban Marhayk várnál vert tábornál a cseh főurakkal szemben és Győr vár megvívásánál kitüntette magát, s aki a nevezett birtokra már királyi pátens oklevelet kapott. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi perpetuique comitis loci eiusdem, Budensis eccl. prepositi et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. dom. inc. M^o CC^o LXX° sexto, XV. Kal. Sept., r. aut. n. a. quarto.

Eredeti: 37×26,4 cm. Díszes kezdő L. Független darabja. Dl. 945.
Wenzel IX. 147.

2729.

1276.
aug. 24.

— nővérének: Erzsébet asszonynak és a boldogságos szűz (margit)szigeti monostora többi apácáinak adja az Óbudánál fekvő, egykor Nyulakszigetének, akkor a boldogságos szűz szigetének nevezett dunai szigetet a ferenceseknek és a premontrieknek a szigeten lévő kolostorai és telkei kivételével. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o C^o LXX° sexto, nono Kal. Sept., r. aut. n. a. quarto.

Eredeti: 28,6×14,7 cm. Díszes kezdő L. Független darabja. Dl. 946.
Wenzel IX. 143., Budapest tört. okl. eml. I. 158. — Facsimile: Budapest tört. okl. eml. I. V. tábla.

2730.

(1276.)
aug. 24.
Zólyom.

— Belus fiának: Belus-nak adja Moys mester és Salamon fia: Simon Predynmyh, Juretina és Musuna nevű birtokait, minthogy Simon a felkelő Moys mesterhez csatlakozva hűtlenség vétkébe esett. — D. in Zolum, quinto die s. regis Stephani.

Eredeti (a Tud. Gyűjtemény szerint) „a' Pesti Fő Oskola Gyűjteményében” volt. Hátlapján állítólag egy kb. 3 cm. átmérőjű rányomott pecsét helye volt látható.

Facsimile: Tud. Gyűjtemény 1834. VI. 78. — Schwartner: *Introductio* (2. kiadás) 345., Fejér V. 3. 240. (1284.), V. 3. 511. és VII. 5. 459., Tud. Gyűjtemény 1834. VI. 78., Horvát A.: *Bevezetés* 68., Horvát A.: *Dipl. írástan* 123., Fejérm. tört. egyt. évk. 1893. 330.

Az évszámot Szabó K. (Kun László 34.) és utána Karácsonyi (Hamis okl. 110.) 1275-re teszi, Pauler azonban (Magy. nemz. tört. II². 549.) 1276-ra, bár nincs más adatunk arra, hogy IV. László 1276. augusztusában Zólyomban járt volna.

2731.

1276.
(szept. 3.
előtt.)

— Miklós nádornak adományozza a Vasvár faluban Scehtinus nevű zsidó által épített kastélyt, a hozzá tartozó földekkel, malmokkal, malomhelyekkel és egyéb tartozékokkal.

Tartalmitag átírta: Garai Miklós nádor 1405. nov. 21. (Vasvár—szombathelyi káptalan magánlt. Lad. 1. fasc. NB. n. 5. — OL. Filmtár 50. doboz.)

A tartalmi átírás szövege:

quarum primum scilicet ipsius domini Ladislai regis anno domini M^{mo} ducentesimo septuagesimo sexto, regni autem sui anno quarto confectum expressisset, quod idem dominus Ladislaus rex de prelatorum et baronum suorum consilio ex certa scientia et mera liberalitate, quoddam castellum, quod in villa Castriferrei condam per Scehtinum Judeum erectum fuisset et constructum cum terris, molendinis seu locis molendinorum et aliis utilitatibus ad ipsum castellum pertinentibus irrevocabiliter perpetuo pacifice possidendum Nicolao palatino comiti Supproniensi et iudici Comanorum dilecto et fideli baroni suo pro suis fidelitatibus et servitiis sibi et suis predecessibus inconcusse et laudabiliter impensis contulisset ac collationem suam super facto ipsius castelli cuiusdam per ipsum factam primitus auctoritate ipsius privilegii revocando voluisset et statuisset edictione perpetuo duratura, quod tam ipse Nicolaus, quam sui successores idem castellum cum terris, molendinis ac aliis utilitatibus suis universis perpetuo donationis titulo possidere valerent et habere.

2732.

1276. — a királyi és bárói descensusok folytán szegénységre jutott veszprémvölgyi apáca-
(szept. 3. monostor Kensa, Sandur, Mama és Beren nevű négy faluját mindennemű dénáros és ételmi-
előtt.) szer-adózás, vagy a jövőben elrendelendő collecta alól felmenti. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° sexto, r. aut. n. a. quarto.

Eredeti: 42,7×27 cm. Díszes kezdő LADIZLAUS. Fügőpecsét darabkái. Dl. 951.

Átírta: a) III. András 1291. (Dl. 1250.)

b) I. Lajos 1370. aug. 2. (Dl. 6168.)

Fejér V. 2. 328.

2733.

1276. — a bárók tanácsából Kázmér comes fiainak: Pongrác comesnek és Péternek azokért a szol-
(szept. 3. gálatokért, amelyeket különböző hadjáratokban és Chehte nevű várunknak megvédésében
előtt.) teljesítettek akkor, amikor a csehek a többi Wag-on túli várat elfoglalták, visszaadja Lomptou nevű földjüket, amelyet IV. Béla idejében atyjuktól valamiképpen elidegenítettek, s minden ezzel ellenkező oklevelet semmisnek nyilvánít. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, Budensis prepositi et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo sexto, r. aut. n. a. quarto.

Eredeti: Kezdő L helye üres. Fügőpecsét zsinórja. Az Ernst gyűjteményben volt. (Fényképe: Dl. 105.226.)

Wenzel IV. 74., Hazai okmt. VI. 219. — Kivonat: Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 97.

2734.

1276. — Ricardus-nak, a (margit)szigeti domokosok perjelének és Péter comesnek, a boldogságos
(szept. 3. szűz egyháza officiálisának a király nővére: Erzsébet és az egyház apácáinak nevében ki-
előtt.) fejezett kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1267-i oklevelét (1542. sz.), mellyel Zolunthazakalás falut az említett egyháznak adományozta. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi eiusdemque loci comitis perpetui, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. d. M^o CC^o LXX° sexto, r. aut. n. a. quarto.

Eredeti: 45,9×25,1 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét darabja. Dl. 628.

Wenzel IX. 145.

2735.

1276. — Mihály fia: Mihály mester kérésére servienseinek: Bana-i Salamonnak és Ambrusnak adja
(szept. 3. a királyi szakácsok Veszprém megyében, a Bakon-ban fekvő Dolosd nevű egy ekényi lakat-
előtt.) lan földjét, amelynek birtokába őket István asztalnokmester officiális: Simon comes a hantai káptalan tanúsága mellett beiktatta. — a. d. millesimo CC^{mo} septuagesimo sexto, r. aut. sui a. quarto.

Tartalmitag átírta: Opuliai László nádor 1370. febr. 5. (Győri káptalan hiteleshelyi It. Cth. VI. 282. — OL. Filmtár 856. doboz.)

Fejér VII. 2. 52.

2736.

- (1276.) — megparancsolja a győri káptalannak, hogy küldje ki emberét Pál pozsonyi ispánhoz és
szept. 3. ennek János nevű officiálisához, s szólíttassa fel ezeket az Owar-i Corradus comes nyolc
Nyárad falujából elvitt dolgok hiánytalan visszaadására.

Eredeti: 17,4×5,2 cm. Zárópecsét darabja. Dl. 38.666.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia rex Hungarie fidelibus suis capitulo Jauriensi salutem et gratiam. Dicit nobis comes Corradus de Owar, quod Paulus comes Posoniensis et Johannes officialis eius octo villas ipsius destrucissent(!), super quo fidelitati vestre precipiendo mandamus, quatenus mittatis hominem vestrum ad ipsum Paulum comitem et officialem eius, [ut] dicat eisdem verbo nostro,

quod omnia ablata reddant et restituant eidem comiti Corrado [sine] dampno presente eodem homine vestro et post hec quicquid iidem Paulus et officialis eius fecerint vel responderint, nobis fideliter rescribatis. Datum in Narag, tertio die festi Egidii confessoris.

Kívül: Capitulo Jauriensi.

Az oklevélen IV. László 2. pecsétjének darabja látható. Ez 1276. májustól 1277. elejéig volt használatban. (Szentpétery: Magyar oklevéltan 114.) Ennek figyelembevételével az oklevél keltét 1276-ra kellett tenni.

2737.

(1276.) — megparancsolja a vasvári káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Dorozlou mester királyi ember járja meg Makua (Makwa)¹ nevű föld határait és iktassa vissza a vasvári királyi hospeseket annak birtokába. — D. apud villam Naragh (Nayaragh), tertio die sancti Egidii confessoris.

szept. 3.
Nyárad
falu
mellett.

Átírta: a) Szécsi Miklós országbíró 1371. okt. 13. (Dl. 91.789. Festetics lt.)

b) Garai Miklós nádor 1379. aug. 16. (Dl. 90.927. Héderváry lt.)

Hazai okmt. VI. 320. (1286. körül.)

Az oklevél évszáma a 2737. sz. oklevél segítségével volt megállapítható.

2738.

(1276.) * — 1276-i oklevélben említi mandátumát, mellyel megparancsolta a fehérvári káptalannak, hogy vizsgálják meg Pezye föld körülményeit. (Wenzel XII. 166.)

2739.

1276. — Berenche-i Abraam fiának: András mesternek adományozza a somogyi vár Pezye nevű földjét, amelyen két mansio lakik, továbbá ugyanott a királyi oltárhordozók (sanctiferi) és Jakab utód nélkül elhalt somogyi várjobbágy osztatlanul (mixtim) levő egy ekényi lakatlan földjét az V. István idejében a cseh király ellen a Raba és a Repche közt, majd IV. László idejében Győr vára ostrománál tett szolgálataiért és sebesüléseiért, s testvéreinek: Jánosnak német fogságba estéért; a földek birtokába nevezett Ugrin fia: László comes iktatta be a fehérvári káptalan tanúsága mellett. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° sexto, r. aut. n. a. quinto.

(szept. 2.
után.)

Átírta: IV. László 1280. aug. 19. (Dl. 99.867. Batthyány lt.)

Tartalmilag átírta I. Károly átírása alapján Pál országbíró 1338. aug. 17. (Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, Kézirattár, Oklevelek 94.)

Wenzel XII. 166.

2740.

1276. — minthogy az általa a főurak jelenlétében megvizsgált privilégium szerint a veszprémi püspökség alapítása óta a királynét e hely püspöke koronázza, s a püspökséggel össze volt kötve a királynéi kancellárság is évi 500 márka jövedelemmel (stipendium), amelyet azonban egyes püspökök hanyagsága miatt elidegenítettek a veszprémi egyháztól, Péter veszprémi püspök szolgálataiért feleségének: Izabella királynénak és a báróknak tanácsából s beleegyezésével visszaadja a veszprémi püspöknek illetőleg a püspökségnek a királynéi kancellárságot a győri harmincadból vagy kívánsága szerint bárhonnán fizetendő évi 500 márka stipendiummal. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° sexto, r. aut. n. a. quinto.

(szept. 2.
után.)

¹ Zárójelben a b) jelű átírás variánsai.

Eredeti: 40,6×28,6cm. Kezdő L helye üres. Függetlenség zsinórja. Veszprémi püspöki lt. Jus coronandi reginas Hung. 2. (OL. Fkgy.)

Átírta: Zsigmond 1425. febr. 24. (uo. 3. — OL. Filmtár 5. doboz 82. cím.)
Fejér V. 2. 337.

2741.

1276. — a veszprémvölgyi boldogságos szűz-egyháza apácai perjelnökjének kérésére átírja és megerősíti saját (1276.) márc. 21-i pátenis oklevelét (2696. sz.) az apácák népeinek bírósági kiváltságáról. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. dom. inc. M^o C^o septuagesimo sexto, r. aut. n. a. quinto.

Eredeti: 33,7×23 cm. Diszes kezdő L. Függetlenség darabkái. Dl. 937.

Átírta: III. András 1291. (Dl. 1249.) > I. Lajos 1373. aug. 2. (Dl. 5985.)
Hazai oklt. 75.

2742.

1276. + — az Abaúj megyei Woyk fiának: Thyba comesnek adja az V. Istvánnak, majd neki különböző hadjáratokban tett szolgálataiért a görög Tódor aranyműves fiainak: a kihágásaik miatt Lengyelországba szökött Györgynek és Péternek Razloulfelde nevű földjét a gyepekön túl.

Átírta: szepesi káptalan 1343. okt. 10. > István nádor 1392. febr. 23. (Dl. 38.970. Berthóty lt.)

Az oklevél szövege:

Ladislaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod comes Thyba filius Woyk de comitatu Abawuar ad nostram accedens presentiam a nobis humiliter supplicando petivit, ut quandam terram Georgii et Petri filiorum Teodory Greci aurifilari (I) Razloulfelde vocatam ultra indagines existentem, qui pro suis excessibus et nocentibus notoriis in regno nostro illatis ad terram Polonie dicuntur auf fugisse, de benignitate regia eidem dare et conferre dignemur. Verum quia de facto dicte terre nobis ad plenum non constabat, fidelibus nostris capitulo Agriensi nostris dedimus litteris in mandatis, ut cum Endre comite de Sarus eorum mitterent testimonium fidedignum, coram quo idem Endre homo noster prefatam terram presentibus commetaneis et vicinis suis reambularet et statueret eidem comiti Thyba, si non fieret contradictum, contradictores vero, si qui fierent, ad nostram citarent presentiam ad terminum competentem, qui quidem nobis postmodum rescripserunt, quod cum prefato homine nostro unum ex ipsis virum ydoneum, Ladislaum archydiaconum de Zemlyen pro testimonio transmisissent et quod presentibus omnibus commetaneis et vicinis eandem terram per metas veteres et antiquas reambulando predicto comiti Thyba statuissent nullo contradictore aparente. Nos igitur consideratis servitiis et fidelitatibus prefati comitis Thyba, que idem primum domino regi Stephano patri nostro karissimo felicis memorie et demum nobis in omnibus expeditionibus regni nostri fidele nobis exhibuit servitium et inpendit, memoratam terram Razloulfelde cum suis utilitatibus et pertinentiis universis sub eisdem metis et terminis infrascriptis, quibus antea limitata fuerat et possessa, ipsi comiti Thyba dedimus, donavimus, contulimus atque tradidimus iure perpetuo et in filios filiorum possidendam. Mete autem et termini ac limitationes, per quas ipsa terra undique circumdatur, prout in litteris dicti capituli nobis transcriptis continebatur et sicut predictus comes Endre homo noster recitavit, hoc ordine exprimuntur: quod primo incipit a parte orientali super quodam fluvio Topl vocato in loco Feyermorth nominato, inde greditur versus meridiem et pervenit ad indagines domini regis et in eisdem progreditur versus occidentem et eundo pervenit ad unum fluvium Siluapataka vocatum et transeundo contra meatum ipsius fluvii pervenit ad caput eiusdem, ubi exeundo ad partem aquilonalem, de eodem eundo pervenit ad caput rivuli Bothvythpatakafeyee nominati, deinde adhuc directe pervenit ad locum Kakyuzthpatakafew vocatum et [inde] reflectitur ad partem orientalem et eundo cadit in fluvium Zukhu et descendit in eodem ad unum locum, ubi quidam rivulus Monyrospatak vocatus cadit in ipsum et exeundo de eodem et eundo adhuc versus orientem ascendit ad unum Berch, ubi est caput ipsius rivuli Monyrospataka nominati, inde eundo pervenit ad unum locum Zarazpatakfee vocatum et eundo cadit in fluvium Gothboch nominatum et exeundo de eodem et adhuc versus orientem eundo ascendit ad unum locum Zarazpatakfeye, ubi sunt arbores rakatya nominate, abhinc eundo directe adhuc versus orientem ascendit ad unum montem et super eodem monte eundo iungit pratum unum Thulyummezey vocatum, ubi [ipsa silva] simul flectitur et sunt ibi arbores querci et pertranseundo eundem pratum venit ad locum unum Wezweres vocatum, eundo adhuc directe, pervenit ad unum rivulum et descendendo in eodem cadit in fluvium Nogthornosyna vocatum et descendendo in eodem fluvio cadit in fluvium prenotatum Topl vocatum et descendendo in eodem iungit locum prescriptum Feyermorth nominatum et ibi terminatur. Videntes etiam in litteris dicti capituli nobis delegatis, quod comes Ew . . . et Petrus filii Jaan de Beelcella, item Nicolaus, . . . et Petrus filii Johannis de Trochan, item . . . filii Iruzlai de Margonya commetanei et vicini dicte terre Razloulfelde vocate in reambulatione et limitatione

eiusdem terre specialiter et presentaliter interfuisse . . . item reambulatione et limitationibus prescriptis pure et benivole consensissent non in aliquo prohibentes et quod memoratus Theodorus Grecus sub eodem . . . In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis Thome dei gratia episcopi Wachyensis aule nostre cancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini millesimo ducesimo septuagesimo sexto, regni autem nostri anno quinto.

Az oklevél nem lehet 1276-ból való, mert Tamás váci püspök 1284. óta volt kancellár és alkancellár is csak 1277. óta, még pedig először mint választott fehérvári prépost és csak alkancellári működésének utolsó emlékében (Fejér V. 2. 443.) mint váci püspök, de akkor is még csak *electus*. Így talán 1286-ra lehetne javítani a kétszeres átiratban fennmaradt évszámot, az uralkodási évet is javítva 15-re. Ezt némileg támogathatná az a tény, hogy András sárosi ispánt 1285-ben említik. (Wenzel XII. 440.) — Azonban az oklevél szövegének néhány feltűnő kifejezése (in litteris — transcriptis, ad indagines domini regis — királyi oklevélben), az oklevél egyes részeinek fejlett formái — különösen a káptalani jelentést és a határleírást követő mondatban — arra mutatnak, hogy legalább is e rész *hamisítvány*. Az átiró oklevél ellen nem lehet kifogást emelni, tehát a hamisítás még a XIII. század végén vagy a XIV. században jött létre.

2743.

1276.
(szept. 14.
előtt.)

— Kelemen erdélyi prépost és Bertalan dékán kérésére átirja és megerősíti V. István 1269. (1271 ?) máj. 1-i pápens oklevelét (2084. sz.), mellyel az erdélyi káptalannak adományozta a tordai sóaknát és felmentette a káptalan népeit a királyi collecta fizetése alól; egyszerűsmind úgy intézkedik, hogy kiveszi a sóaknát a királyi és a vajdai officialisok hatósága alól, a télen és a nyáron vágott sót egyaránt szabaddá teszi és a sószállításra is teljes szabadságot biztosít, továbbá a káptalan népeit mindennemű királyi adó alól mentesíti. — D. p. m. mag. Benedicti prepositi Budensis, archielecti Strigoniensis perpetuique comitis eiusdem loci, au. regie vicecanc., a. d. M^o CC^o LXX° sexto.

Átirta: Máté mester erdélyi vajda 1276. szept. 14. (Beke szerint a gyulafehérvári káptalan levéltárában Cent. X. n. 49.)

Fejér VII. 4. 167., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 109., Documente priv. ist. Rom. C. II. 182. (román ford.) — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 53., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 129., Tört. Tár 1892. 501., Beke: Erdélyi kápt. 127.

2744.

(1276.
szept. 24.
előtt.)

* — és Ottokár cseh király leveleit, melyekben a köztük felmerült egyenetlenségek megszüntetésére közbenjáróul kérték Károly szicíliai királyt, említi Károly király 1276. szept. 24-i oklevelében. (Fejér V. 2. 323.)

2745.

1276.
okt. 9.
Serefel
monos-
toránál.

— Emeud-i Pascha fiának: Farkasnak megengedi, hogy (fiú)utóda nem lévén Thorona nevű földjét halála után János fia: Sándor (Elek? — Alex^o) nevű unokájára és Ombud fia: Mihály nevű vejére hagyhassa. — D. apud monasterium Serefel, feria sexta prox. post oct. b. Michaelis a. d. M^o CC^o LX^oX^o sexto.

Eredeti: 15,9×9,5 cm. Hátlapjára nyomott pecsét kis darabja. Pécsi székesegyházi kincstár, Klímó gyűjt. 5. sz. (OL. Filmtár 801. doboz.)

Átirta: váradi káptalan 1378. febr. 19. (DI. 948.)

Fejér V. 2. 340. — Kivonat: Tudományos Gyűjt. 1821. IV. 102.

2746.

1276.
nov. 18.

— a veszprémi egyháznak adja a somogyi ispán által Fuk-on szedett vámrészt kárpótlásul a károkért, amelyeket az egyház az által szenvedett, hogy a Veszprém városában levő iskolát (*liberalium artium studia*), amely olyan, mint Franciaországban a párizsi, elpusztították, s hogy a megszakadt oktatás folytatódhassék. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Stri-

goniensis eccl. electi, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° sexto, quartodecimo Kal. Dec., indict. quarta, r. aut. n. a. quinto.

Eredeti: Kezdő L helye üres. Függettségzsinórja. Veszprémi káptalan magánlt. Fok 2. (OL. Fkgy.)

Katona: Hist. crit. VIII. praefatio (csonka), Fejér V. 2. 347. (csonka), Krobott: Diss. schol. et acad. 5., Fejér: Hist. acad. Pazm. Documenta I., Török: Magyaro. primása II. 36. — Kivonat: Békefi: Káptalani isk. 369.

2747.

1276. — az Osl nb. Belud fiának: Belud comesnek adja főképpen a Sopron megyét pusztító németek ellen Pata vár alatt és ugyancsak a Sopron megyét pusztító csehek ellen a Bad vizénél való vitézkedéséért a vasvári várnépek (castrenses) és erdőőrök által lakott Vas megyei Kechul nevű földet tartozékaival. — D. p. m. ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, prepositi Budensis et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. MCCLXXVI.

Fejér VII. 2. 50. — Kivonat: Tagányi: Erdészeti oklt. I. 14.

2748.

1276. — János tárnokmester volt soproni ispán kérésére — aki az ország határainak a németekkel szemben való védelmében és egyebütt tett szolgálataiért a vasvári vár Kaald nevű földjét kapta adományba — Mihály fiának: Adorjának, János tárnokmester pohárnokmesterének, mivel a cseh király ellen Győr vár alatt vívott ütközetben a Chyгур nevű cseh vitézt elfogta, és Győr várának a hűtlenek által történt elfoglalásakor kitüntette magát, továbbá Saul és Márton nevű testvéreinek adja Baxa vasvári castrensis és rokonai Kaald föld határain belül fekvő, de ettől elhatárolt birtokrészét. — Datum prope castrum Preuge per manus ven. viri mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi perpetuique comitis loci eiusdem, Budensis eccl. prepositi et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. d. M^o CC^o septuagesimo sexto.

Eredeti: 52,6×34 cm. Díszes kezdő L. Függettségzsinórja nyoma. Soproni Állami Levéltár, Káldy család lt. (OL. Filmtár 2058. doboz.)

Hazai okmt. VII. 161.

Az oklevélnek van egy másik példánya is. Ez a példány szövegezését tekintve rövidebb, mint a fenti oklevél (nincs arengája, narratiója is rövidebb), az érdemi tartalom tekintetében azonban a két oklevél között nincs különbség. Kiállítás tekintetében a másik példány kurzív írással készült, megpecsételése módja is pátensre vall, azonban szerkesztése (*Nos* hiánya, teljes királyi cím, datum per manus formula) teljesen privilégialis gyakorlatot követ. Még abban is egyezik az előző példánnyal, hogy dátumsorában egyaránt olvasható a keltezési hely és az alkancellári datálás. Mindkét oklevél írása annyira jellegzetes, hogy a hibás keltezés miatt nem lehet gyanúra ok. Valószínűleg az utazó kancellária két hibás produktumával van dolgunk.

E másik példány eredetije: 31,3×19,8 cm. Kezdő L helye üres. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Soproni Állami Levéltár, Káldy család lt. (OL. Filmtár 2058. doboz.)

2749.

1276. — részletesen leírva a veszprémi egyháznak ellenségeitől egyházi szerekben, öltözékekben, értékekben, könyvekben és a kanonokok javaiban szenvedett mintegy 50 ezer márká értékű kárát, ennek pótlásaként a főpapokkal és bárókkal egyetértésben az egyház Merene nevű birtokával határos Korus falut adományozza tartozékaival és a Merene Vrustuhly folyón szedett vámmal (borral vagy más áruval megrakott szekér után egy pondus, üres szekér után 4 dénár, ló után 3, ökör után 2, sertés, bárány és kecske után 1—1 dénár, egyéb áruk-nál szokás szerint), valamint ugyanott szabad vásárt, mely mentes a zalai ispán, alispán, vagy más hatalmasság hatalmától, továbbá a jövőben az egyház bármely megyében lakó népeire kivetendő dénár- és élelmiszer-collectát is, minden ezzel ellenkező adománylevelet érvénytelennek nyilvánít és elrendeli, hogyha ezt az adományt báró sérti meg, veszítse el méltóságát és fizessen 50 márká büntetést, ha pedig nemes (privatus nobilis), feleljen minden

vagyonával és 100 márkával büntetendő. — D. p. m. ven. viri mag. Nycolay prepositi eccl. Transilvane au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo sexto, r. aut. n. a. quinto.

Eredeti: 60,5 × 48,1 cm. Díszes kezdő betűk. Fügőpecsét darabja. Veszprémi káptalan magánlt. Karos 1. (OL. Fkgy.)

Krobott: Diss. schol. et acad. 8., Fejér VII. 2. 46. — Kivonat: Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LIX., Documente priv. ist. Rom. C. II. 178.

2750.

1276. — Pál veszprémi prépost és a káptalan kérésére átírja és megerősíti II. Andrásnak Somogy, Zala és Veszprém megyei mansiók adományozásáról szóló 1222-i privilégiumát (386. sz.).

Eredeti: Kezdő L. helye üres. Fügőpecsét darabja. Veszprémi káptalan magánlt. Paloznak 14. (OL. Fkgy.)

Az oklevél szövege:

(L)adizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Curmanie Bulgarique rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Quotiens in consolidandis factis a principibus instipes (?) ecclesie donativis noster assensus requiritur, ratificatio debet regia pro supplicantium instantia roborare, presertim cum petentium vota et pietas adiuvat et iustitia non relinquit, quoniam bone rey dare consultum et presentis vite subsidium et eterne retributionis cernitur premium optinere. (P)roinde omnibus intuentibus pateat presens scriptum, quod dilecti et fideles nostri magister Paulus prepositus et capitulum Wesprimiensis ecclesie exhibuerunt nobis privilegium domini regis Andree felicis recordationis proavi nostri, petentes ipsum nostro privilegio confirmari. Cuius tenor talis est: (*Következik II. András 1222-i oklevele, lásd a 386. sz.*) (N)os igitur predictum privilegium de verbo ad verbum nobis perlegi facientes invenientesque illud non abrasum, non cancellatum, non abolitum, neque in aliqua sui parte vitiatum, maxime quia in ipso contenta privilegio non gratuito sunt collata titulo, sed data pro rebus maximis et amplissimis in salutem, quia omnia nostra facimus, quibus auctoritatem nostram in pertimur, predictum privilegium et omnia in eo contenta ex certa scientia confirmando donavimus et donando de nostre plenitudine gratie duximus in stabilitatem perpetuam confirmandum. In cuius rei memoriam stabilitatemque perpetuam presentes concessimus litteras Wesprimiensis ecclesie predictae duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Nicolay sancte Strigoniensis ecclesie electi aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini M^o CC^o LXX° sexto, regni autem nostri anno V^{to}.

II. Andrásnak itt átirított oklevele hamis (lásd a 386. sz.), IV. László átirított oklevelét azonban mind külseje (a pecsét, a más oklevelekből is ismert írás), mind pedig fogalmazása (a gondos prózai ritmus) valódinak mutatja. Kifogást csak Miklós választott esztergomi érseknek 1276. második felében alkancellárként való szereplése miatt lehetne támasztani. (V. ő. Fejérpataky: A királyi kanc. 130—131.) 1276. második feléből azonban IV. Lászlónak ugyancsak a veszprémi egyház részére másik oklevele is fennmaradt, mely szintén Miklós alkancellár (de mint erdélyi prépost) kezéből kelt (lásd a 2750. sz.) és teljesen kifogástalan. Ugyancsak Miklós esztergomi electus alkancellárt találjuk egy további oklevélben is (lásd a 2752. sz.). — Valószínű tehát, hogy Benedek alkancellár 1276. nov. 18. után történt halála (Fejérpataky i. m. 130.) és Demeter alkancellársága (Fejérpataky i. m. 131—132.) között vagyis 1276. decemberében a „változatos sorsú” Miklós ismét alkancellár volt, még pedig az első napokban régi címével mint erdélyi prépost, majd a már szintén viselt esztergomi electus-i címet is felvette, 1277. jan. elején azonban ismét megvált az alkancellári tisztségtől.

2751.

1276. — Rolandus bánnak adja a IV. Bélának, V. Istvánnak és neki különböző hadjáratokban tett szolgálataiért a királyi udvarnokok Scepesd nevű Zala megyében fekvő földjét.

Eredeti: 41,6 × 21,2 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét darabja. Veszprémi püspöki lt. Litterae adiunctae 5. (OL. Fkgy.)

Az oklevél szövege:

(L)adizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Galicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex universis Christi fidelibus tam presentibus quam futuris, ad quos presens scriptum pervenerit, salutem in omnium salvatore. (A)d universorum notitiam tam presentium quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod attendentes laudabilia et fidelia servitia nobilis viri Rolandi bani, que inclitis regibus dominis Bele avo nostro et Stephano patri nostro piarum recordationum et nobis in diversis regni nostri expeditionibus cum summa fidelitate impendit ac devota, quamdam terram vduornicorum nostrorum Scepsd vocatam in comitatu Zaladiensi existentem contiguam et conterminam terre ipsius Rolandi bani Zanka nominate de plenitudine nostre gratie dedimus et contulimus eidem Rolando bano et per eum suis heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo et inrevocabiliter possidendam. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis viri magistri Nycolai sancte Strigoniensis ecclesie electi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini M^o CC^o septuagesim[o] sexto, regni autem nostri anno quinto, venerabilibus patribus Stephano Colocensi, Johanne Spalatensi archiepiscopis, Job Quinqueecclesiensi, Philippo Vacienti, Dionisio Jauriensi, Thimotheo Zagrabiensi, Petro Transiluano, Andrea Agriensi, Gregorio Chanadiensi episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Nycolao palatino comite Supruniensi et iudice Cymanorum, Joachino bano, Johanne magistro tauarnicorum nostrorum comite de Bana, magistro Jacobo iudice curie nostre, Stephano magistro dapiferorum nostrorum, magistro Matheo voiouoda Transiluano et comite de Zounuk, Vgrino bano de Sceurinio, Thoma comite Posoniensi et Nitriensi et aliis quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

Miklós alkancellárral kapcsolatban lásd a 2751. számnál irtakat.

2752.

1276.
dec. 26.
Zirc.

— az Osl nb. Belud fiának: Belud comesnek adományozza a soproni vár Lovs nevű földjét, melyen hét mansio él, továbbá Loblu nevű földjét, melyen hat mansio lakik és Tord nevű lakatlan földjét tartozékaikkal, mocsaraikkal és szigeteikkel az V. Istvánnak és neki különböző hadjáratokban tett szolgálataiért, valamint cserében Kechul nevű földért, amelyet a vár nem tud nélkülözni. — D. in Syrch, in crastino Nativitatis d. a. d. M^o CC^o LXX° septimo.

Átírta: IV. László 1282. (Dl. 90.905. Héderváry lt.) >

a) III. András 1291. szept. 29. (Dl. 90.906. uo.)

b) I. Károly 1326. ápr. 30. (Dl. 90.909. uo.)

Fejér VII. 2. 57.

IV. László kancelláriájában a karácsonyi évkezdett volt általános, ezért valószínű, hogy a jelen oklevél keltezése is eszerint történt, tehát az oklevél január 1-i évkezdettel számítva 1276-ban kelt. Kechul adományozása is 1276-ban történt (lásd a 2748. sz.), amit az év végén követhetett a visszavonás illetőleg a csere.

2753.

(1276.)
dec. 26.
Zirc.

— jóváhagyván, hogy a Nana-Beztur nb. Beztur fia: Demeter Souskuth nevű birtokát a boldogságos szűz szigetén levő apácáknak adta, amint ezt IV. Béla oklevele is bizonyítja, mindenkit tilt az apácáknak birtokukban való háborgatásától, s erről privilegialis oklevelet ígér. — D. in Zyrch, in crastino Nativitatis d.

Eredeti: 14,8×7,5 cm. Hátlapjára nyomott pecsét kis töredéke. Dl. 933.

Hazai okl. 78. (1277.) — Budapest tört. okl. eml. I. 151. (1275. körül.)

Az évszámot a megelőző oklevél mutatja.

2754.

1276.

+ — Panky-i Gergely fiának: Jakab comesnek adja szolgálataiért az ungi várhoz tartozó Ung megyei Bezew nevű földet, leírván annak határait, miután a föld birtokába nevezettet Kosuh-i Simon fia: Péter comes az egri káptalan tanúsága mellett beiktatta. — D. p. m.ven.

patris Thome dei gratia episcopi Waciensis au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo sexto, r. aut. n. a. quinto.

Eredeti: 46,6×28,6 cm. Díszes kezdő L. Függedpecsét darabja. DI. 952.

Átírta: leleszi konvent 1364. nov. 18. (DI. 71.875. Rákóczi-Aspremont lt.)

Wenzel XII. 169., Hazai okmt. VI. 221. — Kivonat: Századok 1870. 607.

Hogy Tamás 1276-ban nem lehetett kancellár, lásd Fejérpataky: A királyi kanc. 129. Szerinte 1286 lenne helyes. Ez ellen szól azonban az 5. uralkodási év. Az oklevélen levő pecsét-darab valódinak látszik, bár lehet, hogy más oklevélről levett. Feltűnő, hogy a zsinórt a pecsétben kétfelé ágaztatták, ami ekkor még nem volt szokásos. Az írás gyanús, korabeli oklevelek utánzásának látszik. A kezdő L díszítése teljesen szokatlan. A fentiek alapján az oklevelet *hamisnak* kell nyilvánítani.

2755.

1276. — Tamás fiának: Lorándnak a hercegi népek földjeiből Chepel-en 35 holdat, hét szőlőt, kaszálót és négy hold erdőt ad.

Tartalmilag átírta: Bátori István országbíró 1436. dec. 4. (DI. 44.118. Múz. Törzsanyag.)

A tartalmi átírás szövege:

Quarum prima domini Ladislai regis privilegialis anno domini millesimo ducentesimo septuagesimo sexto emanata continuisset, quod idem Ladislaus rex terrarum populorum ducalium in Chepel existentium in numero triginta quinque iugerum pro loco sessionali myxtim existentium, septem vineas, fenile in duobus locis falcature quatuor hominum ac silvam super quatuor iugeribus terre Lorando filio Thome et suis heredibus perpetuo dedisset et statui fecisset.

2756.

- (1276.) * — 1276-i privilégiumában említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Kosuh-i Simon fia: Péter comes királyi ember járja meg Bezew föld határait és iktassa be Panky-i Gergely fiát: Jakab comest annak birtokába. (Wenzel XII. 169.)

2757.

1276. — a pozsonyi(!) apácáknak adja a Toluajföldre nevű birtokot. — 1276.

Eredeti: (Fejér szerint) a pozsonyi káptalan levéltárában volt.

Kivonat: Fejér V. 2. 375.

2758.

1276. — megerősíti IV. Bélának a nyúlzigeti apácák részére Patas nevű földre vonatkozólag tett adományát. — a. 1276.

Eredeti: (? Fejér szerint) a pozsonyi káptalan levéltárában volt.

Kivonat: Fejér V. 2. 375.

2759.

1276. — levelei András herceg és Rudolf római király leánya vagy rokona közt tervezett házasság ügyében. Fejér VII. 2. 43. és 44.

Lásd (1274-i) keltezéssel a 2570. és 2571. sz. alatt.

1276. — Benche honti várjobbágyot a nemesek sorába emeli.

Fejér VIII. 7. 348.

Lásd 1274-i keltezéssel a 2574. sz. alatt.

1276. — átírja 1275. szept. 14-i oklevelét Zyluas földről.
Documente priv. ist. Rom. C. II. 501. és 178.
Lásd (1282-i) keltezéssel a 3168. sz. alatt.
1276. — megerősíti a gölnicbányaiakat kiváltságaikban.
Fejér V. 2. 345.
Lásd 1287-i keltezéssel a 3464. sz. alatt.
- (1276.?) — oklevelét, mellyel tartalmilag átírta a (pécs)váradai konvent 1274. aug. 19-i oklevelét Kaplan-i Tamás fiának: Istvánnak a budai szigeti szűz Mária-monostor részére tett adományáról, említi Fejér V. 2. 223. lapon levő jegyzetben.
Fejér ezt a megállapítást Hevenessy gyűjteménye XVII. kötetének 278. lapjára hivatkozva teszi. E helyen olvasható egy protocollum és eschatocollum nélküli oklevél, amely tartalmilag átírja IV. Béla 1266-i és a (pécs)váradai konvent 1274-i oklevelét a Kaplan-iak adományáról. Ez az átíró oklevél azonban nem lehet IV. Lászlóé, mert IV. Bélát nem nevezi nagyatyjának az oklevél kibocsátója és *secundum consuetudinem regni*-t ír a királyi oklevelekben szokásos *regni nostri* helyett. Az átíró oklevél tehát nem királyi oklevél, s így nem lehet IV. László oklevele sem.
- (1276. körül.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta az esztergomi káptalannak, hogy küldje ki megbizottját, s ennek jelenlétében Gergely mester királyi clericus iktassa be a budai szigeti szent Mária-egyház apácáit a IV. Bélától, V. Istvántól és tőle kapott Zolonta Zakalus és Zulgageur nevű földek birtokába, említi az esztergomi káptalan é. n. oklevelében. (Wenzel IX. 575.) 2760.
- (1277. jan. 7. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a veszprémi káptalannak, hogy küldje ki megbizottját, s ennek jelenlétében Manuzlou-i Myka fia: Saulus királyi ember határolja el Kueskal-i András fia: György földjét a Kueskal-i udvarnokok földjétől, említi a veszprémi káptalan (1277.) jan. 7-i oklevelében. (Pápai ref. főiskola 1903/4. évi értesítője 41.) 2761.
1277. jan. 17. — megengedi a soproni vár civiseinek főleg azért, mert a várat megvédelmezték, bár fiaik a cseh királynál túszul voltak, hogy a Luer falusi íjászoknak, — akiknek egyik felét már IV. Béla és V. István a soproni civisek közé felvették — a másik fele is a civisek közé vétessék azok kiváltságai mellett; kijelenti, hogy ezt a bárókkal, s főként Miklós nádor soproni ispánnal és a kunok bírójával való tanácskozással tette. — D. p. m. mag. Demetrii Albensis prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo septimo, XVI° Kal. Febr., r. aut. n. a. quinto.
Átírta: IV. László 1282. (Soproni Állami Levéltár, Sopron város lt., DI. 15. — OL. Filmtár 2042. doboz.)
Fejér V. 2. 375. — Kivonat: Házi: Sopron I. 1. 6. (Fejér szövegének javításával.) 2762.
- (1277.) jan. 20. Lábod. — meghagyja J(oachim) szlavón bánnak, hogy Gellért királyi orvosnak adja vissza a zágrábi vár Tornoua nevű földjét és biztosítsa azt számára, mivel ebben IV. Béla adománya alapján saját privilégiumával megerősítette, ahogyan ezt a bán a király kérésére már meg is ígérte. — D. in Labod, in quindenis Epiph. d.
Másolata: Zágrábi érseki lt. Liber privilegialis episcopatus Zagrabiensis fol. 56. (OL. Filmtár 5664. doboz.)

Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 180. (1276.), Smičiklas VI. 157. (1276.) — Kivonat: Wenzel XII. 171. (1276.), Kukuljević: Regesta No. 1186.

Az oklevél eddigi publikálói a hiányzó évszámot 1276-nak vették, a szlavón bánnak a szövegben csak J betűvel jelölt nevét pedig *Jochanni*-ra egészítették ki. Mindez ellentmond a tényeknek. — IV. László 1276. jan. 20-án Bolhásról keltezte oklevelét (2689. sz.), s bár ez a helység is Somogyban van, de Lábodtól távol esik. János viszont 1275-ben, Joachim pedig 1276. aug. és 1277. márc. között volt szlavón bán, s az ő nevét találjuk a Trnaváról 1277-ben kiadott privilégiumban is. (Smičiklas VI. 225.) — Ezért IV. László lábodi tartózkodását 1277. jan. 20. és febr. 3. közti időre (lásd még a 2764. és a 2765. sz.), vaskai tartózkodását pedig 1277. febr. 16-ra kell tennünk. (Smičiklas a VI. kötet névmutatójában — valószínűleg a fentebb említett ellentmondásokat érezve — a bán esetében a János és Joachim neveket egynek vette.)

2763.

(1277.) — nővéreinek: Erzsébetnek és a többi (margit)szigeti apácának kérésére a boldogságos szűz egyházának ad hévízi földjeikkel együtt három hévízi censusfizetőt (populos censuales): Hethem-et, Tamást és Socropetrus-t¹, akik évente egy-egy unciát voltak kötelesek fizetni. — D. in villa Labad, in quindenis Epiph. d.

Eredeti: 13,6×5,5 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Dl. 960.

Wenzel IX. 548., Budapest tört. okl. eml. I. 163. — Kivonat: Bártfai Szabó: Pest m. 17.

Az oklevél évszámát Erzsébet asszony 1277. máj. 6-i oklevele is valószínűvé teszi. (Budapest tört. okl. eml. I. 164.) Lásd még a 2763. és a 2766. sz. okleveleknél írtakat.

2764.

(1277.) — a szent Mária-szigeti apácák Cholnuk nevű falujában szerdán tartandó szabad vásárt engedélyez, közzéteszi, hogy kereskedés céljából oda bárki szabadon jöhet, s megtiltja a vásáron megjelenők zaklatását. — D. in villa Labod, in crastino Purificationis b. virg.

Eredeti: 13,5×4,4 cm. Hátlapjára nyomott pecsét (hátsó lap) darabjával. Dl. 3542.

Wenzel IX. 548., Budapest tört. okl. eml. I. 252. (1290.) — Kivonat: Fejér V. 2. 406.

A keltezési hely és a 2764. sz. oklevél fogalmazásával való rokonság az 1277. évre mutat. A Budapest tört. okl. eml. által megállapított 1290. év már a pecsét darab bizonyossága szerint sem lehetséges.

2765.

(1277.) — saját egészségének megvédése terén Gellért királyi orvos által szerzett érdemeket kiemelve megparancsolja J(oachim) szlavón bánnak, hogy a zágrábi vár Tornua nevű földjét adja vissza az orvosnak, nem törődve a vár szükségletével és ellentmondásokkal. — D. in Vaska, tertia feria post dominicam Invocavit.

XIV. századi másolata: Zágrábi érseki lt. Liber privilegialis episcopatus Zagrabiensis fol. 56. (OL. Filmtár 5664. doboz.)

Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 181., Arkiv za pov. Jug. XI. 171., Smičiklas VI. 161. (1276.) — Kivonat: Wenzel XII. 171. (1276.) és 198. (1277.), Kukuljević: Regesta No. 1189.

Az oklevélben hiányzó évszámot IV. Lászlónak 1277. január végén Somogyban való tartózkodása és az adománynak megújítása (lásd a 2793. sz.) alapján, amely nagy valószínűséggel éppen a jelen és a 2763. sz. oklevélből sejthető zavarok miatt történt, — 1277-nek tarthatjuk. Valószínűsíti ezt még az a körülmény is, hogy 1276-ban az Invocavit vasárnap után következő kedd február 25-re vagyis — 1276 szökőév lévén — Mátyás napjára esett, s ez évben a napi dátumot bizonyára ezzel az ünneppel jelölték volna, nem pedig az Invocavit vasárnap után következő keddel.

2766.

¹ Erzsébet asszony 1277. máj. 6-i oklevelében: *Petrum dictum Sokorou*.

1277. febr. 27. — a bárók akaratából és egyetértésével Timót zágrábi püspök által V. Istvánnak és neki tett szolgálatokért a püspöknek és a zágrábi káptalannak adja az utód nélkül elhunyt Wik zágrábi várjobbágy földjét, amely a zágrábi káptalan szentpéterei Casna nevű földjeivel (terris capituli Zagrabiensis de sancto Petro Casna vocatis) határos. — D. p. m. ven. viri mag. Demetrii prepositi Albensis, d. pape capellani et subdiaconi ac au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo septimo, r. aut. n. a. quinto, tertio Kal. Mart.
- Eredeti:* Kezdő L helye üres. Függetlenség zsinórja. Zágrábi káptalan lt. Fasc. 18. n. 45. (OL. Filmtár 5665. doboz.)
- Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 182., Smičiklas VI. 182. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1203. **2767.**
-
1277. márc. 3. — Timót zágrábi püspök kérésére a bárók tanácsából és egyetértésével átírja és megerősíti V. István 1272. jún. 17-i privilégiumát (2213. sz.), amely II. András 1217-i (323. sz.) és IV. Béla 1269. dec. 22-i (1623. sz.) privilégiumait is tartalmazza a zágrábi egyház kiváltságairól. — D. p. m. ven. viri mag. Demetrii Albensis eccl. prepositi, d. pape capellani, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° septimo, V. Non. Mart., r. aut. n. a. quinto.
- XIV. századi másolata:* Zágrábi érseki lt. Liber privilegialis episcopatus Zagrabiensis fol. 10. (OL. Filmtár 5664. doboz.)
- Tartalmilag átírta:* Geréb Mátyás dalmát, horvát és szlavón bán 1488. febr. 7. (DI. 103.937. Batthyány lt.)
- Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 183., Smičiklas VI. 183. — Kivonat: Wenzel XII. 193., Kukuljević: Regesta No. 1204. **2768.**
-
1277. márc. 8. — Timót zágrábi püspök által IV. Bélának, V. Istvánnak és neki tett szolgálatokért a püspöknek és a zágrábi káptalannak adván Dobrolych fiának: a gyermekek nélkül elhunyt Wik zágrábi várjobbágy földjét, mely a zágrábi egyház szentpéterei Casna nevű földjeivel határos (vö. a 2767. sz.), kiküldte Márton udvari notarius-t, hogy a Zágráb melletti szentmártoni templomosok preceptorának tanúbizonyosága mellett járja meg a föld határait és az iktatást végezze el; ez meg is történt Joachim szlavón bán külön kiküldöttjének és a templomos preceptor Benueniud nevű emberének jelenlétében, amikor a püspök és a káptalan procuratorait: Manfréd Gverche-i főesperest, Domokos dékánt, István és Gergely kanonokokat beiktatták; egyszersmind leírja a föld határait a preceptor írásbeli és Márton notarius szóbeli jelentése alapján. — D. p. m. ven. viri mag. Demetrii Albensis eccl. prepositi, domini pape capellani, au. n. vicecanc., dil. et f. n. a. ab inc. [d.] millesimo ducentesimo septuagesimo septimo, octavo Id. Mart., r. aut. n. a. quinto.
- Eredeti:* Kezdő L helye üres. Függetlenség nyoma. Zágrábi káptalan lt. Fasc. 18. n. 44. (OL. Filmtár 5665. doboz.)
- Átírta:* I. Károly 1310. aug. 28. > ua. 1324. okt. 20. (Szentpétery kézírata szerint: uo. n. 47.)
- Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 183., Wenzel XII. 193., Smičiklas VI. 186. — Kivonat: Arkiv za pov. Jug. XI. 167., Kukuljević: Regesta No. 1206. **2769.**
-
1277. márc. 22. Aranyos. — jóváhagyván, hogy Timót zágrábi püspök azt a Gwersenche megyei földjét, amelyet Ruh comestól vett, a csázmái egyháznak a kanonokok ellátására adta, kiveszi szőlőivel, halastavaival, erdeivel, malmaival, kaszálóival és egyéb tartozékaival együtt a szlavón bán és a Gwersenche-i comes joghatósága alól, felmenti a hét dénáros adó, a marturina, a szállás adó és minden egyéb adószedés alól, s számára a zágrábi püspökség egyéb földjeivel azonos kiváltságokat biztosít. — D. in Oronos p. m. ven. viri mag. Demetrii eccl. Albensis prepositi, d. pape subdiaconi et capellani, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. d. millesimo C^o septuagesimo septimo, XI° Kal. Apr., r. aut. n. a. quinto.
- Átírta:* I. Károly 1324. dec. 28. > I. Lajos 1352. aug. 28. (Csázmái káptalan lt. Fasc. 1. n. 3. — OL. Filmtár H 556.)
- Fejér V. 2. 385., Smičiklas VI. 192. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1209.
- A keltezési hely kitétele az oklevéllel szemben gyanút kelt. **2770.**

1277.
márc. 22.
Aranyos.

— a bárók tanácsából és egyetértésével Timót zágrábi püspöknek és általa utódainak adja szolgálataiért minden tartozékával Garig királyi várat, melyet koronázása óta a püspök őrizetére bízott, s melynek őrzésével kapcsolatos költségeket ez saját javaiból fedezett. — D. in Oronos per manus ven. viri mag. Demetrii Albensis eccl. prepositi, d. pape capellani, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXXVII°, XI. Kal. Apr., r. aut. n. a. quinto.

XIV. századi másolata: Zágrábi érseki lt. Liber privilegialis episcopatus Zagrabienensis fol. 35. (OL. Filmtár 5664. doboz.)

Átírta: Fülöp fermói püspök pápai követ 1280. nov. 5. (uo. fol. 35. — OL. Filmtár uo.)

Farlati: Illyr. sacr. V. 380., Katona: Hist. crit. VII. 890., Fejér V. 2. 386. és V. 3. 241. (csonka), Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 185., Smičiklas VI. 193. — Kivonat: Wenzel XII. 199., Kukuljević: Regesta No. 1208.

A keltezési helynek *datum per manus* formula mellett való alkalmazása gyanút kelt. 2771.

1277.
márc. 22.

— Pomaz-t más birtokokkal együtt a (margit)szigeti apácának adja.

Bártfai Szabó: Pest megye 18.

Lásd a 3568. sz. alatt.

(1277.
márc. 23.
előtt.)

* — 1277. márc. 23-i oklevelében említi mandátumát, mellyel megparancsolta a szepesi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Tóbiás mester királyi ember iktassa be György fiát: Mátét Bela föld birtokába. (Lásd a 2773. sz.)

2772.

1277.
márc. 23.

— György fiának: Mathey-nek, Bothyz comes serviensének adományozza a Hornad vize mellett fekvő Bela nevű erdőt vagy földet; leírja a föld határait és úgy intézkedik, hogy Mathey és örökösei azokkal a kiváltságokkal rendelkezzenek, amelyeket a királyi zászló alatt harcoló nemesek élveznek, fölöttük csak a király ítélhet, jobbágyaik fölött viszont ők fognak ítélkezni.

Átírta:

a) szepesi káptalan 1308. márc. 11. (Szepesi káptalan hiteleshelyi lt. Met. c. Scep. Scr. 3. fasc. 1. n. 1. — OL. Filmtár 699. doboz 5. cím.)

b) ua. 1337. jan. 28. (DI. 74.796. Máriássy lt.)

c) Szécsi Miklós országbíró 1382. máj. 16. (Szepesi káptalan hiteleshelyi lt. Scr. 3. fasc. 1. n. 6. — OL. Filmtár uo.)

Kivonat: Iványi: Máriássy cs. 16., Iványi: Bártfa I. 5., Csáky okl. I. 12.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia rex Hungarie, (Dalmacie,) Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in eo, qui regibus dat salutem. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod accedens ad nostram presentiam Mathey filius Georgii serviens comitis Botyz, nobis fidelitates et servitia sua exponens recitavit, quod cum nos convocato exercitu nostro contra regem Boemie bellum inissemus, idem Mathey una cum domino suo comite Botyz in custodiendo nostro vexillo se diversis casibus fortune intromittendo letalia vulnera perpetrasset a nobis humiliter supplicando postulavit, ut silvam seu terram Bela vocatam iuxta aquam Harnad existentem de benignitate regia sibi dare dignaremur, verum quia de facto memorate silve seu terre nobis veritas non constabat, fidelibus nostris capitulo Scypisiensi nostris litteris dedimus in mandatis, ut ipsorum hominem pro testimonio mitterent fidedignum, coram quo magister Thobias filius Razlau homo noster accederet super faciem silve seu terre et ipsam silvam seu terram eidem Mathey statueret, si non fieret contradictum, contradictores vero ad nostram citaret presentiam ad terminum competentem. Quod quidem capitulum nobis rescripsit in hec verba, quod predictus magister Thobias antedictam silvam seu terram presentibus commetaneis et vicinis eidem Mathey stauisset nullo contradictore existente. Cuius quidem silve seu terre mete, prout in litteris eiusdem capituli continentur, hoc ordine distinguntur: prima meta [ncipi]t a parte occidentali iuxta publicam viam de villa Odoryn venientem, ubi est erecta terrea meta, deinde vadit versus meridionalem et descendit ad vallem Igrici pataka voca[tam, abhinc]

ascendit ad laterem (!) unius monticuli versus septemtrionalem ex parte terre Yempnyk et per eundem latus eundo descendit ad minorem vallem et per ipsam declinat versus meridi[onalem] et cadit in fluvium Harnad et per ipsum fluvium ibit versus orientalem usque ad petram Crupe vocatam, a parte orientalis est terra comitis Cuncz et a parte occidentalis est terra Mathey et de fluvio Harnad facit saltum ad vallem unam, que est iuxta petram dictam et per ipsam vallem progreditur versus meridionalem, montem ascendendo et in cacumine dicti montis per magnam viam ad silvam ituram versus meridionalem vadit usque finem vie, dehinc progreditur recto tramite ad sessionem Walatk heremite, deinde ascendit Jawor vocatum et descendit in fluvium Kynlycz *et per ipsum fluvium ascendit versus occidentalem perveniendo ad publicam viam in Jazo transeuntem et in ipsa via flectit se versus septemtrionalem ascendendo montem antedictum Jawor, dehinc autem declinat in Lescoch et de ipso monte descendit in rivulum Lescoch descendendo per eundem rivulum ascendit* in veterem Gepeu et ibi cadit in veterem viam Jazo iterato descendendo per eandem viam circuit montem Stroahorka vocatum et sub ipso monte est meta terrea, pergendo per eandem viam transit fluvium Hornad et sic pergendo per ipsam viam perveniet ad priores metas et ibi terminantur, a parte occidentalis est terra ville Odoryn, a parte orientalis est terra Mathey. Nos igitur, qui ex officio suscepti regiminis metiri et pensare debemus merita singulorum et unicuique respondere iuxta exigentiam suorum meritorum, considerantes multiplices et laudabiles famulatus eiusdem Mathey ipsam silvam seu terram cum omnibus utilitatibus suis eidem Mathey et per ipsum suis heredibus heredumque suorum successoribus dedimus, donavimus ac contulimus iure perpetuo et inrevocabiliter possidendam et habendam, volentes, ut ipse Mathey et ipsius heredes heredumque suorum successores illa eadem congaudeant libertatis prerogativa, qua veri et primi nobiles regni nostri sub vexillo nostro militantes gratulantur, statuimus etiam, ut nullus comitum nostrorum pro tempore constitutorum memoratum Mathey ac suos heredes preter nostram personam audeat vel presummat iudicare, item universas causas suorum iobagionum in predicta silva seu terra commorantium tam minores, quam maiores, videlicet furta, homicidia et sanguinis effusionem idem Mathey iudicabit. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras sigilli nostri munimine duplicis roboratas. Datum per manus viri discreti magistri Eecz aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o septuagesimo septimo, (decimo Kalendas Aprilis, regni autem nostri anno quinto.)¹

A két csillag között levő szövegrész a b. jelű átírásban a következőképpen olvasható:
iuxta viam in Jazou ituram et per ipsum fluvium ascendit versus occidentalem et de predicto fluvio facit saltum versus partem septemtrionalem super montem Szaar vocatum, deinde progreditur ad montem Jauor vocatum, de illo monte procedit versus montem, de quo monte exit fluvius Cihapotoka vocatus et deinde progreditur ad albam petram, de illa descendit in fluvium Lescohe, descendendo per eundem fluvium ascendit.

A c. jelű átírás megfelelő része — kisebb orthographiai eltéréseket nem számítva — azonos ezzel a szöveggel.

A c. példánynak más a salutatioja, továbbá rövid arengája is van.

Az a. és b. példány szövegeltérésének jellegéből arra kell következtetni, hogy az egyik átírás alkalmával tudatosan megváltoztatták a határjárás eredeti leírását. Minthogy az a. példány dátumsora csonka, továbbá határleírása bővebb, a b. és c. példány viszont lényegileg azonos szöveget tartalmaz, az a. példányt hamisnak kell minősíteni.

2773.

(1277.
ápr. 24.
előtt.)

* — mandátumát, mellyel megparancsolta Biter zólyomi ispánnak, hogy Turocz-i András fia: Mátyás számára határolja el Numsyf földet a régi határok szerint, s Mátyást annak birtokába iktassa be, említi Biter ispán 1277. ápr. 24-i oklevelében. (Wenzel IX. 193.)

2774.

(1277.
ápr. 26.
előtt.)

* — 1277. ápr. 26-i oklevelében említi mandátumát, mellyel megparancsolta a fehérvári káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Miklós fia: Miklós királyi ember vizsgálja meg Purgat földet, s ha üresnek találják, iktassa be Buken nb. Jakab comest. (Lásd a 2776. sz.)

2775.

¹ A zárójelben levő szavak az 1308-i átírásból hiányoznak. Az 1337-i átírásban megvannak.

1277.
ápr. 26.
Körös.

— a Buken nb. Jakab comesnek adja a fehérvári vár, a szolgálgyőri szakácsok és a hercegség Purgat nevű földjét minden tartozékával kivéve az ott levő királyi földet, s erről privilegiális oklevelet ígér.

Átírta: IV. László 1280. júl. 16. > III. András 1292. júl. 9. (XV. sz. másolata: Dl. 40.209. Múz. Törzsanyag.)

Az oklevél szövege:

Nos Ladislaus dei gratia rex Hungarie significamus universis, quibus expedit, presentium per tenorem, quod comes Jacobus de genere Buken quandam terram castris Albensis, cocorum Zulga-geuriensium et ducatus Purgat vocatam, habitatoribus destitutam, sicut dicit, excepta terra nostra in eadem existenti ob merita servitiorum suorum a nobis sibi dari postulavit (!). Verum quia nobis de ipsius terre qualitate et quantitate veritas non constabat, fidelibus nostris capitulo Albensi nostris dedimus litteris in mandatis, ut unacum Nicolao filio Nicolai homine nostro mitterent hominem eorum fidedignum pro testimonio, coram quo idem homo noster sciret et inquireret omnimodam veritatem de ipsa terra et si ipsam terram vacuum inveniret et nostre collationi pertinentem, convocatis comitaneis et vicinis statueret ipsi comiti Jacobo, si non fieret contradictum. Quod videlicet capitulum nobis rescripserunt (!), quod comes Nicolaus prefatus coram homine eorundem ad faciem predictae terre accessisset et eandem coram comitaneis et vicinis ipsius terre ipsi comiti Jacobo sine prejudicio ecclesie Albensis, servientium nostrorum ac aliorum iuris prejudicio statuisset. Nos itaque consideratis fidelitatis et servitiorum meritis ipsius comitis Jacobi, que nobis et regno fideliter inpendit et devote, ipsam terram Purgat cum omnibus utilitatibus et pertinentiis universis sub huiusmodi (!) metis et terminis, quibus ipsa terra limitata fuerat et possessa, ipsi comiti Jacobo et per eum suis heredibus heredumque suorum successoribus dedimus, donavimus et contulimus iure perpetuo possidendam. Super quo etiam nostrum eidem privilegio (!) conferimus, cum presentes ad nos fuerint reportate. Datum in Keurus, tertio die sancti Georgii anno domini millesimo CC° LXX° VII.

2776.

1277.
máj. 23.

— átírja és megerősíti István ifj. király 1262. szept. 3-i átíró oklevelét (1786. sz.), melyben IV. Béla 1261. márc. 23-i (1259. sz.) s ebben Imre 1203-i oklevele (207. sz.) van átírva Bihar megye falvai és vásárjai vámja kétharmad részének a váradi egyház számára való adományozásáról. — a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo septimo, decimo Kal. Jun., r. aut. sui a. sexto.

Tartalmilag átírta: I. Károly 1322. > ua. 1323. okt. 8. > I. Lajos 1355. márc. 20-i átírások alapján Ország Mihály nádor 1478. ápr. 24. (Teleki szerint a nagyszombati levéltárban.) — s ezt átírta:

a) kolozsmonostori konvent 1478. máj. 18. (Jakab szerint Kolozsvár város levéltárban.)

b) I. Mátyás 1480. (Zimmermann—Werner szerint a nagyszombati levéltárban.) > erdélyi káptalan 1485. (Zimmermann—Werner szerint uo.)

c) erdélyi káptalan 1485. (Zimmermann—Werner szerint uo.)

d) II. Ulászló 1492. (Zimmermann—Werner szerint uo.)

Keresztúri: Descriptio episc. M. Varad. I. 238., Jakab: Oklt. Kolozsvár tört. I. 11., Teleki: Hunyadiak kora XII. 63. — Kivonat: Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 130., Berger: Urkunden-Regesten 8., Documente priv. ist. Rom. C. II. 189.

2777.

1277.
máj. 23.
Pest mel-
lett, a
nagy
sziget-
nél.

— R(udolf) római királlyal kötött szövetségét meg akarván tartani, megparancsolja, hogy az országba jövő német kereskedőket a rendes harmincadon és vámon kívül senki egyébvel ne zaklassa, hanem ugyanolyan szabadságot és biztonságot élvezzenek, mint IV. Béla és V. István idejében, s e rendeletet áthágó comeseket tisztségüknek, a nemeseket pedig birtokaiknak elvesztésével fenyegeti. — D. iuxta Pest prope magnam insulam, in oct. Pentecostes a. d. M° CC° LX° X° septimo.

Eredeti: 21,8×10,2 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Bécs város lt. Urkunden Nr. 13. (OL. Film-tár H. 522.)

Fejér V. 2. 387., Hormayr: Wien I. 1. XCIII. — Facsimile: uo. Tafel 20. — Kivonat: Quellen z. Gesch. Wien II. 1. 4.

2778.

1277. — Miklósnek, a (margit)szigeti boldogságos szűz-egyház officialisának kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1267. febr. 9-i pápens oklevelét (1518. sz.), mellyel a szigeti kolostortól délre levő telket Miklósnek adományozta. — D. iuxta Racus, in quindenis Pentecostes a. d. M^o CC^o septuagesimo septimo.

Eredeti: 18×3,9 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Dl. 617.

Wenzel IX. 177.

2779.

1277. — Kueskal-i András fia: György kérésére átírja és megerősíti a veszprémi káptalan (1277.?) jan. 7-én IV. Lászlóhoz intézett jelentését György földjének a Kueskal-i udvarnokok földjeitől történt elhatárolásáról a határok leírásával és György egyéb birtokainak felsorolásával. — D. in Pest, feria V^{ta} ante festum Barnabe ap. a. d. M^o C^o septuagesimo septimo.

Eredeti: 27,7×10,7 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Dunántúli Református Egyházkerület Könyvtára, Pápa. (Fényképe: Dl. 40.135. Múz. Törzsanyag.)

Pápai ref. főiskola értesítője 1903/4. 41.

2780.

1277. — Opus fia: Arnoldus kérésére átírja és megerősíti IV. Béla é. n. memorialis oklevelét, amely szerint a Tyloy-i Philkey, Domokos és Jurk, másfelől Opus comes közt három ekényi Tyloy-i föld miatt folyt viszályban oly megegyezés jött létre, hogy a földet Opus comes kapja meg.

Átírta: egri káptalan 1279. (Egri káptalan magánlt. Num. 18. Div. 3. Fasc. 1. n. 1. — OL. Filmtár 1343. doboz.)

Kivonat: Századok 1874. 512.

Az oklevél szövege:

Nos Ladizlaus dei gratia rex Hungarie significamus universis, quibus expedit, presentium per tenorem, quod Arnoldus filius Opus ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis litteras memoriales domini regis Bele avi nostri felicissime recordationis petens cum instantia, ut eadem ratas habere et nostris litteris patentibus dignaremur renovare, quarum tenor talis est:

Damus pro memoria, quod cum contentio verteretur inter Phylkey, Dominicum et Jurconem de Tyloy ex una parte et inter Ops (!) comitem super terra trium aratorum, que data fuit cum matre eiusdem Opus comitis, que est syta in Tyloy, ad ultimum in formam pacis taliter devenerunt, ut dicti tres homines Phylkey, Dominicus et Jurk terram trium aratorum antedictorum dimiserunt eidem Opus comiti pacifice possidendam. Datum in Lypcha, post dominicam Cantate secunda feria.

Nos igitur prefatas litteras ratas habentes et acceptas actoritate (!) presentium duximus confirmandas. Datum in Pesth, in festo beati Barnabe apostoli anno domini M^o CC^o LXX° septimo.

2781.

1277. — a Teluky-i benedekrendi szent Mihály-egyházat, amely patrónusok nélkül végromlásig jutott, minden tartozékával együtt a dunaszigeti domokosrendi apácák boldogságos szűz-egyházával egyesíti illetőleg ennek alárendeli akként, hogy az apácák is hasznot húzzanak az említett egyház jövedelmeiből, s az egyház szerzetesei is kellően eltartassanak. — D. in Pesth, in crastino s. Barnabe ap. a. d. M^o CC^o septuagesimo septimo.

Eredeti: 16,9×13,3 cm. Hátlapjára nyomott pecsét darabja. Dl. 969.

Átírta: IV. László 1278. júl. 12. (Dl. 970.) > Patacsi György közjegyző 1458. dec. 10. (Dl. 1275.)

Fejér V. 2. 548. (1279.), Wenzel XII. 205., Budapest tört. okl. eml. I. 165. — Kivonat: Fejér V. 2. 406. (1277.) és 489. (1278.), Bártfai Szabó: Pest m. 17.

2782.

(1277.) — megparancsolja a győri káptalannak, hogy kiküldöttje által tudakolja meg, vajon a mosoni várnak Zérky-i Jakab és László által adományul kért Scylwas nevű földje lakatlan-e és királyi adományozás alá tartozik-e és erről tegyen jelentést. — D. in castro Budensi, in oct. Barnabe ap.

Átírta: győri káptalan k. n. > IV. László 1278. (Dl. 1003.)

Wenzel IX. 212., Major: Moson m. II. 180. (1278.)

Az évet 1277-nek kell venni, mert IV. László átíró oklevelének. (2854 sz.) záró részében Tamás alkancellár még hantai prépost és fehérvári electus, holott 1278. máj. 8-án (2864. sz.) már fehérvári prépostnak és választott váci püspöknek írják őt, s 1278. jún. 10-én már János az alkancellár (2868. sz.). Az 1278-i átíró oklevél tehát máj. 8. előtt kelt, s így a jún. 18-i keltezésű mandátum nem lehet 1278-ból való.

2783.

1277.
jún. 27.

— Benedek mester fehérvári kanonoknak, aki őt Fehérváron a szűz Mária-egyházban a koronázás alkalmával a koronázási díszbe öltöztette és ezért ősi szokás szerint birtokadományt kért, — s általa testvéreinek: Pál mesternek, aki viszont különböző követségekben tett szolgálatokat — a királyi tárnoki népek Fejér megyei Chuuz nevű földjét adja rétjeivel, szántóival, Sar nevű mocsaraival és minden tartozékával, leírva e föld határait a fehérvári keresztetek oklevele szerint. — D. p. m. ven. viri mag. Demetrii prepositi Albensis, d. pape capellani et subdiaconi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo septimo, quinto Kal. Jul., r. aut. n. a. sexto.

Eredeti: 49,2×34,3 cm. Kezdő L helye üres. Függőpecsét zsinórja. Vasvár-szombathelyi káptalan hiteleshelyi lt. Litt. instr. Fasc. 102. n. 24. (OL. Filmtár 33. doboz.)

Fejér VII. 2. 54.

2784.

(1277.)
júl. 13.

— Chak nb. Péter fia: Mihály kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1269. ápr. 9-i privilégiumát (1605. sz.) a Somogy megyei Erdevchucuna és Nywin, s a Fejér megyei Fuldobus, Oldobus, Zuld és Tovfolu nevű földeknek a nevezett Mihály részére történt adományozásáról, mégpedig V. István átírata alapján, minthogy IV. Béla oklevele elveszett, amikor István volt bán fia: Yuachinus, Pál fiai: Miklós és Gregen, Mark fia: Rolandus és társaik birtokait feldúlták és egyházainak ajtait betörték; IV. Béla oklevelének valóságát bizonyította Demeter alkancellár, aki mint alkancellár annak idején IV. Béla oklevelét Mihálynak átadta. — D. p. m. mag. Demetrii dil. et f. n. electi Albensis, au. n. vicecanc. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo quinto, tertio Id. Jul., r. aut. n. a. quarto.

Eredeti: 48,5×43,7 cm. Kezdő L helye üres. Függőpecsét zsinórja. Dl. 671.

Fejér V. 2. 248. (1275.), Károly: Fejér vm. IV. 443. — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 53. (1275.)

Az oklevél kelte Demeter fehérvári prépost alkancellár recognitioja miatt nem lehet 1275., miért is Fejérpataky (A királyi kanc. 131.) és Pauler után Karácsonyi (Hamis okl. 60.) is az évszámot 1277-re tették. Az oklevél külseje nem engedi meg a hamisítás feltevését, amint az átírt oklevél sem hamis, bár gyanúkteltő. (Lásd az 1605. számnál írtakat.) Az 1275-ből származónak írt oklevél keltezését vizsgálva meglátszik, hogy a napi dátum utólagosan írt, az uralkodási évszám pedig javítva van *quinto*-ról *quarto*-ra. De hibás Demeter alkancellárnak választott prépostként (electus) való említése is akár 1275, akár 1277-ben. — A mondottakból arra kell következtetni, hogy IV. László oklevele 1277-ben íratott meg, amikor Demeter valóban alkancellár volt, s az oklevelet valami okból visszadatálták 1275-re, ami azonban — a keltezésben mutatkozó javítgatás tanúsága szerint — nehezen ment. Ez a megzavarodás okozhatta azt is, hogy Demetert az átírt 1269-i oklevélben helyes *electus* jelzővel írták 1275-ben (illetőleg 1277-ben) is fehérvári prépostnak.

2785.

1277.
júl. 15.

— Pousa comes és Gueche mester népeit kiveszi a comes joghatósága alól.

Kukuljević: Regesta No. 1218.

Lásd 1279. júl. 15-i keltezéssel a 2991. sz. alatt.

- (1277. júl. 20. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a fehérvári káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Gergely fia: Péter királyi ember iktassa be Simon comest a királyi udvar albíráját (alországbíró) a királyi conditionarius-ok Holges nevű földjének birtokába, ha azt üresnek találja, említi a fehérvári káptalan k. n. jelentésében. (Wenzel XII. 216.)
- 2786.**
-
1277. júl. 20. Segesd. — Salamon fiának: Symun comesnek adja a neki és a koronának tett szolgálataiért a királyi conditionarius-ok Holges nevű földjét, átírván a fehérvári káptalannak a föld iktatásáról szóló k. n. jelentését (Wenzel XII. 216.), s erről privilégium kiállítását ígéri. — D. in Segusd, in octavis b. Margarete virg. a. d. M^o CC^o LXX° septimo.
- Eredeti:* 17,3×13 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Dl. 971.
Wenzel XII. 192.
- 2787.**
-
1277. júl. 21. Segesd. — Barcha-i János fiainak: Éliásnak, Henriknek és Miklósnek adja örökös nélkül elhunyt rokonuk: Mykou örökölt birtokait. — D. Segusdini, in crastino Elie prophete a. d. M^o C^oC^o L^oX^oX^o septimo.
- Eredeti:* 14,9×3,2 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Dl. 83.134. (Bárczay lt.)
Új Magyar Múzeum 1852. 825.
- 2788.**
-
1277. (júl. 28. előtt.) — a gonosz emberek által feldúlt és kincseiben 50.000 márkánál nagyobb — részletesen leírt — kárt szenvedett veszprémi egyháznak, melytől IV. Béla a budahegyi szűz Mária-plébániát és a budaalsóvárosi Grenweld-i szent Gellért-kápolna dézsmáit elvette, s az előbbi a budai domokos-rendi apácáknak, az utóbbit pedig a bélakúti ciszterci monostornak adta, a Maros folyón Zolonkemen faluba szállított ún. vízi só (sales aquatici) jövedelmét adományozza a szent Mihály-egyház prépostja és káptalana használatára. — D. p. m. ven. viri mag. Demetrii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. MCCLXXVII, indict. quinta, r. aut. n. a. sexto.
- Eredeti*je (? Fejér szerint) a veszprémi káptalan levéltárában volt.
Fejér IX. 7. 692. — Kivonat: Békefi: Káptalani isk. 369.
- Demeter alkancellárságára vonatkozó utolsó adat 1277. július 28-ról maradt fenn, így az általa kiadott 1277. évi közelebbi dátum nélkül kelt okleveleket 1277. (júl. 28. előtt) kellett elhelyezni. — A jelen oklevél uralkodási évével kapcsolatban lásd a 2801. sz. alatt írtakat.
- 2789.**
-
- (1277.) * — 1277-i oklevelében említi mandátumát, mellyel megarancsolta a somogyi konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Benedek mester királyi ember iktassa be Beech fiát: Pál mestert a somogyi vár Karachuncuta nevű földjének birtokába. (Lásd a 2791. sz.)
- 2790.**
-
1277. (júl. 28. előtt.) — Beech fiának: Pál mester somogyi nemesnek adja a somogyi vár Karachuncuta nevű földjét minden tartozékával, leírván a föld határait az iktatásnál is közreműködött somogyi konvent jelentése szerint.
- Eredeti:* 39,1×27,7 cm. Díszes kezdő L. Független pecsét zsinórja. Dl. 69.955. (Sibrik lt.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presentem paginam inspec-turis salutem in omnium salvatore. Regalis excellentie immensitas quemlibet prospicit iuxta merita et cuiuslibet manus porrigit adiutrices, ut dum liquido patebit per facti evidentiam, pia eorundem providentia potiores ad similia et potiora invitentur et hii, qui collata suscipiunt beneficia, crescant in virtutibus, fidelitatem foveant et animositatis obsequia impendant liberaliter et libenter. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod magister Paulus filius Beech nobilis de Symigio fidelis noster ad nostram accedens presentiam quandam terram castri nostri Symigiensis Karachuncuta vocatam nomine vacue terre a nobis sibi dari postulavit. Sed quia nobis de qualitate et quantitate ipsius terre veritas non constabat, fidelibus nostris conventui Symigiensi dedimus in mandatis, ut magistro Benedicto homini nostro suum darent testimonium ad inspiciendum, reambu-landum et assignandum eidem magistro Paulo terram supradictam, si non fieret contradictum. Qui postmodum nobis rescripserunt, ut eandem terram vacuum inventam prefatus homo noster presente testimonio eorum assignasset ipsi magistro Paulo convocatis et presentibus commetaneis omnibus et vicinis nullo contradicte penitus existente, sicut hoc in litteris dicti conventus vidimus contineri. Mete autem ipsius terre, sicut in eisdem litteris ipsius conventus inspeximus, hoc ordine distinguntur: Prima meta descendit in modica via ad fluvium Zudos prope domum Ladizlay filii Oth, deinde in medio aque procedendo divertit per pratum ad puteum Karachuncuta vocatum, exinde per ipsum pratum pervenit ad duas arbores egurfa vocatas, saliendo in eisdem ad partem occidentalem pervenit ad duas arbores ilicis meta terrea circumfusas, inde eundo ad partem eandem pervenit similiter ad arborem ilicis, sub qua est meta, deinde pervenit ad arborem ilicis, sub qua est meta angularis et separat a parte meridionali a magistro Alexandro, deinde procedendo ad partem septentrionalem pervenit ad magnam viam, ubi est meta, inde per continuas metas eundo directe positas in arbore et terreas pervenit ad metam angularem sub arbore ilicis positam iuxta viam, ubi a parte occidentis separat a terra Kok et a terra Chyzer, terra vero magistri Pauli a parte septentrionali remanente, ubi terra eadem terre ipsius magistri Pauli hereditarie vicinatur in magna quantitate, et sic termi-natur. Nos itaque cuius gloria in multitudine constat bellatorum, volentes fideles consortio fidelium agregare, ex fidelibus fideliores et ex promptis efficere promptiores, ut alii ipsorum exemplo inducti ad fidelitatis obsequia facilius accendantur, predictam terram a iurisdictione ipsius castri Symigiensis exceptam penitus et exemptam cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis universis sub metis suprascriptis eidem magistro Paulo et suis heredibus dedimus, donavimus et contulimus perpetuo possidendam. In cuius rei memoriam et perpetuam firmitatem presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratés. (D)atum per manus magistri Demetrii prepositi Albensis, domini pape capellani et subdiaconi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXX° septimo, regni autem nostri anno quinto.

2791.

1277.
(júl. 28.
előtt.)

— Timót zágrábi püspöknek arra a kérésére, hogy a zágrábi egyház — mind feje, mind pedig tagjai — földekben, birtokokban, falvakban, városokban, adókban, bíraskodásban és más jogokban azokat a kiváltságokat élvezhesse, amelyeket a szent királyoktól kapott, meg-vizsgálva IV. Béla privilégiumát (vö. az 1034. sz.), amely szerint a Waska melletti Szent Márton földé — amely a Dráva mellett Magyarország és Szlavónia között fekszik — a Waska-i jobbágyok és népek által élvezett szabadságot nyerte el, úgy intézkedik, hogy a szentmártoni népek mentesek a somogyi comes joghatósága alól, s a fél-fertős, az élelem-vagy bármely más adóbeszedői őket nem háborgathatják. — D. p. m. ven. viri mag. De-metrii prepositi Albensis, d. pape capellani et subdiaconi, au. n. vicecanc., dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo septimo, r. aut. n. a. quinto.

Átírta:

- a) fehérvári káptalan 1277. júl. 4. (Zágrábi érseki lt. Privilegia n. 27. — OL. Filmtár 5664. doboz.)
 b) I. Károly 1318. jún. 29. (XIV. századi másolata: Zágrábi érseki lt. Liber privilegialis episcopatus Zagrabien-sis fol. 7. és 49. — OL. Filmtár uo.) > I. Mátyás 1486. jan. 25. (Zágrábi érseki lt. Privilegia n. 47. pag. 3. — OL. Filmtár uo.) > II. Lajos 1521. júl. 15. (uo. Privilegia n. 59. — OL. Filmtár 5665. doboz.)
 c) fehérvári káptalan 1337. júl. 6. (Másolata: uo. fol. 13. — OL. Filmtár 5664. doboz.)
 d) I. Mátyás 1486. jan. 25. (Zágrábi érseki lt. Privilegia n. 47. pag. 6. — OL. Filmtár uo.) > II. Lajos 1521. júl. 15. (mint fenn).

Koller: Hist. episc. Quinqueecl. II. 171., Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 189., Smičiklas VI. 227.—
Kivonat: Brüstle: Rec. cleri dioec. Quinqueecl. II. 497., Wenzel XII. 199., Kukuljević: Regesta No. 1222.

2792.

1277. — előbbi adománylevelére való hivatkozással a bárók tanácsából újból orvosának: Gellért mesternek adományozza a IV. Béla, V. István és az ő egészsége körül tett szolgálataiért a zágrábi vár Tornoa nevű földjét, melynek birtokába őt Manfréd mester királyi ember által a zágrábi káptalan tanúbizonyossága mellett és Joachim szlavón bán hozzájárulásával beiktattatta, felmentvén e földet a zágrábi comes joghatósága s marturina, régi és újabb adók, valamint a báni hét dénáros adó fizetése alól; leírja a határokat is a zágrábi káptalan oklevele szerint. — D. p. m. ven. viri mag. Demetrii Albensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o ducentesimo septuagesimo septimo, r. aut. n. a. quinto.

Eredeti: Díszes kezdő L. Fügőpecsét darabja. Zágrábi káptalan lt. Fasc. 23. n. 84. (OL. Filmtár 5665. doboz.)

Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 188., Wenzel XII. 196., Smičiklas VI. 224. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1223.

2793.

1277. — a bárók és nemesek tanácsából visszaadja a dunaszigeti üres és javak nélkül levő szent Pantaleon-monostort birtokaival, népeivel és minden tartozékával Gabrianus fiainak Domokosnak, Jakabnak és Gabrianus-nak, akik magukat a belső háborúban és a cseh király ellen vívott háborúban főleg Győr ostrománál tüntették ki, ahol meg is sebesültek, visszavonva a monostorra nézve a szűz Mária-völgyi szent Katalin-apácáknak előbb, annak tudta nélkül tett adományát, hogy a monostor jogilag és öröklés szerint Gabrianus fiait illeti. — D. p. m. ven. viri mag. Demetrii prepositi Albensis, d. pape capellani et subdiaconi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC^o septuagesimo septimo, r. aut. n. a. quinto.

Átírta: I. Károly 1330. ápr. 23. (Dl. 981.)

Tartalmilag átírta: Garai Miklós nádor 1382. okt. 21. (Dl. 6868.)

Wenzel IV. 79. és IX. 175.

2794.

1277. — Torwoy-i Petres mester kérésére átírja és megerősíti a fehérvári keresztések konventjének 1265. jún. 18-i privilégiumát (Hazai oklt. 43.) Ompud comes fia: Bokoth Suen nevű elzalogosított földjének átadásáról. — D. p. m. ven. viri mag. Demetrii prepositi Albensis, d. pape capellani et subdiaconi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° septimo, r. aut. n. a. quinto.

Eredeti: 48,2×37,2 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét darabjai. Dl. 962.

Hazai oklt. 77.

2795.

1277. — a bárók tanácsából és hozzájárulásával Timót zágrábi püspök szolgálataiért neki és általa a zágrábi püspökségnek adja Guersence megyét a marturina- és a hét-dénáros adóval együtt olyan kiváltságokkal, amilyeneket a zágrábi püspökség birtokai és népei a szent királyok ideje óta élveznek; elrendeli továbbá, hogy a szlavón bán az onnan járó marturina-, hét-dénáros és zsolozsmaadó, a tárnokmester pedig a hét-dénáros adó miatt a püspököt és utódait ne zaklassa, s a megyében lakó népek nem tartoznak semmiféle tekintetben a bán vagy bíró hatáskörébe, mert a comitatus-t nem tisztséggként, hanem örök birtokul adományozta. — D. p. m. mag. Demetrii prepositi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXXVII., r. aut. n. a. quinto.

XIV. századi másolata: Zágrábi érseki lt. Liber privilegialis episcopatus Zagrabienensis fol. 33. (OL. Filmtár 5664. doboz.)

Átírta:

a) Fülöp pápai követ 1279. júl. 13. (XIV. századi másolata uo. fol. 34. — OL. Filmtár uo.) > I. Mátyás 1486. jan. 25. (uo. Privilegia n. 47. pag. 17. — OL. Filmtár uo.) > II. Lajos 1521. júl. 15. (uo. Privilegia n. 59. — OL. Filmtár 5665. doboz.)

b) Lodomerius esztergomi érsek és püspöktársai 1280. okt. 16. (XIV. századi másolata uo. fol. 34. — OL. Filmtár 5664. doboz.) > I. Mátyás 1486. jan. 25. (mint fenn pag. 18.) > II. Lajos 1521. júl. 15. (mint fenn).

c) IV. László 1284. jún. 7. (XIV. sz. másolata uo. fol. 34. — OL. Filmtár 5664. doboz.) > I. Mátyás 1486. jan. 25. (mint fenn pag. 17.) > II. Lajos 1521. júl. 15. (mint fenn).

d) I. Mátyás 1486. jan. 25. (mint fenn pag. 16.) > II. Lajos 1521. júl. 15. (mint fenn).

Kercselich: Hist. eccl. Zagr. 89., Farlati: Illyr. sacr. V. 377., Katona: Hist. crit. VII. 721., Batthyány: Leg. eccl. II. 428., Fejér V. 2. 383. (csonkán), Kukuljević: Jura I. 86., Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 190., Wenzel XII. 190., Smičiklas VI. 226. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 125., Kukuljević: Regesta No. 1221.

2796.

1277.
(júl. 28.
előtt.)

— Tamás mester hantai prépost, királyi „notarius seu apocrifarius(!) specialis” és királyi kápolnaispán kérésére, s a főpapok és bárók tanácsából a veszprémi egyházmegyében levő hantai prépostságnak adja a belső háborúk folyamán a bárók pusztításai és descensusai, továbbá a németek támadása és a veszprémi egyház elpusztítása miatt birtokaiban, jogaiban, kegytárgyaiban szenvedett károk pótlásául és Tamás prépost által IV. Bélának, V. Istvánnak és neki bel- és külföldi követségekben tett szolgálatokért a prépostsággal szomszédos Ethey nevű, egykor a szolgagyőri várnépek és királyi hírnökök által lakott földet, amelynek iktatását Orbán fia: Jakab comes királyi ember a fehérvári káptalan tanúsága mellett elvégezte. — D. p. m. ven. viri mag. Demetrii prepositi Albensis, d. pape capellani et subdiaconi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo septimo, r. aut. n. a. quinto.

Átírta: Bátori István országbíró 1477. dec. 1. (Dl. 982.)

Fejér V. 2. 378. — Kivonat: Fejér V. 2. 407.

2797.

1277.
(júl. 28.
előtt.)

— az előző szám alatt közölt oklevélben leírtakkal azonos módon a hantai prépostságnak adományozza a vele szomszédos három Beyr nevű falu földjét, amelyen egykor szakácsok és más hercegi conditionariusok éltek.

Átírta: Bátori István országbíró 1477. dec. 1. (Dl. 982.)

Fejér V. 2. 381. — Kivonat: Kollár: Hist. jur. publ. II. 121., Fejér V. 2. 407.

Az oklevél szövege az adomány megnevezésétől eltekintve azonos a 2797. sz. oklevél szövegével.

2798.

1277.
(júl. 28.
előtt.)

— jóváhagyja, hogy Tecus fia: István comes a borsodi vár Sap nevű földjét, amelyet tőle kapott adományba, servienseinek: Dénesnek és Tamásnak, Chumzo fiainak adta, s úgy intézkedik, hogy Dénes és Tamás a földet tartozékaival együtt ne István comes adománya-ként, hanem királyi adományként birtokolják. — D. p. m. mag. Demetrii prepositi Albensis, d. pape capellani et subdiaconi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo septimo, r. aut. n. a. quinto.

Eredeti: 41,3×22,4 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 978.

Tartalmilag átírta: Pál országbíró 1332. jún. 23. > egri káptalan 1332. szept. 20. (Dl. 87.028. Esterházy lt.)

Wenzel IX. 170.

2799.

1277.
(júl. 28.
előtt.)

— jóváhagyja, hogy Cecus¹ (Checus)² comes fia: István mester tornai örökös ispán Borsod megyei Ziliz (Zeliz) nevű földjét, melyet tőle nyert adományul, serviensének: Og (Ogh) Jánosnak, Czekey fiának adományozza.

¹ Helyesen: *Tecus*.

² Zárójelben az átírás névalakjai.

XVIII. századi másolata a Lossonczy család tiszaderzsi levéltárában volt. (OL. Filmtár AN. 1.)
 Átírta: III. András 1290. (Másolata uo.)

Az oklevél szövege:

Ladislaus dei gratia Vngariae, Dalmatiae, Croatiae, Ramae, Serviae, Galliciae, Lodomeriae, Cumaniae Bulgariaeque rex omnibus Christi fidelibus praesentes literas inspecturis salutem in omnium salvatore. Quod regia autoritate sancitur, fundamento innititur perpetuae firmitatis. Proinde ad versum (!)¹ notitiam tenore praesentium volumus pervenire, quod magister Stephanus filius comitis Cecus perpetuus comes de Torna nostram adiens praesentiam a nobis humiliter postulavit, ut terram suam Zeliz vocatam in comitatu de Borsod existentem, quam ipse magister Stephanus ex collatione nostra possidebat et tenebat, Joanni filio Czékey Og dicto servienti suo donare, tradere et conferre posset libere et secure. Verum quia idem Joannes in persona dicti magistri Stephani domini sui nobis et regno fideles semper et ubique exhibuit et impendit famulatus et maxime quia idem magister Stephanus bene meritorio servitio suo terram eandem acquisiverat et obtinuerat a nobis sibi dari, in donatione et collatione praedictae terrae ipsi Joanni facienda regium praebuimus consensum et assensum ita, quod nec filii neque fratres magistri Stephani antedicti ullo unquam tempore possint aliquam movere vel incitare materiam questionis contra praefatum Joannem occasione terrae memoratae. In cuius rei testimonium et perpetuam firmitatem praesentes concessimus literas dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis viri magistri Demetrii praepositi ecclesiae Albensis, aulae nostrae vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri anno domini millesimo ducentesimo septuagesimo septimo, regni autem nostri anno quinto.

Az oklevél szövege *gyanús*, ámbár lehetséges, hogy a hibás és szokatlan kifejezések — legalább részben — a másolatnak tulajdoníthatók.

2800.

1277.
júl. 28.

— Simon comes fiai: Simon comes és Mihály kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1243. jan. 24-i privilégiumát (731. sz.) Chenke föld visszaadásáról. — D. p. m. ven. viri mag. Demetrii prepositi eccl. Albensis, au. n. vicecanc., d. pape capellani et subdiaconi, dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LX^oX^o septimo, r. aut. n. a. sexto, quinto Kal. Aug.

Eredeti: 45,4×26,1 cm. Kezdő L helye üres. Rongált függőpecsét. Dl. 256.

Fejér V. 2. 393.

A helyes uralkodási év *quinto* lett volna, az oklevél írója azonban tévedésből — nyilván az évszám *septimo*-jának hatására *septimo*-t írt, majd javítani akarván, az öt hét múlva esedékes *sexto*-ra javította, minthogy néhány betűt fel tudott használni az eredeti szóból. Az oklevél ellen *gyanú* nem merül fel.

2801.

1277.
(közepe
táján.)

— értesíti (Rudolf római királyt), hogy alattvalói közül O. és mások hajlandók az általuk elfoglalva tartott várakat visszaadni, aminek érdekében kéri, hogy küldje el a határra megbízottjait.

Bodman: Cod. ep. Rudolphi I. 66., Wenzel IV. 85.

Vö. Pauler: Magy. nemz. tört. II². 331. sk.

2802.

(1277.)
aug. 17.
Kör-
mend.

— Andronicus fiát: Andronicus-t és felsorolt társait, akik ellene felláztak, de amikor sereggel vonult az András herceget fogva tartó lázadók ellen, Andronicus várát feladták és maguk is hűségére tértek kezeseiket adva, minden elkövetett kihágásuk és kártételük következményei alól felmenti.

¹ universorum helyett.

Eredeti: Kb. 18,4×11,5 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Dl. 93.865. (Festetics lt.)

Az oklevél szövege:

Nos Ladizlaus dei gratia rex Hungarie significamus universis, quibus expedit presentium per tenorem, quod elevato nostro exercitu et collectis viribus fidelium nostrorum contra infideles regni nostri, qui recepto domino A(ndrea) duce fratre nostro karissimo adversum nos contumaciter procedebant, inter cetera castra seu munitiones nobilium regni nostri eidem infidelibus adherentium versus castrum Andronici filii Andronici tunc etiam de societate predictorum infidelium existentis pervenissemus, idem Andronicus existes (!) in ipso castro cum aliis nobilibus quamplurimis ad nostrum preceptum societatem infidelium deserens nostre gratie cum nobilibus, quorum nomina infra scribuntur, humiliter et suppliciter se commisit, ipsum castrum suum ac filium proprium et filium sororis sue pro obsidibus in signum debite fidelitatis manibus nostris, per consequens et Petri palatini comitis Symigiensis et iudicis Cumanorum, dilecti et fidelis nostri, utpote fidelis per omnia submitendo. Nos itaque considerata humilitate et fidelitate eiusdem Andronicii (!) et nobilium cum ipso residentium, quam nobis in presenti expeditione nostra modo prenotato exhibuerunt et inpenderunt, hanc gratiam eidem et nobilibus sibi adiunctis de communi consilio omnium baronum nostrorum liberaliter duximus faciendam, quod ipse Andronicus, Cristoforus frater suus, Hunt frater eiusdem, Martinus filius Nicolai, Demetrius filius Gregorii, Sebastianus filius Emse, Alexander filius Alexandri, item Alexander filius Petres ac Theodorus frater eius, Dionisius filius Fyle, Paulus filius Michaelis, Seruusdey, Gogan et Thyra filii Karachyni, Tyburchius filius Tholmoy nobiles de Apaty, item Michael filius Benche de Sagud, Jacobus filius Reke, Leuka filius Beke, Rolandus filius Symonis, Stephanus filius Poth, Martinus filius Ethe, Petrus de Molnar, Cheke filius Jurk, item filii Sartheus, Johannes filius Vythalus, Petrus filius Ethey, Laurentius de Bezdred, Ladizlaus filius Lazari, qui omnes fautores infidelium nostrorum cum ipso Andronico multa nocumenta commiserunt, ab omnibus excessibus et nocumentis in regno nostro a data presentium inantea commissis sint penitus expediti. Datum in Kurmend, tertio die post festum Assumptionis virginis gloriose.

Az oklevél évszámát 1277-re tehetjük. Körmend mint keltezési hely beilleszthető IV. László itineráriumába (júliusban Somogyban volt), s Péter nádor 1277. évi nádorsága alkalomával volt egyszersmind somogyi ispán és a kunok bírása is. András herceg — IV. László öccse — ekkor még élt, s az oklevélben vele kapcsolatban bizonyára az 1274-i eseményekre történik utalás.

2803.

(1277.)
aug. 20.
Mézadó.

— D(énes) győri püspök jelentése alapján megállapítja, hogy Arnoldus fia: Miklós kifosztotta Keled fiának: Keled-nek Nychk nevű birtokát hatalmas károkat okozva és ottani kastélyát elfoglalva tartja. — in Mežadou, in festo sancti regis Stephani sine anno.

Tartalmilag átírta: I. Lajos 1376. febr. 28. (Dl. 73.)

Smičiklas XV. 191.

Az évszám Smičiklas által XV. kötet 191. lapon közölt 1277. júl. 24-i oklevél alapján.

2804.

1277.
(aug.)

— Lothardus fia: István comes kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1265-i (helyesebben 1269-i) privilégiumát (1638. sz.) a nyitrai vár Kokos nevű földjének adományozásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Johannis Budensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo septimo, r. aut. n. a. quinto.

Eredeti: 38,5×28,7 cm. Nagy kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Dl. 40.136. (Múz. Törzsanyag.)

Wenzel IX. 174.

Fejérpataky szerint (Királyi kanc. 133.) az oklevél keltében hiba van, mert ekkor Tamás volt az alkancellár. Szentpétery nem látott okot arra, hogy az oklevelet hamisnak tartsa. Szerinte János 1277. évi alkancellársága nem lehetetlen, mert Demeter júl. 28-án szerepel utoljára, Tamás először pedig szeptemberben. (Fejérpatakynál — i. m. 132. — a Wenzel XII. 202. közölt oklevél keltezése szept. 19. helyett tévedésből aug. 20-nak számítva.) Így feltehető, hogy augusztusban János lett az alkancellár, de csak egy hónapig, s Tamás

után 1278-ban újra megkapta ezt a tisztséget. — Ezzel szemben az oklevelet legalább is gyanúsna kell tekinteni, mert nemcsak az átíró oklevél keltezése okoz problémát, hanem az átírt oklevél keltezésében is rendellenességet lehet találni.

2805.

1277. — Tamás hantai prépostnak, kápolnaispánnak és notarius specialis-ának szolgálataira való tekintettel a hantai egyháznak adja a mosoni vár Mosoni Aztar nevű, az egyház Wesprimi Aztar nevű földjével határos földjét.

Tartalmilag átírta: Szécsi Miklós 1381. máj. 28. (Dl. 39.200.)

A tartalmi átírás szövege:

... olim regis Hungarie felicis recordationis privilegiales anno domini millesimo CC^{mo} LXX^{mo} septimo, regni autem sui anno quinto .....¹ ac reminissentiam fidelium servitiorum magistri Thome prepositi dicte ecclesie Hantensis, comitis capelle et notarii sui specialis in temporibus .... impensis et exhibitis in eisdem [lit]teris privilegialibus seriatim declaratis et conscriptis quendam terram castri sui Mosoniensis Mosoni Aztar vocatam, vicinam et commetaneam terre eiusdem ecclesie Hantensis Wesprimi Aztar vocate de maturo consilio suorum prelatorum et b[ar]onum] .... ex certa sua scientia et mera libertate (!) cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis universis dedisset et contulisset perhempnali iure possidendam ac ipsam eidem ecclesie Hantensi per nobilem virum magistrum Michaellem comitem Wesprimiensem presente testimonio capituli ecclesie Alb[ensis] ... commetaneis eiusdem statui fecisset.

2806.

1277. — Hedricus fiait: Chotou és Chete királyi tárnokokat atyjukkal, testvéreikkel és felsorolt Tarnukuztar-i társaikkal (Beed fiait: Mihály és Lukács, Zumbboth fia, Cheme fia: Gueze, Muz fia: Vencel, Chundor Gergely, Iwanc fiait: Anias, Donk, János, Tywoth és Iwanka, Lukács és Mydar) szolgálataikért a királyi serviensek közé emeli, Tarnukuztar-i földjüket szabad és örökös nemesi birtokukká nyilvánítva. — D. p. m. ven. viri mag. Thome electi eccl. Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o ducentesimo septuagesimo septimo, r. aut. n. a. sexto.

Átírta: (Wenzel szerint) győri káptalan 1381.

Wenzel IV. 84.

2807.

1277. — Antal mester, decretorum doctor, pozsonyi prépost kérésére megerősíti a pozsonyi prépostot és a káptalant a Chollokuz-i Samud falu, Welk és Kaurth földek, s a hozzátartozó halászhelyek: Zoruoseurem, Senketekuta, Haruskuuth és Kurtueles, valamint Cheuzweyz nevű halászhely és egyéb kapott vagy szerzett földi birtokában, amelyekről szóló okleveleiket az egyház camera-jából Pozsony várnak a cseh király által történt elfoglalásakor csehek és németek egyéb javaikkal együtt elvitték; s a főurak egyetértésével különös kegyként megengedi, hogy a prépostság és a káptalan falvai és birtokai fölött a pozsonyi ispán és officialisa semmiféle idézési, ítélkezési, megszállási, adóbehajtási és teherkivetési joggal ne rendelkezzenek, hanem mind az ispán, mind pedig a vár — s ennek őrzése — alól kivételezettek legyenek. — D. p. m. reverendi viri mag. Thome electi Albensis eccl., au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC^o LXX° septimo, r. aut. n. a. sexto.

Eredeti: 50×30,3 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsételés nyoma. Pozsonyi káptalan magánlt. Capsa C. fasc. 7. n. 72.

Átírta:

a) III. András 1291. > I. Károly 1317. nov. 2. (uo. n. 73.) > győri káptalan 1403. jan. 23. (uo. n. 77. — OL. Fkgy.)

¹ Itt a széles hártán a hosszú sor fele hiányzik.

b) I. Károly 1323. jún. 26. (uo. n. 74. — OL. Fkgy.) > I. Lajos 1357. jan. 18. (uo. n. 75. — OL. Fkgy.) > győri káptalan 1403. jan. 23. (uo. n. 76. — OL. Fkgy.)

c) I. Károly 1323. jún. 26. > esztergomi káptalan 1505. márc. 10. (uo. n. 78. — OL. Fkgy.)

d) Zsigmond 1396. jan. 1. (Esztergomi káptalan hiteleshelyi lt. Capsa 67. fasc. 3. n. 18. — OL. Filmtár 576. doboz.)

Tartalmilag átírták: Simon pozsonyi ispán és István nyitrai püspök 1355. nov. 13. (Pozsonyi káptalan magánlt. Capsa C. fasc. 7. n. 79. — OL. Fkgy.)

Wenzel IV. 81., Rimely: Capit. Poson. 299., Mon. eccl. Strig. II. 77.

2808.

1277.
(szept. 2.
után.)

— Sopron várának a cseh király ellen való védelmezéséért és fiaiknak kezesül adásáért megerősíti a soproni polgárokat IV. Bélától és V. Istvántól nyert kiváltságaikban, amelyek értelmében a polgárok mentesek minden báró, különösen a soproni ispán joghatósága alól, minden ügyükben a György napkor választott villicus ítél a fehérvári polgárok és az ország más hospeseinek szokása szerint, s ha ez hanyag volna, úgy nem a villicus ügyében a király személyesen fog határozni; Rudolf római királyhoz utaztában látván a vár rossz állapotát, a polgároknak adja egyszersmindenkorra a győri püspök Sopron megyei tizedéből neki járó huszadot a vár javítására; birtokolják a Fertev-i vám felét, amelyet IV. Béla és V. István adott nekik a vár tornyainak karbantartására; a toronyépítést bárki számára csak a király tilthatja meg; ha a polgárok nemesektől vagy másoktól földet vagy szőlőt vásárolnak, azt a soproni polgárok kiváltságával birtokolják, s a nemesek földjén levő szőlők után egyenként csak 63 bécsi dénárt fizessenek; nemesek és más szabad conditiojú személy a városba költözhetik, s a nemesek birtokaikat polgári kiváltságokkal birtokolhatják, s aki el akar távozni, épületeinek eladása és terragium lefizetése után megteheti; megengedi továbbá, hogy minden hét keddjén vásárt tartsanak, amikor a soproni comes csak a külföldről érkező kereskedőktől szedhet vámot; a polgárok régi szokás szerint minden kepe gabona után 12 bécsi dénárt fizessenek; a bortizedet szüretkor mustban szedik be, vagy a must akkori ára szerint; az udvarnokoknak a polgárok területén levő földjét, amit IV. Béla és V. István nekik adott, meghagyja; a Sopronban történt megszállása miatt keletkezett károk pótlására a Luer falubeli királyi íjások másik felét — miként IV. Béla és V. István az első felét — földjeikkel együtt nekik adja azzal, hogy ezek is polgárjogot élvezzenek. — D. p. m. ven. viri mag. Thome electi eccl. Albensis au. n. vicecanc. dil. et f. n. (a). d. M^o CC^o septuagesimo septimo, r. aut. n. a. sexto.

Eredeti: 55,5×36,3 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Soproni Állami Levéltár, Sopron város lt. Dl. 12. (OL. Filmtár 2042. doboz.)

Átírta:

a) III. András 1291. szept. 21. (uo. Dl. 23. — OL. Filmtár uo.)

b) I. Károly 1317. okt. 20. (uo. Dl. 54.) > ua. 1327. jan. 28. (uo. Dl. 93. — OL. Filmtár uo.)

Tartalmilag átírta: I. Mátyás 1464. ápr. 12. (uo. Dl. 1938. — OL. Filmtár 2048. doboz.) > II. Ulászló 1498. máj. 29. (uo. Dl. 2415. — OL. Filmtár 2049. doboz.) > II. Lajos 1524. nov. 18. (uo. Dl. 2709. — OL. Filmtár 2050. doboz.)

Fejér V. 2. 397., Endlicher: Mon. Arp. 545. — Tart. átirás: Schwartner: Introductio 1. kiad. 333., 2. kiad. 369., Fejér VIII. 1. 496. — Kivonat: Házi: Sopron I. 1. 7. (Fejért javítja).

2809.

1277.
(szept. 2.
után.)

— Bybursteyn-i Ottou-nak adja Rudolf római király kérésére, valamint V. Istvánnak és neki különböző hadjáratokban tett szolgálataiért a következő birtokokat: Razlauth, villa sancte trinitatis, villa omnium sanctorum, Kobula, Bardfa falvak, Mokurlang, Guebold, Margan, Scemella és Rodamyn a lengyel és orosz határ mellett, illetőleg megerősíti V. Istvánnak erre vonatkozó adományát. — D. p. m. ven. viri mag. Thome electi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° septimo, r. aut. n. a. sexto.

Eredeti: 38,3×23,8 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Dl. 980.

Wenzel IX. 166. — Kivonat: Fejér V. 2. 406.

2810.

1277. — Kunta fiának: Seraphinus királyi serviensnek adja a szolgagyőri vár Fuldombó nevű földjét, miután annak birtokába Bark fia: Facianus comes által a pozsonyi káptalan tanúsága mellett beiktattatta. — D. p. m. ven. viri mag. Thome Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo septimo, r. aut. n. a. sexto.

Eredeti: 42,4×24,3 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Dl. 979.

Wenzel IX. 171. — Kivonat: Fejér V. 2. 408.

2811.

1277. — Domokos fiának: István mesternek adományozza szolgálataiért a Nógrád megyei Lapsad (Lapasd) nevű földet, amely Mihály fiáé: az utód nélkül elhalt Pálé volt. — a. d. M^{mo} CC^{mo} septuagesimo septimo, r. aut. sui a. sexto.

Tartalmitag átírta:

a) Imre nádor 1375. jan. 27. (Dl. 58.599. Forgách lt. és Dl. 89.451. Radvánszky lt.)

b) Garai Miklós nádor 1376. máj. 16. (Dl. 89.462. Radvánszky lt.)

c) Garai Miklós nádor 1409. nov. 18. (Dl. 43.016. Múz. Törzsanyag.)

d) ua. 1414. febr. 21. (Eötvös Loránd Tudományegyetem Könyvtára, Diplomata 33. — OL. Filmtár 3034. doboz.)

e) ua. 1430. jún. 23. (Dl. 89.910. Radvánszky lt.)

Fejér VII. 3. 80., Tudományos Gyűjt. 1834. VIII. 47. — Kivonat: Fejér V. 2. 407. és VII. 4. 173.

2812.

1277. — Zup-i Pamlen comes komáromi várnagynak, Tamás bán pozsonyi, nyitrai és komáromi ispán vitézének adományozza a pozsonyi vár Tunyg nevű Győr megyei lakatlan földjét azokkal a tartozékokkal, amelyekkel Buhte pozsonyi castrensis birtokolta.

Eredeti: 41×32,4 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, Kézirattár, Oklevelek 26. (OL. Filmtár 2103. doboz.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presentium notitiam habituris salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod comes Pamlen de Zup castellanus de Kamarum miles Thome bani comitis Poseniensis, Nitriensis et de Kamarum dilecti et fidelis nostri ad nostram accedens presentiam nobis humiliter supplicando a nobis instantissime postulavit, ut quendam terram castri nostri Poseniensis Tunyg vocatam in comitatu Jauriensi existentem vacuum et habitatoribus destitutam, vicinam et contiguam terre sue hereditarie Zup vocate de benignitate regia sibi conferre dignemur. Quia igitur plena veritas nobis non constabat de terra prenotata, fidelibus nostris capitulo Jauriensi dedimus in mandatis, ut mitterent unum ex ipsis pro testimonio, coram quo Petrus filius Churle de Korcho homo noster accederet ad ipsam terram et videret, si eadem esset vacua et habitatoribus destituta et postmodum sicut plena veritas ipsis constaret de eadem, nobis fideliter studerent intimare in tenore suarum litterarum. Quod quidem capitulum terram memoratam vacuum et habitatoribus penitus destitutam et eidem comiti Pamlen assignatam nobis rescripserunt. Nos itaque fidelitates et servitia ipsius comitis Pamlen attendentes, que nobis et regno ob fidelitatem corone regie debitam primo sub castro Detreh cum domino suo memorato impendit tunc, cum homines regis Boemorum ipsum castrum occupare nitentur, mortale vulnus perferendo, sicut id nobis patuit manifeste, item cum homines eiusdem regis Boemorum castrum Laurentii barbati obsidere voluissent, idem Pamlen cum domino suo memorato strennum militem ipsius regis Boemie, ductorem videlicet exercitus sui supradicti, Teel nomine, effugavit quibusdam captivatis, quibusdam vero vulneratis de eisdem considerantesque, quod sub castro Nitriensi in bello campestri idem comes Pamlen contra exercitum sepedicti regis Boemorum simulcum Thoma bano domino suo viriliter dimicans per homines regis Boemorum extitit captivatus et abductus, de qua quidem captivitate exponendo omnia que habuit, venditioni, se redemit non . . . alicuius iuvamine mediante, predictam terram Tunyg cum omnibus suis pertinentiis et attinentiis seu utilitatibus, quibus eandem quidam castrensis castri Poseniensis Buhte nomine noscitur tenuisse, dedimus, donavimus, contulimus atque tradidimus sepedicto comiti Pamlen et per eum suis heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo et inrevocabiliter

possidendam. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus venerabilis viri magistri Thome electi Alben-sis ecclesie, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini millesimo ducesimo septuagesimo septimo, (*üres hely a napi dátum részére*) regni autem nostri anno sexto.

2813.

1277.

— a szepesi Vitk fia: Fethmar, Hoscha fia: Zwethimer és Dobez fia: Vernerius kérésére át-irja és megerősíti IV. Béla (1255—1256. táján kelt) privilégiumát, mellyel ez jóváhagyta a szepesi földek rendezésére kiküldött Abba mester 1255-i oklevelét Prosemer fia: Vitk, Rus fia: Hosca és Leton fia: Dobez szepesi jobbágyfiak két ekényi földjének megerősítéséről és határjárásáról.

Eredeti: Diszített kezdő L. Függetlenség darabja. Szepesi káptalan magánlt. Scr. 7. fasc. 1. n. 2. (OL. Filmtár H. 551.)

Kivonat: Fejér V. 2. 408.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod accedentes ad nostram presentiam Fethmar filius Vithe, Zwethimer filius Hoscha et Vernerius filius Dobez fideles nostri de Scepes exhibuerunt nobis privilegium regis Bele avi nostri bone memorie super terras ipsorum confectas (!) hunc tenorem continentem (!):

Bela dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie Cumanieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Celsitudo regia, per quam sublevantur honora subditorum et collationem suis subditis factura et libertatem eisdem ordinatam litterarum consuevit testimonio confirmare, ne processu temporum in irritum aliquatenus revocentur. Proinde ad universorum volumus notitiam pervenire presentium ex tenore, quod Vitk filius Prosemer et Hoscha filius Rus et Dobez filius Leton de filiis iobaionum (!) de Scepes ad nostram accedendo presentiam humiliter supplicarunt, ut terram ad duo aratra existentem in Scepes, quam fidelis noster magister Abba, quem pro reambulandis terris in Scepes duxeramus transmittendum, ipsis Vitk et Hosce et Dobez auctoritate nostra reliquit, prout in eiusdem litteris vidimus contineri, nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius littere tenor talis est:

Nos magister Abba perhenni memorie commendantes significamus, quibus expedit universis, quod cum dominus rex Bela nos in terram Scepes cum sua auctoritate dimisisset ad ordinandas terras omnium in comitatu Scepes existentium et specialiter terras filiorum iobaionum (!) mensurari et ordinare precepisset, nos inter ceteros accedentes ad terram Vitk filii Prosemer, Hosce filii Rus et Dobez filii Leton invenimus apud eosdem terram usui duorum aratorum sufficientem, quam presentibus cometaneis et vicinis eisdem dimisimus ac eorum heredibus perpetuo possidendam eo modo, quod quartam partem iam dicte terre Dobez filius Leton habebit, partes vero residue terre supradicti viri Vitk filius Prosemer, Hosce filius Rus possidebunt ita tamen, quod viri supradicti servire teneantur ad ea servitia, que alii filii iobaionum (!), socii eorundem domino regi servire consueverunt, cuius terre mete taliter distinguuntur: prima meta incipit a parte orientali, que est penes viam eundo ad villam Fyl et Druh, inde tendit ad partem meridionalem ad metas predictorum Fyl et Druh, inde vadit versus septentrionem ad metam ville Cheymich et ibi sunt tres mete terre, inde tendit ad caput prati Vitconis et ibi sunt due mete, deinde tendit ad unum rubum, qui vulgo dicitur rachathia et ibi sunt due mete, deinde vergit ad priorem metam et sic predictae terre mete terminantur. In cuius rei testimonium eisdem Vitkoni filio Prosemer et Hosche filio Rus et Dobez filio Leton nostras concessimus litteras nostro sigillo roboratas anno domini M^o CC^o quinquagesimo quinto.

Nos igitur considerantes petitiones fidelium nostrorum fore esse iustas et legitimas regio admittimus cum favore et predictum privilegium iam dicti illustris regis Bele bone memorie nobis presentatum de verbo ad verbum presentibus Fethmar filio Vitk et Zwethimer filio Hosce et Vernerio filio Dobez predictam terram eisdem ac eorum heredibus heredumque successoribus contulimus perpetuo ac pacifice possidendam. Ut autem hec nostra donatio perpetue firmitatis robur obtineat, nec possit per aliquos in irritum revocari, litteras presentes duplicis sigilli nostri munimine concessi-

mus roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Thome Albensis ecclesie electi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o septuagesimo septimo.

Az átírás alkalmával IV. Béla privilégiumának befejező része kifelejtődött. Minthogy Aba mester szepesi küldetésének másik két fennmaradt oklevelét IV. Béla már 1255-ben illetőleg 1256-ban megerősítette, ezért IV. Béla oklevelét is ezekre az évekre tehetjük (vö. 1061. és 1078. sz.).

2814.

1277. + — Veszprémen át a Bokon erdejébe vadászatra menet meglátogatván a veszprémvölgyi szűz Mária-egyházat és az ott élő apácákat, hogy az apácák szegénységén segítsen, az egyháznak adományozza az apácák Tykus, más néven Zygethfew nevű falujában levő, a szárazon és vizen mindkét irányba közlekedők által fizetendő királyi vámot a dunai révben levő hajóik javítására. — D. p. m. ven. in Christo patris et domini domini Benedicti s. Strigoniensis eccl. archiepiscopi, vicecanc. n. au. dil. et f. n. a. d. M^{mo} ducentesimo septuagesimo septimo, r. aut. n. a. sexto. Méltóságok mint a 2651. sz.

Átírta:

a) veszprémi káptalan 1310. ápr. 25. > fehérvári kereszties konvent 1398. dec. 13. (DI. 3640.) > ua. 1454. szept. 9. (DI. 3641.)

b) V. László 1455. ápr. 24. (DI. 14.901.) > fehérvári kereszties konvent 1455. máj. 20. (DI. 14.902.)

c) V. László 1455. ápr. 24. > veszprémi káptalan 1455. jún. 16. (DI. 3642.)

d) V. László 1455. ápr. 24. > veszprémi káptalan 1518. máj. 21. (DI. 3639.)

Fejér V. 2. 394. — Kivonat: Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LIX., Documente priv. ist. Rom. C. II. 188.

Az oklevél szövege a szorosan vett rendelkező rész kivételével azonos a 2651. sz. oklevél szövegével, még a dátum- és méltóságsor is, bár a jelen oklevél kelte két évvel későbbi. (Eltérés, hogy a jelen oklevél Benedeket esztergomi érseknek nevezi, de meghagyja alkancellárnak.) Karácsonyi (Hamis okl. 63.) az oklevél keltét 1275-re teszi a méltóságsor alapján. Itt azonban nem téves keltezésről van szó, hanem tudatos hamisításról, amit a hibás dátum- és méltóságsor bizonyít. Minthogy az első — 1398-i — átíró oklevél kifogástalannak látszik, IV. László oklevelét a 2651. sz. privilégium felhasználásával a XIV. században készített hamisítványnak kell tekintenünk.

2815.

- (1277. körül) — mandátuma a pécsi püspökhöz Kapplan birtok ügyében.
Budapest tört. okl. eml. I. 168.
Lásd (1279.) szept. 11-i keltezéssel a 3008. sz. alatt.

1277. szept. 19. — László mester esztergomi prépostnak adományozza bel- és külföldön, különösen pedig a római curiánál az ország ügyeinek előmozdítására IV. Bélának, V. Istvánnak és neki tett szolgálataiért két királyi udvarnoknak: az utód nélküli Zolath-nak és Koyan-nak Dopopuch nevű földjét, amely Hont megyében László prépost Guereky nevű földje mellett fekszik, s amelyről Zolath és Koyan fiai lemondottak, valamint Damasa és Malasy nevű földeket, amelyeken két tárnoki sorba emelt castrensis lakott; a sági konvent oklevele szerint leírja ez utóbbiak határait, amiket az iktatáskor Hunth fia: Ders comes királyi ember állapított meg; egyszersmind a most adományozott földekre, valamint Guereky nevű és minden adományba kapott vagy vásárolt birtokára nézve László prépostnak szabad rendelkezési jogot ad. — D. p. m. mag. Thome electi Albensis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° septimo, tertio decimo Kal. Oct., r. aut. n. a. sexto.

Eredeti: 44×28,5 cm. Díszes nagy L. Függőpecsét zsinórja. Esztergomi káptalan magánlt. Lad. 19. fasc. 1. n. 5. (OL. Filmtár 558. doboz.)

Átírta:

a) I. Lajos 1357. szept. 26. (uo. n. 11. — OL. Filmtár uo.) > Zsigmond 1418. febr. 24. (uo. Lad. 19. fasc. 2. n. 4. — OL. Filmtár uo.)

b) budai káptalan 1435. ápr. 6. (uo. Lad. 19. fasc. 2. n. 7. — OL. Filmtár uo.)
Tartalmilag dírtta: Bátori István országbíró 1478. dec. 23. (Dl. 12.836.)
 Magyar Sion III. 380., Codex Strig. II. 123., Wenzel XII. 202., Mon. eccl. Strig. II. 74., Eszterg.
 főkápt. birtokai 26. — Facsimile részlet: Mon. eccl. Strig. II. I. tábla.

2816.

(1277.)
 szept. 23.
 Egres.

— megparancsolja Chazar comesnek, hogy András comes fiát: Mátyást ne háborgassa a neki Germne nevű földjéért általa cserébe adott Nuser nevű föld békés birtokában.

Eredeti: 12,8×3,6 cm. Záró gyűrűs pecsét nyoma. Dl. 47.737. (Múz. Törzsanyag.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia rex Vngarie fideli suo comiti Chazar salutem et gratiam. Cum nos quandam terram nostram Nuser vocatam in concambium seu permutationem hereditarie terre Mathye filii Andree comitis Germne vocate eidem Mathye dedisse et contulisse dignoscimur pleno iure, volumus et fidelitati tue firmiter precipiendo mandamus, quatenus predictum Mathyam ratione dicte terre Nuser non presumas molestare, sed eidem ipsam terram permittas pacifice et quiete possidendam. Datum in Egres, feria quinta proxima ante festum beati Michaelis archangeli.

Háttapon: Fideli suo comiti Chazar pro Mathya.

IV. László 1278. júl. 18-i oklevele (lásd a 2880. sz.) Numsyr földnek Mátyás részére történt csereadományozásáról szól és átírja Biter zólyomi comes 1277. ápr. 24-i oklevelét Numsyr iktatásáról. E szerint a Chazar comeshez intézett megintés valószínűleg a beiktatás után, de a privilégium kiadása előtt, tehát még 1277-ben szept. 23-án kelt. Lehetséges, bár kevésbé valószínű, hogy az intő mandátumot csak a privilégium után, 1278-ban adták ki. Ez esetben keltezése 1278. szept. 22. lenne.

2817.

(1277.)
 okt. 4.
 előtt.)

* — privilégiumát, mellyel Vjlak, Halász és Turuszerke nevű földeket Farkas fiainak: Móricnak, Ivánnak és Ivánkának adta, említi IV. László 1277. okt. 4-i oklevelében. (Fejér V. 2. 377.)

2818.

1277.
 okt. 4.
 Buda.

— Farkas fiainak: Móricnak, Ivánnak és Ivánkának adja különböző hadjáratokban tett szolgálataikért tartozékaival, mocsaraival, és más javaival Vjlak, Halász és Turuszerke nevű földeket, amelyeket eddig állításuk szerint V. István és az ő adományaként birtokoltak, de amelyek a pásztói szent Miklós-egyházéi. Farkas fiai ugyanis Rubertus pilisi apát, Hem pásztói dékán és Urricus custos, valamint a névszerint felsorolt pásztói jobbágyok jelenlétében 65 márkát fizetett Imbertus pásztói apátnak és a jobbágyoknak, s ezt az adásvételt IV. László jóváhagyja; hozzájárult az adásvételhez Poch (dictus) István mester is, akinek védelme alatt e földek voltak. — D. Buda, in festo s. Francisci conf. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo septimo.

Fejér nem közli, hogy honnan vette az oklevél szövegét.

Fejér V. 2. 377. — Kivonat: Békefi: Pilisi ap. I. 324.

2819.

(1277.)
 okt. 6.
 előtt.)

* — 1277. okt. 6-i oklevelében említi oklevelét, mellyel Tawarnuk nevű földet a kun Torzoknak adományozta és amelyet ugyanakkor hatályon kívül helyezett. (Wenzel IX. 176.)

2820.

1277.
 okt. 6.
 Buda.

— nővérének: Erzsébetnek s a boldogságos szűz-szigeti egyháznak adja a Tawarnuk nevű földet, amely Erzsébet birtokainak közepén fekszik, semmisnek nyilvánítva a kun Torzoknak erre nézve adott oklevelét; megtiltja, hogy a magyarok vagy a kunok közül az apácákat

vagy officialisaikat bárki háborgassa, s a jelen adományról privilegiális oklevelet ígér. D. Bude, tertio die b. Francisci conf. a. d. M^o CC^o LXX° VII°.

Átírta: IV. László 1277. (Dl. 975.) > budai káptalan 1447. jan. 28. (Dl. 976.)

Wenzel IV. 76. és IX. 176., Gyárfás: Jász-kunok tört. II. 429., Densuşianu: Documente I. 1. 410., Budapest tört. okl. eml. I. 166. — Kivonat: Bártfai Szabó: Pest m. 17.

2821.

1277.
(okt. 6.
után.)

— Péter boldogságos szűz-szigeti domokosrendi szerzetes kérésére átírja és megerősíti saját 1277. okt. 6-i gyűrés pecsét alatt kibocsátott pátens oklevelét (2821. sz.) Tawarnuk föld adományozásáról és leírja a föld határait a beiktatást János mester préposttal végző budai káptalan oklevele alapján. — D. p. m. mag. Thome in prepositum Albensem electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° septimo, r. aut. n. a. sexto.

Eredeti: 43,1×22,2 cm. Kezdő betű helyére századokkal később beírt nagy L. Függőpecsét leszakadt darabkái. Dl. 975.

Átírta: budai káptalan 1447. jan. 28. (Dl. 976.)

Wenzel IV. 80. és IX. 172., Budapest tört. okl. eml. I. 167.

2822.

1277.
nov. 10.

— Zerechmerius fiának: Miklós comesnek adja hadjáratokban teljesített szolgálataiért az Esztergom megyei Raab nevű [négy?] ekényi földet, amely egykor Miklós rokonáé: az utód nélkül elhunyt Wyda-é volt. — D. p. m. mag. Thome electi, [Albensis au.] n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° septimo, IIII° Id. Nov., r. aut. n. a. sexto. Méltóságok: Miklós esztergomi electus, István kalocsai, János spalatói érsek, Jób pécsi, Fülöp váci pk. királynéi kanc., Timót zágrábi, Lodomerius váradi, Dénes győri, Péter erdélyi, András egri, Gergely csanádi pk.; Péter nádor somogyi isp., Ugrin tárnokm. Bana-i isp., Miklós erdélyi vajda, István asztalnokm., Máté mester soproni, vasvári és mosoni isp., Tamás bán pozsonyi, nyitrai és komáromi isp.

Eredeti: 47×26 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Esztergomi primási világi lt. Lad. T. n. 5. (OL. Filmtár 579. doboz.)

Magyar Sion I. 837., Codex Strig. I. 74., Mon. eccl. Strig. II. 76. — Kivonat: Fejér V. 2. 408.

2823.

1277.

— visszaadja Dénes volt nádor fiainak: Dénes és Miklós comeseknek Lusunch nevű és egyéb birtokaikat, amelyeket tőlük kiskorúsága idején elvett, s Leustachius fiának: Miklósnak, Folkus fiának: Farkas mesternek és más rokonaiknak adott, miután Rudolf római királlyal kibékülve a bárókkal és az ország más nemeseivel tartott gyűlésen meggyőződött arról, hogy Miklósnak és Farkas mesternek ősei e birtokokat (Gertrúd) királyné meggyilkolása miatt felségsértés folytán veszítették el; egyúttal minden ezzel ellenkező értelmű oklevelet semmisnek nyilvánít. — D. p. m. ven. viri mag. Thome Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. d. M^o CC LXX° septimo, r. aut. n. a. sexto. Méltóságok: egyháziak, mint a 2823. sz., de a győri és erdélyi pk. kihagyásával, s Miklós választott érsek esztergomi örökös isp. is; világiak: Péter nádor somogyi isp. és a kunok bírāja, Ugrin tárnokm. Bana-i isp., Dénes országbíró, Máté vasvári, soproni és mosoni isp., István asztalnokm. pozsonyi isp. és Mays királynéi tárnokm.

Átírta: esztergomi káptalan 1338. szept. 29. (A Hazai okmt. szerint az Erdődy család galgóci levéltárában volt.)

Hazai okmt. VII. 164., Bánffy oklt. I. 16.

2824.

1277.

— Dyuek-i Baan fiának: Barleus mesternek és testvéreinek: Budmerius-nak, Jeruzlausnak és Gergelynek, valamint nagybátyja: Kozma fiainak adja — cserébe a tőlük IV. Béla által elvett és a Zolum-i várhoz csatolt Lazkouch nevű és a Wysegrad földhöz tartozó,

Turuch-ban levő földekért — a nyitrai vár Bosan nevű lakatlan földjét, mely szomszédos az ő Bosan nevű örökölt földjükkal, miután a föld birtokába őket Mohor mester királyi ember a nyitrai káptalan tanúbizonysága mellett beiktatta. — D. p. m. discr. viri mag. Thome electi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° septimo, r. aut. n. a. VI°. Méltóságok: Miklós esztergomi választott érsek kir. kanc. és esztergomi örökös ispán, István kalocsai, János spalatói érsek, Jób pécsi, Fülöp váci pk. királynéi kanc., Timót zágrábi, Dénes győri, Gergely csanádi és Péter erdélyi pk., Dénes nádor somogyi isp. és a kunok bírája, Ugrin tárnokm. Bana-i isp., Rorandus bán országbíró, Máté bán soproni és mosoni isp., István asztalnokm. pozsonyi isp., Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., Péter lovászm. Sumlow-i isp., Mihály nyitrai, Simon barsi és Mihedeus fehérvári isp.

Eredeti: 53,3×33,2 cm. Sokkal később berajzolt kezdő L. Függőpecsét darabjai. Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, Kézirattár, Oklevelek 27. (OL. Filmtár 2103. doboz.)

Átírta: Albert 1438. nov. 8. (Dl. 49.070. Bossányi lt.)

Fejér V. 2. 403., Wenzel IX. 168. (méltóságosor nélkül), Hazai okmt. VI. 225. — Kivonat: Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LIX., Documente priv. ist. Rom. C. II. 187.

2825.

(1277.
nov. 15.
előtt.)

* — mandátumát, mellyel megparancsolta a nyitrai káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Zubuzlaus fia: Péter királyi ember iktassa be Luchach fiát: Benedeket a nyitrai vár Chalad nevű földjének birtokába, említi a nyitrai káptalan é. n. Márton nap nyolcada előtt levő hétfőn. (Hazai okmt. VIII. 194.)

A jelentés IV. László 1278-i oklevelébe (lásd a 2878. sz.) van foglalva, ahol János az alkancellár és az uralkodási év: VI. Ez utóbbi adatok 1278. novemberére már nem érvényesek, tehát az átirat jelentés csak az előző 1277. évből való lehet. — Ha Márton translatióját (júl. 4.) vesszük a jelentés keltezésének alapjául, ez az ünnep 1278-ban hétfőre esett, s így az ünnep nyolcada előtt levő hétfő maga az ünnep napja volt, ami pedig valószínűtlen keltezési forma volna.

2826.

1277.
nov. 20.
Sopron.

— a Rudolf római királlyal való találkozása után Sopronban egyheti tartózkodása alatt István soproni bíró által tett szolgálatokért s az általa ezalatt viselt költségeikért, s az elszenvedett károkért neki adja a soproni vár Zoan nevű egy ekényi földjét Gergely, Harka és Lőrinc várjobbágyok beleegyezésével, illetőleg kérésére, s erről privilegialis oklevelet ígér. — D. in Suprunio, in crastino b. Elysaabeth a. d. M^o C^oC^o LX^oX^o septimo.

Eredeti: 17,7×10,6 cm. Hátlapjára nyomott pecsét darabja. Soproni Állami Levéltár, Sopron város lt. Dl. 11. (OL. Filmtár 2042. doboz.)

Átírta:

a) I. Károly 1317. okt. 25. (uo. Dl. 58. — OL. Filmtár uo.)

b) győri káptalan 1321. nov. 25. (uo. Dl. 68. — OL. Filmtár uo.)

Házi: Sopron I. 1. 6. — Kivonat: Magy. Tört. Tár IX. 107.

2827.

1277.
nov. 27.

— a Henrik-fiak Kuzyg nevű vára felé indulván és a Rudolf római királlyal való találkozás után seregével Kedhel faluban megszállván a boldogságos szűz Kedhel falusi hegyi egyháza apátjának és szerzeteseinek ama panaszára, hogy a soproni megyéispánok a soproni vár Sydan nevű földjének — amelyet II. Andrástól és IV. Bélától adományba kaptak — felét tőlük erőszakosan elfoglalták, megerősíti az apátságot az egész Sydan föld birtokában egyrészt elődei adományozása alapján, másrészt a királyi megszállás és a hadsereg által a monostor Kedhel nevű falujában okozott károk pótlásául, átirván Béla ifj. királynak az adományról szóló privilegiumát (600. sz.), s a soproni ispánoknak, offiálisaiknak és a várnépeknek örök hallgatást parancsol. — D. p. m. discr. viri mag. Thome prepositi Hantensis, electi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° septimo, quinto Kal. Dec., r. aut. n. a. sexto.

Eredeti: Kb. 45×kb. 44,5 cm. Kezdet L helye üres. Független pecsét zsinórja. Dl. 86.847. (Esterházy lt.)
Átírta: III. András 1291. aug. 2. (Dl. 1241.)

Hazai okmt. V. 57., Wenzel IV. 77. — Kivonat: Századok 1868. 187., Szentpétery: Borsmonostori ap. 129.

2828.

(1277.)
 nov. 28.
 Szent
 Vid vára
 alatt.

— visszaadja Demeter comesnek és testvérének: Mihály nyitrai ispánnak a Borskeed-i monostor kegyuraságát, amelyet már atyjának: V. Istvánnak adományából elnyertek, de amelyet Lőrinc comes az igazság elhallgatásával magának kért, s érvénytelennek nyilvánítja az erről Lőrincnek esetleg adott okleveleit. — D. sub castro s. Viti, quarta feria ante festum Andree ap.

Eredeti: 15,4×6,8 cm. Hátlapjára nyomott pecsét darabkái. Dl. 961.

Fejér V. 3. 460. és 507., Kovács: Borsmon. ap. tört. 246. — Kivonat: Szentpétery: Borsmon. ap. 129.

A keltezésre nézve lásd Szentpétery: Borsmon. ap. 99.

2829.

1277.
 dec. 20.
 Karakó.

— a Henrik-fiaknak kegyelmébe történt visszafogadására való tekintettel serviensüket: Duruzlaus mestert meghagyja a vasvári vár Rom nevű földjének birtokában, amelyet a rajta épült toronnyal együtt már előbb neki adott. — D. in Korco, in vig. Thome ap. a. d. M^o CC^o septuagesimo septimo.

Eredeti: 12,9×4,9 cm. Hátlapjára nyomott gyűrűs pecsét helye. Dl. 49.550. (Rumy lt.)

Hazai okmt. VII. 164.

2830.

1277.
 dec. 26.

— az Osl nb. Belud comesnek adja Lovs, Loblu és Tord földeket.

Fejér VII. 2. 57.

Lásd 1276. dec. 26-i keltezéssel a 2753. sz. alatt.

(1277.)
 dec. 26.

— jóváhagyja Souskuth birtoknak a szigeti apácák részére történt átadását.

Hazai oklt. 78.

Lásd (1276.) dec. 26-i keltezéssel a 2754. sz. alatt.

1277.

— a Szlopna nevű lakatlan földet és erdőt Zebehard Tamásnak adományozza, miután ennek birtokába őt beiktattatta.

Tartalmitag átírta: Dunáninneni kerületi tábla 1760. márc. 22. (Dl. 983. 147. o.)

A tartalmi átírás szövege:

Quarum prima videlicet excellentissimi principis condam domini Ladislai regis super possessione Szlopna praedicta donationalis simul ac statutoria sub anno domini 1277. emanata praefatum condam dominum regem Ladislaum possessionem ipsam Szlopna tunc desertam et sylvam habitatoreque carentem olim Thomae Zebehard, progenitoris scilicet dictae familiae Oroszlanykeő de Szlopna pro fidelibus suis servitiis in perpetuum donasse et contulisse eundemque in realem possessionem eiusdem possessionis Szlopna tunc, ut praemissum est, sylvae introduci fecisse testabatur.

2831.

1277.

— Lőrinc vajda fiának: Lőrinc mesternek adományozza szolgálataiért a Sumplio megyei Woya és Kerezegh nevű birtokokat. — a. d. M^o ducentesimo LXX^{mo} septimo.

Tartalmilag átírta: Szepesi Jakab országbíró 1378. máj. 20. (DI. 42.089. Múz. Törzsanyag.)
 Hazai oklt. 79., Pesty: Krassó vm. III. 138., Hazai okmt. VIII. 189., Densuşianu: Documente I. 2.
 254. — Kivonat: Pesty: Krassó vm. III. 4.

2832.

1277. — oklevelét, amely azt bizonyította, hogy Moniorous birtok a királynét illeti, említi Szécsi Miklós országbíró 1356. okt. 13. (DI. 4581.)
 Az említés szövege:

in quarum contrarium — magistri Demetrius et Mychael dictus Tar procuratores ipsius reginalis maiestatis volentes prelibatam possessionem Moniorous vocatam reginalem fuisse et ipsi reginali serenitati de iure pertinere comprobare, quasdam quatuor litteras privilegiales, unam incliti principis domini Ladislai dei gratia olym regis Hungarie anno domini M^{mo} CC^{mo} septuagesimo septimo — confectas et emanatas factum premissis possessionis — explicantes nobis presentarunt.

2833.

1277. — megerősíti Koplyan és Bakofalua birtokok határainak a váci káptalan által végzett kiigazítását (v. ö. Fejér V. 2. 415.). — a. MCCLXXVII.

Eredetiye (Fejér szerint) az esztergomi levéltárban volt.

Kivonat: Fejér V. 2. 405.

2834.

1277. — László esztergomi prépost végrendeletét érdemeire való tekintettel megerősíti. — a. MCCLXXVII.

Eredetiye (Fejér szerint) az esztergomi levéltárban volt.

Kivonat: Fejér V. 2. 405.

László esztergomi prépost betegén 1279-ben kapott engedélyt arra, hogy Hont megyei Gereky nevű birtoka fölött szabadon rendelkezék. Lehetséges, hogy Fejér rövid kivonata erre az oklevélre vonatkozik hibás évszám alatt.

2835.

- (1277.) * — oklevelét, melyben megparancsolta az újudvari keresztesek konventjének, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Vruzthun-i Zeech királyi ember Ochuz comest a zalai apát vagy officialisai előtt iktassa be Bobor nevű föld egy részének birtokába, említi az újudvari konvent 1277-i oklevelében. (Wenzel IX. 189.)

2836.

1277. — Chepan fiát: Pált és társait Kezew nevű birtokukkal kiveszi a szolgagyőri vár jobbágyságából.

Wenzel IX. 177.

Lásd 1287-i keltezéssel a 3463. sz. alatt.

1277. — adománya a pálosrendi Bendewelgye-i kolostor számára.

Fejér VII. 5. 469.

Lásd 1287-i keltezéssel a 3469. sz. alatt.

- (1278. előtt.) * — 1278. jan. 18-i oklevelében említi saját privilégiumát, mellyel a Waag mellett fekvő Lypto-i Tapla nevű földet Ilers fiának: Marcellnak adományozta. (2940. sz.)

2837.

- (1278. előtt.) * — 1278-i oklevelében említi, hogy V. Istvánnak a Zemlen-i vár Zuda nevű földjét a Rusd nb. András fiának: Demeter comesnek adományozó oklevelét ő (IV. László) is — valószínűleg oklevelében — megerősítette. (Wenzel IX. 469.)
2838.
- (1278. vagy előbb.) * — privilegiális oklevelét, amely szerint Gergely fia: az utód nélkül elhalt Lőrinc Salamun nevű földjét Péter comes fiainak: Reg Szerém megyei curialis comesnek és Gergelynek adta, említi a kő káptalan 1278-i oklevelében. (Hazai okmt. VI. 234.)
2839.
1278. — Myskouch-i Mihály fiainak: Péternek és Sándornak adja a cseh király elleni hadjáratban tett szolgálataikért a sárosi vár Sáros megyei Geregurfelde nevű földjét. — D. Bude, in oct. Nativitatis d. a. eiusdem M^o C^o septuagesimo octavo.
Átírta: IV. László 1285. > I. Károly 1329. febr. 25. (Leleszi konvent hiteleshelyi lt. Stat. Fasc. M. n. 205. — OL. Fkgy.)
Wagner: Dipl. Saros. 290., Katona: Hist. crit. VII. 763., Fejér V. 2. 470., Szendrei: Oklt. Miskolc tört. 23.
2840.
1278. — a Gréc-hegyi királyi civiseket meg akarván tartani régi kiváltságaikban felmenti őket a szlavón bánnak történő szállásadás alól, minthogy ettől sokat szenvedtek. — D. Bude, tertio die oct. Nativitatis d. a. eiusdem M^o CC^o LXX° octavo.
Eredeti: Hátlapjára nyomott pecsét helye. Jugoszláv Akadémia zágrábi lt. D-II-51. (OL. Filmtár 4932. doboz.)
Tkalčić: Mon. civ. Zagr. I. 55., Smičiklas VI. 228. — Kukuljević: Regesta No. 1229.
2841.
1278. — bizonyítja, hogy Miklós választott esztergomi érsek, örökös ispán és kancellár, valamint testvére: Gyula — László vajda fia — Toty nevű Somogy megyei szerzett földjüket szolgálataiért Ipolytus mester esztergomi kanonoknak és általa testvéreinek: Vgra-nak, Miklósnak és Bálintnak — Ipolitus comes fiainak — adták; egyszersmind az ügyről privilegiális oklevelet is ígér. — D. Bude, tertio die oct. Nativitatis d. a. eiusdem M^o CC^o LXX° octavo.
Eredetije (a Hazai okmt. szerint) Nagy Sándor sitkei levéltárában volt.
Hazai okmt. IV. 57. — Kivonat: Wenzel XII. 232., Mon. eccl. Strig. II. 79.
2842.
1278. — a Gréc-hegyi civiseket felmenti a báni descensus alól.
Smičiklas VI. 228.
Lásd 1278. jan. 3-i keletéssel a 2841. sz. alatt.
1278. — Neug falusi földet Heem-nek ad.
Hazai oklt. 80.
Lásd 1279. jan. 31-i keletéssel a 2944. sz. alatt.

(1278.
febr. 21.
előtt.)

* — 1278-i oklevelében említi oklevelét, mellyel Fonou földet Hedricus fiának: Jakabnak adta, egyszersmind azonban visszavonja annak érvényét, mert Jakab a Henrik-fiakhoz csatlakozott. (Wenzel IV. 97.)

2843.

(1278.
febr. 21.
előtt.)

* — mandátumát, mellyel megparancsolta a somogyi konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Myrey-i Gabrianus királyi ember járja meg a királyi tárnokok Fonou nevű földjét, melyet Ipolitus comes fia: Vgra mester és testvérei adományba kértek, említi a somogyi konvent k. n. oklevelében. (Wenzel IV. 95. és 97.)

Az oklevél keltét a hiteleshelyi jelentést átíró királyi pátens (2845. sz.) alapján lehet hozzávetőleg meghatározni.

2844.

1278.
febr. 21.
Tök falu.

— éliási (de Elya) Ipolitus comes fiainak: Vgra mesternek, Miklósnak, Bálintnak is Ipolitus mesternek adja a királyi tárnokok Fonou nevű lakatlan földjét, átírván a somogyi konventnek az iktatásról szóló k. n. jelentését, s az adományról privilegialis oklevelet ígér. — D. in villa Tek, feria secunda post dominicam Exsurge a. d. M^o CC^o septuagesimo octavo.

Eredeti: 16,1×12,6 cm. Hátlapjára nyomott pecsét darabkái. Dl. 40.137. (Múz. Törzsanyag.)

Wenzel IV. 95. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 80.

2845.

1278.
febr. 23.

+ — Móric mester fiának: Miklós erdélyi vajdának és szolnoki ispánnak adja főképpen Fintha nádor által történt elfogatása idején kiszabadításával tett szolgálatáért a Kapplyon nb. Jako fiától: Andrásról személyének megsértése (megveretése) miatt általa elvett Jakouara nevű várat Megyes-nél a Zamus folyó mellett minden tartozékával, a birtokról szóló minden egyéb oklevelet érvénytelennek jelent ki és mindazokat, akik Miklós vajdát az adomány birtokában háborgatják, hűtlenségbe esőknek nyilvánítja. — D. p. m. mag. Benedicti Strigoniensis eccl. electi et prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^{mo} ducentesimo septuagesimo octavo, septimo Kal. Mart., r. aut. n. a. tertio. Méltóságok: István kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Benedek csanádi, Fülöp váci pk. királynéi kanc., Pál veszprémi pk. kir. kanc., Lodomerius váradi, Timót zágrábi és Péter erdélyi pk.; Dénes nádor Occhic-i isp. és a kunok bírja, Herricus szlavón bán, Miklós erdélyi vajda szolnoki isp., János tárnokm., Miklós országbíró Guechke-i isp., Pál szörényi bán, Raynoldus asztalnokm. szolgagyőri isp., Herbordus lovászm. baranyai isp., Miklós pohárnokm. beregi isp., Maius királynéi tárnokm. somogyi és Dedalus zalai isp.

Eredetije (Fejér szerint) a Radvánszky család levéltárában volt.

Átírta: Garai Miklós nádor 1409. márc. 13. (Dl. 31.053.)

Szirmay: Szatmár vm. II. 311., Fejér V. 2. 425. és X. 4. 861., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 112., Sztáray oklt. I. 16. (1274.), Documente priv. ist. Rom. C. II. 167. (román ford.) (1274.) — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 56., Densuşianu: Documente I. 1. 412.

Hamis oklevél, lásd Pauler: Magy. nemz. tört. II². 598. és Karácsonyi: Hamis okl. 29. — Szabó K.: Kun László 5. és Nagy Gyula (Sztáray oklt.) 1274-re, Huber (Archiv f. ö. Gesch. LXV. 191.) 1275-re tette az oklevél keltét, az oklevél azonban 1274. évi oklevél (méltóságsor) felhasználásával készült kétségtelen hamisítvány.

2846.

127(8).
márc. 11.

+ — Gargow-i Jordanus fiának: Éliás comesnek adja az V. Istvánnak és neki tett szolgálatokért a szászok határa és a Schymenya hegy közt fekvő Repach nevű erdőt, melynek birtokába nevezettet Kuluz comes királyi tárnok a szepesi káptalan tanúsága mellett a leírt határok közt beiktatta, s kiveszi Éliást a szepesi ispánok vagy curialis comesek jog-

hatósága alól. — D. p. m. mag. Johannes ven. viri Budensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. feria VI^{ta} prox. ante dominicam Reminiscere a. d. M^o CC^o LXX.

Átírta: szepesi káptalan 1311. szept. 16. (Dl. 63.631. Görgy It.) > ua. 1428. máj. 18. (Dl. 71.281. toporci Görgy It.)

Hazai okmt. VI. 227. — Kivonat: Századok 1872. 222.

Az oklevél szövege a birtoknevet és a határleírást kivéve szó szerint egyezik a Görgő falut Éliásnak adományozó oklevél (lásd a 2876. sz.) második variánsával. A jelen oklevél évszámából az utolsó számjegy az átírásban kimaradhatott; de ha ez a 8-as szám, amint a Hazai okmt.-ban Nagy I. vélte, ez nem egyezik János alkancellárságával és 1279. sem állja meg a helyét. (Lásd Fejérpataky: Királyi kanc. 133. sk.) — Feltűnően gyanús a függőpecsétes oklevélben datum per manus formula mellett a napnak egyházi ünnep szerint való jelzése is. A Görgő adományozásáról szóló oklevél valóságához nem fér kétség és igazolja a szepesi káptalan oklevele is, mely a görgői adományra utal. (Hazai okmt. VI. 237.) — A Repach-ra vonatkozó jelen oklevél hamisítvány, mely a 2876. sz. oklevél második variánsának felhasználásával készült.

2847.

127(8).
márc. 11.

— görgői Éliásnak adományozza Görgő falut.

Wagner: Analecta Scep. I. 118.

Lásd 1278-i keltezéssel a 2876. sz. alatt.

(1278.)
márc. 22.
Pest.

— meghagyja Simon barsi ispánnak, hogy adja vissza a garamszentbenedeki apátnak Bors falubeli malmát, melyet az apát a nyitrai káptalannak V. István által megerősített oklevele alapján vétel útján bírt, amelyet azonban Simon comes officíálisa és a Bors falusi hospesek elfoglaltak. — D. in Pest, in crastino s. Benedicti.

Eredeti: 14,5×5,5 cm. Zárópecsét helye. Esztergomi káptalan magánlt. Lad. 40. fasc. 2. n. 5. (OL. Filmtár 562. doboz.)

Mon. eccl. Strig. II. 263. — Facsimile-részlet: uo. I. tábla.

Karácsonyi szerint (Hamis okl. 120.) az oklevél 1278-ban kelt, mert „e levél Bajóti (Nagymartoni) Simon barsi főispánnak szól. Ez pedig 1278-ban bírta e hivatalt”.

2848.

(1278.)
márc. 25.
előtt.)

* — privilégiumát, melyet Isep fia: János comes más oklevelekkel együtt annak bizonyítására mutatott be, hogy Chuana föld nem illeti Ochuz comest, említik Yharus fia: Gergely comes és bírótársai (1278.) márc. 25-i oklevelükben. (Fejér V. 2. 293. — 1275. évszám-mal.)

Az oklevél évszámát illetőleg lásd Karácsonyi: Hamis stb. okl. 108—109.

2849.

(1278.)
márc. 30.
Mező-
somyó.

— Simon fiának: Tamás comesnek adományozza szolgálataiért a királyi kereszthordozók (cruciferorum) Zemplén megyei Luch és Torchol nevű földjét azokkal a feltételekkel, amelyekkel a kereszthordozók eddig bírták, kijelentve, hogy ezeknek cserébe hasonló földet fog adni. — D. in MezewSumulo, feria quarta proxima post dominicam Letare.

Eredeti: 15,4×9 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 57.968. (Soós It.)

Szirmay: Not. top. Zempl. 135., Fejér VII. 3. 93.

Az évszámot a 2851. sz. oklevél segítségével lehetett meghatározni.

2850.

(1278.) — megparancsolja a győri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Péter fia: Gergely királyi ember iktassa be a szent kereszt-monostort annak a két ekényi lakatlan földnek birtokába, amelyet a monostor Wylok-i conversusa: Henrik frater a monostor számára kért és amely szomszédos az ő földjükkal. — D. in Mezusumlov, in sancto sabbato.

Átírta: győri káptalan k. n. > IV. László 1278. júl. 30. (Heiligenkreuzi apátság lt. — OL. Filmtár H. 527.)

Weis: Urk. Heiligenkreuz I. 213., Major: Mosony m. II. 181.

Az oklevél évszámának megállapítása az átíró privilégium keltezése alapján történt. **2851.**

1278. + — a főpapokkal és bárókkal egyetértésben néhai Haholth fiának: István mester szlavón bánnak adja követségekben tett szolgálataiért a Kereka folyó mellett fekvő Lindua és Nemphy leomlott várakat és a hozzájuk tartozó Zala, Somogy és Kőrös megyei Chereczszegh nevű és egyéb falvakat s birtokokat minden tartozékukkal, s mindkét ágon való örökösödés jogával. — D. Buda, in festo Resurrectionis d. a. eiusdem millesimo ducentesimo septuagesimo octavo, r. aut. n. Hungariae secundo.

XVIII. századi másolata: Dl. 86.848. (Esterházy lt.) és Dl. 1017.

Fejér V. 2. 430., Smičiklas VI. 238. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1235.

Hamis oklevél. (Lásd Pauler: Magy. nemz. tört. II². 554. és Karácsonyi: Hamis okl. 29.) Egész szerkezete is hamisnak mutatja. Az arenga a promulgációba keverve, pátens oklevél uralkodási évvel, az uralkodási év hibás, ráadásul ekkor még nem volt szokás az országok szerinti uralkodási év megjelölése stb. A XVIII. századi másolatban a királyi címben a *Bulgariaeque rex* után *princeps Salernitanus et honoris ac montis Angeli dominus* áll az Anjou-kori címzés szerint, amit azonban Fejér közlésében kihagyott.

2852.

1278. + — megparancsolja a zalai konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Pál (de Zend-szent) vagy Orbancz szent Mihály-i György királyi ember iktassa be Haholth fiát: István szlavón bánt Lendua és Nemphy várak, s a hozzájuk tartozó Csernezsze és más falvak birtokába. — D. Buda, in die Resurrectionis d. a. eiusdem millesimo ducentesimo septuagesimo octavo, r. n. Ungariae secundo.

Átírta: zalai konvent 1278. ápr. 29. (XVIII. századi másolata: Dl. 86.848. Esterházy lt. és Dl. 999.)

Fejér V. 2. 478.

Hamis oklevél. Lásd az előző számnál írt megjegyzést.

2853.

1278. — Zerky-falusi Jakabnak és Lászlónak adja a mosoni vár Scylwas nevű lakatlan földjét (máj. 8. előtt.) az V. Istvánnak és neki tett szolgálataikért, főképpen pedig a soproni határon lévő és a cseh király által ostromolt Kobold vár megvédéséért, ahol testvérük: Cheuke elesett; átírja egyszersmind a győri káptalannak a föld milyenségéről szóló k. n. jelentését (Wenzel IX. 212.). — D. p. m. ven. viri mag. Thome Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc., Hantensis prepositi dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° octavo, r. aut. n. a. sexto.

Eredeti: 45,9×36 cm. Díszes kezdő L. Függetlenség darabja. Dl. 1003.

Fejér V. 2. 428., Wenzel IX. 199. — Kivonat: Győri tört. rég. füz. I. 115.

Az oklevél keltére nézve lásd a 2783. számnál írtakat.

2854.

(1278.) * — 1278-i oklevelében említi mandátumát, mellyel megparancsolta Ipolitus sárosi plébánosnak, hogy vizsgálja ki Peturmezey és más sárosi földek viszonyait. (Fejér V. 2. 432.)

2855.

1278. — felerészben Thekule fiának: Tamás comesnek, s Lede és Márton nevű testvéreinek, felerészben pedig Budun fiának: Andrásnak adja a Sarus-hoz tartozó s a gypükön túl lévő Weressalma mellett fekvő Peturmezew, Kuzurumzew, Putromzew és Huzyumzew nevű — Ipolitus sárosi plébános jelentése szerint is — lakatlan földeket, megerősítvén Golna fiának: Budka-nak e földek egyharmadát illető jogának az adományosok által a sárosi ágostonos remeték előtt 20 márkáért történt megvásárlását, Budka ugyanis Peturmezew, Dombomezew és Kuzurumzew miatt régi királyi adomány címén vizzályt keltezt. — D. p. m. ven. viri mag. Thomae electi eccl. Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo octavo, r. aut. n. a. sexto.

Eredeti őrzési helye ismeretlen.

Tartalmilag átírta:

a) részletesebben Pál országbíró 1348. aug. 10. (DI. 68.879. Berzeviczy It.)

b) rövidebben Tamás országbíró 1352. dec. 7. (DI. 68.903. uo.)

Wagner: Dipl. Saros. 291., Katona: Hist. crit. VII. 727., Fejér V. 2. 432., Bárdosy: Moldav. et Szeps. 129.

Az eredeti szöveg hiányában az orthográfia az 1348-i részletes átírás szerint.

2856.

1278. — az erdélyrészi szászok által csaknem teljesen elpusztított erdélyi káptalannak újból adományozza a káptalan által már azelőtt is bírt tordai sóaknát bármely időben vágott só szabad szállítási jogával, s kiveszi a királyi és vajdai tisztviselők hatósága alól; egyszersmind a káptalan népeinek minden királyi collecta alól mentességet biztosít. — (D.) p. m. ven. viri mag. Thome Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. (a.) ab inc. d. M^o CC^o septuagesimo octavo, r. aut. n. a. sexto.

Átírta: III. András 1291. febr. 22. (Beke szerint gyulafehérvári káptalan levéltára Fasc. 1. n. 45.) — s ezt átírta:

a) I. Károly 1321—1322. (másolata Zimmermann—Werner szerint a gyulafehérvári Batthyány könyvtárban.)

b) kolozsmonostori konvent XV. sz. (Zimmermann—Werner szerint a gyulafehérvári káptalan levéltárában.)

Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 113., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 133., Documente priv. ist. Rom. C. II. 189. (román ford.) — Kivonat: Szeredai: Not. capit. Alb. Trans. 9., Neugeboren: Tentamen 56., Tört. Tár 1889. 570. és 1892. 501., Beke: Erdélyi kápt. 18.

2857.

1278. — a szászok által felégetett és ékességeitől megfosztott erdélyi szent Mihály-székesegyháznak, ahová több kanonok a magyarok sokaságával menekült és ott-égett, a károk pótlásául a királyi hospesek által lakott, de a szászok pusztítása miatt most lakatlan, a nevezett egyház mellett fekvő fehérvári királyi földet adományozza. — D. p. m. ven. viri mag. Thome Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. d. M^o CC^o septuagesimo octavo.

Átírta: váradi káptalan 1313. jún. 14. (Beke szerint gyulafehérvári káptalan levéltára Fasc. 2. n. 30.)

Fejér VII. 2. 66., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 115., Transsilvania 1871. 67. (mindhárom csonkán), Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 132., Documente priv. ist. Rom. C. II. 190. (román ford.) — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 57., Tört. Tár 1889. 570., Beke: Erdélyi kápt. 18.

2858.

(1278.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a pannonhalmi apátnak és konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Roasd-i Endere királyi ember iktassa be Chytuan-i Albert fiát: Egyed comest Mancha fia: Márton győri várjobbágy egy ekényi Ecch-i földjének birtokába, említi IV. László 1278-i oklevelében. (Hazai okmt. I. 70.)

2859.

1278. — Chytuan-i Albert fiának: Egyed comesnek adja az V. Istvánnak és neki tett szolgálata-
(máj. 8. tokért Mancha fiának: az utód nélkül elhunyt Márton győri várjobbágnak egy ekényi
előtt.) Ecch-i földjét, amelynek birtokába Egyed comest Roasd-i Endere királyi ember a pannon-
halmi konvent tanúsága mellett beiktatta. — D. p. m. ven. viri mag. Thome electi eccl.
Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° octavo, r. aut. n. a. sexto.

Eredetije (a Hazai okmt. szerint) Horváth Elek csöngői (Vas m.) közbirtokosnál volt.
Hazai okmt. I. 70. — Kivonat: Wenzel XII. 232.

2860.

1278. — Jakabnak, a Scepus-i szent Márton-egyház prépostjának kérésére átírja és megerősíti
IV. Béla 1248-i privilégiumát (890. sz.), mellyel Lyskaolaza birtokot minden tartozékával
az említett egyháznak adományozta.

Eredeti: Díszes kezdő L. Függettségét zsinórja. Szepesi prépost lt. Fasc. 1. n. 15. (OL. Filmtár C 26.
doboz. 143. sz.)

Az oklevél szövege:

Ladislaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie
Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium sal-
vatore. Ordo suadet equitatis et ad regie celsitudinis pertinet mayestatem, ut ea que iuris tramite
processerunt, presertim ad honorem dei et sancte matris ecclesie ac divini cultus augmentum illibata
conserventur et ad iuste petitionis exauditionem favore regio admittantur, proinde ad universorum
notitiam harum serie volumus pervenire, quod accedens ad nostre serenitatis presentiam honorabilis
vir dominus Jacobus prepositus ecclesie beati Martini de Scepus fidelis noster exhibuit nobis quoddam
privilegium felicis recordationis domini Bele quondam illustris regis Hungarie avi nostri karissimi
super quadam possessione Lyskaolaza vocata prope fluvium Bodrug petens nos precum instantia
humili et devota, ut tenorem eiusdem privilegii sub sigilli nostri appensione rescribi faceremus ac de
magnificentia nostra regia ipsam collationem ratam habere et nostro privilegio dignaremur confir-
mare. Cuius tenor talis est: (*Következik IV. Béla 1248-i privilégiuma, lásd a 890. sz.*) Nos itaque
iustis et legitimis ac devotis petitionibus prefati domini Jacobi prepositi Scepusiensis favorabiliter
inclinati tenorem superscripti privilegii non abrasum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte
vitiatum de verbo ad verbum presentibus insertum ratificamus et approbamus dictamque possessi-
onem Lyskaolaza vocatam cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis universis sub veris suis
metis dicte ecclesie beati Martini de Scepus de consilio et consensu prelatorum et baronum nostro-
rum ex certa nostra scientia perpetuo et irrevocabiliter sub appensione sigilli nostri autentici presen-
tis scripti patrocinio confirmamus. Datum per manus venerabilis viri magistri Thome electi eccle-
sie Albensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini millesimo C^oC^o septuagesimo
octavo, regni autem nostri anno sexto.

2861.

1278. — nővérének: Erzsébet asszonynak és a szigeti apácáknak adja az Óbuda mellett fekvő,
egykor a nyulak, most szűz Mária szigetének nevezett dunai szigetet falaival, földjeivel
és más haszonvételeivel, kivéve a ferencesek és premontreiek kolostorát és telkeit, a ke-
resztesek várát, s az esztergomi érsekség várát, tornyát és házait; minden ezzel ellenkező
mások részére szóló adománylevelet érvénytelennek nyilvánít. — D. p. m. ven. viri mag.
Thome Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo sep-
tuagesimo octavo, r. aut. n. a. sexto.

Eredeti: 43,5×27,9 cm. Díszes kezdő L. Függettségét darabja. Dl. 1009.

Átírta: (Fejér szerint) II. Ulászló 1495. (Pozsonyi kápt. lt.)

Fejér V. 2. 436., Wenzel IX. 206., Budapest tört. okl. eml. I. 173. — Kivonat: Magyar Sion I. 453.
(1279.), Mon. eccl. Strig. II. 85.

2862.

(1278.) — az egykor nyulak szigetének, majd pedig a boldogságos szűz szigetének nevezett Óbuda mellett lévő dunai szigetet falakkal, földekkel, jelenlegi és jövőbeli lakóival, haszonvételeivel s minden jogával nővérenek Erzsébetnek és a szigeti boldogságos szűz-kolostor apácáinak adományozza. — D. (több, mint egy sor üresen hagyva) VI°.

Eredeti: 41,6×25,3 cm. Függőpecsét darabja. Dl. 959.

Wenzel XII. 231., Budapest tört. okl. eml. I. 232. (1287.) — Kivonat: Uo. I. 159. jegyzet.

Az oklevél keltezéséből csupán a kezdő *Datum* és a befekező VI° szót írták ki. A közbeeső szavak beírása a megpecsételéskor alkalmával lett volna esedékes. (Wenzel önkényesen egészítette ki a dátumsort.) Valószínűnek kell tartani hogy az oklevél nem került sohasem megpecsételésre, mert ellene mond a 2862. sz. alatt közölt oklevélnek, nem tartalmazza ugyanis a ferencesek, a premonstreiek, a keresztések és az esztergomi érsek épületeinek kivételét. Az oklevél keltét az uralkodási évet jelentő VI° figyelembevételével egyébként Wenzel helyesen tette 1278-ra. Szentpéterynek az a megállapítása, hogy az oklevél keltét 1287-re kell tenni (Levélári Közlemények 1923. 318.), nem állja meg a helyét. Helyes Szentpéterynek az a megállapítása, hogy az oklevélen látható pecsét IV. László 1287-ben használt harmadik pecsétje, s a függőpecsét zsinórjának színe is azonos IV. László 1287. évi másik oklevelének (Dl. 1201.) színével, azonban az a megállapítása, hogy „ezt a pecsétet nem függesztették utólagosan az oklevélre”, már nem olyan bizonyos. A rongált zsinór ugyanis inkább valószínűsíti az utólagos ráfüggesztést. Azonkívül nem igen fogadható el az az érv sem, hogy a VI° tulajdonképpen az uralkodási évet jelentő *decimo sexto* második tagja. Ha az oklevél írója a dátumsor utolsó szavát akarta csupán leírni, úgy ez esetben *decimo*-t kellett volna írnia, mert ez időtájtban rendszeresen *sexto decimo*-t és nem *decimo sexto*-t írtak. Azonkívül nincs semmi adat arra, hogy 1287-re megszűnt volna a négy említett egyházi testület, ill. személy érdekeltége a szigeten. Ily módon az oklevél keltét 1278-ra kell tenni azzal, hogy az oklevél minden valószínűség szerint nem került hiteles megpecsételésre, hanem csupán utólag függesztették rá IV. Lászlónak később alkalmazott pecsétjét.

2863.

1278.
máj. 8.
Temes-
vár.

— előtt Herbordus Korpona-i villicus testvérel: a pesthegyi plébánossal és más polgártársaival panaszt tett amiatt, hogy a Hunthpaznan nb. Hunth comes fia: Demeter comes az igazság elhallgatásával szerzett oklevél alapján a Corpona-i királyi hospeseket és Corpona falut a maga joghatósága alá igyekszik vonni. IV. László a bárók tanácsából és egyetértésével megvizsgálván a panaszosoknak IV. Bélától és V. Istvántól nyert, s általuk bemutatott privilégiumait, úgy határozott, hogy a korponai hospeseknek az említett királyoktól nyert kiváltságait megsérteni vagy visszavonni egyetlen cikkükben sem szabad, hanem a polgárok eddigi szabadságukkal éljenek. Tamás mester fehérvári prépost, udvari alkancellár, választott váci (püspök) távolléte miatt az autentikus pecsét nem lévén kéznél, az oklevelet gyűrűs pecséttel erősítette meg. — D. a. d. M^o C^o C^o septuagesimo octavo in Tumuswar, in quindenis b. Georgii mart., r. aut. n. a. VI.

Eredeti: Kezdő L helye üres. Korpona város lt. (OL. Fkgy.)

Fejér V. 2. 442.

Az oklevél kiállításával kapcsolatban több észrevétel merül fel. A dátumsor a privilégiumok és pátensek keltezőmegjelölésének keveréke. (Keltezői hely és uralkodási év együtt szerepel.) A dátumban az évszám megelőzi a keltezői helyet. Az oklevél intitutiója és egész bevezető része privilégiumra vall, írása azonban a pátensekben megszokott kurzíva. Az oklevélről készült fénykép tanúsága szerint a megpecsételéskor módja is szokatlan: alul *plica*, de az oklevél közepén (a szövegben) látható négy bevágás olyan, mintha az oklevelet kettőbe hajtva látták volna el függőpecséttel. Ezek a körülmények mind az oklevél hitelessége ellen szólnak. Tartalmilag viszont az oklevél teljesen összhangban áll a 793., a 2053. és a 2531. sz. oklevelekkel. A kiállítás rendellenességei az alkancellár távollétével valamelyest magyarázhatók. Inkább hibás kiállítású, mint hamis oklevélnek kell minősíteni.

2864.

(1278.
jún. 2.
előtt.)

* — 1278. jún. 2-i oklevelében említi saját pátens oklevelét, mellyel Goch Bered nevű földet Baktha-i Tódor fiának: Péternek adományozta. (Lásd a 2866. sz.)

2865.

1278.
jún. 2.
Akasztó
falu
mellett

— Goch Bered nevű földet, amelyet egykor Baktha-i Tódor fiának: Péternek adományozott, meghagyja ennek birtokában, minthogy Baktha-i Hymus fia: Simon, Simon fia: Demeter, s rokonaik: Ithemerus és János a birtok iránt emelt igényüket nem tudták igazolni.

Tartalmilag átírta: Garai Miklós nádor 1430. márc. 30. (Dl. 28.707.)

A tartalmi átírás szövege:

altera vero similiter eiusdem domini Ladislai regis littera prope villam Akazthow in octavis Ascensionis domini anno eiusdem millesimo ducentesimo septuagesimo octavo exorta explanasset, quod cum Symon filius Hymus de Baktha pro se et Demetrio filio Symonis, Ithemerio et Johanne cognatis suis de eadem Petrum filium Theodori de eadem Baktha super facto cuiusdam terre Goch Bered vocate traxisset in causam dicendo, quod idem Petrus ipsam terram Goch Bered, quam idem dominus Ladislaus rex eidem Symoni et cognatis suis contulisset, indebite occupatam detineret et idem Petrus dictam terram similiter ex sua regia collatione dixisset sibi fuisse devolutam et super hac partibus exhibitio instrumentorum fuisset adiudicata, tandem idem Petrus litteras eiusdem domini Ladislai regis patentes et antedicti conventus¹ exhibuisset, in quibus dictam terram ipse dominus Ladislaus rex ex collatione sua eidem Petro comperisset fuisse devolutam, Symon vero exhibuisset quasdam litteras eiusdem domini Ladislai regis, que ad rem non tantum fecissent, quem cum requisisset, utrum haberet talia instrumenta vel non, iidem respondissent, quod nullas litteras haberent super facto terre antedictae. Unde idem dominus Ladislaus rex eandem terram Goch Bered ipsi Petro ordine iudicario reliquisset perpetuo possidendam ipsi Symoni et dictis cognatis suis perpetuum silentium super hoc inponendo.

2866.

(1278.
jún. 10.
előtt.)

* — mandátumát, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Honi-i Miklós királyi ember járja meg Tekme besenyő földjének határait Botyz testvéreinek: Botond-nak érdekében, említi az egri káptalan k. n. jelentésében. (Hazai oklt. 83.)

2867.

1278.
jún. 10.

— Botyz testvéreinek: Botond-nak adja az utód nélkül elhunyt besenyő Tekme Beseneu nevű földjét, amelyet előbb Botyz-nak adott, s átírja az egri káptalan k. n. jelentését a föld iktatásáról és határjárásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Johannis prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° octavo., r. aut. n. a. septimo, quarto Id. Jun.

Eredeti: 46,9×33,4 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét darabja. Dl. 1002.

Hazai oklt. 84.

Feltűnő 1278. jún. 10-én a 7. uralkodási év. Az oklevél ellen felmerülő gyanút csökkenti, hogy az oklevél szövege — ha nem is teljesen kifogástalan — pátens formában is fennmaradt. (Lásd a következő szám alatt.)

2868.

1278.
jún. 10.

— Botyz testvéreinek: Botond-nak adományozza Beseneu nevű földet. — Az előző szám alatt közölt oklevéllel azonos tartalmú oklevél. Eltérés csupán a bevezető és befejező formában, valamint a megpecsételésben van.

¹ Ti. a jászói konvent.

Eredeti: 24,2×15,2 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Egri Állami Levéltár, Besenyőteleki nemesi közbirtokosság lt. (OL. Filmtár 1365. doboz.)

Az oklevél bevezető és befejező formulái:

Nos Ladislaus dei gratia rex Vngarie memorie commendantes significamus universis, quibus expedit presentium per tenorem, quod accedens ad nostram presentiam Botond frater Botyz ——— In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes litteras concessimus sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Johannis prepositi Budensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o C^o C^o LX° X^o octavo, regni autem nostri anno septimo, quarto Idus Junii.

2869.

1278.
(jún. 12.)

— adománylevele a telki apátság kegyúri jogáról.

Fejér V. 2. 489.

Lásd 1277. jún. 12-i keltezéssel a 2782. sz. alatt.

1278.
jún. 19.
Csanád.

— a saját, valamint István kalocsai érsek, Lodomerius váradi, Dénes győri, András egri és Tamás váci püspökök, Péter nádor somogyi ispán, Ugrin tárnokmester, Máté mester soproni és Bana-i ispán és István asztalnokmester pozsonyi ispán esküje alatt nővére: Erzsébet jelenlétében visszafogadja kegyébe István bán fiát: István bánt, reáruhazza az országbírói tisztséget és a mosoni ispánságot évi ezer marka juttatással; visszaadja örökölt és vásárolt birtokait és azokat is, amelyeket István bán testvére: Joachim királyi adományból bírt, különösen pedig Hatzok, Myhad, Hotwon, Gepuelv és Borsonuch nevű birtokokat, s mindezen rendelkezéseinek megtartását ígéri, hacsak István bán ezután olyan kihágásokat nem követ el, amelyekkel őt a király, a bárók és a nemések vádolhatnák. — D. in Chanad, in quinidenis Pentecostes a. d. M^o CC^o LXX° octavo.

Eredeti: 45,9×16,5 cm. A zsinóron függött királyi pecsét mellett hártvaszalagokon nyolc pecsét függött, melyek közül háromnak darabja látható. (A sorrend figyelembevételével Lodomerius váradi püspök, Péter nádor és Máté soproni ispán pecsétjei.) Dl. 66.784. (Dessewffy lt.)

Katona: Hist. crit. VII. 767., Wagner: Coll. Hung. fam. III. 9. (csonkán), Batthyány: Leges eccl. II. 429., Fejér V. 2. 447., Hazai okmt. VIII. 190., Ujházy: Mon. hist. Hung. dipl. 12. sz. — Kivonat: Arkiv za pov. Jug. XI. 167., Kukuljević: Regesta No. 1242. — Facsimile: Ujházy: Mon. hist. Hung. dipl. 12. tábla.

Bár pátens formák szerint szerkesztett oklevél függőpecsétekkel van ellátva, az oklevél valódisága ellen észrevétel nem merül fel.

2870.

1278.
jún. 23.

— a szepesi tizedet Lodomerius esztergomi érseknek adja.

Fejér V. 2. 488.

Lásd 1289. jún. 23-i keltezéssel a 3522. sz. alatt.

(1278.
jún. 24.
előtt.)

* — 1278. jún. 24-i oklevelében említi (bizonyára írásbeli) mandátumát, mellyel megparancsolta a budai káptalannak, hogyha Erd földet lakatlannak és eladományozhatónak találja, a szomszédok jelenlétében iktassa be Mihály comes fiát: Tamás comest annak birtokába. (Lásd a 2872. sz.)

2871.

1278.
jún. 24.

— Mihály comes fiának: Tamásnak és általa testvéreinek: Lőrinc mesternek adja a királyi fegyvernökök Pest megyei Erd nevű lakatlan földjét.

Átírta: III. András 1291. szept. 26. (Budapesti 2. sz. Állami Levéltár, Oklevelek 2a. — OL. Filmtár 2078. doboz.)

Az oklevél szövege:

(L)adizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Thomas filius comitis Michaelis ad nostram accedendo presentiam a nobis instantissime supplicando postulavit, ut quandam terram armigerorum nostrorum Erd vocatam in comitatu Pestensi [existente]ntem terre sue hereditarie adiacentem nomine vacue terre et habitatoribus destitute ob merita servitiorum suorum semper et ubique nobis et corone regie fideliter impensorum sibi conferre de benignitate regia dignaremur. Sed quia de qualitate et quantitate dicte terre nobis veritas non constabat, fidelibus nostris capitulo Budensi dederamus in mandatis, ut si dictam terram Erd vocatam vacuum et habitatoribus destitutam et nostre collationi pertinentem invenirent, presentibus commetaneis et vicinis ipsi comiti Thome statuerent et assignarent, si non fuerit contradictum, contradictores vero si qui . . . . . evocarent. Verum [quia . . .] litteras dicti capituli nobis omnimoda constitit veritas, sepedictam terram fuisse armigerorum nostrorum vacuum et habitatoribus destitutam . . . . . de Gyog homine [nostro] sub testimonio eiusdem capituli coram commetaneis et vicinis ipsi Thome assignatam fuisse et statutam . . . . . itas remunerationis beneficio votis et petitionibus fidelium occurrere et pro meritis eorundem largiri postulata, considerantes fidelitatem et meritoria ac laudabilia servitia, que Thomas . . . . . ubique corone regie inmutabiliter adherendo fideliter inpendit, se et sua diversis fortune casibus submittendo, dictam terram Erd, licet modica respectui servitiorum ipsius Thome, quamquam potiora mereretur, eidem Thome et per eum magistro Laurentio fratri suo cum omnibus utilitatibus et pertinentiis suis universis v . . . . . pratis et silvis dedimus, donavimus et contulimus in heredum heredes perpetuo et irrevocabiliter possidendam. De cetero comiti armigerorum nostrorum pro tempore constituto super inquietatione et repetitione dicte terre silentium [perpetuum] inponentes. In cuius rei memoriam et perpetuam firmitatem, ne collatio nostra huiusmodi successu temporum valeat aut possit in irritum quomodolibet revocari, presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Johannis prepositi Budensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini M^o ducentesimo septuagesimo octavo, regni autem nostri anno septimo, octavo Kalendas Julii.

2872.

(1278.
első
fele.)

— Rudolf római királyt, mint atyját, szövetségi hűségéről biztosítva értesíti a cseh királynak hozzáintézett ajánlatáról, amely szerint az eddig általa okozott károkat megtéríti, s szövetségeseivel: Henrik bajor herceggel, a brandenburgi örgróffal, az idősebb és fiatalabb meissenai örgróffal őt támogatni fogja; kéri, hogy Rudolf közölje vele erre vonatkozó véleményét, a jelen levél vivőjével küldje el emberét, akinek jelenlétében fogja közölni választát a cseh király követivel; kéri továbbá, hogy a következő vitézeket: „filios Gochol nobiles de Vredwerch, Ayberch, Cygver et burchgravium de Chirchslag” küldje hozzá és várostromhoz szükséges hadiszereket is küldjön neki. — Datum etc.

Másolata: Vatikáni könyvtár, Codex Ottobonianus 2115. fol. 28. n. 19. (OL. Filmtár 4941. doboz.) Mittheilungen a. d. vatik. Archive II. 122., Mon. Germ. Hist. Leges Sect. IV. Const. III. 144., Gombos: Catalogus II. 3328.

A hiányzó keltezés IV. László és Rudolf 1277. nov. 11-i találkozására, 1278 első felére kell tennünk. (Rudolf e találkozáson fogadta fiává IV. Lászlót. Pauler: Magy. nemz. tört. II². 334.)

2873.

(1278.)

* — 1278-i oklevelében említi mandátumát, mellyel Lodomerius esztergomi érsek kérésére megparancsolta a győri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Pardan fia: Pál királyi ember járja meg az esztergomi egyház Zakalus, Guta és Nazuad nevű birtokainak határait. (Lásd a 2875. sz.)

2874.

1278.

— Lodomerius esztergomi érsek kérésére elrendelte a győri káptalannak az esztergomi egyház Zakalus, Guta és Nazuad nevű földjeinek határjárását, amit a káptalan jelentése alapján leírva megerősít.

Eredeti: 34×22,1 cm. Kezdő nagy L. Függőpecsételés helye. Győri káptalan hiteleshelyi lt. Cimeliotheca II. n. 31. (OL. Filmtár 867. doboz.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod cum nos ad petitionem domini Lodomerii archiepiscopi Strigoniensis fidelis nostri capitulo Jauriensi litteris nostris dedissemus in mandatis, ut cum Paulo filio Pardan homine nostro eorum mitterent testimonium, quo presente reambularent metas quarumdam possessionum ecclesie Strigoniensis Zakalus, Guta et Nazuad vocatarum. Tandem iidem fideles nostri nobis in eorum litteris rescripserunt in hunc modum, quod memoratas possessiones vocatis suis vicinis et eisdem presentibus sub hiis metis reambulassent, quod prima meta inciperet a quodam meatu aque de Danobio exeunti in loco Lambuanzad dicto, qui distingit aliam possessionem eiusdem ecclesie Strigoniensis Zakalus nominatam ab aliis possessionibus Nazuad et Guta vocatis, abhinc egrediendo in meatu contrario eiusdem aque Lambuanzad et tendit versus occidentem usque (locum)¹ seu terram, qui Lambuanzadfeu dicitur; ab hinc in eodem meatu ad eandem plagam occidentalem vadit et transsit per bonum spatium, ubi a parte meridionali idem meatus aque separat possessioni Bogia, a parte autem septentrionali possessionibus ecclesie Strigoniensis Nazuad et Guta prenotatis, deinde per eundem meatum aque transeundo .....² metas possessionis Ighazaszakalus ad locum seu terram, qui dicitur Sebuskutfeliedese, qui locus a parte meridionali distingit et separat eidem possessioni Ighaza[szak]alus, a parte vero septentrionali possessionibus ecclesie Strigoniensis superius anotatis, dehinc vadit per eandem plagam occidentalem currendo in eodem meatu aque ad duo loca, quorum unus Feiruizseliette vocatur et alter Adamaskalistia, que loca sunt in metis possessionum ecclesie Strigoniensis predictarum, deinde magis currendo per eandem plagam occidentalem ad metas possessionis Apachazakalus vocate in loco seu terra, qui Denttoa dicitur et abhinc per arundines et meatus diversos declinando flectitur ad septemtrionem et vadit ad locum, qui dicitur Sabastianfia Janus-seliete, ubi a parte septemtrionali possessionibus ecclesie distingit et separat supradictis, ex parte autem meridionali possessioni Apachazakalus antedictae, abinde ad occidentem tendit versus unum fluvium Veger dictum, ubi idem Veger cadit ad unum fluvium Ozod nominatum et ibi separat possessiones predictae ecclesie Strigoniensis a possessione Farkasd vocata, deinde ipsarum possessionum mete dicte ecclesie Strigoniensis iunguntur quibusdam locis Oprolik et Apudokola vocatis, que loca seu terra pro metis ipsius possessionis Farkasd sunt assignata seu deputata et abhinc reflectitur ad eandem plagam occidentalem, currendo veniet ad locum seu terram Noghon dictum super planitiem et terram planam, reflectitur et cadit eundo ad metas possessionis abbatis de Zobor Negeed vocate et abhinc directe per antiquas distinctiones vadit ad eandem plagam septemtrionalem ad fluvium Vaagh ad locum, qui dicitur Racheureme et sic metee (!) dictarum possessionum terminantur. Nos igitur ex rescriptione memorati capituli super metis pretac[arum] possessionum taliter informati predictas possessiones sub pretactis metis reambulatas absque preiudicio iuris alieni eidem ecclesie confirmamus. In cuius reambulationis testimonium presentes concessimus litteras nostras privilegiales dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri domini Johannis Budensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXX° octavo, regni autem nostri anno VII°.

Bár az oklevél külseje kifogástalannak látszik, szövegének a keltezéssel való ellentéte komoly gyanút ébreszt. 1278-ban ugyanis Lodomerius még nem volt esztergomi érsek és 1279. első felében is még csak *ad regimen Strigoniensis ecclesie deputatus* váradi püspök. (Fejér V.2. 506.) Az oklevelet rendkívül gyanúsnak, esetleg egykorú kancelláriai hamisítványának kell tekinteni.

2875.

¹ *locum* szó tollban maradt.

² 1—2 szó kitörött.

1278.
(jún. má-
dik vagy
júl. első
fele.)

— Jordanus fiának: Éliás comesnek adja az V. Istvánnak és neki tett szolgálatokért Gurgo falut, melynek iktatását Kuluz comes tárnok intézte a szepesi káptalan bizonyossága mellett; a föld birtoklása fejében Éliás évente Márton napján egy fertő arany fizetését vállalta, a király pedig kivette a falut a szepesi ispánok és curialis comesek joghatósága alól. — D. p. m. mag. Johannis ven. viri Budensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° octavo.

Eredeti két példányban.

a) 41,4×21,9 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabjai. Dl. 63.608. (Görgey lt.)

b) 24,1×9 cm. Hátlapjára nyomott pecsét darabjai. Dl. 63.609. (uo.)

Átírta:

a) Erzsébet királyné 1279. (Dl. 63.611. uo.)

b) 1270-i évszámmal szepesi káptalan 1312. febr. 18. (Dl. 63.632. uo.)

c) Miklós nádor 1344. máj. 30. (Dl. 63.675. uo.)

Az oklevélnek fennmaradt egy másik variánsa is. Ennek dátumalakja a következő: D. p. m. mag. Johannis ven. viri Budensis eccl. prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. sexta feria proxima ante dominicam Reminiscere a. d. millesimo CC^o LXX°. — Ennek a variánsnak legrégebbi átírását I. Károly 1312. júl. 12-i okleveléből ismerjük. Az idézett eltorzított befejező mondat minden bizonnyal onnan ered, hogy a fent b) alatt felvett átírás — melynek évszáma 1270 — alapján készült az 1312. júl. 12-i átírás, bár erről nem tesz említést. Az oklevél írója ebből a példányból átvette a hibás 1270-es évszámot, s tette a hibát azzal, hogy az átíró oklevél napi keltét (sexta feria prox. ante dominicam Reminiscere) beiktatta IV. László oklevelének napi keltezés nélküli dátumsorába. Ezt a variánst tehát I. Károly 1312. júl. 12-i oklevele hozta létre. (Dl. 71.264. toporci Görgy lt.) I. Károly eme oklevele a következő átírásokban maradt fenn:

a) szepesi káptalan 1314. okt. 22. (Dl. 63.637. Görgy lt.)

b) I. Károly 1323. júl. 17. (Dl. 63.650. uo.) > szepesi káptalan 1327. szept. 17. (Dl. 63.654. uo.)

Tartalmilag átírta: Miklós nádor 1344. máj. 15. (Dl. 40.944. Múz. Törzsanyag és Dl. 63.674. Görgy lt.)

Wagner: Analecta Scep. I. 118., Katona: Hist. crit. VII. 729., Bárdosy: Suppl. Scep. 119., Fejér V. 2.449. — Kivonat: Századok 1872. 220.

Az oklevél keltének közelebbi meghatározása az alkancellár egyházi címeinek segítségével volt lehetséges.

2876.

1278.
(jún.—
júl.)

— János comes fiainak: az utódok nélkül elhunyt Miklósnak és Jánosnak az ő kiskorúsága idején a bárók által elfoglalt örökölt és vásárolt birtokait visszavéve, azokból a pilisi erdő alatt levő Pomaz nevű birtokot Chuda és Zigeth fia: Péter nevű szolgálkkal, s ezek született és születendő gyermekeivel együtt nővérének: Erzsébet asszonynak és a boldogságos szűz-szigeti apácáknak adományozza, s e birtokra vonatkozó minden egyéb oklevelet érvénytelennek nyilvánít. — D. p. m. discr. viri mag. Johannis prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo octavo.

Eredetije (Fejér szerint) a pozsonyi káptalan levéltárában volt.

Átírta: III. András 1300. máj. 25. (Dl. 3643.)

Fejér V. 2. 445., Budapest tört. okl. eml. I. 174. — Kivonat: Bártfai Szabó: Pest m. 18.

2877.

1278.

— András comes fiának: Tamás comesnek (a királyi tárnokok comesének) kérésére és szolgálatára való tekintettel Lukach fiának: Benedeknek, Tamás comes serviensének adja a nyitrai vár Chalad nevű (két ekényi) földjét, átírva a nyitrai káptalannak az iktatásról szóló é. n. jelentését (Hazai okmt. VIII. 194.). — D. p. m. discr. viri mag. Johannis prepositi Budensis, Albensis eccl. electi et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo octavo, r. aut. n. a. sexto.

Eredetije a Batthyány levéltárban volt. Kezdő L helye üres. Függőpecsétje volt. (Fényképe: Dl. 104.894.)

Hazai okmt. VIII. 193.

2878.

1278.
júl. 12.

— a szűz Mária-szigeti domokosrendi apácák kérésére átírja és megerősíti saját 1277. jún. 12-i pápens oklevelét (2782. sz.) a Teluky-i szent király-egyház kegyuraságáról.

Eredeti: 48,1×23 cm. Kezdő L helye üres. Függettségpecsét zsinórja. Dl. 970.

Átírta: Patacsi György közjegyző 1458. dec. 10. (Dl. 1275.)

Az oklevél szövege:

(L)adizlaus dei gratia Vngarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universonum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod sanctimonialis ordinis fratrum predicatorum de insula beate Marie virginis gloriose exhibuerunt nobis patentes litteras nostras super patronatu ecclesie sancti regis de Teluky concessas petentes cum instantia, ut ipsas patentes litteras nostras ratas habere et nostro privilegio confirmare dignemur. Quarum quidem litterarum tenor talis est: (*Következik IV. László 1277. jún. 12-i oklevele, lásd a 2782. sz.*) Nos itaque petitionibus ipsarum sanctimonialium assensum favorabilem adhibentes dictas patentes litteras nostras ratas habentes et acceptas de verbo ad verbum presentibus inseri fecimus et presentis scripti patrocinio communituri. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Johannis prepositi Budensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXX° octavo, quarto Idus Julii, regni autem nostri anno septimo.

2879.

1278.
júl. 18.

— András fiának: Mátyásnak adja a Turocz-i Numsyr nevű földet cserébe a tőle aranybánya nyitása miatt elvett Lyptow-i Cermula nevű földért, amely a Cermle és Jeble folyók között fekszik; átírja egyszersmind Biter akkori zólyomi ispánnak a beiktatásról szóló s a határokat leíró 1277. ápr. 24-i oklevelét (Wenzel IX. 193.) is. — D. p. m. discr. viri mag. Joannis electi Albensis, praepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo octavo, quintodecimo Kal. Aug., r. aut. n. a. septimo.

Átírta: III. András 1290. (XVII. századi másolata: Kőrmöcbánya város lt. Fons 14. fasc. 1. n. 2. OL. Fkgy.)

Tartalmilag átírta:

a) Bébek István országbíró 1364. okt. 21. (Dl. 90.540. Tomcsányi lt. és Kőrmöcbánya város lt. Fons 16. fasc. 1. n. 9. — OL. Fkgy.)

b) turóci registrum 34. §.

c) turóci konvent 1410. jún. 21. (XVIII. sz. másolata: Dl. 90.605. Révay lt.)

d) Garai Miklós nádor 1411. szept. 3. (Dl. 994.)

Wenzel IX. 207. — Tart. átírás és kivonat: Engel: Mon. Ungrica 81., Fejér V. 2. 406. és 487., Wenzel XII. 200., Tört. Tár 1904. 90. 80. sz.

A hibás uralkodási év a kétszeri másolásnak tulajdonítható.

2880.

1278.
júl. 21.

+ — Tódor fia: Miklós comes és Duruzlaus fia: Duruzlaus mester Vas megyei nemesek kérésére átírja és megerősíti V. István 1272. máj. 14-i privilégiumát (2189. sz.), amely átírja IV. Bélának Rwm föld adományozásáról szóló 1250. nov. 20-i privilégiális oklevelét (934. sz.). — D. p. m. viri discr. mag. Thome Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° octavo, duodecimo Kal. Aug., r. aut. n. a. quinto.

Eredeti: 54,5×38,8 cm. Díszes kezdő L. Függettségpecsét kis darabja. Dl. 49.551. (Rumy lt.)

Wenzel IX. 201.

Fejérpataky (Királyi kanc. 132—133.) az uralkodási évszám alapján — mivel Tamás 1278. júl. 21-én nem lehetett alkancellár — az oklevél évszámát 1277-re javítja. Ámde Tamás 1277. júl. 21-én még nem volt alkancellár, mert 1277. júl. 28-án is még Demeter szerepel alkancellárként (2801. sz.). (Fejérpataky Demeter utolsó signalását 1277. júl. 13-ról ismerte, ami azonban nem áll.) — Az oklevél szétfolyó írása, a kezdő L betű primitív díszítése, a pecsétnek máshonnan történt levétele (a sodratba zöld szálak is keveredtek) és a benne átírt két oklevél hamis volta azonban a IV. László féle átírást is *hamisítványnak* mutatja.

2881.

1278. — Henriknek, a szent kereszt-monostor Wylok-i conversusának kérésére a monostornak ad két ekényi lakatlan földet, mely (a besenyőké volt és) a monostor földjével határos, s átírja a győri káptalannak az iktatásról szóló és a határok leírását is magában foglaló k. n. jelentését (Weis: Urk. Heiligenkreuz I. 213.). — D. p. m. discr. viri mag. Johannis doctoris decretorum, prepositi Budensis, electi eccl. Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo octavo, tertio Kal. Aug., r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 41 × 21 cm. Kezdő nagy L. Függőpecsét nagy darabja. Heiligenkreuzi apátság lt. (OL. Filmtár H. 527.)

Weis: Urk. Heiligenkreuz I. 213., Major: Moson m. II. 181.

2882.

1278. — Rudolf római király kérésére Haszlow-i ifjabb Ottónak adja a német jog szerint hűbéri birtokul azokat a határszéli javakat, illetőleg jövedelmeket, amelyeket néhai Roraw-i Detricus bírt az ő engedélye alapján. — D. Jaurini, dominico die prox. ante oct. b. Jacobi ap. a. d. MCC septuagesimo octavo.

Eredeti: (Fejér szerint) függőpecséttel Esterházy János veszprémi főispán levéltárában volt. Fejér VII. 2. 68.

2883.

(1278.) * — 1278-i privilégiumában említi mandátumát, mellyel megparancsolta a nyitrai káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Bees fia: Bees királyi ember vizsgálja meg a Zeredahel-i Janus fiának: Luka-nak és testvéreinek: Gothardus comesnek adományozni kívánt (Chalad) nevű másfél ekényi földjét és az iktatást végezze el. (Hazai okmt. VI. 229.)

2884.

1278. — Zeredahel-i Janus fiának: Luka-nak és testvéreinek: Gothardus comesnek adja az V. Istvánnak és neki különböző hadjáratokban tett szolgálataiért a nyitrai vár Chalad nevű másfél ekényi földjét, miután az iktatásról a nyitrai káptalan jelentést tett. — D. p. m. discreti viri mag. Johannis prepositi Budensis, Albensis eccl. electi et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo octavo, r. aut. n. a. sexto

Eredeti: 45,4 × 29,5 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 50.141. (Zerdahelyi lt.) Hazai okmt. VI. 229.

2885.

(1278. aug. 4. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a pozsonyi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Inus comes testvére: Miklós comes királyi ember vizsgálja meg a János fiának: Csépánnak adományozni kívánt Pozsony megyei Chenkezföldy nevű föld mennyiségét és minőségét, s hogy eladományozható-e, említi a pozsonyi káptalan (1278.) aug. 4-i jelentésében. (Fejér V. 2. 466.)

2886.

(1278.) — meghagyja a váradi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Vysonta-i Kelemen fia: Pál királyi ember tisztázza, hogy az elhunyt Tódor szatmári várjobbágy Iuren-i három ekényi részbirtoka eladományozható-e, ennek megállapítása után pedig a föld birtokába iktassa be Iuren-i Vyd fiait: Vencelt és Lászlót. — D. in castris apud Posonium, in festo Sixti pape.

Átírta: váradi káptalan k. n. > IV. László 1279. (Nagybánya Törtomány Állami Levéltára, Irinyi lt. — OL. Filmtár 5551. doboz.)

Fejér V. 2. 501., Documente priv. ist. Rom. C. II. 215. (román ford.)

Az oklevél keltezési évére nézve lásd Pauler: Magy. nemz. tört. II². 555. Pauler megállapítását igazolja az is, hogy a megerősítő oklevél 1279. első hónapjaiban kelt.

2887.

1278.
aug. 7.

— János fiának: Csépánnak adja az elődeinek és neki tett szolgálatokért a Pozsony megyei Chenkezfelde nevű lakatlan földet minden tartozékával, átírván a pozsonyi káptalannak a föld ügyében teljesített vizsgálatról szóló (1278.) aug. 4-i jelentését. — D. p. m. discreti viri mag. Johannis prepositi Budensis, electi Albensis eccl., au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o ducentesimo septuagesimo octavo, septimo Id. Aug., r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 43,8×32,1 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 33.178.

Átírta (Fejér szerint) Ország Mihály nádor (Mednyánszky gyűjt.).

Fejér V. 2. 465.

2888.

(1278.)
aug. 23.
Mar-
chegg
mellett.

— meghagyja a győri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek tanúsága mellett Seweredus fia: Péter királyi ember Jula rokonának: az örökös nélkül elhunyt Jakab nemesnek Suslan nevű birtokába iktassa be Simon barsi ispánt, ha a föld valóban magszakadás következtében a királyra szállt. — Datum iuxta Marheyk, quarto die s. regis Stephani.

Eredeti: 18,2×6 cm. Zárópecsét darabjai. Dl. 25.764.

Fejér V. 2. 38. (1272.) — Kivonat: Fejér V. 3. 512.

A keltezés évét Karácsonyi (Hamis stb. okl. 107.) helyesen állapította meg.

2889.

1278.
aug. 27.
Laa vár
alatt.

— a Bukath Radván-i Gopoly fiának: az utód nélküli Pál comesnek szolgálataira való tekintettel megengedi, hogy minden birtoka, szolgálói és szolgálói, valamint javai fölött szabadon rendelkezhetik, s a szolgálakat és szolgálókat felszabadíthatja. — D. in regno Moraviae iuxta castrum Luna (I), in oct. s. regis a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo octavo.

Átírta: egri káptalan 1282. > ua. 1327. (1754-i másolata: Dl. 1019.)

Wagner: Coll. Hung. fam. IV. 89., Szirmay: Not. top. Zempl. 98., Fejér V. 2. 463., Adalékok Zemplén vm. 1909. 8. és 1916. 1. (magyar ford. is).

2890.

1278.
aug. 30.

— a Jaak nb. Ebed fiának: Jaak comesnek, aki V. István idejében is minden hadjáratban részt vett és magát a (morvamezei) ütközetben különösen kitüntette, adományozza a vasvári várnépek Thezaar nevű lakatlan földjét, amely szomszédos az ő Jaak nevű földjével és amelyet Jaak comes már IV. Béla és V. István ideje óta békésen bírt. — D. p. m. ven. viri mag. Johannis prepositi Budensis, Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° octavo, tertio Kal. Septembris, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 33,5×21 cm. Később berajzolt díszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Dl. 40.138. (Múz. Törzsanyag.)

Fejér VII. 2. 224., Wenzel IX. 198. — Kivonat: Fejér VII. 2. 69., Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 106. (Fejér közlésének javításával.)

2891.

1278.
(aug.—
szept.)

— Márk Jazov-i premontrei prépost kérésére átírja és megerősíti saját 1275. jan. 1-i pátens oklevelét (2586. sz.). — D. p. m. ven. viri mag. Johannis prepositi Budensis, Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo octavo, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: Díszes kezdőbetűk. Függőpecsét zsinórja. (Jászói konvent magánlt. — OL. Filmtár C 24. doboz.)

Fejér V. 2. 438.

A keltezés közelebbi időpontjának meghatározása János alkancellár címéből és abból következtetve történt, hogy 1278-ban már augusztusban is VII. uralkodási évet írtak.

2892.

1278.

— jóváhagyja, hogy a Rusd nb. András fia: Demeter comes a Zemplen-i vár Zuda nevű földjét, amelyet neki V. István adományozott, servienseinek adhassa, és pedig felerészben András fiainak: Lukácsnak és Ezen-nek, fele részben pedig Kecchem fiainak: Jánosnak és Mihálynak, s ezek unokatestvérének (patruelis): Luka-nak. — D. p. m. ven. viri mag. Johannis prepositi Budensis, Albensis eccl. electi et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° octavo, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 39,9×28 cm. Kezdő L helye üres. Függőpecsét darabjai. Dl. 70.592. (Perényi lt.)
Wenzel IX. 469.

2893.

1278.
(aug.—
dec.)

— átírja IV. Bélának függő gyűrűs pecsét alatt kiadott 1266-i oklevelét (1490. sz.) Jezerna-luchka nevű egy ekényi föld adományozásáról. — a. d. M^o CC^{mo} septuagesimo octavo, r. aut. sui a. septimo.

Tartalmilag átírta: liptói registrum 4. §.

Fejér V. 2. 488., M. Tört. Tár. IV. 7. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 91. 84. sz.

2894.

1278.
szept. 1.

— Dorogh fiának: Péter comesnek, aki magát V. István hadjáratában Budum alatt ki-tüntette, s Lőrinc és Miklós nevű testvéreinek, akik viszont a (morvamezei) csatában szereztek érdemeket, visszaadja minden tartozékával együtt a Bihar megyei Zekulhyd nevű örökölt földjüket. Ezt a tatárok ideje óta Pál comes, s fiai: Miklós, Vaenada, István comes és Geregen elfoglalva tartották, ők azonban a király ellen fordultak, s Gregen az országot rabló módjára pusztította, amiért elfogatása után ki is végezték. — D. p. m. ven. viri mag. Johannis doctoris decretorum, prepositi Budensis, electi eccl. Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^{mo} CC^{mo} septuagesimo octavo, Kal. Sept., r. aut. n. a. septimo.

Átírta: I. Károly 1317. dec. 11. > ua. 1323. dec. 8. > Zsigmond 1401. febr. 17. (Dl. 1007.)

Tartalmilag átírta: Zsigmond 1400. febr. 17. (Fejér szerint Nagy Gábor gyűjt. T. 17. p. 219.) > Pálóci Máté országbíró 1430. szept. 1. (Andrássy cs. krasznahorkai lt. Monok Fasc. 31. n. 32. — OL. Fkgy.)

Wenzel IX. 196. — Tart. átírás és kivonat: Fejér X. 2. 787., Densuşianu: Documente I. 1. 413., Documente priv. ist. Rom. C. II. 195. (román ford.)

2895.

1278.
szept. 28.

— Jakab mester szepesi olvasókanonok olasz (de villa Latina) plébános, valamint János és Ztanizlaus nevű testvéreinek kérésére átírja M(uthmerius) mester szepesi prépost 1278-i oklevelét (Wenzel IX. 214.), mely szerint Jakab mester és testvérei 57 márkáért meg-vették Ysip fiának: Anthaleus-nak Rogyoulch nevű faluját; Jakab mester bemutatatta továbbá László szepesi comesnek, a szepesi káptalannak és a szepesi ciszterci apátnak erre vonatkozó, valamint IV. Bélának (1260-i) oklevelét, mely utóbbi szerint IV. Béla e birtokot Anthaleus-nak adta; IV. László Jakab mester által Szepes várának a hűtlen Gregen és Rolandus családjától történt visszaszerzésével tett szolgálatokért, s mert e családok fog-ságából 100 ezüst márkáért kellett magát kiváltania, a vásárlást megerősíti és Rogolch határait IV. Béla adománylevele szerint leírja. — D. p. m. ven. viri mag. Johannis pre-

positi Budensis, Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° octavo, quarto Kal. Oct., r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 47,2×40,6 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét darabjai. Dl. 83.135. (Bárczay lt.)

Átírta: I. Károly 1322. (Szepesi káptalan magánlt. — OL. Filmtár C 26. doboz.) > ua. 1323. dec. 8. (Dl. 83.187. Bárczay lt. — Ennek XV. századi egyszerű másolata: Dl. 75.053. Máriássy lt.)

Tartalmilag átírta:

a) Jegerdorfi Pál szepesi préposti vicarius 1347. máj. 18. (Dl. 83.247. Bárczay lt.)

b) Kompolt István országbíró 1425. márc. 12. (Dl. 83.623. uo.)

Wenzel IX. 376. — Tart. átírás: Anj. okmt. V. 65.

2896.

1278.
szept. 28.

— a Szepes megyei Arnoldus fiának: Arnoldus-nak, továbbá Jaan-nak, Andrásnak, Arnoldus-nak és Péter fiának: Pálnak (de minori villa Thomasi) Thomasi faluban levő két ekényi vagy valamivel több földjüket, melyet eddig a falu, a „provincia” és az ott lakó szlávok szabadsága szerint bírtak, — szolgálataikért, főleg pedig Jaan-nak a cseh király által elfoglalt Győr váránál szerzett sebesüléseért — a szlávok szolgáltatásaitól és szokásaitól felmentve, megengedi, hogy maguk a jövőben a szepesi harcoló nemesek szabadságával és szolgáltatásaival éljenek, s megállapítja, hogy ezentúl ekkora föld birtokához mérten fognak katonáskodni; végül leírja a föld határait László szepesi ispán jelentése szerint. — Datum et actum p. m. discr. viri mag. Johannis prepositi Budensis, Albensis eccl. electi et au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° octavo, quarto (!) Kal. Oct., r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 51,9×26,5 cm. Díszes kezdő L. Sérült fügőpecsét. Dl. 71.613. (Csáky lt.)

Wagner: Analecta Scepi. III. 201. (csonka), Katona: Hist. crit. VII. 761. (csonka), Bárdosy: Suppl. Scepi. 122., Fejér V. 2. 434. (csonka), Hazai okmt. VI. 230., Csáky oklt. I. 12. — Kivonat: Századok 1872. 678.

2897.

1278.

— Ipolytus comes fiainak: Vgra mester, Miklós, Bálint és Ipolytus mester éliási (de Elya) nemeseknek adja különböző hadjáratokban, különösen pedig a (morvamezei) csatában tett szolgálataikért a királyi tárnokok Fonou nevű földjét, átírva a somogyi konventnek a beiktatásról szóló k. n. oklevelét; a birtokot ugyan előbb Hedricus fiának: Jakabnak adta ettől azonban visszavette, mert a Henrik-fiakhoz pártolt. — D. p. m. ven. viri mag. Johannis prepositi Budensis et electi eccl. Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° octavo, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 41,1×32,4 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét zsinórja. Dl. 40.141. (Múz. Törzsanyag.)

Wenzel IV. 96. — Kivonat: Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 106. (Wenzel közlését javítva), Héderváry oklt. I. 9.

2898.

1278.
okt. 2.

— Gutkeled nb. Tyba fiainak birtokát eladományozza.

Fejér V. 2. 490.

Lásd a 3597. sz. alatt.

(1278.)

* — 1278-i oklevelében említi mandátumát, mellyel megparancsolta a jászói konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Kristóf Turnua-i alplébános királyi ember iktassa be Zomboth fiait: Kozmát, Miklóst és Istvánt utód nélkül elhalt rokonuk: Pozpéh földjének birtokába. (Lásd a 2902. sz.)

2899.

1278.
okt. 10.

— szepesi Palan comesnek adományozza a szepesi Farcasfolwa és Pokoy nevű királyi falvakat minden tartozékkal, mert Győr várának visszavételénél megsebesülve magát kiűntette, fia: Rykolphus a lázadó és gonosztevő Geregen, Pál fia, ellen vívott harcban elesett, Palan pedig Márk fia: Rolandus fogságába került, majd a Rolandus által elfoglalt szepesi Marcel vár visszaszerzésében részt vett; a föld iktatását László szepesi ispán végezte. — D. p. m. ven. viri mag. Johannis doctoris decretorum, prepositi Budensis, Colocensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° octavo, sexto Id. Oct., r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 43,4×30,1 cm. Kezdő L helye üres. Függőpecsét zsinórja. Dl. 40.139. (Múz. Törzsanyag.)
Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 101. — Kivonat: Wenzel XII. 233.

2900.

1278.
okt. 10.

+ — szepesi Polan comesnek és testvérének: Rykolfus-nak adományozza a szepesi Forkosfoluva és Pokoy nevű királyi falvakat minden tartozékkal szolgálataikért, s mert Győr várának visszavételénél megsebesültek, Palan comes fia: Rykolfus a lázadó és gonosztevő Gregen, Pál fia, ellen vívott harcban elesett, mindketten Márk fia: Rolandus fogságába kerültek, majd a Rolandus által elfoglalt szepesi Marcel vár visszaszerzésében vettek részt; az iktatást László szepesi comes végezte; egyszersmind Daman falut, amely a szepesi vár közvetlen közelében fekszik, s amelyet előzőleg Palan comesnek adott, visszaveszi és a szepesi várhoz csatolja, cserébe adván Pokoy falut. — D. p. m. ven. viri mag. Johannis doctoris decretorum, prepositi Budensis, Kolochensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° octavo, r. aut. n. a. septimo, sexto Yd. Oct.

Átírta: a) Erzsébet királyné 1280. (Dl. 1008.)

b) I. Károly 1327. okt. 27. > szepesi káptalan 1328. jan. 8. (Dl. 63.656. Görgy It.)

Wagner: Analecta Scep. I. 109., *Katona:* Hist. crit. VII. 764., *Bárdosy:* Suppl. Scep. 128., *Fejér V. 2.* 468.

Hamis oklevél. Szövege számos kisebb eltérésen és a Daman falura vonatkozó részen kívül csak abban különbözik a megelőző (2900. sz.) oklevél szövegétől, hogy adománynyerőként Palan mellett mindenütt testvére: Ricolphus is szerepel. Ebben kereshetjük a hamisítás okát is. (Lásd Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 103. és Karácsonyi: Hamis stb. okl. 29.)

2901.

1278.

— Zomboth fiainak: Kozmának, Miklósnak és Istvánnak adja különösen Miklósnak a hűtlen Gregen, Pál fia, ellen vívott harcban történt megsebesüléséért és fogságba eséséért, az örökös nélkül elhunyt rokonuk: Pozpeh által bírt tornai Pozpeh nevű földet, s átírja a jászói konventnek a beiktatásról szóló, a határok leírását is tartalmazó k. n. jelentését.

Eredeti: 40,5×38,1 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 1012.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarique rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in vero salutari. Pia dispositione statuit lex humana, ut dum heredes legitimi non existunt, bona decedentium ad cognatos iure successorio devolvantur, ratione quippe congruit et convenit equitati, ut in adipiscendis hereditatibus defunctorum proximi extraneis preferantur. Proinde ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod Cosmas, Nicolaus et Stephanus filii Zomboth ad nostram accedentes presentiam a nobis devotis supplicationibus postularunt, ut quandam terram Pozpeh vocatam in Turnua existentem, quam dicebant fuisse cognati sui Pozpeh nomine sine herede decedentis et ad manus regias iuxta regni nostri consuetudinem devolutam, eis pro servitiis ipsorum conferre liberalitate regia dignaremur. Verum quia de qualitate dicte terre et utrum ad nostram spectaret collationem, nobis veritas non constabat, fidelibus nostris preposito et conventui de Jazov nostris litteris dedimus in mandatis, ut mittant hominem suum fidedignum, sub cuius testimonio homo noster Cristoforus viceplebanus de Turnua accedat ad faciem dicte terre Pozpeh cum commetaneis et vicinis et si eam invenerit predicti Pozpeh heredum solatio destituti extitisse et non fuerit per aliquem

contradictum, statuat predictis filiis Zomboth sine preiudicio iuris alieni, nobis postmodum facti seriem in suis litteris fideliter intimantes. Predicti vero prepositus et conventus de Jazov nobis rescripserunt in hec verba:

Excellentissimo domino suo Ladizlao dei gratia illustri regi Vngarie prepositus et conventus ecclesie de Jazou orationes in domino. Receptis litteris excellentie vestre misimus hominem nostrum, coram quo homo vester Cristoforus viceplebanus de Turnua reambulavit terram Pozpeh vocatam et statuit eandem Cosme cum fratribus suis, Nicolao scilicet et Stephano nullo contradictore existente. Prima meta dicte terre incipit iuxta aquam Screbyn, deinde vadit ad arborem piri, deinde tendit ad ortum solis, ubi habet duas metas, deinde in via magna, que vadit de Bozita versus Jazou, habet unam metam, item de eadem villa exeundo in alia via pergens versus molendinum Blasik habet unam metam, item inter predictas vias habet unam metam, item versus aquam Yda vocatam super quodam prato habet unam metam, item de eodem prato procedendo supra ripam predicti fluminis habet unam metam, deinde descendens iuxta eandem aquam in quodam rubeto iuxta Bucowam habet unam metam, item ad occidentem in quodam prato habet unam metam, item ad siccum (!) quercum contra Screbyn habet unam metam.

Nos igitur considerantes meritoria obsequia et obsequiosa merita predictorum Cosme et fratrum suorum, que nobis in diversis negotiis regni nostri dinoscuntur fideliter impendisse, attendentes specialiter, quod predictus Nicolaus in quodam conflictu contra Gregen filium Pauli nostrum infidelem habito pro fidelitate corone nostre exhibita per eundem Gregen vulneratus extitit et detentus, diversa tormentorum genera in vinculis sustinendo, qui se postmodum quadraginta marcis de predictis vinculis dinoscitur redemisse volentesque ipsos ob merita servitiorum suorum ac in recompensationem dampnorum ac vulnerum predicti Nicolai benignitate regia retributione refovere aliqui, petitionibus ipsorum annuentes predictam terram Pozpeh cum omnibus utilitatibus et pertinentiis suis, eximentes eam a iurisdictione et iudicio comitis de Turnua pro tempore constituti sepe predictis Cosme, Nicolao et Stephano dedimus, donavimus et contulimus in filios filiorum iure perpetuo possidam (!). In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis viri magistri Johannis prepositi Budensis, electi Colocensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXX° octavo, regni autem nostri anno septimo.

2902.

1278.
(okt. 10.
körül.)

— Muthmerius mester, szepesi prépost kérésére átírja IV. Béla 1269-i privilégiumát (hibás 1250. okt. 7-i keltezéssel a 933. sz. alatt) a Marcellusról elnevezett csonka vár, s Heymuth és Lethon falvak adományozásáról; a prépost a vár építésének folytatását vállalta, ami azonban nem haladt előre; IV. László a nevezett falvaknak eléje terjesztett tiltakozását elutasította, minthogy IV. Béla adományozása szabályszerűen történt, s engedélyezte, hogy a prépost és az egyház népeitől szállást vagy adófizetést sem comes, sem báró, hanem csak a király követelhet. — D. p. m. ven. viri mag. Johannis prepositi Budensis, electi Colocensis eccl., au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° octavo, r. aut. n. a. sexto.

Átírta: III. András 1291. (Szepesi káptalan magánlt. Scr. 6. fasc. 1. n. 6. — OL. Filmtár C 26. doboz.)
Wagner: Analecta Scep. I. 297., Katona: Hist. crit. VII. 731., Bárdosy: Suppl. Scep. 121., Fejér V. 2. 440. — Kivonat: Illésy: Igló 13., Csáky okt. I. 14.

A kiadásokban egy mondat hiányzik. Ennek szövege (kurzív szedéssel) a következő:

ut in edificatione ipsius castri Marcelli vocati procedere tenetur, *quando deliberationi celsitudinis regie insederit, ut in opere huiusmodi procedatur*, mandatum super hoc regium impleturus.

2903.

1278.

— Lypto-i Marcell fiainak: Tamásnak és Simonnak, továbbá Sibur fiainak: Albertnek és Domin-nak adja cserében a tőlük elvett Tepla nevű földért, s a lengyelországi követségben tett szolgálataikért a Tura potok mellett fekvő négy ekényi földet a Tamás zólyomi ispán oklevele alapján leírt határok között. — D. p. m. ven. viri mag. Johannis electi eccl. Colo-

censis, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX octavo, r. aut. n. a. septimo.

*Eredeti*je a Thuránszky levéltárban volt. (Fényképe: Dl. 95.923.) Díszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja.

Átírta: I. Károly 1340. dec. 6. (uo. — Fényképe: Dl. 95.924.)

Tartalmilag átírta: lipitói registrum 36. §.

Adalékok Zemplén vm. 1914. 350. (magyar ford. is). — Tart. átírás és kivonat: Fejér V. 2. 489., M. Tört. Tár IV. 22., Tört. Tár 1904. 91. 87. sz.

2904.

- (1278.) * — 1278-i oklevelében említi (bizonyára írásbeli) parancsát Detricus Turul-i préposthoz, hogy Lypthow-i Gallicus Jánost iktassa be az általa adományul kért egy ekényi föld birtokába, ha azt eladományozhatónak találja. (Wenzel IV. 100.)

2905.

1278. — Lypthow-i Gallicus János mesternek adományoz egy ekényi földet, elvonva azt a Lubela falusi királyi népektől, s átírja Detricus Turul-i prépost 1278-i oklevelét a föld határainak leírásáról és statuuálásáról (Wenzel IV. 175.). — D. p. m. ven. viri mag. Johannis doctoris decretorum, prepositi Budensis, archelecti Colocensis et au. n. canc. dil. et f. n. a. ab inc. d. millesimo ducentesimo septuagesimo octavo, r. aut. n. a. septimo.

Átírta: Zsigmond 1407. máj. 5. (Dl. 42.917. Múz. Törzsanyag.)

Tartalmilag átírta: lipitói registrum 24. §.

Wenzel IV. 100. — Tart. átírás és kivonat: Fejér V. 2. 488., M. Tört. Tár IV. 17., Tört. Tár 1904. 91. 85. sz.

2906.

- (1278.) — megparancsolja Miklós zólyomi ispánnak, hogy Topla-i Clementinus részére, akit IV. Bé-lától kapott birtokában a királyi népek háborgatnak, csereképpen három ekényi földet jelöljön ki és annak birtokába iktassa be.

Eredeti: 16,5×5 cm. Zárópecsét darabja. Dl. 50.259.

Említi: lipitói registrum 70. §.

Kivonat (hibás): Tört. Tár 1904. 90. 81. sz.

Az oklevél szövege:

Ladislavus dei gratia rex Vngarie fideli suo N(icolao) comiti de Zolum salutem et gratiam. Conquestus est nobis Clementinus de Topla, quod per populos nostros ratione terre per avum nostrum B(elam) dei gratia inclitum regem Vngarie felicis recordationis sibi collate plurimum molestaretur petens a nobis terram sibi dari a parte una versus castrum. Unde cum populorum nostrorum contentiones sopire velimus, fidelitati tue precipiendo mandamus, quatenus terram ad tria aratra sufficientem ipsi Clementino pro concambio terre sue supradicte statuas et assignes, si non fuerit contradictum, contradictores autem, si qui fuerint, in nostram cites presentiam ad terminum competentem et post hec seriem totius facti nobis debeas per tuas litteras intimare. Datum in Turna, in festo sancti Galli confessoris.

Kívül: N(icolao) comiti de Zolum pro Clementino.

2907.

1278. — Topla-i Clementinus-nak a IV. Bélától kapott földért cserében és ügyeinek Lengyel-országgal való elintézéséért a királyi népek földjéből a lipitói vár felől három ekényi földet ad, leírva a föld határait is. — D. p. m. ven. viri mag. J(ohannis) doctoris decretorum, prepositi Budensis, archelecti eccl. Kolochensis et au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo octavo, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 32,8×14,3 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 50.258.

Tartalmilag átírta: liptói registrum 70. §.

Fejér V. 2. 444. (az alábbi szövegrész kihagyásával) — Tart. átírás és kivonat: Fejér V. 2. 489., M. Tört. Tár. IV. 37., Tört. Tár 1904. 90. 82. sz.

A Fejér által nem közölt szövegrész a következő:

Cuius terre prima meta incipit a parte orientali in Berc Medokys vocato et descendit ad caput rivuli Byk potok vocati et per ipsum rivulum descendit ad frigidam Toplam et per ipsam Toplam paululum descendendo exit per fossatum molendinarem et per ipsum fossatum tendens ascendit per Berc sub montem Plyskam et sub ipso monte reclinat versus castrum ad orientem, transeundo frigidam Toplam ascendit ad Berc ad arborem keures fa vocatam, inde ascendit ad salatinam Hordos vocatam et inde ascendit ad caput rivuli Husciou Goosd vocati et inde directe ascendit ad Berc et per ipsum Berc reflectitur ad priorem metam supra caput Byk potok vocati et sic terminatur. Ut autem hec nostra donatio robur habeat perpetue firmitatis, presentes litteras dupplicis sigilli nostri munimine fecimus roborare.

2908.

(1278.) — megparancsolja a fehérvári káptalannak, hogy tekintse meg Omodeus comes fiának: Lothardus-nak Beus és Arpad földek adományozására vonatkozó okleveleit és szó szerint írja át oklevelében, minthogy veszéllyel jár a privilégiumoknak a bíróság előtt való bemutatása.

Átírta: fehérvári káptalan 1278. nov. 2. (Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, Kézirattár, Oklevelek 17. — OL. Filmtár 2103. doboz.)

Az oklevél szövege:

Ladislaus dei gratia rex Hungarie fidelibus suis capitulo Albensi salutem et gratiam. Fidelitati vestre mandantes precipimus, quatenus inspiciatis privilegia Lothardi filii comitis Omodei super collatione terrarum Beus et Arpad vocatarum vestris eidem litteris de verbo ad verbum seriatim inserendo, cum periculosum sit eadem privilegia propter casum multiplices in iudicio exhibere. Datum in Sarus, tertia feria proxima ante festum Symonis et Jude apostolorum.

2909.

(1278.) — bocsánatot hirdet a lázadók számára.

Katona: Hist. crit. VII. 769.

Lásd (1289.) nov. 4-i keltezéssel a 3536. sz. alatt.

(1278.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta László szepesi ispánnak, hogy Philpus fiai és Ehelleu fiai, valamint az őket földjük birtokában zaklató Vrbo-i népek között a kérdéses föld ügyében tegyen igazságot, említi László szepesi ispán 1278-i oklevelében. (Wenzel IX. 221.)

2910.

1278. — Philpus fiai: Ábrahám és László, valamint Ehelleu fiai: Detre, Domokos és Bech kérésére átírja és megerősíti László szepesi ispán 1278-i oklevelét, mely szerint nevezetteknek a Vrbo-i népek által háborgatott bizonyos földjét elhatárolta és őket a föld birtokába beiktatta. — D. p. m. mag. Nicolai electi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et. f. n. a. d. M^o CC^o LXX° octavo, pridie Id. Nov., r. aut. n. a. VII^{mo}.

Eredeti: 41,2×23,4 cm. Kezdetlegesen díszített kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 40.140. (Múz. Törzsanyag.)

Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 105., Wenzel IX. 202. — Kivonat: Wenzel XII. 233.

2911.

1278.
nov. 12.

— szepesi Heberhardus fiai: István, Gaan, Virunch, Miklós és Richardus kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1263. aug. 29-i privilégiumát (1349. sz.) Odorin birtok ügyében, s bizonyítja, hogy nevezettek kijelentése szerint a kérdéses birtok felét 20 ezüst márkáért Ganina és Nicoleth nevű rokonaiknak eladták.

Átírta: szepesi káptalan 1424. máj. 12. (XVI. századi egyszerű másolata: Szepesi káptalan hiteles-helyi lt. Met. c. Scep. Scr. 3. fasc. 5. n. 6. — OL: Filmtár 699. doboz 7. cím.)

Kivonat: Csáky oklt. I. 14.

Az oklevél szövege:

Ladislaus dei gratia Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, Ramae, Seruie, Gallitiae, Lodomerie, Comaniae Bulgariaeque rex omnibus Christi fidelibus praesens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Stephanus, Gaan, Virunch, Nicolaus et Richardus filii Heberhardi de Scepus ad nostram accedentes praesentiam obtulerunt nobis privilegium avi nostri regis Belae felicitis recordationis, petentes, ut idem nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius tenor talis est: (*Következik IV. Béla 1263. aug. 29-i oklevele, lásd az 1349. sz.*) Nos igitur considerantes iam dictum privilegium avi nostri non abrasum, non cancelatum, nec in aliqua sui parte vitiatum ratum habentes et acceptum et de verbo ad verbum praesentibus insertum duximus confirmandum. Praeterea iidem Stephanus, Gaan, Wyrunch, Nicolaus et Richardus adiecerunt, quod medietatem eiusdem terrae propter unionem cognationis vendidissent Ganine et Nicoleth consanguineis eorundem pro viginti marcis argenti sub eadem libertate, sub qua ipsi tenent, possidendam, quas ab ipsis dixerunt se plenarie recepisse. In cuius rei memoriam et perpetuam firmitatem praesentes eisdem dedimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis viri magistri Nicolai electi Albensis ecclesiae, aulae nostrae vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini 1278, pridie Idus Novembris, regni autem nostri anno septimo.

2912.

1278.
nov. 15.
Szepes.

— a szepesi vár földjeinek első szepesi tartózkodása alkalmával elrendelt elhatárolása kapcsán meghagyja Jakab olasz (de Latina villa) plébános és testvérei: János és Scenezlaus birtokában az Anthaleus-tól, Mátyás néhai szepesi prépost testvérétől vásárolt Rugoulch nevű földet, mint olyant, amely IV. Béla adománya következtében a vár alól ki van véve.
— D. in Scepus, tertia feria prox. post festum b. Martini a. d. M^o CC^o LXX° octavo.

Eredeti: 14,9 × 7,2 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Dl. 83.136. (Bárczay lt.)

Hazai okmt. V. 60.

2913.

(1278.
nov. 30.
előtt.)

* — mandátumát, mellyel megparancsolta a fehérvári káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Domokos királyi ember a somogyi vár jogtalanul elfoglalt földjeit járja meg, s azokat a várnak adja vissza, említi a fehérvári káptalan (1278.) nov. 30-i oklevelében. (Hazai okmt. III. 31.)

2914.

1278.

— Mays-nak, a királyné tárnokmesterének kérésére átírja és megerősíti a somogyi konvent 1278-i oklevelét, amely szerint Azarias és az oklevélben felsorolt somogyi várjobbágytársai Echyn és Gerenche nevű Somogy megyei birtokokat, melyek Mays örökölt birtokai, de engedélyével ők lakták, elköltöztvén e birtokról Mays mesternek visszaadták.

Átírta: budai káptalan 1357. ápr. 3. (Dl. 69.978. Sibrik lt.)

Az oklevél szövege:

Ladislaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgariaeque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod dilectus et fidelis noster Mays magister tauarnicorum domine regine consortis nostre karissime ad nostram accedens presentiam

exhibuit nobis privilegiales litteras conventus monasterii sancti Egidii de Symigio super quibusdam possessionibus suis Echyn et Gerenche vocatis in comitatu Symigiensi existentibus, recuperatis a quibusdam iobagionibus castri, quorum nomina in eisdem litteris sunt expressa, petens, ut easdem ratificare et nostro dignaremur privilegio confirmare. Quarum tenor talis est:

Conventus monasterii sancti Egidii de Symigio omnibus Christi fidelibus presentibus pariter et futuris presentes litteras inspecturis salutem in salutis auctore. Ad universorum notitiam tenere presentium volumus pervenire, quod comes Matheus filius comitis Mathie, officialis M(ays) magistri tauarnicorum domine regine pro eodem domino suo ab una parte, Azarias et Anyas filii Andree, Petrus filius Mestur et Corradus filius Vrbanus, iobagiones castri Symigiensis de Echyn personaliter pro se et pro omnibus cognatis suis ex altera coram nobis constituti, Azarias et socii sui predicti asseruerunt, quod quasdam possessiones Echyn et Gerenche vocatas in comitatu Symigiensi existentes, que antea magistri M(ays) hereditarie fuerant et ipsi in eisdem possessionibus usquemodo manserunt cum suis cognatis cum bona voluntate magistri Mays, remisissent et restituissent eidem magistro Moys sicut hereditarias iure perpetuo possidendas, transferendose omnino de possessionibus superius nominatis. In cuius rei memoriam et perpetuam firmitatem ad petitionem utriusque partis presentes dedimus litteras sigilli nostri munimine roboratas. Datum anno ab incarnatione domini M^o CC^o LXX° octavo, Elya abbate, Benedicto decano, Luka custode, Symone cantore, Nicolao celerario ceterisque fratribus existentibus.

Nos itaque iustis petitionibus eiusdem magistri Moys in hac parte liberaliter inclinati predictas litteras conventus memorati considerantes rite datas de verbo ad verbum presentibus inserendo duximus confirmandas. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis viri magistri Nicolai Albensis ecclesie electi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini millesimo CC^o LXX° octavo, regni autem nostri anno septimo.

2915.

1278. — nővérenek: Erzsébetnek, a boldogságos szűz-szigeti apácák perjelnöjének kérésére az apácáknak azt a kiváltságot adja, hogy az országban bárhol levő népek sem a nádor, sem a megyés ispánok bíróságai elé állani nem tartoznak, hanem minden ügyüket saját bíráik vagy officialisaik intézik el, s ha ezek a bíraskodásban hanyagok lennének, a népeket a király elébe kell idézni, s ez fog majd igazságot szolgáltatni, amint ezt a kiváltságot V. István oklevele is tartalmazza. — D. p. m. ven. viri mag. Nicolai electi eccl. Albensis, au. n. vicecanc. dil. et et(!) f. n. a. d. M^o CC^o LXX° octavo, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 38,6 × 27,6 cm. Diszes kezdő L. Függetlenség nyoma. Dl. 1010.

Átírta: a) Lodomerius esztergomi érsek 1292. (Dl. 1276.) > I. Mátyás 1476. febr. 23. (Dl. 17.755.)

b) Zsigmond 1431. márc. 24. (Dl. 1013.)

c) budai káptalan 1448. apr. 5. (Dl. 1014.)

d) I. Mátyás 1471. febr. 17. (Dl. 1015.) > II. Ulászló 1491. nov. 11. (Dl. 1016.)

Wenzel IX. 203., Budapest tört. okl. eml. I. 171.

2916.

- (1278.) * — 1278-i oklevelében említi mandátumát, mellyel megparancsolta a váradhegyfoki premontrei prépostnak és a konventnek, hogy küldjék ki megbízottjukat, s ennek jelenlétében Marcell fia: Iwanka helyezze vissza Móric és András comeseket Mezeutarcha nevű földjük birtokába. (Wenzel IV. 98.)

2917.

1278. — Móric és András comeseket, Lodomerius váradi püspök officialisait különböző hadjáratokban teljesített szolgálataiért megerősíti az V. István és a saját adományából bírt, de Pál fia: Gregen által tőlük erőszakosan elvett Mezeutarcha nevű földjük birtokában, melybe őket Marcell fia: Iwanka királyi ember a váradhegyfoki konvent tanúbizonyosága mellett visszahelyezte. — D. p. m. ven. viri mag. Nicolai Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° octavo, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 38,2 × 27,8 cm. Diszes kezdő L. Fügőpecsételés nyoma. Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, Kézirattár, Oklevelek 29. (OL. Filmtár 2103. doboz.)

Wenzel IV. 98., Documente priv. ist. Rom. C. II. 191. (román ford.)

2918.

1278. — Corradus nagyszombati (de Tyrna) bíró kérésére átírja és megerősíti V. István 1270-i privilégiumát (2000. sz.), melyben megerősítette IV. Béla privilégiumát Baab nevű föld adományozásáról. — D. p. m. ven. viri mag. Nicolai Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo octavo, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 43,2 × 40,5 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsételés nyoma. Szekszárdi Állami Levéltár, Apponyi lt. (OL. Filmtár 692. doboz.)

Átírta: III. András 1291. dec. 10. (Az Apponyi oklt. és Szentpétery kézírata szerint ugyancsak az Apponyi család levéltárában volt.)

Apponyi oklt. I. 14.

2919.

1278. — Corradus nagyszombati (de Tyrna) bíró kérésére átírja és megerősíti V. István 1270-i privilégiumát (2001. sz.), melyben megerősítette IV. Béla privilégiumát Kupusd nevű föld adományozásáról. — D. p. m. ven. viri mag. Nicolai Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° octavo, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 52 × 30,5 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét darabja. Szekszárdi Állami Levéltár, Apponyi lt. (OL. Filmtár 692. doboz.)

Apponyi oklt. I. 15.

2920.

1278. — Bult-i Lőrinc fiainak: Bochou-nak, Bench-nek, Benche-nek és Bethlem-nek adja a IV. Bélának és neki teljesített szolgálatokért, főképpen pedig a Day falubeli Bochou-nak a németek által elfoglalt Győr várnál a karján nyíllövéstől történt megsebesüléséért a királyi vadászok Yude (Yuda) nevű Fejér megyei földjét, miután a budai káptalan tanúbizonyosága mellett Day falubeli Salamon az iktatást elvégezte. — D. p. m. ven. viri mag. Nicolai eccl. Albensis electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo octavo, r. aut. n. a. septimo.

Fejér közlése Cornides Coll. Dipl. Tom. I. p. 330. alapján történt.

Fejér V. 2. 464.

2921.

1278. — Péter és Marcell comeseknek, a boldogságos szűz-szigeti apácák officialisainak kérésére átírja és megerősíti V. István 1270-i privilégiumát (1969. sz.) az apácák népeinek a collecták alól való felmentése megerősítéséről. — D. p. m. ven. viri mag. Nicolai eccl. Albensis electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo octavo, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 42,1 × 43,3 cm. Diszes kezdő L. Fügőpecsét apró darabjai. DI. 995.

Átírta: a) III. András 1295. aug. 16. (DI. 1361.) > II. Ulászló 1508. febr. 25. (DI. 593.)

b) I. Károly 1324. márc. 28. (DI. 592.) > I. Mátyás 1465. febr. 16. (DI. 2208.) > budai káptalan 1465. márc. 31. (DI. 2209.)

Fejér V. 2. 443.

2922.

1278. — a nagyszombati (de Thyrna) ferencrendi apácák kérésére átírja és megerősíti V. István 1270-i privilégiumát (1998. sz.), melyben IV. Bélának Baralath falu adományozását megerősítő privilégiuma van átírva.

Átírta: III. András 1291. aug. 16. > pozsonyi káptalan 1503. aug. 4. (DI. 1242.)
Fejér VI. 1. 158. (igen töredékesen).

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie Cumanieque ac Bulgarie rex omnibus presentes litteras inspecturis salutem in eo, qui regibus dat salutem. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod accedentes ad nostram presentiam sorores de Thyrna in ordine beati Francisci et regula commorantes exhibuerunt privilegium domini Stephani felicis recordationis regis patris nostri karissimi super confirmatione domini Bele regis avi nostri charissimi confectum, petentes cum instantia, ut ipsum privilegium ratum habere et nostro dignamur privilegio confirmare. Cuius tenor talis est: (*Következik V. István 1270-i privilegiuma, lásd az 1998. sz.*) Nos igitur volentes easdem sorores in possessione ipsius ville Baralath perpetuo permanere, collationem iam dicti karissimi patris nostri et avi nostri in premissis ratam habentes et acceptam auctoritate presentium confirmamus duplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus magistri Nicolai aule nostre vicecancellarii anno domini millesimo ducentesimo septuagesimo octavo, regni autem nostri anno septimo.

2923.

1278. — a (morvamezei) csatából hazatérőben Pozsonyba érkezvén Antal mester decretorum. doctor pozsonyi prépost kérésére a cseh király által sok kárt szenvedett pozsonyi egyháznak adja a Potunburg várral szomszédos és a Duna mellett fekvő Flezyndorph, valamint a Nagyszombat (Thyrna) mellett „in maiori Posonio” fekvő Zelynch nevű lakatlan földeket, miután ezek birtokába az esztergomi káptalan tanúsága mellett Chollokuz-i Orbán fia: Joseph királyi ember által a pozsonyi prépostot és a káptalant beiktattatta; egyszersmind e földeket és az oda telepítendő lakosokat kiveszi a pozsonyi comes és officiálisai joghatósága alól, s leírja a földek határait. — D. p. m. reverendí viri mag. Nycolai electi Albensis eccl., au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. d. millesimo ducentesimo septuagesimo octavo, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 67×44 cm. Arany kezdő L festett díszítésekkel 42×46 mm-es négyszögben iniziale (1 térdelő és 2 álló alak). Függőpecsét darabkái. Pozsony város lt. Capitulum Posoniense, saec. XIII. (azelőtt pozsonyi káptalan magánlt. Capsa D. fasc. 3. n. 32.)

Átírta: a) III. András 1291. (uo. Capsa C. fasc. 6. n. 65.)

b) I. Károly 1323. ápr. 22. (uo. n. 67. — OL. Fkgy.) > I. Lajos 1357. jan. 18. (uo. Capsa D. fasc. 3. n. 33. — OL. Fkgy.)

Fejér V. 2. 521., Rimely: Capit. Poson. 300., Mon. eccl. Strig. II. 87.

2924.

- (1278. dec. 10. előtt.) * — írásbeli parancsát, hogy Máté nádor az Osl nb. Móric comest iktassa be Toutheluk nevű földje birtokába, amelyet a Kereky-i nemesektől vásárolt, említi Máté nádor (1278.) dec. 10-i oklevelében. (Wenzel IX. 267.)

2925.

1278. dec. 29. — parancsa a csázmái káptalanhoz az utód nélkül elhalt László birtokának kettéosztására. Smičiklas VI. 271.
Lásd (1279.) jan. 5-i keltezéssel a 2939. sz. alatt.

1278. — megállapítja a részére Gelnic-en szedendő ünnepi és hétköznapi vásárvámot, hogy minden csalásnak és torzsalkodásnak véget vessen; részletesen felsorolja, hogy a vámszedők az egyes áruk után mit és milyen mennyiségben szedhetnek. — D. p. m. mag. Luce au. n. notarii secretarii, rectoris eccl. b. Emerici de Alba et comitis capelle n. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXX° octavo.

Eredeti: 49,5×21,5 cm. Kezdő L helye üres. Független pecsét zsinórja. Dl. 1011.
Wenzel IX. 204.

2926.

1278. — Lyptou-i Gallicus János mester kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1262-i privilégiumát (1313. sz.) négy ekényi lipői föld adományozásáról. — a. d. M^o CC^o septuagesimo octavo.

Eredeti: 27,6×13,6 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, Kézirattár, Oklevelek 28. sz.

Tartalmilag átírta: lipői registrum 23. §.

Hazai okmt. VI. 232. — Kivonat: Fejér V. 2. 488., M. Tört. Tár IV. 16., Tört. Tár 1904. 90. 83. sz.

Pátens formában kiállított oklevél, melynek dátumsora igen szokatlan. (Keltezési hely és a napi dátum hiányzik és csak az évszám van kiírva.)

2927.

1278. — megerősíti Lypto-i Gallicus János mestert a Topla falu és Olozi falu közt fekvő rét birtokában.

Átírta: turóci konvent 1318. (Esztergomi primási világi lt. Lipői oklevelek — OL. Fkgy.)

Tartalmilag átírta: lipői registrum 25. §.

Tart. átírás: Fejér V. 2. 489., M. Tört. Tár IV. 17. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 90. 86. sz.

Az oklevél szövege:

Nos L(adizlaus) dei gratia rex Hungarie significamus universis, quibus expedit presentium per tenorem, quod magister Johannes Gallicus de Lypto ad nostram accedens presentiam nobis instantissime supplicavit rogans, ut pratum suum existens inter villam Topla et villam Olozi nostris patentibus litteris dignaremur confirmare. Nos igitur petitionem ipsius admittentes benivolo cum favore idem pratum a pratis dicte ville Olozi distinguendo, prout per litteras comitis Michaelis sumus certificati, de plenitudine gratie nostre eidem duximus confirmandum, anno domini M^o C^o septuagesimo octavo.

2928.

1278. — Timót zágrábi püspök, Máté nádor, Máté toplicai ciszterci apát, Gellért, a templomosok magyarországi és szlavóniai magistere és mások által megszünteti azt az ellenségeskedést, ami egyfelől István szlavón bán, másik István bán fiai: István mosoni ispán országbíró és Pál, s egész nemzetségük, másfelől pedig István comes fiai: János bán és Radoslaus comes, Babonyg comes fiai: Miklós és István, Jelinich fiai: Thomasius comes és Vulceta, Gardun fia: Gardun comes, Arlandus fia: János és egész nemzetségük között Joachim bánnak István bán és rokonsága által csatában történt megöletése miatt keletkezett.

Kukuljević: Regesta No. 1252. (a Bullettino di arch. et storia Dalmata A. IV. 1881. No. 5. p. 71. alapján.)

2929.

- (1278.) * — 1278-i oklevelében említi mandátumát, mellyel megparancsolta a fehérvári káptalannak, hogy Bereck comest iktassa be a királyi udvarnokok Veszprém megyei Betregh nevű földjének birtokába. (Lásd a 2931. sz.)

2930.

1278. — Bereck comesnek adja a királyi udvarnokok Veszprém megyei Betregh nevű földjét, ahol 8 mansión laktak az udvarnokok, s földjük osztatlan volt a veszprémi püspökség földjével.

Tartalmilag átírta: Pál országbíró 1343. okt. 24. (Dl. 3439.)

A tartalmi átírás szövege:

quasdam duas¹ litteras domini Ladislay olim similiter illustris regis Hungarie patentes, unam videlicet in anno domini M^o C^o C^o LXX^{mo} octavo — — — confectas nobis presentarat, in quarum unius tenore habebatur, quod cum idem dominus Ladislaus rex quandam terram wduarnicorum suorum Betregh vocatam in comitatu Wesprimiensi existentem ad petitionem comitis Briccii fidelis sui eidem comiti Briccio — — — contulisset et ex eo, quia de qualitate et quantitate ipsius terre sibi veritas non constitisset, eandem terram per capitulum Albense, si contradictum non fuisset, ipsi comiti Briccio litteratorie statui mandasset, tandem ipsum capitulum Albense eidem domino Ladislao regi scripsisset eomodo, quod predictam terram Betregh mixtim cum terra episcopatus Wesprimiensis presentibus eisdem wduarnicis in octo mansionibus et etiam populis dicti episcopatus ibidem in dicta villa residentibus et aliis in eisdem litteris contentis homo eiusdem domini Ladislay regis ad hoc deputatus presente ipsorum testimonio statuisset sine preiudicio eiusdem capituli Albensis nullo inibi contradictore apparente, quam tandem idem dominus Ladislaus rex ipsi comiti Briccio perpetuarat. **2931.**

1278. + — összehíván Rakus-on István kalocsai, János spalatói érseket, Lampert egri, Bereck csanádi, Jób pécsi, Fülöp váci püspök királynéi kancellárt, Pál veszprémi püspök királyi kancellárt, Timót zágrábi, Lodomerius váradi, Dénes győri és Péter erdélyi püspököt, Loránd nádort és a kunok bíróját, Dénes szlavón bánt, Máté erdélyi vajda szolnoki ispánt, Erney országbíró szatmári ispánt, Egyed tárnokmestert, Miklós asztalnokmester mosoni ispánt, Péter lovászmester szolgálgyőri ispánt, Csépán pohárnokmestert, Péter somogyi és soproni, valamint Dedalus zalai ispánt Elyas az ágostonos remeték provincialis prior-jának, Vitus frater-nek, Miklós esztergomi és Jakab Mezeusumlow-i perjelnek kérésére a cseh király ellen viselt (morvamezei) csatában teljesített szolgálatokra való tekintettel átírja és megerősíti V. István 1270-i privilégiumát (2076. sz.), mellyel a Mezewsumlow-i háznak ott helyben egy királyi malmot adományozott. — D. p. m. mag. Benedicti s. Strigoniensis eccl. electi, comitis loci eiusdem, prepositi Budensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo C^o C^o LXXVIII°.

Átírta: I. Károly 1330. márc. 14. (Esztergomi káptalan magánlt. Lad. 73. capsa coerulea. — OL. Filmtár 572. doboz.)

Mon. eccl. Strig. II. 89.

Hamisítvány. Az alkancellár és a tanácsban szereplő főpapok és főurak valamelyik 1274. évi oklevélből vannak kiírva. Hamis az átírt oklevél is. **2932.**

1278. — átírja Mária királyné 1260-i oklevelét, mellyel a Demesium mellett fekvő Morouth nevű birtokot a visegrádi szent András-monostornak adományozta. — de a. 1278.

Említi: Gyöngyössy Gergely inventariuma 86. (Budapesti Tudományegyetem Könyvtára Cod. Lat. 135.)
Győrffy: Pilis megyei monostorok 282. **2933.**

- (1278.) — ... bánnak adja Guthkeled nb. Miklós és Tyb[a] javait.
Fejér V. 2. 490.
Lásd az év nélküli oklevelek között a 3597. sz. alatt.

- (1278.) — levelére válaszol Rudolf római király.
Fejér V. 2. 452.
Lásd 1275-i keltezéssel a 2681. sz. alatt.

¹ A másik, 1279-i keletű oklevél tartalmi kivonatát lásd a 3027. sz. a.

- (1278 körül.) * — levelét, hogy L(odomerius) váradi püspök tekintse meg az Igged-i monostor épületeinek Drug fia: Péter által történt elpusztítását, említi L(odomerius) püspök k. n. jelentésében. (Hazai okmt. VII. 170.)
- 2934.**
- (1279 előtt.) * — 1279-i oklevelében említi privilegiális oklevelét, mely szerint Lőrinc comes fiának: Miklósnak az Abatúj megyei Vodaz, Genda, Chenete, Wezeken és Demenefeulde nevű falvakat adományozta. (Zichy oklt. III. 4.)
- 2935.**
- (1279.) * — oklevelét, mellyel az utód nélkül elhalt Györgynek földjét a Riuche-i vár szomszédos földjével együtt Ugrin fiainak: Miklósnak, Lászlónak és Imrének adta, említi Miklós volt bán 1279-ben. (Smičiklas VI. 326.)
- 2936.**
1279. — átírja és megerősíti IV. Béla 1255. júl. 25-én kelt, a budai vár vásárvámját és a budavári sz. Mária egyház kegyuraságát adományozó privilegiális oklevelét (1043. sz.). — D. et actum a. d. M^o CC^o LXX° nono, r. aut. n. a. sexto.
- Eredeti:* két példányban: 47,5×40,5 és 46×31,5 cm. mindkettő függőpecsét darabjaival. Dl. 1030. (Az egyik példány átmenetileg a Nemzeti Múzeum Törzsanyagában volt elhelyezve.)
- Átírta:* a) I. Károly 1326. okt. 25. (Dl. 3632.)
b) I. Károly 1326. okt. 26. (Dl. 2344.)
c) Zsigmond 1411. márc. 11. (Dl. 400.)
- Fejér V. 2. 401. (1277.), Wenzel IX. 242. — Kivonat: Magy. Tört. Tár I. 100.
- Az oklevél keltezésében az uralkodási év hibás. Az oklevél kiállításánál az évszámot utóbb írhatták be, s ebből származhatott a tévedés. Egyébként más körülmény nem teszi az oklevelet gyanússá.
- 2937.**
- (1279. jan. 5. előtt.) * — (1279.) jan. 5-i oklevelében említi privilégiumait, melyeket Fejes (capitosus) Tiburcius és Budona fia: Jakab mester részére az utód nélkül elhunyt László birtokára vonatkozólag adott. (Smičiklas VI. 271.)
- 2938.**
- (1279. jan. 5. Kölesér.) — megparancsolja a császmái káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Pongrácz fia: Pál királyi ember ossza meg az utód nélkül elhalt László birtokát Fejes (capitosus) Tiburcius és Budona fia: Jakab mester között, eltávolítva onnan Theodorus-t és más birtoklót. A birtok ügyében ugyanis királyi engedéllyel Moys királynéi tárnokmester és István bán országbíró mosoni ispán közbenjöttével olyan megegyezés jött létre, hogy László birtokának, szőlőinek, vetéseinek, házainak és jobbágyainak azt a felét, amelyek Jakab mester földjével szomszédosak, Jakab mester, a másik felét pedig haszonvételeivel, szolgálival és szolgálóival együtt Tiburcius kapja. — D. in Kuleser, quinto die oct. Nativitatis d.
- Átírta:* császmái káptalan 1279. márc. 15. > ua. 1345. márc. 3. (Jugoszláv Akadémia zágrábi levéltára D-II-52. — OL. Filmtár 4932. doboz.)
- Smičiklas VI. 271. (1278. dec. 29.)
- 2939.**
1279. — Ilers fiát: Marcellt a királyi kulcsárok ellenében megerősíti a IV. Bélától kapott Tapla nevű lipthói, a Vág mellett fekvő föld birtokában.
- Eredetije* a Pongrácz család bashalmi levéltárában volt. Hátlapjára nyomott pecsét nyoma. (Fényképe: Dl. 94.402.)

Kivonat: Tört. Tár 1896. 505.

Az oklevél szövege:

Nos Ladislaus dei gratia rex Hungarie memorie commendantes significamus, quibus expedit universis, quod licet Hete claviger noster de Lypto a Marcello filio Ilers quendam terram Tapla vocatam in Lipto iuxta Waag existentem nomine terre clavigerorum nostrorum repetiisset coram nobis, tamen quia idem Marcellus cum privilegio domini Bele avi nostri karissimi bone memorie et cum privilegio nostro probavit eam sibi fuisse donatam, tamquam non fuisse terram clavigerorum nostrorum, nos ob hoc ipsam terram Tapla ipsi Marcello secundum tenorem privilegii ipsius domini regis Bele et tenorem privilegii nostri reliquimus pacifice possidendam et volumus, quod nullus ipsum Marcellum occasione dicte terre debeat vel presumat perturbare. Datum Orodini, feria quarta post octavas Epiphaniarum domini anno domini M° CC° LXX° nono.

2940.

1279.
jan. 30.

— Barnardus bélakúti apát kérésére átírja és megerősíti IV. Bélának a bélakúti apátság javára szóló 1237. jún. 24-i privilégiumát (621. sz.)

Átírta: kőí káptalan 1385. jún. 28. (DI. 216.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Crowacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentibus pariter et futuris presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod frater Barnardus abbas monasterii Belefontis ad nostram personaliter accedens presentiam exhibuit nobis privilegium domini Bele serenissimi regis Hungarie avi nostri karissimi felicissime recordationis confectum super possessionibus ipsius monasterii, quarum nomina in eodem privilegio exprimuntur, collatis per eundem regem Belam avum nostrum karissimum monasterio memorato, supplicans et petens a nobis cum instantia, ut ipsum privilegium avi nostri ratificare et de benignitate regia nostro dignaremur privilegio confirmare, cuius quidem privilegii tenor talis est: (*Következik IV. Béla 1237. jún. 24-i oklevele, lásd a 621. sz.*) Nos itaque iustis et legitimis petitionibus eiusdem abbatis favorabiliter inclinati predictum privilegium regis Bele avi nostri karissimi non abraham, non cancellatum, non delinitum, nec in aliqua sui parte vitiatum ratum habentes et acceptum de verbo ad verbum presentibus inseri facientes auctoritate presentium confirmamus duplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus venerabilis viri magistri Nycolay electi ecclesie Albensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini millesimo ducentesimo septuagesimo nono, III° Kalendas Februarii, indictione septima, regni autem nostri anno septimo.

2941.

1279.
jan. 30.

— Barnabás comes fiai: Tamás comes és János mester, Tamás comes fiai: Rolandus mester, István, Jakab, László, Benedek és János, valamint János mester fiai: Péter, János és Miklós Borsa nb. nemeseknek adományozza Kany-i Tamás Bihar megyei Vrws nevű faluját, amelyet jogtalanul birtokolt, a Pyspukymal-on a váradi egyház földje fölött levő vásárolt szőlőjét és minden ingó és ingatlan vagyonát. Kany-i Tamás ugyanis előbb Pál fiához: Miklós vajdához, majd ennek testvéréhez: Gregen-hez csatlakozott, ezek Deerspalataya nevű várában tartózkodván a királyhú Tamás comes, János mester és fiaik birtokait pusztította, nekik 300 márka kárt okozott, miért is őt IV. László a Bihar, Szolnok, Szatmár, Kraszna, Békés, Zaránd és Szabolcs megyék nemesei és minden más conditiójú lakosai részére Váradon tartott gyűlésen vizsgálat után halálra ítélte. — D. p. m. ven. viri mag. Nycolay electi eccl. Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo nono, III° Kal. Febr., indict. septima, r. aut. n. a. septimo. Méltóságok: az esztergomi érsekség üresedésben, János spalatói, János választott kalocsai érsek királyi kanc., Jób pécsi, Lodomerius váradi, Timót zágrábi, Dénes győri, Péter erdélyi, András egri, Gergely csanádi, Péter veszprémi, Tamás váci pk.; Máté nádor soproni és somogyi isp. a kunok bírása, Miklós szlavón bán, Ugrin tárnokm. macsói bán, Fynta erdélyi vajda szolnoki isp., István asztalnokm. pozsonyi isp., Lőrinc szörényi bán, István bán országbíró mosoni

isp., Péter lovászm. szebeni isp., Péter mester nyitrai isp., Jakov pohárnokm., Csépán vasvári, Pál baranyai, Reynoldus mester valkói, János zalai isp.

Eredeti: 50,9×39,5 cm. Díszített kezdő L. Függettség zsinórja. Dl. 86.850. (Esterházy lt.)

Wenzel XII. 250., Documente priv. ist. Rom. C. II. 201. (román ford.) — Kivonat: Densuşianu: Documente I. 1. 419., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 135.

2942.

(1279. jan. 31. előtt.) * — 1279. jan. 31-i oklevelében említi saját írásbeli parancsát a veszprémi káptalanhoz és Gula Bokon-i comeshez, hogy Heem-et, a királyi vadászok comesét iktassa be a királyi agarászok Neug falusi földjének birtokába. (Hazai oklt. 80.)

2943.

1279. jan. 31. — Heem-nek, a királyi vadászok comesének adja a királyi vadászoknál tett hűséges szolgálataiért a királyi agarászok (liciscariorum) Neug falusi, Balaton melléki, 65 hold lakatlan földjét a hozzátartozó hét szőlővel és más haszonvételeivel, a veszprémi káptalan és Gula Bokon-i comes által iktattatva őt a birtokba. — D. p. m. ven. viri mag. Nicolai electi Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o C^o septuagesimo octavo, secundo Kal. Febr., r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 40,7×30,6 cm. Díszes kezdő L. Függettség darabja. Dl. 997.

Említi:

a) (bakony)béli konvent 1315. máj. 5. (Veszprémi püspökség lt. Antalfa 1. — OL. Fkgy.)

b) István veszprémi püspök 1319. febr. 7. (Dl. 1948.)

c) fehérvári káptalan 1319. febr. 7. > I. Károly 1324. ápr. 19. (Veszprémi püspökség lt. Antalfa 2. — OL. Fkgy.)

d) Pál országbíró 1338. nov. 9. (Dl. 3122.)

e) ua. 1339. máj. 12. (Veszprémi püspökség lt. Antalfa 3. — OL. Fkgy.)

Hazai oklt. 80. (1278.) — Kivonat: Fejér XI. 413., Széll: Besseney család 3. (1278.)

Az oklevél nem lehet 1278. jan. 31-ről való, mert akkor még Tamás volt a választott fehérvári prépost és alkancellár. A helyes keltezés 1279. jan. 31. — A hiba magyarázatát az oklevél eredetijén utólagosnak mutató nap keltezés adhatja meg, mely nyilván a pecsételési időpontja, s amely a még 1278-ban kiállított és az évszámmal is már ellátott oklevélen üresen hagyott helyre került az akkor már helytelen 1278-as évszám javítása nélkül.

2944.

(1279. márc. 4. Buda.) — a Fülöp fermói püspök pápai követtel folytatott tanácskozásból kifolyólag Henrik bán fiait kegyelmébe visszafogadván megengedi, hogy mind ők, mind pedig Pál, Péter, Miklós, Kachyna, Lőrinc és János a tőle vagy elődeitől szerzett birtokaikat nyugodtan birtokolhassák. — D. Bude, sabbato prox. ante dominicam Oculi mei.

Eredeti: 13,4×4,6 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Dl. 61.156. (Kisfaludy lt.)

Hazai okmt. I. 73. — Kivonat: Wenzel XII. 256.

Az évszámra vonatkozóan lásd Szabó K.: Kun László 78. és Pauler: Magy. nemz. tört. II². 558. 245. jegyzet.

2945.

1279. márc. 13. — a bárók tanácsából és egyetértésével Deme fiát: Jánost, Tywanus fiát: Abram-ot, Zegen fiát: Pált és egész Zegued-i rokonságukat, akik a Waagch-i királyi íjászok közül származtak, szolgálataikért kiveszi az íjászok közül az Okur folyó mellett fekvő Baranya megyei Zegued nevű földjükkel együtt és az ország nemesei közé sorozza őket, amint ezt már V. István is megtette. — D. p. m. ven. viri mag. Nicolay electi ecl. Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo nono, III° Id. Mart., indict. septima, r. aut. n. a. septimo.

Méltóságok mint a 2942. sz., de említve van még Pouka szerémi és Vince nyitrai püspök, a vasvári isp. pedig Herbordus.

Eredeti: 49,5×32,2 cm. Kezdő nagy L. Függőpecsét zsinórja. Dl. 60.145. (Máriássy lt.)

Fejér V. 2. 490. — Kivonat: Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LX., Századok 1872. 669., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 136., Documente priv. ist. Rom. C. II. 203.

2946.

(1279.)
márc. 27.

— Pomaz-t más birtokokkal együtt a (margit)szigeti apácáknak adja.

Budapest tört. okl. eml. I. 181.

Lásd a 3568. sz. alatt.

(1279.)
márc. 28.
Verőce.

— megparancsolja a váradi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Zenyés-i Leuka királyi ember iktassa be Hudus comest és testvéreit: Berecket, Györgyöt és Benedeket az utód nélkül elhunyt rokonuk: Langueus — Woyuoda fia — Abraam, Batur és Kyus Baturd nevű birtokaiba. — D. in Weureuche, feria tertia post dominicam Palmarum.

Átírta: váradi káptalan k. n. > IV. László 1279. > I. Károly 1325. máj. 30. (Dl. 1045.)

Wenzel IV. 178. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1259.

Az évszám megállapítása az átíró oklevél kelte alapján történt.

2947.

(1279.)
máj. 11.
előtt.)

* — 1279. máj. 11-i oklevelében említi mandátumát, mellyel megparancsolta a turóci konventnek, hogy iktassa be Reekh comest és fiait a nekik cserébe adott Próna nevű föld birtokába. (Fejér V. 2. 545.)

2948.

1279.
máj. 11.
Buda.

— a bárókkal egyetértésben jóváhagyja, hogy néhai Lőrinc vajda fia: Lőrinc szőrényi bán Doboka megyéhez tartozott Kendteluk nevű birtokát, amelyet még atyja kapott IV. Bélától, de időközben mások kezére jutott, rokonának: Rodna-i Brendulinus fiának: Hench comesnek, a budai vár rectorának 150 márka finom ezüstért eladta, s e birtokról szóló minden egyéb oklevelet érvénytelennek nyilvánít. — D. Bude, in festo Assensionis d. a. d. M° CC° LXX° nono.

Eredeti: 28,5×7,2 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Dl. 73.628. (marosvásárhelyi Teleki lt.)

Fejér V. 2. 547., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 117., Densușianu: Documente I. 1. 420., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 136., Teleki okl. I. 9., Budapest tört. okl. eml. I. 177., Documente priv. ist. Rom. C. II. 204. (román ford.) — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 58.

2949.

1279.
máj. 11.
Buda.

— Reekh comesnek és fiainak: Pálnak, Chuda-nak és Sereffel-nek adja különböző hadjáratokban tett szolgálataik fejében a Turóc megyei Próna nevű földet cserébe a tőlük elvett és a zólyomi ispánsághoz csatolt Zechouch és Ujffalu nevű Turóc megyei falvakért, s Próna földet kiveszi a zólyomi ispán joghatósága alól, miután Vamuslaj fia: János királyi ember és a turóci konvent kiküldötte az iktatást elvégezte, leírja a föld határait a konvent jelentése alapján, s minderről nekik privilégiális oklevél kiállítását igéri.

1741. évi hitelesített *másolata:* Dl. 1035.

Az oklevél kiadatlan szövege a bevezető és befejező rész kivételével megegyezik a privilégium szövegével (lásd Fejér V. 2. 545. és a 2965. sz.).

A bevezető és befejező rész szövege:

Nos Ladislaus dei gratia rex Hungariae significamus, quibus expedit universis praesentium per tenorem, quod nos quasdam villas ——— et sic terminatur. Super quo et nostrum eisdem privilegium conferemus, cum praesentes nobis fuerint reportatae. Datum Budae, in die Ascensionis domini millesimo ducentesimo septuagesimo nono.

2950.

(1279.) — megparancsolja a fehérvári káptalannak, hogy végleges oklevelet (litteras stabiles) állítson ki arról, amit Isep fiának: János comesnek a Mogorey nevű földön osztatlanul birtokolt földjére vonatkozólag a káptalan kiküldöttje, Domokos mester királyi ember és Antalus somogyi várnagy megállapítottak és jelentettek. — D. Bude, in oct. Ascensionis d.

Átírta: fehérvári káptalan 1279. máj. 31. (A Hazai okmt. szerint az Inkey levéltárban Iharosberényben volt.)

Hazai okmt. III. 30.

2951.

1279. — a telki apátságot egyesíti és alárendeli a (margit)szigeti apácák egyházának.
jún. 12. Fejér V. 2. 548.

Lásd 1277. jún. 12-i keltezéssel a 2782. sz. alatt.

1279. — Kilianus fiait a királyi serviensek sorába emeli.
jún. 21. Fejér VII. 2. 73.

Lásd 1273. jún. 21-i keltezéssel a 2382. sz. alatt.

1279. — Hudus comesnek, testvéreinek: Berecknek, Györgynek és Benedeknek adja rokonuknak: Woyuoda fiának: az örökös nélkül elhunyt Langueus-nak Abraam, Batur és Kyus Baturd nevű birtokait, mert rokonuk: Joachim mester kíséretében a hűtlen István és Radyzlaus — István fiai — által Styria-ból bevezetett németek ellen harcoltak, s a harcban, ahol Joachim elesett, Hudus és Bereck fogságba estek, Hudus elvesztette bal karját, Bereck pedig megsebesült, majd magukat a (morvamezei) csatában is kitüntették; egyszersmind átírja a várad-i káptalannak a beiktatásról szóló k. n. jelentését (Wenzel IV. 178.). — D. p. m. ven. viri mag. Nicolai eccl. Albensis electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo nono, r. aut. n. a. septimo.

Átírta: I. Károly 1325. máj. 30. (DI. 1045.)

Wenzel IV. 177.

Fejérpataky (Magy. kanc. tört. 134.) helyesen állapította meg, hogy Miklós *electus Albensis* és alkancellár ebben az „állásában 1279. márc. 13-án fordul utoljára elő”. De az ezzel kapcsolatos ama megállapítása, hogy „az 1279. márc. 13-án túlt kelt oklevelek pusztán vicekancellárnak nevezik”, úgy értelmezendő, hogy *napi keltezéssel bíró* oklevél, mely Miklóst fehérvári *electus*-nak és alkancellárnak említené, márc. 13 után nem fordul elő. Miklós nevét pusztán alkancellári címmel (az *electus Albensis* nélkül) először 1279. jún. 23-án találjuk (2962. sz.). Viszont számos 1279-ben kelt privilegialis oklevél van VII. uralkodási évszámmal napi keltezés nélkül, melyeknek zárórészében Miklós mester *electus Albensis*-nek és alkancellárnak van címezve. Ezeknek az okleveleknek a keltezéséről — ha valami eligazító adat pontosabb keltezésre nem mutat — csak annyit tudhatunk, hogy jún. 23. előttről valók. — A jelen oklevélben átírt káptalani jelentésbe foglalt mandátum kelte 1279. márc. 28., tehát az oklevél keltét márc. 28 és jún. 23 közé kell tenni.

2952.

1279.
(jún. 23.
előtt.)

— Iuren-i Vyd fiainak: Vencelnek és Lászlónak, akik magukat különböző hadjáratokban és különösen a (morvamezei) csatában kitüntették, adományozza az utód nélkül elhunyt Tódor szatmári várjobbágy Iuren-i három ekényi birtokrészét, amelyet Tódor az ő földjükből jogtalanul elfoglalt, s átírja a váradi káptalannak a beiktatásról szóló k. n. jelentését (Fejér V. 2. 501.). — D. p. m. ven. viri mag. N(icolai) Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. [M^o CC^o LXX° nono], r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 44,6×31,2 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsételés nyoma. Nagybánya Tartomány Állami Levéltára, Irinyi család lt. (OL. Filmtár 5551. doboz.)

Fejér V. 2. 500., Documente priv. ist. Rom. C. II. 216. (román ford.) — Kivonat: Irinyi cs. lt. 1.

2953.

1279.
(jún. 23.
előtt.)

— hagyja Gabrianus comes fiának: Tamás mesternek birtokában a Bereg megyei Suran nevű falut, amelyet V. Istvántól kapott adományba.

Eredeti: 47,7×29,1 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsételés nyoma. DI. 26.553.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Crowacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex universis Christi fidelibus presentibus pariter et futuris presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod nos villam Suran vocatam sine herede decedentis in comitatu de Bereg existentem, quam dominus Stephanus serenissimus rex Hungarie pater noster karissimus felicissime recordationis magistro Thome filio comitis Gabriani dilecto et fideli nostro dinoscitur contulisse, dimisimus et reliquimus eidem magistro Thome et per eum suis heredibus heredumque suorum successoribus cum omnibus utilitatibus suis, quemadmodum prefatus magister Thomas ipsam villam per collationem prenominati patris nostri karissimi regis Stephani hactenus tenuit et possedit, iure perpetuo et inrevocabiliter possidendam. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes litteras concessimus dupplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus venerabilis viri magistri Nycolay electi ecclesie Albensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini millesimo ducesimo septuagesimo nono, regni autem nostri anno septimo.

2954.

1279.
(jún. 23.
előtt.)

— Jacou comes fiai: András mester és Jacou királyi pohárnokmester részére, mert a (morvamezei) csatában magukat kitüntették, megújítja és megerősíti a Zemplén megyei Pereche és Ystara nevű földekre vonatkozólag korábban tett adományát (vö. a 2356. sz.), bár e földekre nézve Mihály fiai: Mihály és Tamás is igényt támasztottak; egyszersmind a nevezett földekre vonatkozóan mások részére szóló minden más oklevelet semmisnek nyilvánít. — D. p. m. discr. viri mag. Nycolai Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° nono, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 37,3×20,8 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét töredéke. DI. 85.214. (Sztáray lt.)

Említi: Pál országbíró 1346. dec. 10. > Garai Miklós nádor 1416. nov. 14. (DI. 85.671. uo.)

Pray: Diss. prior. Aur. 45., Katona: Hist. crit. VII. 806., Koller: Hist. ep. Quinqueecl. I. 418., Archiv f. Gesch. 1826. 531. (csonka), Fejér V. 2. 550., Hazai okmt. VI. 245., Sztáray oklt. I. 20., Adalékok Zemplén vm. 1908. 78. és 1916. 2. (magyar ford. is.) — Facsimile: Sztáray oklt. III. melléklet. — Kivonat: Szirmay: Not. top. Zempl. 363.

2955.

1279.
(jún. 23.
előtt.)

— a Deeswar-i villicus és hospesek kérésére átírja és megerősíti István ifj. király 1261-i privilégiumát (1776. sz.) a hospesek kiváltságairól. — D. p. m. ven. viri mag. Nycolay Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo nono, r. aut. n. a. V^o.

Átírta:

a) III. András 1291. (Kolozsvári Állami Levéltár, Dés város lt. — OL. Filmtár 4066. doboz.)

b) II. Ulászló 1504. nov. 30. (uo.)

Wenzel IV. 180., Densuşianu: Documente I. 1. 506., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 140., Documente priv. ist. Rom. C. II. 198. (román ford.)

III. András átíratában utólag beszúrtnak látszik az uralkodási év V^o-ja. II. Ulászló átírásában viszont hiányzik az uralkodási év száma. Ebből arra lehet következtetni, hogy az eredeti oklevélből lemaradt az uralkodási év száma, amit III. András átírásában az akkori kancellária pótolta, de hibásan.

2956.

1279. — hozzájárul ahhoz, hogy Moyus mester a (margit)szigeti szűz Mária-egyháznak, s az ott lakó apácáknak adja többek között a Tolna megyei Kosok nevű birtokát, miután Benedek mester királyi udvari notarius az iktatást a budai káptalan kiküldöttjének jelenlétében elvégezte. — a. d. M^o C^o septuagesimo nono.

Tartalmilag átírta: Szécsi Miklós országbíró 1358. máj. 8. (Dl. 4707.)

Anjoukori okmt. VII. 188. — Kivonat: uo. 646.

2957.

1279. (jún. 23. előtt.) — a budai káptalannak Péter és Marcell comesek, a (margit)szigeti apácák officialisai által bemutatott oklevele alapján leírja és megerősíti az apácák Igol, két Posony, Ozlar, Burhud, Racusy és Belch nevű Somogy megyei, Kosok nevű Tolna megyei és Eche nevű — nekik Moys királynéi tárnokmester által adományozott — birtokainak határait. — D. p. m. ven. viri mag. Nicolay electi eccl. Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo nono, r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 49×55,5 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 1041.

Átírta: I. Lajos 1347. febr. 28. (Dl. 1042.)

Tartalmilag átírta:

a) Garai Miklós nádor 1430. jún. 19. (Dl. 12.171.)

b) Pálóci Máté nádor 1435. ápr. 25. (Dl. 12.566.)

c) Hédervári Lőrinc nádor 1437. jún. 23. (Dl. 12.992.)

Említi:

a) Drugeth Miklós országbíró 1355. máj. 16. (Dl. 4474.)

b) Bebek Imre országbíró 1388. okt. 21. (Dl. 7344.)

Fejér V. 2. 528., Wenzel IX. 227., Budapest tört. okl. eml. I. 179. (csonkán.)

A hibás uralkodási év nyilván az írnok hibája, miként az azonos kéztől származó következő oklevélben is hibázott.

2958.

1279. (jún. 23. előtt.) — János Wegla-i, Wynodol-i és Mordrus-i (l) comes procuratorainak kérésére átírja és megerősíti V. Istvánnak 1271-i, s a zenggi polgároknak Guido-t podestává megválasztó 1271. jún. 20-i oklevelét tartalmazó privilégiumát (2093. sz.) — D. p. m. ven. viri mag. Nicolai Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. a. d. M^o CC^o LXX° nono, r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 47×30,5 cm. Kezdő L helye üres. Függőpecsét zsinórja és sok apró darabja. Dl. 34.006.

Fejér V. 2. 554., Smečiklas VI. 328., Frangepán oklt. I. 21. — Kivonat: Kukuljevič: Regesta No. 1273., Vjestnik 1899. 273.

Az oklevél keltét a Frangepán oklt. 1279. jan.—márc.-ra teszi. Ezzel szemben lásd a 2952. számnál írtakat.

2959.

- (1279. jún. 23. előtt.) * — 1279. (jún. 23. előtt kelt) oklevelében említi írásbeli parancsát, hogy a feleszi prépost és a konvent küldjék ki megbízottjukat, s ennek jelenlétében Zelemery fia: Gergely királyi ember járja meg András és Jako mesterek Jesenew nevű földjét és végezze el a restitúciót. (Wenzel IX. 241.)

2960.

1279. — Jacou comes fiainak: András és Jako mestereknek — főképpen a (morvamezei) csatában tett szolgálataikért — visszaadja a tőlük jogtalanul elvett Ung megyei Jesenew nevű örökölt földjüket, miután a leleszi konvent közreműködésével visszaiktatásuk megtörtént. — D. p. m. discr. viri mag. Nicolai Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo nono, r. aut. n. a. septimo.

Átírta: leleszi konvent 1411. febr. 6. > Garai Miklós nádor 1416. nov. 14. (Dl. 85.667. Sztáray lt.)

Tartalmilag átírta:

a) Garai Miklós nádor (1415 ?) (Dl. 57.206. Esterházy Dániel lt.)

b) ua. 1416. márc. 6. (Dl. 57.455. Soós lt.)

c) ua. 1424. jún. 29. (Dl. 85.704. Sztáray lt.)

Említi: Pál országbíró 1346. dec. 10. > Garai Miklós nádor 1416. nov. 14. (Dl. 85.671. Sztáray lt.)

Wenzel IX. 240., Sztáray oklt. I. 21. — Kivonat: Fejér V. 2. 563.

2961.

1279. — Fülöp fermói püspök pápai legatus, továbbá főpapok és főurak előtt megesküszik, hogy a katolikus hitet és az egyház szabadságát megőrzi és megtartja, s az eretnekeket az országból kiűzi; a kunok megtérésére és további viselkedésére nézve megállapított és felsorolt articulusokat — melyeket Uzuz és Tolon kun főnökök a maguk és a kunok összessége nevében is vállaltak — megtartja és megtartatja; igéri a pápai legatus által júl. 13-án tartandó gyűlés határozatainak megtartását és a legatus által kihirdetendő határozatoknak aranybullás oklevélbe (scriptis publicis) foglalását, továbbá a kunoknak a fentebb említett articulusok elfogadására szükség esetén fegyverrel való kényszerítését és tőlük kezesek adásának kieszközlését. — D. Bude, p. m. mag. Nicholay au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo nono, nono Kal. Jul., r. aut. n. a. septimo.

Átírta: Johannes de Amelio friauli főesperes pápai kamarás három közjegyző megerősítésével 1339. márc. 20. (Vatikáni lt. AA. Arm. I—XVIII. 595. — OL. Filmtár 4941.)

Bonbardi: Topographia 314., Péterffy: Concilia eccl. Hung. I. 94., Raynaldus: Annales eccl. III. 495., Kollár: Hist. jur. patr. 175., Pray: Annales r. Hung. I. 342., Farlati: Illyr. sacr. V. 378., Pray: Diss. ann. vet. 115., Katona: Hist. crit. VII. 790., Horváth: Commentatio Jazyg. 66., Batthyány: Leg. eccl. II. 430., Fejér V. 2. 507., Endlicher: Mon. Arp. 554., Theiner: Vet. Mon. Hung. I. 339., Gyárfás: Jász-kúnok tört. II. 432., Baronius: Annales eccl. XXII. 460., Densuşianu: Documente I. 1. 421., Marczali: Enchiridion 175., Kele: Jászkunság 185. (magyar ford.), Mika: Történelmi ovasókönyv 47. (magyar ford.), Nagy Szeder: Kiskun-Halas, Oklevéltár 2. (magyar ford.), Documente priv. ist. Rom. C. II. 205. (román ford.) — Kivonat: Kovachich: Supplementum vest. comit. I. 34., Gombos: Catalogus II. 326.

2962.

1279. — a veszprémi prépost és káptalan panaszára megparancsolja mindazoknak, akiknek az oklevelet Fejér megyében megmutatják, hogy a veszprémi káptalannak járó bor- és gabonátizedet az esztergomi káptalannak fizetni szokásos mértékkel fizessék, amint ezt az oklevélben részletesen leírja. — D. Bude, a. d. M^o CC^{mo} LXX° nono, in vigilia b. Joannis baptiste.

Átírta: veszprémi káptalan 1347. dec. 2. (Esztergomi káptalan magánlt. Lad. 47. fasc. I. n. 12. — OL. Filmtár 568. doboz.)

Magyar Sion III. 389., Codex Strig. II. 131., Wenzel IX. 243., Mon. eccl. Strig. II. 113. — Kivonat: Fejér V. 2. 564.

2963.

1279. — a szepesi tizedet Lodomerius esztergomi érseknek adja.
Fejér V. 2. 564.

Lásd 1289. jún. 23-i kellezéssel a 3522. sz. alatt.

1279. — meghagyja Mykud comes fiát: Mykud bánt a veszprémi várnak IV. Béla által neki adományozott Zuey, Zepene és Band nevű Zala megyei földjei birtokában és azokat újolag

neki adományozza azokért a szolgálatokért, amelyeket IV. Bélának, V. Istvánnak és neki tett, különösen pedig azért, mert a cseh királynak a határon levő Mynen nevű vára IV. Béla által elrendelt ostromakor embereivel elsőknek igyekezték bejutni a várba, jobb kezén és jobb oldalán lándzsától megsebesült, továbbá a cseh királynak Ausztriában levő Karchulag nevű vára ostromakor jobb lábát ködöbással összetörték, bal lábát pedig lándzsával átszúrták, a belső vizsályok idején pedig nem pusztított és másoknak kárt nem okozott. — D. p. m. discreti viri mag. Nycolay au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo nono, III° Kal. Jul. indict. septima, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 48×24,4 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét zsinórjával. Dl. 58.422. (Forgách It.)

Fejér V. 2. 495. és VII. 3. 83., Densuşianu: Documente I. 1. 424., Documente priv. ist. Rom. C. II. 211. (román ford.) — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1262., Századok 1887. 561.

2964.

1279.
(jún.—
aug.)

— Rechk (Reck)¹ comesnek és fiainak: Pál mesternek, Chuda-nak, Tamásnak és Serefelnek (Serephel) adja különböző hadjáratokban teljesített szolgálataiért a Turóc megyei Prouna (Porouna) nevű földet cserébe a tőlük elvett és Zólyom megyéhez csatolt Turóc megyei Zogouch (Zochouch) és Wyfolu nevű falvakért. Egyszersmind kiveszi Prouna földet Zólyom megye hatósága alól, s leírja határait a turóci konvent jelentése alapján. — D. p. m. discr. viri mag. Nicolai au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC^o LXX° nono, r. aut. n. a. septimo.

Eredetije (Századok szerint) a znióváráljai uradalmi levéltárban volt.

Átírta:

a) turóci konvent k. n. > IV. László 1283. (Dl. 40.171. Múz. Törzsanyag.)

b) III. András 1291. dec. 8. (Dl. 50.544. Ernst gyűjt.)

Fejér V. 2. 545. (b. példányról). — Kivonat: Századok 1875. 184.

Fejérenél hibásan közölt nevek: Namozlay (Wamuzlai), Bobonig (Bobonyg), Gyuge (Guge), Jezerniche (Yezeniche), Sykune (Sikuna).

Az éven belüli közelebbi keltezés meghatározása az alkancellár és az uralkodási év adatai alapján történt.

2965.

1279.
(jún.—
aug.)

— Gumzyna fia: László comesnek a zágrábi királyi vár jobbágyának a maga és társai nevében előterjesztett kérésére átírja és megerősíti Miklós szlavón bánnak 1278. máj. 26-án kelt oklevelét (Smičiklas VI. 242.), mellyel a bán megerősítette a zágrábi várjobbágyok régi kiáltásait. — D. p. m. discr. viri mag. Nicolai au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° nono, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: Díszes kezdő L. Függőpecsét töredéke. Turopolja község It. (OL. Filmtár 5665. doboz.)

Átírta:

a) Miklós szlavón bán 1324. jan. 26. > Mikcs szlavón bán 1326. júl. 4. (Uo. volt.)

b) Zsigmond 1436. > II. Ulászló 1516. (Fejér: 1514.) (Uo. volt.)

Fejér V. 2. 498., Endlicher: Mon. Arp. 549., Kukuljević: Jura I. 87. (b. példány alapján), Laszowski: Mon. commun. Turopolje I. 36., Smičiklas VI. 318. (eredeti alapján).

2966.

(1279.)

* — 1279-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a sági konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Zudy-i Buzad királyi ember megjárva Kisteszer határait, iktassa be Hunth comes fiát: Demeter comest annak birtokába. (Fejér V. 2. 555.)

2967.

¹ A tulajdonnevek írása az a) példány alapján történt, zárójelben a b) példány változatai.

1279. — Hunth comes fiának: Demeter comesnek és örököseinek adja főképp Demeter comesnek a (morvamezei) ütközetben tett szolgálataiért a királyi udvarnokok Kisteszér (minor Tezer) nevű földjét átírva a sági konventnek a föld határait leíró k. n. jelentését a föld iktatásáról. — D. p. m. mag. Nicolai au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. MCC septuagesimo nono, r. aut. n. a. septimo.

Eredetije függőpecséttel (Szentpétery kézírata szerint) a Nemzeti Múzeum Törzsanyagában volt. Fejér V. 2. 555.

2968.

1279. — átírja és megerősíti V. Istvánnak k. n. oklevelét (2235. sz.), mellyel Hilyas fiát: Lőrincet és ennek fiát: Leostachus-t s birtokaikat a Telegd-i székelyek kiváltságaival ruházta fel. — D. p. m. ven. viri mag. Nicolay au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo nono, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti:

a) 49,6×23,1 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Magyar Tudományos Akadémia kézirat-tára, Oklevelek I. 31. (OL. Filmtár 2103. doboz.)

b) (Székely Oklevéltár szerint) Segesvár város levéltára.

Hazai okmt. VI. 243., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 139. (az a. példány alapján), Székely oklt. III. 3. (a b. példány alapján), Documente priv. ist. Rom. C. II. 201. (román ford.)

Kritikájára nézve vö. 2235. sz. — Megjegyzendő azonban, hogy az oklevél külseje nem mondható kifogástalannak (pecsétje ma már nincs meg), s ha ezt az oklevél szerkesztési és nyelvtani hibái mellé helyezzük, az oklevelet legalább is *gyanús*nak kell minősítenünk.

2969.

1279. — a Ryuche comitatus-beli nemes várjobbágyok és predialisok által IV. Bélának, V. Istvánnak s neki kiskorúsága idején tett katonai szolgálatokért kiveszi őket Henrik bán fia: Miklós Ryuche-i comes és mindenkori utódai joghatósága alól mint drávántúli királyi servienseket, így sem a Ryuche-i comes, sem officialisai nem ítélezhetnek fölöttük és örököseik fölött. — D. p. m. discr. viri mag. Nicolai au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo nono, r. aut. n. a. septimo.

Átírta: I. Károly 1322. okt. 14. (Dl. 49.620. Rummy It.)

Tartalmilag átírta: I. Lajos 1356. ápr. 6-i átírása alapján

a) császári káptalan 1417. okt. 23. (Dl. 37.361. és két példányban Dl. 33.464.) > Zsigmond 1417. dec. 22. (Dl. 10.513.)

b) Garai Miklós nádor és Perényi Péter országbíró 1419. máj. 3. (Két példányban Dl. 33.365.) > császári káptalan 1419. aug. 9. (Dl. 10.747.)

Hazai okmt. VII. 172., Smičiklas VI. 324. — Tartalmi átírás: Kukuljević: Jura I. 91., Wenzel XII. 283.

2970.

1279. — kivévén a Ryuche comitatus-beli nemes várjobbágyokat és predialisokat a Ryuche-i comes joghatósága alól (vö. 2970. sz.), kiveszi Turuck (Turuchk)¹ fiát: Pétert is. (Az oklevél szövegének szerkezete azonos az előző oklevélével, eltérés csupán annyi, hogy Miklós *quondam comitis de Ryuche.*) — D. p. m. discr. viri mag. Nicolai au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o C^oC^o septuagesimo nono, r. aut. n. a. septimo.

Átírta: I. Lajos 1356. ápr. 6. s ezt

a) császári káptalan 1369. aug. 10. (Dl. 74.468. Tört. Társ. gyűjt.)

b) szántai Lachk Dávid szlavón bán 1417. márc. 29. (Dl. 33.364.)

c) somogyi konvent 1419. júl. 3. (Dl. 1046.)

Tartalmilag átírta: a császári káptalannak az 1356-i átírást magába foglaló 1374. okt. 15-i átírása alapján Kónya fia: Simon országbíró 1395. máj. 17. (Dl. 33.511.) > Körös megye 1411. okt. 18. (Dl. 33.512.).

Fejér V. 2. 543., Hazai okmt. VII. 173. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1275.

A tartalmi átírásokban az oklevél napi kelteként április 6. szerepel. Ez azonban az átírás hibája, mely nyilván I. Lajos oklevelének napi keltét tévedésből IV. László okleveléhez írta.

2971.

¹ A b) és c) átírás variánsa.

1279. — kivévén a Ryuche comitatus-beli nemes várjobbágyokat és predialisokat a Ryuche-i comes joghatósága alól (vö. 2970. sz.), kiveszi a Gurdumus nb. Draguna fiát: Mylem-t, Gurdumer fiát: Vzmuk-t, Leesk fiát: Pétert, Zupk fiát: Tyboldus-t, Bask fiát: Lászlót, Hotizlous fiát: Lőrincet és Tamás fiát: Tamást is. (Az oklevél szövegének szerkezete azonos a 2970. sz.-mal, eltérés csupán annyi, hogy Miklós *quondam comitis de Ryuche.*) — D. p. m. discr. viri mag. Nicolai au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo LXX^{mo} nono, r. aut. n. a. septimo.

Átírta: I. Lajos 1356. ápr. 18. (Jugoszláv Akadémia zágrábi levéltára Doc. Lat. II. 53. — OL. Filmtár 4932. doboz.)

Smičiklas VI. 332.

2972.

1279. — megállapítja a német támadások következtében elszegényedett vasvári királyi hospesek bíraskodási, bíróválasztási, peres eljárásbeli, öröknyási, vásári, fa- és szénagyűjtési, pénzbevéltási, a harminccaddal és vámmal kapcsolatos kiváltságait és katonaállítási kötelezettségét, egyebekben pedig a (székes)fehérvári polgárokéval megegyező kiváltságokat ad nekik. — D. p. m. mag. Nicolai au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo nono, r. aut. n. a. septimo.

Átírta: I. Károly 1336. okt. 25. > I. Lajos 1379. jún. 4. > Zsigmond 1425. jún. 8. > vasvári káptalan 1426. febr. 3. > Vas megye 1453. jún. 19. (Dl. 91.449. Festetics lt.)

Fejér V. 2. 525., Endlicher: Mon. Arp. 551., Hazai okmt. V. 60.

2973.

1279. — sógorához: Károly szicíliai királyhoz vezetett követségből visszatérőben levő Perchinus comest rablók megölték s ezután Miklós szlavón bán lefoglalta valamennyi szlavóniai birtokát. Perchinus comes vásárolt birtokainak felét visszaadja a comes nagybátyjának: Mercurinus comesnek, miután ez jogait az esztergomi káptalan privilegiális oklevelével igazolta, másik felét testvérének: Antalnak, a királyra visszazállt adományozott birtokokat pedig együttesen nevezetteknek adományozza szolgálataikra való tekintettel. — D. p. m. ven. viri mag. Nicolai au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab incarnatione d. M^o CC^o LXX° nono, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 41,5×31,5 cm. Egyszerű L. Függőpecsételés nyoma. Dl. 33.728.

Wenzel XII. 253., Smičiklas VI. 329. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1274.

2974.

1279. — egyfelől Iseph fia: János comes, másfelől Beed fia: Zenke, Kerew fia: Iuanka, Tyza fia: Miklós, Imre fia: Benke, Pentek fia: Péter, Marcus fia: Neged a somogyi vár Mogorey falubeli várnépei s Vytalis fia: Antaleus a somogyi vár Maach-i jobbágya kérésére átírja és megerősíti a somogyi konventnek 1277. évi oklevelét (Wenzel IX. 184.) az Iseph fia: János comes és a várnépek közös birtoklása ügyében s bizonyítja, hogy a várnépeket Mogorey birtokból ugyanakkora rész illeti, mint János comest. — D. p. m. discr. viri mag. Nicolai au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° nono, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti (Hazai okmt. szerint) az iharosberényi Inkey levéltárban volt.

Hazai okmt. III. 27., Wenzel IX. 225. — Kivonat: Wenzel XII. 260.

2975.

(1279.) * — 1279-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a somogyi konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Zochud comes királyi ember iktassa be Ysyph fiát: János comest Mogori nevű föld felébe. (Hazai okmt. III. 29.)

2976.

1279. — Ysyph fiának: János comesnek adja a Fuen-nél fellázadt Henrik bán ellen vívott harcban és a (morvamezei) ütközetben tett szolgálataiért a somogyi vár Mogori nevű földjének felét a hozzátartozó mocsarakkal, szigetekkel és egyéb tartozékaival, melybe Zochud comes királyi ember a somogyi konvent kiküldöttjének jelenlétében beiktatta. — D. p. m. mag. Nycolay au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC LXX septuagesimo (!) nono, r. aut. n. a. septimo.
- Eredeti*je (Hazai okmt. szerint) az iharosberényi Inkey levéltárban volt.
Hazai okmt. III. 28. — Kivonat: Wenzel XII. 258.
- 2977.**
-
1279. — Lyptou-i népei panaszára, amelyet a mindenkori zólyomi ispán ellen tettek a várvédelemmel kapcsolatos zaklatattásuk miatt, megerősíti őket eddigi kiváltságaikban leírva azokat a szabályokat, amelyek révén e zaklatásoktól mentesülnek. — D. p. m. discr. viri Nicolai au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC^o LXX° nono, r. aut. n. a. septimo.
- Eredeti*: 33×18,9 cm. Függőpecsét zsinórja. Szlovák Nemzeti Múzeum, Trnovec (Tarnóc) község iktatója. (OL. Filmtár C 26. doboz.)
Wenzel XII. 256., Sbornik múz. slov. spol. XXV. (1931.) Mell. 7. 1. — Kivonat: Századok, 1909. 881.
- Néhány fogalmazásbeli bizonytalanság gyanússá teszi, az oklevél írása azonban a gyanút nem fokozza.
- 2978.**
-
1279. — a pozsonyi várjobbágyok közül származó Ethuruh fia: Péter kérésére átírja és megerősíti IV. Bélának Korchan vár földje adományozásáról szóló 1253. ápr. 14-én kelt oklevelét (989. sz.). — D. p. m. ven. viri mag. Nicolai au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo nono, r. aut. n. a. septimo.
- Eredeti*: 51×34 cm. Kezdő L helye üres. Függőpecsételés helye. Pozsonyi kerületi levéltár Ch. 55. (OL. Filmtár C 25. doboz.)
Átírta: (Bartal szerint) I. Lajos 1356. jan. 28.
Bartal: Commentariorum II. Mantissa XI. 1., Bartal cs. 270.
- 2979.**
-
1279. — a Tornowa-i várjobbágyok közül származó Heygmuguy falubeli Fyoch fiát: Mihályt és Zepus fiát: Turna-t IV. Béla, V. István királyoknak s neki tett szolgálataira való tekintettel Hygmuguy nevű örökölt földjükkel együtt kiveszi a várjobbágyságból és a királyi serviensek közé emeli őket. — D. p. m. discr. viri mag. Nicolai au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo nono, r. aut. n. a. septimo.
- Eredeti*: 44,5×19 cm. Kezdő L helye üres. Függőpecsételés nyoma. Dl. 40.151. (Múz. Törzsanyag.)
Hazai okmt. III. 31., Wenzel IX. 238., Szentpétery: Középkori oklevélszövegek 55.
- 2980.**
-
1279. — nővérének: Erzsébet asszonynak közbenjárására és az ország nyugalmi állapotáért Vince domonkosrendi szerzetes rokonait, a Challokuz-i Hudus faluban lakó Pousa fiát: Pouka-t, Zenche fiát: Mihályt, Pál fiát: Chop-ot, Chepanus fiait: Endre-t és Ondurnuk-ot, Faab fiát: Bertalant és Demen fiát: Syman-t s fiaikat, unokáikat, minden utódukat kiveszi földjeikkel együtt a pozsonyi vár és megye, valamint a mindenkori ispán alól s a királyi serviensek közé emeli őket. — D. p. m. mag. Nicolai au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo nono, r. aut. n. a. septimo. Méltóságok: Lodomér váradi püspök, „ad regimen Strigoniensis ecclesie deputatus”, János választott kalocsai érsek, Jób pécsi, Timót zágrábi, Dénes győri, Péter erdélyi, András egri, Péter veszprémi, Gergely csanádi, Tamás váci püspök, Máté nádor, István fia: Miklós szlavón bán, Ugrin tárnok-

mester, macsói és bosznai bán, Finta erdélyi vajda és szolnoki ispán, István fia: István bán országbíró.

Átírta I. Károly 1339. — pozsonyi káptalan 1731. (Fejér szerint a Gyurikovics-gyűjteményben.)
Fejér V. 2. 504. — Kivonat: Mon. Slav. merid. XXIII. 16.

2981.

1279. — Farkas fia: Fyocha Lyptou-i jobbágyfiú kérésére átírja és megerősíti Mihály zólyomi és szepesi ispánnak, s Paska mesternek 1273. évi privilegiumát (Wenzel XII. 86.), mely szerint Fyocha-t meghagyták földje birtokában. E földet Miklós zólyomi ispán oklevele szerint — hol e három ekényi földnek Churmuna (Churma)¹ a neve — még IV. Béla adományozta neki, azonban az erről szóló oklevél elveszett. — D. p. m. mag. Nycolay discr. viri au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° nono, r. aut. n. a. VII°.

Eredeti: 38,6×24 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét darabja. Esztergomi primási lt. Archivum saeculare, „Liptói oklevelek”. (OL. Fkgy. AL 102.)

Tartalmilag átírva: liptói registrum 10. §.

Wenzel XII. 255.

Tartalmi átírás: M. Tört. Tár IV. 11. — Kivonat: Fejér V. 2.565., Tört. Tár 1904. 91. 90. sz.

2982.

1279. — Márton garamszentbenedeki apát kérésére átírja és megerősíti V. Istvánnak 1272. júl. 13-án a Goron folyón levő bizonyos malom vásárlása és a Bors faluban levő egy telek (fundus unius curie) adományozása ügyében kiadott privilegiumát (2217. sz.), egyszersmind felmenti az apátságot s a telken lakó jobbágyait és zselléreit a telek és a malom után bárki által bármilyen módon kirovandó minden adó alól. — D. p. m. ven. viri mag. Nicolai au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXX° nono, r. aut. n. a. VII°.

Eredeti: 48,1×31,5 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét darabja. Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 40. fasc. 1. n. 16. (OL. Filmtár 562. doboz.)

Átírta:

a) I. Károly k. n. (1331—1342) (uo. n. 21. — OL. Filmtár uo.)

b) I. Lajos 1347. júl. 28. (uo. Lad. 40. fasc. 3. n. 10. — OL. Filmtár 563. doboz.)

Magyar Sion III. 459., Codex Strig. II. 133., Wenzel XII. 258., Mon. eccl. Strig. II. 114. — Kivonat: Fejér V. 2. 565. (két regesztában).

2983.

1279. — Iwanka, Andronicus, Kozma és Sykusd Bew-i nemesek kérésére átírja és megerősíti IV. Bélának Bew nevű föld adományozásáról szóló 1257. évi privilegiumát (1146. sz.). — D. p. m. ven. viri mag. Nicolai au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo nono, r. aut. n. a. septimo.

Átírta: Kont Miklós nádor 1361. máj. 12. (Szepesi káptalan hiteleshelyi lt. Capsa U. et 1. fasc. 2. n. 27. — OL. Filmtár 700. doboz 28. cím.)

Fejér V. 2. 552.

2984.

1279. — Ystey-i Wech fiát: Bagun-t Ystey nevű földjével együtt kiveszi a nyitrai vár népei közül s őt az ország nemesei közé sorolja.

Eredeti: hátlapján pecsét nyoma, (Szentpétery kézírata szerint) Halász Bálint birtokában volt. Fényképmásolata: Dl. 98.469.

¹ Liptói registrumban.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croachie, [Rame], Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque (rex),¹ omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presentem paginam inspecturis salutem in eo, qui regibus dat salutem. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Bagun filius Wech de Ystey de populis castri nostri Nitriensis oriundus ad nostram accedens presentiam nobis humiliter supplicavit, ut nos eundem ob merita suorum fidelium servitiorum a conditione castrensium castri nostri Nitriensis exhimere, eripere et liberare ac in numerum, cetum et dignitatem regni nostri nobilium, qui servientes regales vocantur, transferre de benignitate nostra dignemur. Nos igitur predicti Bagun filii Wech piis precibus et sollicitis supplicationibus ex premissis causis misericorditer inclinati, consideratisque fidelitatibus et servitiis eiusdem, que [ipse] in conducendo exercitum nostrum, quem contra populos regis Boemie capitalis nostri inimici, qui castrum nostrum Deufen] vocatum ex precepto eiusdem regis Boemie obsidebant, per [suam] industriam et conductionem ingeniosam homines nostri exercitus debellando populos eiusdem in obsidione predicti castri nostri institutos domino auxiliante victoriam optinuerunt gloriosam et aliis multiplicibus servitiis nobis et regno nostro fideliter impendit et devote prehabita diligenti deliberatione et communi consilio et consensu omnium baronum nostrorum, predictum Bagun a populis et conditione castri nostri supradicti simulcum terra sua Ystey vocata exhemimus, eripuimus et liberavimus ac in numerum, cetum et dignitatem nobilium transtulimus regni nostri, ita quod tam memoratus [B]agun et filii eius et filiorum filii ac ceteri posteri ipsorum ab ipsis descendentes a populis et conditione castrensium exempti, erepti, liberati et plene absoluti ac in numerum, cetum et dignitatem regni nostri nobilium agregati cum privilegio prerogativa eminentia et honestate aliorum regni nostri nobilium cum plenitudine gratie regie de cetero gratulentur, ipsum Bagun et suos heredes simulcum terra et possessione sua Ystey vocata a iurisdictione et potestate comitis et castri nostri supradicti penitus exhimendo. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Nicolay aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXX° nono, regni autem nostri anno septimo, metropolitana sede Strigoniensi vacante,² venerabilibus patribus Johanne Spalatensi archiepiscopo, Johanne electo Colocensi³, Job Quinqueecclesiensi, Tymoteo Zagrabiensi, Dyonisio Jauriensi, Lodomerio Waradiensi, Andrea Agriensi, Petro Transsilvano, Petro Wesprimiensi, Thoma Waciensi, Gregorio Chanadiensi, Poka Syrmieni et Rolando de Bozna episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Matheo palatino comite Supruniensi, [Symigiensi] et iudice Cumanorum, Nicolao b[ano toti]us Schlaunie, Stephano iudice curie nostre comite de Musunio, Vgrino magistro tawarnicorum nostrorum bano de Machou, [Fynt]a woywoda Transsilvano comite de Zonuk, Laurentio b[ano de] Zeurino, Petro magistro agasonum nostrorum comite de Sumlou, Stephano magistro dapiferorum nostrorum comite Psoniensi, P[etro] comite Nitriensi et aliis quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

Feltűnő, hogy az oklevél privilegiális szövegezése ellenére patens alakban lett kiállítva és hátlapjára nyomott pecséttel megerősítve. Ezen kívül más körülmény nem teszi gyanússá. Szerkezete és fogalmazása tekintetében feltűnő a rokonsága a 2946. sz. oklevéllel.

2985.

- (1279.) * — 1279-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a veszprémi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Sarusd-i Mokch fia: Mihály királyi ember megjárva a Zala megyei Apsa nevű föld határait iktassa be Hercheg fiát: Imre mestert annak birtokába. (Fejér V. 2. 493.)

2986.

1279. — Hercheg fia: Imre mester Enyruh-i nemesnek, főképpen Henrik bán fia: János mesternek a cseh király ellen a soproni határra küldött seregében teljesített szolgálataiért, sebesüléseért és fogoly-szerzéséért, a zalai várhoz tartozó Apsa nevű lakatlan földet adja, mely kelet-

¹ Tollban maradt.

² Johanne törölve.

³ Colocen rövidítési jel nélkül.

ről és délről Imre mester és a többi Enyruh-i nemes földje, nyugatról Tekune falu, északról pedig a Turley-i monostor földjei között fekszik s kiveszi azt a zalai királyi vár joghatósága alól. — D. p. m. discr. viri mag. Nicolai au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo nono, r. aut. n. a. septimo.

Átírta: I. Károly 1324. jan. 11. (Szombathelyi káptalan országos lt. Litt. eccl. et famil. fasc. B. n. 2. — OL. Filmtár 44. doboz.)

Fejér V. 2. 493. (hibásan). — Kivonat: Századok 1870. 620.

2987.

1279.
(jún.—
aug.)

— András comes fiának: Péter comesnek kérésére átírja és megerősíti V. Istvánnak 1270. aug. 27-én kelt, Welchuch föld adományozására vonatkozó oklevelét (1959. sz.).

Eredeti: 57×25 cm. Kezdő L. helye üres. Független darabja. Dl. 40.154. (Múz. Törzsanyag.)

Az oklevél szövege:

(L)adizlaus dei gratia Hungarie, Dalmachie, Crowacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex universis Christi fidelibus presentibus pariter et futuris presentes litteras intuentibus salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod comes Petrus filius comitis Andree fidelis noster ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium serenissimi regis Stephani patris nostri karissimi felicis recordationis super collatione cuiusdam terre Welchuch vocate confectum, petens cum instantia, ut idem privilegium ratificantes acceptare et nostro privilegio confirmare de benignitate regia dignaremur. Cuius tenor talis est: (*Következik V. István 1270. aug. 27-i oklevele, lásd az 1959. sz.*) Nos igitur petitionibus predicti comitis Petri favorabiliter inclinati prefatum privilegium patris nostri ratum habentes et acceptum et de verbo ad verbum presentibus insertum auctoritate et patrocinio presentium duximus confirmandum duplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus magistri Nycolai aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini millesimo CC^o LXX° nono, regni autem nostri anno septimo.

2988.

1279.
(jún.—
aug.)

— kivévén a Ryuche comitatus-beli nemes várjobbágyokat és predialisokat, mint a drávántúli királyi servienseket a Ryuche-i comes joghatósága és hatalma alól, kiveszi Junk fiát: Pált és Mike fiát: Balázst is.

Átírta: Körös megye 1402. körül. (Befejezetlen fogalmazványa Dl. 34.351.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Crouacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bolgarieque rex universis Christi fidelibus, ad quos presentes pervenerint salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod nos, cui ex officio suscepti regiminis incumbit metiri merita singulorum et unicuique dignis pro meritis respondere, attendentes fidelitates et laudabiles famulatus nobilium iobagionum castri et predialium nostrorum in comitatu de Kyuche (l) existentium, quos iidem primum domino Bele avo nostro, domino Stephano patri nostro karissimis illustribus regibus Vngarie felicium recordationum, demum et nobis in etate tenera constituto in omnibus expeditionibus regni animo diligenti se diversis et dubiis fortune casibus submitiendo cum fervore summe fidelitatis laudabiliter exhibuerunt et indefesse, et ut alii hoc viso ad fidelitatis opera suo domino naturali inpendenda diligentius invitentur et de promptis efficiantur promtiores, eosdem nobiles nostros prediales iobagiones castri eiusdem et specialiter ex eisdem Paulum filium Junk et Blasium filium Mike¹ a iudicatu, iudicio, iurisdictione et potestate Nicolai filii Henrici bani condam comitis de Rewche et aliorum comitum pro tempore constitutorum exceptis articulis, in quibus iidem nobiles prediales iobagiones castri et iuri predicti, iudicio vel iudicatu comitis de Reywche astare tenebantur, pure et simpliciter de nostra gratia speciali tamquam veros et naturales servientes nostros regales ultra Drauam constitutos iuxta libertatem eorumdem

¹ Micches-ből javítva.

nobilium duximus eximendos ita, quod nec in presentia comitum de Ryuche pro tempore constitutorum (1), nec officialium eorundem possint, vel debeant tam ipsi quam ipsorum heredes iudicari. In cuius rei memorie (1) perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Nicolai aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini millesimo CC^{mo} septuagesimo nono, regni autem nostri anno septimo.

2989.

1279.
júl. 8.

— Mykud comes fiát: Mykud bánt alább felsorolt szolgálataiért meghagyja és megerősíti a Doboka-i vár Doboka megyében fekvő Dobokawarfolua nevű falujának és Lusad nevű lakatlan földjének, s a Dobokawarfolua faluhoz tartozó többi üres föld, továbbá az utód nélkül elhalt kis (parvi) Gergely Torda-i várjobbágnak Torda megyében az Aranas folyó mellett fekvő Igruchteluk és Kerekyghaz nevű földjei birtokában, amelyeket a bemutatott privilégium szerint V. Istvántól kapott adományba. Amikor IV. Béla egyes bárók tanácsára fiát: Istvánt Erdélybe menekülni kényszerítette, s magyar és kun csapatokat küldött üldözésére, Mykud bán, testvére: Imre mester és más bárók ezeket legyőzték; amikor IV. Béla nagyobb sereget küldött ellene Kemynus fia: Lőrinc vezetésével, István Mykud bánnal, Imre mesterrel és más bárókkal Feketeuholm várába húzódott, ahonnan kitörve a támadó sereget legyőzték és Lőrincet elfogták; majd ugyanők egy harmadik — kun — sereget, amelynek a kun Menk volt a vezére, szintén legyőzték; ugyancsak legyőzték az Erney bán által vezetett negyedik sereget is; végül Mykud bán, Imre mester és más bárók Ilsuazeg-nél legyőzték az Anna asszony fia: Béla Machou-i herceg által vezetett királyi sereget, Herricus bán nádort, a német Preuchul-t, a budai vár akkori rectorát és másokat elfogtak és megölték; azonkívül Mykud bán IV. László kiskortúsága idején a belső háborúban sem nem pusztított, sem kárt nem okozott. — D. p. m. discr. viri mag. Nycolay au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o septuagesimo nono, VIII° Id. Jul., indict. septima, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: Díszes kezdő L. Román Tudományos Akadémia kolozsvári fiókjának történeti lt. Bánffy család lt. 2. sz. (OL. Filmtár 781. doboz.)

Átírta: veszprémi káptalan 1473. nov. 22. (uo. 221. sz. — OL. Filmtár 782. doboz.)

Hazai okmt. VI. 240., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 137., Documente priv. ist. Rom. C. II. 213. (román ford.) — Kivonat: Gyárfás: Jász-kunok tört. II. 435.

2990.

1279.
júl. 8—
14. közt.

— Pousa comest és testvérét: Gueche mestert, valamint Szlavóniában, Körös és Somogy megyében a Drawa-n túl Vrbona, Charaburda (és) Rathina helységekben lakó népeiket, akik a belzavarok idején egymással hadakozó bárók részéről sok kárt szenvedtek és szét-szóródtak, kiveszi a körösi ispán joghatósága alól és a szlavón bán hatósága alá helyezi, s megparancsolja a mindenkori szlavón bánnak, hogy ne engedje nevezetteket és népeiket körösi officialisai útján elítélni, hanem személyesen járjon el ügyükben. — D. p. m. discr. viri mag. Nicolay au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o C^o LXX° nono, (szám részére hely üresen hagyva) Id. Jul., r. aut. n. a. septimo.

Átírta: Miklós szlavón bán 127[9]. júl. 25. (A budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Történeti Segédtudományi Tanszék gyűjteménye. — OL. Filmtár 1719. doboz.)

Fejér VII. 5. 593., Smičiklas VI. 307. — Kivonat: Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 113. (Fejért javítja), Kukuljević: Regesta No. 1218. (1277.)

2991.

1279.
(júl. 15.
után.)

— Iharus fiának: Gergely ispánnak kérésére és főként ennek a (morvamezei) ütközetben tanúsított vitézségéért átírja és megerősíti a Somogy megyei Kara falusi részföldről 1276. márc. 22-én adott saját pápens oklevelét (2698. sz.).

Eredeti: Kb. 42,7×36,3 cm. Kezdő L. helye üres. Független zsinórja. Dl. 49.225. (Mérey lt.)

Az oklevél szövege:

(L)adizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in salutis largitore. Ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod comes Gregorius filius Iharus fidelis noster ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis patentes litteras nostras petens cum instantia, ut ipsas ratas habere et nostro dignemur privilegio confirmare. Quarum [t]enor talis est: (*Következik IV. László 1276. márc. 22-i oklevele, lásd a 2698. sz.*) Nos itaque cum domino rege St(ephano) patre nostro karissimo vocante domino viam universe carnis ingresso nobis in etate tenera constitutis in regni gubernaculum et regis solum iure et ordine geniture successissemus et quibusdam bene merentibus aliisque petentibus possessiones donassemus, postmodum anno domini M^o C^o LX° X^o nono, vicesimo secundo die sancti Johannis baptiste nobis in etate legitima constitutis congregationem cum omnibus incolis regni nostri habuimus generalem, tractantes ea cum baronibus, proceribus, nobilibus nostris, que cederent ad regni nostri commodum et honorem, hiis itaque peractis cum quasdam donationes nostras habita deliberatione et consensu baronum et nobilium regni nostri inter cetera [re]vocassemus, quia idem comes Gregorius coram eisdem baronibus et nobilibus regni nostri dictas patentes litteras nostras super colla[tione par]ticule terre castri Simigiensis in Kara [existentis] . . . . . nostro examini decernendas, consideratis meritoriis servitiis ipsius comitis Gregorii, que in diversis regni nostri negotiis laudabiliter impedit et honeste et specialiter eo tempore, quando cum rege . . . . . mus, ubi idem domino concedente extitit [interempt]us, dictus comes Gregorius nobis cernentibus sub nostro vexillo viriliter dimicavit coram oculis nostre maiestatis, predictam particulam . . . . . collatam eidem ex novo conferimus et donationem nostram prius factam per presentes innovando ex certa et mera scientia confirmamus dictas patentes litteras nostras auctoritate presentium roborando. Datum per manus discreti viri magistri Nicolai aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LX° X^o nono, regni autem nostri anno septimo.

2992.

1279. júl. 20. Cheth szigetén. — a bécsi és az ausztriai kereskedők rectorának: a hansgraius-nak kérésére átírja és megerősíti V. István 1270-i pápens oklevelét (2016. sz.), mely átírja IV. Béla 1260-i oklevelét (1237. sz.) a győri, Abda-i és Fyuregtv-i vámszedésről. — D. in insula Cheth, in oct. b. Margarete virg. a. d. M^o CC^o LXX° nono.

Eredeti: 21,5×19,5 cm. Hátlapjára nyomott pecsét darabjai. Bécs város lt. Urkunden Nr. 14. (OL. Filmtár H. 523.)

Átírta: V. László 1453. febr. 24. (Uo. — OL. Filmtár H. 524.)

Hormayr: Wien I. Urkundenbuch p. XCIV., Fejér V. 2. 549., Teleki: Hunyadiak kora X. 373., Házsi: Sopron I. 8., — Kivonat: Quellen z. Wien II. 1. 4., Archiv mesta Bratislavy, Inventár 9. 4. sz.

2993.

(1279.?) júl. 25. elött.) * — (1279.?) júl. 25-i oklevelében említi privilégiumát, mellyel megerősítette V. István oklevelét az Orrothlonheda-i vámnak Ponyth fia: Ábrahám részére történt adományozásáról. (Wenzel IX. 555.)

2994.

(1279.?) júl. 25. Chuth. — megparancsolja Hench-nek és kamaraispán-társainak, hogy az Orrothlonheda-i vámszedést ne akadályozzák, mivel azt V. István adta Ponyth fiának: Ábrahámnak, a kiskorú Péter apjának, amint ez V. Istvánnak az ő privilégiumával megerősített okleveléből kitűnik. — D. in Chuth, in festo s. Jacobi ap.

Eredeti: 16,7×4,5 cm. Zárópecsét nyoma. Dl. 47.746. (Múz. Törzsanyag.)

Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 140., Wenzel IX. 555. — Kivonat: Tudományos Gyűjt. 1819. I. 97., Fejér V. 3. 514. és VII. 4. 263.

Az évszámot Karácsonyi (Hamis stb. okl. 116.) 1279-re tette, mivel „az 1278—81. évek közül . . . 1279. júl. 25-ét töltötte IV. László Csúton.” Ez a megállapítás a 2993. sz.

oklevél keltezésén nyugszik, melynek helyét Fejér (V. 2. 550.) *in insula Chuth*-nak írta, az oklevél eredetijében azonban *in insula Cheth* áll. A két helynév azonossága ugyan nem bizonyított, mégis valószínű, hogy azonos helynévről van szó, s Karácsonyi megállapítása elfogadható.

2995.

1279.
júl. 29.

— Itimerius fiai: Erdeu és János kérésére átírja és megerősíti az egri káptalan 1275-i privilégiumát (Hazai okmt. VIII. 180.) Guedy nevű föld és Abelfelde nevű föld felének ügyében. — D. p. m. discr. viri mag. Nicolay au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC^o LXX° nono, IIII^{to} Kal. Aug., indict. septima, r. aut. n. a. septimo.

Átírta: I. Károly 1324. márc. 28. (Dl. 30.578.)

Tartalmilag átírta: Bebek István országbíró 1360. márc. 20. (Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, Kézirattár, Oklevelek 143. sz. — OL. Filmtár 2103. doboz.)

2996.

1279.
(júl.—
aug.)

— Lattybor és fiai Tvruch-i jobbágyfiak által Demeter sárosi ispán ellen a Nógrád megyei Kurtus melletti Kurtus föld miatt indított perben az 1279. júl. 15-én (Keresztelő János ünnepének 22. napján) a nemesekkel, kunokkal és az ország minden lakosával tartott generalis congregatio-n ítéletet hoz. Kurtus földet Demeter comesnek ítéli, minthogy a földet a győri várnak a cseh királytól történt visszafoglalásakor teljesített szolgálataiért kapta adományul. Lattybor-t és fiait Turuch-ban levő földjükre küldi vissza, az eddigi királyi szolgáltatásokat előírva és örök hallgatást parancsolva nekik. — D. p. m. discr. viri mag. Nicolai au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo nono, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 52,5×26 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 40.148. (Múz. Törzsanyag.)

Wenzel IV. 181., Gyárfás: Jász-kunok tört. II. 444. — Kivonat: Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 112. (javítja Wenzelt.)

2997.

1279.
(júl.—
aug.)

— 1279. júl. 15-én (Keresztelő János ünnepének 22. napján) a magyarokkal és kunokkal generalis congregatio-t tartván felülvizsgálja kiskorúsága alatt tett adományait. Ennek során Benedek mester fehérvári kanonokot, Pál mestert és testvéreiket: Syster fiait megerősíti a Fejér megyei Chuuz nevű hercegi föld birtokában, amelyet Benedek mesternek koronázásakor öltöztetése alkalmával szerzett érdemei fejében adományozott. A birtok határait leírja a fehérvári keresztetek konventjének oklevele alapján. — D. p. m. discr. viri mag. Nicolay au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o ducentesimo septuagesimo nono, r. aut. n. a. septimo.

Átírta: III. András 1291. máj. 18. (Dl. 40.199. Múz. Törzsanyag.)

Győri tört. rég. füz. III. 112.

Vö. a 2784. sz.

2998.

1279.
(júl.—
aug.)

— nagykorúvá válván Jakab napja (júl. 25.) körül a főpapokkal, bárókkal, az ország nemesseivel és a kunokkal generalis congregatio-t tartva elrendelte, hogy a kiskorúsága idején kiadott birtokadományozó okleveleket mutassák be. Ilie-i Ipolitus comes fiai: Miklós, Vgra, Bálint comesek és Ipolitus mester, a király familiaris clericus-a bemutatották Liudefolde nevű föld adományozásáról szóló 1273. évi privilégiumát (2412. sz.), amelyet a király — különösen Miklósnak, Vgra-nak és Bálintnak a cseh király ellen vívott (morvamezei) csatában teljesített szolgálataiért — megerősített. — D. p. m. discr. viri mag. Nicolay au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo nono, r. aut. n. a. septimo.

Eredeti: 48×44,5 cm. Díszes L. Függőpecsét nyoma. Dl. 40.149. (Múz. Törzsanyag.)

Wenzel IV. 176. — Kivonat: Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 112. (javítja Wenzelt), Mon. eccl. Strig. II. 113.

2999.

1279. — mandátuma a váradi káptalanhoz Iuren-i részbirtok iktatása ügyében.
aug. 6. Documente priv. ist. Rom. C. II. 215.
Lásd 1278. aug. 6-i keltezéssel a 2887. sz. alatt.

1279. — oklevélbe foglalja a kunok hét törzsének Alpar, Uzur, a többi kun főember, nemes és az
aug. 10. egész egyetemesség által elfogadott megtérésének ügyét, s az életmódjukra, viselkedésükre, hadi és jogi viszonyaikra, letelepedésükre és ezzel kapcsolatos más ügyeikre nézve Fülöp pápai legátus előtt történt megállapodásokat. — D. p. m. discreti viri mag. Nicolai au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. MCCLXXIX, quarta Id. Aug., r. aut. n. a. septimo.

Az oklevél szövege először Pray közléséből (Diss. ann. vet.) vált ismeretessé, aki a közlést *ex originali*-nak mondta és ahhoz Fejér szerint (V. 2. 519. jegyzet) *e secretiori Augustae domus tabulario* (bécsi titkos levéltár) Albrecht főherceg titkára (Schubich) által jutott. Ennek az állítólagos eredetinek azonban mind-egyedül nincs nyoma, s későbbi átiratról sincs tudomásunk. Az oklevél szövege csak két XVIII. századi egyszerű *másolatból* ismeretes.

a) a Batthyány család körmendi levéltárában (Acta misc. Heim. n. 9.) volt.

b) Dl. 56.727. (Jeszenák lt.)

Pray: Diss. ann. vet. 117., Katona: Hist. crit. VII. 796., Kovachich: Supplementum vest. comit. I. 36., Horváth: Commentatio Jazyg. 73., Bárdosy: Suppl. Scep. 213., Fejér V. 2. 512., Endlicher: Mon. Arp. 559., Palugyay: Magyarország. tört. leír. III. 9., Gyárfás: Jász-kunok tört. II. 438., Densušianu: Documente I. 1. 426., Károly: Fejér vm. I. 566., Marczali: Enchiridion 179., Kele: Jászkunság 191. (magyar ford.), Mika: Történelmi olvasókönyv 4. (magyar ford.), Nagy Szeder: Kiskun-Halas, Oklevéltár 5. (magyar ford.), Szentesi Tóth: Jászkunság és Karcag 6. (magyar ford.), Documente priv. ist. Rom. C. II. 217. (román ford.) — Kivonat: Katona: Hist. metrop. Coloc. I. 327., Gombos: Catalogus II. 3326.

Az oklevél mind provenienciájával, mind tartalmával gyanúra ad okot. A XVIII. század előtt nemcsak eredetijének, hanem átiratának hiánya annál inkább gyanús, mert XVIII. századi feltűnése kb. összeesik a jászkunok és a német lovagrend közt lefolyt nagy vitával. (Erre Kring [Komjáthy] Miklós hívta fel a figyelmet. Századok 1932. 39—40.) Szembeötlök az is, hogy az 1279. jún. 23-i oklevél a júl. 13-ra kitűzött gyűlés határozatainak aranybullás oklevélbe foglalását ígérte, s ezt most viaszpecsétetes oklevél fedezte. Fontosabb azonban az oklevél szövegében a „nemes” kunoknak az ország nemességével azonos szabadságának hangoztatása, s ez a fogalom az oklevélben többször is ismétlődik. Ezzel szemben — amint Kring részletesen kimutatja — a későbbi időkből több adat azt bizonyítja, hogy a kunokat nem tartották nemeseknek. Kring ezt az ellentmondást úgy magyarázza, hogy a kunok 1279-ben megállapított nemesi fokukról mindinkább lecsúsztak, előbbi libertasukat elveszítették. Kringnek óvatos, csak félig kifejezett véleményét határozottabbá téve, az 1279. aug. 10-i oklevelet jelenleg ismert formájában az eredetinek jóval későbbben *interpolált* átdolgozásának kell tartanunk, s hogy az interpolálás éppen az *una ac eadem cum regni nobilibus libertas* bizonyításának érdekében történt.

3000.

1279. — megújítja Pereche és Ystara nevű földekre vonatkozó adományát.
aug. 10. Katona: Hist. crit. VII. 806.
Lásd 1279-i keltezéssel a 2955. sz. alatt.

1279. — Trusleph fiának:¹ Lyuppoldus comesnek kérésére átírja és megerősíti IV. Bélának (1261 körül) aug. 15-én kelt pátens oklevelét (1264. sz.), mellyel a Semptey-i comitatus-t Trusleph (Margit)-sziget.

¹ IV. Béla oklevelében Lyuppoldus mint *frater*, IV. László átiró oklevelében pedig mint *filius Truslephy* szerepel.

testvérének: Lyuppoldus-nak adta. — D. in insula beate virginis, quarto die Assumptionis virginis gloriose a. d. [M^o CC^o] LX^oX^o nono.

Eredeti: 19,5×13 cm. Hátlapján rányomott pecsét nyoma. Dl. 40.146. (Múz. Törzsanyag.)
Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 111. Wenzel IX. 244.

3001.

1279.
aug. 27.
Buda.

— egyfelől Kozma comes és Odun fia: Ivanka, másfelől Drug fiai: Péter comes, Lőrinc és Miklós vallomása alapján oklevélbe foglalja a köztük az Egged-i monostor kegyurasága és birtokai ügyében létrejött megegyezést.

Átírta: váradi káptalan 1309. márc. 15. (Dl. 40.319. Múz. Törzsanyag.)

Az oklevél szövege:

Nos Ladizlaus dei gratia rex Hungarie memorie commendantes significamus, quibus expedit universis, presentium per tenorem, quod comes Cosmas et Ivanka filius Odun ex una parte, comes Petrus, Laurencius et Nycolaus filii Drug ex altera coram nobis personaliter constituti retulerunt, quod super iure patronatus monasterii de Egged et possessionibus ad ipsum pertinentibus ordinatio et divisio, secundum quod mediantibus litteris capituli Waradiensis facta extitit, obligationem sive penam inter se nostris litteris mediantibus super eadem divisione et ordinatione ac conditione huiusmodi fieri voluerunt, quod quilibet eorum portionem suam, que sibi de possessionibus dicti monasterii cessit, aut cederet, illesam et indemnem deberet conservare et tueri et si quis eorundem in portione, que de possessionibus et bonis dicti monasterii in divisione sibi cessit, negligenter aut etiam voluntarie dampna aliqua irrogaret aut fortassis ipsum monasterium rebus aut bonis aliquibus spoliaret, vel abbatem excluderet de eodem monasterio et proventus dicti monasterii eidem ad plenum non administraret, extunc possessionem suam propriam, de qua eadem dampna ipsi monasterio intulit ac insuper ius patronatus, quod habet in eodem monasterio, amitteret eo facto. Datum Bude, in octavis sancti regis Stephani anno domini M^o C^oC^o LXX° nono.

3002.

1279.
aug. 31.

— előtt Vidafelde-i Tyvan Vidafelde nevű föld felét két és fél dénármárkáért eladja testvérének: Vjlan fiának: Tódornak. — a. d. M^o CC^{mo} septuagesimo nono, pridie K[alendas] Septembris, r. aut. sui a. [septimo].

Tartalmitag átírta: IV. László 1279-i átírása (lásd a 3032. sz.) alapján a lipői registrum 76. §.
Magy. Tört. Tár IV. 39. — Kivonat: Fejér V. 2. 565., Tört. Tár. 1904. 91. 89. sz. (hibásan).

3003.

1279.
(szept. 3.
után.)

—, minthogy a kunok letelepítése és megtérítése érdekében nemesek lakatlan birtokait adja nekik szálláshelyül s a nemeseket vételárral vagy csere útján kártalanítja, Meney-i Endre fiának: Endre-nek adja cserébe a Meney birtokhoz tartozó Apcha és Okan birtokokért a Cuplan és Junyn nevű földet.

Eredeti: 41×39,5 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét darabkái. Dl. 90.459. (Beniczky It.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Crouacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex universis Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presentium notitiam habituris salutem in domino sempiternam. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod cum nobis a domino apostolico sacrosancte Romane ecclesie summo pontifice Christi vicario in terris pro Christiane fidei religione observanda iniunctum extitisset, ut Cumanos, qui in regni nostri partibus morabantur, ab ydolorum cultura revocando ad fidem catholicam et sacri baptismatis recipiendam converteremus puritatem, nos cui ex officio incumbit, religionis Christiane ipsius summi pontificis sacris monitis inherentes dictos Cumanos intra regni nostri terminos existentes ad fidem convertimus catholicam et eosdem descendere fecimus aliorum Christianorum in regno nostro degentium iuxta morem, dando eis terras, agros, silvas, feneta etiam (!) prata, in quibus

eorundem Cumanorum commorari consueverat multitudo, hoc specialiter declarato, quod si aliqui nobiles regni nostri possessiones haberent vacuas in partibus illis, quas dictis Cumanis contulimus pro descensu, nos ab ipsis nobilibus huiusmodi vacuas possessiones et habitatoribus destitutas aut pretio comparare teneremur, aut per modum concambii seu permutationis ab eisdem possemus alienare. Igitur post huiusmodi ordinationem seu obligationem per nos factam Endre filius Endre de Meney nostram adiens presentiam coactus et invitus a nostra petiit maiestate, quod quamquam possessiones ipsius infrascripte maioris pretii seu valoris existant, quam ille, quas a nobis impetrare intendit, tamen quia propter ipsorum Cumanorum multitudinem et malignationis eorundem sevitiā non poterat comode (!) possidere, sibi possessionibus suis Apha et Okan vocatis hereditariis ad possessionem suam Meney vocatam pertinentibus ad nos receptis in concambio dignaremur providere. Nos itaque promissionem nostram ex officio suscepti regiminis servare cupientes ipsius etiam Endre petitionibus favorabiliter annuentes in concambium predictarum possessionum suarum Apha et Okan vocatarum dedimus et contulimus quandam terram iobagionis castri nostri Nogradiensis de generatione Woyn sine herede decedentis in terra Cuplan existentem, quam pater noster Stephanus illustris rex Hungarie pie memorie eidem Endre primitus pro suis servitiis in Feketeholm exhibitis suo contulerat privilegio mediante. Contulimus etiam sibi et tradidimus aliam terram castri nostri Nogradiensis Junyn vocatam, quam ex collatione nostra possidebat, ymo ratificando confirmavimus quamlibet illarum cum suis utilitatibus et pertinentiis universis iure perpetuo tam per ipsum Endre quam per suos heredes pacifice et quiete possidendas. Ut igitur huius permutationis seu concambii series robur optineat perpetue firmitatis, nec possit ullo unquam tempore in irritum retractari, presentes eidem Endre concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis viri magistri Nicolai aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini millesimo CC^o septuagesimo nono, regni autem nostri anno octavo.

Vö. az 1901/a. számhoz írt kritikai megjegyzéssel. Az ott olvasható adatokon kívül a jelen oklevél gyanús voltát illetően további szempont nem merül fel.

3004.

1279.
(szept. 3.
után.)

— az Osl nb. Péter fiának: Dénes mesternek és utódainak adományozza a Máté nádor, soproni, somogyi ispán és a kunok bírāja által elítélt és kivégzett Péter soproni várnagy (Parcravius) elkobzott birtokai közül a Sopron megyei Daag nevű birtokát tartozékaival együtt s leírja a határokat a győri káptalan oklevele alapján. Dénes mester különösen a cseh király ellen indított (morvamezei) hadjáratban teljesített kiváló szolgálatokat a lóról leesett urának: Máté nádornak, a királyi hadsereg vezérének megmentésével s érdemelte ki Péter soproni várnagy birtokát, aki Sopron várát átadta a cseh királynak s a soproni királyi vár polgárai közül a királyhű István timárt (pelliparius) s testvéreit, Pétert és Suerchel-t megölette. — D. p. m. ven. viri mag. Nicolai au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo nono, r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 55×37 cm. Díszes L. Fügőpecsételés nyoma Dl. 1040.

Wenzel IX. 223. — Csonkán: Fejér V. 2. 561. (az adomány megnevezése és a határleírás nélkül).

3005.

1279.
(szept. 3.
után.)

— János, Leunardus, István és Dwymus Modrus-i, Wegla-i és Wynodol-i comesek kérésére múltbeli és jövőbeni szolgálataikra való tekintettel átírja és megerősíti V. Istvánnak Frigyes, Bertalan és Gwydo comesek részére 1270-ben adott megerősítő privilegiumát (2030. sz.). — D. p. m. ven. viri mag. Nicolay Albensis eccl. electi au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o C^o C^o LXX° IX°, r. aut. n. a. octavo.

Átírta: I. Károly 1322. okt. 8. > ua. 1323. nov. 7. (Dl. 33.509.) > I. Lajos 1350. febr. 18. > Zsigmond 1392. nov. 11. (Dl. 33.508.)

Fejér V. 2. 552., Kukuljević: Borba Hrvatah 69., Smičiklas VI. 327., Frangepán oklt. II. 424. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1272.

Kritikájára nézve lásd a 944., 2030. és 3007. sz. alatt mondottakat.

3006.

1279. (szept. 3. után.) + — János, Leonardus, István és Duymus Modrus-i, Wegla-i és Wynodol-i comesek kérésére átírja és megerősíti V. Istvánnak Frigyes, Bertalan és Seruido comesek részére 1270-ben adott privilégiumát (2075. sz.). — D. p. m. ven. viri mag. Nicolai Albensis eccl. ellecti, au. n. vicecanc. dillecti et f. n. a. d. M^o C^o C^o LXX° IX°, r. aut. n. a. octavo.

Átírta: I. Károly 1322. okt. 8. > ua. 1323. nov. 7. > I. Lajos 1350. febr. 18. > Zsigmond 1393. nov. 13. (Dl. 32.) > I. Mátyás 1488. márc. 10. (Dl. 33.507.)

Frangepán oklt. II. 424. (A valódi oklevéltől eltérő szavak jegyzetben.)

Hamis, lásd a 945. és 2075. sz. — Zsigmond oklevele azonban nem XV. századi másolat, ahogy azt a Frangepán oklt.-ban és a Kritikai jegyzék hivatkozott számainál olvashatjuk, hanem a tulajdonképpeni hamisítvány. Ez az oklevél (Dl. 32.) —, melynek kelte 1393. nov. 13. és nem 1392. nov. 11. — a Dl. 33.508. alatt őrzött eredeti oklevél alapján készült hamisítvány, amit I. Mátyás elfogadott és átírt (Dl. 33.507.) — Hogy a hamisítványról és nem másolatáról van szó, bizonyítja a Zsigmond oklevelének dátuma körüli bizonytalanság (az eredetiben: M^{mo} CCC^{mo} nonagesimo secundo tertio Ydus mensis Novembris; a hamisítványban: M^o CCC^o nonagesimo tertio Idus mensis Novembris; az 1488-i átírásban: millesimo trecentesimo nonagesimo tertio Idibus¹ mensis Novembris), továbbá az oklevél írásának XV. századi jellege s azonkívül függőpecsét bevágásai is láthatók a hátyán.

3007.

(1279.) (szept. 11. Torna.) — meghagyja J(ób) pécsi püspöknek, hogy a pécsi káptalan tanúbizonyosága mellett küldje ki emberét a (margit)szigeti apácák panaszára, amely szerint Morianus fia: Morianus fel-dülta az apácák Kapplan nevű birtokát, amelyet IV. Lászlótól kaptak adományba s amely-ről Morianus azt állította, hogy ő kapta azt előbb adományként a királytól. Meghagyja egyúttal, hogy Morianus-t idézzék meg eléje. — D. in Torna, quarto die Nativitatis virginis gloriose.

Eredeti: 20,5×6 cm. Zárópecsét töredéke. Dl. 992.

Hazai oklt. 85., Budapest tört. okl. eml. I. 168. (1277 körül.)

Az évszám megállapítása a 3012. sz. alapján történt.

3008.

(1279.) (szept. 24. előtt.) — megparancsolja Miklós zólyomi ispánnak, hogy Serephel comest és Bogomerius-t iktassa be a Lipche-i aranybányáért és faluért cserébe kapott Bobrouch falu birtokába.

Tartalmilag átírta: Miklós zólyomi ispán 1279. szept. 24. Dl. 94.403. (Pongrácz lt.)

A tartalmi átírás szövege:

litteras domini nostri Ladislai dei gratia illustris regis Hungarie sub hac forma, quod iremus et villam Sclauonicam Bobrouch vocatam in concambium aurifodine ad Lipche et pro villa eiusdem aurifodine, quam eisdem Serephel et Bogomerio contulerat seu locaverat pro quatuor marcis auri in quo anno persolvendis statueremus perpetuo possidendam.

3009.

(1279.) (szept. 26. Sáros.) — Kozma comest kegyébe visszafogadja, visszaadja neki azokat a birtokait, amelyeket Máté volt nádorhoz történt csatlakozása után eladományozott, s megtiltja zaklatását.

Eredeti: 14,7×4,3 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 47.762. (Múz. Törzsanyag.)

Az oklevél szövege:

Nos Ladislaus dei gratia rex Vngarie memorie commendantes significamus, quibus expedit universis, quod nos comitem Cosmam in nostram gratiam et protectionem recepimus specialem restituendo eidem et reddendo omnes possessiones suas, si quas forsitan alicui ratione illa, quod idem

¹ Idus-ból javítva.

societati Mathey quondam palatini et sociorum suorum se adiuxerat (1), contulissemus, volentes et firmiter iniungentes, quod ipsum comitem Cosmam ad ipsum pertinentes nullus in ipsorum iuribus et possessionibus debeat vel presummat molestare, cum nos omnes litteras nostras, si quas aliqui (!) ratione premissorum contra ipsum comitem Cosmam et ad ipsum pertinentes concessissemus, cassas et inanes habeamus. Datum in Sar[us?], feria tertia ante festum beati Michaelis.

Az évszám megállapítása a 3011. sz. oklevél alapján történt.

3010.

1279. szept. 27. Sáros. — Endre fia: Bugyuzlaus kérésére átírja és megerősíti Morhou nevű föld adományozására vonatkozó 1275. évi patens oklevelét (2667. sz.).

Átírta: IV. László 1280. (Szepesi káptalan országos lt. Scrin. 11. fasc. 1. n. 3. — OL. Fkgy. A. 116.)
Kivonat: Fejér VII. 5. 445.

Az oklevél szövege:

Nos Ladislaus dei gratia rex Hungarie memorie commendantes significamus universis, quibus expedit, presentium per tenorem, quod Bugyuzlaus filius Endree ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis patentes litteras nostras super terra Morhou vocata concessas petens cum instantia, ut ipsas ratificare et nostris patentibus litteris confirmare dignaremur, quarum tenor talis est: (*Következik IV. László 1275-i oklevele, lásd a 2667. sz.*) Nos itaque petitionibus ipsius Bugyuzlou iustis et modestis dictas patentes litteras nostras ratas habentes et acceptas auctoritate presentium duximus confirmandas. Datum in Sarus, in festo sanctorum Cosme et Damiani anno domini M^o CC^o septuagesimo nono.

Az átíró oklevél szerint gyűrűs pecséttel volt megerősítve.

3011.

(1279.) okt. 2. Torna. — meghagyja a nyitrai káptalannak, hogy küldje ki megbizottját, s ennek jelenlétében a nyitrai püspök mint királyi ember iktassa be Zubuzlaus fiát: Pétert a nyitrai vár Radissna folyó mellett fekvő Kendy nevű lakatlan földjének birtokába, amelyet a (morvamezei) csatában teljesített szolgálataiért kapott adományba. — D. in Torna, feria secunda post octavas sancti Michaelis.

Eredeti: 13,3×6,1 cm. Zárópecsét helye. Esztergomi primási lt. Archivum saeculare Lad. L. n. 53. Mon. eccl. Strig. II. 266.

Az évszámra nézve lásd IV. László 1280. aug. 1-i oklevelét (3057. sz.).

3012.

(1279.) okt. 16. Ér-somlyó. — megtiltja M(áté) nádor somogyi és soproni ispánnak s a kunok bírójának, hogy Omodeus fiát: Lothardus mestert a királyi adományba kapott Nach és Karcha nevű birtokaiban zaklassa azon a címen, hogy azok a pozsonyi vár földjei. — D. in Erdsumlio, in die sancti Galli.

Eredeti: 14×7 cm. Zárópecsét nyoma. Dl. 48.509. (Amadé lt.)

Hazai okmt. I. 81.

Az oklevél évszáma a 3014. sz. oklevél és a nádor névbetűje alapján — nem teljes bizonyossággal — 1279-re volt tehető.

3013.

(1279.) nov. 30. Somló. — az utódok nélkül levő Morianus comesnek, Morianus fiának szabad végrendekezési jogot adván meghagyja a (pécs)várad konventnek, hogy Morianus comesnek birtokai ügyében teendő rendelkezéséről privilegialis oklevelet állítson ki. — D. in Sumlo, in festo beati Andree apostoli.

Átírta: pécsváradi konvent (1280.) márc. 29. > IV. László 1280. > budai káptalan k. n. (Dl. 1039.)
Koller: Hist. episc. Quinqueecl. II. 220., Fejér V. 3. 57., Wenzel IX. 264.
Évszámot illetőleg lásd Karácsonyi: Hamis okl. 108.

3014.

- (1279.) * — 1279-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a fehérvári ispotályosok preceptorának és konventjének, hogy küldjék ki megbízottukat, s ennek jelenlétében Móric fia: István királyi ember iktassa be Márk fiát: István mestert Myller föld birtokába, ha üresnek találja. (Lásd a 3021. sz.)

3015.

- (1279.) * — 1279-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a váradi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Csépan fia: Péter comes Chegeni nemes királyi ember megjárva Zorwod birtok határait, iktassa be abba Ambus fiait: Hegun comest és fiát: Goganus bánt. (Fejér V. 2. 559.)

3016.

1279. — figyelembe véve Ambus fiának: Hegun comesnek és fiának: Goganus bánnak különösen a cseh király ellen vívott (morvamezei) csatában teljesített szolgálatait, megerősíti őket a Külső-Szolnok megyei Tosnad, Kene, Gyrou és Tenke birtokok szomszédságában fekvő, a tatárok által elpusztított Zorwod nevű örökölt birtokukban, átírván a váradi káptalannak a birtok határjárásáról, iktatásáról, valamint Hegun-nak és Goganus-nak a birtokhoz való jogáról szóló jelentését. — D. p. m. discr. viri mag. Achonis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o C^oC^o LXX° nono, r. aut. n. a. octavo.

Átírta: erdélyi káptalan 1330. ápr. 24. (Dl. 97.945. Tisza lt.)
Fejér V. 2. 559., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 116., Documente priv. ist. Rom. C. II. 199. (román ford.) — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 57., Transilvania 1871. 68.

3017.

1279. — Osl nb. Osl fiának: Herbordus comesnek IV. Béla, V. István és az ő idejében teljesített szolgálataira való tekintettel a soproni királyi vár Pertel nevű lakatlan földjét, Herbordus comes vára körül a Balamus patak közelében fekvő királyi erdőt és a soproni várhoz tartozó, a Kezel földön levő Kuzepkerek nevű kaszálót neki és fiának: Herbordus mesternek adományozza, leírván a szóban forgó erdő határait. — D. p. m. discr. viri mag. Achonis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o C^oC^o LX^oX^o nono, r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 26×24 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsételés nyoma. Dl. 40.153. (Múz. Törzsanyag.)
Átírta: III. András 1291. (Dl. 40.207. Múz. Törzsanyag.)
Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 110., Wenzel IX. 239.

3018.

1279. — bizonyítja, hogy Tekus comes fiai: István Kulchou-i bán, László és Dénes, továbbá Bertalan egri prépost királyi notarius specialis és testvére: Benedek, valamint Bach comes fia: János a Gylianus nevű föld miatt köztük folyt perben megegyezvén, a birtokot Jacou fiainak: Jacou királyi pohárnokmesternek és András comesnek átengedték s e birtokért cserében Lőrinc királyi tárnokmestertől Erdoufolua és Gayg birtokokat kapták. — D. p. m. discr. viri mag. Achonis dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo nono, r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 35,5×25,3 cm. Diszes kezdő L. Fügőpecsét darabja. Dl. 85.215. (Sztáray lt.)
Koller: Hist. episc. Quinqueecl. I. 417., Katona: Hist. crit. VII. 808., Fejér V. 2. 557., Hazai okmt. VI. 248., Sztáray okl. I. 23., Documente priv. ist. Rom. C. II. 221. (román ford.) — Kivonat: Fejér V. 2. 564.

3019.

1279.
dec. 29.

— a királyi solymárok közül származó Komárom megyei Merchey-i Keza fiát: Jakabot — különböző hadjáratokban, különösen pedig a (morvamezei) csatában teljesített szolgálataira való tekintettel — és testvérét: Gede-t kiemelve a solymárok közül, az országi nemesei közé sorolja őket, s nekik adja Merchey nevű földjük mellett fekvő és a Bana-i királyi várhoz tartozó három eke földet, amelyen az utód nélkül elhalt Chyna nevű castrensis élt. — D. Budae per¹ m. discr. viri mag. Achonis au. n. vicecanc. dil. et f. n. (a). d. millesimo ducentesimo septuagesimo nono, (r). aut. n. a. octavo, in festo Thome martiris.

Eredeti: 48,5×27,5 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét darabjai. Dl. 49.004. (Bossányi lt.)
Hazai okmt. VI. 249.

3020.

1279.

— a hercegség Myller nevű földjét, amely a fehérvári keresztések jelentése szerint tíz ekényi területű és hét üres telek (curia) van rajta, Márk fiának: István mesternek és testvérének: Péternek adományozza.

Eredeti: 28,8×24,3 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét nyoma. Dl. 76.158. (Zichy lt.)

Az oklevél szövege:

(L)adizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod magister Stephanus filius Marchi ad nostram accedens presentiam quandam terram ducatus Myller vocatam in Bokon existentem nomine terre vacue et habitatoribus destitute a nobis petivit sibi dari. Verum quia de facto dicte terre nobis ad plenum non constabat, fidelibus nostris preceptori et conventui domus hospitalis de Alba nostris dedimus litteris in mandatis, ut hominem ipsorum transmitterent pro testimonio, coram quo Stephanus filius Maurichii homo noster accederet ad terram prenotatam et presentibus omnibus commetaneis et vicinis, si vacuum inveniret, eidem magistro Stephano statueret, si non fieret contradictum. Qui quidem postmodum nobis rescripserunt, quod pefatam terram presentibus commetaneis et vicinis et nemine contradictore apparente ipsi magistro Stephano statuisset, invenisset etiam super ipsa terra septem curias vacuas et dictam terram, sicut visu considerare potuit, ad decem aratra sufficientem reperisset. Nos igitur consideratis servitiis et fidelitatibus pefati magistri Stephani et Petri fratris eiusdem, que nobis ubique locorum inpenderunt, pefatam terram cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis universis eisdem et suis heredibus heredumque suorum successoribus dedimus, donavimus, contulimus et tradidimus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Achonis aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXX° nono, regni autem nostri anno octavo.

3021.

1279.

— megengedi a királyi udvarban betegen fekvő László mester esztergomi prépost, pápai káplánnak, hogy a Hont megyei Gereky nevű birtokának mind a vásárolt, mind pedig IV. Béla (vö. az 1355. sz.) és az ő kegyéből szerzett részeivel szabadon rendelkezessék, azaz adományozhassa vagy végrendeletileg hagyományozhassa. — D. a. d. M^o C^o LX° X^o nono.

Eredeti: 29,8×15,4 cm. Diszes kezdő N. Fügőpecsételés nyomával. Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 19. fasc. 1. n. 6. (OL. Filmtár 558. doboz.)

Magyar Sion III. 459., Codex Strig. II. 132., Wenzel IX. 245., Mon. eccl. Strig. II. 115.

Bár szokatlan fügőpecsétes oklevélben a *Nos* kezdet és a rövid keltezési formula, az oklevél ellen gyanú nem merül fel.

3022.

(1279.)

* — 1279-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a hantai káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Chychou-i Pál fia: János királyi

¹ A *Budae per* szavak az eredeti *per* szó kivakarása után XVII. századi betoldás.

ember járja meg Sykar királynői birtokot s iktassa be Mortunus fiát: Mortunus mestert és Boxa fiát: Tamást ennek birtokába. (Fejér V. 2. 520.)

3023.

1279. — Mortunus fiának: Mortunus-nak és rokonának: Boxa fiának: Tamásnak adja Mortunus-nak a (morvamezei) csatában teljesített szolgálataiért, amikor is lova elhullta után sebesülten tovább harcolt, a Sykar nevű királynői földet, amelyen két mansio van, s melybe az adományosokat Chychou-i Pál fia: János királyi ember a hantai káptalan kiküldöttjével együtt a szomszédok és különösen a királynéi népek jobbágyainak jelenlétében beiktatta. — D. a. d. M^o CC^o LXX° nono.

Átírta: Erzsébet királyné 1281. (DI. 1043.)
Fejér V. 2. 519.

3024.

1279. — a Tykud nb. Sampson fiainak: Péternek és Jakabnak, Fenee (Feence)¹ fiainak: Sampsonnak és Mathe-nak s örököseiknek adományozza a Kolozs megyei Bare nevű földet, melyet a Morua folyó mellett az Athakar (Athakur) cseh királlyal vívott csatában szerzett sebesülésükkel és szolgálataikkal érdemelték ki, amelltt az említett hadjáratban részt vett erdélyi nemesek szerint az adományozott föld egykor a nevezettek egyik ősének birtoka volt. A föld birtokába őket Deers (Ders) de villa Tuur királyi ember az erdélyi káptalan tanúbizonyosága mellett beiktatta. — D. p. m. ven. viri mag. Johannis doctoris decretorum prep. Budensis, electi eccl. Albensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o ducentesimo (CC^o)¹ septuagesimo nono, r. aut. n. a. octavo.

Átírta:

a) egri káptalan 1345. okt. 26. (DI. 65.386. Sombory lt.)

b) I. Lajos 1345. nov. 5. (DI. 71.864. Rákóczi-Aspremont lt.)

Történeti Lapok 1874. 495. (a) példányról.)

János 1278 július—szeptemberében volt budai prépost, választott fehérvári prépost és alkancellár (2880, 2900. sz.), így az oklevél rendkívül gyanúsnak tekintendő.

3025.

1279. + — részletesen megállapítja a Byhagh-i hospeseknek a Zágráb mellett levő Gréc-hegyi hospesekével azonos kiváltságait és nekik adja Welhowa nevű földet a IV. Béla által adományozott határok között. — D. p. m. ven. viri mag. Ladislai Albensis eccl. electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo septuagesimo nono, r. aut. n. septimo.

Átírta: I. Károly 1322. nov. 21. > ua. 1326. okt. 24. > I. Lajos 1345. júl. 27. > ua. 1358. aug. 29. > Zsigmond 1405. okt. 18. > I. Mátyás 1471. febr. 25. > II. Ulászló 1492. márc. 16. > II. Lajos 1517. máj. 28. (Másolata — az Alsó-szlavóniai okmt. szerint — a bécsi Haus-, Hof- und Staatsarchiv-ban volt.)

Alsó-szlavóniai okmt. 19., Smičiklas XII. 666.

A szöveg kuszáltsága (a promulgatio kimaradt, az alkancellár neve stb.) a sokszoros átirás következménye is lehetne, de valószínűbb, hogy *hamisítvány*, amely más oklevelek felhasználásával készült.

3026.

1279. — a Veszprém megyei Betregh földet visszaadja Bereck comesnek, miután meggyőződött arról, hogy ezt az udvarnoki földet előzőleg már jogérvényesen neki adományozta (vö. a 2931. sz.).

Tartalmilag átírta: Pál országbíró 1343. okt. 24. (DI. 3439.)

¹ A közlés az a) példány alapján történt, zárójelben a b) példány változatai olvashatók.

A tartalmi átirás szövege:

quasdam duas litteras domini Ladislay olim similiter illustris regis Hungarie patentes unam videlicet in anno domini M^o C^o C^o LXX^{mo} octavo¹ et aliam in anno domini M^o CC^o LXX^{mo} nono confectas nobis presentarat — in alterius vero tenore habebatur, quod cum dictus comes Briccius memoratam terram Betregh octo mansiones in se habentem per comitem Borch et Paulum filium Mynezeu ac Mykola comitem wduarnicorum ad universas terras wduarnicorum in comitatu Wespriensi existentium restituendas deputatos facta reambulatione dictis wduarnciis (!) regalibus restitutas fuisse eidem domino Ladislao regi asseruisset, idem dominus Ladislaus rex cognoscens ex tenore litterarum suarum patentium ipsam terram wduarnicorum suorum eidem comiti Briccio per ipsum rite datam et concessam, sicut per priores suas litteras ipsi comiti Briccio perpetuasset et perpetuo possidendam contulisset.

3027.

1279. — Keer-i Kenez fiának: Jánosnak adományozza a Porchul nevű földet, minthogy Egyed mester özvegye nem tudta megfizetni neki a László ungi várjobbágy özvegyének járó hitbért és jegyajándékot.

Tartalmilag átirta: Kont Miklós nádor 1366. márc. 19. > Szepesi Jakab országbíró 1378. nov. 10. (Jászói konvent hiteleshelyi lt. Appendix Fasc. 1. n. 14. — OL. Fkgy.)

A tartalmi átirás szövege:

quasdam duas litteras privilegiales, unam excellentissimi et magnifici principis domini Ladislai olym incliti regis Hungarie in anno domini M^{mo} CC^{mo} LXX^{mo} nono — — confectas nobis demonstravit, in quarum unius videlicet ipsius domini Ladislai regis littere privilegialis tenore inter alia habebatur, quod cum annotatus dominus rex quendam terram iobagionis castri de Wngh nomine Ladislai sine herede decedentis Checher vocatam relicte magistri Egidii contulisset perpetuo iure possidendam et eandem Johannes filius Kenez de Keer ratione dotis et rerum paraffernalium relicte dicti Ladislai sine herede decedentis iuris ordine in causa coram ipso domino rege devenissent (!), tandem quia relicta dicti magistri Egidii ipsam dotem et res paraffernales ipsi Johanni allegasset se non posse solvere, abinde eidem domino Ladislao regi humiliter extitisset et devote deprecata, ut annotatus dominus Ladislaus rex terram Porchul vocatam pro ipsa relicta magistri Egidii pro dote et rebus paraffernalibus ipsi Johanni pro concambio terre Checher pro quinquaginta marcis conferret, ipse itaque dominus Ladislaus rex consideratis et inspectis servitiis eiusdem magistri Egidii pro relicta ipsius dicto Johanni ipsam terram Porchul dedisset, donasset et contulisset de plenitudine sue gratie perpetuo possidendam.

3028.

1279. — átirja és megerősíti Hermanus-nak, az esztergomi keresztetek mesterének és konventjének 1279. évi privilegialis oklevelét, amely szerint a keresztetek a Pozsony megyei Vyusar nevű Chaloukuz-i földjüket a király engedélyével 40 ezüst márkáért eladták Kumpurd comesnek, minthogy a király kiskorúsága idején lezajlott események s különösen a rend Acon-i házának támogatása szűkös helyzetbe hozta őket. — sub a. d. M^{mo} CC^{mo} LXX^{mo} nono confectum.

Tartalmilag átirta: Miklós nádor 1347. nov. 3. (Dl. 25.048.)

Mon. eccl. Strig. II. 117.

3029.

1279. — Lőrinc comes fiának: Miklósnak, aki magát V. István alatt mint zólyomi ispán a cseh király ellen a mosoni csatában megsebesülve kitüntette, majd IV. László alatt a cseh király által elfoglalt Győr vár ostromakor, majd Fuvén-nél a lázadó bárók s Morvaországban a cseh király ellen harcolva s megsebesülve kitüntette magát, a borsodi várnak Ermes nevű,

¹ Lásd a 2931. sz. alatt.

- valamint az Abaúj megyei Vodaz, Genda, Che[n]e[te], a Peturvasara mellett fekvő Wezekén és Demenefeulde nevű falvakat adományozza, illetőleg ezekre nézve már előbbi oklevelével tett adományát megerősíti. — a. d. M^{mo} ducentesimo (!) septuagesimo nono.
Tartalmilag átírta: Miklós nádor 1351. máj. 20. (Dl. 76.998. Zichy lt.)
 Zichy oklt. III. 3. **3030.**
-
1279. — Fethe fia: Mihály és Tamás fia: Butthus tornai várjobbágyokat Tumur nevű földjükkel együtt kiveszi a várjobbágyokból és a királyi serviensek közé sorolja őket. — 1279.
Eredeti — Századok 1889. szerint — Somosy András birtokában volt.
1690-i kivonata: Országos Levéltár, Szathmáry-Király lt. Varia 2, 9. fol.
 Kivonat: Tört. Tár 1883. 212. (1289), Századok 1889. 778. **3031.**
-
1279. — privilegiális formában átírja saját 1279. aug. 31-én Vidafelde nevű föld tárgyában kelt pátens oklevelét (3003. sz.).
Említi: lipői registrum 76. §.
 Fejér V. 2. 565., M. Tört. Tár IV. 39. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 91. 88. sz. (hibásan.) **3032.**
-
1279. — a boszniai eretnokség ügyében tett pápai követi intézkedéseket elfogadja.
 Batthyány: Leg. eccl. II. 460.
Lásd 1280. (aug. 19)-i keltezéssel a 3067. sz. alatt.
-
1279. — két ekényi földet ad Rachlou fiának és Aladarius fiának.
 Fejér V. 2. 565.
Lásd 1285. okt. 1-i keltezéssel a 3391. sz. alatt.
-
1280. — Simon fiát: Tamás comest szolgálataiért meghagyja a Potok-hoz tartozó királyi erdő-
 örök Roduan nevű földje és annak minden tartozéka birtokában. — D. in Bysterche, feria
 quarta post octavas Epiphanie d. a. d. M^o C^oC^o LX^oX^oX^o.
Eredeti: 18×3,5 cm. Hátlapra nyomott pecsét darabja. Dl. 57.210. (Soós lt.)
 Wagner: Coll. Hung. fam. IV. 27., Fejér V. 3. 17. — Kivonat: Tagányi: Erdészeti oklt. I. 14. **3033.**
-
- (1280. * — 1280. márc. 25-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel meghagyta a budai
 jan. 18. káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Ambrus mester budai
 előtt.) olvasókanonok, királyi ember járja meg Tukul föld határát és iktassa be Erzsébet asszonyt
 és a (margit)szigeti apácákat annak birtokába. (Fejér V. 3. 18.) **3034.**
-
- [1280.] — Gyogh-i András comes fiai: Miklós és András kérésére megerősíti atyjának: István
 febr. 11. ifjabb királynak oklevelét, mellyel a Maros mellett fekvő Kend nevű földet, amely a rokonok
 nélkül elhunyt Job clericusé volt, minden tartozékával András comesnek és utódainak
 adományozta.

Tartalmilag átírta: Nadabi László erdélyi alvajda 1413. okt. 27. (Román Népköztársaság Akadémiája kolozsvári fiókjának történeti levéltára.)

Documente priv. ist. Rom. C. II. 503. — Román fordítás uo. 228.

A tartalmi átírás szövege:

quarte siquidem series, videlicet excellentissimi p[ro]ncipis] domini Ladislai dei gratia regis Hungarie etc. felicis record[ationis] confirmatoria in [anno domini] millesimo [CC° LXXX]° tercio Idus Februarii, regni autem sui anno octavo per manus magistri Achonis aule sue [vice]cancelarii, viri dis[creti] di[le]cti] et fidelis sui emanata, tenor vero originalis . . . . . [feria qua]rta proxima p[ost] octavas Pasce edite nos info[rmabat], quod prenominatus Stephanus iunior rex Hungarie, dux Transsilvanus, dominus Comanorum terram Job clerici sine lin[ea] cons[anguineitatis] decedentis Kend vocatam, sitam iuxta Morusium, iacentem circa terram comitis Andree Tynod dictam dedisset, contulisset atque tradidisset sub suis certis metis et antiquis eidem comiti Andree cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis sibi et suis heredibus perpet[uo] posside[n]dam, ipse itaque dominus Ladislaus rex iustis p[etitionibus] Nicolai et Andree filiorum comitis Andree de Gyogh favorabiliter inclinatus, considerans servitia et fidelitates ipsius comitis Andree, [que ipse] carissimo patri suo et sibi inpendisset, que (!) etiam propter fidelitatem sibi debitam se[rvitia] gentis Saxonice extitisset interemptus, attendens insuper obsequia gratiosa Nicolai et Andree prescriptorum, quibus coram sue mai[estatis] oculis meruissent multipliciter commendari, easdem litteras patris sui carissimi] de verbo ad verbum presentibus insertas, non cance[llatas, n]on abrasas, nec in aliqua sui parte viciatas presentium auctoritate confirmasset duplicis sigilli sui munimine roborando.

3035.

1280.
márc. 5.

— Pál fiainak: Lukácsnak és Miklósnak adományozza az utód nélkül elhalt Bosk-nak Boskfelde nevű birtokát, amely szomszédos Pál fiainak Koryth¹ nevű birtokával.

Tartalmilag átírta: Garai Miklós nádor 1413. máj. 2. (Dl. 10.000.)

A tartalmi átírás szövege:

litteras domini Ladislai regis privilegiales dupplici suo sigillo vallatas anno domini millesimo ducentesimo octuagesimo tertio Nonas Martii, indictione duodecima, regni autem sui anno octavo confectas nostrum produxerat ad examen declarantes, quod prefatus dominus Ladislaus rex consideratis fidelitatibus et fidelium servitiorum meritis Lukachii et Nicolai filiorum Pauli quandam possessionem Bosk hominis sine herede decedentis ad manus suas regias devolutam Boskfelde vocatam possessioni eorundem filiorum Pauli Koryth¹ vocate vicineam (!) cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis memoratis Lukachyo et Nicolao ac eorum heredibus dedisset, donasset et contulisset perpetuo possidendam.

Az indictio száma (12) ellentmond az évszámnak, az évszám és az uralkodási év száma viszont összhangban vannak. Az indictio száma akkor sem megfelelő, ha az évet 1283-ra javítjuk, mert 1283. márciusban az indictio 11 volt. Ily módon az oklevél keltét 1280-ra kellett tenni.

3036.

(1280.)
márc. 10.
Gum-
seed.

— meghagyja a somogyi konventnek, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Vros fia: Miklós királyi ember statuálja nővére: Erzsébet asszony részére a Somogy megyei Telky faluban lakó királyi udvarnokokat: Chumoteus-t három fiával, Pétert két testvérével és Buhtus-t rokonaival kötelezve őket eddigi szolgálataik végzésére. — D. in Gumseed, in dominica Invocavit.

Átírta: somogyi konvent (1280.) márc. 23. > IV. László 1280. (Dl. 1083.) > Garai Miklós nádor 1416. jún. 19. (Dl. 154.)

Wenzel XII. 297., Budapest tört. okl. eml. I. 192.

3037.

¹ Garai Miklós nádor átiró oklevelének további részében: Korytian.

(1280.
márc. 25.
előtt.)

* — 1280. márc. 25-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a sági konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Ananias királyi ember járja meg a Hont megyei Chery nevű föld határait és iktassa be Hunth fiát: Demeter barsi ispánt annak birtokába. (Wenzel IX. 273.)

3038.

(1280.
márc. 25.
előtt.)

* — 1280. márc. 25-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a sági konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Byl-i Kelemen királyi ember járja meg a Hont megyei Sorlou nevű föld határait s iktassa be Hunth fiát: Demeter barsi ispánt annak birtokába. (3040. sz.)

3039.

1280.
márc. 25.

— Hunth fiának: Demeter barsi ispánnak adja szolgálatai fejében a Hont megyei három ekényi Sorlou nevű lakatlan földet átírva a sági konventnek a határjárásról és iktatásról szóló jelentését.

Eredeti: 39,5×26,2 cm. Rongált függőpecsét. DI. 86.852. (Esterházy lt.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Crowacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod Demetrius filius Hunth comes Borsiensis fidelis noster quendam terram Sorlou vocatam in comitatu Huntensi existentem petivit a nobis sibi dari, dicendo eandem esse vacuum et habitatoribus destitutam. Vero quia de qualitate ipsius terre utrum sit vacua, nec ne aut ad nostram pertineat collationem, nobis veritas non constabat, fidelibus nostris preposito et conventui de Saag nostris litteris dederamus in mandatis, ut cum Kelemen de Byl homine nostro mitterent hominem ipsorum fidelem pro testimonio, coram quo idem homo noster prefatam terram convocatis omnibus commetaneis et vicinis suis iuxta veteres metas reambulando statueret et assignaret dicto comiti Demetrio possidendam, si non fieret contradictum, contradictores vero, si qui fierent, ad nostram citaret presentiam ad terminum competentem, post hec autem terminum assignatum, nomina citatorum et totius facti seriem dicti prepositus et conventus nostre rescriberent mayestati. Qui demum nobis rescripserunt in hec verba:

Excellentissimo domino suo Ladislao dei gratia illustri regi Hungarie L(adislaus) prepositus et conventus fratrum ordinis Premonstratensis de Saag orationes in domino debitas et devotas. Receptis litteris vestre magnificentie misimus hominem nostrum pro testimonio cum Kelemen de Byl homine vestro, qui postmodum ad nos redientes dixerunt, quod quendam terram Sorlou vocatam in comitatu Huntensi existentem, vacuum et habitatoribus penitus destitutam presentibus commetaneis et vicinis reambulantes iuxta veteres metas et signa idem homo vester statuisset Demetrio comiti Huntensi nullo contradictore existente. Predicta vero terra, secundum quod iidem homo vester et noster estimare potuerunt, est terra trium aratorum cum omnibus utilitatibus eiusdem. Tenet metas ab oriente in latitudine cum terra Charad, in longitudine vero a parte meridionali tenet metas cum terra Botuna filii Botuna, a parte vero septemtrionali similiter in longitudine a parte altera tenet metas cum villa Wezekyn ecclesie beate virginis de Been. Ab inferiori vero parte ab occidente tenet metas cum terra Damas capituli Strigoniensis et cum terra Wezekyn nobilium Kurul et Romani.

Nos itaque attendentes fidelitates et servitia predicti comitis Demetrii, que et quas idem nobis semper et ubique in multiplicibus regni nostri expeditionibus exhibuit laudabiliter ac devote, pre-nominatam terram Sorlou vocatam cum omnibus utilitatibus suis sub antiquis metis et terminis, quibus eadem per priores suos possessores limitata extitit et possessa, dedimus, donavimus, contulimus et tradidimus dicto comiti Demetrio et per eum suis heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes litteras concessimus dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Achonis aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini millesimo ducentesimo octuagesimo, VIII° Kalendas Aprilis, regni autem nostri anno octavo.

3040.

1280. márc. 25. — Hunth fiának: Demeter barsi ispánnak adja szolgálatai fejében a királyi conditionarius-ok Hont megyei Chery nevű lakatlan földjét, miután a sági konvent jelentése szerint kiküldöttjének jelenlétében Ananyas királyi ember a földet megjárta s az iktatást elvégezte. — D. p. m. discr. viri mag. Achonis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo, VIII° Kal. Apr., r. aut. n. a. octavo.
Eredeti: 50,5×19,8 cm. Függőpecsételés nyomával. Dl. 40.155. (Múz. Törzsanyag.)
Tartalmilag átírta: Pál országbíró 1346. jún. 15. (Dl. 41.011. Múz. Törzsanyag.)
 Wenzel IX. 273.
- 3041.**
-
1280. márc. 25. és ápr. 2. — nővéreinek: Erzsébet asszonynak és a (margit)szigeti apácáknak adja a nagyszigeti Tukul földet minden tartozékával átírva a budai káptalannak a föld határjárásáról és iktatásáról szóló (1280.) jan. 18-i jelentését. — D. p. m. discr. viri mag. Achonis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab incarnatione d. millesimo ducentesimo octogesimo, octavo Kal. Apr., r. aut. n. a. octavo, quarto Non. Apr.
Eredeti: 51×34,5 cm. Függőpecsételés nyomával. Dl. 1060.
 Fejér V. 3. 17. — Kivonat: Bártfai Szabó: Pest m. 19.
 Az április 2-i dátum valószínűleg a megpecsételés napját jelenti.
- 3042.**
-
1280. márc. 31. Buda. — a szent Ferenc regulája szerint élő nagyszombati (de Tyrna) perjelnő és az apácák kérésére átírja IV. Bélának 1264-ben kelt pátenis oklevelét (1424. sz.). — D. Bude, in dominica Letare a. d. M^o CC^o octagesimo.
Eredeti: 24,8×9,5 cm. Hátlapján befüggesztett pecsét nyoma. Dl. 565.
 Wenzel IX. 277.
- 3043.**
-
1280. ápr. 2. — a szent Ferenc regulája szerint élő nagyszombati (de Tirna) apácák és perjelnőjük kérésére átírja és megerősíti V. István 1271. szept. 16-án kelt oklevelét (2108. sz.). — D. p. m. ven. viri mag. Achonis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octoagesimo, r. aut. n. a. octavo, quarto Non. Apr.
Átírta: I. Mátyás 1466. dec. 22. (Dl. 2210.)
 Fejér V. 1. 140., Károlyi oklt. I. 10.
- 3044.**
-
- (1280. ápr. 4. előtt.) * — 1280. ápr. 4-i oklevelében említi privilégiumát, mely szerint a királyi márcadó népek Turdemech nevű földjét elcserélte Antonius és Fuldricus comesek Bolar nevű földjével. (Fejér V. 3. 20.)
- 3045.**
-
1280. ápr. 4. Vach. — megparancsolja az ország valamennyi bírójának, hogy Antonius és Fuldricus comeseket, Hord-i nemeseket ne merészeljék elítélni a Turdemech-i királyi márcadókat (populos marcadores) ellenében, mert ezeknek Turdemech nevű földjét elcserélte a comesek Bolar nevű földjével s ezt a cserét nem akarja visszavonni. — D. in Vach, feria quinta proxima post dominicam Letare a. d. M^o C^o LXXX°.
Eredeti: 12,7×7,5 cm. Hátlapra nyomott pecsét darabja. Dl. 58.423. (Forgách lt.)
 Fejér V. 3. 20.
- 3046.**

1280. — a Kompold-i szűz Mária-monostor karbantartása céljából elrendeli, hogy a Kompold falun keresztül haladó minden söt szállító szekér után egy só, a *masa* nevű szekér után egy pondus s egy hordó bor után két dénár vámot kell fizetni. Megparancsolja tehát minden áthaladónak, hogy ne tagadja meg a vámfizetést. — D. in Zekzou, feria tertia proxima post dominicam Judica a. d. M^o C^oC^o LXXX°.

Eredeti: 16×6,5 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 1062.
Fejér V. 3. 21.

3047.

(1280.) — meghagyja a (pécs)váradai konventnek, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében István királyi ember iktassa be nővérét: Erzsébet asszonyt Morianus fia: az örökös nélkül elhalt Morianus comes Baranya megyei Jeneu és Naney nevű földjeinek birtokába. — D. in Zyko, feria quinta post dominicam Judica.

Átírta: (pécs)váradai konvent (1280.) ápr. 18. > IV. László 1281. szept. 20. (Dl. 1115.) > budai káptalan 1338. ápr. 14. (Dl. 1095.)

Koller: Hist. episc. Quinqueecl. II. 223., Fejér V. 3. 85.

Az oklevél évszáma a 3047. és 3052. oklevelek alapján állapítható meg.

3048.

1280. — nővérének: Erzsébet asszonynak az officialisa: Péter comes által előterjesztett kérésére átírja és megerősíti a (pécs)váradai konventnek (1280.) márc. 29-i, IV. László (1279.) nov. 30-i oklevelét magába foglaló s Morianus fiának: Morianus comesnek (Jeney, Naney, Zorwos, Warad, Touth,) Anias, Ykurholm és Koxol nevű birtokaira vonatkozó jelentését. (Wenzel IX. 264.) — D. in Sceyksou, a. d. M^o CC^o octuagesimo.

Átírta: budai káptalan k. n. (Dl. 1039.)

Koller: Hist. episc. Quinqueecl. II. 219., Fejér V. 3. 57., Wenzel IX. 266.

3049.

1280. — átírja a somogyi konventnek (1280.) márc. 23-án kelt oklevelét (Wenzel XII. 319.) s a (ápr.— aug.) Telky faluban lakó királyi tárnokokat (3037. sz.) földjeikkel, szőlőikkel és jogaikkal együtt nővérének: a (margit)szigeti kolostorban lakó Erzsébet asszonynak és a kolostornak adományozza. — D. p. m. ven. viri mag. Achonis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo, r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 55×28,5 cm. Díszes kezdő L. Függeszecsét zsinórja. Dl. 1083.

Átírta: Garai Miklós nádor 1416. jún. 19. (Dl. 154.)

Tartalmilag átírta:

a) Miklós nádor 1349. máj. 14. (Dl. 4040.)

b) Garai Miklós nádor 1419. márc. 20. (Dl. 10.745.)

c) Ua. 1429. márc. 9. (Dl. 2870.)

Wenzel XII. 290., Budapest tört. okl. eml. I. 193. — Tart. átírás: Fejér V. 3. 74., VII. 5. 457. és X. 7. 152.

3050.

(1280.) — megparancsolja István szlavón bánnak, hogy Belus fiainak: Belus-nak, Miklósnak és Istvánnak szerezze vissza Bachader (Bachadyr) által elfoglalt Lapathk nevű birtokukat s védje meg őket minden zaklatás ellen annak birtokában. — D. prope Warkun, quarto die quindenarum beati Georgii martiris.

Eredeti: 19×4,5 cm. Zárópecsét nyoma. Dl. 1239.

Wenzel XII. 326. (1280. körül), Smičiklas VI. 341. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1301.

3051.

1280. máj. 13. — adománya Miklós galgóci comes részére.
Wenzel IX. 276.
Lásd 1283. máj. 13-i keltezéssel a 3220. sz. alatt.
1280. máj. 21. Jenke. — nem állít ki privilégiumot a Baranya megyei Jeneu és Naney nevű birtokok eladományozásáról, de az ügy tisztázásáig nővére: Erzsébet asszony birtokában hagyja e birtokokat, amelyek az utód nélkül elhalt Morianus comesé — Morianus fiáé — voltak. A (pécs)várad konventnek Péter comes officialis által bemutatott oklevele szerint ugyanis István királyi ember Erzsébet asszony beiktatását ugyan ellentmondás nélkül elvégezte, azonban az oklevél bemutatása előtt Ok comes és több nemes azt állította, hogy ők Morianus rokonai, s tiltakozást jelentettek be. — D. in villa Jenke, tertia feria proxima ante festum Vrbanii pape a. d. M^o CC^o LXXX°.
Eredeti: 18,7×9 cm. Hátlapra nyomott pecsét darabja. Dl. 1064.
Fejér V. 3. 26., Budapest tört. okl. eml. I. 187.
- 3052.**
1280. máj. 22. — a Pasaga-ban fekvő Dobouch nevű földet a Zawabereke nevű erdőnek a föld teljes hosszában elterülő részével és halászóhelyekkel a Chack nb. Péter fia: Domokos mester fiainak: Miklósnak — Erzsébet anyakirályné „filius spiritualis”-ának —, Istvánnak és Péternek adja a IV. Bélának, V. Istvánnak és neki teljesített szolgálataik fejében. E földet Mária királyné (a király nagyanyja) cserébe adta Pocina fiának: Cheh-nek Lobor birtokért és a rajta levő várért s ez most Cheh örökös nélküli halálával a királyra szállt. A földet azokkal a kiváltságokkal adományozza, amelyekkel Pucina és Cheh Lobor, majd Dobouch földet bírták, nevezetesen hogy az itt lakó népek nem kötelesek „collectam marturinarum, ponderum et submarturinarum” fizetni. A föld határait Mária királyné oklevelének alapján írja le. — D. p. m. discr. viri mag. Achonis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo, r. aut. n. a. octavo, indictione octava, XI. Kal. Junii.
Eredeti: 53×38 cm. Kezdő L helye fíres. Függőpecsét darabja. Dl. 33.730.
Fejér V. 3. 22., Smičiklas VI. 343. — Kivonat: Wenzel IX. 278., Kukuljević: Regesta No. 1286.
- 3053.**
1280. máj. 30. — Ponyth fiának: Jakabnak, Erzsébet anyakirályné asztalnokmesterének kérésére átírja és megerősíti az anyakirálynénak 1280-ban a Segusd comitatus-beli Chehy birtok adományozása tárgyában kelt privilégiumát. (Wenzel XII. 301.) — D. p. m. discr. viri mag. Anthoni(!) au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo, r. aut. n. a. octavo, tertio Kal. Jun., indictione octava.
Átírta: III. András 1293. (Dl. 985.)
Wenzel XII. 298.
Az alkancellár hibás névírása az átírásnak tulajdonítható.
- 3054.**
1280. jún. 26. — hatálytalanítja Iwachinus mester hűtlenné nyilvánítását.
Fejér V. 3. 20.
Lásd 1284. jún. 14-i keltezéssel a 3316. sz. alatt.
1280. júl. 16. — a Buken nb. Jakab comes kérésére átírja saját 1277. ápr. 26-i pátens oklevelét (2776. sz.) s Jakab comest és utódait megerősíti Purgat föld birtokában.
Átírta: III. András 1292. júl. 9. (XV. századi egyszerű másolata Dl. 40.209. Múz. Törzsanyag.)

Az oklevél szövege:

Ladislaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Crouacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod comes Jacobus de genere Buken ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis patentes litteras nostras, petens cum instantia, ut easdem ratas habere et nostro dignemur privilegio confirmare. Quarum tenor talis est: (Következik IV. László 1277. ápr. 26-i oklevele, lásd a 2776. sz.) Nos igitur fidelitates et servitia prefati comitis Jacobi in memoriam revocantes, que idem in omnibus expeditionibus regni nostri et specialiter in exercitu nostro generali, quem contra regem Boemie, inimicum nostrum capitalem habebamus, ubi eodem rege Boemie interemto divina annuente gratia felicem sumus victoriam consecuti intuentibus nobis se fortune casibus submitiendo fideliter inpendit et devote, attendentes ubi etiam vulnus letale subportavit, prefatam terram cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis universis eidem comiti Jacobo et per eum suis successoribus irrevocabiliter permisisimus possidendam prefatasque litteras de verbo ad verbum inseri faciendo auctoritate presentium duximus confirmandas dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Achonis aule nostre vicecancellarium (!) dilecti et fidelis nostri anno domini millesimo CC° LXXX°o, XVII°o Kalendas Augusti, regni autem nostri anno octavo.

3055.

1280.
júl. 19.

— megerősíti Jwnk comest és fiát: Jánost a Zlonyn és Kemychnice folyók mellett fekvő örökölt Vrbouch és Ebrys nevű földjeik és ezek tartozékai birtokában. E birtokokat IV. Béla felesége, miután a felajánlott csereföldet nem fogadták el, elvette tőlük és Lona-i disznópásztorainak adta, majd IV. László a földeket nekik visszaadta s most ezt az intézkedését privilégialis formák között megerősíti. — D. p. m. discr. viri mag. Achonis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXXX, XIII. Kal. Aug., indictione octava, r. aut. n. a. octavo. Méltóságok: Lodomerius esztergomi, János spalatói, János választott kalocsai érsek, Jób pécsi, Timót zágrábi, Dénes győri, András egri, Péter erdélyi, Gergely csanádi, Péter veszprémi, Tamás váci, Tamás választott váradi püspök; Máté nádor, somogyi isp. és a kunok bírása, Lőrinc tárnokmester, Péter szlavón bán, Finta erdélyi vajda és szolnoki isp., István soproni isp., Péter országbíró, Péter asztalnokmester, pozsonyi és mosoni isp., Opow lovászmester és zalai isp., Rubin vasvári, Péter nyitrai, János baranyai isp.

Átírta: I. Károly 1325. jún. 14. > I. Lajos 1359. ápr. 25. (Jugoszláv Akadémia zágrábi levéltára Doc. Lat. II. 55. — OL. Filmtár 4932. doboz.)

Smičiklas VI. 354.

Az oklevél fogalmazása és kétszeresen átírt volta gyanússá tenné az oklevelet, ha Erzsébet királynénak 1281. évi eredetiben fennmaradt valódi oklevele (Smičiklas VI. 400.) nem tartalmazná ugyanazokat a tényeket.

3056.

1280.
aug. 1.

— a Ludan nb. Zubuzlaus fiának: Péternek adja a (morvamezei) csatában tanúsított hősiességéért, amikor meg is sebesült, a nyitrai várnak a Radusna folyó mellett fekvő lakatlan Kend nevű földjét s átírja a nyitrai káptalannak (1279.) okt. 18-án a beiktatásról kelt jelentését (Wenzel IX. 284.). — D. p. m. discr. viri mag. Achonis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo, Kal. Aug., indictione octava, r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 45,5×20,8 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Dl. 1038.

Wenzel IX. 274.

3057.

1280.
aug. 9.
Esztergom.

— visszaadja Dénes volt nádor fiának: Dénes comesnek a Lusunch nevű birtokot, amely valamikor Leustachus fia: Miklós őseié volt, azonban hűtlenségük miatt elvesztették s Dénes nádor nyerte adományba, majd Miklós — Pous fia: Vgrinus kérésére — IV. Lászlótól visszakapta, de miután a király meggyőződött arról, hogy Miklós ősei hűtlenségük miatt

veszítették el a birtokot, ismét elvette tőle és minden tartozékával Dénes comesnek és utódainak adományozta. — D. Strigonii, in vigilia sancti Laurentii martiris a. d. M^o C^o octuagesimo.

Eredeti: 19,5×10,5 cm. Hátlapján befüggesztett pecsét nyoma. Román Népköztársaság Akadémiája kolozsvári fiókjának történeti levéltára, Bánffy lt. (OL. Filmtár 781. doboz 4. sz.)

Hazai okmt. VI. 257., Bánffy oklt. I. 19.

3058.

(1280.) * — (1280-i) oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében a királyi ember iktassa be Péter vajdát, Gergelyt és testvéreit Igrici birtokába. (Wenzel IX. 272.)

3059.

12[80.] — Domokos fiának: Péter vajdának, továbbá Pál comes fiainak: Gergelynek és testvéreinek (aug. 17. adja szolgálataik fejében az örökös nélkül elhalt Ech-i Sándor Igrici nevű birtokát, melybe előtt.) őket az egri káptalan beiktatta. — D. p. m. discr. viri mag. Achonis au. n. vicecanc. dil. et f. [delis n. a. d. millesimo ducentesimo]... r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: [kb. 41]×19,7 cm. Jobb oldali harmada hiányzik. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét helye és lenyomata. Dl. 1074.

Wenzel IX. 272. — Kivonat: Fejér V. 3. 74., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LXII., Documente priv. ist. Rom. C. II. 227.

Ach aug. 17. előtt volt alkancellár.

3060.

1280. — az Wztumpa-i comitatus alól kivett Plumow nevű lakatlan földet Jakabnak, a pozsonyi (aug. 17. vár suburbiama birájának és utódainak adja ama szolgálatai fejében, amelyeket Péter fiai előtt.) János egykori hűtlen pozsonyi comes curialis ellen tett, amikor ez a pozsonyi várat megtámadta. — D. p. m. ven. viri mag. Achonis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo, r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 34,7×22,3 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét darabja. Pozsony város lt. 4. sz. (OL. Filmtár C 42.)

Átírta: I. Károly 1323. ápr. 12. (uo. 40. sz.—uo.) > I. Lajos 1357. febr. 10. (uo. 135. sz.—uo.) > pozsonyi káptalan 1392. aug. 19. (uo. 483. sz.—OL. Filmtár C 43.)

Tartalmilag átírta: III. András 1291. okt. 28. (uo. 9. sz.—uo.) > I. Károly 1318. szept. 2. (uo. 36. sz.—uo.)

Wenzel IV. 217. — Kivonat: Archiv mesta Bratislavy, Inventár 9. 6. sz.

3061.

1280. — Lőrinc comes fiának: Miklós zólyomi ispánnak adja hűséges szolgálataiért — különösen (aug. 17. pedig a (morvamezei) csatában teljesített szolgálataiért — Janustelky nevű üres földet előtt.) minden tartozékával. — D. p. m. discr. viri mag. Achonis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXXX^{mo}, r. aut. n. a. octavo.

Átírta: egri káptalan 1328. máj. 1. (Dl. 76.390. Zichy lt.)

Zichy oklt. I. 44. — Kivonat: Wenzel XII. 295.

3062.

1280. — Rubinus vasi ispánnak adományozza a Vas megyei Wep és Zeuleus nevű udvarnoki (aug. 17. falvakat. előtt.)

Átírta: vasvári káptalan 1332. jan. 13. (Szombathelyi káptalan lt., vépi Erdődy lt. Fasc. 19. n. 954. —OL. Fkgy.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, [Ra]me, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Licet excellentia regia munifica et largiflua [esse] debeat pro meritis singulorum, tamen illos, quos innata probitas et experta bonitas insignit et excellit, amplioris remunerationis beneficio debet insignire. Proinde ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod considerantes servitia Rubini comitis Castriferrei dilecti et fidelis nostri temporibus domini Bele regis avi nostri karissimi cum fervore summe fidelitatis impensa, post m . . . . . etiam temporibus domini regis patris nostri recordationis felicissime et nostris grata ipsius obsequia in animum nostrum reducentes et licet propter sui multitudinem ex facili non possent enarrari, tamen quedam ex hiis presentibus ad informationem futurorum duximus inserenda, primum siquidem cum dominus rex Stephanus pater noster karissimus levato suo exercitu contra regem Boemorum, unacum domino rege Bela avo nostro ad partes fluvii Marua accesserat in congressu ipsius belli idem Rubinus ob fidelitatem corone regie debitam in adversam aciem irruendo celebriter dimicavit, donec tria letalia vulnera subportavit; preterea tempore eiusdem patris nostri cum Solchar et Detricus de Furodberuk Theotonici collecta multitudine suorum complicum adierant regnum nostrum confinia Castriferrei invadentes, comes Rubinus contra eos procedens ipsos debellando victoriam reportavit et triumphum et ipsum Solchar capitaneum adverse choortis (!) cum quibusdam aliis sociis suis adduxit patri nostro; preterea sub castro Rudygey, ad quod expugnandum Gregorium tunc comitem Ferreicastris dominus rex Stephanus pater noster karissimus miserat, idem Rubinus ex precepto patris nostri in societate comitis Gregorii existens in adversam aciem sub ipso castro lanceando intrepide letalia vulnera reportavit; ceterum in societate eiusdem Gregorii in expugnatione castris Fulustun de hiis, qui ante portas ipsius Fulustun castris ad tenendum ipsum castrum exierant pugnaturi, in ipsos irruendo quosdam ex eis interemit et quosdam adduxit captivos; item apud pontem Abada in exercitu generali, quem dominus rex Stephanus pater noster contra regem Boemorum moverat, in quo bello dictus rex Boemorum fuge remedio se a facie patris nostri occultavit, in ipso bello idem Rubinus ex multiplicibus suis actibus coram oculis patris nostri multipliciter meruit commendari; item pueritie nostre temporibus, quando Corradus et Kunchlinus Thetonici (!) ac eorum socii comitatum de Zegerye invaserant, dictus comes Rubinus contra ipsos procedendo ipsos in fugam convertit et ex ipsis plurimis interemptis condignam recepit ultionem; item cum Matheum tunc banum totius Sclavonie, quem subtus castrum Lastruch ad confinia Karintie miseramus, idem comes Rubinus in societate ipsius Mathei bani existens sub ipso castro dimicavit et quamplures ex adversa acie interemit; item in exercitu nostro generali, quem contra regem Boemye inimicum et persecutorem nostrum habebamus, in quo deo propitio ipso rege Boemorum interempto felicem victoriam sumus consecuti, idem comes Rubinus nullius fortune casus formidans vel eventus pugnavit precellenter ita, quod tredecim barones regni Boemye in ipso bello captivavit, quos nobis in signum victorie presentavit. Tot igitur et tantis servitiis ipsius comitis Rubini et aliis quamplurimis consideratis, que post adepta gubernacula regni nostri latere nostro aderendo (!) in omnibus expeditionibus regni nostri, videlicet tam bellis intrinsicis et extrinsicis cum fervore summe fidelitatis exhibuit et impendit, quamquam maioribus et potioribus donationibus dignum esset, quasdam villas vdwornicorum nostrorum Wep et Zeuleus vocatas in comitatu Ferreicastris existentes ipsi comiti Rubino et per eum Fuldrico et Karolo fratribus suis et eorum heredibus heredumque suorum successoribus dedimus, contulimus et donavimus iure perpetuo et inrevocabiliter possidendas. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri [munimin]e roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Achonis aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o ducentesimo octuagesimo, regni autem nostri anno o[ctavo].

3063.

1280.
aug. 17.

— figyelembe véve azokat a szolgálatokat, amelyeket familiarisa: Mathey comes királyi tárnok előbb V. Istvánnak, majd neki udvari szolgálata, belső és külső háborúk s követségek során tett, a comest, testvérét: Zumbot-ot, valamint Tymar falubeli rokonait: Bene fiait: Farkast és Botsz-t, Gergely fiait: Gyroult-ot és Ágostont s Helys-t és Kemynt, valamint utódjaikat Tymar falubeli földjükkel együtt kiveszi a tárnoki szolgálatból s a király zászlaja alatt harcoló nemesek közé emeli őket. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n.

vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXXX°, XVI° Kal. Sept., indict. octava, r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 45,7×23 cm. Kezdő L helye üres. Függőpecsét zsinórja. Dl. 1065.

Tartalmilag átírta: I. Mátyás 1486. nov. 30. (Dl. 31.)

Wenzel IX. 270. és IV. 216. (aug. 31-i kelettel Hevenes gyűjteménye alapján). — Tartalmi átírás: Wenzel XII. 295.

3064.

1280.
aug. 18.

— Pascasius mester pozsonyi prépostnak és az üdvözítőről elnevezett egyházának adja a pozsonyi várnépek (castrensium) Zelinch nevű földjét — kivéven a pozsonyi vár joghatósága alól — a prépostnak különösen azokra a szolgálataira való tekintettel, amelyeket Fülöp pápai követtel történt kibékítése kapcsán teljesített. E földön egykor Bark lakott, s szomszédos az egyház Zelinch nevű földjével, melyet előzőleg IV. Lászlótól kapott, a föld iktatását Péter királyi asztalnokmester, pozsonyi és mosoni ispán végezte el az esztergomi káptalan kiküldöttjének jelenlétében. — D. p. m. mag. Bartholomei dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. d. millesimo ducentesimo octoagesimo, r. aut. n. a. VIII°, XV° Kal. Sept., indict. VIII^a.

Eredeti: 39,8×25 cm. Kezdő L helye üres. Függőpecsét darabja. Pozsonyi káptalan magán lt. Capsa C. fasc. 5. n. 47.

Átírta: a) III. András 1291. (uo. Capsa C. fasc. 6. n. 65.) > I. Károly 1317. nov. 2. (uo. Capsa C. fasc. 6. n. 66.).

b) I. Károly 1323. jún. 28. (uo. Capsa C. fasc. 5. n. 47B.)

Wenzel IV. 214., Rimely: Capit. Poson. 303., Mon. eccl. Strig. II. 120.

3065.

1280.
aug. 18.

— engesztelésül, amiért annak idején a budavári bírónak és a polgároknak azt a parancsot adta, hogy a Fülöp pápai legátus által hirdetett zsinatra összegyűlt főpapokat a várból zárják ki, senkit be ne engedjenek és ezeknek élelmiszert se adjanak, évi — utóda által is fizetendő — száz ezüst márkát ajánl fel a legátusnak a Szepes körüli Gulnychbanai-ezüstbánya jövedelméből, kiapadása vagy elvesztése esetén pedig a királyi kincstárból egy, a szegények és betegek részére alapítandó ispotály számára. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC^o LXXX°, XV. Kal. Sept., r. aut. n. a. octavo.

Átírta: Johannes de Amelio friauli főesperes, pápai kamarás három közjegyző megerősítésével 1339. márc. 20. (Vatikáni lt. AA. Arm. I.—XVIII. n. 592. — OL. Filmtár 4941. doboz.)

Raynaldus: Annales eccl. III. 509., Kollár: Hist. iur. patr. 188., Pray: Annales r. Hung. 349., Wagner: Analecta I. 192., Katona: Hist. crit. VII. 835., Bárdosy: Suppl. Scep. 209., Bárdosy: Moldav. et Szeps. 72., Batthyány: Leg. eccl. II. 458. (1279.), Fejér V. 3. 28., Theiner: Vet. Mon. Hung. I. 347., Budapest tört. okl. eml. I. 188. (kihagyásokkal). — Kivonat: M. Tört. Tár I. 100., Mon. eccl. Strig. II. 121.

3066.

1280.
(aug. 19.)

— a boszniai eretnekség leküzdése érdekében Fülöp pápai követ kérésére elfogadja az apostoli szentszéknek az eretnekek ellen hozott minden intézkedését, s elrendeli, hogy a hercegek, comesek, bárók, nemesek, bírák, officialisok, s a királyi fennhatóság alá tartozó minden föld népei ezeket tartsák meg. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. a. d. M^o CC^o LXXX°, indict. octava, r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 34,9×22,7 cm. Függőpecsét darabja. Vatikáni lt. AA. Arm. I.—XVIII. n. 591. (OL. Filmtár 4941. doboz.)

Raynaldus: Ann. eccl. III. 509., Péterfy: Sacra concilia Hung. I. 101., Pray: Annales r. Hung. I. 350., Katona: Hist. crit. VII. 838., Batthyány: Leg. eccl. II. 460. (1279.), Fejér V. 3. 35., Theiner: Vet. mon. Hung. I. 348., Densušianu: Documente I. 1. 437., Smičiklas VI. 378. — Kivonat: Mon. Slav. merid. XXIII. 16., Kukuljević: Regesta No. 1303.

Valószínűleg egy napon kelt Erzsébet királynénak hasonló tárgyú oklevelével (Theiner: Vet. mon. Hung. I. 347. — vö. Szabó K.: Kun László 98.)

3067.

1280. — a Chak nb. Márk comes fiainak: István Bokon-i comesnek és Péternek adja szolgálataikért
aug. 19. a Sopron megyében fekvő s a soproni ispánsághoz tartozó Kabold nevű királyi várat mind-
azokkal a tartozékaival, amelyekkel eddig a soproni ispánok bírták. — D. p. m. discr. viri
mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo, quartodecimo
Kal. Sept., indict. octava, r. aut. n. a. octavo.
Eredeti: 46×26,5 cm. Diszes kezdő L. Pecsétromok. Dl. 1174.
Fejér V. 3. 27., Wenzel XII. 288. **3068.**
-
1280. — Eberhardus fiának: Konch comesnek adja szolgálataiért a Bereg megyei Mwsey falut.
aug. 23. — Bude, in vigilia festi beati Bartholomei apostoli a. d. M^{mo} CC^{mo} octuagesimo.
Buda.
Tartalmilag átírta: Ugrin fia: Miklós országbíró 1359. febr. 24. (Dl. 41.387. Múz. Törzsanyag) > Garai
Miklós nádor 1409. jún. 9. (Dl. 1066.)
Anjou-kori okmt. VII. 602. — Kivonat: Uo. 646. **3069.**
-
1280. + — Cheemee fiát: Dénes Hung-i várjobbágyot, aki magát a hód(tavi) csatában, ahol két
aug. 24. rokona és szolgálja elesett, kitüntette, s utódait két Ung megyei falujával Chepeel-lel és
(Székes)- Moschya-val együtt kiveszi a vár jobbágyai közül és a nemesek sorába emeli. — D. Albe,
fehérvár. in crastino sancti regis Stephani p. m. honorabilis viri mag. Bartholomey au. n. vicecanc.
dil. et f. n. a. d. M^o ducentesimo octagesimo, nono Kal. Sept., indict. octavo, r. aut. n. a.
octavo.
Eredeti: 51,3×23 cm. Független helye. Dl. 32.129.
Átírta: leleszi konvent 1521. márc. 10. (Dl. 47.409. Múz. Törzsanyag.)
Fejér V. 3. 353. (1287.) és VII. 2. 227. (1280. és 1281.), Densuşianu: Documente I. 1. 470. (1287.),
Hazai okmt. VIII. 207. — Kivonat: Gyárfás: Jász-kunok tört. II. 453. (1287.)
Fogalmazása, íráshibái, tárgyi hibái és írása hamis voltát bizonyítja. (Századok 1901. 628.)
3070.
-
1280. — a Herman nb. Endre fiának: András comesnek adja a Raba híd őreinek Vas megyei Hyduig
aug. 26. nevű földjét, mely szomszédos András comes földjével, kivéve a Vasvárnak járó szolgálta-
tások alól, miután Bibynus mester a földet lakatlannak találta, s az iktatást pedig a hídőrök
által egykor birtokolt határok szerint elvégezte. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei
au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC^o LXXX°, septimo Kal. Sept., indict. octava,
r. aut. n. a. octavo.
Átírta: I. Károly 1326. jan. első napjaiban. (Dl. 67.922. Lippich lt.)
Hazai okmt. II. 14. **3071.**
-
1280. — érvényteleníti az erdélyi egyház birtokainak elvételét.
szept. 1. Jakob: Oklt. Kolozsvár tört. I. 24.
Lásd 1289. szept. 1-i keltezéssel a 3529. sz. alatt.
-
1280. — Gordowa birtokot, amelyet IV. Béla Fanch fiainak: Benedek és Pál comeseknek adomá-
(szept. 3. nyozott s amelyet Moys fia: Moys mester a zavaros időkben csalárdul királyi adományként
előtt.) eszközölve ki, elfoglalt, visszaadja az említett Pál comes fiainak: Domokos mesternek és
Fanch-nak.

Eredeti a Hunyadi család elpusztult levéltárában volt a levéltár 1817-ben készült elenchusának tanúsága szerint. (Bajmóci Állami Levéltár — OL. Filmtár C 25. doboz.)

Tartalmilag átírta: Geréb Péter országbíró 1498. okt. 30. (DI. 12.800.)

A tartalmi átírás szövege:

Quarum prima videlicet littera donationalis et confirmationalis olim domini Ladislai regis in anno domini millesimo ducentesimo octuagesimo, regni autem sui anno octavo dupplicis sigilli sui munimine roborata nos taliter edocebat, quod cum possessio Gordowa vocata cum pertinentiis et attinentiis suis, prout ad regiam pertinuit maiestatem, pro annuntiatione gaudii nativitatis Bele ducis karissimi patruis sui inclite recordationis per Belam illustrem regem Hungarie avum suum carissimum pie memorie Benedicto et Paulo comitibus filiis Fanch donata fuisset et collata ac corporali possessione adepta eiusdem per prefatos Benedictum et Paulum comites ac filios eorundem, temporibus eiusdem Bele regis extitisset possessa pacifice et quiete, demum eidem Ladislao regi nature successionis ordine in etate pupillari ad regni solium sublimatis (!) predictam possessionem Gordowa magister Moys filius Moys in regno nostro turbationibus suscitatis captata opportunitate, falsitate suggesta et veritate suppressa colore donationis dicti Ladislai regis callide procurato potentialiter occupasset, ipse vero Ladislaus rex, qui ex officio suscepti regiminis nulli debeat deesse in suo iure et semita iustitie dirigere gressus suos, habito diligenti tractatu cum baronibus suis sepepredictam possessionem Gordowa cum omnibus utilitatibus et pertinentiis suis, prout per Benedictum et Paulum comites habita extiterit et possessa, magistro Dominico et Fanch fratri suo filiis comitis Pauli antedicti et per eos ipsorum heredibus heredumque imposterum successoribus reddidisset et restituisset ac renovasset et approbasset collationem avi sui ex certa scientia ratificatione regia confirmasset iure perpetuo pacifice et irrevocabiliter possidendam.

3072.

1280. — Rekse fiát: Miksse-t s rokonait: Drahen-t, Miklóst, Herch-t, Ruthen-t és Vrban-t Raxa (szept. 3. előtt.) nevű földjükkel együtt a turóci népek sorából a turóci jobbágyfiak közé emeli. — a. d. M^{mo} CC^{mo} LXXX^{mo}, r. aut. sui a. octavo.

Tartalmilag átírta: turóci registrum 62. §.

Fejér V. 3. 72., Engel: Mon. Ungrica 98. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 92. 91. sz.

3073.

1280. — Isa birtokot Péter vajdának és Gergelynek adományozza.

(szept. 3. előtt.) Fejér V. 3. 74.

Hibás kivonat. Helyesen lásd 1280. (aug. 17. előtti) keltezéssel a 3060. sz. alatt.

1280. — familiárisának: András fia: Miklós comes fiának: Lőrinc mester királyi apródnak adja (szept. 3. után.) kérésére a Poudharasta mellett fekvő Och és Terdemech nevű földeket, átírván a budai káptalannak (é. n.) aug. 27-i a Chycho-i Péter királyi ember által történt beiktatásról szóló jelentését. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei a[u. n.] vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo, r. aut. n. a. nono.

Eredetije függőpecsét zsinórával (Alapi szerint) Komárom megye lt.

Fejér VII. 3. 86., Alapi: Komárom vm. 3. — Kivonat: Bártfai Szabó: Pest m. 19.

3074.

1280. — Endre fiának: Bugyuzlaus-nak ítéli Morhou nevű földet, minthogy ellenfele: Kalsa-i (szept. 10.) Gothardus fia: Benedek Péter országbíró oklevele szerint nem jelent meg és nem mutatott fel oklevelet, Bugyuzlaus viszont felmutatta IV. László 1279. szept. 27-i oklevelét (lásd a 3011. sz.), amelyet átír.

Eredeti: Függőpecsét zsinórája látható a fényképen. Szepesi káptalan országos lt. Scrin. 11. fasc. 1. n. 3. (OL. Fkgy. A. 116.)

Kivonat: Fejér VII. 5. 458.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie, Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in salutis actore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod cum secundum formam et continentiam litterarum compositionum comitis Petri iudicis curie nostre dilecti et fidelis nostri in area duelli inter partes emanatarum vicesimo secundo die sancti regis Stephani Bugyuzlaus filius Endree ex una parte et Benedictus filius Gothardi de Kalsa ex altera privilegia sua seu instrumenta, que haberent super facto terre Morhou vocate nobis presentare debuissent ad decernendum seu determinandum inter partes, cui ipsorum dicta terra Morhou per nostram sententiam deberet devolvi, tandem adveniente ipso termino dictus Benedictus non venit, nec misit aliquem seu privilegia sua et instrumenta exhibuit, nec exhiberi per aliquem fecit, ut debebat, Bugyuzlaus vero antedictus septem diebus continuis coram nobis personaliter comparendo exhibuit nobis litteras sub sigillo anuli nostri confectas hunc tenorem continentes: (*Következik IV. László 1279. szept. 27-i oklevele, lásd a 3011. sz.*) Nos itaque quia unicuique in suo iure deesse non debemus, una cum baronibus nostris sententialiter decrevimus ipsam terram Morhou vocatam sepedicto Bugyuzlou debere devolvi, reddentes et restituentes eidem et suis heredibus heredumque suorum successoribus dictam¹ terram Morhou, sicut per eundem hactenus extitit detenta et possessa, perpetuo pacifice possidendam. In cuius rey memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Bartolomei aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o octuagesimo, regni autem nostri anno nono.

3075.

1280.
aug. 19.

— Berenche-i Abraam fia: András mester kérésére s a cseh király ellen vívott háborúban tett szolgálataiért átírja és megerősíti saját 1276-i privilégiumát (2740. sz.), mellyel a somogyi vár, az oltárhordozók (sanctiferorum) és az örökös nélkül elhalt Jakab somogyi várjobbágy Pezye nevű földét adományozta. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei prep. Agriensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXXX°, quartodecimo Kal. Sept., indict. octava, r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 46×28 cm. (csonka). Díszes kezdő L. Fügőpecsételés nyomával. Dl. 99.867. (Batthyány lt.)
Wenzel XII. 292. (1280. szept. 18.)

3076.

1280.
okt. 18.
Várad.

— megerősíti András fiának: Mihálynak, Endre fiának: Vincének, István fiának: Máténak és Péter fiának: Buzi-nak a Torna megyei Nadasd föld birtokába Tekus fia: Dénes királyi ember által történt beiktatását, amiről a jászói prépost és a konvent tett jelentést, de Mihály tornai plébános, Tekus fiai: László és Dénes, s Lőrinc fia: Miklós comesek is írásban jelentették, hogy királyi parancsra az iktatásnál jelen voltak. — D. Varadini, tertio die Galli a. d. millesimo ducentesimo octoagesimo.

1636-i másolata: Torna megye 1636-i közgyűlési jegyzőkönyve 210. fol. (OL. Filmtár 1998. doboz.)
Említi: jászói konvent 1411. okt. 29. (Gyulay lt. n. 42. — OL. Fkgy.)
Tört. közl. Abaúj-Torna vm. I. 148.

3077.

(1280
körül.)
okt. 18.

— Rezy, Syd, Guelse és Zepene iktatása ügyében intézkedik.
Hazai okmt. VI. 260.
Lásd (1282.) okt. 24-i kellezéssel a 3185. sz. alatt.

(1280.)
nov. 11.
Szalán-
kemén.

— Marcellus fiának: Seueridus comesnek adja szolgálataiért és testvéreinek: Ivánkának a cseh király elleni hadjáratban történt haláláért Ibran nevű földet, elvéve azt Albert fiától: Sebestyéntől, aki makacsul az ország egyetlen hadjáratában vagy gyűlésében sem vett részt és hűtlenség bűnébe esett. — D. in Zolunkemen, in festo sancti Martini confessoris.

¹ Eredetiben: ditam.

Átírta: IV. László 1286. (Hazai okmt. szerint Draskovics lt. Fasc. 12. n. 2.) > kő káptalan é. n. > III. András 1294. ápr. 3. (uo. Fasc. 12. n. 8.)

Fejér V. 3. 32., Hazai okmt. VI. 319. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1297.

Az oklevél évszámát a 3079. oklevél határozza meg.

3078.

1280.
nov. 11.
Szalán-
kemén.

— az országból távozó kunokat követve az Al-Dunához érve Marcellus fiának: Seueridus comesnek adja testvérének: Miklósnak Ibran és Kusmeteluke földeken levő részét kárpótlásul azért a kétszáz márka kárért, amit Seueridus lovakban, ökrökben, teheneekben, más ingóságban és ingatlanban ártatlanul azáltal szenvedett, hogy Miklós a király két tárnokát: Ketel-i Demetert és Gált kifosztotta s az összeget a kijelölt időpontban nem fizette meg. — D. in Zolunkemen, in festo sancti Martini a. d. M° CC° LXXX°.

Átírta: IV. László 1286. (Hazai okmt. szerint Draskovics lt. Fasc. 12. n. 5.) > III. András 1296. jún. 21. (uo. Fasc. 12. n. 6.)

Fejér V. 3. 31., Hazai okmt. VI. 317., Smičiklas VI. 366.

3079.

1280.
nov. 14.

— oklevele Gomord föld visszaadásáról.

Neugeboren: Tentamen 68.

Lásd 1289. okt. 19-i keltezéssel a 3535. sz. alatt.

1280.
nov. 23.

— Péter fiának: Miklós comesnek adja szolgálataiért az Ugocsa megyei Zeleus nevű királyi falut. — D. p. m. discr. v. mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC° LXXX°, r. aut. n. a. nono, nono Kal. Dec., inditione(1) octava.

Eredeti: 35×23 cm. Kezdő L helye üres. Függedpecsét helye (ráfüggesztett idegen pecsét). Dl. 70.593. (Perényi lt.)

Wenzel XII. 291.

3080.

1280.
nov. 27.

— jóváhagyja, hogy a Thomoy nb. Ipolitus fia: Vrkun bán a saját és utód nélkül elhunyt testvére: Dénes Pochey, Jaksynch, Eusy, Vesench, Petrich, Solch, Kata¹ és Tuuch nevű Szerém megyei birtokainak felét az ugyanabból a nemzetségből származó Dénes volt nádor fiának: Dénes comesnek adja azzal a feltétellel, hogy utódok nélkül történő elhalálkozásuk esetén e birtokok fele részét kölcsönösen öröklik, ha pedig mindketten utód nélkül halnának meg, úgy a birtokokat Dénes comes testvére: Miklós örökölje. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° octuagesimo, r. aut. n. a. nono, quinto Kal. Dec., indict. octava.

Eredeti (a Bánffy oklt. szerint) az Erdődy levéltárban Galgócon volt. (Lad. 98. fasc. 27. n. 7.)

Tartalmilag átírta: Pál országbíró 1332. jan. 21. > boszniai káptalan 1332. márc. 20. (Román Népköztársaság Akadémiája kolozsvári fiókjának történeti levéltára, Bánffy lt.—OL. Filmtár 781. doboz 17. sz.)

Hazai okmt. VIII. 208., Bánffy oklt. I. 20. — Tartalmi átírás: Hazai okmt. VI. 265., Smičiklas VI. 373. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No 1302.

3081.

1280.
dec. 29.

— Lypto-i Paznanus és fia: Damján kérésére átírja és megerősíti Mihály volt zólyomi ispánnak a Paluga és Ploschin folyók között fekvő erdőrészt Paznanus királyi kulcsár részére történt iktatása ügyében 1269. évben kelt oklevelét (Kubinyi: Magy. Tört. Eml. I. 63.). —

¹ Az 1332. évi átíratban: Pachey, Ewsy, Vesnich, Katha.

D. p. m. discr. viri mag. Bartholomey au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octagesimo primo, quarto Kal. Jan., r. aut. n. a. nono, indict. nona.

Eredeti: 32×20,5 cm. Függőpecsét helye. Dl. 40.160. (Múz. Törzsanyag.)

Átírta: a) I. Károly 1340. nov. 29. (Kubinyi lt. OL. Fkgy. D. 18.)

b) turóci konvent 1490. ápr. 2. (XVII. századi hibás másolata Dl. 86.502. Nádasdy lt.)

Tartalmilag átírta: liptói registrum 3. §. (az eredeti és I. Károly átírása alapján).

Kubinyi: Magy. Tört. Eml. I. 121. — Kivonat: Wenzel XII. 331. — Tartalmi átírás: M. Tört. Tár IV.

6. — Kivonat: Fejér V. 3. 93., Tört. Tár 1904. 92. 93. sz. (valamennyi 1281.).

Nyilvánvalóan karácsonyi évkezdés esete áll fenn, mert az uralkodási év és az indictio éve így állja meg a helyét. Az oklevél valóságát semmi nem teszi kétségessé.

3082.

1280.
dec. 29.
Pest.

— meghagyja István bán fiát: [Pál] mestert Beruey, Toth Beruey, Turyan, Pulkuna, Beud, Hügey, Dad[a], Geler és Goa nevű falvai birtokában, minthogy nem akarja őt a testvérei által elkövetett kihágások miatt birtokaitól megfosztani. — D. in P[esth, quinto die Nativitatis] domini a. d. M^o CC^o octogesimo primo.

Eredeti: csonka kb. 13,5×6,5 cm. Hátlapján rányomott pecsét helye. Dl. 66.786. (Desseffy lt.)
(Teljes szöveg: OL. Filmtár 390. doboz 3. sz.)

Fejér V. 3. 90. (1281.), Hazai okmt. VIII. 213. (1281.)

Minthogy ez évből adat van a karácsonyi évkezdésre (lásd a 3082. sz.), az oklevél keltét 1280. dec. 29-re kellett tenni.

3083.

1280.
dec. 29.
Pest.

— megparancsolja Szabolcs és Szatmár megyék nemeseinek, hogy István bán fiát: Pál mestert Detricus tárnok jelenlétében védjék meg Beruey, Toth Beruey, Turian, Pulkuna, Be[ud, Hügey], Dada, Geler és Goa nevű birtokaiban, mert nem részes testvérei kihágásaiban, minthogy birtokokban és más ügyekben is már régebben teljesen különváltak. — D. in P[esth, quinto die Nativitatis] domini a. d. [M^o CC^o octuagesimo] primo.

Eredeti: 15,2×9 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 66.785. (Desseffy lt.)

Fejér V. 3. 89. (1281.) Documente priv. ist. Rom. C. II. 235. (1281. — román ford.)

Évszámát illetőleg lásd az előző oklevél megjegyzését.

3084.

1280.
dec. 30.

— Wruzy-i András fia: Mihály kérésére átírja és megerősíti Moys királynéi tárnokmesternek Feketeu nevű föld adományozásáról szóló 1280. aug. 29-i függőpecsétes oklevelét (Smičiklas VI. 358.). — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomey au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo, r. aut. n. a. nono, tertio Kal. Jan.

Eredeti: 40,2×24,7 cm. Kezdő L helye üres. Függőpecsét darabja. Dl. 35.160.

Smičiklas VI. 371.

A kancellária ez idő tájban a karácsonyi évkezdést alkalmazta, a jelen oklevél keltével kapcsolatban gyanú mégsem merülhet fel, mert a napi kelet beírása azonos kéztől, de utólag történt. Az oklevelet még karácsony előtt állították ki s csak december 30-án került sor a megpecsételésére.

3085.

1280.

— hozzájárul ahhoz, hogy Fintha nádor soproni és somogyi ispán Velicha Palagia nevű földjét, amely az ungi várhoz tartozott és amelyet később királyi adományba kapott, elcserélje a János fiának: Benedeknek és Chypan fiának: Marcellusnak IV. László által adományozott

Belese nevű földdel s nagyobb biztonság kedvéért Velicha Palagia földet Benedeknek és Marcellusnak, rokonaiknak és utódaiknak adományozza régi határaival. — D. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo.

Átírta:

a) Jeleszi konvent 1643. ápr. 15. > ua. 1755. júl. 9. (DI. 1075.)

b) ua. 1643. ápr. 15. > ua. 1762. máj. 15. (DI. 1076.)

Wenzel IX. 269.

3086.

(1280.) * — 1280-i oklevelében említi saját privilégiumát, mellyel Belese nevű földet János fiának: Benedeknek és Chypan fiának: Marcellus-nak adományozta. (Wenzel IX. 269.)

3087.

(1280.) * — 1281. jan. 2-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a turóci konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Miklós zólyomi ispán iktassa be Péter comest Gay föld birtokába. (Wenzel XII. 333.)

3088.

1280. — engedélye Tyba nevű föld eladására.

Wenzel XII. 294.

Lásd 1283-i kellezéssel a 3236. sz. alatt.

1280. — a pozsonyi káptalannak adja Oblincz és Flanczendorf birtokokat. (Fejér V. 3. 74.) — Ilyen oklevele IV. Lászlónak nem volt. Fejér közlése Pray: Specimen hier. Hung. I. 72. után, ami viszont egy 1629. évi canonicus visitatio alapján történt (Pray i. m. I. 5.), amikor minden valószínűség szerint összekeverték IV. László 1278. évi Zelyncz és Flanczendorf birtokok ügyében (2924. sz.) és 1280. évi Zelyncz föld ügyében kiadott oklevelét (3065. sz.) s ráadásul a Zelyncz szót Oblincz-nak elírták.

1280. — Weidritz, Schellendorf és Blumenau falvakat Pozsony városának adja. (Fejér V. 3. 73.) — Bel: Not. Hung. I. 131. lapon olvasható közlésen alapuló regista tulajdonképpen nem önálló oklevelet fed, hanem összevonva említi IV. László különböző adományait. Így: 1280-i oklevelét Plumow-ra (3061. sz.), 1288-i oklevelét Wydriche-re (3491. sz.) és (talán) 1288-i oklevelét Zeplak-ra (3481. sz.).

1281. jan. 2. — a Turóc megyében fekvő Gay nevű falu földjét Myko comes fiának: Péter comesnek és örököseinek adományozza szolgálatai s az általa átadott *scev* színű értékes ló fejében, leírva a föld határait a turóci konvent jelentése alapján. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomey au. n. vicecanc. dil. et. f. n. a. d. millesimo CC^o octuagesimo primo, IIII^{to} Non. Jan., r. aut. n. a. nono, indict. nona.

Eredeti: kb. 45×28,5 cm. Diszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Kőrmöcbánya város lt. Fons 14. fasc. 1. n. 1. (OL. Fkgy.)

Fejér V. 3. 75. és X. 3. 267. (jan. 3.), Wenzel XII. 333. — Kivonat: Századok 1875. 160.

A határjárásnak Wenzel kiadásában tévesen írt szavai: Bystricha, Tempnekut, Nodser, Tulgufa, ad iacturam lapidis, ad fluvium Sornonicha, hinc ascendit ad meridiem per ipsum, fluvium Sornonicha, Toplucha, Sornonicha, Wezueres, Bystricha.

3089.

1281. — nővérenek: Moys mester özvegyének kérésére megvizsgálva Moys mester intézkedései
 és végrendeletét, megerősíti birtokainak — Igol falu, két Posoni nevű falu, Borhod, Azlar,
 Rakusi, Beelch, Kosuk, Eche és Guerence — minden tartozékával együtt (a margitszigeti
 apácák részére) történt hagyományozását. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n.
 vicecanc. dil. n. et f. a. d. M^o CC^o octuagesimo primo, III° Non. Jan., r. aut. n. a. nono,
 indict. nona.

Eredeti: 39,2×19,8 cm. Kezdő L helye üres. Független darabja. Dl. 1092.

Átírta: budai káptalan 1357. ápr. 3. (Dl. 1093.)

Tartalmilag átírta: Bebek Detre nádor 1402. ápr. 16. (XVIII. századi másolata Dl. 36.436.)

Fejér V. 3. 78., Budapest tört. okl. eml. I. 195. — Tartalmi átírás: Pannonh. rend tört. X. 616.

3090.

1281. — megerősíti Megges és Zulum birtokoknak nővére: Maius mester özvegye által saját leánya:
 Erzsébet, Móríc mester fia: Miklós vajda felesége, javára történt adományozását. — a. d.
 M^{mo} ducentesimo octuagesimo primo, quarto Non. Jan., indict. nona, r. aut. sui a. nono.

Tartalmilag átírta: Garai Miklós nádor 1409. márc. 13. (Dl. 31.053.)

Fejér VII. 3. 88. (hibásan) és X. 4. 858.

3091.

1281. — szolgálataikra való tekintettel Wbul fiainak: Mihály comesnek és Egyednek, valamint
 Mihály comes fiainak: Istvánnak, Péter mesternek és Pálnak Szabolcs megyei népeit kiveszi
 a mindenkori comes parochialis joghatósága alól s megengedi, hogy Mihály comes és fiai
 Semyan nevű falujukban, ahol vásárt is szoktak tartani, a vásár napján és más napokon a
 falu lakosai vagy külső személyek által indított perekben ítélkezzenek. — D. in villa Gapew,
 feria quinta proxima post octavas Epiphanie domini a. d. M^o CC^o octuagesimo primo.

Eredeti: 19,7×6,6 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 50.629. (Kállay lt.)

Wenzel IX. 298. — Kivonat: Kállay okl. I. 11.

3092.

1281. — Chakan-i Moysa fiait: Lászlót és testvéreit, Pousa fiait: Pétert és testvéreit, s Bunch-ot és
 rokonaikat földjeikkel együtt kiveszi a várjobbágság, s az ezzel járó kötelezettségek és szol-
 gálatok alól és a királyi szerviensek és az ország nemesei közé sorolja őket azokért a szol-
 gálatokért, amelyeket IV. B(éla), V. István királyok és az ő uralkodása alatt főleg a határok
 védelmében teljesítettek. — D. p. m. discr. viri mag. Bartolomei au. n. vicecanc. dil. et f.
 n. a. d. M^o CC^o octuagesimo primo, octavo Kal. Febr., indict. nona, r. aut. n. a. nono.

Eredeti: egy pátens (19,3×13,6 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye) és egy privilegiális (40,5×32 cm.
 Díszes kezdő L. Független darabja) példányban Dl. 101.649. (Batthyány lt.)

Hazai okmt. VIII. 210.

3093.

1281. — a Barsanus melletti Aztar falubeli Mogd fia: Mayos, Hedricius fia: Chotou, ... fia:
 András, Vrud fia: Buchu, Péter fia: Kelemen és Vza fia: Mihálynak adja a lakatlan Mosoni
 Aztar nevű földet.

Tartalmilag átírta: Szécsi Miklós országbíró 1381. máj. 28. (Dl. 39.200.)

A tartalmi átírás szövege:

quasdam litteras privilegiales dicti domini Ladislai regis Hungarie anno domini millesimo
 ducentesimo octogesimo] primo, sexto Idus Februarii, indictione nona, regni autem sui anno nono
 emanatas nostro iudiciario culmini presentavit, in quibus lucide agnoscebatur, quod ad eiusdem domini
 Ladislai regis accedentes presentiam Mayos filius Mogd, Chotou filius Hedricy, Andreas filius . . . ,
 Buchu filius Vrud, Clemens filius Petri et Michael filius Vza de villa Aztar iuxta Barsanus fideles sui

et ipsorum fidelitatis opera eidem domino Ladislao regi exponentes quandam terram Mosoni Aztar vocatam vacuum et habitatoribus destitutam, que condam ab ipsis, sicut dixissent, aliquomodo alienata extitisset, sibi ipsis dare et conferre postulassent, et quia de qualitate, quantitate et valore ipsius terre eidem domino Ladislao regi veritas non constetisset, ideo idem ex certissima relatione fidelis sui capituli ecclesie Jauriensis de qualitate, quantitate et utilitate eiusdem terre antea sane edoctus et informatus eandem terram Mosoni Aztar vocatam ob recompensam servitiorum eorundem . . . . . sibi [eis]dem nobilibus sub suis veris et antiquis metis in perpetuum possidendam dedisset, donasset et contulisset.

3094.

(1281.)
febr. 14.
Visegrád.

— megparancsolja az egri káptalannak, hogy Ozdabugh birtok birtoklásának megerősítése ügyében állítson ki privilegiális oklevelet Zuha-i János fiai: Heym és Demeter, valamint Lőrinc fia: Miklós comes számára, minthogy Kopasz (calvi) Detre fiai: Detre és Benedek a káptalan előtt 60 ezüst márkáért azt nekik elzálogosították és a határidő letelte után sem váltották vissza. — D. in Wysegrad, in festo sancti Valentini martiris.

Átírta: egri káptalan 1281. > ua. 1386. jún. 15. (Dl. 77.933. Zichy lt.)
Zichy oklt. I. 48.

Az évszám meghatározása az átíró oklevél alapján történt.

3095.

1281.
febr. 27.
Pest.

— érdemes szolgálatai fejében Simon fiának: Tamás comesnek és utódainak adja a Lyptouban levő Lypche nevű királyi falut s erről privilegium kiadását ígéri. — D. in Pest, feria quinta proxima ante dominicam Invocavit a. d. M^o CC^o octuagesimo primo.

Eredeti: 15,5×5 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 57.212. (Soós lt.)
Katona: Hist. crit. VII. 859., Wagner: Coll. Hung. fam. IV. 28., Fejér V. 3. 80.

3096.

1281.
márc. 1.

— örményeinek bizonyos esztergomi földjét a leírt határok között, a közút sérelme nélkül, az ágostonrendi remetéknek adományozza kolostorepítés céljára, visszavéven azt Chucilinus (helyesen: Cunclinus)¹ comes esztergomi polgártól, akinek előzőleg adományozta. — D. p. m. discr. viri domini Bartholomey au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. a. d. (I) millesimo CC^{mo} LXXX^{mo} primo, r. aut. n. a. nono, in Kal. Mart., indict. nona.

Átírta: III. András 1290. (Egyszerű XV. századi másolata: Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 67. fasc. 7. n. 6. — OL. Filmtár 571. doboz.) > I. Mátyás 1471. (Schier szerint).

Mon. eccl. Strig. II. 142. — Kivonat: Schier: Mem. prov. hung. August. 100., Fejér V. 3. 77.

3097.

(1281.)

* — (1281.) márc. 28-i oklevelében említi saját pátens oklevelét, amellyel Iztubna és Nograeth nevű földeket Radun fiainak: Mike-nek és Benedeknek, valamint Tamás fiának: Fülöpnek adományozta. (Fejér V. 3. 112.)

3098.

(1281.)
márc. 28.
Visegrád.

— megparancsolja Miklós zólyomi ispánnak, hogy Radun fiait: Mike-t és Benedeket, valamint Tamás fiát Fülöpöt iktassa be az általa nekik adományozott Iztubna és Nograeth nevű földek birtokába. — D. in Vissegrad, feria sexta ante dominicam Judica.

Eredetije (Fejér szerint) a Beniczky család levéltárában volt.
Fejér V. 3. 112. (1282.)

¹ Vö. Mon. eccl. Strig. II. 357.

Fejér az oklevelet az 1282. évre teszi, ez azonban nem állja meg a helyét, mert IV. László 1282 márciusában északkeleten járt. — Az évszám Szentpétery megállapítása.

3099.

(1281.) * — 1281. ápr. 24-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a pécsi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Sagy-i Miklós fia: Benedek királyi ember járja meg Ozyag birtok határait és iktassa be Benedek comes fiait: Péter bánt és Kemen comest. (3104. sz.)

3100.

(1281. ápr. 6. előtt.) * — 1281. szept. 20-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a veszprémi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Pousa fia: Péter királyi ember határolja el Jakab és Grysgon Pechel-i nemesek 200 holdnyi szentgáli birtokát és fél malmát a királyi pecérekkel közösen birtokolt földtől. (Wenzel IV. 232.)

3101.

1281. ápr. 15. — Benedek comes fiának: Pál comesnek új adomány címén visszaadja szolgálataira való tekintettel — különösen a bárók fogságából történt kiszabadítása körül szerzett érdemei miatt — Ozeuag nevű örökölt birtokát, amelyet előzőleg elvett tőle s a baranyai ispánsághoz csatolta. — D. p. m. discr. v. mag. Achonis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo primo, septimo decimo Kalendas Maii, r. aut. n. a. nono.

Eredetije (Szentpétery kézírata szerint) függőpecsét nyomával a Batthyány lt.-ban volt. (Acta miscel. fam. Heim. n. 11.)

Hazai okmt. VIII. 211., Smičiklas VI. 384.

Aszuágy birtokkal kapcsolatban IV. Lászlónak három oklevele ismeretes (3102, 3104, 3105.). A tíz napon belül kelt három oklevél egymásnak ellentmond. Az egyik (3102.) szerint a birtokot Benedek comes fia: Pál comes, a másik (3105.) szerint Benedek comes fia: Péter bán, a harmadik (3104.) szerint Benedek comes fiai: Péter bán és Kemen comes kapták.

Az oklevelek szerkesztésüket tekintve igen közeli rokonságot mutatnak. Ehhez az oklevélcsoporthoz tartozik Gayul birtoknak Péter bán és Kemen comes részére 1281. ápr.—aug. közt történt visszaadásáról szóló oklevél (3107.) is, mely az arenga, dátum és a nevek kivételével egyezik a 3104. sz. oklevéllel.

E négy oklevélben feltűnő, hogy a két ápr. 24-i (3104, 3105.) Pál comest *bone memorie*-nek mondja, a 3107. ezt a jelzőt nem alkalmazza, viszont az ápr. 15-i oklevél (3102.) Pál comes javára szól. Megjegyzendő, hogy 1286-ban Pál még életben volt (Hazai okmt. VIII. 251.). — A körülmények azt mutatják, hogy e négy oklevél legalábbis *gyanús*. A két ápr. 24-i oklevél esetében gyanús a *bone memorie*. A jelen oklevelet a célzatos záradék teszi gyanússá, azonkívül az a körülmény, hogy az adományt *nove donationis titulo* említi. Szentpétery látta a jelen oklevél eredetijét s megjegyezte, hogy „inkább ennek írása látszik utáztatnak, az ápr. 24-é ismeretes, határozott írás”, de ezt a megjegyzését áthúzta. — A kérdést a két eredetiben korunkra maradt oklevél (3102, 3105.) egybevetésével lehetne közelebb hozni a megoldáshoz, sajnos azonban, ez a két oklevél a második világháború után a Batthyány lt.-ból nem került elő.

3102.

1281. ápr. 21. — Péter királyi tárnokmester, János országbíró és barsi ispán, Demeter pozsonyi és Joanca nyitrai ispánok jelenlétében a Zolum-i királyi predium-hoz tartozó Nempti nevű faluját hívének: Erdev comesnek adja zálogul a tőle átvett 200 ezüst márka értékű *ruh* színű lóért azzal, hogy az összeg megtérítéséig örökölt birtok módjára birtokolhatja. — D. p. m. discr. viri mag. Achonis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo primo, XI° Kal. Maii, r. aut. n. a. octavo.

Eredeti: 45,5×22,8 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 18° fasc. I. n. 12. (OL. Filmtár 557. doboz.)

Magyar Sion III. 461., Cod. Strig. II. 135., Wenzel IX. 296., Mon. eccl. Strig. II. 145. — Kivonat: Fejér V. 3. 93.

Karácsonyi i. m. 30. I. szerint hamis, mert az uralkodói év hibás és az oklevélben szereplő méltóságok 1281. ápr. 21-én nem bírták tisztségeiket. Valószínűleg nem egységes keltezéssel állunk szemben, s ez az időadatok ellentmondását magyarázza. Az oklevél külseje kifogástalan, s 1297-ben az oklevélről említés történik (Wenzel X. 287.), s így az oklevelet nem kell hamisnak tekintenünk.

3103.

1281.
ápr. 24.

— Benedek comes fiainak: Péter bánnak és Kemen comesnek visszaadja az őseik által bírt, de utóbb elvett és Baranya megyéhez csatolt Ozyag nevű birtokot, leírva annak határait a pécsi káptalan iktatási jelentése alapján.

Áírta: Vilmos pécsi püspök, kápolnaispán és litkos kancellár 1364. máj. 28. (Dl. 100.094. Batthyány lt.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Galicie, Lodomerie, Cumane (!) Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod Petrus banus et comes Kemen filii comitis Benedicti fideles nostri ad nostram accedentes presentiam nobis significare curaverant, quod quedam possessio Ozyag vocata, que olim progenitorum suorum fuerat, ab ipsis non exigentibus culpis suis, sed potentialiter indebite alienata et iurisdictioni comitatus de Barana dedita fuisset et subiecta, petentes a nobis cum instantia, ut ipsam possessionem Ozyag vocatam sibi reddere et restituere dignaremur. Verum quia nos unicuique in sua iustitia deesse non debemus, fidelibus nostris capitulo Quinqueecclesiensi nostris dederamus litteris in mandatis, ut cum Benedicto filio Nicolai de Sagy homine nostro testimonium ipsorum mitterent fidedignum, coram quo idem homo noster prefatam possessionem reambularet presentibus commetaneis et vicinis et restitueret eisdem, si non fieret contradictum. Contradictores vero, si qui fierent, ad nostram citaret presentiam ad terminum competentem. Qui postmodum nobis rescripserunt, quod convocatis commetaneis et vicinis et nemine contradictore apparente idem homo noster eisdem statuisset. Cursus autem metarum terre seu possessionis eiusdem talis est, sicut in predictis litteris capituli contineri vidimus. Incipit enim a parte orientali a capite cuiusdam lacus nomine Rozna vulgariter (!) malaka dicti in duabus metis terreis, in quibus sunt arbores ilicum in commetaneitate terrarum magistri Achonis predicti¹ Ruhocha vocatarum, tendit ad partem occidentalem per eundem lacum et cadit ad alium lacum Kolboichulch vocatum et per eundem lacum Kolboulchuch eundo cadit ad tertium lacum Pezyamalaka vocatum, in quo quidem lacu eundo per magnum spatium exit ab eodem lacu ad duas metas terreas prope magnam viam, per quam itur in Ruhocha, erectas et per ipsam viam eundo exit ab eadem ad duas metas terreas angulares erectas prope lacum Ccherich² aliter Dragozchernuch vocatum et per eundem Chernuch procedit versus meridiem exeundo ab eodem Chernuch ad duas metas terreas erectas iuxta pontem Scurubuthhyda³ vocatum, ibique cadit ad fluvium Pezyna vocatum et amodo in commetaneitate aliarum terrarum eiusdem magistri Achonis Ylsua vocatarum procedendo per eundem fluvium versus orientem per cursum eiusdem fluvii cadit ad quendam alium fluvium Wchycha vocatum, similiter per ipsum fluvium procedendo cadit ad alium fluvium Lokaych vocatum, ubi sunt due metee (!) terre angulares, ibique commetaneitas terrarum magistri Achonis terminatur et incipit tenere commetaneitatem cum terris Nicolai filii Laurencii palatini Moducha vocatam (!), deinde per cursum eiusdem fluvii Lokoych currendo cadit ad quendam lacum Bokoych vocatum, ubi sunt due metee (!) terre angulares, ibique commetaneitas terrarum ipsius Nicolai terminatur et incipit tenere commetaneitatem cum terris cruciferorum de Nekcha, itaque per eundem lacum eundo cadit ad quendam fluvium Nekche vocatum, ubi sunt due metee terre (!) angulares, deinceps incipit tenere commetaneitatem cum terris Demetrii filii Demetrii et procedit ad ipsum fluvium Nekcha caditque ad alium

¹ E név az oklevélben ezt megelőzően nem fordul elő.

² E szó négy variánsa betűhíven közölve.

³ A szó 2—5. betűinek olvasata bizonytalan.

fluvium Bleznicha vocatum, ubi sunt due metee (!) terree, ibique incipit tenere commetaneitatem cum terris filiorum comitis Cleti et per eundem fluvium Blyznicha tendendo cadit ad quendam fluvium nomine Wlchycha et per eundem pergendo per magnum spatium cadit ad quendam fluvium Kraso vocatum ibique terminatur. Nos itaque, cuius proprium est unicuique in suo iure deesse (!) et specialiter hiis, quorum experta probitas insignit et extollit, consideratis servitiis ipsius Petri bani, que nobis in diversis expeditionibus regni nostri, bellis videlicet intestinis et extrinsecis corone regie incommutabiliter adherendo impendit et specialiter in expugnatione castri Zumbothel, quod rupta pace et vinculo federis dissoluto per regem Boemorum inimicum nostrum occupatum fuerat, ubi letalia esustulit vulnera fideliter exhibitum, consideratis etiam hiis, que in compensandis (!) Croatis et hominibus Transdrauanis, qui se de iurisdictione nostra volebant alienare, ipsos potentie nostre reducendo et restituendo exercuit et impendit, tam igitur ob recompensationem servitiorum ipsius Petri bani prescriptorum et aliorum quamplurimorum, que propter sui multitudinem longum esset enarrare et etiam ratione illa, ne in possessionibus olim per progenitores suos possessis et postmodum comiti Paulo bone memorie fratri suo per nos traditis extraneum doleat possessorem, dictam possessionem Ozyag ipsi Petro bano et per eum Kemen fratri suo reddidimus, restituimus, dedimus, donavimus et contulimus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam cassatis omnibus litteris et privilegiis cuiquam super collatione dicte possessiones Ozyag preter ipsum Petrum banum datis et concessis et ubicunque et per quemcunque exhibite fuerit, viribus careant et inanes habeantur. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Achonis viri discreti aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^{mo} CC^{mo} octagesimo primo, octavo Kalendas Maii, regni autem nostri anno nono.

Kritikáját illetően lásd a 3102. sz.

3104.

1281.
ápr. 24.

— Benedek comes fiának: Péter bánnak szolgálataiért, amelyeket Zumbothel várnak a cseh királytól történt visszafoglalásakor s az elszakadni akaró horvátok és drávántúliak visszatérítésével szerzett, visszaadja az ősei által bírt, de utóbb elvett és Baranya megyéhez csatolt Ozyag nevű birtokot. — D. p. m. discr. viri mag. Achonis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo primo, octavo Kal. Maii, r. aut. n. a. nono.

Eredeti: a körmendi Batthyány lt-ban volt. (Acta ant. Alm. V. lad. 1. n. 18.)

Wenzel XII. 329., Smičiklas VI. 385. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1313.

Karácsonyi i. m. 30. l. és A magyar nemzetségek a XIV. század közepéig III. 95. l. az oklevelet hamisnak tartja, érvei azonban részben nem állják meg helyüket, mert a rossz uralkodási évszám Wenzel közlésének hibája, az eredetiben a helyes évszám (nono) olvasható s a Hazai okmt. VIII. 286. alatt közölt oklevél sem mond ellen a hitelességnek. Az oklevél kritikáját lásd a 3102. sz.

3105.

(1281.)

* — 1281. évi oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a császári káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Gugye fia: János királyi ember járja meg Gayul birtok határait és iktassa be Benedek comes fiait: Péter bánt és Kemen comest. (Smičiklas VI. 401.)

3106.

1281.

— Benedek comes fiainak: Péter bánnak és Kemen comesnek visszaadja Péter bán szolgálataiért, amelyeket Zumbothel várnak a cseh királytól történt visszafoglalásakor, s az elszakadni akaró horvátok és drávántúliak visszatérítésével teljesített, az ősei által bírt, de utóbb elvett és testvérüknek: Pál comesnek átadott Gayul nevű birtokot, melynek határait leírja Gugye fia: János és a császári káptalan jelentése szerint. — D. p. m. mag. Anthonii (!) viri discr. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octagesimo primo, r. aut. n. a. nono.

Átírta:

a) Zsigmond 1420. aug. 8. (Dl. 1104.)

b) fehérvári káptalan 1429. (Szentpétery kézírata szerint Batthyány lt. Acta ant. Alm. IV. Lad. 8. n. 310.)

Wenzel IX. 292., Smičiklas VI. 401. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1320.

Kritikáját illetően lásd a 3102. számot.

3107.

1281. — Wgud comes fiának: Demeter mester Bokon-i comesnek kérésére átírja és megerősíti V. Istvánnak 1270-i privilégiumát (2026. sz.), mellyel Lwuold, Rednuk, Wzturgar és Fenewfew nevű falvakat Demeter fiának: Chak bánnak, Wgud testvérének adományozta. — D. p. m. discr. viri mag. Achonis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXXX° primo, r. aut. n. a. nono.

Eredeti: 43,2×30 cm. Díszes kezdő L. Független darabja. Dl. 49.674. (Rumy lt.)

Hazai okmt. III. 34., Wenzel IX. 295.

3108.

- (1281.) máj. 3. Buda. — megparancsolja a (székes)fehérvári káptalannak, hogy az egyház camera-jában keressék fel annak a privilégiumnak chirografált másik példányát, amely szerint a veszprémi káptalan Baland fiának: Mihálynak a Kynusberen falu földjén levő részét megvásárolta, mint-hogy a veszprémi káptalannál a privilégium Péter nádor pusztításakor elveszett. — D. Bude, in festo Inventionis sancte crucis.

Átírta: (székes)fehérvári káptalan 1281. máj. 11. (Veszprémi káptalan magán lt. Kisberény 6. — OL. Filmtár 1. doboz 16. cím.)

Hazai okmt. IV. 61., Wenzel IX. 299.

3109.

- (1281.) máj. 11. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Ponyth fia: Ponyth királyi ember Eryney bán fiát: István mestert iktassa be Olozyghaz nevű föld birtokába, ha az üres és magszakadás következtében a királyra visszaszállt, említi az egri káptalan k. n. jelentése. (Wenzel XII. 347.)

3110.

1281. máj. 11. — Eriney bán fiának: István mesternek adja gyermekkorától teljesített szolgálataiért a Borsod megyei lakatlan Olozyghaz nevű földet, mely magszakadás révén a királyra visszaszállt, átírván az egri káptalannak az iktatásról szóló k. n. oklevelét (Wenzel XII. 347.) s visszavonja bárki másnak e birtokra nézve nyert oklevelét. — D. p. m. discr. viri mag. Achonis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo primo, r. aut. n. a. nono, quinto Id. Maii., indict. nona.

Eredeti: 35×21,2 cm. Díszes kezdő L. Független darabja. Dl. 1097.

Wenzel XII. 328.

3111.

- (1281.) aug. 9. Szalánc vár alatt. — megparancsolja Márton és Bereck sárosi ispánoknak, hogy egyikük szálljon ki, jelenlétében pedig Mihály mester udvari notarius helyezze vissza Gyрманus fiait: Gabrianus, Adrianus, Wolter Sarus-i nemeseket és testvéreiket Gerendel, Margona és Medymezev nevű birtokaikba, melyeket tőlük Daud fia: Finta jogtalanul elfoglalt. — D. sub castro Zelench, in vigilia sancti Laurentii.

Átírta: Bebek Detre nádor 1402. ápr. 16. (Egykorú másolat Dl. 69.151. Kolosy lt.)

Említi: (fenti átirás alapján) Garai Miklós nádor 1415. febr. 21. > Perényi Péter országbíró 1420. szept. 15. (Dl. 75.280. Bánó lt.)

Fejér V. 3. 509. (é. n.) és X. 3. 236. (é. n.)

Az évszám megállapítása Szabó K.: Kun László 109. alapján történt.

3112.

1281.
Eger.

— minthogy András egri püspökkel és hozzátartozóival szemben igazságtalanul járt el, mert a püspök hűtlenséget nem követett el ellene, az egri egyháznak visszaadja Scenholmbuda nevű földjét vámmal együtt új adományként, valamint Nana, Olpha, Menusithov, Pok és Keethluazteluk Heves megyei birtokokat a Tisza mellett, továbbá Halas, Pouhomora, Turkedi¹ és Nogteluk birtokokat a Turuize mellett Twr és Turpaztuha falvak között, e birtokokra vonatkozó egyéb adományait a múltra és jövőre nézve egyaránt érvénytelennek nyilvánítja.

Átírta: I. Károly 1324. szept. 11. (Egri érseki titkos lt. Classis I. n. 21. — OL. Filmtár 1709. doboz 62. cím. 4. sz.)

Schmitth: *Episc. Agr. I.* 205., Katona: *Hist. crit. VII.* 855., Fejér V. 3. 80. (hiányosan) — Kivonat: *Deutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LXIII.*, Gyárás: *Jász-kunok tört. II.* 446., *Documente priv. ist. Rom. C. II.* 232. (román ford.)

Az oklevél teljes szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Regie maiestati congruit iram temperare, rancorem evitare, odium detestari, sinistras propulsationes aurium non attendere et quitquid perperam animi motu vel instinctu emuli aut hostis antiqui contigit esse factum, humanitatis moderantia cum equitatis temperie consuevit in melius reformare, proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod accedens ad nostram presentiam venerabilis pater Andreas miseratione divina episcopus Agriensis humiliter precum instantia sue intentionis seriem petiit exaudiri, ut animi sui conceptum veritate iuvante possit explicare, pretendendo excusationem inique accusationis et infidelitatis, quam contra eundem sui emuli zelo dei postposito regiis nostris auribus promulgarant, propter quas accusationes sibi et suis pertinentibus atroces feceramus processus et severos iuris ordine non servato in gravamen ecclesie Agriensis, maxime vallem Agriensem devastando et depopulando et fere omnes populos ecclesie de valle Agriensi educendo in quandam terram ecclesie predictae Agriensis Scenholmbuda vocatam sub nostra protectione congregando et ab eadem ecclesia penitus auferendo, item quasdam possessiones eiusdem ecclesie, scilicet Nana, Olpha, Menusithov, Pokh, Keethluazteluk in comitatu Heuesuyuar prope Tyciam existentes, item Halas prope Crisium triplicem, vicinam terre comitis Peturke et filiorum eius, item Pouhomora, Turkedi¹ et Nogteluk prope Turuize intra villam Twr et Turpaztuha existentes similiter auferendo et nostris sequacibus condonando, auditis igitur omnibus dictis patris venerabilis Andree episcopi et cunctis accusationibus contra eundem de infid[elitate] factis de verbo ad verbum resumendo in presentia omnium baronum fidelium nostrorum [simul e]xistentium et singillatim detectis comperimus, quod non in aliis nostram offenderat maiestatem, nisi quando infideles nostri erecto vexillo . . . . . xerant colloquium cum eisdem habuisset, in quo colloquio prout ipse dominus episcopus ta[angente] codice ewangelii explicavit, nullum alium habuisset tractatum, quam quod eosdem ab eorum infidelitate sapienter revocaret, prout hec etia[m . . . . .] facto ex relatione fidelium nostrorum invenimus subnixum veritate. Qua propter predictas possessiones Agriensis ecclesie predictae petiit a nobis humiliter et devote reddi et restitui et indempnem dimitti ecclesiam prelibatam. Cum delictum persone, si factum fieri contigisset, in grave dispendium ecclesiastice libertatis non debuisset redundari. Nos igitur, qui ex apice regie maiestatis unicuique iustitie debemus facere complementum et excessus nostrorum regnicolarum et offensiones iuris ordine observato equo libramine ponderare et iudicare, nisi se contumaciter absentaverint, iudicari et ulcisci, sententiam sic per nos latam contra predictum Andream episcopum et ecclesiam Agriensem, que de iure fieri non debuit, revocamus in hiis scriptis et possessiones omnes et singulas superius nominatas cum Scenholmbuda restituimus eidem ecclesie et resignavimus pleno iure cum omnibus piscatu-

¹ A szó utolsó négy betűje vakaráson. Mint az átiró oklevélből kiderül, az eredeti név *Turlaka* volt.

ris, silvis, nemoribus et aliis utilitatibus, revocantes omnes donationes nostras et traditiones cuiunque factas litteris nostris mediantibus privilegialibus et patentibus, quas exnunc, prout extunc cassas, frivolas et inanes nunciamus et viribus penitus annullatas, si coram quocumque iudice quovis temporum in preiudicium predictae ecclesie Agriensis fuerint presentate, hoc maxime declarato, quod pro omnibus dampnis ecclesie sancti Iohannis per nos et nostros illatis tam in destructionibus villarum, quam in occupationibus earundem possessionum factis possessionem predictam Scenholmbuda vocatam ecclesie Agriensi iure emptitio pertinentem inter possessionem capituli eiusdem ecclesie a parte meridiei Chepus vocate (!) et a parte Agriensis vallis et septentrionis inter terram episcopalem vacuam et habitatoribus destitutam Kereztus vocatam existentem novo titulo donationis cum tributo duorum banalium de curribus honeratis, ut omnis materia questionis a modo inposterum de facto eiusdem possessionis evellatur, damus, donamus et tradimus Agriensi ecclesie antedictae perpetuo possidendam, insuper addicimus, quod si nobis ignorantibus vel successoribus nostris processu temporum de predictis possessionibus aliqui nobilium ratione suorum servitorum sibi petierint per nos donari, tanquam possessionibus hereditate carentibus, quia mens humana cito labitur et predictae possessiones sunt per sanctum regem Ladislaum predictae ecclesie donate ac etiam predictarum possessionum vicini et commetanei de die in diem sunt deficientes per mortis eventum, ne de memoria hominum elabatur, quod ad predictam ecclesiam prefate possessiones dinoscantur pertinere, donationes taliter factas et fiendas et litteras super eisdem habitas et habendas similiter exnunc cassas promulgamus et inanes. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum Agrie, per manus discreti viri magistri Bartholomei aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini millesimo CC° LXXX° primo, regni autem nostri anno nono, venerabili patre Lodomerio dei gratia Strigoniensi archiepiscopo, Tymotheo Zagrabieni, Dyonisio Jauriensi, Petro Transilvano, Petro Wezprimiensi, Gregorio Chanadiensi, Thoma Waciensi episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus, Laurentio magistro tawarnicorum nostrorum, Phinta palatino et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores.

3113.

1281.
aug. 30.

— Endure-t, fiait: Ormous¹ (dictus) Miklóst, Andrást, Mihályt és kis (parvus) Miklóst, valamint rokonait: András fiait: Pétert és Farkast, Mixa-t (Myxa) és ennek fiát: Jánost, Budrug fiát: Lampertet Owgia¹ faluból, Wata-i¹ György fiát: Bank-ot és Magari-i Chekud (Chekeud) fiát: Jánost, a pozsonyi vár jobbágyait — különböző belső és külső háborúkban, főképp a (morvamezei) ütközetben teljesített szolgálataiért — és utódaikat bármely jogon őket illető birtokaikkal együtt kiveszi a várjobbágyaságból és a pozsonyi ispán joghatósága alól s a királyi serviensek közé sorolja. — D. p. m. discr. viri mag. Anchonis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC^{mo} octuagesimo primo, tertio Kal. Sept., indict. octava, r. aut. n. a. nono.

Átírta:

a) III. András 1291. aug. 26. > pozsonyi káptalan 1360. ápr. 15. (DI. 37.462.)

b) esztergomi káptalan 1347. (DI. 1101.)

Hazai oklt. 90.

Az indictio helyesen *nona* volna. Az 1347. évi átírás a szám helyét átmenetileg üresen is hagyta, csak később írta be. Az alkancellár névirása hibás. E körülmények az oklevél valóságára ellen aggályt keltenek annál is inkább, mert mindkét átírásban azonosan jelentkeznek.

3114.

1281.
szept. 1.
Zólyom.

— hagyja a nyitrai káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Janur fia: Jakab comes királyi ember vizsgálja meg, hogy a Belad falubeli emberek katonáskodó királyi nemes famulus-ok-e s földjüket öröklés jogán bírják-e vagy valamilyen más feltétel alapján.

Átírta: nyitrai káptalan 1281. szept. 29. > ua. 1413. jan. 21. (DI. 71.792. Nedeczky lt.)¹ Az 1360-i átírásban: Ormos, Ogia, Vacha.

Az oklevél szövege:

Ladislauis dei gratia rex Hungarie fidelibus suis capitulo ecclesie Nitriensis salutem et gratiam. Fidelitati vestre mandamus precipiendo per presentes, quatenus visis presentibus vestrum mittatis hominem ydoneum pro testimonio, coram quo comes Jacobus filius Janur fidelis homo noster convocatis universis vicinis et commetaneis hominibus ville Belad, sciat et inquirat ab ipsis plenam et meram veritatem super eo, utrum dicti homines de Belad nobiles famuli nostri exercitantes existant et terra ipsorum predicta Belad iure hereditario ad ipsos pertineat, vel alicui conditioni sit annexa, nec ne et post hec, prout vobis exstiterit veritas de hiis, nobis in vestris litteris fideliter rescribatis. Datum in Zolio, in festo beati Egidii confessoris anno domini M^{mo} CC^{mo} LXXX^{mo} primo.

3115.

1281. * — privilégiumát Loh birtok ügyében említi a jászói konvent 1401. máj. 1-i oklevele. (szept. 3. előtt.) (Magyar Tudományos Akadémia könyvtárának kéziratára, Fejérpataky László kéziratái, másolat a Puky család zomori levéltárából.)

Az említés szövege:

quasdam litteras privilegiales quondam laudande memorie domini Ladislai regis Hungarie factum possessionis eorundem Demetri et Clementis et fratrum ipsorum Loh vocate tangentes, quarum litterarum privilegialium una sub anno domini millesimo ducesimo LXXX primo, regni autem ipsius anno nono, altera vero litterarum privilegialium sub anno eiusdem domini millesimo LXXX secundo (!), regni sui anno decimo privilegialiter emanatas et confectas.

3116.

1281. — Marcheus fiainak: Myko-nak és Chepanus-nak adományozza újólág az Ugocsa megyei Wysk nevű falut és földet vámmal és egyéb haszonvételeivel, amelyet V. István privilégiumával adományozott nekik szolgálataikért és testvérüknek: Ehellus-nek a Raba és Raphca folyók között a cseh királlyal vívott csatában történt haláláért. Az erre vonatkozó privilégiumot ugyanis Leo herceg Ugocsa megyét elpusztító ruténjei elvitték. — D. p. m. discr. viri mag. Anthonis (!) au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^{mo} ducesimo octuagesimo primo, r. aut. n. a. decimo.

Átírta: III. András 1291. > váradi káptalan 1292. > ua. 1399. febr. 9. — Ványai János Ugocsa megye helyettes jegyzője 1690. júl. 28. (Dl. 38.130.) (Azonos jelzet alatt található az 1399. évi átírásnak használhatóbb XVIII. századi másolata.)

Tartalmilag átírta: váradi káptalan 1417. okt. 16. (Dl. 38.131.) (A nevek írása ennek alapján történt.) Horvát I.: Verbőtzi 12., Fejér V. 3. 87. — Kivonat: Documente priv. ist. Rom. C. II. 234.

3117.

1281. — Sceps-i Huruzk kérésére átírja Erzsébet anyakirálynénak 1280-ban Kulchua faluban levő föld adományozása tárgyában kelt privilégiumát (Hazai okmt. VI. 262.) és meghagyja Huruch-ot s utódait ennek birtokában. — D. p. m. discr. viri mag. Achonis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo primo, XIII. Kallandas Octobris, r. aut. n. a. nono.

Eredeti: 48,3×24,7 cm. Kezdő L helye üres. Rongált függőpecsét. Dl. 63.614. (Görgy Ist.)

Hazai okmt. VI. 269. — Kivonat: Századok 1872. 226.

Bár 1281. szept. 3-tól IV. László uralkodásának 10. évébe lépett, a 9. uralkodási év feltüntetése nem ad gyanúra okot, mert valószínűleg a napi kelet későbbi beírásából származó hiba eredménye.

3118.

1281. — megerősíti Morianus fiának: az utód nélkül elhalt Morianus Baranya megyei nemesnek az ő előzetes engedélyével Jeneu és Naney birtokokra vonatkozóan a (margít)szigeteki szűz Mária-monostor javára tett adományát, átírva a (pécs)váradi konventnek (1280.) ápr.

18-án kelt oklevelét, mely a király ápr. 11-i parancsára (3048. sz.) tartott határjárásról és iktatásról szóló jelentést tartalmazza. — D. p. m. discr. viri mag. Achonis au. n. vicecanc. a. d. M^o CC^o octuagesimo primo, XII. Kal. Oct., indict. nona, r. aut. n. a. decimo.

Eredeti: 42,7×41,5 cm. Későbbi korban beírt kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 1115.

Átírta: budai káptalan 1338. ápr. 14. (Dl. 1095.)

Tartalmilag átírta: (a fenti átírás alapján)

a) Pálóci Máté nádor 1436. márc. 2. (Dl. 12.837.)

b) ua. 1436. nov. 24. (Dl. 12.838.)

Kivonat: Koller: Hist. episc. Quinqueecl. II. 222., Fejér V. 3. 84., Budapest tört. okl. eml. I. 197. (A két utolsó kivonatos kiadás váltakozó kihagyásokkal a teljes szöveget adja.)

3119.

1281.
szept. 20.

— Jakab és Grysgon Pechel-i nemesek kérésére átírja és megerősíti a veszprémi káptalan (1281.) ápr. 7-én kelt oklevelét (Wenzel IV. 233.), amely szerint Pousa fia: Péter királyi ember a káptalan megbízottjának jelenlétében a nevezett nemeseknek Szentgál faluban (villa sancti Galli) levő 200 hold földjét és fél malmát, amelyet a királyi pecérek közösen birtokoltak, körülhatárolva különválasztotta és a nemeseket beiktatta. — D. p. m. discr. viri mag. Achonis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC^o octuagesimo primo, duodecimo Kal. Oct., indict. nona, r. aut. n. a. decimo.

Eredeti: 46,5×25,7 cm. Kezdő L. helye üres. Függőpecsét darabjai. Győri káptalan magán lt. pápóci prépostság lt. Cimeliotheca I. f. 2. n. 7. (OL. Filmtár 892. doboz.)

Wenzel IV. 231.

3120.

1281.
szept. 22.

— megerősíti a Toplica-i egyházat a II. András, IV. Béla és V. István által is megerősített birtokaiban és a Zawa folyó mellett fekvő Graznich nevű birtokban. — D. p. m. discr. viri mag. Achonis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXXXI°, decimo Kal. Oct. r. aut. n. a. decimo.

XIV. századi másolata: Zágrábi érseki lt. „Privilegia monasterii b. v. Mariae de Toplica” c. másolatgyűjtemény, No. XXVI. (OL. Filmtár 5664. doboz.)

Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 208., Smičiklas VI. 393. — Kivonat: Wenzel XII. 335., Kukuljević: Regesta No. 1317.

3121.

1281.
okt. 6.
Zoloch
mellett.

— Ponith fia: Ábrahám mester özvegyének, aki Péter nevű kisleányával együtt jelent meg, kérésére átírja és megerősíti V. István királynak 1271. okt. 6-án kelt pátens oklevelét (2113. sz.) Recch és Costatun Szatmár megyei földek adományozásáról. — D. prope Zoloch, jn octavis sancti Michaelis archangeli a. d. M^o CC^o LXXX° primo.

Eredeti: 15,9×10,3 cm. Hátlapon befüggesztett pecsét nyoma. Román Népköztársaság Akadémiája kolozsvári fiókjának történelmi levéltára, Kemény József gyűjtemény 3. sz. (OL. Filmtár 780. doboz.)

Fejér V. 3. 83. — Magyar fordítás: Szirmay: Szatmár vm. II. 107. — Kivonat: Fejér VII. 3. 88., Tört. Tár 1889. 526., Szabó K.: Erd. Múz. okl. 7.

3122.

1281.
dec. 29.

lásd 1280. dec. 29. (3082—3084.)

(1281.)
dec. 24.
Várad.

— megparancsolja a váradi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Miklós fia: Aba királyi ember iktassa be kis (parvus) Kozma mestert a neki adományozott Fuenzorm nevű föld, s az ott levő hídvám és Feketeevrem nevű halastó birtokába.

Eredeti: 12,8×7,6 cm. Zárőpecsét darabkája. Dl. 47.826. (Múz. Törzsanyag.)

Az oklevél szövege:

Ladislaus dei gratia rex Hungarie fidelibus suis capitulo Waradiensi salutem et gratiam. Cum nos terram quandam Fuenzorm vocatam, quam magistro Cosme parvo contuleramus, eidem reliquerimus perpetuo possidendam simul cum tributo pontis eiusdem ac piscatura Feketeevrem vocata, prout per Preuarth et magistrum Joachinum ac eundem Cosmam usquemodo est possessa, fidelitati vestre precipiendo mandamus, quatenus detis testimonium vestrum, coram quo Aba filius Nicolai homo noster dictam terram cum omnibus utilitatibus suis, sicut per priores possessores est limitata seu possessa, ipsi magistro Cosme statueret, si non fuerit contradictum, contradictoribus ad nostram citatis presentiam ad terminum competentem. Diem citationis et terminum nobis rescribatis. Datum Waradini, in vigilia Nativitatis domini.

Hátlapján: Capitulo Waradiensi.

Az évszám megállapítása a 3124. sz. segítségével történt.

3123.

1281.
dec. 31.
Várad.

— megparancsolja minden vámszedőnek, hogy a soproni polgárokat árujuk után vámszedéssel ne zaklassák, mert előző királyoktól nyert kiváltság alapján vámmentességi szabadságot élveznek. — D. Waradini, septimo die Nativitatis domini a. eiusdem M^{mo} CC^{mo} octuagesimo secundo.

Átírta: győri káptalan 1386. febr. 10. (Soproni Állami Levéltár, Sopron város lt. Dl. 258. — OL. Filmtár 2042. doboz.)

Hazai okmt. VIII. 218. (1282.) — Kivonat: Házi: Sopron I/1. 9.

Tekintettel a karácsonyi évkezdetre, az oklevelet 1281-re kellett tenni.

3124.

1281.

— nővére: Erzsébet (margit)szigeti officialisának: Péter comesnek kérésére átírja V. István-nak (1272.) márc. 20-i pápens oklevelét (2176. sz.) és a budai káptalan 1272. évi privilégiumát (Wenzel XII. 332.) a Baranya megyei Zederkyn és a Valkó megyei Samaria birtokoknak a (margit)szigeti apácák részére történt adományozásáról. — D. a. d. M^o CC^o octuagesimo I^o.

Eredeti: 14,9×19,4 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 1090.

Fejér V. 3. 89., Wenzel XII. 331.

3125.

1281.

— visszaadja Ertug fiainak: Weyth (dictus) Miklósnak, Werunharth-nak, Sebret-nek és Konrádnak, János nádor katonáinak a német határon Hydegsed comitatusban fekvő tőlük elfoglalt Alber nevű földet különösen a hűtlen Fynta ellen viselt hadjáratban Gede vár ostrománál teljesített szolgálataiért. — D. a. d. M^o CC^o LXXX primo.

Átírta: I. Károly 1328. (Dl. 99.915. Batthyány lt.)

Wenzel IX. 297.

3126.

1281.

— a nővérenek: Erzsébetnek tett szolgálataiért a királyi udvarnokok közül származó Barach-i Jakabot a Barach-i hegyfokon levő szőlőivel együtt — nővére kérésére — kiveszi ebből a conditio-ból s a királyi zászló alatt harcoló nemesek sorába emeli hangsúlyozva, hogy sem a nádor, sem más bíró előző conditio-ja miatt ne merészelje őt vagy utódait zaklatni. — D. p. m. discr. viri mag. Achonis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. MCCLXXXI.

Fejér V. 3. 91. (Kaprinay gyűjtemény alapján.)

3127.

1281. — Palasth-i Guze fiait: Almus és Fábían honti várjobbágyokat és utódaikat különösen nevezetteknek a cseh király ellen indított hadjáratban teljesített szolgálataikért földjeikkel együtt kiveszi a honti várjobbágyságból és a királyi zászló alatt katonáskodó nemesek közé sorolja. — in a. d. M^o CC^o octuagesimo primo.

Tartalmilag átírta: Szécsi Miklós országbíró 1355. aug. 16. (Esztergomi káptalan hiteleshelyi lt. Palásthy-Nedeczky lt. — OL. Filmtár 1419. doboz 26. sz.)

Fejér V. 3. 91. (torzítva), Kubínyi: Magy. tört. eml. II. 21., Palásthyak I. 12.

3128.

1281. — a Nehe falubeli Weechk, Chombold fia: Borouch, Paska fia: Miklós, Boda fia: Jobus és Péter fia: István Gumur-i várjobbágyokat Nehe falubeli s minden más örökölt és szerzett birtokaikkal együtt kiveszi a várjobbágyság és a gömöri ispán joghatósága alól s a királyi szerviensek közé emeli.

Tartalmilag átírta: I. Lajos 1361. márc. 5-i átírása alapján Bebek Imre országbíró 1390. márc. 3. (DI. 50.405.)

A tartalmi átírás szövege:

tenorem quarundam litterarum domini Ladislai olim illustris regis Hungarie laudande memorie anno domini M^{mo} ducentesimo LXXX^{mo} primo, indictione nona, regni autem sui anno decimo exortarum — — — in se habentem — — — in quarum prime videlicet ipsius domini Ladislai regis littere tenore habebatur, quod idem dominus Ladislaus rex tum consideratis multiplicium servitorum meritis Weechk, Boronch filii Chombold, Nicolai filii Paska, Jobus filii Bede et Stephani filii Petri de villa Nehe ex iobagionibus castrum Gumuriensis oriundorum litteris in eisdem declaratis, tum etiam ratione mortis Zochod filii dicti Wechke cognati ipsorum Boronch, Nicolai, Jobus et Stephani eosdem ab ipso iobagionatu predicti castrum Gumuriensis et potentia ac iurisdictione comitis Gumuriensis simulcum terris eorum hereditariis et aliis quovis titulo acquisitis tam in villa Nehe, quam etiam aliis locis usque tunc habitis et possessis eximens in cetum, collegium et numerum servientum suorum regalium duxisset agregandos tam pure et simpliciter, ut iidem Wechke, Boronch, Nicolaus, Jobus et Stephanus ac eorum heredes illa et eadem gauderent libertate, qua ceteri veri nobiles regni sub vexillo suo regio militantes gratularentur.

3129.

1281. — Chormona falut adományozza.

Tört. Tár 1904. 92. 94. sz.

Lásd 1282-i kettezéssel a 3200. sz. alatt.

1281. — Kladowa-n pálos kolostort alapít és adománnyal lát el.

Kivonat: Fejér VII. 5. 458.

Fejér közlésében a pálos levéltárra hivatkozik. A fennmaradt pálos levéltárban IV. László ilyen tárgyú oklevelének nincs nyoma. Az Országos Levéltárban őrzött pálos Chronotaxis nem ismeri. Felmerül a kétség, hogy egyáltalán oklevelet vagy csak valamilyen hagyományt kell a közlés mögött keresni.

1282. márc. 2. Hatvan. — szolgálataira való tekintettel megengedi Orsan-i Tymere fiának: Péter comesnek, hogy minden örökölt és szerzett birtokát, szolgálait és minden jószágát fiúörökös hiányában mint természetes utódaira: leányára, Stephania-ra s ennek férjére, Etey-i Márton fiára: Péterre hagyhassa, s erről Péternek privilégiális oklevelet ígér. — D. in Hotuon, in crastino dominice Oculi mei a. d. M^o CC^o octuagesimo secundo.

Eredeti: 17,5×8,1 cm. Hátlapon rányomott pecsét helye. Esztergomi káptalan hiteleshelyi lt. Capsa 1. fasc. 3. n. 1. (OL. Filmtár 574. doboz 1. cím.)

Mon. eccl. Strig. II. 151.

3130.

1282. márc. 11. — gyűrűs pecsétje alatt privilégiális formában megerősíti IV. Bélának 1254-ben Kysmayus és Hyricho birtok cseréje ügyében kelt oklevelét (1023. sz.). — in octavis diei medie XLme a. d. M^{mo} ducentesimo LXXX^{mo} secundo.
Tartalmilag átírta: turóci registrum 46. §.
 Engel: Mon. Ungrica 89. — Kivonat: Fejér V. 3. 185., Tört. Tár 1904. 93. 96. sz.
 A turóci registrum fogalmazásából nem derül ki világosan, hogy IV. László ez alkalommal IV. Bélának megelőzően felmutatott három okleveléből melyiket vagy melyeket írta át és erősítette meg. Minthogy nagy pecséttel megerősített privilégiális oklevél csak az 1254. évi volt, a legtöbb valószínűség szerint ezt írta át. Nem lehetetlen, hogy függő gyűrűs pecsét alatt kiadott másik két oklevél (lásd a 932. és 1510. sz.) egyikéről van szó. **3131.**
-
1282. márc. 13. — oklevele Iztubna és Nagreth nevű földek adományozásáról.
 Fejér V. 3. 112.
 Lásd 1281. márc. 28-i keltezéssel a 3099. sz. alatt.
-
- (1282. márc. 16. előtt.) — 1282. márc. 16-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a szepesi szűz Mária-konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében László szepesi ispán királyi ember iktassa be a szepesi káptalant vörös Tiburcius földjének birtokába. (3135. sz.) **3132.**
-
1282. márc. 16. — Leuche-i fehér (albi) Hench fia: Hannus kérésére átírja és megerősíti IV. Bélának Kulchuuuan (!) föld vásárlása ügyében kelt 1263-i oklevelét (1359. sz.), s minthogy ez a határok leírását nem tartalmazta, a föld határait László szepesi ispán megállapítása szerint leírja. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC^o octuagesimo secundo, r. aut. n. a. decimo, septimo decimo Kal. Apr., indict. decima.
Átírta: szepesi káptalan 1327. okt. 30. (Szepesi káptalan hiteleshelyi lt. Met. c. Scep. Scr. 3. fasc. 4° n. 16. — OL. Filmtár 699. doboz 6. cím.) > ua. 1415. okt. 25. (uo.)
Tartalmilag átírta:
 a) Garai Miklós nádor 1415. nov. 14. (uo. n. 18. — OL. Filmtár uo.)
 b) Garai Miklós nádor 1416. febr. 21. (DI. 13.468.) > szepesi káptalan 1418. jún. 22. (DI. 13.469.)
 Hazai okmt. VI. 274. (a Görgey lt-ban volt példány alapján) — Kivonat: Századok 1872. 226., Illésy: Igló 14. (1282. márc. 20.) **3133.**
-
1282. márc. 16. — Scepese-i Witk kérésére átírja és megerősíti anyjának: Erzsébet királynénak 1280-i privilégiumát (Hazai okmt. VI. 272.), mely átírta IV. Bélának a Kurtueles falu mellett, a Hornad folyó két partján fekvő erdőre vonatkozólag 1253. jún. 7-én kelt adománylevelét (995. sz.). — D. p. m. discr. viri mag. Bartolomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo secundo, r. aut. n. a. decimo, septimo decimo Kal. Apr., indict. decima.
Eredeti: Diszes kezdő L. Szepesi káptalan magánlt. (OL. Filmtár C 26. doboz 48. sz.)
Átírta: szepesi káptalan 1307. aug. 24. (Uo.—Uo. 47. sz.)
 Hazai okmt. VI. 272. — Kivonat: Fejér V. 3. 147. **3134.**
-
1282. márc. 16. Szepesvár. — a szepesi káptalannak adományozza vörös Tiburcius földjét, mely csere útján az anyakirálynéra szállt és az adományról privilégiumot¹ ígér.
Eredeti: Szepesi káptalan magánlt. (OL. Filmtár C 26. 15. sz.)
¹ Lásd a 3136. sz.

Az oklevél szövege:

Nos Ladislaus dei gratia rex Hungarie memorie commendantes significamus, quibus expedit presentium per tenorem, quod capitulum ecclesie sancti Martini de Scepus ad nostre accedens presentiam maiestatis quandam terram rufi Tyburcii, quam ad dominam reginam, karissimam matrem nostram per modum concambii asserendo devolutam, petivit a nobis ob remedium anime nostre sibi dari et conferri, verum quia de qualitate et quantitate dicte terre nobis veritas non constabat, fidelibus nostris abbati et conventui de Scepus mediantibus nostris litteris dedimus in mandatis, quod cum Ladizlao comite de Scepus fideli homine nostro unum ex ipsis mitterent pro testimonio fidedignum, coram quo idem homo noster presentibus commetaneis et vicinis reambulet et staueret ipsam terram rufi Tyburcii eidem capitulo ecclesie sancti Martini de Scepus, si non fieret contradictum, contradictores vero, si qui fierent, contra ipsum capitulum ad nostram presentiam evocaret, qui quidem abbas et conventus sancte Marie de Scepus demum nobis rescripserunt in hec verba:

Excellentissimo domino suo Ladizlao dei gratia illustri regi Hungarie abbas et conventus ecclesie sancte Marie de Scepus orationes in domino tam debitas, quam devotas. Litteras vestre excellentie recepimus continentis, quod cum Ladizlao comite de Scepus mitteremus unum ex nobis, coram quo terram quandam ruphi Tyburcii, scilicet que ad dominam reginam karissimam matrem vestram per modum concambii fuerat devoluta, staueret et assignaret ecclesie sancti Martini, capitulo videlicet de Scepus ob remedium anime vestre possidendam, si non fieret contradictum, contradictores vero, si qui fierent, ad vestram citaret presentiam ad terminum competentem et demum vobis diem citationis et terminum fideliter rescriberemus. Nos igitur mandatis vestris obtemperantes, ut tenemur, misimus unum ex nobis, priorem scilicet ordinis nostri de Scepus cum predicto comite Ladizlao, qui postmodum ad nos reversus dixit, quod predictus comes Ladizlaus coram ipso dictam terram rufi Tyburcii ad dominam reginam karissimam matrem vestram devolutam in concambium statuit et assignavit presentibus omnibus commetaneis et vicinis sub metis prioribus et antiquis predictae ecclesie seu capitulo sancti Martini nullo penitus contradictore existente.

Nos igitur tum ea, que sub testimonio abbatis et conventus ecclesie sancte Marie de Scepus acta sunt, tum et collationem ipsius terre ruphi Tyburcii ipsi capitulo per nos ob remedium anime nostre factam ratam habentes et acceptam presentibus nostris litteris patentibus duximus roborandas, volentes, quod quocumque nobis presentes reportate fuerint, nostrum privilegium eidem concedemus. Datum in castro Scepus, in crastino dominice Judica anno domini M^o CC^o octuagesimo secundo.

3135.

1282.

— vörös Tiburcius földjét, amely csere útján az anyakirálynéra szállt, a szepesi káptalannak, ahol elődei nyugszanak, adományozza.

Eredeti: Díszes kezdő L. Függőpecsételés nyoma. Szepesi káptalan magánlt. (OL. Filmtár C 26. 14. sz.)

Átírta: III. András 1290. nov. 29. (Uo. — Uo. 18. sz.)

Kivonat: Fejér V. 3. 147.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum tam presentium, quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod capitulum ecclesie sancti Martini de Scepus ad nostre accedens presentiam maiestatis quandam terram rufi Tyburcii, quam ad dominam reginam karissimam matrem nostram per modum concambii asserebant fuisse devolutam, ob anime nostre remedium a nobis petivit sibi dari, verum quia nobis de qualitate et quantitate ipsius terre veritas non constabat, fidelibus nostris abbati et conventui de Scepus nostris dedimus in mandatis, quod cum Ladizlao comite de Scepus fideli nostro unum ex ipsis mitterent pro testimonio fidedignum, coram quo idem comes Ladislaus presentibus commetaneis et vicinis reambulet et staueret ipsam terram rufi Tyburcii eidem capitulo ecclesie sancti Martini de Scepus, si non fieret contradictum, contradictores vero, si qui fierent, contra ipsum capitulum ad nostram presentiam evocaret, qui quidem abbas et conventus de Scepus rescripserunt nobis in hec verba: (*Következik a szepesi konvent k. n. jelentése, lásd a 3135. sz.*) Nos itaque cuius interest ex regie liberalitatis magnificentia ecclesias dei dotare et ditare placidis donativis, in quibus corpora

sanctorum progenitorum nostrorum requiescunt et earum frequens oratio pro salute fidelium et nostra corporali sanitate efunditur creatori collationem in terra rufi Tiburcii licet modica ob anime nostre remedium capitulo sancti Martini de Scepus per nos factam ratam habentes et acceptam presentibus confirmamus duplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus discreti viri magistri Bartholomei aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o octuagesimo secundo, regni autem nostri anno decimo.

3136.

1282.
márc. 16.

— hozzájárul ahhoz, hogy János szepesi örkanonok testvére: Aba Szepes megyei egy ekényi földjét 24 márkáért a szepesi káptalannak eladja, egyszersmind átírja Erzsébet anyakirályné 1279-i megerősítő privilégiumát.

Eredeti: Szepesi káptalan magánlt. (OL. Filmtár C 26. 51. sz.)

Átírta: III. András 1290. nov. 28. (Uo. 55. sz.)

Kivonat: Fejér V. 3. 147.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum intuentibus salutem in salutis largitore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod accedens ad nostre maiestatis presentiam Aba frater Johannis custodis ecclesie sancti Martini de Scepes quendam terram suam cultui unius aratri sufficientem in comitatu Scepes existentem, quam ex collatione Stephani karissimi, patris nostri regis illustris recordationis et domine regine karissime matris nostre mediante privilegio eiusdem quod nobis exhibuit, dixit se possidere, confessus est capitulo ecclesie sancti Martini de Scepes pro viginti quatuor marcis vendidisse, quas ab eodem capitulo idem per nos requisitus se dixit plenarie recepisse, petens a nobis cum instantia, ut ipsius terre venditioni facte per eundem favorabilem consensum adhibendo privilegium ipsius domine regine, karissime matris nostre super ipsa terra confectum ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est:

Elisabeth dei gratia regina Hungarie universis Christi fidelibus tam presentibus, quam futuris, ad quos presens scriptum pervenerit, salutem in salutis omnium largitore. Pium est et iustum ac consentaneum rationi, ut regalis atque reginalis benignitatis sublimitas collationes seu donationes iure et legitime factas suorum privilegiorum patrocinio muniat et confirmet, proinde universorum presentium futurorumque notitie fieri volumus manifestum, quod cum dominium provincie Scepes de gratia et favore domini regis Ladizlai filii nostri karissimi et omnium baronum suorum consensu ad nos fuisset devolutum et ad petitionem eiusdem domini regis iura uniuscuiusque, qui terras in ipsa provincia Scepes possident, experiremur investigatione diligenti, ut perinde terras indebite alienatas restaurare et ad directum statum reducere possemus pleno iure, vir itaque fidelis Aba frater Johannis custodis ecclesie sancti Martini de Scepus litteras domini et karissimi consortis nostri Stephani regis pie memorie et domini Ladislai regis filii nostri nobis exhibuit continentes, quod terram cultui unius aratri pertinentem, de terra domini in Scepes olim exemptam pro fidelitatibus et servitiis suis sibi et suis heredibus iidem reges contulissent perpetuo possidendam, petens cum instantia, ut ipsam collationem ratam habere et nostris dignaremur litteris confirmare. Nos itaque servitia ipsius Aba, que nobis scientibus in fervore mere fidelitatis domino regi Ladizlao filio nostro et tandem nobis laudabiliter exhibuit, attendentes presertim, quia in expugnatione castri Scepes, quod Rolandus in infidelitate perfusus contra regiam detinebat maiestatem, letale vulnus pertulit cruce suo iaculo baliste transiecto et transosso et quia filius eiusdem in captivitate eiusdem Rolandi miserias et penurias carceris diutius subportavit, quem demum cum viginti quinque marcis redemit ab eodem. Considerantes etiam, quod de possessione sua Ebulgen nomine in comitatu de Zala existente per infideles barones destructa pro fidelitate corone regie observata exulavit, in recompensationem servitiorum et dampnorum suorum, precibus etiam predicti custodis, fratris sui favorabiliter inclinate dictam particulam unius aratri eidem Aba et suis heredibus heredumque suorum successoribus cum suis pertinentiis dedimus, donavimus et contulimus, ymo iam dudum collatam reliquimus pacifice et perpetuo possidendam. Cuius mete hoc ordine distinguntur: prima meta incipit a plaga orientali iuxta pratam in quadam via et est ibi meta terrea, deinde ascendit superius ad partem meridiensem in terra arabili, in cuius medietate est meta et in vertice montis est similiter meta, deinde transit quandam vallem et ascendit versus meridiem, ubi sunt frutices quidam rubey et ibi in Berch est meta terrea, deinde

descendit ad metas ville de Elenbah, deinde venit superius versus aquilonem et per eandem vallem reflectitur ad verticem predicti montis, ubi est meta, deinde descendit directe ad quandam viam et secus viam est meta, deinde descendit in medium terre predictae et ibi est meta, deinde descendit ad metam, que est iuxta viam et intrat in aquam Chenuk vocatam et per eandem aquam descendendo venit ad priores metas et ibi terminatur. In cuius rey memoriam firmitatemque perpetuam presentes ipsi Aba concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum anno domini M^o CC^o septuagesimo nono.

Nos vero iustis et legitimis petitionibus ipsius Aba acinatis premissam venditionem ipsius terre facte capitulo ecclesie sancti Martini de Scepes admittendo privilegium eiusdem domine regine karissime matris nostre ratum habentes et acceptum de verbo ad verbum inseri faciendo presentis privilegii patrocinio duximus confirmandum. In cuius rey memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Bartolomei aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini M^o CC^o octuagesimo secundo, regni autem nostri anno decimo, septimo X^o Kalendas Aprilis, indictione decima.¹

3137.

1282.
márc. 16.

— Detricus fiának: Arnoldus comesnek, testvérének: Jordanus-nak és Arnoldus comes fiának: Detricus-nak adja a Szepes megyei Kurtueles nevű földet illetőleg erdőt eddigi határai között a feltétellel, hogy a Szepesség szokása szerint évenként egy fertó és egy uncia aranyat fizetnek a királynak, viszont semmiféle szolgálattal nem tartoznak a szepesi királyi várnak.

Átírta: szepesi káptalan 1317. aug. 3. (Horváth-Stansith lt. OL. Fkgy. 51/14—17.)

Kivonat: Tört. Tár 1878. 179., Levéltári Közlemények 1927. 252.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Ut collationes regum perpetua firmitate fulciantur, regali solent patrocinio communiri, proinde ad universorum notitiam tenore presentium harum serie volumus pervenire, quod nos attendentes meritoria servitia et fidelitates comitis Arnoldi filii Detrici et Jordani fratris eiusdem ac Detrici filii comitis Arnoldi, que nobis in diversis expeditionibus regni nostri impenderunt indefesse, maxime in expugnatione castri nostri Jauriensis, quod per regem Bohemie capitalem nostrum inimicum extiterat occupatum, coram nostre maiestatis oculis laudabiliter dimicando suas fidelitates propriis cruoribus demonstrarunt, quandam terram seu [silvam] Kurtueles vocatam in comitatu Scepus existentem cum omnibus utilitatibus et pertinentiis suis universis sub eisdem metis et terminis, quibus eadem antea tenuta (!) fuit et possessa dedimus, donavimus et contulimus ipsis Arnoldo, Jordano et Detrico supradictis sine preiudicio iuris alieni perpetuo et irrevocabiliter possidendam, hac tamen conditione mediante, quod hydem singulis annis in termino videlicet iuxta consuetudinem terre Scepus aprobatam ab antiquo unum fertonem et unciam auri nobis dare et solvere de dicta terra teneantur, volumus etiam, quod hydem ab omnibus servitiis castro nostro Scepus debitis omnino exempti et excepti habeantur. Et ut huiusmodi collationis et ordinationis nostre series robur perpetue firmitatis obtineat, nec per quempiam in futurum valeat retractari, presentes concessimus duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Bartholomei aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini M^o CC^o octoagesimo secundo, regni autem nostri anno decimo, septimo decimo Kalendas Aprilis, indictione decima.

3138.

1282.
márc. 20.
Szepesi.

— IV. Béla pápens oklevele (v. ö. az 1353. sz.) alapján megerősíti Leunardus Scepesi királyi madarászt a Toycapataka mellett fekvő erdő és üres földdarab birtokában leírván ennek határait Detricus volt szepesi ispán oklevele szerint. — D. in Scepsy, feria sexta proxima ante dominicam Ramispalmarum a. d. M^o C^o C^o octuagesimo secundo.

¹ Minthogy az eredeti oklevél filmfelvétele alig olvasható, a közlés első része (a határjárás előtti szakasz) az átiró oklevél szövege alapján történt.

Eredeti: 19 × 7 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Magyar Tudományos Akadémia kézirattára, Oklevelek I. 33. sz. (OL. Filmtár 2103. doboz.)

Átírta: szepesi káptalan 1480. nov. 9. (Di. 45.853. Múz. Törzsanyag.)
Hazai okmt. VI. 276.

3139.

1282.
márc. 21.
Zaka falu
mellett.

—, minthogy kiskorúsága idején az erdélyi püspökség székhelye: Fehérvár és birtokai: Sard (Fehér m.), Szentkirály (villa sancti regis, Torda m.), Kuluswar, Gylo, Kopus, Keresfev (Kolozs m.), Herena, Bylokul (Doboka m.), Zylah, Tusnad (Szolnok m.), Ebes (Szatmár m.) és Baratpispuk (Bihar m.) a szászok támadása és különböző háborúk miatt lakosaiban igen megfogyatkozott s oda csak az esetben telepednének, ha az ott lakók s az odateleplők kiváltságban részesülnek, ezért Péter erdélyi püspöknek különösen a Zomus folyó és az erdélyi részek felé vezető út körül fekvő rablóvárak elfoglalása és lerombolása terén teljesített szolgálataira való tekintettel megengedi, hogy Fehérvár, a felsorolt falvak s az odateleplők mentesek legyenek az erdélyi vajda, az ispánok és minden bíró joghatósága alól, egyedül a püspök és bírái ítélnének felettük, vagy ha ezek ezt elmulasztanák, vagy az ügy súlyossága miatt nem mernék, úgy csak a király ítélnék, miként ezt a kiváltságot már IV. Béla a püspökség egyes falvainak adományozta s V. István azt meg is erősítette. — D. iuxta fluvium Hernad prope villam Zaka, in festo beati Benedicti confessoris, a. d. M^o CC^o octuagesimo secundo.

Eredeti: 25,8 × 13,9 cm. Hátlapon befüggesztett pecsét nyoma. Gyulafehérvári káptalan lt. Fasc. I. n. 35. (OL. Filmtár H. 497.)

Átírta: III. András 1291. febr. 24. (Uo. fasc. 2. n. 49. — OL. Filmtár uo.) > I. Mátyás 1474. máj. 16. (Benkő szerint.)

Pray: Specimen hier. Hung. II. 212., Benkő: Milkovia II. 309., Szereday: Ser. episc. Trans. 22., Fejér V. 3. 118., Transilvania II. 157., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 127., Jakab: Oklt. Kolozs-vár tört. I. 25. és 26., Densuşianu: Documente I. 1. 442., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 142., Documente priv. ist. Rom. C. II. 239. (román ford.). — Kivonat: Katona: Hist. crit. VII. 863., Neuboren: Tentamen 60., Tört. Tár 1889. 570., Beke: Az erd. kápt. lt. 18.

3140.

1282.
márc. 23.

— Kurtueles nevű földet adományozza.

Levéltári Közlemények 5. évf. 1927. 252.

Lásd 1282. márc. 16-i keltezéssel a 3198. sz. alatt.

1282.
ápr. 28.

— Pál mester „legum doctor” veszprémi prépost kérésére a háborúk és rablás következtében elpusztított veszprémi egyháznak, illetőleg a mindenkori prépostnak adja a Somogy megyei Choba faluban, mely eddig is nagyrészt az egyháze volt, a királyi oltárhordozók (sanctiferi) négy mansióját azzal, hogy ha a földjükről elmenekült többi társukat sikerül bárhol megtalálni, ezek és utódaik mint bortszolgáltatók (vinidatores) legyenek kötelesek a prépostság szolgálatába állni. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei prepositi de Scepus, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o C^o octoagesimo secundo, quarto Kal. Maii, r. aut. n. a. decimo.

Átírta: I. Károly 1323. máj. 28. (Veszprémi káptalan magánlt. Csaba 5. — OL. Filmtár 2. doboz 21. cím.) > fehérvári keresztesek konventje 1489. júl. 28. (uo. Csaba 15. — OL. Filmtár 4. doboz 61. cím.)
Hazai okmt. V. 65.

3141.

(1282.)
máj. 1.

— mandátuma Szatmár és Szabolcs megyék nemeseihez.

Kállay oklt. I. 12.

Lásd év nélkül a 3572. számnál.

1282. máj. 12. — László Saag-i prépost kérésére átírja és megerősíti V. Istvánnak 1270. aug. 12-én Tysmog föld adományozásáról szóló privilégiumát (1957. sz.). — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octogesimo secundo, r. aut. n. a. decimo, quarto Id. Maii, indict. decima.

Eredeti: 55 × 47,8 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét zsinórja. Dl. 1088.

Tartalmilag átírta: Imre nádor 1373. aug. 22. (Dl. 5984.)

Fejér V. 3. 111.

Tartalmi átírás: Fejér IX. 7. 338.

3142.

1282. máj. 19. Buda. — bizonyítja, hogy Tamás comes fia: István mester — testvérei: Rorandus erdélyi vajda, Kopoz mester, László és Beke hozzájárulásával — Borsod megyei Scynne nevű birtokát, melyen szent Domonkos tiszteletére épített egyház van, servienseinek: Simon fiainak: Kristóf comesnek és Tamásnak s ezek rokonának: Syke-nek adományozta Kristóf és Tamás szolgálatai, valamint testvéreik: Vrkun, Hector, Demeter és György halála fejében. — D. Bude, tertio die festi Penthecostes a. d. M^o CC^o octoagesimo secundo.

Eredeti: 27,4 × 10 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 98.505. (Károlyi lt.)

Fejér V. 3. 121., Károlyi oklt. I. 14., Documente priv. ist. Rom. C. II. 240. (román ford.). — Kivonat: Deutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LXIII.

3143.

(1282.) — mandátuma Ugocsa megyéhez.

jún. 14.

Fejér V. 3. 115.

Lásd (1290.) jún. 18-i keltezéssel a 3561. sz. alatt.

1282. jún. 17. — privilégiális oklevélben biztosítja Orsan-i Tymere fia: Péter comes számára szolgálataiért azt, hogy minden vagyonát leányára: Stephania-ra és vejére: Etey-i Márton fiára: Péterre hagyja (v. ö. a 3130. sz.). — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo secundo, quintodecimo Kal. Jul., r. aut. n. a. undecimo.

Eredeti: 41,8 × 35,5 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét darabja. Esztergomi prímási lt. Archivum saeculare Lad. T. n. 8. (OL. Filmtár 579. doboz 42. cím.)

Magyar Sion I. 845., Codex Strig. I. 82., Mon. eccl. Strig. II. 153. — Kivonat: Fejér V. 3. 147.

Bár az uralkodási év nem felel meg (helyesen: *decimo volna*), az oklevél valódiságához nem fér kétség, mivel azonos tartalmú az 1282. márc. 2-án kelt pátenssel (3130. sz.), egyébként is ez időben több hitelt érdemlő oklevél kelt 11. uralkodási évre kelteve (V. ö. 3146, 3151. sz.)

3144.

(1282. júl. 4. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a szepesi káptalannak, hogy küldje ki megbizottját, s ennek jelenlétében László szepesi ispán királyi ember járja meg a Daman föld mellett fekvő királyi föld határait és iktassa be Élias-t, a szepesi szászok comesét annak birtokába, említi IV. László 1282-i és az esztergomi káptalan (1282.) júl. 4-i oklevele. (Hazai okmt. VI. 280.)

3145.

1282. júl. 9.(?) — Mera-i Julia fia: Mihály kérésére átírja és megerősíti feleségének: Erzsébet királynénak 1282. jún. 30-án kelt, a Sarus-i kerületbeli Scylwa nevű falu adományozásáról szóló privilégiumát.

Eredeti: 40,3 × 28,9 cm. Díszes kezdő L és A(nno). Fügőpecsét darabjai. Dl. 38.955. (Berthóty lt.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presens scriptum inspecturis salutem in salutis largitore. Ut collationes principum perpetua firmitate solidentur, litterarum solent testimonio communiri, inconcussum quippe permanet, quod regio fuerit patrocínio communium. Proinde ad uniuersorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Michael filius Julia de Mera ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium domine regine karissime consortis nostre super collatione cuiusdam ville Scylwa vocate in districtu Sarus existenti confectum et petivit a nobis humiliter supplicando, ut ipsum privilegium ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est:

Elisabeth dei gratia regina Hungarie omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Obsequia subiectorum compensari convenit munificentia premiorum, cum mercedem propriam equitate suadente prosequi debeant laborantes. Proinde ad uniuersorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod cum Michael filius Julia de Mera iuuenis noster fidelem semper nobis in penderit famulatum et in dubiis bellorum actibus se exhibuerit efficacem, ad instantiam petitionis eiusdem quandam villam nostram Scylwa vocatam in districtu de Sarus existentem, ubi speculatores morabantur, ad usumfructum eiusdem, ut eo uteretur et frueretur, dudum dedimus et concessimus eidem ex gratia speciali. Et quia processu temporum eiusdem Mychaelis experte fidelitatis industria crevit semper in cumulum et augmentum in nostris servitiis devotius insudando, nos etiam incrementis beneficiorum iuxta suorum exigentiam meritorum sibi prospicere cupientes eandem villam Scylwa, quam sibi primitus, ut premisimus, ad comodiorem usum suum concesseramus tantummodo ad utendum, ipsam eidem tanquam in proprietatem, ut ususfructus quasi consolidationis iure cum proprietate concurrat, sibi et per eum suis heredibus hereditate suorum successoribus cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis, sicut iidem speculatores possidebant, sub eisdem metis et terminis antiquis dedimus, contulimus et tradidimus ex plenitudine nostre gratie perpetuo possidendam, a statu priori speculatores inibi degentium absolutam penitus et exemptam volentes, ut nullus eundem vel descendentes ab eo super ipsa possessione inquietare audeat vel in aliquo perturbare. In cuius rei testimonium et perpetuam firmitatem presentes dedimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis patris Th(ome) divina miseratione episcopi Waciensis, aule nostre cancellarii fidelis nostri anno domini millesimo CC^o octuagesimo secundo, pridie Kalendas Julii.

Nos itaque ipsum privilegium non abrasum, non cancellatum, nec in aliqua parte sui vitiatum de verbo ad verbum presentibus inseri fecimus et patrocínio nostri privilegii duximus confirmandum. Ut igitur huius nostre confirmationis series robor optineat perpetue firmitatis, presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas et communitas. Datum per manus discreti viri magistri Bartholomey aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini millesimo ducentesimo octuagesimo secundo, septimo Nonas Julii, regni autem nostri anno undecimo.

Az oklevél keltezésében zavarok mutatkoznak. A nap megjelölése így helytelen, mert a *VII. Nonas Julii* a hónap első napja lenne, melyet azonban így sohasem szoktak jelölni. Valószínű, hogy az oklevél tisztázója az oklevél leírásakor még nem kapta meg a keltezést, azért csak a *Non. Jul.*-t írta be, helyet hagyva az elébe irandó római számnak. A jelen esetben az történhetett, hogy az utólag megadott napi kelet júl. 9. volt, melyet (a római naptárjelölés szerint) már nem *Nonae*-ből, hanem *Idus*-ból kellett visszaszámítani, helyesen így írva: *VII. Id. Jul.* Az írnok aztán az oklevélben a szám részére hagyott helyre körültekintés nélkül beírta a *VII.* számot, nem véve észre azt, hogy az üres hely után nem *Idus*, hanem *Non.* van. (Szentpétery.) — Megjegyzendő továbbá, hogy az uralkodási év 1282. júliusában nem 11., hanem 10. volt, bár ez időben több oklevél a 11. uralkodási évet adja. (V. ö. 3144, 3151. sz.) E problémák az oklevelet nem teszik ugyan gyanússá, azonban a keltezés tekintetében erős bizonytalanságot keltenek.

3146.

(1282.)

* — 1282. júl. 10-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a győri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Eurken-i Chenke fia: János királyi ember járja meg a szolgagyőri várhoz tartozó két ekényi Győr megyei Heche föld határait, s ha lakatlannak találja, iktassa be Heche-i Erb fiait. (Wenzel IV. 237.)

3147.

1282.
júl. 10.

— Heche-i Erb fiainak: Pálnak, Rolandus-nak, Lampertnek, Balázsnak és többi testvérüknek adományozza a szolgálgyőri (Zulgaiauriensis) királyi várhoz tartozó Győr megyei Heche nevű két ekényi, a tatárok pusztítása óta lakatlan földet, miután a győri káptalan kiküldöttjének jelenlétében Eurken-i Chenke fia: János királyi ember e körülményeket megállapította és az iktatást elvégezte. Nevezettek főleg a Győr várát elfoglalva tartó németek ellen vívott harcban egyrészt foglyokat ejtettek, másrészt németeket megfutamítva foglyokat kiszabadítottak s meg is sebesültek. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomey au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo secundo, sexto Id. Jul., indict. decima, r. aut. n. a. decimo.

Eredeti: 43 × 20,2 cm. Kezdf L helye üres. Függettségpecsét darabjával. Dl. 1125.
Wenzel IV. 237.

3148.

(1282.)

* — 1282. júl. 12-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a szepesi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében László szepesi ispán járja meg Stragar föld és a Feketeu erdeu nevű erdő határait és iktassa be Zumboth fiait és Arnoldus comest. (3150. sz.)

3149.

1282.
júl. 12.

— Zumboth fiainak: Kozma comesnek, Miklósnak és Istvánnak, valamint Detricus fiának: Arnoldus comesnek adja a Szepes megyei Stragar nevű földet és a Feketeu erdeu nevű erdőt.

Átírta: a) IV. László 1288. > szepesi káptalan 1317. aug. 3. (Horváth-Stansith lt. — OL. Fkgy. 51/14—17.)

b) IV. László 1288. > III. András 1300. aug. 21. > szepesi káptalan 1317. aug. 3. (Uo.)

Említi: szepesi káptalan 1286. (Fejér V. 3. 330.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex universis Christi fidelibus presentibus pariter et futuris presens scriptum inspecturis salutem in salutis largitore. Ut donationes regum perpetua firmitate solidentur, litterarum solent testimonio roborari, inconcussum quippe permanet, quod regio sub patrocinio communitum, proinde ad universorum tam presentium, quam posterorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod comes Cosmas, Nicolaus et Stephanus filii Zumboth ac comes Arnoldus filius Detrici fideles nostri ad nostram accedendo presentiam a nobis humiliter supplicando postularunt, ut quandam terram Stragar vocatam et silvam Feketeu erdeu nuncupatam in comitatu de Scepus existentes ob merita suorum servitiorum ipsis de benignitate regia dare et conferre dignaremur, verum quia de facto terre et silve predictarum ad plenum nobis veritas non constabat, fidelibus nostris capitulo ecclesie sancti Martini de Scepus nostris dedimus litteris in mandatis, quod cum Ladizlao comite de Scepus dilecto et fideli nostro unum ex ipsis hominem transmitterent pro testimonio fidedignum, coram quo terram et silvam prenominatas convocatis commetaneis et vicinis reambulando statuerent et assignaret comiti Cosme, Nicolao et Stephano ac comiti Arnoldo supradictis, si non fieri contradicendum, contradictores si qui fierent, ad nostram presentiam evocando. Quod quidem capitulum nobis postmodum rescripserunt, quod idem comes Ladizlaus coram ipsorum homine cum eodem pro testimonio destinato prefatas terram et silvam presentibus et convocatis omnibus commetaneis et vicinis reambulando statuisset Cosme, Nicolao, Stephano et Arnoldo nullo penitus contradictore existente. Nos igitur, quibus incumbit ex officio suscepti regiminis metiri merita singulorum et unicuique dignis pro meritis digna remuneratione respondere attendentes et considerantes meritoria obsequia predictorum Cosme, Nicolai, Stephani et Arnoldi, que hydem in diversis expeditionibus regni nostri fideliter impenderunt et devote memoratas terram Stragar et silvam Feketeu erdeu predictam cum omnibus utilitatibus et pertinentiis earundem universis dedimus, donavimus et contulimus ipsis comiti Cosme, Nicolao, Stephano et Arnoldo ac eorum heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas. Ut igitur huius nostre donationis seu collationis series robur perpetue firmitatis optineat, nec ullo umquam tempore possit vel debeat per quempiam in irritum retractari, presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Mete autem prenominata terre Stragar

et silve Feketeuerdeu vocate, prout in litteris eiusdem comitis Ladislai contineri vidimus, hoc ordine distinguntur: prima siquidem meta incipit, ubi fluvius Egurpotok fluit versus orientem et cadit in fluvium Poprad nominatum et ibi est meta terrea, deinde ascendit versus occidentem per eundem fluvium Egurpotok usque ad metas Saxonum de villa Bela et ibi est meta, abhinc retrahit se versus aquilonem, declinando transit usque in aquam, que Bela nuncupatur et ascendit per eandem aquam usque ad semitam, que vadit versus Penyn, exhinc tendit in silvam magnam nigram, que contiguatur terre et metis Polonie, post hec per prefatam semitam descendit versus orientem circa indaginem clausam et ibi iuxta portam fluit una aqua et per illam descendit in predictum fluvium Poprad et ascendit in ipso fluvio Poprad et incidit in priorem metam et sic terminantur. Datum per manus discreti viri magistri Bartholomei aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini M^o CC^o octoagesimo secundo, indictione septima, quarto Idus Julii, regni autem nostri anno decimo.

3150.

1282.
júl. 19.

— a Peresne-i Nade fia: Nemhiz, ennek fia: Ramacha, Theodorus fiai: Tekus, Márk, Simon, Benedek és János, Nade fia: Miklós és Pál fia: János borsodi várjobbágyokat főképpen a (morvamezei) ütközetben teljesített szolgálataiért, valamint Elek (?) nevű rokonuknak a király ellen támadó erdélyi szászok ellen vívott csatában bekövetkezett haláláért kiemeli a borsodi várjobbágyok közül és a királyi zászló alatt katonáskodó nemesek közé sorolja. — D. p. m. discr. viri mag. Bartolomey au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo secundo, quartodecimo Kal. Aug., indict. decima, r. aut. n. a. undecimo.

Eredeti: 35,5 × 16,9 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 70.594. (Perényi It.)

Wenzel IX. 330. — Kivonat: Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 143., Documente priv. ist. Rom. C. II. 242.

Bár az uralkodási év téves (helyesen: decimo), az oklevél ellen más kifogást nem lehet felhozni. (V. ö. 3144., 3146. sz.)

3151.

(1282.)
júl. 20.
Patak
vár alatt.

(—) a Barcha nb. Éliás, Henrik, Miklós és Edus, valamint Marhardus comes fia: Pál és Pousa comes fia: Máté, s ezek jobbágyai között folyt pert azzal halasztja el, hogyha fogott bírák közbenjöttével nem tudnak megegyezni, Jakab napjának nyolcadán a nádor előtt kell megjelenniök.

Eredeti: 14,4 × 8 cm. Zárópecsét darabkái. Dl. 84.224. (Bárczay It.)

Az oklevél szövege:

Datum pro memoria, quod causam, que inter Elyam, Herricum, Nycolaum et Edus de genere Barcha ab una parte et inter Paulum filium comitis Marhardi et Matheum filium Pousa comitis, inter Hodus, Nycolaum, Michaelem, Nycolaum és Nycolaum iobagiones eorundem Pauli et Mathey vicesimo secundo die Nativitatis Johannis baptiste¹ vertebatur ex altera, de comuni (l) partium voluntate ad secundam feriam proximam post festum beati Jacobi apostoli² duximus prorogandam tali modo, quod si in ipso termino in curia nostra per arbitrium Dionisii comitis de Zemlun, Merse et Job, quos Elyas, Herricus, Nycolaus et Edus adducent et per arbitrium comitis Ethened, Corrardi filii Boda et Ladizlay de Kosuh, quos Paulus et Matheus adducent, secundum tenorem litterarum palatini partes poterint amicabiliter convenire, bene quidem, alioquin in quindena sancti Jacobi apostoli³ coram palatino comparebunt lite in eodem statu permanente, nichilominus Elyas, Herricus, Nycolaus et Edus asumpserunt se staturos ad arbitrium duos homines, Cosmam videlicet et Chepanum de Barcha. Datum sub castro Potok, feria secunda proxima ante festum beati Jacobi apostoli.

Kivül: Pro Elya, Herrico, Nycolao et Edus de genere Barcha contra Paulum filium comitis Marhardi et Matheum filium Pousa comitis.

¹ 1282. július 15.

² 1282. július 27.

³ 1282. augusztus 8.

Az oklevélnek nincs intitutatio-ja, de a pecsét mérete alapján megállapítható, hogy királyi oklevél. Minthogy IV. László 1282 júliusában Patak vára alatt tartózkodott, az oklevelet erre az időpontra lehetett elhelyezni.

3152.

1282.
júl. 22.
Patak
vár alatt.

— jóváhagyja, hogy Bogda-i Elyas comes a Bursua comitatus-beli két ekényi Kuskyrch nevű földjét, amelyet V. István királytól kapott adományba, servienseinek: Ywan fiának: Simonnak és Prybyzlaus fiának: Péternek s utódaiknak adományozza szolgálataik jutalmául. — D. sub castro Potok, in festo Marie Magdalene a. d. M° CC° LXXX° secundo.

Eredeti: 16,2 × 8,9 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 50.630. (Kállay lt.)
Wenzel IX. 333. — Kivonat: Kállay oklt. I. 12.

3153.

1282.
aug. 5.
Patak
vár alatt.

— visszaadja Wolf, Walenth, György, István, Benedek, Donk és Simon Wng-i várjobbágyoknak és rokonaiknak a Daud fia: Fintha által tőlük erőszakosan elfoglalt Tyboa nevű földjüket, Fintha-nak és rokonainak örök hallgatást parancsolva. — D. sub castro Potok, in festo beati Dominici confessoris a. d. M° CC° octogesimo secundo.

Eredeti: 22,5 × 10,8 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 85.217. (Sztáray lt.)
Hazai okmt. VI. 279., Sztáray oklt. I. 28., Adalékok Zemplén vm. tört. 1908. 80. (magyar fordítással.)

3154.

(1282.)
aug. 5.
Patak.

— ismételten kéri anyját: Erzsébet királynét, hogy Vaska birtokot, amelyet elfoglalva tart és amely siralmas állapotba jutott, adja vissza a zágrábi szent István király-egyháznak, s az okozott károkért adjon elégtételt. — D. in Potok, in festo sancti Dominici confessoris.

XIV. századi másolata: Zágrábi érseki lt. Liber privilegialis episcopatus Zagrabienensis fol. 48. (OL. Filmtár 5664. doboz.)

Átírta: I. Mátyás 1486. jan. 25. (Zágrábi érseki lt. Privilegia n. 47. pag. 10. — OL. Filmtár uo.) > II. Lajos 1521. júl. 15. (uo. Privilegia n. 59. — OL. Filmtár 5665. doboz.)

Péterfy: Sacra concilia eccl. Hung. I. 105. (1284.), Pray: Annales r. Hung. I. 353. (1284.), Schmitth: Episc. Agr. I. 212. (1284.), Farlati: Illyr. sacr. V. 381. (1284.), Katona: Hist. crit. VII. 895. (1284.), Bathány: Leg. eccl. II. 477. (1284.), Fejér V. 3. 245. (1284.), Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 177. (1275.), Brüstle II. 498. (1284.), Smičiklas VI. 120. (1275.) és VI. 490. (1284.) — Kivonat: Kerchelich: Hist. eccl. Zagr. 92., Wenzel XII. 136. (1275.), Kukuljević: Regesta No. 1155. (1275.) és 1363. (1284.)

3155.

(1282.)
aug. 6.
Patak.

— megerősíti Miklós zólyomi ispán 1283-i oklevelét, mely szerint Miklós királyi parancsra Pál fiait: Radun-t és Demetert beiktatta a Bobrouch falu földjéből kihalított négy ekényi föld birtokába, amelyet Lypche nevű örökölt földjükért kaptak cserébe.

Tartalmilag átírta a turóci konvent 1336-i átírása alapján Szepesi Jakab országbíró 1374. okt. 21. (Bohus lt. Poprad. — OL. Filmtár C 25. doboz, másik felvétel OL. Fkgy. H. 9.)

A tartalmi átírás szövege:

quadam tres litteras patentes unam domini Ladislai regis felicis recordationis in Patak in festo sancti Sixti pape confirmantem litteras comitis Nicolai de Zolyum anno domini M^{mo} CC^{mo} octuagesimo tertio confectas — — —, quarum prima videlicet dicti domini Ladislai regis inter alia sic(?) habebatur, [quod] dictus Nicolaus comes Radun et Demetrio filiis Pauli ex precepto domini regis in concambium terre eorundem hereditarie Lypche vocate segregando terram ad quatuor aratra sufficientem a terra magne ville Bobrouch statuisset perpetuo possidendam, tandem idem dominus Ladislaus rex auctoritate suarum litterarum prescriptam statutionem ipsis Radun et Demetrio factam confirmasset.

3156.

(1282.)
aug. 6.
Patak.

— a Tycia mellett fekvő Escen nevű földet, amely miatt Simon fiai: Boxa, Tamás, György, Simon és Detricus, valamint Tegzev fia: István Potok-i comes között viszály folyt, Simon fiainak ítéli, minthogy ezek az egri káptalan oklevelével bizonyították, hogy azt jogos vásárlás útján szereztek. — D. in Potok, in crastino Dominici confessoris.

Eredeti: 16,7 × 4,2 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helyével. Dl. 57.967. (Soós lt.)

Fejér V. 3. 321. (1284.) és V. 3. 510. (6. n.)

Az évszám megállapítása a 3154. sz. oklevél alapján történt.

3157.

1282.
aug. 10.

— Peerch-i Chepanus fia: Dénes kérésére átírja V. István é. n. július 6-i oklevelét (1935. sz.) és Dénesnek különösen a hűtlen Dávid fia: Fynta Scelench nevű várának ostromakor tanúsított magatartásáért, amikor kődobás következtében meg is sebesült, s a Peerch földre vonatkozó adományt megújítja. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo secundo, quarto Id. Aug., r. aut. n. a. decimo.

Eredeti: 46 × 24,7 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét zsinórja. Dl. 40.164. (Múz. Törzsanyag.)

Wenzel IV. 239. — Kivonat: Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 124.

3158.

(1282.)
aug. 15.
Patak.

— Guthkeled nb. András fiának: Bereck comesnek kérésére megengedi, hogy Batur nevű falujában minden héten szerdán az ország szokása szerint vásárt tartson, melyre a kereskedők szabadon jöhetnek, árusíthatnak és vámfizetés nélkül távozhatnak. — D. in Pathak, in festo Assumptionis virginis gloriose.

Átírta: I. Károly 1325. máj. 30. (Dl. 1045.)

Wenzel IV. 379.

Az évszámot a 3154. sz. oklevél alapján lehetett megállapítani.

3159.

1282.
aug. 21.

— a Szepes megyei Tamasy királyi falubeli hospesek kérésére a comesektől és másoktól szenvedett sérelmek elkerülése végett átírja és megerősíti IV. Béla é. n. oklevelét (1436. sz.), leírja a föld határait, megállapítja fizetési kötelezettségeiket s a németekével egyező bírásokási és egyéb kiváltságaikat.

Eredeti: Díszes kezdő L. Fügőpecsét zsinórja látszik csak a fényképen. Szepesi káptalan hiteleshelyi lt. Met. c. Scep. Scrin. 3. fasc. 2. n. 8. (OL. Filmtár 699. doboz 6. cím.)

Kivonat: Századok 1872. 678., Illésy: Igló 14., Csáky oklt. I. 17.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia rex Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Bulgarie Cumanieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Quoniam regie celsitudinis gratia tanto sublimius culmen conscendit, quanto subditorum suorum condescendit incomodis, honera sublevans comoda providendo, ut populus sibi serviens merito et numero augeatur. Hinc est, quod ad universonum notitiam harum serie litterarum volumus pervenire, quod accedentes ad nostram presentiam discreti viri hospites nostri de villa nostra dicta Tamasy in comitatu de Scepus, videlicet Myka et Mykus filii Lada nomine suo et nomine suorum concivium iniurias, gravamina, vexationes, que eis quam frequenter a comitibus et aliis multis inferebantur et quod comites pro tempore constituti terram eorum, quam predecessores eorum progenitores sub fide et tutela regum nostrorum progenitorum habuerant et possederant ab antiquo ab eis auferrent et alienarent, suppliciter sunt conquesti et quod libertas eorum violaretur serietenus intimarunt, de qua etiam nobis patentes litteras domini Bele regis Hungarie dilecti avi nostri in presentia exhibuerunt continentes verbotenus hunc tenorem: *(Következik IV. Béla é. n. oklevele, lásd az 1436. sz.)* Nos itaque iustis, rationabilibus et condignis petitionibus hospitem predictorum regia pietate inclinati ipsas litteras eiusdem domini regis Bele nulla sui parte viciatas, ymmo omnimodam veritatem con-

tinentes presentibus inseri fecimus et approbamus confirmantes sigilli nostri duplicis patrocinio et robore munientes. Verum quia, ut officii et iuris, ita et desiderii nostri est, ut regnum iure gubernemus, volumus et precipimus, ut deperdita instaurentur, instaurata conserventur, videlicet ut predictis populis terre ipsorum a quocunque per quemcunque modum ab eis alienate, absque omni occasione secundum antiquas metas tempore domini regis Bele habitas restituantur. Mete autem huius terre hoc ordine distinguuntur: prima incipit a parte orientali in monte in via, qua itur de eadem villa in Helyaszaza et ibidem est via, qua itur de Drauz ad Symigium et in eadem protenditur per spatium competens et in descensu montis declinat a via ad dexteram per montem in longum circa metas de Symigio et descendit de monte ad pratum, quod dicitur Drasezrete et illud circumgirat, indeque venit ad pontem in via, qua itur de eadem villa ad inferiorem Tamasi et super pontem procedit circa metas inferioris Thamasi ad longitudinem unius iugeris et ibi est meta angularis, indeque procedit circa metas eiusdem ville et venit super montem ad metas ville sancti Ladizlai, ibi protenditur circa easdem metas et venit ad metas Mychelech ad septemtrionem, indeque circa easdem metas ascendit ad montem ad primam metam et ibi pariter terminantur. De singulis autem aratris singulas medias marcas nobis solvere teneantur annuatim, quocunque sibi elegerint magis tempore oportuno. Iudicia habebunt more Teutunicorum et in omnibus eadem gaudeant libertate. In huius igitur nostre donationis perhennem firmitatem presentes eis concessimus duplicis sigilli nostri robore consignatas. Datum per manus discreti viri magistri Bartholomei, aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXXX II, XII. Kalendas Septembris, regni autem nostri anno decimo.

3160.

1282.
aug. 21.

— Jordanus fiának: Helias comesnek adja szolgálataira való tekintettel, továbbá a tőle kapott 100 ezüst márkáért a Szepes megyei Drauch nevű falut évi fél arany márka fizetésének kötelezettsége mellett s elrendeli, hogy Helias comes és utódai olyan kiváltságokat élvezzenek, mint a többi szepesi „auridator”. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo secundo, duodecimo Kal. Sept., r. aut. n. a. decimo.

Átírta: szepesi káptalan 1314. júl. 10. (Szepes megye lt. Processus Fasc. XVIII. n. 504. — Bárdosy megjelölése és a Kúriai lt.-ba beküldött megyei Elenchus processuum egybevetése alapján.)

Bárdosy: Suppl. Scep. 225., Fejér V. 3. 116.

3161.

1282.
(szept. 3.
előtt.)

— Jakul comesnek ad egy Gulnychbana és a Harnad folyó közt fekvő lakatlan erdőt kivéve azt a Gulnychbana-i polgárok joghatósága alól.

Átírta: a) szepesi káptalan 1313. dec. 6. (Szepesi káptalan hiteleshelyi lt. Met. c. Scep. Scrin. 3. fasc. 1. n. 11. — OL. Filmtár 699. doboz 5. cím.)

b) Garai Miklós nádor 1406. nov. 8. (Dl. 83.495. Bárczay lt.)

c) Ua. 1406. nov. 17. (XVIII. századi rongált másolata Dl. 26.702.)

Tartalmilag átírta:

a) I. Lajos 1367. jún. 29. (Dl. 67.376. Bugarin-Horváth lt.)

b) Garai Miklós nádor 1406. nov. 29. (Dl. 60.520. Máriássy lt.)

Kivonat: Csáky oklt. I. 17.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarięque rex omnibus Christi [fidelibus] tam presentibus quam futuris presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod nos consideratis fidelitatibus et servitiis comitis Jakul, que cum fervore fidelitatis nobis multipliciter studuit exhibere, quandam silvam nostram desertam et inhabitabilem a Gulnychbana incipiens usque ad fluvium Harnad et abhinc sursum usque campum Hasmezeu vocatum et deinde usque viam, per quam itur ad Kurumpah et ad Zepus a parte orientis, item a parte meridionali usque ad Balapatok, dehinc directe usque ad argenti fodinam Seyler vocatam eidem comiti Jakul et per eum suis heredibus heredumque suorum successoribus dedimus, donavimus et contulimus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam eo modo eaque libertate, sicut nobiles regni nostri possessiones tenere et habere consueverunt, a iurisdictione et potestate civium de Gulnychbana penitus exhimendo ita,

quod in nullo ad iurisdictionem et libertatem civium predictorum homines ad ipsam terram congregati et congregandi spectare seu pertinere teneantur. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Bartholomei aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o ducesimo secundo (!), regni autem nostri decimo.

3162.

1282.
(szept. 3.
előtt.)

— visszaadja Ztark fiainak: Sank-nak, Miklósnak és Péternek a Gumur mellett levő Chakan nevű földjüket, melyet IV. Béla Job pécsi püspöknek adományozott s átírja az egri káptalannak a birtok restitúciójáról szóló k. n. jelentését (Wenzel XII. 369.). — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octagesimo secundo, r. aut. n. a. decimo.

Eredeti: 41,2 × 23,8 cm. Kezdő L helye üres. Függőpecsételés nyoma. Dl. 1129.
Wenzel XII. 356.

3163.

1282.
(szept. 3.
előtt.)

— nővérenek: Erzsébetnek és a (margit)szigeti boldogságos szűz-monostora valamennyi apácájának adományozza az Óbuda mellett levő, Szűz Mária szigetének nevezett dunai szigetet, melyet egykor a Nyulak szigetének hívtak kivéve a ferencesek és premontreiek kolostorát, a keresztesek várát, s az esztergomi érsek várát, tornyát és házait, egyszersmind valamennyi előző oklevelét, mely a jelen privilégiummal ellenkezik, érvénytelennek nyilvánítja. — D. p. m. ven. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXXXII°, r. aut. n. a. decimo.

Eredeti: 43,8 × 29,9 cm. Díszes kezdő L. Töredezett függőpecséttel. Dl. 1128.
Wenzel IX. 332., Budapest tört. okl. eml. I. 203. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 157.

3164.

1282.
(szept. 3.
előtt.)

— Athanas fia: Imre kérésére átírja és megerősíti a pozsegai káptalan 1281. évi oklevelét (Hazai okmt. III. 35.), mely szerint Jakab fia: Bertalan mester Paka nevű birtokát (Valkó m.) nevezett Imrének 70 dénármarca fejében átengedte. — D. p. m. mag. viri magistri (!) Bartholomei (!) au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducesimo octuagesimo secundo, r. aut. n. a. decimo.

*Eredeti*je (Hazai okmt. III. szerint — 1866.) a kiscelli Gyarmati levéltárban, (Hazai okmt. VIII. szerint — 1891.) a makkoshetyei Hettyey levéltárban volt.

Hazai okmt. III. 35. és VIII. 220., Smičiklas VI. 417. — Kivonat: Wenzel XII. 357., Kukuljević: Regesta No. 1332.

3165.

(1282.)

* — 1282-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Laad-i Domokos királyi ember járja meg Zubud nevű föld határait, s ha valóban örökös nélkül elhalt személyé volt, iktassa be János fiait: Heem-et és Demetert annak birtokába. (Zichy lt. I. 52.)

3166.

1282.
(szept. 3.
előtt.)

— katonai szolgálataikra való tekintettel János fiainak: Heem-nek és Demeternek adományozza az utód nélkül elhunyt Dama gömöri várjobbágy Zubud nevű földjét, miután az iktatást az egri káptalan elvégezte. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecancellarii dilecti et f. n. a. d. M^o CC^o LXXX° secundo, r. aut. n. a. decimo.

Eredeti: 38 × 21,3 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Dl. 76.162. (Zichy lt.)
Tartalmilag átirta: Konth Miklós nádor 1357. nov. 27. (Dl. 77.210. Zichy lt.)

Zichy oklt. I. 51. — Kivonat: Wenzel XII. 355.
Tartalmi átírás: Zichy oklt. III. 84.

3167.

12(82.)
(szept. 3.
előtt.)

— Balázs fia: Domokos kérésére átírja és megerősíti előző pecsétje alatt kiállított 1275. szept. 14-i pátens oklevelét Zyluas föld adományozásáról.

Atírták: Lackfi Jakab és Henrik fia: János erdélyi vajdák 1408. márc. 12. (Román Tudományos Akadémia kolozsvári fiókja, Történeti levéltár. Rettegi lt. — OL. Filmtár 5585. doboz 36. cím.)

Documente priv. ist. Rom. C. II. 501., uo. 178. (román ford.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod Dominicus filius Blasii ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis patentes litteras nostras sub priori sigillo nostro confectas petens cum instantia, quod eadem ratas habere et nostro privilegio dignaremur de benignitate regia confirmare. Quarum tenor talis est: (*Következik IV. László 1275. szept. 14-i oklevele, lásd a 2648. sz.*) Nos igitur, quia idem Dominicus se in corporali possessione dicte terre asseruit, prefatas litteras nostras de verbo ad verbum inseri faciendo auctoritate presentium duximus confirmandas dupplicis sigilli nostri munimine innovantes. Datum per manus discreti viri magistri Bartholomei aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini millesimo ducentesimo LXX^{mo} sexto, regni autem nostri anno decimo.

Az oklevél évszáma feltétlenül hibás. Ezt a Documente priv. ist. Rom. úgy vélte javítani, hogy az alkancellár nevét *Benedicti*-re, az uralkodási évet pedig *quarto*-ra változtatta. Ez a két javítás azonban a szöveget nem tette kifogástalanná. Benedek alkancellár ugyanis sohasem szerepel egyházi címei (aradi prépost, budai prépost, esztergomi választott érsek) nélkül. — Ha viszont az alkancellár nevét és uralkodási évét meghagyjuk, s az évszámot 1282-re javítjuk, úgy a dátumsor mindenben megfelel az 1282. év első nyolc hónapjában érvényben volt gyakorlatnak.

3168.

1282.
(szept. 3.
előtt.)

— Kynis-i Orod fia: Guentyr comest szolgálataiért, főleg mert a Potok és Zalanch várak ostromakor kődobástól megsebesült, meghagyja a Torna megyei Leh nevű föld birtokában ugyanazon feltételek mellett, amelyekkel a király előző privilégiuma alapján eddig is birtokolta. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo secundo, r. aut. n. a. decimo.

Eredeli: 35,3 × 21 cm. Diszes kezdő L. Független zsinórja. Dl. 90.810. (Csoma lt.)
Tört. Tár 1883. 211.

3169.

1282.
(szept. 3.
előtt.)

— Gegen-i Moog fia: Mykus Miklós fia: János, Boch és rokonaik: Hercheg fiai katonai szolgálataira való tekintettel Mykus-t, Jánost, Boch-t és örököseiket kiveszi a Zabouch-i várjobbágyságból Belgegen és Kygegen nevű földjeikkel együtt és azokkal a kiváltságokkal ruhazza fel őket, melyeket a királyi zászló alatt katonáskodó nemesek élveznek.

Tartalmilag átírta: váradai káptalan 1306. nov. 30. > ua. 1366. szept. 25. > Perényi Péter volt székely ispán és mármarosai ispán 1406. júl. 12. (Dl. 87.771. Esterházy lt.)

A tartalmi átírás szövege:

quasdam litteras capituli ecclesie Waradiensis privilegiales feria sexta proxima ante festum beati Mychaelis archangeli in anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo sexto emanatas continentes in se inter alia tenores quarundam aliarum litterarum ipsius capituli patentium in festo beati Andree apostoli anno domini millesimo trecentesimo sexto confectarum, que tenores litterarum privilegialium domini Ladislai olym regis Hungarie in anno domini millesimo ducentesimo octuagesimo

secundo, regni autem sui anno decimo editarum in se verbaliter transumptive continebant, nobis presentarant, que quidem littera ipsius Ladislai regis inter alia declarabat, quod idem dominus Ladislaus rex consideratis servitiis Mykus filii Moog, Johannis filii Nicolai et Bochac fratrum suorum filiorum Hercheg de Gegen, qui ex iobagionibus castris sui de Zabouch traxissent originem in diversis expeditionibus regni sui sibi exhibitis, ipsos Mykus, Johannem et Boch et per eos eorum heredes heredumque suorum successores de iobagionatu dicti castris sui de Zabouch cum terris ipsorum hereditariis Belgegen et Kygegen nuncupatis duxisset eximendos volens, ut ipsi eadem gauderent et fruerentur libertate, qua ceteri veri regni sui nobiles gratularentur sub vexillo suo regio militantes.

3170.

1282.
(szept. 3.
előtt.)
Zólyom.

+ — Thomoy fia: Sygue comesnek adományozza főképpen a Houd-i csatában teljesített szolgálataiért a Borsua-i várnak Szatmár megyében Tereche, Bogda, Karaz, Vylók és Ruhud földek között fekvő Myrgusd nevű földjét, mely magszakadás folytán vált adományozhatóvá. Az iktatást Sunk fia: Pál királyi ember végezte el a váradi káptalan kiküldöttjének jelenlétében. — D. in Zolum p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o C^o LX° X^o X^o secundo, r. aut. n. a. decimo.

Átírta: I. Károly 1319. jan. 17. (Dl. 50.665. Kállay lt.)

Wenzel IX. 329. — Kivonat: Gyártás: Jász-kunok tört. II. 446., Kállay oklt. I. 12., Documente priv. ist. Rom. C. II. 236.

Bár a váradi káptalan 1320-i oklevele szerint IV. Lászlónak Mergusd birtok adományozására vonatkozó, I. Károly által megerősített oklevele a birtok elpusztításakor elveszett (Fejér VIII. 2. 291.), nem lehetetlen, hogy az akkor elveszettnek mondott oklevél később előkerült. Az oklevél hamis voltát bizonyítja, hogy az egyébként keltezési helyet fel nem tüntető Datum per manus formula itt megadja a keltezési helyet, továbbá az átiró oklevél írása, I. Károly hibás címzése is az oklevél ellen szól.

3171.

1282.
(szept. 3.
után.)

— Elias-nak a szepesi szászok comesének adományozza kérésére a birtokával szomszédos, a Daman föld mellett fekvő fél ekényi királyi földet, miután a szepesi káptalannak az oklevelében átiró jelentése szerint a föld határjárása és iktatása megtörtént. — D. p. m. mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo secundo, r. aut. n. a. undecimo.

Eredeti: 43 × 25,7 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét darabja. Dl. 63.615. (Görgey lt.)

XV. századi egyszerű másolata uo.

Schwartner: Introductio 340., 2. kiad. 345., Perger: Bévezetés a dipl. III. 231., Hazai okmt. VI. 280. — Kivonat: Századok 1872. 226.

3173.

1282.
(szept. 3.
után.)

— Kyuskolusd-i Koroch kérésére átirja és megerősíti IV. Bélának Kyuskolusd föld adományozására vonatkozó 1260. (1263?) évi oklevelét (1380. sz.). — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo secundo, r. aut. n. a. undecimo.

Eredeti: 50,5 × 24,3 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét zsinórja. Dl. 89.

Wenzel XII. 353.

3174.

1282.
(szept. 3.
után.)

— Belud fia: Belud kérésére átirja és megerősíti saját 1276. dec. 26-án gyűrűs pecsét alatt kelt pátens oklevelét (2753. sz.), mellyel Kechul nevű földért cserébe a soproni vár Lous, Lablu és Tord nevű földjeit adományozta Belud-nek. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo secundo, r. aut. n. a. undecimo.

Eredeti: 47,3 × 21,9 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét zsinórja. Dl. 90.905. (Héderváry lt.)
Átírta: a) III. András 1291. szept. 29. (Dl. 90.906. uo.)
 b) I. Károly 1326. ápr. 30. (Dl. 90.909. uo.)
 Fejér VII. 2. 93.

3175.

1282.
 (szept. 3.
 után.)

— Owar-i Konrád mesternek adja főleg azért, mert saját birtokán az ország határán, várat épített, a mosoni vám (qui keralquettey dicitur in wlgari) felét, melynek másik fele a fehérvári káptalané, megjegyyezve, hogy ez a vám semmiben sem tartozik a mosoni ispánhoz. — D. p. m. mag. Bartholomei discr. viri au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo secundo, r. aut. n. a. decimo primo (1).

Eredeti: 34 × 24,2 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét zsinórja. Révay lt. fam. Gyulay II. n. 4. (OL. Fkgy.)

Wenzel XII. 355., Major: Mosonm. II. 178.

3176.

1282.
 (szept. 3.
 után.)

— a Guthkeled nb. Kozma fia: Kozma comes kérésére átírja és megerősíti a váradi káptalan 1282. ápr. 12-i pátens oklevelét, mely átírta István ifj. királynak 1265. (1) évi privilégiumát Nek, Horong és Ragald nevű földek adományozásáról (1892. sz.) és Erzsébet ifj. királynő 1265. évi privilégiumát Ragald föld adományozásáról (Fejér VI. 2. 391.). — D. p. m. mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo secundo, r. aut. n. a. undecimo.

Eredeti: Kezdő L helye üres. Fügőpecsét zsinórja. Ernst-gyűjteményben volt. (OL. Filmtár AO sorozat 33. sz.)

Fejér VI. 2. 405.

3177.

1282.
 (szept. 3.
 után.)

— a soproni királyi hospeseknek, nevezetesen a Sopron körül lakó királyi íjászok közül megjelent Jakabnak kérésére átírja és megerősíti V. Istvánnak 1270. máj. 24-i (1922. sz.) és saját 1277. jan. 17-i (2762. sz.) oklevelét a soproni íjászok kiváltságairól. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo secundo, r. aut. n. a. undecimo.

Eredeti: 36,5 × 33,9 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét darabja. Soproni Állami Lt. Dl. 15. (OL. Filmtár 2042. doboz.)

Fejér V. 3. 120. — Kivonat: Házi: Sopron I/1. 9. (Fejér közlésének javításával.)

3178.

1282.
 (szept. 3.
 után.)

— Merse fiának: Benedeknek adja, különösen pedig a fellázadt kunok és vezérük: Oldomerus ellen vívott Houdou-i csatában — ahol megverve Oldomerus-t, az országból kiűzte — teljesített szolgálataiért a Sarus-i vár Kayatha nevű földjét, kivéve azt a sárosi ispán joghatósága alól, miután Lőrinc volt sárosi ispán az egri káptalan kiküldöttjének: Simon főesperesnek jelenlétében a föld határait megjárta és az iktatást elvégezte. Az oklevél közli a határjárást az egri káptalan oklevele alapján. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Wacien-sis au. n. canc. dil. et f. a. d. millesimo CC^o octuagesimo secundo, r. aut. n. a. undecimo.

Átírta: III. András 1300. máj. 26. (Kassa város titkos lt. O. nr. 1. — OL. Filmtár C 21. doboz.)

Hazai okmt. VIII. 450. — Kivonat: M. Könyvszemle 1895. 234.

Feltűnő arengájának majdnem teljes egyezése II. András 1221. évi oklevelének arengájával (Fejér III. 1. 329.), azonkívül az, hogy Tamás váci püspök és kancellár csak

1284. áprilisától szerepel az oklevelek dátumsorában. Ily módon az oklevél nem mentes a gyanútól.

3179.

1282.
Bihar.

+ — a környéken levő sok tolvajra és rablóra való tekintettel megengedi Thorkv-i Rikofus-nak és utódainak, hogy a lengyel határon levő Thorkv nevű várúkból kiindulva a környék rablóit és gonosztevőit elfogják és megbüntessék a megye egyik szolgabírájának vagy valamelyik szomszédos város kiküldöttjének jelenlétében. — D. in Byhar p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXXX° secundo, r. aut. n. a. undecimo.

Eredeti: 41,9 × 19,6 cm. Kezdő L helye üres. Független darabja. Dl. 68.759. (Berzeviczy cs. berzeicei lt.)

Hazai okmt. VIII. 219.

XVI—XVII. századi írása kétségtelenül *hamisnak* mutatja.

3180.

1282.
szept. 4.
Szeged
mellett.

— hozzájárul ahhoz, hogy Chem a Pest megyei Ladan nevű földjét szőlőkkel és más haszonvételekkel, a Tolna megyei Keztelech-en levő vásárolt és adományba kapott földjét halastóval és szőlőkkel — két szőlő kivételével — és a Zala megyei Tuscanth nevű földet minden tartozékával a (margit)szigeti sz. Mária-egyháznak adományozza fenntartva magának élete végéig e földek haszonélvezetét. — D. prope Zeguedinum, feria sexta proxima ante festum Nativitatis virginis gloriose a. d. M^o CC^o octuagesimo secundo.

Eredeti: 18,1 × 5,5 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 1126.

Hazai okl. 93., Budapest tört. okl. eml. I. 201. — Kivonat: Bártfai Szabó: Pest m. 20.

3181.

(1282.)
szept. 15.
Zegned.

— minthogy Gerzencha comitatus-t átengedte Timót zágrábi püspöknek, megparancsolja Gersenchának minden nemesének s bármilyen conditiojú lakosának, hogy a Guersenchai comesnek járó, s Béla herceg idejében a herceg officialisainak szolgáltatott minden jogot és jövedelmet ezentúl a püspök officialisának adják át, s közli egyúttal, hogy felhatalmazta a püspököt, hogy őket erre kényszerítse. — D. in Zegned, in octava Nativitatis virginis gloriose.

XIV. századi másolata: Zágrábi érseki lt. Liber privilegialis episcopatus Zagrabienensis fol. 34. (OL. Filmtár 5664. doboz.)

Átírta: I. Mátyás 1486. jan. 25. (Zágrábi érseki lt. Privilegia n. 47. pag. 18. — OL. Filmtár uo.) > II. Lajos 1521. júl. 15. (uo. Privilegia n. 59. — OL. Filmtár 5665. doboz.)

Farlati: Illyr sacr. V. 381., Kerchelich: Hist. eccl. Zagrab. 90., Katona: Hist. crit. VII. 893., Fejér V. 3. 243. (1284.) és VII. 5. 484. (é. n.), Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 217. (1285.), Smičiklas VI. 534. (1285.) — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1376. (1284.), 1390. (1285.) és 1445. (1289.).

3182.

(1282.)
okt. 18.
Esztár
mellett.

(—) ígéri, hogy bizonyító oklevél bemutatása esetén Zlaudus comes vagy fiai részére vissza fogja állítani Vztar nevű falujukban a Berekyo folyón egykor volt vámot.

Eredeti: 16,7 × 2,9 cm. Zárópecsét kis darabja. Dl. 71.538. (Csáky lt.)

Az oklevél szövege:

Damus pro memoria, quod quandocumque comes Zlaudus vel filii sui nobis exhibuerint instrumenta eorum, quod in villa eorum Vztar vocata super fluvium Berekyo tributum exigebatur, extunc eis promittimus innovare et restituere ipsum tributum, prout ipsorum fuerat ab antiquo. Datum prope villa (!) Vztar, in festo Luce evangeliste.

Kivül: Super tributo de Vztar.

Bár az oklevélnek nincs initulatio-ja, tartalmából megállapítható, hogy királyi oklevél, de IV. László és III. András oklevele egyaránt lehet. Minthogy IV. László 1282. októberében Szeged vidékén járt, III. Andrásnak viszont október hónapban a Tiszántúlon vagy a Tisza vidékén kelt oklevele nem ismeretes, ezért a jelen oklevelet legnagyobb valószínűséggel IV. László oklevelének tekinthetjük és évszámát 1282-re tehetjük.

3183.

(1282.)
okt. 23.
Szeged. — a Potok vár mellett fekvő Wyhel-i királyi hospeseknek visszaadja a tőlük elfoglalt, Wyhel faluhoz tartozó Toy, Borsi, Koachy és Obizligety nevű birtokokat. — D. in Zegued, feria sexta proxima post festum beati Luce evangeliste.

Átírta: IV. László 1284. szept. 24. > III. András 1291. jan. 5. (DI. 519.)

Wenzel IX. 391. (1284.), Adalékok Zemplén vm. tört. 1909. 64. és 55. (magyar ford.)

Az évszám megállapítása a keltezési hely és a 3181. sz. oklevél alapján történt.

3184.

(1282.)
okt. 24.
Szeged. — meghagyja a zalai apátnak és konventnek, hogy küldje ki megbizottját, s ennek jelenlétében Dénes bán sárosi ispán járja meg a zalai vár Rezy, Syd és Guelse s a veszprémi vár Zepene nevű Zala megyei földjeit és iktassa be Chak fiát: Tyba comest annak birtokába, minthogy e birtokokat a szegedi királyi congregatio alkalmával a bárók jóváhagyásával tulajdonosuktól elvette s ezeket illetően Tyba comes és István királynéi tárnokmester között cserét hozott létre. — D. in Zegued, sabbato proximo post festum beati Luce evangeliste.

Eredeti: 17 × 9 cm. Zárópecsét nyoma. DI. 93.866. (Festetics It.)

Hazai okmt. VI. 260. (1280. körül.) — Kivonat: Bánffy oklt. I. 22. (1284.)

Az évszám Karácsonyi 110. és a 3181. sz. oklevél alapján.

3185.

1282.
okt. 26.
Szeged. — a jogtalanul elfoglalt Chechthow nevű halastavat és a mellette fekvő földet minden tartozékával visszaadja a budai egyháznak (káptalannak). — . . . . Zegedino in congregatione regni nostri, in festo sancti Demetrii martiris a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo secundo.

Átírta: I. Mátyás 1478. (Csonka. DI. 45.765. Múz. Törzsanyag.)

Budapest tört. okl. eml. I. 201.

3186.

(1282.)
nov. 2.
Buda. — megparancsolja a győri káptalannak, hogy küldje ki megbizottját, s ennek jelenlétében Zop-i János királyi ember járja meg a Kis-Kulchud-i (de minori Kulchud) királyi hirnökök (preco) földjét, Marcell mester királyi clericust pedig iktassa be annak birtokába. D. Bude, in crastino Omnium sanctorum.

Átírta: győri káptalan (1282.) dec. 11. > IV. László 1283. febr. 9. (DI. 1140.)

Hazai oklt. 95.

Az évszám megállapítása az átíró oklevél alapján történt.

3187.

1282.
dec. 31.

Lásd 1281. dec. 31. (3124. sz.)

(1282
előtt.) * — 1282. évi oklevelében említi gyűrűs pecsét alatt kelt oklevelét, amely szerint a zsidó Fredmanus a Sygarth nevű földet az ő adományából birtokolja. (Hazai okmt. VIII. 222.)

3188.

1282. — jóváhagyja, hogy a zsidó Fredmanus királyi kamaraispán a Nyitra megyei Sygarth nevű földjét, amely egykor a királyi hálósoké (retifer) volt s tőle adományba kapta, az esztergomi káptalan oklevelével eladja a Ludan nb. Miklós fiának: Fulkus-nak és hozzájárul ahhoz, hogy Fulkus és utódai ugyanolyan módon birtokolják, mint annak idején a királyi hálósok. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo secundo.
- Átírta:* III. András 1291. nov. 2. (DI. 50.148. Zerdahelyi lt.)
Hazai okmt. VIII. 221.
- 3189.**
-
1282. — főképp a hűtlenek által elfoglalt Scelench vár ostrománál teljesített szolgálataiért a Bereg megyei Mátyás fiának: Lászlónak és általa testvéreinek: Hete-nek és Mihálynak, s örököseinek adományozza a Bereg megyei Chepanfelde nevű lakatlan földet, mely magszakadás következtében eladományozhatóvá vált, leírván a birtok határait a leleszi konventnek az iktatás elvégzéséről szóló jelentése alapján. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^{mo} CC^o octuagesimo secundo.
- Átírta:* Szepesi Jakab országbíró 1379. máj. 12. (DI. 77.740. Zichy lt.)
Tartalmilag átírta: Kaplai János országbíró (csonka) oklevelében. (DI. 7917.)
Zichy okmt. I. 49. — Kivonat: Wenzel XII. 354.
- 3190.**
-
- (1282.) + —, minthogy Turchus-i Tamás comes fia: Fülöp mester a Goron mellett fekvő Zólyom megyei Ponyk nevű földet vagy erdőt adományba kérte mint olyan földet, amely vadászatra nem alkalmas és halászatra alkalmas vizei sincsenek, megparancsolja az esztergomi káptalannak, hogy küldje ki megbizottját, s ennek jelenlétében Hochach, a zólyomi királyi erdőőrök felső falujából való centurio mint királyi ember vizsgálja meg, hogy a fenti körülmények fennállnak-e s ha igen, járja meg a birtok határait és iktassa be Fülöp mestert.
- Átírta:* esztergomi káptalan 1282. > ua. 1557. (Szlovák Nemzeti Múzeum, Pónik község letétje. — OL. Filmtár C 26. doboz 4. cím.)
Fejér V. 3. 112., Wenzel XII. 358., Hazai okmt. VI. 285.
- Az oklevél keltének megállapítása az átíró oklevél alapján történt. *Hamis!* (Karácsonyi 30.) A hamisítás alapjául a 3324. sz. oklevél szolgált.
- 3191.**
-
1282. — a Kerwa földön levő két ekényi részt szőlőivel és más tartozékaival Opor-nak, Onth-nak, Jurk-nak, Györgynek és Jánosnak adja.
- Tartalmilag átírta:* a) Garai Miklós nádor 1424. márc. 12. (DI. 11.458.)
b) ua. 1424. jún. 29. (DI. 11.459.)
- A tartalmi átírás szövege a b) példány alapján:
- altera vero eiusdem Ladislai regis anno Ihesu millesimo ducentesimo octuagesimo secundo emanata declarasset, quod idem Ladislaus rex eandem particulam terre in terra Kerwa existentem ad duo aratra sufficientem cum vineis et aliis utilitatibus suis prefatis Opor, Onth, Iwrkony, Georgio et Johanni reliquisset tenendam et habendam.
- 3192.**
-
1282. — a Gutkeled nb. Amadé fiának: Lothardus comesnek adja a pozsonyi várnak Pozsony megyei Nyek nevű földjét.
- Tartalmilag átírta:* Drugeth Vilmos nádor 1337. márc. 18. (DI. 48.548. Amadé lt.)
Említi: I. Károly 1329. ápr. 9. > Pozsony megye 1329. máj. 1. (DI. 48.519. uo.)

A tartalmi átírás szövege:

quoddam privilegium serenissimi principis domini Ladislai quondam regis Hungarie laudande memorie anno domini millesimo CC^o tricesimo (!) secundo confectum nobis presentarunt, cuius series quendam terram castri Posonyensis Nyek vocatam in comitatu Posonyensi existentem comiti Lothhar-do filio Omodei de genere Gwthkeled avo dictorum filiorum Johannis in recompensationem fidelissimorum servitiorum suorum perpetuo collatam fuisse vicinorumque et commetaneorum eiusdem universorum legitima regni consuetudine requirente convocacione facta nemine contradictore existente per hominem regium sub testimonio capituli Posonyensis sub metis et terminis in eosdem privilegio seriatim con. . . . eidem statutis extitisse declarabat.

Az 1337. évi átírat helytelen évszáma az 1329. évi említés alapján javítható.

3193.

12(8)2.

— Agh (dictus) Pétert, testvérét: Bertalant és társaikat rablás, hatalmaskodás, gyűjtogatás miatt halálra ítélve minden birtokukat¹ a károsultaknak: Bese fiainak: Pálnak és Lászlónak, Alek fiának: Jánosnak és János fiának: Kiliánnak adományozza. — a. d. M^{mo} CC^{mo} nonogesimo (!) secundo.

Tartalmilag átírta: Szécsi Miklós országbíró 1381. máj. 16. > vasvári káptalan 1381. júl. 8. (DI. 42.195. Múz. Törzsanyag.)

Hazai okmt. VII. 179.

A hibás évszám nyilvánvalóan az átírás tévedése.

3194.

1282.

— Radizlaus comes fiának: Tóbiás mesternek és örököseinek adományozza Scepus-ban a Harnad folyó két partján fekvő Costrosynfew nevű királyi erdőt cserjésekkel és 70 hold szántófölddel a leírt határok között.

Tartalmilag átírta IV. László 1288. évi megerősítését átíró 1382. máj. 17-i szeptesi káptalani oklevél alapján Szécsi Miklós országbíró 1383. jan. 28. (DI. 67.404. Szirmay It.)

A tartalmi átírás szövege:

quasdam tres litteras capituli dicte ecclesie Scepsyensis patentes nobis presentarat, quarum prima tertio die festi Assencionis domini proxime preterito emanata tenorem quarundam litterarum privilegialium domini Ladislai olym regis Hungarie anno domini M^o CC^o octoagesimo octavo confectarum, que alias litteras ipsius domini Ladislai regis anno domini millesimo CC^o octoagesimo secundo patenter emanatas confirmabat transcriptive in se habens declarabat inter alia, quod predictus dominus Ladizlaus rex ob merita et fidelia servitia magistri Thobye filii comitis Radizloi quondam silvam suam regalem Costrosynfew vocatam ab utraque parte fluvii Harnad in Scepus existentem unacum virgulto et septuaginta iugeribus terrarum arabilium secundum quod latitudo et distinctio terre ville populorum regalium de villa Kurthuelus aqua Lagena vocata a terra populorum eorundem de dicta villa Kurthueles ad partem meridionalem trans fluvium Harnad predictum usque fluvium Gewlnich simulcum silva Nohethnycha ipsi magistro Thobye et per eum suis heredibus iure perpetuo contulisset, mete vero ipsarum essent hee: prima meta seu terminus inciperet a parte occidentali iuxta pratum circa terras arabiles ville Konch Mylay vocate et protenderetur directe versus meridiem supra montem per virgultum ad unam viam ad verticem montis et inde descenderet per vallem ad fluvium Harnad circa molendinum Konch ad caput unius veteris fossati iuxta ipsum molendinum et transiens fluvium Harnad protenderetur ad latus unius montis ad unum fontem, abhinc descenderet ad unum fluvium Azyucostrosyn vocatum et per ipsum protenderetur directe contra meridiem per profundam silvam usque ad fluvium Gewlnych et abhinc reverteretur ad priorem metam et a priori meta egrederetur circa pratum ad orientem per vetus fossatum aque Legena vocate ad fontem et abhinc descenderet per ipsam aquam ad metam Vythek, ad locum molendini Munkach circa ipsam aquam, deinde procederet directe contra meridiem per rubum ad montem, dehinc descenderet ad

¹ 1381-ben a per a Vas megyei Zalaak birtok miatt folyt, s ennek során került sor IV. László oklevelének bemutatására.

fluvium Harnad per terras arabiles ad arborem piri et transsiens Harnad curreret supra montem, abinde ad pratum Stoyk, deinde verteretur ad orientem ad Nohonycham silvam, deinde curreret per ipsam silvam directe contra meridiem ad fluvium Gewlnich supradictum et sic distinctiones et termini ipsius silve, virgulti et terre terminarentur.

3195.

- (1282.) * — 1282. évi oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a leleszi konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében a királyi ember iktassa be Mátyás fiát: Lászlót Chepanfelde nevű föld birtokába, ha azt üresnek és eladományozhatónak találja. (Zichy okl. I. 50.)

3196.

- (1282.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Gumur-i János fia: Iwan királyi ember iktassa vissza Ztark fiait: Sank-ot, Miklóst és Pétert a Gumur melletti Chakan föld birtokába, említi az egri káptalan k. n. jelentése. (Wenzel XII. 369.)

3197.

- (1282.) + * — 1282. évi hamis oklevele említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta Miklós zólyomi ispánnak és a turóci konventnek, hogy küldjék ki megbízottjukat, ezek jelenlétében pedig Bogomerius comes királyi ember szálljon ki a liptói Nagy (maioris) Polugea falu földjéből kihalított Chormona nevű földre, s ha ezt eladományozhatónak találja, járja meg határait s iktassa be Seraphinus comest annak birtokába. (Fejér V. 3. 122.)

3198.

- (1282.) + — Gala fia: Márk Seps-i nemes és fiai: Botiz, Miklós, Dond (dictus) Péter és Mareus kérésére átírja és megerősíti V. István 1270-i privilégialis oklevelét (2073. sz.), amely Gala fiainak birtokaira vonatkozó megállapodást tartalmazza. — D. p. m. discr. viri mag. Thome prepositi Albensis au. n. vicecanc. a. d. M^o CC^o octagesimo secundo, domino Lodemerio archiepiscopo Strigoniensi, Andrea Agriensis, Dyonisio Jauriensis ecclesiarum episcopis, Laurentio dicto Chete magistro tauarnicorum nostrorum, Petro filio Mathey palatini, Nicolao filio Maurcii vaiauode (!) Transsilvano tunc existentibus, r. aut. n. a. tertio.

Átírta: hévizi keresztes konvent 1313. aug. 24. (Dl. 74.784. Máriássy lt.)

Hazai okmt. VIII. 222. — Kivonat: Századok 1872. 662., Iványi: Máriássy cs. 18.

Hamis voltára nézve vö. Karácsonyi i. m. 30., Kr. j. 2073. — Az 1313. évi átíró oklevél hamis volta vitatható.

3199.

1282. + — kis (parvus) Seraphinus comesnek, Miklós zólyomi ispán szerviensének adományozza különösen a Heud-i csatában teljesített szolgálataiért, a Liptou-i Nagy (maioris) Polugea falu földjéből kihalított Chormona nevű földet, átírván Mikos zólyomi ispánnak s a turóci konventnek a beiktatásról együttesen kiállított jelentését. — D. p. m. ven. viri mag. Johannis prepositi Budensis, Colocensis ecclesie electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo secundo, r. aut. n. a. duodecimo.

Eredetiye (Húščava szerint) az Okolicsányi család levéltárában, függőpecsétje elveszett.

Említi: liptói registorum 5. §.

Fejér V. 3. 122. (más szövegvariáns), Húščava: Okolicsányi 9. — Kivonat: M. Tört. Tár IX. 107., Tört. Tár 1904. 92. 94. sz. (1281.)

Már Karácsonyi (28.) is hamisnak tartja, s ezt a dátumsor megmagyarázhatatlan adatai bizonyítják.

3200.

1282. — oklevele a gölnicbányaiak kiváltságáról.
Fejér V. 3. 125.
Lásd 1287-i kellezéssel 3464. sz. alatt.

1283. — egyes Mogor-falusi várjobbágyokat a királyi serviensek közé emel.
jan. 11. Hazai okl. 96.
Lásd 1284. jan. 10-i kellezéssel a 3283. sz. alatt.

(1283. * — mandátumát, mellyel megparancsolta az esztergomi keresztetek konventjének, hogy
jan. 25. küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Daag-i Leunardus királyi ember járja meg a
előtt.) Hont megyei királyi udvarnokok földjét, s iktassa be az esztergomi káptalant annak birtokába, említi az esztergomi keresztetek konventjének. (1283.) jan. 27-i oklevele. (Mon. eccl. Strig. II. 161.)

3201.

(1283. * — 1283. júl. 23-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a győri
jan. 26. káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Péter fia: Gergely comes
előtt.) királyi ember járja meg a soproni vár Rowozd és Wyz nevű földjeinek határait és iktassa be a soproni hospeseket annak birtokába. (Győri tört. rég. füz. III. 314.)

3202.

1283. — megerősíti azt a birtokfelosztást, amelyet parancsára Miklós zólyomi ispán hajtott végre
jan. 31. a Suduna fia: Mihály és a Sulnucha-i királyi népek által addig közösen birtokolt Sulnucha nevű föld ügyében.

Eredeti: Bohus lt. Poprad. (OL. Filmtár C 25. doboz, másik felvétel OL. Fkgy. H. 9.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarięque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus, quam futuris, presens scriptum inspecturis salutem in salutis largitore. Ad universorum no[titiam] harum serie volumus pervenire, quod cum inter Michaelē filium Suduna ab una parte et populos nostros de Sulnucha super facto terrarum suarum Sulnucha vocatarum contentio diutius fuisset ventilata, tandem idem [Mic]hael et populi nostri de Sulnucha ad nostram accedentes presentiam a nobis humiliter supplicando postularunt, quod nos eisdem hominem nostrum concedere dignaremur, coram quo divisio fieret et terram par[ti]s utriusque separatio et certa distinctio inter ipsos. Nos itaque petitionibus partium favorabiliter inclinati fideli nostro Nicolao comiti de Zolum prefati negotii executionem et certam determinationem duximus committendam, qui nostro super hoc speciali mandato recepto, sicut idem comes Nicolaus tam per litteras, quam vive vocis oraculo nobis recitavit volentibus et consentientibus partibus pro portione terre Michaelis prefati, quam actenus possederat mixtim quodammodo et communiter cum populis nostris de Sulnucha considerata et dimensa ipsius portionis terre Michaelē prefatum contingentis quantitate et qualitate in eadem terra Sulnucha seorsum et separatim quandam particulam terre quantitatis sue terre prioris consimilem, prout considerari potuit, per viros ydoneos partium beneplacita assignari fecit in permutationem et concambium particule terre sepedicti Michaelis primitus habitam et possessam. Cuius ter[re] in concambium date et assignate mete et termini, prout prefatus comes Nicolaus nobis retulit et litterarum [su]jarum tenore declaravit, hoc ordine distinguntur: prima

meta incipit a parte orientali prope terminos terre ville Tornouch iuxta viam, per quam itur ad silvam et inde descendit inferius ad [arbo]rem Scemerek, de qua arbore tendit ad aquilonem, veniendo ad arborem quercus vadit in Radun potok et de eodem potok transit ad siccam Sulnucha, ubi iuxta viam est salix meta et [inde] ascendit superius per siccam Sulnucha usque ad alpes, de quibus alpebus circueundo magnam silvam flectitur ad rivulum dictum Holboqui potok et de ipso potok vadit ad viam, ubi est prima meta et sic mete eiusdem terre terminantur. Ut igitur huiusmodi permutationis seu concambii series per labentia temporum spatia apud posteros inviolabiliter perseveret, presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Bartholomey aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o octuagesimo tertio, regni autem nostri anno decimo, pridie Kalendas Februarii.

3203.

1283.
jan. 31.(!)

+ — Miklós zólyomi ispán kérésére a Lyptou-i Zelnyche nevű királyi falu földje mellett levő földet Zudina fiának: Mihálynak és e Mihály fiának: Mátyásnak adományozza szolgálataiért, átírva a turóci konvent 1283. júl. 8-án kelt, a föld határjárását és iktatását tartalmazó oklevelét. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC^{mo} octoagesimo tertio, r. aut. n. a. decimo, pridie Kalendas Februarii.

Átírta: I. Károly 1330. júl. 13. (DI. 40.586. Múz. Törzsanyag.) > budai káptalan 1384. júl. 31. (említi a lipői regstrum 68. §.)

Hazai okmt. VIII. 227. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 94. 101. sz., Századok 1909. 907. (a Mattyasovszky lt. 1560. évi átírata alapján.)

IV. László átíró oklevelének az átírt oklevélnél korábbi keltezése, s ugyanezen átíró oklevél dátumában a hibás uralkodási év, valamint I. Károly átíró oklevele írásának szokatlan fejlettsége olyan mértékig gyanússá teszik az oklevelet, hogy hamis voltát nyugodtan feltételezhetjük. Mivel az oklevelet a lipői regstrum említi, a hamisítás a XIV. században történhetett.

3204.

1283.
febr. 2.
Szepes.

— káplánjának: Jakab Olosci-i plébánosnak királyi követségben tett szolgálataiért, a királynak és kíséretében Szepesben (in terra Zepusiensi) való megvendégeléséért, valamint Rogouch nevű vásárolt földjének átengedése fejében neki s János és Szaniszló nevű testvéreinek adja Bechfolua királyi falut azzal, hogy azt a szepesi ispán hatóságától menten nemesek módjára mint vásárolt birtokukat bírják. — D. in Zepus, in festo Purificationis virginis gloriose a. d. M^o CC^o LXXX° tertio.

Eredeti: 23,3 × 8,9 cm. Hátlapra nyomott pecsét darabja. DI. 83.140. (Bárczay lt.)

Hazai okmt. V. 66.

3205.

1283.
febr. 7.
Késmárk.

— megerősíti Chakan-i vörös Tiburcius adományát, mellyel magát és utódait a szepesi szent Márton-egyház káptalana alá helyezte, egyszersmind kiveszi Tiburciust, örököseit és utódait a szent Márton-egyház többi jobbágyainak módjára a szepesi vár comesének joghatósága alól.

Eredeti: Pátens alakban kiállítva. Hátlapjára nyomott pecsét szalagja látszik a fényképen. Szepesi káptalan magán lt. (OL. Filmtár C 26. doboz 27. sz.)

Kivonat: Fejér V. 3. 208.

Az oklevél szövege:

Ladislaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus, quam futuris presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Quamvis regalis sollicitudinis circumspectio universorum sue ditioni subiectorum invigilare debeat, generaliter commodo et quieti, illam tamen primordiali affectu continue memorie recommendare expedit et habetur inter ceteras precipuam et prelatam, ex qua recognoscere ostendat ab omnium conditore honorem et regni gubernaculum se adeptum, ex cuius provida dispensa-

tione reges regnant et eorum corda ipsius nutui subiacent et arbitrio disponuntur, adeo ipsa sollicitudine in se lucidius exhibitorum operum declarant, ut videlicet in sancte matris ecclesie immunitatibus, munificentis et temporalibus subsidiis conferendis pariter et augendis se devotum ostendat filium ipsius matris ecclesie virginis sine ruga, proinde tenore presentium universorum sempiternae notitiae innotescat, quod Tyburcius ruffus de Chakan tam in se, quam in suis bonis cupiens divini cultum nominis ampliari et cultoribus vinee domini Sabaoth anelans salutari desiderio agregari, ut oblatum ex offerentis affectu a recipiente illud carius habeatur et honorificentius conlaudetur se et sua in nostri constitutus presentia holocaustum deo placabile obtulit domino Jhesu Christo ecclesie gloriosi pontificis beati Martini de Scepus obsequiis conditorem dedens huiusmodi mancipavit, quod videlicet ipsius persona et heredum eius ecclesie patrocinio protectioni et presidio subiecta et terra eiusdem seu possessio tamquam deo et ecclesie eius dedicata ecclesiastico privilegio, quo ceterae terre et possessiones ecclesiasticae utuntur, immunitate pari et consimili potiat et annue singule marce argenti finiti insignum et titulum veri et directi domini in ius translati ecclesiasticum ab eodem dum vixerit et heredibus eius seu quovis alio iusto titulo in predictam possessionem succedentibus prefate ecclesie beati Martini in sacratissimo die festo eiusdem dari debeat et persolvi, hoc tamen specialiter cauto et adiecto, quod ipsius huiusmodi honoris seu debiti obligatio penes ipsam terram Chakan vocatam ea conditione et modo imposita remaneat, ut si prefatos Tyburcium vel heredes eius se alias vellent transferre, libere possint et personis eorum non obstet obligatio antedicta, sed succedentes in ipsam possessionem quocumque titulo ad id persolvendum ex ipso aditu et possessionis apprehensione absque contradictionis obstaculo teneantur. Quam equidem sue persone oblationem et prefate possessionis sue sive terre Chakan vocatae obligationem humili supplicatione et devotis precibus ratam haberi et confirmari consensu et auctoritate regia imploravit. Nos igitur, qui ex debito regalis officii et fidei devotione Christiane invigilare prestantius volumus, ut debemus, divini cultus et ecclesiasticis incrementis prefati Tyburcii supplicationibus benignum prebentes assensum oblationes ab eo factas tam persone, quam rerum seu possessionis prefate aprobamus, ratificamus et auctoritate regia tenore presentium confirmamus et quia in beneficiis nostris regali munificentia presertim circa dei ecclesias et cultores divini nominis crescere cupimus et augeri, addicimus annuentes, quod prefatus Tyburcius et heredes eius seu in ipsius terre possessionem quocumque titulo succedentes a comitis castri nostri Scypisiensi pro tempore constituti, sic more et consuetudine aliorum iobagionum ecclesie sancti Martini iurisdictione et qualibet potestate et muneribus personalibus et realibus amgariis et peramgariis habeatur exemptus penitus et immunis, sed, ut prehabitu est, iurisdictioni tantummodo capituli prefate ecclesie sancti Martini deditus et subiectus. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras sigilli nostri munimine roboratas. Datum in Scepus, in villa Kasmark, dominico die proxima ante octavas Purificationis virginis gloriose anno domini M^o CC^o octuagesimo tertio.

3206.

1283.
febr. 9.
Buda.

— clericusának: Marcellus mesternek s testvéreinek: Mihálynak és Pálnak adja a királyi hírnökök kis (minori) Kulchud nevű földjét, melyen három mansio lakik, azokért a szolgálatokért, amelyeket Marcellus mester IV. Béla, V. István királyoknak és neki tett, s átírja a győri káptalannak az iktatásról szóló (1282.) dec. 11-i jelentését (Hazai oklt. 95.). — D. Bude, in octavis Purificationis virginis gloriose a. d. M^o CC^o LXXX° tertio.

Eredeti: 19,2 × 10,1 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 1140.

Hazai oklt. 96.

3207.

(1283.)

* — mandátumát, mellyel megparancsolta a vasvári káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Fuldricus mester királyi ember Wepf nevű földön határolja el Ruhthwk fiainak: Péternek, Miklósnak, Andrásnak és Petre-nek egy ekényi földjét a királyi udvarnokok ottani földjétől, s iktassa be nevezetteknek ennek birtokába, említi a vasvári káptalan (1283.) febr. 18-i oklevele. (Hazai okmt. VI. 290.)

3208.

1283. — Kompldus (!) fiainak: Hertwygh comes Fylek-i várnagynak és Herricus-nak kérésére át-
febr. 20. írja és megerősíti István ifj. király 1265. évi oklevelét (1839. sz.) a Hernad folyó mellett
fekvő (Aba)újvár megyei Zaka nevű föld adományozásáról, nehogy azért, mert e földet
máskép Nadosd-nak is nevezik, ők vagy utódaik a jövőben kárt szenvedjenek. — D. p. m.
discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo tertio, de-
cimo Kal. Mart., indict. undecima, r. aut. n. a. undecimo.

Eredeti: 40,7 × 34,2 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Dl. 594.
Fejér V. 3. 148.

3209.

1283. — megengedi a Nyr-i nemeseknek (nobiles seu servientes regales de Nyr), hogy a Tyscia és
szept. 20. Budrug összefolyásánál a Thorzol-hegyen saját védelmükre várat építsenek. — D. apud
Csát villam Chat, in vigilia beati Mathye (!) apostoli et evangeliste a. d. M^o CC^o octuagesimo
mellett. tertio.

Eredeti: 15,3 × 4,4 cm. Zárópecsét nyoma. Dl. 40.165. (Múz. Törzsanyag.)

Fejér V. 3. 179., Adalékok Zemplén vm. tört. 1916. 203. magyar fordítással. — Kivonat: Magyar
Sajtó 1855. 13. sz.

Az oklevél keltezésébe hiba csúszott. Mátyás apostol és evangelista nem volt. A helyes
alak vagy *Mathy apostoli et evangeliste* vagy pedig *Mathye apostoli* volna. Az előbbi változat
valószínűbb, mert ez esetben csupán két betű cseréjéről van szó, az utóbbi esetben felesleges
szavak beírásának esete forogna fenn. Minthogy ez a hiba más oklevelekben is előfordul,
az oklevél valódi voltát még csak gyanússá sem teheti.

3210.

1283. — Mochia comesnek s rokonainak: Itemerius-nak, Olber-nek, Jánosnak, Pálnak és István-
márc. 3. nak adományozza a Vas megyei Cheyne, Kazaar, Poth, Chemetey, Fyzes, En és Zoruoskend
Toyun. nevű birtokaikat, amelyeket állítólag IV. Béla adományából V. István megerősítése mellett
birtak, illetőleg ezek intézkedéseit megerősíti azzal a megjegyzéssel, hogy Machia comes
utódnélküli halála esetén megnevezett rokonai a birtokokat zavartalanul birtokolhatják. —
D. in Toyun, in die Cynerum a. d. M^o CC^o octuagesimo tertio.

Átírta: IV. László 1283. ápr. 17. (Dl. 40.169. Múz. Törzsanyag.)

Wenzel IV. 251. (1746-i másolatból), Hazai okmt. VIII. 229.

3211.

1283. — Rwhthwk fiait: Pétert, Miklóst, Andrást és Petre-t, akik a Weph falusi királyi udvarnokok
márc. 10. jobbágyfiai közül származnak, kiveszi e jobbágságból Weph-en levő egy ekényi földjükkel
Szent- együtt és a királyi serviensek közé sorolja őket, átirván a vasvári káptalannak a határjárás-
erzsébet- ről és iktatásról szóló (1283.) febr. 18-i jelentését (Hazai okmt. VI. 290.). Ruhthwk fiai
falva. ugyanis részt vettek a (morvamezei) csatában, majd amikor a kunok felkeltek, urukkal:
Rubinus comes-szel, a jelenlegi országbíróval, Swynwar castellum-ban szolgáltak, s a hűtlen
Fynta, Daud fia, ellen Zelench vár ostromakor kődobástól megsebesülve magukat kitün-
tették. — D. in villa sancte Elysaabeth, in octavis diei Cinerum a. d. M^o CC^o octuagesimo
tertio.

Eredeti: 20,4 × 16,4 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 1142.

Hazai okmt. VI. 289.

3212.

1283. — megengedi a kun Ityk rokonainak: Iwan és Kuchmek keresztény kunoknak, hogy elsze-
márc. 15. gényedésük miatt Rohosnicha-n¹ levő földjüket Ytyk részének kivételével bárkinek eladhat-
Buda. ják. — D. Bude, in crastino Reminiscere a. d. M^o CC^o octuagesimo tertio.

¹ A kiadások Bechesnicha és Bohosnicha alakokat közöltek.

Eredeti: 12,1 × 5,1 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 40.166. (Múz. Törzsanyag.)

Fejér VII. 5. 595., Gyárfás: Jász-kunok tört. II. 447., Wenzel XII. 389., Densuşianu: Documente I. 1. 443.

3213.

1283.
ápr. 17.

— Chou-i Machia comes és atyafiai: Itemerius, Olber, János, Pál és István kérésére, mint-hogy nevezettek IV. Bélának, V. Istvánnak, majd neki katonai szolgálatokat tettek, privilegiális formában átírja és megerősíti 1283. márc. 3-i oklevelét (3211. sz.), mellyel a IV. Béla által nekik adományozott hét Vas megyei községet újól adományba adja hozzájárulván, hogy Machia fiú utód nélküli halála esetén a birtokokat atyafiai örököljék. — D. p. m. viri discr. mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo tertio, quinto-decimo Kal. Maii, indict. undecima, r. aut. n. a. undecimo.

Eredeti: 49,9 × 34,5 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét darabjai. Dl. 40.169. (Múz. Törzsanyag.) Wenzel IV. 252. (1746-i másolatból), Hazai okmt. VIII. 230.

3214.

(1283.
ápr. 20.
előtt.)

* — mandátumát, mellyel megparancsolta a pozsonyi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Leeg fia: Iwanka comes királyi ember vizsgálja ki, hogy a Demianus fiai: Miklós és Paska által adományba kért Jeneu és Ikram nevű földek a pozsonyi királyi váré-e, üres-e és eladományozható-e, említi a pozsonyi káptalan (1283.) ápr. 20-i oklevelében. (Lásd a 3222. sz.)

3215.

1283.
máj. 2.

— Vid fiának: Senge-nek adja főleg az Ottokár ellen Ausztriában vívott csatában teljesített szolgálataiért a Borsod és Újvár megyében, Senge birtoka szomszédságában fekvő Kom-yathy, Mykefalua, Mylee és Kupa¹ nevű földeket s leírja határaikat az egri káptalan oklevele alapján. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomaei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octoagesimo tertio, r. aut. n. undecimo, sexto Non. Maii, indict. undecima.

1636-i másolata: Torna megye 1636-i közgyűlési jegyzőkönyve 211. fol. (OL. Filmtár 1998. doboz.)

Tartalmilag átírta:

a) Garai Miklós nádor 1405. nov. 13. (Nyiregyházi Állami Levéltár. — OL. Filmtár 693/a. doboz.)

b) Perényi Péter országbíró 1415. nov. 16. (Dl. 1162.)

c) I. Mátyás 1464. jún. 9. (Dl. 75.902. Szathmáry-Király lt.)

Tört. közl. Abaúj-Torna vm. I. 150.

3216.

1283.
máj. 12.

+ — a haddal ellene támadó Joucha mester és János fia: Péter Predymnyh, Surcho és ... nalua nevű birtokait Maguch fiának: Maguch comesnek adományozza.

Eredeti: 22,2 × 5,1 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 98.454.

Az oklevél szövege:

Nos Ladislaus dei gratia rex Hungarie significamus tenore presentium universis, quod ob notam infidelitatis, quam Petrus filius Johannis incurrit contra nostram maiestatem manifeste in eo, quod erecto vexillo unacum magistro Joucha contra nos procedere presumpsit, quasdam possessiones ipsius magistri Joucha et Petrus prenotati, Predymnyh, Surcho, ... nalua vocatas ab eisdem auferendo comiti Maguch filio Maguch duximus conferendas, unde volumus, quod nullus eundem ratione dictarum possessionum presumat molestare. Datum anno domini M^o C^o octuagesimo tertio, in die sancti Pancratii martiris.

Az oklevél fogalmazása és szerkezete, az eredetit utánozni próbáló írása, egyaránt hamis voltát bizonyítja.

3217.

¹ A regeszta tulajdonneveinek írásmódja az 1415. évi tartalmi átírás alapján.

- (1283.) * — 1283. máj. 13-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a zalai konventnek, hogy küldje ki megbízottját s ennek jelenlétében Rayk-i Egyed királyi ember járja meg a zalai várhoz tartozó Pacha birtok határait s Buzad fia: Ochuz comes részére az iktatást hajtsa végre. (Zalavm. oklt. I. 590.) 3218.
1283. máj. 13. — az elődeinek, valamint a kunok ellen vívott harcban teljesített szolgálatokért a Buzad nb. Buzad fiának: Ochuz comesnek és utódainak adományozza a zalai vár Pacha nevű földjét, miután azt Rayk-i Egyed királyi ember a zalai konvent kiküldöttjének jelenlétében megjárta s az iktatást végrehajtotta. — a. dom. inc. M^{mo} CC^{mo} octuagesimo tertio, tertio Id. Maii.
Tartalmitag átírta: Kont Miklós nádor 1358. júl. 29. (Dl. 505.)
Zalavm. oklt. I. 590. 3219.
1283. máj. 13. — Miklós Gologouch-i comesnek s testvéreinek Mihálynak, Benedeknek és Imrének adományozza a soproni vár Osl nevű, valamint a Raba-n túl fekvő Scechun és Kecheneg nevű földjeit kivéve ezeket a vár joghatósága alól azokért a szolgálatokért, amelyeket Miklós comes a cseh király által elfoglalt Győr vár ostromakor, ahol testvére: Sebestyén elesett, a (morvamezei) csatában, ahol lándzsától a lábán megsebesült s két német foglyot ejtett, továbbá a lázadók Zelench-i várának ostromakor, amikor balista-tól arcán megsebesült, s a felkelő kunok elleni harcban teljesített. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octagesimo tertio, tertio Id. Maii, indict. undecima, r. aut. n. a. undecimo.
Átírta: III. András 1297. nov. 26. (Dl. 40.241. Múz. Törzsanyag.)
Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 125., Wenzel IX. 276. (1280.) — Kivonat: Wenzel XII. 392. 3220.
- (1283.) máj. 14. Kőrös. — megparancsolja az esztergomi káptalannak, hogy újítsa meg Tema földről szóló, Sándor comes és fia: András által bemutatandó oklevelét. — D. in Keurus, feria sexta post quindenam sancti Georgii.
Átírta: esztergomi káptalan 1283. aug. 1. (Dl. 72.979. Darvas lt.)
Hazai oklt. 98.
Az oklevél évszámát az átíró oklevél kelte határozza meg. 3221.
1283. máj. 22. — Demian fiainak: Miklósnak és Pasca-nak adományozza a pozsonyi vár Jeneu és Ikram nevű földjét, amelyen az örökös nélkül elhunyt Tadeus nevű castrensis lakott s azóta üres, átírván a pozsonyi káptalannak a birtok megvizsgálásáról és iktatásáról tett (1283.) ápr. 20-i jelentését.
Fényképmásolata: Díszes kezdő L. Függepecsételés nyoma. Dl. 94.404. (Pongrácz lt.)
Kivonat: Tört. Tár 1896. 505.
Az oklevél szövege:
Ladizlaus dei gratia Hungariae, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad culmen pertinet regie maiestatis illos fecundiori favoris refovere, quos labor prolixior et longiora stipendia fecerunt ceteris anteire, proinde ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod Nicolaus filius Demian cum Pasca fratre suo ad nostram accedentes presentiam a nobis humiliter postularunt, quod quendam terram castris nostri Posoniensis Jeneu

vocatam et aliam terram Ikram nuncupatam iuxta terram Daud similiter in comitatu Poseniensi existentem et ad predictum castrum nostrum pertinere dicitur, super qua quidem castrensis Tadeus nomine heredum solatio destitutus refertur resedisse, eisdem de benignitate regia dare et conferre dignemur, verum quia de facto predictarum terrarum nobis veritas ad plenum non constabat, fidelibus nostris capitulo Poseniensi dedimus in mandatis, ut idem hominem suum mitterent pro testimonio, coram quo Iwanka filius Leeg homo noster reambularet ipsas terras vicinis et commetaneis presentibus et si easdem vacuas et castri nostri predicti ac nunc collationi nostre pertinentes esse inveniret, extunc staret (!) ipsis Nicolao et Pasca, si non fieret contradictum, contradictoribus ad nostram presentiam evocatis, quod quidem capitulum nobis rescripserunt in hec verba:

Excellentissimo domino suo Ladizlao dei gratia illustri regi Hungarie capitulum ecclesie Poseniensi orationes in domino. Litteras vestre serenitatis recepimus reverenter, ut tenemur, in quibus nobis precepistis, ut cum homine comite Iwanka filio Leeg unum ex nobis mitteremus, coram quo idem comes Iwanka homo vester reambularet terras Jeneu et Ikram vocatas presentibus et commetaneis et vicinis per Nicolaum et Paska filios Demiani a vestra gratia postulas et sciret diligenter, utrum predictae terre sint castri vestri Poseniensi vacuae et ut nunc vestre dinoscantur collationi pertinere, nec ne et post hec sicut de eisdem nobis veritas constiterit, vestre serenitati fideliter rescriberemus. Nos igitur petitionibus vestris obedire cupientes, ut tenemur, unum ex nobis cum eodem comite Iwanka misimus fidedignum, qui ad nos una cum homine vestro comite Iwanka reversi concorditer retulerunt, quod ipsam terram Jeneu vocatam presentibus vicinis et commetaneis reambulassent, videlicet presente Gabriano filio Ponit, qui a parte orientali ipsius terre est commetaneus et vicinus, presente etiam Petro filio Mortun, qui ex parte meridionali ipsius terre est commetaneus et vicinus et post hec presentibus nobilibus Chama filio Mortun, Ipolito filio Domuncus, qui in eadem reambulatione presentes fuerunt, nullo penitus contradicente et similiter terram Ikram nominatam reambulassent vacuam et habitatoribus destitutam invenissent, presentibus commetaneis et vicinis statuissent filiis Demiani supradictis, dixit etiam idem comes Iwanka homo vester et etiam homo noster, quod prefata terra Jeneu sit castri Poseniensi et omnino vacua et habitatoribus destituta, quantitas etiam ipsius terre sit sufficiens ad tria aratra in terris arabilibus, fenetis et pratis et in aliis attinentiis suis, prout nobis concorditer retulerunt. Datum feria tertia proxima post festum Pasce.

Nos igitur quibus ex officio suscepti regiminis incumbit in multitudine subiectorum gloriari et bene meritis occurrere munificentia regia et favore, eiusdem Nicolai supradicti fidelitates et servitia meritoria pietate regia attendentes, que idem in diversis regni nostri negotiis semper et ubique temporibus opportunis corone regie adherendo et specialiter cum Finta filius Daud se contra maiestatem regiam erexisset vastus et depopulationes in regno nostro intollerabiles committendo et nos eundem tamquam nostrum et regni nostri infidelem exercitu nostro ad hoc convocato generali persecuti fuisset, predictus Nicolaus consuete fidelitatis non deserens animus sub castro Zelench, quod tunc temporis per homines Finta contra nos detinebatur, coram nostre maiestatis oculis viriliter dimicando inpendit, attendentes preterea cum Cumani in regno nostro existentes se a maiestate regia retrahere voluissent et crimen lese maiestatis committere veriti non fuissent et nos contra eosdem Cumanos exercitum nostrum movissemus generalem, prefatus Nicolaus ob salubritatem nostri regiminis se diversis fortune casibus submittendo, in predicto exercitu nostro, quem contra Cumanos prefatos habuimus, in quo per clementiam salvatoris felicem et laudabilem victoriam optinuimus, nobis cernentibus strenue dimicavit, in recompensationem igitur tot et tantorum servitiorum, licet idem maioribus remunerationibus dignus esset, ad presens tamen predictas terras Jeneu et Ikram castri nostri Poseniensi cum omnibus utilitatibus earundem et pertinentiis universis a iurisdictione seu potestate eiusdem castri exceptas penitus et exemptas dedimus, donavimus et contulimus prefatis Nicolao et Paska filiis Demiani et per ipsos eorum heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas. In cuius rei memoriam et perpetuamque (!) firmitatem presentes concessimus duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Bartholomei aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini M^o C^o octuagesimo tertio, XI. Kalendas Junii, inditione (!) undecima, regni autem nostri anno undecimo.

1283. — Garig várát adományozza.
máj. 25. Wenzel XII. 386.

Lásd 1283. jún. 24-i keltezéssel a 3241. sz. alatt.

1283. + — Chak nb. Péter fia: Domokos mester Wlko-i comes kérésére a főpapokkal és bárókkal egyetértésben tartalmilag átírja és megerősíti IV. Bélának és V. Istvánnak oklevelét, mellyel Mohar unokájának: Ypolitus-nak (nostro autem vulgari Mohar unukaya vocati) birtokát, melyen a keleti oldalon Wylok faluban mindenszentek tiszteletére, nyugaton pedig Gara birtok szomszédságában szent Tamás apostol tiszteletére kőtemplom áll, Domokosnak adományozták a király születése hírének megvitele alkalmával. — D. p. m. ven. patris d. Thome episcopi Waciensis vicecanc. d. et f. n. a. inc. dom. M° CC° octuagesimo tertio, quarto Kal. Jun., r. aut. n. a. nono.

Eredeti: 38,8 × 20,4 cm. Fügőpecsét darabja. Dl. 1145.

Fejér V. 3. 150., Smičiklas VI. 432. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1343.

Hamis voltára lásd a Levéltári Közlemények 1923. 320. — Az oklevél írása alapján a hamisítás időpontja a XIV. századra tehető.

3223.

1283. — átírja és megerősíti az egrí káptalan 1283-i oklevelét, amely szerint a bártfai kapun túli Tivadar fiai: György és Péter Kaproncha nevű szerzett földjüket minden tartozékával együtt 70 ezüst márkáért eladták Zadelty-i (Zadeley-i) Macrabeus fiának: Jánosnak.

Tartalmilag átírta: Garai Miklós nádor 1406. nov. 21-i átírása alapján

a) Garai Miklós nádor 1409. márc. 2. (Dl. 38.972.)

b) ua. (csonka oklevél) (Dl. 90.901. Csoma lt.)

A tartalmi átírás szövege:

quasdam litteras nostras privilegiales — transscribentes de verbo ad verbo (!) tenorem litterarum domini Ladislai olim dicti regni Hungarie regis felicis recordationis anno domini millesimo ducentesimo octuagesimo tertio, sexto Idus Junii, regni autem sui anno undecimo subortarum coram nobis in iudicio productarum habentium in se verbaliter confirmative seriem litterarum capituli ecclesie Agriensis privilegialium in dicto anno domini millesimo ducentesimo octuagesimo tertio confectarum n[obis] demonstravit, in quo quidem tenore dictarum litterarum capituli Agriensis continebatur, quod Georgius et Petrus filii Theodori de ultra portam Barthfa a parte Polonie ab una parte et Johannes filius Macrabeus de Zadelty ab altera coram ipso capitulo Agriensi constituti iidem Georgius et Petrus confessi fuissent, quod ipsi quandam terram ipsorum acquisitam Kaproncha vocatam cum omnibus utilitatibus dicto Johanni filio Macrabeus pro septuaginta marcis fini argenti plene persolutis et receptis sub expeditoria cautione litteris in eisdem declarata perpetuo vendidissent; mete autem eiusdem possessionis Kaproncha litteris in eisdem continentur.

3224.

(1283.) —, minthogy hebegő (balbus) Henrik fiai: Jakab és Vitalus Chopou fiának: Andrásnak, a királyi fegyvernökök comesének Paah nevű birtokát elpusztították, 73 lóból álló ménesét és két ménlovát, 40 ökrét és tehenét, s egyéb ingóságait elrabolták, 7 jobbágyát megölték és többeket megsebesítettek, s mindezt az országgyűlésen (in communi congregatione baronum et nobilium regni nostri) sok báró és nemes bizonyította, s ráadásul Henrik fiai nem is jelentek meg, minden birtokukat Andrásnak ítélte az okozott károk pótlásául. — D. Bude, in dominica proxima ante festum sancti Johannis baptiste.

Átírta: IV. László 1283. szept. 10. (Dl. 1153.)

Wenzel IX. 353.

Az oklevél keltét az átíró oklevél alapján Wenzel 1283-ra tette. Valószínű azonban, hogy az oklevél néhány évvel előbb kelt, mert az átíró oklevél arról tesz említést, hogy

- a bűnösök többszöri idézés ellenére sem jelentek meg. Ha a jelen ítélet és az átírás között többszöri idézés zajlott le, úgy a két oklevél kelte között feltétlenül több időnek kellett elmúlnia, mint három hónapnak.
- 3225.**
-
- (1283. jún. 23. előtt.) * — 1283. jún. 23-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta az aradi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Ren (Reen) mester királyi ember járja meg Pyl birtok határait s Apa comes fiait: Gergely és Jakab javára az iktatást végezze el. (Wenzel XII. 388.)
- 3226.**
-
1283. jún. 23. Buda. — visszaadja Apa comes fiainak: Gergelynek és Jakabnak a kun Wanchuk özvegye által elfoglalt Pyl nevű örökölt birtokukat úgy, ahogy azt elődeik birtokolták, átírva az aradi káptalannak a birtok iktatása ügyében kelt jelentését (Wenzel XII. 405.). — D. Bude, in vigilia beati Johannis baptiste a. d. M^{mo} CC^{mo} octuagesimo tertio.
- Átírta:* erdélyi káptalan 1353. nov. 29. (DI. 1146.)
Wenzel XII. 388., Documente priv. ist. Rom. C. II. 248. (román ford.)
- 3227.**
-
1283. jún. 23. Buda. — Pál kolozsmonostori apát kérésére megparancsolja az erdélyi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Sumus-i Péter fia: János udvari apród a monostor birtokait határolja el, határait pedig újítsa meg. — D. Bude, in vigilia Nativitatis Joannis baptiste a. d. millesimo CC^{imo} LXXX^{imo} tertio.
- Átírta:* erdélyi káptalan 1283. aug. 3. > ua. 1414. szept. 20. > Kolozsvár város 1568. júl. 6. (DI. 37.227.)
Fejér V. 3. 152., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 130., Documente priv. ist. Rom. C. II. 248. (román ford.) — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 61.
- 3228.**
-
- (1283.) * — 1283-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a nyitrai káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Lőrinc fia: Demeter királyi ember iktassa be Wytk fiát: Wytk-et a nyitrai vár Budak nevű földjének birtokába, ha a földet lakatlan találja. (Győri tört. rég. füz. III. 24.)
- 3229.**
-
1283. (jún. 24. előtt.) — Wytk fiának: Wytknek adományozza a (morvamezei) csatában teljesített szolgálataiért a nyitrai vár mintegy négy ekényi Budak nevű lakatlan földjét átírván a nyitrai káptalannak az iktatásról szóló jelentését. — D. p. m. discr. viri mag. Bartolomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXXX° tertio, r. aut. n. a. undecimo
- Eredeti:* Diszes kezdő L. Pecsét hiányzik (Győri tört. rég. füz. szerint). Debreceni Tudományegyetem gyűjteményében volt (a Debreceni Szemle szerint). A gyűjteménynek eredeti őrzési helyéről 1944-ben történt elszállítása óta az oklevél nem volt megtalálható.
- Győri tört. rég. füz. III. 24. — Kivonat: Századok 1876. 675., Debreceni Szemle 1929. 137.
- Bertalan mester 1283. jún. 24-én már mint szepesi prépost szerepel, ezért egyházi tisztségének megjelölése nélkül kibocsátott oklevelei 1283. jún. 24. előtt keletkeztek.
- 3230.**
-
1283. (jún. 24. előtt.) — a Peech nb. Marck comes fiának: Gergely bánnak érdemei fejében, melyeket V. István alatt mint a bolgárok ellen küldött sereg kapitánya Vrchov vár elfoglalásával, majd a Győr várát elfoglaló cseh király hadának megfutatásával és német katonák elfogásával

s a belviszályok idején hűségével szerzett, (az oklevél intézkedő része hiányzik.) — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. a. d. MCCLXXX tertio. r. aut. n. a. undecimo.

Az oklevél csak Fejér csonka közléséből ismeretes.
Fejér V. 3. 157.

3231.

1283.
(jún. 24.
előtt.)

— Lauren fiai: Seraphinus és Bogomerius comesek kérésére átírja és megerősíti II. András Mogyorfolu nevű föld adományozására vonatkozó 1230-i oklevelét (460. sz.).

Eredeti: 31,8 × 25,3 cm. Kezdő L helye üres. Független darabja. Dl. 65.252. (Szent-Ivány lt.)
Tartalmilag átírta: liptói registrum 43. §.

Húščava: Kolonizácia Liptova 80.

Tartalmi átírás: Kivonat: Fejér V. 3. 184., M. Tört. Tár IV. 24., Tört. Tár 1904. 93. 100. sz.

Az oklevél szövege:

(L)adizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie Cumanieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Seraphinus et Bogomerius comites filii Lauren ad nostram accedentes presentiam exhibuerunt nobis privilegium Andree regis illustris recordationis, karissimi proavi nostri super collatione cuiusdam terre Mogyorfolu vocate confectum petentes a nobis cum instantia, ut ipsum privilegium ratum habere et nostro dignemur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: (*Következik II. András 1230-i oklevele, lásd a 460. számot.*) Nos igitur iustis petitionibus predictorum Seraphyni et Bogomerii comitum favorabilem consensum adhibentes, predictum privilegium karissimi proavi nostri non cancellatum, non abrasum, nec in aliqua sui parte viciatum ratum habentes et acceptum de verbo ad verbum presentibus inseri faciendo patrocinio nostri privilegii duximus confirmandum. In cuius rey memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Bartholomey aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o octuagesimo tertio, regni autem nostri anno undecimo.

3232.

1283.
(jún. 24.
előtt.)

† — bizonyítja, hogy a Ratold nb. Leustachius fiai: Rorandus mester és Deseu mester, István fiai: Domokos és László, s Olivér fiai: Reynoldus és Miklós előtte perbe fogták a Ratold nb. Rorandus bán fiát: Mátyás mestert birtokaik elidegenítése miatt, majd a per megegyezéssel ért véget. A megegyezés során felosztották egymás között valamennyi örökölt, vásárolt, szerzett és bármely jogcímen kezükre jutott birtokukat, s ennek során Kaza (Borsod), Puthnuk és Feled (Gömör), Pathaa és Zengurg (Somogy), Wylak, Kuesd és Olah-teluk (Bihar), Chycho és Rethteg (erdélyi részek), Selpe (Pozsony) és Ratold (Pest megye) birtokok minden hozzájuk tartozó birtokkal és tartozékaikkal s a Ratold-i egyházzal együtt Leustachius fiainak és társainak jutottak; Laapa (Somogy), minden Posoga megyei birtok, a Szlavóniában a Draua és Zaua között fekvő Nogkemluk vár tartozékaival, NogRatold (Veszprém) kivéve Baldun mester részét, Halaz (Szabolcs) és Kuesd (Zemplén megye) nevű birtokok minden hozzájuk tartozó birtokkal és tartozékaikkal Mátyás mesteré lettek. Kötelezték a felek magukat arra, hogy ha valamelyikük az idők folyamán a tőlük elvett birtokok közül valamelyiket visszaszerezné, úgy azt is felosztják. Ha viszont közülük vagy örökösök közül valaki a jelen osztályt érvényteleníteni akarná, patvarkodás bűnébe esik. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^{mo} LXXX^{mo} tertio, r. aut. n. a. undecimo.

Eredeti: 52,7 × 26,1 cm. Díszes kezdő L. Független darabja. Leleszi prépostság hiteleshelyi lt. Acta anni 1223—1359. NB. n. 2A. (OL. Fkgy.)

Átírta: egri káptalan 1364. máj. 17. (Dl. 89.370. Radvánszky lt.)

Tartalmilag átírta:

a) Garai Miklós nádor 1430. márc. 3. (töredéke: Dl. 25.767.) > bácsi káptalan 1435. szept. 5. (Dl. 71.955/a. Rákóczi-Aspremont lt.)

b) Garai László nádor 1449. márc. 23. (Dl. 71.979. Rákóczi-Aspremont lt.)

Koller: Hist. episc. Quinqueecl. I. 419., Fejér VII. 2. 99., Wenzel XII. 382., Documente priv. ist. Rom. C. II. 245. (román ford.) — Kivonat: Katona: Hist. crit. VII. 885., Fejér V. 3. 174., Den-suşianu: Documente I. 1. 446., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 145., Kukuljević: Regesta No. 1354. és 1355., Smičiklas VI. 439., Bártfai Szabó: Pest m. 21., Documenta valachorum 27.

Hamis. Ezt az eredeti oklevélnek igen fejlett (XIV. századra mutató) írása, továbbá a kezdő L betűnek IV. László korában szokatlan módon történt díszítése bizonyítja.

3233.

(1283.) — István bán fiainak: Pál bánnak és Istvánnak adja a különböző hadjáratokban teljesített szolgálataiért a Haragissa nevű királyi vár földjéből kihasított földdarabot a leírt határok között. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o C^o septuagesimo octavo, r. aut. n. a. undecimo.

Átírta: Ielesi konvent 1426. dec. 9. (Dl. 66.880. Dessewffy lt.)

Hazai okmt. VIII. 191. (1278.) — A határleírás elhagyásával: Fejér V. 3. 178., Smičiklas VI. 284. (1278.)

Az oklevél évszáma ellentétben áll az alkancellár nevével és az uralkodási évvel. E két utóbbi alapján az oklevél kelte 1282—1283-ra tehető. (Karácsonyi 62. az oklevél keltét 1282-re tette, Szentpétery 1283. január és június közt keletkezettnek tartja.) Az oklevél hitelessége ellen adat nem merül fel.

3234.

1283. — Merse fiának: Pous comesnek adja egyrészt a belső és külső hadjáratokban elődeinek és neki tett szolgálataiért, másrészt a tőle kapott két kiváló ló és 50 szelídítetlen kanca fejében a királyi darócok Batur nevű földjét, amelyen szent Márton tiszteletére épült egyház van, azokkal a határokkal, amelyekkel a darócok IV. Béla és V. István alatt birtokolták. — D. p. m. discr. viri m. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octagesimo tertio, r. aut. n. a. undecimo.

Eredeti: 50,6 × 26,5 cm. Kezdő L helye üres. Függepcését nyoma. Dl. 1164.

Wenzel IX. 352. — Kivonat: Fejér V. 3. 209.

3235.

1283. — megengedi, hogy Wolph, Valenth, György, István, Benedek, Dank, Simon és rokonaik, Vngh-i várjobbágyok szűkös helyzetükre való tekintettel az Vngh megyei Tyba nevű örökös birtokukat bárkinek eladhassák. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^{no} CC^{mo} octuagesimo tertio, r. aut. n. a. decimo (!).

Átírta:

a) egri káptalan 1372. febr. 1. > ua. 1373. jún. 16. (Dl. 1163.)

b) egri káptalan 1372. febr. 1. > ua. 1373. szept. 17. > Imre nádor 1374. febr. 14. (Dl. 85.414. Sztáray lt.)

c) egri káptalan 1372. febr. 1. > Rozgonyi Simon országbíró 1414. jan. 8. (Dl. 85.635. Sztáray lt.)

Tartalmitag átírta az 1373. szept. 17-i átírás alapján Szepesi Jakab országbíró 1374. okt. 15. (XVI. századi másolata Dl. 85.419. Sztáray lt.)

Wenzel XII. 294. (1280.), Hazai okmt. VI. 295., Sztáray okl. I. 29.

A hibás uralkodási év az 1372. évi átírás tévedésének tulajdonítható.

3236.

1283. — a Ratholt nb. Oliuerius fiainak: Renoldus mesternek és Miklós mesternek megengedi, hogy a Gömör megyei Puthnok nevű birtokukon szabad vásárt tartsanak és vámot szedjenek az oklevélben szabályozott módon.

Átírta: Kont Miklós nádor 1365. jan. 24. (Dl. 89.378. Radvánszky lt.)

Az oklevél szövege:

Ladislaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris presens scriptum inspecturis salutem in salutis largitore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod consideratis fidelitatibus et servitorum meritis Renoldi et Nicolai magistrorum filiorum Oliuerii de genere Ratholt dilectorum et fidelium nostrorum nobis in diversis expeditionibus regni nostri laudabiliter impensis ac devote, specialiter autem tunc, cum Comani temeraria et vesana presumptione contra nos insurrexerunt et nos levato exercitu nostro ad expugnandos, debellandos et compescendos eosdem Comanos personaliter accesseramus, iidem Comani contra nos et exercitum nostrum irruentes nobiscum bellum inchoarunt, in qua pugna iidem Renoldus et Nicolaus magistri tanquam leones intrepidi cum ipsis Comanis pugnaverunt, occidentes et vulnerantes quamplures de eisdem, ubi pro fidelitate corone regie debita quosdam Comanos cum effusione suorum sanguinum captivando ad evidens argumentum suorum servitorum nobis presentarunt, nos igitur, quem ius ammonet, equitas inducit, benignitas interpellit et dignitas officium exortatur, meritoria servitia cunctorum nobis fideliter famulantium intueri oculo pietatis et unicuique iuxta meritum respondere, considerantes et in memoriam revocantes fideles famulatus, quos memorati Renoldus et Nicolaus magistri in expeditionibus regni nostri cum fervore sumptu fidelitatis nobis et regno nostro fideliter impenderunt, hanc gratiam specialem de benignitate regia duximus eisdem faciendam, ut in possessione ipsorum Puthnok vocata in comitatu Gumuriensi existente forum liberum ordinarent et in eadem possessione ipsorum tributa exigendi eo modo, quod de quolibet curru honerato unum pondus, de tunella vini similiter unum pondus, de curru vero sal ferente unum sal, de curru autem vacuo duos denarios et non plus liberam habeant¹ facultatem. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Bartholomei aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri anno domini millesimo ducesimo LXXX^{mo} tertio, regni autem nostri anno undecimo.

3237.

1283.
Pest.

+ — a Ratholth nb. István fiainak: Domokosnak és Lászlónak, Leustachius fiainak: Rorandus-nak és Deseu-nek, valamint Olyuerius fiainak: Reynoldus-nak és Miklósnak a különböző királyi hadjáratokban, különösen pedig a kunok ellen vívott csatában teljesített szolgálataiért s István fiának: Lőrincnek ott lelt haláláért a Somogy megyei Patha és Zenthgurg nevű birtokaikkal kapcsolatban a következő kiváltságokat adományozza: a birtokok jobbágysai nem tartoznak a somogyi ispán és a nádor joghatósága alá s csak a király ítéltet felettük; meghatározott körzetben (reggeltől ebédig amennyit egy lovas ügetve megtesz) a megyebeli nemesek Patha birtokon szombati napon tartott vásárok rovására vásárt nem tarthatnak. — D. in Peesth p. m. discr. v. mag. Bartholomei au. n. vicecanc. d. et f. n. a. d. M^o C^o LXXX^{mo} tertio.

Eredeti: 48 × 23 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét darabjai. Budapesti Egyetemi Könyvtár Dipl. aut. 4. (OL. Filmtár 3034. doboz.)

Schwartner: *Introductio* (2. kiad.) 347., Fejér V. 3. 165., Densuşianu: *Documente I.* 1. 443., *Documente priv ist. Rom. C. II.* 244. (román ford.). — Kivonat: Gyárfás: *Jász-kunok tört.* II. 447.

Felkelti a gyanút a keltezési hely és a datum per manus formula együttes előfordulása a dátumsorban. IV. Lászlónak Patha és Zenthgurg birtokok ügyében másik oklevele is ismeretes (lásd a következő számot). Ez utóbbi oklevél bővebb, amennyiben a Patha birtokon tartandó vásár engedélyezését, az itt szedett vám mértékét is tartalmazza, intézkedik továbbá a nem vásári napokon szedett híd vám ügyében is. Egyébként a két oklevél mindenben (még a keltezés szokatlan formájában is) megegyezik. Mind a két oklevél egy kéztől származik. Az oklevél írása feltétlenül későbbi. XV. századi hamisítvány.

3238.

¹ Kimaradt: *exigendi*

1283.
Pest.

+ — a Ratold nb. István fiainak: Domokosnak és Lászlónak, Leustachius fiainak: Rorandus-nak és Deseu-nek, valamint Olyuerius fiainak: Reynoldus-nak és Miklónak a Somogy megyei Patha és Zenthgurg nevű birtokaikkal kapcsolatban kiváltságokat adományoz.

Eredeti: 49,4 × 34,2 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsételés nyoma. Dl. 89.258. (Radvánszky It.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus, quam futuris presens scriptum inspecturis salutem in salutis largitore. Cum bene meritis favor debitus impenditur et sinus dilectionis panditur fideliterque obsequentibus digna merces redditur, deus placari creditur et subditi ad fidelitatis studia exercenda provocantur accedunturque spe et desiderio retributionis amplioris, ad universorum igitur notitiam harum serie volumus pervenire, quod nos consideratis fidelitatibus et fidelium servitorum preclarys meritis magistrorum Dominici et Ladislai filiorum Stephani, Rorandi et Deseu filiorum Leustachii, Reynoldi et Nicolai filiorum Olyuerii de genere Ratoldy dilectorum et fidelium nostrorum nobis in diversis expeditionibus regni nostri laudabiliter ac devote exhibitis et impensis, specialiter autem tunc, cum Comani temeraria et vesana presumptione inducti contra nostram maiestatem surrexerant et nos levato exercitu nostro ad expugnandos, debellandos et compasscendos eosdem Comanos personaliter accesseramus, iidem Comani hostiliter contra nos et exercitum nostrum irruentes nobiscum bellum inyerunt, in quo bello seu pugna iidem magistri Dominicus, Ladislaus, Rorandus, Deseu, Reynoldus et Nicolaus tamquam leones intrepidi cum ipsis Comanis pugnaverunt occidentes et vulnerantes quamplures de eisdem, ubi Laurentius frater eorundem, filius eiusdem Stephani laudabiliter debellando vitam suam pro fidelitate sacre corone regie debita terminavit. Nos igitur, quem ius ammonet, equitas inducit, benignitas interpellit et dignitas officium exortatur, merita servitorum cunctorum nobis fideliter famulantium oculo pietatis inuerti et unicuique iuxta meritum remunerationis premio respondere, considerantes et in memoriam nostre maiestatis revocantes fideles famulatus, quos memorati magistri Dominicus, Ladislaus, Rorandus, Deseu, Reynoldus et Nicolaus in expeditionibus regni nostri cum favore fidelitatis nobis et regno nostro fideliter impenderunt et specialiter pro morte eiusdem Laurentii fratris eorundem, qui in exercitu nostro, quem ut premisimus, contra Comanos prelibatos moveramus, extitit interemptus, hanc gratiam specialem de benignitate regia eisdem duximus faciendam, ut populi seu iobagiones ipsorum in possessionibus eorum Patha et Zenthgurg vocatis in comitatu Symigiensi existentibus a iudicio et iurisdictione quorumlibet comitum Symigiensium et regni palatini exempti penitus et excepti habeantur, nostre iudicio solum modo eosdem reservantes. Item concessimus eisdem, quod forum in die sabbati in singulis ebdomodis in prenotata possessione ipsorum Paatha vocata valeat celebrari, cuius fori tributum sic exigi decrevimus et recipi, prout infra nominatur, videlicet de uno curru salifero pro tributo unum sale et duo denarii pro tempore currentes exigantur, item de uno curru pondus ferenti tres denarii similiter pro tempore currentes recipiantur, item de uno pedite pondus habenti unus obulus, item de curru vacuo unus denarius tollantur, item de cadriga una, que masa dicitur, quatuor pondera vel XXIII denarii exigantur, item de tunica et clamide gravis Dorneti simplicis et de Ipri, que de pannis abciduntur, duo denarii recipiantur pro tributo, item si quis bovem vel vaccam venderet, de venditione unus denarius et de emptione similiter unus denarius recipiantur pro tributo, item de venditione equi duo denarii, de emptore vero eius totidem tollantur denarii pro tributo, item de aliis rebus minutis iuxta qualitatem et quantitatem suam secundum antiquam consuetudinem tributa exigantur, volumus tamen, ut quia ante prefatam villam transitus pontis habetur, ideo de predictis curribus etiam in simplicibus diebus tributa exigantur annotata, item committentes sanximus, ut nullus nobilis de predicto comitatu in possessione sua infra unum miliare in prejudicium fori dictorum fidelium nostrorum possit forum et valeat proclamare seu celebrare. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis sigilli nostri munimine roboratas. Datum in Peest per manus discreti viri magistri Bartholomei aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini M^o C^o LXXX^{mo} tertio, regni autem nostri anno undecimo.

¹ E mértékekre vonatkozóan vö. Fejér V. 3. 167.

Az oklevél kritikájára nézve lásd az előző számot.

3239.

1283.
jún. 24.
(Margit)-
sziget.

— a Samson fia: Ok comes, valamint Erzsébet hercegnő és a többi szigeti apáca között Jenew és Nane birtokok miatt folyt perben a birtokokat a Pál frater, Marcell és Bertalan által képviselt apácáknak ítélte, mert Ok comes rokona: Moryan még életében a király engedélyével azokat az apácákra hagyta. Az apácák viszont Scymil nevű birtokukat, amelyet Ok comes rokonától: Pousa fiától: Nema-tól kaptak, minden tartozékával átengedték Ok comesnek kivéve a pécsi egyháznak a birtokon lévő részét, amelyre vonatkozóan vállalták, hogy három éven belül megszerzik a pécsi egyháztól s átengedik Ok-nak, vagy ha ezt nem sikerülne elérni, a birtokrész árát készpénzben fizetik meg. Úgy döntött a király, hogy az Ok által megművelt föld és szőlő ez évi termését ő takaríthassa be. Keresztelő János születése ünnepének 15. napján meg fog történni Scymil és a másik két birtok iktatása, mely utóbbiakról azok a jobbágyok, akiket Ok comes telepített, ha akarnak, akadály nélkül eltávozhatnak. Az iktatás 15. napján a felek kötelesek megjelenni a király előtt s beszolgáltatni érvénytelenítésre egymás ellen kibocsátott okleveleiket s akkor mindezt privilégiummal fogja megerősíteni. Az egyezségtől visszalépő fél 50 márkát fizet a másik félnek. — D. in insula beate virginis, in festo sancti Johannis baptiste a. d. M° CC° octuagesimo tertio.

Eredeti: 22,4 × 14,4 cm. Hátlapra nyomot pecsét helye. Dl. 1147.
Fejér V. 3. 175., Wenzel XII. 390., Budapest tört. okl. eml. I. 208.

3240.

1283.
jún. 24.

— Benedek comes [pohárnok]mester fiának: Péter szlavón bánnak adományozza Garyg birtokot a várral és minden egyéb tartozékával, amely a bárók és nemesek jelentése szerint egykor az övé volt, de jogtalanul elvették tőle, kivéven azt a bán joghatósága alól, azokért a szolgálatokért, amelyeket Péter bán a király kiskorúsága idején a cseh király pártjára állt Nagyszombat város ostromakor, amikor két fogát nyíllövés kiütötte, majd Joachinus volt szlavón bánnal a lázadó horvátok megfélemezésekor, a felségsértő Dávid fia: Fynta által elfoglalva tartott [Scelench] vár és a németek által elfoglalt győri vár ostromakor teljesített. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei prepositi Scepusiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXXX° tertio, octavo Kal. Jul. indict. undecima, r. aut. n. a. undecimo.

*Eredeti*je (Szentpétery szerint) nagyon rongált állapotban Batthyány lt. Al. V. L. I. n. 44. volt.
Wenzel XII. 386., Smičiklas VI. 430. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1342. (valamennyi máj. 25-i keltezéssel.)

3241.

1283.
(jún. 24.
után.)

— megismétli előző adományát, mellyel a Nyulak szigetét a megjelölt kivételekkel nővérének: Erzsébet asszonynak és a többi szigeti apácának adományozta (2862. sz.), érvénytelenítve az ezzel ellentétes okleveleket, s kiegészíti azzal, hogy a sziget bármely részére vonatkozó bármiféle elidegenítés érvénytelen még akkor is, ha az apácák vagy a Domonkos-rend provinciálisa oklevelével megerősítette, minthogy ezekhez királyi jóváhagyás szükséges. — D. p. m. discr. viri prepositi Scipiensis (I) mag. Bartholomei au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° octugesimo (I) tertio.

Eredeti: 37,3 × 23,5 cm. Kezdő L üres helyébe kb. XVIII. században beírt L. Függepecsét darabja. Dl. 1161.

Wenzel IX. 355., Budapest tört. okl. eml. I. 214. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 171.

Bertalan mester 1283. jún. 24-től szerepel mint szepesi prépost.

3242.

1283. — András tihanyi apát kérésére átírja és megerősíti saját 1276. júl. 20-i oklevelét (2715. sz.),
(jún.— aug.) mellyel Apaty nevű falut a tihanyi konventnek adományozta. — D. p. m. discr. viri mag. Bartolomey prepositi ecclesie de Scepus, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo tertio, r. aut. n. a. XII°, indict. undecima.

Eredeti: 44,4 × 27,5 cm. Fügőpecsét zsinórával. Dl. 944.

Tartalmilag átírta:

a) István nádor 1392. okt. 13. > Zsigmond 1392. nov. 22. > somogyi konvent 1392. dec. 10. (Pannonhalmi rendi lt. Tihan. Fasc. I. n. 21. — OL. Filmtár 648. doboz.)

b) István nádor 1392. okt. 13. > Lesták nádor 1393. febr. 16. (uo. Fasc. I. n. 23. — uo.)

Fejér V. 3. 170., Pannonh. rend tört. X. 539.

Tartalmi átírás: Fejér X. 2. 75., Pannonh. rend tört. X. 590.

A keltezés megállapítása az alkancellár címe és az uralkodási év segítségével történt.
3243.

1283. — Kolynus mester veszprémi főesperesnek s általa testvéreinek: Rychardus-nak és Dy-
(jún.— aug.) tricus-nak adja a királyi udvarnokoknak a Zala megyei Kaal faluban lévő Sasdy (Sardy) nevű két ekényi lakatlan földjét szőlőkkel, rétekkkel, erdőkkel és szántókkal azokért a szolgálatokért, amelyeket Kolynus mester királyi követségekben teljesített. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei prepositi Zepusiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXXX° tertio, r. aut. n. a. undecimo.

Eredeti: 32,4 × 20,6 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét nyoma. Dl. 86.860. (Esterházy lt.)

Wenzel XII. 384.

3244.

1283. — Zolum-i Saul fiainak: Sámuelnek, Preucilinus-nak és Mihálynak adományozza külön-
(jún.— aug.) böző szolgálataikért és Demeter mester Zolum-i comes kérésére, valamint Trnie nevű földjükért cserébe Zolum megyében a Goron mellett fekvő Ztoynrete nevű földet, leírván határait.

Átírta: esztergomi káptalan 1358. okt. 17. (Esztergomi primási világi lt. Ipolyi gyűjtemény 27. sz. — OL. Filmtár 579. doboz.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in eo, qui regibus dat salutem. Etsi universis nobis subiectis regia debet providere celsitudo, hiis tamen propensiori munificentia evenit subvenire, qui nostre domui iugii (!) laborum instantia famularius obsecuntur, proinde ad universorum tam presentium, quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod consi[dera]tis fidelitatis et servitiorum meritis Samuelis, Preucilini et Mychaelis filiorum Sauli de Zolum, que nobis in diversis negotiis nostris et regni nostri servitiis multiplices inpenderunt famulatus, nos enim ipsorum servitia fidelia et meritoria obsequia munificentia regia in memoriam revocantes, ut eorum exemplis reliquos ad fidelitatis antidora efficacius accendamus, distant et reliqui famulari devotius sub principe gratioso, quandam terram nostram iuxta fluvium Goron in comitatu de Zolum existentem nostre collationi pertinentem Ztoynrete vocatam cum omnibus utilitatibus et pertinentiis suis universis tam in concambium terre ipsorum Trnie vocate, que ipsos filios Sauli contingebat, quam etiam pro meritoriis servitiis eorundem et etiam maxime ad instantiam et petitionem magistri Demetrii comitis de Zolum dilecti et fidelis nostri dictam terram Ztoynrete vocatam ipsis Samueli, Preucilino et Mychaeli filiis Sauli sub eisdem metis et terminis, sub qua antea limitata fuerat, dedimus, donavimus et contulimus et per ipsos ipsorum heredibus, heredum suorum successoribus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam et habendam pleno iure. Cuius quidem terre mete hoc ordine distinguntur: prima scilicet meta incipit . . . . .archentu, ubi cadit in fluvium Goron et in fluvio Goron tendit in Wyrismorth et deinde vadit versus partes meridionales ad Albokodolina, que vulgariter Mylweulg nuncupatur et deinde tendit in Eygeskynch (?), ubi sunt due mete arboree et deinde descendit in KwesByrch et adhuc modicum inde descendendo vadit ad unum locum, que (!) vulgariter Kyralleswy appellatur, ubi est una arbor, in qua est meta ad modum crucis sculpta et deinde descendit in unam

vallem et in eadem valle vergit versus occidentem et adhuc in eadem valle eundo in unam viam, que vadit in fluvium Deda et in Heburche et deinde per eandem antiquam viam vadit in Heburche iterato et deinde tendit ad priorem metam et sic terminatur. In cuius rei memoriam presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Bartholomei prepositi ecclesie Zypzyensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno dominice incarnationis millesimo ducentesimo quinto octuagesimo, regni autem nostri anno undecimo.

Az uralkodási év nem felel meg az évszámnak. Bertalan mint szepesi prépost 1283. júniustól 1284. februárig volt alkancellár, s datált okleveleket. Ha az oklevél keltét 1283. derekára tesszük, s feltételezzük, hogy a hibás szórenddel leírt évszám (quinto octuagesimo) az átíró oklevél másolója tévedésének következménye, még mindig gyanút kelt az oklevél szokatlan fogalmazása. Az oklevelet mindenképpen gyanúsnak kell minősíteni.

3245.

1283.
júl. 1.
Apostag.

+ — meghagyja a turóci konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Marcell királyi ember iktassa be Zelynye-i Zudan fiát: Mihályt és ennek fiát: Mátyást a Lyptou-ban lévő Zelynye királyi falu földjéből számukra Miklós zólyomi ispán kérésére kihásított föld birtokába. — D. in Apostag, in octavis beati Johannis baptiste a. d. millesimo ducentesimo LXXX^{mo} tertio.

Átírta: turóci konvent 1283. júl. 8. > IV. László 1283. jan. 31.(I) > I. Károly 1330. júl. 13. (Dl. 40.586. Múz. Törzsanyag.) > budai káptalan 1384. júl. 31. (említi a lipői registrum 68. §.)

Hazai okmt. VIII. 227. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 93. 98. sz.

Hamis voltára lásd a 3204. sz.

3246.

1283.
júl. 3.
(Székes)-
fehérvár.

— előzőleg László esztergomi prépostnak udvari familiáris clericus-ának adományozta a Hont megyei udvarnokoknak egykor Damasa és rokonai királyi udvarnokok által bírt földjeit, s most elődeinek nyomdokába kívánva lépni, hogy az esztergomi egyházat támogassa, jóváhagyja a földeknek a prépost által királyi engedéllyel végrendeletileg az esztergomi káptalanra történt hagyományozását átírván az esztergomi keresztsek konventjének az iktatást tartalmazó (1283.) jan. 27-i jelentését (Mon. eccl. Strig. II. 161.). — D. Albe, feria secunda proxima infra octavas apostolorum Petri et Pauli a. d. M^o CC^o LXXX° tertio.

Eredeti: 31,5 × 20,2 cm. Hátlapra nyomott pecsét helyével. Esztergomi káptalan hiteleshelyi lt. Capsa 6. fasc. 7. n. 17. (OL. Filmtár 574. doboz.)

Mon. eccl. Strig. II. 164. — Kivonat: Fejér V. 3. 208.

3247.

1283.
júl. 23.

— soproni hospeseinek adományozza szolgálataik fejében a soproni várnak a város szomszédságában fekvő Rowozd és Vyz nevű lakatlan földjeit átírva a győri káptalannak (1283.) jan. 26-i jelentését a földeknek Péter fia: Gergely comes királyi ember által a káptalan kiküldöttje és Bulhad-i István comes várjobbágy jelenlétében történt határjárásáról és iktatásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei prepositi de Scepus, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXXX° tertio, decimo Kal. Aug. indict. undecima, r. aut. n. a. undecimo.

Eredeti: 41 × 36,5 cm. Kezdő L helye üres. Függőpecsét darabja. Soproni Állami Lt. Sopron város lt. Dl. 16. (OL. Filmtár 2042. doboz.)

Átírta: vasvári káptalan 1400. jan. 14. (Uo. Dl. 313. — OL. Filmtár 2043. doboz.)

Győri tört. rég. füz. III. 314. — Kivonat: Házi: Sopron I/1.10.

3248.

1283. —, minthogy a soproni hospesek jelentése szerint egyesek közülük kivonva magukat a vár terhei és szolgálata alól a környéken kezdenek lakni, így a vár nagy része üresen marad, s mert a határon lévő várnak állandó őrségre van szüksége, elrendeli, hogy a várban birtokrésszel rendelkezők állandóan a várban lakjanak s megengedi egyúttal, hogy az ilyenek minden haszonvételeit (utilitates possessionum) a várban lakók a saját hasznukra fordítsák. — D. prope Iwanushyda, in festo sancti Jacobi apostoli a. d. M^o CC^o octuagesimo tertio.

Eredeti: 14 × 8 cm. Hátlapra nyomott pecsét darabja. Soproni Állami Levéltár, Sopron város lt. Dl. 17. (OL. Filmtár 2042. doboz.)

Wenzel IV. 254. — Kivonat: Magy. Tört. Tár. IX. 108., Házi: Sopron I/1. 10.

3249.

(1283.) — megparancsolja Herbordus fiának: Herbordus-nak, hogy ne iktattassa be magát a soproni kerület (cutellus) dézsmájának huszadába, hanem engedje annak szedését, mert azt a királynak járó huszadot ő és elődei a soproni vár védelme fejében a soproni hospeseknek adományozták. — D. prope Iwanushyda, in festo sancti Jacobi apostoli.

Eredeti: 9 × 6,9 cm. Zárópecsét nyoma. Soproni Állami Levéltár, Sopron város lt. Dl. 19. (OL. Filmtár 2042. doboz.)

Wenzel IV. 381. — Kivonat: Magy. Tört. Tár IX. 108., Házi: Sopron I/1.10. (Wenzel kiadását javítva.)

Az évszám megállapítása a keltezési hely figyelembevételével a 3249. sz. oklevél alapján történt.

3250.

(1283.) — megparancsolja László soproni ispánnak, hogy a Sopron melletti Lwev falubeli ljaszokat ne kényszerítse szolgálatába, mert IV. Béla, V. István és ő is ezeket a soproni vár védelme érdekében a soproni hospesekhez csatolta s azok kiváltságaival ruházta fel. — D. prope Iwanushyda, in festo sancti Jacobi apostoli.

Eredeti: 17,5 × 6,7 cm. Zárópecsét darabjai. Soproni Állami Levéltár, Sopron város lt. Dl. 18. (OL. Filmtár 2042. doboz.)

Wenzel IV. 380. — Kivonat: Magy. Tört. Tár IX. 109., Házi: Sopron I/1.10. (Wenzel kiadását javítva.)

Az évszám megállapítása a keltezési hely figyelembevételével a 3249. sz. oklevél alapján történt.

3251.

1283. — jóváhagyja, hogy Gywge fiai: Miklós és András turóci jobbágyfiak 20 márkáért megvásárolják Miklós zólyomi ispántól a két ekényi Wyfalw nevű földet, amely Gallus clericus fiaié: Fábiané és Gaal-é volt, azonban ezeket Turóc megyében mint gonosztevőket elítélték, s birtokuk a király parancsára a bíróként eljáró Miklós ispán kezére jutott. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei prepositi Scopusiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo tertio, Non. Aug. indict. undecima, r. aut. n. undecimo a.

Átírta: turóci konvent 1364. > Batori István országbíró 1576. (Hazai okmt. szerint a styavniczkai Révay lt. Kossuthfalva Fasc. IV. n. 9.)

Hazai okmt. VI. 294. — Kivonat: Századok 1875. 42.

3252.

1283. — László fiának: Boda-nak adományozza szolgálataiért, valamint testvérének: Egyednek a király szolgálatában a tatárok által történt megöletéséért a Zólyom megyei Palugya nevű földből kihalított erdőt és szántót, leírván annak határait és az adományról privilegiális oklevelet ígér. — D. in Gunch, feria sexta proxima post festum Assumptionis beate virginis a. d. M^o C^o octuagesimo tertio.

Átírta:

- a) IV. László 1285. > esztergomi káptalan 1338. júl. 4. (Dl. 90.437. Palugyay lt.)
 b) IV. László 1285. > I. Károly 1340. dec. 7. > I. Lajos 1352. márc. 9. (Dl. 90.442. uo.)

Tartalmilag átírta:

- a) IV. László 1285-i átírása alapján a lipthói registrum (14. §.)
 b) ua. alapján Miklós nádor 1348. máj. 16. (Dl. 90.438. uo.)
 c) az 1352-i átírás alapján Tamás országbíró 1353. jún. 3. (Dl. 90.443. uo.)

Fejér V. 3. 161. — Kivonat: Századok 1909. 891.

Tartalmi átírás: Magy. Tört. Tár IV. 13. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 94. 105. sz.

3253.

1283. — parancsa Rainaldus nádorhoz és Omodeus országbíróhoz.
 aug. 21. Fejér V. 3. 172.
 Lásd (1289.) aug. 21-i keltezéssel a 3527. sz. alatt.

1283. — oklevele a vasvári káptalan érdekében.
 aug. 22. Hazai okmt. IV. 63.
 Lásd 1283. szept. 15-i keltezéssel a 3264. sz. alatt.

- (1283. * — 1283. aug. 28-i oklevelében említi saját mandátumát, melyben megparancsolta a
 aug. 28. győri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Aba mester királyi
 előtt.) ember vizsgálat megtartása után iktassa be Lodomerius esztergomi érseket és az érsek-
 séget a pozsonyi vár Own nevű földjének birtokába. (Fejér V. 3. 168.)

3254.

- (1283. * — 1283. szept. 23-i oklevelében említi mandátumát, mellyel megparancsolta a váradi
 aug. 28. káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Athamar testvére: Tódor
 előtt.) királyi ember iktassa be Miklós mester szekérnagyot és Swp fiát: Jánost az Ugocsa megyei
 Sasuar nevű falu birtokába. (Lásd a 3267. sz.)

3255.

1283. — Lodomerius esztergomi érseknek és az érsekségnek adományozza a pozsonyi várnak a
 aug. 28. Wagh folyó mellett és az érsekség Zeredahel nevű birtoka szomszédságában fekvő Ouun
 (Own) nevű földet, melyet egykor Corradus birtokolt, azonban hűtlensége miatt elvesz-
 tette s a pozsonyi váré lett. Az iktatást Aba mester királyi ember a győri káptalan ki-
 küldöttjének jelenlétében végezte el. — D. p. m. discr. víri mag. Bartholomei prepositi
 ecclesie sancti Martini de Scepus, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo ter-
 tio, quinto Kal. Sept. indict. XI, r. aut. n. a. similiter XI°.

Eredeti: 41,9 × 26,4 cm. Díszes kezdő L. Függepcset kiszakadt. Esztergomi primási lt. Archivum
 saeculare Lad. Q. n. 13. (OL. Filmtár 578. doboz.)

Fejér V. 3. 167., Mon. eccl. Strig. II. 167. — Kivonat: Fejér V. 3. 207., Magyar Sion I. 847., Codex
 Strig. I. 83.

3256.

1283. — Lodomerius esztergomi érsek, azelőtt váradi püspök szolgálataira való tekintettel meg-
 aug. 28. engedti — miként V. István a váradi egyháznak megengedte — hogy az országban bárhol
 lakó nemesek gyermektelen haláluk esetére bármely jogon bírt birtokaikat az esztergomi
 szent Adalbert-egyházra hagyják; továbbá ha az érsekség vagy a káptalan földjén bárhol
 ezüst-, arany- vagy vasbányát találnának, ezek teljes jövedelme az esztergomi egyháze

legyen, s az érsekség és a káptalan minden conditiójú népe minden néven nevezendő királyi pénz- vagy élelem-adó alól mentes legyen. — D. p. m. discr. viri mag. Bartolomey prepositi ecclesie sancti Martini de Scepus, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo tertio, quinto Kal. Sept. indict. XI^a, r. aut. n. a. XI°.

Eredeti: Két példányban.

a) 48,6 × 31,2 cm. Kezdő L helye üres. Széttöredezett függőpecséttel. Esztergomi káptalan magánlt. Lad. 47. fasc. 1. n. 6. (OL. Filmtár 568. doboz.)

b) 47 × 32 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabjával. Uo. Lad. 47. fasc. 5. n. 4. (OL. Filmtár 569. doboz.)

Átírta:

a) I. Lajos 1365. márc. 26. (uo. Lad. 47. fasc. 1. n. 14. — OL. Filmtár 568. doboz.)

b) Zsigmond 1418. febr. 24. (uo. n. 25. — uo.)

Batthyány: Leg. eccl. II. 475., Fejér V. 3. 158., Török: Magyaror. primása II. 37., Eszterg. főkápt. birtokai 4., Mon. eccl. Strig. II. 165. — Csonkán: Schmitth: Episc. Agr. I. 209., Katona: Hist. crit. VII. 878. — Kivonat: Magyar Sion III. 466., Codex Strig. II. 140.

3257.

1283.
(szept. 3.
előtt.)

— Petenye fiának: Péter mesternek adja a Wekercapva-i Gyepuel nevű birtokot, mely Péter mestert örökjogon illette, az eddigi határok között.

Tartalmilag átírta: Országh Mihály nádor 1478. szept. 3. (Dl. 658.)

A tartalmi átírás szövege:

quasdam litteras privilegiales domini Ladislai condam regis Hungarie anno dominice incarnationis millesimo ducentesimo LXXX tertio, regni autem sui anno undecimo emanatas prefato domino palatino demonstrasset, in quibus inter cetera habitum fuisset manifeste, quod dictus dominus Ladislaus rex in recompensationem fidelium servitiorum magistri Petri filii Petenye in variis locis et temporibus in eisdem litteris privilegialibus seriatim declaratis sue regie maiestati exhibitorum possessionem Gyepuel vocatam de Wekercapva agnoscens ipsam eidem magistro Petro hereditario iure attinere sub terminis et distinctionibus, quibus temporibus progenitorum suorum regalium distincta fuisset, in eisdem litteris suis privilegialibus seriatim explicatis et nominatis dedisset, donasset et contulisset iure perpetuo possidendam.

3258.

1283.
(szept. 3.
után.)

— Jakab zobori apát kérésére kiveszi a monostor népeit a nyitrai ispán és minden más bíró joghatósága alól azzal, hogy egyedül a királyi jelenlét előtt tartoznak megjelenni; egyszersmind megparancsolja a nyitrai comesnek és minden bírónak, hogy a monostor népei fölött ne merészeljenek ítékezni.

Átírta: III. András 1291. máj. 30. (Nyitrai püspöki lt. Capsa I. (A.) fasc. 1. n. 18.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presens scriptum inspecturis salutem in salutis largitore. Ut ea, que geruntur vel aguntur in tempore, ne simul cum tempore defluant et labantur, ad cautelam solent scripta patrocinio perennari(!), ut via claudatur omnibus contra ea venientibus ex adverso. Proinde ad universorum noti[tiam] harum serie volumus pervenire, quod nos paupertatibus et destructionibus depopulationibusque, quas populi sancti Ipoliti monasterii nostri de Zubur in regni nostri guerris per malefactores et alios devastatores quamplurimos sunt perpassi, compatiens et condolentes et maxime pro eo, quia iidem populi per diversas citationes illicitas sunt plurimum agravati, ut eorundem populorum nostri monasterii numerus augeatur potius, quam diminuatur et per sanctos progenitores nostros ipsi monasterio nostro data pariter et ordinata illese valeant conservari, ad instantiam et petitionem fratris Jacobi abbatis eiusdem monasterii dilecti et fidelis nostri hanc eisdem duximus gratiam faciendam, ut populi ipsius monasterii nostri de Zubur nec comitis parochialis Nitriensis, nec in alicuius iudicis in regno nostro pro tempore constituti, nisi in nostre maiestatis presentia astare teneantur. Unde volumus et specialiter comiti parochiali Nitriensi ac aliis iudicibus per regnum nostrum constitutis firmiter precipimus et districte, quatenus prefatos populos monasterii nostri de Zubur nullus vestrum in aliquo articulo contra formam gratie

nostre prefate eisdem per nos facte audeat vel presumat iudicare seu etiam ratione iudicii agravare. Ut igitur huius gratie nostre series per labentia temporum spatia apud posteros inviolabiliter perseveret, presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Bartholomei aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, prepositi de Scepus anno domini M° CC° octoagesimo tertio, regni autem nostri anno duodecimo.

3259.

1283.
(szept. 3.
után.)

— Osl bán fiának: Jakab comesnek adományozza különböző hadjáratokban teljesített szolgálatai fejében Vas megyében a királyi udvarnokok Buruzth nevű földjét, mely észak és kelet felől Jakab földjeivel, délről Herrandus mester fiai és a Demunk-i apát és a monostor földjével, nyugat felől pedig Lőrinc fiai: Chepanus és Lőrinc földjével határos. — (D)atum p. m. mag. Bartholomey prepositi de Scepes, au. n. vicecanc. dil. et f. n. (a)nno d. M° ducentesimo octuagesimo tertio, r. aut. n. a. duodecimo.

Eredeti: 32 × 30,3 cm. Kezdő L helye tres. Függettségét zsinórja. DI. 66.620. (Vidos lt.)
Hazai okmt. VI. 298.

3260.

1283.
szept. 9.

— Scyud-i Miklós fia: András kérésére átírja és megerősíti az esztergomi káptalan 1282. márc. 11-i oklevelét, mely szerint a Nógrád megyei Illés unokái, Simon fiai: Miklós és Simon nemes ifjak FeketeuErdeu nevű örökölt földjüket tartozékaival együtt 50 ezüst márkáért neki eladták.

Eredeti: Kezdő L hiányzik. Függettségétje kiszakadt. Leleszi konvent országos levéltára Statut. litt. T. fasc. 1. n. 11. (OL. Filmtár C 24. doboz. 23. film.)

Katona VII. 883., Fejér V. 3. 173. (mindkettő csonkán).

Az oklevél teljes szövege:

(L)adizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium harum serie volumus pervenire, quod accedens ad nostram presentiam Andreas filius Nycolay de Scyud exhibuit nobis privilegium capituli ecclesie Strigoniensis super emptione cuiusdam possessionis Feketeuherdeu vocate per Nycolaum et Symonem filios Symonis nepotes Elye de Terian eidem facte(!) confectum petens a nobis cum instantia, ut ipsum privilegium ratum habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est:

Universis presentes litteras inspecturis magister Andreas prepositus et capitulum Strigoniensis ecclesie salutem in largitore salutis. Ad universitatis vestre notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod nobiles iuvenes Nycolaus et Symun filii Symonis nepotes Elye de Therian de comitatu Neugradiensi ad nostram presentiam personaliter accedentes proposuerunt concorditer per hunc modum, ut ipsi de consona voluntate possessionem eorum hereditariam FeketeuErdeu vocatam certis metis et terminis ab omni parte sui distinctam se confessi sunt vendidisse et assignasse nobili viro Andree filio Nycolay de Scyud karissimo genero ipsorum et eius filiis ac posteritatibus perpetualiter possidendam pariter cum feneto, silvis et aliis suis utilitatibus universis tum pro centum quinquaginta marcis argenti plene habitis et receptis, tum etiam ob amorem affinitatis cum eodem Andrea contracte et in maioris fidei argumentum predicti filii Symonis ipsum Andream assumpserunt in eadem possessione perpetuo et pacifice conservare ab omni questione ratione eiusdem possessionis ullo unquam tempore suscitanda eundem Andream et suos heredes expedituri propriis laboribus et expensis et specialiter a suis generationibus, commetaneis et vicinis, de quorum beneplacito et consensu presentem terre venditionem et collationem exposuerunt amicabiliter processisse, dicentes iidem filii Symonis predictam possessionem suam ex parte generationis sue eis in forma divisionis cessisse et quod nullus cognatorum suorum in eadem possessione haberet aliquam portionem, quemadmodum ipsi omnia et singula premissorum nobis oretenus recitarunt. In cuius rey testimonium et perpetuam firmitatem presentes litteras ad petitionem et instantiam filiorum Symonis predictorum nostro sigillo dedimus communitas. Datum per manus discreti viri magistri Sixti ecclesie nostre lectoris anno domini M° CC° LXXX° secundo, quinto Idus Martii.

Nos itaque iustis petitionibus ipsius Andree favorabilem consensum adhibentes predictum privilegium capituli ecclesie Strigoniensis non cancellatum, non abrasum, nec in aliqua sui parte vitiatum maxime pro eo, quod iidem Nycolaus et Symun filii Symonis venditores dicte possessionis presentes adherant et consensum prebuerunt, ratum habentes et acceptum de verbo ad verbum presentibus inseri faciendo patrocinio presentis privilegii nostri duximus confirmandum. In cuius rey memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Bartolomei prepositi ecclesie de Scepus, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o octuagesimo tertio, V^o Idus Septembris, indictione undecima, regni autem nostri anno XI°.

3261.

1283.
szept. 10.

— Nadasd-i Chopou fia: András kérésére átírja (1283.) jún. 20-i oklevelét (3225. sz.), mellyel a hebegő (balbus) Henrik fiainak: Jakabnak és Vytalus-nak birtokait neki ítélte, s megerősíti Dénes nádor és Gergely somogyi ispán okleveleire való hivatkozással, valamint azért, mert Jakab és Vytalus többszöri idézés ellenére nem jelentek meg és gonoszságukat tovább folytatták. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei prepositi de Scepus, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXXX° tertio, quarto Id. Sept., indict. undecima, r. aut. n. a. duodecimo.

Eredeti: 40,5 × 31,4 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabja. DI. 1153.
Wenzel IX. 354.

3262.

1283.
szept. 11.

— Joanca comes fia: Benedek comes kérésére átírja és megerősíti Erzsébet anyakirálynénak 1282-i oklevelét (Smičiklas VI. 421.), mellyel ez Vrboa nevű királynéi földet cserébe adta Benedek comesnek Podgorya nevű birtoka és 200 márka fejében. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei prepositi sancti Martini de Scepes, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^{mo} CC^{mo} octuagesimo tertio, tertio Id. Sept., indict. undecima, r. aut. n. a. duodecimo.

Átírta: pozsegai káptalan 1370. jan. 9. (DI. 33.731.)

Tartalmilag átírta: fenti átírás alapján Szécsi Miklós országbíró 1382. aug. 23. (DI. 33.726.)

Fejér V. 3. 163., Smičiklas VI. 442. — Kivonat: Wenzel IX. 358., Kukuljević: Regesta No. 1356.

3263.

1283.
szept. 15.
Buda.

— megengedi, hogy a hosszas zavargások miatt elszegényedett vasvári szent Mihály-egyház prépostjának és káptalanának vasvári hospesei s minden birtokának jobbágyai, szabad és conditionarius népei a Raba és a Macua folyókban szabadon halászhatnak, a Raba erdőben fát vághatnak, e folyók hídjain áruikkal vámmentesen közlekedhetnek, valamennyi ellenkező intézkedését érvényteleníti, egyszersmind mindennek privilégiummal való megerősítését ígéri. — D. Bude, in octavis Marie virginis gloriose a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo tertio.

Átírta: I. Mátyás 1484. febr. 23. (Szombathelyi káptalan lt. Lad. 2. fasc. 7. n. 26. — OL. Filmtár 49. doboz.)

Az állítólagos eredeti alapján 1742-ben készült másolata DI. 67.680. (Tallian lt.)

Hazai okmt. IV. 63. (aug. 22.) — Kivonat: Wenzel XII. 384.

3264.

1283.
szept. 21.

— Illemes fiait: Gepus és Simon Naas falubeli királyi erdőőröket Naas föld felével együtt kiveszi az erdőőrök közül s az ország nemes serviensei közé sorolja őket azzal, hogy azokkal a kiváltságokkal rendelkeznek, amelyeket a királyi zászló alatt katonáskodó nemesek élveznek.

Átírta: I. Károly 1336. okt. 11. > szepesi káptalan 1338. nov. 16. (DI. 84.785. Semsey lt.)

Tartalmilag átírta: Garai Miklós nádor 1423. (Wagner szerint.)

Tartalmi átirás: Wagner: Dipl. Saros 293., Katona: Hist. crit. VII. 881., Fejér V. 3. 164. — Kivonat: Tagányi: Erdészeti oklt. I. 15.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Bulgarie Comanieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Gepus et Symon filii Ilemeres custodes silvarum nostrarum de villa Naas ad nostram accedentes presentiam a nobis humiliter supplicando postularunt, ut ipsos a servitio custodie silvarum nostrarum eximere et in cetum, numerum et collegium nobilium nostrarum simul cum dimidietate terre eorum Naas vocate de benignitate regia transferre dignemur. Nos itaque considerantes fidelitates et servitorum merita dicatorum Gepus et Symonis filiorum Ilemeres, que hiidem in diversis expeditionibus regni nostri et specialiter in expeditione nostra, quam contra Cumanos in Howd habuimus, fideliter impenderunt et indefesse inibi letalia vulnera supportantes, eosdem Gepus et Symonem custodes silvarum nostrarum simul cum dimidietate terre Naas vocate ab omni iugo servitutis custodie silvarum nostrarum de Naas eximendo et in numerum, cetum et collegium nobilium servientum regni nostri duximus aggregandos ita, ut de cetero hiidem Gepus et Symon et eorum heredes heredumque suorum successores illa eademque gaudeant et [fr]uantur libertate, qua ceteri regni nostri nobiles g[ratu]lentur sub vexillo regio militantes. In [cuius rei memoriam] perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Bartholomei aule nostre vicecancellarii, prepositi de Scepus, dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o octoagesimo tertio, XI° Kalendas Octobris, indictione XI., reg[ni] autem nostri] duodecimo.

3265.

1283.
szept. 21.

— Inuk-ot, Tubul-t, Elyas-t, Bolya-t és Pétert, az Asguth-i királyi erdők őreit főleg a kunok ellen vívott Houd-i csatában teljesített szolgálataikért, felmentve őket az erdőőri szolgálat alól, Asguth föld felével együtt az ország nemes serviensei közé sorolja. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei prepositi de Scepus, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXXX° tertio, undecimo Cal. Oct., indict. undecima, r. aut. n. a. duodecimo.

Eredetije (a Hazai oklt. szerint) Tomka Móránál Kassán volt.

Hazai oklt. 99., Felsőmagy. múz. évk. 4. (1882.) 50. — Kivonat: Tagányi: Erdészeti oklt. I. 15.

3266.

1283.
szept. 23.

— Miklós mester királyi szekérnagynak és Swp fiának: Jánosnak, s Miklós mester által testvéreinek: Chellegh-nek, Andrásnak, Pálnak, Péternek, Mihálynak és Domokosnak adományozza az Vgacha megyei Sasuar nevű birtokot, kivévén azt az ugocsai comes joghatósága alól.

Átírta: Garai Miklós nádor 1375. okt. 17. (Román Tudományos Akadémia Kolozsvári fiókja, Történeti levéltár, Jósika család hitbizományi lt. — OL. Filmtár 5586. doboz.)

Az oklevél szövege:

Ladyzlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in salutis largitore. Dignum est et expediens eos, qui in servitiis dominicis se exercent, regali munificentia gratulari, ut eo amplius ceteri ipsorum exemplo invitati ad maiora fidelitatis opera producantur distantque suo naturali domino efficacius adhere (!). Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod magister Nicolaus maior plaustrorum nostrarum et Johannes filius Swp quandam possessionem seu villam Sasuar vocatam existentem in comitatu de Vgacha a nobis sibi dari postularunt, sed quia super facto eiusdem possessionis seu ville nobis veritas non constabat, utrum sine preiudicio alicuius iuris conferre possemus nec ne, fidelibus nostris capitulo Varadiensis dederamus in mandatis, ut ipsorum mitterent hominem fidedignum pro testimonio, coram quo Teodorus frater Athamar homo noster accederet super faciem dicte possessionis seu ville et ipsam in presentia omnium vicinorum et comitaneorum suorum cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis per veteres metas et antiquas eisdem

statueret, si non fieret contradictum, contradictores ad nostram presentiam ad terminum competentem evocando. Quod quidem capitulum nobis rescripserunt in hec verba:

Excellentissimo domino suo Ladizlao dei gratia illustri regi Hungarie capitulum Varadiensis ecclesie orationes in domino. Receptis litteris serenitatis vestre cum Theodoro fratre Athamar homine vestro Stephanum archydiaconum de Bekes socium et concanonicum nostrum misimus ad mandata vestra exsequenda, qui demum ad nos rediens cum eodem nobis dixit, quod quandam possessionem seu villam Sasuar vocatam in comitatu de Vgacha existentem presentibus omnibus commetaneis et vicinis per veteres metas et antiquas reambulatum idem homo vester Nicolao maiori plaustrorum vestrorum et Johanni filio Swp nullo contradictore existente statuisset et assignasset perpetuo possidendam. Datum in crastino ocatavarum beati regis Stephani anno domini M^o CC^{mo} octuagesimo tertio.

Nos qui ex officio suscepti regiminis metiri debemus merita singulorum considerantes multiplices famulatus et laudabilia servitia eiusdem magistri Nicolai et maxime cum exercitum nostrum contra regem Bohemorum amovissemus et bellum cum eodem inchoassemus nos et nostri, intuentibus postmodum nobis de quodam monticulo nostrorum virtutes preliatorum, dictus magister Nicolaus de medio exercitus nostri ad nos veniens dictum regem Bohemorum inimicum nostrum occubisse(!) et eius exercitum in fugam conversum ante alios nobis recitavit, quamquam inter multas acies bellum et certamen staret inchoatum, in recompensationem servitiorum ipsius et propter amonitionem predicti gaudii ipsam possessionem seu villam cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis sub eisdem metis et terminis, de quibus de . . . . . t et limitata, a iurisdictione comitis de Vgacha eximentes eisdem magistro Nicolao et Johanni ac per ipsum magistrum Nicolaum comiti Chellegh, Andree, Paulo, Petro, Mychaeli et Dominico fratribus eiusdem magistri Nicolai et ipsorum heredibus heredumque suorum successoribus dedimus, donavimus, contulimus atque tradidimus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam. Datum per manus discreti viri magistri Bartholomei prepositi de Scypus, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domino millesimo CC^{mo} octuagesimo tertio, nono Kalendas Octobris, regni autem nostri anno duodecimo.

3267.

(1283.
szept. 30.
előtt.)

* — 1284. jan. 12-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a győri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Bakatur királyi tárnok iktassa be Miklós és Mihály comeseket a Komárom megyei Wos falu birtokába. (Wenzel IX. 380.)

3268.

(1283.
okt. 18.
előtt.)

* — 1283. okt. 19-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a budai káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Simon mester királyi udvari notarius járja meg Bogomér-földe és Chepteluk földek határait és iktassa be Moys mester özvegyét ezek birtokába. (Hazai okmt. VI. 296.)

3269.

1283.
okt. 19.
Eszter-
gom.

— Moys mester özvegyének adja kérésére a nagy szigeten fekvő Bogomér-földe (terra Bogomerii) és Chepteluk nevű földet átírván a budai káptalannak e földek határjárásáról és iktatásáról szóló (1283.) okt. 18-i oklevelét. — D. Strigonii, in crastino Luce evangeliste a. d. M^o CC^o oc[tuagesimo] tertio.

Átírta: Fennena királyné 1290. (Dl. 31.055.)

Hazai okmt. VI. 296. és VIII. 233. — Kivonat: Bártfai Szabó: Pest m. 20.

3270.

1283.
nov. 20.

— Stark fiának: Sank-nak kérésére átírja és megerősíti István ifj. királynak a gömöri vár Raas nevű birtoka adományozása tárgyában kelt 1266-i privilégiumát (1854. sz.). — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei prepositi de Scepus, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXXX° tertio, duodecimo Kal. Dec., indict. undecima, r. aut. n. a. duodecimo.

Eredeti: 45,1 × 28,5 cm. Díszes kezdő L. Függettségét zsinórja. Dl. 611.
Wenzel IX. 357. (a hely nevét Baas-nak írva.)

3271.

1283.
nov. 28.

— jóváhagyja, hogy felesége: Erzsébet a Somogy megyei Beren nevű királynéi falut a király nővérének: Erzsébet (margit)szigeti apácának adományozza, továbbá, hogy ez utóbbi e falut — minthogy ezt személyesen kapta, nem pedig a kolostora — a zavargások során elszegényedett veszprémi egyháznak, illetőleg az egyház prépostjának adományozza; kiemeli továbbá, hogy a két Erzsébet kérésére az ugyanott levő 8 királyi udvarnoki mansiót átengedte az egyháznak, s ezért a királyné a Fehérvár fölött a Saar folyó mellett levő nagy Ladan falut (villa magna Ladan) adta cserébe. — D. p. m. mag. B(artholomei) prepositi Scepusiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo tertio, quarto Kal. Dec., r. aut. n. a. undecimo.

Átírta: I. Károly 1323. júl. 18. (Veszprémi káptalan lt. Nagy et Kis Beren 16. — OL. Filmtár 2. doboz.)

Wenzel IV. 255.

Az uralkodási év november 28-án helyesen *duodecimo* volna. Az eltérés azzal magyarázható, hogy a hónap és a nap helyét az oklevél kiállításakor — még a 11. uralkodási évben — a megpecsételéskor üresen hagyták. A megpecsételés elhúzódtott, s csak a 12. uralkodási év harmadik hónapjában került rá a sor. Ekkor a hónap és a nap adatait kitöltötték és nem törődtek azzal, hogy az uralkodási év már nem megfelelő. Az oklevél átírása szóról-szóra történt. A keltezésnek ez a fogyatékosága az oklevelet még gyanússá sem teszi.

3272.

1283.
dec. 21.

— a szlavóniai részekről való hűtlen Adrianus fia: Zaheus-nak, aki királyi parancs ellenére Germanus comes és testvérei várát ostrom alá vette, s ennek során utód hátrahagyása nélkül elesett, minden örökölt és szerzett birtokát szolgálkával és tartozékokkal együtt Tamás váci püspök királynéi kancellárnak és testvéreinek: Kristófnak, János comesnek és Istvánnak adományozza, miután Inus comes királyi ember a császári káptalan kiküldöttjének jelenlétében az iktatást elvégezte. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomey prepositi de Scepus, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo tertio, XII° Kal. Jan., r. aut. n. a. duodecimo.

Eredeti: 44,8 × 29,5 cm. Függettségét darabja. Dl. 1160.

Wenzel IX. 350., Smičiklas VI. 452. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1353.

3273.

1283.
dec. 22.

+ — Tamás váci püspök királyi kancellárnak, aki IV. Béla, V. István és az ő uralkodása alatt mint notarius, majd specialis notarius, alkancellár, fehérvári prépost, váci püspök részletesen leírt szolgálatakat tett, s testvéreinek: Kristófnak, Jánosnak és Istvánnak adományozza a királyné hozzájárulásával a királynői tárnokok Somogy megyei két Veyceh nevű faluját. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei prepositi de Scepus, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. 1283. undecimo Kal. Jan., r. aut. n. a. duodecimo.

Egyszerű másolata: Eötvös Loránd Tudományegyetem Könyvtára, Collectio Hevenesiana Tom. 71. p. 167.

Fejér V. 3. 180.

Az oklevél hamis voltának elbírálásához csupán Fejér közlése, illetőleg e közlés alapján szolgáló Hevenes-féle kézirat áll rendelkezésre. Tamás váci püspök 1283-ban nem lehetett királyi kancellár, mert 1284-ben még királynéi kancellárként szerepel (Fejér V. 3. 219., Hazai okmt. VI. 308.), s 1283. dec. 21-én királyi oklevél mint királynéi kancellárt említi (3273. sz.). Az oklevél fogalmazása is szokatlan. Az oklevélben hivatkozás történik Erzsébet királynénak e birtokokat adományozó oklevelére. Erzsébet azonban e birtokokat 1284-ben

adományozta Tamásnak (Fejér V. 3. 210.). — Valószínűleg szüksége mutatkozott annak, hogy az egyébként királynéi adományból jogosan birtokolt földnek tulajdonjogát a tulajdonosok királyi privilégiummal bizonyítsák, s így került sor a hamisítás elkövetésére.

3274.

1283. — Rechk fia: Pál kérésére átírja és megerősíti a turóci konvent k. n. oklevelét, melyben átírta IV. László 1279-i privilégiumát Prouna nevű földnek Zogouch és Vyfolu nevű örökölt falvakért cserébe történt adományozásáról (2965. sz.).

Eredeti: 23,9 × 13 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 40.171. (Múz. Törzsanyag.)

Az oklevél szövege:

Nos Ladislaus dei gratia rex Hungarie memorie commendantes significamus, quibus expedit, presentium per tenorem, quod Paulus filius Rechk ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis litteras prepositi et conventus ecclesie beate virginis de Turuch transscriptum et tenorem privilegii nostri in eisdem insertum super collatione cuiusdam terre Prouna vocate confectas, que eidem in concambium duarum villarum suarum hereditariarum Zogouch et Vyfolu vocatarum collata per nos extiterat et concessa, petens a nobis cum instantia, ut ipsas ratas habere et transscriptum dicti privilegii nostri in eisdem insertum nostris litteris patentibus dignemur confirmare. Quarum quidem litterarum tenor talis est:

Excellentissimo domino ipsorum Ladislao dei gratia illustri regi Hungarie I(vanka) divina miseratione prepositus et conventus ecclesie beate virginis de Turuch orationes in domino cum perpetua fidelitate. Serenitati vestre declarandum duximus, quod Paulus filius Rechk accedens ad nostram presentiam postulando, quod tenorem privilegii sui in nostro rescripto vestre magnitudini transmitteremus, quia propter capitaneos inimicos suos ac viarum discrimina ad presens ad vestram presentiam deferre nequiret. Cuius privilegii tenor talis est: (*Következik IV. László 1279-i oklevele, lásd a 2965. sz.*)

Nos itaque iustis petitionibus predicti Pauli favorabilem consensum adhibentes ipsas litteras predicti prepositi et conventus ecclesie beate virginis de Turuch transscriptum etiam et tenorem privilegii nostri in eisdem legitime insertum ratas habentes et acceptas de verbo ad verbum presentibus inseri faciendo nostris litteris patentibus duximus roborandum. Datum anno domini M^o CC^o octuagesimo tertio.

3275.

1283. — Leustachius mester fiainak: Rolandus királyi lovászmesternek és Desu-nek, valamint Olivér mester fiainak: Reynoldusnak és Miklósnak adja Gede vár ostromakor és az egresi monostornak a kunok ellen történt megvédésekor teljesített szolgálataiért a királyi agarászok (lyciscarius) Borsod megyei Hurva nevű földjét, valamint a Muchun és Dumuk nevű királynői földeket. — a. 1283.

Kivonata: Analecta Diplomatica Jankovichiana Tom. B. p. 233. n. 162. (Országos Széchényi Könyvtár Kézirattár.)

Kivonat: Fejér V. 3. 207.

3276.

1283. — két oklevele Bobroch és Tarnoch falvak közt fekvő föld (Byhorfyaytul) visszaadására vonatkozólag.

Tartalmilag átírta: liptói registrum 34. §.

Magy. Tört. Tár IV. 21. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 94. 102. és 103. sz.

3277.

1283. — visszaadja Márton pap testvéreinek: Lászlónak az Wryn testvére: Loránd által elfoglalt Zanasan nevű földet. — a. d. M^{mo} CC^{mo} LXXX^{mo} tertio, r. aut. sui a. undecimo.

- Tartalmilag átírta:* turóci registrum 41. §
Engel: Mon. Ungrica 84. — Kivonat: Fejér V. 3. 207., Tört. Tár 1904. 94. 107. sz. 3278.
-
1283. — oklevele a nyúlszigeti apácáknak Pach-on elszenvedett káruk pótlására.
Eredeti: (Fejér szerint) a pozsonyi káptalan levéltárában.
Kivonat: Fejér V. 3. 209. 3279.
-
1283. — privilégiuma Győr város számára.
Fejér VIII. 2. 446.
Lásd 1273. szept. 12-i kelettel a 2408. sz. alatt.
-
- (1284. vagy előtte.) Seble. —, minthogy a soproni vár Egered nevű földjét Fülöp mester fiának: István mester soproni polgárnak az Albert osztrák herceghez vezetett követségben teljesített szolgálataiért és azokért a károkért, amelyeket a Henrik-fiak fogságában szenvedett, megparancsolja a soproni ispánoknak, hogy neveztetet ne zaklassák, hanem védjék meg a föld birtokában. — D. in Seble, feria tertia ante Pentecosten.
Eredeti: 17,5 × 6,5 cm. Hátlapjára nyomott pecsét töredéke. Soproni Állami Lt. Sopron város lt. Dl. 22. (OL. Filmtár 2042. doboz.)
Átírta:
a) győri káptalan 1325. dec. 29. (Uo. Dl. 77. — uo.)
b) soproni keresztsek konventje 1325. (Uo. Dl. 84. — uo.)
Hazai okmt. II. 16. (1284. előtt.) — Kivonat: M. Tört. Tár IX. 107., Wenzel XII. 418. (1284.), Házi: Sopron I/1. 11. (1277—1284.)
A jelen oklevélben említett adomány megerősítését 1284. okt. 3-i oklevél (3338. sz.) tartalmazza. — A soproni keresztsek konvent átírása az oklevél keltét az 1284-es évszámmal kiegészítette. Ily módon az oklevelet 1284-re vagy közvetlenül azt megelőző évek egyikére kell tenni. 3280.
-
1284. jan. 1. — Moch falut adományozza.
Fejér V. 3. 258.
Lásd 1285. jan. 1-i keltezéssel a 3348. sz. alatt.
-
1284. jan. 2. — hivének: Serephil comesnek adományozza a különböző hadjáratokban teljesített szolgálataiért a Lypto-i Salamunfelde nevű földet, örök hallgatást parancsolva a zólyomi ispánoknak a föld visszakérését illetően, s leírja a föld határait. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei, prepositi Zepusiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo quarto, IIII. Non. Jan., r. aut. n. a. duodecimo.
Eredeti: (Húščava szerint) kezdő L helye üres. Függetlenül elveszett. Okolicsányi lt.
Fejér V. 3. 226., Húščava: Okolicsányi 10. 3281.
-
- (1284.) jan. 9. — megparancsolja a vasvári káptalannak, hogy Jak comes fia: István panasza alapján, amely szerint Ladun nevű földjét János mester elfoglalta, küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Steysk fia: János királyi ember járja meg a szóban forgó föld határait, s iktassa

Boros-
tyánkő
vár alatt.

be Istvánt annak birtokába. — D. sub castro Perustian, quarto die Epiphanie domini.

Eredeti: 15,5 × 5,5 cm. Zárópecsét nyoma. Dl. 47.759. (Múz. Törzsanyag.)

Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 141., Wenzel IX. 565. (é. n.)

3282.

1284.
jan. 10.
Boros-
tyánkő
vár alatt.

— Mogor-i András fiainak: Péternek és Farkasnak Parastian vár ostromakor teljesített szolgálataiért őket és rokonaikat: Cato fiát: Pétert, Lampert fiát: Pétert, Fülöp fiát: Deme-tert, Buhthus fiát: Tamást, Karachinus fiát: Benedeket, Vros fiát: Jánost, Simon fiát: Moius-t és Halalch fiát: Jánost, Mogor-falusi pozsonyi várjobbágyokat birtokaikkal együtt kiveszi a vár szolgálata alól, s a királyi serviensek közé sorolja, privilégiumot ígérve intézkedéséről. — D. sub castro Paristian, feria II^a post festum Epiphanie domini a. eiusdem millesimo CC^o LXXX° III°.

Átírta: III. András 1291. aug. 26. > pozsonyi káptalan 1360. ápr. 15. (Dl. 37.462.)

Hazai oklt. 96. (1283. jan. 11.)

IV. László 1284. elején volt Borostyán vár alatt. Nyilvánvalóan az írnok az év elején még az előző év számát írta.

3283.

1284.
jan. 12.

— Péter fiának: Fatra (dictus) Miklósnak és Imre fiának: Mihálynak, a királyi lovászok és tálhordók (baccinifer) comesének — s általuk rokonaiknak: Benedeknek és Imrének — adományozza a Komárom megyei Vos nevű falut, mivel a cseh király elleni csatában mindketten megsebesültek, a Hoy-Szentlőrinc-i egyházat 37 serviensük sebesülésével és halálával a kunok ellen megvédték, s rokonuk: Sebestyén a csehek által elfoglalt Győr vár ostromakor elesett; átírja egyúttal a győri káptalan (1283.) szept. 30-i oklevelét a királyi szeke-részek (kolnucharius) Vos nevű falujának nevezettek számára történt iktatásáról. — D. p. m. discr. viri mag. Bartolomei prepositi de Sceps, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octagesimo IIII^{to}, pridie Id. Jan., r. aut. n. a. XII°.

Átírta: III. András 1291. dec. 12. (Dl. 40.204. Múz. Törzsanyag.)

Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 132., Wenzel IX. 380., Densuşianu: Documente I. 1. 451.

3284.

(1284.)
jan. 17.
Boros-
tyánkő
vár alatt.

— visszaadja Ebed fiainak: Rajnoldus-nak és Chak-nak Chak nevű birtokukat, melyen Henrik bán fia: Miklós akarata ellenére Ujfalu nevű falut épített, a vasvári várnak Chak birtokon levő földjeivel együtt, amelyet állítólag királyi privilégium alapján szintén birto-koltak, s intézkedéséről privilégium kiállítását ígéri. — D. sub castro Perinstain, quinto die octave Epiphanie domini.

Eredetije (Fejér szerint) a Niczky család lt-ban volt.

Fejér VII. 2. 228. (é. n.) — Kivonat: uo. 134.

3285.

1284.
jan. 20.
Boros-
tyánkő
vár alatt.

— Aladarus comesnek s fiainak: Lászlónak és Prebart-nak adományozza szolgálataikért János fiának: az utód nélkül elhalt Andrásnak birtokait, minthogy ők voltak neki legközelebbi rokonai. — D. sub castro Perstan, in quindenis Epiphanie domini a. d. M^o CC^o LXXX° quarto.

Eredeti: 11,4 × 6,3 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 76.163. (Zichy lt.)

Zichy oklt. I. 54., Documente priv. ist. Rom. C. II. 255. (román ford.)

3286.

(1284.)
febr. 6.

— megparancsolja a győri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Zerk-i Jakab királyi ember járja meg Nowak birtok határait és iktassa vissza Owar-i Kon-

Boros-
tyánkő
vár alatt.

rád mestert annak birtokába, minthogy Heydricus fia: János ezt az ő örökölt birtokát élete végéig elfoglalva tartotta. — D. sub castro Porustian, quinto die Purificationis beate virginis.

Eredeti: 13,7 × 4 cm. Zárópecsét nyomai. Révay család lt. Révay in Sirmio fasc. 1. n. 5. (OL. Fkgy.)
Hazai okmt. VI. 301. — Kivonat: Századok 1875. 42., Héderváry oklt. I. 10.

3287.

(1284.)
febr. 9.
Boros-
tyánkő
vár alatt.

— megparancsolja az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, ennek jelenlétében a király által kijelölt hét személy ossza fel Weyteh fia: Bodou és rokona: Petres fia: Peteuch közt Taryan birtokot, s a döntésnek nem engedelmeskedő felet idézze a király elé; egyszerűsmind elrendeli annak megállapítását, hogy Peteuch a birtokokban milyen kárt okozott.

Eredeti: Zárópecsét nyoma. Szepesi káptalan hiteleshelyi lt. (OL. Filmtár 700. doboz 33. cím.)

Az oklevél szövege:

Ladislauus dei gratia rex Hungarie fidelibus suis capitulo Agriensi salutem et gratiam. Dicit nobis comes Bodon filius Weyteh, quod cum Peteuch filio Petres consanguineo suo super facto possessionis Taryan vocate et ad ipsam pertinentibus multociens divisionem secundum, quod iuri convenit, habere voluisset et idem Peteuch incitatus et per suos cognatos ammonitus divisionem facere recusasset, super quo fidelitati vestre precipiendo mandamus, quatenus mittatis unum ex vobis, in cuius presentia comes Paulus et Petrus filii Compoldi, magister Omodeus filius Daudid, comes Petrus filius Bece, Kemen filius . . . atha et magister Michael filius Marhardi ac comes Edeuch convocatis partibus divisionem faciant in possessionibus predictis inter partes, si de partium processerit voluntate, partem autem divisioni predictorum virorum non parentem, ad nostram citaret presentiam ad terminum competentem. Sciat etiam idem homo vester, quanta dampna predictus Peteuch intulit possessionibus supradictis lite pendente inter partes et post hec totius facti seriem ac quantitatem et qualitatem dampnorum, diem citationis et terminum assignatum nobis fideliter rescribatis. Datum sub castro Pernstan, in octavis Purificationis beate virginis.

3288.

1284.
febr. 12.
Boros-
tyánkő
vár alatt.

— visszaadja Fülöp mester soproni polgár fiainak: István mesternek és Gergelynek a Sopron megyei Harka nevű birtokukat, amelyet félrevezettetve Zubuzlou fiának: Péternek adott mint üres földet, s megtiltja, hogy őket vagy rokonaikat birtokaik miatt bárki igaztalanul zaklassa. — D. sub castro Perustian, quarto die octave Purificationis beate virginis a. d. M^o CC^o octuagesimo III°.

Átírta:

a) soproni keresztsek konventje 1325. (Soproni Állami Levéltár, Dl. 84. — OL. Filmtár 2042. doboz.)
b) vasvári káptalan 1367. júl. 25. (Uo. Dl. 197, 198. és 199. — OL. Filmtár 2042. doboz.) > ua. 1414. jún. 24. (Uo. Dl. 451. — OL. Filmtár 2043. doboz.)

Hazai okmt. II. 16. (febr. 5.) — Kivonat: Wenzel XII. 417., Házi: Sopron I/1. 11.

3289.

1284.
febr. 16.
Boros-
tyánkő
vár alatt.

— Opey comes fiainak: Ech¹-nek és testvéreinek királyi kegyként biztosítja, hogy ha atyjuk eladná birtokait vagy azok egy részét vagy másképpen elidegenítené, úgy az ő fiúi részük épségben marad. — D. sub castro Perustian, in quindenis Purificationis beate virginis a. d. M^o CC^o octagesimo quarto.

Átírta: I. Károly 1323. ápr. 25. (Dl. 35.845.)

Smičiklas VI. 467. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1359. (febr. 6.)

3290.

¹ IV. László átírt oklevelében szereplő név inkább Ech-nek olvasható. Ha viszont figyelembe vesszük, hogy I. Károly átíró oklevelében Opey fia: István szerepel, nem látszik valószínűtlennek, hogy az Ech-nek olvasható betűk tulajdonképpen a Stephanus név rövidítése.

(1284.) febr. 16. Borostyánkő vár alatt. — Péter fiának: Mixa-nak, István fiának: Mihálynak és Sándor fiának: Tamásnak adományozza Parustian vár alatt teljesített szolgálataik fejében a Henrik-fiak szolgálatába állt Sedun-melléki Salamon fia: Guurk és Balázs fia: Domokos Sedun melléki birtokát. — D. sub castro Parustian, in quindenis Purificationis beate virginis.

Eredeti: 14,3 × 4,7 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 47.761. (Múz. Törzsanyag.)
Hazai oklt. 101.

3291.

(1284.) febr. 16. Borostyánkő vár alatt. — Adrianus fiának: Sándornak — s megnevezett rokonainak — adományozza Borostyán vár alatt teljesített szolgálataiért, amikor is jobb karját nyíl ütötte át, a Henrik-fiakhoz csatlakozott s többszöri figyelmeztetés ellenére a király hűségére vissza nem tért Jakab fia: Herricus vasvári Bolda nevű faluját. — D. sub castro Porustyen, tertio die sancti Valentini martiris.

Átírta: I. Károly 1330. jún. 11. (Dl. 101.662. Batthyány lt.) > Garai Miklós nádor 1384. máj. 20. (Dl. 42.289. Múz. Törzsanyag.)

Fejér V. 3. 460. (1289.) — Kivonat: Hédervár oklt. I. 10. (1289.)

3292.

1284. febr. 23. — a Guleus fiai: Tamás, Salamon és Mihály, valamint Miklós vajda fia: Miklós viszályában Guleus fiait, miután a budai káptalan kiküldöttjének jelenlétében Phileszaraztha nevű földjüket elhatárolták Miklós Poudharaztha nevű földjétől, megerősíti annak birtokában. — D. p. m. discr. viri mag. Bartholomei prepositi de Scepus. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo quarto, octavo Kal. Mart., indictione duodecima, r. aut. n. a. duodecimo.

Eredeti: 46,4 × 17,1 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét darabja. Dl. 1171.

Wenzel IX. 382. — Kivonat: Bártfai Szabó: Pest m. 21.

Az oklevél írása oly mértékig rendszertelen, hogy a hamisítás vagy legalábbis a királyi kancellárián kívül történt kiállítás gyanúját kelti fel.

3293.

(1284.) márc. 5. Buda. — megköszöni Trau bírójának és communitas-ának, hogy a Klissa-i hospeseket segítették város megvédésében, s meghagyja nekik, hogy hűségüket továbbra is őrizték meg. — D. Bude, in dominica Reminiscere.

Lucius: Mem. di Trau 119. (1274.), Fejér VII. 4. 153. (1274.), Wenzel IX. 570. (é. n.), Smičiklas VI. 471. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1125. (1274.)

Lucius által megadott évszámot Szabó Károly: Kun László 116. javítja, s valószínűleg ennek alapján Smičiklas is 1284-re teszi, bár IV. László itineráriumba nehezen illeszthető be.

3294.

(1284. márc. 10. előtt.) * — 1284. márc. 10-i oklevelében említi saját privilégiumát, mellyel Fulkus fiát: Istvánt, Symeon fiát: Jakabot, Botyz fiát: Pétert és Vogus fiát: Moyus-t, s Pooch falubeli rokonaikat a (morvamezei) csatában teljesített szolgálataikért, amikor István comesnek Bálint és Artholfus nevű testvérei is elesetek, a bárók kérésére kivieszi a komáromi várjobbágyágból és a királyi serviensek közé sorolja, hogy ők és utódaik az ország többi nemeseivel együtt a királyi zászlók alatt katonáskodjanak. (Mon. eccl. Strig. II. 177.)

3295.

- (1284. márc. 10. előtt.) * — 1284. márc. 10-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a váradi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében a királyi ember határjárás után iktassa be Swngn fiát: János comest és testvérét: Teke-t az Ugocsa megyei Egrus föld birtokába. (Tört. Tár 1903. 118.) 3296.
1284. márc. 10. Várkony. — Fulkus fiának: Istvánnak, Symeon fiának: Jakabnak, Botyz fiának: Péternek és Vogus fiának: Moyus-nak, s Pooch falubeli rokonaiknak, akiket előzőleg kivett a komáromi várjobbágyaságból és a királyi serviensek közé sorolt, megengedi, hogy minden birtokukkal, jogaikkal és kiváltságaikkal az esztergomi egyház nemes jobbágyai közé álljanak, minthogy kérésük szerint részben megismerték az egyház kiváltságait, részben pedig a zavaros időkből nem tudják magukat a gonosztevők támadásai ellen megvédeni. — D. in Varkun, sexta feria proxima ante dominicam Oculi mei a. d. M^o CC^o LXXX° quarto. 3297.
- Átírta:* esztergomi keresztetek konventje 1285. febr. 28. (Esztergomi primási lt. Archivum saeculare Lad. R. n. 68. — ÖL. Filmtár 579. doboz.)
Magyar Sion I. 847., Codex Strig. I. 84., Mon. eccl. Strig. II. 177.
1284. márc. 10. Várkony. — Swngn fiának: János comesnek és testvérének: Teke-nek adományozza az Ugocsa megyei Egrus nevű lakatlan földet, miután Othmar királyi ember a váradi káptalan kiküldöttjének: István békési főesperesnek jelenlétében az iktatást elvégezte. — in Warkon, feria sexta proxima ante dominicam Oculi mei a. d. M^o CC^o LXXX° quarto. 3298.
- Tartalmilag átírta:* kő káptalan 1360. júl. 3-i átírása alapján Bebek Imre országbíró 1391. jún. 5. > leleszi konvent 1391. aug. 5. (DI. 38.132. Alul chirografált példány. Másik, felül chirografált példány: Leleszi konvent hiteleshelyi lt. Metales cottus de Ugocha No 8. — ÖL. Filmtár C 25. doboz.)
Tört. Tár 1903. 118. — Kivonat: Szirmay: Not. Ugoch. 77.
- (1284. márc. 20. előtt.) * — 1284. ápr. 26-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a sági konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Dyud-i István királyi ember a honti vár Hunt nevű földjét, amennyiben eladományozhatónak találja, határolja el és iktassa be Hunt fiát: Demeter comest annak birtokába. (Wenzel IX. 379.) 3299.
- (1284. ápr. 7. előtt.) * — oklevelét, amellyel megparancsolta a nyitrai káptalannak, hogy Mikus Babindou-i nemes királyi emberrel küldje ki megbízottját Iwan és Kuchmeg keresztény kunok Rasnicha nevű Bars megyei birtokának határjárásához, említi a nyitrai káptalan 1284. ápr. 7-i oklevele. (Mon. eccl. Strig. II. 179.) 3300.
- (1284. ápr. 24. előtt.) * — 1284. ápr. 24-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a pannonhalmi konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Geur nb. Pongrác comes királyi ember járja meg a győri várnépek Bolon-i földjét, s ha eladományozhatónak találja, iktassa be a győri egyházat annak birtokába. (Fejér V. 3. 232.) 3301.
1284. ápr. 24. — István mesternek, a győri egyház kincstárnokának (thesaurarius) kérésére a győri egyháznak adományozza harangozóinak használatára a győri várnépeknek a harangozók Bolon nevű földjén osztatlanul elterülő 40 holdnyi részét, szántóföldet a Barchtou és Iker-

weyz nevű halászhelyekkel, Ophida nevű kis szigettel, nádasokkal és kaszálókkal, kivéven ezeket a vár joghatósága alól, miután a pannonhalmi konvent az iktatást elvégezte. — D. p. m. ven. patris Thome Waciensis episcopi, au. n. canc. dil. et. f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo III°, VIII° Kal. Maii, r. aut. n. a. duodecimo.

Eredeti: 48 × 25,1 cm. Kezdfő L helye üres. Függetlenség darabjai. Dl. 49.679. (Rumy It.)
Fejér V. 3. 231.

3302.

1284.
ápr. 24.
Pankota
mellett.

— a Lwdan nb. Zobozlow fiának: Péter comesnek adományozza szolgálatai fejében a nyitrai vár Malantha nevű földjét, amelyet cserjéseivel és szántóival együtt 5 ekényire becsültek és iktatását a királyi ember a nyitrai káptalan kiküldöttjének jelenlétében elvégezte. — prope Pankatha, in festo b. Georgii mart. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo quarto.

Tartalmilag átírta: Garai Miklós nádor 1424. nov. 25. (Vagner szerint: Nyitrai káptalan magánlt. XII. n. 3.)

Vagner: Nyitrai kpt. 407.

3303.

1284.
ápr. 26.

— Hunt fiának: Demeter comesnek adományozza különböző hadjáratokban tett szolgálatai fejében a honti vár Hunt nevű földjét, amelyen a vár joghatósága alatt hospesi kiváltságokkal rendelkező népek éltek, átírván a sági konvent (1284.) márc. 20-i jelentését a föld iktatásáról. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Vacienensis, au. n. canc. dil. et. f. n. a. d. M^o C^o octuagesimo quarto, r. aut. n. a. duodecimo, sexto Kal. Maii.

Eredeti: 41,2 × 23,8 cm. Kezdfő L helye üres. Függetlenség selyemzsinórja. Dl. 40.173. (Múz. Törzsanyag.)
Wenzel IX. 378., Kubinyi: Magy. tört. eml. II. 25.

3304.

12(8)4.
máj. 3.
Somló.

— Thold-i Albert comes fiainak: György mesternek és Bencench-nek azt a kiváltságot biztosítja, hogy fölöttük, valamint népeik és servienseik fölött a bihari ispán és curialis comese nem ítélkezhetik, hanem csak a király ítélhet fölöttük.

Átírta: III. András 1293. dec. 27. (Dl. 40.219. Múz. Törzsanyag.)

Az oklevél szövege:

Nos Ladislaus dei gratia rex Hungarie significamus universis, quibus expedit, presentium per tenorem, quod pro universis meritoriis servitiis magistri Georgii et Bencench fratris sui filiorum comitis Alberti de Thold fidelium nostrorum, que nobis semper et ubique locorum fideliter impenderunt et maxime tunc, cum tota multitudo Comanorum mutati in infidelitatem contra nos et nostram insurrexissent maiestatem, prefati filii comitis Alberti in ipso certamine Comanorum cum cruore suorum sanguinum et servientum suorum coram oculis nostre maiestatis laudabiliter dimicassent, nos pro huiusmodi servitiis ipsorum hanc gratiam eis duximus faciendam, quod tam ipsos, quam universos populos ipsorum seu servientes in prediis suis residentes comes de Byhor vel curialis comes ipsius pro tempore constituti in nulla causa vel quolibet articulo audeat vel presummat¹ iudicare, sed solummodo ad nostrum iudicium et examen debeant pertinere et nos omnibus iustitiam faciemus ab eisdem. Volumus etiam et precipimus comitibus de Byhor et curialibus comitibus ipsorum firmiter, quod contra gratiam huiusmodi per nos factam predictos nobiles populosque et servientes ipsorum, ut premisimus, non audeant vel presummant molestare, cum id eisdem de gratia nostra processerit specialiter. Datum in Sumulu, in festo Inventionis sancte crucis anno domini M^o CC^o nonagesimo² quarto.

3305.

¹ Kipontozva: molestare.

² A hibás *nonagesimo* bizonyára az átíró oklevél keltezésének hatása alatt került az átírt oklevélbe a helyes évszám helyett. (Vö. Szentpétery: A középkori oklevélátíratok hibáinak elemzése, Melich Emlékkönyv 414. l.) Hogy a helyes évszám „octogesimo” lett volna, azt az itinerarium is igazolja.

- (1284.) máj. 4. Erd-somló. — megparancsolja Hodos, Mihály és János szabolcsi szolgabíráknak, hogy Péter fiának: Péternek adassanak elégtételt Chepanus fia: Miklóssal Jako nevű örökölt földje ügyében, mert Miklós ok nélkül eltiltotta Péter atyját a birtoktól, s ha Miklós nem engedelmeskedne, idézze színe elé. — D. in Erdsumlwa, in crastino Inventionis sancte crucis.
Átírta: váradi káptalan 1439. nov. 12. (két példányban: Dl. 44.271. Múz. Törzsanyag és Dl. 55.193. Kállay lt.)
 Hazai okmt. VII. 184.
 Az oklevél évének megállapítása Hodos, Mihály és János szabolcsi szolgabíróknak e királyi rendelet alapján 1285. jan. 11-én kelt oklevele alapján történt. (Hazai okmt. VII. 194.)
3306.
-
- (1284.) máj. 18. Och m ellett. — megparancsolja a váradi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Pousa fia: Abram királyi ember járja meg a Zabolch-i királyi várnépek Ekeuch nevű és a Burzua-i várnépek Pozdum nevű lakatlan földjeit és iktassa be Mihály fiát: Pétert annak birtokába. — D. iuxta Och, in festo Ascensionis domini.
Eredeti: 13,8 × 4 cm. Zárópecsét nyoma. Dl. 56.463. (Kállay lt.)
 Hazai okmt. VII. 185. — Kivonat: Kállay okl. I. 13., Documente priv. ist. Rom. C. II. 256.
 Az oklevél évszáma a váradi káptalan 1284. máj. 30-i jelentése alapján állapítható meg. (Wenzel IX. 407.)
3307.
-
1284. máj. 21. — Simon fiai: Simon comes és Mihály kérésére oldala mellett teljesített szolgálataikra való tekintettel átírja és megerősíti II. Andrásnak 1228-i privilégiumát (443. sz.), mellyel a Sopron fölött fekvő Ruhtugeur nevű földet atyjuknak: az Arogonia-ból (!) jött Simon comesnek adományozta. — D. p. m. ven. patris Thome episcopi Waciensis, au. n. canc. et comitis de Plys f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo quarto, duodecimo Kalendas Junii, r. aut. n. a. duodecimo.
Eredeti: 61,8 × 34,2 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 108.
 Fejér V. 3. 238.
3308.
-
1284. máj. 27. — a Gyowad nb. Theodorus bán fiának: Theodorus bánnak kérésére átírja és megerősíti a Chak nb. Pous mester fiának: Vgrinus mesternek 1284-i privilégiális oklevelét, mellyel a Gyungus folyó mellett fekvő Vasvár megyei Keniz nevű birtokát Theodorus bánnak adta (Wenzel IX. 413.). — D. p. m. ven. domini Thome dei gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. et comitis de Plys dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo quarto, VI^{to} Kal. Jun., indict. duodecima, r. aut. n. a. duodecimo.
Eredeti: 39,6 × 29,2 cm. Díszes kezdő L. Ép függőpecsét. Szombathelyi káptalan magán lt. I. 1. 4. (OL. Filmtár 49. doboz.)
 Hazai okmt. IV. 66., Wenzel IX. 388. — Kivonat: Wenzel XII. 416.
3309.
-
1284. jún. 7. — átírja és megerősíti Erzsébet anyakirályné 1283. nov. 18-i privilégiumát (Wenzel XII. 392.), melyben a közte és Timót zágrábi püspök között folyt viszály lezárásaképpen Vereuce és Lypoa szabad falvak és az egész Vereuce megye elfoglalt gabona-, bor-, marturina-, vásárvám- és révvám-tizedét és a püspökség minden jogát visszaadja a püspöknek és egyházának, s ezt az intézkedést megerősíti. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. et comitis de Plys dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo quarto, VII° Id. Jun., r. aut. n. a. duodecimo.
XIV. századi másolata: Zágrábi érseki lt. Liber privilegialis episcopatus Zagradiensis fol. 66. (OL. Filmtár 5664. doboz.)

Átírta: I. Mátyás 1486. jan. 25. (Zágrábi érseki lt. Privilegia n. 47. pag. 11. — OL. Filmtár uo.) > II. Lajos 1521. júl. 15. (uo. Privilegia n. 59. — OL. Filmtár 5665. doboz.)

Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 212., Smičiklas VI. 482. — Csonkán: Schmitth: Episc. Agr. I. 213., Katona: Hist. crit. VII. 887., Fejér V. 3. 228. — Kivonat: Farlati: Illyr. sacr. V. 382., Wenzel XII. 414., Kukuljević: Regesta No. 1368.

3310.

1284.
jún. 7.

— visszaadja Timót zágrábi püspöknek és egyházának Vereuce és Lypoa szabad falvak, s az egész Vereuce megye minden gabona-, bor-, marturina-, vásárvám- és révvám-tizedét, s a püspökség minden jogát, amelyet Erzsébet anyakirályné jóhiszeműen elfoglalt, s eltiltja az anyakirálynét és mindenki mást, aki az örökébe lép, ezek elfoglalásától. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. et comitis de Plys dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo quarto, VII° Id. Jun., r. aut. n. a. duodecimo.

XIV. századi másolata: Zágrábi érseki lt. Liber privilegialis episcopatus Zagrabiensis fol. 66. (OL. Filmtár 5664. doboz.)

Átírta:

a) I. Károly 1307. (uo. fol. 68. — OL. Filmtár uo.) > I. Mátyás 1486. jan. 25. (Zágrábi érseki lt. Privilegia n. 47. pag. 13. — OL. Filmtár uo.) > II. Lajos 1521. júl. 15. (uo. Privilegia n. 59.—OL. Filmtár 5665. doboz.)

b) I. Mátyás 1486. jan. 25. (mint fenn pag. 11.) > II. Lajos 1521. júl. 15. (mint fenn).

Fejér V. 3. 234., Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 213., Wenzel XII. 414., Smičiklas VI. 483. — Csonkán: Schmitth: Episc. Agr. I. 213.

3311.

1284.
jún. 7.

— nagykorúságra jutva Timót zágrábi püspök kérésére átírja és megerősíti saját 1277-i Guersence comitatus adományozása tárgyában kelt privilégiumát (2796. sz.), s az abban foglalt összes kiváltságokat újjólag adományozza Timót püspöknek szolgálataiért s általa utódainak és a zágrábi püspökségnek, egyúttal érvényteleníti ezzel ellentétes minden intézkedését. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo quarto, VII. Idus Jun., r. aut. n. a. duodecimo.

XIV. századi másolata: Zágrábi érseki lt. Liber privilegialis episcopatus Zagrabiensis fol. 34. (OL. Filmtár 5664. doboz.)

Átírta: I. Mátyás 1486. jan. 25. (Zágrábi érseki lt. Privilegia n. 47. pag. 17. — OL. Filmtár uo.) > II. Lajos 1521. júl. 15. (uo. Privilegia n. 59. — OL. Filmtár 5665. doboz.)

Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 215., Wenzel XII. 412., Smičiklas VI. 487. — Csonkán: Kerchelich: Hist. episc. Zagrab. 90., Farlati: Illyr. sacr. V. 380., Katona: Hist. crit. VII. 891., Fejér V. 3. 242. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1370.

3312.

1284.
jún. 7.

— Timót zágrábi püspök kérésére visszaadja neki a zágrábi székesegyház előtt fekvő azt a telket, amelyen egykor a zágrábi püspök engedélyével a szlavón bánok házai voltak, jelenleg azonban üres, s megengedi, hogy a püspök ezt megerősíthesse, nehogy ezen keresztül a németek vagy mások az egyháznak árthassanak, s megtiltja, hogy a bánok emiatt az egyházat zaklassák. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo quarto, septimo Id. Jun., r. aut. n. a. duodecimo.

Eredeti: Kezdő nagy L. Függőpecsét darabjai. Zágrábi káptalan lt. Fasc. 17. n. 9. (OL. Filmtár H 554.)

Tkalčić: Mon. episc. Zagr. I. 211., Wenzel XII. 416., Tkalčić: Mon. civ. Zagr. I. 56., Smičiklas VI. 486. — Kivonat: Kerchelich: Hist. eccl. Zagr. 43., Farlati: Illyr. Sacr. V. 382., Fejér V. 3. 272., Kukuljević: Regesta No. 1367.

3313.

1284. — Lodomerius esztergomi érsek officialisának: Móric comesnek, s általa Miklós, Domokos és Péter nevű örököseinek adományozza Móric comes szolgálataiért a Veszprém megyei Borlog nevű királynéi földet — feleségének hozzájárulásával — és egy utód nélkül elhalt királyi udvarnoknak ugyanott található részét, miután László Vasun-i comes az iktatást elvégezte s leírja a föld határait a veszprémi káptalan jelentése alapján. — D. p. m. ven. patris Thome episcopi Vachiensis, au. n. canc. et comitis de Plys et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo quarto, tertio Id. Jun., r. aut. n. a. tredecimo.

XIV. századi másolata (Szentpétery kézírata szerint) körmendi Batthyány It-ban (Acta miscel. fam. Heim. n. 12.) volt.

Zalavn. oklt. I. 93.

Az uralkodási évre nézve vö. 3324. sz.

3314.

(1284. * — 1284. jún. 14-i oklevelében említi privilégiumát, amelyet Radizlaus-nak és testvérének: Istvánnak adott arról, hogy Iwachinus mester hűtlenségben halt meg. (Wenzel IX. 444.)
jún. 14. előtt.)

3315.

1284. — érvényteleníti azt a privilégiumát, amelyet Radizlaus-nak és testvérének: Istvánnak adott arról, hogy Iwachinus mester hűtlenségben halt meg, minthogy ez mindig hű volt hozzá s a koronához, s egyszersmind minden más ellene kiadott oklevelet is érvénytelenít.
jún. 14. Buda. — D. Bude, quarto die quindenarum Pentecostes a. d. M^o C^o octuagesimo quarto.¹

Eredeti: 21,5 × 5,7 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Pécsi székesegyházi kincstár, Klimó-gyűjtemény T. I. 23. (OL. Filmtár 801. doboz. 6. sz.)

Fejér V. 3. 20. és VII. 2. 82., Wenzel IX. 444. (1286.), Smičiklas VI. 352. — Kivonat: Tudományos Gyűjtemény 1821. V. 102., Kukuljević: Regesta No. 1287. és No. 1397. (1286.)

3316.

(1284.) — Miklós fiának: Miklósnak kérésére megengedi, hogy birtokain az ország érdekében várat építsen azzal a feltétellel, hogy a várból gonosztettet nem fog elkövetni. — D. in villa Chegue, in festo sancti Johannis baptiste.
jún. 24. Csege falu.

Eredeti: 17 × 3,1 cm. Hátlapra rányomott pecsét nyoma. Dl. 74.777. (Máriássy It.)

Kayser: Compendium hist. fam. Máriássy 19. (1094.), Fejér V. 3. 240., Hazai okmt. VI. 350. (é. n.), Schmauk: Suppl. Scép. II. 3. (1094.) — Kivonat: Századok 1872. 661., Iványi: Máriássy cs. 18.

Az évszám a következő oklevél segítségével állapítható meg.

3317.

1284. — visszahelyezi az egri káptalant Chepus, Buken, Kachad és Rekch nevű földjeinek s ezek minden haszonvételének és malmának birtokába, minthogy ezek régóta a káptalant illetik. Egyszersmind eltiltja a Scenholm-i népeket attól, hogy a birtokot továbbra is elfoglalva tartsák. — D. iuxta Chege, in crastino festi beati Johannis baptiste a. d. M^o CC^o LXXX° quarto.
jún. 25. Csege mellett.

Átírta: III. András 1299. máj. 24. (Egri káptalan magánlt. Num. 7. Div. 5. fasc. 1. fr. 1. — OL. Filmtár 1336. doboz.)

Katona: Hist. crit. VII. 894., Fejér V. 3. 244.

3318.

¹ Az évszám utolsó szava rongálódás vagy vakarás következtében szabad szemmel nem olvasható. Kvarcfény mellett a „quarto” szó ductusai kirajzolódnak.

1284.
júl. 1.
Buda.

— megparancsolja a turóci konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Rechk fia: Pál királyi ember iktassa be Kozma fiát: Lőrincet a Turuch-i Kusbezterce birtokba, amennyiben az eladományozható.

Átírta: turóci konvent 1284. júl. 9. > IV. László 1284. aug. 2. > esztergomi káptalan 1340. jan. 22. (Dl. 40.822. Múz. Törzsanyag.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia rex Hungarie fidelibus suis conventui de Turuch salutem et gratiam. Noveritis, quod Laurencius filius Cosme ad nostram accedens presentiam pro suis fidelibus servitiis nobis inpensis quandam possessionem Kusbezterce dictam in Turuch sitam sibi dari et conferri perpetuo postulavit. Verum quia de qualitate et quantitate et utrum nostre collationi sit pertinens, nec ne, nobis veritas non constat, fidelitati vestre precipientes mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, coram quo Paulus filius Rechk homo noster accedat ad faciem predictae possessionis et eandem presentibus commetaneis et vicinis suis universis, si nostre collationi pertinentem invenerit, statuatur eandem eidem comiti Laurencio, si non fuerit contradictum, contradictores vero, si qui fuerint, contra eundem ad nostram citet presentiam ad terminum competentem et post hec totius facti seriem cum cursibus metarum nobis fideliter rescribatis. Datum Bude, in octavis Nativitatis beati Johannis baptiste anno domini M^o C^o C^o LXXX quarto.

Lásd a 3324. sz. írt megjegyzést.

3319.

(1284.)
júl. 8.
Csege rév
mellett.

— mindenkit eltilt attól, hogy Elias-nak a Zepus-i szászok néhai comesének fiait jogaikban háborgassa.

Eredeti: 17,7 × 5,8 cm. Hátlapra nyomott pecsét darabja. Dl. 63.893. (Görgey lt.)

Az oklevél szövege:

Nos Ladislaus dei gratia rex Hungarie significamus universis, quibus expedit, presentium per tenorem, quod filios Elie comitis Saxonum de Zepus bone memorie in nostram gratiam et protectionem recepimus specialem, quapropter volumus et precipimus universis, quod nullus orfanos eiusdem comitis Elie audeat vel presummat in ipsorum iuribus perturbare seu in aliquo molestare, quia nos eosdem protegemus et defendemus contra omnes volentes indebite agravare. Datum prope portum Chege, in quindenis beati Johannis baptiste.

Az évszám megállapítása a 3318. sz. oklevél alapján történt.

3320.

1284.
júl. 24.
Dada.

— Sumus-i György fia: Péter panaszára kiküldte Herricus királyi embert, aki a jászói konvent kiküldöttjének jelenlétében Pétert a szomszédok által elfoglalva tartott Sáros megyei Sumreth és Yglyche nevű örökölt földjei birtokába visszaiktatta, s a konvent jelentése alapján leírja a határokat. — D. in Doda, in vigilia Jacobi apostoli a. d. M^o ducentesimo LXXX° quarto.

Eredeti: 16,1 × 11,8 cm. Hátlapra nyomott pecsét nyoma. Dl. 1172.

Fejér V. 3. 251., Wenzel IX. 389.

3321.

1284.
júl. 24.
Kürü
mellett.

— Mihály comes fia: Zalouch comes, s ennek fia: Albert mester kérésére átírja István ifj. királynak (1265. körül) aug. 18-i pátens oklevelét az ungi királyi vár Gragyssa nevű földjének adományozásáról (1834. sz.), a földet ő is Zalouch-nak és Albertnek adományozza, s erről privilégiumot ígér. — D. prope Kevrew, tertio die post festum beate Marie Magdalene a. d. M^o CC^o octuagesimo quarto.

Átírta: egri káptalan 1335. (Dl. 99.561. Károlyi lt.)

Wenzel IV. 263., Károlyi oklt. I. 17.

3322.

(1284.
júl. 27.
előtt.)

* — 1284. júl. 27-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a turóci konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Hocach királyi erdőőr mint királyi ember vizsgálatot tartva járja meg Ponyk föld, illetőleg erdő határait és Tamás fiát: Fülöp mestert iktassa be ennek birtokába. (Hazai okmt. VI. 303.)

3323.

1284.
júl. 27.

— Tamás fiának: Fülöp mesternek adományozza főleg a (morvamezei) csatában és a kunok elleni hadjáratban teljesített szolgálatokért a Garam folyó mellett Zólyom megyében fekvő Ponyk nevű lakatlan földet, illetőleg erdőt, mely vadászatra nem megfelelő s halászóvizei sincsenek, leírván határait a turóci konvent jelentése szerint. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Wachiensis, au. n. vicecanc. (I) dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo quarto, sexto Kal. Aug., r. aut. n. a. duodecimo.

Eredeti: 44 × 34 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét zsinórja. Szlovák Nemzeti Múzeum. Pónik város letétje. (OL. Filmtár C 26. doboz.)

Átírta:

a) esztergomi káptalan 1340. jan. 15. (Dl. 40.820. Múz. Törzsanyag.)

b) sági konvent 1373. jan. 3. (Dl. 41.886. uo.)

Fejér V. 3. 236. és IX. 7. 577., Hazai okmt. VI. 302. (júl. 24.) — Kivonat: Fejér V. 2. 60. (1274.)

IV. Lászlónak 1284. júl. 27 és aug. 2. között kelt ama oklevelei, amelyek nem keltezési hellyel, hanem *datum per manus* formulával kezdődő dátumsorral rendelkeznek, nem mentesek minden gyanú alól. A jelen oklevél eredetije éppúgy, mint átírásai, Tamás váci püspök kancellárt alkancellárnak mondja. A 3328. sz. oklevél dátumsorának szórendje eltér a szokottól, s a kancellár névbetűje utólag van beszúrva; a nap megjelöléséül *quinto Nonas Augusti* szerepel, ami helyesen *Kalendis Augusti* volna; az uralkodási év pedig az e hónapban fennállott 12 helyett: 13. A 3330. sz. oklevél Tamást szintén alkancellárnak mondja; ebben az oklevélben átírt 1284. júl. 1-i királyi mandátum (3319. sz.) Budán kelt, pedig IV. László június végén s júliusban a Tisza mellett tartózkodott. A 3329. sz. oklevél ugyancsak *quinto Nonas Augusti*-val fejezi ki aug. 1-ét, s az uralkodási év itt is 13. (Megjegyzendő, hogy az 1284. jún. 11-én kelt 3314. sz. alatt közzétett oklevél uralkodási évszáma szintén 13.) Az eredetiben fennmaradt két oklevél (3324. és 3328.) írása nem oszlat el minden gyanút. Az átírások ellen formai szempontból nem lehet kifogást emelni, azonkívül az egyik (3324. sz.) két, a másik (3329. sz.) három átírásban maradt fenn. A fenti összes körülmények figyelembevételével nehéz volna valamennyi hibás oklevelet egyhangúlag hamisnak bélyegezni, a gyanú azonban mindegyik esetében fennáll, amit talán éppen az a körülmény csökkent, hogy néhány napon belül több rokon hibájú oklevél datáltatott, s így nem csupán hamisításra lehet gondolni, hanem arra is, hogy ez időtájtban a kancellária gyakorlatába valamiféle hiba csúszott.

3324.

(1284.
júl. 28.
előtt.)

* — 1284. júl. 28-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta Dénes sárosi ispánnak, hogy kis (parvus) Joob mestert iktassa be Cumulos nevű föld birtokába. (Hazai okmt. VI. 305.)

3325.

1284.
júl. 28.
Kürtü
mellett.

— kis (parvus) Joob mesternek adományozza szolgálataiért, s serviensének és rokonának: Boguzlou-nak Peresteyan vár alatt bekövetkezett haláláért az Újvár megyei Cumlos nevű földet, melynek birtokába Dénes sárosi ispán a szomszédok: Enok, Péter, Éliás és Tubul nemesek, s Gabrianus fiai: Gabrianus, Adrianus és Zoltan jelenlétében beiktatta. — D. prope Keureu, quarto die post festum beati Jacobi apostoli a. d. M^o CC^o octuagesimo quarto.

Átírta: III. András 1291. júl. 22. (Az átíró oklevél eredetije a Hazai okmt. szerint — 1876 — csicseri Orosz András, az Adalékok Zemplén vm. tört. szerint — 1925 — ifj. Oláh István birtokában volt.)

Hazai okmt. VI. 304., Adalékok Zemplén vm. tört. 1925. 60. magyar fordítással.

3326.

1284. — bizonyítja, hogy bár Moys ungi ispán Ung megye jogán Gepeuelv, Felnempti és Tybua
júl. 29. nevű földeket követelte Gallus fiától: Felicianus mestertől és testvéreitől, ezeket átengedte
Kürü nekik, mert Gallus fiai jogukat oklevelekkel igazolták. — D. prope Kevrev, quinto die post
mellett. festum beati Jacobi apostoli a. d. M^o C^oC^o octuagesimo quarto.

Eredeti: 16,3 × 8,2 cm. Hátlapra nyomott pecsét nyomával. Dl. 40.174. (Múz. Törzsanyag.)
Wenzel IX. 390., Hazai okmt. VII. 186.

3327.

1284. — Hekkul Gwylnechbana-i polgárnak és örököseinek adományozza telepítés céljára a német
aug. 1. nevén Cochensife-nek nevezett patak, s a Jazo-ból Scepus-be vezető régi út között fekvő
lakatlan erdőt, amelyben egykor remeték laktak. — D. p. m. ven. patris au. n. canc. dil.
et f. n. T(home) episcopi Waciensis, a. d. M^o C^oC^o octuagesimo quarto, quinto Non. Aug.,
indict. duodecima, r. aut. n. a. tredecimo.

Eredeti: 44 × 25 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsételés nyoma. Dl. 26.704.

Wagner: *Analecta Scep.* I. 442., Katona: *Hist. crit.* VII. 899., Bárdosy: *Suppl. Scep.* 229., Bárdosy:
Moldav. et Szeps. 73., Fejér V. 3. 246. — *Facsimile:* Turul, 1893. 201. — Kivonat: Tagányi: *Erdészeti oklt.*
I. 15., Csáky oklt. I. 17.

Lásd a 3324. sz. írt megjegyzést.

3328.

1284. — atyjának: V. Istvánnak s neki tett szolgálatai fejében megerősíti Lyuche-i nagy (magnus)
aug. 1. Helbrandus-t az V. Istvántól adományba kapott Kulchuan nevű Szepes megyei falu birtoká-
ban, miután Kuzel szepesi ispán nevezettet beiktatta, s megadja neki azt a jogot, hogy
jobbágyai fölött — kivéve a lopás, gyilkosság és rablás eseteit — a szepesi ispán nem, hanem
csak ő ítélkezhetik; leírja egyúttal a birtok határait. — D. p. m. ven. patris Thome dei
gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo quarto, quinto
Non. Aug., indict. duodecima, r. aut. n. a. tredecimo.

Átírta:

a) III. András 1293. márc. 21. (Dl. 1362.)

b) III. András 1293. márc. 21. > Vencel 1302. szept. 22. (Dl. 25.065.)

c) III. András 1293. márc. 21. > I. Károly 1307. szept. 7. (Dl. 1173.)

Hazai oklt. 101. (aug. 2.) — Határleírás kihagyásával: Wagner: *Analecta Scep.* I. 82., Katona: *Hist.*
crit. VII. 898., Bárdosy: *Suppl. Scep.* 231., Fejér V. 3. 247.

Lásd a 3324. számnál írt megjegyzést.

3329.

1284. — Kozma fiának: Lőrinc comesnek adományozza a Turch-i Kusbezterche nevű birtokot,
aug. 2. átírván a turóci konventnek 1284. júl. 9-i jelentését a birtokhatárvizeléséről és iktatásáról.

Átírta: esztergomi káptalan 1340. jan. 22. (Dl. 40.822. Múz. Törzsanyag.)

Tartalmilag átírta: turóci registrum 49. §.

Engel: *Mon. Ungrica* 90. — Kivonat: Fejér V. 3. 272., *Tört. Tár* 1904. 95. 102. sz.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie
Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore.
Ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod
comes Laurencius filius Cosme fidelis noster ad nostram accedens presentiam sueque fidelitatis ser-
vitia nostre maiestati impensa proponens et declarans in memoriam nostram revocando supplicavit
nobis humiliter et devote, quendam possessionem Kusbezterche dictam in Turch existentem sibi dari
perpetuo dignaremur. Verum quia de qualitate et quantitate et utrum nostre collationi sit pertinens,

nec ne, nobis veritas non constabat, fidelibus nostris conventui de Turch, ut sub ipsorum testimonio Paulus filius Rechk homo noster ad faciem predictae possessionis convocatis vicinis et commetaneis eiusdem accederet reambulatumque statueret comiti Laurencio perpetuo possidendam, si non fieret contradictum, contradictores vero, si qui fierent, contra eundem ad nostram citarent presentiam ad terminum competentem et post hec totius facti seriem nobis rescriberent, per nostras litteras mandassemus. Tandem idem conventus nobis rescripserunt in hec verba:

Excellentissimo domino ipsorum Ladizlao dei gratia illustri regi Hungarie conventus ecclesie beate viriginis de Turuch orationes in Christo humillimas et devotas. Litteras celsitudinis vestre honore, quo decuit, recepimus hunc tenorem continentes: (*Következik IV. László 1284. júl. 1-i oklevele, lásd a 3319. sz.*) Nos itaque preceptis celsitudinis vestre obtemperare cupientes, ut tenemur, cum predicto comite Paulo hominem nostrum ydoneum et dignum fide transmissimus(!) ad premissa exequenda. Qui demum ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, quod ad faciem dicte possessionis accessissent et eandem presentibus commetaneis et vicinis universis reambulatum eidem comiti Laurencio statuissent nullo penitus contradictore existente. Cuius quidem terre mete hoc ordine distinguuntur: prima meta incipit a fluvio Turch, inde exit et tendit ad orientem ad unum holm, ubi est terrea meta, inde pertransit unam publicam viam, que tendit de Bela in villam sancti Martini, hinc tendit per aliam contra orientem, que separat a villa sancti Martini et pervenit ad terram Sordoni dictam, ubi est terrea meta, inde reflectitur per unum berch ad meridiem et pervenit ad metas Sabocrek et ibi est terrea meta, abhinc reflectitur ad occidentem per caput cuiusdam vallis, ubi est terrea meta, inde tendendo ad occidentem per eundem berch ad arborem piri, sub qua est meta terrea, inde tendit ad meridiem infra et cadit in rivulum Hinesnicha dictum et per eundem decurrendo infra cadit in fluvium Turuch predictum et per ipsum decurendo infra pervenit ad priorem metam et ibi terminatur. Datum in crastino quindenarum Nativitatis beati Johannis baptiste anno domini M^o C^o LXXX^{mo} quarto.

Nos itaque ex huiusmodi relatione predictorum conventus de Turuch fidelium nostrorum informati antedictam possessionem absque cuiuslibet contradictionis obstaculo legitime fore statutam cognoscentes revocantesque in memoriam fidelitates, actus strenuos et meritoria obsequia ipsius comitis Laurencii, quibus nobis locis continuus et temporibus oportunis in expeditionibus regni nostri indefesse studuit complacere et se reddere utique gratiosus, et specialiter in expeditione, quam contra Cumanos in Hold habuimus, ubi idem in perfidiam versi contra nostram insurrexerunt maiestatem, idem comes Laurencius ad nostram et omnium baronum nostrorum conspectum pro defensione persone nostre regie letaliter extitit sauciatus, pro quibus et tantis servitiis licet in(!) nobis maiora et ampliora mereretur, in recompensationem tamen aliqualem eorundem predictam possessionem Kusbuzterce de consilio prelatorum et baronum regni nostri ipsi comiti Laurencio et per eum suis heredibus heredumque suorum successoribus cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis universis dedimus, donavimus et contulimus iure perpetuo et irrevocabiliter pacifice et quiete possidendam, tenendam et habendam. Ut autem huius nostre donationis series robor obtineat perpetue firmitatis, presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri patrocinio communitas. Datum per manus venerabilis in Christo patris domini Thome dei gratia episcopi Wachiensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o C^o LXXX^{mo} quarto, quarto Nonas Augusti, indictione duodecimo(!), regni autem nostri anno duodecimo.

Lásd a 3324. sz. irt megjegyzést.

3330.

(1284.)
aug. 5.
Patak.

— kérése anyjához Vaska birtok ügyében.
Fejér V. 3. 245.
Lásd 1282. aug. 5-i keltezéssel a 3155. sz. alatt.

(1284.)
aug. 21.

— parancsa a nádorhoz és az országbíróhoz Péter fiai: János és Miklós érdekében.
Documente priv. ist. Rom. C. II. 262.
Lásd (1289.) aug. 21-i keltezéssel a 3527. sz. alatt.

- (1284. aug. 23. előtt.) * — 1284. aug. 23-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Vng-i Abraam comes királyi ember iktassa be Simon comes fiait Rath föld, illetőleg falu birtokába. (Fejér V. 3. 250.) **3331.**
1284. aug. 23. — Simon comes fiainak: Boxa és Tamás comeseknek, György mesternek és testvéreiknek adományozza főleg a kunok ellen vívott Hod-i csatában teljesített szolgálataikért az Ung megyei Rath nevű földet, illetőleg falut átírván az egri káptalannak az iktatásról szóló jelentését. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Vaciensis, au. n. canc. [dilecti] et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo quarto, decimo Kal. Sept., indict. duodecima, r. aut. n. a. tredecimo.
Eredeti: 50,2 × kb. 28,4 cm. Kezdő L. helye üres. Függetlenpecsételés nyoma. Dl. 57.217. (Soós lt.)
Katona: Hist. crit. VII. 901., Fejér V. 3. 249. (Mindkettő kevés kihagyással és a formuláris részekben hiányosan.) **3332.**
- (1284.) aug. 24. Zólyom. — oklevele Predynmyh, Juretina és Musuna birtokok adományozásáról.
 Fejér V. 3. 240.
Lásd (1276.) aug. 24-i keltezéssel a 2731. sz. alatt.
1284. (szept. 3. előtt.) — Benedek fiának: Rodyn comesnek adományozza szolgálataiért, továbbá a Henrik bán fia: Henrik comestől szenvedett károkért és négy serviensének haláláért kárpótlásul a kisebb Pezet vár Menygyth és Meduegyan nevű földjeit, kivéve azokat a vár alól. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo quarto, r. aut. n. a. duodecimo.
Eredeti: 46,5 × 19,8 cm. Díszes kezdő L. Függetlenpecsét zsinórja. Dl. 66.483. (Blagay lt.)
Tartalmilag átírta: zágrábi káptalan 1359. (Dl. 66.524. uo.)
 Blagay oklt. I. 50., Smičiklas VI. 489. — Tartalmi átírat: Blagay oklt. I. 144., Smičiklas XII. 653. **3333.**
1284. (szept. 2. után.) — János comesnek, Tamás váci püspök és királynéi kancellár testvérének adományozza, főleg mert a visegrádi vár őrzése alatt birtokait elpusztították, a királyi udvarnokok két Gamas nevű Somogy megyei faluját az eddigi határok között, kivéven ezeket minden udvarnoki teher és szolgálat alól.
Tartalmilag átírta: Ilsvai Lesták nádor 1397. márc. 30. (Dl. 8780.)
 A tartalmi átírás szövege:
 quarum prima videlicet dicti domini Ladizlai regis littera privilegialis in anno domini millesimo ducentesimo octuagesimo quarto, regni autem sui anno tredecimo confecta explicabat, quod cum Johannes comes frater venerabilis patris Thome episcopi Wacyensis aule domine regine consortis dicti domini Ladizlai regis cancellarii a primevis pueritie sue temporibus semper et ubique ac specialiter in conservatione castris de Wysegrad ipsi domino Ladizlao regi fidelem inpendisset famulatum se et bona sua ac universas possessiones suas pro fidelitate corone regie debita dubiis fortune casibus submitto, ipse dominus Ladizlaus rex, qui ex officio sussepti regiminis sui pensare debuisset merita singulorum et unicuique iuxta suorum meritorum exigentiam respondere commendabilem fidelitatem et grata obsequia dicti comitis Johannis, que sibi cum sumpma fidelitate exhibuisset et inpendisset, pietate regia attendens volensque pro tanto sibi debite remunerationis beneficio occurrere regio cum favore duas villas seu terras wduarnicorum suorum Gamas vocatas in comitatu Simigiensi existentes ab omni onere seu conditione wduarnicorum exceptas penitus et exemptas cum omnibus eorum utilitatibus et pertinentiis universis, silvis videlicet, pratis, vineis et aliis eidem comiti Johanni in aliqua-

lem recompensationem servitiorum suorum, licet potiora meruisset, maxime pro dampnis et destructionibus possessionum suarum, que et quas fuisset perpressus, cum in conservatione castri sui memorati extitisset et per eum suis heredibus heredumque suorum successoribus de plenitudine sue gratie dedisset, donasset et contulisset perpetuo pacifice possidendas sub illis et eisdem metis ac antiquis distinctionibus terminorum, quibus eodem ville per priores incolas habite fuissent et possesse et ipsum comitem Johannem ipse dominus Ladizlaus rex in corporalem possessionem ipsarum villarum per Nicolaum palatinum dilectum et fidelem suum fecisset introduci.

3334.

1284.
szept. 14.
Forró
falu
mellett.

— előtt Tivadar fia: Péter a Vosonthe folyó mellett nyugatra fekvő négy ekényi Bered nevű földjét, amely az utód nélkül elhalt Endrys és Perthas birtoka volt, s amelyet királyi adományba nyert, cserébe átadja 60 márka ráfizetése mellett Pethews fiának: Salamonnak a folyótól keletre fekvő ugyancsak Bered nevű birtoka fejében.

Tartalmilag átírta: Szepesi Jakab országbíró 1379. febr. 1-i átírása alapján Garai Miklós nádor 1430. márc. 3. (Dl. 28.707.)

A tartalmi átírás szövege:

litteras comitis Jacobi de Scepes iudicis curie regie — — — tenorem litterarum domini Ladislai olim regis Hungarie iuxta villam Forro in festo Exaltationis sancte crucis anno domini millesimo ducentesimo octuagesimo quarto confectarum de verbo ad verbum transscriptive in se habentes in ipsius domini palatini produxisset conspectum exprimentes, quod Petro filio Theodori ab una parte et Salomone filio Pethews ex altera coram ipso domino Ladislao rege constitutis idem Petrus retulisset, quod terram suam Bered vocatam iuxta fluvium Vosonthe a parte occidentali existentem per eundem Ladislaum regem sibi collatam ad quatuor aratra sufficientem, quam Endrys et Perthas heredum solatio destitui possedissent, dedisset eidem Salomoni pro concambio terre sue similiter Bered appellate ultra ipsum fluvium Vosonthe existentis a parte orientali, addendo et dando ipsi Salomoni sexaginta marcas eo, quod terra eiusdem Salomonis fuisset potioris utilitatis, quam terra sua, scilicet Petri; adiecisset etiam idem dominus Ladislaus rex, quod partes ipsam ordinationem concambii inviolabiliter assumpsissent observare ita, quod si qua partium dictam ordinationem retractaret, solveret octuaginta marcas partem ipsam ordinationem observanti.

3335.

1284.
szept. 15.
Esztergom
mellett.

— András egri püspök kérésére jóváhagyván V. István okleveleit az egri egyház népei kiváltságáról, a tizedekről, az egyházmegye határaitól — különösen a szepesi prépostság és káptalani vonatkozásában — megparancsolja az esztergomi káptalannak, hogy ezeket autentikus pecsétje alatt írja át.

Átírta: esztergomi káptalan 1284. okt. 28. (Egri káptalan magánlt. Num. 1. div. 1. fasc. 1. fr. 3. — OL. Filmtár 1326. doboz.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia rex Hungarie fidelibus suis preposito et honorabili capitulo Strigoniensis ecclesie salutem et gratiam. Cum venerabilis pater Andreas miseratione divina episcopus Agriensis litteras plurimas patentes et privilegiales excellentissimi principis Stephani regis patris nostri karissimi super libertatibus, exemptionibus nobilium vasallorum suorum, conditionariorum, hospitum, rusticorum et specialiter super decimis dicandis et exactionibus decimarum ac super limitationibus et terminis totius dyocesis ecclesie Agriensis, maxime super distinctione tenute et decimationis a preposito et capitulo Zepesyens in novalibus exstirpatis et exstirpandis, que novalia in decimis dicandis ecclesie Agriensi per regem Stephanum patrem nostrum fuerunt donata, ordinata et distincta per terminos et limitationes a Tarchafeu incipiendo per meatum eiusdem Tarcha usque, dum contingatur tenute castri nostri Sarus nominati et usque ad montis fundamentum, qui Zepushege nominatur et totam terram Zepusyensem circuit ac circumvallat, extra cuius montis circumvallationem de duabus partibus Tarchauye omnes decime ecclesie Agriensi dinoscuntur pertinere ac super tributis et decimis tributorum in decem comitatibus exhigendis, necnon super possessionibus datis et donatis per patrem nostrum adhuc tempore sui ducatus pro expeditione sui debiti, quod mutuaverat ab

episcopo Agriensi, videlicet Lamperto vice et nomine sue ecclesie ac super possessione Zenholmbuda vocata, que ecclesie Agriensi multis ex causis fuit perpetuata, nobis exhibuerit, quas presentibus prelati et baronibus regni nostri legi fecimus et rata habuimus in omnibus suis articulis et earum parte, fidelitati vestre damus in mandatis, ut eisdem transcribi faciat et vestro autentico sigillo consignari, cum eadem ecclesia Agriensis nobis et nostris successoribus super omnes ecclesias kathedrales regni Hungarie sit magis deffensanda ac protegenda. Datum in octavis Nativitatis beate virignis Marie prope Strigionium anno domini M^o CC^o octuagesimo quarto.

3336.

(1284.)
szépt. 15.

— mandátuma Gersenchá comitatus ügyében.
Fejér V. 3. 243.
Lásd (1282.) szept. 15-i keltezéssel a 3182. sz. alatt.

1284.
szept. 24.
Gyman.

— a Saturalia Wyhel-i királyi hospesek kérésére átírja István ifj. királynak 1261-i privilégiumát a hospesek kiváltságairól (1780. sz.) és saját (1282.) okt. 23-i oklevelét a hospesek birtokairól (3184. sz.). — D. in Gyman, dominico die ante festum beati Mychaelis archangeli a. d. M^o CC^o LXXX° quarto.

Átírta: III. András 1291. jan. 5. (Dl. 519.)
Wenzel IX. 391., Adalékok Zemplén vm. tört. 1909. 62. és 51. (magyar ford.)

3337.

1284.
okt. 3.
Wsuzhida
mellett.

— IV. Béla és V. István oklevelei alapján visszaadja Fülöp fiának: István mesternek Harca nevű földjét, figyelmen kívül hagyva más javára esetleg tett adományát, s megismétli Egered nevű soproni várföldnek István mester részére általa történt adományozását. — D. prope Wsuzhida, quinto die beati Michaelis archangeli a. d. M^o CC^o LXXX° IIII°.

Átírta: soproni keresztesek konventje 1326. jan. 14. (Soproni Állami Levéltár Dl. 85. — OL. Filmtár 2042. doboz.)

Hazai okmt. II. 17. — Kivonat: Wenzel XII. 418., Házi: Sopron I/1.11.

3338.

(1284.)
okt. 3.
Huzushyda.

— Fülöp mester soproni polgár fiait: Istvánt és Gergelyt megerősíti abban a kiváltságban, melyet IV. Béla atyjuknak adományozott, s amelynek értelmében soproni házukban vagy a várban lakva a városon kívül eső birtokaik lehetnek, s a soproni hospesek kiváltságai szerint tartoznak szolgálatot teljesíteni. — D. in Huzushyda, V^o die beati Michaelis archangeli.

Átírta: soproni keresztesek konventje 1326. jan. 14. (Soproni Állami Levéltár Dl. 85. — OL. Filmtár 2042. doboz.)

Hazai okmt. II. 18. — Kivonat: Wenzel XII. 431., Házi: Sopron I/1. 12.

Az oklevél évszámának megállapítása a 3338. sz. alapján történt.

3339.

1284.
okt. 16.
Szarvas-
halom.

— Márton, Bala, Jakab, Marcell, Elek, Simon, Pál, Warov és Petus Neek-en lakó pozsonyi várjobbágyok kérésére átírja III. István 1165-i oklevelét (108. sz., facsimile: Méhes cs. 12.) és megerősíti őket azokban a kiváltságokban, melyekkel a pozsonyi vár nemes jobbágyai élnek. — D. in Zorwossholm, in festo sancti Galli confessoris a. d. MCCLXXX quarto.

Eredetije a Méhes család birtokában volt.

Fejér V. 3. 253., Méhes cs. II. (1937.) 12. és 13. (magyar ford.)

3340.

(1284.)
okt. 20.

— Resy, Syd, Guelse és Zepene iktatása ügyében intézkedik.
Bánffy oklt. I. 22.
Lásd (1282.) okt. 24-i keltezéssel a 3185. sz. alatt.

1284.
nov. 26.

— Pongrác fia: Tamás comes és Isakh fia: Makow, akik Kelemenus bán unokái, továbbá Barlabas fia: Domokos, s Chanad fiai: Gergely és Dénes, akik Waffa comes unokái, által a maguk és Chanad nb. rokonaik nevében előterjesztett kérésére átírja IV. Béla 1256. dec. 17-i oklevelét (1126. sz.) és az abban foglaltakkal ellentétes okleveleket érvényteleneknek nyilvánítja.

Átírta: I. Mátyás 1484. febr. 6. > II. János 1570. dec. 1. > Báthory István erdélyi vajda 1572. máj. 29. (Dl. 322. 38. o.)

Az oklevél szövege:

Ladislaus dei gratia Hungariae, Dalmatie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie, Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in salutis largitore. Ad universorum notitiam tam presentium, quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod accedentes ad nostram presentiam comes Thomas filius Pangracii et Makow filius Isakh, nepotes Kelemenus bani, item Dominicus filius Barlabae, Gregorius et Dionysius filii Chanad, nepotes comitis Waffa pro se et fratribus ac proximis suis de genere Chanad exhibuerunt nobis quoddam privilegium domini Bele regis avi nostri charissimi felicitis recordationis super divisione hereditiarum possessionum eorundem inter eos facta confectum, exponentes eorum fidelia servitia, petentes nos humili precum cum instantia, ut idem privilegium confirmare dignaremur et possessiones in eodem privilegio insertas, si cuiquam nos contulissetus vel predecessores nostri reges forsitan contulissent, dignaremur revocare et litteras seu privilegia super facto earundem possessionum emanata et confecta cassa et inania nunciare. Cuius tenor talis est: (*Következik IV. Béla 1256. dec. 17-i oklevelé, lásd az 1126. sz.)* Nos ergo attendentes predictorum nobilium petitionem fore iustam, pensantes etiam fidelia et meritoria servitia, que nobis et nostris progenitoribus cum personarum lesione et bonorum fratrum perditione sine intermissione impenderunt, qui non solum eorum possessiones hereditarias, si cuiquam contulissetus vel nostri predecessores reges contulissent, reddere tenemur, verum etiam regalibus munificentis et donativis ad ampliora eis providere, predictum privilegium non abrasum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte vitiatum de verbo ad verbum presentibus transcriptum ex certa nostra scientia de baronum nostrorum consilio confirmavimus, ratificamus et approbamus revocantes omnes donationes et traditiones possessionum prefatarum in predicto privilegio contentarum, si quas nos fecissemus vel predecessores nostri fecissent, omnes litteras et privilegia super eisdem eorundemque iuribus et vigore reddentes caritura, si quoque tempore coram quocumque iudice fierent contra eos vel eorum successores presentata. In cuius rei memoriam et firmitatem perpetuam presentes concessimus duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis patris domini Thome dei gratia episcopi Wacziensis, aule nostre vicecancellarii dilecti nostri et fidelis anno domini millesimo ducentesimo octoagesimo quarto, sexto Calendas Decembris, indictione XII., regni autem nostri anno tredecimo.

3341.

1284.
nov. 26.

— a Chanad nb. Pongrác fia: Tamás comes kérésére átírja és megerősíti a váradi káptalan 1283. szept. 14-i privilégiumát (Wenzel IX. 366.) Berthem, Sunkulus, Theled (I) és Zobolcz nevű birtokok ügyében, valamint Bertalan váradi püspök és Rorandus erdélyi vajda 1284. aug. 1-i privilégiumát a Berthem birtokon a Körösön szedni szokott vám feléről (Wenzel IX. 400.). — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Wacziensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octoagesimo quarto, sexto Cal. Dec., indict. XII, r. aut. n. a. decimo tertio.

Átírta: váradi káptalan 1294. dec. 3. > II. János 1570. dec. 1. > Báthory István erdélyi vajda 1572. máj. 29. (Dl. 322. 12. o.)

Wenzel IX. 383., Documente priv. ist. Rom. C. II. 264. (román ford.)

3342.

1284. nov. 26. + — a Chanad nb. Pongrác fia: Tamás comes kérésére átírja IV. Béla 1247-i privilégiumát (872. sz.) Arad, Csanád, Temes és Szerém megyékben fekvő birtokai ügyében, s a rongált oklevél részletesen leírt vizsgálata után, melynek során említi a kunok pusztításait Egyházasker, Rasan, Chaka, Zent Miklos, Borumlak és Temerken birtokokon, az oklevelet a hamisság gyanúja alól feloldva megerősíti. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Wacziensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo quarto,¹ sexto Cal. Dec., indict. duodecima, r. aut. n. a. decimo tertio.

Átírta:

a) I. Károly 1320. jan. 19. > II. János 1570. dec. 1. > Báthory István erdélyi vajda 1572. máj. 29. (Dl. 322. 64. o.)

b) I. Károly 1320. jan. 19. > Ua. 1323. jún. 12. > II. János 1570. dec. 1. > Báthory István erdélyi vajda 1572. máj. 29. (Dl. 322. 22. o.)

Wenzel IX. 384. Documente priv. ist. Rom. C. II. 265. (román ford.) — Kivonat: Pesty: Okl. Temesvm. 5., Densuşianu: Documente I. 1. 449.

Hamis voltára lásd Karácsonyi 18. és 30. (Bár Pál pécsi püspök csak az egyik oklevélben van említve, a másik átiratban neve kimaradt, s így ez a körülmény döntő nem lehet, de a többi érv az oklevél hamis voltát bizonyítja).

3343.

(1284.) dec. 17. Poroszló. — megparancsolja az esztergomi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Marceus királyi ember vizsgálja ki Ruthk-i Stark, Pál, Miklós és rokonaik panaszát, amely szerint Myco fia: Péter comes elfogta és kifosztotta, s csak akkor bocsátotta szabadon őket, amikor Ruthk birtokra vonatkozó IV. Béla-féle privilégiumukat átadták neki, s most a földet hatalmasul birtokolja; azonkívül meghagyja, hogy a királyi ember határolja el a birtokokat és iktassa vissza Stark-ot és rokonait. — D. in Puruzlou, dominica proxima ante festum beati Thome apostoli.

Átírta: esztergomi káptalan (1285.) jan. 15. > IV. László 1285. aug. 1. > esztergomi káptalan 1287. aug. 3. (Dl. 40.185. Múz. Törzsanyag.)

Hazai okmt. VIII. 241.

3344.

1284. — László comesnek (filio Seruidei) adja néhai Andrásnak Bogad, Sarkad, Hagyorulakez,² Ilyvagh, Bessenyő, Mosony, Molna és Tolgy nevű Zala megyei birtokait.

Kivonat: Fejér VI. 2. 410.

3345.

1284. — Zamabur falut Irizlaus fiának: Iwan comesnek adományozza.

Fejér VII. 2. 106.

Lásd 1274-i keltezéssel a 2565. sz. alatt.

1284. — Garich várat a zágrábi püspöknek adományozza.

Fejér V. 3. 241.

Lásd 1277. márc. 22-i keltezéssel a 2771. sz. alatt.

(1285 előtt.) * — 1285. (máj. 8-i) oklevelében említi privilégiumát, amely bizonyította, hogy Dengeleg birtok Kelyanus fiának: Kelyanus-nak örökölt birtoka. (Lásd a 3359. sz.)

3346.

¹ A b) átiratban *quinto*-ra javítva.

² Hagyorulakez csak Fejér: Codex diplomaticus VI. 2. kötetének kéziratában olvasható. (Eötvös Loránd Tudományegyetem Könyvtára.)

(1285
előtt.)

* — 1285-i oklevelében említi saját privilégiumát, amellyel C[her]men és Trepbk nevű földeket Gothardus-nak, Ehelleus comes fia: Ehelleus mester rokonának adományozta. (Hazai okmt. VII. 197.)

3347.

1285.
jan. 1.

— Rofoy comesnek adja az Alpra fiai által királyi adományból birt, de hűtlenségük miatt tőlük elvett Moch nevű falut Myhalloka földdel és a faluban levő várfölddel együtt kárpót-lásul azért, mert Pál fiának Ach-nak leverésében, Péter nevű rokona elesett és három szerviense megsebesült, Scelench vár ostromakor kezén kő ütésétől megsebesült, továbbá Rolandus erdélyi vajdával és István mesterral a lázadó kunok ellen vívott harcban négy sebet kapott, azonkívül László nevű testvérenek a Pál fia: Miklós és testvérei által birt Adrian vár ostromakor történt haláláért, végül testvérenek: Miklósnak az erdélyi részeken Alardus fia: Gyan ellen vívott harcokban bekövetkezett haláláért. — D. p. m. ven. patris Thome miseratione divina episcopi Wachyensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXXX° quarto, r. aut. n. a. tertio, in Kal. Jan., indict. duodecima. Méltóságok: Lodomér esztergomi, János kalocsai, János spalatói érsek, Dénes győri, Timót zágrábi, András egri, Péter veszpremi, Poka szerémi, Gergely csanádi, Bertalan váradi és Péter erdélyi püspök, Miklós nádor és pozsonyi comes, János szlavón bán, Lőrinc tárnokmester, Lóránd erdélyi vajda és szolnoki comes, Péter asztalnokmester, Jakab lovászmester és borsodi comes.

Eredeti: 47,8 × 29,8 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét darabja. Dl. 1170.

Fejér V. 3.258., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 134., Gyárfás. Jász-kunok tört. II. 448., Densuşianu: Documente I. 1. 447. (hibás), Documente priv. ist. Rom. C. II. 254. (román ford.) — Kivonat: Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 146. (Valamennyi 1284.)

Az oklevél keltezése körül néhány probléma vetődik fel. Az oklevél évszáma: 1284, az uralkodási év: 3, a napi keltezés: január 1, s az indictio 12. — Ha az oklevél keltét 1284. jan. 1-ben állapítjuk meg, úgy az uralkodási év nem felel meg (12 volna helyesen). Az eredeti oklevelet megvizsgálva megállapítható, hogy a napi kelet (in Kalendis Januarii) utólagosan íratott be. Az oklevél minden bizonnyal 1284. szept. 3. után kelt, amikor az uralkodási év 13 volt, s az írrok tertio-decimo helyett csak tertio-t írt, s az indictio 12. éve is ekkor megfelelő volt. A megpecsételés és a napi kelet kitöltése azonban csak később: január 1-én történt meg, azonban nem gondoltak már az évszám, s az indictio javítására. A fentiek alapján az oklevél keltét 1285. jan. 1-re kell tenni.

3348.

1285.
jan. 1.
Buda.

—, minthogy IV. Béla és V. István a garamszentbenedeki konvent népeit kivették minden megyés ispán joghatósága alól, s ő ezeket András comes fiának: Tamásnak védelme alá helyezte, megtiltotta a barsi, nyitrai, komáromi, pilisi, zólyomi és csongrádi ispánoknak, hogy ezek fölött ítélkezzenek vagy őket zaklassák, s elrendeli, hogy e népek ellen csak előtte, vagy az országbíró előtt lehet pert indítani. — D. Bude, in octavis Nativitatis domini a. eiusdem M^o CC^o LXXX° quinto.

Eredeti: 14,9 × 6,6 cm. Fügőpecsét darabjai. Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 40. f. l. n. 17. (OL. Filmtár 562. doboz.)

Magyar Sion III. 624., Codex Strig. II. 149., Wenzel IX. 426., Mon. eccl. Strig. II. 191. — Kivonat: Fejér V. 3. 314.

Feltűnő, hogy az egyébként pátens kiállítású oklevél függőpecséttel nyert megerősítést. Ha más adat nem merül fel az oklevél valóságára ellen, ez a rendellenesség önmagában az oklevelet még nem teszi gyanússá.

3349.

1285.
jan. 8.

+ — Simon fiának: György mesternek és utódainak adományozza a Sáros megyei Sogar, Sowpotok, Delna, Zarbuith és Chedezdeth nevű királyi falvakat várépítési joggal a Sogar-on levő sókúttal, a Chedezdeth-i szántó és erdős földdel a régi határok között megemlítve, hogy György mester testvérei: Boxa, Tamás, Dénes, Detricus és Simon kötelezték magukat,

hogy ebből az adományból birtokosztályt kérni nem fognak, s leírja a birtok határait Mátyás mester újvári főesperes, királynéi kápolnaispán s András sárosi ispán és várnagy határjárása szerint. György mester az adományt azáltal érdemelte ki, hogy a Szepességet Gylnich Bana-val és a Nyírséget az erdélyi részekig elfoglaló hűtlen March fia: Loránd, majd eleste után rokona: Gergely ellen harcolt, akit elfogott, a király pedig lefejeztetett; a csehek ellen harcolva foglyokat ejtett és megsebesült; Lython vajdát, aki Kárpátokon túli királyi területeket és jövedelmeket foglalt el, legyőzte, csatában megölte, Barbith nevű testvérét pedig elfogta s az adózást helyreállította; a hűtlen kunok ellen harcolva megsebesült; amikor a király tárgyalás céljából Dormanus-hoz ment, s ez a király több emberét elfogta, ő Dormanus egyik emberét fogta el; amikor erdélyi híveit a kunokkal együtt Dormanus és a bolgárok ellen küldte, a hadat ő vezette. — D. p. m. ven. patris Thome episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo quinto, r. aut. n. a. quartodecimo, sexto Id. Jan.

Eredeti: Kezdő L helye üres. Független zsinórja. Az Ernst-gyűjteményben volt. (Fénykép: Dl. 105.230.)

Wenzel XII. 434., Densuşianu: Documente I. 1. 454. — Kivonat: Holban—Sacerdoţeanu 5., Doc. Val. 30.

A jelen s a következő szám alatt közölt oklevelek igen közel állnak egymáshoz. Az adományt nyerő György mester szolgálatainak felsorolása teljesen azonos, eltérés a rendelkező részben van. Ezek az eltérések a következők: a jelen oklevélben 4. és 5. helyen említett Zarbuith és Chedezdeth nevű birtokok a következő oklevélben nem szerepelnek, a következő oklevél nem tesz említést a várépítési jogról, viszont részletesebben írja le az örökléssel kapcsolatos megjegyzéseket, András abban az oklevélben csak mint sárosi ispán szerepel, s a határok leírása is eltérő. A jelen oklevél átírása, későbbkori említése nem maradt fenn, míg a következőnek több átírása és említése ismeretes. A jelen oklevél írása ellen is lehet kifogásokat emelni, a következő oklevél írása bizonytalanokodó kézzel van íródva, határozatlan ductusa inkább utánczó, mint önálló írásra mutat, hártája lesikálnak látszik. (A jelen oklevél ez utóbbi szempontból nem volt megvizsgálható, minthogy csupán fényképfelvétele ismeretes.) Tartalmi kérdéseket illetően, a több birtok, a várépítési jog említése a jelen oklevél hamis volta mellett szól. Az oklevél külső jegyei viszont a következő oklevél hamis voltát bizonyítják. (Az örökösödési megjegyzésekkel kapcsolatos eltérések behatóbb vizsgálata nem bizonyult eredményesnek, mert György mester ága nem halt ki, így ennek kapcsán a hamisítás nem történhetett.) A fentiek alapján mindkét oklevél hamis voltával kell számolni. A hamisítások koraiak, a következő oklevél tekintetében megállapítható, hogy a XIV. század első felében történhetett, mert 1347-ben Pál országbíró előtt György leszármazottai Sóvár birtok határát Nekcsei Denk-vel szemben az oklevél I. Károly-féle átíratával védtek meg. (Anjoukori okmt. V. 55.) Minthogy éppen e határjárás tekintetében is eltérés van a két oklevél között, elképzelhető, hogy talán éppen ez a per készítette az érdekelteket a hamisítás elkövetésére.

3350.

1285.
jan. 8.

+ — Simon fiának: György mesternek és utódainak adományozza a Sáros megyei Sowar, Sowpothok és Delne nevű királyi falvakat az ott levő sókúttal és más tartozékaikkal megemlítve, hogy György mester kérte: utód nélküli halála esetén ezeket testvéreire: Boxa, Tamás és Simon comesekre hagyassa, akik viszont vállalták, hogy amennyiben Györgynek utódja marad, sem ők, sem utódaik nem kérnek részt a jelen adományból, egyúttal leírja a birtok határait Mátyás mester újvári főesperes és királynéi kápolnaispán, s András sárosi ispán jelentése szerint. A szolgálatok felsorolása teljesen megegyezik az előző szám alatt leírtakkal. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Wacyensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC^o octoagesimo quinto, r. aut. n. a. quartodecimo, sexto Id. Jan.

Eredeti: 55,7 × 33,6 cm. Diszes kezdő L. Független zsinórja. Dl. 57.218. (Soós It.)

Átírta:

a) I. Károly 1326. jan. 20. > I. Lajos 1367. okt. 2. (Dl. 57.357. uo.)

b) szepesi káptalan 1346. okt. 3. (Dl. 57.319. uo.)

Tartalmilag átírta: Ugrin fia: Miklós országbíró 1359. ápr. 15. (Dl. 57.347. uo. és Dl. 64.054. Kapy It.)

Wenzel XII. 438., Densușianu: Documente I. 1. 457., Doc. priv. ist. Rom. C. II. 271. (román ford.) — *Facsimile*: Holban-Sacerdoțeanu Plansa I. — Határleírás nélkül: Katona: Hist. crit. VII. 911., Wagner: Dipl. Saros 293., Bárdosy: Suppl. Scep. 234., Documente priv. ist. Rom. B. XIII—XV. 6. (román ford.) — Kivonatossan magyar fordítással: Hadtört. Közl. 1890. 582. — Kivonat: Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. LXV., Gyárfás: Jász-kunok tört. II. 451.

Kritikáját lásd az előző számnál.

3351.

1285.
jan. 13.
Taksony.

— Péter nyitrai püspök kérésére megerősítve a szent László király által adott kiváltságokat, amelyek szerint a nyitrai püspök és káptalan népei sem bűnügyekben, sem polgári ügyekben nem tartoznak semmiféle rendes vagy rendkívüli bíró, de főleg a nyitrai ispán joghatósága alá, s minden királyi collecta fizetése alól mentesek az esztergomi egyház kiváltságának mintájára, elrendeli, hogy a püspök és káptalan népei fölött sem a nyitrai ispán, sem pedig más rendes vagy rendkívüli bíró nem ítélezhetik, s a népek nem kötelesek sem élelmezési, sem pénzbeli collecta-t fizetni. — D. in Toxon, in octavis Epiphanię domini a. ejusdem millesimo CC^o LXXX° quinto.

Átírta:

a) Henrik zabori apát és a konvent ... febr. 2. (Nyitrai káptalan lt. Fasc. 28. n. 25. — OL. Filmtár C 25. doboz.)

b) V. László 1456. május 1. (OL. Csánki-hagyaték.)

Wagner: Nyitrai kpt. 379.

3352.

(1285.
márc. 14.
előtt.)

* — mandátumát, mellyel megparancsolta a váci káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Eyza pilisi ispán iktassa be a Rusd nb. Herbordus fiait: Mark comest és Miklóst a Pylis-i királyi erdőörök Bogud nevű földjének birtokába, s jelentsék a föld határait és mennyiségét, említi a váci káptalan (1285. márc. 14. után kelt) oklevelében. (Mon. eccl. Strig. II. 192.)

3353.

1285.
márc. 21.

— a Zala megyei Nywygh falubeli Albert fiait, Lodomerius esztergomi érsek servienseit, s ezek rokonait: királyi udvarnokok jobbágyait, továbbá Colinus veszprémi főesperes királyi specialis notarius egy serviensét és több Nywygh-i királyi udvarnokot minden birtokukkal együtt kiveszi eddigi conditiójuk terhei alól és a királyi serviensek közé sorolja őket.

Átírta: I. Lajos 1354. márc. 7. (Soproni Állami Levéltár, Káldy család lt. — OL. Filmtár 2058. doboz.)

Az oklevél szövege:

[Ladizlaus dei] gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus [tam presentibus quam futuris presentem] notitiam habituris salutem in eo, qui regibus dat salutem. . . . . nostri debitum nos invigilare remediis ammonet subditorum, quia dum eorum honora ex . . . . . removemus in eorum quiete quiescimus et relevationis eorum comodo gratulamur et fovemur in pace. Proinde ad universorum notitiam tam presentium quam etiam futurorum harum serie volumus pervenire, quod Johannes, Iwanka, Iwan et Nicolaus filii Alberti de villa Nywygh de comitatu Zaladiensi servientes venerabilis patris domini Lodomerii miseratione divina archiepiscopi Strigoniensis et comitis perpetui loci eiusdem, Gregorius filius Wosa, Matheus, Benedictus et Petrus filii Dame ac Vrbanus filius Stephani liberi seu iobagiones vduornicorum nostrorum, cognati predictorum filiorum Alberti, item Gyurgus filius Benedicti serviens discreti viri magistri Colini archydiaconi Wesprimiensis, aule nostre notarii specialis et Hagou filius Pauli, Phylped, Mortun et Mortunus filii Pazar et Sandur filius Mychaelis vduornici nostri de eadem terra Nywygh ad nostram presentiam accedentes nobis cum instantia humiliter supplicarunt, ut eos de obnoxietate et honore [prime] conditionis eorum de benignitate regia absolventes in numerum et libertatem nobilium regni nostri transferre et agregare cum favore regio dignaremur. Nos autem considerantes eorum fidelia servitia et merita gratiosa, quibus nostre celsitudini studuerunt multipliciter complacere, specialiter scilicet in expeditione nostra et regni nostri [contra] regem Boemorum habita in agmine nostro viriliter dimicantes, [in] qua victoriam obtinuimus deo propitio gloriosam

et similiter contra perfidiam et pertinaciam sepissime (1?) Cumanorum cum fervore eximie fidelitatis pro bono statu corone regie se bellicis congressionibus nobis intuentibus laudabiliter opposcentes, cum idem Gregorius ex ipsis tunc temporis esset serviens Rolandi filii Thome woyuode Transsiluani tot et tanta eorum obsequia in nostri memoriam revocantes, ut alii eorum exemplo ad fidelitatis opera propensius incitentur, eosdem vduornicos nostros et liberos ac iobagiones eorum de prima conditione eorum cum suis posteritatibus eximendo cumque suis possessionibus universis, terris scilicet, vineis, silvis, nemoribus, fenilibus, molendinis et aliis omnibus iuribus hereditariis et empticiis quocumque titulo habitis et possessis tum de clementia regia dignitatis, cum etiam ad petitionem eorundem domini archyepiscopi, woyuode et magistri Colyni fidelium et dilectorum [nostrorum in] cetum, numerum et collegium nobilium nostrorum regalium servientum duximus transferendos auctoritate regia statuentes et invariabiliter ordinantes, ut eadem libertate cum suis posteritatibus perpetuo gaudeant et fruantur nulla in eis prioris conditionis macula remanente, qua ceteri nobiles regni nostri gratulantur [sub vex]illo regio militantes. Ut igitur huius rei memoria robur obtineat perpetue firmitatis, nec processu temporis possit per quempiam hominum [ret]ractari, presentes litteras dupplicis sigilli nostri munimine eis dari fecimus roborantes. Datum per manus venerabilis Thome episcopi Waciensis, aule nostre cancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini millesimo CC^{mo} LXXX° V^{to}, duodecimo Kalendas Aprilis, regni autem nostri anno XIII^{mo}.

3354.

(1285.
ápr. 26.
előtt.)

* — 1285. ápr. 26-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta Gergely csanádi püspöknek és a káptalannak, hogy vizsgálják meg, vajon Chanad nb. Tamás comes Temes, Arad és Csanád megyebeli felsorolt birtokait egyedül vagy nemzetségének többi tagjával együtt birtokolja-e. (Wenzel IX. 420.)

3355.

1285.
ápr. 26.

+ — a Chanad nb. Kelemenus bán fia: Pongrác fiát: Tamás comest — Belenig unokáját — szolgálataiért és László nevű testvérének a kunok által történt meggyilkolása miatt Gergely csanádi püspök és a káptalan által Csanádon tartott vizsgálat alapján megerősíti Temes, Arad és Csanád megyei birtokaiban (ZentLeurencz, Kysffalw, Molunzegh, Ladan, Palata, Pradamunustra, Bodugazunffalwa, Scauath halastavakkal és halászóhelyekkel, Temerken, Keer, Paduey az Agar nevű földdel, Agarfoka és Agarho nevű halászóhelyekkel, Chaka, Rasan, ZentMiklos a Patoktho, Chakato és Rasanto nevű halászóhelyekkel; Beeb, Kwkener, Rabe, Zumbur, Chawas, Kalantelwk birtokok fele), amelyeket nemzetsége többi tagjaitól már elválasztva birtokolt; különleges pártfogásba veszi s a felsorolt birtokokra nézve általa vagy elődei által mások javára tett adományokat visszavonja, végül megállapítja egyrésről Mako bán és Elek fia: Gergely, másrésről Tamás comes kölcsönös örökösödési jogát, amit a két fél azzal egészít ki, hogy Belenigh fia: nagy (magnus) Fülöp részét továbbra is közösen birtokolják. — D. p. m. dil. n. et f. ven. in Christo patris domini Thome episcopi Waciensis, au. n. vicecanc. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo quinto, sexto Cal. Maii, indict. duodecima, r. aut. n. a. decimo quarto.

Átírta: II. János 1570. dec. 1. > Báthory István erdélyi vajda 1572. máj. 29. (DI. 322. 69. o.)

Wenzel IX. 419., Doc. priv. ist. Rom. C. II. 274. (román ford.)

Hamis voltát azonos érvek bizonyítják, mint a 3343. számét, azonkívül a dátumsor is feltűnő hibákat tartalmaz (indictio és az uralkodási év hibás).

3356.

(1285.)
máj. 4.
Sziget-
szent-
márton.

— Péter, Abraam, Jakab comes és Herbordus királyi tárnokok és étkefogók kérésére átírja a királyi káplánok oklevelét, amely szerint Bethlem királyi ember a káplánok kiküldöttjének jelenlétében a leírt határok között beiktatta őket Zantou fehérvári várföld birtokába. — D. in magna insula apud sanctum Martinum, in crastino Inventionis sancte crucis.

Átírta: Garai Miklós nádor 1376. máj. 20. (DI. 42.007. Múz. Törzsanyag.)

Bartal: Commentariorum II. Mantissa XXXIV., Hazai okmt. VIII. 271.

Az évszámot a 3358. sz. oklevél alapján lehet feltételezni.

3357.

1285.
máj. 8.
Nagy-
sziget.

— a Turuch-i Zubuzlo nevű földet illetőleg falut visszaadja Natk fiának: Bertalannak, s megparancsolja Demeter Zolum-i comesnek, hogy a földet adja át Bertalannak, s védje meg őt és testvéreit annak birtokában.

Eredeti: 15,7 × 6,7 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Beniczky lt. D. I. 2. (Pozsonyi kerületi lt. — OL. Fkgy. és Filmtár C 25. doboz.)

Tartalmilag átírta: turóci registrum 66. §. (1286.)

Húschava: Ján Literát a liptovské falzá 164. facsimilével.

Tartalmi átirás: Engel: Mon. Ungrica 100. — Kivonat: Fejér V. 3. 337. (1286.), Tört. Tár 1904. 240. (1286. máj. 28.)

Az oklevél szövege:

Nos Ladizlaus dei gratia rex Hungarie memorie commendantes significamus tenore presentium universis, quod nos visis tenoribus privilegiorum Andree et Bele avorum nostrorum illustrium regum Hungarie terram seu villam Bartholomei filii Natk Zubuzlo vocatam in Turuch existentem, quam predictus Natk pater eiusdem Bartholomei tum in concambio terre sue Nempty vocate inter fluvios Hongun et Seon existentis, tum etiam propter merita servitiorum suorum ex collatione predictorum Andree et Bele illustrium regum possedit usquemodo, reddidimus et restituimus eidem Bartholomeo et fratribus suis in perpetuum possidendam, prout pater ipsius predictus Natk mediantibus privilegiis seu litteris Andree et Bele regum illustrium dinoscitur possedisse. Unde volumus et tibi Demetrio comiti de Zolum firmiter damus in mandatis, quatenus prefatam terram Zubuzlou seu villam eidem Bartholomeo visis presentibus restituas et resignes possidendam in perpetuum, prout ipsius pater tenuit et possedit, conservando ipsum Bartholomeum et fratres suos in possessione dicte ville seu terre contra quoslibet molestare volentes nostra auctoritate mediante, aliud facere non presumas. Datum in Magna insula, feria tertia post Ascensionem domini anno domini M^o CC^o LXXX° quinto.

3358.

1285.
(máj. 8.
vagy
néhány
nappal
később.)

— Dengeleg nevű birtokot Myko fia: Péter comes-szel szemben Kelyanus fiának: Kelyanus mesternek ítéli, minthogy Kelyanus igazolta, hogy a föld örökölt birtoka, amit Péter comes V. Istvántól adományba kapott; s érvénytelennek nyilvánítja Péter comesnek e birtok adományozására vonatkozó oklevélét.

Eredeti: 39,2 × 18 cm. Kezdfő L helye üres. Fügőpecsét darabja. Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, Kézirattár, Történettudományi Bizottság oklevelei A. 1. (OL. Filmtár 2105. doboz.)

Az oklevél szövege:

(L)adizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod cum inter magistrum Kelyanum filium Kelyani ab una parte et inter comitem Petrum filium Myko ab altera super facto cuiusdam possessionis Dengeleg vocate materia questionis in presentia iudicis curie nostre diutius fuisset ventilata et demum idem iudex curie nostre partes cum omnibus privilegiis seu instrumentis suis ad examen nostri iudicii transmississet (!) quindenae sancti Georgii eidem pro termino in nostri presentia comparendi assignando, adveniente (!) igitur prefatis quindenae eodem magistro Kelyano ab una parte, Nicolao dicto Muchkus officiali eiusdem comitis Petri pro eodem Petro domino suo ab altera coram nobis personaliter constitutis privilegia ipsorum super collatione dicte terre Dengeleg vocate confecta partes exhibuerunt, ut debebant, nos vero auditis partium propositionibus et visis privilegiis utriusque partis decrevimus, quod licet eadem possessio Dengeleg vocata memorata comiti Petro per dominum regem Stephanum patrem nostrum karissimum felicis memorie tradita fuerit seu collata, tamen quia eadem possessio fuerat hereditaria magistri Kelyani prenotati, secundum quod in privilegio nostro prius eidem concessio vidimus contineri, nos ipsam possessionem Dengeleg tum causa iustitie et quietatis, tum etiam pro omnibus servitiis et fidelitatibus dicti magistri Kelyani eidem et per eum suis heredibus heredumque suorum successoribus reddidimus et restituimus cum

omnibus utilitatibus et pertinentiis suis universis pacifice et quiete possidendam eo modo et ea plenitudine, secundum quod in privilegio nostro prius eidem magistro Kelyano super facto dicte possessionis concessio continetur cassantes omnes litteras et privilegia, que super collatione ipsius possessionis memorato comiti Petro date essent vel concessae. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis patris Thome episcopi Wachiensis, aule nostre cancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXXX° quinto, regni autem nostri anno tredecimo.

3359.

1285. — átírja István ifjabb király 1264. évi oklevelét Teremy birtok ügyében.
máj. 13. Documente priv. ist. Rom. C. II. 273.
Lásd 1285. máj. (27)-i keltezéssel a 3362. sz. alatt.

- (1285.) — oklevele Mihály comes fiai hajóinak szamosi vámmentességéről.
máj. 19. Fejér V. 3. 280.
Lásd (1290.) máj. 27-i keltezéssel a 3559. sz. alatt.

1285. — adománya a Chanád nb. Pongrác fia: Tamás comes javára.
máj. 26. Documente priv. ist. Rom. C. II. 274.
Lásd 1285. ápr. 26-i keltezéssel a 3356. sz. alatt.

- (1285. * — 1285. máj. 27-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a leleszi
máj. 27. konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Jako fia: István királyi ember
előtt.) az Ung megyei Durma földet meghatározva iktassa be Jakab fiát: Jánost annak birtokába.
(Wenzel IX. 425.)

3360.

1285. — az erdélyi káptalan kérésére átírja és megerősíti Miklós erdélyi alvajda 1282-i Vrbo nevű
máj. 27. földre vonatkozó pátens oklevelét (Hazai okmt. VIII. 223.), s erről privilégiális oklevelet
(Gyula)- ígér. — D. in Alba Transsiluana, in quindenis Pentecostes a. d. M^o CC^o octuagesimo quinto.
fehérvár. Eredeti: 23,5 × 15,5 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 30.583.
Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 137., Hazai okmt. VIII. 237., Documente priv. ist. Rom. C.
II. 277. (román ford.)

3361.

1285. — Meggyes fiai: Péter és Miklós kérésére különböző hadjáratokban, különösen pedig Loránd
máj. (27.) erdélyi vajdával a tatár betörés során teljesített szolgálataiért átírja és megerősíti István
(Gyula)- ifj. király 1264-i privilégiumát (1827. sz.), mellyel Teremy nevű földet Meggyes comesnek
fehérvár. és Fyoch-nak adományozta. — D. in Alba [Transsiluana, in quin]denis Penthecostes a. d.
millesimo CC^{mo} LXXX° V^{to}.

Átírta: I. Károly 1317. febr. 20. > budai káptalan 1379. júl. 2. > erdélyi káptalan 1421. jan. 22.
(XV. századi másolata Dl. 28.572.)

Székely oklt. IV. 2., Documente priv. ist. Rom. C. II. 273. (román ford.)

3362.

1285.
máj. 27.
Borbála-
kolostor
mellett.

— Jakab fiának: Jánosnak adományozza szolgálatai fejében az Ung megyei Durma (Darma) nevű földet, melyen az utód nélkül elhalt Odun lakott, miután a leleszi konvent az iktatást elvégezte, s minderről privilégiumot ígér. — D. prope monasterium sanctae Barbarae, in quindena Pentecostes a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo quinto.

Átírta: leleszi konvent 1643. ápr. 15. > ua. 1755. júl. 9. (Dl. 1075.) — az 1643. évi átírást: leleszi konvent 1762. máj. 15. (Dl. 1076.)

Wenzel IX. 425., Hazai okmt. VIII. 236.

3363.

1285.
máj. 31.

— megerősíti Merse fiát: Pous-t a királyi darócok Batur nevű földjének birtokában, melyet előzőleg neki adományozott (vö. 3235. sz.), amelyről azonban nem tudta eltávolítani az ott lakó Farkast, Jurk-ot, Isep-et és fiait, Syke fiát: Miklóst, Cheet fiát: Symoun-t és rokonaikat az ország zavaros viszonyai miatt, egyszersmind érvényteleníti ezeknek vagy bárki másnak a földre nézve esetleg kieszközölt oklevelét. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo quinto, pridie Kal. Jun., indict. tredecima, r. aut. n. a. tredecimo.

Eredeti: 51,7 × 24,9 cm. Díszített kezdő L. Fügőpecsételés nyomával. Dl. 1185.

Wenzel IX. 423. — Kivonat: Fejér V. 3. 314.

3364.

1285.
jún. 13.
Hortobágy.

— jóváhagyja, hogy Tamás comes fiai: Rorandus erdélyi vajda és szolnoki ispán, István mester szatmári ispán és Jakab királyi lovászmester a maguk, s László, Beke és János nevű testvéreik nevében Ach mester birtokát: Gáborjánmonostort (monasterium Gabryelis) a hozzátartozó boldogságos szűz, szent kereszt, és szent Péter egyházakkal (vulgariter Scentpeturzegy) és más haszonvételeivel átadják rokonuknak: Rofoyrus bánnak. — D. in Hurtubag, tertio die post festum beati Barlabae apostoli a. d. M^o C^o octuagesimo quinto.

Eredeti: 18,3 × 10,4 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 76.165. (Zichy lt.)

Zichy okmt. I. 63.

3365.

1285.
jún. 15.

— az V. Istvánnak és neki teljesített szolgálatai fejében Turna-i Lothardus fiának: Bud-nak s általa testvéreinek: Vroch-nak, Lőrincnek, Benedeknek és Jakabnak adományozza a Sáros megyei Hulloudzalasa nevű lakatlan földet, s Lőrinc királyi tárnokmester oklevelé alapján leírja határait. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o ducentesimo octuagesimo quinto, XVII° Kal. Jul., r. aut. n. a. tredecimo.

Átírta: szepesi káptalan 1334. máj. 7. (Dl. 102.898. Batthyány lt.)

Hazai okmt. VIII. 238.

3366.

1285.
júl. 7.

— a budai prépost és káptalan nevében megjelenő László mester budai olvasókanonok kérésére a bárók tanácsából átírja és megerősíti Lodomerius esztergomi érseknek a budai prépost és káptalan, valamint a pesti és jení hajósok között folyt perben kiadott 1285. jún. 14-i ítéletlevelét (Mon. eccl. Strig. II. 196.), elrendeli, hogy a révvám harmadrésze a jövőben a prépostot és a káptalant illeti, s a hajósoknak örök hallgatást parancsol. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Vaciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo quinto, Non. Jul., r. aut. n. a. tredecimo.

Eredeti: 52,7 × 31,9 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét selyemzsinórával. Pozsonyi káptalan országos lt. Capsa Budensis I. fasc. 1. n. 6. (OL. Filmtár C 23. doboz.)

Batthyány: Leg. eccl. II. 481., Fejér V. 3. 285. — Kivonat: Magy. Tört. Tár I. 102. és XII. 10., Bártfai Szabó: Óbuda 53.

3367.

1285.
júl. 18.

— Zeud fiait: Chepanus-t és Iwanch-t a Karampha-i királyi tárnokok jobbágyait, főleg a királyi udvarban és a tatárbetöréskor teljesített szolgálataikért, továbbá testvéreiket, atyjukat, s rokonaikat: Poka fiát: Baas-t, Pál fiát: Pétert, kopasz (calvum) Istvánt, Olbeus fiát: Jánost és Márton fiát: Pous-t Karumpha-i földjükkel együtt kiveszi a királyi tárnokok jobbágyságából és a királyi serviensek közé sorolja őket. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo quinto, r. aut. n. a. tredecimo, quintodecimo Kal. Aug.

Eredeti: 30,3 × 28,2 cm. Diszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 40.177. (Múz. Törzsanyag.)
Fejér V. 3. 281., Wenzel IV. 276.

3368.

1285.
júl. 18.

— a Potok melletti Olozy falubeli királyi hospesek kérésére átírja és megerősíti V. István 1272. febr. 1-i privilégiumát (2150. sz.), amely átírja Imre király 1201-i privilégiumát a pataki hospesek számára. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Wachiensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o C^o C^o octuagesimo quinto, r. aut. n. a. tertiodecimo, quintodecimo Kal. Aug.

Eredeti: 50 × 40,3 cm. Függőpecsét darabja. Dl. 40.

Fejér V. 3. 295., Densuşianu: Documente I. 1. 460., Adalékok Zemplén vm. tört. 1916. 4. magyar fordítással.

3369.

1285.
júl. 18.

— megerősíti Ewze fiát: Istvánt Veresalma nevű földjének birtokában, amelyet atyja V. Istvántól kapott, s melyben különböző személyek részéről sok kárt szenvedtek, egyszerűsmind a zaklatóknak örök hallgatást parancsol és érvényteleníti a jelen oklevéllel ellenkező tartalmú okleveleket. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^{mo} CC^{mo} octuagesimo quinto, quintodecimo Kal. Aug., r. aut. n. a. tredecimo.

Átírta: egri káptalan 1350. jan. 20. (Dl. 64.668. Péchy lt.)

Wagner: Dipl. Saros 297., Katona: Hist. crit. VII. 916., Fejér V. 3. 283. — Kivonat: Gárdonyi: Péchy cs. 2.

IV. László Veresalma birtokot még 1285-ben, majd 1288-ban György comes fiának: Péter comesnek adományozta (lásd a 3386, 3492, 3504. sz.). Ez ellene mond a jelen oklevélnek, s így felmerül annak a gyanúja, hogy a négy oklevél közül egy nem valódi. A Péter comes javára kiadott oklevelekből kettő eredetiben maradt fenn, s külsejük különösebb gyanúra nem ad okot, bár feltűnőnek kell vennünk az 1285-i oklevél hiányos dátumát. Tudni kell még, hogy Ewze fia: István 1287-ben Veresalma-i szerzett birtokát eladta (Dl. 64.669.) a Keeth-i családnak, akinek tagjai a jelen oklevelet 1350-ben átírták. E négy oklevél ellenmondását úgy lehet magyarázni, hogy Veresalma birtok miatt már régóta folyt vetélkedés (lásd a jelen oklevél szövegének utalásait), s Péter comes valamilyen alkalmat megragadva a királytól adományba kérte Ewze fiainak birtokát. (Elképzelhető, hogy az 1287. évi eladás nem nyervén királyi megerősítést, nem tekintették hatályosnak.) Az oklevelek valószínűleg a birtokért folyt harc különböző fázisainak eredményei. A négy oklevél tehát szabályos körülmények között hagyta el a kancelláriát, bár tartalmuk jogilag ellentmond egymásnak. Ily módon a kutatás szempontjából hasznavehetetlen hamisítványnak egyik sem tekinthető.

3370.

1285.
júl. 18.

— István zabori apát kérésére a királyi kegyuraság alá tartozó zabori monostor népeit felmenti a dénár-, élelem- vagy bármely más adó fizetése alól.

Átírta: I. Károly 1330. máj. 28. (Nyitrai püspöki lt. Capsa I. (A.) fasc. 1. n. 8.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus [tam pre]sentibus quam futuris presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Pie et salubriter agitur, si qua sacrosanctis ecclesiis pro animarum remedio laudanda devotio donavit et pro premio salutis eterne religio contulit Christiana salva semper et illibata persistent ac subnixa omni munime (!) perseverent et ne labente curriculo temporis in hiis probationum subtrahatur copia ac per hoc ambigendi quinyomo malignantibus additus pateat litigandi, dignum est, ut litterarum provideatur testimonio ad rei memoriam sempiternam. Proinde ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod vir religiosus Stephanus abbas de Zubur ad nostram accedens presentiam de nostra maiestate regia humiliter et devote pro salute nostra et ob remedium anime domini regis Stephani recordationis felicissime patris nostri karissimi postulavit, ut ab honeribus et suppressionibus, quibus monasterium sancti Ipoliti, cuius patronatus specialiter ad nostram regiam pertinet maiestatem, videlicet a collectis et exactionibus diversis multipliciter exigendis, propter quas ecclesia nostra maxime paupertatis inopiam est perpessa, alleviare de regia clementia dignaremur. Nos itaque, cuius interest ecclesias dei fovere et libertatibus ampliare et defensare toto posse, petitionibus dicti Stephani abbatis assensum benivolum prebentes universis populis dicti monasterii nostri hanc gratiam specialem et prerogativam duximus faciendam, ut ab omni exactione tam denariorum, quam victualium seu aliarum quarumcumque collectarum, cuiuscumque sint generis, que per nos in regno nostro vel per barrones nostros quovis modo fieri possent vel deberent, penitus sint excepti et exempti. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis patris Thome dei gratia episcopi Waciensis, aule nostre cancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o C^o octuagesimo quinto, regni autem nostri anno tredecimo, quintodecimo Kalendas Augusti.

3371.

(1285.)
júl. 21.
Szepes.

— megparancsolja az esztergomi káptalannak, hogy Nantk fia: Bertalan részére írja át II. Andrásnak a Turuch-i Zubuzlou nevű föld ügyében kiadott oklevelét (vö. a 466. sz.).

Átírta: esztergomi káptalan 1285. aug. 24. (Dl. 50.559. Beniczky It.)

Az oklevél szövege:

Ladislaus dei gratia rex Hungarie fidelibus suis capitulo Strigoniensi salutem et gratiam. Dicit nobis Bartholomeus filius Nantk, quod ipse haberet privilegium regis Andree avi nostri recordationis felicis confectum super facto cuiusdam terre Zubuzlou vocate existentis in Turuch, quod propter turbationem temporis incapati secum portare non presummit, super quo fidelitati vestre precipientes mandamus, quatenus formam et tenorem dicti privilegii de verbo ad verbum vestris litteris patentibus fideliter et sine fraude inseratis, aliud non facturi. Datum in Schepus, sabbato proximo ante festum Marie Magdalene.

Az évszám megállapítása az átíró oklevél alapján történt.

3372.

1285.
júl. 22.

— a Chak nb. Vgud fiának: Demeter bánnak adja a különböző bel- és külföldi hadjáratokban tanúsított szolgálata fejében Baltinus fiának: az utód nélkül elhalt Jordanus fehérvári polgárnak a királyra szállt, a fehérvári várban levő birtokait és házaít, különösen pedig Apazeze nevű szőlőjét a somogyi szőlőivel, birtokaival és házaival együtt. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Wachiensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo quinto, r. aut. n. a. tredecimo, undecimo Kal. Aug.

Eredetije (Szentpétery kézírata szerint) a Batthyány It.-ban volt. (Acta misc. fam. Heim. n. 13.) XV. századi egyszerű másolata: Dl. 40.178. (Múz. Törzsanyag.) Hazai okmt. VIII. 239.

3373.

1285. — visszaadja Stark-nak, Pálnak és Miklósnak, s általuk Dechk, Bogomel, Jana, Jakab
aug. 1. Iwan, Myco, Chama, Malicha, Wytk, Dench, Neuethlen, Lyptou és Dyunk nevű rokonaik-
Szerencs mellett. nak a Myco fia: Péter comes által tőlük elfoglalt Ruthk nevű földet, amelyet Péter comes
a panaszosok elfogatásakor úgy szerzett meg, hogy csak IV. Bélának a földre vonatkozó
privilegiumának átadása ellenében bocsátotta szabadon őket, átírva az esztergomi káptalan-
nak a határleírásról s a visszaiktatásról szóló (1285.) jan. 15-i jelentését. — D. prope Zerench,
in octavis Jacobi apostoli a. d. M° CC° LXXX quinto.

Átírta: esztergomi káptalan 1287. aug. 3. (Dl. 40.185. Múz. Törzsanyag.)

Tartalmilag átírta (jelen átírást említve): turóci registrum 10. §.

Hazai okmt. VIII. 240. — Tartalmi átírás: Engel: Mon. Ungrica 64. — Kivonat: Fejér V. 3. 312.,
Tört. Tár 1904. 95. 111. sz.

3374.

1285. — Tamás váci püspök és királyi kancellár kérésére Lodomerius esztergomi érsek jelenlétében
aug. 14. átírja az érsek oklevelét (Mon. eccl. Strig. II. 199.), amelynek értelmében az érsek az Óbuda
Sáros. mellett a Duna közepén levő boldogságos szűz-sziget felső részén levő fallal körülvett kúriáját
és kőtoronyát, mely zavaros időkben védelmül szolgál, épületeivel együtt nyolc évi időtar-
tamra átengedte a püspöknek. — D. in Sarus, in vigilia Assumptionis virginis gloriose
a. d. M° CC° octuagesimo quinto.

Eredeti: 26,5×24 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Esztergomi primási lt. Archivum saeculare
Lad. Q. n. 17. (OL. Filmtár 578. doboz.)

Fejér V. 3. 287., Mon. eccl. Strig. II. 201., Illés: Bev. a magy. jog tört. 282. — Kivonat: Magyar
Sion I. 853., Codex Strig. I. 90.

3375.

1285. — Lodomerius esztergomi érseknek és az érsekségnek adományozza a királyi udvarnokok,
aug. 22. várnépek és lovászok Komárom megyei Zakalus nevű birtokát halastavaival, rétjeivel,
kaszálóival és minden tartozékával a Waag és a Dudwag folyók között ama 400 ezüst
márka fejében, amelyet Erzsébet anyakirályné Fülöp érsek idejében a koronázásakor ígért
meg, s a saját és Fülöp fermói püspök, pápai legátus pecsétjével ellátott pátens oklevelével
biztosított az érsekségnek az esztergomi sz. Adalbert-egyház építésére a szenvedett károkért,
amit azonban nem tudott megfizetni. Egyszersmind kötelezi magát arra, hogy az érseket és
az érsekséget mindenkivel, de főleg a komáromi ispánnal szemben, megvédi. — D. p. m. ven.
patris Thome dei gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M° CC° octuagesimo
quinto, XI° Kal. Sept., indict. undecima, r. aut. n. a. tredecimo.

Eredeti: 56,2×36 cm. Díszes kezdő L. Független pecsét zsinórja. Esztergomi primási lt. Archivum sae-
culare Lad. C. n. 8. (OL. Filmtár 577. doboz.)

Fejér V. 3. 290., Mon. eccl. Strig. II. 204. — Kivonat: Magyar Sion I. 853., Codex Strig. I. 90.

Az indictio hibás éve feltűnő.

3376.

1285. — átírja és megerősíti IV. Bélának 1237. máj. 6-án a fehérvári hospesek javára kiadott
aug. 22. privilegiumát (619. sz.). — a. verbi incarnati millesimo ducentesimo octuagesimo quinto,
undecimo Kal. Sept., r. aut. sui a. tricesimo. (1).

Említi: I. Lajos 1379. jún. 4-i átírásában Rozgonyi (Simon) országbíró 1411. febr. 25. (Dl. 9713.)

3377.

(1285.) + * — 1285-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta az egri káp-
talannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Iroslaus fia: Dénes comes iktassa
be Merse fiát: Benedeket Wythezmezew föld birtokába. (Hazai okmt. VIII. 246.)

Az oklevél kritikájára nézve lásd a 3379. sz.

3378.

1285.
(szept. 3.
előtt.)

+ — bizonyítja, hogy előtte az Aba nb. Budun fia: Dénes comes nemzetsége tagjainak: Omodeus nádor és mosoni ispánnak, Aba fiának: Miklósnak, György fiának: Bodun comesnek, Bodun fiának: Györgynek és Geterunus comesnek hozzájárulásával nővérének: Merse comes özvegyének és fiának: Benedeknek adja leányegyed fejében a Sáros megyei Wythezmezew nevű földet, s leírja határait az egrí káptalan jelentése alapján. — D. p. m. Thome dei gratia episcopi Waciensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octogesimo quinto, r. aut. n. XIII.

Átírta: III. András 1296. szept. 20. > II. Lajos 1520. máj. 25. (Dl. 70.350. Szinyei Merse It.)
Hazai okmt. VIII. 246. — Határleírás nélkül: Fejér VI. 2. 42.

Az oklevelet Karácsonyi i. m. 30. l. hamisnak mondja helyes érvek alapján. Megjegyzendő továbbá, hogy az oklevélnek főleg a hiteleshelyi eljárással kapcsolatos formulái szokatlanok. Minden bizonnyal az 1288. évi oklevél (Hazai okmt. VIII. 263.) volt a hamisítás alapja. Bár az 1288. évi oklevél és IV. László jelen és a következő szám alatt közölt oklevele között tartalmilag nincs eltérés, mert mindkettő Vitézmező adományozásáról szól, mindenesetre fontos körülmény, hogy IV. László két oklevele határleírásokat is tartalmaz. Feltehetően a határleírás oklevélbe, főleg királyi oklevélbe, foglalása volt a hamisítás célja. A hamisítás a következő szám alatt közölt oklevél eredeti szövegét tekintve a XIV. század elejére tehető. Kállay Ubulnak az oklevél valóságára érdekében felhozott érvei (Turul 1903. 137.) részben a fentmondottak miatt, részben az uralkodási évnék az eredetiben olvasható alakja (XIII) miatt nem állják meg helyüket.

3379.

1285.
(szept. 3.
előtt.)

+ — bizonyítja, hogy az Aba nb. Bodun fia: Dénes mester nemzetsége tagjainak: Omodeus nádor és mosoni ispánnak, Aba fia: Miklós fiának: Lászlónak, György fiának: Bodun comesnek, Gereunus comesnek és György fiának: Péternek hozzájárulásával, minthogy nincsenek utódai, a Sáros és Szepes megyék határán fekvő Witezmezeu nevű földet nővérének: Merse comes özvegyének s Merse fiának: Benedeknek adományozza.

Átírta: szepesi káptalan 1311. > I. Károly 1315. ápr. 26. (Dl. 38.956.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia rex Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Lodomerie, Gallicie, Seruie, Comanie Bulgarieque rex tam presentibus quam futuris presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod accedentes ad nostram presentiam magister Dyonisius filius Bodun de genere Aba cum Omodeo palatino comite Musuniensi et ceteris nobilibus sue generationis, videlicet Ladizlao filio Nicolay filii Aba, committe (!) Bodun filio Georgii, commite (!) Gereuno, commite (!) Petro filio Georgii, quorum cum consensu et permissione ac beneplacita voluntate dictus magister Dyonisius in audientia nostra ac eorundem cognatorum suorum viva voce confessus est, quod quia de voluntate dei propagine liberorum cum sit destitutus et heredibus successivis desolatus, carissime sorori sue domine relicte committis (!) Merse, que de uno patre et matre cum eodem natalis origine (!) dinoscitur habuisse, quandam terram suam hereditariam sitam inter terminos comitatus Sarus et Scepus, Witezmezeu vocatam eidem domine et per eam filio suo Benedicto Benedictique heredibus heredumque suorum successoribus iure hereditario perpetuo et irrevocabiliter (!) dedisse et contulisse tenendam et possidendam, licet eadem domina de substantia patris sui maioribus et amplioribus dotibus ex regni consuetudine et iuris vigore digna censeatur. Ad quam etiam terram videndam et limitandam idem magister Dyonisius nostram maiestatem humiliter petendo hominem nostrum commitem (!) Dyonisium filium Irozloy cum homine capituli Agriensis magistro Symone cantore eiusdem loci perduxit, qui euntes ad eandem vicinos et comitaneos eiusdem terre advocantes, a parte Scepus commites (!) Eugenium et Petrum et alios quamplures, dictam terram per metas et terminos antiquos peragrantes Benedicto filio dicte domine assignaverunt nullo contradictore existente, ipsum heredem legitimum eiusdem possessionis statuentes, post hec inde reversi metas eiusdem terre in litteris et sub sigillo eiusdem capituli Agriensis nobis presentaverunt, quo facto sepedictus magister Dyonisius cum omnimoda precum instantia nostram regiam maiestatem affectuose postulavit, ut collationem suam domine sorori sue et Benedicto filio eiusdem nostro privilegio confirmaremus, metas dicte terre, prout invenimus in litteris capituli Agriensis,

eidem privilegio inseri facientes. Quas quidem metas in dictis litteris sic invenimus distinctas: prima meta a palaga (!) orientis, ubi fluvius Mochana cum Zuvene fluvio ad invicem concurrunt et inde per Mochana fluium assendit (!) usque ad montem, qui vulgo dicitur Lampantheg, abinc directe vadit et cadit in fluvium Harnad, per quem assendit (!) supra usque ad fluium (!) Witezpothaka et per eundem assendit (!) supra ad montem, qui est situs inter Wytez et Rihnow et per eundem montem vadit contra occidentem usque ad fontem, qui vulgo dicitur Feirkuth et de eodem fonte exiens cadit in fluvium Zuuene et per eundem Zuuene descendit (!) inferius ad primam metam et ibi terminatur. Nos itaque eius precibus inclinati, prout decet, regio cum favore presentes concessimus eidem domine et filio suo Benedicto nostri sigilli dupplicis munimine roborantes. Datum per manus Thome dei gratia episcopi Waciensis, aule nostre cancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini M^o ducentesimo octagesimo quinto, regni autem nostri anno tredecimo.

Az oklevél kritikáját lásd az előző számnál. Megjegyzendő azonban, hogy a jelen oklevélben Tamás váci püspök helyesen mint kancellár szerepel. I. Károly átíró oklevelének kiállítása ellen nem lehet kifogást emelni, így valószínűleg XIV. század elejei hamisítással állunk szemben.

3380.

(1285.)

* — 1285-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Finta (dictus) János királyi ember iktassa be György comes fiát: Péter comest a Sáros megyei Werusalma nevű föld birtokába. (3386. sz.)

3381.

(1285. (szept. 3. előtt.)

— jóváhagyja, hogy Gothardus frater, akinek a ferences rendbe történt belépése előtt nem volt utóda, a IV. Lászlótól adományba kapott C[her]men és Trepbk nevű birtokait legközelebbi rokonának: Ehelleus comes fiának: Ehelleus mester királynéi apródnak engedje át, aki a királyi hadjáratokban és a királyné szolgálatában magát kitüntette, s aki ezt úgy birtokolhatja, mintha királyi adományba kapta volna. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo quinto, r. aut. n. a. tredecimo.

Az elpusztult eredetiről készített fényképen függőpecsételés látható. Dl. 95.602. (Rudnay lt.)
Hazai okmt. VII. 197.

3382.

(1285. (szept. 3. előtt.)

— Miskouch-i Mihály fiai: Péter és Sándor kérésére átírja saját 1278. jan. 1-i pátens oklevelét (lásd a 2840. sz.), s megerősíti a kérelmezőket a Kolma és Gyekeu folyók között fekvő Geregurfelde nevű föld birtokában. — D. p. m. reverendi patris Thome dei gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo quinto, r. aut. n. a. tredecimo.

Átírta: I. Károly 1329. febr. 25. (Leleszi konvent hiteleshelyi lt. Stat. Fasc. M. n. 205. — OL. Fkgy.)
Csonkán: Katona: Hist. crit. VII. 918., Fejér V. 3. 284., Szendrei: Oklt. Miskolc tört. 28.

3383.

(1285. (szept. 3. előtt.)

— Karachinus győri prépost és királyi clericus kérésére átírja és megerősíti 1273. szept. 12-i pátens oklevelét (2408. sz.) a győri egyháznak a győri vár előtt lakó népei kiváltságai ügyében, s elrendeli, hogy a győri ispán és curialis comes ne ítélkezzék a prépost vagy a káptalan bármely conditójú hospesei és népei felett, továbbá a dénár- és élelem-collecta beszedői e népeket ne háborgassák. — D. p. m. ven. patris Thome episcopi Wachiensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo quinto, r. aut. n. a. tredecimo.

Átírta: I. Károly 1323. jan. 23. > V. László 1455. okt. 17. > pannonhalmi konvent 1457. febr. 28. (Győri káptalan magán lt. Cth. X. n. 788. — OL. Filmtár 895. doboz.) Az 1455-i átírást: I. Mátyás 1465.

jan. 26. > II. Ulászló 1496. máj. 1. > II. Lajos 1519. jún. 2. > I. Ferdinánd 1527. dec. 22. > Rudolf 1604. ápr. 8. (Győr város lt. Z. fiók 1. doboz 1. sz.)

Fejér V. 3. 278., Szávay: Győr 148. (magyar ford.)

3384.

1285.
(szept. 3.
előtt.)

— Scegekerthe nevű földet az ágostonrendi remeték sárosi szent Szaniszló-kolostorának adományozza átírva Lőrinc királyi tárnokmester és sárosi ispán 1285. jún. 28-i pápens oklevelét (Mon. eccl. Strig. II. 198.) a földnek királyi parancsra a remeték részére történt átadásáról. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Vacienensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo quinto, r. aut. n. a. tredecimo.

Eredeti: 39,6×26,7 cm. Kezdő L helye üres. Függetlenség nyoma. Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 73. (capsa caerulea). (OL Filmtár 572. doboz.)

Fejér V. 3. 294., Mon. eccl. Strig. II. 199. — Kivonat: Fejér V. 3. 312.

3385.

1285.
(szept. 3.
után.)

— György comes fiának: Péter comesnek adja az Eysce és fiai által birtokolt Sáros megyei Werusalma nevű földet.

Eredeti: 38,3×32 cm. Kezdő L helye üres. Függetlenség zsinórja. Dl. 1189.

Kivonat: Fejér V. 3. 279., Densuşianu: Documente I. 1. 461.

Az oklevél szövege:

(L)adizlaus dei gratia (H)ungarie, (D)almacie, (C)roacie, (R)ame, (S)erue, (G)allicie, (L)odomerie, (C)omanie, (B)ulgarieque (r)ex (o)mnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. (R)egali dignum est et expediens eos, qui in dominicis servitiis et expediosis famulatus diutius se exercent, munificentia gratulari, ut eo amplius ipsorum exemplo ceteri ad fidelitatis opera vehementius invitentur. (P)roinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod comes Petrus filius comitis Georgii fidelis noster ad nostram accedens presentiam quamdam terram Werusalma vocatam in comitatu de Sarus existentem, quam Eysce et filii sui possidebant, a nobis sibi dari postulavit, verum quia super facto ipsius terre nobis veritas non constabat, fidelibus nostris capitulo Agriensi dedimus in mandatis, ut ipsorum mitterent hominem fidelem pro testimonio, coram quo Johannes Finta dictus homo noster accederet super faciem eiusdem terre et ipsam statueret eidem comiti Petro, si non fieret contradictum, contradictores, si qui fierent, ad nostram presentiam evocando, quod quidem capitulum nobis rescripserunt hunc tenorem continentes, quod idem Johannes homo noster accessisset super faciem dicte terre et ipsam in presentia hominis eorundem reambulasset et statuisset eidem comiti Petro nullo contradictore existente. Nos itaque, qui ex officio suscepti regiminis metiri debemus et pensare merita singulorum et unicuique respondere iuxta exigentiam suorum meritorum considerantes multiplices et laudabiles famulatus ipsius comitis Petri et Iuanka fratris sui, quos iidem exhibuerunt nobis in diversis expeditionibus regni nostri et specialiter eo tempore, quo contra regem Boemorum capitalem nostrum inimicum exercitum habuimus et in eodem bello idem rex Boemie extitit interemptus, comes Petrus et Iuanka memorati viriliter in acie dimicando nobis cernentibus letaliter vulnerati extiterunt, tandem in expeditione nostra, quam in Houd habuimus contra Comanos, qui ausu temerario contra nostram insurrexerant maiestatem, iidem coram oculis nostre maiestatis se casibus fortune submitiendo cum effusione sanguinis ipsorum fideles exhibuerunt famulatus, preterea cum perfida gens Tartarorum regnum nostrum hostiliter adisset, vastus, destructiones, incendia et documenta quamplurima commisisset in regno nostro peragrando, iidem comes Petrus et Iuanka ob fidelitatem corone regni debitam et pro defensione incolarum regni nostri contra eosdem Tartaros se opposuerunt preliando, ubi ydem Iuanka per dictos Tartaros letalia excipiens vulnera diem clausit extremum. Nos igitur in aliqualem reconpensationem servitiorum eiusdem comitis Petri, maxime propter mortem dicti Iuanka fratris sui, licet modicum sit, quod ad presens agimus et idem comes Petrus maiori remuneratione dignus haberetur, tamen ipsam terram Werusalma vocatam cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis universis dedimus, donavimus et contulimus eidem comiti Petro et Johanni fratri suo filiis comitis Georgii et suis heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo et inrevocabiliter possidendam. Cuius terre mete, prout in litteris eiusdem capituli vidimus contineri, hoc ordine distinguntur: prima transiens meta de ultra Copou et unam transiens

aquam nomine Lytighe ab illa meta usque terram Werusalma, deinde remote perveniens illa meta usque in quandam aquam Tarcha vocatam, deinde de Tarcha vadit in medio Syn via magna procedendo ad parvam aquam, que nominatur Hoziu potok et in illa procedit alte usque ad unum magnum pratum, quod est medium terre supradicte, exinde de prato descendit superius usque ad domum Michaelis et superius de domo ipsius Micaelis descendit illa meta ad unam aquam lutosam, que vocatur Sarus potok, deinde ducit usque ad linere (!) et exinde procedit usque fluvium Tarcha procedendo usque ad primam metam ipsius terre. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum anno domini M^o C^o octuagesimo quinto, regni autem nostri anno tredecimo.

Lásd a 3370. számhoz írt megjegyzést.

3386.

1285.
szept. 11.
Zólyom.

— megerősíti Bagamerius comest és örökösait Nodosd, Vezverus és Magorfolu nevű birtokaikban II. András, IV. Béla és V. István felmutatott oklevelei alapján. (Vö. 1640, 2056; 1360; 460, 659. sz.)

Eredeti: 25,9 × 8,6 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helyével. Dl. 65.253. (Szent-Ivány lt.)

Tartalmilag átirta: liptói registrum 42. §.

Historický Sborník 1947. 94. (1792-i másolat alapján.) — Kivonat: Gárdonyi: Péchy cs. 2.

Tartalmi átirás: Fejér V. 3. 313., Magyar Tört. Tár IV. 24. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 96. 114. sz.

Az oklevél szövege:

Nos Ladislaus dei gratia rex Hungarie memorie commendantes significamus universis, quibus ex[pedit presentium] per tenorem, quod comes Bagamerius ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegia Bele avi nostri predilecti et Stephani [patris nostri carissimi] quondam illustrium regum Hungarie super terra sua Nadosd vocata confecta, exhibuit etiam privilegium eiusdem Bele regis . . . [super] sua quadam videlicet planicie terre Vezveres appellata concessum, postmodum etiam exhibuit privilegia domini Andree regis pro[avi] nostri et regis Bele avi nostri super tertia terra Mogorfolu vocata traditum, petens cum instantia, ut privilegia ratificare et nostris patent[ibus] litteris innovare et predictas possessiones, villas seu terras temporibus proavi, avi et patris nostri habitas et optentas eidem relinquere de benignitate regia dignemur. Nos itaque petitionibus ipsius comitis Bagamerii iustus et modestis assensum favorabilem adhibentes predictas possessiones Nodosd, Vezverus et Magorfolu vocatas secundum continentiam et formam privilegiorum progenitorum nostrorum ipsi comiti Bagamerio et suis heredibus iure perpetuo possidendas reliquimus et habendas et predicta privilegia auctoritate presentium innovando confirmamus. Datum in Zolum, quarto die post festum Nativitatis virginis gloriose anno domini M^o CC^o octuagesimo quinto.

3387.

(1285.)
szept. 15.

— Gerzencha comitatus ügyében intézkedik.

Smičiklas VI. 534.

Lásd (1282.) szept. 15-i keltezéssel a 3182. sz. alatt.

1285.
szept. 16.
Kureu.

— Duruzlaus mester kérésére átirja Herricus bán fia: Miklós nádor 1284-i adománylevelét (Hazai okmt. VII. 189.) és megerősíti Miklós nádor adományát, mellyel a királytól kapott Ozun nevű Vas megyei birtokát Duruzlaus-nak adományozta. — D. in Kureu, in crastino octavarum Nativitatis beate virginis a. d. M^o C^o LX^oX^oX^o quinto.

Eredeti: 26 × 13,4 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 49.610. (Rumy lt.)

Átirta: a) III. András 1291. (Dl. 49.612. uo.)

b) III. András 1291. júl. 10. (Dl. 49.613. uo.)

c) I. Károly 1325. máj. 25. (Dl. 49.614. uo.)

Hazai okmt. VII. 196.

3388.

1285. — a Rusd nb. Herbordus fiainak: Mark comesnek és Miklósnak adományozza a Pylis-i királyi erdőöröknek a pilisi erdők alatt fekvő Bogud nevű hat ekényi földjét cserébe a tőlük elvett s a visegrádi királyi várnak és a vár alatt összegyűlt hospeseknek a használatára rendelt Morus nevű földjükért, átírván a váci káptalannak a határjárásról és az iktatásról szóló jelentését (Mon. eccl. Strig. II. 192.). — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo quinto, tredecimo Kal. . . ., r. aut. n. a. quarto decimo.

Eredeti: 47,8 × 26,5 cm. Kezdő L helye üres. Függetlenség zsinórja. Nyitrai püspöki lt. Capsa VIII. fasc. 4. n. 15.

Mon. eccl. Strig. II. 207. — Kivonat: Tagányi: Erdészeti oklt. I. 15.

3389.

(1285. okt. 1. előtt.) + * — 1285. okt. 1-i oklevélben említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a Turc-i konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Chakan fia: Péter vagy Poznan fia: Damján királyi ember liptói Ipocho-t és Leustachius-t iktassa be a Palugya földből kihalásítandó két ekényi föld birtokába. (Wenzel XII. 442.)

3390.

1285. okt. 1. Liptó. + — Liptou-i Rachlow (Rachlou)¹ fiának: Ypoch-nak (Ipocho) és Aladarius fiának: Leustachius-nak adományozza különösen a lengyelországi és oroszországi követségekben teljesített szolgálataik fejében a Lybula folyó mellett a Palugya nevű földből kihalásított két ekealja földet erdőkkel és kaszálókkal Bogomerius fiainak szomszédságában, a turóczi konvent útján beiktatva őket ennek birtokába, s leírva a birtok határait. (Privilegium.) — D. in Liptou, tertio die festi sancti Mychaelis archangeli a. d. M^o CC^o octuagesimo quinto. (Datum a b. átírásban hiányzik.)

Átírta: a) turóczi konvent 1286. jún. 9. (Platthy lt. OL. Filmtár 890. doboz.)

b) I. Károly 1330. ápr. 12. > turóczi konvent 1330. (Pongrácz lt. OL. Fkgy. H. 154.)

Tartalmilag átírta: az 1330. ápr. 12-i átírás alapján liptói registrum 27. §.

Wenzel XII. 442., Húščava: Okolicsányi 12.

Tartalmi átírás: Fejér V. 2. 565. (1279.), M. Tört. Tár IV. 18. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 96. 115. sz.

A jelen privilegialis formában kiállított oklevél mellett ismeretes IV. Lászlónak Ipocho és Leustachius részére Palugya birtokból kihalásított két ekényi föld adományozása tárgyában ugyanazon kelet alatt kiállított pátens oklevele is. (3392. sz.) — Mindkét oklevélben az adománynyerők, a birtok neve és nagysága azonos, azonban a határleírás eltérő. Az ugyanazon a napon kelt két oklevél eltérő határleírása arra mutat, hogy az egyik oklevél szövege — legalábbis a határleírást tartalmazó része — hamisítvány. A két határleírás egybevetéséből kritikai alapot nem lehet biztosítani, s azonkívül egyik oklevél sem maradt fenn eredetiben. — A formulákat tekintve a pátens alaknak megfelelő szövegezésben kiállított (következő számú) oklevél ellen nem lehet kifogást emelni, viszont a privilegialis formában kiállított (jelen) oklevél tekintetében kifogásolható, hogy a privilegiumban szokásos formulák (Nos elhagyása, teljes királyi cím kiírása) mellett a keltezés a pátens oklevelekre irányadó szabályok szerint (keltezési hely, s idő megjelölése), s nem a privilegiumokra érvényes szabályok (datum per manus formula, római rendszerű napmegjelölés, uralkodási év kitétele) alapján készült. — A fentiek alapján a jelen oklevelet hamisnak kell tekinteni.

3391.

1285. okt. 1. Liptó. — Lyphou-i Rachlou fiának: Ipocho-nak és Aladarius fiának: Leustachius-nak adományozza a Lybula folyó mellett a Palugya földből kihalásított két ekealja földet Bogomerius fiainak szomszédságában. (Patens.)

¹ Zárójelben a b) átírás variánsai.

Átírta: I. Károly 1330. ápr. 12. (andrásfalvi Pongrácz lt. OL. Fkgy. H. 3.)

Az oklevél szövege:

Nos Ladizlaus dei gratia rex Hungarie memorie commendantes tenore presentium significamus, quibus expedit universis, quod Ipocho filius Rachlou et Leustachyus filius Aladarii de Lyphou ad nostre maiestatis accedentes presentiam propositis ipsorum fidelitatibus et servitiis meritoriis, que nobis indefesse impenderunt et specialiter in deferendis legationibus nostris in Poloniam et Rutheniam, terram usui duorum aratorum sufficientem de terra ville Polugy excisam iuxta fluvium Lybula et circa metas filiorum Bogomerii adiacentem regie collationi pertinentem sibi dari et conferri postularunt, nosque iuxta approbatam regni consuetudinem fidelibus nostris preposito et conventui de Twruch litteris nostris mediantibus dedimus in mandatis, ut mitterent hominem ipsorum pro testimonio fidedignum, coram quo Damianus vel Petrus homo noster altero ipsorum absente ipsam terram ad duo aratra sufficientem unacum silvis et fenetis pro eadem terra sufficientibus coram commetaneis et vicinis a predicta villa separando erectis metis predictis Ipocho et Leustachio statueret, si non fieret contradictum, contradictores, si qui fierent, ad nostram evocarent presentiam. Quiquidem prepositus et conventus de Twruch nobis rescripserunt, quod ipsam terram predictus Petrus unacum homine ipsorum presentibus commetaneis et vicinis reambulando contradictoribus non obstantibus predictis Ipocho et Leustachyo sub metis et terminis infrascriptis statuisset perpetuo possidendam, tenendam et habendam heredum per heredes. Cuius quidem terre mete hoc ordine distinguntur, quod prima meta incipit a fluvio Lybula vocato et ascendit ad partem orientalem veniendo paululum declinat [ad quendam fontem] et de illo fonte vadit ad partem meridionalem [et cadit in] quendam rivulum Jelsouphothok dictum iuxta terram filiorum Chakan, de quo rivulo transeundo tendit ad unum Gozd ad arborem quercus iuxta metas Bogomerii et de ipsa quercu descendit ad alium rivulum, qui rivulus cadit in fluvium Lybule predictum et per eundem decurrendo venit ad priorem metam et ibi terminatur. Datum in Lyphou, tertio die sancti Mychaelis archangeli, anno domini M^{mo} CC^{mo} octuagesimo quinto.

Lásd az előző számhoz írt észrevételeket.

3392.

1285.
dec. 11.
Szarvas-
halom.

— megengedi György fiának: Péter comesnek, hogy Somus nevű falujában minden nagy, *masa* nevű szekér és tunella után egy pondus, minden könnyebb *chelle* nevű szekér után két dénár vámot szedjen. — in Zoruoshalm, feria tertia proxima ante festum beate Lacie virginis a. d. M^o octuagesimo (1) quinto.

Tartalmilag átírta: I. Károly 1324. okt. 30. > ua. 1333. febr. 26-i átírása alapján Szécsi Miklós ország-bíró 1358. jan. 24. (Dl. 4708.)

Fejér IX. 2. 730.

3393.

1285.
dec. 24.

— a passauai egyházmegyéhez tartozó ciszterci rendi szent kereszt (Heiligenkreuz) egyháznak adományozza a Lyta folyó mellett az ausztriai határon fekvő Pardam nevű falut minden jövedelmével és birtokaival, úgymint szőlőivel, szántóföldjeivel, rétjeivel, legelőivel, erdőivel, vizeivel, szigeteivel, malmaival, halászhelyeivel, vadászterületeivel és minden haszonvételével. — D. p. m. ven. patris Th(ome) episcopi Vachiensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octogesimo quinto, indic. XIII^a, nono Kal. Jan.

Átírta: Albert osztrák herceg 1290. dec. 28. (Weis szerint a heiligenkreuzi apátság lt.)

Weis: Urk. Heiligenkreutz I. 247.

3394.

1285.

— László fia: Boda kérésére átírja és megerősíti a Zólyom megyei Palugya nevű erdő és szántó adományozása ügyében 1283. aug. 20-i pápens oklevelét (3253. sz.).

Átírta: a) esztergomi káptalan 1338. júl. 4. (Dl. 90.437. Palugyay lt.)

b) I. Károly 1340. dec. 7. > I. Lajos 1352. márc. 9. (Dl. 90.442. uo.)

Tartalmilag átírta: a) Miklós nádor 1348. máj. 16. (Dl. 90.438. uo.)
 b) az 1352-i átírás alapján Tamás országbíró 1353. jún. 3. (Dl. 90.443. uo.)
 c) lipcsei regestrum 14. §.

Kivonat: Századok 1909. 891.

Tartalmi átírás: Fejér V. 3. 313., Magy. Tört. Tár IV. 12. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 96. 117. sz.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Crouacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam intuentibus salutem in omnium salvatore. Ut donationes regum perpetua firmitate subdentur, litterarum solent patrocinio communiri, in-concussum quippe permanet, quod regio fuerit patrocinio communitum, proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Boda filius Ladislai ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis quasdam litteras nostras patentes super donatione cuiusdam silve et terre arabilis Palugya vocate per nostram excellentiam sibi traditas et confectas in comitatu de Zolum existentes petens a nostra celsitudine cum instantia, ut donationem ipsam ratam habere et eadem litteras de verbo ad verbum presentibus insertas nostro dignaremur privilegio confirmare, quarum tenor talis est: (*Következik IV. László 1283. aug. 20-i oklevele, lásd a 3253. sz.*) Nos itaque iustis petitionibus predicti Boda inclinati regio cum favore premissam donationem nostram ratam habentes, gratam pariter et acceptam prenotatas litteras nostras patentes de verbo ad verbum presentibus insertas auctoritate presentium duximus confirmandas, volentes, ut idem Boda ac ipsius heredes heredumque suorum successores memoratam silvam et terram arabilem, quas per magistrum Demetrium comitem nostrum de Zolum coram magistro Johanne canonico ecclesie Strigoniensis testimonio eiusdem capituli et fratre Paulo testimonio prepositi ac conventus monasterii de Tvruh eisdem fecimus assignari, de plenitudine nostre gratie perpetuo possideant pacifice et quiete. Ut autem hec nostra donatio robor perpetue firmitatis optineat, presentes concessimus litteras duplici (!) sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis patris Thome dei gratia episcopi Vachiensis, aule nostre cancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o C^o octuagesimo quinto.

3395.

1285. — Hunth fia: Demeter comest megerősíti többek között az előzőleg neki adományozott Chery nevű föld birtokában. (Vö. 3041. sz.)

Tartalmilag átírta: Pál országbíró 1346. jún. 15. (Dl. 41.011. Múz. Törzsanyag.)

A tartalmi átírás szövege:

duas litteras privilegiales serenissimi principis domini Ladislai olim incliti regis Hungarie — — — et aliam inter aliarum possessionum largifluas donationes munimen secundarie collationis ipsius possessionis Chery et etiam robor confirmationis quarundam litterarum suarum privilegialium super primarie collationis (!) ipsius possessionis Chery emanatarum continentem anno dominice incarnationis M^o CC^{mo} octuagesimo quinto confectas nostro iudiciario examini demonstrarat — — — in alterius vero littere privilegialis serie inter alias possessiones in eadem lucide expressas dictam terram seu possessionem Chery vocatam, sicut prius sic et nunc per eundem dominum Ladislaum regem ipsi comiti Demetrio filio Hunth pro meritoriis suis complacentiis et multifariis fidelibus servitiis in dicto privilegio seriose expressis et declaratis in filios filiorum suorum perpetuo pacifice et irrevocabiliter datam et relictam fuisse eademque litteras suas privilegiales, quarum vigoribus primum dicta possessio Chery ipsi comiti Demetrio data fuerat, auctoritate litterarum suarum privilegialium perpetuo valere manifeste conspexeramus confirmatas extitisse.

3396.

1285. — a Bereg megyei két Lonya nevű falut a hozzájuk tartozó Boltragh, Batew és az Ung megyei Zaloka faluval együtt, amelyek a Rusd nb. kis (parvus) Mihály comesé és a fiatalon elhunyt Mihály nevű fiáé volt, Mihály comes özvegyének: Hunth Paznan nb. Kozma comes leányának és második férjének: Berenche-i Nana fiának: Jakabnak, s általuk Jakab első

házasságából született fiának: Pousa-nak, s kettőjük házasságából született Benchench, Jakab és Miklós nevű fiaiknak adományozza.

Tartalmilag átirta:

a) Szécsi Miklós országbíró 1358. máj. 16. (Dl. 84.275. Lónyay lt.)

b) Opuljai László nádor 1371. okt. 4. (Dl. 84.287. uo.)

c) Garai Miklós nádor 1379. febr. 1. (Leleszi konv. hiteleshelyi lt. Acta anni 1379. n. 307. — OL. Filmtár C 24. doboz.)

d) Rövidebb formában Pál országbíró 1336. jan. 24. (Uo. Acta anni 1336. n. 5. — OL. Filmtár uo.)
Tartalmi átírás: Fejér IX. 6. 83. (birtoknevek nélkül).

A tartalmi átírás szövege:

privilegium videlicet domini Ladislai condam illustris regis Hungarie inclite recordationis anno domini M^o CC^o octuagesimo quinto emanatum presentasset, in cuius tenore prefati prelati et barones expresse vidissent contineri, quod quia nobilis domina relicta comitis Mychaelis parvi de genere Rusd filia comitis Cosme de genere Hunth Paznan, tunc uxor comitis Jacobi filii Nane de Berenche tempore nuptiarum filie eiusdem comitis Mychaelis a priore uxore sua procreate, consortis scilicet Keled filii comitis Benchench de bonis secum adductis quadringentas marcas dicitur expendisse, ipse dominus Ladislaus rex petitionibus ipsius domine inclinans quasdam possessiones dicti comitis Mychaelis et Mychaelis iunioris filii eiusdem in proximo decedentis, duas videlicet villas Lonya¹ vocatas cum villis sibi spectantibus Boltragh scilicet et Batew vocatis in comitatu de Beregh existentes et villa Zaloka² in comitatu de Vngh constituta in recompensationem seu restaurationem dictarum quadringentarum marcarum et pro centum marcis pro dote et rebus parafernalisibus ipsius domine debitis concurrente ad hoc voto Mychaelis iunioris in morte sua licet foret in etate puerili, eidem domine uxori comitis Jacobi duxisset perpetuo conferendas, demum quia idem Jacobus karissimo patri ipsius domini Ladislai regis, domino Stephano condam illustri regi Hungarie pie memorie et eidem domino regi in etate tenera constitutis semper suo lateri adherendo multa fidelitatis opera et servitia gratuita in expeditionibus regni sui generalibus et particularibus coram sue regie maiestatis oculis exhibuisset et inpendisset, ut fideliter sic devote, idem dominus Ladislaus rex consideratis ipsius comitis Jacobi obsequia gratuita eidem fideliter inpensa volensque ipsius servitiis meritoriis occurrere regio cum favore easdem possessiones Lonya, Zalouka,³ Batew et Boltragh vocatas de beneplacito consensu et voluntate ipsius domine uxoris sue dedisset, donasset et contulisset eidem comiti Jacobo et per eum suis heredibus, Pouse videlicet filio dicti comitis Jacobi a priore uxore sua procreato, Benchenchio⁴, Cosme, Jacobo et Nicolao filiis eiusdem ab eadem domina natis et in futurum iure perpetuo pacifice et irrevocabiliter possidendas.

Fejér az oklevelet a birtokok neve nélkül adta ki, ezért indokoltnak látszott a szövegrész újonnan való közlése.

3397.

1285.
Buda.

+ — nővérének: Erzsébetnek, a dunai sz. Mária szigeti apácának kérésére a horvátországi Starosan nevű királyi birtokot — melynek határai keletről: Rocsanne és a Cassichi-i fiak Bristena nevű faluja, nyugatról Semelnik, északról Polletchis, délről Subichi és Radobucha — a Jadra melletti magasparti (de alta ripa), a domonkosrendi barátok gondnoksága alatt működő ágostonrendi sz. Mária kolostornak adományozza azzal, hogy népeiket régi kiváltságaikban tartsák meg, a birtok adományozásáról szóló ezzel ellentétes okleveleket pedig érvényteleníti. — D. Bude p. m. domini Thome episcopi Vachiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo quinto, r. aut. n. a. quinto decimo.

Átirta: I. Lajos 1360. nov. 17. > zárai káptalan 1396. jún. 8. (Smičiklas szerint a zárai sz. Mária zárda lt.)

Smičiklas VI. 533.

Az oklevél dátumsorának hibái (keltezési hely a datum per manus formulában, Tamás váci püspök alkancellárként való szerepeltetése, s a hibás uralkodási év) hamis voltát bizonyítják.

3398.

A b) átírás variánsai: ¹ Lona; ² Zalouka; ³ Zaloka; ⁴ Bencenci o.

1285. + — a Hybe-i királyi hospesek kérésére átírja és megerősíti V. István 1270-i privilégiumát (2074. sz.), mely átírja IV. Béla 1265. júl. 21-i oklevelét (1449. sz.) a Hybe-iek kiváltságáról. — D. p. m. ven. patris Thome miseratione divina episcopi Vacienensis, au. n. vicedanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo quinto, r. aut. n. a. decimo quinto.
- Átírta: a)* III. András 1297. (M. T. Akadémia kéziratár 35. sz. — OL. Filmtár 2103. doboz.) > Tamás esztergomi érsek 1318. nov. 25. (Rózsahelyi Múzeum No. 23042. — OL. Fkgy. J 73.) > Boleszló esztergomi érsek 1324. (uo. No. 22981. — uo. J 74.)
- b)* III. András oklevelét szepesi káptalan 1445. febr. 10. (uo. No. 22987. — uo. J 115.)
- Tartalmilag átírta:* az 1297-i átírása alapján lipői registrum 54. §.
- Wenzel IX. 422., Húščava: Ján literát 165.
- Tartalmi átírás: Fejér IV. 3. 312., M. Tört. Tár IV. 29. — Kivonat: Fejér V. 3. 313., Tört. Tár 1904. 240. 118. sz.
- Az átírt oklevelek hamis voltára lásd a megfelelő számoknál írt megjegyzéseket. Jelen oklevél hamis voltát bizonyítja Tamás kancellárnak alkancellárként való említése, valamint a hibás uralkodási év.
- 3399.**
-
1285. — a karakói és krapundorfi hospeseket mentesíti a borvám alól.
- Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 136.
- Lásd 1225-i keltéssel a 424. sz. alatt.*
-
1285. — Ztoynrete nevű földet adományozza.
- Esztergomi primási világi lt. Ipolyi gyűjtemény 27. sz.
- Lásd (1283. közepe) keltéssel a 3245. sz. alatt.*
-
1286. febr. 1. — oklevele Warasy és Sumug adományozásáról.
- Wenzel XII. 444.
- Lásd 1287. febr. 1-i keltéssel a 3423. sz. alatt.*
-
1286. ápr. 11. Buda. — a Chak nb. Chomoz (dictus) Páltól elvéve Paagh nevű faluját, melyet tőle kapott adományba, nővérenek: Erzsébetnek és a (margit)szigeti apácáknak adományozza egyrészt azért, mert Pál birtokaikat pusztította, másrészt, mert a falu földjének nagyobb része a Theluky-i királyi egyháze volt. — D. Bude, feria quinta proxima post dominicam Palmarum a. d. M^o CC^o octuagesimo sexto.
- Eredeti:* 14,7 × 5,3 cm. Hátlapra nyomott pecsét kis darabja. Dl. 1195.
- Wenzel IX. 442., Budapest tört. okl. eml. I. 225. — Kivonat: Bártfai Szabó: Pest m. 22.
- 3400.**
-
1286. ápr. 16. Buda. + — a Vas megyei Alsóór districtus megnevezett birtokosainak adományozza a districtus 18 faluját minden tartozékával. — D. in civitate nostra Buda Ungariae, die decima sexta mensis Apr., a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo sexto.
- Eredetije* (Szentpétery kézírata szerint) 1924 júliusában Senyeházán volt. 1801. évi egyszerű másolata a Horváth Ádám birtokában volt állítólagos eredetiről készült. (Kaposvári Állami Levéltár, Insurrectio 1800. 2. fasc. ad N. 113/1801. kgy.)
- Durva újkori hamisítvány, amely közlésre sem érdemes.
- 3401.**

1286. — mandátuma Szatmár és Szabolcs megye nemeseihez.
máj. 1. Fejér V. 3. 319.
Lásd a 3572. számnál.

1286. — Kevel fiainak: Benedeknek és Istvánnak Selniche faluban a lipthói jobbágyfiúk szabadságát adományozza. — tertio die beatorum Philippi et Jacobi apostolorum a. d. M^o CC^{mo} LXXX^{mo} sexto.

Tartalmilag átirta: lipthói registrum 63. §.

I. Lajos 1361. szept. 2-i átiratát említi a lipthói registrum uo.

Tartalmi átirás: Magy. Tört. Tár IV. 34. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 240. 119. sz.

3402.

1286. — Lyptou-i Bogomerius comest, továbbá rokonaikat: Serefel fiait: Andrást és Miklóst, királyi hospeseket, akik a cseh királyság nemesei közül származnak, Nadosd, Wezueres, Magorfolu, Bobrouch, Wazych és Churba, illetőleg Scentpetur, Scentmiclos és Howkfolua nevű birtokaikkal együtt a hospesek közül kiemelve a királyi serviensek közé emeli.

Eredeti: 19,3 × 7,1 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Dl. 65.254. (Szent-Ivány lt.)

Tartalmilag átirta: lipthói registrum 47. §.

Hűsçava: Kolonizácia Liptova 81. — Tartalmi átirás: Fejér: V. 3. 338., Magy. Tört. Tár IV. 25. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 240. 120. sz.

Az oklevél szövege:

Nos Ladislaus dei gratia rex Hungarie significamus, quibus expedit, tenore presentium universis, quod accedentes ad nostram presentiam comes Bogomerius de Lyptou, Andreas et Nicolaus filii Serefel cognati eiusdem, hospites nostri, quorum progenitores originem de nobilibus regni Boemie traxerant, a nobis umiliter supplicando postularunt, ut ipsos de numero eorundem hospitem eximere et in numerum nobilium et regalium servientum de benignitate regia transferre dignaremur. Nos igitur, qui ex officio suscepti regiminis metiri et pensare debemus merita singulorum et unicuique respondere iuxta exigentiam suorum meritorum, considerantes fidelitates et laudabilia servitia ipsius comitis Bogomerii, que idem primo progenitoribus nostris, domino Bele avo nostro karissimo et domino Stephano patri nostro predilecto, regibus inclitarum recordationum ac demum nobis incessanter cum fervore fidelitatis in diversis expeditionibus nostris impendit nostro semper servitio in prosperis et in adversis inherendo, eundem comitem Bogomerium, Bodou, Nicolaum, Johannem, Laurencium et Dionisium filios eiusdem comitis Bogomerii cum terris et possessionibus ipsorum Nadosd, Wezueres, Magorfolu, Bobrouch, Wazych et Churba vocatis in Lyptou existentibus et predictos Andream et Nicolaum filios Serefel cum terris et possessionibus ipsorum Scentpetur, Scentmiclos et Howkfolua vocatis sub eisdem metis, in quibus iidem comes Bogomerius et filii Serefel dionscuntur possedis, de numero eorundem hospitem exemimus et in numerum, cetum et collegium nobilium et regalium servientum nostrorum duximus transferendos et agregandos ita, ut iidem et sui heredes heredumque suorum successores illa et eadem gaudeant et fruuntur prerogativa nobilitatis, qua veri et primi nobiles regni nostri sub vexillo regio militantes gratulantur. Et cum presentes nobis super ipsa exemptione et translatione reportate fuerint, nostrum eidem comiti Bogomerio, filiis suis et Andree et Nicolao filiis Serefel concedemus. Datum in Scepus, in octavis apostolorum Philippi et Jacobi anno domini M^o CC^o octuagesimo sexto.

3403.

(1286.) — meghagyja Rykolf comest és Polan fiát: András comest a Szepes megyei Farcosfolwa és Pukoyfelde nevű falvak birtokában, amelyeket előzőleg adományozott nekik.

máj. 8.

Szepes.

Eredeti: 17,1 × 4,2 cm. Hátlapra nyomott pecsét darabja. Dl. 69.132. (Berzeviczy lt.)

Az oklevél szövege:

Nos Ladislaus dei gratia rex Hungarie significamus, quibus expedit tenore presentium universis, quod nos quasdam terras seu villas Farcosfolwa et Pukoyfelde vocatas, existentes in comitatu de

Scepus comitibus Rykolf et Andree filio Polan pro morte seu effusione sanguinis Rykolf filii eiusdem Polan iuxta continentiam privilegii nostri collatas eisdem comitibus Rykolf et Andree iuxta continentiam privilegii nostri (1) perpetuo possidendas reliquimus et habendas. Datum in Scepus, in octavis apostolorum Philippi et Jacobi.

Az évszám a 3403. sz. oklevél segítségével volt megállapítható.

3404.

1286.
máj. 16.

— oklevele Iwachinus mester hűsége ügyében.
Wenzel IX. 444.
Lásd 1284. jún. 14-i keltezéssel a 3316. sz. alatt.

1286.
máj. 28.

— Zubuzlo falut Natk fiának: Bertalannak adja.
Tört. Tár 1904. 240. 121. sz.
Lásd 1285. máj. 8-i keltezéssel a 3358. sz. alatt.

(1286.)
jún. 17.
Rákos
mellett.

— visszaadja Saul, Bodou, Thenk és Barnabás Padan-i nemeseknek és rokonaiknak a Pozsony megyei Padan nevű földjüket, amit Salamon fia: Péter elfoglalva tartott. — D. iuxta Rakus, feria secunda proxima post quindenam Pentecostes.

*Átírta: esztergomi káptalan 1291. (Fejér szerint a padányi nemesek lt.)
Fejér V. 3. 407. (1288.)*

Évszám Szabó K.: Kun László 126. szerint.

3405.

1286.
jún. 18.
Buda.

— Omodeus fiának: Omodeus mesternek IV. Béla és V. István korában, s az ő ifjú korában tett szolgálatai fejében megerősíti özvegyét és árváit mindazokban a birtokokban, amelyeket Omodeus mesternek adományozott, s ígéri, hogy az ország helyzetének jobbrafordultával adományát aranybullával fogja megerősíteni. — D. Bude, tertio die quindenarum Penthecostes a. d. M^{mo} CC^{mo} octoagesimo sexto.

*Átírta: I. Lajos 1358. máj. 12. (2 példányban DI. 100.072. és 100.073. Batthyány lt.)
Wenzel IX. 443.*

3406.

1286.
jún. 19.

— hatálytalanítja Iwachinus mester hűtlenné nyilváníását.
Wenzel IX. 444.
Lásd 1284. jún. 14-i keltezéssel a 3316. sz. alatt.

1[28]6.
jún. 24.
előtt.
Buda.

— Omodeus fiának: Omodeus comesnek Gogan nevű faluját Chopou fiának: Andrásnak, a királyi fegyvernökök comesének adományozza, mert Omodeus comes ennek Monorousd és Zelche nevű faluit lerombolta és kifosztotta.

Eredeti: 13,8 × 6,1 cm. Hátlapra nyomott pecsét nyoma. DI. 91.127. (Festetics lt.)

Az oklevél szövege:

Nos Ladislaus dei gratia rex Hungarie significamus tenore presentium universis, quod in communi congregatione baronum et nobilium regni nostri nobis cum eisdem baronibus sedentibus Andreas filius Chopou comes armigerorum nostrorum surgens in medium proposuit conquerendo, quod comes

Omodeus filius Omodei villas suas Monorouss et Zelche vocatas funditus destruxisset omnia bona in eisdem existentia auferendo. Verum quia querimoniis et assertionibus ipsius comitis Andree multi de baronibus et nobilibus regni nostri super premissis testimonium perhibebant, habita deliberatione baronum et nobilium regni nostri villam dicti comitis Omodei Gogan vocatam ipsi comiti Andree dedimus et contulimus iure perpetuo et pacifice possidendam. Datum Bude, . . . proxima ante festum Nativitatis beati [Jo]hannis baptiste anno M° C[C° octuagesimo s]exto.

Az oklevél keltezéséből a két középső számnak megfelelő rész hiányzik, az utolsó számjegy azonban ismert. Így 1276 és 1286 jöhet számításba. Utóbbi mellett dönt a communis congregatio-nak az oklevélben történő említése.

3407.

(1286.) — megengedi, hogy Hydwegh-i András comes a Hydwegh-i híd miatt szenvedett sérelmeiért saját és jobbágyai sertéseinek a Raba erdőben való tartásáért vámot ne fizessen, mind az ő, mind pedig jobbágyainak marháit szabadon legelhessenek, s jobbágyai szénát kaszáhassanak és fát saját használatukra vágthassanak, a Vasvár megyei ispán zaklatásától mentesen. — D. in Rakus, tertio die festi sancti Johannis baptiste.

Átírta: I. Károly 1326. jan. 6. > Opuliai László nádor 1372. márc. 29. (DI. 91.792. Festetics lt.)
Hazai okmt. VI. 351. (é. n.)

Az évszámra nézve lásd Szabó K.: Kun László 126.

3408.

(1286. * — 1286. jún. 27-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a váci káptalannak, hogy küldje ki megbizottját, s ennek jelenlétében Rusd nb. Herbordus comes királyi ember megjárva a Kuurth-i Miklós és fia: János által elfoglalt Wonorch nevű föld határait, iktassa vissza Márton fiait: Jánost és Benedeket annak birtokába. (Hazai okmt. VI. 315.)

3409.

1286. — visszaadja Márton fiainak: János és Benedek Nógrád megyei nemeseknek főleg a havasokon túl a tatárok országának határán teljesített szolgálataiért Wonorch nevű örökölt földjüket, amelyet Kuurth-i Miklós és fia: János tőlük elfoglalt, miután a váci káptalan útján beiktatta őket ennek birtokába, jelen adományával ellentétes okleveleit pedig érvénytelennek nyilvánítja. — D. p. m. v. patris Thome dei gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXXX° sexto, quinto Kal. Jul., r. aut. n. a. quartodecimo.

Átírta: III. András 1291. aug. 25. (Jászói prépostság országos lt. App. fasc. IX. n. 1. — OL. Filmtár C 23. doboz.)

Fejér V. 3. 314., Hazai okmt. VI. 315. — Kivonat: Magy. Tört. Tár IX. 108.

3410.

(1286.) — hozzájárul ahhoz, hogy a Henrik-fiak famulusai és familiarisai által elkövetett károk és jogtalanságok ügyében csak egy év letelte után fog ítélkezni, ha pedig újabb károkat és jogtalanságokat követnének el, úgy saját személyében fogja a kérdést megvizsgálni. Megparancsolja egyszersmind valamennyi bírónak, hogy a Henrik-fiak famulusai fölött ne érzékeljenek ítélkezni.

Eredeti: 26,5 × 19,4 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helyével. Veszprémi Állami Levéltár, Veszprémi Múzeum oklevelei. (OL. Filmtár 698. doboz.)

Az oklevél szövege:

Nos Ladislaus dei gratia rex Hungarie memorie commendantes significamus, quibus expedit universis, quod nos in congregatione nostra generali, quam in Rakus habuimus, coram venerabilibus

patribus archiepiscopo Strigoniensi et aliis episcopis et baronibus regni nostri concessimus, quod super dampnis datis et iniuriis ad hec tempora per famulos et familiares filiorum Herrici irrogatis usque ad annum a data presentium computandum nullis ex eis et eorum famuliis (!) et familiaribus querelantibus contra ipsos, eorum familiares (!) et familiares eorundem adherentes obsequiis in figura et forma iudicii ius reddemus, sed revoluto anno fiet, quod exegerit ordo iuris, si qua ratione ab hoc tempore in antea nova dampna darent vel novas iniurias cuiuspiam irrogarent nos ipsi et non alii iudices nostri de huiusmodi questionibus de novo contra eos emergentibus cognoscemus. Unde volumus et universis iudicibus precepimus, quod famulos dictorum filiorum Herrici nullus contra nostram gratiam huiusmodi, eisdem factam audeat, vel presumat iudicare. Datum in Rakus, in crastino apostolorum Petri et Pauli.

3411.

(1286.)
júl. 1.
Rákos.

— megengedi, hogy sem Chak nb. Chak, Renoldus és Kemyn, sem pedig jobbágyaik nem kötelesek sertéseiknek a Raba erdőben való tartásáért vámot fizetni, marháik szabadon legelhetnek, szénát tetszésük szerint kaszálhatnak és saját használatukra fát vághatnak, s ezért a Vasvár megyei ispán őket nem zaklathatja. — D. in Rakus, tertio die apostolorum Petri et Pauli.

Eredeti: 20 × 6,5 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye, Soproni Állam i Levéltár, Niczky lt. (OL. Filmtár 1417. doboz 14. sz.)

Fejér V. 3. 406. (1288.), Hazai okmt. IV. 53. (é. n.) — Kivonat: Tagányi: Erdészeti oklt. I. 16. (1289. körül.)

3412.

(1286.)
júl. 1.

— mandátuma az esztergomi érsekhez a béli apátság komáromi rév- és vámjövendelme ügyében.

Wenzel IV. 284.

Lásd a 3600. sz. alatt.

1286.

— a rákosi congregatio generalis-on a főpapok és bárók hozzájárulásával átírja és új pecsétjével megerősíti Marcell fia: Seueridus comes részére Ibran és Kusmeteluke nevű földek adományozása tárgyában 1280. nov. 11-i pátens oklevelét (3079. sz.). — D. p. m. ven. patris Thome episcopi Wachiensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXXX° sexto, r. aut. n. a. quartodecimo.

Eredetije (a Hazai okmt. szerint) pecsét nyomával Draskovics lt. Fasc. 12. n. 5.

Átírta: III. András 1296. jún. 21. (uo. Fasc. 12. n. 6.)

Fejér V. 3. 317., Hazai okmt. VI. 317., Smičiklas VI. 561.

3413.

1286.

— a rákosi congregatio generalis-on a főpapok és bárók hozzájárulásával Marcell fia: Seueridus comes részére átírja és új pecsétjével megerősíti Albert fia: Sebestyén Ibran nevű földjének adományozása tárgyában (1280.) nov. 11-én kelt pátens oklevelét (3078. sz.). — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Wachiensis au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXXX° sexto, r. aut. n. a. quartodecimo.

Eredetije (a Hazai okmt. szerint) függőpecsét nyomával, Draskovics lt. Fasc. 12. n. 2.

Átírta: kőí káptalan é. n. > III. András 1294. ápr. 3. (uo. Fasc. 12. n. 8.)

Fejér V. 3. 318., Hazai okmt. VI. 318.

3414.

1286.
júl. 9.

— a Rakus-i országgyűlés jóváhagyásával szolgálataikra való tekintettel meghagyja Ilarius fiait: Miklóst és Marcellt a Waag és Medekuspotoka mellett Lyptou-ban fekvő, egykor bizonyos Hovran által bírt föld birtokában, amelyet IV. Bélától kaptak adományba (lásd az 1668. sz.) a bolgárok ellen Lom várán túl az Izker folyó mellett hadakozó István ifj. király egészségéről vitt jó hírért. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M° ducentesimo octuagesimo sexto, septimo Id. Jul., r. aut. n. a. quartodecimo.

Eredeti: Díszes L. Esztergomi primási lt. Archivum saeculare Liptói oklevelek. (OL. Fkgy. AL. 103.) (Az eredeti 1957-ben nem volt megtalálható.)

Tartalmilag átírta: liptói registrum 11. §.

I. Károly 1341. ápr. 17-i átírását említi a liptói registrum uo.

Wenzel IV. 282., Densuşianu: Documente I. 1. 462.

Tartalmi átírás: Fejér V. 3. 338., Magy. Tört. Tár IV. 11. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 240. 122. sz.

3415.

1286.
aug. 27.
Buda.

— Coplen-i Kemen-nek, aki urával: Jacobcha-val rátört Tamás váci püspök Heym nevű falujára, ott 200 márkánál nagyobb kárt okozott, s ez alkalommal meg is ölték, Koplen nevű birtokát fiaitól: Jánostól és Veyteh-től elvéve Tamás váci püspöknek adományozza.

Átírta: Tamás alnádor 1288. (DI. 90.791.)

Az oklevél szövege:

Nos Ladislaus dei gratia rex Vngarie memorie commendantes significamus universis, quibus expedit, presentium per tenorem, quod cum Kemen de Coplen unacum Jacobcha domino suo ad spoliandum et destruendam villam venerabilis patris Th(ome) dei gratia episcopi Waciensis dilecti et fidelis nostri Heym vocatam accessisset et idem Kemen in ipso spolio et latrocinio committendo fuisset interfectus, nos pro dampnis et iniuriis huiusmodi ipsi episcopo illatis, que summam ducentarum marcarum transscendebant, possessionem eiusdem Kemen, sicut in latrocinio interfecti, Koplen vocatam a Johanne et Veyteh filiis eiusdem Kemen auferendo ab oriente ville Zyud, que est Andree filii Nicolay, a parte vero meridionali terris Endre de Meney et Benedicti filii Boch, versus autem septemtrionem ville Muhura et abhinc ville Bokou filii Bede Koplen vocatis metis concurrentibus usque villam Zyud predictam contiguam et vicinam eidem venerabili patri Th(ome) episcopo Waciensi dedimus et contulimus perpetuo pacifice possidendam et ipsam terram per Lonam filium Syxti hominem nostrum sub testimonio capituli Strigoniensis nullo contradictore apparente, sicut hec in litteris ipsius capituli vidimus contineri, ipsi episcopo Vaciensi fecimus assignari sub eisdem metis, in quibus olim eadem terra Koplen per dictum Kemen habita extitit et possessa. Datum Bude, in octavis sancti regis Stephani anno domini M° CC° LXXX° sexto.

3416.

1286.

— Péter fiának: András mesternek, Demeter mester zólyomi ispán notariusának adományozza koronázása óta neki teljesített szolgálatai fejében a Lypto-i districtusban levő Kis (minorem) Polugea nevű királyi falut a IV. Béla óta bírt határokkal, miután Cyster fia: Pál mester specialis notarius révén beiktatta annak birtokába. - D. p. m. ven. patris Thome miseratione divina episcopi Waciensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. myllesimo C°C° LXXX° VI°, r. aut. n. a. quarto decimo.

Eredeti: 51,7 × 28,5 cm. Dísztett kezdő L. Függőpecsét zsinórja. DI. 40.181. (Múz. Törzsanyag.)

Átírta: a) (liptói registrum szerint) I. Károly 1324.

b) I. Károly 1340. dec. 7. (Századok szerint kispalugyai Palugyay lt.)

Tartalmilag átírta: liptói registrum 13. §.

Hazai okmt. VIII. 248. — Tartalmi átírás: Fejér V. 3. 338., Magy. Tört. Tár IV. 12. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 241. 124. sz., Századok 1909. 892.

3417.

(1286
körül)
szept. 3.

— mandátuma a vasvári káptalanhoz Makua föld ügyében.
Hazai okmt. VI. 320.
Lásd (1276.) szept. 3-i keltezéssel a 2738. sz. alatt.

1286.
szept. 4.
Keve.

— megengedi, hogy Tolpos (dictus) Tamás mester a Sáros megyei Wezweres és Warhyg nevű földjeire a szabad emberek (libere conditionis homines) akadálytalanul letelepedhetnek, emiatt őket senki nem zaklathatja, s erről privilegiális oklevelet ígér. — D. in Kewe, feria quarta proxima ante festum virginis gloriose a. d. M° C°C° octuagesimo sexto.

Átirta: IV. László 1288. (Dobay lt. — OL. Fkgy. H. 16.) > szepesi káptalan 1379. máj. 17. (Usz oklevelek — OL. Fkgy.)

Wagner: Dipl. Saros 561., Katona: Hist. crit. VII. 929., Bárdosy: Suppl. Scep. 256., Fejér V. 3. 320. és 410., Densuşianu: Documente I. 1. 484.

3418.

1286.
szept. 7.

— mandátuma a fehérvári káptalanhoz.
Pannonh. rendtört. VIII. 301.
Lásd a 3593. sz. alatt.

1286.
nov.

— Pál mester „legum doctor” veszprémi prépostnak, aki több alkalommal — egyszer saját költségén — járt királyi szolgálatban a római curiában, adományozza a Corona közelében az esztergomi káptalan Zebheleb nevű faluja közelében, a Zebnech Bana-ba vezető nagy út fölött fekvő, királyi hospesek által lakott Nempty és Thouty nevű királyi szabad falvakat az ott szedett királyi vámmal, kivéve a függő és jövőbeli polgári és bűnperek tekintetében minden bíró, főleg a zólyomi ispán joghatósága alól, minden ezzel ellentétes adományát érvénytelennek nyilvánítja és a prépostnak a falvak tekintetében szabad rendelkezési jogot biztosít. — D. p. m. mag. Theodori prepositi Zebeniensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXXX° VI°, indictione quarta decima, mense Nov., r. aut. n. quintodecimo.

Eredeti: 41,7 × 31,1 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Esztergomi káptalan magánlt. Lad. 18. f. 2. n. 1. (OL. Filmtár 557. doboz.)

Magyar Sion III. 692., Codex Strig. II. 153., Wenzel IX. 440., Mon. eccl. Strig. II. 217. — Kivonat: Fejér V. 3. 321., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 150., Documente priv. ist. Rom. C. II. 280.

Az oklevél formulái — ide értve a hónapok megjelölését — és a pecsét zsinórja szokatlan. Ezek azonban magyarázhatók volnának az új alkancellár hivatalbalépésével is. Amennyiben az oklevél ellen más terhelő adat nem merül fel, még gyanúsnak is nehéz volna mondani.

3419.

1286.

— oklevele Lazon és más birtokok osztályáról.
Wenzel XII. 446.
Lásd 1287-i keltezéssel a 3468. sz. alatt.

1287.
jan. 25.

— a Pozsony megyei Péter fia János comesnek adományozza a Henrik-fiak Pozsony megyei Modur nevű prédiáját szolgálataiért, amelyeket az által tett, hogy a felségsértő Opour vajdát, aki Pozsony megyét pusztította, rokonai segítségével legyőzte, a Henrik-fiak segítségével elfoglalt Pozsony várát tőle visszafoglalta nem kímélve saját és rokonai személyét és vagyonát, s nem feledve, hogy Opour vajda felgyújtotta és elpusztította János comes Turna és Nyek nevű várait és prédiáit, miközben István nevű rokona meghalt, s pusztításaival mindkét esetben 1000—1000 marka kárt okozott neki; egyúttal leírja Modur hatá-

rait a pozsonyi káptalan jelentése szerint. — D. p. m. discr. v. mag. Theodorii prepositi Scebiniensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° octuagesimo septimo, octavo Kal. Febr., indict. quindecima, r. aut. n. a. sedecimo.

Eredeti: Díszes kezdő L. Függőpecsét zsinórával (fényképen). Pálffy család senioratusi lt. Arm. IV. lad. 10. f. 1. n. 1. (OL. Fkgy.)

Wenzel XII. 451.

3420.

(1287.
jan. 26.
előtt.)

* — mandátumát, mellyel megparancsolta a turóci konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Drask fia: Euzen királyi ember járja meg Madya fiainak: Mihálynak, Istvánnak és Péternek Jescen nevű örökölt földjét a régi határok szerint, említi a turóci konvent k. n. oklevele IV. László 1287. jan. 26-i átírásában. (Hazai okmt. VI. 322.)

3421.

1287.
jan. 26.

— Madya fiai: Mihály, István és Péter kérésére átírja és megerősíti a turóci konventnek Jescen nevű örökölt birtokuk határjárását tartalmazó k. n. jelentését. (Hazai okmt. VI. 322.)
— D. p. m. discr. v. mag. Theodorii prepositi Scebiniensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° octuagesimo septimo, septimo Kal. Febr., r. aut. n. a. sexto decimo.

Eredeti: Díszes kezdő L. Függőpecsét zsinórája látszik a fényképen. (Hazai okmt. szerint) Jeszenszky lt. (Fénykép: Dl. 39.228/III.)

Átírta: III. András 1293. márc. 18. (uo. — Fénykép: Dl. 39.228/IV.)

Fejér V. 3. 339., Hazai okmt. VI. 321. — Kivonat: Fejér V. 3. 389., Századok 1875. 42., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 150., Documente priv. ist. Rom. C. II. 282.

3422.

(1287.)
febr. 1.

— Tamás comes fiának: Phile mesternek adományozza minden hadjáratban, de főleg a (morvamezei) csatában teljesített szolgálataiért a Wolko-i királyi vár Warasy és Sumug nevű földjeit azokkal a haszonvételeivel és tartozékaival, amelyekkel a vár bírta. — D. p. m. discr. v. mag. Theodori prepositi Scibiniensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° LXXX° sexto, r. aut. n. a. quinto decimo, primo die Kal. Febr.

Eredeti 31,2 × 19,8 cm. Kezdő L helye üres. Függőpecsételés helye, később beakasztott selyem. zsinórral. Dl. 1192.

Átírta: III. András 1292. (Dl. 1277.)

Wenzel XII. 444., Smičiklas VI. 547. — Kivonat: Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 149—Documente priv. ist. Rom. C. II. 278. (mind 1286.)

Az oklevél évszámát 1287-re kellett javítani. Az oklevél kiállítása alkalmával csak az évszámot és az uralkodási évet tartalmazta. (Ennek, valamint Tódor alkancellár szereplése alapján az oklevél kiállítása 1286. utolsó hónapjaira tehető.) A megpecsételés alkalmával utólag irták be a napi keltet: febr. 1-et. Ily módon az oklevél pontos kelte: 1287. febr. 1.

3423.

1287.
febr. 6.

— nővére: Erzsébet és a (margit)szigeti apácák generalis procuratorának: Pál domonkos-rendi szerzetesnek kérésére bemutatott saját pátens oklevele (vö. 3568. sz.) alapján megerősíti Vza utód nélküli fiának: Péternek a budai káptalan bizonyáglevelébe foglalt azt az intézkedését, hogy a IV. Bélától adományba kapott Pilis megyei Pomaz nevű földjét végrendeletileg az apácáknak adományozta, s minthogy e föld a királytól eredt és a királyra szállt vissza, azt minden tartozékával az apácáknak adományozza. — D. p. m. discr. v. mag. Theodorii prepositi Scybiniensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° octuagesimo septimo, octavo Id. Febr., r. aut. n. a. sextodecimo.

Eredeti: 43,6 × 27,1 cm. Kezdő L helye üres. Függőpecsét darabja. Dl. 1201.

Fejér V. 3. 517., Budapest tört. okl. eml. I. 227. — Kivonat: Fejér V. 3. 392., Bártfai Szabó: Pest m. 23.

3424.

1287. febr. 25. — jóváhagyja, hogy rokona, Moys mesternek özvegye Erche mellett fekvő Zopukun nevű földjét, amelyet IV. László feleségétől kapott, átengedje a király nővérének: Erzsébetnek — s nem a (margit)szigeti egyháznak — s egyszersmind nővérének a föld tekintetében szabad rendelkezési jogot ad. — D. p. m. mag. Theodorii prepositi Zybiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° octogesimo septimo, octavo Kal. Febr., r. aut. n. a. sedecimo.

Eredeti: 35,3 × 24,3 cm. Diszített kezdő L. Függepcset darabjai. Dl. 86.864. (Esterházy lt.)
Wenzel XII. 458.

Megjegyzendő, hogy az egész 1287. esztendőben IV. László uralkodási évét a privilégiumok 16-nak adják meg. (Vö. Szentpétery: IV. László király pecsétváltoztatásai. Levéltári Közlemények 1923. 318.)

3425.

(1287. márc. 2. előtt.) * — mandátumát, mellyel megparancsolta a pozsonyi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében János fia: Péter pozsonyi várjobbágy királyi ember járja meg a Challokuz-i Zenthmaria nevű lakott föld határait, s iktassa be Károly comest annak birtokába, említi a pozsonyi káptalan 1287. márc. 2-i jelentése. (Fejér V. 3. 343.)

3426.

1287. márc. 2. — Guge fia: János comes servienseinek: Zaaz faluból származó Nyolcha fia: Pál, Leeg-i Buhta fia: Lőrinc és Hudus-i Wytk fia: Vroch pozsonyi várnépeknek a Henrik bán fia: Miklós nádor által elfoglalva tartott pozsonyi vár visszaszerzésekor teljesített szolgálataiért Pált s testvéreit: Jakabot, Pétert és Pousa-t, továbbá Márton fiát: Jánost és Simon fiát: Domokost Zaaz faluból, — Lőrincet, s testvéreit: Kozmát, Kázmért és Buhtus-t, továbbá Rodoanus fiát: Istvánt és Orbán fiát: Vroch-t Leeg faluból, — Wytk fiát: Vroch-t, rokonait: Máté fiát: Andrást és Pált, továbbá Beke fiát: Benke-t, Salamon fiát: Chyguez-t és Batha fiát: Kozmát Hudus faluból örökölt földeikkel együtt kiveszi jelen conditiójukból és a pozsonyi ispán joghatósága alól, s a királyi serviensek közé emeli őket. — D. p. m. discr. v. mag. Theodori prepositi Zybiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° octogesimo septimo, indictione quintadecima, sexto Non. Mart., r. aut. n. sextodecimo a.

Eredeti: 43,5 × 20 cm. Díszes kezdő L. Függepcset zsinórja. Dl. 90.762. (Hódossy lt.)

Átírta: I. Károly 1327. ápr. 9. > pozsonyi káptalan 1380. febr. 20. (Dl. 61.239. Kisfaludy lt.)

Fejér V. 3. 345. és VII. 2. 113., Hazai okmt. II. 18. — Kivonat: Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 150.

3427.

1287. márc. 2. — Sándor fiának: Károly comesnek adományozza a Challokuz-i Zenthmaria nevű lakott földet annak fejében, hogy a Peech nb. Opour az ő fogsága idején holmijait elvitte, várát elfoglalta, s amikor Opour Pozsony várából a vidéket el akarta pusztítani, szembeszállt vele és a pozsonyi vár Weprech nevű tornyát visszaszerezte, egyszersmind átírja a pozsonyi káptalannak az iktatásról és határjárásról szóló 1287. márc. 2-i jelentését. — D. p. m. discr. v. mag. Theodori prepositi Zybiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. MCCLXXX septimo, indictione quintadecima, sexto Nonas Martii, r. aut. n. a. sextodecimo.

Fejér a szöveget Gyurikovics gyűjteményéből közli.

Fejér V. 3. 342. és VII. 4. 197., Tudományos Gyűjtemény 1836. XI. 10. — Kivonat: Győri tört. rég. füz. IV. 313., Documente priv. ist. Rom. C. II. 282.

Feltűnő, hogy a királyi privilégium kelte azonos a pozsonyi káptalan jelentésének keltével. Ez nem jelent problémát, ha IV. László márc. 2-án Pozsonyban vagy közvetlen környékén tartózkodott, ami valószínű is, mert e napon kelt és ránkmaradt mindkét oklevele Pozsony megyei ügyet tartalmaz.

3428.

(1287.
márc. 3.
előtt.)

* — 1287. szept. 3-i oklevélben említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a veszp-
rémi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Bukensumloa-i Chepa-
nus comes királyi ember vizsgálja ki, hogy a Gutkeled nb. Kozma mester által adományba
kért Kyngus-i földek adományozhatók-e, járja meg határait, s végezze el az iktatást.
(Lásd a 3459. sz.)

3429.

1287.
márc. 16.
Korpona.

— bizonyítja, hogy Syke fiai: István és János, Imre, Janus és Boych fia: Péter Hymud-i
nemesek hozzájárultak ahhoz, hogy Ludan-i Folkus comes Kernye földet Mihály fiától:
Mihálytól megvásárolja, s kötelezték magukat, hogy Folkus comest nem fogják háborgatni.
— D. in Corpona, in dominica Letare a. d. M° CC° octuagesimo VII^{mo}.

Eredeti: 15 × 3,9 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye, Dl. 86.865. (Esterházy lt.)
Wenzel XII. 459.

3430.

1287.
márc. 18.

— a Zaah nb. Mihály fiainak: Máténak, Og-nak és Mihálynak, valamint Noe fiának: Noe-nek
adományozza Irazmus fia: az utód nélkül elhalt Chuda királyra háramlott Nógrád és Gömör
megyei Scleusteluk, Ilsua, Sutkfolua, Welchukfolua és Harkean nevű örökölt, szerzett és
vásárolt birtokait, egyszersmind érvénytelennek nyilvánítja e birtokra vonatkozó más
adományát.

Eredeti: 36 × 19 cm. Díszes kezdő L. Függetlenségét darabjaival. Dl. 102.718. (Batthyány lt.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie
Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in salutis largitore.
Regali dignum est et expediens eos, qui in servitiis dominicis se exercent, munificentia gratulari, ut
ceteri amplius ipsorum exemplo invitati ad maiora fidelitatis opera producantur discantque suo naturali
domino efficacius adherere. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod
accedentes ad nostram presentiam Mathey, Og et Mychael filii Mychaelis et Noe filius Noe de genere
Zaah terras seu possessiones Chuda filii Irazmus generationis ipsorum sine herede decendentis Sce-
leusteluk, Ilsua, Sutkfolua et Welchukfolua ac Harkean vocatas, hereditarias emittias et acquisitas in
comitatibus Neugradiensi et Gumuriensi existentes ad nostras manus ex antiqua consuetudine regni
nostri devolutas a nobis sibi dari postularunt eo, quod idem Chuda ipsis in proximiori linea consangu-
ineitatis attineret. Nos igitur, qui ex officio suscepti regiminis metiri debemus et compensare merita
singulorum et unicuique respondere iuxta exigentiam suorum meritorum, considerantes multiplices et
laudabiles famulatus filiorum eiusdem Mychaelis et ipsius Noe, quos nobis iidem in diversis expeditio-
nibus nostris laudabiliter impenderunt et specialiter nam cum exercitum nostrum edicto convocatum
generali movissemus contra regem Boemorum inimicum nostrum et regni nostri capitalem, qui confinia
regni nostri hostiliter adherat (!), in quo idem rex Boemorum miserabiliter extitit interemptus, predicti
filii Mychaelis et dictus Noe se contra exercitum ipsius regis Boemorum coram oculis nostre maiestatis
opposuerunt viriliter et strenue dimicantes; ceterum in expugnatione castris Scelanch, quod per Fyntam
filium Dauyd contra nostram detinebatur serenitatem, idem Mathey nobis cernentibus in pede dextro
crudeliter extitit vulneratus. Preterea in exercitu nostro, quem in Houd habebamus, ubi perfida
gens Cumanorum contra nostram ausu temerario insurrexerant (!) maiestatem iidem filii Mychaelis et
Noe multipliciter meruerunt coram nobis complacere argumentum sue militie rubrica proprii sangui-
nis demonstrando, ipsas terras seu possessiones eiusdem Chuda cum omnibus utilitatibus suis et per-
tinentiis sub eisdem metis et terminis, in quibus sunt distincte et limitate, tum in reconpensationem
fidelium suorum (!) tum etiam, quia iidem filii Mychaelis et Noe eidem Chuda in proxima linea con-
sanguineitatis attinebant, ab omnibus, si forsitan dictas terras seu possessiones quibuspiam mediantibus
nostris instrumentis contulissemus, revocantes, ipsa instrumenta cassando et irritando filiis predicti
Mychaelis et eidem Noe et suis heredibus heredumque suorum successoribus dedimus, donavimus et
contulimus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas. In cuius rei memoriam perpetuamque firmi-
tatem et ut hec nostra collatio in perpetuum perseveret, presentes concessimus litteras duplicis sigilli

nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Theodori prepositi Scybiniensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini M° CC° octuagesimo septimo, quinto-decimo Kalendas Aprilis, regni autem nostri anno sextodecimo.

3431.

1287.
márc. 23.

— Zenche fiait: Mártont és Bene-t szolgálataik jutalmául a liptói jobbágyfiúk közé emeli.

Eredetije (a Tört. Tár szerint) Csemiczky József levéltárában Csemicen volt.

Átírta: I. Károly 1340. dec. 6. (A Századok szerint Csemiczky József birtokában volt.) XV. századi egyszerű másolata: szépesi káptalan országos lt. Scrin. 6. fasc. 5. n. 37. (OL. Fkgy.)

Tartalmilag átírta: liptói registrum 30. §.

Tart. átírás: Kivonat: Fejér V. 3. 390., Tört. Tár 1904. 241. 126. sz., Századok 1910. 711.

Az oklevél szövege a XV. századi másolat alapján:

Ladislaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarie (!) rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem et omnem (!) in salvatore. Remedium subiectorum et concessio libertatum a maiestate procedere consuevit principali, tanto namque honor regius suscipit incrementum, quanto numerus auget bellatorum. Proinde ad uniuersorum notitiam tam presentium, quam futurorum harum serie vollumus (!) pervenire, quod nos consideratis fidelitibus et servitiorum meritis Marthini et Bene filiorum Zenche de numero populorum nostrorum de maiori villa Palugya, que nobis in diversis regni nostri negotiis et expeditionibus exhibuerunt semper et ubique indefesse, ob recompensationem (!) tam fidelium servitiorum eorum de pristina conditione eorum eosdem duximus eximendos, ordinantes ipsos in cetum et collegium aliorum fidelium iobagionum de Lipto ita, ut de cetero simul cum terra, quam magister Demetrius filius Nicolai comes de Zolum fideles noster in concambium terre sue, quam dictis populis relinquerunt (!), assignavit; illa et eadem congaudent (!) libertatis prerogativa, qua alii veri et primi filii iobagionum de Lipto gratulentur (!) sub vexillo regio militantes (!). Mete autem terre ipsorum ad duo arratra (!) sufficientem (!) inter duas palludes (!) Palwgya potoka vocatas inferius usque fluvium Wag constitutum. Ut igitur huius rei series robur optineat perpetue firmitatis, nec ullo unquam tempore valleat (!) per quempiam retractari, presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus magistri Theodori prepositi Sibiniensis, aule nostre vicecancellarii, dilecti (!) et fidelis nostri anno domini M° CC^{mo} octuagesimo septimo, decimo Kalendas Apprilis (!), indictione quinta-decima, regni autem nostri anno sextodecimo.

Az oklevéllel szemben oklevéltani szempontból felmerülő gyanú olyan természetű, ami a gyenge másolat számlájára írható.

3432.

1287.
márc. 25.

— Jurk fiának: Dénesnek a cseh király elleni hadjáratban és a kunok ellen vívott Hod-i csatában teljesített szolgálataiért elrendeli a királyi halászokkal közösen birtokolt Rodona-i földjének Doboz és Adam nevű rokonai földjétől való elhatárolását és a királyi halászok földjének egy részét is adományba adja leírva a föld határait Elek mester udvari notarius megállapítása szerint. — D. p. m. discr. viri mag. Theodorii prepositi Scybiniensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° octuagesimo septimo, octavo Kal. Apr., indict. quindecima, r. aut. n. a. sedecimo.

Átírta: III. András 1296. (Dl. 84.679. Radvánszky lt.) > esztergomi káptalan 1340. jan. 13. (Dl. 84.696. uo.)

Wenzel XII. 453. (csonka dátumsorral). — Csonka szöveggel: Archiv f. Gesch. 1826. 531. — Kivonat: Gyárfás: Jász-kunok tört. II. 454., Századok 1875. 47.

3433.

1287.
márc. 25.

— a Lipcse melletti Beszterce-újfalusi (de nova villa Bizterche prope Lypcham) királyi hospesek kérésére átírja és megerősíti IV. Bélának részükre 1255-ben kibocsátott kiváltságlevelét (1059. sz.). — D. p. m. discr. v. mag. Theodori prepositi Sybiniensis, au. n. vicecanc.

dil. et f. n. a. d. M° CC° LXXX° septimo, octavo Kal. Apr., indictione quintadecima, r. aut. n. a. sextodecimo.

Eredeti: Díszes kezdő L. Fügőpecsételés nyomával. Besztercebánya város lt. Oklevelek 3. sz. (OL-Filmtár C 73. doboz.)

Fejér V. 3. 357. és (némi kihagyással) V. 3. 347.

3434.

1287.
márc. 25.

— a Zarazprozek és Zelniche közt fekvő földet és erdőt csereképpen adományozza leírva a föld és erdő határait. — a. d. M° ducentesimo LXXX^{mo} septimo, octavo Kal. Apr., r. aut. sui a. sedecimo.

Tartalmilag átírta: lipitói registrum 20. §.

Átírta: — a lipitói registrum szerint — a) III. András 1296.

b) I. Károly 1341. jan. 28.

Fejér V. 3. 390., M. Tört. Tár IV. 15. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 242. 127. sz.

3435.

(1287.
márc. 27.
előtt.)

* — 1287-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a nyitrai káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Hynd-i György királyi ember megjárva a Nyitra megyei Voyk és Herescen nevű földek határait, iktassa be András comes fiát: András comest azok birtokába. (Wenzel IX. 450.)

3436.

1287.
márc. 27.

— Arnoldus egykori Bana-i villicus fiának: Termanus-nak, Pertoldus kőfaragó unokájának kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1255. aug. 30-i privilégiumát (1051. sz.), amellyel a zólyomi királyi vár Doboudyl nevű földjét Pertoldus kőfaragónak adományozta.

Eredeti: 33,6 × 25,6 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét zsinórja. Dl. 40.184. (Múz. Törzsanyag.)

Az oklevél szövege:

(L)adizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentium notitiam habituris salutem in filio virginis gloriose. (A)d universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod Termanus filius Arnoldi quondam villici de Bana, nepos Pertoldi lapicide ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium Bele illustris regis Hungarie, avi nostri karissimi pie memorie super quadam terra castri nostri de Zolum, Doboudyl vocata confectum, petens a nobis cum instantia, ut nos ipsum privilegium ratum habere et nostro dignemur privilegio confirmare seu etiam innovare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: (Következik IV. Béla 1255. aug. 30-i oklevele, lásd az 1051. sz.) Nos itaque ipsius Termani villici iustis petitionibus favorabiliter inclinati considerantesque ipsum privilegium avi nostri karissimi non abrasum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte vitiatum, tenorem eiusdem de verbo ad verbum presentibus inseri facientes auctoritate presentium confirmamus, maxime attendentes fidelitates et servitiorum merita dicti Termani villici, quibus coram nostre maiestatis oculis meruit multipliciter complacere, animadvertentes siquidem, quia idem Termanus villicus in proximiori linea cognationis prefato Pertoldo attinebat, collationem dicte terre Doboudyl per karissimum avum nostrum factam innovantes, ymo et nos eidem Termano villico et suis heredibus conferimus duplicis sigilli nostri munimine roborando. (D)atum per manus discreti viri magistri Teodori prepositi Scybiniensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri (a)nno domini M° CC° octuagesimo septimo, sexto Kalendas Aprilis, indictione XV^a, regni autem nostri anno sextodecimo.

3437.

1287.
márc. 27.

— Arnoldus egykori Bana-i villicus fiának: Termanus-nak kérésére átírja és megerősíti IV. Béla 1267-i adománylevelét a honti királyi vár Dras nevű földjének adományozásáról (1556. sz.). — D. p. m. discr. v. mag. Teodori prepositi Zybinienensis, au. n. vicecanc. dil.

et f. n. (a)nno d. M° CC° octuagesimo septimo, sexto Kal. Apr., indict. quintadecima, (r)egni aut. n. a. sextodecimo.

Eredeti: 43,9 × 29,4 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsételés helye. Dl. 40.183. (Múz. Törzsanyag.) Turul 1928. 81.

3438.

1287.
(márc.27.
után.)

— András comes fiának: András comesnek adományozza főleg a (morvamezei) csatában teljesített szolgálataiért Ind fiának: az utód nélkül elhalt Tamásnak Nyitra megyei Voyk és Herescen nevű földjeit átírván a nyitrai káptalannak az iktatásról szóló (1287.) márc. 27-i jelentését (Wenzel IX. 456.). — D. p. m. discr. viri mag. Theodori prepositi Scybiniensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° octuagesimo septimo, r. aut. n. a. sedecimo.

Eredeti: 27,3 × 16,7 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét darabja. Dl. 1213. Wenzel IX. 450.

3439.

1287.
márc. 30.
Liptó.

— elismeri, hogy Rodoan-i Janus — bár hosszabb ideje a királyi halászok között lakik — szabad conditiójú, s biztosítja, hogy ő s utódai szabadon bárhol letelepedhetnek.

Eredeti: 13,5 × 5,1 cm. Hátlapra nyomott pecsét darabja. Dl. 84.675. (Radvánszky lt.) Kivonat: Századok 1875. 47.

Az oklevél szövege:

Nos Ladislaus dei gratia rex Vngarie significamus, quibus expedit, universis presentium per tenorem, quod Janus de Rodoan accedens ad nostre maiestatis presentiam nobis dixit conquerendo, quod licet idem inter piscatores nostros diurnam fecisset residentiam, tamen libere conditionis esset et nunquam fuisset de numero dictorum piscatorum. Nos igitur scita veritate libertatis ipsius, eundem a noxa seu nota conditionis piscatorum eximendo pure et simpliciter reliquimus utpote liberum ab antiquo dantes eidem et suis heredibus facultatem ubicumque voluerint commorandi. Datum in Lyptow¹, in dominica Palmarum anno domini M° CC° octuagesimo septimo.

3440.

1287.
márc. 30.
Liptó.

— nagyobb pecsétje alatt átírja és megerősíti Demeter mester zólyomi ispánnak Turóban 1286. júl. 28-án kelt oklevelét a liptói vár alatt fekvő Houghfelde nevű földnek Mese fia: László részére történt restitúciójáról. — in Lipto, in dominica Ramispalmarum a. d. M° ducentesimo LXXX^{mo} septimo.

Eredetije (a Tört. Tár szerint) Bobrovniczky László birtokában volt.

Tartalmilag átírta: liptói registrum 82. §.

Tartalmi átírás: Fejér V. 3. 391., Magy. Tört. Tár IV. 41. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 242. 127. sz.

3441.

1287.
ápr. 3.

— jóváhagyja Botyz comes adományát, mellyel a királytól kapott Jemnuk nevű falu földjéből kihalított két ekényi földet a szepesi szent Márton-káptalannak adományozott.

Eredeti: Díszes kezdő L. Fügőpecsét zsinórja. Szepesi káptalan magán lt. Scrin. 8. fasc. 7. n. (OL. Filmtár C 26. doboz 62. sz.)

Átírta: IV. László 1288. (Uo. 61. sz.)

Kivonat: Fejér V. 3. 392.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex universis Christi fidelibus tam presentibus, quam futuris presens scriptum inspecturis

¹ A szó fölött rövidítési jel is látható.

salutem in domino sempiterno. Cum sancta sit et salubris cogitatio pro defunctis exorare, ut a peccatis solvantur, ideo volens piis . . . et salubribus cogitationibus comitis Botyz dilecti et fidelis nostri condescendere favore speciali collationi per ipsum facte consensum adhibentes liberalem vota eiusdem ecclesie beati Martini et capitulo ipsius de Scepus facta nostrarum fecimus litterarum patrocinio communiri, proinde ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod comes Botyz dilectus et fidelis noster ad nostram accedendo presentiam est confessus, quod de terra ville sue JemnuK vocate in comitatu de Scepus existentis, quam ex nostra possedit et possidet collatione, dedisset, donasset et contulisset ad duo aratra sufficientem capitulo sancti Martini de Scepus tam pro remedio animarum patris sui et Marci fratris eiusdem defunctorum, quam pro salute anime sue, necnon in recompensationem et commutationem reddituum ex parte ville JemnuK predictae, oblationum videlicet cubulorum testamentorum et aliorum minorum ipsi capitulo provenientium iure perpetuo pacifice possidendam et habendam, cuius nos collationi consensum et assensum adhibuimus regio cum favore. Cuius quidem terre mete, sicut idem comes Botyz et fratres ipsius capituli nobis retulerunt, hoc ordine distinguntur: prima meta incipit a parte orientali circa pratum Borych iuxta metas ville Doman, deinde procedit versus meridiem, in descensu montis in terra arabili est meta terrea super silicem, deinde descendit ad vallem Crupich et in fine prati est meta terrea, deinde ascendit ad montem versus occidentem et in medio montis circa metas de Odolyn est meta terrea circa rubum, deinde procedit iuxta metas dicte ville Odolyn et circuit vallem Uignich et in certo monticulo est meta terrea et sic descendit in vallem Vignich, transit rivulum et venit ad metas Nicolai filii Dionisii et sic procedit per Berch versus septentrionem et in vertice montis est meta terrea, deinde reflectitur per bonum spatium et venit ad metas priores et sic terminatur. Datum per manus discreti viri magistri Teodori prepositi Zybinienensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o octuagesimo septimo, tertio Nonas Aprilis, indictione quintadecima, regni autem nostri anno sextodecimo.¹

3442.

1287.
ápr. 15.
Szepes.

— Benedek, Márk és Móric kis Polugha-i jobbágyfiak kérésére átírja és megerősíti Demeter mester zólyomi ispán 1287. márc. 30-i pápens oklevelét, mely szerint nevezettek megegyeztek eddigi kispalugyai birtokostársaikkal, földjüket pedig elcserélték.

Eredeti: 20,7 × 13 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 74.665. (Csemiczky lt.)

Tartalmilag átírta: líptói registorum 61. §.

Tartalmi átrás: Fejér V. 3. 391., M. Tört. Tár IV. 33. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 243. 134. sz., Századok 1910. 711.

Az oklevél szövege:

Nos Ladislaus dei gratia rex Hungarie memorie commendantes significamus, quibus expedit, universis presentium per tenorem, quod Benedictus, Marcus et Mauricius filii iobagionum de minori villa Polugha ad nostram accedentes presentiam exhibuerunt nobis litteras patentes magistri Demetrii comitis de Zoulum fidelis nostri super facto separationis terre ipsorum cum generatione eorundem confectum et petentes nos cum instantia, ut ipsas litteras ratas habere et nostris patentibus litteris dignaremur confirmare. Cuius quidem tenor talis est:

Nos magister Demetrius comes de Zoulum universis, quibus expedit et presentes ostenduntur, significamus memorie commendantes, quod cum dominus noster Ladislaus dei gratia rex Hungarie nobis precepisset oretenus, ut Marcum, Benedictum et Mauricium filios iobagionum de minori villa Polugha de ipsis populis cum terra eorum habita et possessa ab antiquo separare deberemus et in numerum aliorum filiorum iobagionum agregare, nos igitur mandato ipsius domini regis obtemperare cupientes, ut tenemur, volentes eosdem Marcum, Benedictum et Mauricium extrahere de medio populorum predictorum cum terra ipsorum cum eisdem populis habita et possessa, inter eosdem ab una parte et Kakch, Preazlo, Modach, Aladarium et totam villam Polugha ex altera contentio extitit suscitata contradicentes, ne ipsam terram, quam iidem Marcus, Benedictus et Mauricius prius possederant, ipsis statuere deberemus eo, quod eadem terra ad ipsos prope esset, sed de ipsa terra ville sive populorum predictorum tante quantitatis et utilitatis, quante esset Marci et fratrum suorum predictorum, remotius in concambium terre prenotate assignarent Marco et fratribus suis supradictis, quod concambium iidem Marcus, Benedictus et Mauricius recusabant et licet inter ipsas partes tam diutius

¹ A nem kifogástalan filmfelvétel miatt az oklevél jobb oldalán levő szöveg közlésébe hibák csúszhattak.

fuisset altercatum, tamen ad ultimum de nostra permissione propter bonum pacis et ut inter ipsos inimicitia non posset exoriri, magis orta extingatur, mediantibus quampluribus probis viris et specialiter comite Laurentio officiali nostro de Lypto, Dyonisio de Luchka, Theodoro, Radun, Martino et Kunch nominatis taliter inter se concordarunt, ut iidem Marcus, Benedictus et Mauricius terram ipsorum in medio eorundem populorum existentem ipsis populis reliquerunt et e converso iidem populi in concambium terre eorundem terram ad duo aratra sufficientem vel minus de terra ipsorum ex una parte per se metis et certis signis separatam et distinctam assignarunt, meta autem ipsius terre primo incipit in fluvio Wag et tendit versus occidentem ad unam metam terream et deinde currit ad quendam dumum, vulgariter Rakatya dictum, de quo ad Nadaspotok et sic ascendit superius ad unam arborem Zemerek et de ipso vadit in berch ad quoddam potok Megepotok dictum, per quod descendit inferius reflectendo se ad partem orientalem et cadit iterum in fluvium Waag et ibi terminatur, pars autem resiliens ab ipso concambio solvere tenebitur duodecim marcas parti concambium tolleranti, prout ad hoc se spontanea obligarunt voluntate. Datum in dominica Palmarum anno domini M° CC° octuagesimo septimo.

Nos igitur iustis et legitimis petitionibus dictorum Benedicti, Marcus et Mauricii favorabiliter inclinati regio cum favore predictas etiam litteras ipsius magistri Demetrii comitis de Zoulum fidelis nostri intuentes, non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte vitiatas presentibus de verbo ad verbum inseri fecimus auctoritate presentium confirmando et dum presentes nobis fuerint reportate, eisdem super hoc nostrum privilegium concedemus. Datum in Scepes, tertio die octavarum Pasce anno domini millesimo CC° octuagesimo septimo.

3443.

1287.
ápr. 19.

— Benke fiainak: Miklós comesnek, Fülöpnek és Jakabnak adományozza a (morvamezei) csatában, a tatárbetöréskor, valamint a Henrik-fiak, Tamás fia: Rorandus és más lázadók ellen a Zytua-nál vívott csatában teljesített szolgálataiért rokonuknak: Buda fiának: az utód nélkül a Zytua-nál elesett Pousa-nak a Hont megyei Rokoncha-i részét, Rokoncha falu felét, melynek másik felét előzőleg azért adományozta nekik, mert a Henrik-fiak kiűzték őket birtokaikból. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori prepositi Scybiniensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° octuagesimo septimo, tertio decimo Kal. Maii, r. aut. n. a. sexto-decimo.

Átírta: III. András 1296. márc. 28. (Esztergomi káptalan lt. Palásthy lt. fasc. I. n. 8. — OL. Filmtár 1419. doboz.)

Kubinyi: Magy. tört. eml. II. 30. — Kivonat: Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 152., Documente priv. ist. Rom. C. II. 287.

3444.

(1287.)
ápr. 20.
Szepes.

— Lyptou-i Bogomerius comesnek megengedi, hogy négy rokona adómentes legyen, az eddig fizetett collecta-val Bogomerius-t segítsék, ugyanezzel vonuljanak a nemesek szokása szerint a királyi hadba, ha pedig közéjük érkezik, Bogomerius comesszel együtt eléje járulhassanak.

Eredeti: 17,1 × 4,8 cm. Hátlapra nyomott pecsét darabja. Dl. 65.378. (Szent-Ivány lt.)

Turul 1890. 13. (magyar ford.)

Az oklevél szövege:

Nos Ladislaus dei gratia rex Hungarie significamus universis, quibus expedit, presentium per tenorem, quod quia comes Bogomerius de Lyptou fidelis noster per diversos seu multiplices descensus nostros in eundo et redeundo plurimum est agravatus et quia etiam diversa clenodia regie magnificentie apta et congruentia nostre curavit presentare maiestati, hanc eidem gratiam specialem duximus faciendam, quod quatuor cognati eiusdem Benedictus et Thomas filii Detrici, Martinus et Matheus filii Zolok ab exactione collecte provincie expediti et exempti penitus habeantur ita, quod totam collectam, que ab ipsis exigi consueverat, ipsum comitem Bogomerium ad delicandum (!) nos iuvare debeant cum eadem. Volumus insuper, quod cum ipso comite Bogomerio iidem quatuor cognati sui iuxta morum (!) aliorum nobilium ad exercitum nostrum debeant proficisci et si nos in medium ipsorum accedere contingat, ad videndum nos veniat cum comite Bogomerio prenotato. Datum in Scepus, in quindenis Pasce.

Az évszám megállapítása a 3443. sz. oklevél segítségével történt.

3445.

1287. (jún. 23. előtt.) — a pozsonyi várjobbágyok közül származó Bud[u]lo fiát: Pomsa-t és rokonát: Botou-t, kik magukat uruknak: János pozsonyi ispánnak seregében az ország határainak védelmében kitüntették, Saap-i és Januk-i földjeikkel együtt kiveszi a pozsonyi vár jobbágyai közül és a királyi serviensek közé sorolja. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori prepositi Scebiniensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo septimo, inditione quindecima, r. aut. n. a. sedecimo.

Eredeti: 35,7 × kb. 15 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét zsinórja. Elpusztult. Fényképe: Dl. 95.021. (Hideghéthy lt.)

Fejér V. 3. 356., Hazai okmt. IV. 71., Wenzel IX. 451.

Tódor mester 1287. jún. 23-án már a fehérvári választott préposti címet is viseli, ezért azok az oklevelek, melyek dátumsorában csak szepesi prépostként szerepel, 1287. jún. 23. előtt keletkeztek.

3446.

1287. (jún. 23. előtt.) — Marthanka fiának: Jánosnak és testvérének: Baláznak adományozza Jánosnak a (morva-mezei) csatában és a kunok ellen vívott harcban teljesített szolgálataiért a Turuch-i Nachpal nevű királyi falut átírván a turóci konvent k. n. jelentését a föld határjárásáról és iktatásáról (Hazai okmt. VI. 325.). — D. p. m. discr. viri mag. Theodori prepositi Scybiniensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo septimo, r. aut. n. a. sedecimo.

Eredeti: 35 × 31 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét darabja. Dl. 63.059. (Justh lt.)

Átírta: a) III. András 1295. ápr. 24. (Dl. 63.060. uo.) > turóci konvent 1454. aug. 17. (Dl. 63.180. uo.)

b) esztergomi káptalan 1340. jan. 22. (Dl. 63.062. uo.)

Tartalmilag átírta: a) Bebek Imre országbíró 1391. okt. 4. (Dl. 63.087. uo.)

b) turóci registrum 15. §.

Archiv f. Gesch. 1828. I. 48., Fejér V. 3. 348., Hazai okmt. VI. 325. — Kivonat: Fejér V. 3. 392., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 158.

Tartalmi átírás: Engel: Mon. Ungrica 68. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 242. 130. sz.

3447.

1287. (jún. 23. előtt.) — Miklós mester fiának, Weech unokájának: Péter comesnek adományozza különböző hadjáratokban teljesített szolgálatai fejében az Esztergom megyei BurusBela nevű királynéi földet, amelyet felesége: Erzsébet királyné is neki adott. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori prepositi Scybiniensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo septimo, r. aut. n. a. sedecimo.

Eredeti: 28,8 × 17,5 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsételés nyoma. Dl. 1211.

Wenzel IX. 452. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 225.

3448.

1287. jún. 23. — megengedi, hogy a budai polgárok évenként a (lateráni) János evangelista-egyház felszentelésének napja — Kisasszony napja után következő vasárnap — előtt és után 8—8 napon át vásárt tartsanak; az ezzel kapcsolatos peres ügyeket egyedül a budavári bíró jogkörébe utalja kivonva a nádor, a tárnokmester és az országbíró joghatósága alól, a vásárra bárhonnan érkezőknek vámmentességet biztosít s minden ezzel ellentétes oklevelét érvénytelennek jelenti ki. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori prepositi Scebeniensis, sancte Albensis ecclesie electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^{mo} octoagesimo septimo, nono Kal. Jul., indict. quindecima, r. aut. n. a. sedecimo.

Átírta: Buda város 1364. dec. 20. (Budapest tört. okl. eml. szerint) Brassó város lt. „Privilegia nr. 5.”

Siebenbürg. Provinzialblätter I. 207., Fejér V. 3. 350., Endlicher: Mon. Arp. 602., Czoernig: Ethnographie II. 326., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 153., Budapest tört. okl. eml. I. 228. — Csonkán: Ofner Stadtr. 240., Palugyay: M. orsz. tört. leír. I. 232., M. Tört. Tár I. 103.

Az oklevelet már Fejér gyanúsna találta, Karácsonyi (i. m. 30. l.) koholmánynak minősíti nyelvezete, a kancellár hivatalának hibás elnevezése és a hibás uralkodási évszám miatt. Valóban, az oklevél fogalmazása, nyelvezete az, ami igen alapos gyanút kelt, s aminek alapján az oklevelet legalább is gyanúsna, ha ugyan nem hamisna kell minősíteni. Az alkancellár fehérvári prépostként való szerepelése viszont nem lehetetlen, mert Tódor szebeni prépost 1287-ben már ilyen minőségben szerepel (lásd a 3458. sz.), s az uralkodási év sem hibás, mert IV. László kancelláriájából 1287-ben kikerült összes ismert privilégiumban uralkodási évként 16 szerepel függetlenül attól, hogy az oklevél szeptember után vagy előtt kelt.

3449.

1287.
(jún.—
aug.)

— Lőrinc nádor fiának: Kemen comesnek adományozza a különböző hadjáratokban teljesített szolgálataiért balog (sinistri) Miklós unokájának, Miklós fiának: az utód nélkül elhalt Mihálynak a reá visszaháramlott minden örökölt és szerzett birtokát: Zaarsomolou nevű várát a hozzátartozó Wgh, Perman, Touthwelgh, Perekche, Boyad és Hydwyge nevű falvakkal, s szent Mihály monostorával s az ehhez tartozó falvakkal együtt. — D. p. m. discr. viri mag. Thedori (!) prepositi Scibiniensis, Albensis ecclesie electi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M° CC° octuagesimo septimo, r. aut. n. a. sedecimo.

Eredeti: 41 × 26,1 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét zsinórja. Dl. 1212.

Hazai okl. 105. — Kivonat: Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 155., Documente priv. ist-Rom. C. II. 282.

Tódor szebeni prépost fehérvári prépostságára 1287. jún.—aug. hónapjaiból vannak adataink.

3450.

1287.
júl. 6.
Buda.

— nővérének: Erzsébetnek panaszára megparancsolja a budai vár bírójának, esküdtjeinek és minden polgárának, hogy minden kereskedőtől, így a Zolunkemen-iektől és a Zemlen-iektől is hajtsák be a szokásos vámot nem véve figyelembe ezeknek esetleg felmutatott okleveleit, s minthogy egyes Zolunkemen-i és Zemlem-i kereskedőket vámfizetés nélkül engedtek tovább, nővére: Erzsébet asszony officialisainak ezért adjanak elégtételt. — D. Bude, in octavis Petri és Pauli apostolorum a. d. M° CC° octuagesimo septimo.

Eredeti: 16,9 × 6,6 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 1204.

Wenzel IX. 453., Budapest tört. okl. eml. I. 230. — Kivonat: Fejér V. 3. 392., Kukuljević: Regesta No. 1410.

3451.

1287.
júl. 6.
Buda.

— a pesti révvámot, amit a pesti bíró és a hajósok helytelen javaslata alapján a hajósoknak adott, visszaveszi, s minthogy elődei a vámot az óbudai szent Péter-egyháznak adományozták, a révvámot, a sóvámot és a hajósok jövedelmének harmadát a budai prépostnak és káptalannak visszaadja, s a hajósoknak örök hallgatást parancsol. — D. Bude, in octavis Petri és Pauli apostolorum a. d. M° CC° octuagesimo septimo.

Eredeti: 17,1 × 6 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Pozsonyi káptalan országos lt. Capsa Budensis I. fasc. 1. n. 7. (OL. Fkgy. H. 275., Filmtár 1724. doboz 151. cím.)

Fejér V. 3. 349., Budapest tört. okl. eml. I. 231. — Kivonat: M. Tört. Tár I. 103. és XII. 10., Bártfai Szabó: Óbuda 54.

3452.

- (1287.)
júl. 9.
előtt.
- * — mandátumát, mellyel megparancsolta az esztergomi keresztes konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Julafener-i Lopret fia: László királyi ember vizsgálja meg, hogy az utód nélkül elhalt Chetre, Balaseus és Gergely Gormoth nevű földje üres és lakatlan-e (s iktassa be Zuard mestert annak birtokába), említi az esztergomi keresztes konvent (1287.) júl. 9-i jelentése (Wenzel IX. 492.) és IV. László 1288. jún. 25-i privilégiuma. (Wenzel IX. 467.)
- 3453.**
-
1287.
júl. 20.
Buda.
- nővérének: Erzsébetnek kérésére nem járul hozzá, hogy a budavári királyi polgárok évi vásárt tartsanak, mert ez a (margit)szigeti apácáknak vámjukat illetőleg kárt okozna. — D. Bude, die dominico ante festum Marie Magdalene a. d. M^o CC^o octuagesimo septimo.
- Eredeti:* 20,2 × 4,9 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 1286.
Wenzel IX. 454., Budapest tört. okl. eml. I. 231.
- A jelen oklevél szövege szóról szóra fennmaradt 1290. évi keltezéssel is (3563. sz.). Lásd az ott írt megjegyzést.
- 3454.**
-
- (1287.)
júl. 30.
Buda.
- megparancsolja a váradi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Jula fia: Jurk királyi ember járja meg az Vbul fiának: Mihály comesnek s fiainak: István és Pál mestereknek adományozott, Szabolcs megyében a Ticia mellett fekvő Damarad, Dobos és Byztruch nevű birtokokat, melyek a király ellen felkelt Kozma fia Pálé és testvéreié voltak, s iktassa be az adományosokat. — D. Bude, feria quarta proxima post festum beati Jacobi.
- Eredeti:* 16,1 × 6,2 cm. Zárópecsét nyoma. Dl. 56.464. (Kállay lt.)
Wenzel IX. 560. (é. n.) — Kivonat: Kállay okl. I. 13. (1289. júl. 27.)
- Az év nélkül kelt oklevelet Szabó Károly i. m. 158. 1289-re, Pauler i. m. II. 569. pedig 1287-re teszi. IV. László itineráriuma az 1289-i keltezést nem teszi lehetővé, így az 1287. év inkább elfogadható.
- 3455.**
-
- (1287.)
aug. 3.
Buda.
- Bogomerius comes kérésére és szolgálataiért elrendeli, hogy az ő földjén és főleg a Bacha nevű folyóban senki sem kereshet vagy moshat aranyat Bogomerius comes engedélye nélkül. — D. Bude, tertio die octavarum Jacobi apostoli.
- Eredeti:* 13 × 4,4 cm. Hátlapra nyomott pecsét darabja. Dl. 65.379. (Szent-Ivány lt.)
Tartalmilag átirta: lipői registrum 46. §.
Wenzel IX. 553. (é. n.) — Kivonat: Gárdonyi: Péchy cs. 2. (é. n.)
Tartalmi átirás: Fejér V. 3. 510., M. Tört. Tár IV. 25. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 242. 129. sz.
Az évszám a Tört. Tár 1904. 242. alapján.
- 3456.**
-
1287.
aug. 25.
- Merclinus királyi kamaraispánnak adományozza utód nélkül elhalt atyafiának: Perchinus comesnek Magyarországon, Szlavóniában, a Tengermelléken és Zágrábban levő minden birtokát.
- Eredeti:* 44,7 × 40 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét zsinórja. Dl. 1206.
- Az oklevél szövege:
- Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Crowacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Regali dignum est et expediens eos, qui in servitiis dominicis et obsequiosis famulatibus diutius se exercent, munificentia gratulari, ut eo amplius ipsorum exemplo ceteri ad fidelitatis opera vehementius invitentur. Proinde ad universorum notitiam tenore presentium harum serie volumus

pervenire, quod nos consideratis fidelitatibus et servitiorum meritis Merclini comitis camere nostre, que primum karissimo avo nostro Bele regi clare memorie et per consequens karissimo patri nostro Stephano illustri regi felicis recordationis fere multis annis ac postmodum nobis ad regni nostri gubernacula succedentibus cum omni fervore fidelitatis tum in deferendis rebus seu mercibus pretiosis de Venetiis, tum etiam in aliis factis nostris arduis nostram maiestatem contingentibus non parcendo rebus nec persone fideliter inpendit et devote ac pro rebus eiusdem nobis semper et ubique in necessitatibus nostris per eundem fideliter factis et expensis universas possessiones tam hereditarias quam emptitias seu etiam adquisitas Perchini comitis fratris ipsius comitis Merclini sine herede decedentis ad manus nostras de consuetudine regni nostri devolutas in Hungaria et Sclauonia ac in partibus maritimis seu etiam in Zagrabia existentes cum omnibus utilitatibus, vineis scilicet molenis, silvis, fenetis, piscinis, servis et ancilis ac edificiis seu domibus constructis in eisdem simulcum pertinentiis et attinentiis universis earumdem et sub eisdem metis et terminis, quibus per ipsum comitem Perchinum iuxta continentiam privilegii nostri habite extiterunt et possesse, dedimus, donavimus et contulimus in recompensationem seu retributionem servitiorum ipsius comitis Merclini nobis fideliter inpensorum de munificentia regia et ex consensu omnium baronum nostrorum nobis asistentium eidem et per eum suis heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas. Annuimus etiam de gratia nostra speciali, ut omnia instrumenta seu privilegia, que forte per aliquem super facto collationis predictarum possessionum in contrarium habite et optente in quovis tempore extitissent, cassa, frivola et irrita per omnia viribus habeantur et ut presentis nostre collationis series robur optineat perpetue firmitatis, presentes concessimus dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Theodori prepositi Scibiniensis, Albensis ecclesie electi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o octuagesimo septimo, regni autem nostri anno sedecimo, octavo Kalendas Septembris, indicatione quindecima.

3457.

1287.
(aug. 25.
után.)

— az Osl nb. Imre mester fiának: Gergelynek adományozza a Győr megyei Byka nevű földet — amely Mezeuraba mellett fekszik, szomszédjai: délről Moruchyda, északról a Bobwd-i és mosoni nemesek, s a tatárok ideje óta lakatlan — a rajta levő szent Miklós-egyházzal együtt azért, mert Perystien vár alatt Henrik bán fiai: János és Miklós ellen harcolva rokonaival: Herbordus fiával: Herbordus-szal és Péter fiával: Andrással együtt fogságba esett, ahonnan csak kétszáz márkáért tudta magát kiváltani. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori Albensis ecclesie prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo septimo.

Eredeti: 32,7 × 26,2 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsételés nyoma. Dl. 1210.

Wenzel XII. 455., Hazai okmt. VI. 323. — Kivonat: Wenzel IV. 293.

Tódor mester 1287. aug. 25-én még mint választott fehérvári prépost szerepel. Az oklevél tehát ez után keletkezett.

3458.

1287.
szept. 1.

— Cheemee fiát: Dénes ungi várjobbágyot nemesíti.

Fejér V. 3. 353.

Lásd 1280. aug. 24-i keltezéssel a 3070. sz. alatt.

1287.
szept. 3.
Pozsony
vár alatt.

— a Gutkeled nb. Kozma comes fiának: Kozma mesternek adományozza a királyi lovászoknak Kyngus faluban levő földjeit, a hercegi, valamint az ezekkel közösen levő királynéi földeket és egyéb királyi adomány tárgyát képező földeket, kivéve a fehérvári és veszprémi káptalannak ott levő földjeit.

Eredeti: 18,7 × 12,6 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 40.186. (Múz. Törzsanyag.)

Az oklevél szövege:

Nos Ladislaus dei gratia rex Hungarie memorie commendamus significantes universis, quibus expedit presentium per tenorem, quod magister Cosmas filius comitis Cosme de genere Gutkeled ad nostram accedens presentiam quasdam terras agasonum nostrorum, ducatus ac alias nostro collationi pertinentes in territorio ville Kyngus existentes ac terram reginalem in eisdem mixtim adiacentem a nobis petivit sibi dari. Verum quia nobis de qualitate et quantitate dictarum terrarum nobis veritas non constabat, fidelibus nostris capitulo Wesprimiensi nostris dedimus litteris in mandatis, ut hominem suum mitterent fidelem pro testimonio, coram quo comes Chepanus de Bukensumloa homo noster sciret et inquireret de ipsis terris veritatem et si eas nostre collationi pertinentes inveniret, extunc reambularet easdem presentibus commetaneis et vicinis et statueret magistro Cosme, si non fieret contradictum, contradictores vero, si qui fierent, ad nostram citaret presentiam ad terminum competentem. Quod quidem capitulum demum nobis rescripsit, quod hominem suum misissent pro testimonio fidedignum cum comite Chepano antedicto ad premissa exequenda, qui ad eos reversi retulissent, quod easdem terras agasonum nostrorum, ducatus et reginalem ac alias nostre collationi pertinentes, in Kyngus existentes exceptis terris Albensis et Wesprimiensis capitulorum reambulassent presentibus commetaneis et vicinis et statuissent ipsi magistro Cosme nullo penitus contradictore existente. Nos itaque consideratis fidelitatibus et servitorum meritis eiusdem magistri Cosme nobis impensis, que per singula longum essent (!) enarrare, specialiora . . . . . presentibus duximus annotanda, videlicet cum castrum nostrum Jauriense pro (!) homines regis Boemie fuisset occupatum et nos obsidendum [et oppugn]andum ipsum castrum accessissemus, idem magister Cosmas sub eodem castro vulnus letale excepit, se fortune casib[us exponen]do. Preterea cum contra eundem regem Boemie collecta multitudo exercitus nostri cum domino Rodulpho rege Romanorum . . . . ., idem magister Cosmas in eodem conflictu quendam castellanum eiusdem regis Boemie de Burun et de Suerchen . . . . . maiorem exercitus sui de Moravia non sine sui cruoris efusione captivavit et nobis duxit cum suo v[exillo? . . . . . huiusm]odi itaque servitia et fidelitates et alias, quas in diversis regni nostri expeditionibus idem magister C[osmas nobis fideliter exhibuit et] devote in memoriam revocantes easdem terras agasonum nostrorum, ducatus et reginalem [ac alias nostre collationi pertinentes in Kyngus] existentes exceptis terris Albensis et Wesprimiensis capitulorum in eisdem . . . . . Cosme et per eum suis [heredibus] heredumque suorum successoribus sub eisdem metis et terminis . . . . . s limitate fuerant seu possesse, dedimus, contulimus, tradidimus et donavimus iure perpetuo [et irrevocabiliter possiden]das, tenendas et habendas. Datum sub castro Psoniensi, in quindenis sancti regis Stephani anno domini M^o [CC^o octua]gesimo septimo.

3459.

1287.
szept. 29.

+ — megparancsolja a turóci konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében királyi ember iktassa be Lyptov-i Ileres fiait: Miklóst s Marcellt a liptói Hovran birtokába.

Átírta: turóci konvent 1287. nov. 8. (DI. 90.793. Rakovszky lt.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia rex Hungarie fidelibus suis conventui ecclesie de Thurucz salutem et gratiam. Dicunt nobis Nicolaus et Marcellus filii Ileres de Lyptov, quod ipsi in dominium terre ac possessionis Hovran vocate in Lyptov existentis legitime vellent introyre, super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, coram quo Bogomerius vel Serephyl filii Vavrin aut Detrych filius Polko de Lyptov aliis absentibus homo noster ad predictam terram Hovran vocatam accedentes et ibidem vicinis suis et commetaneis legitime convocatis et presentibus predictos Nicolaum et Marcellum in dominium ipsius terre et possessionis Hovran introducat et tandem ipsam terram reambulent per suas veras metas et antiquas ac postea statuam eam eysdem Nicolao et Marcello perpetuo possidendam, si non fuerit contradictum, contradictores autem, si qui aparuerint, citet eos contra annotatos Nicolaum et Marcellum in nostram presentiam ad terminum condecensentem et postea ipsius introductionis, reambulationis ac statutionis seriem et si necesse fuerit, nomina citatorum et contradictorum ac termino assignato nobis fideliter rescribatis. Datum in festo beati Michaelis archangeli anno domini M^o CC^o LXXX° septimo.

Az oklevél fejlett formái, s az átíró oklevél írása alapján az oklevél XIV. századi hamisítványának minősíthető.

3460.

1287.
okt. 6.
Buda.

+ — megparancsolja a leleszi konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Korchwa-i Jakab vagy Othman fia: Gergely királyi ember járja meg Panky-i Péter és Jakab mesterek Ung megyei Bezew nevű birtokának határait, majd iktassa be őket ennek birtokába. — D. Bude, in octavis festi beati Michaelis archangelii a. d. M^o CC octavogesimo septimo.

Átírta: leleszi konvent 1287. okt. 27. (Dl. 1207.)

Wenzel XII. 457.

Az oklevél fejlett formulái, s az átíró oklevél írása bizonyítja az oklevél hamis voltát.

3461.

(1287.)
dec. 2.
Ugod.

— megparancsolja az esztergomi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Lentur fia: István királyi ember Pál mester esztergomi prépost, legum doctor és pécsi administrator, udvari clericus kérésére iktassa be ennek servienseit: Mutud utód nélküli fiának: Andrásnak fiait: Damjánt, Endre-t és Györgyöt az említett Mutud utód nélkül elhalt fiainak: Máténak és Kozmának Zumur-i és Vduornuk-i földjeinek birtokába, mivel ezeket, miután királyi kézre visszaháramlottak, most nekik adományozta. — D. in Vgud, feria sexta proxima ante festum sancti Nicolai confessoris.

Átírta: esztergomi káptalan (1287.) dec. 20. (Dl. 1270.) > III. András 1290. szept. 10. (Andrássy lt. Krasznahorka. Acta extran. fam. Fasc. 66. n. 1. — OL. Fkgy. N. 173.)

Wenzel IX. 496. (1289.) — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 255.

Wenzel az oklevél évszámát 1289-re tette és ezt Szabó K. (Kun László 170.) is elfogadta. Az oklevél keltezési helye azonban nem illeszthető be IV. László 1289. évi itineráriumába, mert a király ekkor a Tiszántúlon járt. Minthogy Pál esztergomi prépost és pécsi adminisztrátor szereplésére 1287-től vannak adataink, s az 1288. és 1289. év a király tartózkodási helye miatt nem jön tekintetbe (1288-ban ezidőtájt Erdélyben volt), az oklevelet 1287-re kellett tenni.

3462.

12(8)7.

— Chepan fiának: Pálnak és Vothk fiának: Bodov-nak a (morvamezei) csatában szeme előtt tett hadi szolgálatukért és sebesülésükért őket, valamint Pál fiait: Sándort, Pált és Pétert, Bodou testvéreit: Istvánt és Lászlót, valamint Mihály fiát: Vydus-t, Gabrianus fiát: Tamást és más rokonaikat a Wagkuz-ben fekvő Kezew nevű birtokukkal kiveszi a szolgagyőri vár jobbágyságából és a királyi serviensek közé emeli. — a. d. M^o CC^{mo} LXX^{mo} septimo.

Tartalmitag átírta:

a) III. András 1299. márc. 31-i átírása alapján Szepesi Jakab országbíró 1375. nov. 3. (Dl. 41.991. Múz. Törzsanyag.) és 1376. okt. 7. (Kalocsai Állami Gimnázium Könyvtára. — OL. Filmtár 5492. doboz 2. cím.)

b) III. András 1291-i pátens oklevelét átíró 1299-i átírása alapján Szepesi Jakab országbíró 1378. jan. 28. (Dl. 42.070. és 42.071. Múz. Törzsanyag.)

Wenzel IX. 177. (1277.)

Az oklevél évszáma a morvamezei ütközet után természetesen nem lehet 1277. Valószínűleg a III. András-féle átírás alkalmával az évszámból egy X kimaradt, s az oklevél 1287-ben kelt.

3463.

(1287.)

— a Gylnichbania-i bíró, esküdtek és valamennyi polgár kérésére megerősíti IV. Bélától és V. Istvántól nyert kiváltságaikat, amelyek értelmében a köztük és népeik közt felmerült bűnperekben maguk ítélkeznek, a város falvaiban nem lehet vásárt tartani, hanem mindenki

a város vásárára köteles hozni áruját, a halászkok, szénégetők, favágók és bányászok (laboratores) a leírt határok között a vizeken és erdőkben szabadon dolgozhatnak. — D. p. m. discr. viri mag. Theodori electi Vacienensis, prepositi Albensis et Scebeniensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo nonagesimo, r. aut. n. a. decimo octavo.

Átírta: I. Károly (Bárdosy szerint) 1317. > ua. 1327. > I. Lajos 1359. máj. 5. > szepesi káptalan 1699. szept. 24. (Szepesi káptalan hiteleshelyi protocolluma, 1699. 290. fol. — OL. Filmtár H. 552.)

Tartalmilag átírta: I. Lajos 1367. jún. 29. (Dl. 67.376. Bugarin-Horváth lt.)

Wagner: *Analecta Scepi.* I. 194. (csonkán é. n.), Katona: *Hist. crit.* VI. 704. (csonkán 1276.), Bárdosy: *Suppl. Scepi.* 331., Bárdosy: *Moldav. et Szeps. dec. indagatio* 37. (1290.), Fejér V. 2. 345. (csonkán, 1276.), V. 3. 125. (csonkán, 1282.) és V. 3. 490. (1290.), Endlicher: *Mon. Arp.* 613. (csonkán, 1290.)

A kiadások által több helyen eltorzított határjárás szövege az 1367-i tartalmi átírás alapján:

prima meta inciperetur a via Deryn et tendit usque ad domum heremite, deinde vadit usque ad montem bovum, qui Wkurhegh vulgariter nuncupatur et ibi flectitur et tendit ad capud cuiusdam fluvii Smolnyk nominati et exinde protenditur ad domos seu edificia, in quibus ferrum flari et purgari consuevit et postmodum directe procedendo vadit ad capud cuiusdam alterius fluvii Valkensesyn nominati et exinde protenditur et vadit ad quendam montem Scynkw nuncupatum usque ad illum locum, ubi tributum exigi consuevit.

Az oklevél keltezése körül zavarok mutatkoznak. Az 1699-i átírásban nincs évszám, mert az átírt oklevélből már az átírásakor két sor hiányzott. A Bárdosy által megállapított 1290-i évszámot illetően feltűnő, hogy Tódor alkancellár szerepel 1290-ben, pedig Tamás váci püspök és kancellár halála után nem vett részt az oklevelek kiállításában. Az uralkodási év is eltér az 1290-ben szokásos kancelláriai gyakorlattól. A tartalmi átírás adatát elfogadva az oklevelet 1287-re helyezhetjük, amikor Tódor együtt viselte a szepesi és fehérvári préposti címet, bár nem volt még váci püspök, mert Tamás még életben volt. — Minthogy az 1367-i tartalmi átírás ugyanazokat az adatokat tartalmazza, mint az ismert teljes szöveg, az évszámot a fentiek szerint helyesbítve, az oklevelet a reá háruló gyanú alól mentesíteni lehet.

3464.

1287. — Ban fiának: Barleus mesternek adományozza szolgálatai fejében a nyitrai királyi vár Prezniche nevű földjét tartozékaival együtt, miután Renoldus Korus-i nemes királyi ember a nyitrai káptalan kiküldöttjének jelenlétében az iktatást elvégezte. — a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo septimo.

Tartalmilag átírta: III. András 1291-i átírása alapján Kont Miklós nádor 1359. jan. 24. (Hazai okmt. szerint Bossányi lt. A. 77.)

Hazai okmt. VI. 327.

3465.

1287. — (bizonyítja, hogy) jelenlétében Machonka fia: János comes a Hemelniche folyó mellett fekvő Bylataorthvan nevű erdő közelében levő Nachpal nevű két ekényi földjét rokonainak: Pál fiainak: Gyula-nak és Arachk-nak adta. — a. d. M^{mo} CC^{mo} LXXX^{mo} septimo.

Tartalmilag átírta: Tamás országbíró 1351. nov. 25-i átírása alapján turóci registrum 25. §. Engel: *Mon. Ungrica* 75. — Kivonat: Fejér V. 3. 390., Tört. Tár 1904. 243. 132. sz.

3466.

1287. — megerősíti IV. Bélának András comes besztercebányai bíró részére kiadott 1256. szept. 3-i privilégiumát (1096. sz.). — a. gratie M^o CC^{mo} LXXX^{mo} septimo.

Tartalmilag átírta: lipitói registrum 2. §.

Átírta: lipitói registrum szerint III. András 1295. > I. Károly 1319.

M. Tört. Tár IV. 6. — Kivonat: Fejér V. 3. 390., Tört. Tár 1904. 243. 133. sz.

3467.

1287. — bizonyítja, hogy egyfelől Mog comes fiai: Simon és Mog comesek, meg Simon comes fia: Sándor, másfelől Miklós comes fiai: Sándor mester, Miklós és Atha, meg Simon fia: Marcell között örökölt birtokaik ügyében megegyezés jött létre, melynek következtében Lazon, Lwch, Halap, Bacha és Meggezo birtokok minden tartozékukkal Simon comesnek és társainak, Zada, Snyerez, Zeky, Myhaly birtokok és az Isyp-i rész Sándor mesternek és rokonainak jutott. — a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo septimo.
Tartalmilag átírta: Kont Miklós nádor 1357. máj. 12. > Garai Miklós nádor 1406. márc. 5. > ua. 1409. dec. 4. (Dl. 139.)
 Wenzel XII. 446. (1286.)
- 3468.**
-
1287. * — oklevelét, mellyel a Pilyz szigeten (Insula Pilyz) levő Bendwelgye nevű helyet az ott levő palotával együtt a hévizi (de calidis aquis) Péter fraternek és a többi remetének adta, hogy ott kápolnát építsenek, s őket annak birtokába Benedek perjel és a szentkereszti konvent beiktassa, említi Gyöngyösi Gregorius: Vitae fratrum ordinis fratrum heremitarum s. Pauli primi heremitaie. Caput XV. Budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Könyvtára. MSS Ab. 151.
 Kivonat: Fcjr VII. 5. 469.
- 3469.**
-
- (1287.) * — új pecsétje alatt kibocsátott mandátumát, mellyel megparancsolta a turóci konventnek, hogy küldje ki megbízottját, akinek jelenlétében Demeter mester zólyomi ispán királyi ember iktassa be Marthanka fiát: Jánost a Turuch-i Nachpal nevű falu birtokába, említi a turóci konvent k. n. átíró oklevele. (Hazai okmt. VI. 325.)
- 3470.**
-
1287. — az Óbuda melletti szigetet adományozza.
 Budapest tört. ckl. eml. I. 232.
 Lásd (1278-i) keltezéssel a 2863. sz. alatt.
-
- (1288.) febr. 5. Késmárk mellett. — visszaadja Simon fiainak: Boxa-nak és Tamásnak valamennyi örökölt és szerzett birtokukat, különösen Strite, Hunky, Kwesd, Escen és Boos nevűeket, amelyeket Rorandus bán fiától: Mátyástól vásároltak, s megtiltja, hogy őket birtokaikban bárki háborgassa. — D. in Scypus prope Kazmark, in festo beate Agate martiris.
Eredeti: 16,6 × 3,9 cm. Hátlapra nyomott pecsét darabja. Dl. 82.738. (Zichy lt.)
 Zichy oklt. I. 64. (1288. körül.)
 Az évszám Szabó K.: Kun László 146. I. alapján.
- 3471.**
-
1288. febr. 22. — Mese-nek és fiainak: Lászlónak, Tamásnak, Péternek és Jánosnak a katonáskodók szabadságát adományozza. — in dominica Reminiscere a. d. M^o CC^{mo} LXXX^{mo} octavo.
Tartalmilag átírta: lipitói registrum 29. §.
Átírta: lipitói registrum szerint III. András 1293. márc. 30.
 Fejér V. 3. 447., M. Tört. Tár IV. 19. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 243. 135. sz.
- 3472.**

(1288.) márc. 5. Szepes. — Jakab mester szepesi prépost panaszára meghagyja Lodomerius esztergomi érseknek, ne adjon helyt Botiz testvére: Miklós törekvésének, hogy régebbi királyi oklevelek értelmében a szepesi pecér-jobbágjai (iobagiones sui caniferi) nem kötelesek tizedet fizetni a szepesi prépostnak. Mivel nem kívánja a szepesi pecéretet, madarászokat (drautharius) és más conditiójú embereket a többiektől megkülönböztetni, mindegyik egyformán köteles a prépostnak tizedet fizetni. — D. in Scypes, feria sexta ante dominicam Letare.

Átírta: Lodomerius esztergomi érsek 1288. máj. 16. > jászói konv. 1413. aug. 1. (Szepesi káptalan magánlt. Scrin. 10. f. 1. n. 4. v. 2. — OL. Filmtár C 26. doboz 83. sz.)

Wagner: *Analecta Scep.* III. 14., Katona: *Hist. crit.* VI. 975., Bárdosy: *Suppl. Scep.* 290., Fejér V. 3. 402.

Az oklevél szövege után a kiadások közlik Lodomerius esztergomi érseknek a szepesi préposthoz 1288. máj. 16-án kelt, a királyi rendelet kiegészítését képező utasítását. Az évszám megállapítása már a kiadásokban is ennek alapján történt.

3473.

1288. márc. 6. Szepes. — oklevele Barcha föld ügyében (kassai hospeseket említ). — D. in Scepus, die sabbati ante dominicam Letare a. d. M^o CC^o octagesimo octavo.

Eredeti: 15 × 6,3 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 83.141. (Bárczay lt.) Wenzel IX. 470.

Igen elmosódott levél.

3474.

1288. (márc.) — a szepesi királyi vártól bármely módon elidegenített földeket a várnak való visszaadása végett felülvizsgálva, a szepesi káptalannak Jemnuk falu földjétől elhatárolt két ekényi földjét el akarta venni, a káptalan azonban felmutatta a király 1287. ápr. 3-i oklevelét (lásd a 3442. sz.), amely szerint jóváhagyta, hogy Botyz comes a földet a káptalannak adományozta. Ennek alapján a káptalannál hagyja a birtokot.

Eredeti: Díszes kezdő L. Szepesi káptalan magán lt. Scrin. 8. fasc. 7. n.1. (OL. Filmtár C 26. doboz 61. sz.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus, quam futuris presentem paginam inspec-turis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod cum nos ad provinciam seu comitatum Scepensiensem accessissemus et omnes terras, que a castro nostro Scepensiense quovis modo fuerint alienate, reddi et restitui ad dictum castrum fecissemus et cum inter cetera quendam terram a terra ville Jemnuk vocate separatam ad duo aratra sufficientem, quam capitulum Scepensiense possidebat, restitui iussissemus, sicut superius est expressum, idem capitulum ad nostram regiam accedens presentiam exhibuerunt nobis privilegium nostrum super collatione dicte terre duorum aratrorum confectum, in quibus vidimus contineri, quod prefata terra comiti Botyz per nos perpetuo collata seu donata extitisset et demum idem comes Botyz memoratam terram ad duo aratra sufficientem predicto capitulo sancti Martini de Scepus pro remedio animarum parentum suorum et pro salute anime sue, necnon in recompensationem et commutationem reddituum ex parte ville Jemnuk predictae, oblationum videlicet cubulorum testamentorum et aliorum minorum ipsi capitulo provenientium iure perpetuo pacifice ex nostra permissione contulisset possidendam, petens cum instantia, ut collationi huiusmodi, que scientibus nobis, ymo admittentibus et consentientibus nostro privilegio roborata fuerit, assensum regium prebere per omnia et ipsum privilegium nostrum innovare de benignitate regia dignaremur. Cuius quidem tenor talis est: (*Következik IV. László 1278. ápr. 3-i oklevele, lásd a 3442. sz.*) Nos igitur quia prefatum privilegium non abrasum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte viciatum comperimus et de nostro consensu et voluntate ac permissione collatum fuerat, ad petitionem eiusdem capituli duximus innovandum duplicis sigilli nostri munimine roborando, volentes insuper, quod dictum capitulum sancti Martini de Scepus eandem terram non ut per collationem dicti comitis Botyz, ymo habeant, teneant et possideant per nostram regiam maiestatem. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem

presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis patris Th(ome) episcopi Waciensis, aule nostre cancellarii, dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXXX° octavo, regni autem nostri anno sextodecimo.¹

IV. László márciusi szepesi tartózkodása alatt bocsáthatta ki ezt a szepesi tárgyú oklevelét.

3475.

1288. — pápens oklevéllel Bagamerius comesnek adományozza Bobroch birtokot cserében Lipche Chermne és Salamonfelde nevű birtokokért, illetőleg falvakért. — feria sexta post dominicam Letare in eodem a. d. M^o CC^{mo} LXXX^{mo} octavo.

Tartalmilag átírta: lipői regstrum 45. §.

Fejér V. 3. 184., M. Tört. Tár IV. 25. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 244. 138. sz.

3476.

(1288. márc. 17. előtt.) * — privilégiumát, mellyel megerősítette IV. Bélának Máté mester fia: István mester — Márk mester fiai: István és Péter nagybátyja — részére a Hont megyei Palast föld adományozása ügyében kiadott privilégiumát, említi az esztergomi káptalan 1288. márc. 17-i oklevelében. (Kubinyi: Magy. tört. eml. II. 33.)

3477.

(1288. márc. 17. előtt.) * — pápens oklevelét, mellyel a Hont megyei Palasth földet Márk mester fiainak: Istvánnak és Péternek adta, említi az esztergomi káptalan 1288. márc. 17-i oklevelében. (Kubinyi: Magy. tört. eml. II. 33.)

3478.

1288. márc. 21. — részletesen leírva és tisztázva az Imre és IV. Béla királyok adománylevelei kapcsán felmerült vámkérdéseket, elrendeli, hogy a Pest és Buda felől Győr felé tartó kereskedők akár Esztergom városán haladnak keresztül, akár Durug-on vagy Banhida-n vagy más úton közlekednek, a város közepén, illetőleg Győrnél az esztergomi káptalannak vámot tartoznak fizetni, s ennek érdekében a győri vámnál az esztergomi káptalan vámszedőjének helye legyen; továbbá valamennyi Rajnán inneni kereskedő egyformán fizesse meg a színes posztó után fizetendő vámot. — D. p. m. ven. patris domini Thome dei gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o C^o C^o LXXX° VIII°, r. aut. n. a. sexto decimo, XII° Kalendas Aprilis.

Eredeti: Két példány. 45,1 × 46,1 és 51,1 × 46,6 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsételés nyoma. Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 41. f. 3. n. 4. (OL. Filmtár 563. doboz) és Lad. 47. f. 5. n. 7. (uo. 569. doboz)

Átírta: a) III. András 1290. szept. 9. (uo. Lad. 25. f. 1. n. 6. — uo. 559. doboz.) > esztergomi keresztes konvent 1292. jan. 4. (uo. Lad. 41. f. 3. n. 5. — uo. 563. doboz.)

b) III. András 1290. szept. 9. > ua. 1300. szept. 8. (uo. Lad. 41. f. 3. n. 8. — uo. 563. doboz.)

c) III. András 1290. szept. 9. > I. Mátyás 1468. ápr. 18. (uo. Lad. 47. fasc. 4. n. 1. — uo. 570. doboz.)

d) Zsigmond 1418. febr. 24. (uo. Lad. 47. f. 5. n. 8. — uo. 569. doboz.)

e) I. Mátyás 1465. febr. 16. (uo. Lad. 47. f. 5. n. 20. — uo. 569. doboz.)

f) I. Mátyás 1466. okt. 8. (uo. Lad. 47. f. 6. n. 1. — uo. 569. doboz.) > ua. 1468. ápr. 18. (uo. Lad. 47. f. 4. n. 1. — uo. 570. doboz.)

Tartalmilag átírta: Országh Mihály nádor 1465. szept. 4. (uo. Lad. 25. f. 2. n. 9. — uo. 559. doboz.) > II. Ulászló 1494. febr. 17. (uo. Lad. 25. f. 2. n. 16. — uo. 559. doboz.) > budai káptalan 1516. ápr. 24. > esztergomi káptalan 1699. jún. 14. (Dl. 24.881.)

Katona: Hist. crit. VI. 964., Fejér V. 3. 412. és XI. 413., Endlicher: Mon. Arp. 605., Esztergomi főkápt. birt. 28., Mon. eccl. Strig. II. 228., Budapest tört. okl. eml. I. 233. — Kivonat: Magyar Sion III. 695., Codex Strig. II. 156., M. Tört. Tár I. 103.

3479.

¹ A nem kifogástalan filmfelvétel miatt az oklevél első része szövegének közlésébe hibák csúszhattak.

1288. márc. 23. — Scepes-i Rykolfus comesnek adományozza szolgálataiért Tarcha birtokot, miután a szépesi nemesektől és szászoktól meggyőződött arról, hogy azt Rykolfus comes Arnoldus comestől vásárolta, azonban az erre vonatkozó oklevelet Mark comes fia: Rorandus comes, amikor a szépesi várban tartózkodott, fogságba vetve őt, elvette tőle. — D. p. m. ven. viri Thome dei gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo octavo, decimo Kal. Apr., r. aut. n. a. sexto decimo.

Eredeti: 37,2 × 23,4 cm. Kezdő L helye üres volt, sokkal később töltötték ki. Független zsinórja. Dl. 68.762. (Berzeviczy lt.)

Átírta: a) szépesi káptalan 1322. márc. 6. (Dl. 68.785. uo.)

b) I. Károly 1323. jún. 11. (Dl. 68.791. uo.) > uo. 1336. okt. 28. (Dl. 68.829. uo.)

Tartalmilag átírta: Tamás országbíró 1352. dec. 7. (Dl. 68.903. uo.)

Wagner: Dipl. Saros. 300., Katona: Hist. crit. VII. 963., Bárdosy: Suppl. Scep. 326., Fejér V. 3. 401. **3480.**

(1288.) márc. 27. — mandátuma Gilio comes gréc-vári palotájának iktatásáról.
Tklačić: Mon. civ. Zagr. I. 60.
Lásd a 3570. sz. alatt.

1288. márc. 28. — a Pozsony mellett fekvő Zeplak nevű falut, amelyben a pozsonyi vár hospesei laknak, minden tartozékával — szántóföldekkel, szőlőkkel és a szőlők csöböradójával — a pozsonyi polgároknak adományozza kárpótlásul a cseh királytól szenvedett pusztításokért, s hogy az elmenekült polgárok visszatérjenek és egyúttal kiveszi a falut a pozsonyi ispán joghatósága alól. — D. p. m. ven. viri Th(eodorii) dei gratia Albensis ecclesie prepositi, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC^o LX^oX^oX^o octavo, quinto Kal. Apr., r. aut. n. a. quinto decimo.

Átírta: III. András 1292. jún. 11. (Pozsony város lt. 11. sz. — OL. Filmtár C 26. doboz.) > I. Károly 1323. ápr. 12. (Uo. 39. sz.)

Wenzel IV. 309.

Tódor fehérvári prépostságának *dei gratia*-val való jelölése s a hibás uralkodási év (helyesen 16) az oklevelet *gyanússá* teszik. III. András és I. Károly átiró oklevelei nem tekinthetők hamisnak. Amennyiben a jelen oklevél eredetije annak idején nem szabályos úton keletkezett, legfeljebb néhány évvel későbbi hamisításról lehet szó.

3481.

1288. ápr. 10. — Jakab pozsonyi bírónak adományozza külföldi követségekben is teljesített szolgálataiért, s Lodomerius esztergomi érsek és örökös comes kérésére a pozsonyi vár erdőreinek a pozsonyi vár mögött a két Wydriche nevű folyó között fekvő, a régi tatárbetörés óta lakatlan földjét a Jakab által létesítendő szőlők csöböradójával, malomhelyekkel és falvakkal, továbbá minden más tartozékával együtt, kivéve mindezt a mindenkori pozsonyi ispán, s officálisainak és jobbágyainak joghatósága alól, s Jakabnak és utódainak a birtok és tartozékai fölött korlátlan rendelkezési jogot biztosít, egyszersmind leírja a föld határait Pál mester esztergomi prépost „legum doctor”, pécsi administrator és udvari clericus jelentése szerint. — D. p. m. ven. patris domini Th(ome) episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXXX° VIII°, quarto Id. Apr., r. aut. n. a. sextodecimo.

Eredeti: 52,3 × 29,4 cm. Díszes kezdő L. Független zsinórja. Pozsony város lt. 6. sz. (OL. Filmtár C 42. doboz.)

Átírta: a) pozsonyi káptalan 1288. jún. 11. (uo. 7. sz. — uo.)

b) III. András 1291. jún. 3. (uo. 8. sz. — uo.) > I. Károly 1318. szept. 2. (uo. 37. sz. — uo.) > pozsonyi káptalan 1392. aug. 19. (uo. 484. sz. — OL. Filmtár C 43. doboz.)

c) I. Károly 1323. ápr. 12. (uo. 41. sz. — OL. Filmtár C 42. doboz.) > pozsonyi káptalan 1342. jún. 25. (uo. 70. sz. — uo.)

I. Károly 1323-i átirását I. Lajos 1357. febr. 10. (uo. 133. sz. — uo.)

Wenzel IV. 310. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 231., Tagányi: Erdészeti oklt. I. 16., Archiv mesta Bratislavý, Inventár 9. 8. sz.

3482.

1288. — Pál mester esztergomi prépost „legum doctor” kérésére átírja és megerősíti I. Imre király 1198-i oklevelét (175. sz.), 2. az esztergomi káptalan régi okleveleiből és feljegyzéseiből összeállított vámszabályzatot (Mon. eccl. Strig. II. 238.), 3. II. András 1235-i (539. sz.), 4. IV. Béla 1255-i (1063. sz.), 5. Chak tárnokmester 1255. (helyesen: 1251.) máj. 19-i (Mon. eccl. Strig. I. 386.), 6. V. István 1270. máj. 13-i (1919. sz.) és 7. Moys nádor 1270. máj. 18-i (Mon. eccl. Strig. I. 576.) oklevelét, melyek az esztergomi káptalannak az esztergomi vámmal kapcsolatos jogairól intézkednek. — D. p. m. ven. patris Th(ome) episcopi Waciensis, au. n. canc. dilectis (!) et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo octavo, r. aut. n. a. sextodecimo, indictione prima, quartodecimo Kal. Maii.

Eredeti: 51,5 × 71,1 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsétje hiányzik. Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 41. f. 3. n. 3. (OL. Filmtár 563. doboz.)

Átírta: III. András 1290. szept. 9. (uo. Lad. 24. f. 1. n. 7. — uo. 559. doboz.) > I. Mátyás 1468. ápr. 18. (Uo. Lad. 47. f. 4. n. 1. — uo. 570. doboz.)

Tartalmilag átírta: I. Lajos 1365. szept. 22. (uo. Lad. 25. f. 1. n. 15. — uo. 559. doboz.)

Fejér V. 3. 403., Eszterg. főkápt. birtokai 30., Mon. eccl. Strig. II. 236. — Kivonat: Magyar Sion III. 699., Codex Strig. II. 160., Budapest tört. okl. eml. I. 236.

Tartalmi átírás: Fejér IX. 3. 476., Densuşianu: Documente I. 2. 103.

IV. László az átírt oklevelek közé iktatja az esztergomi káptalan okleveleiből és hitelt érdemlő feljegyzéseiből összeállított vámszabályzatot is. Ezt IV. László önálló oklevelének tekinteni nem lehet. Így azokat az átírásokat és kiadásokat, melyek nem a jelen szám alatt közölt teljes oklevéllel, hanem csak az általa átírt szabállyal foglalkoznak, nem tüntetük fel.

3483.

1288. — megerősíti és részletesen leírja az esztergomi érseknek, valamint a prépostnak és a káptalannak jobbágyaik fölötti bíraskodási kiváltságait, eltilt minden bárót és nemeset a birtokaikon való megszállástól, s részletesen szabályozza a nekik okozott kár esetén követendő bizonyítási és kárpótlási eljárást. — D. p. m. ven. patris domini Th(ome) episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXXX° octavo, r. aut. n. a. sextodecimo, indictione prima, quartodecimo Kal. Maii.

Eredeti: 40,3 × 32,4 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét zsinórja. Esztergomi primási lt. Archivum saeculare. Lad. A. n. 3. (OL. Filmtár 577. doboz.)

Átírta: Zsigmond 1393. nov. 30. (Uo. Archivum ecclesiasticum vetus n. 16. — uo. 584. doboz.)

Magyar Sion I. 855., Codex Strig. I. 92., Mon. eccl. Strig. II. 231.

3484.

1288. — megerősíti és részletesen leírja az esztergomi érseknek, valamint a prépostnak és a káptalannak jobbágyai fölötti bíraskodási kiváltságait, s a többi birtokhoz hasonlóan a Corpona mellett fekvő, Nemty faluval határos Zebheleb falut és az Ipul mellett fekvő Gereky nevű falut kiveszi a honti ispán joghatósága alól, s büntetés terhe alatt megtiltja valamennyi bárónak és nemesnek, hogy Zebheleb birtokon megszálljon; leírja e rendelkezései megsértése esetén követendő eljárást, s intézkedik a falut vagy bármerre járó lakóit megtámadó rablókat illetően. — D. p. m. ven. patris domini Th(ome) episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC^{mo} LXXX^{mo} octavo, r. aut. n. a. sextodecimo, indictione prima, quartodecimo Kal. Maii.

Átírta: Zsigmond 1412. jún. 16. (Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 15. f. 4. n. 5. — OL. Filmtár 557. doboz.)

Magyar Sion III. 696., Codex Strig. II. 157., Wenzel IX. 462., Mon. eccl. Strig. II. 234.

A 3484. sz. alatt közölt oklevéllel rokon. Annak Zebheleb birtokra való alkalmazásának tekinthető.

3485.

1288. — privilégiális oklevéllel Bagamerius comesnek adományozza Bobroch birtokot cserében
 ápr. 18. Lipche, Cheremne és Salamonfelde nevű birtokokért, illetőleg falvakért. — a. d. M^o CC^{mo}
 LXXX^{mo} octavo, quartodecimo Kal. Maii, r. aut. sui a. sedecimo.

Tartalmilag átírta: lipői registrum 45. §.

Fejér V. 3. 184., M. Tört. Tár IV. 25. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 244. 139. sz.

3486.

1288. — az esztergomi káptalannak vámszabályzatot ad.
 ápr. 18. Mon. eccl. Strig. II. 238.

Lásd az 1288. ápr. 18-i 3483. sz. oklevélben.

(1288.) — Polyan comes fiának: Andrásnak, apródjának adományozza szolgálatai fejében a Zemene
 máj. 11. felől folyó Lompnicha nevű folyó mellett fekvő királyi erdőt, amelynek felét András már
 Gölnic- előző adománya alapján birtokolja. — D. in Gynlychbania, quarto die quindenarum beati
 bánya. Georgii.

Átírta: III. András 1290. júl. 29. (Dl. 94.399.)

Wagner: Analecta Scep. I. 112., Katona: Hist. crit. VII. 1028., Bárdosy: Suppl. Scep. 339., Fejér VI. 1. 45. (mind é. n.).

III. Andrásnak a jelen oklevelet átíró oklevelét Karácsonyi i. m. 32. l. (167. sz.) hamisnak bélyegzi, amit írása is valószínűsít. Ennek következtében IV. László oklevelét is hamisnak, vagy legalább is gyanúsnak kell tekintenünk, bár elképzelhető, hogy IV. László oklevelének szövege valódi, csupán a határjárást tartalmazó átíró oklevél szövege hamis.

3487.

(1288.) + — Polian comes fiának: Andrásnak, apródjának adományozza szolgálataiért Landok,
 máj. 11. Rokus és Nyrrer nevű királyi falvakat, birtokokat és erdőket. — D. ex Gynlychbana, quarto
 Gölnic- die quindenarum beati Georgii.
 bánya.

Átírta: III. András 1290. júl. 29. > I. Károly 1322. aug. 17. (Dl. 1281.)

Wenzel IX. 563. (é. n.), Hazai okmt. VI. 349. (é. n.) — Kivonat: Századok 1872. 680.

Hamis voltára lásd Századok 1893. 512.

3488.

1288. — Pascasius nyitrai püspöknek, aki előbb V. Istvánt mint familiaris clericus, majd őt
 máj. 13. szolgálta, s amikor ő Rudolf császár fiához: az osztrák herceghez titkos követségbe küldte,
 hazatérve a kunok elfogták, kifosztották, rokonait és kísérőit megölték, adja — általa a
 nyitrai püspökségnek is — a nyitrai királyi hospesek minden földjét, birtokát és jogát
 a nyitrai váron belül és kívül egyaránt, ahogy azt IV. Béla ideje óta birtokolják, meg-
 engedve, hogy újabb hospeseket telepítsen, a szokott jövedelmeket és évi censust behajtsa,
 s egyúttal kiveszi a nyitrai ispán joghatósága alól. — D. p. m. ven. in Christo patris domini
 Thome dei gratia episcopi Vacienensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo
 octuagesimo octavo, tertio Id. Maii, r. aut. n. sextodecimo.

Átírta: I. Károly 1323. júl. 15. > Garai Miklós nádor 1424. nov. 21. (XVI. századi egyszerű másolata: Nyitrai püspöki lt. Capsa II. fasc. 1. n. 8.)

Fejér V. 3. 417. (kevés kihagyással), Episc. Nitr. 208., Densuşianu: Documente I. 1. 472. (Fejér alapján). — Csonkán: Schmitth: Episc. Agr. I. 216., Katona: Hist. crit. VII. 977.

3489.

1288.
máj. 31.

— visszaadja az elfoglalt Padan nevű földet.
Fejér V. 3. 407.
Lásd 1286. jún. 17-i keltezéssel a 3405. sz. alatt.

1288.
jún. 5.
Esztergom.

— nővérének: Erzsébetnek, s férjének: Zawisius Opaui-i hercegnek kérésére visszaadja a (margitszigeti) apácáknak minden birtokukat, nevezetesen falvakat, szőlőket, hévízi malmot és palotákat és magát a szigetet minden tartozékukkal és a budavári vásárvámmal, s minden ezzel ellentétes oklevelét visszavonja. — D. Strigonii, sabbato proximo post quindenas Pentecostes a. d. M^o CC^o octuagesimo octavo.

Átírta: a) Zsigmond 1428. máj. 9. (Dl. 1221.)
b) budai káptalan 1463. márc. 18. (Dl. 1222.)

Wenzel IX. 471., Budapest tört. okl. eml. I. 241. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 246., Bártfai Szabó: Pest m. 23.

3490.

(1288.
jún. 11.
előtt.)

— megparancsolja a pozsonyi káptalannak, hogy Jakab pozsonyi bíró részére átírásban adja ki a Wydrice nevű birtokokra vonatkozó királyi adománylevelet (vö. a 3482. sz.).

Átírta: pozsonyi káptalan 1288. jún. 11. (Pozsony város lt. 7. sz. — OL. Filmtár C 26. doboz.)
Hazai okl. 110. (k. n.)

3491.

1288.
jún. 23.
Zólyom.

— György fiának: Péter abaujvári ispánnak adományozza a Sáros megyei Verusalma nevű földet.

Tartalmitag átírta: Bebek István országbíró 1363. okt. 4. (Andrássy lt. Krasznahorka. Somos és Bacsó Fasc. 53. n. 12. — OL. Fkgy. N. 151.)

A tartalmi átírás szövege:

item altera domini regis Ladislai anno domini M^o ducentesimo octoagesimo octavo in vigilia festi Nativitatis beati Johannis baptiste in Zolyum super collatione eiusdem terre Verusalma in comitatu de Sarus existentis eidem Petro filio Georgii comiti de Abawywar pro suis fidelibus servitiis et pro morte fratris sui facta emanata.

A 3504. sz. oklevél pátens változata. Kritikájára vonatkozóan lásd a 3370. számnál írt megjegyzést.

3492.

1288.
jún. 23.

— a szepesi tizedet az esztergomi érseknek adományozza.
Fejér V. 3. 445.
Lásd 1289. jún. 23-i keltezéssel a 3522. sz. alatt.

1288.
jún. 25.

— Miklós comes fiának: Zuard mesternek, Weech unokájának adományozza különböző hadjáratokban teljesített szolgálataiért Wyd fiai: Balaseus és Gergely s Zelemen fia: Chetre utód nélkül elhalt nemesek Gormoth nevű földjét, átírván az esztergomi keresztetek konventjének (1287.) júl. 9-i jelentését a föld eladományozhatóságáról, s a határjárás és iktatás megtörténtéről (Wenzel IX. 492.). — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Waciensis, au. nostri (!) canc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo octavo, septimo Kal. Jul., indict. prima, r. aut. n. a. sedecimo.

Eredeti: 42,7 × 35,4 cm. Díszes kezdő L. Kiszakadt függőpecsét helye. Dl. 1220.
Wenzel IX. 467. — Kivonat: Fejér V. 3. 448., Mon. eccl. Strig. II. 246.

3493.

1288. — oklevele Chak, Renoldus és Kemyn részére.
júl. 1. Fejér V. 3. 406.
Lásd 1286. júl. 1-i keltezéssel a 3412. sz. alatt.
1288. — jóváhagyja, hogy István bán fiai: Miklós bán és Pál mester a Greech-újhegyi várban
júl. 8. levő romos palotájukat, miként testvérük István bán tette, Gilio comesnek adományozzák.
Buda. — D. Bude, in quindenis sancti Johannis baptiste a. d. MCC octuagesimo octavo.
Átirta: Zágráb város 1291. aug. 11. (Jugoszláv Akadémia zágrábi levéltára. Doc. Lat. II. 65. — OL. Filmtár 4932. doboz.) > zágrábi káptalan 1332. márc. 9. (uo. II. 64. — OL. Filmtár uo.)
Tkalčić: Mon. civ. Zagr. I. 61., Smičiklas VI. 610. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1417.
3494.
1288. — Bana nevű földet, amely a budai egyház birtokainak határain belül feküdt, s amelyet
júl. 25. az óbudai polgároknak (forensibus nostris), majd Tamás váci püspök királyi kancellárnak,
s végül Mercurinus comes budai polgárnak adományozott, László budai prépost és a káptalan
kérésére visszaadja a budai egyháznak II. András felmutatott privilégiuma alapján,
amely szerint az egyháznak a leirt határok között fekvő területén lakó bármely conditiojú
személy fölött egyedül a budai prépost ítélkezhetik, a szóban forgó föld pedig ilyen, mert
még nem választották el az egyház földjétől; egyszersmind a birtok minden elfoglalójána, k
főleg Mercurinus comesnek örök hallgatást parancsolva, érvénytelennek nyilvánítja a birtok
ügyében kiadott és kiadandó okleveleit. — D. a. d. M^o CC^{mo} octavogesimo octavo, r. aut.
n. a. sextodecimo p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Wachyensis, au. n. canc. dil.
et. f. n., octavo Kalendas Augusti.
Átirta: esztergomi káptalan 1332. márc. 31. (Veszprémi káptalan országos lt. Instr. regn. B. 31. —
OL. Filmtár 6. doboz.)
M. Tört. Tár I. 122., Budapest tört. okl. eml. I. 242. — Kivonat: Bártfai Szabó: Óbuda 55.
3495.
1288. — visszaadja a (margit)szigeti apácáknak és újólak nekik adományozza a Theleky-i monos-
júl. 25. tor kegyuraságát, érvénytelenítve mások javára esetleg ez ügyben tett adományát. —
Buda. D. Bude, in festo beati Jacobi apostoli a. d. M^o CC^o octuagesimo octavo.
Eredeti: 13,3 × 5,6 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 1223.
Hazai oklt. 112., Budapest tört. okl. eml. I. 242. — Kivonat: Bártfai Szabó: Pest m. 23.
3496.
1288. — Pokay nevű földet, melyet a szepesi ispánságtól általa vagy bármi más módon elidege-
(szept. 3. nitett földeknek a szepesi vár részére történt visszaadása során Pulan fiaitól: Rykolfus-tól
előtt.) és Andrástól elvett, Sas fiának: Marcellus-nak adományozza azzal a feltétellel, hogy a föld
után évente fél arany márkát fog a királynak fizetni.
Átirta: Bald királyi kamaraispán és szepesi comes 1291. (Dl. 71.238. Ujházy lt.)
Az oklevél szövege:
Ladislau dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie
Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentium notitiam habituris salutem in omnium salvatore.
Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod cum nos ad comitatum Sce-
pusiensem accessissemus et omnes terras seu villas, que ab ipso comitatu tam per nostram donatio-
nem, quam etiam quovis alio titulo usquemodo fuerant alienate, ad prefatum comitatum restitui
fecissemus pleno iure, inter cetera quandam terram Pokay vocatam, quam Rykolfus et Andreas
frater eiusdem filii Pulan possidebant, ab eisdem auferendo ad prefatum castrum nostrum Scepu-
siense statui et assignari fecissemus; quidam postmodum Marcellus videlicet filius Sas ad nostram

regiam accedens presentiam a nobis petiit diligenter, ut prefatam terram Pokay eidem de benignitate regia dare et conferre dignaremur, ita videlicet, ut pro eadem terra annuatim nobis dimidiam marcam auri assumpsit et obligavit se soluturum. Nos vero tum pro servitiis et fidelitatibus dicti Marcelli, tum etiam pro eo, quod ipsa dimidia marca auri nobis annuatim persolvatur ab eodem, memoratam terram cum omnibus utilitatibus suis et in eisdem metis et terminis, in quibus per priores possessores suos predicta terra limitata fuerat et possessa, sepedicto Marcello et per eum suis heredibus heredumque suorum successoribus in eadem libertate, sicut prediximus, dedimus, donavimus et contulimus iure perpetuo possidendam. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli novi, quod pro bono et perpetuo statu regni nostri de prelatorum et baronum nostrorum consilio fecimus innovari, munimine roboratas. Datum per manus venerabilis patris Th(ome) episcopi Vacienensis, aule nostre cancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o LXXX° octavo, regni autem nostri anno sextodecimo.

3497.

1288.
(szept. 3.
előtt.)

— C . . .-i Rudolf mesternek adományozza az — előzőleg nővérének: Erzsébetnek adott — Buda mellett fekvő Saalmar nevű falut az utód nélkül elhalt Arnoldus és Sebus részeivel együtt.

Eredetije a Vattay családnál volt Pomázon.

Kivonat: Bártfai Szabó: Pest m. 23.

Az oklevél szövege Mályusz Elemér 1917. évi Fejérpataky Lászlóval összeolvasott másolata alapján:

(L)adizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarięque rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. (R)egalis culminis mansuetudo remediis et utilitatibus invigilat subiectorum, et dum eis prospicitur, dum dignis premiis adiunguntur, ex ipsorum opulentia regis gloria cresscit iugiter et augetur. (P)roinde ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam volumus pervenire, quod magister Rodolphus de C[ompo in eo]¹ ad nostram accedens presentiam a nostra maiestate diligenter postulavit, ut inspectis servitiorum suorum meritis villam seu possessionem Saalmar vocatam prope Budam existentem, quam non ecclesie, sed sorori nostre contuleramus ad utendum, sibi de benignitate regia conferre dignaremur. Nos vero servitiorum ipsius magistri Rodolphi merita, que a primevis sue pueritie temporibus domino Stephano regi patri nostro karissimo felicis recordationis fideliter adherens ipsum ubique fideli studio consecutus retrorsum non abiit, nec se devium fecit, sed sepius eidem alacer fidelitatis examine multipharie complacere, et cum idem pater noster karissimus cum serenissimo rege Bela Hungarie, patre suo, avo nostro pie recordationis continua guerrarum discrimina devenisset (!) et in castrum Feketeholm tanquam profugus se ante ipsum recepisset, idem magister Rodolphus in aciem infidelium vibrata asta tanquam leo fortis irruit, ubi pro fidelitate corone debita vulnera multa excepit letalia ante oculos sue maiestatis. Tandem eodem karissimo patre nostro ad dominum feliciter transmigrato, dum regni gubernacula deo propicio sumus adepti, prefatus magister Rodolphus varios virtutum modos cupiens virtutibus adaugere, semper exercere, et per que (!) regius noster animus mitissime conquievit, et specialiter in conflictu, quem habebamus contra regem Boemorum, ubi viriliter dimicando in faciem suam in parte sinistra grande vulnus excepit, cuius cicatrix protestatur, quamdiu vita comite perfruetur, coram oculis nostre maiestatis. Preterea in conflictu, quem habebamus contra infideles Comanos, operam fidelitatis impendit, ubi tria vulnera recepit cum sagittis. Et cum idem magister Rodolphus pro huiusmodi servitiis suis tam obsequiosissime impensis sit gratiosius remunerandus, licet id, quod ad presens agimus, respectu horum, que in futurum agere cupimus, modicum et exile videatur, tamen in aliqualis recompensationis meritum dictam villam seu possessionem Saalmar vocatam cum portionibus Arnoldi et Sebus sine herede decedentium cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis universis sub eisdem metis et terminis, quibus per eandem dominam Elysabet sororem nostram karissimam possessa extitit et optenta, eidem magistro Rodolpho fideli servienti nostro C . . . . .¹ et per eum suis here-

¹ Rodolphus de C még egykorú írással van írva, de utána rasura nyomai láthatók s későbbi, az eredetit utánzó írással zompo in eo szavak láthatók. Az oklevél második felében szintén előfordul a név, de itt meg ki van egészen vakarva, a hártya el is szakadt.

dibus heredumque suorū successoribus dedimus, donavimus et contulimus iure perpetuo et irrevocabiliter pacifice possidendam. (I)n cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras [duplicis] sigilli nostri munimine roboratas. (D)atum per manus venerabilis patris Thome dei gratia episcopi Waciensis, aule nostre cancellarii dilecti et fidelis nostri anno domini M° CC° LXXX° octavo, regni autem nostri anno sextodecimo.

3498.

1288.
(szept. 3.
előtt.)

— Lőrinc fia: Lőrinc mester serviensének: Thoipos (dictus) Tamás mesternek kérésére új pecsétje alatt átírja és megerősíti 1286. szept. 4-i oklevelét Wezweres és Warhyg nevű földek adományozásáról (3418. sz.) különös tekintettel Tamás mesternek a kunok ellen vívott Hovd-i csatában, majd a visszavonuló kunoknak a havasokon túl történt követésénél, Lyznek krakkói hercegnek Konrád herceg ellen történt megsegítésekor teljesített szolgálatokért, amikor Micolalyz nevű nemes embert foglyul ejtette, akiért Lőrinc mester 2000 márka váltságdíjat kapott, s végül, mert a tatárbetöréskor Wysagrad-ba küldetvén követségbe, a tatároktól sebesülést szenvedett. — D. p. m. ven. patris Thome episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M° C° C° octuagesimo octavo, r. aut. n. a. sexto decimo.

Eredeti: Kiemelkedő kezdő betűk. Dobay lt. (OL. Fkgy. H. 16.)

Átírta: szepesi káptalan 1379. máj. 17. (Usz oklevelek — OL. Fkgy.)

Tartalmilag átírta: Lampert országbíró 1320. jan. 15. (Másolata: Dl. 67.415. Szirmay lt.)

Wagner: Dipl. Saros. 302. (kevés kihagyással), Katona: Hist. crit. VII. 960., Bárdosy: Suppl. Scep. 264., Fejér V. 3. 409., Densușianu: Documente I. 1. 484., Documente priv. ist. Rom. C. II. 292. (román ford.). — Kivonat: Gyárfás: Jász-kunok tört. II. 454.

3499.

1288.
(szept. 3.
előtt.)

— a Szepességben járván elrendelte, hogy Thegzeu fia: István mester juttassa vissza a szepesi várnak az attól elidegenített földeket és falvakat, ekkor többek között elébe járult Zalauch veje: Fülöp, akinek kérésére átírta Erzsébet anyakirálynénak 1279. dec. 13-i privilégiumát Kurtvelus nevű földből kihalált rész adományozásáról (Fejér V. 2. 583.), s megerősítette azzal a feltétellel, hogy Fülöp évenként egy uncia aranyat köteles fizetni a királynak. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Vaciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M° CC° octuagesimo octavo, r. aut. n. a. sexto decimo.

Eredeti: (Közlemények szerint) Máriássy lt. Szepeskörtvélyes.

Közlemények Szepes vm. múlt. V. (1913) 256. (magyar fordítással).

IV. László ez alkalommal tulajdonképpen Erzsébet anyakirálynénak nem csupán 1279. dec. 13-án kelt patens jellegű oklevelét írta át, hanem 1280-ban ezt megerősítő privilégialis oklevelének az átírt oklevelet követő második részét is. Az idézett hely IV. László oklevelének teljes szövegét adja a benne átírt teljes szövegű 1279-i és 1280-as csonka szövegű átírással együtt.

3500.

1288.
(szept. 3.
előtt.)

— a szepesi vártól elidegenített földeket és falvakat visszaadtván, Arnoldusnak, a szászok comesének kérésére átírja és megerősíti 1282. júl. 12-én kelt oklevelét Stragar föld és Feketeu-erdeu nevű erdő adományozásáról (3150. sz.), s az egész földet és erdőt neki adományozza.

Átírta: az eredeti és III. András 1300. aug. 21-i átírása alapján a szepesi káptalan 1317. aug. 3. (Horváth-Stancsics lt. — OL. Fkgy. 51/14—17.)

Kivonat: Tört. Tár 1878. 179.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tam presentium, quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod cum in Scepus accessissemus et omnes terras seu villas de castro nostro Scepusiensi alienatas per

magistrum Stephanum filium Degzeu fidelem nostrum reambulari et restitui eidem castro nostro fecissemus, inter cetera Arnoldus comes Saxonum fidelis noster ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium nostrum super collatione terre Stragar vocate et silve Feketeuerdeu nuncupate, petens a nobis cum instantia, ut ipsum privilegium ratum habere et innovare de benignitate regia dignaremur. Cuius quidem privilegii tenor talis est: (Következik IV. László 1282. júl. 12-i oklevele, lásd a 3150. sz.) Nos igitur petitionibus ipsius comitis Arnoldi favorabiliter inclinati ipsum privilegium non abrasum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte vitiatum de verbo ad verbum presentibus inseri facientes ratum habentes et acceptum auctoritate presentium duximus innovandum, ymo consideratis fidelitibus et servitiorum meritis ipsius comitis Arnoldi, que nobis cum summa fidelitate impendit, prefatam terram Stragar vocatam et silvam Feketeuerdeu predictam simul cum portione Cosme, Nicolai et Stephani filiorum Zumboth in eisdem terris ipsos contingenti, quam emptionis titulo ab ipsis filiis Zumboth ad se dixit fuisse devolutam, cum utilitatibus et pertinentiis suis universis de novo reddidimus et contulimus eidem comiti Arnoldo et filiis suis ac per eos suis heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas. Ut igitur huius innovationis seu collationis series robur obtineat perpetue firmitatis, nec ullo umquam tempore per quempiam possit vel debeat retractari, presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis patris Thome dei gratia episcopi Waciensis, aule nostre cancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini M^o CC^o octoagesimo octavo, regni autem nostri anno sexto decimo.

3501.

1288.
(szept. 3.
előtt.)

— Simon fiának: Györgynek adományozza szolgálataiért a Sáros megyei Sowar és Sopotok nevű királyi falvakat az ott levő sókúttal (cum fossato seu puteo salis), s minden tartozékukkal, így a Topl-ig terjedő erdővel a IV. Béla alatt volt határok között, semmisnek nyilvánítja az ez ügyben kiadott minden más oklevelét, s megengedi, hogy Souar-on saját maga és övéi védelmére várat építsen. György mester ugyanis, amikor az országra támadó Ottokár cseh király ellen vonultak, a Moroa folyónál felderítésre küldetvén, Loa várnál harc közben három foglyot ejtett; majd a tatárbetörés idején sokakat kiszabadított a tatárok fogságából és sok tatár fejét beszolgáltatta; továbbá Konrád herceget, amikor Leznek krakkói és sandomiri herceget elűzte, György mester királyi had élén leverte, miközben maga is megsebesült, egy rokona pedig elesett, s Lengyelországot visszaadta Leznek hercegnek; majd amikor a tatárok Lengyelországra rontottak, s Leznek herceg Magyarországra menekült, György mester Zundoch váránál rátört a tatárokra, vezérüket megölte és sok ottani lakost fogságukból kiszabadított; végül amikor a tatárok a Scepes-i gyepüket fenyegették, harccal megakadályozta, hogy betörjenek az országba. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXXX° octavo, r. aut. n. a. sexto decimo.

Eredeti: 47,3 × 28,8 cm. Függőpecsét darabja. Dl. 57.222. (Soós It.)

Átírta: a) III. András 1291. febr. 25. (Dl. 57.223. uo.)

b) Zsigmond 1399. szept. 22. (Dl. 57.394. uo.)

Wagner: Dipl. Saros. 48., Katona: Hist. crit. VII. 953. Bárdosy: Suppl. Scep. 274., Fejér V. 3. 393.

3502.

1288.
(szept. 3.
előtt.)

— az Aba nb. György fiának: Péter comesnek különösen ama szolgálataiért, amelyeket a (morvamezei) csatában és főleg a Sáros megyét pusztító tatárok ellen vívott harcban, ahol testvére: Iuanka is elesett, teljesített, a Sáros megyei Sydopotok nevű királyi falut kivéve a megye alól Péter comesnek és testvérének: Jánosnak adományozza. — D. p. m. ven. patris Th(ome) dei gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo octavo, (a napi keltezés helye üresen hagyva), r. aut. n. a. sexto decimo.

Eredeti: 45,7 × 27 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét darabja. Dl. 1229.

Átírta: III. András 1291. nov. 11. (Dl. 1231.)

Fejér V. 3. 398.

Sydopotok Fejér szerint = Magyarfalu.

3503.

1288. — György comes fia: Péter újvári ispánnak adományozza a Sáros megyei Weressalma nevű földet, melyet Ewze és fiai birtokoltak, azokért a szolgálatokért, melyet Péter és testvére: Iowanka különösen a tatárok betörésekor vívott harcokban, ahol Iowanka elesett, teljesített, s leírja a határokat az egri káptalan jelentése szerint. — D. p. m. ven. viri Thome dei gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo octavo, r. aut. n. a. sextodecimo.

Eredeti: 39,5 × 30,6 cm. Független pecsét zsinórja. Dl. 1230.

Wenzel IX. 465.

Lásd a 3370. számnál írt megjegyzést.

3504.

1288. — Lezthemer-i Iwan fiainak: Domokosnak, Lászlónak, Albertnek, Iwanka-nak és Gergelynek adományozza a cseh király és a kunok ellen vívott harcokban teljesített szolgálataiért, valamint Péter nevű testvérüknek Gunch vára alatt történt eleséért az Vnghi vár Inke (Ienke) nevű lakatlan földjét, átírva az egri káptalannak a föld határjárásáról és iktatásáról szóló jelentését. — D. p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. millesimo CC^{mo} octuagesimo octavo, r. aut. n. a. sexto decimo.

Átírta: Kaplai János országbíró 1392. nov. 22. > leleszi konvent 1394. szept. 5. > leleszi konvent 1418. máj. 17. (Dl. 71.931. Rákóczi-Aspremont lt.)

Tartalmitag átírta: Szepesi Jakab országbíró 1377. márc. 29. (Dl. 66.830. Dessewffy lt.)

Hazai okmt. VI. 330. — Kivonat: Századok 1870. 607.

3505.

(1288.) — megparancsolja az esztergomi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Scenthkerál-i Tamás comes királyi ember, akit Gergely bán országbíró is kiküldött, a honti és nógrádi szolgabírák emberével és az esztergomi érsek megbízottjával együtt iktassák be Dobak fiát: Demetert, atyafiát (frater): Tyba-t, Chapk-ot és ennek atyafiát: Elek-et, s rokonaikat: Miko-t, Fülöpöt és Benedeket Hunt fiainak: Deers-nek és Demeternek Dragul és Legen nevű birtokába a Deers és Demeter, valamint Cepk és társai között folyamatban levő ügy elintézéséig; ez idő alatt a birtokok jövedelmét az élveze, aki birtokolja, s a birtokok helyzetéről és minőségéről tegyenek jelentést. — D. prope monasterium . . . , tertio die beati Mathey apostoli.

Átírta: esztergomi káptalan k. n. (Dl. 70.595. Perényi lt.)

Wenzel IX. 553. (é. n.)

Karácsonyi i. m. 116. Gergely országbíró említése alapján az oklevél évszámát 1288-ra teszi. Ezt valószínűsíti a hiányos keltezés is. Ha ugyanis figyelembe vesszük, hogy IV. László 1288. szept. 27-én Egresen tartózkodott (lásd a következő sz.), úgy a hiányos keltezés *prope monasterium* [Egres]-re egészíthető ki.

3506.

1288. — bizonyítja, hogy Ágoston és Tamás domonkosrendi szerzetesek tiltakoztak kijelentvén, hogy a Wernelius comes budavári bíró és Neg-i Balázs által adományba kért Path nevű birtok a (margit)szigeti apácáké, s erről az apácáknak a királytól privilégiumuk is van (vö. a 3400. sz.). — D. in Egrus, in festo sanctorum Cosme et Damiani a. d. M^o CC^o octagesimo octavo.

Eredeti: 16,7 × 3,1 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 1225.

Wenzel XII. 469., Budapest tört. okl. eml. I. 246. — Kivonat: Bártfai Szabó: Pest m. 23.

3507.

(1288.) — visszaadja nővérének: Erzsébet asszonynak a Toxun falu közvetlen szomszédságában
okt. 8. fekvő Zoych nevű földet, amit előzőleg János királyi pecér az igazság elhallgatásával nyert
Egres. el. — D. in Egres, tertio die octavarum sancti Mycaelis.

Átírta: III. András 1294. márc. 3. (Dl. 1363.)

Wenzel IV. 340., (1289. körül) és IX. 524. (1290. körül), Budapest tört. okl. eml. I. 130. (é. n.) —
Kivonat: Bártfai Szabó: Pest m. 15.

Évszámára nézve lásd Szabó K.: Kun László 150. I. A megállapítás az itinerariumnak is megfelel.

3508.

1288. — az Vgacha-i districtus dézsmáját, amelyet félrevezetettve Kopoz mester ugocsai ispán-
okt. 27. nak adományozott, visszaadja az erdélyi püspökségnek, miután Regulus mester és Pál
Brassó. dékán Apold-i plébános (gyula)fehérvári kanonokok János szebeni prépost és Samson fia:
Péter comes királyi emberek jelenlétében az erdélyi káptalanban esküt tettek arra vonat-
kozólag, hogy sem IV. Béla, sem V. István, sem más király soha semmit nem adott cserében
az erdélyi püspökségnek a kerület dézsmájáért, s a tized ügyében Kopoz mesternek örök
hallgatást parancsol. — D. in Braso, in vigilia apostolorum Symonis et Jude a. d. millesimo
ducentesimo octogesimo octavo.

Eredeti: 19,6 × 9,8 cm. Hátlap közepére nyomott pecsét helye. Gyulafehérvári káptalan lt. Fasc. 4.
n. 42. (OL. Filmtár H. 497.)

Katona: Hist. crit. VII. 980. (kisebb kihagyásokkal), Szeredai: Ser. episc. Trans. 28., Batthyány:
Leg. eccl. II. 488., Fejér V. 3. 408., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 145., Zimmermann—Werner:
Urkundenbuch I. 159., Documente priv. ist. Rom. C. II. 304. (román ford.) — Kivonat: Neugeboren:
Tentamen ind. dipl. 65., Tört. Tár 1889. 573., Beke: Erdélyi kápt. 21.

3509.

1288. — a Turuch-i szűz Mária-monostornak, amelyet IV. Béla az ő születése örömeire alapított,
adományozza Iwanca prépost szolgálataiért, a főpapok és bárók tanácsából a zólyomi ispán-
ságban fekvő Scelnece nevű királyi falut, melyben szabad hospesek laknak, s kiveszi őket
a zólyomi ispán joghatósága alól azzal, hogy egyedül a király és a prépost ítélkezhet felettük.
Az oklevelet, minthogy előző pecsétjét összetörette, új pecsétjével erősíti meg. — (D)atum
p. m. ven. patris Thome dei gratia episcopi Wachiensis, au. n. canc. dil. et f. n. (a)nno d.
millesimo ducentesimo octuagesimo octavo.

Eredeti: 44 × 30,4 cm. Díszes kezdőbetűk. Fügőpecsét zsinórja. Dl. 1228.

Átírta: II. Ulászló 1499. máj. 7. (Dl. 3634.)

Fejér VII. 5. 472. — Kivonat: Századok 1875. 184.

3510.

1288. * — 1288-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta az egri kápta-
lannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Iwan fia: Demeter királyi ember
járja meg az Vngh-i vár Inke nevű lakatlan földjét és iktassa be Lezthemer-i Iwan fiait:
Lászlót, Domokost, Albertet, Iwanka-t és Gergelyt annak birtokába. (Hazai okmt. VI.
330.)

3511.

1288. * — 1288-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta az egri kápta-
lannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Fynta (dictus) János comes
királyi ember iktassa be György comes fiát: Péter újvári comest a Sáros megyei Weresalma
nevű föld birtokába. (Wenzel IX. 466.)

3512.

1288. * — Costrosynfew nevű erdő adományozásáról szóló 1282-i oklevelét (3195. sz.) átíró oklevelét említi a szepesi káptalan 1382. máj. 17-i átírása alapján Szécsi Miklós országbíró 1383. jan. 28-i oklevele. (Dl. 67.404. Szirmay lt.)
- 3513.**
-
1289. — Gutkeled nb. Lothardus fiainak: Endree-nek, Dénesnek és Lothardus-nak hűséges szolgálataikért megengedi, hogy Valkó megyében élő népeik mentesek legyenek a nyestbóradó, a hét dénáros adó és a sulusma-nak nevezett élelmiszeradó alól, s ezáltal a jövőben ne tartozzanak a mindenkoriban adóbehajtási jogkörébe. — D. p. m. ven. patris Thome episcopi Wachiensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o LXXX° nono.
- Átírta:* I. Károly 1314. febr. 15. (Dl. 86.926. Esterházy lt.) > uo. 1324. márc. 31. (Dl. 86.962. uo.)
Tartalmilag átírta I. Károly megerősítése alapján Pál országbíró 1330. febr. 23. (Pálffy cs. senioratusi lt. Fasc. XXVII. n. 418. — OL. Fkgy.)
 Wenzel IX. 493., Smečiklas VI. 681. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1449.
- A dátumsor az év elejére mutat.
- 3514.**
-
1289. febr. 2. — megerősíti V. Istvánnak Royk-i Márk comes fia: Benedek mester udvari notarius, s testvérei: Pousa, Mihály és János részére tett adományát, mellyel Benedek mester szolgálataiért a zalai vár Buken nevű földjét nekik adományozta kivéve a zalai vár joghatósága alól, s leírja a föld határait a zalai konvent jelentése szerint, amint azt Wrboch zalai curialis comes és Sebe hadnagy jelenlétében megjárták. Az adományt IV. László már előzőleg is megerősítette, de a privilégiumokat a fehérvári egyház külső camera-jában egy ládában helyezték el, ahol a várossal és az egyházzal együtt leégett, amit a fehérvári káptalan oklevelével is igazoltak. — D. p. m. ven. patris [Thome dei] gratia episcopi Waciensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo nono, Kalendis (l) quarto Nonas Febr., [regni] utem n. a. septimo decimo.
- Eredeti:* 50,6 × 32 cm. Díszes kezdő L. Függőpecsét zsinórja. Dl. 67.593. (Rajky lt.)
Tartalmilag átírta: III. András 1292. > Szepesi Jakab országbíró 1379. aug. 16. (Dl. 67.606. Rajky lt.)
 — ez utóbbit tartalmilag átírta Bebek Imre országbíró 1390. nov. 26. (Dl. 67.611. uo.) > Kaplai János országbíró 1394. ápr. 26. (Dl. 67.615. uo.)
 Hazai okmt. I. 78., Zalai oklt. I. 97.
- 3515.**
-
1289. febr. 16. — Bolda falut adományozza.
 Fejér V. 3. 460.
Lásd (1284.) febr. 16-i keltezéssel a 3292. sz. alatt.
-
- (1289. febr. 23. előtt.) * — mandátumát, mellyel többek között elrendelte, hogy Miklós zólyomi ispán a turóci konvent megbízottjával szálljon ki a lipthói Solumus nevű földre, s abból Fyacha fia: Damján lipthói jobbágyfiú részére, aki Kázmér fia: Péter comes vára alatt Preuge-ben kődobástól megsebesült, két ekényit körüljárva kötéllel válasszon el és az iktatást végezze el, említi Miklós zólyomi ispán 1289. febr. 23-i oklevele. (3540. sz.)
- 3516.**
-
- (1289. máj. 22. Csepel-sziget.) — mindazoknak, akik ellene támadtak, de azután Vbul fiához: Mihály comeshez és fiaihoz csatlakoztak, s a lázadó bárók és nemesek ellen segítséget nyújtottak, kegyelmet ígér azzal, hogy perbefogásuk esetén ügyük jelenléte előtt fog ítélet alá kerülni. — D. in magna insula, die dominica proxima post Ascensionem domini.

Eredeti: 16,4 × 5,5 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Pécsi székesegyházi kincstár, Klimó-gyűjtemény Tom. I. pag. 39. (OL. Filmtár 801. doboz 10. sz.)

Fejér V. 3. 504. (hibás, é. n.) — Kivonat: Tudományos Gyűjtemény 1821. V. 103.

Az évszám Szabó K.: Kun László 155. alapján. Vö. még 3536. és 3538. sz.

3517.

1289.
máj. 26.
Rákos.

— visszaadja a (margit)szigeti boldogságos Szűz-egyháznak a tőle elvett minden birtokot a budavári vásárvámmal, a pesti vámmal, szőlőkkel, malmokkal, kaszálókkal, erdőkkel és Tana-nak nevezett halastavakkal, továbbá a hévizi palotát a hozzátartozó mansiókkal és a Teluky-i monostort a kegyúri jog alapján hozzátartozó faluval, ahogy azokat IV. Béla és V. István adományozták, hatálytalanítva ezek adományozása tárgyában kibocsátott okleveleiket. — D. in Rakus, in octavis Asscensionis domini a. d. M^o CC^o octuagesimo nono.

Eredeti: 17,4 × 6,9 cm. Hátlapra nyomott pecsét darabjai. Dl. 1254.

Átírta: a) Pálóci László országbíró 1463. júl. 9. (Dl. 1253.)

b) I. Mátyás 1464. júl. 11. (Dl. 2212.) > Varasdi Egyed fia: Mihály és Szentmihályi Mihály fia: Márton közjegyzők 1470. dec. 3. (Dl. 16.030.)

Fejér V. 3. 456., Wenzel IX. 495., Budapest tört. okl. eml. I. 246. — Kivonat: M. Tört. Tár I. 103. és 118., Bártfai Szabó: Pest m. 23.

3518.

(1289.
jún. 5.
előtt.)

* — mandátumát, mellyel megparancsolta a szepesi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében a Thekule nb. Simon fia: Péter királyi ember járja meg Tarcha nevű birtok határait, s iktassa be Rycolphus comes fiait: Kokos és János mestereket a birtokba, minthogy másik privilégiumával (3480. sz.) a birtokot Rycolphus comesnek adományozta, említi a szepesi káptalan 1289. jún. 5-i oklevele. (Dl. 68.763. — Tört. Tár 1902. 592.)

3519.

1289.
jún. 11.

— Wynodol-i, Modrus-i és Wegla-i Wyd comes fiait: János és Lénárt comeseket és fiaikat procurator-aik által előadott kérésükre megerősíti az előző királyoktól nyert valamennyi birtokukban, predium-ok, falvak, kastélyok, földek, szigetek, berkek és erdők birtokában, valamint a Corbouia-i és Scenya-i egyházak kegyúri jogában különösen azokra a szolgálatokra való tekintettel, amelyeket elődeinek tettek és neki a római curiába és Károly szicíliai királyhoz küldött királyi követek ellátásával teljesítettek. — D. p. m. ven. patris Gregorii dei gratia episcopi Chenadiensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo nono, tertio Id. Jun., r. aut. n. a. decimo octavo.

Eredeti: 39,5 × 24,9 cm. Díszes kezdő L. Függetlenség pecsét zsinórja. Dl. 33.098.

Átírta: zágrábi káptalan 1418. szept. 18. (Dl. 38.481.)

Kukuljević: Jura I. 97., Hazai okmt. VIII. 264., Smičiklas VI. 653., Frangepán oklt. I. 25. és II. 425. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1439.

Az oklevél alapján készült hamisítványt lásd a következő szám alatt.

3520.

1289.
jún. 11.

+ — Vegla-i, Vinodol-i és Modrus-i Vid comes fiait: János és Lénárt comeseket és fiaikat procurator-aik által előadott kérésükre megerősíti az előző királyoktól nyert valamennyi birtokukban, predium-ok, falvak, kastélyok, földek, berkek, erdők és tengeri sókikötők birtokában, valamint a Vegla-i, Segnia-i és Corbauia-i egyházak kegyúri jogában különösen azokra a szolgálatokra való tekintettel, amelyeket elődeinek tettek és neki a római curiába és Károly szicíliai királyhoz küldött királyi követek ellátásával teljesítettek. — D. p. m. ven. patris Gregorii dei gratia episcopi Cenadiensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o ducentesimo octuagesimo nono, tertio Id. Jun., r. aut. n. a. decimo octavo.

Eredeti: 47,5 × 36,1 cm. Díszes kezdő L. Függedőpecsételés helye. Dl. 38.480.

Átírta: pozsegai káptalan 1485. nov. 10. (Dl. 38.482.)

Frangepán oklt. II. 425. — az előző oklevéltől való eltéréseket adja jegyzetben Smičiklas VI. 653.

Az oklevél írása XV. századi hamisítványt mutat. A hamisítás az előző szám alatt közölt oklevél alapján történt. A hamisítás okát a két szöveg egymás mellé helyezése szembe-tűnően mutatja. (Frangepán oklt. II. 425.)

3521.

(1289.)
jún. 17.

— Kachuna unokáinak Rewche megyei földet adományoz.

Kukuljević: Regesta No. 1440.

Lásd a 3578. sz. alatt.

1289.
jún. 23.
Föveny
mellett.

— az országgyűlés határozata alapján Lodomerius esztergomi érseknek és örökös ispánnak s általa az esztergomi érsekségnek adományozza a szepesi vám tizedét, amelyet tőle eddig megtagadott. — D. prope Fuen, in vigilia beati Johannis baptiste a. d. M^o CC^o octuagesimo nono.

Eredeti: 29 × 15,2 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Esztergomi primási lt. Archivum saeculare Lad. Q. n. 18. (OL. Filmtár 578. doboz.)

Átírta: III. András 1290. szept. 1. (uo. Lad. Q. n. 19. — uo.)

Wagner: Analecta Scep. I. 25., Pray: Specimen hier. Hung. I. 135., Katona: Hist. crit. VII. 993., Kovachich: Vest. comit. 149., Bárdosy: Suppl. Scep. 293., Batthyány: Leg. eccl. II. 489., Fejér V. 3. 445. (1288.) és VII. 5. 481., Bárány: Torontál vm. II. 31., Török: Magyaror. primása II. 38., Mon. eccl. Strig. II. 250. — Kivonat: Pray: Spec. Hier. II. 67. (sajtóhiba folytán 1278.), Katona: Hist. crit. VII. 778. (1279.), Katona: Hist. metrop. Col. I. 328., Fejér V. 2. 488. (1278.) és 564. (1279.), Magyar Sion I. 858., Codex Strig. I. 94.

3522.

1289.
jún. 26.
Föveny.

— a congregatio generalis-on Péter fiainak: Péter mesternek és Pálnak, s Libordus fiának: Jánosnak adományozza szolgálataikért a már előzőleg is nekik adományozott Meuthe nevű földet, a Karakou-i vár tartozékát. — D. in [Fuen] (Fejérnél: Hawen?), tertio die post festum Nativitatis beati Johannis baptiste a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo nono.

Fejér VII. 2. 121.

3523.

1289.
jún. 26.
Föveny.

— kárpótlásul a zavaros időkben szenvedett károkért Chopo fiának: András mesternek azt a kiváltságot adja, hogy fölötte és népei fölött bíró vagy comes parochialis nem ítéltet, s ellene minden pert királyi jelenlét előtt kell lefolytatni, egyszersmind megparancsolja minden bírónak és comesnek, hogy András mestert és népét ne merészeljék zaklatni. — D. in Fuen, III^{to} die Nativitatis Johannis baptiste a. d. M^o CC^o octuagesimo nono.

Átírta: III. András 1291. júl. 14. (Dl. 91.134. Festetics lt.)

Hazai okmt. VIII. 266.

3524.

1289.
(jún.
után.)

— a congregatio generalis-on jelen volt főpapok, bárók és nemesek hozzájárulásával a Borsod megyei Beel-i boldogságos szűz vagy háromkúti ciszterci rendi apátságnak adományozza részben őseinek és saját magának lelkiüdvéért, részben pedig a bárók és nemesek pusztításainak kárpótlásul a Porozlou faluban levő vámot, ahol minden sószállító kocsis után négy söt, s kevésbé megrakott kocsik után két báni dénárt fizetnek. Az adományt annak figyelembevételével teszi, hogy a congregatio generalis-on az V. István halála óta létesített valamennyi szárazföldi és vízi vám eltörlését rendelte el. — D. p. m. ven. patris G(regorii) dei

gratia episcopi Chanadiensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo nono, r. aut. n. a. decimo octavo.

Eredetije (az Arch. Közl. szerint) a bélháromkúti apátságnak az egri papnövelde levéltárában elhelyezett levéltárában volt.

Arch. Közl. VI. köt. (1866.) Toldalék III. 1.

3525.

(1289.) — megparancsolja János fiának: Terepk-nek, hogy Buzad fiát: Oguz comest Agy nevű adományba kapott földjének birtokában minden zaklatás ellen védje meg. — D. in Suk, in festo beate Margarete virginis.

júl. 13.
Suk.

Eredeti: 14,4 × 2,2 cm. Zárópecsét nyoma. Dl. 1255.

Wenzel IX. 497.

Az évszám Wenzel szerint.

3526.

1289. — iktatóparancsa Damarad, Dobos és Byztruch birtokokra vonatkozólag.

júl. 27.

Kállay oklt. I. 13.

Lásd 1287. júl. 30-i kellezéssel a 3455. sz. alatt.

(1289.) — megparancsolja Rainaldus nádornak és Omodeus országbírónak, hogy szolgáltatassanak igazságot Péter fiainak: Jánosnak és Miklósnak, minthogy rokonaik György és ennek fiai a T(amás) váradai püspök által rájuk közösen hagyott birtokokat, szolgálókat, szolgálókat és más dolgokat illetéktelenül birtokolják. — D. prope Lyuch, in crastino beati regis Stephani.

aug. 21.
Lyuch
mellett.

Átírta: Opuliai László nádor 1371. jan. 1. (Dl. 2764.)

Fejér V. 3. 172. (1283.) és 508. (é. n.), Documente priv. ist. Rom. C. II. 262. (román ford.)

Az évszám Rainaldus nádorsága alapján. (Pauler II.² 564. 268. jegyzet.)

3527.

(1289.) — megparancsolja a szatmári ispánnak és minden bírónak, akinek az oklevelet bemutatják, hogy ne merészeljenek ítélkezni Mihály fiai: István és Pál fölött, minthogy őket és a hozzájuk tartozó embereket kivette a szatmári ispán és más bírák joghatósága alól; ha valakinek ügyük van velük, ő maga fog fölöttük ítélkezni. — D. prope Seble, in octavis sancti regis Stephani.

aug. 27.
Seble
mellett.

Eredeti: 15,3 × 4,5 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 56.465. (Kállay lt.)

Fejér V. 3. 455., Wenzel IX. 563. (é. n.), Documente priv. ist. Rom. C. II. 310. (román ford.) — Kivonat: Kállay oklt. I. 13.

Az évszámra nézve lásd Szabó K.: Kun László 168.

3528.

1289. + — visszaadja az erdélyi szent Mihály-székesegyháznak Culuswar és Fehérvár falvakat (villa) tartozékaikkal s minden birtokot, amit elődei, s főleg IV. Béla és V. István adományoztak, s amelyeket az egyháztól elvett azért, mert Péter erdélyi püspök az ő rokonát: a kun Arbuz-t és két unokáját, valamint Moius erdélyi vajdát elfogta, amit azonban Lodomerius esztergomi és János kalocsai érsek parancsára tett; egyszersmind e birtokokra időközben tett adományait érvényteleneknek nyilvánítja. — Datum in Apoldya inferiori, in festo sancti Egidii abbatis per manus venerabilis patris domini Gregorii dei gratia episcopi Chanadiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o C^o octogesimo nono, regni aut. n. a. decimo septimo.

szept. 1.
Alsó-
apold.

Eredeti: 33,3 × 15,7 cm. Kezdő L hiányzik. Független selyemzsinórral. Gyulafehérvári káptalan lt. Fasc. 6. n. 35. (OL. Filmtár H. 497.)

Szeredai: Ser. episc. Trans. 29. (csonka), Fejér V. 3. 454. (csonka), Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 146., Wenzel IV. 336., Jakob: Oklt. Kolozsvár tört. I. 24. (1280.), Gyárfás: Jász-kunok tört. II. 456. (csonka), Densuşianu: Documente I. 1. 486., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 162., Documente priv. ist. Rom. C. II. 352. (román ford.) — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 65., Mon. eccl. Strig. II. 251., Tört. Tár 1889. 573., Beke: Erdélyi kápt. 21.

Az oklevél kritikája kapcsán a dátumsorban három problémát kell megvizsgálni: 1. a keltezési hely és a *datum per manus* formula együttes előfordulása, 2. Gergely csanádi püspök királyi kancellár alkancellárként való szereplése, 3. az uralkodási évnek elméletileg helyes, de az ez időtájtban alkalmazott gyakorlatnak meg nem felelő használata.

Az a körülmény, hogy a *datum per manus* formula mellett az oklevél keltezésének helye is ki van téve, feltétlenül alapos gyanút kelt az oklevél valódisága ellen. Ilyen formula hibátlan királyi oklevelekben nem fordul elő. Ugyancsak nem fordul elő privilégiumokban keresztény ünnepek szerint történő keltezés sem.

Gergely csanádi püspök, aki Tamás váci püspököt követte a kancelláriai tisztségben, ebben az oklevélben éppúgy, mint még más oklevelekben is (3534, 3535, 3542, 3545, 3556, 3565.) vicecancellarius-ként szerepel. Bár kétségtelen, hogy Gergely ekkor kancellár volt, alkancellárként való említése nem jelentheti valamennyi szóban forgó oklevél gyanús voltát. Valószínű, hogy a hiba ezekbe az oklevelekbe onnan csúszott be, hogy Tódor alkancellár ez idő tájtban nem igen vett részt az oklevelek kiállításában. (Fejérpataky: A kir. kanc. 137. l.) — Feltűnő azonban, hogy ama hét oklevél közül, melyben Gergely alkancellárként szerepel, hat erdélyi vonatkozású.

IV. László 1272. szept. 3-án lépett trónra, így 1289. szept. 1-én uralkodása 17. évének utolsó napjaiban volt. Ily módon az oklevél uralkodási éve helytállónak látszik. Ha azonban figyelembe vesszük azt a körülményt, hogy Gergely kancellársága alatt 1289-ben az uralkodási év az oklevelekben mindig 18 (1289. jún. 11-én is), s 1290-ben pedig 19, úgy azt kell megállapítani, hogy az oklevél hamisítója helyesen állapította meg ugyan az oklevél kelteinek megfelelő elméleti uralkodási évet, ez azonban nem felel meg a királyi kancellária akkori — ismeretlen okok miatt megváltoztatott — gyakorlatának.

A fentiek alapján, továbbá az akkori kancelláriai gyakorlatnak meg nem felelő írása miatt az oklevelet *hamisnak* kell tekinteni.

3529.

(1289. szept. 9. előtt.) * — 1289. szept. 9-i oklevelében említi saját mandátumát, mely szerint Miklós fia: János Újvár megyei Sakala-i nemes Sakala-i örökölt birtokát elcserélte Renoldus nádor Zemplén megyei Wysnow nevű birtokáért. (Wenzel XII. 479.)

3530.

1289. szept. 9. Poroszló. + — megparancsolja a szepesi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Tusa-i Kunch fia: János királyi ember vizsgálja ki Miklós fia: János (Aba)újvár megyei Sakala-i nemes panaszát, amely szerint Renoldus nádor nem védi őt meg a Zemplén megyei Wysnow nevű birtokban, amit Sakala-i örökölt birtokáért adott cserébe, pedig erre magát a király privilégiuma szerint kötelezte. — D. in Poruslo, secundo die festi Nativitatis beate Marie virginis a. d. M^o CC^o octuagesimo nono.

Átírta: szepesi káptalan 1289. szept. 30. (DI. 1256.)

Wenzel XII. 479.

Az oklevél formulái és az átíró oklevél írása későbbi korból való származásra mutatnak, s így *hamisnak* kell tekinteni.

3531.

(1289.) szept. 13. Keve. — megparancsolja az ország valamennyi bírójának, hogy ne ítéljék el Wbul fiát: Mihály comest és fiait: Istvánt, Pétert és Pált a király ellen lázadó Chak nb. Simon fia: Péter és Jula fia: Moys megölése és András elfogatása és javaik elvitele miatt, mert büntetlenséget

biztosított számukra. — D. in Kewe, feria tertia post festum Nativitatis virginis gloriose.

Eredeti: 11,3 × 4 cm. Hátlapra nyomott pecsét darabja. Dl. 56.466. (Kállay lt.)

Wenzel IX. 556. (é. n.) — Kivonat: Kállay oklt. I. 13.

Az oklevél évszámára lásd Szabó K.: Kun László 151.

3532.

(1289.)
szept. 13.
Keve.

— megparancsolja Tamás fiának: Rorandus vajdának, hogy Chetnek fiait és rokonait, akik meggyilkolták Wbul fiának: Mihály comesnek fiát: Péter mestert és hozzá menekültek, tartsa fogva, s Mihály comesnek és fiainak semmiféle bántalmat ne okozzon. — D. in Kewe, feria tertia post festum Nativitatis virginis gloriose.

Eredeti: 11,6 × 3,1 cm. Zárópecsét helye. Dl. 56.467. (Kállay lt.)

Wenzel IX. 557. (é. n.), Documente priv. ist. Rom. C. II. 312. (román ford.) — Kivonat: Kállay oklt. I. 14.

Az évszámra lásd az előző számot.

3533.

(1289.)
szept. 15.

— Gerzencha comitatus ügyében intézkedik.

Kukuljević: Regesta No. 1445.

Lásd (1282.) szept. 15-i keltezéssel a 3182. sz. alatt.

1289.
szept. 18.

— az Oronos földön lakó székelyeknek adományozza a Torda-i királyi várnak az Oronos és Morus folyók mellett fekvő Oronos nevű földjét, amelyet már V. István is nekik adott, azokért a szolgálatokért, amelyeket a hűtlen kunok ellen vívott Hovd-i csatában, s az országra törő tatárok ellen Turuskou vár alatt teljesítettek, amikor több mint ezer embert szabadítottak ki a tatárok fogságából, s annak a 80 lónak a fejében, amelyeket a székelyek a királynak adtak. — D. p. m. ven. patris Gregorii dei gratia episcopi Chenadyensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo nono, quartodecimo Kal. Oct., r. aut. n. a. decimo octavo.

Átírta: a) III. András 1291. márc. 12. > I. Károly 1313. júl. 4. (Dl. 28.502.)

b) III. András 1291. márc. 12. > erdélyi káptalan 1320. márc. 24. > Sándor országbíró (1327.) máj. 1. után. (Esztergomi káptalan magán lt. Lad. 66. fasc. 1. n. 6. — OL. Filmtár 571. doboz.)

c) III. András 1291. márc. 12. > Zsigmond 1394. dec. 23. > kolozsmonostori konvent 1482. aug. 1. (Dl. 28.503. — Hiteleshelyi bejegyzése: OL. Kolozsmonostori konvent Liber regius 1. 41. lap.)

d) III. András 1291. márc. 12. > Zsigmond 1394. dec. 23. > ua. 1436. jún. 6. > I. Mátyás 1484. jan. 25. (Dl. 28.504.)

Fridvaldszky: Miner. Transilv. 60., Katona: Hist. crit. VII. 997., Székely nemzetnek constitúciója 10., Fejér V. 3. 452., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 147., Székely oklt. I. 21., Mon. eccl. Strig. II. 253., Densuşianu: Documente I. 1. 488., Documente priv. ist. Rom. C. II. 312. (román ford.) — Kivonat: Benkő: Transilvania I. 391., Neugeboren: Tentamen 66., Magyar Sion III. 704., Codex Strig. II. 165., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 163.

Gergely csanádi püspök alkancellárságára nézve vö. 3529. sz.

3534.

(1289.)
szept. 19.

— mandátuma A. budai préposthoz a (margit)szigeti apácák esztergomi szőlőinek iktatásáról.

Budapest tört. okl. eml. I. 250.

Lásd (1272.) szept. 19-i keltezéssel a 2305. sz. alatt.

(1289.)
okt. 8.

— visszaadja Zoych földet.

Wenzel IV. 340.

Lásd 1288. okt. 8-i keltezéssel a 3508. sz. alatt.

1289. okt. 19. — visszaadja Gyog-i András fiainak: Miklós és András comeseknek a Morus mellett fekvő Gomord nevű örökölt földjüket, amelyet V. István a Korokou-i hospeseknek adományozott (1853. sz.), s érvényteleníti IV. Bélának és V. Istvánnak a föld adományozásáról a hospesek javára kibocsátott okleveleit. — D. p. m. ven. patris Gregorii dei gratia episcopi Chanadiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o C^oC^o octuagesimo nono, quarto decimo Kal. Nov., r. aut. n. a. decimo octavo.
- Átírta:* erdélyi káptalan 1315. máj. 8. (Dl. 29.098.)
Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 164., Documente priv. ist. Rom. C. II. 314. (román ford.)
— Csonkán: Archiv. Sieb. I. 67., Fejér VIII. 7. 363., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 149., Wenzel IV. 337. — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 68. (hibás kelettel).
- Gergely csanádi püspök alkancellárságára vö. 3529. sz. IV. Lászlónak a karakói hospesek javára kiadott oklevelét I. a 3541. sz. alatt.
- 3535.**
-
- (1289.) nov. 4. Berechte. — teljes kegyelmet ígér mindazoknak a lázadóknak, akik hűségére visszatérnek s ezt neki Wbul fia: Mihály comes fia: István mester és Pál jelentik. — D. in Berechte, feria VI^{ta} post festum Omnium sanctorum.
- Eredeti:* 15,5 × 3,6 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 56.471. (Kállay lt.)
Katona: Hist. crit. VI. 769. (1278.), Fejér V. 3. 457., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 149., Wenzel IX. 558. (é. n.) — Kivonat: Kállay oklt. I. 14.
- Az évszámra nézve vö. Szabó K.: Kun L. 170.
- 3536.**
-
1289. nov. 9. Tóti falu mellett. — Sydou (dictus) Imre fiának: Mihály comesnek adományozza szolgálataiért, valamint atyafiának: Fatra (dictus) Miklós comesnek a király és az ország szolgálatában bekövetkezett halála miatt a Komárom megyei Vos és Zelebyg nevű falvakat. — D. iuxta villam Toty, in crastino octavarum Omnium sanctorum a. d. M^o CC^o LXXX° nono.
- Átírta:* III. András 1291. dec. 12. (Dl. 40.204. Múz. Törzsanyag.)
Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 138., Wenzel IX. 494.
- 3537.**
-
1289. nov. 14. — oklevele Gomord föld visszaadásáról.
Neugeboren: Tentamen 68.
Lásd 1289. okt. 19-i keltezéssel a 3535. sz. alatt.
-
1289. dec. 2. — mandátuma Zumur-i és Vduornuk-i földek iktatásáról.
Wenzel IX. 496.
Lásd 1287. dec. 2-i keltezéssel a 3462. sz. alatt.
-
- (1289.) dec. 7. Csanád. — megparancsolja Szabolcs és Szatmár megyék nemeseinek és minden más lakosának, hogy Wbul fiának: Mihálynak fiaival: István és Pál mesterekkel szolgálatára hozzá jöjjenek, s ez esetben javaik védelméről és kegyéről biztosítja őket. — D. Chanadini, in crastino beati Nicolai.
- Eredeti:* 17,4 × 4,5 cm. Hátlapjára nyomott pecsét kis darabjával. Pécsi székesegyházi kincstár, Klimó-gyűjtemény Tom. I. pag. 51. (OL. Filmtár 801. doboz 13. sz.)
Fejér V. 3. 505. (é. n.), Densuşianu: Documente I. 1. 489. — Kivonat: Tudományos Gyűjtemény 1821. V. 103.
- Az évszám Szabó K.: Kun L. 171. alapján.
- 3538.**

(1289.)
dec. 25.
Körös-
szeg
mellett.

— megparancsolja Szatmár, Szabolcs és Bereg megyék nemeseinek és minden katonáskodó, illetőleg katonáskodásra köteles lakosának, hogy felfegyverezve Vbul fiának: Mihály comesnek fiaival: István és Pál mesterekkel csatlakozzanak hozzá, s ez esetben királyi kegyéről biztosítja őket, mert ellenkező esetben mint parancsszegőkön vagyonukban és személyükben bosszút fog állni. — D. iuxta Keressceg, in festo Nativitatis domini.

Eredeti: 14 × 4,6 cm. Hátlapjára nyomott pecsét töredéke. Pécsi székesegyházi kincstár. Klimógyűjtemény Tom. I. pag. 35. (OL. Filmtár 801. doboz 9. sz.)

Szirmay: Szathmár vm. I. 41. (1290.) (magyar ford.), Fejér V. 3. 506. (é. n.), Densuşianu: Documente I. 1. 489. (é. n.), Documente priv. ist. Rom. C. II. 315. (román ford.) — Kivonat: Tudományos Gyűjtemény 1821. V. 103.

Az évszám Szabó K.: Kun L. 171. alapján.

3539.

1289.

— Fyacha fia: Damján lipthói jobbágyfiú kérésére átírja és megerősíti Lőrinc fia: Miklós volt zólyomi ispánnak 1289. febr. 23-án kelt oklevelét, amely szerint az ispán a király parancsára a turóci konvent megbízottjával a lipthói Solumus nevű földből kihalított két ekényit s megjárva határait, Damjánt beiktatta.

Eredeti: Díszes kezdő L. Függőpecsét nyoma. Kubinyi lt. Árvaváralja. (OL. Fkgy. D. 62. Rossz felvétel.)

Átírta: I. Károly 1340. dec. 6. (Esztergomi primási világi lt. Lad. Y. n. 16. — OL. Filmtár 579. doboz.)

Tartalmilag átírta: lipthói registrum 12. §.

Tartalmi átírás: Fejér V. 3. 483., Magy. Tört. Tár IV. 11. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 244. 143. sz.

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulg[arieque]¹ rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad (!)² (r)egalis culminis mansuetudo remediis et utilitatibus invigilat subiectorum et dum eis [prospi]citur, dum dignis premiis adiunguntur ex ipsorum opulencia, regis gloria cresscit iugiter et [au]getur. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod accedens ad nostram presentiam [D]amyanus filius Fyacha filii iobagonis de Lyptou exhibuit nobis litteras privilegiales Nicolay [fil]ii Laurencii quondam comitis de Zolum fidelis nostri bone memorie super collatione terre Solumus [vocate] ad duo aratra sufficientis, petens a nobis cum instantia humili et devota, ut eadem [ra]tas habere et acceptas et nostri privilegii patrocinio dignamur confirmare. Quarum quidem tenor talis est:

Nos N[icolau]s comes de Zolum memorie commendantes significamus, quibus expedit, universis presentium [per] tenorem, quod Damyanus filius Fyacha filius iobagonis de Lyptou ad nostram accessit presentiam exhi[bens n]obis litteras domini regis inter cetera continentes, quod assumpto una nobiscum testimonio prepositi et [co]nventus de Turuch accederemus ad faciem terre Solumus vocate in Lypto existentis et de ipsa ter[ra eidem] Damiano pro meritoriis servitiis suis, que sub castro comitis Petri filii Kazmerii in Preuge [ex]istente, qui ipsum castrum contra regiam maiestatem detinebat et servabat in aquirendo ipso castro una nobis [cum domi]no regi fideliter inpendit, qui etiam sub eodem castro pro fidelitate regie corone inpen[d]enda per ictus lapidum letaliter extiterat vulneratus, quandam terram ad duo aratra sufficientem de terra [populorum] predictae ville reambulando et cum funiculo separando statueremus perpetue Damiano prefato [p]ossidendam. Nos itaque, ut tenemur, regio mandato satisfacere cupientes recepto homine predicti prepositi [et co]nventus et quibusdam personis ydoneis de districtu Lypto, Mykus sacerdote videlicet vice[ar]chiadiaocono (!) de ecclesia sancte Marie, Bartholomeo, Radun, Mykus, magistro Johanne, Stephk et Se[bastiano] accessimus ad faciem terre populorum ville Solumus vocate et convocatis commetaneis [et] vicinis universis, necnon presentibus populis ville Solumus predictae et ipsis populis non contradicentibus,

¹ A két felvételtől álló fénykép mindkét felvételének baloldala fényt kapott s ezért az oklevél valamennyi sorának eleje és közepe néhány betű szélességben olvashatatlan. A hiányzó szavak vagy betűk szögletes zárójelek között az 1340-i átírásból pótolttak.

² Az írnök, tévedésből a promulgatit kezdte írni, s ezt észrevéve arengára tért át, anélkül, hogy az „Ad”-ot kivakarta volna.

ym[o vol]lentibus et consentientibus de terra eorundem terram ad duo aratra sufficientem a parte terre Fyacha [rea]mbulando et cum funiculo separando metasque in eadem erigendo statuimus et assignavimus Damiano fil[io Fya]cha prenotato et suis heredibus iure perpetuo possidendam, tenendam et habendam. Mete [au]tem ipsius terre hoc ordine distinguntur: prima meta incipit iuxta metas terre populorum ville Lubule vocate, ub[i duo] fluvii Cherona dicti in unum coniunguntur; inde exit versus occidentalem ad unum (!) paludem arundino[sum], in fine cuius est meta terrea, in qua est arbor Egurfa dicta et exinde [iuxta] terram ville populorum Lubule predictae directe [ad mon]tem ascendendo vadit ad unam metam terream, in qua est arbor Tulfa dicta; deinde parum proce[de]nd]o conlateratur terre magistri Johannis Latini, ubi est meta terrea et iuxta terram ipsius magistri Johannis reflectitur versus [parte]m septentrionalem et vadit ad duas metas terreas; inde directe procedendo vadit ad duas [metas] terreas, exinde vadit ad unam metam terream, in qua est arbor Nyrfa dicta; deinde procedit ad u[nam m]etam terream, que est secus viam et exinde reflectitur versus partem occidentalem, vadit [ad un]am metam terream, in qua est arbor Nyrfa dicta; inde vadit ad unam metam terream et exinde vad[it ad] aliam metam terream; deinde vadit ad metam terream, in qua est arbor Thulfa dicta, [que est] secus viam et exinde vadit ad predictum fluvium Cherona in cuius ripa est meta terrea, in qua est [arbor] Egurfa dicta et transiens ipsum fluvium exit ad unum fontem arundinosum, cuius videlicet [fontis] per medium directe procedendo venit ad caput ipsius fon[tis], ubi est meta terrea, in qua est arbor [Egurfa] dicta; deinde directe ascendens in montem vadit ad unam metam terream, in qua est [similiter] Egurfa; inde vadit ad unam metam terream, in qua est arbor Thulfa et exinde transiens unam viam [direc]te venit ad unam metam terream et exinde vadit ad unam metam terream, que est iuxta aliam [viam in s]ummitate montis, in qua est arbor Thulfa dicta; inde vadit per medium unius nemoris rubei et venit ad [unam] metam terream et ibi conlateratur terre Bartholomei et exinde iuxta terram eiusdem Bartholomei [reflectitur] versus partem meridionalem et vadit ad unam metam terream, que est iuxta unam parvam semitam, in qua [est ar]bor Nyrfa dicta et exinde directe ascendit ad montem et vadit usque magnam viam, iuxta [quam est me]ta terrea et per eandem viam versus partem meridionalem [ean]dem directe procedendo vadit usque ad [metam ter]re hereditarie Fyacha predicti patris dicti Damiani et sic mete ipsius terre terminantur et ut [hec in posterum] regalis datio oblivionem recipere non possit, nostras litteras concessimus sigilli nostri munimine rob[oratas]. Datum in Lyptouia, in die Cinerum anno domini M^o CC^o LXXX° nono.

Nos igitur, qui ex suscepti [regiminis] nostri officio tenemur metiri cuiuscumque petitiones fidelis [pro]spicere oculo circumspicere et quia petitiones eiusdem [Damyan]i iuste et legitime esse videb[ant]ur regio inclinati cum favore predictas litteras privilegiales sepe[dicti] Nicolai ratas habentes et acceptas auctoritate presen[tium] et patrocinio confirmamus. Ut igitur huius nostr[ę] confirmati]onis series robur optineat perpetue firmitatis, nec ullo unquam tempore in irritum possit seu debeat [re]vocari s]eu retractari, presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus ven[erabilis] patris G[regorii] dei gratia episcopi Chanadiensis, aule nostre cancellarii, dilecti et fidelis nostri anno domini M^o CC^o octuagesimo nono, regni autem nostri anno decimo octavo].

3540.

1289.

— atyjának bemutatott privilégiuma (1853. sz.) alapján újólag a Karako-i királyi hospeseknek adományozza az erdélyi Fehérvárhoz tartozó Gyvmurd nevű földet, elrendelvé, hogy a hospesek ugyanazokkal a kiváltságokkal éljenek, mint amelyeket V. Istvántól kaptak. — D. p. m. ven. patris Gregorii dei gratia episcopi Chanadiensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo nono, r[egni autem nostri a]nno decimo octavo.

Átírta: erdélyi káptalan s a (gyula)fehérvári domonkos- és ágostonrendi konvent k. n. (III. András kora.) (Dl. 30.354.)

Fejér VII. 4. 216., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 151., Wenzel IV. 339., MIÖG V. 563., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 162., Teleki oklt. I. 11., Documente priv. ist. Rom. C. II. 310. (román ford.) — Kivonat: Fejér VII. 4. 258., Neugeboren: Tentamen ind. dipl. 67.

IV. László a szóban forgó birtokot Gyog-i András fiainak is eladományozta. Lásd a 3535. sz. alatt. Ez a körülmény azonban nem von le semmit a két oklevél forrásértékéből.

3541.

1289. — V. István bemutatott pápens oklevele alapján megerősíti az erdélyi szent Mihály-székes-egyház kanonokjainak azt a kiváltságát, hogy az erdélyi vajda népeiknél nem szállhat meg, s nem ítélkezhetik felettük, mivel erre csak a kanonokok vagy az általuk megbízott bíró jogosult. — D. p. m. ven. patris Gregorii dei gratia episcopi Chanadiensis, au. n. vicecanc. d. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo nono, r. aut. n. a. decimo octavo.

Átírta: III. András 1291. febr. 22. (Gyulafehérvári káptalan lt. Fasc. 1. n. 1. — OL. Filmtár H. 497.)

Katona: Hist. crit. VII. 995. (csonka), Szeredai: Not. capit. Alb. Trans. 14., Fejér V. 3. 451. (csonka), Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 153., Documente priv. ist. Rom. C. II. 306. (román ford.) — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 67., Tört. Tár 1889. 573., Béke: Erdélyi kápt. 21.

Gergely csanádi püspök alkancellárságára nézve vö. 3529. sz.

3542.

- (1289.) * — 1289-i oklevelében említi saját mandátumát, mellyel megparancsolta a kalocsai káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Othmar fia: Othmar királyi ember járja meg Harta föld határait és iktassa be Wetheh-i Corradus fiát: Sebestyént annak birtokába. (Hazai oklt. 116.)

3543.

1289. — Wethyh-i Corradus fiának: Sebestyénnek adományozza a Hod-i csatában és a tatárok ellen vívott harcokban teljesített szolgálataiért, valamint közeli rokonának: Protasius fiának: Lászlónak az ura: Chepanus comes kíséretében a visszavonuló kunok ellen harcolva történt eleséért kárpótlásul a fehérvári vár Harta nevű lakatlan földjét átírván a kalocsai káptalannak az iktatásról szóló és határleírást is tartalmazó jelentését. — D. p. m. ven. patris Gregorii dei gratia episcopi Chanadiensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. millesimo ducentesimo octuagesimo nono, r. aut. n. a. decimo octavo.

Átírta: Pálóczi Máté országbíró 1426. márc. 5. (DI. 1259.)

Tartalmilag átírta: ua. 1433. márc. 23. (DI. 12.180.)

Hazai oklt. 116. — Kivonat: Bártfai Szabó: Pest m. 24.

3544.

1289. — a főpapok és bárók tanácsából Gerend-i Sampson fia: Péter comes fiának: Miklós mesternek adományozza a különböző hadjáratokban, de főleg a lázadó szepesi népek által ostromolt Scepes-i vár ostromakor és a szepesi hadjárat során vívott csatában sebesülésével teljesített szolgálataiért a Torda megyei Kereztur, Gurgud és Heurke nevű lakatlan földeket, amelyekről a hadjáratban részt vett erdélyi nemesek egyöntetűen azt vallották, hogy megszakadás folytán adományozható, miután Deers Tuur-i nemes királyi ember az erdélyi káptalan kiküldöttjének jelenlétében az iktatást elvégezte. — D. p. m. ven. in Christo patris Gregori dei gratia episcopi Chanadiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o C^o octuagesimo nono, r. aut. n. a. decimo octavo.

Eredeti: 44,1 × 30,1 cm. Díszes kezdő L. Fügőpecsét zsinórja. DI. 1258.

Fejér V. 3. 457. és VII. 4. 211., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 150., Transilvania 1871. 80., Hazai okmt. VI. 341., Documente priv. ist. Rom. C. II. 306. (román ford.) — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 66.

Gergely csanádi püspök alkancellárságára nézve vö. a 3529. sz.

3545.

1289. — néhai Lőrinc nádor fiának: Kemen királyi pohárnokmester és baranyai ispánnak adományozza ama szolgálatai fejében, amelyeket atyjának: V. Istvánnak halálától Lodomerius esztergomi és János kalocsai érsekekkel, Gergely csanádi, Pouka szerémi, Tamás boszniai Paska nyitrai és László váci püspökökkel és más bárókkal és nemesekkel tartott tanács-

kozásáig, amikor végleg elfoglalta trónját, teljesített, továbbá anyjának: Erzsébetnek és feleségének: Erzsébetnek kérésére Balog (sinistri) Miklós comes utód nélkül elhalt fiának: Mihálynak Scarsumlou nevű várát szőlőkkel és erdőkkel, s a hozzátartozó következő falvakkal: Harsan mindenszentek-egyházzal, Bobocha, Perman, Touthwelg, Wgh szent Margit-egyházzal, Wylagusberuk, Kerestus, Baanfolua és Belus a Krasou folyón túl, Perekche, Boya szent Miklós egyházzal, Wrosfolua, Tuteus, Heten és Scedyries, továbbá Rykas, Kesekund, Borkfolua, Lytnek, Moys, Feirtou a Drawa-n levő halásztavakkal és Cheuzteluk, végül a Peel-i szent Mihály-monostort a kegyúri joggal, s a hozzátartozó következő falvakkal: Mychwarch, Momad, Laaz, Aruky, Boynukfolua, Pentekfolua és Keu. — D. p. m. ven. patris Gregorii episcopi Chanadiensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octoagesimo nono, r. aut. n. a. decimo octavo.

Átírta: a) III. András 1291. okt. 4. (DI. 1244.)

b) I. Lajos 1347. máj. 21. (DI. 87.210. Esterházy It.)

Kovachich: Supplementum vest. comit. I. 45., Fejér V. 3. 448. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 256. **3546.**

1289.
(aug. 6.
után.)

— az erdélyi fehérvári szent Mihály-székesegyházba jövén kanonokjainak kérésére megerősíti II. Andrásnak a székesegyháznak Alardus fia: Geaninus idejében történt leégésekor elpusztult privilégiumát (556. sz.), amelynek értelmében a Maroson szállított só után alsó Wynch-en szedett vám (nagy hajó után fél márka, közepes vagy kis hajó után egy fertő) kétharmada az egyházné, egyharmada pedig az erdélyi vajdáé, s megparancsolja az erdélyi vajdának, hogy a kanonokokat a kétharmad rész szedésében ne akadályozza; megengedi egyszersmind, hogy a kanonokok és háznépeik az alsó Wynch-i hídon ne fizessenek vámot, minthogy birtokaik a Maros mindkét partján fekszenek. — D. p. m. ven. patris Gregorii dei gratia episcopi Chanadiensis, au. n. [cancellarii] dil. et f. n. a. d. M^o CC^o octuagesimo nono, r. aut. n. a. decimo octavo.

Rongdít eredeti: 36 × 22,4 cm. Fügőpecsét zsinórával. Gyulafehérvári káptalan It. Fasc. 7. n. 1. (OL. Filmtár H. 497.)

Átírta: I. Károly 1323. okt. 9. (uo. Cent. XX. n. 34. — OL. Filmtár uo.)

Szeredai: Not. capit. Alb. Trans. 15. (csonkán), Deutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 152., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 161., Documente priv. ist. Rom. C. II. 309. (román ford.) — Tördékesen: Árpádia III. 28. — Kivonat: Neugeboren: Tentamen 67., Tört. Tár 1889. 573. és 1892. 501., Beke: Erdélyi kápt. 21.

3547.

1289.

— a Zólyom megyei Oztroluka nevű birtokot, amelyet Zyman nevű alakosának adományozott, akitől azonban a birtokot Tamás váci püspök elvette, a püspök halála után a határok leírása mellett visszaadja Zyman-nak.

Tartalmilag átírta: Kont Miklós nádor 1360. máj. 8. (Osztróluoczky család It. — OL. Filmtár 1719. doboz.)

A tartalmi átírás szövege:

quoddam privilegium domini Ladislai olym regis Hungarie illustris in anno domini M^{mo} CC^{mo} LXXX^{mo} nono, anno autem regni sui decimo octavo confectum presentarat, cuius tenore inter cetera possessionem Oztroluka vocatam in comitatu de Zolyum existentem primum per ipsum dominum Ladislaum regem Zyman istrioni suo perpetuo datam et collatam per eundem diutius optentam extitisse, temporis etiam curriculo tandem ab eodem per venerabilem in Christo patrem Thomam tunc episcopum Wacyensem potentialiter ablatam fuisse, demum autem mortuo ipso Thoma episcopo per eundem dominum Ladislaum regem dicto Zyman sub inclusionibus metarum in eodem regali privilegio distincte specificatarum restitutam fore declararant.

3548.

1289.

— megengedi Ormand-i János fiának: Miklós comesnek, hogy fiúörökös hiányában vejét: Deniperius fiát: István mestert örökbe fogadja, s Ormand, Herend, Tuteus és Obon nevű birtokait neki adományozza.

Tartalmilag átírta: Pál országbíró 1344. jan. 27. (Dl. 87.160. Esterházy lt.)

A tartalmi átírás szövege:

easdem litteras privilegiales dicti domini Ladislai regis in anno ab incarnatione domini M^o CC^o octuagesimo nono confectas confirmantes litteras patentes eiusdem nostro iudiciario examini demonstravit, in quarum tenoribus conspeximus isto modo contineri, quod comes Nicolaus filius Johannis de Ormand ad ipsius domini Ladislai regis accedens presentiam ab eodem petivisset humiliter supplicando, quod cum filiali careret solatio de benignitate regia concederet sibi filium adoptare, cui de ipsius domini Ladislai regis voluntate et permissione universas possessiones suas daret, traderet et donaret, ipse igitur dominus Ladislaus rex pensatis fidelitatibus et servitiis eiusdem comitis Nicolai, que progenitoribus suis et eidem fideliter exhibuisset et inpendisset, licentiam mere veritatis et filium sibi dedisset adoptandi, licet post mortem ipsius comitis Nicolai, si ipsum sine herede decedere contingerit, ad manus ipsius domini Ladislai regis possessiones sue devolvi debuissent, verum idem comes Nicolaus de ipsius domini regis fidelibus fidelissime obsequentem ipsi domino Ladislao regi, scilicet magistrum Stephanum filium Deniperii generum suum eidem domino regi personaliter presentatum in sui presentia in filium adoptasset, universas possessiones suas, videlicet Ormand, Herend, Tuteus et Obon vocatas cum omnibus utilitatibus earundem seu pertinentiis universis simul cum quibusdam quatuor vineis suis in territoriis in Zeytk et in Wersend ac in Zeheth habitis dedisset, tradidisset et donasset supradicto magistro Stephano et suis heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo et pacifice possidendas. Cuiquidem donationi idem dominus Ladislaus rex suum regium prebuisset consensum et assensum donationem eandem ratam habendo et acceptando, ymo idem dominus rex ipsas possessiones defuncto ipso comite Nicolao in manus suas regias devolvi debendas eidem magistro Stephano et suis heredibus contulisset perpetuo possidendas.

3549.

1289. — a szentkereszti (pálos) monostornak adományozza llewkew földet, amelyet már IV. Béla is odaadott és elhatárolt. — a. 1289. r. vero sui a. 18.

Átírta:

a) III. András 1291. (Emlti Gyöngyössy Gergely inventariuma 82. — Budapesti Tudományegyetem Könyvtára Cod. Lat. 135.)

b) I. Károly 1327. (uo.)

Györffy: Pilis megyei monostorok 283.

3550.

- 12[8]9. — Fethe fia: Mihályt és Tamás fiát: Butthus-t a királyi serviensek közé emeli. Tört. Tár 1883. 212.
Lásd 1279-i keltezéssel a 3031. sz. alatt.

- (1290.) febr. 3. Lábod. — a (margit)szigeti apácák Cholnuk nevű falujában hetivásárt engedélyez. Budapest tört. okl. eml. I. 252.
Lásd (1277.) febr. 3-i keltezéssel a 2765. sz. alatt.

1290. márc. 5. Cegléd mellett. — Wbul fia: Mihály comes fiainak: István és Pál mestereknek adományozza különböző hadjáratokban teljesített szolgálataikért Chetnuk hűtlen fiainak: Miklósnak és testvéreinek, valamint rokonaiknak: Éliásnak és Ramachának minden birtokát egyrészt lázadásuk miatt, másrészt mert Chetnuk fiai István és Pál mesterek testvérét: Pétert a király szolgálatában megölték. — D. prope Chegled, in dominica Oculi mei a. d. M^o C^o C^o nonagesimo.

Eredeti: 25,6×3,5 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 50.634. (Kállay lt.)

Wenzel IX. 523. — Kivonat: Kállay okl. I. 14.

3551.

1290. márc. 6. Cegléd mellett. — Mihály fiainak: István mesternek és Pálnak adományozza szolgálataikért Gembardus fiának: Jánosnak Dabaka és Miklósnak Kuued és Igey nevű birtokait, amelyek nevezettek utód nélküli halála miatt a királyra visszaháramlottak. — D. prope Chegled, feria secunda post dominicam Oculi mei a. d. M^o C^oC^o nonagesimo.

Eredeti: 20,1×3,8 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Pécsi székesegyházi kincstár, Klimó-gyűjtemény Tom. I. pag. 39. (OL. Filmtár 801. doboz 7. sz.)

Fejér V. 3. 489., Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 155., Documente priv. ist. Rom. C. II. 315. (román ford.) — Kivonat: Tudományos Gyűjtemény 1821. V. 102.

3552.

(1290.) márc. 15. — Luch és Torchol földet adományozza.

Fejér VII. 3. 93.

Lásd (1278.) márc. 30-i keltezéssel a 2850. sz. alatt.

1290. ápr. 29. Karánsebes. — Wbul fia: Mihály comes fiainak: István és Pál mestereknek adományozza a Leles-i monostor kegyuraságát, melyet előzőleg Simon fiainak: Boxa-nak, Tamásnak, Dénesnek, Detricus-nak, Györgynek és Simonnak adott, de tőlük, valamint az említett Tamás fiaitól: Lachk-tól és Donch-tól bűneik miatt visszavett. — D. in Karansebus, sabbato proximo ante festum apostolorum Philippi et Jacobi a. d. M^o CC^o nonagesimo.

Eredeti: 18,7×4,2 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Pécsi székesegyházi kincstár, Klimó-gyűjtemény Tom. I. pag. 31. (OL. Filmtár 801. doboz 8. sz.)

Katona: Hist. crit. VII. 1004., Fejér V. 3. 487., Fuxhoffer: Monast. Hung. II. 39., Adalékok Zemplén vm. tört. 22. (1916) 204. (magyar fordítással). — Kivonat: Tudományos Gyűjtemény 1821. V. 102.

3553.

(1290.) ápr. 29. Karánsebes. — megparancsolja a Leles-i prépostnak, a konventnek, s a monostor jobbágyainak és népeinek, hogy Wbul fiának: Mihály comesnek fiait: István és Pál mestereket úgy fogadják, mint az ő személyét, s a kellő szolgálatokat teljesítsék, mivel a monostor kegyuraságát Simon fiaitól: Boxa-tól, Tamástól, Dénestől, Detricus-tól, Györgytől és Simontól, s az említett Tamás fiaitól: Lachk-tól és Donch-tól visszavéve Mihály comes fiainak adományozta. — D. in Karansebus, sabbato proximo ante festum apostolorum Philippi et Jacobi.

Eredeti: 18,5×5,8 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 56.468. (Kállay lt.)

Wenzel IX. 558. (é. n.), Szabó K.: Kun L. 187. — Facsimile: Uo. 94. — Kivonat: Kállay oklt. I. 14., Documente priv. ist. Rom. C. II. 316.

Az évszám megállapítása az előző oklevél alapján történt.

3554.

1290. máj. 21. Cheenk. — megerősítve a Deeswar-i királyi hospesek kiváltságait elrendeli, hogy a téli időszakban „pro rebus ipsorum minutis” vásárolt sőt György napjának nyolcadáig az erdélyi vajda és a szolnokai ispán, s a királyi kamaraispánok officialisainak joghatóságától szabadon eladhassák és szállíthassák. — D. in Cheenk, in festo Pentecosten a. d. M^o CC^o nonagesimo.

Eredeti: 15,3×6,4 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Kolozsvári Állami Levéltár, Dés város lt. N. 5. (OL. Filmtár 4066. doboz.)

Wenzel IV. 351., Segesvári ev. gimn. ért. 1862. 53., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 166., Documente priv. ist. Rom. C. II. 504. és 322. (román ford.) — Kivonat: Történeti Lapok 1874. 410.

3555.

1290. máj. 27. — a Byzturche-i polgárok kérésére átírja és megerősíti a Byzturche-i tributum kétharmad részének elengedéséről szóló é. n. júl. 22-i saját patens oklevelét (3582. sz.). — D. p. m. ven.

patris Gregorii dei gratia episcopi Chenadiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC nonagesimo, sexto Kal. Jun., r. aut. n. a. decimo nono.

Átirta: III. András 1291. febr. 10. (Beszterce város lt. — OL. Filmtár 272. doboz.)

Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 156., Wenzel IX. 518., Densuşianu: Documente I. 1. 491., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 167., Documente priv. ist. Rom. C. II. 322. (román ford.) — Kivonat: Archivalische Zeitschrift XII. (1887.) 78., Berger: Reg. Bistritz 9.

Gergely csanádi püspök alkancellárságára és az uralkodási évre vonatkozólag vö. 3529. sz.

3556.

(1290.)
máj. 27.
Székes.

— megparancsolja Mihály comes fiának: István mesternek, miután János comes nevű serviensének jelentéséből megtudta, hogy Daud fiának: Omodeus-nak Kwreu-ben épült várát elfoglalta és servienseit elfogta, hogy megjutalmazás végett jöjjön hozzá és a foglyul ejtett servienseket hozza magával. — D. in Zekes, sabbato ante octavas Pentecosten.

Eredeti: 16,9×3 cm. Zárópecsét nyoma. Pécsi székesegyházi kincstár, Klimó-gyűjtemény Tom. I. pag. 43. (OL. Filmtár 801. doboz 11. sz.)

Fejér V. 3. 506. (é. n.) — Kivonat: Tudományos Gyűjtemény 1821. V. 103. (é. n.)

Az évszám Szabó K.: Kun L. 172—173. alapján.

3557.

(1290.)
máj. 27.
Székes.

— megparancsolja a Lelez-i monostor összes népeinek, hogy minden egyes mansio után egy fertó collecta-t fizessenek Mihály comes fiainak: István és Pál mestereknek, minthogy azt nekik adományozta, különben ezek az ő nevében fogják tőlük azt behajtani. — D. in Zekes, sabbato ante octavas Pentecosten.

Eredeti: 15,5×3,6 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Pécsi székesegyházi kincstár, Klimó-gyűjtemény Tom. I. pag. 47. (OL. Filmtár 801. doboz 12. sz.)

Fejér VII. 2. 133. (é. n.), Wenzel IX. 549. (é. n.) — Kivonat: Tudományos Gyűjtemény 1821. V. 103:

Az évszám a 3553. sz. oklevél alapján.

3558.

(1290.)
máj. 27.
Székes.

— megparancsolja minden a Zomus-on működő vámszedőnek, a Zothmar-i és Nempti-i hospeseknek, s az itt működő vámszedőknek, s valamennyi vámszedőnek Zothmar-tól és Nempti-től egészen Zomuszygh-ig, hogy ne szedjenek vámot Mihály comes s fiai: István és Pál mesterek hajói után, amelyek várak építéséhez követ és cementet szállítanak, mert ezeket ez alól mentesítette. — D. in Zekes, sabbato ante octavas Pentecosten.

Eredeti: 12,3×4,9 cm. Hátlapra nyomott pecsét darabja. Dl. 56.472. (Kállay lt.)

Katona: Hist. crit. VI. 907. (1285), Fejér V. 3. 280. (1285), Wenzel IX. 561. (é. n.), Documente priv. ist. Rom. C. II. 158. (é. n.) (román ford.) — Kivonat: Kállay oklt. I. 10.

Az évszám Szabó K.: Kun L. 172. alapján.

3559.

(1290.)
máj. 28.
előtt.)

— mandátuma Tarcha birtok ügyében.

Tört. Tár 1902. 592.

Lásd (1289. jún. 5. előtt)-i kellezéssel a 3519. sz. alatt.

(1290.)
máj. 28.
Székes.

— megparancsolja a váradi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Manthus fia: János királyi ember járja meg Jwne fiának: Jwne-nek a Szabolcs megyei Abad (a Tisza mellett) és Zokol nevű, Lewka fia: István Rwsal és Myk nevű, Zwechun-nak

Pathruh nevű, Farkasnak Kemeche nevű és Fwdur-nak Jeke nevű földjét, amelyek magszakadás következtében visszaszálltak a királyra, s iktassák be Mihály comes fiait: István és Pál mestereket azok birtokába, a földek minőségéről és a határokról pedig tegyen jelentést. — D. in Zekes, in octavis Pentecosten.

Eredeti: 18,9×5,8 cm. Zárópecsét darabja. Dl. 56.469. (Kállay lt.)

Wenzel IX. 559. (é. n.), Bánffy oklt. I. 22. — Kivonat: Baán: Jékey cs. 9. (hibás napi kelettel), Kállay oklt. I. 14.

Az évszám Szabó K.: Kun L. 173. szerint.

3560.

(1290.)
jún. 18.
Csanád.

— megparancsolja Ugocsa megye minden nemesének, várjobbágyának, várnépének, a szabad falvak hospeseinek s bármilyen conditiójú lakosának, hogy Mihály comes fiait: Istvánt és Pált mint comes parochialis-t fogadják és a szokott szolgálatokat teljesítsék. — D. in Chanad, dominica proxima post festum beati Barnabe apostoli.

Eredeti: 14,1×4,2 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 56.470. (Kállay lt.)

Fejér V. 3. 115. (1282.), Wenzel IX. 564. (é. n.) — Kivonat: Kállay oklt. I. 15.

Az évszám Szabó K.: Kun L. 173. alapján.

3561.

1290.
jún. 24.
Szarvas-
halom.

— megtiltja az ország valamennyi bírójának, hogy a (margit)szigeti boldogságos szűz-egyházának bármely megyében élő jobbágyai fölött ítélkezzenek. Az egyház alapítása óta ugyanis IV. Béla és V. István rendelkezései szerint e jobbágyok fölött saját bírájukon kívül csak a király ítélhet, ezért ellenük minden pert rendes bíránk előtt kell megindítani, ha pedig e bírák nem járnának el megfelelően, úgy nem a népeket, hanem a bírákat idézzék meg a királyi jelenlet elé. — D. in Zorvosholm, in festo sancti Johannis baptiste a. d. M^o CC^o nonagesimo.

Átírta: III. András 1293. máj. 15. (Két példányban Dl. 1282.)

Wenzel IX. 521., Budapest tört. okl. eml. I. 253.

3562.

1290.
júl. 16.
Buda.

— nővérének: Erzsébetnek kérésére nem járul hozzá, hogy a budavári polgárok évi vásárt tartsanak, mert ez a (margit)szigeti apácáknak vámukat illetőleg kárt okozna. — D. Bude, die dominico ante festum Marie Magdalene a. d. M^o CC^o octuagesimo septimo.

Eredeti: 13,4×4,6 cm. Hátlapra nyomott pecsét kis darabja. Dl. 1205.

Wenzel IV. 353. és IX. 522.

Az oklevél tulajdonképpen a keltezés évének kivételével szóról szóra azonos az 1287. júl. 20-i oklevéllel (3454. sz.). Az oklevélnek még a napi keletmegjelölése (die dominico ante festum Marie Magdalene) is azonos, bár IV. László Magdolna ünnepe előtti vasárnapon 1290-ben már nem volt életben. — A jelen oklevél az 1287. júl. 20-i oklevél 1290. évi megújításának tekintendő. Létrejöttét úgy lehet magyarázni, hogy a király 3. pecsétje alatt kiadott 1287. évi oklevélnek a 4. pecsét alatt történő megújítása alkalmával az 1290. év első felében a megújítandó oklevelet (napi dátumig) szolgálai lemásolták, s csak az évszám tekintetében változtattak, feltüntetve a folyó év számát. Az oklevél ellen, bár első tekintetre IV. László halála után keletkezettnek látszik, nem lehet gyanút emelni, hanem 1290. júl. 10. előtt keletkezett megújított oklevélnek kell tekinteni.

3563.

1290.

— Bokon-i István comesnek és testvérének: Miklósnak adományozza a király szeme előtt Parastian vár ostromakor tett szolgálataik fejében, amikor István comes megsebesült, a királyi oltárhordozók (sanctiferi) Nylas nevű, a hercegség és a királyi tárnokok Huzt nevű

földjét minden tartozékukkal. — D. p. m. ven. patris Gregorii dei gratia episcopi Chanadiensis, au. n. canc. dil. et f. n. a. d. M^o C^oC^o nonagesimo, r. aut. n. a. decimo octavo.

Eredeti: 30,7×23 cm. Fügőpecsét darabjával. Veszprémi káptalan hiteleshelyi lt. Instr. regn. N. 212. (OL. Fkgy.)

Fejér V. 3. 488., Wenzel IV. 352., M. Tört. Tár II. 176.

3564.

1290. — rokonának: Margit asszonynak, Anna hercegnő leányának, továbbá a Buda melletti boldogságos szűz szigetén lakó apácáknak domonkosrendi szerzetesek által előadott panaszára a szigeti monostort megerősíti a pesti vásárám felének birtokában, amely miatt az esztergomhegyfoki szent Tamás-egyház prépostja és kanonokjai zaklatták őket. A vámot ugyanis a budavári vámmal együtt IV. Béla a monostornak adományozta, V. István és IV. László az adományt megerősítette, s minthogy az esztergomhegyfoki prépost: Mihály mester a perben nem jelent meg, igényeit elutasítja, az ügyben esetleg birt okleveleit érvényteleneknek nyilvánítja, s a prépostnak és a kanonokoknak az ügyben örök hallgatást parancsol. — D. p. m. ven. patris Gregorii dei gratia episcopi Chanadiensis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. M^o CC^o nonagesimo, r. aut. n. a. decimo nono.

Eredeti: 51×28,7 cm. Kezdő L helye üres. Fügőpecsét darabjai. Dl. 1283.

Fejér V. 3. 484., Wenzel IX. 519., Mon. eccl. Strig. II. 262., Budapest tört. okl. eml. I. 256. — Kivonat: M. Tört. Tár I. 104.

Gergely csanádi püspök alkancellárságára és az uralkodási évre vonatkozólag vö. a 3529. sz.

3565.

1290. — privilegiuma a gölnicbányaiak részére.

Fejér V. 3. 490.

Lásd 1287-i keltetéssel a 3464. szám alatt.

1290. — oklevele Gyarmath és más birtokok adományozásáról.

Bel: Not. Hung. IV. 131., Fejér V. 3. 490.

Az oklevél nem IV. Lászlónak, hanem az esztergomi káptalannak 1290. jún. 30-i oklevele (Mon. eccl. Strig. II. 260.)

- .....
jan. 13.
Kerus. — megparancsolja a váradi káptalannak, hogy küldje ki megbizottját, s ennek jelenlétében Barch fia: Ugrin királyi ember iktassa be Tyba fiát: Miklós comest utód nélkül elhalt közeli rokonának: Prebart comesnek Markebteluke nevű földje birtokába, melyet királyi adományba kapott. — D. in Kerus, in octavis Epiphanie domini.

Eredeti: 16×5 cm. Zárópecsét darabja. Dl. 82.736. (Zichy lt.)

Zichy okl. I. 68. (é. n.)

3566.

- .....
febr. v.
márc.
Buda. — megparancsolja a Jazo-i prépostnak és a konventnek, hogy küldje ki megbizottját, s ennek jelenlétében Mera-i Jula királyi ember idézze meg elébe Pud comest Symeon fia: Demeter ellenében. — D. Bude, feria V^{ta} post dominicam Reminiscere.

Eredeti: 16,5×3,3 cm. Zárópecsét nyoma. Pécsi székesegyházi kincstár, Klimó-gyűjtemény Tom. I. pag. 55. (OL. Filmtár 801. doboz 14. sz.)

Fejér V. 3. 512. — Kivonat: Tudományos Gyűjtemény 1821. V. 103.

3567.

.....
márc.
v. ápr.
Buda.

— az utód nélkül elhalt Vza fia: Péter minden örökölt, vásárolt és szerzett birtokát, különösen pedig a Pomaz nevű földet és Budán egy szőlőt egy malommal a Buda mellett fekvő Hévizen, elveszi Gergely comes alnádortól és a (margit)szigeti sz. Mária-egyháznak adja. Vza fia: Péter ugyanis minden birtokát V. István engedélyével az egyházra hagyta s most bajvívásban elesvén, az alnádor birtokait elkobozta, pedig azok az egyházat illetik. — D. Bude, feria secunda proxima post dominicam Ramispalmarum.

Eredeti: 14×8,5 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 1057.

Átírta:

a) III. András 1298. jan. 28. (Dl. 3649.)

b) budai káptalan 1299. okt. 6. (Dl. 1044.)

Wenzel IX. 194. (1277. körül.), Budapest tört. okl. eml. I. 181. (1279. körül.) — Kivonat: Bártfai Szabó: Pest m. 18. (1277. márc. 22.)

3568.

.....
márc.
v. ápr.
Buda.

— megparancsolja a budai káptalannak, hogy küldje ki megbizottját, s ennek jelenlétében Pál királyi tárnok iktassa be a (margit)szigeti sz. Mária-egyházat az utód nélkül elhalt Wza fia: Péter minden örökölt, vásárolt és szerzett birtokába, minthogy Péter V. István engedélyével minden birtokát az egyházra hagyta. — D. Bude, in crastino Ramispalmarum.

Eredeti: 14,5×5,2 cm. Zárópecsét darabja. Dl. 1058.

Wenzel IX. 195. (1277. körül.), Budapest tört. okl. eml. I. 184. (1279. körül.)

3569.

.....
márc.
v. ápr.
Buda.

— megparancsolja a Gréc-hegyi (de monte Grecensi) bírónak, esküdteknek és a polgárok egyetemének, hogy polgártársukat: Gilio comest iktassák be István szlavón bán gréc-vári palotájának birtokába, amit a bán hűséges szolgálatai jutalmául neki adott. — D. Bude, in sacro sabbato.

Átírta: Zágráb város 1291. aug. 11. (Jugoszláv Akadémia zágrábi levéltára Doc. Lat. II. 65. — OL. Filmtár 4932. doboz.) > zágrábi káptalan 1332. márc. 9. (uo. II. 64. — OL. Filmtár uo.)

Tkalčić: Mon. civ. Zagr. I. 60., Smičiklas VI. 609. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1414.

Az 1288-i évszám (Tkalčić megállapítása — vö. 3494. sz.) nem tekinthető szilárdnak, mert IV. László március elején a Szepességben tartózkodott.

3570.

.....
ápr. v.
máj.
Vásár-
hely.

— megparancsolja a valkói ispánnak, hogy Isep fiait: Adorjánt és testvéreit iktassa be a valkói vár Erdeuol Zelipche nevű földjének birtokába s erről jelentést a pécsi káptalan és a saját oklevelében tegyen.

Eredeti: 14×4,6 cm. Zárópecsét nyomával. Dl. 93.861. (Festetics It.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia rex Vngarie dilecto et fideli suo comiti de Wolko salutem et gratiam. Cum nos quandam terram castris nostri de Wolkou Erdeuol Zelipche¹ vocatam Adriano et fratribus suis filiis Isep contulerimus de gratia speciali, volumus et fidelitati tue precipiendo mandamus, quatenus ipsam terram dictis filiis Isep statuas et assignes sine preiudicio iuris alieni contradictoribus, si qui fuerint, ad nostram presentiam evocatis, post hec facti seriem nobis in litteris capituli Quinque-ecclesiensis et tuis propriis rescribendo. Datum in Wasarhel, in die Pasche.

3571.

¹ Erzsébet királyné 1283. jan. 13-i oklevelében (Smičiklas VI. 423.) „Scelepche et Erdeuolu” az adományozott földek neve.

.....
máj. 1.
Zólyom. — megparancsolja Szatmár és Szabolcs megyék valamennyi nemesének, hogy Wbul fiát: Mihály comest, aki az ő érdekükben és a maga érdekében saját birtokán várat épít, szükség esetén támogassák. — D. in Zolum, in festo Philippi et Jacoby apostolorum.

Eredeti: 20,7×3 cm. Hátlapra nyomott pecsét darabja. Dl. 56.462. (Kállay lt.)

Fejér V. 3. 319. (1286.), Wenzel IX. 562. (é. n.), Adalékok Zemplén vm. tört. 22. (1916.) 204. (magyar fordítással — 1286.), Documente priv. ist. Rom. C. II. 240. (román ford.) — Kivonat: Kállay oklt. I. 12. (1282.)

3572.

.....
máj. 8.
Buda. — megparancsolja Puec comesnek, hogy védje meg Boyn fiait és rokonaikat Guleb-i nemeseket Guleb nevű örökölt földjük birtokában, amelyet Márton pecér és testvérei hamis ürüggyel maguknak adományul kértek, minthogy a Zemlyn-i nemesek jelentéséből meggyőződött a tényállásról. — D. Bude, in quindenis sancti Georgii martiris.

Eredeti: 12×4,3 cm. Zárópecsét nyoma. Dl. 82.737. (Zichy lt.)

Zichy oklt. I. 71. (é. n.)

3573.

.....
máj.
Buda. — megparancsolja az esztergomi káptalannak, hogy küldje ki megbizottját, s ez Mortunus fia: Simon comes királyi ember jelenlétében vizsgálja ki a garamszentbenedeki apát panaszát, amely szerint Mihály comes fiai: Mihály és Tamás, Péter fia: Tamás, Péter fia: Miklós barsi curialis comes, Tamás fia: György és Loty-i Salomon az apát (Besenew és ZenthMarthon nevű)¹ birtokait elpusztították. — D. Bude, in die Ascensionis domini.

Eredeti: 17×6,6 cm. Zárópecsét nyoma. Dl. 47.752. (Múz. Törzsanyag.)

Fejér VII. 5. 601. — Kivonat: Mon. eccl. Strig. II. 265.

3574.

.....
máj.
Buda. — megparancsolja Márton fia: István, Ders, Demeter és Byter comeseknek, hogy Miklós, Benedek és Péter Chytar-i nemeseket védjék meg a Hont megyei Chytar nevű föld egy részének birtokában, amit a várjobbágyok a királyi ember által végzett határjárás révén a várhoz csatoltak, s külön megparancsolja István comesnek, hogy az esztergomi káptalan kiküldöttjének jelenlétében a részt adja vissza a nemeseknek. — D. Bude, in crastino Ascensionis domini.

Eredeti: 13,6×6 cm. Zárópecsét darabja. Esztergomi primási lt. Archivum saeculare Lad. F. n. 43. (OL. Filmtár H. 498.)

Átírta: Perényi Péter országbíró 1416. márc. 21. (Uo. Lad. F. n. 44. — OL. Filmtár 577. doboz.)
Mon. eccl. Strig. II. 266.

3575.

.....
máj. v.
jún.
Buda. — megparancsolja Vas megye nemesének és többi lakosainak, hogy a vasvári prépostot ne háborgassák a Raba-erdőre vonatkozó jogaiban, birtokaiban és jövedelmeiben, hanem nyújt-
sanak neki és az ottani papoknak segítséget, ha védelmet kérnének. — D. Bude, in octavis Assensionis domini.

Átírta: I. Mátyás 1484. febr. 23. (Szombathelyi káptalan lt. Lad. 2. fasc. 7. n. 26. — OL. Filmtár 49. doboz.)

Hazai okmt. IV. 52. — Kivonat: Tagányi: Erdészeti oklt. I. 16. (1288. körül.)

3576.

¹ A kiegészítés az oklevél hátlapjára írt 15. századi feljegyzés alapján.

.....
máj. v.
jún.
Buda.

— István fiának: Corradus mesternek adományozza a Lyben-i szent Jakab monostor népei által fizetett pénz- és élelmiszeradót, amely IV. Béla privilégiuma (lásd az 1321. sz.) és V. István pápens oklevele (2275. sz.) szerint őt és utódait illeti. — D. Bude, feria tertia post octavas Pentecostes.

Eredeti: 16,8×4,8 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Révay lt. fam. Gyulay II. n. 2. (OL. Fkgy. 8/499.)

Wenzel XII. 492. (é. n.)

3577.

.....
jún. 17.
Buda.

— Kachuna unokáinak: Péter fiainak adományozza szolgálataik fejében Mycola fiának: az atód nélkül elhalt Miklósnak Rewche megyei földjét, s az adományozásról privilégium kiadását igéri. — D. Bude, tertio die beatorum Wyti et Modesty.

Eredeti: 14,7×3,8 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 47.822. (Múz. Törzsanyag.)

Kubinyi: Magy. tört. eml. I. 139. (é. n.), Wenzel IX. 550. (é. n.), Smičiklas VI. 655. — Kivonat: Kukuljević: Regesta No. 1440.

3578.

.....
jún.
Poroszló.

— Mykulat és testvére: András, s Mihály és testvére: Artheus, valamint Adrianus Belsei nemesek Belse nevű örökölt földjét nem adományozza György fiának: Péternek, aki azt mint üreset és magvaszakadtak birtokát kérte, minthogy életben levő nemesek földjét nem adományozhatja. — D. in Puruslou, feria quarta ante festum sancti Johannis baptiste.

Eredeti: 11,9×3,2 cm. Hátlapra nyomott pecsét darabkája. Dl. 823.

Melczer: Okmányok 3.

3579.

.....
jún.
Visete.

— megparancsolja a győri káptalannak, hogy küldje ki megbizottját, s ennek jelenlétében Herbordus fia: Herbordus comes királyi ember iktassa be az Osl nb. Belud fiát: Miklóst a Moson megyei Kata nevű föld birtokába, mely a királyi öröké (speculatorum) volt.

Átírta: győri káptalan k. n. (Dl. 49.822. Rummy lt.)

Az oklevél szövege:

Ladislavus dei gratia rex Vngarie fidelibus suis capitulo Jauriensi salutem et gratiam. Nicolaus filius Belud de genere Osl petivit a nobis sibi dari quandam terram populorum speculatorum nostrorum Kata vocatam in comitatu Musuniensi existentem, dicendo super ea citra decem mansiones residere, unde mandamus fidelitati vestre precipiendo, quatenus mittatis unum ex vobis, sub cuius testimonio comes Herbordus filius Herbordi homo noster reambulet dictam terram presentibus commetaneis omnibus et vicinis ac statuat Nicolao filio Belud supradicto, si non fuerit contradictum, contradictores autem, si qui fuerint, ad nostram citet presentiam ad terminum competentem et post hec nomina citatorum, diem citationis et assignatum terminum nobis fideliter rescribatis. Datum in Visete, dominica proxima post festum sanctorum Witi et Modesti.

3580.

.....
jún. v.
júl.
Cegléd.

— bizonyítja, hogy Ovar-i István fia: Corradus mester tiltakozott amiatt, hogy Vgudinus mester és Chakh bán Houf, Chwn és Meynharth nevű birtokait elfoglalta, pedig IV. Béla és V. István oklevelei (vö. 1708. és 2274. sz.) szerint őt illeti, de eddig nem volt alkalma jogi úton eljárni, s kérte, hogy a birtokokat időközben az ország zavaros helyzetében elfoglalva tartó Demeter bán ellen alkalmas időben birtokai visszaszerzése ügyében eljárhasson. — D. in Chegled, feria tertia post festum Petri et Pauli apostolorum.

Eredeti: 17,2×6,1 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Révay lt. Fam. Gyulay fasc. I. n. 30. (OL. Fkgy. 8/411.)

Wenzel XII. 494. (é. n.)

3581.

.....
júl. 22.
Várad.

— megengedi a Byzturche-i polgároknak, akik a tatárok pusztítása következtében elszegényedtek, hogy a Byzturche-i tributumnak csak egyharmadát fizessék, s kétharmada alól mentesek legyenek, s elrendeli, hogy őket senki se zaklassa. — D. Waradini, in festo beate Marie Magdalene.

Áírta: IV. László 1290. máj. 27. > III. András 1291. febr. 10. (Beszterce város lt. — OL. Filmtár 272. doboz.)

Teutsch—Firnhaber: Urkundenbuch I. 138., Wenzel IX. 518., Densuşianu: Documente I. 1. 462., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 149., Documente priv. ist. Rom. C. II. 279. (román ford.) — Kivonat: Archivalische Zeitschrift XII. (1887.) 77., Berger: Reg. Bistritz. 9.

Zimmermann-Werner szerint az oklevél 1286—1289. között kelt.

3582.

.....
júl. 28.
Zarah-
toha.

— megparancsolja a vasi ispánnak, hogy Marcellus fiának: Marcellus comesnek adasson elégtételt László fiával: Istvánnal és társaival a neki okozott károk miatt.

Eredeti: 12,2×3,9 cm. Zárópecsét nyoma. Dl. 93.862. (Festetics lt.)

Az oklevél szövege:

Ladislauş dei gratia rex Vngarie fideli suo . . comiti Castriferrei salutem et gratiam. Fidelitati tue precipientes mandamus, quatenus comiti Marcello filio Marcelli cum Stephano filio Ladizlay . . . . . tibus eiusdem Stephano filio Isungud, Benedicto filio Welph, Gelke filio Gyurk et ad ipsum spectantibus et cum aliis quibuscunque, qui cum Trusach comite de Curmed (!) eundem comitem Marcellium (!) ipso in fidelitate non observanda existente dicuntur devastasse et pariter suis bonis spoliassse, iustitie facias complementum iuris ordine iuxta regni consuetudinem aprobatam sine mora, dum idem comes Marcellus ipsos aut aliquos ex ipsis coram te voluerit convenire. Datum iuxta Zarah-toha (?), quarto die beati Jacobi apostoli.

Hátlapján: Comiti Castriferrei pro comite Marcellio (!).

3583.

.....
júl.
Cegléd.

— megerősíti István fiát: Corradus mestert Zenthmarton és Zuerkh nevű földek birtokában, amelyeket IV. Béla privilégiuma és pátens oklevele (vö. 1705. sz.), valamint V. István pátens oklevele (vö. 2273. sz.) szerint kis (parvus) Herbordus mosoni polgártól és vejétől: Guze-től vásárolt. — D. in Chegled, feria tertia post festum sancti Jacobi.

Eredeti: 24×3,9 cm. Hátlapjára nyomott pecsét kis darabja. Révay lt. Fam. Gyulay Fasc. I. n. 36. (OL. Fkgy. 9/561.)

Wenzel XII. 493.

3584.

.....
júl.
Pest.

— megparancsolja az ország valamennyi bírójának, hogy Bola-i Oliuanth kiskorú fiai: László és István fölött nagykorúságuk eléréséig ne ítélkezzenek birtokok, szolgák és szolgálók miatt keletkezett olyan perekben, amelyeket atyjuk életében nem indítottak meg. — D. in Pesth, dominico die ante octavas beati Jacobi apostoli.

Eredeti: 13,8×4,5 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 98.078. (Acta post adv.)

Hazai okmt. VIII. 270. (é. n.)

3585.

.....
júl.
Polgár.

— a Szabolcs megyei Pop nevű lakatlan földet Sándor Kazna-i bánnak és utódainak adományozza különböző hadjáratokban teljesített hűséges szolgálatai fejében, átírván a Lyuch-i preceptornak a föld iktatásáról és határjárásáról szóló jelentését. — D. in Pulgar, dominico die ante festum beate Margarethe virginis.

Eredeti (csonka): 29,3×16,2 cm. Hátlapra nyomott pecsét darabja. Dl. 82.739. (Zichy lt.)
Zichy oklt. I. 68. (é. n.)

3586.

.....
aug. 20. — átirván az egri káptalannak a visszaiktatásról szóló jelentését, visszaadja Keled fiainak: Péternek és Istvánnak a Szabolcs megyei Kagh (Kaagh) nevű örökölt földjüket, amelyet Lőrinc fia: Ders hamis ürüggyel tőle adományba kapott és átírja a káptalan k. n. jelentését, s intézkedéséről privilégium kiadását ígéri. — D. apud villam Fyred, in festo sancti regis Stephani.

Eredeti: 17,9×14 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Pécsi székesegyházi kincstár, Klimó-gyűjtemény Tom. I. pag. 59. (OL. Filmtár 801. doboz 15. sz.)

Fejér VII. 2. 129. — Kivonat: Tudományos Gyűjtemény 1821. V. 103.

3587.

.....
aug. 24. — megparancsolja a császmái káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Bocond comes királyi ember iktassa be László comest Zombothel nevű föld birtokába. — D. in castro Budensi, in festo Bartolomei apostoli.

Átírta: császmái káptalan k. n. (Iványi szerint Teleki család gyömrői lt.-ban volt. I. Levéltár, Elench. XXIII. fasc. II. App. No. 19.)

Hazai okmt. VIII. 272., Smičiklas VI. 3., Iványi: Teleki cs. gyömrői lt. 73.

3588.

.....
aug. — megerősíti István fiát: Corradus mestert eddig elfoglalva volt mindkét Gormoth nevű birtokában, amelybe Markh fia: Gergely bán királyi ember a somogyi konvent kiküldöttjének jelenlétében a konvent oklevelének és a királyi ember jelentésének tanúsága szerint beiktatta, miután megjárta a határokat. — D. in Scyged, feria quarta post festum sancti Bartholomei apostoli.

Eredeti: 24,4×5,7 cm. Hátlapjára nyomott pecsét helye. Révay lt. Fam. Révay in Sirmio fasc. I. n. 9. (OL. Fkgy. 8/465.)

Hazai okmt. VI. 357. — Kivonat: Századok 1875. 44.

3589.

* — .....-i patens oklevelében említi saját privilégiumát, mellyel a szepesi Zedlychka nevű földet Benedek fiának: Fülöpnek adományozta (3591. sz.)

3590.

.....
aug. — meghagyja Benedek fiát: Fülöpöt a már előzőleg általa privilegiális oklevéllel adományozott szepesi Zedlychka nevű föld birtokában.

Átírta: szepesi káptalan 1313. dec. 13. (Dl. 26.734.)

Az oklevél szövege:

Nos Ladislaus dei gratia rex Hungarie significamus universis, quibus expedit, presentium per tenorem, quod nos terram Zedlychka vocatam in Scepus existentem, quam nos iuxta continentiam privilegii nostri Philippo filio Benedicti contulisse dignoscimur, eidem reliquimus possidendam, quemadmodum dignoscimur primitus contulisse. Datum in Scepus, feria quarta ante festum beati regis.

3591.

.....
szept. 3.
Semjén
mellett.

— Peturke, Gergely, Sebestyén és társaik, Narag falusi királyi tárnokok panaszára, amely szerint, amikor a király a csalárdul mint üres földeket kért földjeiket Leunardus fiainak: Domokosnak, Dénesnek és testvéreiknek adományozta, ezek a tárnokokat elfogták és 16½ márkát követeltek tőlük, s minthogy fizetni nem tudtak, Owar-i István fia: Corraldus mester a pécsi káptalan előtt helyettük kötelezettséget vállalt. Mivel a káptalan oklevele mást tartalmaz, megparancsolja a káptalannak, hogy vizsgálja ki, vajon Corraldus mester a tárnokokért vállalt kötelezettséget, vagy más ügyben, s hogy a tárnokok kényszerített-ségében tette-e azt, mert ha igen, kötelezettsége érvénytelen.

Eredeti: 15,8×7,4 cm. Zárópecsét darabja. Dl. 47.758. (Múz. Törzsanyag.)

Az oklevél szövege:

Ladislauſ dei gratia rex Hungarie fidelibus ſuis capitulo Quinqueeccleſiensi ſalutem et gratiam. Cum ad ſuplicationem Peturke, Gregorii, Sebaſtiani ac ſociorum ſuorum iobagionum tauarnicorum noſtrorum de villa Narag cauſam debiti et ſolutionis pecunie, qua ſe magiſter Corraldus filiuſ Stephani de Owar obligavit Dominico, Dionisio et fratribuſ ipſorum filiis Leunardi, ad noſtram preſentiam feciſſemus evocari, filiis eiuſdem Leunardi coram nobiſ conſtitutiſ prefati tauarnici noſtri ſua con-queſtione demonſtrarunt, quod cum terram eorum falſa ſuggeſtione impetratam nomine vacue terre petitam filiis eiuſdem Leunardi contuliſſemus, ipſi eoſdem tauarnicoruſ deſtructoſ et boniſ omnibuſ ſpoliatoſ captivanteſ et diriſ cruciatibuſ illatiſ coegiſſent paciſſci de ſedecim marcis et dimidia ſibi perſolvendiſ, quaſ cum non haberent, unde ſolverent, datiſ obſidibuſ ſuiſ apud eundem magiſtrum Corraldum optinuerunt, ut ſe obligaret cum litteriſ veſtriſ ad ſolvendam quantitatem pecunie ſupra-dictam. Verum cum in litteriſ veſtriſ huiuſmodi obligationiſ longe alia cauſa ſit expreſſa, que iſtam omnino non contingit et dicatur illa cauſa, que in litteriſ veſtriſ exprimitur, ficte et fucato colore adinventata et appoſita, fidelitati veſtre firmiter precipiendo mandamus, quatenuſ in fide veſtra deo et corone regia (!) debita inveſtigetiſ et inquiretiſ puram et meram veritatem, utrum pro ipſiſ tauarnicis ſe idem magiſter Corraldus obligaverit, an ex alia cauſa vera et non ficta, et quia veritaſ opinioni preferri debet, ſi inveneritiſ, quod ipſiſ tauarnicis ſicut coactiſ, ut prehabituſ eſt, idem magiſter Corraldus ſe obligavit, volumuſ et precipimuſ, ut ipſa obligatio vi metuſque cauſa facta nulliuſ momenti et irrita ſit et inaniſ. Si vero ex alia cauſa vera, que hanc non contingit, firma et in ſuo robore ipſa obligatio debeat permanere, ſeriem facti nobiſ reſcribenteſ. Datum prope Semyan, in quindenſ ſancti regiſ Stephani.

A háttapon: Capitulo Quinqueeccleſiensi.

3592.

.....
szept. 7.
(Margit)-
sziget.

— megparancsolja a fehérvári káptalannak, hogy küldöttje útján közölje Kayar-i Dénessel és Balasey-jel, hogy kisasszony ünnepének 15. napján (szept. 22.) nem az országbíró, hanem a király előtt kell azonos feltételek mellett a Beel-i apáttal szemben a bajvívást megtartani.
— D. in insula beate virginis, in vigilia Nativitatis beate virginis.

Átírta: fehérvári káptalan é. n. (Pannonhalmi főapátság lt. 295. sz. — OL. Filmtár 633. doboz.)
Wenzel IV. 382., Pannonh. rend tört. VIII. 301. (1286.)

3593.

.....
szept. 30.
Rekus.

— A(ndrás) egri püspök Scekzou nevű falujában a csütörtöki hetivásár megtartását meghagyja, a szabad kereskedést mindenki számára biztosítja, a vásárra jövők-menők bármiképpen való zaklatását tiltja, s mindezt kihirdetni rendeli.

Átírta: I. Károly 1327. dec. 3. (Egri érseki titkos lt., Classis I. n. 15. — OL. Filmtár 1709. doboz.)

Az oklevél szövege:

Nos Ladislauſ dei gratia rex Hungarie ſignificamuſ univerſiſ, quibuſ expedit, per preſenteſ, quod in villa venerabilis patriſ A(ndree) dei gratia epiſcopi Agrieniſ Scekzou vocata idem forum, quod in omni ſeptimana in qualibet quinta feria conſuevit celebrari ab antiquo, eodem die reliquimuſ celebrandum volenteſ, quod quicuſque homineſ ad ipſum forum convenire voluerint, libere veniant et liberam habeant in eodem mercandi facultatem nulluſque venienteſ vel recedenteſ de eodem audeat

vel presumpmat aliquatenus molestare et hoc ubique per fora publice volumus proclamari. Datum in Rekus, secundo die beati Mycaelis archangeli.

András 1275-től volt egri püspök.

3594.

.....
szept.
Buda. — megparancsolja D(énes) nádornak, hogy rokonai: Lukach fiai: László és Benedek, Márk fia: György és mások részéről, akik Chopou fiával: András mesterrel szemben állítólag jogtalanságot követtek el, András mesternek adasson elégtételt és a király nevében vegye védelmébe.

Eredeti: 15,5 × 3,5 cm. Zárópecsét nyoma. Dl. 93.864. (Festetics lt.)

Az oklevél szövege:

Ladizlaus dei gratia rex Hungarie dilecto et fideli suo D(yonisio) palatino et iudici Cumanorum salutem et gratiam. Fidelitati tue mandantes precipimus, quatenus magistro Andree filio Chopou ex parte Ladizlay et Benedicti filiorum Lukach et Georgii filii Mark cognatorum tuorum et ex parte aliorum, qui sibi iniuriati esse dicuntur, iustitiam facias pleniorum et eundem ab omnibus molestare volentibus auctoritate nostra protegas et defendas. Datum Bude, feria secunda ante octavas Nativitatis virginis gloriose.

Hátlapon: Dyonisio palatino et iudici Cumanorum.

Dénes több év szeptemberében volt nádor, így további adatok hiányában az oklevelet az év nélküliek között kellett elhelyezni.

3595.

.....
okt. 18. — parancsa a győri káptalanhoz rábaközi föld iktatása ügyében.

Nagy I.: Sopron vm. I. 53.

Helyesen: Vencel király (1301.) okt. 18-i oklevele. (Szabó Aladár: Venczel és Ottó királyok oklevelei. Turul 1916. 42., Nagy I.: Sopron vm. I. 62.)

.....
okt. 28.
Barand. — megparancsolja a leleszi konventnek, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Guge fia: György királyi ember járja meg a Zemlen-i vár Galach nevű lakatlan földjét, mely Zochud fia: Mortunus földjei között fekszik, s iktassa be Mortunus-t annak birtokába. — D. in villa Barand, in festo Symonis et Jude apostolorum.

Eredeti: 12,4 × 5,1 cm. Zárópecsét nyoma. Dl. 99.526. (Károlyi lt.)

Wenzel IX. 550., Hazai okmt. VII. 211., Károlyi oklt. I. 19., Adalékok Zemplén vm. tört. 21. (1915.) 102. (magyar fordítással).

3596.

.....
okt.
Asszony-
vására. — Gutkeled nb. Tyba fiainak: Miklósnak és Tyba-nak, akik hűtlenség bűnébe estek és különböző károkat okoztak, minden birtokát elvéve, azokat ... bán asztalnokmesternek adományozza, s ezt vásárokon kihirdetni rendeli. — D. in Azunvasara, die dominico proximo ante octavas beati Michaelis archangeli.

Eredeti: Kb. 17 × 6,7 cm. Hátlapra nyomott pecsét helye. Dl. 67.218. (Dessewffy lt.)

Hazai okmt. VIII. 273. — Kivonat: Fejér V. 2. 490. (1278.)

3597.

.....
nov. 18.
Kompolt. — megparancsolja a gömöri ispánnak és várjobbágyoknak, hogy Orbán és Lewrik Oblunch falubeli királyi várnépeket s fiaikat ne zaklassák régi conditio-juk címén, mert őket földjeikkel együtt kivette a gömöri vár joghatósága alól és a királyi serviensek közé sorolta.

Átírta: a) Zsigmond 1425. márc. 3. (DI. 11.616.)
b) Garai Miklós nádor 1429. márc. 3. (DI. 12.034.)

Az oklevél szövege:

Ladislaus dei gratia rex Hungarie fidelibus suis comiti de Gwmur et iobagionibus castris eiusdem salutem et gratiam. Cum nos Vrbanum et Lewryk ac filios suos castrenses nostros de villa Oblunch simulcum terris eorundem a iure et iurisdictione eiusdem castris Gwmuriensis exceptos penitus et exemptos in numerum servientium regalium duxerimus de nostra gratia speciali agregandos, fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus dictos Vrbanum et Lewryk cum filiis eorundem occasione pristinae conditionis sue non audeatis vel presumpmatis molestare, permittendo eosdem tamquam ceteros servientes regales permanere pacifice et quiete. Datum in Kompolth, in octavis beati Martini.

Az 1429-i átirás variánsai: Gwmwr, Lewryk, Ablonch, Gwmwriensis.

3598.

.....
dec. 1.
Szeged. — megparancsolja a váradhegyfoki prépostnak és a konventnek, hogy kiküldöttje által vizsgálja ki a váradi káptalan panaszát, amely szerint Tamás fia: Kalandus (Rolandus) mester Váradon levő vásárukat tönkre tette. — D. in Zegued, in crastino beati Andree apostoli.

Átírta: budai káptalan 1392. nov. 15. > I. Mátyás 1477. (Zimmermann—Werner szerint Nagyszében város lt.)

Zimmermann—Werner: Urkundenbuch I. 121., Documente priv. ist. Rom. C. II. 152. (román ford.)

3599.

.....
Ercsi. — meghagyja Lodomerius esztergomi érseknek, hogy ha Camarun-i Pál és Miklós a Loránd mester által nekik kézbesített parancsnak nem engedelmeskednének és nem vennék figyelembe, hogy a Bel-i sz. Mór-monostor újabb királyi megerősítést kapott a komáromi rév-és vásárvám kétharmadát illetőleg, egyházi fenytéssel járjon el velük szemben. — D. in Erchy, tertio die apostolorum ...

Eredeti: 17,4 × 5,1 cm. Zárópecsét nyoma. Pannonhalmi főapátság lt. No. 303. (Capsa LV. Lit. N.) (OL. Filmtár 633. doboz 303. sz.)

Wenzel IV. 284., Mon. eccl. Strig. II. 214., Pannonh. rendtört. VIII. 301. — Kivonat: M. Gazd. tört. Szemle 1903. 196. (valamennyi 1286. év alatt.)

IV. László 1286. jún. végén és júl. 1-én Rákoson illetve Budán volt (lásd a 3412. sz.), s nem valószínű, hogy ugyanazon a napon adott volna ki oklevelet Budán és Ercsiben. Egyébként évszám az eredeti oklevélben nem is volt, s nincs semmi magyarázat vagy indokolás arra nézve, hogy Wenzel az 1286. évszámot mire alapította.

3600.

.....
Jászó. — megparancsolja Miklós zólyomi ispánnak, hogy Azlar-i Radum fiainak: Tóbiásnak, Walban-nak és Orszke-nek, valamint Madacs fiainak: Benedeknek, Andrásnak és Pálnak, s Tamás fiainak: Gálnak, Fülöpnek és Tóbiásnak adassa vissza a Thurocz-ban levő két Pribovecz nevű 10 ekényi földjüket, melyet II. András bemutatott privilégiuma (vö. 543. sz.) alapján bírnak, s amelyet Hencz, a comesek officialisa elfoglalva tart. — D. prope Jazow.

1785. évi másolata: besztercebányai káptalan lt. (sub No 57 et A.) (Fényképmásolata: OL. Szentpétery-féle kéziratgyűjtemény 3434. sz.)

Fejér VII. 2. 132.

3601.

..... — Wybeech nevű földet visszavéve a (margit)szigeti apácáktól, privilégiumával a Pesthi polgároknak adományozza.

Tartalmilag átírta: Péter tárnokmester 1281. szept. 21. (Dl. 1102.)

Fejér V. 3. 108., Palugyay: M. orsz. tört. leír. I. 338., Wenzel XII. 339., Budapest tört. okl. eml. I. 199.

3602.

..... * — mandátumát, amely szerint a vasvári királyi hospesek Chopou fiának: András comesnek Makua nevű földjét, mint lakatlan és gazdátlan földet maguknak kérték, a király azonban megparancsolja a vasvári káptalannak, hogy helyezték vissza András comest a föld birtokába, említi a vasvári káptalan é. n. oklevele (Dl. 93.958. Festetics lt.).

Az említés szövege:

litteras vestre excellentie recepimus reverenter, in quibus vidimus continery, quod hospites vestri de Castroferreo terram comitis Andree filii Chopou suggesta falsitate nomine vacue terre et carentem domino Makua vocatam a vobis petivissent sibi dari et post hec invenissetis in diversis privilegiis progenitorum vestrorum ipsam terram fuisse hereditariam comitis Andree, super quo precipiebatis nobis, ut unum ex nobis cum Andrea filio Endure homine vestro mitteremus, coram quo idem Andreas prefatam terram Makua vocatam restitueret comiti Andree antedicto inquirendo omnimodam veritatem super dampnis et iniuriis per predictos hospites eidem comiti Andree irrogatis.

3603.

..... — a pozsonyi vár Myr nevű földjét, továbbá Foth és Lörinc utód nélkül elhalt pozsonyi várnépek földjét a Werekene mellett a Chollow folyón révvel együtt Henel fiainak: Mátyás, Márton és Zorad csallóközi nemeseknek adományozza.

Tartalmilag átírta: III. András 1290. dec. 2. > pozsonyi káptalan 1304. aug. 9. (Pozsony város lt. 22. sz. — OL. Filmtár C 26. doboz.)

A tartalmi átírás szövege:

litteras privilegiales ipsius domini Ladislai regis nobis exhibuerunt, in quibus ad plenum vidimus contineri, quod prenominate possessiones seu terras cum portu predicto (ti. possessiones seu terras castri nostri Poseniensis Myr vocatam et terram Foth et Laurentii castrensius eiusdem castri nostri hominum sine herede decedentium cum quodam portu prope domum eorundem existentem in fluvio Chollow prope Werekene habita) eidem (ti. Mathyas, Martinus et Zorad filii Henel nobiles de Chollow) perpetuo in filios filiorum et heredum per heredes contulisset.

3604.

..... — a Szabolcs megyei Keek nevű birtokot összes tartozékaival Sándor bánnak és utódainak adományozza, miként azt V. István is tette.

Tartalmilag átírta: váradi káptalan 1333. jún. 27. (Dl. 76.473. Zichy lt.)

Zichy oklt. I. 414.

3605.

..... — a királyi hírnököknek Komárom megyei Ethey nevű földön levő lakatlan földjét, amit másokkal közösen birtokoltak, István fiának: Péternek és Agud fiának: Péternek, s rokonuknak: Fábiánnak és nagybátyjuknak: Jakab pap királyi káplánnak adományozza szolgálatukért, valamint az említett István fia: János halála és Fábián sebesülése fejében.

Tartalmilag átírta: III. András 1295-i átírása alapján Pál országbíró 1335. jan. 29. > fehérvári káptalan 1335. ápr. 26. (Dl. 76.503. Zichy lt.)

Zichy oklt. I. 452.

3606.

..... — Gyrou-i Bálint fiát: Bálintot, s testvéreit: Romanus-t és Lampertet, s Bálint rokonait: Demeter fiát: Domokost, Iwanka fiát: Chernel-t és Iwan fiát: Iwan-t, a soproni vár jobbágyait szolgálataik fejében kiveszi a várjobbágyok közül és a királyi nemes serviensek közé emeli.

Tartalmilag átírta: Drugeth Vilmos nádor 1335. aug. 5. (Dl. 61.181. Kisfaludy lt.)
Hazai okmt. III. 126.

3607.

..... — megerősíti V. Istvánnak azt az intézkedését (vö. 2101. sz.), amellyel Beneuch nevű földet visszaadta Benedek fiának: Merse-nek, akitől IV. Béla azt elvette és Baaz mesternek adta.

Tartalmilag átírta: Miklós nádor 1342. nov. 3. > szepesi káptalan 1346. máj. 9. (Dl. 761.)
Fejér IX. 1. 415., Wenzel IX. 566.

3608.

..... — Orbán és Lewryk Ablonch falubeli királyi várnépeket hűségük és Orbán fiának: Jánosnak Gede vár ostromakor teljesített szolgálataiért kiveszi fiaikkal és földjeikkel együtt a gömöri vár joghatósága alól és a királyi serviensek közé sorolja, s elrendeli, hogy a gömöri comesek előző conditiójukra hivatkozással ne zaklassák őket.

Tartalmilag átírta: Gyeleti fia: Miklós nádor 1347. jún. 14-i átírása alapján
a) Zsigmond 1425. márc. 3. (Dl. 11.616.)
b) Garai Miklós nádor 1429. márc. 3. (Dl. 12.034.)
Hazai okmt. VIII. 277.

3609.

..... — a nem nemes és birtoktalan Pál Apoldya-i plébánosnak és testvéreinek: Poka-nak adományozza szolgálataiért Pokafolua birtokot, amit Ladnuk-nak és Kyssebkerethnuk-nak neveztek.

Tartalmilag átírta: Péter erdélyi alvajda 1347. aug. 25. > erdélyi káptalan 1347. okt. 18. (Dl. 41.059. Múz. Törzsanyag.)
Fejér IX. 6. 25., Zimmermann—Werner: Urkundenbuch II. 49.

3610.

..... + — megparancsolja Tamás zólyomi ispánnak, hogy ha megvizsgálván előző oklevelét, úgy találja, hogy Soronicha nevű föld részét Damján jogosan adományba kapta, ne zaklassa őt annak birtokában, s másnak se engedje, hogy háborgassa.

Tartalmilag átírta: Tamás országbíró 1350. ápr. 27-i átírása alapján
a) Garai Miklós nádor 1415. szept. 5. (Dl. 4121.)
b) ua. 1416. jún. 15. (Dl. 95.194. Nyáry lt.)
Anj. okmt. V. 371.

Az oklevelet a pecsét rongált volta, s a birtoknévnek rasurára történt írása következtében Tamás országbíró hamisnak nyilvánította, s az utóbbi ok miatt a birtoknév tekintetében hamisnak tekintendő.

3611.

..... — megparancsolja a zólyomi ispánnak, hogy Damján és Demeter, valamint András fia: Mátyás között (meg nem nevezett) föld miatt folyó perben hozzon ítéletet.

Tartalmilag átírta: Tamás országbíró 1350. ápr. 27-i átírása alapján
a) Garai Miklós nádor 1415. szept. 5. (Dl. 4121.)
b) ua. 1416. jún. 15. (Dl. 95.194. Nyáry lt.)
Anj. okmt. V. 371. (hiányosan).

A tartalmi átírás szövege:

In alia vero ipsarum duarum literarum, cuius sigillum cum cera rubra annulare esse apparuisset et circa sui tertiam partem per fracturam carens ac nullam formam seu figuram literalem per quempiam discernibilem seu notitie cuiusvis persone apparibilem in sui sculptura continens informasset, quod Ladislaus tunc rex Hungarie fideli suo comiti de Zolio, cuius proprium nomen illic inscriptum non extitisset, taliter precepisset, ut in causa Damiani et Demetrii, quam ipsi super facto terre, cui nomen illic impositum non extitisset, contra Mathiam filium Andree secundum iuramentum proborum virorum dixissent esse, in quo idem Mathias intendisset procedere contra ipsos, faceret finalem decisionem.

A pecsét rongált és ismeretlen volta miatt Tamás országbíró az oklevelet hamisnak nyilvánította. Ez indokok azonban nem olyanok, melyek alapján az oklevelet hamisítványnak kellene tekintenünk.

3612.

— a Szepes megyei Vagendrüzél birtok — mely akkoriban sűrű erdő volt — villicusait és hospeseit, s utódaikat és örökösüket Stielbach nevű földjükkel együtt a harcos (jobbágy)-fiak (filiorum exercituantium) közé sorolja.

Tartalmilag átírta: I. Lajos 1358. jan. 6. > ua. 1368. okt. 25. (Fejér IX. 4. 119. szerint a Csirbisz lt.-ban) > szepesi káptalan 1601. okt. 17. > ua. 1725. szept. 9. > 1728. júl. 30-i kamarai irodai hiteles átírás. (Dl. 5640.)

Bárdosy: Decim. ind. 125., Fejér V. 3. 509. és IX. 2. 678.

3613.

— a Sáros megyei Kendy nevű birtokot György fiának: Péternek és Job mesternek adományozza.

Tartalmilag átírta: Bebek István országbíró 1363. okt. 4. (Andrássy lt. Krasznahorka. Somos és Bacskó Fasc. 53. n. 12. — OL. Fkgy. N. 151.)

A tartalmi átírás szövege:

item quarta (ii. patens littera) eiusdem regis Ladislai in crastino beati Andree apostoli in Pyl super facto possessionis Kendy vocate in comitatu de Sarus site eidem Petro filio Georgii et magistro Job per eum collate sine anno confecte.¹

3614.

— nővérének: Erzsébet asszonynak előadásából megtudva, hogy Kletus fiai: Fülöp, László és Gergely comesek Erzsébet asszony Benchench nevű birtokát feldúlták, megparancsolja nekik, hogy a királyi embernek és a bácsi káptalan kiküldöttjének jelenlétében adjanak elégtételt kártételükért.

Tartalmilag átírta: Bebek István országbíró 1365. okt. 31. (Dl. 5359.)

A tartalmi átírás szövege:

Quasdam . . . . . tercisas domini Ladislai regis Bude feria tertia ante festum Penthecostes sine anno emanatas nobis exhibuit inter cetera continentes, quod quia idem Ladislaus rex ex dicto domine Elizabet karissime sororis sue percepisset, ut magistri Philippus, Ladislaus et Gregorius comites filii Klety possessionem Benchench vocatam cum suis pertinentiis sue . . . . protectioni commissam destruxissent bonis omnibus spoliando, idcirco idem dominus Ladislaus rex eiusdem filii Klety firmiter precipiendo mandasset, ut statim visis ipsis litteris suis regis super omnibus iniuriis seu dampnis ac destructionibus possessionum eiusdem domine sororis sue presente homine suo regio . . . . [test]imonio capituli ecclesie Bachiensis satisfacere deberent, ne de cetero eadem domina soror sua super premissis contra ipsos querimoniam porrigere compellatur.

3615.

¹ Négy patenshez tartozó befejező szó.

.....
aug. 31.
Bodrog
mellett.

— Benchench-i Fábán fiát: Barnabás comest s ennek Valkó megyei népeit a valkói comes parochialis ítélkezése alól szolgálataiért kivéven, megparancsolja a mindenkori valkói comesnek, hogy Barnabás comes és népei fölött ne ítélkezzék.

Tartalmilag átirta: Bebek István országbíró 1365. okt. 31. (Dl. 5359.)

A tartalmi átirás szövege:

litteras patentes domini Ladislai regis prope Bodrugh tertio die Decollationis sancti Johannis baptiste sine anno ema(na)tas¹ nobis exhibuit exprimentes inter cetera, ut quia predictus dominus Ladislaus rex comitem Barrabam filium Fabiani de Benchench pro meritoriis suis servitiis, que sibi cum sumpma fidelitate inpendisset et populos eiusdem in comitatu de Volkou existentes a iudicio comitis parochialis de plenitudine sue gratie duxisset eximendos, idcirco comiti suo de Volko pro tempore constituto firmiter precipiendo mandasset, ut ipsum Barrabam et populos eiusdem in predicto comitatu existentes contra gratiam per ipsum dominum Ladislaum regem eidem factam non presumpmeret iudicare, sed si aliqui aliquid actionis contra eundem vel iobagiones suos agere vellent, coram sua regia maiestatem (!) et ordine iudiciario deberent experiry cum eodem, ipse enim omnibus querelantibus vel ipsum convenire volentibus iustitia (!) de eodem faceret complementum.

3616.

.....

— privilégiuma szerint Demeter fia: Miklós zólyomi ispán Zalok fia: Márton és Zulak fia: Mátyás Akalichna-i királyi jobbágyfiak Akalichna-i földjét, amelyet a falu népeivel közösen birtokoltak, a falutól elhatárolva nekik átadta.

Tartalmilag átirta: I. Lajos 1364. dec. 27-i átirata alapján a lipői regstrum 9. §.

Fejér V. 3. 513., M. Tört. Tár IV. 10. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 88. 71. sz.

3617.

.....

— év nélkül kiállított oklevele Bobroch és Tarnoch falvak között fekvő föld (Byhorfyaytul) visszaadására vonatkozólag.

Tartalmilag átirta: lipői regstrum 34. §.

Fejér V. 3. 184., M. Tört. Tár IV. 21. — Kivonat: Tört. Tár 1904. 94. 104. sz.

3618.

.....
dec. 1.
Szent-
erzsébet.

— átirja és megerősíti V. Istvánnak Óbudán é. n. aug. 28-án kelt oklevelét (1960. sz.), mellyel megtiltotta, hogy az ország vámszedői, de különösen a budaiak és pestiek a szent-erzsébeti királyi falu (villa regalis) hospeseitől akár vásárra menet, akár visszajövet vámot szedjenek. — in villa sancte Elizabeth, in crastino beati Andree apostoli.

Tartalmilag átirta: Hsvai Lesták nádor 1394. júl. 18. (Dl. 7918.)

Kritikai jegyzék 1960. sz. — Kivonat: Zsigmondkori oklt. I. 3564.

3619.

.....

— a Torna mellett fekvő Zepesy nevű birtokot Reynoldus királyi étekgómesternek adományozza.

Tartalmilag átirta: Zsigmond 1395. nov. 25. (Dl. 8107.)

Említi: Zsigmondkori oklt. I. 4168.

A tartalmi átirás szövege:

continentiis litterarum privilegialium olym excelsi principis domini Ladislai regis Hungarie predecessoris nostri recolende memorie, quibus mediantibus sua regia dignitas possessionem memoratam (ti. cuiusdam possessionis seu libere ville eorum Zepesy appellate prope Torna adiacentis)

¹ *ematas* rövidítési jel nélkül.

olym condam Reynoldo suorum dapiferorum magistro, abavo videlicet eorundem magistrorum Ladizlai, Symonis et Laurentii ac suis heredibus heredumque suorum successoribus pro eiusdem multiphariis fidelibus obsequiis litteris privilegialibus in eisdem limpidius et articulatum enodatis in perpetuum donasse perhibetur, sane et luculenter intellectis.

3620.

..... márc. Buda. — oklevele tanúsítja, hogy Cletus nem Buzad comesnek, hanem Cletusnak a fia. — Bud tertia feria post dominicam Letare.

Tartalmilag átírta: Bebek Detre nádor 1398. jún. 17. (Dl. 42.677. Múz. Törzsanyag.)
Zalai okl. II. 288.

3621.

..... jún. 15. Buda. — oklevelében említi, hogy Gyarmanus-nak János nevű fia volt.

Tartalmilag átírta: Garai Miklós nádor 1415. febr. 21. > Perényi Péter országbíró 1420. szept. 15. (Dl. 75.280. Bánó lt.)

A tartalmi átírás szövege:

que quidem littera ipsius regis Ladislai patens Bude quinto die post diem festi beati Barnabe apostoli sine anno confecta prefatum Gyarmanum filium Johannes nomine habuisse denotarat.

3622.

..... * — mandátumát, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldjék ki megbízottukat, akinek jelenlétében Peruen-i Imre királyi ember tiltsa el György fiát: Pétert Mike fia: Michou és rokonai Blesa nevű földjének használatától és idézzék meg Pétert, említi az egri káptalan k. n. oklevelében (Dl. 84.213. Bárczay lt.)

Az említés szövege:

litteras vestre celsitudinis recepimus continentis, quod nostrum mitteremus hominem cum Emyrico de Peruen homine vestro, ut idem coram ipso homine nostro prohiberet Petrum filium Georgii ab occupatione terre Michou filii Mike et proximorum suorum Blesa vocata(!), nichilominus tamen citaret eundem Petrum ad vestram presentiam ad terminum competentem.

3624.

..... * — mandátumát, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldjék ki megbízottukat, akinek jelenlétében Márton mester királyi udvari notarius iktassa vissza Miklós fiát: Lászlót Nadosd és Sceplok falvakban levő részei birtokába, amely egykor atyjáé volt, említi az egri káptalan k. n. oklevelében, (Dl. 84.215. Bárczay lt.)

Az említés szövege:

litteras vestre serenitatis recepimus continentis, quod mitteremus hominem nostrum pro testimonio ....., coram quo magister Martinus notarius aule vestre universas possessiones Ladislai filii Nycolay specialiter portiones in villa Nadosd et in villa Sceplok ipsum contingentes, quemadmodum eas dictus Nycolay pater eius possedissee dignoscitur, restitueret eidem Ladislao, si non fieret contradictum, contradictoribus, si qui fierent et nominatim comite Dyonyso filio Budun, Zumerchuk et Ladislao officialibus suis ad vestram presentiam evocatis et de redditibus possessionum dicti Ladislai per ipsum comitem Dyonysum perceptis satisfactionem peteret exhiberi, fruges etiam, quas ipse comes Dyonysius in possessionibus dicti Ladislai ratione decimarum recepisse et in proprio orreo suo reposuisse dicitur, sequestraret conservandas, donec cui partium cedere debeat, decerneret ordo iuris.

3625.

..... * — mandátumát, mellyel megparancsolta az egri káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Samud fia: Miklós comes királyi ember járja meg Keled fiai: Péter és István Kagh nevű örökölt birtokát s nevezetteket iktassa vissza annak birtokába, mert azt előzőleg Lőrinc fia: Ders hamis ürüggyel adományba kapta, említi az egri káptalan k. n. oklevele. (Fejér VII. 2. 130.)

3626.

..... * — gyűrűs pecsétje alatt kiállított mandátumát, mellyel megparancsolta az esztergomi káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Renaldus mester esztergom-szenttamási prépost királyi ember járja meg a Komárom megyei Sceun földet, amelyen egykor királyi hospesek laktak, s iktassa be Wech unokáját: Miklóst, aki ezt mint lakatlan földet adományba kérte, említi az esztergomi káptalan é. n. oklevelében (Wenzel IX. 577.)

Renaldus prépostságára 1275. és 1283. között van adatunk.

3627.

..... * — mandátumát, mellyel megparancsolta a Lyuch-i preceptornek, hogy iktassa be Sándor bánt Pop nevű föld birtokába megjárva annak határait, említi a preceptor k. n. jelentése. (Zichy oklt. I. 69.)

3628.

..... * — mandátumát, mellyel a turóci konventnek elrendelte a turóci Zubuzlouch falu illetőleg föld meghatározását és Miklós fia: Péter, Leustachius fia: Bugud comes és Gergely fia: Loránd beiktatását, említi a turóci konvent k. n. oklevele. (Révay It. Jura fam. Révay in Blatnica Fasc. 1. n. 1. — OL. Fkgy. 10/287.)

Az említés szövege:

per litteras vestre celsitudinis nobis precepistis, quod unum ex nobis mitteremus unacum homine vestro Doboz pro testimonio, coram quo convocatis commetaneis et vicinis quandam villam seu terram Zubuzlouch vocatam existentem in Turuch reambulando statuerent Petro filio Nicolai, comiti Bugud filio Leustachii et Lorando filio Gregorii.

3629.

..... * — mandátumát, mellyel megparancsolta a vasvári káptalannak, hogy küldje ki megbízottját, s ennek jelenlétében Harazti-i Zoym királyi ember meghatározva Ochun földet, amelyet királyi megerősítés mellett Herricus bán fia: Miklós nádor Duruzlaus fiának: Duruzlaus mesternek adományozott, végezze el az iktatást, említi a vasvári káptalan é. n. júl. 29-i jelentése. (XX. századi egyszerű másolat. Dl. 47.760. Múz. Törzsanyag.)

3630.

..... * — mandátumát, mellyel megparancsolta zalai konventnek, hogy küldjék ki megbízottjukat, s ennek jelenlétében a királyi ember vizsgálatot tartva idézze meg Tolmach-i Jakabot, fiait: Gált, Kozmát és Chemen-t, Manas fiát: Pált, Hernek fiait: Éliást és Cham-t, Perene-i Propicius-t, Thomoy-i Thomoy-t és Lászlót, s Tholmach és Perene nevű falvaikat Varo fia: Mihály ellenében, említi a zalai konvent é. n. júl. 14-i oklevelében. (Wenzel IX. 582.)

3631.

..... * — privilégiumát, mellyel a Somogy megyei Chyzar nevű földet, amely Kok, Boyon és Nymchun falvak között fekszik, Lanceretus fiának: Herbordus comesnek adományozta, említi III. András 1297. jún. 27-i oklevele. (Hazai okmt. V. 83.)

3632.

..... * — privilégiumát, mellyel Deva földet Gumbas-i Kristóf fiainak: Olivérnek, Lorándnak és Istvánnak adományozta, említi az esztergomi keresztesek konventje 1300. jún. 18-i oklevelében. (XVIII. sz. másolata: Dl. 105.161. Széchenyi lt.)

Az említés szövege:

que quidem terra Deva vocata prius etiam mediante privilegio excellentissimi domini Ladislai dei gratia illustris regis Hungarie bone memorie, prout in eodem privilegio vidimus contineri, eisdem Oliverio, Lorando et Stephano (ti. filiis Christopheri de Gumbas) ac posteritatibus ipsorum collata, data extiterat et donata.

3633.

..... * — oklevelét, mellyel a Hung megyei Arad birtokot Chytwan-i Károlynak adta, említi I. Károly 1325. aug. 21-i oklevelében. (Anj. okmt. II. 209.)

3634.

..... * — Feulsebus birtok ügyében kiállított privilégiumát, amelynek szükség esetén való bemutatását vállalják Bod fiai: Péter, László, Imre és Donch, említi I. Károly 1328. jún. 15. után kelt oklevele. (Dl. 40.539. Múz. Törzsanyag.)

3635.

..... * — privilégiumát, mellyel Igrichi birtokot eladományozta, s mely leírja a birtok határait is, említi a zalai konvent 1330. ápr. 18-i oklevele. (Hazai okmt. III. 106.)

3636.

..... * — oklevelét, amelynek alapján a Fejér megyében Erchy mellett fekvő Zapakon nevű föld vásárlási jogon Hench comes fiát: János mester mosoni comest és óvári várnagyot megillette, említi nevezett János mester 1331. szept. 8-i oklevelében. (Dl. 87.014. Esterházy lt.)

Az említés szövege:

quandam terram seu possessionem nostram Zapakon vocatam in comitatu Albensi prope Erchy existentem titulo emptionis mediantibus litteris privilegialibus serenissimi et magnifici principis domini Ladislai quondam illustris regis Hungarie felicis recordationis nobis attinentem.

3637.

..... nov. 29. * — pátens oklevelét, mellyel a Veszprém megyei Puruod nevű birtokot (Péternek és Olivérnek?) adományozta, említi Pál országbíró 1332. máj. 12-i oklevelében. (Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, Kézirattár, Oklevelek 86. sz. — OL. Filmtár 2103. doboz.)

Az említés szövege:

Johannes vero filius Petri et Emericus filius Olyuerii in causam attracti demonstratione quarundam litterarum patentium domini Ladislai olym regis Hungarie in dicto comitatu Wesprimiensi quandam possessionem Puruod vocatam ex collatione eiusdem domini Ladislai regis ad se pertinere comprobant.

3638.

..... * — privilégiumát, mellyel Kopach-i Pousa fia: Mokus comes elődje Horrow birtokot — Kopach mellett, Zychyn, Chazchko és Pach között — megszerezte, említi a vasvári káptalan 1322-i és 1328-i átirata alapján Pál országbíró 1346. máj. 12-i oklevele. (Dl. 91.370.)

3639.

- ..... * — két privilégiumát a Kőrös megyei Riche kerületben levő Kanizka nevű föld ügyében említi István, Szlavónia, Horvátország és Dalmácia hercege 1353. máj. 22-i oklevelében. A birtok egykor Athanyas fiáé: Domokosé volt, s hűtlensége miatt a királyra szállt vissza, majd pedig Gerzenche-i Miklós fia: János kapta. (Sümeghy: Sopron vm. 28.)
Vö. 2488. sz. 3640.
- ..... * — patens oklevelét Werusalma birtokról említi Bebek István országbíró 1363. okt. 4-i oklevelében. (Andrássy lt. Krasznahorka. Somos és Bacskó Fasc. 53. n. 12. — OL. Fkgy. N. 151.)
Az említés szövege:
item tertia (ti. patens littera) dicti domini regis Ladislai super eadem possessione Werusalma in vigilia sancti Andree apostoli post reversum suum de transpetra montium, quod Hauas dicitur, sine anno. 3641.
- ..... * — oklevelét, mellyel a Lazan (Lason)-iaknak kiváltságot adományozott, I. Károly átírása alapján említi I. Lajos 1364. okt. 24-i oklevele. (Liptói registrum 64. §.) 3642.
- ..... * — exemptio-ját említi Zsigmond a Ryucha megyei Konchicha másképp Saulfuld birtok 1391-i új adománya kapcsán. (Zsigmondkori oklt. I. 2257.) 3643.
- ..... * — privilégiumát, mellyel Felső Keer, Alsó Keer, Alpar, Lathabar, Totthelek és Heyo birtokokat a váradi egyháznak adományozza a Pál fia: Miklós vajda által elkövetett pusztítások és jogtalanságok kárpótlásául, említi a váradi káptalan XIV. századi statutuma. (Bunyitai: A váradi káptalan legrégebbi statutumai 41.) 3644.
- ..... * — és III. András privilegiumait Zaard várnak Jenew várért és Zaard vár mellett fekvő Torna birtokért történt elcsereléséről említi a váci káptalan 1406. jún. 5-i oklevele. (Zsigmondkori oklt. II. 4789.) 3645.
- ..... * — oklevelét, mellyel átírta V. Istvánnak a somogyvári hospesek terragium-fizetéséről szóló 1272. ápr. 17-i oklevelét (2183. sz.), említi I. Károly és Zsigmond átírása alapján a fehérvári káptalan 1411. máj. 20-i oklevele. (Wenzel XII. 55.) 3646.
- ..... * — privilégiumát a Szolnok megyei Laak és Halaph ügyében Dénes bán fiai javára István herceg (I. Lajos testvére) oklevelének átírása alapján említi Garai Miklós nádor 1412. szept. 9-i privilégiumában. (Dl. 9717.)
Az említés szövege:
Item super Laak et Halaph in comitatu de Zolnok litteram donationis Stephani ducis fratris regis Lodouici cum litteralia privilegiali (!) Ladislai regis filii Stephani filii Bele regis sunt date filiiis Dionisii bani. 3647.

..... * — oklevelét, mellyel az 1426-ban élt Cherumpna-i Jánost (ill. felmenőit) Akalichna birtokban megnemesítette, említi Zsigmond 1426. nov. 7-i oklevelében. (Húščava: Archivum Okolicsányi 98.)

3648.

..... — Tarnok, Fenyér és Kondolus nevű földet a nyúlszigeti apácáknak adományozza.

Átírta: III. András 1291. (Fejér szerint Pozsonyi káptalan lt.)

Említi: Fejér VI. 1. 189.

3649.

..... — megerősíti azt a cserét, amely István fia: Miklós és rokonai: Otthobor fiai: Kozma és Mikó, valamint Cheburka fiai: Ianus és János között az Ugocsa megyei Hetény és Veléthe birtokokat illetően létrejött.

XVIII. századi kivonata: Fejérvári—Jankovich gyűjtemény Tom. III. n. 479. (Országos Széchényi Könyvtár, Kézirattár Fol. Lat. 2211.)

Fejér V. 3. 72.

3650.

PÓTLÁS

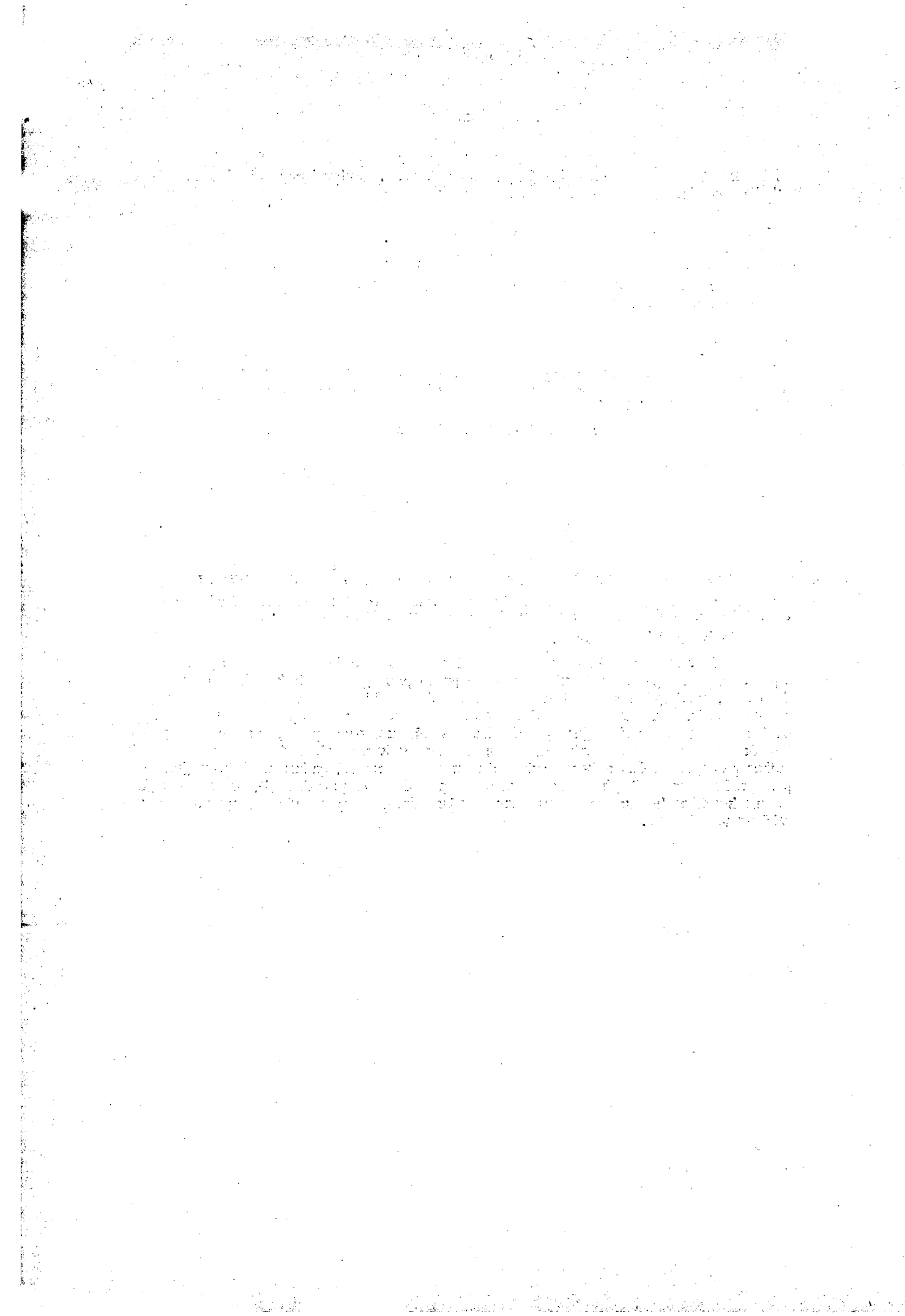
1273. — a Nógrád megyei Gyur földet Jurk comes fiának; Jurk-nak adományozza.
jún. 25.

Átírta: váci káptalan 1426. ápr. 21. (Román Népköztársaság Tudományos Akadémiájának Könyvtára, Bukarest, Kézirattár, Pecsétes oklevelek gyűjteménye P. 497. — OL. Fkgy. 10 b. doboz 78. sz.)

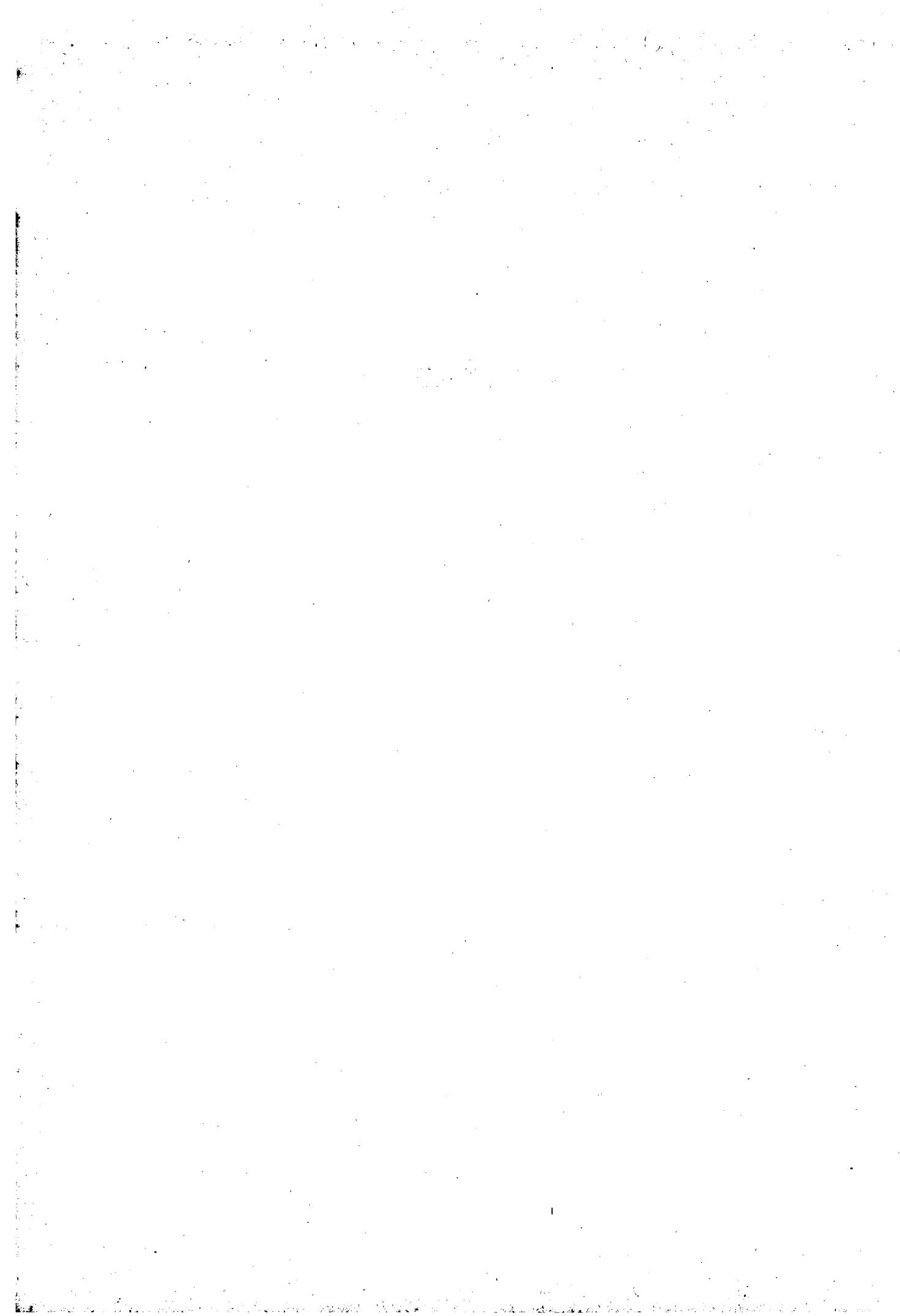
A tartalmi átírás szövege:

secunde vero domini Ladizlai regis anno domini millesimo ducesimo septuagesimo tertio, septimo Kalendas Julii, regni autem sui anno primo privilegialiter sub dupplici suo sigillo edite denotasset, quod ipse dominus Ladizlaus rex considerans fidelitates et servitia fidelis sui Jurk filii comitis Jurk quandam terram Gyur vocatam in comitatu Newgradiensis adjacentem, que quidem terra patri eiusdem Jurk per dominum Stephanum regem patrem suum carissimum collata fuisset cum omnibus pertinentiis et utilitatibus universis sub eisdem metis et terminis, quibus pater utilitatibus universis sub eisdem metis et terminis, quibus pater ipsius Jurk tempore predicti domini Stephani regis tenuisset et possedisset et possedisset(!), prenominato Jurk et suis heredibus heredumque suorum successoribus dimisisset et reliquisset perpetuo et irrevocabiliter possidendam.

2383a.

NÉVMUTATÓ

NÉVMUTATÓ

IV. LÁSZLÓ OKLEVELEIHEZ

Tartalmazza az egyes oklevelek regesztáiban és a közölt oklevélszövegekben előforduló tulajdonneveket (személy- és helynevek) s az ezekből képzett mellékneveket. Címzőként néhány méltóságnév is szerepel. A számok annak az oklevélnek a sorszámát jelentik a Kritikai Jegyzékben, ahol az illető személy- vagy helynév előfordul. A neveknek az oklevélben olvasható eredeti alakja *dűlt betűkkel* van szedve. Ha egy személy megjelölése több név segítségével történik, az egyes címszavaknál csak azok a regesztaszámok szerepelnek, amelyekben az élen álló címszó, s nem pedig a megjelölt személy fordul elő. (Pl. „Gutkeled nb. Kozma fia: Kozma” címszó alatt csak a *Gutkeled* nemzetséghez való tartozást is tartalmazó regeszták számai vannak, ha azonban Kozma személyét keressük, úgy valamennyi előfordulását *Kozma* címszó alatt találjuk meg.) Többször előforduló személynevek esetében az első helyen levőnél található a név valamennyi variánsa. Egyes személyek esetében a felsorolt regeszta-számok között levő pontosvessző (;) azt jelzi, hogy a többször szereplő azonos név nem feltétlenül jelenti ugyanazt a személyt is. Az ugyanolyan alakú helynév a személynév után következik. A helynevek esetében — amennyiben megállapítható volt — a mai (1960) alak is fel van tüntetve. A mai megyeelnevezés csak akkor van külön megemlítve, ha a megyebeosztás időközben megváltozott, vagy ha az egykori megyenév a mai megyeelnevezésben nincs meg (pl. Torna — ma Borsod-Abaúj-Zemplén — megye). A Névmutatóban egy-egy név valamennyi alakja szerepel, s a variánsokról (más nyelven történt elnevezésekről) utalás történik a főcímszóra. Az utalás csak olyan esetben hiányzik, ha az a főcímszót közvetlenül megelőzte vagy követte volna.

A **v** és a **w** betűk a Névmutatóban egyenértékűek, az **y** pedig az **i**-vel, ill. a **j**-vel egyenértékű.

A Névmutatóban alkalmazott rövidítések a következők:

A.	= Ausztria	l.	= lásd
Cs.	= Csehszlovákia	m.	= megye
f.	= folyóvíz	nb.	= nemzetségbeli
fn.	= földrajzi név	R.	= Románia
hn.	= helynév	Sz.	= Szovjetunió
isp.	= ispán	szn.	= személynév
J.	= Jugoszlávia	vál.	= választott
kir.	= királyi	—	= a megelőző legközelebbi címszó ismétlése

A. Á

A. mester királyi követ 2570

Aba fia: Aba 2686-7

— — *Eurnough* 2687

— — *Korkouth* 2687

— — Miklós 3379-80

— mester 3254, 3256

— nb. *Budun* 2581

— — — fia: Dénes 3379-80

— — *Chubanka* fia: János 2524

— — György fia: *Ethuruh* 2694

— — — fiai: Ivánka, János és Péter 3503

— — Péter fia: Lőrinc 2610

—, János szepesi custos testvére 3137

—, Miklós fia 3123

—, *Serefin* fia 2350

Abád (*Abad*) Heves m., ma Abádszalók Szolnok m. 3560

Abada l. Abda

Abádszalók l. Abád

Abaszéplak l. Széplak

abaúji isp. 2592; l. még Péter (György fia)

Abaújszakály l. Szakalya

Abaújvár megye 2368, 2458, 2626, 2743, 2935, 3030;

l. még Újvár megye

— vár 2430, 2471

—i várjobbágyok 2430, 2537

Abba mester 2814

abdai (*Abada*) híd (Győr m.) 3063

— vám 2993

Abelfelde hn. 2593, 2996

Ablonc (*Ablonch*, *Oblunch*) Gömör m., később Gömör-mihályfalva, ma Gemerské Michalovce Cs. 3598, 3609

Abony (*Obon*) Baranya m. 3549

Abraam l. Ábrány

Ábrahám fia: András 2740, 3076

— — *Boxa* 2388

— — Izsák 2586

— — Jakab 2464

— — János 2740

— — Péter 2995, 3122

— kapolcsi udvarnok 2674

— tárnok és étkefogó 3357

—, bazini 2547

—, *Isou* fia 2383

—, *Kamarcha* nb. 2487-8

—, *Philpus* fia 2911

—, *Ponith* fia 2616, 2994-5, 3122

—, Pósa fia 3307

—, *Tywanus* fia 2946

—, ungi 3331

ábrahádi monostor 2425

Ábrány (*Abraam*) Szabolcs m. 2947, 2952

Ach mester 3365

Ach mester alkancellár 3017-21, 3035, 3040-2, 3044, 3050, 3053-7, 3060-3, 3102-5, 3107-8, 3111, 3114, 3117-21, 3127

—, Pál fia 3348

Achilles l. Ehellős

Acon l. Akkon

Ács l. Vas

Ádám, Dénes rokona 3433

Adamáskálista (*Adamaskalitia*) fn. 2875

Adas (*dictus*) Miklós 2717, 2719

Adorján bölzei nemes 3579

— fia: Miklós 2604

— — Sándor 3292

— — *Zaheus* 3273

—, *Gabrianus* fia 3326

—, *Gyrmanus* fia 3112

—, *Isep* fia 3571

—, Mihály fia 2749

— (*Adrian*) vár, Bihar m. 3348

Adrian, *Adrianus* l. Adorján

Agar fn. (Csanád m.) 3356

—i *Zoth* fia: Sándor 2441, 2552

Agárd (*Agar*) Fejér m., ma Gárdony 2590

Agarfoka halászhely, Csanád m. 3356

Agartha halászhely, Csanád m. 3356

Ágasvár (*Agas*), Heves m. 2324

Agg (*Og*) János 2800

—, Mihály fia 3431

Aggszentpéter l. *Zapakon*

Agh (*dictus*) Péter 3194

Agmánd l. *Ogmand*

Ágostháza l. Eilenbach

Ágoston margitszigeti domokos 3507

—, Gergely fia 3064

Ágoston l. még *Agustan*

ágostonos prior provincialis 2932

Agria l. Eger

Agud fia: Péter 3606

Agustan fia: Máté 2584, 2644

Agy hn. 3526

Ayberch l. Eichberg

Ajkarendek l. Rednek

akai *Ogmand* 2553

Akalichna l. Okolicsnó

Akasztó (*Akazthow*) Pest — ma Bács-Kiskun — m. 2866

akkoni (*Acon*) kereszties rendház 3029

Akluch l. Oklics

Ákos budai prépost 2305, 2403-4

Aladár (*Aladarius*, *Aladarus*) és fiai: László és *Prebart* 3286

— fia: *Leustachius* 3391-2

— mester 2592

—, *Chete* fia 2347

—, kispalugyai 3443

Alardus fia: *Gyan* 3348, 3547

- Alba 1. Fehérvár, Gyulafehérvár
Albas (dictus) János kereskedő 2348
Alber hn., Sopron m. 3126
Alber szn. 1. *Olber*
 Albert esztergomi ttmár 2636
 — fia: Egyed 2859-60
 — — Sebestyén 3078, 3414
 — fiai: György és *Benchench* 3305
 — — János, Ivánka, Iván és Miklós 3354
 — osztrák herceg 3280
 —, Dénes fia 2472
 —, *Kata* fia 2635
 —, leszteméri Iván fia 3505, 3511
 —, *Machyk* fia 2453
 —, *Sibur* fia 2904
 —, *Zalouch* fia 3322
 Albertfalva 1. Mitvarc
Albeus (Olbeus) fia: János 3368
 — — Miklós 2593
Albokodolina fn. Zólyom m. 3245
Albus 1. Fehér
 Aldobos (*Oldobus*) Fejér m., ma Mór 2785
 Alduna 3079
Alek fia: János 3194
 Alekšince 1. Elecske
Alexius 1. Elek
 Alibán (*Olibant, Oliuanth*) fiai: László és István 3585
 —, Benedek fia 2617
 alkancellár 1. *Ach* mester, Benedek, Bertalan mester,
 Demeter fehérvári prépost, *Eecz* mester, István,
 János budai prépost, László fehérvári vál. pré-
 post, Miklós erdélyi prépost, Miklós esztergomi
 vál. érsek, Miklós fehérvári prépost, Miklós mes-
 ter, Tamás hantai prépost, Tamás váci püspök,
 Tódor szebeni prépost
 Almád nb. .... and 2519
 almádi monostor 2519
 Almás (*Almas*) f. 2518
Almas hn., Zala m.(?) 2432
 Álmos (*Almus*), palásti *Guze* fia 3128
 alországbíró 1. Simon
 Alpár (*Alpar*) kun főnök 3000
 —, Bihar m., ma Alparea R. 3644
Alpra fiai 3348
 Alsópold 1. Apold
 Alsódabrony 1. Dabrony
 Alsójányok 1. Jányok
 Alsókér 1. Kér
 Alsólendva 1. Lindva
 Alsómihály 1. Mihályi
 Alsóőr districtus, Vas m. 3401
 Alsóörs 1. Örs
 Alsópáhok 1. Páh
 Alsópél 1. Pél
 Alsópéri puszta 1. Pér
 Alsórajk 1. Rajk
 Alsórákonca 1. Rakonca
 Alsórécsény 1. Récsény
 Alsószelezsény 1. Szelezsény
 Alsóvadász 1. Vadász
 Alsózsíd 1. Zsíd
 Alvinc 1. Vinc
 —j vám 3547
 Amadé (Aba nb. Dávid fia) 3288, 3557; országbíró
 3527; nádor, mosoni isp. 3379-80
 — fia: *Lothardus* 2506, 2508, 2909, 3013, 3193
 — (Gutkeled nb. Amadé fia) 2661, 3406-7; vasvári
 ispán 2314-5, 2320-3, 2327-32, 2334-5, 2344-52,
 2355-7, 2374, 2388-9, 2635, 2642, 2650-2, 2815
 — győri püspök 2384
 — káldi nemes 2384-5
 — zalai ispán 2708
 Ambrus budai olvasókanonok 3034
 — fiai: Miklós és Jakab 2423
 — veszprémi dékán 2330-1
 —, banai 2736
Ambus fia: *Hegun* 3016-7
 Ananias kir. ember 3038, 3041
 Andocs (*Andoch*) fiai 2551
 Andornak (*Andornicus, Andronicus, Ondurnuk*) böi
 nemes 2984
 — fia: Andornak 2803
 — kapolcsi udvarnok 2674
 — vára 2803
 —, Csépan fia 2981
 II. András 2327, 2331, 2357, 2404, 2483-4, 2532, 2536,
 2600, 2613, 2671, 2721, 2751, 2768, 2828, 3121,
 3232, 3308, 3372, 3387, 3483, 3495, 3547, 3601
 András banai isp. 2312, 2346
 — — — (Ivánka fia) 2513, 2567, 2660
 — besztercebányai bíró 3467
 — bölzsei nemes 3579
 — comes 2450; 2490; 2652; 2917-8
 — egri (vál.) püspök 2595-9, 2601-2, 2604, 2606,
 2608-11, 2613-5, 2617-8, 2623-4, 2626, 2631-2,
 2635, 2641-2, 2649-50, 2652, 2655-6, 2660-66,
 2669, 2687, 2691, 2708, 2710-1, 2721, 2752,
 2823-4, 2870, 2942, 2946, 2981, 2985, 3056, 3113,
 3199, 3336, 3348, 3594
 — esztergomi prépost 3261
 — fia: András 3436, 3439
 — — Bereck 3159
 — — Demeter, *Rusd* nb. 2838, 2893
 — — Domokos 2482
 — — György 2761, 2780
 — — János gömöri főesperes 2512
 — — Mátyás 2774, 2817, 2880, 3612
 — — Mihály 3077
 — — —, orosz 3085
 — — Miklós 3074
 — — —, *Gyog-i* 3535
 — — —, igmándi 2352, 2556

- András fia: Péter 2988
 — — Tamás 2660, 2878, 3349
 — fiai: *Azarias* és *Anyas* 2915
 — — Damján, Endre és György 3462
 — — Elek és Benedek, sárosi 2310, 2511
 — — Lukács és *Ezen* 2893
 — — Miklós és András 3035
 — — Péter és Farkas 2664, 3114, 3283
 — herceg, IV. László öccse 2556, 2558, 2560, 2564, 2570-2, 2803
 — sárosi isp. és várnagy 3350-1
 — soproni isp. 2532
 — tihanyi apát 2625, 3243
 — turóci jobbágyfiú, *Gyuge* fia 3252
 — ungi isp. 2356
 —, ... fia 3094
 —, Ábrahám fia 2740
 —, berencsi 3076
 —, András fia (gyógyi) 2539, 3035
 —, *Anias* fia 2636
 —, *Budun* fia 2856
 —, *Cristianus* fia 2674
 —, Csák nb. (?) 3532
 —, Csapó fia (nádasi) 2424, 3225, 3262, 3407, 3524, 3595, 3603
 —, *Dechk* fia 2554
 —, Ders 2578
 —, Endre fia (hídvégi) 3071, 3408
 —, *Endure* fia 3114; 3603
 —, *Erd* fia 2435
 —, *Itemerius* testvére 2523
 —, Iván fia 2447-8; 2478
 —, *Iwanus* fia 2653
 —, Izsép fia 2363
 —, Jakó fia (Kaplony nb.) 2846, 2955, 2960-1, 3019
 —, János fia 2474; 3286
 —, *Madacs* fia 3601
 —, Marcell fia 2390
 —, Máté fia 3427
 —, *Micola* fia 2467
 —, Miklós fia 2637; 2671; 3261; 3416
 —, — (szügyi) 3261
 —, — székernagy testvére 3267
 —, *Mutud* fia 3462
 —, *Muuz* fia 2472
 —, *Opsa* fia 2605
 —, Péter fia 3417
 —, — (zólyomi) 3458
 —, *Polan* fia 3404, 3487-8, 3497
 —, *Ruhthwk* fia 3208, 3212
 —, Sándor fia 3221
 —, *Serefel* fia 3403
 —, somogyi 2625
 —, tamási 2897
 —, (zalai) 3345
Andronicus l. Andornak
- Angelus, Mykus* fia 2430
Anianus l. Anyos
Anias l. Anyás
 Anna, IV. Béla leánya 2990; leánya: Margit 3565
Annus, Jacou leánya 2667
 Ant (*Ond*) Valkó m., később Antin Szerém m., ma J. 2448
 Antal hardi nemes 3045-6
 — mester l. *Ach* mester
 — pozsonyi prépost 2704, 2808, 2924
 —, kirvai 2636
 —, *Perchinus* comes testvére 2974
Antalus (Antaleus, Anthaleus) somogyi várnagy 2951
 —, Izsép fia 2896
 —, Mátyás szepesi prépost testvére 2913
 —, *Vytalis* fia 2975
Anthaneus, Golomb fia 2637
Anthonius mester l. *Ach* mester
 Anyás (*Anas, Anias*) fia: András 2636
 — somogyi várjobbágy 2915
 —, Ivánc fia 2807
 —, *Ruh* testvére 2515
 — (*Anias*) Csongrád m., ma Baks 3049
 Anyos (*Anianus, Anyanus*), Jakab fia 2472
 —, sági *Kalianus* fia 2382
 Apa fiai: Gergely és Jakab 3226-7
 —, Benedek fia 2455
 Apáczszakállas (*Apachazakalus*) Komárom m., ma Opatovský Sokolec Cs. 2875
 — l. még Szalontaszakállas
Apareze szőlő 3373
 Apát (*Apath*) testvérei: Dénes és Marcell 2463
 Apáti (*Apaty*) Zala m., ma Tihany Veszprém m. 2715, 3243
 apáti nemesek 2803
Apcha hn. 3004
 Apold (*in Apoldya inferiori*) Szeben m., ma Apold R. 3529
 — i plébános 3509, 3610
 Apor (*Opor, Opour, Opowr*) 3192
 — lovászmester zalai isp. 3056
 — vajda 3420
 —, Péc nb. 3428
 —, *Thywan* fia 2340
 Apostag (*Apostag*) Fejér, majd Pest m., ma Bács-Kiskun m. 3246
 Aprólik (*Oprolik*) fn. 2875
 Apsa (*Apsa, Opsa*) fia: Mihály 2370
 — — *Tiburcius* 2503
 — fiai: András és Mihály 2605
Apsa hn. Zala m. 2986-7
Apudokola fn. 2875
Aque Calide l. Hévíz
 Aracs l. *Oroch*
 Aracs (Arachk), Pál fia 3466
 Arad (*Orodinum*) 2940

Arad hn. Ung m. 3634
 — megyei birtokok 3343, 3355-6
 —i káptalan 3226-7
 —i prépost I. Benedek alkancellár
 aragóniai Simon 3308
 Aranyos (*Aranas, Oronos*) f. Torda m. 2990, 3534
 — hn. Torda m., ma Arieş R. 2770-1, 3534
 —i székelyek 3534
 Aranyosmeggyes I. Meggyes
 Arbuz kun 3529
 Ardud I. Erdőd
 Arieş I. Aranyos
 Arlandus fia: János 2929
 — I. még Rolandus
 Arnoldus banai villicus fia: *Termanus* 3437-8
 — fia: *Arnoldus* 2897
 — — *Detricus* 3138, 3149
 — — Miklós 2358-9; 2804
 — szász comes 2518, 3480, 3501
 —, *Detricus* fia 2518, 3138
 —, *Opus* fia 2781
 —, solymári 3498
 —, tamási 2897
 Arnótfalva I. Hejmut
 Arnutovce I. Hejmut
 Árpás (?) (*Arpad, Arpar*)[Szolga]győr, majd Pozsony
 m. 2508, 2909
 Artheus bölzsei nemes 3579
 Arthofus, *Fulkus* fia 3295
 Artlebus cseh királyi főkincstartó 2376
 Aruky hn. Baranya m. 3546
 Ásgút (*Asguth*) Sáros m., ma Podhorany Cs. 3266
 —i erdőőrök 3266
 ászári Demeter 2621
 Asszony (*Ozun*) Vas m., ma Vasasszonyfa 3388
 Asszonyvására (*Azunvasara*) Bihar m., ma Tîrguşor
 R. 3597
 asztalnokmester (királyi) I. *Herbordus*, István, Miklós
 (Pok nb.), Péter, *Renoldus* (Básztély)
 — (királynéi) I. *Herrandus*, Jakab (*Ponyth* fia)
 asztalnokok kancellárja I. Pál, Salamon
 Asztár (*Aztar, Mosoni Aztar, Tarnukuztar, Wesprimi*
Aztar) Veszprém m. 2806-7, 3094
 Aszuagy I. *Ozyag*
 Atha, Miklós fia 3468
 Athamar testvére: Tódor 3255, 3267
 — I. még Otmár
 Athanas fia: Imre 3165
 Athanyas fia: Domokos 3640
Atrachyck fiai: *Leustachius, Petryk, Petrizlou*, Márton,
Nemyl és *Buhte* 2453
 Atyusz I. *Oguz*
 ausztriai csata 3216
 — kereskedők rectora 2993
 Azarias somogyi várjobbágy 2915
Azyucostrosyn f. (Szepes m.) 3195

Azlar I. Oszlár
 Aztar I. Asztár
 Azunvasara I. Asszonyvására

B

Baab I. Báb
Baanfolua I. Bánfalva
Baas, Baaz I. Bás
 Báb (*Baab*) Nyitra m., később Kis- és Nagybáb,
 ma Malý és Velký Báb Cs. 2919
 bábai Pál 2627
 Babar (*Pobor*) Borsod m. 2415
 hábaszéki (*Babazeky, Zólyom* m. ma Babiná Cs.)
 hospesek 2461
 babindali nemes 3300
 Babod (*Babut*) Somogy m., ma Somogybabod 2594
 Babonyg fiai: Miklós és István 2929
 Babosdöbréte I. Döbréte
 babóti nemesek 3458
Bacha tikosi udvarnok 2651
 — (Zemplén m. ?) 3468
 — f. (Liptó m.) 3456
Bachader (*Bachadyr, Bachaler*) kaproncai várnagy
 2322, 2622, 3051
Bachamezey I. Bacsamező
 Bács (*Bach*) fia: János 3019
 —, *Tecus* testvére 2350
 — megye 2582, 2584, 2644
 Bacsamező (*Bachamezey*) Sáros m. 2614
 bácsi ispán I. Benedek (*Tumboldus* fia)
 — káptalan 3615
 Bad f. (Sopron m.) 2748
 Badacsonytördemic I. Tördemic
 Bagamér (*Bagamerius, Bogomerius*) liptói, *Lauren* fia
 2369, 2371-2, 2500, 3009, 3198, 3232, 3387, 3403,
 3445, 3456, 3460, 3476, 3486
 — fiai 3391-2, 3403
 —, *Gabrianus* fia 2535
 —, *Ruthk*-i 3374
 Bagamérfölde (*terra Bogomerii*) Fejér m. (Csepel-
 sziget) 3269-70
 Bagana I. Bagonya
 Bagata I. Bakta
 Bagda (*Bogda*) Szatmár m. 3171
 —i Éliás 3153
 Bagen (*Baghun, Bagun, Baguvn, Bagwn*) fiai: Miklós
 és István 2726-7
 — zalai isp. 2659-63, 2665-6, 2687, 2691, 2710-1
 —, *Wech* fia 2985
 Bagonya (*Bagana*) Hont m., később Hontbagonya,
 ma Bohunice Cs. 2320
 Bayanch hn., Nyitra m., később Bajmócska, ma
 Bojničky Cs. 2687
 Bajcs (*Boych*) fia: Péter 3430

- Bajmócska l. *Bayanch*
 Bajnokfalva (*Boynukfolua*) Baranya m. 3546
 Bajom (*Boyon*) Somogy m., ma Nagyajom 3632
 Bakabánya (*Baka*) Hont m., ma Pukanec Cs. 2320
 Bakator (*Bakatur*) tárnok 3268
 Bakó (*Bokou*) Nógrád m., ma Csesztve 3416
 Bakofalua hn. 2834
 Bakony (*Bakon, Bokon*) erdő 2380, 2621, 2651, 2736, 2815, 3021
 — alja (*Bokonol*) 2486
 Bakonybél l. Bél
 Bakonycsernye l. Dolosd
 bakonyi isp. l. Demeter, *Gula*, István (Csák nb. Márk fia)
 — István és Miklós 3564
 Bakonytamási l. Hathalom
 Baks l. Anyás
 Baksa (*Baxa, Boxa*) fia: Tamás 3023-4
 — vasvári castrensis 2749
 —, Ábrahám fia 2388
 —, Simon fia 3157, 3331-2, 3350-1, 3471, 3553-4
 Bakta (*Bagata*) Heves m. 2566
 —i *Hymus* fia: Simon 2866
 —i Simon fia: Demeter 2866
 —i Tódor fia: Péter 2865-6
 Bala (*Bola*) kustáni nemes 2678
 — pozsonyi várjobbágy 3340
 — hn. (Borsod m.) 2329
 Balad fia: Mihály 3109
 Balamus f. 3018
 Balapatok f. (Szepes m.) 3162
 Balase l. Balozsaj
 Balaseus (*Balasey, Bolosoy*) fiai: Jakab és Mihály 2374
 —, gyarmati 3453
 —, kajári 3593
 —, Myles fia 2501
 —, *Wyd* fia 3493
 — l. még Balázs
 Balaton 2721, 2944
 Balatonkenese l. Kenese, Mámapuszta
 Balatonszepezd l. Szepezd
 Balázs fia: Domokos 2647-8, 3168, 3291
 — udvari notarius 2517
 —, dobszai 2626
 —, hecsei *Erb* fia 3148
 —, *Machunka* fia 2541-2, 3447
 —, Mike fia 2989
 —, nyéki (?) 3507
 —, *Pokud*-i 2693
 —, *Turdos* falubeli 2666
 — l. még *Balaseus*
 Balduinus (*Baldinus, Baltinus*) fia: *Jordanus* 3373
 — fiai: Gyula és István 2502
 — udvari notarius 2349, 2355
 Baldun mester 3233
 Balhas l. Bolhás
 Bálint esztergomi éneklőkanonok 2325
 — fiai: Bálint, *Romanus* és Lampert 3607
 —, *Fulkus* fia 3295
 —, *Ipolitus* fia 2412, 2842, 2845, 2898, 2999
 —, *Petres* fia 2380
 — l. még *Walenth*
 Balog (*sinister*) Miklós fia: Mihály 3450, 3546
 Balony (*Bolon*) Győr m., ma Baloň Cs. 3301-2
 Balozsaj (*Balase*) Vas m., ma Balozsameggyes 2677, 2679
Baltinus l. *Balduinus*
 Bálványszakállos l. Szakállos
 Bán (*Baan, Ban*) fia: *Barleus* 2825, 3465
 — fiai: *Jeruzlaus*, *Budmerius* és *Gergely* 2825
 Bana fia: *Paris* 2374
 — nb. Mihály fia: Mihály 2621
 — (Nyitra m.) később Banka, ma Banka Cs. 2526, 3020
 —i Ambrus 2736
 —i Imre fia: Mihály 2410
 —i ispán l. András, András (Ivánka fia), *Herbordus* (I), István asztalnokm., János tárnokm., Joachim, László országbíró, Máté (Csák nb.), Miklós (Geregye nb.), Ugrin (Csák nb.)
 —i Salamon 2736
 —i villicus l. *Arnoldus*
 Bana hn. (Pilis m. ?) 3495
 — l. még Bánya
 Banachawal hn. 2402
 Band, Zala m. 2964
 Bánfalva (*Baanfolua*) Baranya m. 3546
 — (*Zoan*) Sopron m., ma Sopron 2827
 Bánhida (*Banhida*) Komárom m., ma Tatabánya 3479
 Bánk (*Bank*) esztergomi polgár 2636
 — zalai castrensis 2516
 —, *Petrzoulou* fia 2530
 —, *Wata*-i György fia 3114
 Banka l. *Bana*
 Bánkeszi l. Keszi
 Banna-melléki Farkas 2575
 Banov l. Keszi
 Banská Štiavnica l. Bánya
 Bánya (*Bana*) Hont m., később Selmecebánya, ma Banská Štiavnica 2725
 —i plébános 2668
 —i polgár l. *Wyllam*
 —i polgárok 2668
 —i szent Miklós kápolna 2668
 Bánya l. még Selmecebánya
 Banyavaz hn. 2402
 Barach hn. (Fejér m. ?) 3127
 —i Jakab udvarnok 3127
 Bäräi l. Béré
 Baralath l. Boleráz
 barancsi bán l. Gergely (Péc nb.)

- Báránd (*Barand*) Bihar m. 3596
 Baranka (*Borynka*) Máramaros m., később Szuhabaranka, ma Sz. 2364, 2477
 Baranya megye 2423, 2548, 2946, 3048, 3052, 3102, 3119, 3125
 —i ispán l. *Gregen*, *Herbordus*, János, Kemény (Lőrinc nádor fia), László (Kán), Lőrinc (Kemény fia), Pál
 baráti *Rodus* 2690
 Barátpüspöki (*Baratpispuk*) Bihar m. 3140
Barbith, *Lython* vajda testvére 3350
 Bárca (*Barcha*) Abaúj m., ma Barca Cs. 3474
 —i *Edus* 3152
 —i János fiai: Éliás, Henrik és Miklós 2788, 3152
 —i Kozma és Csepán 3152
Barch fia: Ugrin 3566
Barchtou halászhely 3302
 Bardejov l. Bártfa
Barďa l. Bártfa
 Báré (*Bare*) Kolozs m., ma Băre R. 3025
 Bark (*Bork*) szn. 3065
 — fia: *Facianus* 2811
 — fia: Salamon 2369, 2372
 Bárkány (*Barkan*) Nógrád m., ma Kis- és Nagy-bárkány 2324
 Barkfalva (*Borkfolua*) Baranya m. 3546
Barlabas fia: Domokos 3341
Barleus, divéki *Baan* fia 2825, 3465
 Barnabás fiai: Tamás és János 2942
 — padányi nemes 3405
 —, Fábán fia (*Benchench-i*) 3616
 —, Farkas fia 2674
 Barnag (*Borlog*) Veszprém m. 3314
 Bars (*Bors*) Bars m., később Ó- és Újbars, ma Starý és Nový Tekov 2848, 2983
 Bars megye 2652, 2692, 2703, 3300
 —i curialis comes l. Miklós
 —i főesperes 2688
 —i hospesek 2848
 —i ispán 3349; l. még Demeter (Hont fia), *Herrandus*, István (Csák nb. Máté fia), János országbíró, Simon
 —i vár 2652, 2660
 —i várjobbágyok 2607, 2652
 Bársonyos (*Barsanus*) Veszprém — ma Komárom — m. 3094
 — l. még Porvad
 Bart (*Borch*, *Borth*) Esztergom m., ma Bruty Cs. 2311, 2346
 Bártfa (*Bardja*), ma Bardejov Cs. 2810
 —i kapu 3224
 Bas (*Boos*) Zemplén m., később Bazsipuszta, ma Taktaharkány 3471
 Bás (*Baas*, *Baaz*, *Bas*) fia: Miklós 2479
 — mester 3608
 —, *Poka* fia 3368
 Bás, Sebestyén rokona 2702
Basa, *Chek* fia 2395
Basyn (*Bosin*) és fiai: *Koyzlow*, *Punak*, *Mylath*, *Bohuntha* és *Bohurad* 2397, 2718
Bask fia: László 2972
 — (*Bosk*), utód nélküli 3036
 Bástély (*Boztuh*) Esztergom m. 2367
 Báta (*Batha*) fia: Kozma 3427
Batew l. Bátyú
Bath (*Booth*, *Both*) fia: *Belud* 2505
 — — Demeter 2689, 2713
 —, *Koroko* fia 2635
 Batiz (*Bootyz*, *Bothyz*, *Botiz*, *Botyz*, *Botsz*) fia: Péter 3295, 3297
 — testvére: Botond 2867-9
 — — Miklós 3473
 —, Bene fia 3064
 —, *Gurgus* fia 2383
 —, Márk fia 2596, 2773, 3199, 3442, 3475
 Batonya (*Botuna*) fia: *Botuna* 3040
 Bátor (*Batur*) Szabolcs m., ma Nyírbátor 2947, 2952, 3159
 — hn. 3235, 3364
 Battyán (*Bothyan*) Vas m. 2388
Batur l. Bátor
 Bátyú (*Batew*) Bereg m., ma Sz. 3397
Baxa l. Baksa
Baza f. 2708
 bazini Ábrahám 2547
Bazuch l. *Wazuch*
 Bazsipuszta l. Bas
Beatus pécsváradi apát 2492
 Béb (*Beeb*) Csanád m., később Óbéba Torontál m., ma Beba Veche R. 3356
 Béc (*Belch*) Somogy m. 2377-8, 2494, 2958, 3090
Bece fia: Péter 3288
Becer fia: Péter 2551
Bech (*Beech*) fia: Pál 2790-1
 —, *Ehelleu* fia 2911
Beche fiai: *Belid* és Péter 2701
Bechelfelde hn. 2593
Bechesnicha l. *Rohosnicha*
Bechfolua hn. Szepes m. 3205
Bechus fiai 2551
 Bécs kapuja 2691
 — i kereskedők rectora 2993
 Béd (*Beed*) fia: *Zenke* 2975
 — fiai: Mihály és Lukács 2807
 Bede fia: *Bokou* 3416
Beeb l. Béb
Beech l. *Bech*
Beed l. Béd
Beetcella l. *Belcella*
Been l. Bény
Bees fia: *Bees* 2884
 —, *Bened* fia 2454

Bejke (*Beyka*) Baranya m. 2548

Beke fia: Benke 3427

— — *Leuka* 2803

—, Miklós fia 2671

—, Tamás fia 3143, 3365

Békés (*Bekes*) fia: Pete 2472

— megye 2942

—i főesperes I. István

I. Béla 2316

III. Béla 2532

IV. Béla 2315, 2323, 2325, 2330-2, 2336, 2338, 2343, 2345-7, 2351, 2356-7, 2361-2, 2364, 2371, 2375, 2386-9, 2393, 2422, 2425-6, 2433, 2442-4, 2446, 2455, 2461, 2463, 2469, 2472, 2490, 2515, 2527, 2531-2, 2547, 2550, 2558, 2563, 2568, 2586, 2595, 2598, 2608, 2610, 2614, 2619-20, 2623, 2630, 2636, 2641, 2650, 2655-6, 2661, 2666, 2688, 2707, 2718, 2720, 2734-5, 2752, 2754, 2759-60, 2762-3, 2768-9, 2777-9, 2781, 2785, 2789, 2792-3, 2797, 2801, 2805, 2809, 2814, 2816, 2825, 2828, 2861, 2864, 2891, 2894, 2896, 2903, 2907-8, 2912-3, 2919-21, 2923, 2927, 2932, 2937, 2940-1, 2949, 2964, 2970, 2979-80, 2982, 2984, 2989-90, 2993, 3001, 3018, 3022, 3026, 3043, 3053, 3063, 3072, 3093, 3121, 3131, 3133-4, 3139-40, 3160, 3163, 3174, 3207, 3211, 3214, 3223, 3235, 3251, 3338-9, 3341, 3343-4, 3349, 3358, 3374, 3377, 3387, 3399, 3403, 3406, 3415, 3417, 3424, 3434, 3437-8, 3457, 3464, 3467, 3477, 3479, 3483, 3489, 3498, 3502, 3509-10, 3518, 3529, 3535, 3562, 3565, 3577, 3581, 3584, 3608

Béla herceg, IV. Béla fia 2364, 2477, 3072, 3182

— macsói herceg, Anna fia 2990

Béla (*Bela*) Szepes m., később Szepesbéla, ma Spišská Belá Cs. 2772-3

—i szászok 3150

Béla (*Bela*) Turóc m., később Turócbéla, ma Belá Cs. 3330

— f. 3150

Belá I. Béla, Borosbéla

Bélád (*Belad*) Bars m., ma Beladice Cs. 2660, 3115

Bélaház I. Boleráz

bélakúti apát I. Bernát

— apátság 2789, 2941

Belcella hn. Sáros m. 2344

—i Jaan fiai: Ew. és Péter 2743

Belch I. Béc

Belenig fia: Fülöp 3356

Belese I. Bölzse

Belezsér (*Beleser*) Gömör m. 2581

Belgégény (*Belgegen*) Szabolcs m., ma Gégény 3170

bélháromkúti apátság 3525

béli apát 3593

— Kelemen 3039-40

— Kemus 2485

— konvent 2709, 2711, 3600

Belid (*Belyd*), Antal pozsonyi prépost testvére 2704

Belid, *Beche* fia 2701

Belin-i kenéz I. Erney

Belse I. Bölzse

Belud fia: *Belud* 2748, 2753, 3175

— — Miklós 3580

—, *Both* fia 2505

Belus fia: *Belus* 2731, 3051

— fiai: Miklós és István 3051

— hn. Baranya m. 3546

Belža I. Bölzse

Benc (*Bench*) fiai: Sándor és Gál 2391

— királynéi jobbágy 2639

—, bolti Lőrinc fia 2921

Bence (*Bence*, *Benche*) fia: János 2380

— — Mihály 2803

— honti várjobbágy 2574

— zalai várjobbágy 2630

—, bolti Lőrinc fia 2921

Bencenc (*Bencencius*, *Benchench*) fia: Keled 3397

— hercegi jobbágy 2639

—, toldi Albert fia 3305

Benchench hn. Valkó m. 3615

—i Fábrián fia: Barnabás 3616

Bendwelgye hn. 3469

Bene fiai: Farkas és *Botsz* 3064

— nagykaposi esküdt 2480

—, *Zenche* fia 3432

Bened fia: *Bees* 2454

Benedek alkancellár aradi prépost 2351-2, 2355-7,

2361-8, 2370-2, 2374-80, 2382-4, 2386, 2388-91,

2395, 2403-4, 2406, 2410-2, 2414, 2416,

2420, 2422-8; budai prépost 2429-31, 2438,

2443-51, 2453-6; esztergomi vál. érsek 2445,

2457-80, 2483-6, 2488, 2490, 2492, 2499, 2501-8,

2512, 2514-5, 2517-8, 2521-2, 2524, 2531-8, 2542,

2550-60, 2562, 2564-9, 2588, 2590, 2595-9, 2601-2,

2604-11, 2613-5, 2617-8, 2622-4, 2626, 2631-2,

2635-9, 2641-5, 2649-52, 2655-6, 2659-66, 2668,

2687, 2691, 2702-3, 2708, 2710-2, 2716-7, 2720-3,

2729-30, 2733, 2735, 2740-2, 2744, 2747-9, 2815,

2846, 2932; esztergomi örökös isp. 2461-4, 2469-

71, 2475-9, 2485, 2488, 2492, 2501, 2503-4, 2506-7,

2512, 2514-5, 2517-8, 2521-2, 2524, 2531-7, 2542,

2550-9, 2562, 2564-7, 2569, 2590, 2595-6, 2598-9,

2601-2, 2604-5, 2607, 2609, 2615, 2617-8, 2622,

2624, 2626, 2631-2, 2650, 2652, 2655-6, 2659-60,

2662-3, 2665-6, 2687, 2691, 2710

— csanádi püspök 2846. (*helyesen*: Bereck, I. ott)

— esztergomi érsek 2444

— fehérvári kanonok, *Sister* fia 2304, 2314, 2684, 2784, 2998

— fia: Apa 2455

— — Fülöp 3590-1

— — *Gyurgus* 3354

— — Merse 3608

— — Pál 3102

- Benedek fia: *Rodyn* 3333
 — fiai: *Bense* és *Simon* 2652
 — — *János* és *Péter* 2558, 2685, és *Pál* 2685
 — — *Myke* és *Dénes* 2505
 — — *Péter* és *Kemen* 3100, 3104-7
 — kispalugyai jobbágyfiú 3443
 — mester kir. ember 2790-1
 — pohárnokm. fia: *Péter* szlavón bán 3241
 — somogyi dékán 2915
 — szentkeresztii perjel 3469
 — udvari notarius 2493-4, 2957
 — ungi várjobbágy 3154, 3236
 — zalai apát 2379
 —, *András* fia (sárosi) 2310, 2511
 —, *Bertalan* egri prépost testvére 3019
 —, *Boch* fia 3416
 —, *Chapk* rokona 3506
 —, csitári 3575
 —, *Dama* fia 3354
 —, *Detre* fia 3095; 3445
 —, *Eneruh* falusi 2462
 —, *Fanch* fia 3072
 —, *Fatra* Miklós rokona 3220, 3284
 —, *Fok* fia 2702
 —, *Gotthárd* fia (kalsai) 3075
 —, *Hudus* testvére 2947, 2952
 —, *Isou* fia 2383
 —, *Ivánka* fia 3263
 —, *Jakab* fia 2465
 —, *János* fia 3086-7
 —, *Karachinus* fia 3283
 —, *Kevel* fia 3402
 —, *Lothardus* fia 3366
 —, *Lukács* fia 2826, 2878; 3595
 —, — — (Péc nb.) 2462
 —, *Madacs* fia 3601
 —, *Márk* fia (rajki) 3515
 —, *Márton* fia 2381
 —, — — (nógrádi nemes) 3409-10
 —, *Merse* fia 3179, 3378-80
 —, *Miklós* fia (*Sagy-i*) 3100, 3104
 —, *Miklós* galgóci isp. testvére 3220, 3284
 —, *Narad* fia 2609
 —, *Pous* testvére 2568
 —, *Radun* fia 3098-9
 —, *Tamás* fia (Borsa nb.) 2942
 —, *Tódor* fia 3151
 —, *Tumboldus* fia (bácsi ispán) 2382
 —, *Waro* fia 2617
 —, *Welph* fia 3583
Beneuch hn. *Trencsén* m. 3608
Benke fiai: *Miklós*, *Fülöp* és *Jakab* 3444
 —, *Beke* fia 3427
 —, *Imre* fia 2975
Bense fia: *Sebestyén* 2534
 —, *Benedek* fia 2652
- Benueniud*, a szentmártoni templomos preceptor embere 2769
 bényi (*Been*, *Esztergom* m., ma *Bíňa Cs.*) szűz *Mária* egyház 3040
Berechte hn. 3536
Bereck comes 2930-1, 3027
 — csanádi püspök 2314-5, 2317, 2319-21, 2323-4, 2327-32, 2334-5, 2344-52, 2355-7, 2361-8, 2370-2, 2374-80, 2382-92, 2395, 2403-4, 2410-2, 2414, 2420, 2422-31, 2443-51, 2453-80, 2483-6, 2488, 2490, 2492, 2499, 2501-2, 2504-8, 2512, 2514-5, 2517-8, 2521-2, 2524, 2531-8, 2542, 2550-9, 2562, 2564-7, 2569, 2590, 2669, 2846, 2932
 — sárosi isp. 3112
 —, *András* fia (*Gutkeled* nb.) 3159
 —, *Hudus* testvére 2947, 2952
 —, *vásárdi* 2686-7
Bered l. *Beret*
Bereg megye 2954, 3069, 3190, 3397, 3539
 — — nemesei 3539
 — i isp. l. *István* (*Tekus* fia), *Miklós* (*Pok* nb.)
Beregsurány l. *Surány*
Berekyo l. *Berettyó*
Beremend l. *Bólya*
Beren l. *Berény*
 berencsi *Ábrahám* fia: *András* 2740, 3076
 — — — *János* 2740
 — *Nána* fia: *Jakab* 3397
Berénd (*Berend*) *Veszprém* m., ma *Tósokberénd* 2517
Berény (*Beryn*) *Nógrád* m., ma *Karancsberény* 2554
 — (*Beren*) *Somogy* m., ma *Nagyberény* 3272
 — (*Beren*) *Veszprém* m., ma *Vörösberény* 2733
Beret (*Bered*) *Torna* — ma *Borsod-Abaúj-Zemplén* — m. 2561, 3335
 — l. még *Gagyberet*
Berettyó (*Berekyo*) f. 3183
Beryn l. *Berény*
Beriszló (*Beryzlo*) fiai: *Márton*, *Berthak*, *Iván* és *Domokos* 2393
Berivoj (*Beryuoy*) fiai: *György*, *János*, *Tamás* és *Márton* 2393
Bernát bélakúti apát 2941
Bernstein l. *Borostyánkő*
Bersenche l. *Gerzence*
Berták (*Berthak*), *Beryzlo* fia 2393
Bertalan comes 3006-7
 — erdélyi dékán 2744
 — margitszigeti procurator 3240
 — mester egri, majd szepesi prépost, notarius specialis, majd alkancellár 3019, 3064-8, 3070-1, 3074-6, 3080-2, 3085, 3089-90, 3093, 3097, 3113, 3133-4, 3136-8, 3141-2, 3144, 3146, 3148, 3150-1, 3158, 3160-5, 3167-9, 3171, 3173, 3175-7, 3189-90, 3203-4, 3209, 3214, 3216, 3220, 3222, 3230-9, 3241-5, 3248, 3252, 3256-7, 3259-63, 3265-7, 3271-4, 3281, 3284, 3293

- Bertalan váradi püspök 3342, 3348
 —, *Agh* Péter testvére 3194
 —, *Faab* fia 2981
 —, *Germanus* fia 2481
 —, *Jakab* fia 3165
 —, *Latinus* 2714
 —, *liptói* 3540
 —, *Natk* fia 3358, 3372
 Bertalanföldre (*terra Bartholomei*) Liptó m., később
 Dechtár, ma Dechtáre Cs. 3540
 Bertény (*Berthem*) Bihar m., később Birtiny, ma
 Birtin R. 3342
 Bertoldus (*Pertoldus*) kőfaragó unokája 3437
Beruey I. Börvely
 Berveni I. Börvely
 Bese fiai: Pál és László 3194
 Bešeňov I. Besenyő
 Besenyő (*Besenew*) Bars m., később Zsitvabesenyő,
 ma Bešeňov Cs. 3574
 — (*Beseneu*) Heves m., ma Besenyőtelek 2868-9
 —, Zala m. 3345
 Besenyőtelek I. Besenyő (Heves m.)
 Besnyő I. *Zapakon*
 Beszter (*Beztur*) fia: Demeter 2754
 Beszterce (*Bysterche*) hn. 3033
 —i isp. I. Pál
 —i polgárok 3556, 3582
 —i tributum 3556, 3582
 Besztercebánya (Beszterceújfalu) 3434
 —i bíró 3467
 Beszterec (*Byztruch*) Szabolcs m. 3455
 Bethlem (*Beethleem*) fiai: Tamás és Jakab 2638
 — királyi ember 3357
Bethlem, bolti Lőrinc fia 2921
Betreg hn. Veszprém m. 2930-1, 3027
Beud I. Bőd
Bew I. Bő
Bezred-i Lőrinc 2803
Bezew I. Bező
 Bežovce I. Bező
 Bező (*Bezew*) Ung m., ma Bežovce Cs. 2755, 2757,
 3461
Bibynus mester 3071
Bybursteyn-i Ottó 2810
 bihácsi hospesek 3026
 Bihar (*Byhar*) Bihar m., ma Biharea R. 3180
 — megye 2777, 2895, 2942, 3140, 3233
 —i isp. 3305
 Biharea I. Bihar
Byhorfyaytul fn., Liptó m. 3277, 3618
 Bijacovce I. Mindszent
Byk polok f. 2908
 Bika (*Byka*) Győr m., ma Rábaszentmiklós 3458
Byl I. Bél
 Bilak (*Bylokul*) Doboka m., ma Domnești R. 3140
Bylataorthvan erdő, Turóc m. 3466
 Billege (*Byligue*) Komárom m., ma Billegpuszta —
 Naszály 2556
 — (*Bylegue, Bylga*) Veszprém m. 2352, 2720
Bytokul I. Bilak
 Bíňa I. Bény
 biri Márton fiai: Henrik, László és Lőrinc 2717, 2719
 Birtin I. Bertény
Bysterche I. Beszterce
 Bystrany I. Eilenbach
 Bystrička I. Kisbeszterce
Bisticze hn. 2579
Biter (*Byter*) comes 3575
 — zólyomi isp. 2774, 2880
Byztruch I. Beszterec
Blasik malma 2902
 Blaguska I. *C asna*
 Blatnica (*Blatznica*) Turóc m., ma Cs. 2321
Blesa I. Bölze
Bleznica (*Blyznicha*) f. 3104
 Blumenau (*Plumow*) Pozsony m., ma Lamač —
 Bratislava Cs. 3061
Bobocha hn. Baranya m. 3546
Bobon szn. 2425
Bobor I. Pabar
 Bobróc (*Bobroch, Bobrouch*) Liptó m., később Kis-
 és Nagybobróc, ma Bobrovček és Bobrovec Cs.
 3009, 3156, 3277, 3403, 3476, 3486, 3618
 Bobrovček I. Bobróc
 Bobrovec I. Bobróc
 Bobrovník I. Hodász
Bobwd I. Babót
Boch fia: Benedek 3416
 — szabolcsi várjobbágy 3170
Bochou, bolti Lőrinc fia 2921
Bocond comes 3588
 Bod fiai: Péter, László, Imre és *Donch* 3635
Boda fia: *Jobus* 3129
 — — Konrád 3152
 —, László fia 3253, 3395
 Bodó (*Bodou, Bodov*) padányi nemes 3405
 —, *Bogomerius* fia 3403
 —, horváti Lőrinc fia 2430
 —, *Vothk* fia 3463
Bodoy fia: István 2728
 Bodoló (*Budulo*) fia: *Pomsa* 3446
 Bodony (*Bodon, Bodun, Budun*) fia: András 2856
 — — Dénes 3379-80, 3625
 —, *Aba* nb. 2581
 —, György fia 3379-80
 —, *Weyteh* fia 3288
 Bodrog (*Budrug*) fia: *Lampert* 3114
 — (*Bodrug, Budrug*) f. 2861, 3210
 — (*Bodrug*) Bodrog m. 3616
Bodugazunffalwa I. Boldogasszonyfalva
Bogad hn. Zala m. 3345
 bogátradványi *Gopoly* fia: Pál 2890

- Bogda* l. Bagda
Bogia l. Bogya
 Bogomér l. Bagamér
Bogon l. Pogony
Bogud, ma Dunabogdány (?) Pest m. 3353, 3389
Bogya (*Bogia*) Komárom m., ma Bodza Cs. 2875
Bogyiszló l. Dalocsa
Bogyna, Woyzlow fia 2453
Bogyoszló (*Boguzlou*, *Bugyuzlaus*, *Bugyuzlou*), Endre fia 3011, 3075
 —, Kis Jób rokona 3326
 —, Péter veje 2667
Bohosnicha l. *Rohosnicha*
 Bohunice l. Bagonya
Bohunta (*Buhutha*), Bosin fia 2397, 2718
Bohurad (*Buhard*), Bosin fia 2397, 2718
Boya, *Boyad* l. Bólya
Boych l. Bajcs
Boyk hn. 2543
Boyn fiai 3573
Boinia, Sáros m. (?) 2479
 Bojničky l. *Bayanch*
Boynukfolua l. Bajnokfalva
Boyon l. Bajom
Bokoych tó 3104
Bokon l. Bakony
Bokoth, Ompud fia 2795
Bokou, Bede fia 3416
 — l. még Bakó
Bola l. Bala
 —i *Oliuanth* fiai: László és István 3585
Bolandus királyi ember 2672
Bolar hn. 3045-6
Bolda Vas m. 3292
Boldogasszonyfa (*Bodugazunffalwa*) Csanád m. 3356
Boldur hn. 2414
Boleráz (*Baralath*), Pozsony m., később Bélaház, ma Boleráz Cs. 2923
Boleszló (*Bolezlaus*) fia: Buzád 2618
 — váci püspök 2532
 bolgár hadjárat 2382, 2429, 2477, 2542, 3231, 3415
Bolhás (*Balthas*, *Bulhas*) Somogy m. 2689-90
Bolysk földje, ma Sveta Helena J. 2623
Botman-i nemesek 2501
Bolon l. Balony
Boloso f. (Trencsén m.) 2532
 bolti Lőrinc fiai: *Bochou*, *Bench*, *Benche* és *Bethlem* 2921
Boltragh l. Bótrágy
Bolya ásgúti erdőőr 3266
 Bólya (*Boya*) Baranya m., ma Magyarbóly 3546
 — (*Boyad*) Baranya m., később Püspökbóly, ma Beremend 3450
Bonch fia: János 2647-8
 Bonifác pannonhalmi apát 2386, 2392, 2587
Boos l. Bas
Booth l. Bath
Borch comes 3027
 — l. még Bart
Borhod (*Borhud*, *Burhud*) Somogy m. 2377-8, 2494, 2654, 2958, 3090
Bori (*Bury*, *Bwry*) Bars, majd Hont m., ma Bory Cs. 2607, 2650
Borych (*pratum*) 3442
Borynka l. Baranka
Bork l. Bark
Borlog l. Barnag
Boroch gömöri várjobbágy 2350
 Borsbela (*BurusBela*) Esztergom m., később Béla, ma Belá Cs. 3448
 Borostyánkő (*Parastian*, *Paristian*, *Parustian*, *Pere-steyan*, *Perestian*, *Perinstain*, *Perystien*, *Pernstan*, *Perrestayn*, *Perstan*, *Perustian*, *Porustian*, *Porustyen*) vár Vas m., ma Bernstein A. 2389, 3282-3, 3285-92, 3326, 3458, 3564
Borouch, *Chombold* fia 3129
 Borozd (*Buruzth*) Vas m. 3260
Bors l. Bars
 Borsa nb. nemesek 2942
 Borsi (*Borsi*) Zemplén m., ma Borša Cs. 3184
Borskeed-i apátság l. borsmonostori apátság
 borsmonostori apátság (ma Klostermarienberga A.) 2302, 2306-8, 2610, 2828-9
 Borsod megye 2415, 2472, 2800, 3143, 3216, 3233, 3276, 3525
 —i isp. l. Dénes, Jakab lovászm.
 —i vár 2799, 3030
 —i várjobbágyok 2609, 3151
Borsonuch hn. 2870
 Borsova (*Bursua*) comitatus 3153
 — (*Borsua*, *Burzua*) vár Bereg m., később Nagyborzsova, ma Sz. 3171, 3307
 —i várnépek 3307
Borth l. Bart
Borumlak, Csanád m. 3343
Bosan l. Bossány
 Bošany l. Bossány
Bosdar, *Gurguk* fia 2605
Bosin l. *Basyn*
Bosk l. *Bask*
Boskfelde hn. Borsod m. 3036
Bosoner obol fn., Somogy m. 2524
 Bossány (*Bosan*) Nyitra m., ma Bošany Cs. 2825
Bosuk l. Kacsok
 bosznai bán l. Egyed mester, István, Ugrin (Csák nb.)
 boszniai eretnekség 3067
 — püspök l. *Rolandus*, Tamás
 Bot fia: *Zochud* 2533
Both l. Bath
Bothyan l. Battyán
Bothvythpatakafeyee fn. Sáros m. 2743
Botiz l. Batiz

- Botond, *Botiz* testvére 2867-9
Botou pozsonyi várjobbágy 3446
 Bótrágy (*Boitragh*) Bereg m., ma Sz. 3397
Botuna l. Batonya
Boxa l. Baksa
Bozita l. Buzita
Boztuh l. Bástély
 Bő (*Bew*) Heves m., ma Tiszabő Szolnok m. 2984
 —i nemesek 2984
 Bőcs (*Bulch*) Borsod m. 2328
 Bőd (*Beud*) Komárom m. 2694
 — Szabolcs m. 3083-4
 Bökény (*Buken*) Zala m. 3515
 — nb. Jakab 2775-6, 3055
 bökénysomlai csata 2559
 — Csépan 3429, 3459
 Bököny (*Buken*) Borsod m. 3318
 Bölze (*Belese, Belse, Blesa*) Abaúj m., ma Belža
 Cs. 3086-7, 3579, 3624
 —i nemesek 3579
 Börvely (*Beruey*) Szatmár m., ma Berven R. 3083-4
 Bős (*Beus*) [Szolga]győr, később Pozsony m., ma
 Gabčíkovo Cs. 2508, 2909
 brandenburgi örgróf 2873
 Brassó (*Braso*), ma Oraşu Stalin R. 3509
Brathumer szn. 2425
 Bratislava l. Blumenau, Dévény, *Flezyndorph*, Po-
 zsony, Széplak, Vidrice
Brendulinus fia: *Hench* budavári rector 2949
Brezhaal fia: Márton 2375
Bristena, ma J. 3398
 Bruty l. Bart
Bube veszprémi várszolga 2638
Buchu l. Bulcsu
Bucowa fn. 2902
Bucun nagykaposi villicus 2480
 Búcsúháza l. Sámot
Bud, Lothardus fia 3366
 Buda fia: Pósa 3444
 — fiai: Miklós és *Castou* 2429
 Buda (*Buda*) Heves m. 2566
 — város 2403, 2483, 3451, 3479; keltezési hely 2303,
 2307-8, 2311, 2353-4, 2381, 2396-2401, 2405,
 2408-9, 2417-8, 2482, 2489, 2493, 2496-8, 2500,
 2589, 2591-2, 2646, 2648, 2699, 2701, 2705-6,
 2719, 2819, 2821, 2840-2, 2852-3, 2949, 2951,
 2962-3, 3002, 3020, 3043, 3069, 3109, 3143, 3187,
 3207, 3213, 3227-8, 3264, 3294, 3316, 3319, 3349,
 3400-1, 3406-7, 3416, 3451-2, 3454-6, 3461, 3494,
 3496, 3563, 3567-70, 3573-8, 3595, 3615, 3621-2
 — — melletti fogság (IV. László és anyja) 2569
 budai bíró (rector) 3066, 3449; l. még *Hench, Preuchul,*
Vernerius, Walterus
 — comes l. *Walterus*
 — domokos apácák 2789
 — kanonok l. Lőrinc udvari notarius (2725)
 budai káptalan 2403-4, 2483, 2495, 2619-20, 2871-2,
 2921, 2957-8, 3034, 3042, 3074, 3125, 3186, 3269-
 70, 3293, 3367, 3424, 3452, 3495, 3569
 — olvasókanonok l. Ambrus, László
 — plébánia 2789, 2937
 — plébános 2864
 — polgárok 2707, 3449, 3454; l. még *Merculinus*
 — prépost 3367, 3452, 3495; l. még Ákos, Benedek
 alkancellár, János, László
 — sz. Mária egyház 2789, 2937
 — szőlő 3568
 — vár 2620, 2783, 2937, 2949, 2990, 3066, 3490, 3588
 — várnagy l. *Walter* komáromi isp.
 — vásár 3449, 3454, 3563
 — (vásár)vám 2937, 3451, 3490, 3518, 3565, 3619
 — zsinat 3066
 budafalvi *Becer* fia: Péter 2551
 Budak hn. Nyitra m. 3229-30
Budka, Golna fia 2856
Budmerius fia: Mihály 2459
 —, divéki *Baan* fia 2825
Budona fia: Jakab 2938-9
Budrug l. Bodrog
Budulo l. Bodoló
Budum, Budun l. Vidin
Buga királyi hírnök 2638
Bugud, Leustachius fia 3629
Bugyuzlaus l. Bogyoszló
Buhard l. *Bohurad*
Buhta (Buhte) fiai: Lőrinc, Kozma, Kázmér és
Buhtus 3427
 — pozsonyi castrensis 2813
 —, *Atrachychk* fia 2453
Buhtus (Butthus) fia: Tamás 3283
 — telki udvarnok 3037
 — veszprémi castrensis 2638
 —, *Buhta* fia 3427
 —, Tamás fia 3031
Buhutha l. *Bohunta*
Buken l. Bökény, Bököny
Bukensomla l. Bökénysomló
Bula hercegi jobbágy 2639
Bulch l. Bőcs
 Bulcsu (*Bulchu*) királyi hírnök 2638
 — (*Buchu*), *Vrud* fia 3094
Bulhad-i István 3248
Bulhas l. Bolhás
Bult l. Bolt
Bunch szn. 3093
Burhud l. *Borhod*
Bury l. Bori
Bursua l. Borsova
Burun-i várnagy 3459
BurusBela l. Borosbéla
Buruzth l. Borozd
Burzua l. Borsova

Busan-i kerület 2642
Bulthus l. *Buhilus*
Buza fiai: Márton, Márk és Máté 2635
 — földje, Zala m. 2432
Buzád (Buzad) comes 3621
 — fia: *Ochuz* 2427, 2575, 3218-9, 3526
 — nb. *Lancereth* fia: *Herbordus* 2379
 —, *Bolezlaus* fia 2618
 —, *Zudy*-i 2967
Buzi, Péter fia 3077
Buzita (Bozita) Abaúj m., ma Buzica Cs. 2902
Buzsák l. Magyarai
Bwwry l. Bori

C

Calanus pécsi püspök 2532
Cald l. Káld
capitosus l. Fejes
Căpușu Mare l. Kapus
Caransebeș l. Karánsebes
Caslou l. Császló
Casna, Zágráb m., ma Blaguška J. 2767, 2769
Cassichi-i fiak 3398
Cato fia: Péter 3283
Ccherich l. *Cheruch*
Cecke l. Gecske
Cecus l. *Tekus*
 cégényi nemes 3016
Cegléd (Chegled) Pest m. 3551-2, 3581, 3584
Celldömölk l. Dömölk
Cepk l. *Chapk*
Cermle f. (Liptó m.) 2880
Cermula, Liptó m. 2880
Cerovo l. Cseri
 Ch és magánhangzó l. Cs
Chlobochye-i szent Péter monostor 2579
Chrenová l. Tormos
Chrysogon (Grysgon) pécselyi nemes 3101, 3120
 —, Farkas fia 2674
Chrtány l. Hartyán
Ciavoș l. Csávos
Cygver l. Ziegerberg
Cihapotoka f. 2773
Cimpia Turzii l. Szentkirály
Cyster l. *Sister*
Cystuskuta fn. 2432
Clementinus, teplai 2907-8
Cletus fia: *Cletus* 3621
 — fiai 3104
 — — Fülöp, László és Gergely 3615
Cluj l. Kolozsvár
Clwsuar l. Kolozsvár
Cochensife patak (Szepes m.) 3328
Colinus (Kotynus) veszprémi főesperes 3244, 3354

Condra fiai: *Kondacur* és *Detre* 2388
Conschan l. Konjska
Coplen l. *Kopien*
Copornicha l. Kapronca
Corbouia l. Korbávia
Corneni l. Szilkerék
Corpona l. Korpona
Corrardus l. Konrád
Costatum zalai castrensis 2516
 — hn. Szatmár m. 3122
Costrosinjev (Costrosynjev) l. Kosztrosinfő
Cozma l. Kozma
Crazna hn. *Busan-i* kerület 2642
Crisius fegyvernöki jobbágy 2639
Cristianus fia: András 2674
Crupich völgy (Szepes m.) 3442
Cuhnaalia (Cuhunaalia) Sáros m., később Pécsújfalu,
 ma Pečovská Nová Ves 2450
Cuieșd l. Kövesd
Cumlos, Cumulos l. Komlós
Cuncz földje l. Kuncfalva
Cuplan l. Koplán
Curmed-i comes l. *Trusach*
Cuthche l. Gecske
Czékey fia: *Og János* 2800
C[zompo]-i Rudolf 3498

Cs

(Ch és magánhangzó, Ć)

Csaba (Chaba, Choba) Somogy m., ma Csabapuszta —
 Tab 2377-8, 2493, 3141
Čachtice l. Csejte
Csák (Chak) bán 3581
 — fia: Tiba 3185
 — nb. *Csák, Renoldus* és *Kemyn* 3412
 — — *Chomoz (dictus)* Pál 3400
 — — Domokos fia: Miklós 3053
 — — Márk fiai: István és Péter 3068
 — — Máté fia: István 2562
 — — — Máté 2364
 — — — Péter 2364, 2477
 — — Péter fia: Domokos 3053, 3223
 — — — Mihály 2785
 — — *Pous* fia: Ugrin 3309
 — — Simon fia: Péter 3532
 — — *Vgud* fia: Demeter 3373
 — tárnokmester 3483
 —, Demeter fia 3108
 — l. még Ják
Chaka l. Csóka
Csákány (Chakan) fia: Péter 3390
 — fiai 3392
 — hn. Fejér m. 2694
 — hn. Gömör m. 3163, 3197

- Csákány** hn. Szepes m. 3206
 —i *Moysa* fia: László 3093
 —i *Vörös Tiburcius* 3206
Chakato l. Csókató
Család (*Chalad*) Nyitra m., ma Čeladice Cs. 2490, 2526, 2826, 2878, 2884-5
Csalló (*Chollow*) f. 3604
Csallóköz (*Chaloukuz, Chaloukuz, Chyllokuz, Chylloukuz, Chollokuz*) fn. 2506, 2664, 2808, 2981, 3029, 3426, 3428
 —i nemesek 3604
 —i Orbán fia: József 2924
Csallóközkürt l. Kürt
Csallóköztárnok l. Tárnok
Cham l. Csom
Chama l. Csoma
Chamak hn. Heves m. 2634
Csanád fiai: Gergely és Dénes 3341
 — nb. Pongrácz fia: Tamás 3342-3, 3355-6
 — nembeliek 3341
 — (*Chanad, Chanadinum*) Csanád m., ma Magyarcsanád Csongrád m. 2870, 3356, 3538, 3561
 — megyei birtokok 3343, 3355-6
 —i káptalan 3355-6
 —i püspök l. Benedek (I), Bereck, Gergely, Imre
 —i püspökség üresedésben 2596
 csantai nemesek 2501
Csap (*Chop*), Pál fia 2981
Chapk (*Cepk, Chebk*) 3506
 — fia: Jakab 2532
Csapó (*Chopo, Chopou*) fia: András 2424, 3225, 3262, 3407, 3524, 3595, 3603
Charaburda hn., ma J. 2991
Csárad (*Charad*) Hont m., ma Čaradice Cs. 3040
Császár (*Chazar*) comes 2817
Császló (*Castou*), Buda fia 2429
Császta (*Chazta*) Borsod m., ma Edelény 2472
Csát (*Chat*) Borsod m., ma Mezőcsát 3210
Csató (*Chotou*), *Hedricus* fia 2807, 3094
Chawas l. Csávós
Csavonya (*Chuana*) Somogy m. 2849
Csávós (*Chawas*) Temes — később Torontál — m., ma Ciavoş R. 3356
Chazchko hn. Vas m. 3639
 csázmai káptalan 2361, 2439, 2487-8, 2622, 2770, 2939, 3106-7, 3273, 3588
Chazta l. Császta
Chebik l. Chapk
Cheburka fiai: *Ianus* és János 3650
Checher l. Csicsér
Chechtow halastó 3186
Checus l. Tekus
Chedezdeth hn., Sáros m. 3350
Cheenk hn. 3555
Csege (*Chege, Chegue*) Szabolcs m., ma Tiszacsege
 Hajdú-Bihar m. 3317-8, 3320
Chegléd l. Cegléd
Chegue l. Csege
Chegzew csepelyi vincellér 2600
Cseh (*Cheh*), *Pocina* fia 3053
Csehi (*Chehy*) Somogy m. 3054
 — Vas m. 2580, 2669
 Csehország 2458, 2462, 2502
Csehte l. Csejte
Csejke (*Cheyhke*) Vas m., ma Schauka A. 2545
Cheylich hn. Szepes m. 2814
Cheyne l. Csénye
Csejte (*Chehte*) vár, Nyitra m., ma Čachtice Cs. 2734
Csek (*Chek*) fia: *Basa* 2395
Cseke (*Cheke*), *Jurk* fia 2803
Chekud fia: János 3114
Čeladice l. Család
Chellegh, Miklós szekernagy testvére 3267
Chelley l. Ehellős
Chem szn. 3181
Cheme (*Cheemee*) fia: Dénes ungi várjobbágy 3070
 — — *Gueze* 2807
Chemen, tolmácsi Jakab fia 3631
Chemetey l. Csömöte
Csempeszkopács l. Kopács
Chen hn. Szolnok m. 2616
Chendey hn. Valkó m. 2390
Chene hercegi tálhordó 2638
Chenete l. Csenyété
Chenke fia: János 3147-8
Csenke (*Chenke*) Esztergom m., később Muzsla, ma Mužla Cs. 2801
Csenkeszföld (*Chenkezföld, Chenkezföldy*) Pozsony m., később Csenkeszfa, ma Povoda Cs. 2886, 2888
Chenuk f. 3137
Csénye (*Cheyne*) Vas m. 3211
Csenyété (*Chenete*) Abaúj m. 2935, 3030
Csép (*Chep*) Vas m. 2673
Csépán comes 3544
 — fia: Dénes 3158
 — — Iván 2388
 — — Marcell 3086-7
 — — Miklós 3306
 — — Pál 3463
 — — Péter cégényi nemes 3016
 — fiai: Endre és *Ondurnuk* 2981
 — pohárnokmester 2562, 2564, 2567, 2569, 2595, 2602, 2932
 — vasvári isp. 2708, 2942
 —, bárcai 3152
 —, bökénysomlai 3429, 3459
 —, János fia 2886, 2888
 —, Kázmér fia 2389
 —, *Kuney* fia 2699
 —, Lőrinc fia 2673, 3260
 —, *Marchaleus* fia 3117
 —, Őrs nb. 2627

- Csépán, szilvási 2648
 —, Tiba fia 2453
 —, Zeud fia 3368
- Csépánföldre (*Chepanfelde*) Bereg m., később Kis- és Nagydobrony Ung m., ma Sz. 3190, 3196
- Csepel (*Chepel*) Veszprém m. 2756
 — sziget (*magna insula*) 2778, 3270, 3357-8, 3517
- Csepely (*Chepel, Chepeel*) Somogy m., ma Nagy-csepely 2600
 — Ung m., később Ungcsepely, majd Nagykapos, ma Velke Kapușany Cs. 2699, 3070
- Cséptelek (*Chepteluk*) Fejér m., ma Szigetcsép Pest m. 3269-70
- Chepus* hn. Borsod m. 3113, 3318
- Cherchu* szn. 2594
- Cheremne* l. Csermnó
- Cherenik* f. 2599
- Cseri (*Chery*) Hont m., ma Cerovo Cs. 2670, 3038, 3041, 3396
- Cheriu l. Kér
- Cherke* l. Serke
- Chermen* hn. 3347, 3382
- Csermnó (*Cheremne, Cherumpna, Chormona, Churmuna*) Liptó m., később Szentkereszt, ma Svätý Kríž Cs. 2982, 3198, 3200, 3476, 3486
 —i János 3648
- Csernecszeg* (*Chernecszegh*) hn. Zala m. 2852-3
- Chernel*, Ivánka fia 3607
- Chernuch* l. *Cheruch*
- Cherona* f. (Liptó m.) 3540
- Cheruch* (*Chernuch, Ccherich*) tó 3104
- Červenica l. Veresalma
- Cesztreg (*Cheztreg*) Zala m. 2635
- Cesztve (*Chozthwey*) Zala m. 2394
 — (Nógrád m.) l. Bakó
- Csete (*Chete dictus*) Lőrinc tárnokmester 3199
 — fia: Aladár 2347
 —, *Hedricus* fia 2807
- Cheth* (*Cheet*) fia: Simon 3364
 — csepelyi vincellér 2600
- Cheth* sziget l. Csút
- Csetnek (*Chetnek, Chetnuk*) fiai 3533, 3551
- Chetre, Zelemen* fia 3453, 3493
- Cheu* l. Csév
- Cheuzteluk* l. Csősztelek
- Cheuzweyz* l. Csőszvéz
- Csév (*Cheu*) Esztergom m., ma Piliscsév Komárom m. 2636
- Cszemice (*Cheznice*) Somogy — később Körös — m., ma J. 2351
- Cheztreg* l. Cesztreg
- Čičarovce l. Csicser
- Csicsér (*Checher*) Ung m., ma Čičarovce Cs. 3028
- Csicsó (*Chycho*) Belső-Szolnok m., ma R. 3233
 —i Pál fia: János 3023-4
 —i Péter 3074
- Chygle* l. Csögle
- Chyguez*, Salamon fia 3427
- Chygur* cseh vitéz 2749
- Chyl* fia: Miklós 2337
- Csilizpatas l. Patas
- Chyllokuz, Chylloukuz* l. Csallóköz
- Chyna* banai castrensis 3020
- Chyngua* l. Csongva
- Chintelnic l. Kentelke
- Chirchslag* l. Kirchs Schlag
- Csiszár (*Chyzar*) Somogy m. 3632
- Csiszér (*Chyzer*) hn. 2791
- Csitár (*Chythar*) pozsonyi várjobbágy 2547
 — hn. Hont m. 3575
 —i nemesek 3575
- csitváni Albert fia: Egyed 2859-60
 — Károly 3634
- Chyzar* l. Csiszár
- Chyzer* l. Csiszer
- Choba* l. Csaba
- Csobánka (*Chubanka*) fia: János 2524
- Choča l. Hecse
- csói *Mochias* 2514, 3214
- Csóka (*Chaka*) Csanád — később Torontál — m., ma Čoka J. 3343, 3356
- Csókató (*Chakato*) halászhely, Csanád m. 3356
- Chokoy* hn. Nyitra m. 2687
- Csokonyavisonta l. Erdősokonya
- Cholk* comes fiai 2652
- Chollokuz* l. Csallóköz
- Chollow* l. Csalló
- Csolnok (*Cholnuk*) Esztergom — ma Komárom — m. 2636, 2765
- Csom (*Cham*), *Hernek* fia 3631
- Csoma (*Chama*) veszprémi várjobbágy 2598
 —, *Mortun* fia 3222
 —, *Ruthk-i* 3374
- Csomasz (*Chomoz dictus*) Pál 3400
 —, Lőrinc fia 2534
- Csombárd (*Chombold*) fia: *Borough* 3129
- Csomota (*Chomotoy, Chumoteus*) csepelyi vincellér 2600
 — telki udvarnok 3037
- csongrádi isp. 3349
- Csongva (*Chungua*) hn. 2653
 —i János fiai: András és *Endry* 2474
- Chop* l. Csap
- Chopou* l. Csapó
- Csorba (*Churba*) Liptó m., ma Štrba Cs. 3403
- Chormona* l. Csermnó
- Chorváty l. Horváti
- Chotfn l. Hetény
- Chotou* l. Csató
- Chou* l. Csó
- Choztwey* l. Cesztve
- Csögle (*Chygle*) Veszprém m. 2598

Csölle (*Churle, Churre*) Pozsony m., ma Štefanikovec Cs. 2558, 2685
 Csömöte (*Chemetey*) Vas m., később Kis- és Nagy-csömöte, ma Lukácsháza 3211
 Csöngé (*Chenge*) Vas m. 2673
 Csörle (*Churle*) fia: Péter 2813
 Csósz (*Chuuz*) Fejér m. 2684, 2784, 2998
 Csósztelek (*Cheuzteluk*) Baranya m. 3546
 Csószvész (*Cheuzweyz*) halászhely (Pozsony m.) 2808
 Chuana l. Csavonya
 Chubanka l. Csobánka
 Chucilinus l. Kunchlinus
 Csuda (*Chuda*) szolga 2877
 —, Irazmus fia 3431
 —, Rechk fia 2950, 2965
 Chue-i Thepe fia: Lukács 2522
 Chuefeldy hn. 2522
 Csukárpaka (*Chukarpaka, Chukar-i Paka*) Pozsony m., ma Čukárska Paka Cs. 2664, 2671
 Chumoteus l. Csomota
 Chumzo fiai: Dénes és Tamás 2799
 Chwn l. Csúny
 Chundor Gergely 2807
 Chungua l. Csongva
 Čunovo l. Csúny
 Chunta l. Csanta
 Csúny (*Chwn*) Moson m., ma Čunovo Cs. 3581
 Churba l. Csorba
 csurgói keresztések konventje 2575
 Churle l. Csölle, Csörle
 Churmuna l. Csermnó
 Churre l. Csölle
 Csút (*Cheth, Chuth*) sziget 2993, 2995
 — szigeti monostor 2343
 Chuuz l. Csósz
 Csütörtökhely l. Szentlászló
 csütörtökhelyi (?) (*Solcheturtuky*) vásár (Zala m.) 2589

D

Daag l. Dág
 Dábáca l. Doboka, Dobokavárfalva
 Dabaka l. Doboka
 Dabrony (*Dobrun*) Veszprém m. 2486
 — (*Dabrun*) Zala m., később Alsó-, Felső- és Középdabrony, ma Csáford 2576
 Dada (*Dada*) Szabolcs m., ma Tiszadada 3083-4, 3321
 Dág (*Dag*) Esztergom — ma Komárom — m. 2636
 —i *Leonardus* 3201
 —i szent Mihály egyház 2636
 — (*Daag*) Sopron m. 3005
 Daj (*Day*) falubeli *Bochou* és Salamon 2921

Daka fia: Gergely 2582, 2584, 2644
 dalmáciai domokos rendtartomány perjele l. Péter
 Dalocsa (*Dalacha*) Bodrog m., ma Bogyiszló Tolna m. 2425
 Dama l. Doma
 Damak (*Dumuk*) Borsod m. 3276
 Daman l. Domán
 Damana l. Damonya
 Damarad l. Dombrád
 Damásd (*Damas*) Bars m., később Garamdamásd, ma Domaša Cs. 3040
 — (*Damasa*) Hont m., ma Ipolydamásd Pest m. 2816, 3247
 Damján (liptói ?) 3612
 — királynéi szakács 2639
 — zalai castrensis 2516
 —, András fia 3462
 —, *Fyacha* fia 3516, 3540
 —, *Jure* fia 2402
 —, liptói *Paznanus* fia 3082, 3390, 3392
 —, *Soronicha*-i 3611
 damonyai *Mixa* fia: Márton 2365
Damps királynéi szakács 2639
 Dancs (*Donch*), Bod fia 3635
 —, Tamás fia 3553-4
 Darázi (*Dras*) Hont m., ma Drážovce Cs. 3438
 Darma (*Darma, Durma*) Ung m., később Órdarma, ma Sz. 3360, 3363
 Daróc (*Drauch, Drauz*) Szepes m., később Szepesdaróc, ma Dravce Cs. 3160-1
 Dávid fia: Finta 3112, 3154, 3158, 3212, 3222, 3241, 3431
 — — Amadé 3288, 3557
 — földé hn. Pozsony m. 3222
 Debrecen l. Maccs
Debrete l. Döbréte
Decche hn. Somogy — majd Körös — m., ma J. 2361
Dechk fia: András 2554
 —, *Ruthk*-i 3374
 Dechtár l. Bertalan földé
 Dechtáre l. Vidaföldé
 Déda (*Deda*), Péter fia 2558
 — f. (Zólyom m.) 3245
 Dedalus zalai isp. 2361-8, 2370-2, 2374-80, 2382-3, 2386-92, 2395, 2403-4, 2406, 2411-2, 2414, 2420, 2422-9, 2431, 2443, 2445-51, 2453-5, 2457-60, 2464-76, 2478-80, 2483-6, 2488, 2490, 2492, 2499, 2502-8, 2514-8, 2521, 2524, 2534, 2536-7, 2542, 2553, 2555, 2562, 2564-5, 2635, 2846, 2932
 dédi Móric 2521
 Dedinka pri Dunaji l. Sáp
 Dege l. Döge
Degzeu l. *Thegzeu*
 Dekýš l. Gyökös
 Delne (*Delna, Delne, Delnafeu, Delneufeu*) Sáros m.,

- később Delnekakasfalva, ma Kokošovce Cs.
2310, 2511, 3350-1
- Deme fia: János 2946
— fiai: Tivadar és Mátyás 2433
- Demegtéluke* hn. Fehér m. 2539
- Demenejeulde* hn. Heves m. 2935, 3030
- Demesium* l. Dömös
- Demeter bakonyi isp. 3108
— bán 3581
— comes 3575
— devicsei officiális 2670
— fehérvári prépost, pápai káplán, alkancellár 2762, 2767-71, 2784-5, 2789, 2791-7, 2799-2801
— fia: Demeter 3104
— — — comes 2557
— — Domokos 3607
— — Miklós zólyomi isp. 3617
— — zalai várjobbágy 2630
— fiai 2481
— — *Chak* és *Wgud* 3108
— honti isp. 2650
— leleszi custos 2480
— (liptói ?) 3612
— pozsonyi isp. 3103
— sárosi isp. 2997
— zágrábi püspöki udvarbíró 2658
— zólyomi isp. 3245, 3358, 3395, 3417, 3432, 3441, 3443, 3470
—, András fia (*Rusd* nb.) 2838, 2893
—, ászári 2621
—, *Beztur* fia 2754
—, *Booth* fia 2689, 2713
—, *Dobak* fia 3506
—, Fülöp fia 3283
—, Gergely fia 2803
—, Hontpázmány nb. Hont fia 2485, 2724-5, 2864, 2967-8, 3299, 3304, 3396, 3506; barsi ispán 3038-41
—, Iván fia 3511
—, János fia 3166-7
—, — (szuhai) 3095
—, *Ketel-i* 3079
—, Lőrinc fia 3229
—, Mihály nyitrai isp. testvére 2829
—, Pál fia 3156
—, *Petulend-i* nemes 2704
—, *Symeon* fia 3567
—, Simon fia 2866, 3143
—, *Vgud* fia 3373
- Demjén (*Demén*, *Demianus*) fia: *Syman* 2981
— fiai: Miklós és *Paska* 3215, 3222
- Demunk* l. Dömölk
- Dencs (*Dench*), *Ruthk-i* 3374
- Dénes borsodi isp. 2472
— fia: Miklós 3442
— győri püspök 2314-5, 2317, 2319-21, 2323-4, 2327-32, 2334-5, 2344-52, 2355-7, 2361-8, 2370-2, 2374-80, 2382-92, 2395, 2403-4, 2406, 2410-2, 2414, 2420, 2422-5, 2427-9, 2431, 2443, 2445-51, 2453-5, 2457-70, 2472-80, 2483-6, 2488, 2490, 2492, 2499, 2501-6, 2508, 2512, 2514-5, 2517-8, 2521-2, 2524, 2531-7, 2542, 2550, 2552, 2554-9, 2562, 2564-7, 2590, 2595-9, 2601-2, 2604-11, 2613-5, 2617-8, 2623-4, 2626, 2631-2, 2635, 2641-2, 2649-52, 2655-6, 2659-66, 2669, 2687, 2691, 2706, 2708, 2710-1, 2721, 2752, 2804, 2815, 2823, 2825, 2870, 2932, 2942, 2946, 2981, 2985, 3056, 3113, 3199, 3348
— (Péc nb.) 2406; nádor 2428-31, 2443-51, 2453-80, 2483-6, 2488, 2490, 2492, 2499, 2501-8, 2512, 2514-8, 2521-2, 2524, 2531-7, 2542, 2550-8, 2669, 2825, 2846, 3262, 3595; oklicsi isp. 2428-30, 2443, 2445-50, 2453-5, 2457-80, 2483-6, 2488, 2490, 2492, 2499, 2501-8, 2512, 2515-8, 2521-2, 2524, 2531-7, 2542, 2550-8, 2622, 2669, 2846; kunok bírása 2428-31, 2443, 2445-51, 2453-5, 2457-80, 2483-6, 2488, 2492, 2499, 2501, 2503-8, 2512, 2514-8, 2521-2, 2524, 2531-7, 2542, 2550-8, 2825, 2846, 3595; szlavón bán 2559, 2562-5, 2595, 2932; országbíró 2589-90, 2824; zalai isp. 2589-90, 2596-7, 2599, 2602, 2604, 2606, 2608-11, 2615, 2617-8, 2622-4, 2631, 2635, 2641-2, 2650-2, 2678, 2815; királynéi tárnokmester 2604, 2606-11, 2613-5, 2617-8, 2622-4, 2631-2, 2635, 2641-2, 2650-2, 2815; somogyi isp. 2825; sárosi isp. 3185, 3325-6
— — — fia: Dénes 2608, 2824, 3058, 3081
— — — — Miklós 2608, 2824, 3081
— ungi várjobbágy 3070
— zempléni isp. 3152
—, *Apath* testvére 2463
—, Benedek fia 2505
—, *Bogomerius* fia 3403
—, *Budun* fia 3379-80, 3625
—, *Chanad* fia 3341
—, Csépan fia 3158
—, *Chumzo* fia 2799
—, *Fyle* fia 2803
—, György fia, marócai isp. 2363, 2389
—, *Ipolitus* fia 3081
—, *Irozlaus* fia 3378, 3380
—, *Jurk* fia 3433
—, kajári 3593
—, Kopasz 2413-4
—, Lénárt fia 3592
—, *Lothardus* fia 3514
—, lucskai 3443
—, osztopáni 2697-8
—, Péter fia (Osl nb.) 3005
—, Simon fia 3350, 3553-4
—, *Tekus* fia 2415, 2676, 3019, 3077
—, *Wecheren* fia 2375
—, *Zebene* fia 2474, 2653

- Dengeleg* hn. 3346, 3359
Deniperius fia: István 3549
Denna (Denna) Somogy m., ma Szenna 2464
Densa nyitrai castrensis 2672
Denttoa fn. 2875
Deryn fn. (Szepes m.) 3464
Ders (Ders, Deers) András 2578
 — comes 3575
 — főesperes 2539
 — túri nemes 3025, 3545
 —, Hont fia 2485, 2528, 2724-5, 2816, 3506
 —, Lőrinc fia 3587, 3626
Derspalotája (Deerspalataya) vár 2942
 désvári hospesek 2956, 3555
Detek (Detk) Abaúj m. 2458
Dethbor, Detre fia 2614
Dethmar, Detre fia 2614
Detk l. Detek
Detre (Detricus, Detrych, Ditricus, Dytricus) comes 2463
 — fia: *Arnoldus* 2518, 3138
 — — *Jordanus* 3138
 — fiai: Benedek és Tamás 3445
 — — *Dethmar* és *Dethbor* 2614
 — — Detre és Benedek 3095
 — korponai villicus 2531
 — nagykaposi esküdt 2480
 — szepesi isp. 3139
 — tárnok 3084
 — turóci prépost 2905-6
 — udvarnok 3244
 —, *Arnoldus* fia 3138
 —, *Condra* fia 2388
 —, Ehellős fia 2911
 —, friedbergi 3063
 —, *Kopasz* 2663
 —, *Polko* fia 3460
 —, rohraui 2883
 —, Simon fia 3157, 3350, 3553-4
Detrekő (Detreh vára) Pozsony m. 2454-5, 2462, 2474, 2488-90, 2505, 2521, 2534, 2555, 2558, 2664, 2813
Deuche hn. *Garyg* m. 2375
Deuen l. Dévény
Déva (Dewa) vár Hunyad m., ma Deva R. 2364
 — l. még Gyíva
Devecse (Deueche) Nyitra m. később Divékújfalva, ma Diviacka Nová Ves Cs. 2317
Devecser (Dewecher) Veszprém m. 2517
 —i Márton 2517
 —i népek 2592
Dévény (Deuen) vár Pozsony m., ma Devín—Bratislava Cs. 2985
 devicsei jobbágyfiak 2433
 — officális 2670
Devín l. Dévény
Dezynus, Wecheren fia 2375
Dezső (Deseu), Lesták fia 3233, 3238-9, 3276
Dyene fiai 2375
Digne hn. Moson m. 2553
 diódi ..... kir. ember 2872
 Dióskál l. Palkonya
 Ditmár l. *Dethmar*
Ditricus l. Detre
Dyuche l. Devicse
Dyud-i István 3299
Dyuicha l. Devicse
Dyunk, Ruthk-i 3374
 Diva l. Gyíva
 divéki *Baan* fiai: *Barleus*, *Budmerius*, *Jeruzlaus* és Gergely 2825
 Divékújfalva l. Devecse
Dyvenkuy vár 2660
 Diviacka Nová Ves l. Devecse
Dobak fia: Demeter 3506
Dobez fia: *Vernerius* 2814
Dobicha l. Dubica
Dobodyl (Doboudyl) hn. Zólyom m. 3437
Doboka (Dabaka) Doboka m., ma Dăbâca R. 3552
 — megye 2949, 2990
 —i isp. l. Pál szörényi bán, Sándor
 —i vár 2990
Dobokavárfalva (Dobokawarfolua) Doboka m., ma Dăbâca R. 2990
Dobos (Dobos) Szabolcs m., ma Pusztadobos 3455
 — l. még Feldobos
Dobouch hn. Pozsega m. 3053
Doboz kir. ember 3629
 —, Dénes rokona 3433
Dobrotych fia: *Wlk* zágrábi várjobbágy 2769
Dobrun l. Dabrony
Dobsza (Dobza) Abaúj m., ma Felsődobsza 2626
Doda l. Dada
 Dolné Janíky l. Jányok
 — Jaseno l. Jeszen
 — Rykynčice l. Rakonca
 — Sľažany l. Szelezsény
 Dolný Pál l. Pél
Dolosd (Dolosd) Veszprém m., ma Bakonycsernye 2621, 2736
Doma (Dama) comes 2542
 — fiai: Máté, Benedek és Péter 3354
 — gömöri várjobbágy 3167
 — királynéi szakács 2639
 —, Imre fia 2582, 2644
Domán (Daman, Doman) Szepes m., később Dománfalva, ma Domanovce Cs. 2901, 3145, 3173, 3442
Domanyik (Damanyk inferior) Hont m., később Dömháza, ma Domaníky Cs. 2433
Domaša l. Damásd
Dombomezew fn. (Sáros m.) 2856
Dombrád (Damarad) Szabolcs m. 3455

- Domin, Sibur* fia 2904
Domnești l. Bilak
Domokos fia: *Ipolítus* 3222
 — — István 2812
 — — Péter vajda 3060
 — fiai: Kázmér és László 2509-10, 2599
 — — Miklós, István és Péter 3053
 — kir. ember 2914
 — mester kir. ember 2951
 — székernagy 2350
 — szlavón bán 2532
 — zágrábi dékán 2769
 — zalai várjobbágy 2630
 — zólyomi isp. 2515, 2524
 —, András fia 2482
 —, *Athanyas* fia 3640
 —, Balázs fia 2647-8, 3168, 3291
 —, *Barlabas* fia 3341
 —, *Beryzlo* fia 2393
 —, Demeter fia 3607
 —, Ehellős fia 2911
 —, *Gabrianus* fia 2794
 —, *Gegy*-i 2624
 —, István fia (Rátót nb.) 3233, 3238-9
 —, Iván fia (leszteméri) 3505, 3511
 —, ládi 3166
 —, Lénárt fia 3592
 —, Miklós székernagy testvére 3267
 —, *Mylozlou* fia 2536
 —, Móric örököse 3314
 —, Pál fia 3072
 —, Péter fia (Csák nb.) 3035; Valkói isp. 3223
 —, *Ruh* fia 2515
 —, Simon fia 3427
 —, szepesi 2509-10, 2599
 —, tilaji 2781
 —, Tódor fia 2626
 domokos rendtartomány perjele l. Péter
Domoszló (Dymuzlov) Heves m. 2499
domus heremite l. Remete
 — *Michaelis* l. Mihályháza
Dond (dictus) Péter 3199
Donk (Doncus) esztergomi vámszedő 2636
 — ungi várjobbágy 3154, 3236
 —, Ivánc fia 2807
Doornijk l. Tournai
Dopopuch (Dupupuch) hn. Hont m. 2528, 2816
Doran hn. Nyitra m., később Farkasudvar, ma Dvorany nad Nitrou Cs. 2526
Dormanus szn. 3350
Dorneti l. Tournai
Dorog (Dorogh, Drug) fia: Péter 2895, 2934, 3002
 — fiai: Lőrinc és Miklós 2895, 3002
 — (*Durug*) Esztergom — ma Komárom — m. 3479
Doroszló (Duruzlaus, Duruzlou) fia: Doroszló 2514, 2677, 2679, 2738, 2830, 2881, 3388, 3630
Döbréte (Debrete) Zala m., ma Babosdöbréte 2516
Döge (Dege) fiai: Endre és Pál 2598
Dömölk (Demelgh) Vas m., ma Celldömölk 2673
 —i apát és monostor 3260
Dömös (Demesium) Esztergom — ma Komárom — m. 2933
Dömsöd (Gumseed) Fejér — ma Pest — m. 3037
Döröcske (Duruchka) Somogy m., ma Somogy-döröcske 2425
Dragozchernuch (lacus) 3104
Dragul l. Drégely
Draguna fia: Mylem 2972
Drahen turóci jobbágyfiú 3073
Dras l. Darázi
Drasezrete (pratun) 3160
Drask fia: Euzen 3421
Drauch, Drauz l. Daróc
Dráva (Draua, Drawa) f. 2792, 3233, 3546
Drávántúl 2558
Dravce l. Daróc
Drážovce l. Darázi
Drégely (Dragul) Hont m., ma Drégelypalánk Nógrád m. 2485, 3506
Drienov l. Somos
Drug l. Dorog
Drugcha nb. Salamon fia: Simon 2351
Druh faluja l. Filefalva
Druvenche f. 2660
Dubica (Dobicha) comitatus 2323
Dubnica (Dubnicze) Trencsén m., később Mária-tölgyes, ma Dubnica nad Váhom Cs. 2532
Dubnice f. 2532
Dudvág (Dudwag) f. 3376
Duimus vegliai isp. 3006-7
Dulebzkaleuzy, ma Duljepska J. 2481
Duljepska l. *Dulebzkaleuzy*
Dumuk l. Damak
Duna f. 2350, 2875, 2924
Dunabogdány (?) l. *Bogud*
Dunajská Streda l. Szerdahely
Dunaszerdahely l. Szerdahely
dunaszigeti Pantaleon monostor 2794
Dunavarsány l. Varsány
Dupupuch l. *Dopopuch*
Đurkov l. Győrke
Đurkovce l. Gyürki
Durma l. Darma
Durnuhouch, Ottokár cseh király veje 2455
Dursan fia: Miklós 2658
Duruchka l. Döröcske
Durug l. Dorog
Durugd hn. Vas (?) m. 2717, 2719
Dürnbach l. Incéd
Dusa fia: Egyed 2537
Dymuzlov l. Domoszló
Dvorany l. *Doran*

E, É

- Ebed* fia: Ják 2505, 2891, 3285
 — — *Reynoldus* 2505, 3285
Ebergény (Ebulgen) Zala m. 3137
Eberhardus fia: *Konch* 3069
 — fiai: István, *Gaan*, *Virunch*, Miklós és *Richardus* 2912
Ebes (Ebes) Szatmár — ma Hajdú-Bihar — m. 3140
Ebrys hn. 3056
Ebulgen l. Ebergény
Ecch l. Écs
Ech, Opey fia 3290
Eche fiai: Miklós és *Eche* 2543
 — l. még Écse
Echyn l. Ecseny
Écs (Ecch) Győr m. 2859-60
Écse (Eche) Somogy m. 2958, 3090
Ecseny (Echyn) Somogy m. 2915
écsi Sándor 3060
Edelény l. Császa, Odorin
Edeuch comes 3288
Edus, Bárca nb. 3152
Eecz mester alkancellár 2773
Egeg (Eghug) szn. 2425
Eger (Agrida) 3113
Egerbakta l. Bakta
Egered hn. Sopron m. 3280, 3338
Eged l. Egyed
Egres (Egrus) Ugocsa m., később Szőlősegres, ma Sz. 3296, 3298
 — (*Egres, Egrus*) Csanád — később Torontál — m., ma Igris R. 2817, 3507-8
 — i monostor 3276, 3506
egri egyház 3113
 — egyházmegye 3336
 — éneklőkanonok l. Simon
 — káptalan 2350, 2358-9, 2471-2, 2479, 2581, 2627, 2634, 2646, 2683, 2699, 2743, 2755, 2757, 2867-8, 2996, 3059-60, 3095, 3110-1, 3157, 3163, 3166-7, 3179, 3197, 3216, 3224, 3288, 3318, 3331-2, 3378-81, 3386, 3505, 3511-2, 3587, 3624-6
 — prépost l. Bertalan mester
 — püspök 2527; l. még András, Lampert, Péter
 — völgy 3113
Egrus l. Egres
Egurpotok f. 3150
Egyed abaújházi várjobbágysági 2537
 — mester 2457, 2474, 2556; bosznai bán 2362, 2364, 2367-8, 2370, 2374, 2379-80, 2382, 2384-5, 2388-90, 2395, 2411, 2422-7; erdélyi vajda 2556; macsói bán 2362, 2364-8, 2370, 2374-5, 2379-80, 2382-5, 2388-90, 2392, 2395, 2411, 2422-7; tárnokmester 2550-1, 2557-9, 2562, 2564-7, 2569, 2590, 2595-9, 2601-2, 2932
 — — özvegye 3028
Egyed, Albert fia 2859-60
 —, *Ipacs* fia 2653
 —, *László* fia 3253
 —, *rajki* 2411, 3218-9
 —, *Ubul* fia 3092
 —, *Walk* fia 2558
egyedi monostor 2934, 3002
Egyházaskér (Egyházasker) Csanád m. 3343
Egyházasszakállas (Ighazaszakalus) Komárom m., ma Sokolce Cs. 2875
Ehellős (Ehelleus, Ehelleu, Ehellus) fia: Tamás l. Tamás országbíró
 — — *Ehelleus* 3347, 3382
 — fiai: Detre, Domokos és *Bech* 2910-1
 —, *Marchaleus* fia 3117
Eichberg (Ayberch) hn. A. 2873
Eygeskynch fn. (Zólyom m.) 3245
Eilenbach (Elenbah) Szepes m., később Wellbach, majd Ágostháza, ma Bystrany Cs. 3137
Eymich fia: Márton 2517
Eysce szn. 3386
Eyza pilisi isp. 3353
Ek, Sah-i Péter testvére 2466
Ekeuch hn. Szabolcs m. 3307
Ektyk l. Oklics
Elecske (Elekchy) Nyitra m., ma Alekšince Cs. 2672
Elecus l. Elek
Elek borsodi várjobbágysági 3151
 — fia: *Gergely* 3356
 — fiai: Sándor, *Mareus* és *Moch* 2310
 — mester udvari notarius 3433
 — pozsonyi várjobbágysági 3340
 — szebeni isp. 2492; l. még Sándor
 — veje: *Lodomerius* 2310
 —, *Chapk* testvére 3506
 —, sárosi András fia 2310, 2511
Elekchy l. Elecske
Elenbah l. Eilenbach
Etya hn. Somogy m. 2412
Éliás abaúji nemes 3326
 — ágostonos prior provincialis 2932
 — ásgúti erdőőr 3266
 — fia: Lőrinc 2969
 — — Péter 2692, 2695, 2703
 — — Simon 3261
 — fiai: János és *Paganh* 2640
 — somogyi apát 2915
 — szepesi szász comes 3145, 3173, 3320
 —, *Bogda-i* 3153
 —, *Chetnuk* rokona 3551
 —, *Hernek* fia 3631
 —, János fia (bárcai) 2788, 3152
 —, *Jordanus* fia (görgei) 2847, 2876, 3161
 —, varasdi 2436
éliási *Ipolitus* fiai: *Ipolitus*, *Vgra*, Miklós és Bálint 2845, 2999

- éliási nemesek 2898
Elka hn. Bars m. 2607
 emődi *Pascha* fia: Farkas 2746
Emse fia: Sebestyén 2803
En hn. Vas m. 3211
Enardus fia: *Enardus* 2708
 — fia: János 2708
 Encs (*Ench*) Abaúj m. 2415
Endyrus l. Endre
 Endre fia: András 3071, 3603
 — — *Bugyuzlaus* 3011, 3075
 — — Endre 3004
 — — Vince 3077
 — fiai: Lukács, Vid, Máté és Péter 2366, 2440
 — — *Ormous* Miklós, András, Mihály és Kis Miklós 3114
 — sárosi isp. 2683, 2743
 —, András fia 3462
 —, Csépnán fia 2981
 —, *Dege* fia 2598
 —, Farkas fia, pozsonyi várjobbággy 2664
 —, —, soproni várjobbággy 2465
 —, *Iwanus* fia 2653
 —, *Lothar* fia 2530, 3514
 —, *Meney*-i 3416
 —, ravaszdi 2859-60
Endry, János fia 2474
Endrys (utód nélküli) 3335
Eneruh l. Enyere
 Énok (*Enok*) abajúji nemes 3326
 Enyere (*Eneruh*) falusi Benedek 2462
 —i nemes 2987
 Epöl (*Epel*) Esztergom — ma Komárom — m. 2451, 2544, 2636
Erazmus l. *Irazmus*
Erb és fiai: Pál, *Rolandus*, Lampert és Balázs 3147-8
 Ercsi (*Erche*, *Erchy*) Fejér m. 3425, 3600, 3637
Erd fia: András 2435
 Érd (*Erd*) Pest m. 2871-2
 Erdély 3348, 3350
 erdélyi alvajda l. Miklós
 — dékán l. Bertalan
 — kanonok l. Pál, *Regulus*
 — káptalan 2539, 2647-8, 2744, 2857, 3228, 3361, 3509, 3542, 3545, 3547
 — nemesek 3025, 3545
 — prépost l. Kelemen, Miklós
 — püspök l. Péter
 — püspökség 3140, 3509
 — százszok 2857-8, 3151
 — székesegyház 3529, 3542, 3547
 — vajda 3140, 3542, 3547, 3555; l. még Egyed mester, Finta, János, László (Kán), Máté (Csák nb.), Miklós (Geregye nb.), Miklós (Pok nb.), *Mois*, *Rolandus* (Borsa nb.), Ugrin (Csák nb.)
Erdeud l. Erdőd
Erdeuol (*Erdeuolu*) hn. Valkó m. 3571
 Erdő (*Erdeu*, *Erdev*) comes 3103
 — trencsényi isp. 2462, 2482
 —, *Itemerius* fia 2593, 2996
 Erdősokonya (*Erdevchucuna*) Somogy m., ma Csokonayvisonta 2785
 Erdőd (*Erdeud*) Szatmár m., ma Ardu R. 2348
 Erdőfalva (*Erdoufolua*) hn. 3019
 Erdőmocsolya l. Veszverés
Erdsumlio, *Erdsumlwa* l. Érsomlyó
 Erk l. Körtvélyes
Ermes hn. Borsod m. 3030
Erney (Ákos nb.) 2350, 2364, 2477, 2990; tárnokmester 2314-5, 2317, 2319-24, 2327; varasdi isp. 2314-5, 2317, 2319-21, 2323-4, 2327, 2389; belini kenéz 2355; sói és ozorai bán 2355-6, 2363, 2371-2, 2376-8; országbíró 2557-9, 2562, 2565, 2567, 2569; szatmári isp. 2559, 2562, 2565
 — fia: István 3110-1
 Érpatak l. Hügyaj
 Érsomlyó (*Erdsumlio*, *Erdsumlwa*) Krassó m. 3013, 3306; vő. még Somlyó
Ertug fiai: *Weyth* (*dictus*) Miklós, *Werunharth*, *Sebret* és Konrád 3126
 Erzsébet királyné, IV. László anyja 2303, 2339, 2344-5, 2347, 2356-7, 2360, 2366, 2376-8, 2420-1, 2446, 2477, 2508, 2513, 2524, 2567, 2569, 3053-4, 3118, 3134-7, 3155, 3177, 3263, 3310-1, 3376, 3500, 3546
 — —, IV. László felesége 3146, 3272, 3425, 3448, 3546; l. még Izabella
 —, IV. László nővére 2585, 2588, 2602, 2654, 2705, 2730, 2735, 2764, 2821, 2862-3, 2870, 2877, 2916, 2981, 3034, 3037, 3042, 3048-50, 3052, 3125, 3127, 3164, 3240, 3242, 3272, 3398, 3400, 3424-5, 3451, 3454, 3490, 3498, 3508, 3563, 3615
 —, *Moys* mester leánya 3091
Esau országbíró 2532
Escen l. Eszeny
Ese, *Gurgus* fia 2383
 Eszeny (*Ezen*), András fia 2893
 — (*Escen*) Szabolcs m., ma Sz. 3157, 3471
 Esztár (*Vzstar*) Bihar m., ma Pocsajesztár 3183
 Esztergár (*Wzturgar*) Veszprém m., ma Nagyesztergár 3108
 Esztergom megye 2367, 2437, 2451, 3448
 — város (*Strigonium*) 2418, 2513, 2516, 2636, 2712, 3058, 3270, 3336, 3479, 3490
 esztergomhegyfoki káptalan 3565
 — prépost l. Mihály, *Renoldus*
 esztergomi ágostonos perjel 2932
 — — remeték 3097
 — egyház 2652, 2874-5, 3247, 3257, 3376
 — — nemes jobbággyai 3297
 — éneklőkanonok l. Bálint
 — érsek 2428, 3164, 3411, 3484-5, 3506; l. még

Benedek alkancellár, Benedek, Fülöp, János, Jób, *Lodomerius*, Miklós
 esztergomi érseki palatinus l. *Herbordus*
 — érsekség 2660, 3254, 3256-7, 3376, 3522
 — — margitszigeti tornya 2862
 — — üresedésben 2335, 2344, 2346-50, 2378, 2380, 2382-3, 2386-7, 2391-2, 2395, 2403-4, 2406, 2410, 2412, 2414, 2420, 2422-7, 2429-31, 2443-4, 2446-51, 2453-6, 2942, 2946, 2985
 — kanonok l. *Ipolitus*, János, *Sixtus*
 — káptalan 2311-2, 2325, 2419, 2444, 2451, 2454-6, 2485, 2493, 2526, 2544, 2597, 2607, 2636, 2652, 2662, 2668, 2670, 2712, 2721, 2725, 2760, 2924, 2963, 2974, 3040, 3065, 3145, 3189, 3191, 3201, 3221, 3247, 3257, 3261, 3344, 3374, 3395, 3416, 3419, 3462, 3477-9, 3483-5, 3506, 3574-5, 3627
 — keresztesek konventje 2597, 2636, 3029, 3201, 3247, 3453, 3493, 3633
 — — mestere l. *Hermanus*
 — olvasókanonok l. *Sixtus*
 — örmények 3097
 — örökös isp. l. Benedek alkanc., Fülöp, *Lodomerius*, Miklós esztergomi érsek
 — palota 2419
 — polgárok 2636, 2712; l. még *Kunchlinus*, *Serperes* fiai
 — prépost 2721, 3484-5; l. még András, Gergely, László, Pál
 — szent Anna kolostor 2325
 — szőlő 2305
 — vám 3479, 3483
 — várjobbágyok 2391
 esztergomszenttamási prépost l. esztergomhegyfoki Ete (*Ethey*) Komárom m. 2797, 3606
 —i Márton fia: Péter 3130, 3144
 étékfogó l. asztalnok
Ethe fia: Márton 2803
Ethey fia: Péter 2803
Ethened comes 3152
Etre (*Ethuruch*, *Ethuruh*, *Ethurus*, *Hethiruh*), György fia 2479, 2634, 2694
 — fia: Péter 2979
Eugenius comes 3380
Euryghaz l. Óregyház
Eurken l. Örkény
Eurnough, Aba fia 2687
Eusy l. Ősi
Euzen, Drask fia 3421
Ew..., belcellai Jaan fia 2743
Ewsy l. Ősi

F

Fáb (*Faab*) fia: Bertalan 2981
 Fábián fia: Barnabás 3616

Fábián fia: László 2480
 —, etei 3606
 —, *Gallus* fia 3252
 —, *Geuse* (*Guze*) fia 2637, 3128
Facianus comes 2687, 2811
 fáji népek 2592
 Fajsz (*Fayz*) Veszprém m., ma Veszprémfajsz 2639
 — Zágráb m. 2603
 Fakó l. *Welk*
 Fancs (*Fanch*) és fiai: Benedek és Pál 3072
 fancsali népek 2592
 Farkas fia: Farkas 2709
 — — *Fyocha* 2982
 — fiai: Barnabás és *Grysgon* 2674
 — — Móric, Iván és Ivánka 2818-9
 — — *Toboy* és Endre 2465
 —, András fia 2664, 3114, 3283
 —, *Banna* melléki 2575
 —, bátori 3364
 —, Bene fia 3064
 —, döröskei 2425
 —, *Folkus* fia 2590, 2824
 —, kemecsei 3560
 —, kovácsi 2636
 —, *Pascha* fia 2746
 —, tengődi 2425
 Farkasd (*Farkasd*) Nyitra m., később Vágfarkasd, ma Vlčany Cs. 2875
 — (*Forkosd*) Sopron m. 2465
 Farkasfalva (*Farcasfolwa*, *Farcosfolwa*, *Forkosfoluva*) Szepes m., ma Vlková Cs. 2900-1, 3404
 Farkasudvar l. *Doran*
Fatra (*dictus*) Miklós 3284, 3537
 Fehér (*albus*) Hench fia: *Hannus* 3133
 — megyei várföldek 2337
 Fehérvár (*Alba*), ma Székesfehérvár 2301-2, 2627-9, 2653-4, 2658, 2714-5, 3070, 3247, 3272
 —i egyház 2314, 2716, 2784, 3515
 —i ispán l. *Joanka*, *Mihedeus*, Péter, Pósa, Salamon
 —i kanonok l. Benedek
 —i káptalan 2359, 2413-4, 2494, 2521-2, 2624, 2701, 2726-7, 2739-40, 2775-6, 2786-7, 2797, 2806, 2909, 2914, 2930-1, 2951, 3109, 3176, 3459, 3515
 —i keresztesek konventje 2684, 2795, 2998, 3015, 3021
 —i polgárok 2809, 2973, 3373, 3377
 —i prépost l. Demeter, János budai prépost, Miklós, Tamás hantai prépost, Tódor alkanc.
 —i szent Imre oltár rectora 2926
 —i — Miklós egyház 2600
 —i vár 2776, 3357, 3373, 3544
 —i várjobbágyok 2611
 Fehérvár l. még Gyulafehérvár
 Feir l. Fejér
 Feirutzseliette fn. 2875

- Fejér megye 2341, 2590, 2784-5, 2921, 2963, 2998, 3140, 3637
 Fejér megyei tized 2963
 Fejérkut (*Feirkuth*) forrás 3380
 Fejérmart (*Feyermorth*) fn. (Sáros m.) 2743
 Fejértó (*Feirtou*) fn. (Baranya m.) 3546
 Fejérvízseliete fn. 2875
 Fejes (*capitosus*) *Tiburcius* 2938-9
 Feketeerdő (*FeketeuErdeu*, *Feketeuherdeu*) fn. (Nógrád m.) 3261
 — (*Feketeu erdeu*) fn. (Szepes m.) 3149-50, 3501
 Feketeévrem I. Feketeőrém
 Feketehalom vár Brassó m., ma Codlea R. 2364, 2376, 2475, 2477-8, 2990, 3004, 3498
 Feketeőrém (*Feketeevrem*) halastó 3123
 Feketepatak (*Feketupotok*) fn. 2628
 Feketeu hn. 3085
 Feketew víz 2432
 Feldobos (*Fuldobos*) Fejér m., ma Mór 2785
 Feldombó (*Fuldombó*) Pozsony m., később Felsődombó, ma Horné Dubové Cs. 2811
 Feldricus (*Fuldricus*) hardi nemes 3045-6
 — mester 3208
 —, *Hermanus* fia 2583, 2629
 —, *Rubinus* comes testvére 3063
 Feled (*Feled*) Gömör m., ma Jesenské Cs. 2478, 3233
 Felicianus, *Gallus* fia 3327
 Felnémeti (*Felnempti*) Ung m., később Felsőnémeti, ma Vyšné Nemecké Cs. 3327
 Felsebes (*Feulsebus*) Sáros m., később Felsősebes, ma Vyšná Šebastová Cs. 3635
 Felsődabrony I. Dabrony
 Felsődombó I. Feldombó
 Felsőjányok I. Jányok
 Felsőkakpuszta I. Kak
 Felsőkassa (*superior Kassa*), később Kassa, ma Košice Cs. 2615
 Felsőkelecsény I. Kelecsény
 Felsőkér I. Kér
 Felsőlendva I. Lindva
 Felsőmihályi I. Mihályi
 Felsőnémeti I. Felnémeti
 Felsőpáhok I. Páh
 Felsőpél I. Pél
 Felsőpéri puszta I. Pér
 Felsőrajk I. Rajk
 Felsőrakonca I. Rakonca
 Felsőrás I. Rás
 Felsőrécsény I. Récsény
 Felsőszelecsény I. Szelecsény
 Felsővadász I. Vadász
 Felsőzsid I. Várvolgy
 Fenee (*Feenee*) fiai: *Sampson* és *Máté* 3025
 Fenev, inárcsi *Jakab* fia 2611
 Fenyér, Pozsony m. 3649
 Fenyőfő (*Fenewfew*) Veszprém m. 3108
 fermói püspök I. Fülöp
 Fernekág (*Fernukag*) Zala m., ma Zalalövő 2354
 fertői vám 2809
 Fertőszentmiklós I. Nevegy
 Fethe fia: *Mihály* tornai várjobbágy 3031
 Fethmar, szepesi *Vitk* fia 2814
 Feulsebus I. Felsebes
 Fiacs(a) (*Fyoch*, *Fyacha*, *Fyocha*) 2518; 3362
 — fia: *Damján* 3516, 3540
 — — *Mihály* 2980
 —, *Farkas* fia 2982
 Fiacsafölde (*terra Fyacha*) Liptó m., később *Fiacsic*, ma *Fiačice* Cs. 3540
 Fyl faluja I. Filefalva
 Fyle I. Füle
 Filefalva (*villa Fyl et Druh*) Szepes m., ma *Filice* Cs. 2814
 Fileharasztja (*Philescharaztha*) Pest m. 3293; I. még Pótharaszt
 Fillice I. Filefalva
 Fylpe, *Filpes* I. Fülpe, Fülpös
 Finke I. Sáp
 Finta (*dictus*) *János* 3381, 3386, 3512
 Finta, *Dávid* fia 3112, 3126, 3154, 3158, 3212, 3222, 3241, 3431; erdélyi vajda és szolnoki isp. 2942, 2946, 2981, 2985, 3056; nádor 2846, 3086, 3113; somogyi és soproni isp. 3086
 Fintor (*Fyntur*) *Jakab* 2524
 Fintorkarcsa (*Finturkachaia (!)*, *Finturkarchaya*) Pozsony m. 2506
 Fyoch(a) I. Fiacs
 Fyred I. Füred
 Fyuregtv I. Füzítő
 Fyvyh (*Fyuyh*) f. (Somogy m.) 2524
 Fyzed f. 2482
 Fyzes I. Füzés
 Flezyndorph Pozsony m., később Flancsendorf, ma Petržalka—Bratislava Cs. 2924
 Fodor (*Fwdur*), jékei 3560
 Fok fiai: *Miklós* és *Benedek* 2702
 foki (*Fuk*, *Siófok* Somogy m.) vám 2747
 Folkus (*Fulkus*) fia: *Farkas* 2590, 2824
 — fiai: *István*, *Bálint* és *Artholtus* 3295, 3297
 —, *ludányi Miklós* fia 2490, 2526, 3189, 3430
 Fonchol I. Fancsal
 Fonó (*Fonou*) Somogy m. 2843-5, 2898
 Forkosd I. Farkasd
 Forró (*Forrou*) *Abaúj* m. 2347, 3335
 —i népek 2592
 Foth pozsonyi *castrensis* 3604
 Föveny (*Fuen*, *Fuven*, *Frowen*) Fejér m., ma Fövenypuszta—Tác 3522-4
 —i csata 2569, 2650, 2977, 3030
 Fövényszaru (*Fuenzorm*) Bihar m. 3123
 Fredmanus zsidó, kamaraispán 318 8-9
 friedbergi *Detricus* 3063

friedbergi katonák 2466
 — nemesek 2873
 Frigyes comes 3006-7
 Frowen I. Fövény
 Frustim I. Fürstenfeld
 Fuen I. Fövény
 Fuenzorm I. Fövényszaru
 Fuk I. Fok
 Fuldobos I. Feldobos
 Fuldricus I. Feldricus
 Fulkus I. Folkus
 Fulustun, Furustun I. Fürstenfeld
 Fuven I. Fövény
 Füle (Fyle, Phile) fia: Dénes 2803
 —, Tamás fia 3423
 füleki várnagy 3209
 Fülöp esztergomi érsek 2314-5, 2317, 2319-21, 2323-5,
 2327-32, 2334, 2426, 3376; esztergomi örökös
 isp. 2314-5, 2317, 2319-21, 2323-4, 2327-9, 2332,
 2334; kir. kancellár 2334
 — fermói püspök, pápai követ 2945, 2962, 3000,
 3065-7, 3376
 — fia: Demeter 3283
 — — Lukács 2605
 — győri isp. 2320
 — pilisi isp. 2636
 — soproni polgár fia: Gergely 3289, 3339
 — — — István 3280, 3289, 3338-9
 — váci püspök 2314-5, 2317, 2319-21, 2323-4,
 2327-32, 2334-5, 2344, 2346-52, 2355-7, 2361-8,
 2370-2, 2374-80, 2382-92, 2395, 2403-4, 2406,
 2410-2, 2414, 2420, 2422-31, 2443, 2445-51,
 2453-5, 2457-80, 2483-6, 2488, 2490, 2492, 2499,
 2501-6, 2508, 2512, 2514-5, 2517-8, 2521-2, 2524,
 2531-7, 2542, 2550, 2552-9, 2562, 2564-7, 2569,
 2590, 2595-9, 2601-2, 2604-11, 2613-5, 2617-8,
 2622-4, 2626, 2631-2, 2635, 2641-2, 2649-52,
 2655-6, 2659-66, 2669, 2687, 2691, 2708, 2710-1,
 2721, 2723, 2752, 2815, 2823-5, 2846, 2932;
 királynéi kancellár 2314-5, 2317, 2319-21, 2323-4,
 2327-32, 2335, 2344, 2346-52, 2355-7, 2361-8,
 2370-2, 2374-5, 2377-8, 2384-5, 2391-2, 2403-4,
 2406, 2412, 2414, 2420, 2422, 2424-6, 2429-31,
 2443, 2445-51, 2453-5, 2457-79, 2483-6, 2488,
 2490, 2492, 2499, 2501-6, 2508, 2512, 2514-5,
 2517-8, 2521-2, 2524, 2531-7, 2542, 2550, 2552-9,
 2562, 2564-7, 2569, 2590, 2595-6, 2598-9, 2601-2,
 2604-11, 2613-5, 2617-8, 2622-4, 2626, 2631-2,
 2635, 2641, 2650-2, 2655-6, 2659-63, 2665-6,
 2669, 2687, 2691, 2708, 2710-1, 2723, 2815,
 2823-5, 2846; nógrádi isp. 2320, 2323, 2329, 2332,
 2334, 2344, 2346-7, 2349, 2351-2, 2355-7, 2362-8,
 2370-2, 2374, 2377-80, 2388-9, 2391-2, 2395, 2404,
 2406, 2412, 2414, 2422, 2426, 2428, 2446
 — vasvári isp. 2562, 2564-5, 2567, 2569, 2590
 — zágrábi püspök, esztergomi érsek 2426

Fülöp, Belenigh fia 3356
 —, Benedek fia 3590-1
 —, Benke fia 3444
 —, Chapk rokona 3506
 —, Cletus fia 3615
 —, Tamás fia 3098-9, 3191, 3323-4, 3601
 —, Zalauch veje 3500
 Fülpe (Fylpe), Pedur-i 2646
 Fülpöd (Phylped), Pazar fia 3354
 Fülpös (Filpes, Philpus) fia: Miklós 2548
 — fiai: Ábrahám és László 2910-1
 Füred (Fyred) Heves m., ma Tiszafüred Szolnok m.
 3587
 Fürstenfeld (Frustim, Fulustun, Furustun) vár A.
 2389, 2406, 3063
 Füzérkomlós I. Komlós
 Füzérnádaska I. Nádask
 Fűzes (Fyzes) Vas m., ma Rábafüzes 3211
 Fűzesabony I. Szikszó
 fűzitői (Fyuregtv Komárom m.) vám 2993

G

Gaal I. Gál
 Gaan (Gahan), szepesi Heberhardus fia 2912
 —, Wydo fia 2643
 Gabčíkovo I. Bős
 Gaboltov I. Gibolt
 Gábor comes 2412
 — fia: Salamon 2471
 — — Tamás 2475-6
 — hadnagy 2616
 Gáborján (Gabrianus) fia: Tamás 2954; 3463
 — fiai: Bogamerius és Péter 2535
 — — Domokos, Jakab és Gabrianus 2794
 — — Gabrianus, Adrianus és Zoltan 3326
 —, Gyрманus fia 3112
 —, mérei 2844
 —, Ponit fia 3222
 Gáborjánmonostor (monasterium Gabryelis) Bihar m.,
 ma Gáborján 3365
 Gagyberet (Goch Bered) Abaúj m. 2865-6; l. még Beret
 Gahan I. Gaan
 Gay I. Háj
 Gay hn. 3019
 Gayul Körös m., ma Goilo J. 3106-7
 Gál (Gaal, Gallus) fia: Felicianus 3327
 — fiai: Fábián és Gaal 3252
 —, Benc fia 2391
 —, Jakab fia (tolmácsi) 3631
 —, Ketel-i 3079
 —, Tamás fia 3601
 —, veleméri 2432
 Gala fia: Márk 3199
 Galach hn. Zemplén m. 3596

- Galamb (*Golomb*) fia: *Anthaneus* 2637
Galbató l. Gibolt
Galgóc (*Golgouch*) vár Nyitra m., ma Hlohovec Cs.
2364, 2686-7; l. még Szolgagyőr
—i hospesek 2686-7
—i isp. l. Miklós, *Renoldus* (Básztély)
Gallicus János, liptói 2905-6, 2927-8
— *Myculith* 2518
Gamas hn. Somogy m. 2625, 3334
Gan hn. 2414
Ganina, szepesi *Heberhardus* rokona 2912
Gapew hn. 3092
Gara (*Gara*) Valkó m., később Gorjan Verőce m.,
ma J. 3223
Garam (*Goron*) f. 2983, 3191, 3245, 3324
Garamdamásd l. Damásd
Garamnémeti l. Németi
Garamsalló l. Salló
garamszentbenedeki apát 2848, 3574; l. még Jakab,
Márton
— konvent 2652, 2983, 3349
Garamvezekény l. Vezekény
Gárdony (*Gardun*) fia: *Gardun* 2929
— hn. l. Agárd
Garešnica l. Garig, Gerzence
Garig (*Garych, Garyg, Garygh*), ma Gornja Garešnica
J. 2361, 3241
— comitatus 2375, 2393
— hegy, ma Moslavačka gora J. 2361
— vár 2771, 3241
Gattendorf l. Káta
Gáva (*Goa*) Szabolcs m. 3083-4
Geainus l. Gyán
Gebhard (*Guebart*), *Guebse* fia 2465
gecskei isp. l. Miklós (Gutkeled nb.), Panyit bán
Gede veszprémi castrensis 2638
—, *Keza* fia 3020
Gede (*Gede*) vár Gömör m., később Várgede, ma
Hodejov Cs. 3126, 3276, 3609
Gégény (*Gegen*) Szabolcs m. 3170; l. még Belgégény,
Kögégény
Gegye l. Gétye
Gekminus (*Jekminus*), *Ypoch* fia 2474, 2653
—, *Morchy-i*, 2636
Geler hn. Szabolcs (?) m. 3083-4
Gelke, Gyurk fia 3583
Gellért comes 2636
— királyi orvos 2529, 2563, 2595, 2763, 2766, 2793
—, a templomosok mestere 2929
Gelnic, *Gelnica* l. Göllic(bánya)
Gelse (*Guelse*) Zala m. 3185
Gembardus fia: János 3552
Gemer l. Gömör
Gemerské Michalovce l. Ablonc
Gencs (*Gench*) Vas m., ma Magyarencs Veszprém m.
2395
- Genda* l. Gyanda
Genyő (*Gunu*) Nyitra m. 2497
Gepeuelv, Gepuelv l. *Gyepuel*
Gepus, Ilemeres fia 3265
Geregen l. *Gregen*
Geregurfelde l. Gergelylaka
Gereky l. Gyerk
Geranche hn. Somogy m. 2915, 3090
Gerencsér (*Guerencher*) Pozsony m., ma Hrnčiarovce
nad Parnou Cs. 2376
Gerendel hn. Sáros m. 3112
gerendi Sámson fia: Péter 3545
Gerendkeresztúr l. Keresztúr
Gereuinus (*Geterunus*) comes 3379-80
Gergely alnádor 3568
— baranyai isp. l. *Gregen*
— csanádi (vál.) püspök 2601-2, 2604-5, 2609, 2615,
2617-8, 2623-4, 2631-2, 2635, 2641-2, 2649-52,
2655-6, 2659-66, 2669, 2687, 2691, 2708, 2710-1,
2721, 2752, 2815, 2823-5, 2942, 2946, 2981, 2985,
3056, 3113, 3348, 3355-6, 3520-1, 3525, 3529,
3534-5, 3540-2, 3544-7, 3556, 3564-5; királyi
kancellár 3520-1, 3525, 3540-1, 3544, 3546-7,
3564; királyi alkancellár 3529, 3534-5, 3542,
3545, 3556, 3565
— esztergomi prépost 2311
— fia: Demeter 2803
— — Jakab 2699, 2755, 2757
— — Loránd 3629
— — Lőrinc 2839
— — *Muren* 2309, 2321
— — Pál 2458
— — Péter 2786
— fiai: *Gyroull* és *Ágoston* 3064
— — Tamás, Olivér és *Herbordus* 2406
— mester királyi clericus 2760
— nógrádi várjobbágy 2590
— pápa (X.) 2353
— (Péc nb.) 3231, 3589; kucsói és barancsi bán
2328-32, 2335, 2344-52, 2355-7, 2363, 2371-2,
2376-8; somogyi isp. 2604, 2608-10, 2615, 2618,
2623-4, 2635, 2641-2, 2650-2, 2721, 2726-7, 2815,
3262; országbíró 3506
— soproni várjobbágy 2827
— szepesi isp. 2687, 2691
— tárnokjobbágy 3592
— vasvári isp. 2362-3, 2366-7, 2370-2, 2374, 2380,
2382-5, 2388-90, 2392, 2395, 2403-4, 2411, 2414,
2422-6, 2443, 2445-6, 2449-51, 2454-5, 2458-63,
2465-73, 2475-7, 2480, 2483-4, 2486, 2488, 2490,
2501, 2504-8, 2512, 2514, 2517-8, 2524, 2531-2,
2534-7, 2542, 2550-2, 2554-6, 2669, 3063; pozsegai
isp. 2384-5; királynéi tárnokmester 2389
— zágrábi kanonok 2769
—, Apa fia 3226-7
—, *Baan* fia (divéki) 2825

- Gergely, Chanad fia 3341
 —, Chundor 2807
 —, Cletus fia 3615
 —, Daka fia 2582, 2584, 2644
 —, Elek fia 3356
 —, Fülöp fia 3289, 3339
 —, Gil fia 2503
 —, gyarmati 3453
 —, Iharos fia 2689, 2697-8, 2726-7, 2849, 2992
 —, Imre fia (Osl nb.) 3458
 —, Iwak fia 2530
 —, Iván fia (leszteméri) 3505, 3511
 —, Kis (*parvus*), tordai várjobbággy 2990
 —, Lyuter-i 2502
 —, Othman fia 3461
 —, Pál fia 3059-60
 —, Péter fia 2839; 2851, 3202, 3248
 —, Wyd fia 3493
 —, Wosa fia 3354
 —, Zelemery fia 2960
 — l. még *Gregen*
- Gergelylaka (*Geregurfelde*) Sáros m., ma Gregorovce Cs. 2840
- Germanus* (*Gyrmanus*, *Gyarmanus*) comes vára 3273
 — fia: János 3622
 — fiai: Bertalan és Miklós 2481
 — — *Gabrianus*, *Adrianus* és *Volter* 3112
 —, Tamás fia 2481
- Germne* hn. 2817
- (Gertrud) királyné 2824
- Gerzence (*Gerzencha*, *Guersence*, *Guersenche*, *Guerzence*, *Gversenche*), ma Garešnica J. 2375, 2381, 2770, 2796, 3182, 3312
 — i isp. 2770, 3182; l. még Miklós (Tiba fia)
 — i Miklós fia: János 3640
- Geszte (*Guezte*) Nyitra m., ma Host'ová Cs. 2454
- Geterunus* l. *Gereuinus*
- Geth*, *Latamasius* fia 2490
- gétyei Domokos 2624
- Geurud* l. Györöd
- Geuse* fiai: Péter és Fábrián 2637
- Gewlnich* l. Gölnic
- II. Géza 2492
- Ghriş-Sincraiu l. Szentkirály
- Gibolt (*Guebold*) Sáros m., később Galbató, ma Gaboltov Cs. 2810
- Gil* fia: Gergely 2503
- Giläu l. Gyálu
- Gylianus* hn. 3019
- Gilio* comes, gréchegyi polgár 3494, 3570
- Gylnich Bana*, *Gilnychbana*, *Gylnichbania*, *Gylnychbania*
 l. Gölnicbánya
- Gyman* hn. 3337
- Girbova de Jos l. Orbó
- Gyrmanus* l. *Germanus*
- Girót (*Gyroult*), Gergely fia 3064
- Gyrou* hn. Külső-Szolnok m. 3017; l. még Gyóró
- Gyuche* hn. Nyitra m. 2687
- Glamechan* nemzetség 2402
- Glavnica (*Glaunicha*) Maróca — később Zágráb — m., ma J. 2632
- Goa l. Gáva
- Goblinus*, a szlávok comese 2518
- Gochol* fiai, friedbergi nemesek 2873
- Gógán (*Gogan*) Zala m., ma Gógánfa Veszprém m. 3407
- Gogan*, *Karachynus* fia 2803
- Goganus*, *Hegun* fia 3016-7
- Goilo l. *Gayul*
- Golgouch* l. Galgóc
- Golna* fia: *Budka* 2856
- Golomb* l. Galamb
- gombási Kristóf fiai: Olivér, Loránd és István 3633
- Gomord* hn. Fehér m. 3535
- Goosd* l. *Husciou Goosd*
- Gopoly* fia: Pál 2890
- Gordova (*Gordowa*) Körös m., ma J. 3072
- Gorgou* hegy (Körös m.) 2361
- Goricia* l. Görz
- Gorjan* l. Gara
- Gormoth* l. Gyarmat
- Gornja Garešnica l. *Garig*
- Goron* l. Garam
- Goth* castrensis 2561
- Gothardus* ferences, Ehellős rokona 3347, 3382
 — fia: Benedek 3075
 —, szerdahelyi *Janus* fia 2884-5
- Gothboch* f. 2743
- Gozd* hegy 2642, 3392
- Gölnic (*Gewlnich*, *Kylnych*) f. 2773, 3195
- Gölnicbánya (*Gilnychbana*, *Gylnich Bana*, *Gylnichbania*, *Gylnychbania*, *Gulnychbana*, *Guylnychbana*) Szepes m., ma Gelnica Cs. 3066, 3162, 3350, 3464, 3487-8
 — i polgár l. *Hekkul*
- gölnici vásárvám 2926
- Gömör (*Gumur*) Gömör m., később Sajógömör, ma Gemer Cs. 2350, 3163, 3197
 — megye 2350, 2667, 3233, 3237, 3431
 — i főesperes 2417; l. még János
 — i isp. 3129, 3598, 3609
 — i János fia: István 3197
 — i jobbággyfiak 2453
 — i vár 2350, 2453, 2478, 3128, 3271, 3598, 3609
 — i várjobbággyok 2350, 2605, 3129, 3167, 3598
- Gömörmihályfalva l. Ablonc
- Gömörnánás l. Somkút
- Gönc (*Gunch*) Abaúj m. 3253, 3505
- Görgö (*Gurgo*) Szepes m., ma Spišský Hrhov Cs. 2876
 — i *Cunch* 2518
 — i *Jordanus* fia: Éliás 2847
- Görögország 2532
- görzi comes l. *Meinhardus*

- Grabovac l. Mitvarc
Gragyssa hn. Ung m. 3322; l. még *Haragissa*
Graznich hn. 3121
 Gréchegey, Grécvár l. Zágráb
Gregen baranyai isp. 2609, 2615, 2650
 —, Pál fia 2785, 2895-6, 2900-1, 2942, 3350
 Gregorovce l. Gergelylaka
Grenweld l. Kelenföld
Grysgon l. Chrysogon
Guebart l. Gebhard
Guebold l. Gibolt
Guebse fia: *Guebart* 2465
Gueche és testvére: Pósa 2991
Guedy hn. 2593, 2996
 —i *Albeus* fia: Miklós 2593
Gueleb (*Guleb*) hn. 3573
Guelse l. Gelse
Guentyr, kinizsi *Orod* fia 3169
Guereky l. Gyerk
Guarence l. *Gerence*
Guerencher l. Gerencsér
Guersenche, *Guertzence* l. Gerzence
Gueze, *Cheme* fia 2807
Guezte l. Geszte
Guge (*Gugye*, *Gywge*) fia: András 3252
 — — György 3596
 — — János 3106-7; 3427
 — — Miklós 2520, 3252
Guido (*Gwydo*) comes 3006; zenggi podesta 2959;
 l. még *Seruido*
Guilhelmus l. *Willermus*
Guylnychbana l. Gölnichbánya
Gukes l. Gyökös
Gula bakonyi isp. 2943-4
 — pohárnokmester 2650
Guleus fiai: Tamás, Salamon és Mihály 3293
Gumur l. Gömör
Gumzyna fia: László 2966
 —, *Wecheren* fia 2375
Guna szn. 2425
Gunch l. Gönc
Gungus l. Gyöngyös
Gunu l. Genyő
Gurdumer fia: *Vzmuk* 2972
Gurdumus nb. *Draguna* fia: *Mylem* 2972
Gurg l. *Gurk*
Gurgo l. Görgő
Gurgud hn. Torda m. 3545
Gurguk fiai: Simon, *Bosdar* és Pongrác 2605
Gurgus fiai: *Marceus*, *Ese*, *Mortunus*, *Botyz* és Ivánka
 2383
 — (*Gyurgus*), Benedek fia 3354
Gurk (*Gurg*, *Guurk*, *Gyurk*, *Jurk*, *Jwrk*) fia: *Cheke*
 2803
 — — Dénes 3433
 — — *Gelke* 3583
- Gurk* fia: *Jurys* 2402
 — — *Jurk* 2383a
 — káldi nemes 2384-5
 —, bátori 3364
 —, *Jula* fia 3455
 —, (kirvai) 3192
 —, *Rombus* fia 2478
 —, Salamon fia 3291
 —, tilaji 2781
Gut (*Guth*) fia: István 2455
Gúta (*Guta*) Komárom m., ma Kolárovo Cs. 2874-5
Gutkeled nb. Amadé fia: *Lothardus* 2506, 3193; l.
 még *Lothardus*
 — — András fia: Bereck 3159
 — — *Guth* 2455
 — — Kozma fia: Kozma 3177, 3429, 3459
 — — *Lothardus* fiai: Endre, Dénes és *Lothardus*
 3514
 — — Tiba fiai: Miklós és Tiba 3597
Guze fiai: *Almus* és Fábrián 3128
 —, *Herbordus* veje 3584
Güssing l. Újvár
Gverche-i főesperes l. Manfréd
Gversenche l. Gerzence
Gwylermus l. *Willermus*
Gvyudteluke hn. Fehér m. 2539
Gyalu (*Gylo*) Kolozs m., ma Gilău R. 3140
Gyán (*Gyan*), *Alardus* fia 3348, 3547
 —, *Serperes* fia, esztergomi polgár 2305
Gyanda (*Genda*) Abaúj m. 2935, 3030
Gyanovr fiai 2490
Gyarmanus l. *Germanus*
Gyarmat (*Gormoth*) Esztergom m., később Kőhid-
 gyarmat, ma Kamenný Most Cs. 2367, 2597
 —, Somogy m., ma Kaposgyarmat 3589
 —, hn. 3453, 3493
Gyela szolnoki várjobbágy 2616
Gyepuel (*Gepeuelv*, *Gepuelv*) hn. 2870, 3258, 3327
 Gyéresszentkirály l. Szentkirály
Gyerk (*Gereky*, *Guereky*) Hont m., ma Hrkovce Cs.
 2816, 3022, 3485
Gyiva (*Déva*) Esztergom m., ma Diva Cs. 3633
Gylo l. Gyalu
Gyog l. Diód
 gyógyi András 2539; fiai: Miklós és András 3035,
 3535
 gyóroi Bálint fiai: Bálint, *Romanus* és Lampert 3607
Gyoug l. Gyógy
Gyowad nb. Tódor fia: Tódor 3309
 Gyökös (*Gukes*) Hont m., ma Dekýš Cs. 2320
 Gyöngyös (*Gungus*, *Gyungus*) f. 2706, 3309
 Gyöngyösoroszi l. Oroszi
 Gyöngyösszöllős l. Szöllős
 Gyöngyöstarján l. Tarján
 Győr (*Geur*) fiai: *Pous* és Kozma 2693
 — nb. Pongrác 3301

Győr megye 2408, 2508, 2813, 3147-8
 — város 2883, 3479
 győri egyház 3301-2, 3384
 — — kincstárnoka 3302
 — harmincad 2741
 — isp. 2408, 3384; 1. még Fülöp, Jakab
 — káptalan 2407-10, 2506, 2737, 2783, 2813, 2851, 2874-5, 2882, 2889, 3005, 3094, 3147-8, 3187, 3202, 3207, 3248, 3254, 3256, 3268, 3284, 3287, 3580
 — prépost 1. Karácsony
 — püspök 2809; 1. még Amadé, Dénes
 — vám 2993, 3479; 1. még győri harmincad
 — vár 2380, 2382-3, 2388, 2393, 2395, 2402, 2408, 2412, 2420, 2431, 2455, 2458, 2462, 2465, 2467, 2471, 2484, 2486, 2488, 2502, 2521, 2534, 2537, 2542, 2553-5, 2578, 2598, 2609, 2614, 2622, 2626, 2650, 2660, 2662, 2729, 2740, 2749, 2794, 2897, 2900-1, 2921, 2997, 3030, 3138, 3148, 3220, 3231, 3241, 3284, 3301-2, 3384, 3459
 — várjobbágy 2859-60
 — várnépek 3301-2
 György fia: *Bank* 3114
 — — *Bodun* 3379-80
 — — Dénes marócai isp. 2363, 2389
 — — Etre 2479, 2634, 2694
 — — Máté 2511, 2772-3
 — — *Papa* 2465
 — — Péter 3579
 — — — (Aba nb.) 2634, 3321, 3380-1, 3386, 3393, 3503, 3614, 3624; abaúji isp. 3492, 3504, 3512
 — — Sándor 2479, 2634
 — fiai: János és Ivánka 3386, 3503-4
 — sebenicói podesta 2491
 — ungi várjobbágy 3154, 3236
 — (utód nélküli) 2936
 —, Albert fia (toldi) 3305
 —, András fia 3462
 —, — — (köveskáli) 2761, 2780
 —, *Beryuoy* fia 2393
 —, *Bodun* fia 3379
 —, *Guge* fia 3596
 —, hindi 3436
 —, *Hudus* testvére 2947, 2952
 —, *Kamar* fia 2630
 —, kirvai 3192
 —, köveskúti 2466
 —, Márk fia 3595
 —, *Orbancz szent Mihály*-i 2853
 —, Péter rokona 3527
 —, Simon fia 3143; 3157, 3332, 3350-1, 3502, 3553-4
 —, Tamás fia 3574
 —, Tódor görög aranyműves fia 2743, 3224
 —, *Zekul* 2516
 Györk (*Gyruk*) Heves m., ma Vámosgyörk 2634
 Györke (*Jurk*) Abaúj m., ma Ďurkov Cs. 2420

györödi *Suup* 2454
 Györök (*Jurk*) Zala m., ma Balatongyörök Veszprém m. 2624
 Györszentiván 1. Hecse
 Gyriky 1. Gyürki
 Gyрманus 1. *Germanus*
 Gyruk 1. Györk
 Gyula, *Baldinus* fia 2502
 —, László vajda fia 2842
 —, Pál fia 3466
 Gyulafehérvár (*Alba Transsiluana*), ma Alba Iulia R. 2645, 2858, 3140, 3361-2, 3529, 3541
 — vár 2539, 3541
 —i egyház 2665, 2858
 Gyulafirátót 1. Nagyrátót
 Gyulakeszi 1. Keszi
 Gyunar 1. *Gyanovr*
 Gyungus 1. Gyöngyös
 Gyúr (*Gyur*), később Gyúrpuszta Nógrád m., ma Zagyvaszántó Heves m. 2383a
 Gyurgus 1. *Gurgus*
 Gyurk 1. *Gurk*
 Gyuró 1. Kuldó
 Gyürki (*Gyriky*) Hont m., ma Ďurkovce Cs. 2528
 Gywge 1. *Guge*
 Gyvmurd hn. Fehér m. 3541

H

hacaki isp. 1. Péter (Aba nb.)
 Hagou, Pál fia 3354
 Hagyorulakez hn. Zala m. 3345
 Hahót (*Hahothh, Hoholdus*) fia: István szlavón bán 2852-3
 — mester 2635
 Hlaieu 1. *Heyo*
 Háj (*Gay*) Turóc m., később Turócliget, ma Háj Cs. 3088-9
 Hájó 1. *Heyo*
 Hájske 1. Köpösd
 hájszentlőrinci egyház 2410, 3284
 Hakara hn. Nógrád m. 2456
 Halatch fia: János 3283
 Haláp (*Halaph*) Szolnok m. 3647
 — (*Halap*) Zemplén (?) m. 3468
 Halastó (*Halastow*) fn. 2432
 Halász (*Halas*) Heves m., később Tiszahalász 3113
 — (*Halaz*) Szabolcs m., ma Nagyhalász 3233
 — hn. 2818-9
 — fn. 2532
 Halla hn. Nyitra m. 2662
 Halmi (*Holmy*) Ugocsa m., ma Halmcu R. 2476
 Hámosfalva 1. Roszosna
 Hangony (*Hongun*) f. 3358
 Hannus, lócsei 2518, 3133

- hantai káptalan 2621, 2736, 2797-8, 2803, 2806,
3023-4
— prépost I. Tamás
hanyi Miklós 2867
Haradnak vár, Hont m., később Litva, ma Litava
Cs. 2725
Haragissa vár 3234; I. még *Gragissa*
Harang (*Horong*) Szabolcs m., ma Harangod—Nagy-
kálló 3177
haraszi Zaym 2677, 2679, 3630
Harca I. Harka
hardi nemesek 3046
Harina (*Herena*) Doboka m., ma Herina R. 3140
Harka (*Harka*) Sopron m., ma Magyarfalva 3289,
3338
— soproni várjobbágy 2827
Harkács (*Harkach*) Gömör m., ma Hrkáč Cs. 2453
Harkean I. Hartján
Harnad I. Hernád
Háromrevuca I. Revuca
Háromszlécs I. Szlécs
Hároskút (*Haruskuuth*) halászhely, Pozsony m.
2808
Harpernus szepesi kanonok 2599
Harsány (*Harsan*) Baranya m., ma Kis- és Nagy-
harsány 3546
—, Nyitra m. 2512
— I. még Szársomlyó
Harta (*Harta*) Fejér — ma Bács-Kiskun — m. 3543-4
Hartlieb I. *Artlebus*
Hartján (*Harkean*) Nógrád m., ma Chrtány Cs. 3431
Haruskuuth I. Hároskút
Hasmezeu fn. 3162
hasslauri Ottó 2883
Hathalom (*Hotholm*) Veszprém m., ma Bakony-
tamási 2458
Hatvan (*Hotuon*) Heves m. 3130
—i premontreiek 2353
Hatvan (*Hotuon*) Nógrád m. 2456
— (*Holwon*) hn. 2870
Hatzak-i isp. I. Péter (Aba nb.)
Hatzok hn. 2870
Havas (*Hauas*) hegy 3641
Havrán (*Hovran*) lipitói 3415; I. még *Hovran*
Haznus, *Syk* fia 2541-2
Hazos, *Hutizlaus* fia 2605
Hebegő (*balbus*) Henrik fiai: Jakab és *Vitalus* 3225
Heberhardus I. *Eberhardus*
Heburche fn. (Zólyom m.) 3245
Hecse (*Heche*) Győr m., ma Hecsepuszta—Győr-
szentiván 3147-8
— (*Hecchen*) Bars m., ma Choča Cs. 2652, 2660
—i *Erb* és fiai: Pál, *Rolandus*, *Lampert* és Balázs
3147-8
Hecsepatak (*Hecche potok*) f. 2652
Hector, Simon fia 3143
- Hedricus* I. *Heydricus*
Hegun szn. 2406
— fia: *Goganus* 3016-7
—, *Ambus* fia 3016-7
Hegymagas (*Hygmogus*) Zala — ma Veszprém — m.
2457
Hegymeg (*Heygmuguy*, *Hygmuguy*) Gömör m., ma
Zahorany Cs. 2980
Heydreh hn. Szatmár m. 2348
Heydricus (*Heydenricus*, *Hedricus*, *Hedricius*) faluja
2518
— fia: *Chete* 2807
— — *Chotou* 2807, 3094
— — Jakab 2843, 2898
— — János 2486, 3287
—, *Tubul* fia 2605
Heygmuguy I. Hegymeg
heiligenkreuzi kolostor I. szentkereszti
Heym (*Heyn*, *Heem*, *Hem*) lőcsei polgár 2518
— pásztoi dékán 2819
—, a királyi vadászok comese 2943-4
—, János fia 3166-7
—, — (szuhai) 3095
—, Márton fia 2617
— hn. Nógrád (?) m. 3416
Hejmut (*Heymuth*) Szepes m., később Arnótfalva, ma
Arnutowce Cs. 2903
Heyo, Bihar m., később Hájó, ma Haieu R. 3644
Hekkul gölnicbányai polgár 3328
Helbrandus, lőcsei 3329
Helcmanovce I. Kuncfalva
Helyszaza hn. Szepes m. 3160
Helys tárnok 3064
Hem I. *Heym*
Hemelniche f. (Turóc m.) 3466
Hench (*Hencz*) fia: *Hannus* 3133
— kamaraispán 2995
— officiális 3601
—, a budai vár rectora 2949
Henchgypi szn. 2635
Henel fiai: Mátyás, Márton és *Zorad* 3604
Henrik bajor herceg 2873
— fiai: Jakab és *Vitalus* 3225, 3262
— kir. ember 3321
— (Kőszegi) 2559, 2564, 2569, 2977; nádor 2350,
2990; ozorai és sói bán 2328-32, 2335, 2344-52,
2357; szlavón bán 2361-8, 2370-2, 2374-80,
2382-93, 2395, 2403-4, 2406, 2410-2, 2414, 2420,
2423-31, 2439-40, 2443-51, 2453-80, 2483-6, 2488,
2490, 2492, 2499, 2501-8, 2512, 2514-5, 2517-8,
2521-2, 2524, 2531-7, 2542, 2553-8, 2669, 2846;
pozsonyi isp. 2558
— — fia: Henrik 3333
— — — János 2987, 3458; I. még János (Kőszegi)
— — — Miklós 2970, 3285, 3458; I. még Miklós
(Kőszegi)

- Henrik (Kőszegi) fiai 2685, 2690, 2828, 2830, 2843, 2898, 2945, 3225, 3280, 3291-2, 3411, 3420, 3444
 — lőcsei plébános 2445
 — újlaki conversus 2851, 2882
 —, Jakab fia 3292
 —, János fia (bárcai) 2788, 3152
 —, *Kompoldus* fia 3209
 —, Márton fia 2717, 2719
Herbordus esztergomi érseki palatinus 2562
 — fiai: Márk és Miklós 3353, 3389
 — korponai villicus 2864
 — mosoni polgár 3584
 — (Osl nb.) 2589, 3018; tolnai isp. 2320, 2323; baranyai isp. 2328-32, 2431, 2443, 2445-51, 2454-5, 2457-60, 2462-73, 2475-8, 2480, 2483-6, 2488, 2490, 2492, 2499, 2501-8, 2512, 2514-5, 2517-8, 2521-2, 2524, 2531-7, 2542, 2550-8, 2602, 2846; banai (recte: baranyai) isp. 2464; lovászmester 2431, 2443, 2445-51, 2454-5, 2457-60, 2462-73, 2475-80, 2483-6, 2488, 2490, 2492, 2499, 2501-8, 2512, 2514-5, 2517-8, 2521-2, 2524, 2531-7, 2542, 2553, 2846; asztalnokmester 2550-2, 2554-8
 — — — fia: *Herbordus* 3018, 3250, 3458, 3580
 — tárnok és étkefgő 3357
 — vasvári isp. 2946
 —, Gergely fia 2406
 —, *Lancereth* fia (Buzád nb.) 2379, 3632
 —, Olivér testvére 2354
 —, *Rusd* nb. 3409
 —, Sebestyén fia 2465
 Herceg (*Hercheg*) fia: Imre 2986-7
 — fiai szabolcsi várjobbágyok 3170
Herch turóci jobbágyfiú 3073
Herena l. *Harina*
 Herend (*Herend*) Baranya m., ma Kisherend 3549
 Herény (*Heren*) nb. Bana fia: *Paris* 2374
 Herestény (*Herescen*) Nyitra m., később Kis- és Nagyherestény Bars m., ma Malé és Velké Chrašťany Cs. 3436, 3439
 Herina l. *Harina*
 Hermán nb. *Endre* fia: *András* 3071
Hermanus almádi apát 2519
 — esztergomi keresztes magister 3029
 — fia: *Péter* 2636
 — fiai: *Rubinus*, *Feldricus* és *Károly* 2583, 2629
 Hernád (*Harnad*, *Hernad*, *Hornad*) f. 2773, 3134, 3140, 3162, 3195, 3209, 3380
Hernei l. *Erney*
Hernek fiai: *Éliás* és *Cham* 3631
Herrandus fiai 3260
 — királynéi asztalnokmester, barsi és semptei isp. 2564; királynéi udvarbíró 2595, 2602; vasvári isp. 2599, 2602, 2660-6, 2687, 2691, 2710; zalai isp. 2595
 —, *Vros* fia 2606
Hertwygh füleki várnagy 3209
Hete lipitói kulcsár 2940
 —, *Mátyás* fia 3190
Hetény (*Heten*) Baranya m. 3546
 — (*Hetyn*) Komárom m., ma Chotfn Cs. 2325
 —, *Ugocsa* m., ma Sz. 3650
 hetesi Ábrahám fia: *Jakab* 2464
Hethem hévízi censusfizető 2764
Hethiruh l. *Etre*
Hetyn l. *Hetény*
Hetus l. *Hetes*
Heurke l. *Örke*
 Heves megye 2634, 3113
 Hevesvezekény l. *Vezekény*
 Hévíz (*Aque calide*) Pilis m. 2705
 —i censusfizetők 2764
 —i malom 3490, 3568
 —i palota 3518
 —i Péter frater 3469
 —i *Teku* 2705
 Hévmagyarád l. *Magyarád*
Hyacinthus l. *Jacinctus*
 hibbei (Liptó m.) hospesek 2371, 2500, 3399
 Hidegség (*Hydegsed*) Sopron m. 3126
 Hídvég (*Hydwyge*) Baranya m. 3450
 — (*Hyduig*) Vas m., ma Rábahídvég 3071
 —i *András* 3408
 —i híd 3408
Hygmogus l. *Hegymagas*
Hygmuguy l. *Hegymeg*
Hilarius l. *Ilarius*
Hilyas l. *Éliás*
Hymud l. *Hind*
Hymus fia: *Simon* 2866
 Hincovce l. *Nádasd*
 Hind (*Hymud*) Nyitra m., később Kis- és Nagyhind, ma Malé és Velké Chyndice Cs. 2512
 —i *György* 3436
 —i nemesek 3430
Hinesnicha f. (Turóc m.) 3330
Hippolytus l. *Ipolitus*
Hyricho hn. Turóc m. 3131
Hitten veje: *Póka* 2350
Hyud és fiai, zalai várnépek 2516
 Hlohovec l. *Galgóc*
Hocach (*Hochach*) zólyomi erdőőr 3191, 3323
 hodászi (*Hodaz* Liptó m., ma Bobrovník Cs.) királyi népek 2396
 Hodejov l. *Gede*
 Hódmezővásárhely l. *Vásárhely*
Hodos (*Hodus*, *Hudus*) comes 2947, 2952
 — jobbágy 3152
 — szabolcsi szolgabíró 3306
Hodos (*Hudus*) Pozsony m., később Nemeshodos, ma Vydrany Cs. 2981
 —i várnépek 3427
 Hódzseg (*Houdzeg*) hegy (Gömör m.) 2350

hód(tavi) csata 3070, 3171, 3179, 3200, 3265-6, 3330,
 3332, 3386, 3431, 3433, 3499, 3534, 3544
 Hof (*Houf*) Moson m., ma A. 3581
 Hoholdus l. Hahót
 Holboqui potok f. (Liptó m.) 3203
 Holges l. Hőgyész
 Holič l. Újvár
 Holmy l. Halmi
 Holtvág (*Holthuag*) f. 2687
 Holun-i Stephanych 2622
 Homodeus l. Amadé
 Homoki (*Hunky*) Zemplén m. 3471
 Homokterenye (*Humuk Terenne*) Nógrád m. 2534
 Hongun l. Hangony
 Hont (*Hunt, Hunth*) fia: Demeter 2485, 2724-5, 2864,
 2967-8, 3299, 3304, 3396, 3506; barsi isp. 3038-41
 — — Ders 2485, 2528, 2724-5, 2816, 3506
 —, Kristóf rokona 2803
 —, Lampert fia 2725
 — (*Hunti*) Hont — ma Nógrád — m. 2574, 3299,
 3304
 — megye 2444, 2515, 2528, 2816, 3022, 3038-41,
 3201, 3247, 3444, 3477-8, 3575
 Hontbagonya l. Bagonya
 honti főesperes l. László
 — hospesek 3304
 — ispán 3485; l. még Demeter (Hontpázmány nb.)
 — szolgabírák 3506
 — udvarnokok 3201, 3247
 — vár 2515, 2574, 2650, 3128, 3299, 3304, 3438,
 3575
 — várjobbágyok 2527, 2574, 3128, 3575
 Hontianske Nemce l. Németi
 — Tesáre l. Pér, Teszér
 Hontnémeti l. Németi
 Hontpázmány nb. Hont l. Hont
 — — Kozma leánya 3397
 — — *Zolovch* 2699
 — nemzetség 2303
 Hord l. Hard
 Hordos salatina 2908
 Horka (*Hurka*) Nyitra m., később Huorka — Vág-
 horka, ma Hórka nad Váhom Cs. 2550
 Hornad l. Hernád
 Horné Dubové l. Feldombó
 — Janíky l. Jányok
 — Jaseno l. Jeszen
 — Rykyně l. Rakonca
 — Slačany l. Szelezsény
 Horný Pál l. Pél
 Horong l. Harang
 Horrow hn. Vas m. 3639
 Hortobágy (*Hurtubag*) 3365
 horvát bán l. Miklós (Gutkeled nb.)
 Horváti (*Horuathy, Huruati*) Torna m., később
 Tornahorváti, ma Chorvát Cs. 2449, 2646

horváti Lőrinc fia: *Bodou* 2430
 Horvátország 2399
 — hercege l. András herceg
 Horvátzsidány l. Zsidány
 Hoscha fia: *Zwethimer* 2814
 Hosszúmező (*Huzyumezew*) Sáros m. 2856
 Hosszúpatak (*Hozupotok*) f. (Sáros m.) 3386
 Hostová l. Geszte
 Hotholm l. Hathalom
 Hotimer szn. 2318-9
 Hotizlous (*Hutizlaus*) fia: Lőrinc 2972
 — — *Hazos* 2605
 Hotuon l. Hatvan
 Houdzeg l. Hódszeg
 Houf l. Hof
 Houghfelde hn. Liptó m. 3441
 Howkfolua hn. Liptó m. 3403
 Hovran hn. Liptó m. 3460
 — l. még Havrán
 Hozupotok l. Hosszúpatak
 Hozuga tikosi udvarnok 2651
 Hőgyész (*Holges*) Tolna m. 2786-7
 Hővej l. Kétszalád
 Hradna f. 2532
 Hrkáč l. Harkács
 Hrkovce l. Gyerk
 Hrnčiarovce nad Parnou l. Gerencsér
 Hudko fia: *Mylozlou* 2536
 Hudus l. Hodos
 Huguaj (*Hugey*) Szabolcs m., ma Érpatak 3083-4
 Hullodzalasa hn. Sáros m. 3366
 Humuk Terenne l. Homokterenye
 Hun szn.? 2636
 Hung l. Ung
 Hunky l. Homoki
 Hunt l. Hont
 Huorka l. Horka
 Hurka l. Horka
 Huruati l. Horváti
 Huruzk (*Huruch*), szepesi 3118
 Hurva hn. Borsod m. 3276
 Husciou Goosd f. 2908
 Hutizlaus l. Hotizlaus
 Huzyumezew l. Hosszúmező
 Huzushyda l. Wsuzhida

I

(Y és mássalhangzó)

Ybar, Pál fia 2388
 Ibrahinus (*Ibrahun*), Wytłk fia 2497, 2672
 Ibrány (*Ibran*) Valkó m. 3078-9, 3413-4
 Icha szn. 2425
 Ida (*Yda*) f. 2902

- Igal (*Igot*) Somogy m. 2377-8, 2494-5, 2654, 2958, 3090
 Igey hn. 3552
 Ighazaszakalus l. Egyházasszakállas
 Yglyche hn. Sáros m. 3321
 igmándi András fia: Miklós 2352, 2556
 Igrám (*Ikram*) Pozsony m., ma Igram Cs. 3215, 3222
 Igrici (*Igrici*) Borsod m. 3059-60
 — (*Igrichi*) Zala m., ma Zalaigrice 3636
 Igrici pataka (völgy) 2773
 Igriş l. Egres
 Igruchteluk hn. Torda m. 2990
 Iharos (*Iharus, Yharus*) fia: Gergely 2689, 2697-8, 2726-7, 2849, 2992
 Ikerhalom (*Ykurholm*) hn. 3049
 Ikerweyz halászóhely 3302
 Ikram l. Igrám
 Ykurholm l. Ikerhalom
 Ilarius (*Ileres, Ilers*) fia: Marcell 2837, 2940, 3415, 3460
 — — Miklós 3415, 3460
 Ilbw sziget l. Ülbó
 Ilemeres fiai: *Gepus* és *Simon* 3265
 Ilewkeu l. Ülökö
 Ilie-i l. éliási
 Ityvagh hn. Zala m. 3345
 Illés l. Éliás
 IIsua l. Jolsva
 IIsuazyg l. Isaszeg
 IIsua (*YIsua*) hn. 3104
 Imbertus páztói apát 2819
 Imre csanádi püspök 2550
 — fia: Benke 2975
 — — *Dama* 2582, 2644
 — — Gergely 3458
 — — Mihály, lovászok és tálhordók comese 2410, 3284, 3537
 — fiai: *Seel* és Miklós 2341
 — király 2777, 3369, 3479, 3483
 — somogyi isp. 2314-5, 2317, 2319-21, 2323-4, 2327-32, 2334-5, 2344-52, 2355-7, 2361-2, 2364, 2366-8, 2374-5
 —, *Athanas* fia 3165
 —, *Bod* fia 3635
 —, *Hercheg* fia 2986-7
 —, hindi nemes 3430
 —, Miklós galgóczi isp. testvére 3220
 —, *Mykud* fia 2990
 —, *Peruen*-i 3624
 —, *Ugrin* fia 2936
 —, *Wythomerius* fia 2360
 inámi Kilián fia: István 2670
 inárcsi Jakab fiai: Pál, Tamás, *Omb* és *Feney* 2611
 — várjobbágyok 2611-2
 Incéd (*Inceed*) Vas m., ma Dürnbach A. 2389
 Ind fia: Tamás 3439; l. még *Jund*
 Indrih, Lesták fia 2550
 Inke Somogy m. 2689
 —i *Booth* fia: Demeter 2689, 2713
 —i — fiai: Iván és Jób 2713
 Inke l. még Jenke
 Inuk ásgúti erdőőr 3266
 Inus comes 3273
 — testvére: Miklós 2886
 Ipacs (*IPOCH, YPOCH*) fia: Egyed 2653
 — — *Jekminus* 2474, 2653
 — — Miklós 2474
 —, lipitói *Rachlow* fia 3390-2
 Ipolitus (*Ypolitus*) esztergomi kanonok 2842, 2845, 2898
 — fiai: Miklós, *Vgra*, Bálint és *Ypolitus* 2412, 2842, 2844-5, 2898, 2999
 — — *Vrkun* és Dénes 3081
 — sárosi plébános 2511, 2525, 2855-6
 —, *Domuncus* fia 3222
 —, *Mohar* unokája 3223
 Ipoly (*Ipul*) f. 3485
 Ipolydamásd l. Damásd
 Ipolyszalka l. Szalka
 Ipri (Ypres, Németalföld) 3239
 Ipul l. Ipoly
 Irazmus fia: *Chuda* 3431
 Irina l. Iriny
 Irineus l. Erney
 Iriny (*Iuren*) Szatmár m., ma Irina R. 2887, 2953
 —i Vid fia: László 2953
 —i — — Vencel 2887, 2953
 Irizlaus (*Iryzlaus, Irozlaus, Iruzlaus, Jeruzlaus, Jurizlaus*) comes 2479
 — fia: Dénes 3378, 3380
 — — Iván 2565
 — — *Obrach* 2402
 —, divéki *Baan* fia 2825
 —, margonyai 2743
 —, *Zlavanya* fia 2402
 Isaszeg (*IIsuazyg*) Pest m. 2566
 —i csata 2364, 2376, 2477, 2479, 2990
 Isyp l. Izsép
 Yson szn. 2542
 Ystara l. Sztára
 Ystey hn. Nyitra m. 2985
 —i *Wech* fia: *Bagun* 2985
 I. István 2492, 2507
 III. István 3340
 V. István 2302-8, 2310, 2314-5, 2317, 2320, 2322-5, 2328-9, 2334-7, 2340, 2342-4, 2346-52, 2355-7, 2361, 2363-5, 2367-8, 2374-8, 2382-3a, 2386, 2389-90, 2392-3, 2395, 2398, 2411, 2414-6, 2424, 2427, 2429, 2442, 2446, 2448-9, 2451, 2453, 2458, 2460-1, 2466-8, 2471-2, 2474-5, 2477-9, 2486, 2490, 2496, 2499, 2501-3, 2505, 2507, 2511-2, 2521, 2524, 2531, 2534-7, 2542, 2544, 2555-8,

- 2563, 2568, 2585, 2587-8, 2595-6, 2598, 2604, 2606, 2609, 2614-5, 2618-20, 2626, 2628, 2632, 2635-6, 2643, 2650, 2661, 2663, 2665-6, 2673, 2679, 2688, 2694, 2710, 2723, 2740, 2743-4, 2752-3, 2760, 2762, 2766, 2768-9, 2777-8, 2785, 2793, 2797, 2809-10, 2816, 2819, 2829, 2838, 2847-8, 2854, 2860, 2864, 2876, 2881, 2891, 2893, 2895, 2916, 2918-20, 2922-3, 2946, 2954, 2956, 2959, 2964, 2969-70, 2980, 2983, 2988-90, 2993-5, 3004, 3006-7, 3018, 3030, 3035, 3044, 3053, 3063-4, 3093, 3108, 3117, 3121-2, 3125, 3137, 3140, 3142, 3153, 3158, 3177-8, 3199, 3207, 3209, 3211, 3214, 3223, 3231, 3235, 3251, 3257, 3271, 3322, 3329, 3336-8, 3349, 3358-9, 3362, 3366, 3369-71, 3387, 3397, 3399, 3403, 3406, 3415, 3457, 3464, 3483, 3489, 3498, 3509, 3515, 3518, 3525, 3529, 3534-5, 3541-2, 3546, 3562, 3565, 3568-9, 3577, 3581, 3584, 3605, 3608, 3619, 3646
- István alkancellár 2532
- bán fia: István 3234, 3494; I. még István országbíró
  - — — Miklós 3494
  - — — Pál 2929, 3083-4, 3234, 3494
  - békési főesperes 3267, 3298
  - bosznai bán 2329-32, 2335, 2344-52, 2355-7, 2363, 2371-2, 2376-8
  - (Csáb nb. Márk fia) bakonyi isp. 3068
  - (— — Máté fia) 2562, 3477; trencsényi isp. 2602; barsi isp. 2607, 2659-63, 2665, 2687, 2691, 2708; asztalnokmester 2659-63, 2665, 2687, 2691, 2708, 2710-1, 2752, 2823-4, 2870, 2942, 2946, 2985; szolgagyőri isp. 2710; banai isp. 2663; pozsonyi isp. 2824-5, 2942, 2946, 2985
  - fia Joachim I. Joachim (Gutkeled nb. István fia)
  - — Konrád 3577, 3581, 3584, 3589, 3592
  - — Lőrinc 3238-9
  - — Máté 3077
  - — Mihály 3291
  - — Miklós 3650
  - — Orbán 3354
  - fiai: Domokos és László 3233, 3238-9
  - — István és *Radyzlaus* 2952
  - — János és *Radoslaus* 2929
  - — Péter és János 3606
  - — *Rach* és *Leustachius* 2711
  - győri egyházi kincstárnok 3302
  - (Hahót fia) varasdi isp. 2436; szlavón bán 2366, 2852-3, 2929, 3051, 3570
  - kalocsai érsek 2314-5, 2317, 2319-21, 2323-4, 2327-32, 2334-5, 2344-52, 2355-7, 2361-8, 2370-2, 2374-80, 2382-92, 2395, 2403-4, 2406, 2410-2, 2414, 2420, 2422-31, 2443-51, 2453-80, 2483-6, 2488, 2490, 2492, 2499, 2501-8, 2512, 2514-5, 2517-8, 2521-2, 2524, 2531-8, 2542, 2550-9, 2562, 2564-7, 2569, 2590, 2595-9, 2601-2, 2604-11, 2613-5, 2617-8, 2622-4, 2626, 2631-2, 2635, 2641-2, 2649-52, 2655-6, 2659-66, 2669, 2687, 2691, 2708, 2710-1, 2721, 2752, 2815, 2823-5, 2846, 2870, 2932
- István királyi ember 3048, 3052
- királynéi tárnokmester 3185
  - mester (Rátót nb.?) 3348
  - országbíró (István bán fia) 2870, 2929, 2939, 2942, 2946, 2981, 2985; mosoni isp. 2870, 2929, 2939, 2942, 2946, 2985
  - (*Porch dictus*) 2819; királynéi lovászmester, trencsényi isp. 2324; veszprémi isp. 2595, 2602
  - soproni bíró 2827
  - — isp. 3056
  - — polgár, Fülöp fia 3280, 3289, 3338-9
  - szatmári isp. (Tamás fia) 3365
  - tárnokmester 2362-8, 2370-2, 2374-7
  - (*Tekus* fia) szekérnagy, beregi és pataki isp. 2415, 2676; tornai isp. 2799-2800; kucsói bán 3019
  - tífár soproni polgár 3005
  - ungi várjobbágy 3154, 3236
  - vasvári isp. (Pál fia) 2388
  - vegliai, vinodoli és modrusi isp. 3006-7
  - zágrábi kanonok 2769
  - zabori apát 3371
  - , *Babonyg* fia 2929
  - , *Bagen* fia 2726-7
  - , bakonyi 3564
  - , *Baldinus* fia 2502
  - , *Belus* fia 3051
  - , *Bodoy* fia 2728
  - , *Bulhad-i* 3248
  - , Csépan ungi várjobbágy fia 2699
  - , *Deniperius* fia 3549
  - , *Dyud-i* 3299
  - , Domokos fia, 2812
  - , — — (Csák nb.) 3053
  - , *Erney* bán fia 3110-1
  - , *Ewze* fia 3370
  - , *Fulkus* fia 3295, 3297
  - , *Guth* fia 2455
  - , *Heberhardus* fia (szepesi) 2912
  - , *Isungud* fia 3583
  - , *Itemerius* testvére 2523
  - , Izsép fia 2423
  - , Ják fia 3282
  - , Jakab fia 2487-8
  - , Jakó fia 3360
  - , János fia (gömőri) 3197
  - , Keled fia 3587, 3626
  - , *Kevel* fia 3402
  - , Kilián fia 2670
  - , Kopasz (*calvus*) 3368
  - , Kristóf fia (gombási) 3633
  - , *Kurpaas* fia 2453
  - , László fia 3583

- István, *Lentur* fia 3462
 —, *Lewka* fia 3560
 —, *Lothardus* fia 2805
 —, *Luka* fia 2666
 —, *Madya* fia 3421-2
 —, *Márk* fia 3015, 3021; 3477-8
 —, *Márton* fia 3575
 —, *Mátyás* fia 2546
 —, *Mycula* fia 2598
 —, *Mihály* fia 2659
 —, — (kállói) 3092, 3455, 3528, 3532, 3536, 3538-9, 3551-4, 3557-61
 —, *Miklós* fia 2425
 —, *Mochia* rokona 3211, 3214
 —, *Móric* fia 3015, 3021
 —, *Oliuanth* fia (*Bola-i*) 3585
 —, *Örs* nb. 2627
 —, *Pál* fia 2705; 2895
 —, *Péter* fia 2558; 3129
 —, — — *János* rokona 3420
 —, *Poth* fia 2803
 —, *Racha* fia 2558
 —, *Radizlaus* testvére 3315-6
 —, *Reche* fia 2685
 —, *Rodoanus* fia 3427
 —, *Sebe* fia 2673
 —, *Syke* fia 3430
 —, *Tamás* fia 2942, 3143
 —, *Tamás* váci püspök testvére 3273-4
 —, *Thegzeu* fia 3500-1
 —, *Vothk* fia 3463
 —, *Zomboth* fia 2899, 2902, 3150, 3501
 Istvánd (*Stephand*) Zala m., ma Zalaistvánd 2685, 2689
Isungud fia: István 3583
Ite comes 2450
Itemir (*Itemerius*, *Ithemerius*, *Itimerius*) fiai: *Erdeu* és *János* 2593, 2996
 — tárnok 2523
 —, *baktai* 2866
 —, *Mochia* rokona 3211, 3214
Ityk fiai: *Iván* és *Kuchmek* 3213
Iua hn. Hont m. 2574
Iwak fia: *Gergely* 2530
Iván fia: *András* 2447-8, 2478
 — — *Demeter* 3511
 — — *Iván* 3607
 — — *Oroch* 2594
 — — *Simon* 3153
 — fiai: *Domokos*, *László*, *Albert*, *Ivánka*, *Gergely* és *Péter* 3505
 — (*Kőszegi*) *I. János* (*kőszegi*)
 — *kun* 3300
 —, *Albert* fia 3354
 —, *Beryzlo* fia 2393
 —, *Booth* fia (*inkei*) 2713
Iván, *Csepán* fia 2388!
 —, *Farkas* fia 2818-9
 —, *Irizlaus* fia 2565
 —, *Ityk* fia 3213
 —, *Miklós* fia 2344-5
 —, *Ruthk-i* 3374
Ivác (*Iwanch*) fiai: *Anias*, *Donk*, *János*, *Tywoth* és *Ivánka* 2807
 — — *Péter*, *Micou*, *János* és *Miklós* 2537
 —, *Zeud* fia 3368
Ivánka (*Iwanka*, *Joanca*) bői nemes 2984
 — fia: *András* *banai* isp. 2513, 2567, 2660
 — — *Benedek* 3263
 — — *Chernel* 3607
 — — *Miklós* 2547
 — — *Pál* 2537
 — királyi tálhordók *comese* 2413-4
 — *nyitrai* isp. 3103
 — *turóci prépost* 3275, 3510
 — *veszprémi castrensis* 2638
 —, *Albert* fia 3354
 —, *döröskei* 2425
 —, *Farkas* fia 2818-9
 —, *Gurgus* fia 2383
 —, *György* fia (*Aba* nb.) 3386, 3503-4
 —, *Iván* fia (*leszteméri*) 3505, 3511
 —, *Ivác* fia 2807
 —, *Joachim* fia 2662
 —, — — (*szegi*) 2317
 —, *Kerew* fia 2975
 —, *Leeg* fia 3215, 3222
 —, *Marcell* fia 2917-8; 3078
 —, *Miklós* fia 2671
 —, *Odun* fia 3002
 — *I. még Joanka*
Iwanus fiai: *András* és *Endre* 2653
Iwanushyda *I. Jánoshida*
Izabella, *IV. László* felesége 2538, 2723, 2741, 2833;
 — *I. még Erzsébet*
Izdegey *I. Özdöge*
Izker f. (*Bulgária*) 3415
Iztubna hn. *Zólyom* m. 3098
Izvoru Crişului *I. Körösfő*
Izsák (*Isak*, *Isakh*) fia: *Makow* 3341
 —, *Ábrahám* fia 2586
 —, *Benedek* *mester* testvére 2314
 —, *Mycula* fia 2598.
 —, *Sister* fia 2684
Izsép (*Isep*, *Iseph*, *Yseph*, *Ysyph*, *Isyp*, *Ysip*) fia:
 — *Adrianus* 3571
 — fia: *András* 2363
 — — *Anthaleus* 2896
 — — *István* 2423
 — — *János* 2849, 2951, 2975-7
 — *nyitrai várjobbág* 2687
 —, *bátori* 3364

Izsép (*Ysyp*) Zemplén m., később Magyarizsép, ma
Nižný Žipov Cs. 3468
Izsó (*Isou*) fia: Ábrahám és Benedek 2383

J (Y és magánhangzó)

Jaak l. Ják
Jablonova f. 2532
Jacinctus, Antal pozsonyi prépost testvére 2704
Jacobcha szn. 3416
Jacobodon fn. 2542
Jadra l. Zára
Ják fia: István 3282
— nb. *Ebed* fia: Ják 2505, 2891, 3285
— — — *Reynoldus* 2505
— — Kázmér fia: Csépán 2389
— — Márton fia: Mike 2689
— — nemesek 2388
— (*Jaak, Chak!*) Vas m. 2891, 3285
Jakab fia: *Anyanus* 2472
— — Bertalan 3165
— — Henrik 3292
— — János 3360, 3363
— — Marcell 2690
— — Miklós 2682
— — Pósa 3397
— fiai: Benedek és *Seraphinus* 2465
— — Gál, Kozma és *Chemen* 3631
— — Jakab és István 2487-8
— — Pál, Tamás, *Omb* és *Feney* 2611
— garamszentbenedeki apát 3259
— győri isp. 2347
— királyi káplán 3606
— lovászmester, borsodi isp. (Tamás fia) 3348, 3365
— margitszigeti premontrei perjel 2332
— mezősomlyói ágostonos perjel 2932
— mosoni isp. 2650
— nyitrai isp. 2443, 2445-6, 2454-5, 2458-64,
2469-73, 2475-8, 2484, 2488, 2490, 2492, 2501,
2504-8, 2512, 2518, 2524, 2531-2, 2534-5,
2537, 2550-2, 2554-6
— olasz plébános 2913, 3205; és szepesi olvasó-
kanonok 2896
— országbíró 2752
— pécselyi nemes 3101, 3120
— pozsonyalsóvárosi bíró 3061
— pozsonyi bíró 3482, 3491
— — várjobbággy 3340
— somogyi várjobbággy 2740, 3076
— soproni tjasz 3178
— szepesi prépost 2861, 3473
— tárnok és étékfogó 3357
—, Ábrahám fia 2464
—, Ambrus fia 2423

Jakab, Apa fia 3226-7
—, baracsi 3127
—, Benke fia 3444
—, *Beethleem* fia 2638
—, *Bolosoy* fia 2374
—, Bökény nb. 2775-6, 3055
—, *Budona* fia 2938-9
—, *Chebk* fia 2532
—, dobszai 2626
—, *Fyntur* 2524
—, *Gabrianus* fia 2794
—, Gergely fia 2699
—, — — pányoki 2755, 2757, 3461
—, *Hedricus* fia 2843, 2898
—, Henrik fia 3225, 3262
—, János fia 2728-9
—, *Janur* fia 3115
—, *Jula* rokona 2889
—, *Keza* fia (mercsei) 3020
—, korcsvai 3461
—, *Lothardus* fia 3366
—, *Moysa* fia 2312, 2346
—, Nána fia (berencsei) 3397
—, *Nyolcha* fia 3427
—, Orbán fia 2797
—, Osl fia 2304, 2314, 2484, 2580, 2669, 2673, 3260
—, Pál fia 2409-10
—, *Ponyth* fia 2710; az anyakirályné asztalnok-
mestere 3054
—, *Reke* fia 2803
—, *Ruthk*-i 3374
—, *Sampson* fia (Tyukod nb.) 3025
—, *Symeon* fia 3295
—, Tamás fia 2942
—, *Tark* fia 2674
—, *Zerky*-i 2783, 2854, 3287
Jakabus, Tark fia 2674
Jakó (*Jacou, Jako, Jakov*) fia: András 2846, 2955,
2960-1, 3019
— — István 3360
— — Mihály 2356
— — Miklós (Hontpázmány nb.) 2303
— — Péter 2667
— zempléni isp. 2356
—, Jakó fia 2960-1; pohárnokmester 2942, 2946,
2955, 3019
Jakó (*Jako*) Szabolcs m., ma Nyírfakó 3306
Jákóvár (*Jakouara*) Szatmár m. 2846
Jaksynch hn. Szerém m. 3081
Jakul comes 3162
Jakusföldre (*Jakusteulde*) Zala m. 2604
Jamnik (*Jemnik, Yemnyk*) Szepes m., később Szepes-
árki, ma Jamník Cs. 2773, 3442, 3475
Jana, Ruthk-i 3374
János abaújházi várjobbággy 2537
— alkancellár, budai, fehérvári vál. prépost, kalo-

- csai vál. érsek 2805, 2822, 2847, 2868-9, 2872, 2875-80, 2882, 2885, 2888, 2891-3, 2895-8; 2900-1, 2903-4, 2906, 2908, 3025, 3200
- János baranyai isp. 3056
- comes 3557
  - erdélyi vajda 2362, 2364-8, 2370-2, 2375; szolnoki isp. 2362, 2365-8, 2370-2, 2375
  - esztergomi érsek 2345
  - — kanonok 3395
  - fia: András 3286
  - — Benedek 3086-7
  - — Csépan 2886, 2888
  - — Dege 2598
  - — István 3197
  - — Jakab (tolvaji) 2728-9
  - — Kilián 3194
  - — Miklós 2350
  - — — (ormándi) 3549
  - — Péter 2628
  - — — (lázádo) 3217
  - — — pozsonyi várjobbágy 3426
  - — — (Wyscov-i) 2524
  - — Sándor 2746
  - — Terepk 2533, 3526
  - fiai: András és Endry 2474
  - — Heym és Demeter 3095, 3166-7
  - — Illés, Henrik és Miklós (bárcai) 2788
  - — Miklós és János 2877
  - — — Péter 2743
  - — Péter, János és Miklós 2942
  - gömöri főesperes 2417, 2512
  - kalocsai vál. érsek 2900-1, 2903-4, 2906, 2908, 2942, 2946, 2981, 2985, 3025, 3056, 3200, 3348, 3529, 3546; királyi kancellár 2946
  - (Kőszegi) 2945, 2987, 3458; zalai isp. 2328-32, 2334-5, 2344-52, 2354, 2356-7, 2622, 2942, 2946; soproni isp. 2380, 2382, 2388-90, 2392, 2403-4, 2406, 2411, 2414, 2420, 2422-6, 2428-31, 2443, 2445-6, 2449-51, 2453-5, 2457-79, 2483-4, 2486, 2488, 2490, 2492, 2499, 2501-8, 2512, 2514-5, 2517-8, 2521-2, 2524, 2531-7, 2542, 2553-6, 2569, 2669; szlavón bán 2596-9, 2601-8, 2610-1, 2613-5, 2617-8, 2622-4, 2626, 2631-3, 2635, 2641-2, 2649-52, 2815, 3348; tárnokmester 2721, 2749, 2752, 2846; banai isp. 2721, 2752; nádor 3126
  - macsói bán 2363, 2371-2, 2376-8
  - nógrádi várjobbágy 2590
  - nyitrai főesperes kápolnaisp. 2722
  - (Og) 2800
  - olasz pap 2396
  - országbíró, barsi isp. 3103
  - pecér 3508
  - pozsonyi comes curialis 3061
  - — isp. 3446
  - (Saark dictus) 2691
- János spalatói érsek 2314-5, 2317, 2319-21, 2323-4, 2327-32, 2334-5, 2344-52, 2355-7, 2361-8, 2370-2, 2374-80, 2382-92, 2395, 2403-4, 2406, 2410-2, 2414, 2420, 2422-31, 2443-51, 2453-80, 2483-6, 2488, 2490, 2492, 2499, 2501-8, 2512, 2514-5, 2517-8, 2521-2, 2524, 2531-8, 2542, 2550-9, 2562, 2564-7, 2569, 2590, 2595-9, 2601-2, 2604-11, 2613-5, 2617-8, 2622-4, 2626, 2631-2, 2635, 2641-2, 2649-52, 2655-6, 2659-66, 2669, 2687, 2691, 2708, 2710-1, 2721, 2752, 2815, 2823-5, 2846, 2932, 2942, 2946, 2985, 3056, 3348
- szabolcsi szolgabíró 3306
  - szecseni prépost 3509
  - szepesi örkanonok 2518, 2599, 3137
  - (Tharcan) özvegye 2472
  - vegliai, vinodoli és modrusi isp. 2959., 3006-7
  - veszprémi várjobbágy 2598
  - , Ábrahám fia 2740
  - , Albas dictus 2348
  - , Albert fia 3354
  - , Alek fia 3194
  - , Arlandus fia 2929
  - , Bach fia 3019
  - , Bagamér fia 3403
  - , Barnabás fia (Borsa nb.) 2942
  - , baktai 2866
  - , Bence fia 2380
  - , Benedek fia 2558, 2685
  - , Beryuoy fia 2393
  - , Bonch fia 2647-8
  - , Cheburka fia 3650
  - , Chekud fia 3114
  - , Chenke fia 3147-8
  - , csermnói 3648
  - , Csobánka fia 2524
  - , Deme fia 2946
  - , Éliás fia 2640
  - , Enardus fia 2708
  - , Finta (dictus) 3381, 3386, 3512
  - , Gembarthus fia 3552
  - , Guge fia 3106-7, 3427
  - , Gyarmanus fia 3622
  - , György fia (Aba nb.) 3386, 3503
  - , Halalch fia 3283
  - , Hedricus fia 2486, 3287
  - , István fia 2929, 3606
  - , Hemerius fia 2593, 2996
  - , Ivánc fia 2807
  - , Izsép fia 2849, 2951, 2975-7
  - , Jakab fia 3360, 3363
  - , Jakab olasz plébános testvére 2896, 2913, 3205
  - , János fia (Borsa nb.) 2942
  - , Jwnk fia 3056
  - , Kecchem fia 2893
  - , Kenez fia 2458, 3028

- János, kirvai 3192
 —, Konrád fia 2553
 —, Kunch fia (tuzsai) 3531
 —, Latinus 3540
 —, Libordus fia 3523
 —, liptói (*Gallicus*) 2905-6, 2927-8, 3540
 —, Machonka fia 2541-2, 3447, 3466, 3470
 —, Macrabeus fia 3224
 —, Manthus fia 3560
 —, Márk fia (rajki) 3515
 —, Márton fia (nógrádi) 3409-10
 —, — — (szászfalusi) 3427
 —, Mese fia 3472
 —, Miklós fia (gerzencei) 3640
 —, — — (kürti) 2671, 3409-10
 —, — — (sakalai) 3530-1
 —, — — (szabolcsi várjobbágy) 3170
 —, Mixa fia 3114
 —, Mochia rokona 3211, 3214
 —, Olbeus fia 3368
 —, Orbán fia 3609
 —, Pál fia 3151
 —, — — (csicsói) 3023-4
 —, Péter fia 3420; 3527
 —, — — (somosi) 3228
 —, pozsonyi ispáni officiális 2737
 —, Rycolphus fia 3519
 —, Ruhman fia 2350
 —, Syke fia 3430
 —, Steysk fia 3282
 —, Swnght fia 3296, 3298
 —, Swp fia 3255, 3267
 —, Tamás fia 3365
 —, — — (Borsa nb.) 2942
 —, — váci püspök testvére 3273-4, 3334
 —, Tódor fia 3151
 —, Vamustaj fia 2950
 —, Wyd fia 3520-1
 —, Vythalus fia 2803
 —, Vros fia 3283
 —, Vs fia 2382
 —, Zop-i 3187
- Jánoshida (*Iwanushyda*) Pest m. 3249-51
 Jánostelki (*Janustelky*) hn. 3062
 Januk l. Jányok
 Janur fia: Jakab 3115
 Janus (*Jaan*) fiai: Luka és Gothardus 2884-5
 — — Ew... és Péter 2743
 —, Cheburka fia 3650
 —, hindi nemes 3430
 —, Rodoan-i 3440
 —, szepesi 2518
 —, tamási 2897
- Janustelky l. Jánostelki
 Jányok (*Januk*) Pozsony m., később Alsó- és Felső-
 jányok, ma Dolné és Horné Janíky Cs. 3446
- Jarman káldi nemes 2384-5
 Jasenov l. Jeszenő
 Jason hegy (Szepes m.) 2518
 Jászó (*Jazo, Jazou, Jazow*) Abaúj m., ma Jasov Cs.
 2773, 2902, 3328, 3601
 —ikonvent 2458, 2561, 2899, 2902, 3077, 3116,
 3172, 3321, 3567
 —iprépost 3077; l. még Márk, Miklós
- Jaurinum l. Győr
 Jávor (*Jawor*) hegy 2773
 Jazo, Jazou, Jazow l. Jászó
 Jeble f. (Liptó m.) 2880
 Jéke (*Jeke*) Szabolcs m. 3560
 Jekminus l. Gekminus
 Jelen hn. Valkó m. 2447
 Jelínich fiai: *Thomasius* és *Vulceta* 2929
 Jelšava l. Jolsva
 Jelsouphthok f. (Liptó m.) 3392
 Yempnyk l. Jamnik
 Jeneu, Jenev l. Jenő
 Jenke (*Inke, Jenke*) Ung m., ma Jenkovce Cs. 3505,
 3511
 Jenke falu hn. 3052
 Jenkovce l. Jenke
 Jenő (*Jeneu, Jenew*) Baranya m. 3048-9, 3052,
 3119, 3240
 —, Pozsony m. 3215, 3222
 —, Pest m. 2444
 —i hajósok 3367
 —irév 2444, 3367
 —vár, Nógrád m., ma Diósjenő 3645
- Jeruzlaus l. Irizlaus
 Jesenew l. Jeszenő
 Jesenské l. Feled
 Jeszen (*Jescen, Jezen*) Turóc m., később Kis- és Nagy-
 jeszen, ma Dolné és Horné Jaseno Cs. 2546,
 3421-2
 Jeszenő (*Jesenew*) Ung m., ma Jasenov Cs. 2960-1
 Jezen l. Jeszen
 Jezernalucska (*Jezernaluchka*) Liptó m., később
 Lucski, ma Lúčky Cs. 2894
 Joachim fia: *Joanka* 2317, 2662
 — (Gutkeled nb.) 2301, 2559-60, 2785, 2870,
 3315-6; szlavón bán 2314-5, 2317, 2319-24,
 2327, 2721, 2752, 2763, 2766, 2769, 2793,
 3241; tárnokmester 2328-32, 2334-5, 2344-52,
 2355-7, 2361, 2378-80, 2382-92, 2395, 2403-4,
 2406, 2410-2, 2414, 2420, 2422-31, 2443-51,
 2453-80, 2483-6, 2488, 2490, 2492, 2499,
 2501-8, 2512, 2514-5, 2517-8, 2521-2, 2524,
 2531-7, 2542, 2553-6, 2604, 2606-11, 2613-5,
 2617-8, 2622-4, 2626, 2631-2, 2635, 2641-2,
 2649-52, 2657, 2669, 2815; pilisi isp. 2328-32,
 2334-5, 2344-52, 2355-7, 2380, 2388-9, 2392,
 2395, 2403-4, 2406, 2414, 2424, 2426-8, 2431,
 2443, 2445-6, 2449-51, 2453-5, 2458-80, 2483-4,

(Joachim) 2486, 2488, 2490, 2492, 2501, 2503-8, 2512, 2514-5, 2517-8, 2524, 2531-2, 2535, 2537, 2542, 2553-5, 2596, 2599, 2608, 2610, 2615, 2626, 2631-2, 2650-1, 2657, 2669, 2815; pozsonyi isp. 2355, 2380, 2388-9, 2392, 2395, 2461-3, 2488; banai isp. 2599, 2652
 — mester 3123
 Joanka fehérvári isp. 2659; l. még Ivánka
 Jób clericus 3035
 — esztergomi érsek 2532
 — fiai: Máté és Sándor 2526
 — fogott bíró 3152
 — mester 2405, 3614
 — pécsi püspök (*Zah* nb.) 2314-5, 2317, 2319-21, 2323-4, 2327-32, 2334-5, 2344-52, 2355-7, 2361-8, 2370-2, 2374-5, 2377-80, 2382-92, 2395, 2403-4, 2406, 2411-2, 2414, 2422-7, 2429-31, 2443-6, 2449-51, 2453-6, 2458-80, 2483-6, 2488, 2490, 2492, 2501, 2503-8, 2512, 2514-5, 2517-8, 2521-2, 2531-8, 2542, 2550-9, 2562, 2564-7, 2569, 2590, 2595-6, 2598-9, 2601-2, 2604-11, 2613-5, 2617-8, 2622-4, 2626, 2631-2, 2635, 2641-2, 2649-52, 2655-6, 2659-67, 2669, 2687, 2691, 2708, 2710-1, 2721, 2752, 2815, 2823-5, 2942, 2946, 2981, 2985, 3008, 3056, 3163; mosoni isp. 2314-5, 2317, 2319-21, 2323-4, 2327-9, 2335, 2344, 2346-7, 2349-52, 2355-7, 2365
 —, Booth fia 2713
 —, Kis (*parvus*) 3325-6
 —, Simon fia, a királyi szakácsok rectora 2431
 —, Zachud fia 2526
 —, Zah fia 2663
 Joba szn. 2506
 Jobus, Boda fia 3129
 Jolsva (*Ilsua*) Gömör m., ma Jelšava Cs. 3431
 Jordanus fia: Éliás 2847, 2876, 3161
 — (szepesi) jobbágyfiú 2518
 —, Baltinus fia 3373
 —, Detricus fia 3138
 Joucha mester 3217
 József, csallóközi Orbán fia 2924
 — l. még Izsép
 Yuda (*Yude*) hn. Fejér m. 2921
 Judex, Pósa testvére 2467
 Juk szn. 2439
 — falusi Imre fia: Dama 2582
 Julia fia: Jurk 3455
 — — Mihály 3146
 — — Miklós 2524, 2548
 — — Moys 2532
 — rokona: Jakab 2889
 —, mérai 3567
 Julafener-i Lopret fia: László 3453
 Jund fia: Tamás 2490; l. még Ind
 Jwne fia: Jwne 3560
 Junyn hn. 3004

Junk (*Jwnk*) fia: János 3056
 — — Pál 2989
 Jure fia: Damján 2402
 Juren l. Iriny
 Juretna hn. 2731
 Jurys, Gurg fia 2402
 Jurk l. Gurk, Györke, Györök
 Jutas (*Jutos*) Veszprém m., ma Veszprém 2452

K

Kaad hn. Pest m. 2588
 Kaagh l. Kagh
 Kaal l. Kál
 Kaald l. Káld
 Kabalás (*Kobula*) Sáros m., ma Kobylnice Cs. 2810
 Kabas Tamás 2350
 Kabold vár, Sopron m., ma Kobersdorf A. 2854, 3068
 Kachad hn. 3318
 Kachyna (lázadó) 2945
 Kachuna unokái 3578
 Kadar fia: Mihály 2580, 2669
 Kagh (*Kaagh*) hn. Szabolcs m. 3587, 3626
 Kajal l. Óny
 kajári Dénes és Balasey 3593
 Kajászó (*Kuaza*) völgy 2341
 Kajáta (*Kayatha*) Sáros m., ma Kojatice Cs. 3179
 Kak (*Kok*) Somogy m., később Felsőkkapuszta, ma Nagybjom 2791, 3632
 Kakas (*Kokos*), Rycolphus fia 3519
 —, Nyitra m., később Teszér, ma Tesáre Cs. 2805
 Kakat (*Kokat*) Heves m. 2456
 Kakch, kispalugyai 3443
 Kakyuzthpatakafew hn. (Sáros m.) 2743
 Kál (*Kaal*) Zala m., ma Köveskál Veszprém m. 2349, 2355, 3244
 — völgy (Zala m.) 2723
 Kalandus, Tamás fia: l. Rolandus
 Kalántelek (*Kalantelwk*) Temes m. 3356
 Kalanus l. Calanus
 Káld (*Cald*, *Kaald*) Vas m. 2384-5, 2749
 káli Thyma fia: Balduinus 2355
 Kalianus fiai: Anianus és Vs 2382
 Kallósd l. Kiskallósd
 Kállósemjén l. Semjén
 Kálmán király 2450
 Kalnik l. Nagykemlek
 Kalnuk l. Kelnek
 kalocsai érsek l. István, János, Saul
 — káptalan 3543-4
 kalsai Gotthárd fia: Benedek 3075
 Kamar fiai: Mihály és György 2630
 — hn. l. Komár
 Kamarcha nb. Ábrahám 2487-8

- Kamarum* I. Komárom
Kamenac I. Kő
Kamenica I. Tarkő
Kameničná I. Szakállos
Kamenicsán (Kemenchen) Trencsén m., később Köveskő, ma *Kameničany Cs.* 2532
Kamenný; Most I. Gyarmat
 kancellár (királyi) I. Fülöp esztergomi érsek, Gergely csanádi püspök, János kalocsai vál. érsek, Miklós esztergomi vál. érsek, Pál veszprémi, Tamás váci püspök
 — (királynéi) I. Fülöp váci, Tamás váci püspök
 kancellárság (királynéi) 2741
Kanizka I. Konjska
 kányi Tamás 2942
Kaplan (Kapplan) hn. Baranya m. 2549, 3008
Kaplat (Koploth) Nyitra m., ma *Koplotovce Cs.* 2687
Kaplon (Cuplan) Nógrád m. 3004
Kaplony nb. Jakó fia: András 2846
 kapolcsi udvarnokok 2674
Kápolna I. *Zalaak*
 kápolnaisp. I. János nyitrai főesperes, Lukács notarius secretarius, Tamás hantai prépost
Kapos (Kopus) f. 2482
Kaposfő I. Szomajom
Kaposgyarmat I. Gyarmat
Kapronca (Copornicha, Kapurnicha) Kőrös m., ma *Koprivnica J.* 2322, 2431, 2555
 — (*Kaproncha*) Sáros m., később *Magyarkapronca*, ma *Koprivnica Cs.* 3224
Káptalantóti I. Tóti
 kapun túli határ (*meta ultra Copou*) 3386
Kapurnicha I. Kapronca
Kapus (Kopus) Kolozs m., később *Nagykapus*, ma *Çapuşu Mare R.* 3140
Kara f. 2524
Kára (Kara, Karan) Somogy m. 2524, 2697-8, 2992
Karacs (Karach, Koroch) fia: Miklós 2432
 —, *kiskallósi* 3174
Karácsonkuta (Karachuncuta) Somogy m. 2790-1
Karácsony (Karachinus) fia: Benedek 3283
 — fiai: *Mathey*, Miklós és Tamás 2395
 — — *Seruusdey*, *Gogan* és *Thyma* 2803
 — győri prépost 3384
 — kapolcsi udvarnok 2674
Karakó (Korco) Vas m. 2830
 —i vár 3523.
Karalicha, később *Kraljevac*, ma *J.* 2529
Karampha I. Korompa
Karancsberény I. Berény
Karánszobes (Karansabus) Temes, majd *Krassó-Szörény m.*, ma *Caransebeş R.* 3553-4
Karász (Karaz) Szatmár m., ma *Nyírkarász* 3171
Karchulag I. Kirchsclag
Karcsa (Karcha) Pozsony m., ma *Kračany Cs.* 3013
 —i *Churle* fia: Péter 2813
Karintia 2379
Karka I. Kerka
Károly szicíliai király 2745, 2974, 3520-1
 —, *Chytwan-i* 3634
 —, *Hermanus* fia 2583, 2629
 —, *Rubinus* comes testvére 3063
 —, Sándor fia 3426, 3428
Karos (Korus) Zala m., ma *Zalakaros* 2750
Kárpátok I. Havas
 —on túli terület 3350
Kartal nb. *Kabas* Tamás 2350
Karumpha-i tárnokok 3368
Kasmark I. Késmárk
 kassai hospesek 2615, 3474
Kassa I. még *Felsőkassa*
 kasuhi László 3152
Káta (Kata) fia: Albert 2635
 — nb. *Ponith* fia: Ábrahám 2616
 —, Moson m., később *Lajtakáta*, ma *Gattendorf A.* 3580
 —, Szerém m. 3081
Kattony (Katun) völgy (*Szepes m.*) 2599
Katynna hn. Gerzence m. 2375
Kaza (Kaza) Borsod m., ma *Sajókaza* 3233
Kazár (Kazaar) Vas m., később *Kozárpuszta*, ma *Söpte* 3211
Kazmark I. Késmárk
Kázmér fia: Csépán 2389
 — — Péter 3516, 3540
 — fiai: *Pongrác* és Péter 2734
 — királynéi szakács 2639
 — mester udvari notarius 2334
 —, *Buhta* fia 3427
 —, *Domokos* fia 2509-10, 2599
 —, *Kenezius* fia 2388
Kazna-i bán 3586
kazsói Simon fia: Péter 2755, 2757
Kazsok (Kosok, Kosuk) Somogy és Tolna m., ma *Somogy m.* 2377-8, 2494, 2957-8, 3090
Kebele (Kebele, Kubule) Zala m., ma *Kobilj J.* 2516, 2635
Kecchem fiai: János és Mihály 2893
Kecel I. Polgárdi
Kecheneg I. Kecseny
Kecheterewe fn. 2480
Kechul I. Kecöl
Kecke I. Gecske
Kecöl (Kechul) Sopron m., ma *Rábakecöl* 2748, 2753, 3018, 3175
Kecseny (Kecheneg) Vas m. 3220
Kecskés (Kechkes) vár 2645
 —i domokosok 2645
Kedhel I. Borsmonostor
Keek I. Kék

- Keer* 1. Kér
Keerynan hn. Hont m. 2515
KeethChalad 1. Kétsalád
Keethluaszteluk 1. Kétlovásztelek
 Kék (*Keek*) Szabolcs m. 3605
 Kelecsény (*Kerenchen*) Borsod m., ma Felsőkelecsény 2415
 Keled fia: Keled 2606, 2804
 — fiai: Péter és István 3587, 3626
 —, *Benchench* fia 3397
 Kelemen erdélyi prépost 2744
 — fia: Pál 2887
 Kelemen pápa (IV.) 2353
 —, béli 3039-40.
 —, Péter fia 3094
Kelemenus bán unokái 3341, 3356
 kelenföldi (*Grenweld*) kápolna 2789
Kelyanus fia: *Kelyanus* 3346, 3359; 1. még Kilián
 Kelnek-falusi *Chyl* fia: Miklós 2337
 Kemece (*Kemeche*) Szabolcs m. 3560
 Kemence(?) (*Kemunch*) Hont — ma Pest — m. 2363
Kemenchen 1. Kamenicsán
 Kemenesmihályfa 1. Mihályfalva
 Kemény (*Kemen, Kemyn, Kemynus*) comes 2622
 — fia: Kemény 2505
 — — Lőrinc 2364, 2421, 2446, 2990; 1. még Lőrinc (Kemény fia)
 — fiai: János és *Veyteh* 3416
 — tárnok 3064
 —, Benedek fia 3100, 3104, 3106-7
 —, *Coplen*-i 3416
 —, Csák nb. 3412
 —, Lőrinc nádor atyja 2357
 —, — — fia 3450; pohárnokmester és baranyai isp. 3546
 —, ..*atha* fia 3288
Kemychnice f. 3056
Kemunch 1. Kemence
Kemus, Byl-i 2485
 Kend (*Kend*) Fehér m., később (Szász)újfalu, majd Tompaháza, ma Rádești R. 3035
Kend, Kendy hn. Nyitra m. 3012, 3057
 Kendi (*Kendy*) Sáros m., később Kende, ma Kendice Cs. 3614
Kendteluk 1. Kentelke
Kene hn. Külső-Szolnok m. 3017
 Kenese (*Kensa*) Veszprém, m., ma Balatonkenese 2733
 Kenéz (*Kenez, Kenezius, Keniz*) Vas m. 3309
 — fia: János 2458; 3028
 — — Kázmér 2388
Kensa 1. Kenese
 Kentelke (*Kendteluk*) Doboka m., ma Chintelnic R. 2949
 Kér (*Keer inferior et superior*) Bihar m., később Kis- és Nagyker, ma Cheriú R. 3644
 —, Csanád m. 3356
 —i Kenéz fia: János 3028
Keralquettay vám 3176
 Kerecsény (*Kerechen*) Zala m. 2411
 Kerekegyház (*Kerekyghaz*) Torda m. 2990
 kereki nemesek 2925
Kerenchen 1. Kelecsény
 Kerepes (*Kerepes*) Pest m. 2566
Keresfey 1. Körösfő
Keresszeg 1. Körösszeg
 Keresztes (*Kereztes*) szn. 2425
 — (*Kerestus*) Baranya m. 3546
 — (*Kereztus*) Borsod m., ma Mezőkeresztes 3113
 Keresztúr (*Kereztur*) Torda m., később Gerendkeresztúr, ma Luncani R. 3545
 — 1. még Pertel
Kerew fia: Ivánka 2975
Kerezegh hn. Somlyó, ill. Krassó m. 2832
 Kerka (*Kereka*) f. 2852
 — (*Karka*) Zala m. 2635
Keroa 1. Kirva
Kerus hn. 3566
Kerwa 1. Kirva
 Keskend (*Kesekund*) Baranya m., ma Kozarac J. 3546
 Késmárk (*Kasmark, Kazmark*) Szepes m., ma Kežmarok Cs. 3206, 3471
 Kesovce 1. Keszi
 Keszegfalva 1. Szakállos
 Keszi (*Kezu*) Gömör m., később Sajókeszi, ma Kesovce Cs. 2350
 — (*Kezew, Kezw*) Nyitra m., később Bánkeszi, ma Bánov Cs. 2455, 3463
 — (*Kezu*) Zala m., ma Gyulakeszi Veszprém m. 2502
 Kesztlőc (*Keztelch*) Tolna m. 3181
 Kétsalád (*KeethChalad*) Sopron m., ma Hővej 2714
Ketel-ŕ Demeter és Gál 3079
Kethemorou fn. (Esztergom m.) 2636
 Kétlovásztelek (*Keethluaszteluk*) Heves m. 3113
Keu 1. Kő
Keureu 1. Kürü
Keurus 1. Körös
 Keve (*Kewe*) Külső-Szolnok m., ma Túrkeve 3418, 3532-3
 kevei isp. 1. Lőrinc pohárnokmester, Miklós (Pok nb.)
Kevel fiai: Benedek és István 3402
Kevrev, Kevrew 1. Kürü
 Keza fiai: Jakab és Gede 3020
 Kežmarok 1. Késmárk
Keztelch 1. Kesztlőc
Kezhelen 1. Kosztolány
Kezu 1. Keszi, Kiskeszi, Nagykeszi
Kezw 1. Keszi
Kygegen 1. Kőgégény
 Kilián fia: István 2670

- Kilián fia:** Kilián 2376
 —, János fia 3194
 — 1. még *Kelyanus*
Kylnycz l. Gólnic
Kinga (*Kungua*) lengyel hercegnő 2596
Kyngus l. Küngös
 kinizsi *Orod* fia: *Guentyr* 3169
Kynusberen l. Kisberény
Kyralleswy fn. (Zólyom m.) 3245
 Királylubella l. Lubella
Kirchschlag (*Karchulag*) vár A. 2964
 —i várnagy 2873
Kirtuilus l. Körtvélyes
Kyrunguerth comes 2521
Kirva (*Keroa*, *Kerva*, *Kerwa*) Esztergom m., ma
 Máriahalom Komárom m. 2340, 2391, 2437, 2636,
 3192
 —i Antal 2636
Kis (*parvus*) Gergely tordai várjobbágy 2990
 — *Herbordus* 3584.
 — Jób 3325-6
 — Kozma 3123
 — Mihály özvegye 3397
 — Miklós 3114.
 — *Seraphinus* comes 3200.
Kisbáb l. Báb
Kisbátor (*Kyus Baturd*) Bihar m., ma Nyírábrány
 2947, 2952.
Kisberény (*Kynusberen*) Veszprém m. 3109.
Kisbeszterce (*Kusbezterce*, *Kusbezterche*) Turóc m.,
 később Turócbeszterce, ma Bystrička Cs. 3319,
 3330.
Kisbóbróc l. Bóbróc
Kiscsömöte l. Csömöte
Kisdobrony l. Csépanföldre
Kisfalu (*Kysffalw*) Csanád m. 3356
Kisharsány l. Harsány
Kisherend l. Herend
Kisherestény l. Herestény
Kishind l. Hind
Kisjeszen l. Jeszen
Kiskallósd (*Kyuskolusd*) Zala m., ma Kallósd
 3174
 —i *Koroch* 3174.
Kiskapos (*Kyskapus*) vár Ung m., később Nagykapos,
 ma Velké Kapušany Cs. 2480
Kiskér l. Kér
Kiskeszi (*Kyskezu*) Komárom m., ma Malé Kosihy
 Cs. 2325
Kiskőrös l. Kőrös
Kiskövesd l. Kövesd
Kiskulcsod l. Kulcsod
Kiskunlacháza l. Szántó
Kiskürtös l. Kürtös
Kislőd l. Lövöld
Kysmayus hn. Turóc m. 3131
Kismákfa l. Mákva
Kismaros l. Maros
Kisolaszi l. Olaszi
Kispalugya (*Polugea minor*) Liptó m., ma Palúdzka
 Cs. 3417; 1. még Palugya
 —i jobbágyfiak 3443.
Kisperlász l. Perlász
Kisrát l. Rát
Kisrécse l. Récse
Kisrépény l. Rippény
Kyssebkerethnuk hn. Fehér m. 3610
Kisszilva l. Szilva
Kisteszér l. Teszér
Kistolmács l. Tolmács
Kistoronya l. Toronya
Kisugróc l. Ugróc
Kisvitéz l. Vitéz
Kiszombor l. Ladány, Zombor
Kis- 1. még *Kus-*
Kyuche l. *Ryuche*
Kyurth l. Kürt
Kyus Baturd l. Kisbátor
Kyuskolusd l. Kiskallósd
Kličov l. Kolcsva
 klisszai hospesek 3294
Klostermarienberg l. Borsmonostor
Ključovec l. Kulcsod
Koachy l. Kovácsi
Koazdi l. Kovázdí
Kobersdorf l. Kabold
Kobila (*Kobyla*), ma Kobiljnjak J. 2631, 2633
Kobylnice l. Kabalás
Kobold l. *Kabold*
Kobula l. Kabalás
Kohár (*Kohar*) Veszprém m. 2517
Koyan (*Koyon*) udvarnok 2528, 2816
Kojatice l. Kajáta
Koyzlo (*Koyzlow*), *Basyn* fia 2397, 2718
Kok hn. Nógrád m. 2541-2
 — 1. még *Kak*
Kokat l. Kakat
Kokos l. Kakas
Kokošovce l. Delne
Kolárovo l. Gúta
Kolboichulch (*Kolboulchuch*) tó 3104
Kolcsva (*Kulchua*, *Kulchuan*, *Kulchuuuan*) Szepes m.,
 később Kolcsó, ma Kličov 3118, 3133, 3329.
Kolontár (*Korunithar*, *Kuruntar*) Veszprém megye
 2517
Kolozs megye 2665, 3025, 3140
 kolozsmonostori apát l. Pál
 — konvent 3228
Kolozsvár (*Clwsuar*, *Culuswar* *Kuluswar*), ma Cluj
 R. 2665, 3140, 3529
Komár (*Kamar*) Zala m., ma Komárváros 2630
Komárom (*Kamarum*), ma Komárno Cs. 2511

- Komárom m. 2325, 2410, 3020, 3268, 3537, 3606, 3627
 —i isp. 3349, 3376; I. még Tamás (Hontpázmány nb.), Walter
 —i Pál és Miklós 3600
 —i révvám 3600
 —i várjobbágyok 3295
 —i várnagy I. *Pamlen*
 —i vásárvám 3600
- Komjáti (*Komyathy*) Torna — ma Borsod-Abaúj-Zemplén — m. 3216
- Komlófő (*Cumlofej*) fn. (Esztergom m.) 2636
- Komlós (*Cumlos, Cumulos*) Abaúj m., ma Füzér-komlós 3325-6
- Kompolt (*Kompolth*) Heves m. 3598
 — (*Compoldus, Kompldus*) fia: Pál 3288
 — — Péter 3288; asztalnokok kancellárja 2420
 — fiai: *Hertwygh* és Henrik 3209
 —i monostor 3047
 —i vám 3047
- Konch faluja 3195
 —, *Eberhardus* fia 3069
- Koncsica (*Konchicha*) Kőrös m. ma J. 3643
- Kondacur, Condra fia 2388
- kondói *Nemel* fia: Péter 2609
- Kondoros (*Kondolus*) Pozsony m., később Nagylég, ma Lehnice 3649
- Konjska (*Kanizka, Konscha, Konuzka, Conschan*) Kőrös m., ma J. 2366, 2487-8, 2622, 3640
 — (*Konuzka*) f. 2488
- Konrád fia: János 2553
 — — *Sebestyén* 3543-4
 — herceg 3499, 3502
 — *Leybicz*-i plébános 2445
 — nagyszombati bíró 2919-20
 — német hadvezér 3063
 — somogyi várjobbágy 2915
 —, *Boda* fia 3152
 —, *Ertug* fia 3126
 —, ónyi 3256
 —, óvári István fia 2737, 3176, 3287, 3577, 3581, 3584, 3589, 3592
- Konscha, Konuzka* I. Konjska
- Kopács (*Kopach*) Vas m., ma Csempezkopács 3639.
 —i *Pousa* fia: *Mokus* 3639
- Kopasz (*Kopoz*) ugocsai isp. 3509
 —, Tamás fia 3143
 — (*calvus*) Dénes 2413-4
 — *Detre* 2663
 — — fiai: *Detre* és *Benedek* 3095
 — István 3368
- Kópháza I. *Vyz*
- Koplen hn. Nógrád m. 3416
 —i *Kemen* 3416
- Koploth I. Kaplat
- Koplotovce I. Kaplat
- Koplyan hn. 2834
- Koppány (*Koppan*) Baranya m. 2548
- Koprivnica I. Kapronca
- Kopurnicha* I. Kapronca
- Kopus* I. Kapos, Kapus
- korbáviai egyház 3520-1
- Korchan* vár 2979
- Korcho* I. Karcsa(?)
- Korco* I. Karakó
- korcsvai Jakab 3461
- Koryth, Korythian* I. Kurityán
- Korkouth*, *Aba* fia 2687
- Koroch* I. Karacs
- Koroko* fia: *Bath* 2635
- Korokou* I. Krakó
- Korompa (*Krompach, Kurumpah*) Szepes m., ma Krompachy Cs. 2345, 3162
 —i tárnokok 3368
- korosi nemes 3465
- corpádi Iván fia: *Oroch* 2594
- Korpás (*Kurpaas*) fiai: István és Tamás 2453
- Korpona f. 2433
 — (*Corpona*) Hont m., ma Krupina Cs. 2864, 3419 3430, 3485
 —i hospesek 2531, 2864
 —i villicus I. *Detre, Herbordus*
- Kortol* I. Kartal
- Korunithar* I. Kolontár
- Korus* I. Karos, Koros
- Kosok* I. Kazsok
- Kosuh* I. Kazsó
- Kosuk* I. Kazsok
- Kosztolány (*Kezthelen*) Nyitra m., később Nagykosztolány, ma Velké Kostolány Cs. 2441, 2552
- Kosztrosinfő (*Costrosynfew*) erdő (Szepes m.) 3195, 3513
- Kovácsi (*Koachy*) Nyitra m. 2490
 —, Vas m., ma Rábakovácsi 2505
 —, Zemplén m. 3184
- kovácsi (? *de villa fabrorum*) Farkas 2636
- Kovalló (*Kuwalu, Kwwalu*) Nyitra m., ma Kovalov Cs. 2467
- Kovázdi (*Koazdi*) vár Valkó m. 2423
- Koxol* hn. 3049
- Kozarac I. Keskend
- Kozárpusztá I. Kazár
- Kozma (*Cozma*) Somogy m. 2690
 — bói nemes 2984
 — fia: Lőrinc 3319, 3330
 — — Pál 3455
 — trauí követ 2326
 —, *Baan* rokona (divéki) 2825
 —, bárcái 3152
 —, *Batha* fia 3427
 —, *Buhta* fia 3427
 —, *Geur* fia 2693
 —, Hontpázmány nb. 3397

- Kozma, Jakab fia (tolmácsi) 3631
 —, Kozma fia (Gutkeled nb.) 3002, 3010, 3123, 3177, 3429, 3459
 —, *Mutud* fia 3462
 —, *Othobor* fia 3650
 —, *Zomboth* fia 2899, 2902, 3150, 3501
 Kő (Keu) Baranya m., ma Kamenac J. 3546
 Kőcsk (*Kuchk*) Vas m. 2370
 Kőgégény (*Kygegen*) Szabolcs m., ma Gégény 3170
 Kőhidgyarmat l. Gyarmat
 kői káptalan 2839
 Kőkényér (*Kwkener*) Csanád m. 3356
 Kőkényesd (*Kukynus*) Ugocsa m., ma Porumbești R. 2475-6
 Kőlesér (*Kuleser*) Bihar m., később Nagyszalonta, ma Salonta R. 2939
 Kőlked (*Kulked*) Somogy m. 2533
 Kőpösd (*Kupusd*) Nyitra m., ma Hájske Cs. 2920
 Kőrmend (*Kurmend*) Vas m. 2803
 Kőrös (*Keurus*) f. 2704, 3342
 Kőrös (*Keurus*), ma Kiskőrös(?) 2776, 3221
 — megye 2991, 3640
 —i isp. 2991
 Kőrösfő (*Keresjev*) Kolozs m., ma Izvoru Crișului R. 3140
 Kőrösszeg (*Keressceg*) Bihar m., ma Cheresig R. 3539
 Körtvélyes (*Kirtuilus*) Heves m., ma Erk 2634
 — (*Kurthuelus*, *Kurtueles*, *Kurtvelus*) Szepes m., Szepeskörtvélyes, ma Spišský Hrušov Cs. 3134, 3138, 3195, 3500
 — halászhely (Pozsony m.) 2808
 Kőszeg (*Kuzeg*, *Kuzyg*) vár Vas m. 2389, 2828
 Kővesd (*Kuesd*) Bihar m., ma Cuișd R. 3233
 —, Zemplén m., később Kis- és Nagykövesd, ma Malý és Velký Kamenec Cs. 3233, 3471
 Kőveskál l. Kál, Sásdi
 —i András fia: György 2761, 2780
 —i udvarnokok 2761, 2780
 Kőveskő l. Kamenicsán
 kőveskúti György 2466
 Középdabrony, l. Dabrony
 Középkerek (*Kuzepkerek*) kaszáló 3018
 Kračany l. Karcsa
 krakkói herceg l. *Leznek*
 — hospesek 3535, 3541
 Kraljevac l. *Karalicha*
 Krásna nad Hornádom l. Széplak
 Kraso (*Krasou*) f. 3104, 3546
 krassói isp. l. Lőrinc pohárnokmester, Miklós (Pok nb.)
 Kraszna megye 2942
 Kristóf fiai: Olivér, Loránd és István 3633
 — tornai alplébános 2899, 2902
 —, *Andronicus* rokona 2803
 —, Simon fia 3143
 —, Tamás váci püspök testvére 3273-4
- Krřžany l. Moscsa
Krompach, Krompachy l. Korompa
 Krupina l. Korpona
 Kuaza l. Kajászó
 Kubyzlaus földje 2321
 Kubule l. Kebele
 Kuchk l. Kőcsk
 kucsói bán l. Gergely (Péc nb.), István
 Kuechke l. Geckske
 Kuesd l. Kővesd
 Kuy szri.(?) 2636
 Kukynus l. Kőkényesd
 Kulchua, *Kulchuan*, *Kulchuuuan* l. Kolesva
 Kulesod (*Kulchud minor*) Győr m., ma Klůčovec Cs. 3187, 3207
 Kuldó (*Kuldu*) Fejér m., ma Gyúró 2619-20
 —i Simon 2619-20
 Kuleser l. Kőlesér
 Kulked l. Kőlked
 Kuluswar l. Kolozsvár
 Kuluz tárnok 2847, 2876
 Kumpem zalai várjobbágy 2630
 Kumpurd comes 3029
 Kuncfalva (*terra comitis Cuncz*) Szepes m., később Nagykuncfalva, ma Helcmanovce Cs. 2773
 Kunch (*Cunch*) fia: János 3531
 — probus vir 3443
 —, görgei 2518
 Kunchlinus (*Cunclinus*) esztergomi polgár 3097
 — német hadvezér 3063
 Kuney fia: Csépan 2699
 Kungua l. Kinga
 kunok bírja l. Dénes (Péc nb.), Lőrinc nádor, Máté nádor, Miklós (Kőszegi), Moys nádor, Péter (Csák nb.), *Rolandus* (Rátót nb.)
 Kunta fia: *Seraphinus* 2811
 Kupa (*Kupa*) Abaúj m. 3216
 Kupusd l. Kőpösd
 Kurityán (*Koryth*, *Korytian*) Borsod m. 3036
 Kurmend l. Kőrmend
 Kurpaas l. Korpás
 Kurthueles, *Kurthuelus*, *Kurtueles*, *Kurtvelus* l. Körtvélyes
 Kurtus l. Kürtös
 Kurul vezekényi nemes 3040
 Kurumpah l. Krompach
 Kuruntar l. Kolontár
 Kuruspolgokra fn. 2635.
 Kusbezerche l. Kisbeszterce
 Kuskyrch hn. 3153
 Kusmeteluke hn. Valkó m. 3079, 3413
 kustáni várnép 2678
 kutasi Jakab fia: Marcell 2690
 Kutasó (*Kutasou*) Nógrád m. 2324
 Kütfő (*Kwthfeu*) fn. 2673
 Kutus l. Kutas

Kuued hn. 3552
Kuurth l. Kürt
Kuwalu l. Kovalló
Kuzeg l. Kőszeg
Kuzel szepesi isp. 3329
Kuzepkerek l. Középkerek
Kuzyg l. Kőszeg
Kuzyn l. Újvár
Kuzurumzew fn. (Sáros m.) 2856
Kücsmek (*Kuchmeg*, *Kuchmek*) kun 3213, 3300
Küngös (*Kyngus*) Veszprém m. 3429, 3459
Kürt (*Kyurth*) Bács m. 2582, 2584, 2644
 — (*Kwrth*) Pozsony m., később Csallóközkürt, ma Ohrady Cs. 2457, 2808
 —i Miklós és fia: János 3409-10
 —i nemesek 2671
Kürtös (*Kurtus*) Nógrád m., később Kis- és Nagy-kürtös, ma Malý és Velký Krtís Cs. 2997
Kürü (*Keureu*, *Kevrev*, *Kevrew*, *Kureu*) hn. 3322, 3326-7, 3388
 — (*Kwreu*) vár 3557.
Kwekener l. Kőkényér
Kwesd l. Kövesd
Kvetoslavov l. Welk
Kwreu l. Kürü
Kwthfeu l. Kútfő
Kwwalu l. Kovalló

L

Laa (*Loa*, *Loaa*, *Lowa*, *Luaa*, *Luva*, *Lvva*) vár A. 2430, 2453, 2476, 2502, 2558, 2622, 2650, 2660, 2662, 2664, 2890, 3502
Laad l. Lád
Laak hn. Szolnok m. 3647
Laapa l. Lapa
Laaz l. Láz
Lablu l. Lobló
Lábod (*Labad*, *Labod*) Somogy m. 2763-5
Lábványszád (*Lambuanzad*) fn. 2875
Lachk, Tamás fia 3553-4
Luda fiai: *Myka* és *Mykus* 3160
Ladan magna l. Nagyladány
Ladány (*Ladan*) Csanád m., ma Kiszombor Csongrád m. 3356
 —, Pest m., ma Ladánybene Bács-Kiskun m. 3181
ládi Domokos 3166
Ladnuk hn. Fehér m. 3610
Ládony (*Ladun*) Sopron m., ma Nemes- vagy Tompa-ládony Vas m. 3282
Lagena (*Legena*) f. (Szepes m.) 3195
Lajta (*Lyta*) f. 3394
Lajtakáta l. Káta
Lajtapordány l. Pordány
Lamacs l. Blumenau

Lambuan l. Lábvány
Lampant heg fn. 3380
Lampert egri püspök 2314-5, 2317, 2319-21, 2323-2324, 2327-32, 2334-5, 2344-53, 2355-7, 2361-8, 2370-2, 2374-80, 2382-92, 2395, 2403-4, 2406, 2410-2, 2414, 2420, 2422-31, 2443-51, 2453-80, 2483-6, 2488, 2490, 2492, 2499, 2501-8, 2512, 2514-5, 2517-8, 2521-2, 2524-5, 2531-8, 2542, 2550-9, 2562, 2564-7, 2569, 2590, 2669, 2846, 3336
 — fia: Hont 2725
 — — Péter 3283
 — nyitrai isp. 2532
 —, Bálint fia 3607
 —, *Budrug* fia 3114
 —, hecsei *Erb* fia 3148
Lancereth (*Lanceretus*) fia: *Herbordus* 2379, 3632
Lándok (*Landok*) Szepes m., ma Lendak Cs. 3488
Landwardus löcsei polgár 2518
Langueus, *Woyuoda* fia 2947, 2952
Lapa (*Laapa*) Somogy m., később Lapapuszta, ma Szentgáloskér 3233
Lapásd (*Lapasd*, *Lapsad*) Nógrád m., ma Ságújfalu 2812
Lapathk hn. 3051
Lapsad l. Lapásd
Lapustow fn. 2432
Lason l. Lazány
Laskár l. *Lazkouch*
Lassúpatak l. Stillbach
Lastruch vár 3063
Laszár l. *Lazkouch*
László budai olvasókanonok 3367
 — — prépost 3495
 — comes 3588
 — esztergomi prépost 2816, 2835, 3022, 3247
 — fehérvári vál. prépost, alkancellár 3026
 — fia: Boda 3253, 3395
 — — Egyed 3253
 — — István 3583
 — — Péter 2373
 — fiai: Miklós érsek és Gyula 2842
 — honti főesperes 2528
 — (Kán) országbíró 2355-7, 2362-8, 2370-2, 2374-7; baranyai és szebeni isp. 2355-7; banai isp. 2363-8, 2370-2, 2374-7; erdélyi vajda 2662-6, 2687, 2691; szolnoki isp. 2662-3, 2665-6, 2691
 — király (I.) 2507, 3352
 — pozsonyi isp. 2314-5, 2317, 2319-24, 2327-32, 2335, 2344-50
 — sági prépost 3142
 — sárosi isp. (Tekus fia) 2415, 2676
 — soproni isp. 3251
 — szepesi isp. 2896-7, 2900-2, 2910-1, 3132-3, 3135-6, 3145, 3149-50
 — ungi várjobbágy 3028

- László (utód nélküli) 2938-9
 — váci püspök 3546
 — vázsonyi comes 3314
 — zempléni főesperes 2743
 —, *Aladarius* fia 3286
 —, *Bask* fia 2972
 —, *Bese* fia 3194
 —, *Bod* fia 3635
 —, *Cletus* fia 3615
 —, Dénes comes officialisa 3625
 —, Domokos fia 2509-10, 2599
 —, Fábrián fia 2480
 —, *Gumzyna* fia 2966
 —, István fia (Rátót nb.) 3233, 3238-9
 —, Iván fia (leszteméri) 3505, 3511
 —, kasuhi 3152
 —, Lázár fia 2803
 —, *Lopret* fia 3453
 —, Luka fia 2666
 —, Lukács fia 3595
 —, Márton fia 2717, 2719
 —, — pap testvére 3278
 —, Mátyás fia 3190, 3196
 —, *Mese* fia 3441, 3472
 —, Miklós fia 2521-2, 2677, 2679
 —, — (Aba nb.) 3380, 3625
 —, — (Salamon nb.) 2503
 —, *Mylozlou* fia 2536
 —, *Moysa* fia 3093
 —, *Oliuanth* fia 3585
 —, *Oth* fia 2791
 —, *Philpus* fia 2911
 —, Pósa fia 2545; 2677, 2679
 —, *Protasius* fia 3544
 —, *Rerech*-i 2634
 —, *Rofoyn* comes testvére 3348
 —, *Seruusdei* fia 3345
 —, *Sister* fia 2684
 —, Tamás fia (Borsa nb.) 2942, 3143, 3365
 —, *Tekus* fia 3019, 3077; sárosi ispán 2415, 2676
 —, tomaji 3631
 —, Ugrin fia 2740, 2936
 —, Vid fia (irinyi) 2953
 —, *Vothk* fia 3463
 —, *Zerky*-i 2783, 2854
 Latabár (*Lathabar*) Bihar m. 3644
Latamasius fia: *Geth* 2490
Latarch l. Latorca
Latybor és fiai turóci jobbágyfiak 2997
 — földje Turóc m. 2321
Latinus Bertalan 2714
 — János 3540
 Latorca (*Latarch*) f. 2480
Latus Fetreg fiai 2664
Lauren fia: *Bogomerius* 2369, 2371-2, 2500, 3232, 3460
 — — *Seraphinus* 3232, 3460
Lauren l. még *Leuren*
 Láz (*Laaz*) Baranya m. 3546
 Lazány (*Lason, Lazan*) Turóc m., ma Lazany Cs. 3642
 Lázár fia: László 2803
 — villicus 2636
Lazkouch Turóc m., később Laszkár, ma Laskár Cs. 2825
 Lazony (*Lazon*) Zemplén m., ma Ložín Cs. 3468
 lébényi monostor 3577
Lede, Thekule fia 2856
Leeg fia: Ivánka 3215, 3222
Leeg hn. l. Lég
Leesk fia: Péter 2972
 légi várnépek 3427
 Legénd (*Legen*) Nógrád m. 3506
 Léh (*Leh, Loh*) Abaúj m. 3116, 3169
 Lehnice l. Kondoros
 leibici plébános l. Konrád
 Leithaprodersdorf l. Pordány
 Lelesz (*Lelez*) Zemplén m., ma Leles Cs. 2480
 — i custos l. Demeter
 — i konvent 2480, 2960-1, 3190, 3196, 3360, 3363, 3461, 3553-4, 3558, 3595
 — i prépost 3554
 Lénárt fiai: Domokos és Dénes 3592
 — szepesi madarász 3139
 — tatai apát 2387
 — vegliai, vinodoli és modrusi isp. 3006-7
 —, dági 3201
 —, *Wyd* fia 3520-1
 Lencsenpuszta l. Nemcsen
 Lendak l. Lándok
Lendua l. Lindva
 lengyel határ 2810
 Lengyelország 2614, 2743, 2904, 2908, 3150, 3224, 3391-2, 3502
 Lenti l. Németi
Lentur fia: István 3462
Leo herceg 3117
Lescoch (Lescohe) f. 2773
Lesnissa hn. 2327
 Lesták (*Leustach, Leustachius, Leustah, Leostachius*)
 fia: *Bugud* 3629
 — — *Indrih* 2550
 — — Miklós 2824, 3058
 — fiai 2590
 — — *Rorandus* és *Deseu* 3233, 3238-9, 3276
 —, *Aladarius* fia 3390-2
 —, *Atrachyck* fia 2453
 —, István fia 2711
 —, Lőrinc fia 2969
 leszteméri Iván fiai: Domokos, László, Albert, Ivánka, Gergely és Péter 3505, 3511
 Létán (*Lethon*) Szepes m., később Létánfalva, ma Letanovce Cs. 2903

- Leton* fia: *Dobez* 2814
Leuca (*Leuka*, *Lewka*) fia: István 3560
 — — *Lőrinc* 2374
 — — *Péter* 2593
 —, *Beke* fia 2803
 —, *Zenyés-i* 2947
Leunardus I. Lénárt
Leuren fia: Pál királynéi jobbágy 2639
 — I. még *Lauren*
Leustachius I. Lesták
Leustasius nyitrai isp. 2430
Leutscha I. Lócse
Léva (*Lewa*) vár Bars m., ma Levice Cs. 2455
Levoča I. Lócse
Lewrik ablonci castrensis 3598, 3609
Lex, *Sister* fia 2314, 2684
Leznek (*Lyznek*) krakkói herceg 3499, 3502
Libordus fia: János 3523
Lybula I. Lubella
Lice (*Lyuche*) Gömör m., ma Licince Cs. 2350
Lindva (*Lyndua*) vár Vas m., később Felsőlendva, ma Gornja Lendava J. 2661
 — (*Lendua*, *Lindua*) vár Zala m., később Alsólendva, ma Dolnja Lendava J. 2852-3
 —i várnagy 2517
Lipcse (*Lypche*) Liptó m., később Németlipcse, ma Partizánska Lupča Cs. 2468, 3096, 3156, 3476, 3486
 — (*Lypcha*, *Lypche*) Zólyom m., később Zólyomlipcse, ma Slovenská Lupča 2529-30, 2781, 3434
 —i aranybánya 3009
 —i hospesek 2468
Lipót (*Lyuppoldus*), *Truseph* fia 3001
Lipova (*Lypoa*) Verőce m., ma Lipovac J. 3310-1
Lipovnok (*Lipponuk*) Nyitra m., ma Lipovnik Cs. 2663
Liptó (*Lyptou*), *Ruthk-i* 3374
 — (*Liptou*, *Lypthou*, *Lyptow*, *Lyptouia*) 3391-2, 3440-1, 3540
liptói Aladarius fia: *Leustachius* 3391-2
 — *Bogomerius* 3403, 3445
 — föld 2927, 3415
 — *Gallicus* János 2905-6, 2927-8
 — hospesek 2468
 — *Iheres* fiai: Miklós és Marcell 3460
 — jobbágyfiak 2982, 3402, 3432, 3516, 3540
 — kulcsárok 2940
 — Marcell fiai: Tamás és Simon 2904
 — népek 2718, 2978
 — officális I. Lőrinc
 — *Paznanus* és fia: Damján 3082
 — pecér 2398
 — *Rachlow* fia: *Ipoeh* 3390-2
 — vár 2438, 2908, 3441
Liptószentmiklós I. Szentmiklós
Liptótepla I. Tepla
Lyptouia I. Liptó
Liptovská Sielnica I. Szelnice
 — *Teplá* I. Tepla
Liptovské Revúce I. Revuca
Liptovský Mikuláš I. Szentmiklós, Verbic
 — Svätý Peter I. Szentpéter
 — Trnovec I. Tarnóc
Lyskaolaza I. Liszkaolazsi
Lisko f. 2532
Lisková I. Litzk
Litzk (*Lyzk*) Liptó m., később Litzkófalú, ma Lisková Cs. 2468
Liszkaolazsi (*Lyskaolaza*) Zemplén m., ma Olaszlitzka 2861
Lyta I. Lajta
Litava I. Haradnak
litéri Gergely 2502
Lython vajda 3350
Lythua I. Litva
Lytighe f. (Sáros m.) 3386
Lytnek hn. Baranya m. 3546
Litva (*Lythua*) f. 2725
 — I. még Haradnak
Lyuche I. Lice, Lócse
Lyudafelde (*Liudefolde*) hn. 2412, 2999
Lyuppoldus I. Lipót
Lyuter I. Litér
Lyznek I. *Leznek*
Loa, *Loaa* I. Laa
Lobló (*Labtu*, *Lobtu*) Sopron m. 2753, 3175
Lobor vár Varasd m., ma J. 3053
Lóc (*Louch*) Gömör m. 2350
Lodomerius váradi püspök 2314-5, 2317, 2319-21, 2323-4, 2327-32, 2334-5, 2344-52, 2355-7, 2362-8, 2370-2, 2376-80, 2383-92, 2395, 2403-4, 2406, 2410-2, 2414, 2420, 2422-31, 2443, 2445-51, 2453-5, 2457-80, 2483-6, 2488, 2490, 2492, 2499, 2501-6, 2508, 2512, 2514-5, 2518, 2521-2, 2524, 2531-7, 2542, 2550, 2552-9, 2562, 2564, 2566-7, 2569, 2590, 2596, 2598-9, 2601-2, 2604, 2606-11, 2613-5, 2617-8, 2622-4, 2626, 2635, 2641-2, 2649-52, 2655-6, 2659, 2661-6, 2708, 2710, 2721, 2815, 2823-4, 2846, 2870, 2918, 2932, 2934, 2942, 2946, 2981, 2985; esztergomi érsek és örökös isp. 2874-5, 2981, 3056, 3113, 3199, 3254, 3256-7, 3314, 3348, 3354, 3367, 3375-6, 3473, 3482, 3522, 3529, 3546, 3600
 —, András veje 2511
 —, Elek veje 2310
Loh I. Léh
Lojnica I. Lona
Lokaych f. 3104
Lom vár (Bulgária) 3415
Lomnica (*Lompnicha*) f. 3487
Lomptou I. Lontó
Lona, *Syxtus* fia 3416

- Lona-i* (ma *Lojnica J.*) disznópásztorok 3056
Lona l. még *Lónya*
Lontó (*Lomptou*) Hont m., ma Lontov Cs. 2734
Lónya (*Lona, Lonya*) Bereg — ma Szabolcs-Szat-
 már — m. 3397
Loog hn. Heves m. 2634
Lopret fia: László 3453
Loránd mester 3600
 —, Gergely fia 3629
 —, gombási Kristóf fia 3633
 —, *March* fia 3350
 —, Tamás fia 2756
 —, *Wryn* testvére 3278
 — l. még *Rolandus*
Lórév (*Loureu*) Fejér m., ma Pest m. 2713
Losonc (*Losunch, Lusunch*), ma Lučenec Cs. 2608,
 2824, 3058
Lothar (*Lothardus*) fia: Endre 2530, 3514
 — — István 2805
 — fiai *Bud, Vroch, Lőrinc, Benedek* és *Jakab* 3366
 — — Dénes és *Lothardus* 3514
 —, Amadé fia 2506, 2508, 2909, 3013, 3193
lóti Salamon 3574
Lotybor l. *Latybor*
Louch l. Lóc
Loureu l. Lórév
Lous l. Lózs
Lowa l. Laa
lovázmester (királyi) l. *Apor, Herbordus, Jakab,*
Péter (Aba nb.), *Rolandus* (Lesták fia), *Ugrin*
 (Csák nb.)
 — (királynéi) l. *István* (*Porch dictus*)
Lovásztelek l. *Kétlovásztelek*
Lovs l. Lózs
Ložín l. Lazony
Lózs (*Lous, Lovs, Lus*) Sopron m., ma Nagylózs 2462,
 2753, 3175
Lozsárd (*Lusad*) Doboka m., ma Lujerdiu R. 2990
Lócse Szepes m., ma Levoča Cs. 2518
 —i Fehér *Hench* fia: *Hannus* 3133
 —i Nagy *Helbrandus* 3329
 —i plébános l. *Henrik*
 —i polgárok 2518
 —i villicus l. *Hannus*
Lőrinc (Aba nb. *Lőrinc* fia) 2829, 2832; pohárnok-
 mester 2323, 2327, 2334-5, 2344-52, 2355-7,
 2362-8, 2370-2, 2374-80, 2382-3, 2386-92, 2395,
 2411-2, 2414, 2422-7, 2443, 2445, 2454, 2484,
 2518; kevei és krassói isp. 2323, 2327, 2334-5,
 2344-52, 2355-7, 2362-8, 2370-2, 2374-80, 2382-3,
 2386-92, 2395, 2411-2, 2414, 2422-6, 2443, 2445,
 2454, 2484, 2518; szőrényi bán 2942, 2949, 2985;
 tárnokmester 3019, 3056, 3113, 3199, 3348, 3366
 és sárosi isp. 3179, 3385
 — fia: *Chomoz* 2534
 — — Csépán 2673, 3260
- Lőrinc* fia: *Demeter* 3229
 — — *Ders* 3587, 3626
 — — *Lesták* 2969
 — — *Lőrinc* 3260, 3499
 — — *Miklós* 2410, 2935, 3077, 3095; zólyomi isp.
 3030, 3062, 3540
 — fiai: *Bochou, Bench, Benche* és *Bethlem* 2921
 — (*Kemény* fia) 2421, 2446, 2990; nádor 2314-5,
 2317, 2319-22, 2362-8, 2370-2, 2374-7, 2464; a
 kunok bírása 2362-8, 2370-2, 2374-5, 2377; sop-
 ronni isp. 2314-5, 2317, 2319-23, 2328-32, 2335,
 2344-52, 2355-7, 2362-8, 2370-2, 2374-7, 2550-2;
 orbázi isp. 2355-7; baranyai isp. 2362-8, 2370-2,
 2374-5, 2377
 — (lázadó) 2945
 — lipői officialis 3443
 — nádor fia: *Kemen* 3450; pohárnokmester 3546
 — — — *Miklós* 3104
 — pozsonyi castrensis 3604
 — soproni várjobbágy 2827
 — (szakállas) vára 2813
 — udvari notarius, veszprémi és budai kanonok
 2725
 — zólyomi isp. (*Miklós* fia) 2500
 —, *Bezded-i* 2803
 —, *Bogomerius* fia 3403
 —, *Buhta* fia 3427
 —, *Dorough* fia 2895, 3002
 —, *Éliás* fia 2969
 —, *Gergely* fia 2839
 —, *Hotizlous* fia 2972
 —, *István* fia (Rátót nb.) 3238-9
 —, *Kozma* fia 3319, 3330
 —, *Leuca* fia 2374
 —, *Lothardus* fia 3366
 —, *Márton* fia 2717, 2719
 —, *Mihály* fia 2872
 —, *Miklós* fia 3074
 —, *Péter* fia 2559-60, 2610
 —, *tapolcai* 2457
lővérfalusi Ijászok 2762, 2809
lővői Ijászok 3251
Lövöld (*Lwuold*) Veszprém m., ma Városlőd, Kislőd
 3108
Lubella (*Lubule*) Liptó m., később Király- és Nemes-
 lubella, ma Lubefa Cs. 3540
 — falusi királyi népek 2906
 — (*Lybula*) f. 3391-2
Lúc (*Luch, Lyuch, Lwch*) Zemplén m., ma Tiszalúc
 2850, 3468, 3527
 —i preceptor 3586, 3628
Lucen l. *Lucin*
Lučenec l. *Losonc*
Lucin (*Lucen*) Nógrád m., ma Lucfalva 2456
lucskai Dénes 3443
Ludanice l. *Ludány*

Ludány nb. *Leustah* fia: *Indrih* 2550
 — — Miklós fia: *Fulkus* 3189, 3430
 — — *Zubuzlaus* fia: Péter 3057, 3303
 — (*Ludan*) Nyitra m., később Nyitraludány, ma Ludanice Cs. 2526, 2550
 —i nemes 2490
 —i *Zachud* fia: Jób 2526
 Lujerdiu I. Lozsárd
 Luka fiai: László és István 2666
 — somogyi custos 2915
 —, *Kecchem* rokona 2893
 —, szerdahelyi *Janus* fia 2884-5
 Lukács fia: Benedek 2826, 2878
 — — — (Péc nb.) 2462
 — fiai: László és Benedek 3595
 — notarius secretarius, kápolnaisp. 2926
 — tárnok 2807
 —, András fia 2893
 —, *Beed* fia 2807
 —, Endre fia 2366, 2440
 —, Fülöp fia 2605
 —, Kopasz Detre társa 2663
 —, Pál fia 3036
 —, *Thepe* fia 2522
 Lukácsháza I. Csömöte
 Lula I. Lüle
 Luncani I. Gerendkeresztúr
 Lus I. Lózs
 Lusad I. Lozsárd
 Lusunch I. Losonc
 Luua, Luva I. Laa
 lülei nemesek 2597
 Lwch I. Lúç
 Lwev I. Lövä
 Lvva I. Laa

M

Maach I. Macs
Machia (*Mochia*) comes 3211, 3214
Machyk fia: Albert 2453
 — villicatus, ma Mački J. 2442
Machonka (*Machunka*, *Marthanka*) fia: Balázs 2541-2, 3447
 — — János 2541-2, 3447, 3466, 3470
 Machulince I. Maholány
 Mački I. *Machyk*
Macrabeus fia: János 3224
Macrabus, *Pedur*-i 2646
 Macs (*Moch*) Bihar m., ma Debrecen 3348
 — (*Maach*) Somogy m. 2975
 — szn. I. *Moch*
 macsói bán I. Egyed mester, János, *Rolandus* (Rátót nb.), Ugrin (Csák nb.)
 — herceg I. Béla

Macua I. Mákva
 Madács (*Madacs*, *Modach*) fiai: Benedek, András és Pál 3601
 —, kispalugyai 3443
Madya fiai: Mihály, István és Péter 3421-2
 Magarad I. Magyarád
 Magari-i *Chekud* fia: János 3114
 Maglóca (*Moglocha*) Sopron m. 2484
magna insula I. Csepelsziget
 Mágócs (*Maguch*) fia: Mágócs 3217
 Magorjalu I. Magyarfalu
 Magyar (*Mogor*) Pozsony m., később Nagymagyar, ma Rastice Cs. 3283
 Magyarád (*Magarad*) Hont m., később Hévmagyar, ma Malinovec Cs. 2702
 Magyarbóly I. Bója
 Magyarcsanád I. Csanád
 Magyarfalu (*Magorjolu*, *Mogorjolu*, *Mogyorjolu*) Liptó m., ma Uhorská Ves Cs. 3232, 3387, 3403
 — I. még Zsidópatak
 Magyarfalva I. Harka
 Magyargencs I. Gencs
 Magyari (*Mogorey*, *Mogori*) Somogy m., ma Buzsák 2951, 2975-7
 Magyarizsép I. Izsep
 Magyarkapronca I. Kapronca
 Magyarkeresztúr I. Pertel
 Magyarkimle I. Novák
 magyarországi domokos rendtartomány perjele I. Péter
 — templomosok mestere 2929
 Magyarósd I. Monyorósd
 Magyarpadé I. Padé
 Magyarrakolány (*Mogor Rokolan*) Zala m., ma Szentpétertúr 2429
 Magyarraszlavica I. Raszlavica
 maháli nemesek 2501
 Maholány (*Mohala*) Bars m., ma Machulince Cs. 2607
 Majos (*Mayos*, *Moius*, *Moyus*), Mogd fia 3094
 —, Simon fia 3283
 —, *Vogus* fia 3295, 3297
 — I. még *Moys*
 Majs (*Moys*) Baranya m. 3546
 Majsza (*Maysa*) Tolna m. 2482
 Makó (*Mako*, *Makow*) bán 3356
 —, *Isakh* fia 3341
 Mákva (*Makua*, *Makwa*) Vas m., ma Kis- és Nagymákfa 2738, 3603
 — (*Macua*) f. 3264
 Malá Trňá I. Toronya
 Malah I. Málé
 Malantha hn. Nyitra m. 3303
 Málás (*Malasy*) Bars m., ma Málás Cs. 2816
 Malatin (*Malatyn*) f. (Liptó m.) 2468
 Málca (*Malcha*) Zemplén m., ma Malčice Cs. 2560

- Málé (*Malah*) Gömör m., később Serényimálé, ma Serényifalva Borsod-Abaúj-Zemplén m. 2605
- Malé Chyndice I. Hind
- Chrašťany I. Herestyén
  - Kosihy I. Kiskeszi
  - Ripňany I. Rippény
  - Uherce I. Ugróc
- Maley hn. Valkó m. 2390
- Malicha, Ruthk-i 3374
- Malinovec I. Magyarád
- Malomszeg (*Molunzegh*) Csanád m. 3356
- Malý Báb I. Báb
- Kamenec I. Kövesd
  - Krtís I. Kürtös
  - Slivník I. Szilva
- Máma (*Mama*) Veszprém m., ma Mámapuszta—
Balatonkenese 2733
- Manas fia: Pál 3631
- Mancha fia: Márton győri várjobbággy 2859-60
- Manchik fia: Máttyás barsi várjobbággy 2652
- Manfréd *Gverche*-i főesperes 2769
- mester 2793
- Mannersdorf I. *Meynharth*
- Manthus fia: János 3560
- Manuzlou I. Monoszló
- Marcal (*Morsol*) f. 2314
- Marcell fia: András 2390
- — Ivánka 2917-8, 3078-9
  - — Marcell 3583
  - — Miklós 3078-9
  - — *Seueridus* 3078-9, 3413-4
  - —, hirnői mansio 2638
  - fiai: Tamás és Simon 2904
  - királyi clericus 3187, 3207
  - — ember 3246
  - margitszigeti officialis 2922, 2958, 3240
  - pozsonyi várjobbággy 3340
  - vára Szepes m. 2900-1, 2903
  - , *Apath* testvére 2463
  - , Csépán fia 3086-7
  - , *Ilarius* fia 2837, 2940, 3415, 3460
  - , Jakab fia 2690
  - , Sas fia 3497
  - , Simon fia 3468
- Marceus királyi ember 3344
- , *Gurgus* fia 2383
- March fia: Loránd 3350
- Marchegg (*Marhayk*, *Marheyg*, *Marheyk*) vár A. 2622, 2729, 2889
- Marcheleus fiai: *Ehellus*, Mikó és Csépán 3117
- Mareus, Elek fia 2310
- , Márk fia 3199
- Margan I. Margonya
- Margit, Anna hercegnő leánya 3565
- Margitsziget 2305, 2312, 2730, 2862-3, 3001, 3164, 3240, 3242, 3490, 3593
- i apácák 2305, 2342, 2377-8, 2444, 2493-6, 2538, 2549, 2585, 2588, 2619-20, 2654, 2705, 2730, 2735, 2754, (?)2758-60, 2764-5, 2779, 2782, 2821-2, 2862-3, 2877, 2879, 2916, 2922, 2957-8, 3008, 3034, 3042, 3050, 3090, 3119, 3125, 3164, 3181, 3240, 3242, 3272, 3279, 3400, 3424-5, 3454, 3490, 3496, 3507, 3518, 3562-3, 3565, 3568-9, 3602, 3649
  - i — megbízottja I. Marcell, Pál domokos szerzetes, Péter
  - i — perjelnoje: Erzsébet 2916
  - i domokosok perjele I. *Ricardus*
  - i érseki kőtorony 3375
  - i — kúria 3375
  - i ferencesek 2730, 2862, 3164
  - i premontreiek 2332, 2730, 2862, 3164
- Margonya (*Margan*, *Margona*) Sáros m., ma Marhañ Cs. 2810, 3112
- i *Iruzlaus* fia 2743
- Marhayk I. Marchegg
- Marhañ I. Margonya
- Marhardus fia: Mihály 3288
- — Pál 3152
- Marheyg, *Marheyk* I. Marchegg
- Mária királyné (IV. Béla felesége) 2360, 2377-8, 2521, 3053, 3056
- Máriaalom I. Kirva
- Máriatölgyes I. Dubnica
- Márk fia: Batiz 2596, 3199
- — Gergely bán 3231, 3589
  - — György 3595
  - — István bakonyi isp. 3068
  - — Márk 2624
  - — *Neged* 2975
  - — *Rolandus* 2596, 2785, 2900-1, 3480
  - fiai 2551
  - — Benedek, Pósa, Mihály és János 3515
  - — István és Péter 3015, 3021, 3477-8
  - — Miklós, *Dond* (*dictus*) Péter és *Mareus* 3199
  - jászói prépost 2892
  - királynéi jobbággy 2639
  - kispalugyai jobbággyfiú 3443
  - tárnok 2636
  - , *Botyz* testvére 3442
  - , *Gala* fia 3199
  - , *Herbordus* fia (*Rusd* nb.) 3350, 3389
  - , szentkirályi 2350
  - , Tódor fia 3151
- Markebteluke hn. 3566
- Markys, Örs nb. 2627
- Márkusföldre (*Markusteldy*) Zala m., ma Márokföld 2606
- Maróca (*Moroucha*) megye és vár 2632
- vár, ma Moravče J. 2632
  - i isp. I. Dénes (György fia)
- Márokföld I. Márkusföldre

- Maros f. 2789, 3035, 3534-5, 3547
 — (*Morus*) Hont m., ma Kis- és Nagymaros Pest m. 3389
- Marót (*Morouth*) Pilis m., ma Pilismarót Komárom m. 2933
- Martin I. Szentmárton
- Marton (*Mortun*) fiai: *Chama* és *Péter* 3222
 —, *Pazar* fia 3354
- Márton fia: *Benedek* 2381
 — — *István* 3575
 — — *János* 3427
 — — *Mike* 2689
 — — *Miklós* 2650
 — — *Péter* 3130, 3144
 — — *Pous* 3368
 — fiai 2551
 — — *Hem* és *Tamás* 2617
 — — *Henrik*, *László* és *Lőrinc* 2717, 2719
 — — *János* és *Benedek* 3409-10
 — garamszentbenedeki apát 2983
 — pap testvére: *László* 3278
 — pecér 3573
 — pozsonyi várjobbággy 3340
 — probus vir 3443
 — sárosi isp. 3112
 — udvari notarius 2769, 3625
 — veszprémi várjobbággy 2598
 — (*Volpot*) fiai 2436
 —, *Atrachychk* fia 2453
 —, *Bachaler* rokona 2622
 —, *Beryuoy* fia 2393
 —, *Beryzlo* fia 2393
 —, *Brezhaal* fia 2375
 —, *Buza* fia 2635
 —, *devecseri* 2517
 —, *Ethe* fia 2803
 —, *Henel* fia 3604
 —, *Mancha* fia, győri várjobbággy 2859-60
 —, *Mihály* fia 2749
 —, *Miklós* fia 2803
 —, *Mixa* fia 2365
 —, *Thekule* fia 2856
 —, *Thompor* fia 2393
 —, *Wyduzlou* fia 2530
 —, *Zalok* fia 3445; 3617
 —, *Zenche* fia 3432
- Martonos (*Mortunus*) fia: *Mortunus* 3023-4
 — — *Simon* 3574
 —, *Gurgus* fia 2383
 —, *Pazar* fia 3354
 —, *Zochud* fia 3596
- Máté (Csák nb. Máté fia) 2364, 2406, 3010; szlavón bán 2328-32, 2334-5, 2344-52, 2355-7, 2360, 2379, 2389, 2622, 3063; országbíró 2379, 2403-4, 2406, 2410; banai isp. 2379, 2403-4, 2708, 2870; erdélyi vajda 2361, 2550-1, 2557-9, 2562, 2564-7, 2569, 2590, 2595-6, 2598-9, 2601-2, 2604-11, 2613-5, 2617-8, 2622, 2624, 2626, 2632, 2635, 2641-2, 2649-50, 2652, 2721, 2752, 2815, 2932; szolnoki isp. 2361, 2557-9, 2562, 2564-5, 2567, 2569, 2590, 2595-6, 2599, 2602, 2604, 2606, 2608, 2610-1, 2613-4, 2617-8, 2622, 2624, 2635, 2641-2, 2650, 2652, 2721, 2752, 2932; tárnokmester 2659-66, 2687, 2691, 2708, 2710-1; vasvári isp. 2823-4; mosoni isp. 2823-5; soproni isp. 2823-5, 2870, 2942, 2946, 2985, 3013; nádor 2925, 2929, 2942, 2946, 2981, 2985, 3005, 3013, 3056; kunok bírása 2942, 2946, 2985; somogyi ispán 2942, 2946, 2985, 3013, 3056
 — fia: *András* 3427
 — — *István* (Csák nb.) 2562, 3477; barsi ispán 2607; trencsényi isp. 2602; l. még *István* (Csák nb. Máté fia)
 — — *Máté* 2705
 — — *Mátyás* 2432
 — — *Péter* (Csák nb.) 2364, 2477, 2713, 3199
 — tárnok 3064
 — toplicai apát 2929
 — zágrábi püspök l. helyesen: *Timót*
 —, *Agustan* fia 2584, 2644
 —, *Buza* fia 2635
 —, *Dama* fia 3354
 —, *Endre* fia 2366, 2440
 —, *Fenee* fia 3025
 —, *György* fia 2511, 2772-3
 —, *István* fia 3077
 —, *Jób* fia 2526
 — *Karachinus* fia 2395
 —, *Mátyás* fia 2350; 2915
 —, *Mihály* fia 3431
 —, *Mutud* fia 3462
 —, *Pósa* fia 2472; 3152
 —, *Sámson* fia 2594
 —, *Zolok* fia 3445
- Mátéfalva (*villa Mathey*) Szepes m., később Mateóc, ma Matejovce Cs. 2596, 2773
- Maľovce l. *Porchul*
- Matúškovo l. Taksony
- Mátyás fia: *László* 3190, 3196
 — — *Máté* 2350; 2915
 — — *Morouch* 2485
 — fiai: *Hete* és *Mihály* 3190
 — — *Mihály*, *Péter* és *István* 2546
 — szepesi prépost 2913
 — tornai plébános 2540, 2577
 — újvári főesperes 3350-1
 —, *András* fia 2774, 2817, 2880, 3612
 —, *Benedek* és *Racha* rokona 2558
 —, *Deme* fia 2433
 —, *Henel* fia 3604
 —, *Manchik* fia 2652
 —, *Máté* fia 2432

- Mátyás, Mihály fia 3204
 —, — — (szelnicci) 3246
 —, *Rorandus* fia (Rátót nb.) 3233, 3471
 Mátyóc I. *Porchul*
 Medekes hn. Liptó m. 2396, 2438
 Medekuspotoka f. (Liptó m.) 3415
 Medies I. Meggyes
 Medieșu Aurit I. Meggyes
 Medymezey hn. Sáros m. 3112
 Medokys bérc 2908
 Meduegyan fn. 3333
 Medvevár (*Medwewar*) vár, ma Medvedgrad J. 2426
 Meger I. Megyer
 Meggezo I. Megyaszó
 Megyaszó (*Meggezo*) Zemplén m. 3468
 Megyepatak (*Megepotok*) Liptó m. 3443
 Megyer (*Meger*) Baranya m. 2425
 —, Nyitra m. 2535
 —, hn. 2414; 2566
 Meggyes (*Meggyes*) fiai: Péter és Miklós 3362
 — (*Medies, Megyes*) Szatmár m., később Aranyos-
 megyes, ma Medieșu Aurit R. 2348, 2846, 3091
 Mehus-i Sándor 2443
 Meinhardus tiroli és görzi comes 2570-1
 Meynharth hn. Moson m., ma Mannersdorf A. 3581
 meissenai örgróf 2873
 Mélyvölgy (*Mylweulg*) fn. 3245
 Meney hn. 3004
 —i Endre fia: Endre 3004, 3416
 Ménesítő (*Menusithov*) Heves m. 3113
 Ménhárd I. Virbó
 Menygh fn. 3333
 Menk kun vezér 2990
 Menusithov I. Ménesítő
 mérai Jula 3567; fia: Mihály 3146
 Mercse (*Merchey*) Komárom m. 3020
 —i Keza fiai: Jakab és Gede 3020
 Mercurinus budai polgár 3495
 — comes 2974; kamaraisp. 3457
 mérei *Gabrianus* 2844
 Merény I. Wagendrűszel
 Merenye (*Merene*) Zala m., ma Zalamerenye 2675,
 2750
 merenye-orosztóni (*Merene-Vrustuhy*, Somogy m.)
 vám 2750
 Mérgesd (*Myrgusd*) Szatmár m. 3171
 Merse fia: Benedek 3179, 3378-80
 — — Péter 2522
 — — Pous 3235, 3364
 — fogott bíró 3152
 — özvegye 3379-80
 —, Benedek fia 3608
 Mese fia: László 3441, 3472
 — fiai: Tamás, Péter és János 3472
 Mestur fia: Péter 2915
 Meuthe hn. Vas(?) m. 3523
 Mézadó (*Mezadou*) Vas m., ma Nagymizdó 2804
 Mezewsumulo I. Mezősomlyó
 Mezőcsát I. Csát
 Mezőkeresztes I. Keresztes
 Mezőörke I. Órke
 Mezőrába (*Mezeuraba*) f. 3458
 Mezősomlyó (*Mezewsumulo*) Krassó m., később
 Nagysemlak Temes m., ma Șemlacu Mare R.
 2850-l.
 —i ágostonos ház és perjele 2932
 Mezőszabolcs I. Szabolcs
 Mezőtarcsa (*Mezeutarcha*) hn. 2917-8
 Mezőtelegd I. Telegd
 Mezőtúr I. Túr
 Michalok I. Mihályi
 Michalovce I. Percse
 Michou, Mike fia 3624
 Mychwarch I. Mitvarc
 Micolalyz szn. 3499
 Myculith *Gallicus* 2518
 Mydar tárnok 2807
 Myhad hn. 2870
 Myhalloka I. Mihálylaka
 Mihály bölzsei nemes 3579
 — esztergomhegyfoki prépost 3565
 — fia: István 2659
 — — Mátyás 3204
 — — Mihály 2621, 2736
 — — Pál 2803; 2812
 — — — (kállói) 3092, 3455, 3528, 3532, 3536,
 3538-9, 3551-4, 3558-61
 — — Péter (kállói) 3092, 3307, 3532-3, 3551
 — — Sandur 3354
 — — Tamás 2871-2
 — — Vydus 3463
 — — Zalouch 3322
 — fiai: Adorján, Saul és Márton 2749
 — — István és Pál 3092, 3455, 3528, 3532-3, 3536,
 3538-9, 3551-4, 3557-61
 — — Mihály és Tamás 2955, 3574
 — — Mihály, Mathey és Og 3431
 — — Péter és Sándor 2840, 3383
 — háza (*domus Michaelis*) fn. (Sáros m.) 3386
 — honti várjobbágy 2527
 — jobbágy 3152
 — nyitrai isp. 2314, 2320, 2323-4, 2327, 2334, 2347,
 2351-2, 2355-7, 2361-8, 2370-2, 2374-80, 2383,
 2386-8, 2390-2, 2395, 2403-4, 2411-2, 2414,
 2422-8, 2514-5, 2562, 2565, 2590, 2596-7, 2601-2,
 2604, 2609, 2611, 2615, 2618, 2650, 2659-60,
 2662-3, 2665, 2691, 2708, 2825, 2829
 — országbírói protonotárius 2576
 — szabolcsi országbíró 3306
 — tárnoki jobbágy 2639
 — tornai plébános 3077
 — trencsényi isp. 2532

- Mihály udvari notarius 3112
 — veszprémi isp. 2323, 2327, 2806
 — — castrensis 2638
 — zólyomi és szepesi isp. 2309, 2318-9, 2321, 2369, 2372, 2670, 2982, 3082
 —, András fia 3077
 —, — — (oroszi) 3085
 —, Apsa fia 2370 ; 2605
 —, Balad fia 3109
 —, Balog Miklós fia 3450, 3546
 —, Beed fia 2807
 —, Benche fia (ságodi) 2803
 —, Bolosoy fia 2374
 —, Budmerius fia, újvári várnagy 2459
 —, Endure fia 3114
 —, Fethe fia 3031
 —, Fyoch fia 2980
 —, Guleus fia 3293
 —, Imre fia, a királyi lovászok comese 2409-10, 3220, 3268, 3284, 3537
 —, István fia 3291
 —, Jacou fia 2356
 —, Jula fia (mérái) 3146
 —, Kadar fia 2580, 2669
 —, Kamar 2630
 —, Kecchem fia 2893
 —, Madya fia 3421-2
 —, Marcell királyi clericus testvére 3207
 —, Marhardus fia 3288
 —, Márk fia (rajki) 3515
 —, Mátyás fia 2546 ; 3190
 —, Mike fia 2490
 —, Miklós székérnagy testvére 3267
 —, Mokch fia (sárosdi) 2986
 —, Oldruh fia 2719
 —, Ombud fia 2746
 —, Péter fia (Csák nb.) 2785
 —, Rusd nb. 3397
 —, Saul fia (zólyomi) 3245
 —, Simon fia 2801, 3308
 —, Suduna fia 3203-4, 3246
 —, Tamás mester testvére 2457
 —, Ubul fia 3092, 3455, 3517, 3532, 3536, 3538-9, 3551, 3553-4, 3572
 —, Varo fia 3631
 —, Wytik fia 2497
 —, Vza fia 3094
 —, Zenche fia 2981
 Mihályfalva (*Myhalfalua*) Vas m., ma Kemenes-mihályfa 2673
 Mihályi (*Myhaly*) Zemplén m., később Alsó- és Felsőmihályi, ma Michalok Cs. 3468
 Mihálylaka (*Myhalloka*) Bihar m. 3348
 Mihedeus fehérvári isp. 2825
 Myk hn. Szatmár m. 3560
 Mika fia : Saul 2761
 Mika, Lada fia 3160
 Mike fia : Balázs 2989
 — — *Michou* 3624
 — — Mihály 2490
 —, Benedek fia 2505
 —, Márton fia 2689
 —, Radun fia 3098-9
 Mikefalva (*Myketalua*) hn. 3216
 Miklós abaújvári várjobbágy 2537
 — barsi curialis comes 3574
 — erdélyi alvajda 3361
 — — prépost, alkancellár 2306, 2310, 2314-5, 2317, 2319-25, 2327-32, 2334-8, 2345-50 ; 2718, 2750
 — esztergomi ágostonos perjel 2932
 — — vál. érsek 2351-2, 2355-7, 2362-8, 2370-2, 2374-7, 2669, 2752, 2823-5, 2842 ; alkancellár 2751-2 ; kancellár 2351-2, 2355-7, 2362-8, 2370-2, 2374-5, 2377 ; esztergomi örökös isp. 2351-2, 2355-7, 2363, 2366, 2370-2, 2374-5, 2377, 2669, 2824-5 ; pillisi isp. 2366, 2370-2, 2374, 2377
 — fehérvári prépost, alkancellár 2911-2, 2915-6, 2918-24, 2941-2, 2944, 2946, 2952-6, 2958-9, 2961
 — fia : Aba 3123
 — — András 2637 ; 3261 ; 3416
 — — Benedek 3100, 3104
 — — Demeter zólyomi isp. I. Demeter zólyomi isp.
 — — Domokos székérnagy 2350
 — — *Folkus* I. Folkus, ludányi Miklós fia
 — — István 2425
 — — Iván 2344-5
 — — János (gerzencei) 3640
 — — — (kürti) 2671, 3409-10
 — — — (sakalai) 3530-1
 — — — szabolcsi várjobbágy 3170
 — — László 2677, 2679
 — — — (Aba nb.) 3380, 3625
 — — — (Salamon nb.) 2503
 — — Lőrinc 3074
 — — — zólyomi isp. 2500
 — — Márton 2803
 — — Mihály 3450, 3546
 — — Miklós 2465 ; 2775-6 ; 3317
 — — Péter 3448 ; 3629
 — — Salamon 2425
 — — Zoch 2526
 — — Zuard 3493
 — fiai : András, Beke és Ivánka 2671
 — — Miklós és László 2521-2
 — — Sándor, Miklós és Atha 3468
 — galgóci isp. 3220 ; I. még Miklós (*Fatra dictus*)
 — (Geregye nb. Pál fia) 3644 ; erdélyi vajda 2314-5, 2317, 2319-21, 2323-4, 2327-32, 2335, 2344-52, 2355-7, 2363, 2376-80, 2382-92, 2395, 2403-4, 2406, 2410-2, 2414, 2420, 2422-31, 2443-

- 51, 2453-80, 2483-6, 2488, 2490, 2492, 2499, 2501-8, 2512, 2514-5, 2517-8, 2521-2, 2524, 2531-7, 2542, 2553-5, 2669; szolnoki isp. 2314, 2317, 2319-21, 2323-4, 2327-32, 2335, 2344-52, 2355-7, 2363, 2376-80, 2382-4, 2386-92, 2395, 2403-4, 2406, 2410-2, 2414, 2420, 2422-31, 2443-51, 2453-80, 2483-6, 2488, 2490, 2492, 2499, 2501-8, 2512, 2514-5, 2517-8, 2521-2, 2524, 2531-7, 2542, 2553-5, 2669; országbíró 2604-11, 2613-5, 2617-8, 2622-4, 2626, 2631, 2635, 2641-2, 2649-52, 2815, 2846; banai isp. 2618, 2624
- Miklós (Gutkeled nb. István fia) országbíró 2428, 2430-1, 2444, 2446-51, 2453, 2455-68, 2471-2, 2474-80, 2483, 2485-6, 2488, 2490, 2492, 2499, 2504, 2504-8, 2512, 2514, 2516-8, 2521-2, 2524, 2531-7, 2542, 2553-6, 2576, 2846; gecekei isp. 2431, 2446-51, 2453, 2455, 2457-68, 2471-2, 2474-7, 2479, 2483, 2485-6, 2488, 2490, 2492, 2499, 2501, 2504-8, 2512, 2514, 2517-8, 2521-2, 2524, 2531-7, 2553-4, 2556, 2606, 2846; zenggi isp. 2471, 2535; tengermelléki (horvát) bán 2596, 2598, 2601, 2605-6, 2613-4, 2617-8, 2622, 2624, 2626, 2631-2, 2641-2, 2649, 2651, 2815
- jászói prépost 2586
- jobbágy 3152
- királynéi tárnokmester 2721
- (Kőszegi Henrik fia) 3285, 3458; *Ryuche-i* és *Zana-i* isp. 2382, 2389, 2488, 2970-2, 2989; nádor 2604-11, 2613-5, 2617-8, 2622-4, 2626, 2631-2, 2635, 2641-2, 2649-52, 2721, 2732, 2752, 2762, 2815; kunok bírása 2604-11, 2615, 2617-8, 2622-4, 2626, 2631-2, 2635, 2641-2, 2650-2, 2752, 2815; soproni isp. 2604-10, 2613-5, 2617-8, 2622-4, 2626, 2631-2, 2635, 2641-2, 2650-1, 2721, 2752, 2762, 2815; nádor és pozsonyi isp. 3334, 3348, 3388, 3427, 3630
- mester alkancellár 2962, 2964-6, 2968-75, 2977-85, 2987-92, 2996-3000, 3004-7
- (Pok nb. Móric fia) 3091; pohárnokmester 2431, 2447-51, 2455, 2457-60, 2462-3, 2465-8, 2471-2, 2480, 2483, 2485-6, 2488, 2490, 2499, 2501-2, 2504-8, 2514, 2521-2, 2524, 2531-5, 2542, 2553-9, 2846; beregi isp. 2447-8, 2455, 2457, 2471, 2485, 2502, 2531-2, 2846; kevei és krassói isp. 2462-3, 2524; mosoni isp. 2557-8, 2564-5, 2595, 2601-2, verőcei isp. 2531; asztalnokmester 2562, 2564-5, 2567, 2569, 2595-8, 2601-2, 2932; erdélyi vajda 2823, 2825, 3199; szolnoki isp. 2825, 2846
- somogyi celerarius 2915
- szekérnagy 3255, 3267
- turóci jobbágyfiú 3073
- ugocsai isp. 2476
- (utód nélküli) 3552
- vajda fia: Miklós 3293
- vasi isp. 2384
- Miklós vegliai, vinodoli és modrusi isp. 3006-7
- zólyomi isp. (Demeter fia) 3617
- — — (Lőrinc fia) 2907, 2982, 3009, 3030, 3062, 3088, 3099, 3156, 3198, 3200, 3203-4, 3246, 3252, 3516, 3540, 3601
- , Aba fia 3379-80
- , *Adas dictus* 2717, 2719
- , *Adrianus* fia 2604
- , Albert fia 3354
- , *Albeus* fia 2593
- , Ambrus fia 2423
- , András fia 3074
- , — — (gyógyi) 3035, 3535
- , — — (igmándi) 2352, 2556
- , *Arnoldus* fia 2358-9; 2804
- , *Baas* fia 2479
- , *Babonyg* fia 2929
- , Bagamér fia 3403
- , *Bagen* fia 2726-7
- , bakonyi 3564
- , Batiz testvére 3473
- , *Belud* fia (Osl nb.) 3580
- , *Belus* fia 3051
- , Benke fia 3444
- , *Bethleem* testvére 2638
- , Buda fia 2429
- , Csépan fia 3306
- , *Chetruk* fia 3551
- , *Chyl* fia 2337
- , csitári 3575
- , *Demianus* fia 3215, 3222
- , Dénes fia 3442
- , — volt nádor fia 2608, 2824, 3081
- , Ders főesperes testvére 2539
- , Domokos fia (Csák nb.) 3053
- , *Dorough* fia 2895, 3002
- , *Dursan* fia 2658
- , *Eche* fia 2543
- , *Fatra dictus* 3268, 3284, 3320, 3537
- , *Filpes* fia 2548
- , *Fok* fia 2702
- , *Germanus* fia 2481
- , *Guge* fia 2520, 3252
- , hanyi 2867
- , *Heberhardus* fia (szepesi) 2912
- , *Herbordus* fia 3353, 3389
- , *Ilarius* fia 3415, 3460
- , Imre fia 2341
- , *Inus* testvére 2886
- , *Ypoch* fia 2474
- , *Ipolitus* fia 2412, 2842, 2844-5, 2898, 2999
- , István bán fia 3494
- , — fia 3650
- , Ivánka fia 2547
- , Jakab fia (szigetfői) 2682
- , *Jako* fia (Hontpázmány nb.) 2303

- Miklós, János fia 2877
 —, — — (bárcai) 2788, 3152
 —, — — (Borsa nb.) 2942
 —, — — (orinándi) 3549
 —, — — (trócsányi) 2743
 —, — (sánta) fia 2350
 —, — szlavón bán testvére 2622
 —, *Jula* fia 2524, 2548
 —, *Karach* fia 2432
 —, *Karachinus* fia 2395
 —, *Kis (parvus)* 3113
 —, komáromi 3600
 —, *Leustachius* fia 2824, 3058
 —, Lőrinc fia 2410; 2935, 3077, 3095; zólyomi isp. 1. Miklós zólyomi isp.
 —, — nádor fia 3104
 —, Marcell fia 3079
 —, margitszigeti apácák officialisa 2779
 —, Márk fia 3199
 —, Márton fia 2650
 —, *Meggyes* fia 3362
 —, Mikó fia 2630
 —, Mikola fia 3578
 —, Móric örököse 3314
 —, *Muchkus dictus* 3359
 —, *Nade* fia 3151
 —, Olivér fia 2717, 2719
 —, — — (Rátót nb.) 3233, 3237-9, 3276
 —, *Ormous dictus* 3114
 —, Pál fia 3036
 —, — — (lázadó) 2785, 2895, 2942, 2945, 3348, 3644
 —, *Paska* fia 3129
 —, Péter fia 3080; 3527
 —, — — (gerendi) 3545
 —, *Racha* fia 2558
 —, *Reche* fia 2685
 —, *Rofoy* comes testvére 3348
 —, *Ruhthwk* fia 3208, 3212
 —, *Ruthk-i* 3344, 3374
 —, *Samud* fia 3626
 —, *Sebe* fia 2673
 —, *Seretel* fia 3403
 —, *Syke* fia 3364
 —, Simon fia (*Terian-i*) 3261
 —, széki 2634
 —, szepesi isp. officialisa 2599
 —, Tiba fia (Gutkeled nb.) 2616, 2628, 3566, 3597; gerzencei isp. 2381
 —, *Tyza* fia 2975
 —, Tódor fia 2881
 —, *Toldol dictus* 2381
 —, Ugrin fia 2936
 —, *Wech* unokája 3627
 —, *Wendeyg* fia 2473
 —, *Vros* fia 3037
- Miklós, *Zerechmerius* fia 2823
 —, *Zomboth* fia 2899, 2902, 3150, 3501
 —, *Ztark* fia 3163, 3197
- Mikó abaújavári várjobbágy 2537
 — fia : Miklós 2630
 — — Péter 3089, 3344, 3359, 3374
 — kustáni nemes 2678
 — tárnoki jobbágy 2639
 — zólyomi isp. 2463, 2470
 —, bárcai János rokona 2788
 —, *Chapk* rokona 3506
 —, cseri 2670
 —, *Marchaleus* fia 3117
 —, *Othobor* fia 3650
 —, *Ruthk-i* 3374
- Mikola (*Micola, Mycola, Mycula*) fia: András 2467
 — — Miklós 3578
 — fiai : István és Izsák 2598
 — udvarnokispán 3027
- Miksse, *Rekse* fia 3073
 — 1. még *Mixa*
- Mikud fia : Imre 2990
 — — Mikud bán 2964, 2990
 — szőrényi bán 2660-3, 2666, 2708
- Mykulat* bölzsei nemes 3579
- Mikus babindáli nemes 3300
 — fiai : Sebestyén, Angelus és *Zentus* 2430
 — szentmáriai esperes 3540
 —, *Lada* fia 3160
 —, lipői 3540
 —, *Moog* fia 3170
 —, *Pentuk* fia 2541-2
- Mylay* hn. Szepes m. 3195
Myloth, Basyn fia 2397, 2718
Mile (Mylee) Torna m. 3216
Mylem, Draguna fia 2972
Myles fia : *Balasey* 2501
 Miller (*Myller*) Veszprém m. 3015, 3021
Mylozlou fiai : László és Domokos 2536
Mylweulg l. Mélyvölgy
- Mindszent Szepes m., később Szepesmindszent, ma Bijacovce Cs. 2518, 2810
- Mynen* vár (Csehország) 2964
Mynezeu fia : Pál 3027
Myr hn. Pozsony m. 3604
Myrgusd l. Mérgesd
- Miske fia : Renoldus 2452
 — (*Myske*) Veszprém m., ma Pusztamiske 2517
 miskolci Mihály fiai : Péter és Sándor 2840, 3383
 Miszlóka (*Myzhluk*) Abaúj m., ma Myslava Cs. 2586
 Mitvarc (*Mychwarch*) Baranya m., később Mitvár, majd Albertfalva, ma Grabovac J. 3546
- Mixa (Myxa)* fia : János 3114
 — — Márton 2365
- Mixa*, Péter fia 3291
 — 1. még *Miksse*

- Myzluk* I. Miszloka
Mliečno I. Sámot
Mnišek nad Hnilcom I. Remete
Moch nádor 2532
 —, Elek fia 2310
 — hn. I. Macs
Mochana f. (Sáros m.) 3380
Mochia I. *Machia*
Mochias, csói 2514
Močidľany I. Veszverés
Mocskos (*Muchkus dictus*) Miklós 3359
Mocsolya I. Veszverés
Modach I. Madács
Modaras I. Modrus
Modor (*Modur*) Pozsony m., ma Modra Cs. 3420
 —i Éliás fia : Péter 2703
Modra I. Modor
modrusi isp. I. Duimus, István, János és Lénárd
 — *Wydo* fia : Gaan 2643
 — — fiai : János és Lénárt 3520-1
Moducha hn. 3104
Modur I. Modor
Mog (*Mogh*, *Moog*) fia : *Mykus* 3170
 — fiai : Simon és *Mog* 3468
 —, *Wyt* fia 2497, 2672
Mogd csepelyi vincellér 2600
 — fia : *Mayos* 3094
Moglocha I. Maglóca
Mogorey I. Magyarai
Mogorfolu I. Magyarfalu
Mogori I. Magyarai
Mogyorfolu I. Magyarfalu
Mogyorós (*Moniorous*) Esztergom m., ma Mogyorós-
 bánya Komárom m., 2833
Mohala I. Maholány
Mohar (*Mohor*) mester 2825
Mohar unokája : *Ypolitus* 3223
Mohol I. Mahál
Mohora (*Muhura*) Nógrád m. 3416
Moyg, *Petris* fia 2664
Mois (*Moys*) mester 2495, 2650, 2731, 2957, 3072,
 3090 ; nádor, kunok bírása 2425, 2503 ; somogyi
 isp. 2362-3, 2365, 2370-2, 2376-80, 2382-3,
 2386-92, 2395, 2403-4, 2406, 2411-2, 2414, 2420,
 2422-31, 2443, 2445-51, 2453-5, 2457-71, 2473-4,
 2476-80, 2483-6, 2488, 2492-4, 2499, 2501-8,
 2512, 2514-5, 2517-8, 2521-2, 2524, 2532-7,
 2542, 2552-8, 2659-66, 2687, 2689, 2691, 2708,
 2710-1, 2846 ; királynéi tárnokmester 2443,
 2445, 2447-8, 2454-5, 2457-64, 2466, 2469-71,
 2473-8, 2484-5, 2488, 2492-4, 2499, 2501-8,
 2512, 2514-5, 2517-8, 2521-2, 2524, 2531-7, 2542,
 2550-8, 2565, 2590, 2595-6, 2598-9, 2601-2, 2824,
 2846, 2915, 2939, 2958, 3085 ; székesi isp. 2565,
 2590, 2596, 2599, 2601-2 ; királynéi udvarbíró
 2663 ; országbíró 2689, 2693, 2708, 2710-1
Mois mester leánya : Erzsébet 3091
 — — özvegye 3090-1, 3269-70, 3425
 — nádor 3483 ; erdélyi vajda 3529
 — ungi isp. 3327
 —, *Jula* fia 3532
 — I. még Majos
 — hn. I. Majos
Moy fia : László 3093
 — (*Moyussa*) fia : Jakab 2312, 2346
Moius I. Majos
Mojzesovo I. Özdöge
Mokch fia : Mihály 2986
Moksa I. Moscsa
Mokyan szn. 2542
Mokurlang fn. 2810
Mokus, kopácsi Pósa fia 3639
Moldava nad Bodvou I. Szepsi
Molna hn. Zala m. 3345
molnári Péter 2803
Moluncha hn. 2543
Molunzogh I. Malomszög
Momad hn. Baranya m. 3546
Monak I. Monok
monasterium Gabryelis I. Gáborjánmonostor
Moniorous I. Mogyorós
Monok (*Monak*) Zemplén m. 2434
Monorousd I. Monyorósd
monoszlói Mika fia : Saul 2761
Monyorósd (*Monorousd*) Vas m., ma Őrmagyarósd
 3407
Monyoróspatak (*Monyrospatak*) f. 2743
Mór I. Aldobos, Feldobos, Timár
Moravče I. Maróca
Morchy Etnendey-i Gekminus 2636
Morhó (*Morhou*) Gömör m., később Morhópuszta—
 Uzapanyit, ma Uzovská Panica Cs. 2667, 3011,
 3075
Moryan, Ok rokona 3240
Morianus fia : *Morianus* 3008, 3014, 3048-9, 3052,
 3119
Móric comes 2917-8, 3314
 — fia : István 3015, 3021
 — — Miklós 2846, 3091, 3199 ; I. még Miklós
 (Pok nb.)
 — kispalugyai jobbágyfiú 3443
 — mester 2364, 2477
 — officiális 2472
 — országbíró vasvári isp. 2721
 —, dédi 2521
 —, Farkas fia 2818-9
 —, Osl nb. 2925
Mórichida I. Mórochida
Moróa I. Morva
Mórochida (*Moruchyda*) Győr m., ma Mórichida 3458
Morouch, Mátyás fia 2485
Moroucha I. Maróca

Morouth I. Marót
Morsol I. Marcal
Mortun I. Marton
Mortunus I. Martonos
Moruchyda I. Mórochida
Morus I. Maros
Morva (Moroa) f. (Sáros m.) 3502
 — f. 2558, 2605, 2609
morva hadjárat 2388, 2430
morvamezei csata 2551, 2891, 2895, 2898, 2924,
 2932, 2952-3, 2955, 2961, 2968, 2977, 2992, 2999,
 3005, 3012, 3017, 3020, 3024-5, 3055, 3057,
 3062-3, 3114, 3151, 3220, 3230, 3267, 3295, 3324,
 3386, 3423, 3431, 3439, 3444, 3447, 3463, 3503
Morvaország 2374, 2532, 3030
Mosca (Moschya) Ung m., később Mokcsa, majd
 Mokcsakerész, ma Križany Cs. 3070
Moslavačka gora I. *Garyg* hegy
Moson, Mošon m., ma Mosonmagyaróvár 2364, 2389,
 2477, 2521
 — megye 3580
 — vár 2477, 2553, 2783, 2806, 2854
Mosoni Aztar I. Asztár
mosoni csata 3030
 — isp. 3176; I. még Amadé (Aba nb.), Isván
 országbíró, Jakab, Jób pécsi püspök, Máté
 (Csák nb.), Miklós (Pok nb.), Péter asztalnok-
 mester
 — nemesek 3458
 — polgár I. *Herbordus*
 — vám 3176
Mosony hn. Zala m. 3345
Motgh csehi villicus 2669
Muchkus I. Mocskos
Mucsény (Muchun) Nógrád m., ma Mučín Cs. 2590
Múcsony (Muchun) Borsod m. 3276
Muhy hn. 2704
Muhura I. Mohora
Munkács (Munkach) szn. 3195
Muren, Gergely fia 2309, 2321
Musuna hn. 2731
Muthmerius szepesi prépost 2518, 2896, 2903
Mutud fiai: András, Máté és Kozma 3462
Muuz fia: András 2472
Muz fia: Vencel 2807
Muzsaly (Mwsey) Bereg m., később Nagymuzsaly,
 ma Sz. 3069.

N

Naas I. Nyás
Nach hn. 3013
Nachpál I. Necpál
Nádasd (Nadosd) Liptó m., ma Trstené Cs. 3387, 3403

Nádasd (Nadasd) Szepes m., később Szepesnádasd,
 ma Hincovce Cs. 2599
 —, Torna m., ma Tornanádaska Borsod-Abaúj-
 Zemplén m. 3077
 — (*Nadosd*), másképp Szaka Abaúj m., később
 Füzernádaska, ma Trstené pri Hornáde 3209,
 3625
 —i Csapó fia: András 3262
Nádasdladány I. Nagyladány
Nádasér (Numsyr) Turóc m., később Turócnádasér,
 ma Rakša Cs. 2774, 2817, 2880
Nádaspatak (Nadaspotok) Liptó m. 3443
Nade fiai: Miklós és *Nemhiz* 3151
nádor 2916, 3127, 3238-9, 3449; I. még Amadé
 (Aba nb.), Dénes (Péc nb.), Finta, Henrik
 (Kőszegi), János (Kőszegi), Lőrinc (Kemény
 fia), Máté (Csák nb.), Miklós (Kőszegi), *Moch*,
 Péter (Csák nb.), *Renoldus* (Básztély), Rolandus
 (Rátót nb.)
Nadosd I. Nádasd
Nagy (magnus) Helbrandus 3329
Nagybáb I. Báb
Nagybajom I. Bajom, Kak, Nemcsen
Nagyberény I. Berény
Nagybobróc I. Bobróc
Nagycepely I. Csepely
Nagycsömöte I. Csömöte
Nagydobrony I. Csepánföldre
Nagyesztergár I. Esztergár
Nagyhalász I. Halász
Nagyhany (Noghon) fn. 2875
Nagyharsány I. Harsány
Nagyherestény I. Herestény
Nagyhind I. Hind
Nagyjeszen I. Jeszen
Nagykálló I. Harang
Nagykapos (Nogkopus) Ung m., ma Velké Kapušany
 Cs. 2480; I. még Csepely
Nagykapus I. Kapus
Nagykemlek (Nogkemluk) vár Körös m., ma Veliki
 Kalnik J. 3233
Nagykér I. Kér
Nagykeszi (Kezu maior) Komárom m., ma Velké
 Koshiy Cs. 2325
Nagykosztolány I. Kosztolány
Nagykövesd I. Kövesd
Nagykuncfalva I. Kuncfalva
Nagykürtös I. Kürtös
Nagyladány (Ladan magna) Fejér m., ma Nádasd-
 ladány 3272
Nagylég I. Kondoros
Nagylózs I. Lózs
Nagymagyar I. Magyar, Újvásár
Nagymákfa I. Mákva
Nagymaros I. Maros
Nagy Mihály I. Perecse.

- Nagymízdó I. Mézadó
 Nagymuzsaly I. Muzsaly
 Nagyolaszi I. Olaszi
 Nagyőr I. Nyrer
 Nagypalágy I. Palágy
 Nagypalugya (*Polugea maior*) Liptó m., ma Paludza Cs. 3198, 3200; I. még Palugya
 —i királyi népek 3432
 Nagyrát I. Rát
 Nagyrátót (*NogRatold*) Veszprém m., ma Gyulafirátót 3233; I. még Rátót
 Nagyrécse I. Récse
 Nagyrépeny I. Rippény
 Nagyrét (*Nogreth*) Zólyom m., ma Veľká Lúka Cs. 3098-9
 Nagysáros I. Sáros
 Nagysemlak I. Mezősomlyó
 Nagyszalók I. Szalók
 Nagyszalonta I. Kőlesér
 Nagysziget I. Csepelsziget
 Nagyszilva I. Szilva
 Nagyszombat (*Thyrna, Tirna, Tyrna*) Pozsony m., ma Trnava Cs. 2376, 2457, 2924, 3241
 —i bjró I. Konrád
 —i ferences apácák 2923, 3043-4
 Nagytelek (*Nogteluk*) Külső-Szolnok m. 3113
 Nagyteremi I. Teremi
 Nagytevel I. Uzsál
 Nagytoronya I. Toronya
 Nagyugróc I. Ugróc
 Nagyvárad I. Várad
 Nagyvázsöny I. Vázsöny
 Nagyvitéz I. Vitéz
 Nálépkovo I. Wagendrűszel
 Natua hn. 3217
 Nána fia: Jakab 3397
 — (*Nana*) Heves m., ma Tiszanána 3113
 Nána-Beszter nb. *Beztur* fia: Demeter 2754
 Náné (*Naney*) Baranya m. 3048-9, 3052, 3119, 3240
 Nantk I. Natk
 Narad fia: Benedek 2609
 —, *Weyteh* fia 2338
 Narag I. Nyárád
 Naszály I. Billye
 Naszvad (*Nazuad*) Komárom m., ma Nesvady Cs. 2874-5
 Natk (*Nantk*) fia: Bertalan 3358, 3372
Nazuad I. Naszvad
Necech I. Netécs
 Necpál (*Nachpal*) Turóc m., ma Necpaly Cs. 3447, 3460, 3470
 Neded I. Negyed
 Neek I. Nyék
 Neg I. Nyék
Neged, Marcus fia 2975
 Negyed (*Negeed*) Nyitra m., ma Neded Cs. 2875
Nehe hn. Gömör m. 3129
Nek I. Nyék
Nekce (*Nekche*) f. 3104
 —i keresztések 3104
 Néma (*Nema*), Pósa fia 3240
 Nemcsen (*Nymchun*) Somogy m., ma Lencsenpuszta
 —Nagybajom 3632
 Nemcsic (*Nymcech*) Nyitra m., később Nyitranémeti, ma Nemčice Cs. 2722
Nemel fia: Péter 2609
 Nemeshodos I. Hodos
 Nemeskajal I. Óny
 Nemesládony I. Ládony
 Nemeslubella I. Lubella
 Nemesperk I. Perk
 Nemesvámos I. Vámos
 Németi nb. Ambrus fiai: Miklós és Jakab 2423
 — (*Nempty*) Bars m., később Garamnémeti, ma Tekovské Nemce Cs. 2652
 — (*Nempty, Nympti*) Hont m., később Hontnémeti, ma Hontianské Nemce Cs. 2463, 2725 3419, 3485; I. még Tóti
 — Szatmár m., később Szatmárnémeti, ma Satu Mare R. 3559
 — (*Nemeti, Nemthy*) Veszprém m. 2617
 — (*Nempti*) Zólyom m., később Zólyomnémeti, ma Zvolenské Nemce 3103, 3358
 Németi vár Zala m., ma Lenti 2852-3
 németi (*Nempty*) *Petres* fiai: Bálint és *Peterke* 2380
 — hospesek 3559
 — kir. vadászok 2617
 Németlipcse I. Lipcse
 Németország 2395
 Németújvár I. Újvár
Nemhiz fia: *Ramacha* 3151
Nemyl, Atrachychk fia 2453
Nempti, Nemphy, Nemty I. Németi
 Nesvady I. Naszvad
 Netécs (*Necech, Netech*) (Drávamellék) 2530, 2575
Neueg, Neug I. Nevegy
Neuichke I. Nevicke
Neuir I. Néver
Neuna hn. Valkó m. 2578
 Nevegy (*Neueg*) Sopron m., ma Fertőszentmiklós 2459
 — (*Neug, Nywygh*) Zala m. 2943-4, 3354
 —i udvarnokok 3354
 Néver (*Neuir*) Bars m., ma Neverice Cs. 2660
 Nevetlen (*Neuethlen*), *Ruthk*-i 3374
 Nevicke (*Neuichke*) vár Ung m., ma Sz. 2480
 Nick (*Nychk*) Vas m. 2804
Nicoletth, szepesi *Heberhardus* rokona 2912
Nilos I. Nyilas
Nymcech I. Nemcsic
Nymchun I. Nemcsen
Nyrer Szepes m., később Nagyőr, ma Strážky Cs. 3488

Nywygh I. Nevegy
Nywin I. Nyim
 Nižné Rašlavice I. Raszlavica
 Nižný Žipov I. Izsép
Noak vár 2698
Noe, Zaah nb. *Noe* fia 3431
Noghon I. Nagyhany
Noghovh fn. 2524
Nogkapus I. Nagykapos
Nogkempluk I. Nagykemlek
 Nógrád megye 2383a, 2542, 2812, 2997, 3261, 3410, 3431
 — —i nemesek 3410
 —i isp. I. Fülöp váci püspök
 —i szolgabírák 3506
 —i vár 2554, 3004
 —i várjobbágyok 2542, 2554, 2590, 3004
 —i várnépek 2474
NogRatold I. Nagyrátót
Nogreth I. Nagyrét
Nogteluk I. Nagytelek
Nogthornosyna f. 2743
Nohethnycha erdő (Szepes m.) 3195
Nohonycha erdő (Szepes m.) 3195
 notarius specialis I. Bertalan mester
 Nováčany I. Somkút
 Novák (*Nowak*) Moson m., ma Magyarakimle Győr-Sopron m. 3287
 Nové Mesto nad Váhom I. Újhely
 Novi Slankamen I. Szalánkemén
 Nový Tekov I. Bars
Numsyr, Nuser I. Nádasér
 Nyárád (*Narag*) hn. 2737-8
 —i tárnokjobbágyok 3592
 Nyás (*Naas*) Sáros m., később Nyársardó, ma Ražňany Cs. 3265
 —i erdőőrök 3265
 Nyék (*Nek*) Bihar m., 3177
 — Borsod m., később Mezőnyék, ma Nyékládháza 2627
 — (*Neek, Nyek*) Pozsony m., később Nyékvárkony, ma Vrakúň Cs. 3193, 3340
 — vár 3420
 —i Balázs 3507
 Nyékvárkony I. Nyék
 Nyilas (*Nilos*) Torna m. 2540, 2555
 — (*Nylas*) hn. 3564
 Nyim (*Nywin*) Somogy m. 2785
 Nyírábrány I. Ábrány, Kisbátor
 Nyírbátor I. Bátor
 Nyírbogdány I. Bogdány
 nyíri nemesek 3210
 Nyírbórák I. Jákó
 Nyírbórácz I. Karász
 Nyírpazony I. Pazony
 Nyírség 3350

Nyitra megye 2454-5, 2497, 2512, 2662, 3189, 3436, 3439
 nyitrai főesperes I. János
 — hospesek 3489
 — ispán 3259, 3349, 3352, 3489; I. még Ivánka, Jakab, Lampert, *Leustasius*, Mihály, Péter, Tamás (Hontpázmány nb.)
 — káptalan 2441, 2535, 2552, 2672, 2686-7, 2722, 2825-6, 2848, 2878, 2884-5, 3012, 3057, 3115, 3229-30, 3300, 3303, 3352, 3436, 3439, 3465
 — püspök 2512, 3012, 3352; I. még *Obrandus*(?), *Pascasius*, Péter, Vince
 — püspökség 3489
 — vár 2317, 2490, 2601, 2660, 2672, 2687, 2722, 2805, 2813, 2825-6, 2878, 2885, 2985, 3012, 3057, 3229-30, 3303, 3465, 3489
 — — alatti csata 2813
 — várjobbágy 2601, 2687
 — várnépek 2985
 Nyitraludány I. Ludány
 Nyitranémeti I. Nemesic
 Nyitrapászto I. Pászto
 Nyitraújlak I. Újlak
Nyolcha fiai: Pál, Jakab, Péter és Pósa 3427
 Nyulak szigete I. Margitsziget

O, Ó, Ő, Ő

Óbars I. Bars
 Óbéba I. Béb
Obek szn. 2542
Obizligety hn. Zemplén m. 3184
Obl kassai hospes 2615
Oblunch I. Ablonc
Obon I. Abony
Obrach, Irizlaus fia 2402
Obrandus(?) nyitrai püspök 2532
 Óbuda mellett lévő sziget I. Margitsziget
 óbudai konvent 2437
 — polgárok 3495
 — szent Péter egyház I. budai káptalan
Och I. Vacs
Ochud, Vythk fia 2672
Ochun hn. 3630
Ochuz I. Oguz
 ócsai András fiai: Péter és Farkas 2664
 Odorin (*Odorin, Odoryn, Odolyn*) Szepes m., később Szepesedély, ma Odorin Cs. 2773, 2912, 3442
Odra hn. Zágráb m., ma J. 2366, 2440
Odun fia: Ivánka 3002
 — (utód nélküli) 3363
Og I. Agg
Ogia I. Olgya
Ogmand, Aka-i 2553
Oguz (*Ochuz, Ochwz, Ogvoz, Ogwz, Othys*) bán 2519

- Oguz**, Buzád fia 2411, 2427, 2575, 2836, 2849, 3218-9, 3526; veszprémi isp. 2475-6, 2489, 2517; zalai isp. 2567, 2569
 —, *Wytk* fia 2497
Ohrady l. Kürt
Ok, *Samson* fia 3052, 3240
Okan hn. 3004
 oklicsi isp. l. Dénes (Péc nb.)
Okoly-i nemesek 2558
Okolicsnó (*Akalichna*) Liptó m., ma Okoličné Cs. 2397-8, 3617, 3648
 —i jobbágyfiak 3617
Okor (*Okur*) f. 2946
 okori monostor 2524
 — templomos preceptor 2524
Ól (*Ool*) Vas m. 2673
Oláhtelek (*Oláhteluk*) Bihar m. 3233
Olasz l. *Latinus*
Olaszegyház (*Olozyghaz*) Borsod m. 3110-1
Olaszi (*Olozi*) Liptó m., később Kis- és Nagyolaszi, ma Vláský Cs. 2928
 olaszi hospesek 2428, 3369
 — plébános l. Jakab, János
 — *Viliam* fiai: *Tywan* és *Tivadar* 2396, 2438
Olaszliszka l. Liszkaolaszi
Olber, *Mochia* rokona 3211, 3214
Olbeus l. *Albeus*
Olchep hn. Vas m. 2673
Oldobos l. *Aldobos*
Oldomerus kun vezér 3179
Oldruh fia: *Mihály* 2719
 — — *Pál* 2388
Olfa hn. Tolna m. 2425.
Olgya (*Ogia*, *Owgia*) Pozsony m., ma Oldza 3114
Olibanth l. *Alibán*
Olivér comes 2589
 —, *Gergely* fia 2406
 —, *Herbordus* testvére 2354
 —, *Kristóf* fia (gombási) 3633
 —, *Péter* fia 2709, 2711
 —, *porvadi* 3638
 —, *rátóti* 2590
 —, —, fia: *Miklós* 2717, 2719, 3233, 3237-9, 3276
 —, —, — *Renoldus* 3233, 3237-9, 3276
 —, *Sebridus* testvére 2449, 2646
 olmützi püspök 2462
Olozi l. *Olaszi*
Olozyghaz l. *Olaszegyház*
Olpha hn. Heves m. 3113
Olthus fia: *Tamás* 2617
Omb, inárcsi *Jakab* fia 2611
Ombud fia: *Mihály* 2746
Omodeus l. *Amadé*
Ompud fia: *Bokoth* 2795
Ond l. *Ant*
Ondurnuk l. *Andornak*
Onth szn. 3192
 —, *Tiborc* fia 2548
 — földje Vas m. 2673
Óny (*Ouun*, *Own*) Pozsony m., később Nemeskajal, ma Kajal Cs. 3254, 3256
 —i *Konrád* 3256.
Ool l. *Ól*
Opatovský Sokolec l. *Apácaszakállas*, *Szalontaszakállas*
opáviai herceg l. *Zawisius*
Opey fia: *Ech* 3290
 — — *Opey* 2530
Ophida sziget (Győr m.) 3302
Opor, *Opour* l. *Apor*
Oprotik l. *Aprólik*
Opsa l. *Apsa*
Opus fia: *Arnoldus* 2781
Oradea l. *Várad*
Oraşu Stalin l. *Brassó*
Orbán ablonci *castrensis* 3598, 3609
 — fia: *Jakab* 2797
 — — *József* 2924
 — — *Konrád* 2915
 — — *Vroch* 3427
 — szn. 2458
 —, *István* fia 3354
 — l. még *Urbán*
Orbancz *szent Mihály*-i *György* 2853
orbázi isp. l. *Lőrinc* (*Kemény* fia), *Péter*, *Sándor* (*Sándor* fia)
Orbó (*Vrbo*) *Fehér* m., ma *Gírbova de Jos R.* 3361
Orbova (*Vrboa*, *Vrbouna*) *Pozsega* m., ma *Vrbova J.* 2991, 3263
Ordzoviany l. *Ragyóc*
Orlandus l. *Loránd*, *Arlandus*, *Rolandus*
Ormand hn. *Baranya* m. 3549
 —i *János* fia: *Miklós* 3549
Ormós (*Ormos*, *Ormous dictus*) *Miklós* 3114
Oroch, *Iván* fia 2594
Orod fia: *Guentyr* 3169
Orodinum l. *Arad*
Oronos l. *Aranyos*
 orosz határ 2810
Orosz (*Vrus*) Bihar m. 2942
 — (*Vrus*) *Heves* m., ma *Gyöngyösoroszi* 2634
 orosz *András* fia: *Mihály* 3085
 oroszországi *követség* 3391-2
 orosztoni *Zeech* 2836
 — l. még *merenye-orosztoni*
Orrothlonheda-i *vám* 2994-5
Orsan-i *Tymere* fia: *Péter* 3130, 3144
 országbíró 3449, 3593; l. még *Amadé* (*Aba* nb.), *Dénes* (*Péc* nb.), *Erney*, *Esau*, *Gergely* (*Péc* nb.), *István*, *Jakab*, *János*, *László* (*Kán*), *Máté* (*Csák* nb.), *Miklós* (*Gutkeled* nb.), *Moys* mester, *Móric*, *Péter*,

Rolandus, Rubinus vasvári isp., Sándor (Sándor fia), Tamás (Hontpázmány nb.), Ugrin (Csák nb.)
Orszke, Azlar-i Radum fia 3601
Ortopataka fn. 2480
Osl fia: *Herbordus* 2589, 3018
 — — Jakab 2304, 2314, 2484, 2580, 2669, 2673, 3260
 — — Osl 2484, 2673, 2714
 — nb. *Belud* fia: *Belud* 2748, 2753
 — — — Miklós 3580
 — — Imre fia: *Gergely* 3458
 — — Móric 2925
 — — Péter fia: *Dénes* 3005
 — (*Osl*) Sopron m., ma *Osl* 3220
Oslany I. Oszlány
Osl I. Osl
Ostteluke hn. Fehér m. 2539
Ossyan I. Varsány
Ostojičevo I. Szentmiklós
Ostrá Lúka I. Osztroluka
Ostrog (Ostruch) hn., ma *J.* 2641
Oszivágy I. *Ozyag*
Oszlány (Ozlan) Bars m., ma *Oslany Cs.* 2562
Oszlár (Ozlar) Somogy m. 2377-8, 2494, 2958, 3090
 — i *Radum* fiai: *Tóbiás, Walban* és *Orszke* 3601
Osztopán hn. Somogy m. 2373
 — i *Dénes* 2697-8
osztrák herceg 2691
Osztroluka (Oztroluka) Zólyom m., ma *Ostrá Lúka Cs.* 3548
Oth fia: *László* 2791
Othman fia: *Gergely* 3461
Othyos I. *Oguz*
Otmár (Othmar) fia: *Otmár* 3543
 — királyi ember 3298
 — I. még *Athamar*
Otlhobor fiai: *Kozma* és *Mikó* 3650
Ottó, Bybursteyn-i 2810
 —, *haszlai* 2883
Ottokár cseh király 2389, 2393, 2455, 2650, 2660, 2662, 2745, 3025, 3216, 3502
Ougcha I. *Ócsa*
Ouun I. *Óny*
óvári István fia: *Konrád* 2737, 3176, 3287, 3581, 3592
Ovčie I. *Vitéz*
Owgia I. *Ógya*
Own I. *Óny*
Ozlabugh hn. *Gömnör* m. 3095
Ozyag, Ozeuag hn. Somogy m. 3100, 3102, 3104-5
Ozlar I. *Oszlár*
Ozod f. (*Komárom* m.) 2875
ozorai bán I. *Erney, Henrik* (*Kőszegi*)
Oztroluka I. *Osztroluka*
Ozun I. *Asszony*
Ökörhegy (Wkurhegh) fn. (*Szepes* m.) 3464

Ördarma I. *Darma*
Őregyház (Euryghaz) Fehér m., ma *Straja R.* 2539
Őrimagyarósd I. *Monyorósd*
Őrke (Heurke) Torda m., később *Mezőőrke*, ma *Urca R.* 3545
Örkény (Vrkun), *Simon* fia 3143
 —, *Tomaj* nb. *Ipolitus* fia 3081
örkényi Chenke fia: *János* 3147-8
Örnagy I. *Eurnough*
Örs nb. *Csepán, Markys* és *István* 2627
 — (*villa Vrs*) hn. 2692
 — (*Wrs*) *Zala* m., ma *Alsóörs Veszprém* m. 2638
 — i *Mátyás* 2452
Ősi (Eusy, Ewsy) Szerém m. 3081
Ősze (Ewze) és fiai 3504
 — fia: *István* 3370
Özdöge (Izdegey) *Nyitra* m., ma *Mojzesovo Cs.* 2417

P

Paagh I. *Páty*
Paan hn. Somogy(?) m. 2524
Pabar (Pobor) *Valkó* m. 2447
 — (*Bobor*) *Zala* m. 2836
Pach hn. *Vas* m. 3639
 — hn. 3279
 — I. még *Páh*
Pacha fia: *Ruh* 2515
Pachey (Pochey) Szerém m. 3081
Pacsa (Pacha) *Zala* m. 3218-9
Padány (Padan) *Pozsony* m., ma *Padáň Cs.* 3405
Padé (Paduey) *Csanád* m., később *Magyar- és Szerb-padé Torontál* m., ma *Padej J.* 3356
Paganch I. *Pogáncs*
Páh (Paah, Pach) *Zala* m., ma *Alsó- és Felsőpáhok Veszprém* m. 2342, 2424, 3225
Paka (Paka) *Valkó* — később *Pozsega* — m., ma *J.* 3165
Páka (Paka) *Zala* m. 2604
pakai udvarnokok 2664
Pakod (Pokud) *Zala* m. 2693
 — i *Balázs* 2693
Pál abaujvári várjobbágy 2537
 — *apoldi plébános* 3610; *erdélyi kanonok* 3509
 — *baranyai isp.* 2942, 2946
 — *domokos szerzetes* 2588; *margitszigeti procurator* 3240, 3424
 — *erdélyi kanonok* 3509
 — *esztergomi prépost, pécsi adminisztrátor* 3462, 3482-3
 — fia: *Ach* 3348
 — — *Chop* 2981
 — — *Gergely* 3059-60
 — — *Gregen* I. *Gregen* (*Pál* fia)
 — — *Hagou* 3354

- Pál fia:** István vasvári isp. 2388
 — — Jakab 2409-10
 — — János 3151
 — — — (csicsói) 3023-4
 — — Miklós 2785, 2895, 2942, 3348, 3644
 — — Péter 2584, 2644; 3368
 — fiai: Domokos és *Fanch* 3072
 — — Gyula és *Arachk* 3466
 — — Lukács és Miklós 3036
 — — Péter és *Ybar* 2388
 — — *Petune* és István 2705
 — — *Radun* és Demeter 3156
 — — Sándor, Pál és Péter 3463
 — — *Vaenada* és István 2895
 — királyi hírnök 2638
 — királynéi jobbagy 2639
 — kolozsmonostori apát 3228
 — (Kőszegi ?) 2945
 — pozsonyi isp. 2737
 — — várjobbagy 3340
 — radnai és besztercei isp. 2499
 — szörényi bán 2314-5, 2317, 2319-21, 2323-4, 2327-32, 2334-5, 2344-52, 2355-7, 2362-8, 2370-2, 2374-80, 2383, 2386-92, 2403-4, 2406, 2411, 2414, 2420, 2422-8, 2430-1, 2443, 2445-50, 2453-5, 2457-60, 2462-3, 2465-70, 2472-3, 2475-8, 2480, 2483-6, 2490, 2492, 2499, 2501-2, 2504-6, 2508, 2512, 2514-5, 2517-8, 2521-2, 2524, 2531-7, 2542, 2553, 2604-5, 2609, 2611, 2617-8, 2624, 2631-2, 2651-2, 2669, 2815, 2846; valkói isp. 2344-8; dobokai isp. 2406
 — tárnok 3569
 — tengermelléki vicebán 2400-1
 — turóci szerzetes 3395
 — valkói isp. 2642; 1. még Pál szörényi bán
 — veszprémi prépost 2639, 2720, 2751, 3141, 3419
 — — püspök 2314, 2317, 2319-21, 2323-4, 2327-2332, 2334, 2344, 2346-52, 2355-7, 2361-8, 2370-2, 2374-80, 2382-92, 2395, 2404, 2406, 2410-2, 2414, 2420, 2422-9, 2431, 2443, 2445-2451, 2453-5, 2457-80, 2483-6, 2488, 2490, 2492, 2499, 2501-6, 2508, 2512, 2514-5, 2517-2518, 2521-2, 2524, 2531-8, 2542, 2550-9, 2562, 2564-7, 2649, 2669, 2846, 2932; királyi kancellár 2314, 2317, 2319-21, 2323-4, 2327-2332, 2344, 2346-50, 2361, 2380, 2383-92, 2395, 2404, 2406, 2411-2, 2414, 2420, 2422-9, 2431, 2443, 2445-51, 2453-5, 2457-78, 2483-2486, 2488, 2490, 2492, 2499, 2501-6, 2508, 2512, 2514-5, 2517-8, 2521-2, 2524, 2531-4, 2536-7, 2542, 2550, 2552-9, 2562, 2564-7, 2669, 2846
 — asztalnokok kancellárja 2499
 —, bábai 2627
 —, *Beech* fia 2790-1
 —, Benedek fehérvári kanonok testvére 2314, 2784
- Pál, Benedek fia** 2558; 3102
 —, *Bese* fia 3194
 —, *Chomoz* (Csák nb.) 3400
 —, *Cyster* fia 3417
 —, Csépan fia 3463
 —, *Dege* fia 2598
 —, *Erb* fia (hecsei) 3148
 —, *Fanch* fia 3072
 —, Gergely fia 2458
 —, *Gopoly* fia (bogátradványi) 2890
 —, hodosi 3427
 —, István bán fia 2929, 3083-4, 3234, 3494
 —, Jakab fia (inárcsi) 2611
 —, *Junk* fia 2989
 —, Kelemen fia (visontai) 2887
 —, komáromi 3600
 —, Kompolt fia 3288
 —, Kozma fia 3455
 —, Madács fia 3601
 —, *Manas* fia 3631
 — Marcell kir. clericus testvére 3207
 —, *Marhardus* fia 3152
 —, Mihály fia 2803; 2812
 —, — — (kállói) 3092, 3455, 3528, 3532, 3536, 3538-9, 3551-4, 3558-61
 —, Miklós szekernagy testvére 3267
 —, *Mynezeu* fia 3027
 —, *Mochia* rokona, 3211, 3214
 —, *Nyolcha* fia 3427
 —, *Oldruh* fia 2388
 —, *Pardan* fia 2874-5
 —, Péter fia 2558; 2709, 2711; 3523
 —, — — (tamási) 2897
 —, *Pokouch-i* 2311
 —, Pongrác fia 2939
 —, *Rechik* fia 2950, 2965, 3275, 3319, 3330
 —, *Ruthk-i* 3344, 3374
 —, *Syster* fia 2998
 —, *Sunk* fia 3171
 —, *Tholapch* fia 2674
 —, *Zegen* fia 2946
 —, *Zend-szent-i* 2853
 — 1. még *Paul*
- Palágy (*Velicha Palagia*) Ung m. 3086
 Palán 1. Polan
 Palást (*Palast*) Hont m., ma Plášťovce Cs. 3477-8
 —i Guze fiai: *Almus* és Fábán 3128
 Palata 1. Palota
 Palka szn. 2425
 Palkonya (*Pulkuna*) Borsod m., ma Tiszapalkonya 3083-4
 — (*Palkuna*) Zala m., ma Dióskál 2427
 Palota (*Palata*) Csanád m. 3356
 Paloznak (*Poloznuk*) Zala — ma Veszprém — m. 2330-1
 Paludza 1. Nagypalugya, Palugya

- Palúdzka l. Kispalugya, Palugya
 Palugya (*Palugia, Palugya, Poluga, Polugy*) Liptó m.,
 később Kis- és Nagypalugya, ma Paludza és
 Palúdzka Cs. 2369, 2372, 3253, 3390-2, 3395
 — l. még Kispalugya, Nagypalugya
 — patak (*Palwgya, Paluga potoka*) 3082, 3432
 Pamlen komáromi várnagy 2813
 Panch, Panus fia 2576
 — hn. l. Pányok
 Pankatha l. Pankota
 Panky l. Pányok
 Pankota (*Pankatha*) Arad m., ma Pincota R. 3303
 pannonhalmi apát l. Bonifác
 — konvent 2386, 2392, 2421, 2524, 2587, 2859-60,
 3301
 Pantaleon monostor 2794
 Panus fia: Panch 2576
 Panyit (*Ponit, Ponith, Ponyth*) bán zalai isp. 2314-5,
 2317, 2319-21, 2323-4, 2327, 2355, 2389; gecksei
 (és zenggi isp.) 2328-9, 2358
 — fia: Ábrahám 2616, 2994-5, 3122
 — — *Gabrianus* 3222
 — — Jakab 2710; anyakirályné asztalnokmestere
 3054
 — — Panyit 3110
 — szepesi jobbágyfiú 2518
 pányoki Gergely fia: Jakab 2699, 2755, 2757
 — Péter és Jakab 3461
 Pap (*Pop*) Szabolcs m. 3586, 3628
 Papa, György fia 2465
 pápai követ l. Fülöp fermói püspök
 Parastian l. Borostyánkő
 Pardam, Pardan l. Pordány
 Paris, Bana fia 2374
 —, *Peturke* fia 2548, 2604
 Paristian l. Borostyánkő
 párizsi iskola 2747
 Partizánska Lupča l. Lipcse
 Parustian l. Borostyánkő
 Paska (*Pascha, Pasca, Pascasius*) fia: Farkas 2746
 — — Miklós 3129
 — gömöri várjobbágy 2350
 — mester 2982
 — nyitrai püspök 3489, 3546
 — pozsonyi prépost 3065
 —, *Demianus* fia 3215, 3222
 Pastuchov l. Pásztó
 Pastúchy l. Patas
 Pásztó (*Pasztuh*) Nyitra m., később Nyitrapásztó, ma
 Pastuchov Cs. 2687
 pásztói apát: Imbertus 2819
 — custos: *Urricus* 2819
 — dékán: *Hem* 2819
 — jobbágyok 2819
 — konvent 2534, 2541-2, 2819
 — — kegyúri joga 2324
 Pata (*Patha, Pathaa*) Somogy m., ma Patapöklési
 (Baranya m.) 3233, 3238-9
 Pata vár, Sopron m. 2748
 patai vásár 3238-9
 Patak (*Pathak, Potok*) Zemplén m., ma Sárospatak
 2364, 3152-7, 3159, 3169, 3184, 3369
 —i erdőőrök 3033
 —i isp. l. István (*Tekus* fia)
 Patapöklosi l. Pata
 Patas (*Patás*) Győr m., később Csilizpatas, ma Pas-
 túchy Cs. 2759
 Path l. Páty
 Pathruh l. Pátroha
 Patokihó halászhely, Csanád m. 3356
 Pátroha (*Pathruh*) Szabolcs m. 3560
 Páty (*Paagh, Path*) Pilis — ma Pest — m. 3400, 3507
 Paty (*Poth*) Vas m., ma Rábapaty 3211
 Päuca l. Pókafalva
 Paul királyi hírnök 2638
 Pazaka hn. Zala m. 2624
 Pazar fiai: *Phylped, Mortun és Mortunus* 3354
 Pázmány (*Paznan, Paznanus, Poznan*) fia: Damján
 3390
 —, az egri püspök testvére 2527
 —, lipői 3082
 —, *Zyguy-i* 2455
 Pazony (*Pozdum*) Szabolcs m., ma Nyírpazony
 3307
 Paztuh l. Pásztó
 Péc nb. Lukács fia: Benedek 2462
 — — Márk fia: Gergely bán 3231
 — — — — Márk 2624
 — — *Opour* 3428
 Pechche fia: *Warrucinus* 2636
 Pécsely (*Pechel*) Zala — ma Veszprém — m. 2330,
 2519, 2723
 —i nemesek 3101, 3120
 pécsi adminisztrátor l. Pál esztergomi prépost
 — egyház 3240
 — káptalan 2549, 3008, 3100, 3104, 3571
 — lector 2572
 — püspök l. *Calanus*, Jób
 — —i officiális 2667
 pécsváradi apát 2492
 — konvent 2423, 3014, 3048-9, 3052, 3119
 péderi *Macrabus* és *Fylpe* 2646
 Peerch l. Perk
 Peyzamalaka fn. 3104
 Pek tikosi udvarnok 2651
 Peklen hn. Gerzence m. 2381
 Pél (*Pyl*) Arad m. 3226-7
 —, Bars m., később Alsó- és Felsőpél, ma Dolný és
 Horný Pál Cs. 3614
 péli monostor 3450, 3546
 Penyn fn. 3150
 Péntek (*Pentek, Pentuk*) dékán 2636

- Péntek fia: *Mykus* 2541-2
 — — Péter 2975
 — — *Zachey* 2636
 Péntekfalva (*Pentekfolua*) Baranya m. 3546
 Pentele I. Pantaleon
 Pér (*Pyr*) Hont m., később Alsó- és Felsőpéri puszta
 — Teszér, ma Hontianske Tesáre Cs. 2338
Perchinus comes 2443, 2632, 2974, 3457
 Perecse (*Pereche*) Zemplén m., később Nagymihály,
 ma Michalovce Cs. 2356, 2955
 Peredmér I. Predmér
Perekche hn. Baranya m. 3450, 3546
Perene hn. Zala m. 3631
 —i *Propicius* 3631
 perényi Imre 3624
Peresteyan, Perestian I. Borostyánkő
 peresznyei várjobbágyok 3151
Perezsteg (Perezteg) Sopron m. 2462
Perinstain I. Borostyánkő
 Perk (*Peerch*) Nyitra m., később Nemesperk, ma
 Perkovce Cs. 3158
 —i Csépan fia: Dénes 3158
 Perkovce I. Perk
 Perlász (*Prelaz*) Gömör m., később Kisperlász, ma
 Prihradzany Cs. 2663
Perman hn. Baranya m. 3450, 3546
Pernstan I. Borostyánkő
Perrestayn, Perstan I. Borostyánkő
Pertaltelyky hn. 2543
Pertel hn. Sopron m., később Keresztúr, majd Tót-
 keresztúr, ma Magyarakeresztúr 3018
Perthas (utód nélküli) 3335
Pertoldus I. *Bertoldus*
Peruen I. Perény
Perustian I. Borostyánkő
 Pervátpuszta I. Porvad
 Pest 2359, 2634, 2778, 2780-2, 2848, 3083-4, 3096,
 3238-9, 3479, 3585
 — megye 3181, 3233
 pesthegyi I. budai
 pesti bíró 3452
 — hajósok 2403, 3367, 3452
 — polgárok 3602
 — vám 3452, 3518, 3565
 — vámszedők 3619
 Pestújhegy I. Buda
 Peszje (*Pezye*) Somogy m., ma Pösszpuszta — Ádánd
 2740, 3076
Pete, Bekes fia 2472
Petend hn. Szerém m. 2448
Peteny I. Petne
 Péter (Aba nb.) lovászmester 2554-5, 2557-9,
 2562, 2564-5, 2567, 2569, 2595-7, 2601-2,
 2659, 2708, 2711, 2825, 2932, 2942, 2946, 2985;
 szolgagyőri isp. 2554-5, 2557-9, 2564-5, 2596,
 2601; hacaki isp. 2708; somlói isp. 2825, 2985;
 szebeni isp. 2942, 2946; országbíró 3056, 3075;
 tárnokmester 3103
 Péter abauji isp. (György fia) 3492, 3504, 3512
 — — nemes 3326
 — — várjobbágy 2537
 — ásgúti erdőőr 3266
 — asztalnokmester, pozsonyi és mosoni isp. 3056,
 3065, 3348
 — comes 2653
 — — (sárosi) 3380
 — (Csák nb.) 2364, 2477, 3199; somogyi isp. 2562,
 2564-7, 2569, 2590, 2595, 2601-2, 2823-4,
 2870, 2932; soproni isp. 2562, 2564-7, 2569,
 2590, 2595-6, 2601-2, 2659-66, 2687, 2691,
 2708, 2710, 2932; nádor 2659-66, 2687, 2691,
 2708, 2710-1, 2713, 2823-4, 2870, 3109; kunok
 bírása 2659-66, 2687, 2691, 2708, 2710-1, 2824
 — csepelyi vincellér 2600
 — domokos perjel 2668
 — egri püspök 2532
 — erdélyi püspök 2330-1, 2334-5, 2351-2, 2355,
 2361-8, 2370-2, 2374-80, 2382-92, 2395,
 2403-4, 2406, 2410-2, 2414, 2420, 2422-31,
 2443, 2445-51, 2453-5, 2457-73, 2475-80,
 2483-6, 2488, 2490, 2492, 2499, 2501-6, 2508,
 2512, 2514-5, 2517-8, 2521-2, 2524, 2531-7,
 2542, 2550-9, 2562, 2564-7, 2569, 2590, 2595-
 2596, 2598-9, 2601-2, 2604, 2606-11, 2613-5,
 2617-8, 2622-4, 2626, 2631-2, 2635, 2641-2,
 2649-52, 2655-6, 2659-66, 2669, 2687, 2691,
 2708, 2710, 2721, 2752, 2815, 2823, 2825, 2846,
 2932, 2942, 2946, 2981, 2985, 3056, 3113, 3140,
 3348, 3529
 — fehérvári isp. 2602, 2613-4; 1. még Péter pohár-
 nokmester
 — fia: András 3417
 — — — (zólyomi) 3458
 — — *Buzi* 3077
 — — Dénes 3005
 — — Domokos 3053; valkói isp. 3223
 — — *Fatra (dictus)* Miklós 3284
 — — Gergely 2851, 3202, 3248
 — — István 3129
 — — János 3420
 — — — pozsonyi comes curialis 3061
 — — — (samosi) 3228
 — — Kelemen 3094
 — — Lőrinc 2559-60, 2610
 — — Mihály (Csák nb.) 2785
 — — Miklós 3080
 — — — barsi curialis comes 3574
 — — — (gerendi) 3545
 — — *Mixa* 3291
 — — Pál 2897
 — — Péter 3306
 — — *Rolandus* 2690

Péter fia : Tamás 3574

- — Wolfer 2466
- fiai 3578
- — *Deda*, István, Péter és Pál 2558
- — János és Miklós 3527
- — Pál és Olivér 2709, 2711
- — Péter és Pál 3523
- — *Reg* és Gergely 2839
- frater (hévízi) 3469
- hercegi jobbággy 2639
- (Kőszegi ?) 2945
- margitszigeti officialis 2496, 2585, 2735, 2822, 2922, 2958, 3049, 3052, 3125
- mester, az ifjabb király alkancellárja 2479
- nógrádi várjobbággy 2542
- nyitrai isp. 2942, 2946, 2985, 3056
- — püspök 3352
- orbászi isp. 2650
- pohárnokmester 2517, 2613-4; 1. még Péter fehérvári isp.
- pozsonyi isp. 2532
- somogyi várjobbággy 2915
- soproni polgár 3005
- — várnagy 3005
- szlavón bán (Benedek fia) 3056, 3241
- tárnok és étekfogó 3357
- telki udvarnok 3037
- tükosi udvarnok 2651
- tolnai isp. 2650
- vajda, Domokos fia 3059-60.
- veszprémi (vál.) püspök 2601-2, 2604-5, 2609, 2613-5, 2617-8, 2623-4, 2626, 2631-2, 2649-50, 2652, 2655-6, 2659-66, 2687, 2691, 2708, 2721, 2723, 2741, 2942, 2946, 2981, 2985, 3056, 3113, 3348
- , Ábrahám fia 2995, 3122
- , *Agh dictus* 3194
- , *Agud* fia 3606
- , András fia 2988
- , — — (olgyai) 2664, 3114, 3283
- , *Bece* fia 3288
- , *Becer* fia (budafalvi) 2551
- , *Beche* fia 2701
- , Benedek comes fia 3100, 3104-7; szlavón bán 3056, 3241
- , — fia 2558, 2685
- , Bod fia 3635
- , *Boych* fia 3430
- , *Botyz* fia 3295, 3297
- , *Cato* fia 3283
- , *Chakan* fia 3390, 3392
- , Csépán fia cégényi nemes 3016
- , csicsói 3074
- , csitári 3575
- , *Churle* fia 2813
- , *Dama* fia 3354

Péter, dobszai 2626

- , Domokos fia (Csák nb.) 3053
- , *Dond dictus* 3199
- , *Dorogh* fia 2895, 2934, 3002
- , Éliás fia 2692, 2695, 2703
- , *Endyrus* fia 2440
- , Endre fia 2366
- , *Ethey* fia 2803
- , Ethuruh fia 2979
- , *Gabrianus* fia 2535
- , Gergely fia 2786
- , *Geuse* fia 2637
- , György fia 3579
- , — — (Aba nb.) 2634, 3321, 3380-1, 3386, 3393, 3503, 3614, 3624; abaúji isp. 3492, 3504, 3512
- , — — (somos) 3321
- , *Hermanus* fia 2636
- , István fia 3606
- , Iván fia 3505
- , *Jaan* fia (belcellai) 2743
- , *Jacou* fia 2667
- , János fia 2628
- , — — (Borsa nb.) 2942
- , — — (lázadó) 3217
- , — — pozsonyi várjobbággy 3426
- , — — (trócsányi) 2743
- , — — (*Wyscow-i*) 2524
- , Kázmér fia 2734, 3516, 3540
- , Keled fia 3587, 3626
- , Kompolt fia 2420, 3288
- , Lampert fia 3283
- , László fia 2373
- , *Leesk* fia 2972
- , *Leuka* fia 2593
- , *Madya* fia 3421-2
- , Márk fia (Csák nb.) 3021, 3068, 3477-8
- , Márton fia (etei) 3130, 3144
- , Mátyás fia 2546
- , *Meggyes* fia 3362
- , Merse fia 2522
- , *Mese* fia 3472
- , Mihály fia (kállói) 3092, 3307, 3532-3, 3551
- , — — (miskolci) 2840, 3383
- , Miklós fia 3629
- , — — (*Weech* unokája) 3448
- , — szekérnagy testvére 3267
- , Mikó fia 3088-9, 3344, 3359, 3374
- , molnári 2803
- , Móríc örököse 3314
- , *Mortun* fia 3222
- , *Nemet* fia 2609
- , *Nyolcha* fia 3427
- , Pál fia 2388; 2584, 2644; 3368; 3463
- , pányoki 3461
- , *Pentek* fia 2975
- , *Petenye* fia 3258

- Péter, Petherke** fia 2548
 —, porvadi 3638
 —, Pósa fia 3093, 3101, 3120
 —, *Prybyzlaus* fia 3153
 —, *Putul-i* 2413
 —, *Rofoyn* rokona 3348
 —, *Ruhthwk* fia 3208, 3212
 —, Salamon fia 3405
 —, Sámson fia 3025, 3509, 3545
 —, *Seweredus* fia 2889
 —, Simon fia (Csák nb.) 3532
 —, — — (*Kosuh-i*) 2755, 2757
 —, — — (*Thekule* nb.) 3519
 —, *Sokorou dictus* hévizi censusfizető 2764
 —, Szoboszló fia 2826, 3012, 3057, 3289, 3303
 —, *Tymere* fia 3130, 3144
 —, *Tyratk* fia 2639
 —, Tódor fia 2561
 —, — — (baktai) 2865-6, 3335
 —, — görög aranyműves fia 2743, 3224
 —, *Turdos* falubeli 2666
 —, *Turuck* fia 2971
 —, *Vza* fia 3424, 3568-9
 —, *Zygeth* fia 2877
 —, *Ztark* fia 3163, 3197
Peterke (Petherke, Peturke) fia: *Paris* 2548, 2604
 — — Péter 2548
 — tárnokjobbággy 3592
 —, *Petres* fia 2380
Pétermező (Peturmezey) Sáros m. 2855-6
Pétervására (Peturvasara) Heves m. 3030
Peteuch l. *Petőc*
Pethews l. *Petős*
Pethlend hn. Vas m. 2583, 2629, 2704
Petk nógrádi várjobbággy 2590
Petne (Petenye, Pethene, Petune) fia: Péter 3258
 — szn. 2417
 —, Pál fia 2705
Petőc (Peteuch), Petres fia 3288
Petőmihályfa l. Szentmihályfalva
Petős (Pethews), Salamon fia 3335
Petre, Ruhthwk fia 3208, 3212
Petres fia: *Peteuch* 3288
 — — Pósa 2467
 — — Sándor 2803
 — fiai: Bálint, *Peterke* és Bence 2380
 —, torvajai 2795
Petrethe l. *Pötréte*
Petrich hn. Szerém m. 3081
Petryk, Atrachychk fia 2453
 petrinjai hospesek 2460
Petris fia: *Moyg* 2664
Petritzlou, Atrachychk fia 2453
Petruzlou fia: *Bank* 2530
Petržalka l. *Flezyndorph*
Petulend l. *Pethlend*
Peturmezey l. *Pétermező*
Peturvasara l. *Pétervására*
Petus pozsonyi várjobbággy 3340
Pezet vár 3333
Pezye l. *Peszje*
Pezyna f. 3104
Phile l. *Füle*
Philesharaztha l. *Fileharasztja*
Philkey, tilaji 2781
Phylped l. *Fülpöd*
Philpus l. *Fülpös*
Picher hn. 2425
Pyl l. *Pél*
Pilis megye 3424
 — (*Pilys*) sziget 3469
Piliscsév l. *Csév*
pilisi apát l. *Róbert*
 — erdő 2573, 2877
 — erdőőrök 3353, 3389
 — isp. 3349; l. még *Eyza*, *Fülöp*, *Joachim* (*Gutkeled* nb.), *Miklós* esztergomi vál. érsek, *Tamás* váci püspök
Piliske l. *Pölöske*
Pilismarót l. *Marót*
Pilisszentkereszt l. *Szentkereszt*
Pincota l. *Pankota*
Pyr l. *Pér*
Piskina, Vrazlo testvére 2532
Pyspukymal l. *Püspökimál*
Pyuk fia: *Swch* 2520
Pláštove l. *Palást*
Plyska hegy 2908
Pliske l. *Pölöske*
Ploschin f. (*Liptó* m.) 3082
Plumow l. *Blumenau*
Pnunc(?) f. 2532
Pobor l. *Babartelke, Pabar*
Pochey l. *Pachey*
Pocina fia: *Cheh* 3053
Pócs (Pouch) zalai várjobbággy 2630
Pocsajesztár l. *Esztár*
Podgorja (Podgorya), ma Podgorje J. 3263
Podhorany l. *Ásgút*
Pogács (Paganch), Éliás fia 2640
Pogony (Bogon) f. 2350
 — (*Pogon*), ma *Szilaspogony* Nógrád m. 2350
Póhamara (Pouhomora) Külső-Szolnok m., ma *Túrkeve* 3113
pohárnokmester l. *Benedek*, *Csépán*, *Gula*, *Jakó* (*Jakó* fia), *Kemény* (*Lőrinc nádor* fia), *Lőrinc* (*Aba* nb.), *Miklós* (*Pok* nb.), *Péter*
Pok nb. *Tamás* mester 2336
Póka fia: *Baas* 3368
 — szerémi püspök 2946, 2985, 3348, 3546
 —, *Hitten* veje 2350
 —, *Pál* apoldi plébános testvére 3610

- Póka, Pósa fia 2981
 —, Tiba fia 2453
 Pókafalva (*Pokafolua*) Fehér m., ma Păuca R. 3610.
 Pokh hn. Heves m. 3113
 Pokoy (*Pokay*) hn. Szepes m. 2501, 2900-1, 3404, 3497
 Pokouch-i Pál 2311
 Pokud l. Pakod
 Polan (*Palan, Polian, Polyan*) fia: András 3404, 3487-8, 3497
 — — *Rykolf* 3404, 3497
 —, szepesi 2900-1
 Polana l. Poljana
 Polgár (*Pulgar*) Szabolcs — ma Hajdú-Bihar — m. 3586
 Polgárdi (*Purgat*) Fejér m., ma Kecel Bács-Kiskún m. 2775-6, 3055
 Polian, Polyan l. Polan
 Poljana (*Polana*) Varasd m., ma J. 2436
 Polko fia: *Detrych* 3460
 Polletchis hn. 3398
 Polonus nemes 2518
 Polosnicha hn. Garyg m. 2375
 Poloznuk l. Paloznak
 Poluga l. Palugya
 Polugea maior l. Nagypalugya
 Polus fia: Sebestyén 2702
 Pomáz (*Pomaz*) Pilis — ma Pest — m. 2877, 3424, 3568
 Pomsa, Budulo fia 3446.
 Pongrác 2636
 — fia: Pál 2939
 — — Tamás 3341-3, 3355
 — (Győr nb.) 3301
 —, Gurguk fia 2605
 —, Kázmér fia 2734
 Pónik (*Ponyk*) Zólyom m., ma Poniky Cs. 3191, 3323-4
 Poníth l. Panyit
 Pooch hn. Komárom m. 3295, 3297
 Pop l. Pap
 Poprád (*Poprad*) f. 3150
 Porch (*dictus*) István l. István (*Porch*)
 Porchul hn. Ung m., később Mátyóc, ma Maťovce Cs. 3028
 Pordány (*Pardan*) fia: Pál 2874-5
 — (*Pardam*) Sopron m., később Lajtapordány, ma Leithaprodersdorf A. 3394
 Pordánymonostora (*Pradamunustra*), később Pordány Torontál m., ma Pordeanu R. 3356
 Poroszló (*Poruslo, Puruslou, Puruzlou*) Heves m. 3344, 3531, 3579
 —i vám 3525
 Porouna l. Próna
 Porumbęsti l. Kőkényesd
 Poruslo l. Poroszló
 Porustian, Porustyen l. Borostyánkő
 Porvad (*Puruod*) Veszprém m., ma Pervátpuszta — Bársonyos 3638
 Pósa (*Pous, Povs*) 2427
 — fia: Ugrin 2418, 3058, 3309
 —, Benedek testvére 2568
 —, Geur fia 2693
 —, Márton fia 3368
 —, Merse fia 3235, 3364
 —, Tódor fia 2472, 2626
 Pósa és testvére: *Gueche* 2991
 — fehérvári isp. 2477-8, 2531
 — fia: Ábrahám 3307
 — — László 2677, 2679
 — — Máté 2472; 3152
 — — *Mokus* 3639
 — — *Nem* 3240
 — — Péter 3093, 3101, 3120
 — — Póka 2981
 — fiai: Pósa és László 2545
 — — Pósa és Saark (*dictus*) János 2691
 —, Buda fia 3444
 —, Jakab fia 3397
 —, Márk fia (rajki) 3515
 —, Nyolcha fia 3427
 —, Petres fia 2467
 —, szegi nemes 2489
 Posoni (*Posony*) Somogy m. 2377-8, 2494, 2958, 3090
 Posonium l. Pozsony
 Potenburg (*Potunburg*) vár A. 2924
 Poth fia: István 2803
 — hn. l. Paty
 Pótharaszt (*Poudharasta, Poudharaztha*) Pest m. 3074, 3293; l. még Fileharasztja
 Potok l. Patak
 Potunburg l. Potenburg
 Pouch l. Pócs
 Poucha hn. 2414
 Poudharasta, Poudharaztha l. Pótharaszt
 Pouhomora l. Póhamara
 Povoda l. Csenkeszföld
 Pozdum l. Pazony
 Poznan l. Pázmány
 Pozpeh hn. Torna m. 2899, 2902
 —, Zomboth rokona 2902
 pozsegai isp. l. Gergely vasvári isp.
 — káptalan 3165
 Pozsony, ma Bratislava Cs. 2364, 2887, 2924
 — megye 2547, 2558, 2671, 2886, 2888, 2981, 3029, 3192, 3233, 3405, 3420
 pozsonyalsóvárosi bíró 3061
 pozsonyi apácák 2758
 — bíró l. Jakab
 — castrensis 3222
 — comes curialis l. János
 — egyház 2924

pozsonyi hospesek 2728, 3481
 — ispán 2808, 2924, 2981, 3114, 3427, 3481-2; l. még Demeter, Henrik (Kőszegi), István (Csák nb. Máté fia), János, Joachim (Gutkeled nb.), László, Miklós (Kőszegi), Pál, Péter, Péter asztalnokmester, Tamás (Hontpázmány nb.)
 — káptalan 2808, 2811, 2886, 2888, 2924, 3065, 3193, 3215, 3222, 3420, 3426, 3428, 3491
 — prépost l. Antal, Paska
 — vár 2357, 2389, 2457, 2477, 2506, 2521, 2547, 2664, 2671, 2728, 2808, 2813, 2981, 3013, 3061, 3065, 3114, 3192-3, 3215, 3222, 3254, 3256, 3340, 3420, 3427-8, 3446, 3459, 3481-2, 3604
 — várjobbágyok 2547, 2664, 2979, 3114, 3283, 3340, 3426, 3446
 — várnépek 3065, 3427, 3604
 Pölöske (*Pilisske, Pliske*) f. 2379, 2691
 Pösszepusza l. Peszje
 Pötréte (*Petrethe*) Zala m. 2691
 Pradamunustra l. Pordánymonostora
 Práznóc l. *Prezniche*
 Praznovce l. *Prezniche*
 Preazlo, kispalugyai 3443
 Prebart comes 3566
 —, Aladarus fia 3286
 Predemeh hn. Somogy — később Körös — m. 2351
 Predymnyh hn. 2731, 3217
 Predmér (*Predmer*) Trencsén m., később Peredmér, ma Predmier Cs. 2532
 Preyazlaua, Ruh rokona 2515
 Prelaz hn. Trencsén m. 2532
 — l. még Perlász
 Preloca sziget 2366, 2440
 Preuarth szn. 2123
 Preuchul budavári rector 2990
 Preucilinus, zólyomi Saul fia 3245
 Preuge l. Privigye
 Prezniche hn. Nyitra m., később Práznóc, ma Praznovce Cs. 3465
 Prybyzlaus fia: Péter 3153
 Pribóc (*Pribovecz*) Turóc m., ma Příbovce Cs. 3601
 Prievidza l. Privigye
 Prihradzany l. Perlász
 Primus, szilvási 2648
 Privigye (*Preuge*) vár, Nyitra m., ma Prievidza Cs. 2749, 3516, 3540
 Prodaniz hn., ma Virje J. 2439
 Próna (*Porouna, Prouna*) Turóc m., később Tót-próna, ma Slovenské Pravno Cs. 2948, 2950, 2965, 3275
 Propicius, Perene-i 3631
 Prosemer fia: Vitk 2814
 Prosiek, Prószék l. Szárazprószék
 Protasius fia: László 3544
 Prouna l. Próna
 Pruneni l. Szilvás

Pud (*Pued*) comes 3567, 3573
 Pukanec l. Bakabánya
 Pukoyfelde hn. Szepes m. 3404; l. még Pokoy
 Pulan l. Polan
 Pulgar l. Polgár
 Pulkuna l. Palkonya
 Punak, Basyń fia 2397, 2718
 Purch l. Porch
 Purgat l. Polgárdi
 Puruod l. Porvad
 Purustlou, Puruzlou l. Poroszló
 Pusztadobos l. Dobos
 Pusztamiske l. Miske
 Pusztaszikszó l. Szikszó
 Pusztatúrpásztó l. Túrpásztó
 Pusztatúrlak l. Újlak
 Pusztavacs l. Vacs
 Putnok (*Puthnok, Puthnuk*) Gömör — ma Borsod-
 Abauj, Zemplén — m. 3233, 3237
 Putromezew hn. Sáros m. 2856
 Putul-i Péter 2413
 Puzagh-i apát 2524
 Püspökbóly l. Bólya
 Püspökimál (*Pyspukymal*) 2942

R

Raab hn. Esztergom m. 2823
 Raas l. Rás
 Rába (*Raba*) erdő 3264, 3408, 3412, 3576
 — f. 2514, 2677, 2740, 3117, 3220, 3264
 —i hídőrök 3071
 Rábafüzes l. Füzes
 Rábahídvég l. Hídvég
 Rábakecöl l. Kecöl
 Rábakovácsi l. Kovácsi
 Rábapaty l. Paty
 Rábaszentmiklós l. Bika
 Rábca (*Rabucha, Rapcha*) 2558, 3117
 Rábé (*Rabe*) Csanád m., ma Rabe J. 3356
 Rabucha l. Rábca
 Rača l. Récse
 Rach, István fia 2711
 Racha fiai: István és Miklós 2558
 Racheureme l. Rác(s)öréme
 Rachlow (*Rachlou*) fia: Ipoč 3391-2
 Rác(s)öréme (*Racheureme*) fn. 2875
 Račusy l. Ráksi
 Radács (*Radachfelde, Rodachfolua*) Sáros m., ma Radačov Cs. 2405, 2431
 Radama l. Radoma
 Rádești l. Kend
 Radissna f. 3012
 Radizlaus l. Rászló
 Radkersburg (*Rudguy, Rudygey*) vár A. 2389, 3063

- radnai *Brendulinus* fia: *Hench* 2949
 — isp. l. Pál
Rádó (Raduh) Zala m., Alsórádó 2435
Radobucha hn. 3398
Radoma (Radama, Rodamyn, Rodona) Sáros m., ma Cs. 2523, 2810, 3433
Radosna (Radusna) f. 3057
Raduh l. Rádó
Radum fiai: Tóbiás, *Walban* és *Orszke* 3601
Radun fiai: Mike és Benedek 3098-9
 —, lipői 3443, 3540
 —, Pál fia 3156
 — *potok* f. 3203
Radvány (Roduan) Sáros m., később Tapolyradvány, ma Radvanovce Cs. 3033
 —i *Janus* 3440
Ragald hn. Szatmár m. 3177
Ragyóc (Rogolch, Rogouch, Rogyoulch) Szepes m., ma Ordzoviany Cs. 2896, 2913, 3205
Rajéc (Raich) Trencsén m., ma Rajec nad Rajčankou Cs. 2532
Rajk (Royk) Zala m., ma Alsó- és Felsőrajk 2379
 —i Egyed 2411, 3218-9
 —i Márk fiai: Benedek, Pósa, Mihály és János 3515
 —i nemesek 2691
 rajnáninenni kereskedők 3479
Rajnoldus l. *Renoldus*
Rakaca (Rokoucha) Borsod m. 2415
Rakolány l. Magyarrakolány
Rakonca (Rokoncha) Hont m., később Alsó- és Felső-
 rakonca, ma Dolné és Horné Rykynčice Cs. 3444
Rákos (Racus, Rakus) Pest m. 2619, 2779, 3405, 3408, 3412, 3518
 —i congregatio 2932, 3411, 3413-5
Rakša l. Nádasér
Ráksi (Rakusy, Rakws) Somogy m. 2377-8, 2494, 2958, 3090
Rakus l. Rákos
Rakusy l. Ráksi
Rakúsy l. Rókus
Rakws l. Ráksi
Ramocsa (Ramacha), Chetnuk rokona 3551
Rapcha l. Rábca
Rás (Raas) Gömör m., később Felsőrás, ma Rašice Cs. 3271
Rasan hn. Csanád m. 3343, 3356
Rasanto halászhely, Csanád m. 3356
Rašice l. Rás
Rasinja l. *Rathina*
Rasnica l. *Rohosnica*
Rastice l. Újvásár
Raszlavica (Razlauth) Sáros m., később Magyar- és Tótraszlavica, ma Nižné és Vyšné Raslavice Cs. 2810
Rászló (Razlou, Radizlaus, Radyzlaus, Radizlous, Radostaus) fia: Tóbiás 2772-3, 3195
Rászló, dobszai 2626
 —, István fia 2929, 2952
 —, — testvére 3315-6
Rát (Rath) Ung m., később Kis- és Nagyrát, ma Sz. 3331-2
Rathe szn. 2425
Rathina hn., ma Rasinja J. 2991
Ratold l. Rátót
Rátót nb. István fia: Lőrinc 3238-9
 — — — fiai: Domokos és László 3233, 3238-9
 — — *Leustachius* fiai: *Rorandus* és *Deseu* 3233, 3238-9, 3276
 — — Olivér fiai: *Reynoldus* és Miklós l. Olivér (rátóti)
 — — *Rorandus* bán fia: Mátyás 3233, 3471
 — (*Ratold*) Pest m., ma Vácrátót 3233
 — l. még Nagyrátót
 —i egyház 3233
 —i Olivér 2590
Ravazd (Rowozd) Sopron m. 3202, 3248
 —i Endre 2859-60
Razauag l. Rozvagy
Razlauth l. Raszlavica
Razloufelde (Razlowfelde) hn. Sáros m. 2683, 2743
Ražňany l. Nyás
Rebche l. Répce
Recaş l. Rékás
Receh l. Réce
Reche fiai: Miklós és István 2685
Rechk (Reck, Reekh) fia: Pál 2948, 2950, 2965, 3275, 3319, 3330
 — fiai: *Chuda*, Tamás és *Sereffel* 2948, 2950, 2965
Rechun l. Récsény
Réce (Reche) Zala m., ma Kis- és Nagyréce 2630
Récsény (Rechen, Rechun) Nyitra m., később Alsó- és Felsőrécsény, ma Rišňovce Cs. 2497, 2672
Reck (Rekh) Heves m. 3318
Recske (Ruchka) Gömör m., később Sajórecske, ma Riečka Cs. 2350
Rednek (Rednuk) Veszprém m., ma Ajkarendek 3108
Reg, Péter fia 2839
Regen baranyai isp. l. *Gregen*
Régen (Regum) Fejér m. 2341
Regulus erdélyi kanonok 3509
Reywche l. Rovicsa
Reynoldus l. *Renoldus*
Rékás (Rekus) Temes m., később Temesrékás, ma *Recaş R.* 3594
Rekh l. Reck
Reke fia: Jakab 2803
Rekse fia: *Miksse* 3073
Rekus l. Rékás
Remete (domus heremite) Szepes m., később Szepes-remete, ma Mnišek nad Hnilcom Cs. 3464
Ren (Reen) mester 3226
Rendek l. Rednek

- Renoldus* (Básztély) asztalnokmester 2314-5, 2317, 2320-1, 2323-4, 2327-32, 2334-5, 2344-52, 2355-7, 2361-8, 2370-2, 2374-80, 2382-3, 2386-92, 2395, 2403-4, 2406, 2411-2, 2414, 2420, 2422-6, 2428, 2430-1, 2443, 2445-51, 2453-5, 2457-60, 2462-76, 2478-80, 2483-6, 2488, 2490, 2492, 2499, 2501-2, 2504-6, 2508, 2512, 2514-5, 2521-2, 2524, 2531-7, 2542, 2604, 2606-7, 2609, 2613-5, 2622-4, 2641-2, 2649-50, 2669, 2721, 2846, 3620; szabolcsi isp. 2314, 2321, 2328-32, 2334-5, 2344-8, 2350; szolgagyőri isp. 2349, 2351-2, 2355-7, 2361-8, 2370-2, 2374-5, 2377-80, 2382-3, 2386-92, 2395, 2403-4, 2406, 2411-2, 2414, 2420, 2422-6, 2428, 2430-1, 2443, 2445-51, 2453-5, 2457-60, 2462-76, 2478-9, 2483-6, 2488, 2490, 2492, 2499, 2501-2, 2504-6, 2508, 2512, 2514-5, 2521-2, 2524, 2531-7, 2542, 2623, 2641, 2669, 2846; galgóci isp. 2531; szőrényi bán 2614-5; nádor 3527, 3530-1
— esztergomhegyfoki prépost 2668, 3627
— Valkői isp. 2942, 2946
—, Csák nb. 3412
—, *Ebed* fia 2505, 3285
—, korosi nemes 3465
—, Miske fia 2452
—, Olivér fia (Rátót nb.) 3233, 3237-9, 3276
- Repach* erdő 2847
- Répcze* (*Rebche*, *Repche*) f. 2389, 2534, 2714, 2740
- Rerech*-i László 2634
- Resznek* (*Reznuk*) f. 2432
- Retteg* (*Rehteg*) Belső-Szolnok m., ma Reteag R. 3233
- Reucha* l. Revuca
- Rewche* l. Rovicsa
- Revisnye* (*Riuisne*) Árva m., ma Revišné Cs. 2318-9
- Revuca* (*Reucha*) f. 2536
— hn. Liptó m., később Háromrevuca, ma Lip-tovské Revúce Cs. 2536
- Rezi* (*Rezy*) Zala — ma Veszprém — m. 3185
- Reznuk* l. Resznek
- Rybe* f. (Turóc m.) 2321
- Ricardus* margitszigeti domokos perjel 2735
- Rychardus* udvarnok 3244
—, szepesi Heberhardus fia 2912
- Riche* l. Rovicsa
- Richnava* l. Rihnó
- Ricse* (*Recel*) Szatmár m., ma Túrricse 3122
- Riečka* l. Reeske
- Rihnó* (*Ryhno*, *Rihnow*) Szepes m., ma Richnava Cs. 2345, 3380
- Rykas* hn. Baranya m. 3546
- Rykolj* (*Rycolphus*, *Rikolfus*, *Rykolfus*, *Rykolphus*)
fiai: Kokos és János 3519
—, Polan fia 3404, 3497
—, szepesi 2333, 2335, 2518, 2613, 2900-1, 3180, 3404, 3480
- Rima* (*Rymua*) Gömör m. 2478
- Rimóc* (*Rymouch*) Gömör m. 2478
- Rippény* (*Rypun*) Nyitra m., később Kis- és Nagy-répény, ma Malé és Velké Ripňany Cs. 2526, 2550
- Rišňovce* l. Récsény
- Ryuche* l. Rovicsa
- Riuisne* l. Revisnye
- Róbert pilisi apát 2819
— veszprémi püspök 2637
- Rocsanne* hn. 3398
- Rodachfolua* l. Radács
- Rodamyn* l. Radoma
- Rodyn*, Benedek fia 3333
- Rodoan* l. Radvány
- Rodoanus* fia: István 3427
- Rodona* l. Radoma
- Roduan* l. Radvány
- Rodus*, *Barathy*-i 2690
- Rofoy*n comes (bán) 3348, 3365
- Rogierius* fiai 2636
- Rogolch*, *Rogouch*, *Rogyoulch* l. Ragyóc
- Rohács* (*Rohach*) Trencsén m., ma Roháč Cs. 2532
- Rohod* (*Ruhud*) Szatmár m. 3171
- Rohosnicha* (*Rasnicha*) Bars m., később Újpetend, ma Rohožnica Cs. 3213, 3300
- rohraui Detre 2883
- Royk* l. Rajk
- Rokoyche* f. (Turóc m.) 2321
- Rokolan* l. Magyarrokolány
- Rokoncha* l. Rakonca
- Rokoucha* l. Rakaca
- Rókus* (*Rokus*) Szepes m., ma Rakúsy Cs. 3488
- Rolandus* (Borsa nb. Tamás fia) 2896, 2942, 3137, 3444, 3533, 3599; erdélyi vajda és szolnoki isp. 3143, 3342, 3348, 3354, 3362, 3365
— boszniai püspök 2985
— nyitrai várjobbágy 2601
— (Rátót nb.) 2752; nádor (1254) 2339; nádor 2323-4, 2327-32, 2334-5, 2344-52, 2355-7, 2361, 2378-80, 2382-92, 2395, 2403-4, 2406, 2410-2, 2414, 2420, 2422-7, 2457, 2486, 2559, 2562, 2564-7, 2569, 2590, 2595-9, 2601-2, 2932; kunok bírása 2323, 2329-32, 2335, 2344-52, 2355-7, 2361, 2378, 2391-2, 2395, 2422, 2559, 2562, 2564-7, 2569, 2590, 2595-9, 2601-2; macsói bán 2330-2, 2335, 2344-52, 2355-7; királynéi tárnokmester 2659-66, 2687, 2691, 2710-1; zanaí isp. 2659-64, 2666, 2687, 2691; országbíró 2379(1), 2825
— — — fia: Mátyás 3233, 3471
— szepesi isp. 2333, 2510, 2518, 2599, 2650
— vasvári isp. 2604, 2609, 2611, 2618, 2623
—, Antal pozsonyi prépost testvére 2704
—, *Erb* fia (hecsei) 3148
—, Lesták fia 3233, 3238-9; lovászmester 3276
—, Márk fia 2596, 2785, 2900-1, 3480
—, Péter fia 2690

Rolandus, Simon fia 2803
 —, *Sebridus* testvére 2449, 2646
 — l. még *Arlandus*, Loránd
Rom l. Rum
 római curia 2528, 2816
 — király l. Rudolf
 — követség 3419, 3520-1
Romanus barsi főesperes 2688
 — vezekényi nemes 3040
 —, Bálint fia 3607
 —, szegi nemes 2489
Rombus fia: *Gurk* 2478
Roraw l. Rohrau
Rosd (*Rusd*) nb. András fia: Demeter 2838, 2893
 — — *Herbordus* 3409
 — — — fiai: Márk és Miklós 3353, 3389
 — — Kis (*parvus*) Mihály özvegye 3397
 Roszosna (*Rosusna*) Gömör m., később Rozlozsnya,
 majd Hámosfalva, ma Rozložná Cs. 2663
Rovicsa (*Reywche*, *Rewche*, *Riuche*, *Ryuche*) Kőrös m.,
 ma Rovišće J. 2443, 2487-8, 2936, 2989
 — megye 2970-2, 2988-9, 3640, 3643
 — —i föld 3578
 —i isp. 2970-2, 2989; l. még Miklós (Kőszegi)
 —i Saul 2622
 —i várjobbágyok 2970-2, 2989
Rowozd l. Ravazd
 Rozlozsnya, Rozložná l. Roszosna
Rozna fn. 3104
 Rozvagy (*Razauag*) Trencsén m., ma Rozvadze Cs.
 2526
 Rozsály (*Rwsal*) Szabolcs m. 3560
 Rőjtök (*Ruhthwk*) fiai: Péter, Miklós, András és
Petre 3208, 3212
 Rőjtőkör (*Ruhtugeur*) hn. Sopron m. 3308
Rubinus vasvári isp. 3056, 3063; országbíró 3212
 —, *Hermanus* fia 2583, 2629
 —, *Serperes* fia, esztergomi polgár 2305
Ruchka l. Recske
Rudguy, *Rudygey* l. Radkersburg
 Rudolf római király 2570-2, 2681, 2778, 2802, 2809-10,
 2824, 2827-8, 2873, 2883, 3459
 — — — fia 3489
 —, *Czemps(?)*-i 3498
Rugoutch l. Ragyóc
Ruh comes 2361, 2375, 2770
 —, *Pacha* fia 2515
Ruhman fia: János 2350
Ruhocha hn. 3104
Ruhthwk l. Rőjtök
Ruhtugeur l. Rőjtőkör
Ruhud l. Rohod
 Rum (*Rom*, *Rum*, *Rwm*) Vas m. 2514, 2830, 2881
 Rus fia: *Hoscha* 2814
 ruténiai követség 2438
Ruthen turóci jobbágyfiú 3073

Ruttka (*Ruthk*) Turóc m., ma Vrútky Cs. 3344, 3374
Rwm l. Rum
Rwsal l. Rozsály

S

Saag l. Ság
Saalmar l. Solymár
Saap l. Sáp
Saark (*dictus*) János 2691
Sabaria, *Sabbaria* l. Szombathely
Sabastianfia *Janusseliete* fn. 2875
Sabocrek l. Zsámbokrét
Säbolciu l. Szabolcs
 Ság (*Saag*) Sopron m., ma Simaság Vas m. 2473
 sági *Kalianus* fiai: *Anianus* és *Vs* 2382
 — Miklós fia: Benedek 3100, 3104
 — konvent 2303, 2468, 2528, 2602, 2816, 2967-8,
 3038-41, 3299, 3304
 — prépost l. László
 ságodi *Benche* fia: Mihály 2803
Sah-i Péter 2466
 Sajó (*Seo*, *Seon*) f. 2350, 3358
 Sajógömör l. Gömör
 Sajókaza l. Kaza
 Sajókeszi l. Keszi
 Sajórecske l. Recske
Sakala l. Szakalya
 Salamon (*Salamun*) Szerém m. 2839
 — fehérvári isp. 2320, 2323, 2327, 2341, 2347, 2349,
 2351-2, 2355-7, 2366, 2411, 2429, 2490, 2501,
 2515, 2556, 2565, 2567, 2569, 2590
 — fia: *Chyguez* 3427
 — — *Guurk* 3291
 — — Péter 3405
 — — *Pethews* 3335
 — — Simon (*Drugcha* nb.) 2351, 2598, 2731, 2786-7
 — nb. Miklós fia: László 2503
 — vasvári várjobbágy 2385
 —, banai 2736
 —, *Bork* fia 2369, 2372
 —, Daj falubeli 2921
 —, Gábor fia 2471
 —, *Guleus* fia 3293
 —, lóti 3574
 —, Miklós fia, asztalnokok kancellárja 2425
 —, *Sozou* fia 2383
 Salamonfölide (*Salamunfelde*) Liptó m. 3281, 3476,
 3486
 Salka l. Szalka
 Salló (*Sorlou*) Hont m., később Garamsalló, ma
 Šalov Cs. 3039-40
 Salonta l. Kőlesér
 Šalov l. Salló
 Samarja (*Samaria*) Valkó m. 3125

- Samel* királynéi jobbágy 2639
Samobor I. Szamobor
Sámód (Samud) fia: Miklós 3626
Šamorín I. Somorja
Sámot (Samud) Pozsony m., később Búcsúháza, Mliečno Cs. 2808
Samphleben kassai hospes 2615
Sámson (Sampson, Samson) fia: Jakab 3025
 — fia: *Ok* 3240
 — — *Máté* 2594
 — — *Péter* 3025, 3509, 3545
 —, *Fenee* fia 3025
Samud I. Sámód, Sámot
Sámuel, zólyomi Saul fia 3245
Sanad I. Szanád
Sancta Crux in Wertes I. Szentkereszt
Sanctus Martinus I. Szentmárton
Sándor comes és fia: *András* 3221
 — fia: *Károly* 3428
 — — *Sándor* 2803
 — — *Tamás* 3291
 — *Kazna-i bán* 3586, 3605, 3628
 — mester 2791
 — szebenei és dobokai isp. 2492, 2543, 2566
 —, *Adrianus* fia 3292
 —, *Benc* fia 2391
 —, écsi 3060
 —, *Elek* fia 2310
 —, *György* fia 2479, 2634
 —, *János* fia 2746
 —, *Jób* fia 2526
 —, *Mehus-i* 2443
 —, *Mihály* fia 3354
 —, — — (miskolci) 2840, 3383
 —, *Miklós* fia 3468
 —, *Pál* fia 3463
 —, *Petres* fia 2803
 —, *Sándor* fia 2362, 2425; országbíró 2314-5, 2317, 2319-21, 2323-4, 2327-32, 2334-5, 2344-52, 2361, 2378; orbácsi isp. 2328-32, 2334-5, 2344-52, 2361, 2378
 —, *Simon* fia 2434, 3468
 —, *Sozou* fia 2383
 —, *Zoth* fia 2441, 2552
 — (*Sandur*) Veszprém m. 2733
Sank, Stark fia 3163, 3197, 3271
sánta János fia: Miklós 2350
Sáp (Sap) Borsod m., ma Sáppuszta—Finke 2799
 — (*Saap*) Esztergom m., ma Sárísáp Komárom m. 2636
 —, Pozsony m., ma Dedinka pri Dunaji Cs. 3446
Sár (Saar) f. 3272
 — (*Sar*) mocsár 2784
Sārāuad I. Szarvad
Sárd (Sard) Fehér m., ma Šard R. 3140
Sardy I. Sásdi
 sári rév 2521
Sari hn. 2448
Sárísáp I. Sáp
Sarkad hn. Zala m. 3345
Sáros (Sarus) Sáros m., később Nagysáros, ma Velky Šariš Cs. 2909, 3010-1, 3375
 — megye 2310, 2431, 2450, 2613, 2840, 3321, 3350-1, 3366, 3379-81, 3386, 3418, 3492, 3502-4, 3512, 3614
 — vár 2613, 2840, 3179, 3336
sárosdi Mokch fia: *Mihály* 2986
sárosi ágostonos remeték 2498, 2856, 3385
 — *András* fiai: *Elek* és *Benedek* 2310
 — egyház 2525
 — ispán 2511, 2523, 3179; I. még *András*, *Bereck*, *Demeter*, *Dénes* (Péc nb.), *Endre*, *László*, *Lőrinc* (Aba nb.), *Márton*
 — nemesek 3112
 — plébános I. *Ipolitus*
 — várnagy I. *András* sárosi isp.
Sárospatak (Sarus potok) f. (Sáros m.) 3386
 — hn. I. *Patak*
Sartheus fiai 2803
Sarus I. Sáros
Sarvorm-i malom 2591, 2651
Sas fia: *Marcell* 3497
Sásdi (Sasdy, Sardy) Zala m., ma Köveskál 3244
Sashagjev f. (Somogy m.) 2524
Sásvár (Sasuar) Ugocsa m., később Tizzasásvár, ma Sz. 3255, 3267
sátoraljaújhelyi (Saturalia Wyhel) hospesek 3337; I. még *Újhely*
Satu Mare I. Németi, Szatmár
Saul fiai: *Sámuel*, *Preucilinus* és *Mihály* 3245
 — káldi nemes 2384-5
 — kalocsai érsek 2532
 — padányi nemes 3405
 —, *Mihály* fia 2749
 —, *Mika* fia 2761
 —, *Ryuche-i* 2622
Saulföldre (Saulfuld) hn. 3643
Scarsonloui I. Szársomlyó
Scauath I. Szanád
Scechen I. Szécsény
Scechun I. Szécsény
Scedyries I. Szederjes
Sceek I. Szék
Sceg I. Szeg
Scegekerthe I. Szedikert
Scehtinus zsidó 2732
Sceyksou, Scekszou I. Szikszó
Scelech I. Szlécs
Scelen I. Szelény
Scelepche I. Zelipche
Scelesteluk I. Szöllőstelek
Scemella I. Szemelnye

- Scen* I. Zengg
Scenche I. Szencse
Scenezlaus, Jakab olasz plébános testvére 2913
Scenholmbuda I. Szihalombuda
Scennia, *Scenya* I. Zengg
Scenmihal I. Szentmihály
Scenthus I. Szentés
Scentmictos I. Szentmiklós
Scentpetur I. Szentpéter
Scentwyd I. Szentvid
Scepes I. Szepes
Scepesd I. Szepezd
Sceplok I. Széplak
Scepsi I. Szepsi
Scepus I. Szepes
Sceun I. Szöny
Schauka I. Csejke
Schepus I. Szepes
Schymenya fn. 2847
Schlaining I. Szalonak
Scyged I. Szeged
Scil I. Szil
Scilibach I. Szilibács
Scylva I. Szilva
Scylvas I. Szilvás
Scymil I. Szemely
Scince, *Scynche* I. Szenice
Scynkw hegy (Szepes m.) 3464
Scynne I. Szinye
Scitnycha f. (Gömör m.) 2350
Scyud I. Szügy
Screbyn f. 2902
Scudkzele hn. 2432
Scurubuthhyda híd 3104
Sebe fiai: Miklós és István 2673
— hadnagy 3515
Sebechke f. (Zala m.) 2640
Sebechleby I. Szebelléb
Sebenico, ma Šibenik J. 2400-1, 2491
Sebes (Sebus), solymári 3498
Sebestyén fia: *Herbordus* 2465
— — János *seliete* fn. 2875
— kenéz 2420
— tárnokjobbágy 3592
— tornai isp. (*Bensa*) fia 2534, 2540, 2555
—, Albert fia 3078, 3414
—, *Emse* fia 2803
—, *Fatra* Miklós rokona 3220, 3284
—, Konrád fia (vejte) 3543-4
—, lipői 3540
—, Mihály (banai) rokona 2410
—, *Mykus* fia 2430
—, *Polus* fia 2702
Seble I. Zsablya
Sebret, *Ertug* fia 3126
Sebridus mester 2449, 2646
Sebus I. Sebes
Secas I. Székes
Sedlice I. Szedlicska
Sedun mellék fn. 3291
Seel, Imre fia 2341
Segesd (Segusd) Somogy m. 2787-8
—i comitatus 2723
Seyler ezüstmánya (Szepes m.) 3162
Selany I. Szelény
Seleus I. Szőlős
Selmecbánya (Zebnech Bana) Hont m., ma Banská
Štiavnica Cs. 3419; I. még Bánya
Selniche I. Szelnice
Selpe hn. Pozsony m., később Selpóc, ma Šelpice Cs.
3233
Semelnik hn. 3398
Semjén (Semyan) Szabolcs m., ma Kállósemjén
3092, 3592
—i vásár 3092
Šemlacu Mare I. Mezősomlyó
semptei comitatus 3001
— isp. I. *Herrandus* királynéi asztalnokmester,
Tamás (Hontpázmány nb.)
Senec I. *Simperg*, Szenc
Senge, Vid fia 3216
Senketekuta halászhely (Pozsony m.) 2808
Seo, *Seon* I. Sajó
Seps-i nemesek 3199
*Seraphinus (Sereffel, Sereffell, Serefin, Serephel, Sere-
phil)* comes 3009, 3198, 3281
— fia: Aba 2350
— fiai: András és Miklós 3403
—, Jakab fia 2465
—, Kis (*parvus*) 3200
—, Kunta fia 2811
—, *Lauren* fia 3232
—, *Rechk* fia 2950, 2965
—, *Vavrin* fia 3460
Seretel-monostor 2746
Serényifalva, Serényimálé I. Málé
Serke (Cherke) Gömör m., ma Širkovce Cs. 2478
Serperes fiai: *Gyan* és *Rubinus* esztergomi polgárok
2305.
Seruido comes 3007; I. még Guido
Seruusdei fia: László 3345
—, *Karachynus* fia 2803
Set.. sziget 2326
Seweredus (Seueridus) fia: Péter 2889
—, Marcell fia 3078-9, 3413-4
Šibenigh, Šibenik, I. Sebenico
Sibur fiai: Albert és *Domin* 2904
Syd I. Zsid
Sydan I. Zsidány
Sydotok I. Zsidópatak
Sidou I. Zsidó
Sygarth I. Zsigárd

- Sygra* l. Zsigra
Sygue, Thomoy fia 3171
Syk fia: *Haznus* 2541-2
 — veszprémi castrensis 2638
Sykar hn. 3023-4
Syke fia: Miklós 3364
 — fiai: István és János 3430
 —, Simon fiainak rokona 3143
 —, *Wytk* testvére 2497
Sykem fiai: *Sykem* 2630
Sykusd l. Sükösd
Silvapatata l. Szilvapataka
Syman, Demen fia 2981
Simaság l. Ság
Symeon fia: Demeter 3567
Symigium l. Sümeg
Simon alországbíró (Salamon fia) 2786-7
 — asztalnokmesteri officiális 2736
 — barsi isp. 2825, 2848, 2889
 — egri éneklőkanonok 3380
 — fegyvernői jobbágys 2639
 — fia: Baksa 3157, 3331-2, 3350-1
 3471, 3553-4
 — — Demeter 2866
 — — Domokos 3427
 — — György 3157, 3331-2, 3350-1, 3502, 3553-3554
 — — Jakab 3295
 — — Jób 2431
 — — Marcell 3468
 — — *Moius* 3283
 — — Péter (Csák nb.) 3532
 — — — (*Kosuh-i*) 2755, 2757
 — — — (*Thekule* nb.) 3519
 — — *Rolandus* 2803
 — — Sándor 2434, 3468
 — — Tamás 2850, 3033, 3096, 3157, 3331-2, 3350-1, 3471, 3553-4
 — fiai: Detre, Simon és Dénes 3157, 3350-1, 3553-3554
 — — Miklós és Simon 3261
 — — Simon és Mihály 2801, 3308
 — — *Vrkun*, Hector, Demeter, György, Kristóf és Tamás 3143
 — főesperes 3179
 — királynéi jobbágys 2639
 — pozsonyi várjobbágys 3340
 — somogyi cantor 2915
 — udvari notarius 3269
 — ungi várjobbágys 3154, 3236
 — zalai castrensis 2516
 —, Benedek fia 2652
 —, *Cheet* fia 3364
 —, Éliás fia (terjéni) 3261
 —, *Gurguk* fia 2605
 —, *Hymus* fia (baktai) 2866
 —, *Ilemeres* fia 3265
 —, Iván fia 3153
 —, kuldoi 2619-20
 —, Marcell fia (liptói) 2904
 —, *Mog* fia 3468
 —, *Mortunus* fia 3574
 —, Salamon fia (*Drugcha* nb.) 2351, 2598, 2731, 2786-7
 —, Tódor fia 3151
 —, *Wendeyg* fia 2473
 —, *Vida* fia 2441
Simperg (Symperg) Pozsony m., később Szenc, ma Senec Cs. 2558, 2685
Syn l. Szin
sinister l. Balog
Siófok l. Fok
Syrch l. Zirc
Širkovce l. Serke
Sister (Syster, Cyster) fia: Benedek mester fehérvári subcustos 2304, 2314, 2684, 2998
 — — László 2684
 — — Pál 2314, 2998, 3417
 — fiai: *Lex* és *Isak* 2314, 2684
Sitke (Sytke, Sytkee) Vas m. 2388, 2521
Sytthwa l. Zsitva
Syveteluke hn. Fehér m. 2539
Šivetice l. Sűvete
Sixtus esztergomi (olvasó)kanonok 2325, 2503, 2568, 3261
 — fia: *Lona* 3416
 — l. még Sükösd
Slanec l. Szalánc
Slatvina l. Szék
Sliache l. Szlécs
Slopná l. Szlopna
Slovenská Ľupča l. Lipcse
Slovenské Pravno l. Próna
Smilno l. Szemelnye
Smižany l. Sümeg
Smolnyk l. Szomolnok
Snyerez hn. Zemplén m. 3468
Socovce l. Szocóc
 sói bán l. *Erney*, Henrik (Kőszegi)
Sokolany l. Szakalya
Sokolnky l. Szalakúsz
Sokoró Péter (Socropetrus) hévízi censusfizető 2764
Solchar német hadvezér 3063
Solivar l. Sóvár
Solumus l. Solymos
Solymár (Saalmar) Pilis — ma Pest — m. 3498
Solymos (Solumus) Liptó m. 3516, 3540
Somkút (Sumkut) Gömör m., később Somkútpuszta — Gömörnánás, ma Nováčaný Cs. 2663
Somlyó (Somlo, Sumulu) hn. 3014, 3305
 — (*Sumplio*) megye 2832
 —i isp. l. Péter (Aba nb.)

- Somogy (*Sumug*) Valkó m. 3423.
 — megye 2351, 2373, 2524, 2591, 2625, 2716, 2751, 2785, 2842, 2915, 2958, 2991-2, 3037, 3141, 3233, 3238-9, 3272, 3274, 3334, 3632
- Somogybabod l. Babod
- Somogydöröcske l. Döröcske
- somogyi András 2625
 — apát l. Éliás
 — cantor l. Simon
 — celerarius l. Miklós
 — custos l. *Luka*
 — dékán l. Benedek
 — isp. 2747, 2792, 3238-9; l. még Dénes (Péc nb.), Finta, Gergely (Péc nb.), Imre, Máté (Csák nb.), Moys mester, Péter (Csák nb.)
 — konvent 2412, 2533, 2594, 2690, 2697-8, 2790-1, 2844-5, 2898, 2915, 2975-7, 3037, 3050, 3589
 — nemes 2791
 — szőlők 3373
 — udvarnokok 2591, 2651
 — vár 2361, 2533, 2654, 2698, 2740, 2790-1, 2914-5, 2973, 2977, 3076
 — várjobbágys 2393, 2530, 2740, 2975, 3076
 — várnagy l. *Antalus*
 — várnépek 2975
- Somogyszil l. Szil
- somogyvári hospesek 3646
- Somorja (*Zenthmaria*) Pozsony m., ma Šamorín Cs. 3426, 3428
- somosi György fia: Péter 3321
 — Péter fia: János 3228
 — vám (Sáros m., ma Drienov Cs.) 3393
- Sonkolyos (*Sunkulus*) Bihar m., később Váronkolyos, ma Šuncuius R. 3342
- Sópatak (*Sopotok*, *Sowpotok*, *Sowpothok*) Sáros m. 3350-1, 3502
- Sopron 2486, 2827, 3251, 3308; l. még Bánfalva
 — megye 2306, 2308, 2459, 2486, 2714, 2748, 3005, 3068, 3289
- soproni bíró l. István
 — határ 2987
 — íjász 3178
 — isp. 2809, 2828; l. még András, Finta, István, János (Kőszegi), László, Lőrinc (Kemény fia), Máté (Csák nb.), Miklós (Kőszegi), Péter (Csák nb.)
 — ispánság 3068
 — polgár l. Fülöp, István tímár
 — polgárok (hospesek) 2809, 3005, 3124, 3178, 3202, 3248-9, 3251, 3280, 3339
 — tized huszada 2302, 2306, 2308, 2809, 3250
 — vár 2486, 2753, 2762, 2809, 2827-8, 3005, 3018, 3175, 3202, 3220, 3248-51, 3280, 3338-9, 3607
 — — civisei 2762
 — várjobbágys 2465, 2827, 3248, 3607
- soproni várnagy l. Péter
- Sordoni* hn. (Turóc m.) 3330
- Sorkikápolna l. *Zalaak*
- Sorlou* l. Salló
- Sornozvg* l. Zsarnószeg
- Soronicha* hn. 3611
- Sóskút (*Souskuth*) hn. 2754.
- Sóvár (*Sowar*) Sáros m., később Tótsóvár, ma Solivar Cs. 3350-1, 3502
 — i sókút 3350-1, 3502
- Sowpothok*, *Sowpotok* l. Sópatak
- Spácai *Latamasius* fia: *Geth* 2490
- Sőjtör (*Suhtur*) Vas m. 2383
- Söpte l. Kazár
- Sövény (*Suen*) Somogy m. 2795
- spácai *Latamasius* fia: *Geth* 2490
- Spalató, ma Split J. 2399-2401
 — i egyház 2641
 — i érsek l. János
 — i polgárok 2641
- Spišská Belá l. Béla
- Spišské Podhradie l. Váralja
 — Tomášovce l. Tamási
- Spišsky Hrhov l. Görgő
 — Hrušov l. Körtvélyes
 — Štvrtok l. Szentlászló
- Split l. Spalató
- Sstuge* királyi szakács 2638
- Stara* l. Sztára
- Staré l. Sztára
- Stari Slankamen l. Szalánkemén
- Starý Tekov l. Bars
- Stark* (*Zlark*) fia: *Sank* 3163, 3197, 3271
 — fiai: Miklós és Péter 3163, 3197
 —, cseri 2670
 —, *Ruthk*-i 3344, 3374
- Starosan* hn. 3398.
- Stefánia, *Orsan*-i Péter leánya 3130, 3144
- Štefanikovce l. Csölle
- Steysk* fia: János 3282
- Stephand* l. Istvánd
- Stephanych*, *Holun*-i 2622
- Stephk*, liptói 3540
- Stillbach (*Stielbach*) Szepes m., később Lassúpatak, ma Tichá Voda Cs. 3613
- Stíria 2374, 2379, 2389, 2952
 — i herceg 2691
- Stoyk* réte (Szepes m.) 3195
- Stoisa* liptói pecér 2398
- Stoyza* trencsényi várjobbágys 2532
- Stolk* földé (Trencsén m.) 2532
- stomfai (*Wztumpa*) comitatus 3061
- Stragar* hn. Szepes m., később Zsdjár, majd Zár, ma Ždiar Cs. 3149-50, 3501
- Straja l. Óregyház
- Strážky l. Nyrer

Štrba l. Csorba
 Strece hn. 2532
 Strigonium l. Esztergom
 Strite hn. Ung m., később Szürte, ma Sz. 3471
 Stroahorka hegy 2773
 Subichi hn. 3398
 Swch, Pyuk fia 2520
 Suerchel soproni polgár 3005
 Súdovce l. Szúd
 Suduna fia: Mihály 3203-4, 3246
 Suen l. Sövény
 Suerchen-i várnagy 3459
 Suetha l. Süvete
 Suhtur l. Söjtör
 Suk hn. 3526
 Sulnucha l. Szelnic
 Sulo l. Szulyó
 Súlov Hradná l. Szulyó
 Sumkut l. Somkút
 Sumlo l. Somlyó
 Sumplio l. Somlyó
 Sumreth fn. (Sáros m.) 3321
 Sumug l. Somogy
 Sumulu l. Somlyó
 Sumus l. Somos
 Šuncuius l. Sonkolyos
 Sunk fia: Pál 3171
 Sunkulus l. Sonkolyos
 Swp (Suup) fia: János 3255, 3267
 —, Guerud-i 2454
 Surány (Suran) Bereg m., Beregsurány Szabolcs-
 Szatmár m. 2954
 Surcho hn. 3217
 Suslan hn. 2889
 Suikfolua hn. 3431
 Suuk l. Zsúk
 Sükösd (Sykusd) böi nemes 2984
 — l. még Sixtus
 Sümeg (Symigium) Szepes m., később Szepessümeg,
 ma Smižany Cs. 3160
 Süvete (Suetha) Gömör m., ma Šivetice Cs. 2663
 Svātuša l. Szcence
 Svätý Kříž l. Csermno
 — Martin l. Szentmárton
 Sveta Helena l. Botysk földje
 Swethimer (Zwethimer), Hoscha fia 2814
 Swethke l. Gecske
 Sveti Martin l. Szentmárton
 Swynwar castellum (Vas? m.) 3212
 Swngh fiai: János és Teke 3296, 3298
 Swp fia: János 3255, 3267

Sz

Saar hegy 2773.
 Szabolcs (Zobolec) Bihar m., később Mezőszabolcs,
 ma Šabolciu R. 3342

Szabolcs megye 2317, 2334, 2368, 2942, 3084, 3233,
 3455, 3538-9, 3560, 3572, 3586-7, 3605
 — — nemesi 3084, 3538-9, 3572
 — — föld 2334
 —i isp. l. Renoldus (Básztély)
 —i szolgabírák 3306
 —i vár 2666, 3170, 3307
 —i várjobbágyok 2666, 3170
 —i várnépek 3307
 Szada (Zada) Zemplén m., ma Taktaszada 3468
 szadélói Macrabeus fia: János 3224
 Szajk(?) l. Zeytk
 Szaka (Zaka) Abaúj m. 3209
 Szakállas (Zakalus) Komárom m., később Türi-
 szakállas, ma Sokolce Cs. 2874-5
 — l. még Apáca-, Egyházas-, Szalontaszakállas
 szakállas Lőrinc vára 2813
 Szakállos (Zakalus) Komárom m., később Bálvány-
 szakállos, majd Keszegfalva, ma Kameničná Cs.
 3376
 Szakály (Zakal) Tolna m. 2425
 Szakalya (Sakala) Abaúj m., később Abaújszakály,
 ma Sokolany Cs. 3530-1
 Szakoly (Zokol) Szabolcs m. 3560
 Szalacs (Zoloch) Bihar m., ma Šalacea R. 3122
 Szalakúsz (Zalakuz) Nyitra m., ma Sokolnky Cs.
 2601
 Szalánc (Scelench, Zalanch, Zaranca, Zelench) vár,
 Abaúj m., ma Slanec Cs. 2471, 3112, 3158, 3169,
 3190, 3212, 3220, 3222, 3241, 3348, 3431
 Szalánkemén (Zolonkemen, Zolunkemen) Szerém m.,
 ma Stari és Novi Slankamen J. 2789, 3078-9, 3451
 Szalka (Zalka) Hont m., később Ipolyszalka, ma
 Salka Cs. 2444
 Szalók (Zolok) fiai: Márton és Máté 3445, 3617
 Szalók (Zalouk) Szepes m., később Nagyszalók, ma
 Velký Slavkov Cs. 2596
 —i völgy 2616
 Szalóka (Zaloka, Zalouka) Ung m., ma Sz. 3397
 Szalonak (Zlaunuk) vár, Vas m., később Város-
 szalonak, ma Schlaining A. 2389, 2563
 Szalonna (Zalona) Borsod m. 2415
 Szalontaszakállas (Zolonta Zakalus, Zolunthazakalus)
 Komárom m., később Apácaszakállas, ma Opá-
 tovský Sokolec Cs. 2735, 2760
 Szamobor (Zamabur), ma Samobor J. 2565
 Szamos (Zamus, Zomus) f. 2846, 3140, 3559
 Szamoszeg (Zomuszygh) Szabolcs m. 3559
 Szamosújlak l. Újlak
 Szanád (Scauath) Csanád — később Torontál — m.,
 ma Sanad J. 3356
 Szaniszló, Jakab (szepesi lector) testvére 2896, 3205
 Szántó (Zantou) Fejér m., ma Kiskunlacháza Pest m.
 3357
 szapi János 3187
 — Pamlen komáromi várnagy 2813

- Szárazpatakfő (*Zarazpatakjee, Zarazpatakjeje*) fn. 2743
- Szárazprószék (*Zarazprozek*) Liptó m., később Prószék, ma Prosieck Cs. 3435
- Szárd (*Zaard, Zard*) vár Torna m. 2350, 3645
- Szarkád (*Zarakad*) Vas m. 2322
- Szársomlyó (*Scarsumlou, Zaarsomolou*) Baranya m., később Harsány vár 3450, 3546
- Szarvad (*Zorwod*) Szolnok m., később Tasnádszarvad Szilágy m., ma Sărăuad R. 3016-7
- Szarvas (*Zorvos*) Somogy m. 3049
- Szarvashalom (*Zorvossholm*) Békés m., ma Szarvas 3340, 3393, 3562
- Szarvaskend (*Zoruoskend*) Vas m. 3211
- Szarvasörém (*Zoruoseurem*) halászhely (Pozsony) m. 2808
- Szászfa (*Zazja*) Borsod m. 2415
- szászi várnépek 3427
- szászok comese l. *Arnoldus*
- Szászújfalu l. *Kend*
- Szatmár (*Zothmar*), később Szatmárnémeti, ma Satu Mare R. 2348, 3559
- megye 2942, 3084, 3122, 3140, 3171, 3538-9, 3572
- i hospesek 3559
- i isp. 3528; l. még *Erney, István*
- i várjobbágy 2887, 2953
- Szatmárnémeti l. Németi, Szatmár
- Száva (*Zaua, Zawa*) f. 2708, 3121, 3233
- Szavabereke (*Zawabereke*) erdő 3053
- Szebeléb (*Zebheleb*) Hont m., ma Sebechleby Cs. 3419, 3485
- szebeni isp. l. Elek, László (Kán), Péter (Aba nb.), Sándor
- prépost l. János, Tódor alkancellár
- Szebeszló (*Zubuchtoch, Zubuzlo, Zubuzlou, Zubuzlouch*) Turóc m., ma Sebeslavce — Blatnica Cs. 2321, 3358, 3372, 3629
- Szécs (*Zeech*) Vas m. 2339
- Szécsény (*Scechun, Zychyn*) Vas m., ma Vasszécsény 3220, 3639
- Szécsény (*Scechen*) Nógrád m. 2590
- i Mátyás fia: *Morouch* 2485
- Szederjes (*Scedyries*) Baranya m. 3546
- Szederkény (*Zederkyn*) Baranya m. 3125
- Szedikert (*Scegekerthe*) Sáros m., ma Záhradné Cs. 3385
- Szedlicska (*Zedlychka*) Szepes m., később Szedlice Sáros m., ma Sedlice Cs. 3590-1
- Szeged (*Zegued*) Baranya m., 2946
- (*Scyged, Zegned, Zegued, Zeguedinum*) város 3181-2, 3184-6, 3589, 3599
- i királyi congregatio 3185
- Szegi (*Zeky*) Zemplén m., ma Szegilong 3468
- szegi Benedek fia: *Apa* 2455
- *Joachinus* fia: *Joanka* 2317
- szegi nemesek 2489
- *Paznanus* 2455
- Szegilong l. Szegi
- Szék (*Zek*) Szepes m., később Sztatvin, ma Slatvina Cs. 2345
- , Veszprém m. 2517
- Szekesó (*Zukchu*) f. 2743
- Székely (*Zekul*) György zalai castrensis 2516
- Székelyhíd (*Zekulhyd*) Bihar m. 2895
- Székes (*Zekes*) Temes m., később Temesszékás, ma Secaş R. 3557-60
- Székesfehérvár l. Fehérvár
- széki Miklós 2634
- szekszárdi konvent 2316
- Szelemen (*Zelemen*) fia: *Chetre* 3493
- Szelény (*Scelen*) Hont m., ma Selany Cs. 2527
- Szelezsény (*Zelesen*) Bars m., később Alsó- és Felső-szelezsény, ma Dolné és Horné Slažany Cs. 2660
- Szelincs (*Zelynych*) Pozsony m., ma Zeleneč Cs. 2924, 3065
- Szelnice (*Scelnece, Selniche, Sulnucha, Zelniche, Zelniche*) Liptó m., később Szielnic, ma Liptovská Sielnica Cs. 3203-4, 3246, 3402, 3435, 3510
- i királyi népek 3203
- i *Zudina* fia: *Mihály* 3246
- Szemelye (*Scemella, Zemene*) Sáros m., ma Smilno Cs. 2810, 3487
- Szemely (*Scymil*) Baranya m. 3240
- Szenc (*Zemch*) Pozsony m., ma Senec Cs. 2728; l. még *Simperg*
- Szencse (*Zenche*) fia: *Mihály* 2981
- fiai: *Márton* és *Bene* 3432
- (*Scenche, Zenche*) Bars m., ma Svätúša Cs. 2692, 2695, 2703
- Szenice (*Scince, Scynche, Zyntha*) Nyitra m., ma Senica Cs. 2364, 2477, 2569
- Szena l. *Denna*
- szennyesi *Leuka* 2947
- Szent Anna kolostor (esztergomi) 2325
- *Borbála* monostor 3363
- *György* egyház 2432
- *Katalin* apácák (szűzmáriavölgyi) 2794
- *Kereszt* egyház (*Sebeckke* mellett) 2640
- *Mihály* monostor l. péli monostor
- *Péter Casna* hn. 2767, 2769
- *Tamás* egyház (örögházi) 2539
- Szenterzsébetfalva (*villa sancte Elysabeth*) hn. 3212, 3619
- hospesek 3619
- Szentes (*Scenthus, Zenthos, Zentus*) csepelyi vincellér 2600
- *Dalacha*-i szolga 2425
- , *Mykus* fia 2430
- Szentföld 2519
- Szentgál (*villa sancti Galli*) Veszprém m. 3101, 3120
- Szentgáloskér l. *Lapa*

- Szentgyörgy (*Zengurg, Zenthgurg*) Somogy m., ma Tótszentgyörgy Baranya m. 3233, 3238-9
 Szentháromságfalva (*villa sancte trinitatis*) 2810
 Szentistván I. Tilaj, *Warmus*
 Szentjakab (*ZenthJacob*) Borsod m., ma Tornaszentjakab 2415
 Szentjakabfalva (*villa sancti Jacobi*) 2566
 szentjánosi Vida fia: Simon 2441
 Szentkereszt (*sancta crux in Wertes*) hn. 2696.
 — hn. Liptó m. I. Csermnó
 szentkereszt (pálos) kolostor 2315, 2851, 2882, 3394
 — — perjel I. Benedek
 — — remeték 2573, 3469, 3550
 Szentkirály (*villa sancti regis*) Torda m., később Gyéresszentkirály, majd Ghiriş-Sîncraiu, ma Cîmpia Turzii R. 3140
 —i Márk 2350
 —i Tamás 3506
 Szentlászló (*villa sancti Ladizlai*) Szepes m., másképp Csütörtökhegy, ma Spišský Štvrtok Cs. 3160
 Szentlőrinc (*ZentLeurencz*) Csanád m. 3356
 szentmáriahegyi monostor I. borsmonostori apátság
 szentmáriai esperes 3540
 Szentmárton (*ZenthMarthon*) Bars m., később Zsitvaszentmárton, ma Svätý Martin Cs. 3574
 — (*Zenthmartun*) Borsod m. 2415
 — (*in magna insula apud sanctum Martinum*) Fejér m., ma Szigetszentmárton Pest m. 3357
 — (*villa sancti Martini*) Turóc m., később Turócszentmárton, ma Martin Cs. 3330
 — (*terra sancti Martini*) Verőce m., ma Sveti Martin J. 2655-7, 2792
 Szentmárton (*Zenthmarton*) hn. 3584
 szentmártoni templomosok 2769
 Szentmihály (*Scenmihal*) Vas m. 2559
 Szentmihályfalva (*villa sancti Michaelis*) Vas m., ma Petőmihályfa, 2389
 Szentmiklós (*Zentmiklos*) Csanád m., később Tiszaszentmiklós Torontál m., ma Ostojicevo J. 3343, 3356
 — (*Scentmiclos*) Liptó m., később Liptószentmiklós, ma Liptovský Mikuláš Cs. 3403
 Szentpéter (*Scentpetur*) Liptó m., ma Liptovský Svätý Peter Cs. 3403
 Szentpéterúr I. Magyarakolány
 Szentvid (*Scentwyd*) vár 2389, 2829
 Szepes (*Scepes, Scepus, Schepus, Scypes, Zepus*) 2913, 3135, 3137-8, 3162, 3205, 3328, 3372, 3403-4, 3443, 3445, 3473-4, 3591
 — megye 2371, 2500-1, 2897, 3137, 3150, 3160-1, 3329, 3380, 3404, 3475, 3497, 3613; I. még Szepesség
 Szepesárki I. Jemnik
 Szepesbéla I. Béla
 Szepesdaróc I. Daróc
 Szepesedelény I. Odorin
 Szepeshegye (*Zepushege*) fn. 3336
 szepesi auridatorok 3161
 — (ciszterci) apát 2371, 2500, 2896
 — custos I. János
 — Domokos 2509-10, 2599
 — egyház 2861, 2903, 3442
 — gyepők 3502
 — *Heberhardus* fiai: István, *Gaan, Virunch*, Miklós és *Richardus* 2912
 — *Huruzk* 3118
 — isp. 2445, 2504, 2847, 3205-6, 3329; I. még Detre Gergely, *Kuzel*, László, Mihály zólyomi isp., *Moys* mester, *Rolandus*
 — jobbágyfiak 2814
 — kanonok I. *Harpernus*
 — káptalan 2333, 2335, 2500, 2504, 2518, 2772-3, 2847, 3132, 3135-7, 3145, 3149-50, 3173, 3195, 3206, 3336, 3442, 3475, 3513, 3519, 3531
 — konvent 3132, 3135-6
 — madarász 3139
 — Miklós fiai: Iván 2344
 — népek 2599, 3545
 — olvasókanonok I. Jakab olasz plébános
 — örkanonok I. János
 — *Palan* 2900
 — pecérjobbágyok 3473
 — plébánosok 2445
 — prépost 2428, 2504, 3336, 3473; I. még Bertalan mester, Jakab, Mátyás, *Muthmerius*
 — *Rykolphus* I. *Rykolj* (szepesi)
 — szászok 2428, 3480
 — — comese 3145, 3173
 — Tamás 2509-10, 2599
 — vám 3522
 — vár 2596, 2896, 2913, 3138, 3475, 3480, 3497, 3500-1, 3545
 — — földjei 2913
 — *Wittk* 3134
 — — fia: *Fethmar* 2814
 Szepeskörtvélyes I. Körtvélyes
 Szepesmindszent I. Mindszent
 Szepesnádásd I. Nádásd
 Szepesolaszi I. Olasz
 Szepesremete I. Remete
 Szepesség 2371, 2814, 3137, 3205, 3336, 3350, 3380, 3497, 3500; I. még Szepes megye
 Szepessümege I. Sümege
 Szepesamásfalva I. Tamási
 Szepesváralja I. Váralja
 Szepeszd (*Scepesd*) Zala m., ma Balatonszepezd
 Veszprém m. 2752
 Széplak (*Sceplak*) Abatúj m., később Abaszéplak, ma Krásna nad Hornád Cs. 3625
 — (*Zeplak*) Pozsony m., később Pozsony, ma Bratislava Cs. 3481

- Szepsi (*Scepsy, Zepesy*) Abaúj m., ma Moldava nad Bodvou Cs. 3139, 3620
- Szerbpadé I. Padé
- Szerdahely (*Zeredahel*) Pozsony m., később Dunaszerdahely, ma Dunajská Streda Cs. 3256
—i Janus fiai: Luka és Gothardus 2884-5
- Szerém megye 2839, 3081, 3343
— —i birtokok 3343
—i curialis comes 2839
—i isp. I. Ugrin (Csák nb.)
—i püspök I. Póka
- Szerencs (*Zerench*) Zemplén m. 3374
- Szerente (*Zerenthe*) Zala m. 2649
- szicíliai király 2745; I. még Károly
- Szielnic I. Szelnice
- Sziget (*Zigeth*) fia: Péter 2877
- Szigetcsép I. Cséptelek
szigetfői Jakab fia: Miklós 2682
— vám I. tikosi vám
- Szigetszentmárton I. Szentmárton
- Szihalom (*Zenholm*) Heves m. 2566
—i népek 3318
- Szihalombuda (*Scenholmbuda, Zenholmbuda*) Heves m., ma Szihalom 3113, 3336
- Szikszó (*Sceyksou, Zekzou, Zykzo*) Abaúj m. 3047-9
— (*Scekzou*) Heves m. 3594
— i vásár 3594
- Szil (*Scil*) Tolna m., ma Somogyszil Somogy m. 2701
- Szilaspogony, I. Pogony
szilbácsi Agustan fia: Máté 2584, 2644
- Szilkerék (*Zylkerék*) Doboka m., ma Corneni R. 2648
- Szilva (*Scylwa*) Sáros m., később Kis- és Nagyszilva, ma Malý és Veľký Slivník Cs. 3146
- Szilvapatáka (*Silvapatáka*) f. (Sáros m.) 2743
- Szilvás (*Zyluas*) Doboka m., ma Pruneni R. 2647—8
— (*Scylwas*) Moson m., 2783, 2854
- Szin (*Syn*) Torna m., ma Borsod-Abaúj-Zemplén m. 3386
- Szinye (*Scynne*) Borsod m. 3143
- Szlatvin I. Szék
- szlávok comese I. *Goblinus*
- szlávón bán 2659, 2770, 2796, 2841, 2991, 3313; I. még Dénes (Péc nb.), Domokos, Henrik (Kőszegi), István (Hahót fia), János (Kőszegi), Joachim (Gutkeled nb.), Máté (Csák nb.), Miklós (Gutkeled nb.), Péter, Tamás (Hontpázmány nb.)
- Szlavónia 2792, 3457
— hercege I. András herceg
—i részek 3273
—i templomosok mestere I. Gellért
- Szlécs (*Scelech*) Liptó m., később Háromszléc, ma Sliacé Cs. 2468
- Szolpna Trencsén m., később Szolopna, ma Slopná Cs. 2831
- Szoboszló (*Zubuzlaus*) fia: Péter 2826, 3012, 3057, 3289, 3303
- Szocóc (*Zechouch, Zochouch, Zogouch*) Turóc m., ma Socovce Cs. 2950, 2965, 3275
- Szólát (*Zolath*) udvarnok 2528, 2816
- Szolgagyőr (*Zulgageur*) 2760; I. még Galgóc
—i isp. I. István (Csák nb. Máté fia), Péter (Aba nb.), Renoldus (Básztély)
—i szakácsok 2776
—i vár 2522, 2597, 2692, 2703, 2811, 3147-8, 3462
—i várnépek 2382, 2797
- Szolnok megye 2616, 2942, 3017, 3140, 3647
—i isp. 3555; I. még Finta, János erdélyi vajda, László (Kán), Máté (Csák nb.), Miklós (Geregye nb.), Miklós (Pok nb.), Rolandus (Borsa nb.), Ugrin erdélyi vajda
—i várjobbágy 2616
- Szolopna I. Szolopna
- Szomajom (*Zomayon*) Somogy m., ma Kaposfő 2594
- Szombat (*Zomboth, Zumbot, Zumboth*) fia 2807
— fiai: Kozma, Miklós és István 2899, 2902, 3149-3150, 3501
— *iaculator* 2360
— tárnok 2535
—, Máté tárnok testvére 3064
— (*Zumboth*) vár 2558; I. még Szombathely
- Szombathely (*Zombothel*) Szlavónia 3588
— (*Sabaria*) püspöki falu Vas m. 2706; I. még Szöllős
— (*Zombothel, Zumbothel*) vár 2521, 2534, 3104-5, 3107
- Szomolnok (*Smolnyk*) f. (Szepes m.) 3464
- Szomor (*Zumur*) Komárom m. 3462
- Szórád (*Zorad*), Henel fia 3604
- Szőce (*Zelche*) Vas m. 3407
- Szöllős (*Szölös*) hn. Bihar m., később Váradszöllős, ma Seleuş R. 2700
— (*Zezeus*) Ugocsa m., később Nagyszöllős, ma Sz. 3080
—, Vas m., később Gyöngyösszöllős, ma Szombathely 2706, 3063
- Szöllőseges I. Egres
- Szöllőstelek (*Sceleusteluk*) Nógrád m. 3431
- Szöny (*Sceun*) Komárom m. 3627
—i hospesek 3627
- szörényi bán I. Lőrinc (Aba nb.), Mikud, Pál, Renoldus (Básztély), Ugrin (Csák nb.)
- Sztára (*Stara, Ystara*) Zemplén m., ma Staré Cs. 2356, 2955
- Szúd (*Zuud*) Hont m., ma Súdovce Cs. 2618
—i Buzád 2967
- Szuhabaranka I. Baranka
- Szuhai János fiai: Heym és Demeter 3095
- Szulyó (*Sulo*) Trencsén m., később Szulyóváralja, ma Súlov-Hradná Cs. 2532
- Szurdokpüspöki (*Zurdukpyspuky*) Nógrád m. 2593
- Szügy (*Zyud*) Nógrád m. 3416
—i Miklós fia: András 3261

Szürte I. *Strite*

Szűz Mária szigete I. Margitsziget
szűzmáriavölgyi szent Katalin apácák 2794

T

Tab I. Csaba

Tác I. Fövény

Tádé pozsonyi castrensis 3222

Tajna (*Tayna*) Bars m., később Tajnasári, ma Tajná
Cs. 2607

Taksony (*Toxun, Toxvn*) Pest m. 2588, 3352, 3508
— (*Taxonid*) Pozsony m., később Taksonyfalva, ma
Matúškovo Cs. 2547

Taktaharkány I. Bas

Taktaszada I. Szada

Talpas (*Tholpos, Tolpos dictus*) Tamás 3418, 3499

Tamás boszniai püspök 3546

— comes 2450

— fia: *Butthus* tornai várjobbággy 3031

— — Fülöp 3098-9, 3191, 3323-4

— — *Germanus* 2481

— — György 3574

— — Loránd 2756

— — *Phile* 3423

— — *Rolandus* I. *Rolandus* (Borsa nb.)

— — Tamás 2972

— fiai: Gál és Tóbiás 3601

— — István, Jakab, László, Beke (Benedek) 3143.
és János 2942, 3365

— — *Lachk* és *Donch* 3553-4

— hantai prépost 2623. és kápolnaisp. 2797,
2806; fehérvári (vál.) prépost és alkancellár
2807-11, 2813-4, 2816, 2822-5, 2828, 2854,
2856-8, 2860-2, 2881, 3199; váci vál. pk. 2864;
I. még Tamás váci püspök

— hévízi censusfizető 2764

— (Hontpázmány nb. Ehellős fia) országbíró 2595-
2599, 2601-2; pozsonyi isp. 2595, 2598, 2601-2,
2752, 2823; semptei isp. 2599, 2602; szlávón bán
2659-66, 2687, 2691, 2708, 2710-1; nyitrai isp.
2721, 2729, 2752, 2823; komáromi isp. 2752,
2813, 2823

— margitszigeti domokos 3507

— udvari notarius testvére: Mihály 2457

— váci püspök 2870, 2942, 2946, 2981, 2985, 3056,
3113; és kancellár 2743, 2755, 3179-80, 3302,
3304, 3308-14, 3328-9, 3332-3, 3342-3, 3348,
3350-1, 3354, 3356, 3359, 3364, 3366-71, 3373,
3375-6, 3380, 3382-5, 3394-5, 3410, 3413-5,
3475, 3479-80, 3482-5, 3489, 3493, 3495,
3497-3505, 3510, 3514-5, 3548; alkancellár
3223-4, 3330, 3341, 3379, 3398-9, 3417; király-
néi kancellár 3146, 3273-4, 3334, 3416

— váradi (vál.) püspök 3056, 3527

— veszprémi castrensis 2638

— — kanonok 2330-1

— zólyomi isp. 2397, 2904, 3611

—, András fia 2660, 3349; tárnokok comese
2878

—, Baksa fia 3023-4

—, Barnabás fia (Borsa nb.) 2942

—, *Beryuoy* fia 2393

—, *Beethleem* fia 2638

—, *Buhtus* fia 3283

—, *Chumzo* fia 2799

—, Detre fia 3445

—, Gábor fia 2475-6

—, *Gabrianus* fia 2954; 3463

—, Gergely fia 2406

—, *Guleus* fia 3293

—, Jakab fia (inárcsi) 2611

—, *Jund* fia 2490, 3439

—, *Kabas* 2350

—, kányi 2942

—, *Karachinus* fia 2395

—, *Kurpaas* fia 2453

—, Marcell fia (liptói) 2904

—, Márton fia 2617

—, *Mese* fia 3472

—, Mihály fia 2871-2; 2955, 3574

—, *Oltus* fia 2617

—, Péter fia 3574

—, Pongrác fia 3341-3, 3355-6

—, Sándor fia 3291

—, Simon fia 2850, 3033, 3096, 3157, 3331-2, 3350-1,
3471, 3553-4; 3143

—, szentkirályi 3506

—, szepesi 2509-10, 2599

—, *Thekule* fia 2856

—, *Tolpos dictus* 3418, 3499

—, *Zebehard* 2831

Tamási (*Thomasi*) Szepes m., később Szepes Tamás-
falva, ma Spišské Tomášovce 2897

—i hospesek 3160

Tana halastó 3518

Tapla I. Tepla

tapolcai Lőrinc 2457

Tapolyradvány I. Radvány

Tar (*Thor*) Heves m. 2324

Tarca (*Tarcha*) Sáros m., ma Torysa Cs. 3480, 3519

— (*Tarcha, Tarchauyze*) f. 3336, 3386

Tarcafő (*Tarchafeu*) fn. (Szepes m.) 3336

Tarcal (*Torchol*) Zemplén m. 2850

— (*Thorzol*) hegy 3210

Tarcha I. Tarca

Tard (*Tord*) Sopron m. 2753, 3175

Tardas (*Thardas*) Somogy m. 2594

Tardos falubeli Péter és fia: Balázs 2666

Tarján (*Taryan, Turian, Turyan*) Borsod m., ma
Tiszatarján 3083-4, 3288

- Tarján (*Tharian maior* és *minor*) Heves m., ma Gyöngyöstarján 2634
 Tark fiai: *Jacobus* és *Jakabus* 2674
 Tarkó (*Thorkv, Torkueley*) Sáros m., ma Kamenica Cs. 2614, 3180
 —i *Rikolfus* 3180
 Tarnóc (*Tarnoch, Tornouch*) Liptó, m., ma Liptovský Trnovec 3203, 3277, 3618
 Tárnok (*Tawarnuk*) Fejér — ma Pest — m. 2820-2
 — (*Tarnok, Tarnuk*) Pozsony m. 2664, 3649
 tárnokmester (királyi) 2796, 3449; l. még Csák, Egyed mester, *Erney*, István, János (Kőszegi), Joachim (Gutkeled nb.), Lőrinc (Aba nb.), Máté (Csák nb.), Péter (Aba nb.), Ugrin (Csák nb.)
 — (királynéi) l. Dénes (Péc nb.), István, Gergely vasvári isp., Miklós, *Moys* mester, *Rolandus* (Rátót nb.)
 Tárnokosztár l. Asztár
 —i tárnokok 2807
 Tasnád (*Tosnad*) Szolnok — később Szilágy — m., ma Taşnad R. 3017, 3140
 Tasnádszarvad l. Szarvad
 Taszár (*Thezaar*) Vas m. 2891
 Tát (*Taat*) Esztergom — ma Komárom — m. 2695
 Tatabánya l. Bánhida
 tatai apát l. Lénárt
 — apátság 2387
Tawarnuk l. Tárnok
Teel cseh hadnagy 2813
Tek l. Tök
Teke, *Swng* fia 3296, 3298
 Tekenye (*Tekune*) Zala m. 2987
Tekme besenyő 2867-8
 Tekovské Nemce l. Németi
Teku, hévízi 2705
Tekune l. Tekenye
Tekus (*Tecus*) fia: István l. István (*Tekus* fia)
 — fiai: Dénes és László 2415, 2676, 3019, 3077
 — testvére: *Bach* 2350
 —, Tódor fia 3151
 Telegd (*Theled*) Bihar m., később Mezőtelegd, ma Tileagd R. 3342
 telegdi székelyek 2969
 telki egyház (monostor) 2782, 2879, 3400, 3496, 3518
 — tárnokok 3050
 — udvarnokok 3037
Tema l. Tönye
Temerken hn. Csanád m. 3343, 3356
 Temes megyei birtokok 3343, 3355-6
 Temesszékás l. Székes
 Temesvár (*Tumuswar*), ma Timișoara R. 2864
 templomosok mestere l. Gellért, *Willermus*
 Tenger mellék 3457
 —i bán l. Miklós (Gutkeled nb.)
 —i vicebán l. Pál
 Tengőd (*Thenguld*) Tolna — ma Somogy — m. 2425
 Tenke (Szolnok m.) 3017
 Tepla f. 2532
 Tepla (*Tapla*) Liptó m., később Liptótepla, ma Liptovská Teplá Cs. 2837, 2904, 2928, 2940
 —i *Clementinus* 2907-8
 —i királyi népek 2396
Tereche hn. Szatmár m. 3171
 Teremi (*Teremy*) Küküllő m., később Nagyszeremi ma Tirimia R. 3362
Terepk, János fia 3526
 terjéni (*Teryan*) Eliás fia: Simon 3261
Termanus, *Arnoldus* fia 3437-8
 Ternye l. *Trnie*
terra Bogomerii l. Bagamérfölde
 — *sancti Martini* l. Szentmárton
 Tesáre l. Kakas
 Tesáre nad Žitavou l. Teszér
 Teskánd (*Tuscanth*) Zala m. 3181
 Tesmag (*Tysmog*) Hont m., ma Tešmák Cs. 3142
Tesun (*Tesim?*) hn. Nyitra m. 2526
 Teszér (*Thescer*) Bars m., később Barstaszár, ma Tesáre nad Žitavou Cs. 2652
 — (*minor Tezer*) Hont m., ma Hontianske Tesáre Cs. 2967-8
 — l. még Kakas, Pér
 Tétény (*Thethen*) hn. 2561
 Tezer l. Teszér
Thayma, *Wendeyg* fia 2473
Tharcan János özvegye 2472
Thardas l. Tardas
Tharian l. Tarján
Thegezu (*Degzeu*) fia: István 3500-1
Thekule fiai: Tamás, *Lede* és Márton 2856
 — nb. Simon fia: Péter 3519
Theled l. Telegd
Thenguld l. Tengőd
Thenk padányi nemes 3405
Thepe fia: Lukács 2522
Thermus l. Tormos
Thescer l. Teszér
Thethen l. Tétény
Thezaar l. Taszár
Thyrna l. Nagyszombat
Thywan hn. Bars m. 2607
Thokorchy hn. Vas m. 2673
Tholapch fia: Pál 2674
Tholizlou szn. 2425
Tholmach l. Tolmács
Tholmoy fia: *Tyburcius* 2803
Tholuoy l. Tolvaj
Thomasi l. Tamási
Thomasius, *Jelinich* fia 2929
Thor l. Tar
Thorkv l. Tarkó
Thorzol l. Tarcal

- Thoty, Thouty* l. Tóti
Thulyummezey fn. 2743
Thurapula l. Turopolya
 Tiba fia: Miklós 2616, 2628, 3566, 3597; gerzencei isp. 2381
 — fiai: Csépán és Póka 2453
 — káldi nemes 2384-5
 — tolnai isp. 2446, 2455, 2490, 2517, 2531, 2567, 2569, 2602, 2615
 —, Csák fia 3185
 —, *Dobak* fia: Demeter atyafia 3506
 —, Gutkeled nb. 2933, 3597
 —, *Woyk* fia 2683, 2743
 Tiba (*Tyba, Tyboa, Tybua*) Ung m., ma Tibava Cs. 3154, 3327
Tyboldus, Zupk fia 2972
 Tiborc (*Tiburcius, Tyburcius, Tyburchius*) fia: *Onth* 2548
 — szepesi jobbágyfiú 2518
 —, fejes 2938-9
 —, *Tholmoy* fia 2803
 —, Vörös 3132, 3135-6, 3206
Tybua l. Tiba
 Tichá Voda l. Stillbach
Ticia, Tycia l. Tisza
 Tihany l. Apáti
 —i apát l. András
 —i konvent 2715, 3243
 Tikos (*Tykus*) Somogy m. 2591, 2682
 —i udvarnokok 2651
 —i vám 2815
 Tilaj (*Tyloy*) Borsod m., ma Tilajpuszta—Szent-
 istván 2781
 —i *Philkey*, Domokos és *Jurk* 2781
 Tileagd l. Telegd
Tyloy l. Tilaj
 Tima (*Thyma*) fia: *Balduinus* 2355
 —, *Karachynus* fia 2803
 Tímár (*Tymar*) Fejér m., ma Tímárpuszta—Mór 3064
 —i tárnokok 3064
Tymere fia: Péter 3130, 3144
 Timișoara l. Temesvár
 Timót zágrábi püspök 2314-5, 2317, 2319-21, 2323-4, 2327-32, 2334-5, 2344-52, 2355-7, 2361-8, 2370-2, 2374-80, 2382-92, 2395, 2403-4, 2406, 2410-2, 2414, 2416, 2420, 2422-9, 2431, 2436, 2443, 2445-51, 2453-5, 2457-80, 2483-6, 2488, 2490, 2492, 2499, 2501-8, 2512, 2514-5, 2517-8, 2521-2, 2524, 2531-7, 2542, 2550, 2552-9, 2562, 2564-7, 2569, 2590, 2595-9, 2601-11, 2613-5, 2617-8, 2622-4, 2626, 2631-2, 2635, 2641-2, 2649-52, 2655-6, 2658-66, 2669, 2687, 2691, 2708, 2710-1, 2721, 2752, 2767-71, 2792, 2796, 2815, 2823-5, 2846, 2929, 2932, 2942, 2946, 2981, 2985, 3056, 3113, 3182, 3310-3, 3348
 Tinód (*Tynod*) Fehér m. 3035
Tyratk fia: Péter 2639
 Türguşor l. Asszonyvására
 Tirimia l. Teremi
Tirna, Tyrna l. Nagyszombat
 tiroli comes l. *Meinhardus*
Tyscia l. Tisza
Tysmog l. Tesmag
 Tisza (*Ticia, Tycia, Tyscia*) f. 2666, 3113, 3157, 3210, 3455, 3560
 Tiszabó l. Bó
 Tiszacsege l. Csege
 Tiszadada l. Dada
 Tiszahalász l. Halász
 Tiszalúc l. Lúc
 Tiszanána l. Nána
 Tiszapalkonya l. Palkonya
 Tiszaszentmiklós l. Szentmiklós
 Tiszatarján l. Tarján
 Tiszavárkony l. Várkony
 Tivadar l. Tódor
Tyvan (*Tywan, Tywanus, Thywan*) fia: Ábrahám 2946
 — — *Opor* 2340
 — fiai 2704
 —, *Viliam* fia (vidaföldi) 2396, 2438, 3003
Tywoth, Ivánc fia 2807
 Tyza fia: Miklós 2975
 Tóbiás, *Azlar-i Radum* fia 3601
 —, Rászló fia 2772-3, 3195
 —, Tamás fia 3601
Toboy, Farkas fia 2465
 Tódor alkancellár, szebeni, majd fehérvári prépost 3419-20, 3422-5, 3427-8, 3431-4, 3437-9, 3442, 3444, 3446-50, 3457-8, 3481 és váci választott pk. 3464
 — (birtokfoglaló) 2939
 — fia: Domokos 2626
 — — Miklós 2881
 — — Péter 2561
 — — — (baktai) 2865-6, 3335
 — — *Pous* 2472, 2626
 — — Tódor (*Gyowad* nb.) 3308
 — fiai: Tekus, Márk, Simon, Benedek és János 3151
 — görög aranyműves 2743
 — — fiai: György és Péter 3224
 — probus vir 3443
 — szatmári várjobbágy 2887, 2953
 —, *Athamar* testvére 3255, 3267
 —, Deme fia 2433
 —, Miklós comes rokona 2521-2
 —, *Petres* rokona 2803
 —, *Viliam* fia 2396, 2438, 3003
 Tófalu (*Tovfolu*) Fejér m. 2785
 Toy hn. Zemplén m. 3184
Toycapataka f. 3139
Toyun hn. 3211

- toldi Albert fiai: György és *Benchench* 3305
Toldol (dictus) Miklós 2381
Tolgy hn. Zala m. 3345
Tolmács (Tholmach) Zala m., ma Kistolmács 3631
 —i Jakab és fiai: Gál, Kozma és *Chemen* 3631
Tolna megye 2482, 2701, 2957-8, 3181
 —i isp. l. *Herbordus* (Osl nb.), Péter, Tiba
Tolmer kapolcsi udvarnok 2674
Tolon kun főnök 2962
Tolpos l. Talpas
Toluajföldsé hn. 2758
Tolvaj (Tholuoy) Pozsony m. 2728-9
 —i János fia: Jakab 2728-9
Tomaj (Thomoy) fia: *Sygue* 3171
 — nb. *Ipolitus* fiai: *Vrkun* és Dénes 3081
 —i *Thomoy* és László 3631
Toman hn. Pozsony m. 2547
Tomor (Tumur) Torna m., ma Borsod-Abaúj-Zemplén m. 3031
Tompaháza l. *Kend*
Tompaládony l. *Ládony*
Tompor (Thompor) fia: Márton 2393
Tõh l. Tõnye
Topl f. (Sáros m.) 2743, 3502
Topla frigida f. 2908
 — l. még *Tepla*
Toplica (Toplicha) Zágráb m. ma J. 2658
toplicai apát l. Máté
 — egyház 3121
Topulcha l. *Tapolca*
Torchol l. *Tarcal*
Tord l. *Tard*
Torda megye 2990, 3140, 3545
 —i sóakna 2744, 2857
 —i sókamara 2645
 —i vár 3534
 —i várjobbágy 2990
Torysa l. *Tarca*
Torkueley l. *Tarkó*
Tormos (?) (*Thermus*) Nyitra m., ma Chrenová Cs. 2526
Torna (Turna), Zepus fia 2980
 — (*Torna*) Torna m., ma Turna nad Bodvou Cs. 2907, 3008, 3012, 3620, 3645
 — megye 2449, 2646
 — (*Turna*) vár, Torna m. 2561, 3420
Tornahorváti l. *Horváti*
tornai alplébános 2899, 2902
 — isp. 2902; l. még István (Tekus fia), Sebestyén
 — *Lothardus* fia: *Bud* 3366
 — plébános l. Mátyás, Mihály
 — szent Egyed egyház 2577
 — várjobbágyok 3031
Tornanádaska l. *Nádasd*
Tornaszentjakab l. *Szentjakab*
Tornava (Tornoa, Tornawa, Tornoua, Tornowa, Tor-
nua) Zágráb m., ma Trnava J. 2529, 2563, 2595, 2763, 2766, 2793
Tornouch l. *Tarnóc*
tornovai várjobbágyok 2980
Torockó (Turuskou) vár Torda m. 3534
Toronya (Thorona) Zemplén m., később Kis- és Nagytoronya, ma Malá és Velká Třňa Cs. 2746
Torsej híd 2432
torvaji Petres 2795
Torzok kun 2820-1
Tosnad l. *Tasnád*
Tósokberénd l. *Berénd*
Tót (Touth) Somogy m. 3049
Tótbörvely (Toth Berue, Toth Beruey) Szatmár m. 3083-4
Tótfalu l. *Zalaak*
Tóti (Toty) Bihar m. 3537
 — (*Thouty*) Hont m., később Németi (Hontnémeti) l. még ott
 — (*Toty*) Somogy m. 2842
 — (*Thoty*) Zala m., ma Káptalantóti Veszprém m. 2503
Tótkeresztúr l. *Pertel*
Tótpróna l. *Próna*
Tótraszlavica l. *Raszlavica*
Tótsóvár l. *Sóvár*
Tótszentgyörgy l. *Szentgyörgy*
Tóttelek (Totthetek, Toutheluk) hn. 2925, 3644
Tottreske hn. Nógrád (?) m. 2456
Tótvázsony l. *Vázsony*
Tótvölgy (Touthwelg, Touthwelgh) Baranya m. 3450, 3546
Tournai (Dorneti) Németalföld 3239
Touth l. *Tót*
Tovfolu l. *Tófalu*
Toxon, Toxun, Toxvn l. *Taksony*
Tök (Tek) Pest m. 2845
Tököl (Tukul) Fejér — ma Pest — m. 3034, 3042
Tõnye (Tema) Pozsony megye, ma Tõh Cs. 3221
Tördemic (Terdemech) Pest m. 3074
 — (*Turdemech*) Zala m., ma Badacsonytördemic Veszprém m. 3045-6
 —i márcadók 3045-6
Töttös (Tuteus) Baranya m. 3546, 3549
Tragurium l. *Trau*
Trasach vár A. 2363
Trau (Tragurium), ma Trogir J. 2301, 2326, 2400-1, 2491, 3294
trauiak 2399, 2579, 2641, 2680, 2688
Trencsén megye 2421, 2446, 2532
 —i *Chebk* fia: Jakab 2532
 —i isp. l. Erdő, István (Csák nb. Máté fia), István (*Porch dictus*), Mihály
 —i vár 2532
 —i várjobbágyok 2532
Trepbk hn. 3347, 3382

Trepk, János fia 2533
Trezena f. (Turóc m.) 2321
 Trnava l. Nagyszombat
Trnie Zólyom m., később Ternye, majd Zólyomternye,
 ma Trnie Cs. 3245
 trócsányi János fiai: Miklós és Péter 2743
 Trogir l. Trau
 Trstené pri Hornáde l. Nádasd
Trusach Curmed-i comes 3583
Trusleph fia: *Lyuppoldus* 3001
Tubel vár 2498
Tubul abaúji nemes 3326
 — ásgúti erdőőr 3266
 — fia: *Heydricus* 2605
Tukul l. Tököl
Tumboldus fia: Benedek 2382
Tumur l. Tomor
Tumuswar l. Temesvár
Tunyg hn. Győr m. 2813
 Túr (*Twr*) Szolnok m., ma Mezőtúr 3113
Tura potok f. (Liptó m.) 2904
Turapula l. Turopolya
Turch l. Turóc
Turchus-i Tamás fia: Fülöp 3191
Turdemech l. Tördemic
Turdos l. Tardos
 túrfalusi Ders 3025
 túri nemes 3545
Turian l. Tarján
 Túrizsakállas l. Szakállas
 Türkedd (*Turkedi*) Szolnok m., ma Türkeve 3113
 Türkeve l. Keve, Póhamara, Türkedd, Túrpásztó
Turlaka hn. Szolnok m. 3113
Turna l. Torna
 Turna nad Bodvou l. Torna
 Turóc (*Turuch*) Nyitra m. 2526
 — (*Turch, Turuch*) f. 3330
 — hn. 3441
 — megye 2546, 2950, 2965, 3089
 Turócbéla l. Béla
 Turócbeszterce l. Kisbeszterce
 turóci András fia: Mátyás 2774
 — jobbágyfiak 2997, 3073; l. még Miklós (*Guge* fia)
 — konvent 2396, 2422, 2438, 2948, 2950, 2965,
 3088-9, 3198, 3200, 3204, 3246, 3275, 3319,
 3323-4, 3330, 3390-2, 3395, 3421-2, 3447, 3460,
 3470, 3510, 3516, 3540, 3629
 — népek 3073
 — *Pyuk* fia: *Swch* 2520
 — prépost l. Detre, Ivánka
 Turócliget l. Háj
 Turócnádasér l. Nádasér
 Turócszentmárton l. Szentmárton
 Turopolya (*Turapula, Thurapola*) fn. 2371, 2500
 Túrpásztó (*Turpaztuha*) Külső-Szolnok m., ma Pusztatúrpásztó—Türkeve 3113

Túrricse l. Ricse
Turuch l. Turóc
Turuck fia: Péter 2971
Turuskou l. Torockó
Turuszerke hn. 2818-9
 Túrvice (*Turuize*) f. 3113
Tuscanth l. Teskánd
Tusmanmal-i szőlő 2705
Tusnad l. Tasnád
Tuteus l. Töttös
Tuuch hn. Szerém m. 3081
 túzai *Kunch* fia: János 3531
 türjei monostor 2987
 Tyukod nb. Sámson fiai: Péter és Jakab 3025

U, Ű

Ubul fia: Egyed 3092
 — — Mihály l. Mihály (Ubul fia)
 udvarbíró (királynéi) 2303; l. még *Herrandus* királynéi asztalnokmester, *Moys* mester
 Udvarnok (*Vduornuk*) Esztergom m. 3462
 Ug (*Wgh*) Baranya m. 3450, 3546
 — (*Wg*) Vas m. 2304, 2314
 Ugocsa megye 2475-6, 3080, 3117, 3255, 3267, 3296, 3298, 3561, 3650
 —i isp. 3267; l. még Kopasz, Miklós
 —i tized 3509
 Ugod (*Vgud, Wgud, Vgudinus*) fia: Demeter 3373; bakonyi isp. 3108
 — mester 3581
 —, Demeter fia 3108
 — (*Vgud*) Veszprém m. 3462
 Ugra (*Vgra*), *Ypolitus* fia 2412, 2842, 2844-5, 2898, 2999
 Ugrin fia: László 2740
 — (Csák nb. Pós fia) 2418, 2650, 3058, 3309; lo, vázmester 2314-5, 2317, 2320-1, 2323-4, 2327-32, 2334-5, 2344-52, 2355-7, 2362-8, 2370-2, 2374-80, 2382-3, 2386-92, 2395, 2411-2, 2414, 2422-7; sze, rémi isp. 2330-2, 2334-5, 2344-52, 2355-7, 2362-8, 2370-2, 2374-5, 2377-80, 2382-3, 2386-92, 2395, 2411-2, 2414, 2422-7; szőrényi bán 2550-2, 2556-8, 2562, 2566, 2595-9, 2601-2, 2752; erdélyi vajda és szolnoki isp. 2659-61, 2708, 2710-1; országbíró 2662-6, 2687, 2691; tárnokmester 2823-5, 2870, 2942, 2946, 2981, 2985; banai isp. 2823-4; macsói bán 2942, 2946, 2981, 2985; bosznai bán 2981
 — fiai: Miklós, László és Imre 2936
 —, *Barch* fia 3566
 Ugróc (*Vgrich*) Bars m., később Kis- és Nagyugróc, ma Malé és Velké Uherce Cs. 2562
 Uhorská Ves l. Magyarfalu
 Uileacu de Criş l. Ujlak

Újbars I. Bars
 Újbécs (*Wybeech*) Pest m. 3602
 Újfalú (*Vyfaluwa*) Sáros m. 2613
 — (*Ujffalu, Vyfolu, Wyfalw, Wyfolu*) Turóc m.
 2309, 2321, 2950, 2965, 3252, 3275
 —, Vas m. 3285
 — l. még *Kend*
 Újhely (*Vyhel*) Trencsén, majd Nyitra m., később
 Vágújhely, ma Nové Mesto nad Váhom Cs.
 2421, 2446
 — (*Wyhel*) Zemplén m., ma Sátoraljaújhely 3184;
 l. még Sátoraljaújhely
 —i hospesek 3184
 Újlak (*Wylak*) Bihar m., Pusztáújlak, ma Uileacu
 de Criş R. 3233
 — (*Vylak, Wylak*) Nyitra m., később Nyitraújlak,
 ma Veľké Zálužie Cs. 2417, 2526
 — (*Vylok*) Szatmár m., ma Szamosújlak 3171
 —, Valkó m. 3223
 — (*Vjlak*) hn. 2818-9
 —i conversus I. Henrik
 újudvari keresztetek konventje 2836
 Újvár (*Wywar*) Pozsony m., később Holics Nyitra
 m., ma Holič Cs. 2357
 — megye 3209, 3216, 3326, 3530-1
 — (*Vywar*) vár, Sáros m. 2613
 — (*Kuzyn*) vár, Vas m., később Németújvár, ma
 Güssing A. 2386, 2459
 újvári főesperes I. Mátyás
 — torony 2385
 — várnagy I. Mihály (*Budmerius* fia)
 Újvásár (*Wyuasar*) Nyitra m. 2687
 — (*Vyuasar*) Pozsony m., később Nagymagyar, ma
 Rastice Cs. 3029
 Ulrik (*Urricus*) pásztói custos 2819
 Ung megye 2755, 2961, 3070, 3236, 3327, 3360, 3363,
 3397, 3461, 3634
 —i Ábrahám 3331
 —i isp. I. András, *Moys*
 —i vár 2699, 2755, 3028, 3070, 3086, 3322, 3505, 3511
 —i várjobbágyok 2699, 3028, 3070, 3154, 3236
 Ung csepely I. Csepely
 Urbán (*Vrbán*) turóci jobbágyfiú 3073
 — l. még Orbán
 Urca I. Örke
 Uros (*Vros, Wros*) fia: *Herrandus* 2606
 — — János 3283
 — — Miklós 3037
 — nőgrádi várjobbágy 2590
 Urosfölde (*terra Vros*) Bars m. 2652, 2660
Urricus I. Ulrik
 Ur... I. még *Vr...*
 Us... I. *Vs...*
 Úszor I. *Welk*
 Úz, Uz... I. *Vz, Vz...*
 Uzapanyit I. Morhó

Uzovská Panica I. Morhó

Uzta I. Asztár

Uzur (Uzuz) kun főnök 2962, 3000

Uzsal (*Wsol*) Veszprém m., ma Uzsalpuszta—Nagy-
 tevel 2568

Ülbő (*Ilbw*) sziget Pest m. 2585

Ülőkő (*Ilewkeu*) Pilis m. 3550

V, W

Vaagh, Waag I. Vág

Waagch I. Váty

Vach hn. 3046

váci káptalan 2525, 2653, 2834, 3353, 3389, 3409-10,
 3645

— püspök I. Boleszló, Fülöp, László, Tamás, Tamás
 hantai prépost, Tódor alkancellár

Vácrátót I. Rátót

Vacs (*Och*) Pest m., ma Pusztavacs 2491, 3074

Vadász (*Vodaz*) Abauj m., ma Alsó- és Felsővadász
 2935, 3030

Vaenada, Pál fia 2895

Wajfa unokái 3341

Vág (*Wag, Vagh, Waag, Vaagh*) f. 2421, 2446, 2468,
 2532, 2687, 2837, 2875, 2940, 3376, 3415, 3432,
 3443

Wagendrűszel (*Vagendrűszel*) Szepes m., később Me-
 rény, ma Nálepko Cs. 3613

Vágfarkasd I. Farkasd

Vághorka I. Horka

Vágköz (*Wagkuz*) fn. 3463

Vágon túli várak 2734

Vágújhely I. Újhely

Vaja (*Woya*) Somlyó, majd Krassó m. 2832

Vajda (*Woyuoda*) fia: *Langueus* 2947, 2952

Vajk (*Voyk*) Nyitra m., ma Vajka nad Žitavou Cs.
 3436, 3439

Vajszló (*Woyzlow*) fia: *Bogyna* 2453

— (*Vayzlo, Wyzlou*) Baranya m. 2423, 2496

Valara f. 2532

Walatk remete 2773

Walban, Azlar-i Radum fia 3601

Walenth (Valenth) ungi várjobbágy 3154, 3236

Walk fia: Egyed 2558

Valkensesyn f. (Szepes m.) 3464

Valkó megye 3125, 3514, 3616

— (*Wlco*) vár, később Vukovár, ma J. 2390, 2447,
 3423, 3571

—i isp. 3571, 3616; l. még Pál, Pál szörényi bán,
Renoldus (Básztély)

Valkóc (*Wolkouch*) Bars m., ma Volkovce Cs. 2607

Valpót (*Volpot*) Márton fia 2436

Valter (*Walter, Waltherus, Waltherus, Wolter*) budai
 comes 2418-9; budavári bfró 2403; komáromi isp.
 és budai várnagy 2619-20

- Valter, *Gyrmanus* fia 3112
 Vámos (*Wamus*) Veszprém m., ma Nemesvámos 2639
 Vámosgyörk l. Györk
Wamus l. Vámos
Vamuslaj fia: János 2950
Wana l. Bana
Wanchuk kun özvegye 3227
 Vanyarc (*Wonorch*) Nógrád m. 3409-10
 Várad (*Varadinum, Waradinum*), később Nagyvárad, ma Oradea R. 2700, 2942, 3077, 3123-4, 3582
 —i egyház 2700, 2777, 2942, 3257, 3644
 —i káptalan 2348, 2616, 2887, 2947, 2952-3, 3002, 3016-7, 3123, 3170-1, 3177, 3255, 3267, 3296, 3298, 3307, 3342, 3455, 3560, 3566, 3599
 —i püspök l. Bertalan, *Lodomerius*, Tamás
 —i vásár 3599
 Várad (*Warad*) Somogy — ma Baranya — m. 3049
 váradhegyfoki konvent 2917-8, 3599
 Váradszöllős l. Szöllős
 Váralja, Szepes m., később Szepesváralja, ma Spišské Podhradie Cs. 2518
 váraljai (Liptó m.) királyi népek 2396
 Varasd, ma Varašdin J. 2436
 —i isp. l. *Erney*, István (Hahót fia)
Warasy hn. Valkó m. 3423
 varbóki *Pacha* fia: *Ruh* 2515
Wareulaab f. és erdő (Zala m.) 2635
 Várgede l. Gede
 Várhegy (*Warhyg*) Sáros m. 3418, 3499
 Várkony (*Warkon, Varkun, Warkun*) hn. (ma Tiszavárkony?) 3051, 3297-8
Warmus hn. Borsod m., másképp Szentistván 2415
Warnogh hn. Bács m. 2582, 2584, 2644
 Varo fia: Mihály 3631
Waro fiai: Benedek és *Olibant* 2617
 Városlőd l. Lövöld
Warov pozsonyi várjobbágy 3340
Warrucinus, Pechche fia 2636
 Varsány (*Ossyan*) Pest m., ma Dunavarsány 2588
 Vársonkolyos l. Sonkolyos
 Várvölgy l. Zsid
 Vas (*Vasy, Wasy, Vos*) Komárom m., később Vaspusztá, ma Ács 2409-10, 3268, 3284, 3537
 — megye 2388, 2559, 2564, 2661, 2677, 2679, 2704, 2748, 3063, 3071, 3211, 3214, 3260, 3309, 3388, 3401, 3408, 3412, 3576
 —i íjászok 2564
 vásárdi Bereck 2686-7
 — nemesek 2687
 Vásárfalva (*Wasarfolua*) hn. 2513, 2567
 Vásárhely (*Wasarhel*), ma Hódmezővásárhely 3571
 Vasasszonyfa l. Asszony
Wasy, Vasy l. Vas
 Vaska (*Vaska, Waska, Wascha*) Verőce m., ma Vaška J. 2655, 2657, 2766, 2792, 3155
 Vaspusztá l. Vas
 Vasszécseny l. Szécseny
 vasvári castrensis 2749
 — határok 3063
 — hospesek 2738, 2973, 3264, 3603
 — isp. 2370, 3408, 3412, 3583; l. még Amadé (Gutkeled nb.), Csépán, Fülöp, Gergely, *Herbordus, Herrandus*, István, Máté (Csák nb.), Miklós, Móric országbíró, *Rolandus, Rubinus*
 — káptalan 2304, 2314, 2505, 2514, 2545, 2673, 2677, 2679, 2717, 2719, 2738, 3208, 3212, 3264, 3282, 3630
 — kastély 2732
 — katonák 2370
 — prépost 3264, 3576
 — szekérgyártók 2304, 2314
 — vár 2322, 2383, 2505, 2514, 2545, 2580, 2583, 2629, 2669, 2749, 2830, 2891, 3071, 3285
 — várjobbágyok 2383, 2385
 — várnépek 2748, 2891
 Vaszoly (*Vazel*) Zala ma — Veszprém — m. 2330
 vattai György fia: *Bank* 3114
 vátyi (Nagyváty, Baranya m.) íjászok 2946
Vavrin l. *Lauren*
Vazec l. Vázsec
Vazel l. Vászoly
Wazyeh l. Vázsec
Wazuch (Bazuch) f. 2371, 2500
 Vázsec (*Wazyeh*) Liptó m., ma Vázec Cs. 3403
 Vázsony (*Wesen*) Veszprém m., ma Nagyvázsony 2352
 —i comes l. László
Vduornuk l. Udvarnok
Vedric (Wydriche) f. 3482
Wech (Weech) fia: Bagun 2985
 — unokája: Miklós 3627
 — — Péter 3448
 — — *Zuard* 3493
Wecheren fiai: *Dezynus, Gumzyna* és Dénes 2375
Wechh gömöri várjobbágy 3129
Veger f. (Komárom m.) 2875
 vegliai egyház 3521
 — isp. l. Duimus, István, János, Lénárd
 — *Wyd* fiai: János és Lénárt 3520-1
 — *Wydo* fia: *Gaan* 2643
Veyceh l. Vése
Weyteh fia: *Bodon* 3288
 — — *Narad* 2338
 vejtei Konrád fia: Sebestyén 3543-4
Weyth (dictus) Miklós 3126
Wekercapva hn. Zemplén m. 3258
Welchuch l. Velcsőc
Welchukfolua hn. 3431
 Velcsőc (*Welchuch*) Trencsén m., ma Velčice Cs. 2988
 Velemér (*Welemyr*) Vas m. 2432
 — f. 2432
 velencei áru 3457

- Veléte (*Veléthe*) Ugocsa m., ma Sz. 3650
Welhowa hn. 3026
Velicha Palagia l. Palágy
 Veliki Kalnik l. Nagykemlek
Welk hn. Pozsony m., később Fakó(?) — Úszor,
 ma Kvetoslavov Cs. 2808
 Velká Lúka l. Nagyrét
 — Trňa l. Toronya
 Velké Chrašťany l. Herestény
 — Chyndice l. Hind
 — Kapušany l. Csepely, Kiskapos, Nagykapos
 — Kosihy l. Nagykeszi
 — Kostofany l. Kosztolány
 — Ripňany l. Rippény
 — Uherce l. Ugróc
 — Zálužie l. Újlak
 Velký Báb l. Báb
 — Kamenec l. Kövesd
 — Krtíš l. Kürtös
 — Sariš l. Sáros
 — Slavkov l. Szalók
 — Slivnfk l. Szilva
 Wellbach l. Eilenbach
Welph fia: Benedek 3583
 Vencel, *Muz* fia 2807
 —, *Sozou* fia 2383
 —, *Vid* fia (irinyi) 2887, 2953
Wendeyg és fiai: Miklós, Simon, s *Thayma* 2473
Venth csepelyi vincellér 2600
Vép (*Wep*, *Weph*) Vas m. 3063, 3208, 3212
 —i udvarnokok jobbágyfiai 3212
Weprech torony (Pozsony) 3428
Verbic (*Verbiche*) Liptó m., ma Vrbica — Liptovský
 Mikuláš Cs. 2397
 Vereknye (*Werekene*) Pozsony m., ma Vraakuňa Cs.
 3604
Veresalma (*Veresalma*, *Weresalma*, *Weressalma*, *Verusalma*, *Werusalma*) Sáros m., ma Červenica Cs.
 2856, 3370, 3381, 3386, 3492, 3504, 3512, 3641
 Veresmart l. *Wyrismorth*
Vereuce l. Verőce
Wernelius budavári bíró 3507
Vernerius, *Dobez* fia 2814
Wernhard (*Werunharth*), *Ertug* fia 3126
Verőce (*Vereuce*) Verőce m., ma Virovitica J. 2947,
 3310-1
 — megyei tized 3310-1
 —i isp. l. Miklós (Pok nb.)
 versendi szőlő 3549
 Vértesszentkereszt l. Szentkereszt
Werunharth l. Wernhard
Verusalma, *Werusalma* l. Veresalma
 Vése (*Veyceh*) Somogy m. 3274
Wesen l. Vázsony
Vesench (*Vesnich*) Szerém m. 3081
 Veszprém 2651, 2815; l. még Jutas
 Veszprém megye 2517, 2621, 2696, 2716, 2736, 2751,
 2930-1, 3027, 3233, 3314, 3638
 — városi vicecomes 2716
 Veszprémfajszi l. Fajszi
 Veszprémi Asztár l. Asztár
 veszprémi apácák 2696
 — dékán 2716; l. még Ambrus
 — egyház 2638, 2716, 2720, 2723, 2747, 2750-1,
 2789, 2797, 3141, 3272
 — főesperes l. *Colinus*
 — iskola 2747
 — isp. 2696; l. még István (*Porch dictus*), Mihály
 Oguz (Buzád fia)
 — kanonok l. Lőrinc udvari notarius, Tamás,
Willermus
 — káptalan 2330-1, 2429, 2452, 2457, 2502, 2517,
 2519, 2553, 2625, 2675, 2723, 2751, 2761, 2780,
 2943-4, 2963, 2986, 3101, 3109, 3120, 3429, 3459
 — prépost 2716, 2963, 3141, 3272; l. még Pál
 — püspök 2741; l. még Pál, Péter, Róbert
 — püspökség 2649, 2741, 2931
 — — jobbágyai 2637
 — — üresedésben 2595
 — vár 2638, 2964, 3185
 — váralja 2638
 — várjobbágyok 2598
 — várnépek 2638
 veszprémvölgyi apácák monostora 2591, 2651, 2723,
 2733, 2742, 2815
 Veszverés (*Wezueres*, *Vezveres*, *Wezweres*) Liptó m.,
 később Mocsolya, majd Erdőmocsolya, ma Mo-
 čidfany Cs. 3387, 3403, 3418, 3499
 — (*Wezweres*) Sáros m. 2743
Wetheh, *Wethyh* l. Vejte
Weureuche l. Verőce
 Vezekény (*Wezeken*) Heves m., ma Hevesvezekény
 2935, 3030
 — (*Wezekyn*) Hont m., később Garamvezekény
 Bars m., ma Vozokany nad Hronom Cs. 3040
Vezweres, *Wezweres* l. Veszverés
Wg, *Wgh* l. Ug
Vgdalus (2422) l. *Dedalus*
Vgud l. Ugod
Wybeech l. Újbécs
 Vid ágostonos szerzetes 2932
 — fia: László 2953
 — — *Senge* 3216
 — — Vencel 2887, 2953
 — fiai: *Balaseus* és *Gergely* 3493
 — — János és Lénárt 3520-1
 —, *Endre* fia 2366, 2440
 —, *Geth* fia 2490
 —, *Mihály* fia 3463
 —, *Wolchina* fia 2642
 Vida fia: Simon 2441
 — fiai 2687

- Vida, *Zerechmerius* rokona 2823
 Vidaföld (*Vidafelde*) Liptó m., később Dechtár, ma Dechtáre Cs. 3003, 3032
 —i Tyvan 3003
 Vidin (*Budum, Budun*) vár, Bulgária 2429, 2895
Vydislo (*Wyduzlou*) fia: Márton 2530
 — várjobbágy 2575
 Wydo fia: *Gaan* 2643
 Vydrany l. Hodos
 Vidrice (*Wydrice*), később Pozsony, ma Bratislava Cs. 3491
Wyfalw, Vyfalwa, Vyfolu, Wyfolu l. Újfalu
Wygál l. Igal
Wygman l. Igmánd
Vignich (*Uignich*) völgy (Szepes m.) 3442
Wihadna (*Wihodna*) rét 2371, 2500
Vyhel, Wyhel l. Újhely
Wylagusberuk l. Virágosberek
Vjlak, Wylak l. Újlak
Vyleuen tikosi udvarnok 2651
Villiam (*Vljan, Wyllam*) banai polgár 2320
 — fia: Tyvan 2396, 2438
 — — Tódor 2396, 2438, 3003
 villa *Mathey* l. Mátéfalva
 — *omnium sanctorum* l. Mindszent
 — *sancle Elizabeth* l. Szentersébetfalva
 — — *trinitatis* l. Szentháromságfalva
 — *sancti Jacobi* l. Szentjakabfalva
 — — *Ladizlai* l. Szentlászló
 — — *Martini* l. Szentmárton
 — — *regis* l. Szentkirály
Willermus (*Gwylermus, Guilhelmus*) veszprémi kanonok, udvari notarius 2684
 —, a templomosok mestere 2323, 2327
Vylok, Wylók l. Újlak
 Vinc (*Wynch*) Fejér m., később Alvinc, ma Vințu de Jos R. 2721
 Vince domokos szerzetes 2981
 — nyitrai püspök 2490, 2660, 2687, 2711, 2946
 —, Endre fia 3077
 Vindornyaszőllős (*Vyndurna Sceuleus*) Zala — ma Veszprém — m. 2462
 vinodoli isp. l. Duimus, István, János, Lénárd
 — *Wyd* fiai: János és Lénárt 3520-1
 — *Wydo* fia: *Gaan* 2643
 Vințu de Jos l. Vinc
 Virágosberek (*Wylagusberuk*) Baranya m. 3546
 virbói (Szepes m., később Ménhárd, ma Vrbov Cs.) népek 2910-1
Wyrismorth fn. (Zólyom m.) 3245
 Virje l. *Prodaniz*
 Virovitica l. Verőce
Virunch (*Wyrunch*), szepesi *Heberhardus* fia 2912
Wysagrad l. Visegrád
Wyscov-i János fia: Péter 2524
 Visegrád (*Wysegrad*) Pilis — ma Pest — m. 3095, 3099
 visegrádi vár 3334, 3389
 Visegrád, Turóc m. 2825
 — (*Wysagrad*) hn. 3499
Visete hn. 3580
 Visk (*Wysk*) Ugocsa, majd Máramaros m., ma Sz. 3117
 Vyšná Šebastová l. Felsebes
 Vyšné Nemecké l. Felnémeti
 — Raslavice l. Raszlavica
 Visnyó (*Wysnow*) Zemplén m., ma Višňov Cs. 3530-1
 Visonta (*Vosontho*) f. 3335
 visontai Kelemen fia: Pál 2887
 Visz (*Wyz*) Somogy m. 2425
 Vitályos (*Vytalis, Vitalus, Wytalus, Vythalus*) fia:
Antaleus 2975
 — — János 2803
 — nógrádi várjobbágy 2590
 —, Henrik fia 3225, 3262
 Vitéz (*Wytez, Witezmezeu, Wythezmezew*) Sáros m., később Kis- és Nagyvitéz, ma Ovčie és Vítaz Cs. 3378-80
 Vitézpataka (*Witezpothaka*) f. (Sáros m.) 3380
Wythomerius fia: Imre 2360
Vitk (*Witk, Wytk, Vythek, Vythk*) fia: *Fethmar* 2814
 — — *Vroch* 3427
 — — *Wytk* 3229-30
 — fiai: Mihály, Mog, Oguz és *Ibrahimus* 2497, 2672
 — (szepesi) jobbágyfiú 2518
 —, *Ruthk-i* 3374
 —, szepesi 3134, 3195
Vitus l. Vid
Vyuar, Vywar, Wywar l. Újvár
Vyuasar l. Újvásár
Wyz (Somogy m.) l. Visz
Vyz (*Wyz*) Sopron m., ma Kópháza 3202, 3248
Wyzlou l. Vajszló
Wkurhegh l. Ökörhegy
Vlašky l. Olaszi
Vlčany l. Farkasd
Wlchycha f. 3104
Vlchuk szn. 2425
Wlco l. Valkó
Wlk zágrábi várjobbágy (*Dobrolych* fia) 2767, 2769
Vlková l. Farkasfalva
Wlmera hn. Borsod m. 2415
Wlmez hn. Szolnok m. 2616
Vngyney hn. 2332
Vodaz l. Vadász
Vogus fia: *Moyus* 3295, 3297
Woya l. Vaja
Woyk fia: Tiba 2683, 2743
Voyk hn. l. Vajk
Voyka fegyvernőki jobbágy 2639
Woyuoda l. Vajda
Woyzlow l. Vajszló

Wolamer (Volomer) f. 2635
Wolchina fia: Vid 2642
Wolf ungi várjobbágy 3154, 3236
Wolfer, Péter fia 2466
Wolkouch l. Valkó
Volkovce l. Valkó
Volpot l. Valpót
Wolter l. Valter
Wone hn. Somogy m. 2594
Wonorch l. Vanyarc
Wos l. Vas
Wosa fia: Gergely 3354
Woska veszprémi castrensis 2638
Vosonho l. Visonta
Vothk fiai: *Bodov*, István és László 3463
Vozokany nad Hronom l. Vezekény
Vörös (rufus) Tiburcius 3132, 3135-6, 3206
Vörösalma l. Veresalma
Vörösberény l. Berény
Vörösfalva (Wrosfolua) Baranya m. 3546
Vrakuň l. Nyék
Vrakuňa l. Vereknye
Vrazlo trencsényi várjobbágy 2532
Vrban l. Urbán
Vrbica l. Verbic
Vrbo l. Orbó
Vrboa l. Orbova
Vrbouch hn. 3056
Wrbouch zalai curialis comes 3515
Vrbouk l. Varbók
Vrbouna l. Orbova
Vrbov l. Virbó
Vrbova l. Orbova
Vrchov vár, Bulgária 3231
Vredwerch l. Friedberg
Wryn testvére: Loránd 3278
Vrkun l. Örkény
Vroch, Lothardus fia 3366
 —, Orbán fia 3427
 —, Wytka fia 3427
Vros, Wros l. Uros
Wrosfolua l. Vörösfalva
Vrs l. Örs
Vrud fia: Buchu 3094
Vrus l. Oroszi
Vrustuhy-i vám l. merenye-orosztóni
Vrútky l. Ruttka
Vruzthun l. Oroszton
Vrws l. Orosz
Vs, Kalianus fia 2382
Wsol l. Uzsál
Wsuzhida (Huzushyda) hn. 3338-9
Vukovár l. Valkó
Vulceta, Jelinich fia 2929
Vz, Itemerius testvére 2523
Vza fia: Mihály 3094

Vza fia: Péter 3424, 3568-9
Vzmuk, Gurdumer fia 2972
Vzta l. Esztár
Wztumpa l. Stomfa
Wzturgar l. Esztergár

Y

Ypres (Ipri) Németalföld 3239

Y és magánhangzó l. J
Y és mássalhangzó l. I

Z

Zaard l. Szárd
Zaarsomolou l. Szársomlyó
Žabokreký l. Zsámbokrét
Zabrod hn. Hont m. 2463
Zachey, Pentek fia 2636
Zachud (Zochud) comes 2976-7
 — fia: Jób 2526
 — — *Mortunus* 3596
Zada l. Szada
Zadar l. Zára
Zadelty l. Szádelő
Zador nemes 2518
Zad. s királyi szakács 2638
Zagorje (Zegerye) comitatus 3063
Zágráb (Zagrabia, castrum Grecense) ma Zagreb J.
 2631, 3026, 3457, 3570
zágrábi dékán l. Domokos
 — egyház 2416, 2603, 2768, 2792, 3155
 — hospesek 2631, 2633, 2841, 3026
 — isp. 2793
 — kanonok l. Gergely, István
 — káptalan 2507, 2529, 2767, 2769, 2793
 — palota 3570
 — polgárok l. zágrábi hospesek
 — püspök 2507; l. még Fülöp, Timót
 — püspökség 2426, 2655, 2770, 3310-2
 — székesegyház 3313
 — vár 2529, 2563, 2595, 2603, 2631, 2633, 2763,
 2766, 2793, 2966, 3494
 — várjobbágy 2767, 2769, 2966
Zagyvaszántó l. Gyúr
Zah (Zaah) nb. *Noe* fia: *Noe* 3431
 — — *Zah* fia: Jób 2663
Zaheus, Adrianus fia 3273
Zahorany l. Hegymeg
Záhradné l. Szedikert
Zaym (Zoym), harashti 2677, 2679, 3630
Zaka hn. 3140; l. még Szaka
Zakal l. Szakály

- Zakalus* 1. Szakállos
Zala f. 2689
 — megye 2342, 2502, 2624, 2716, 2723, 2751-2, 2964, 2986, 3181, 3185, 3244, 3345, 3354
Zalaak hn. Vas m., később Kápolna és Tótfalu, ma Sorkikápolna 3194
zalai apát 2836; 1. még Benedek
 — curialis comes 1. *Wrbouch*
 — isp. 2750; 1. még Amadé, Apor, *Bagen*, *Dedalus*, Dénes (Péc nb.), *Herrandus* királynéi asztalnokmester, János (Kőszegi), *Oguz* (Buzád fia), *Opow*, Panyit bán
 — konvent 2411, 2427, 2462, 2489, 2576, 2604, 2606, 2853, 3185, 3218-9, 3515, 3631, 3636
 — ör 2635
 — vár 2349, 2406, 2411, 2427, 2429, 2462, 2576, 2604, 2606, 2630, 2640, 2649, 2987, 3185, 3218-9, 3515
 — várjobbágyok 2630
 — várnépek 2432, 2457, 2606, 2691
Zalaigrice 1. Igrici
Zalaistvánd 1. Istvánd
Zalakaros 1. Karos
Zalakuz 1. Szalakúsz
Zalalövő 1. Fernekág
Zalamerenye 1. Merenye
Zalánkemén 1. Szalánkemén
Zalaszeg (Zalazyg) Zala m. 2690
Zaláu 1. Zilah
Zalazyg 1. Zalaszeg
Zalka 1. Szalka
Zalok 1. Szalók
Zaloka, Zalonka 1. Szalóka
Zalona 1. Szalonna
Zalouch (Zalauch, Zolovch) veje: Fülöp 3500
 — (Hontpázmány nb.) 2699
 —, Mihály fia 3322
Zalouk 1. Szalók
Zalouka 1. Szalóka
Zaluzan hn. (Szepes m.) 2518
Zamabur 1. Szamobor
zanai isp. 1. Miklós (Kőszegi Henrik fia), *Rolandus* (Rátót nb.)
Zanasan hn. Turóc m. 3278
Zánka (Zanka) Zala — ma Veszprém — m. 2752
Zantou 1. Szántó
Zapakon (Zopukun) Fejér m., másképp Aggszentpéter, ma Besnyő 3425, 3637
Zár 1. *Stragar*
Zára (Jadra), ma Zadar J. 3398
 — melletti ágostonos kolostor 3398
Zarahtoha hn. 3583
Zarakad 1. Szarkád
Zaranca 1. Szalác
Zaránd megye 2942
Zarazpatakjee 1. Szarazpatakfő
Zarazprozek 1. Szarazprószék
Zarbuith hn. Sáros m. 3350
Zard vár 1. Szárd
Zaua, Zawa 1. Száva
Zawabereke 1. Szávabereke
Zawisius opáviai herceg 3490
Zazfa 1. Szászfa
Ždiar 1. *Stragar*
Zebehard Tamás 2831
Zebene fia: Dénes 2474
Zebheleb 1. Szebelléb
Zebnech Bana 1. Selmecebánya
Zebugna fia: Dénes 2653
Zechouch 1. Szocóc
Zederkyn 1. Szederkény
Zedtychka 1. Szedlicska
Zeech, orosztoni 2836
 — 1. még Szécs
Zege, szilvási 2648
Zegen fia: Pál 2946
Zegerye 1. Zagorje
Zegued, Zeguedinum 1. Szeged
Žehra 1. Zsigra
Zeytk-i szőlő (Baranya m.) 3549
Zek 1. Szék
Zekes 1. Székes
Zeky 1. Szegi
Zekul 1. Székely
Zekulhyd 1. Székelyhíd
Zekzou 1. Szikszó
Zelche 1. Szőce
Zelebegh (Zelebyg) Komárom m. 2409-10, 3537
Zelemen 1. Szelemen
Zelemery fia: Gergely 2960
Zeleneč 1. Szelincs
Zeleus 1. Szöllös
Zelesen 1. Szelezsény
Zelynych 1. Szelincs
Zelipche (Scelepche) hn. Valkó m. 3571.
Zeliz 1. Ziliz
Zelniche, Zelnycne 1. Szelnice
Zemch 1. Szenc
Zemeyn szn. 2640
Zemene 1. Szemelnye
Zemlen-i kereskedők 3451
Zemplén megye 2368, 2850, 2955, 3233, 3531
 —i főesperes 1. László
 —i isp. 1. Dénes, Jákó
 —i nemesek 3573
 —i vár 2356, 2434, 2838, 2893, 3596
Zenche 1. Szencse
Zend-szent-i Pál 2853
zenggi egyház 3520-1
 —i isp. 1. Miklós (Gutkeled nb.), Panyit bán
 —i podesta 1. Guido
 —i polgárok 2643, 2959

- Zengurg* 1. Szentgyörgy
Zenholm 1. Szihalom
Zenholmbuda 1. Szihalombuda
Zenia 1. Zengg
Zenke, Beed fia 2975
Zenthes 1. Szentés
Zenthgurg 1. Szentgyörgy
Zenthlak hn. Borsod m. 2415
ZentLeurencz 1. Szentlőrinc
Zenthmaria 1. Somorja
Zenthmarton, ZenthMarthon, Zenthmartun 1. Szentmárton
ZentMiklos 1. Szentmiklós
Zenyés 1. Szennyés
Zepene hn. Zala m. 2964, 3185
Zepesy 1. Szepsi
Zeplak 1. Széplak
Zepus fia: *Turna* 2980
   — hn. 1. Szepes
Zepushege 1. Szepeshegye
Zerechmerius fia: Miklós 2823
Zeredahel 1. Szerdahely
Zerench 1. Szerencs
Zerenthe 1. Szerente
Zerken hn. Valkó m. 2390
Zerky-i Jakab 2783, 2854, 3287
   — László 2783, 2854
Zerne f. (Turóc m.) 2321
Zeud fiai: Csépan és *Iwanch* 3368
Zeuleus 1. Szöllős
Zychyn 1. Szécsény
Ziegerberg (Cygver) A. 2873
Zigeth 1. Sziget
Zygethfew 1. Tikos
Zygy-i, Zyguy-i 1. szegi
Žihárec 1. Zsigárd
Zykzo 1. Szikszó
Zilah (Zylah) Szolnok m., ma Zaláu R. 3140
Ziliz, Zeliz hn. Borsod m. 2800
Zylkerek 1. Szilkerék
Zyluas 1. Szilvás
Zyman alakos 3548
Zimony 1. Zemlen
Zyna hn. 2694
Zyntha 1. Szenice
Zirc (Syrch, Zyrch) hn. 2753-4
Zyud 1. Szügy
Zlaudus comes 3183
Zlaunuk 1. Szalonak
Zlavanya fia: *Jurizlaus* 2402
Žikovce 1. Zsúk
Zlonyn f. 3056
Zoan 1. Bánfalva
Zobolcz 1. Szabolcs
 zobori apát 2526, 2875; 1. még István
   — konvent 2490, 2526, 2687, 3259, 3371
Zobozlow 1. Szoboszló
Zoch, Miklós fia 2526
Zochouch 1. Szocóc
Zochud 1. *Zachud*
   —, Bot fia 2533
Zogouch 1. Szocóc
Zoych hn. Pest m. 2588, 3508
Zoym 1. Zaym
Zokol 1. Szakoly
Zolath 1. Szólát
Zolok 1. Szalók
Zolonkemen 1. Szalánkemén
Zolonta Zakalus 1. Szalontaszakállás
Zolounuk 1. Szalonak
Zolovch 1. *Zalouch*
Zoltán (Zoltan, Zoltanus) kapolcsi udvarnok 2674
   —, *Gabrianus* fia 3326
Zolum 1. Zólyom
Zolunkemen 1. Szalánkemén
Zolunthazakatas 1. Szalontaszakállás
Zólyom (Zolium, Zolyum, Zolum) Zólyom m., ma Zvolen Cs. 2520, 2523, 2525-6, 2528, 2539-40, 2543-4, 2731, 3115, 3171, 3387, 3492, 3572
   — megye (ispánság) 2319, 2950, 2965, 3191, 3245, 3253, 3324, 3358, 3395, 3510
 zólyomi erdőőrök 3191
   — hospesek 2469-70
   — isp. 2528, 2950, 2978, 3281, 3349, 3419, 3510, 3612; 1. még *Biter*, Demeter, Domokos, Lőrinc, Mihály, Miklós, Mikó, Tamás
   — királyi predium 3103
   — Saul fiai: *Sámuel, Preucilinus* és Mihály 3245
   — vár 2461, 2825, 3437
   — várnagy 2461
Zólyomlipcse 1. Lipcse
Zólyomnémeti 1. Németi
Zólyomterenye 1. *Trnie*
Zolyum 1. Zólyom
Zomayon 1. Szomajom
Zombor (Zumbur) Csanád m., ma Kiszombor Csongrád m. 3356
Zomboth 1. Szombat
Zombothel 1. Szombathely
Zomus 1. Szamos
Zomuszygh 1. Szamosszeg
Zop 1. Szap
Zopukun 1. Zapakon
Zorad 1. Szórád
Zoruoseurem 1. Szarvasóré
Zoruosholm 1. Szarvashalom
Zoruoskend 1. Szarvaskend
Zorwod 1. Szarvad
Zorvos 1. Szarvas
Zorvosholm, Zorwosholm 1. Szarvashalom
Zoth fia: Sándor 2441, 2552
Zothmar 1. Szatmár

- Zöld (*Zuld*) Fejér m. 2785
 Ztark l. Stark
 Ztoynrete fn. (Zólyom m.) 3245
 Zuard, Miklós fia 3453, 3493
 Zubogy (*Zubud*) Gömör — ma Borsod-Abaúj-Zemp-
 lén — m. 3166-7
 Zubuchloch l. Szebeszló
 Zubud l. Zubogy
 Zubuzlaus l. Szoboszló
 Zubuzlo, Zubuzlou, Zubuzlouch l. Szebeszló
 Zuda hn. Zemplén m. 2838, 2893
 Zudina l. Suduna
 Zudos f. 2791
 Zuéy hn. Zala m. 2964
 Zuerkh hn. 3584
 Zuha l. Suha
 Zuina f. (Sáros m.) 2431
 Zukchu l. Szekcső
 Zulak fia: Mátyás 3617
 Zuld l. Zöld
 Zulgageur l. Szolgagyőr
 Zulum hn. Szatmár(?) m. 3091
 Zumbot l. Szombat
 Zumbothel l. Szombathely
 Zumbur l. Zombor
 Zumerchuk, Dénes comes officialisa 3625
 Zumur l. Szomor
 Zundoeh vár 3502
 Zup l. Szap
 Zupk fia: Tyboldus 2972
 Zurdukpyspuky l. Szurdokpüspöki
 Zuud l. Szúd
 Zuvene (*Zuuene*) f. (Sáros m.) 3380
 Zwechun szn. 3560
 Zwethimer l. Swethimer
 Zvolen l. Zólyom
 Zvolenské Nemce l. Németi
 Zsablya (*Seble*) Bács m., ma Žabalj J. 3280,
 3528
 Zsámbokrét (*Sabocrek*) Turóc m., ma Žabokrek Cs.
 3330
 Zsarnószeg (*Sornozvgy*) Hont m. 2463
 Zsdjár l. Stragar
 zselizszentjakabi monostor 2585-7
 Zsid (*Syd*) Zala m., később Alsó- és Felsőzsid, ma
 Várvolgy Veszprém m. 3185
 Zsidány (*Sydan*) Sopron m., ma Horvátszsidány 2828
 Zsidó (*Sidou*) fia: Zsidó 2516
 — (*Sydou dictus*) Imre fia: Mihály 3537
 Zsidópatak (*Sydopotok*) Sáros m. 3503
 Zsigárd (*Sygarth*) Nyitra m., ma Žihárec Cs. 3188-9
 Zsiga (*Sygra*) Szepes m., ma Žehra Cs. 2333, 2335,
 2345
 Zsitva (*Sythva*) f. 2512
 — melletti csata 3444
 Zsitvabesenyő l. Besenyő
 Zsitvaszentmárton l. Szentmárton
 Zsúk (*Suuk*) Nyitra m., ma Žikovce Cs. 2687

Printed in Hungary

A kiadásért felelős Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója
Szerkesztésért felelős: Borkány Livia. Műszaki felelős: Pintér László
Kézirat beérkezett: 1960. november 23. Példányszám: 500 Terjedelem: 66 (A/5) fv
60.52489 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

MEGJELENT
AZ AKADÉMIAI KIADÓNÁL
A MAGYAR ORSZÁGOS
LEVÉLTÁR KIADVÁNYAI
II. SZOROZATÁBAN

ZSIGMONDKORI OKLEVÉLTÁR
Összeállította *Mályusz Elemér*

1. kötet: 1387—1399

Forráskiadványok 1.

2. kötet I. rész: 1400—1406

Forráskiadványok 3.

2. kötet II. rész: 1407—1410

Forráskiadványok 4.

✱

VESZPRÉMI REGESZTÁK
1301—1387

Összeállította

Kumorovitz L. Bernát

Forráskiadványok 2.

✱

ÚRISZÉK
XVI—XVII. századi perszövegek

Szerkesztette

Varga Endre

Forráskiadványok 5.

✱

MUNKÁSOK ÉS PARASZTOK
MOZGALMAI MAGYARORSZÁGON
1849—1867

Összegyűjtötte és szerkesztette
Sashegyi Oszkár

Forráskiadványok 6.

✱

URBÁRIUMOK
XVI—XVII. század
Szerkesztette *Maksay Ferenc*
Forráskiadványok 7.

✱

MAGYAR MINISZTERTANÁCSI
JEGYZŐKÖNYVEK
AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ KORÁBÓL
1914—1918

Összeállította *Iványi Emma*

Forráskiadványok 8.

AKADÉMIAI KIADÓ

Ára : 135,— Ft